Tārīḳhī Sahāif

Asal Ibrānī aur Arāmī Matan se

Naya Urdū Tarjumā

Geolink Resource Consultants

The Historical Books. Joshua-Esther in Modern Urdu
Translated from the Original Hebrew and Aramaic
Urdu Geo Version (UGV)
© 2010 Geolink Resource Consultants, LLC

Published by
Geolink Resource Consultants, LLC
10307 W. Broadstreet, #169, Glen Allen, Virginia
23060, United States of America

www.urdugeoversion.com

Fahrist-e-Kutub

Tārīḳhī Sahāif

yashūa	**7**
quzāt	**51**
rūt	**95**
1-samūel	**101**
2-samūel	**159**
1-salātīn	**210**
2-salātīn	**269**
1-tawārīḳh	**328**
2-tawārīḳh	**378**
azrā	**444**
nahmiyāh	**463**
āstar	**490**

harf-e-āġāz

azīz qārī! āp ke hāth meṅ kitāb-e-muqaddas kā nayā urdū tarjumā hai. yih ilāhī kitāb insān ke lie allāh t'ālā kā kalām hai. is meṅ insān ke sāth allāh kī muhabbat aur us ke lie us kī marzī aur manshā kā izhār hai.

kitāb-e-muqaddas purāne aur nae ahadnāme kā majmūā hai. purānā ahadnāmā tauret, tārīḳhī sahāif, hikmat aur zabūr ke sahāif, aur anbiyā ke sahāif par mushtamil hai. nayā ahadnāmā injīl-e-muqaddas kā pāk kalām hai.

purāne ahadnāme kī asal zabān ibrānī aur arāmī aur nae ahadnāme kī yūnānī hai. zer-e-nazar matan in zabānoṅ kā barāh-e-rāst tarjumā hai. mutarjim ne har mumkin koshish kī hai ki asal zabānoṅ kā sahīh sahīh mafhūm adā kare.

pāk kalām ke tamām mutarjimīn ko do sawāloṅ kā sāmnā hai: pahlā yih ki asal matan kā sahīh sahīh tarjumā kiyā jāe. dūsrā yih ki jis zabān meṅ tarjumā karnā maqsūd ho us kī ḳhūbsūrtī aur chāshnī bhī barqarār rahe aur pāk matan ke sāth wafādārī bhī muta'assir na ho. chunāṅche har mutarjim ko faislā karnā hotā hai ki kahāṅ tak wuh lafz-ba-lafz tarjumā kare aur kahāṅ tak urdū zabān kī sihhat, ḳhūbsūrtī aur chāshnī ko madd-e-nazar rakhte hue qadre āzādānā tarjumā kare. muḳhtalif tarjumoṅ meṅ jo bāz auqāt thoṛā bahut farq nazar ātā hai us kā yihī sabab hai ki ek mutarjim asal alfāz kā ziyādā pāband rahā hai jabki dūsre ne mafhūm ko adā karne meṅ urdū zabān kī riāyat karke qadre āzād tarīqe se matlab ko adā karne kī koshish kī hai. is tarjume meṅ jahāṅ tak ho sakā asal zabān ke qarīb rahne kī koshish kī gaī hai. yād rahe ki surḳhiyāṅ aur unwānāt matan kā hissā nahīṅ haiṅ. un ko mahz qārī kī sahūlat kī ḳhātir diyā gayā hai.

chūṅki asal zabānoṅ meṅ anbiyā ke lie izzat ke wuh alqāb istemāl nahīṅ kie gae jin kā āj kal riwāj hai, is lie ilhāmī matan ke ehtirām ko malhūz-e-ḳhātir rakhte hue tarjume meṅ alqāb kā izāfā karne se gurez kiyā gayā hai.

kitāb-e-muqaddas meṅ mazkūr jawāhirāt kā tarjumā jadīd sāīnsī tahqīqāt ke mutābiq kiyā gayā hai.

chūṅki waqt ke sāth sāth nāp-tol kī miqdāreṅ qadre badal gaīṅ is lie tarjume meṅ un kī adāegī meṅ ḳhās mushkil pesh āī.

jahāṅ rūh kā lafz sīġā-e-muzakkar meṅ adā kiyā gayā hai wahāṅ us se murād rūh-ul-quds yānī ḳhudā kā rūh hai. jab wuh aur mānoṅ meṅ mustāmal hai tab māmūl ke mutābiq sīġā-e-muannas istemāl huā hai.

injīl-e-muqaddas meṅ baptismā dene kā luġwī matlab ġotā denā hai. jis shaḳhs ko baptismā diyā jātā hai use pānī meṅ ġotā diyā jātā hai.

bārī tālā ke fazl se injīl-e-muqaddas ke kaī urdū tarjume dastyāb haiṅ. in sab kā maqsad yihī hai ki asal zabān kā mafhūm adā kiyā jāe. in kā āpas meṅ muqābalā nahīṅ hai balki muḳhtalif tarjumoṅ kā ek dūsre ke sāth muwāzanā karne se aslī zabān ke mafhūm kī gahrāī aur wus'at sāmne ātī hai aur yūṅ muḳhtlif tarjume mil kar kalām-e-muqaddas kī pūrī tafhīm meṅ muawin sābit hote haiṅ.

allāh kare ki yih tarjumā bhī us ke zindā kalām kā matlab aur maqsad aur us kī wus'at aur gahrāī ko ziyādā safāī se samajhne meṅ madad kā bāis bane.

nāshirīn

yashūa

rab yashūa ko rāhnumāī kī zimmādārī sauṅptā hai

1 rab ke ḳhādim mūsā kī maut ke bād rab mūsā ke madadgār yashūa bin nūn se hamkalām huā. us ne kahā, [2]"merā ḳhādim mūsā faut ho gayā hai. ab uṭh, is pūrī qaum ke sāth daryā-e-yardan ko pār karke us mulk meṅ dāḳhil ho jā jo maiṅ isrāīliyoṅ ko dene ko hūṅ. [3]jis zamīn par bhī tū apnā pāoṅ rakhegā use maiṅ mūsā ke sāth kie gae wāde ke mutābiq tujhe dūṅgā. [4]tumhāre mulk kī sarhaddeṅ yih hoṅgī: junūb meṅ najab kā registān, shimāl meṅ lubnān, mashriq meṅ daryā-e-furāt aur maġhrib meṅ bahīrā-e-rūm. hittī qaum kā pūrā ilāqā is meṅ shāmil hogā. [5]tere jīte jī koī terā sāmnā nahīṅ kar sakegā. jis tarah maiṅ mūsā ke sāth thā, usī tarah tere sāth bhī hūṅgā. maiṅ tujhe kabhī nahīṅ chhoṛūṅgā, na tujhe tark karūṅga.

[6]mazbūt aur diler ho, kyūṅki tū hī is qaum ko mīrās meṅ wuh mulk degā jis kā maiṅ ne un ke bāpdādā se qasam khā kar wādā kiyā thā. [7]lekin ḳhabardār, mazbūt aur bahut diler ho. ehtiyāt se us pūrī sharīat par amal kar jo mere ḳhādim mūsā ne tujhe dī hai. us se na dāīṅ aur na bāīṅ taraf haṭnā. phir jahāṅ kahīṅ bhī tū jāe kāmyāb hogā. [8]jo bāteṅ is sharīat kī kitāb meṅ likhī haiṅ wuh tere muṅh se na haṭeṅ. din rāt un par ġhaur kartā rah tāki tū ehtiyāt se is kī har bāt par amal kar sake. phir tū har kām meṅ kāmyāb aur ḳhushhāl hogā.

[9]maiṅ phir kahtā hūṅ ki mazbūt aur diler ho. na ghabrā aur na hauslā hār, kyūṅki jahāṅ bhī tū jāegā wahāṅ rab terā ḳhudā tere sāth rahegā."

mulk meṅ dāḳhil hone kī tayyāriyāṅ

[10]phir yashūa qaum ke nigahbānoṅ se muḳhātib huā, [11]"ḳhaimāgāh meṅ har jagah jā kar logoṅ ko ittilā deṅ ki

safar ke lie khāne kā band-o-bast kar leṅ. kyūṅki tīn din ke bād āp daryā-e-yardan ko pār karke us mulk par qabzā kareṅge jo rab āp kā ḳhudā āp ko wirse meṅ de rahā hai."

12phir yashūa rūbin, jad aur manassī ke ādhe qabīle se muḳhātib huā, 13"yih bāt yād rakheṅ jo rab ke ḳhādim mūsā ne āp se kahī thī, 'rab tumhārā ḳhudā tum ko daryā-e-yardan ke mashriqī kināre par kā yih ilāqā detā hai tāki tum yahāṅ amn-o-amān ke sāth rah sako.' 14ab jab ham daryā-e-yardan ko pār kar rahe haiṅ to āp ke bāl-bachche aur maweshī yihīṅ rah sakte haiṅ. lekin lāzim hai ki āp ke tamām jang karne ke qābil mard musallah ho kar apne bhāiyoṅ ke āge āge daryā ko pār kareṅ. āp ko us waqt tak apne bhāiyoṅ kī madad karnā hai 15jab tak rab unheṅ wuh ārām na de jo āp ko hāsil hai aur wuh us mulk par qabzā na kar leṅ jo rab āp kā ḳhudā unheṅ de rahā hai. is ke bād hī āp ko apne us ilāqe meṅ wāpas jā kar ābād hone kī ijāzat hogī jo rab ke ḳhādim mūsā ne āp ko daryā-e-yardan ke mashriqī kināre par diyā thā."

16unhoṅ ne jawāb meṅ yashūa se kahā, "jo bhī hukm āp ne hameṅ diyā hai wuh ham māneṅge aur jahāṅ bhī hameṅ bhejeṅge wahāṅ jāeṅge. 17jis tarah ham mūsā kī har bāt mānte the usī tarah āp kī bhī har bāt māneṅge. lekin rab āp kā ḳhudā usī tarah āp ke sāth ho jis tarah wuh mūsā ke sāth thā. 18jo bhī āp ke hukm kī ḳhilāfwarzī karke āp kī wuh tamām bāteṅ na māne jo āp farmāeṅge use sazā-e-maut dī jāe. lekin mazbūt aur diler hoṅ!"

yarīhū shahr meṅ isrāīlī jāsūs

2 phir yashūa ne chupke se do jāsūsoṅ ko shittīm se bhej diyā jahāṅ isrāīlī ḳhaimāgāh thī. us ne un se kahā, "jā kar mulk kā jāizā leṅ, ḳhāskar yarīhū shahr kā." wuh rawānā hue aur chalte chalte ek kasbī ke ghar pahuṅche jis kā nām rāhab thā. wahāṅ wuh rāt ke lie ṭhahar gae. 2lekin yarīhū ke bādshāh ko ittilā milī ki āj shām ko kuchh isrāīlī mard yahāṅ pahuṅch gae haiṅ jo mulk kī jāsūsī karnā chāhte haiṅ. 3yih sun kar bādshāh ne rāhab ko ḳhabar bhejī, "un ādmiyoṅ ko nikāl do jo tumhāre pās ā kar ṭhahre hue haiṅ, kyūṅki yih pūre mulk kī jāsūsī karne ke lie āe haiṅ."

4lekin rāhab ne donoṅ ādmiyoṅ ko chhupā rakhā thā. us ne kahā, "jī, yih ādmī mere pās āe to the lekin mujhe mālūm nahīṅ thā ki kahāṅ se āe haiṅ. 5jab din ḍhalne lagā aur shahr ke darwāzoṅ ko band karne kā waqt ā gayā to wuh chale gae. mujhe mālūm nahīṅ ki kis taraf gae. ab jaldī karke un kā pīchhā kareṅ. ain mumkin

hai ki āp unheṅ pakaṛ leṅ." 6haqīqat
meṅ rāhab ne unheṅ chhat par le jā
kar wahāṅ par paṛe san ke ḍanṭhloṅ
ke nīche chhupā diyā thā. 7rāhab kī
bāt sun kar bādshāh ke ādmī wahāṅ
se chale gae aur shahr se nikal kar
jāsūsoṅ ke tāqqub meṅ us rāste par
chalne lage jo daryā-e-yardan ke un
kam-gahre maqāmoṅ tak le jātā hai
jahāṅ use paidal ubūr kiyā jā saktā
thā. aur jūṅ hī yih ādmī nikle, shahr
kā darwāzā un ke pīchhe band kar
diyā gayā.

8jāsūsoṅ ke so jāne se pahle rāhab
ne chhat par ā kar 9un se kahā, "maiṅ
jāntī hūṅ ki rab ne yih mulk āp ko de
diyā hai. āp ke bāre meṅ sun kar ham
par dahshat chhā gaī hai, aur mulk
ke tamām bāshinde himmat hār gae
haiṅ. 10kyūṅki hameṅ ḳhabar milī
hai ki āp ke misr se nikalte waqt rab
ne bahr-e-qulzum kā pānī kis tarah
āp ke āge ḳhushk kar diyā. yih bhī
hamāre sunane meṅ āyā hai ki āp
ne daryā-e-yardan ke mashriq meṅ
rahne wāle do bādshāhoṅ sīhon aur
oj ke sāth kyā kuchh kiyā, ki āp
ne unheṅ pūrī tarah tabāh kar diyā.
11yih sun kar hamārī himmat ṭūṭ gaī.
āp ke sāmne ham sab hauslā hār gae
haiṅ, kyūṅki rab āp kā ḳhudā āsmān-
o-zamīn kā ḳhudā hai. 12ab rab kī
qasam khā kar mujh se wādā kareṅ
ki āp usī tarah mere ḳhāndān par
mehrbānī kareṅge jis tarah ki maiṅ
ne āp par kī hai. aur zamānat ke
taur par mujhe koī nishān deṅ 13ki āp
mere māṅ-bāp, mere bahan-bhāiyoṅ
aur un ke ghar wāloṅ ko zindā chhoṛ
kar hameṅ maut se bachāe rakheṅge."

14ādmiyoṅ ne kahā, "ham apnī
jānoṅ ko zamānat ke taur par pesh
karte haiṅ ki āp mahfūz raheṅge.
agar āp kisī ko hamāre bāre meṅ ittilā
na deṅ to ham āp se zarūr mehrbānī
aur wafādārī se pesh āeṅge jab rab
hameṅ yih mulk atā farmāegā."

15tab rāhab ne shahr se nikalne
meṅ un kī madad kī. chūṅki us kā
ghar shahr kī chārdīwārī se mulhiq
thā is lie ādmī khiṛkī se nikal kar
rasse ke zarī'e bāhar kī zamīn par
utar āe. 16utarne se pahle rāhab ne
unheṅ hidāyat kī, "pahāṛī ilāqe kī
taraf chale jāeṅ. jo āp kā tāqqub kar
rahe haiṅ wuh wahāṅ āp ko ḍhūnḍ
nahīṅ sakeṅge. tīn din tak yānī jab
tak wuh wāpas na ā jāeṅ wahāṅ
chhupe rahnā. is ke bād jahāṅ jāne
kā irādā hai chale jānā."

17ādmiyoṅ ne us se kahā, "jo qasam
āp ne hameṅ khilāī hai ham zarūr
us ke pāband raheṅge. lekin shart
yih hai 18ki āp hamāre is mulk meṅ
āte waqt qirmizī rang kā yih rassā us
khiṛkī ke sāmne bāndh deṅ jis meṅ se
āp ne hameṅ utarne diyā hai. yih bhī
lāzim hai ki us waqt āp ke māṅ-bāp,
bhāī-bahneṅ aur tamām ghar wāle āp
ke ghar meṅ hoṅ. 19agar koī āp ke

ghar meṅ se nikle aur mār diyā jāe
to yih hamārā qusūr nahīṅ hogā, ham
zimmādār nahīṅ ṭhahreṅge. lekin
agar kisī ko hāth lagāyā jāe jo āp ke
ghar ke andar ho to ham hī us kī maut
ke zimmādār ṭhahreṅge. 20aur kisī ko
hamāre muāmale ke bāre meṅ ittilā
na denā, warnā ham us qasam se āzād
haiṅ jo āp ne hameṅ khilāī."
21rāhab ne jawāb diyā, "ṭhīk hai,
aisā hī ho." phir us ne unheṅ ruḳhsat
kiyā aur wuh rawānā hue. aur rāhab
ne apnī khiṛkī ke sāth mazkūrā rassā
bāndh diyā.
22jāsūs chalte chalte pahāṛī ilāqe
meṅ ā gae. wahāṅ wuh tīn din rahe.
itne meṅ un kā tāqqub karne wāle
pūre rāste kā khoj lagā kar ḳhālī hāth
lauṭe. 23phir donoṅ jāsūsoṅ ne pahāṛī
ilāqe se utar kar daryā-e-yardan ko
pār kiyā aur yashūa bin nūn ke pās
ā kar sab kuchh bayān kiyā jo un
ke sāth huā thā. 24unhoṅ ne kahā,
"yaqīnan rab ne hameṅ pūrā mulk
de diyā hai. hamāre bāre meṅ sun
kar mulk ke tamām bāshindoṅ par
dahshat tārī ho gaī hai."

isrāīlī daryā-e-yardan ko ubūr karte haiṅ

3 subhsawere uṭh kar yashūa aur
tamām isrāīlī shittīm se rawānā
hue. jab wuh daryā-e-yardan par
pahuṅche to use ubūr na kiyā balki
rāt ke lie kināre par ruk gae. 2wuh tīn
din wahāṅ rahe. phir nigahbānoṅ ne
ḳhaimāgāh meṅ se guzar kar 3logoṅ
ko hukm diyā, "jab āp dekheṅ ki
lāwī ke qabīle ke imām rab āp ke
ḳhudā ke ahd kā sandūq uṭhāe hue
haiṅ to apne apne maqām se rawānā
ho kar us ke pīchhe ho leṅ. 4phir
āp ko patā chalegā ki kahāṅ jānā
hai, kyūṅki āp pahle kabhī wahāṅ
nahīṅ gae. lekin sandūq ke taqrīban
ek kilomīṭar pīchhe raheṅ aur zyādā
qarīb na jāeṅ."
5yashūa ne logoṅ ko batāyā, "apne
āp ko maḳhsūs-o-muqaddas kareṅ,
kyūṅki kal rab āp ke darmiyān
hairatangez kām karegā."
6agle din yashūa ne imāmoṅ se
kahā, "ahd kā sandūq uṭhā kar logoṅ
ke āge āge daryā ko pār kareṅ."
chunāṅche imām sandūq ko uṭhā
kar āge āge chal die. 7aur rab
ne yashūa se farmāyā, "maiṅ tujhe
tamām isrāīliyoṅ ke sāmne sarfarāz
kar dūṅgā, aur āj hī maiṅ yih kām
shurū karūṅga tāki wuh jān leṅ ki
jis tarah maiṅ mūsā ke sāth thā
usī tarah tere sāth bhī hūṅ. 8ahd
kā sandūq uṭhāne wāle imāmoṅ ko
batā denā, 'jab āp daryā-e-yardan ke
kināre pahuṅcheṅge to wahāṅ pānī
meṅ ruk jāeṅ'."
9yashūa ne isrāīliyoṅ se kahā,
"mere pās āeṅ aur rab apne ḳhudā ke
farmān sun leṅ. 10āj āp jān leṅge ki
zindā ḳhudā āp ke darmiyān hai aur

ki wuh yaqīnan āp ke āge āge jā kar
dūsrī qaumoṅ ko nikāl degā, ḳhwāh
wuh kan'ānī, hittī, hiwwī, farizzī,
jirjāsī, amorī yā yabūsī hoṅ. 11yih
yūṅ zāhir hogā ki ahd kā yih sandūq
jo tamām duniyā ke mālik kā hai āp
ke āge āge daryā-e-yardan meṅ jāegā.
12ab aisā kareṅ ki har qabīle meṅ se ek
ek ādmī ko chun leṅ tāki bārah afrād
jamā ho jāeṅ. 13phir imām tamām
duniyā ke mālik rab ke ahd kā sandūq
uṭhā kar daryā meṅ jāeṅge. aur jūṅ hī
wuh apne pāoṅ pānī meṅ rakheṅge to
pānī kā bahāo ruk jāegā aur āne wālā
pānī ḍher ban kar khaṛā rahegā."

14chunāṅche isrāīlī apne ḳhaimoṅ
ko sameṭ kar rawānā hue, aur ahd
kā sandūq uṭhāne wāle imām un ke
āge āge chal die. 15fasal kī kaṭāī
kā mausam thā, aur daryā kā pānī
kināroṅ se bāhar ā gayā thā. lekin jūṅ
hī sandūq ko uṭhāne wāle imāmoṅ
ne daryā ke kināre pahuṅch kar pānī
meṅ qadam rakhā 16to āne wāle pānī
kā bahāo ruk gayā. wuh un se dūr
ek shahr ke qarīb ḍher ban gayā jis
kā nām ādam thā aur jo zartān ke
nazdīk hai. jo pānī dūsrī yānī bahīrā-
e-murdār kī taraf bah rahā thā wuh
pūrī tarah utar gayā. tab isrāīliyoṅ ne
yarīhū shahr ke muqābil daryā ko pār
kiyā. 17rab kā ahd kā sandūq uṭhāne
wāle imām daryā-e-yardan ke bīch
meṅ ḳhushk zamīn par khaṛe rahe
jabki bāqī log ḳhushk zamīn par se
guzar gae. imām us waqt tak wahāṅ
khaṛe rahe jab tak tamām isrāīliyoṅ
ne ḳhushk zamīn par chal kar daryā
ko pār na kar liyā.

yādgār patthar

4 jab pūrī qaum ne daryā-e-
yardan ko ubūr kar liyā to
rab yashūa se hamkalām huā, 2"har
qabīle meṅ se ek ek ādmī ko chun
le. 3phir in bārah ādmiyoṅ ko hukm
de ki jahāṅ imām daryā-e-yardan ke
darmiyān khaṛe haiṅ wahāṅ se bārah
patthar uṭhā kar unheṅ us jagah rakh
do jahāṅ tum āj rāt ṭhahroge."

4chunāṅche yashūa ne un bārah
ādmiyoṅ ko bulāyā jinheṅ us ne isrāīl
ke har qabīle se chun liyā thā 5aur
un se kahā, "rab apne ḳhudā ke
sandūq ke āge āge chal kar daryā ke
darmiyān tak jāeṅ. āp meṅ se har
ādmī ek ek patthar uṭhā kar apne
kandhe par rakhe aur bāhar le jāe.
kul bārah patthar hoṅge, isrāīl ke
har qabīle ke lie ek. 6yih patthar
āp ke darmiyān ek yādgār nishān
raheṅge. āindā jab āp ke bachche
āp se pūchheṅge ki in pattharoṅ kā
kyā matlab hai 7to unheṅ batānā, 'yih
hameṅ yād dilāte haiṅ ki daryā-e-
yardan kā bahāo ruk gayā jab rab kā
ahd kā sandūq us meṅ se guzarā.' yih
patthar abad tak isrāīl ko yād dilāte
raheṅge ki yahāṅ kyā kuchh huā thā."

8israāīliyoṅ ne aisā hī kiyā. unhoṅ
ne daryā-e-yardan ke bīch meṅ se
apne qabīloṅ kī tādād ke mutābiq
bārah patthar uṭhāe, bilkul usī tarah
jis tarah rab ne yashūa ko farmāyā
thā. phir unhoṅ ne yih patthar
apne sāth le kar us jagah rakh die
jahāṅ unheṅ rāt ke lie ṭhaharnā thā.
9sāth sāth yashūa ne us jagah bhī
bārah patthar khaṛe kie jahāṅ ahd
kā sandūq uṭhāne wāle imām daryā-
e-yardan ke darmiyān khaṛe the.
yih patthar āj tak wahāṅ paṛe haiṅ.
10sandūq ko uṭhāne wāle imām daryā
ke darmiyān khaṛe rahe jab tak logoṅ
ne tamām ahkām jo rab ne yashūa ko
die the pūre na kar lie. yūṅ sab kuchh
waisā hī huā jaisā mūsā ne yashūa ko
farmāyā thā.

log jaldī jaldī daryā meṅ se guzare.
11jab sab dūsre kināre par the to
imām bhī rab kā sandūq le kar kināre
par pahuṅche aur dubārā qaum ke
āge āge chalne lage. 12aur jis tarah
mūsā ne farmāyā thā, rūbin, jad
aur manassī ke ādhe qabīle ke mard
musallah ho kar bāqī israāīlī qabīloṅ
se pahle daryā ke dūsre kināre par
pahuṅch gae the. 13taqrīban 40,000
musallah mard us waqt rab ke sāmne
yarīhū ke maidān meṅ pahuṅch gae
tāki wahāṅ jang kareṅ. 14us din rab
ne yashūa ko pūrī israāīlī qaum ke
sāmne sarfarāz kiyā. us ke jīte jī log
us kā yūṅ ḳhauf mānte rahe jis tarah
pahle mūsā kā.

15phir rab ne yashūa se kahā, 16"ahd
kā sandūq uṭhāne wāle imāmoṅ ko
daryā meṅ se nikalne kā hukm de."
17yashūa ne aisā hī kiyā 18to jūṅ hī
imām kināre par pahuṅch gae pānī
dubārā bah kar daryā ke kināroṅ se
bāhar āne lagā.

19israāīliyoṅ ne pahle mahīne ke
dasweṅ din[a] daryā-e-yardan ko ubūr
kiyā. unhoṅ ne apne ḳhaime yarīhū
ke mashriq meṅ wāqe jiljāl meṅ
khaṛe kie. 20wahāṅ yashūa ne daryā
meṅ se chune hue bārah pattharoṅ ko
khaṛā kiyā. 21us ne israāīliyoṅ se kahā,
"āindā jab āp ke bachche apne apne
bāp se pūchheṅge ki in pattharoṅ kā
kyā matlab hai 22to unheṅ batānā,
'yih wuh jagah hai jahāṅ israāīlī qaum
ne ḳhushk zamīn par daryā-e-yardan
ko pār kiyā.' 23kyūṅki rab āp ke
ḳhudā ne us waqt tak āp ke āge āge
daryā kā pānī ḳhushk kar diyā jab
tak āp wahāṅ se guzar na gae. bilkul
usī tarah jis tarah bahr-e-qulzum ke
sāth kiyā thā jab ham us meṅ se
guzare. 24us ne yih kām is lie kiyā
tāki zamīn kī tamām qaumeṅ allāh kī

[a]yānī aprail meṅ.

qudrat ko jān leṅ aur āp hameshā rab apne ḳhudā kā ḳhauf māneṅ.”

5 yih ḳhabar daryā-e-yardan ke maġhrib meṅ ābād tamām amorī bādshāhoṅ aur sāhilī ilāqe meṅ ābād tamām kan’ānī bādshāhoṅ tak pahuṅch gaī ki rab ne isrāīliyoṅ ke sāmne daryā ko us waqt tak ḳhushk kar diyā jab tak sab ne pār na kar liyā thā. tab un kī himmat ṭūṭ gaī aur un meṅ isrāīliyoṅ kā sāmnā karne kī jur’at na rahī.

jiljāl meṅ ḳhatnā

2us waqt rab ne yashūa se kahā, “patthar kī chhuriyāṅ banā kar pahle kī tarah isrāīliyoṅ kā ḳhatnā karwā de.” 3chunāṅche yashūa ne patthar kī chhuriyāṅ banā kar ek jagah par isrāīliyoṅ kā ḳhatnā karwāyā jis kā nām bād meṅ ‘ḳhatnā pahāṛ’ rakhā gayā. 4bāt yih thī ki jo mard misr se nikalte waqt jang karne ke qābil the wuh registān meṅ chalte chalte mar chuke the. 5misr se rawānā hone wāle in tamām mardoṅ kā ḳhatnā huā thā, lekin jitne laṛkoṅ kī paidāish registān meṅ huī thī un kā ḳhatnā nahīṅ huā thā. 6chūṅki isrāīlī rab ke tābe nahīṅ rahe the is lie us ne qasam khāī thī ki wuh us mulk ko nahīṅ dekheṅge jis meṅ dūdh aur shahd kī kasrat hai aur jis kā wādā us ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā. natīje meṅ isrāīlī fauran mulk meṅ dāḳhil na ho sake balki unheṅ us waqt tak registān meṅ phirnā paṛā jab tak wuh tamām mard mar na gae jo misr se nikalte waqt jang karne ke qābil the. 7un kī jagah rab ne un ke beṭoṅ ko khaṛā kiyā thā. yashūa ne un hī kā ḳhatnā karwāyā. un kā ḳhatnā is lie huā ki registān meṅ safar ke daurān un kā ḳhatnā nahīṅ kiyā gayā thā.

8pūrī qaum ke mardoṅ kā ḳhatnā hone ke bād wuh us waqt tak ḳhaimāgāh meṅ rahe jab tak un ke zaḳhm ṭhīk nahīṅ ho gae the. 9aur rab ne yashūa se kahā, “āj maiṅ ne misr kī ruswāī tum se dūr kar dī hai.”[a] is lie us jagah kā nām āj tak jiljāl yānī luṛhkānā rahā hai.

10jab isrāīlī yarīhū ke maidānī ilāqe meṅ wāqe jiljāl meṅ ḳhaimāzan the to unhoṅ ne fasah kī īd bhī manāī. mahīne kā chaudhwāṅ din thā, 11aur agle hī din wuh pahlī dafā us mulk kī paidāwār meṅ se beḳhamīrī roṭī aur anāj ke bhune hue dāne khāne lage. 12us ke bād ke din man kā silsilā ḳhatm huā aur isrāīliyoṅ ke lie yih sahūlat na rahī. us sāl se wuh kan’ān kī paidāwār se khāne lage.

[a]lafzī tarjumā: luṛhkā kar dūr kar dī hai.

farishte se yashūa kī mulāqāt

13ek din yashūa yarīhū shahr ke
qarīb thā. achānak ek ādmī us ke
sāmne khaṛā nazar āyā jis ke hāth
meṅ nangī talwār thī. yashūa ne us
ke pās jā kar pūchhā, "kyā āp hamāre
sāth yā hamāre dushmanoṅ ke sāth
haiṅ?"
14ādmī ne kahā, "nahīṅ, maiṅ rab ke
lashkar kā sardār hūṅ aur abhī abhī
tere pās pahuṅchā hūṅ."
yih sun kar yashūa ne gir kar use
sijdā kiyā aur pūchhā, "mere āqā
apne ḳhādim ko kyā farmānā chāhte
haiṅ?"
15rab ke lashkar ke sardār ne jawāb
meṅ kahā, "apne jūte utār de, kyūṅki
jis jagah par tū khaṛā hai wuh
muqaddas hai." yashūa ne aisā hī
kiyā.

yarīhū kī tabāhī

6 un dinoṅ meṅ isrāīliyoṅ kī
wajah se yarīhū ke darwāze
band hī rahe. na koī bāhar niklā,
na koī andar gayā. 2rab ne yashūa
se kahā, "maiṅ ne yarīhū ko us ke
bādshāh aur faujī afsaroṅ samet tere
hāth meṅ kar diyā hai. 3jo isrāīlī
jang ke lie tere sāth nikleṅge un
ke sāth shahr kī fasīl ke sāth sāth
chal kar ek chakkar lagāo aur phir
ḳhaimāgāh meṅ wāpas ā jāo. chhih
din tak aisā hī karo. 4sāt imām ek
ek narsingā uṭhāe ahd ke sandūq ke
āge āge chaleṅ. phir sātweṅ din shahr
ke gird sāt chakkar lagāo. sāth sāth
imām narsinge bajāte raheṅ. 5jab
wuh narsingoṅ ko bajāte bajāte lambī
sī phūṅk māreṅge to phir tamām
isrāīlī baṛe zor se jang kā nārā lagāeṅ.
is par shahr kī fasīl gir jāegī aur tere
log har jagah sīdhe shahr meṅ dāḳhil
ho sakeṅge."
6yashūa bin nūn ne imāmoṅ ko
bulā kar un se kahā, "rab ke ahd kā
sandūq uṭhā kar mere sāth chaleṅ.
aur sāt imām ek ek narsingā uṭhāe
sandūq ke āge āge chaleṅ." 7phir us
ne bāqī logoṅ se kahā, "āeṅ, shahr kī
fasīl ke sāth sāth chal kar ek chakkar
lagāeṅ. musallah ādmī rab ke sandūq
ke āge āge chaleṅ."
8sab kuchh yashūa kī hidāyāt ke
mutābiq huā. sāt imām narsinge
bajāte hue rab ke āge āge chale jabki
rab ke ahd kā sandūq un ke pīchhe
pīchhe thā. 9musallah ādmiyoṅ meṅ
se kuchh bajāne wāle imāmoṅ ke
āge āge aur kuchh sandūq ke pīchhe
pīchhe chalne lage. itne meṅ imām
narsinge bajāte rahe. 10lekin yashūa
ne bāqī logoṅ ko hukm diyā thā ki
us din jang kā nārā na lagāeṅ. us
ne kahā, "jab tak maiṅ hukm na dūṅ
us waqt tak ek lafz bhī na bolnā.
jab maiṅ ishārā dūṅgā to phir hī
ḳhūb nārā lagānā." 11isī tarah rab ke
sandūq ne shahr kī fasīl ke sāth sāth
chal kar chakkar lagāyā. phir logoṅ

ne ḳhaimāgāh meṅ lauṭ kar wahāṅ
rāt guzārī.
12-13agle din yashūa subhsawere
uṭhā, aur imāmoṅ aur faujiyoṅ ne
dūsrī martabā shahr kā chakkar
lagāyā. un kī wuhī tartīb thī.
pahle kuchh musallah ādmī, phir sāt
narsinge bajāne wāle imām, phir rab
ke ahd kā sandūq uṭhāne wāle imām
aur āḳhir meṅ mazīd kuchh musallah
ādmī the. chakkar lagāne ke daurān
imām narsinge bajāte rahe. 14is dūsre
din bhī wuh shahr kā chakkar lagā
kar ḳhaimāgāh meṅ lauṭ āe. unhoṅ
ne chhih din tak aisā hī kiyā.
15sātweṅ din unhoṅ ne subhsawere
uṭh kar shahr kā chakkar yūṅ lagāyā
jaise pahle chhih dinoṅ meṅ, lekin
is dafā unhoṅ ne kul sāt chakkar
lagāe. 16sātweṅ chakkar par imāmoṅ
ne narsingoṅ ko bajāte hue lambī sī
phūṅk mārī. tab yashūa ne logoṅ se
kahā, "jang kā nārā lagāeṅ, kyūṅki
rab ne āp ko yih shahr de diyā hai.
17shahr ko aur jo kuchh us meṅ hai
tabāh karke rab ke lie maḳhsūs karnā
hai. sirf rāhab kasbī ko un logoṅ
samet bachānā hai jo us ke ghar
meṅ haiṅ. kyūṅki us ne hamāre un
jāsūsoṅ ko chhupā diyā jin ko ham ne
yahāṅ bhejā thā. 18lekin allāh ke lie
maḳhsūs chīzoṅ ko hāth na lagānā,
kyūṅki agar āp un meṅ se kuchh le
leṅ to apne āp ko tabāh kareṅge balki
isrāīlī ḳhaimāgāh par bhī tabāhī aur
āfat lāeṅge. 19jo kuchh bhī chāṅdī,
sone, pītal yā lohe se banā hai wuh
rab ke lie maḳhsūs hai. use rab ke
ḳhazāne meṅ ḍālnā hai."
20jab imāmoṅ ne lambī phūṅk mārī
to isrāīliyoṅ ne jang ke zordār nāre
lagāe. achānak yarīhū kī fasīl gir gaī,
aur har shaḳhs apnī apnī jagah par
sīdhā shahr meṅ dāḳhil huā. yūṅ
shahr isrāīl ke qabze meṅ ā gayā.
21jo kuchh bhī shahr meṅ thā use
unhoṅ ne talwār se mār kar rab ke lie
maḳhsūs kiyā, ḳhwāh mard yā aurat,
jawān yā buzurg, gāy-bail, bheṛ-bakrī
yā gadhā thā.
22jin do ādmiyoṅ ne mulk kī jāsūsī
kī thī un se yashūa ne kahā, "ab apnī
qasam kā wādā pūrā kareṅ. kasbī
ke ghar meṅ jā kar use aur us ke
tamām ghar wāloṅ ko nikāl lāeṅ."
23chunāṅche yih jawān ādmī gae aur
rāhab, us ke māṅ-bāp, bhāiyoṅ aur
bāqī rishtedāroṅ ko us kī milkiyat
samet nikāl kar ḳhaimāgāh se bāhar
kahīṅ basā diyā. 24phir unhoṅ ne
pūre shahr ko aur jo kuchh us meṅ
thā bhasm kar diyā. lekin chāṅdī,
sone, pītal aur lohe kā tamām māl
unhoṅ ne rab ke ghar ke ḳhazāne
meṅ ḍāl diyā. 25yashūa ne sirf rāhab
kasbī aur us ke ghar wāloṅ ko bachāe
rakhā, kyūṅki us ne un ādmiyoṅ
ko chhupā diyā thā jinheṅ yashūa
ne yarīhū bhejā thā. rāhab āj tak
isrāīliyoṅ ke darmiyān rahtī hai.

26us waqt yashūa ne qasam khāī,
"rab kī lānat us par ho jo yarīhū
kā shahr nae sire se tāmīr karne kī
koshish kare. shahr kī bunyād rakhte
waqt wuh apne pahlauṭhe se mahrūm
ho jāegā, aur us ke darwāzoṅ ko
khaṛā karte waqt wuh apne sab se
chhoṭe beṭe se hāth dho baiṭhegā."
27yūṅ rab yashūa ke sāth thā, aur us
kī shohrat pūre mulk meṅ phail gaī.

akan kā gunāh

7 lekin jahāṅ tak rab ke lie
maḳhsūs chīzoṅ kā tālluq thā
isrāīliyoṅ ne bewafāī kī. yahūdāh ke
qabīle ke ek ādmī ne un meṅ se kuchh
apne lie le liyā. us kā nām akan bin
karmī bin zabdī bin zārah thā. tab rab
kā ġhazab isrāīliyoṅ par nāzil huā.
2yih yūṅ zāhir huā ki yashūa ne
kuchh ādmiyoṅ ko yarīhū se aī shahr
ko bhej diyā jo bait-el ke mashriq
meṅ bait-āwan ke qarīb hai. us ne
un se kahā, "us ilāqe meṅ jā kar us
kī jāsūsī kareṅ." chunāṅche wuh jā
kar aisā hī karne lage. 3jab wāpas
āe to unhoṅ ne yashūa se kahā, "is
kī zarūrat nahīṅ ki tamām log aī
par hamlā kareṅ. use shikast dene
ke lie do yā tīn hazār mard kāfī
haiṅ. bāqī logoṅ ko na bhejeṅ warnā
wuh ḳhwāh-ma-ḳhwāh thak jāeṅge,
kyūṅki dushman ke log kam haiṅ."
4chunāṅche taqrīban tīn hazār ādmī
aī se laṛne gae. lekin wuh aī ke
mardoṅ se shikast khā kar farār hue,
5aur un ke 36 afrād shahīd hue. aī ke
ādmiyoṅ ne shahr ke darwāze se le
kar shabarīm tak un kā tāqqub karke
wahāṅ kī ḍhalān par unheṅ mār ḍālā.
tab isrāīlī saḳht ghabrā gae. aur un kī
himmat jawāb de gaī.
6yashūa ne ranjish kā izhār karke
apne kapṛoṅ ko phāṛ diyā aur rab
ke sandūq ke sāmne muṅh ke bal
gir gayā. wahāṅ wuh shām tak
paṛā rahā. isrāīl ke buzurgoṅ ne bhī
aisā hī kiyā aur apne sar par ḳhāk
ḍāl lī. 7yashūa ne kahā, "hāy, ai
rab qādir-e-mutlaq! tū ne is qaum
ko daryā-e-yardan meṅ se guzarne
kyūṅ diyā agar terā maqsad sirf yih
thā ki hameṅ amoriyoṅ ke hawāle
karke halāk kare? kāsh ham daryā
ke mashriqī kināre par rahne ke lie
tayyār hote! 8ai rab, ab maiṅ kyā
kahūṅ jab isrāīl apne dushmanoṅ ke
sāmne se bhāg āyā hai? 9kan'ānī
aur mulk kī bāqī qaumeṅ yih sun kar
hameṅ gher leṅgī aur hamārā nām-
o-nishān miṭā deṅgī. agar aisā hogā
to phir tū ḳhud apnā azīm nām qāim
rakhne ke lie kyā karegā?"
10jawāb meṅ rab ne yashūa se kahā,
"uṭh kar khaṛā ho jā! tū kyūṅ
muṅh ke bal paṛā hai? 11isrāīl ne
gunāh kiyā hai. unhoṅ ne mere
ahd kī ḳhilāfwarzī kī hai jo maiṅ ne
un ke sāth bāndhā thā. unhoṅ ne
maḳhsūsshudā chīzoṅ meṅ se kuchh

le liyā hai, aur chorī karke chupke
se apne sāmān meṅ milā liyā hai.
12isī lie isrāīlī apne dushmanoṅ ke
sāmne qāim nahīṅ rah sakte balki
pīṭh pher kar bhāg rahe haiṅ. kyūṅki
is harkat se isrāīl ne apne āp ko bhī
halākat ke lie maḳhsūs kar liyā hai.
jab tak tum apne darmiyān se wuh
kuchh nikāl kar tabāh na kar lo jo
tabāhī ke lie maḳhsūs hai us waqt tak
maiṅ tumhāre sāth nahīṅ hūṅgā. 13ab
uṭh aur logoṅ ko mere lie maḳhsūs-
o-muqaddas kar. unheṅ batā denā,
'apne āp ko kal ke lie maḳhsūs-o-
muqaddas karnā, kyūṅki rab jo isrāīl
kā ḳhudā hai farmātā hai ki ai isrāīl,
tere darmiyān aisā māl hai jo mere
lie maḳhsūs hai. jab tak tum use
apne darmiyān se nikāl na do apne
dushmanoṅ ke sāmne qāim nahīṅ rah
sakoge.'

14kal subh ko har ek qabīlā apne
āp ko pesh kare. rab zāhir karegā
ki qusūrwār shaḳhs kaun se qabīle
kā hai. phir us qabīle ke kunbe bārī
bārī sāmne āeṅ. jis kunbe ko rab
qusūrwār ṭhahrāegā us ke muḳhtalif
ḳhāndān sāmne āeṅ. aur jis ḳhāndān
ko rab qusūrwār ṭhahrāegā us ke
muḳhtalif afrād sāmne āeṅ. 15jo
rab ke lie maḳhsūs māl ke sāth
pakaṛā jāegā use us kī milkiyat samet
jalā denā hai, kyūṅki us ne rab ke
ahd kī ḳhilāfwarzī karke isrāīl meṅ
sharmnāk kām kiyā hai."

16agle din subhsawere yashūa ne
qabīloṅ ko bārī bārī apne pās āne
diyā. jab yahūdāh ke qabīle kī bārī
āī to rab ne use qusūrwār ṭhahrāyā.
17jab us qabīle ke muḳhtalif kunbe
sāmne āe to rab ne zārah ke kunbe
ko qusūrwār ṭhahrāyā. jab zārah
ke muḳhtalif ḳhāndān sāmne āe to
rab ne zabdī kā ḳhāndān qusūrwār
ṭhahrāyā. 18āḳhirkār yashūa ne
us ḳhāndān ko fardan fardan apne
pās āne diyā, aur akan bin karmī
bin zabdī bin zārah pakaṛā gayā.
19yashūa ne us se kahā, "beṭā, rab
isrāīl ke ḳhudā ko jalāl do aur us kī
satāish karo. mujhe batā do ki tum
ne kyā kiyā. koī bhī bāt mujh se mat
chhupānā."

20akan ne jawāb diyā, "wāqaī maiṅ
ne rab isrāīl ke ḳhudā kā gunāh kiyā
hai. 21maiṅ ne lūṭe hue māl meṅ se
bābal kā ek shāndār choġhā, taqrīban
sawā do kilogrām chāṅdī aur ādhe
kilogrām se zāid sone kī īṅṭ le lī thī.
yih chīzeṅ dekh kar maiṅ ne un kā
lālach kiyā aur unheṅ le liyā. ab wuh
mere ḳhaime kī zamīn meṅ dabī huī
haiṅ. chāṅdī ko maiṅ ne bāqī chīzoṅ
ke nīche chhupā diyā."

22yih sun kar yashūa ne apne
bandoṅ ko akan ke ḳhaime ke pās
bhej diyā. wuh dauṛ kar wahāṅ
pahuṅche to dekhā ki yih māl wāqaī
ḳhaime kī zamīn meṅ chhupāyā huā
hai aur ki chāṅdī dūsrī chīzoṅ ke

nīche paṛī hai. [23]wuh yih sab
kuchh ḳhaime se nikāl kar yashūa
aur tamām isrāīliyoṅ ke pās le āe
aur rab ke sāmne rakh diyā. [24]phir
yashūa aur tamām isrāīlī akan bin
zārah ko pakaṛ kar wādī-e-akūr meṅ
le gae. unhoṅ ne chāṅdī, libās, sone
kī īṅṭ, akan ke beṭe-beṭiyoṅ, gāy-
bailoṅ, gadhoṅ, bheṛ-bakriyoṅ aur us
ke ḳhaime ġharz us kī pūrī milkiyat
ko us wādī meṅ pahuṅchā diyā.

[25]yashūa ne kahā, "tum yih āfat
ham par kyūṅ lāe ho? āj rab tum par
hī āfat lāegā." phir pūre isrāīl ne akan
ko us ke ghar wāloṅ samet sangsār
karke jalā diyā. [26]akan ke ūpar unhoṅ
ne pattharoṅ kā baṛā ḍher lagā diyā jo
āj tak wahāṅ maujūd hai. yihī wajah
hai ki āj tak us kā nām wādī-e-akūr
yānī āfat kī wādī rahā hai.

is ke bād rab kā saḳht ġhazab
ṭhanḍā ho gayā.

aī kī shikast

8 phir rab ne yashūa se kahā, "mat
ḍar aur mat ghabrā balki tamām
faujī apne sāth le kar aī shahr par
hamlā kar. kyūṅki maiṅ ne aī ke
bādshāh, us kī qaum, us ke shahr
aur mulk ko tere hāth meṅ kar diyā
hai. [2]lāzim hai ki tū aī aur us ke
bādshāh ke sāth wuh kuchh kare jo tū
ne yarīhū aur us ke bādshāh ke sāth
kiyā thā. lekin is martabā tum us kā
māl aur maweshī apne pās rakh sakte
ho. hamlā karte waqt shahr ke pīchhe
ghāt lagā."

[3]chunāṅche yashūa pūre lashkar
ke sāth aī par hamlā karne ke lie
niklā. us ne apne sab se achchhe
faujiyoṅ meṅ se 30,000 ko chun liyā
aur unheṅ rāt ke waqt aī ke ḳhilāf
bhej kar [4]hukm diyā, "dhyān deṅ ki
āp shahr ke pīchhe ghāt lagāeṅ. sab
ke sab shahr ke qarīb hī tayyār raheṅ.
[5]itne meṅ maiṅ bāqī mardoṅ ke sāth
shahr ke qarīb ā jāūṅgā. aur jab
shahr ke log pahle kī tarah hamāre
sāth laṛne ke lie nikleṅge to ham
un ke āge āge bhāg jāeṅge. [6]wuh
hamāre pīchhe paṛ jāeṅge aur yūṅ
ham unheṅ shahr se dūr le jāeṅge,
kyūṅki wuh samjheṅge ki ham is
dafā bhī pahle kī tarah un se bhāg
rahe haiṅ. [7]phir āp us jagah se nikleṅ
jahāṅ āp ghāt meṅ baiṭhe hoṅge aur
shahr par qabzā kar leṅ. rab āp kā
ḳhudā use āp ke hāth meṅ kar degā.
[8]jab shahr āp ke qabze meṅ hogā to
use jalā denā. wuhī kareṅ jo rab
ne farmāyā hai. merī in hidāyāt par
dhyān deṅ."

[9]yih kah kar yashūa ne unheṅ aī
kī taraf bhej diyā. wuh rawānā ho
kar aī ke maġhrib meṅ ghāt meṅ
baiṭh gae. yih jagah bait-el aur aī ke
darmiyān thī. lekin yashūa ne yih rāt
bāqī logoṅ ke sāth ḳhaimāgāh meṅ
guzārī. [10]agle din subhsawere yashūa
ne ādmiyoṅ ko jamā karke un kā jāizā

liyā. phir wuh isrāīl ke buzurgoṅ ke
sāth un ke āge āge aī kī taraf chal
diyā. 11jo lashkar us ke sāth thā wuh
chalte chalte aī ke sāmne pahuṅch
gayā. unhoṅ ne shahr ke shimāl meṅ
apne ḳhaime lagāe. un ke aur shahr
ke darmiyān wādī thī.
12jo shahr ke maġhrib meṅ aī aur
bait-el ke darmiyān ghāt lagāe baiṭhe
the wuh taqrīban 5,000 mard the.
13yūṅ shahr ke maġhrib aur shimāl
meṅ ādmī laṛne ke lie tayyār hue. rāt
ke waqt yashūa wādī meṅ pahuṅch
gayā.
14jab aī ke bādshāh ne shimāl meṅ
isrāīliyoṅ ko dekhā to us ne jaldī jaldī
tayyāriyāṅ kīṅ. agle din subhsawere
wuh apne ādmiyoṅ ke sāth shahr
se niklā tāki isrāīliyoṅ ke sāth laṛe.
yih jagah wādī-e-yardan kī taraf thī.
bādshāh ko mālūm na huā ki isrāīlī
shahr ke pīchhe ghāt meṅ baiṭhe
haiṅ. 15jab aī ke mard nikle to yashūa
aur us kā lashkar shikast kā izhār
karke registān kī taraf bhāgne lage.
16tab aī ke tamām mardoṅ ko
isrāīliyoṅ kā tāqqub karne ke lie
bulāyā gayā, aur yashūa ke pīchhe
bhāgte bhāgte wuh shahr se dūr nikal
gae. 17ek mard bhī aī yā bait-el meṅ
na rahā balki sab ke sab isrāīliyoṅ
ke pīchhe paṛ gae. na sirf yih balki
unhoṅ ne shahr kā darwāzā khulā
chhoṛ diyā.
18phir rab ne yashūa se kahā, “jo
shamshīr tere hāth meṅ hai use aī
ke ḳhilāf uṭhāe rakh, kyūṅki maiṅ
yih shahr tere hāth meṅ kar dūṅgā.”
yashūa ne aisā hī kiyā, 19aur jūṅ hī us
ne apnī shamshīr se aī kī taraf ishārā
kiyā ghāt meṅ baiṭhe ādmī jaldī se
apnī jagah se nikal āe aur dauṛ dauṛ
kar shahr par jhapaṭ paṛe. unhoṅ ne
us par qabzā karke jaldī se use jalā
diyā.
20jab aī ke ādmiyoṅ ne muṛ kar
nazar ḍālī to dekhā ki shahr se dhueṅ
ke bādal uṭh rahe haiṅ. lekin ab un
ke lie bhī bachne kā koī rāstā na rahā,
kyūṅki jo isrāīlī ab tak un ke āge āge
registān kī taraf bhāg rahe the wuh
achānak muṛ kar tāqqub karne wāloṅ
par ṭūṭ paṛe. 21kyūṅki jab yashūa aur
us ke sāth ke ādmiyoṅ ne dekhā ki
ghāt meṅ baiṭhe isrāīliyoṅ ne shahr
par qabzā kar liyā hai aur ki shahr
se dhuāṅ uṭh rahā hai to unhoṅ ne
muṛ kar aī ke ādmiyoṅ par hamlā kar
diyā. 22sāth sāth shahr meṅ dāḳhil
hue isrāīlī shahr se nikal kar pīchhe
se un se laṛne lage. chunāṅche aī ke
ādmī bīch meṅ phaṅs gae. isrāīliyoṅ
ne sab ko qatl kar diyā, aur na koī
bachā, na koī farār ho sakā. 23sirf
aī ke bādshāh ko zindā pakaṛā aur
yashūa ke pās lāyā gayā.
24aī ke mardoṅ kā tāqqub karte
karte un sab ko khule maidān aur
registān meṅ talwār se mār dene ke

bād isrāīliyoṅ ne aī shahr meṅ wāpas
ā kar tamām bāshindoṅ ko halāk kar
diyā. [25]us din aī ke tamām mard aur
aurateṅ māre gae. kul 12,000 afrād.
[26]kyūṅki yashūa ne us waqt tak apnī
shamshīr uṭhāe rakhī jab tak aī ke
tamām bāshindoṅ ko halāk na kar
diyā gayā. [27]sirf shahr ke maweshī
aur lūṭā huā māl bach gayā, kyūṅki
is dafā rab ne hidāyat kī thī ki isrāīlī
use le jā sakte haiṅ.

[28]yashūa ne aī ko jalā kar use
hameshā ke lie malbe kā ḍher banā
diyā. yih maqām āj tak wīrān hai.
[29]aī ke bādshāh kī lāsh us ne shām tak
daraḳht se laṭkāe rakhī. phir jab sūraj
ḍūbne lagā to yashūa ne apne logoṅ
ko hukm diyā ki bādshāh kī lāsh ko
daraḳht se utār deṅ. tab unhoṅ ne use
shahr ke darwāze ke pās phaiṅk kar
us par patthar kā baṛā ḍher lagā diyā.
yih ḍher āj tak maujūd hai.

aibāl pahāṛ par ahd kī tajdīd

[30]us waqt yashūa ne rab isrāīl
ke ḳhudā kī tāzīm meṅ aibāl pahāṛ
par qurbāngāh banāī [31]jis tarah rab
ke ḳhādim mūsā ne isrāīliyoṅ ko
hukm diyā thā. us ne use mūsā
kī sharīat kī kitāb meṅ darj hidāyāt
ke mutābiq banāyā. qurbāngāh ke
patthar tarāshe baġhair lagāe gae.
aur un par lohe kā ālā na chalāyā
gayā. us par unhoṅ ne rab ko bhasm
hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāṅ
pesh kīṅ.

[32]wahāṅ yashūa ne isrāīliyoṅ kī
maujūdagī meṅ pattharoṅ par mūsā
kī sharīat dubārā likh dī. [33]phir
buzurgoṅ, nigahbānoṅ aur qāziyoṅ
ke sāth mil kar tamām isrāīlī do
gurohoṅ meṅ taqsīm hue. pardesī
bhī un meṅ shāmil the. ek guroh
garizīm pahāṛ ke sāmne khaṛā huā
aur dūsrā aibāl pahāṛ ke sāmne.
donoṅ guroh ek dūsre ke muqābil
khaṛe rahe jabki lāwī ke qabīle ke
imām un ke darmiyān khaṛe hue.
unhoṅ ne rab ke ahd kā sandūq uṭhā
rakhā thā. sab kuchh un hidāyāt ke
ain mutābiq huā jo rab ke ḳhādim
mūsā ne isrāīliyoṅ ko barkat dene ke
lie dī thīṅ.

[34]phir yashūa ne sharīat kī tamām
bātoṅ kī tilāwat kī, us kī barakāt bhī
aur us kī lānateṅ bhī. sab kuchh us ne
waisā hī paṛhā jaisā ki sharīat kī kitāb
meṅ darj thā. [35]jo bhī hukm mūsā ne
diyā thā us kā ek bhī lafz na rahā jis
kī tilāwat yashūa ne tamām isrāīliyoṅ
kī pūrī jamā'at ke sāmne na kī ho.
aur sab ne yih bāteṅ sunīṅ. is meṅ
aurateṅ, bachche aur un ke darmiyān
rahne wāle pardesī sab shāmil the.

jibaūnī yashūa ko dhokā dete haiṅ

9 in bātoṅ kī ḳhabar daryā-e-
yardan ke maġhrib ke tamām
bādshāhoṅ tak pahuṅchī, ḳhwāh wuh

pahāṛī ilāqe, maġhrib ke nashebī
pahāṛī ilāqe yā sāhilī ilāqe meṅ
lubnān tak rahte the. un kī yih
qaumeṅ thīṅ: hittī, amorī, kan'ānī,
farizzī, hiwwī aur yabūsī. 2ab yih
yashūa aur isrāīliyoṅ se laṛne ke lie
jamā hue.

3lekin jab jibaūn shahr ke
bāshindoṅ ko patā chalā ki yashūa
ne yarīhū aur aī ke sāth kyā kiyā
hai 4to unhoṅ ne ek chāl chalī. apne
sāth safar ke lie khānā le kar wuh
yashūa ke pās chal paṛe. un ke
gadhoṅ par ḳhastāhāl boriyāṅ aur
mai kī aisī purānī aur ghisī phaṭī
mashkeṅ ladī huī thīṅ jin kī bār bār
marammat huī thī. 5mardoṅ ne aise
purāne jūte pahan rakhe the jin par
jagah jagah paiwand lage hue the.
un ke kapṛe bhī ghise phaṭe the, aur
safar ke lie jo roṭī un ke pās thī wuh
ḳhushk aur ṭukṛe ṭukṛe ho gaī thī.
6aisī hālat meṅ wuh yashūa ke pās
jiljāl kī ḳhaimāgāh meṅ pahuṅch
gae. unhoṅ ne us se aur bāqī isrāīlī
mardoṅ se kahā, "ham ek dūrdarāz
mulk se āe haiṅ. āeṅ, hamāre sāth
muāhadā kareṅ."

7lekin isrāīliyoṅ ne hiwwiyoṅ se
kahā, "shāyad āp hamāre ilāqe ke
bīch meṅ kahīṅ baste haiṅ. agar aisā
hai to ham kis tarah āp se muāhadā
kar sakte haiṅ?"

8wuh yashūa se bole, "ham āp kī
ḳhidmat ke lie hāzir haiṅ."

yashūa ne pūchhā, "āp kaun haiṅ
aur kahāṅ se āe haiṅ?" 9unhoṅ ne
jawāb diyā, "āp ke ḳhādim āp ke
ḳhudā ke nām ke bāis ek nihāyat
dūrdarāz mulk se āe haiṅ. kyūṅki
us kī ḳhabar ham tak pahuṅch gaī
hai, aur ham ne wuh sab kuchh
sun liyā hai jo us ne misr meṅ
10aur daryā-e-yardan ke mashriq meṅ
rahne wāle do bādshāhoṅ ke sāth
kiyā yānī hasbon ke bādshāh sīhon
aur basan ke bādshāh oj ke sāth
jo astārāt meṅ rahtā thā. 11tab
hamāre buzurgoṅ balki hamāre mulk
ke tamām bāshindoṅ ne ham se kahā,
'safar ke lie khānā le kar un se
milne jāeṅ. un se bāt kareṅ ki
ham āp kī ḳhidmat ke lie hāzir haiṅ.
āeṅ, hamāre sāth muāhadā kareṅ.'
12hamārī yih roṭī abhī garm thī jab
ham ise safar ke lie apne sāth le kar āp
se milne ke lie apne gharoṅ se rawānā
hue. aur ab āp ḳhud dekh sakte haiṅ
ki yih ḳhushk aur ṭukṛe ṭukṛe ho gaī
hai. 13aur mai kī in mashkoṅ kī ghisī
phaṭī hālat dekheṅ. bharte waqt yih
naī aur lachakdār thīṅ. yihī hamāre
kapṛoṅ aur jūtoṅ kī hālat bhī hai.
safar karte karte yih ḳhatm ho gae
haiṅ."

14isrāīliyoṅ ne musāfiroṅ kā kuchh
khānā liyā. afsos, unhoṅ ne rab se
hidāyat na māṅgī. 15phir yashūa ne
un ke sāth sulah kā muāhadā kiyā aur
jamā'at ke rāhnumāoṅ ne qasam khā

kar us kī tasdīq kī. muāhade meṅ
isrāīl ne wādā kiyā ki jibaūniyoṅ ko
jīne degā.
16tīn din guzare to isrāīliyoṅ ko
patā chalā ki jibaūnī hamāre qarīb
hī aur hamāre ilāqe ke ain bīch meṅ
rahte haiṅ. 17isrāīlī rawānā hue
aur tīsre din un ke shahroṅ ke pās
pahuṅche jin ke nām jibaūn, kafīrā,
bairot aur qiryat-yārīm the. 18lekin
chūṅki jamā'at ke rāhnumāoṅ ne rab
isrāīl ke ḳhudā kī qasam khā kar un
se wādā kiyā thā is lie unhoṅ ne
jibaūniyoṅ ko halāk na kiyā. pūrī
jamā'at rāhnumāoṅ par buṛbuṛāne
lagī, 19lekin unhoṅ ne jawāb meṅ
kahā, "ham ne rab isrāīl ke ḳhudā
kī qasam khā kar un se wādā kiyā,
aur ab ham unheṅ chheṛ nahīṅ sakte.
20chunāṅche ham unheṅ jīne deṅge
aur wuh qasam na toṛeṅge jo ham
ne un ke sāth khāī. aisā na ho ki
allāh kā ġhazab ham par nāzil ho jāe.
21unheṅ jīne do." phir faislā yih huā
ki jibaūnī lakaṛhāre aur pānī bharne
wāle ban kar pūrī jamā'at kī ḳhidmat
kareṅ. yūṅ isrāīlī rāhnumāoṅ kā un
ke sāth wādā qāim rahā.
22yashūa ne jibaūniyoṅ ko bulā
kar kahā, "tum ne hameṅ dhokā
de kar kyūṅ kahā ki ham āp se
nihāyat dūr rahte haiṅ hālāṅki tum
hamāre ilāqe ke bīch meṅ hī rahte
ho? 23chunāṅche ab tum par lānat ho.
tum lakaṛhāre aur pānī bharne wāle
ban kar hameshā ke lie mere ḳhudā
ke ghar kī ḳhidmat karoge."
24unhoṅ ne jawāb diyā, "āp ke
ḳhādimoṅ ko sāf batāyā gayā thā ki
rab āp ke ḳhudā ne apne ḳhādim
mūsā ko kyā hukm diyā thā, ki use
āp ko pūrā mulk denā aur āp ke āge
āge tamām bāshindoṅ ko halāk karnā
hai. yih sun kar ham bahut ḍar gae
ki hamārī jān nahīṅ bachegī. isī lie
ham ne yih sab kuchh kiyā. 25ab ham
āp ke hāth meṅ haiṅ. hamāre sāth
wuh kuchh kareṅ jo āp ko achchhā
aur ṭhīk lagtā hai."
26chunāṅche yashūa ne unheṅ
isrāīliyoṅ se bachāyā, aur unhoṅ ne
jibaūniyoṅ ko halāk na kiyā. 27usī
din us ne jibaūniyoṅ ko lakaṛhāre
aur pānī bharne wāle banā diyā tāki
wuh jamā'at aur rab kī us qurbāngāh
kī ḳhidmat kareṅ jis kā maqām rab
ko abhī chunanā thā. aur yih log āj
tak yihī kuchh karte haiṅ.

amoriyoṅ kī shikast

10 yarūshalam ke bādshāh
adūnī-sidq ko ḳhabar milī
ki yashūa ne aī par yūṅ qabzā karke
use mukammal taur par tabāh kar
diyā hai jis tarah us ne yarīhū aur
us ke bādshāh ke sāth bhī kiyā thā.
use yih ittilā bhī dī gaī ki jibaūn ke
bāshinde isrāīliyoṅ ke sāth sulah kā
muāhadā karke un ke darmiyān rah
rahe haiṅ. 2yih sun kar wuh aur us kī

qaum nihāyat ḍar gae. kyūṅki jibaūn
baṛā shahr thā. wuh ahmiyat ke lihāz
se un shahroṅ ke barābar thā jin ke
bādshāh the, balki wuh aī shahr se
bhī baṛā thā, aur us ke tamām mard
behtarīn faujī the.

3chunāṅche yarūshalam ke
bādshāh adūnī-sidq ne apne qāsid
habrūn ke bādshāh hūhām, yarmūt
ke bādshāh pīrām, lakīs ke bādshāh
yafīa aur ijlūn ke bādshāh dabīr ke
pās bhej die. 4paiġhām yih thā, "āeṅ
aur jibaūn par hamlā karne meṅ
merī madad kareṅ, kyūṅki us ne
yashūa aur isrāīliyoṅ ke sāth sulah kā
muāhadā kar liyā hai." 5yarūshalam,
habrūn, yarmūt, lakīs aur ijlūn ke
yih pāṅch amorī bādshāh muttahid
hue. wuh apne tamām faujiyoṅ ko le
kar chal paṛe aur jibaūn kā muhāsarā
karke us se jang karne lage.

6us waqt yashūa ne apne ḳhaime
jiljāl meṅ lagāe the. jibaūn ke
logoṅ ne use paiġhām bhej diyā,
"apne ḳhādimoṅ ko tark na kareṅ.
jaldī se hamāre pās ā kar hameṅ
bachāeṅ! hamārī madad kījie, kyūṅki
pahāṛī ilāqe ke tamām amorī bādshāh
hamāre ḳhilāf muttahid ho gae haiṅ."

7yih sun kar yashūa apnī pūrī fauj
ke sāth jiljāl se niklā aur jibaūn ke lie
rawānā huā. us ke behtarīn faujī bhī
sab us ke sāth the. 8rab ne yashūa se
kahā, "un se mat ḍarnā, kyūṅki maiṅ
unheṅ tere hāth meṅ kar chukā hūṅ.
un meṅ se ek bhī terā muqābalā nahīṅ
karne pāegā." 9aur yashūa ne jiljāl
se sārī rāt safar karte karte achānak
dushman par hamlā kiyā. 10us waqt
rab ne isrāīliyoṅ ke deḳhte deḳhte
dushman meṅ abtarī paidā kar dī, aur
unhoṅ ne jibaūn ke qarīb dushman
ko zabardast shikast dī. isrāīlī bait-
haurūn tak pahuṅchāne wāle rāste
par amoriyoṅ kā tāqqub karte karte
unheṅ azīqā aur maqqedā tak maut
ke ghāṭ utārte gae. 11aur jab amorī
is rāste par azīqā kī taraf bhāg rahe
the to rab ne āsmān se un par baṛe
baṛe ole barsāe jinhoṅ ne isrāīliyoṅ kī
nisbat zyādā dushmanoṅ ko halāk kar
diyā.

12us din jab rab ne amoriyoṅ ko
isrāīl ke hāth meṅ kar diyā to yashūa
ne isrāīliyoṅ kī maujūdagī meṅ rab se
kahā,

"ai sūraj, jibaūn ke ūpar ruk jā!
ai chāṅd, wādī-e-ayyālon par
ṭhahar jā!"

13tab sūraj ruk gayā, aur chāṅd ne
āge harkat na kī. jab tak ki isrāīl ne
apne dushmanoṅ se pūrā badlā na le
liyā us waqt tak wuh ruke rahe. is
bāt kā zikr yāshar kī kitāb meṅ kiyā
gayā hai. sūraj āsmān ke bīch meṅ
ruk gayā aur taqrīban ek pūre din
ke daurān ġhurūb na huā. 14yih din
munfarid thā. rab ne insān kī is tarah
kī duā na kabhī is se pahle, na kabhī
is ke bād sunī. kyūṅki rab ḳhud isrāīl

ke lie laṛ rahā thā. 15is ke bād yashūa
pūre isrāīl samet jiljāl kī ḳhaimāgāh
meṅ lauṭ āyā.

pāṅch amorī bādshāhoṅ kī giriftārī

16lekin pāṅchoṅ amorī bādshāh
farār ho kar maqqedā ke ek ġhār
meṅ chhup gae the. 17yashūa ko
ittilā dī gaī 18to us ne kahā, "kuchh
baṛe baṛe patthar luṛhkā kar ġhār
kā muṅh band karnā, aur kuchh
ādmī us kī pahrādārī kareṅ. 19lekin
bāqī log na rukeṅ balki dushmanoṅ
kā tāqqub karke pīchhe se unheṅ
mārte jāeṅ. unheṅ dubārā apne
shahroṅ meṅ dāḳhil hone kā mauqā
mat denā, kyūṅki rab āp ke ḳhudā ne
unheṅ āp ke hāth meṅ kar diyā hai."
20chunāṅche yashūa aur bāqī isrāīlī
unheṅ halāk karte rahe, aur kam hī
apne shahroṅ kī fasīl meṅ dāḳhil ho
sake. 21is ke bād pūrī fauj sahīh-
salāmat yashūa ke pās maqqedā kī
lashkargāh meṅ wāpas pahuṅch gaī.
ab se kisī meṅ bhī isrāīliyoṅ ko
dhamkī dene kī jur'at na rahī.
22phir yashūa ne kahā, "ġhār ke
muṅh ko khol kar yih pāṅch bādshāh
mere pās nikāl lāeṅ." 23log ġhār
ko khol kar yarūshalam, habrūn,
yarmūt, lakīs aur ijlūn ke bādshāhoṅ
ko yashūa ke pās nikāl lāe. 24yashūa
ne isrāīl ke mardoṅ ko bulā kar
apne sāth khaṛe faujī afsaroṅ se
kahā, "idhar ā kar apne pairoṅ ko
bādshāhoṅ kī gardanoṅ par rakh
deṅ." afsaroṅ ne aisā hī kiyā. 25phir
yashūa ne un se kahā, "na ḍareṅ
aur na hauslā hāreṅ. mazbūt aur
diler hoṅ. rab yihī kuchh un tamām
dushmanoṅ ke sāth karegā jin se
āp laṛeṅge." 26yih kah kar us ne
bādshāhoṅ ko halāk karke un kī
lāsheṅ pāṅch daraḳhtoṅ se laṭkā dīṅ.
wahāṅ wuh shām tak laṭkī rahīṅ.
27jab sūraj ḍūbne lagā to logoṅ ne
yashūa ke hukm par lāsheṅ utār
kar us ġhār meṅ phaiṅk dīṅ jis
meṅ bādshāh chhup gae the. phir
unhoṅ ne ġhār ke muṅh ko baṛe
baṛe pattharoṅ se band kar diyā. yih
patthar āj tak wahāṅ paṛe hue haiṅ.

mazīd amorī shahroṅ par qabzā

28us din maqqedā yashūa ke qabze
meṅ ā gayā. us ne pūre shahr ko
talwār se rab ke lie maḳhsūs karke
tabāh kar diyā. bādshāh samet sab
halāk hue aur ek bhī na bachā. shahr
ke bādshāh ke sāth us ne wuh sulūk
kiyā jo us ne yarīhū ke bādshāh ke
sāth kiyā thā.
29phir yashūa ne tamām isrāīliyoṅ
ke sāth wahāṅ se āge nikal kar libnā
par hamlā kiyā. 30rab ne us shahr aur
us ke bādshāh ko bhī isrāīl ke hāth
meṅ kar diyā. yashūa ne talwār se
shahr ke tamām bāshindoṅ ko halāk
kiyā, aur ek bhī na bachā. bādshāh ke

sāth us ne wuhī sulūk kiyā jo us ne
yarīhū ke bādshāh ke sāth kiyā thā.
31 is ke bād us ne tamām isrāīliyoṅ
ke sāth libnā se āge baṛh kar lakīs
kā muhāsarā kiyā. jab us ne us par
hamlā kiyā 32 to rab ne yih shahr us ke
bādshāh samet isrāīl ke hāth meṅ kar
diyā. dūsre din wuh yashūa ke qabze
meṅ ā gayā. shahr ke sāre bāshindoṅ
ko us ne talwār se halāk kiyā, jis tarah
ki us ne libnā ke sāth bhī kiyā thā.
33 sāth sāth yashūa ne jazr ke bādshāh
hūram aur us ke logoṅ ko bhī shikast
dī jo lakīs kī madad karne ke lie āe
the. un meṅ se ek bhī na bachā.
34 phir yashūa ne tamām isrāīliyoṅ
ke sāth lakīs se āge baṛh kar ijlūn kā
muhāsarā kar liyā. usī din unhoṅ ne
us par hamlā karke 35 us par qabzā kar
liyā. jis tarah lakīs ke sāth huā usī
tarah ijlūn ke sāth bhī kiyā gayā yānī
shahr ke tamām bāshinde talwār se
halāk hue.
36 is ke bād yashūa ne tamām
isrāīliyoṅ ke sāth ijlūn se āge baṛh
kar habrūn par hamlā kiyā. 37 shahr
par qabzā karke unhoṅ ne bādshāh,
irdgird kī ābādiyāṅ aur bāshinde sab
ke sab tah-e-teġh kar die. koī na
bachā. ijlūn kī tarah unhoṅ ne
use pūre taur par tamām bāshindoṅ
samet rab ke lie maḳhsūs karke tabāh
kar diyā.
38 phir yashūa tamām isrāīliyoṅ ke
sāth muṛ kar dabīr kī taraf baṛh gayā.
us par hamlā karke 39 us ne shahr, us
ke bādshāh aur irdgird kī ābādiyoṅ
par qabzā kar liyā. sab ko nest kar
diyā gayā, ek bhī na bachā. yūṅ
dabīr ke sāth wuh kuchh huā jo pahle
habrūn aur libnā us ke bādshāh samet
huā thā.
40 is tarah yashūa ne junūbī kan'ān
ke tamām bādshāhoṅ ko shikast de
kar un ke pūre mulk par qabzā kar
liyā yānī mulk ke pahāṛī ilāqe par,
junūb ke dasht-e-najab par, maġhrib
ke nashebī pahāṛī ilāqe par aur
wādī-e-yardan ke maġhrib meṅ wāqe
pahāṛī ḍhalānoṅ par. us ne kisī ko
bhī bachne na diyā balki har jāndār
ko rab ke lie maḳhsūs karke halāk kar
diyā. yih sab kuchh waisā hī huā jaisā
rab isrāīl ke ḳhudā ne hukm diyā thā.
41 yashūa ne unheṅ qādis-barnīa se
le kar ġhazzā tak aur jushan ke pūre
ilāqe se le kar jibaūn tak shikast
dī. 42 in tamām bādshāhoṅ aur un ke
mamālik par yashūa ne ek hī waqt
fath pāī, kyūṅki isrāīl kā ḳhudā isrāīl
ke lie laṛā.
43 is ke bād yashūa tamām isrāīliyoṅ
ke sāth jiljāl kī ḳhaimāgāh meṅ lauṭ
āyā.

shimālī ittihādiyoṅ par fath

11 jab hasūr ke bādshāh yābīn
ko in wāqiāt kī ḳhabar milī
to us ne madūn ke bādshāh yūbāb aur
simron aur akshāf ke bādshāhoṅ ko

paiġhām bheje. [2]is ke ilāwā us ne
un bādshāhoṅ ko paiġhām bheje jo
shimāl meṅ the yānī shimālī pahāṛī
ilāqe meṅ, wādī-e-yardan ke us hisse
meṅ jo kinnarat yānī galīl ke junūb
meṅ hai, maġhrib ke nashebī pahāṛī
ilāqe meṅ, maġhrib meṅ wāqe nāfat-
dor meṅ [3]aur kan'ān ke mashriq aur
maġhrib meṅ. yābīn ne amoriyoṅ,
hittiyoṅ, farizziyoṅ, pahāṛī ilāqe ke
yabūsiyoṅ aur harmūn pahāṛ ke
dāman meṅ wāqe mulk-e-misfāh ke
hiwwiyoṅ ko bhī paiġhām bheje.

[4]chunāṅche yih apnī tamām faujoṅ
ko le kar jang ke lie nikle. un ke ādmī
samundar ke sāhil kī ret kī mānind
beshumār the. un ke pās muta'addid
ghoṛe aur rath bhī the. [5]in tamām
bādshāhoṅ ne isrāīl se laṛne ke lie
muttahid ho kar apne ḳhaime marūm
ke chashme par lagā die.

[6]rab ne yashūa se kahā, "un se
mat ḍarnā, kyūṅki kal isī waqt tak
maiṅ ne un sab ko halāk karke isrāīl
ke hawāle kar diyā hogā. tujhe
un ke ghoṛoṅ kī koṅchoṅ ko kāṭnā
aur un ke rathoṅ ko jalā denā
hai." [7]chunāṅche yashūa apne tamām
faujiyoṅ ko le kar marūm ke chashme
par āyā aur achānak dushman par
hamlā kiyā. [8]aur rab ne dushmanoṅ
ko isrāīliyoṅ ke hawāle kar diyā.
isrāīliyoṅ ne unheṅ shikast dī aur un
kā tāqqub karte karte shimāl meṅ
baṛe shahr saidā aur misrafāt-māim
tak jā pahuṅche. isī tarah unhoṅ ne
mashriq meṅ wādī-e-misfāh tak bhī
un kā tāqqub kiyā. āḳhir meṅ ek bhī
na bachā. [9]rab kī hidāyat ke mutābiq
yashūa ne dushman ke ghoṛoṅ kī
koṅchoṅ ko kaṭwā kar us ke rathoṅ
ko jalā diyā.

shimālī kan'ān par qabzā

[10]phir yashūa wāpas āyā aur hasūr
ko apne qabze meṅ le liyā. hasūr un
tamām bādshāhatoṅ kā sadr maqām
thā jinheṅ unhoṅ ne shikast dī thī.
isrāīliyoṅ ne shahr ke bādshāh ko
mār diyā [11]aur shahr ke har jāndār ko
allāh ke hawāle karke halāk kar diyā.
ek bhī na bachā. phir yashūa ne shahr
ko jalā diyā.

[12]isī tarah yashūa ne un bāqī
bādshāhoṅ ke shahroṅ par bhī qabzā
kar liyā jo isrāīl ke ḳhilāf muttahid
ho gae the. har shahr ko us ne
rab ke ḳhādim mūsā ke hukm ke
mutābiq tabāh kar diyā. bādshāhoṅ
samet sab kuchh nest kar diyā gayā.
[13]lekin yashūa ne sirf hasūr ko jalāyā.
pahāṛiyoṅ par ke bāqī shahroṅ ko us
ne rahne diyā. [14]lūṭ kā jo bhī māl
jānwaroṅ samet un meṅ pāyā gayā
use isrāīliyoṅ ne apne pās rakh liyā.
lekin tamām bāshindoṅ ko unhoṅ ne
mār ḍālā aur ek bhī na bachne diyā.
[15]kyūṅki rab ne apne ḳhādim mūsā
ko yihī hukm diyā thā, aur yashūa ne

sab kuchh waise hī kiyā jaise rab ne
mūsā ko hukm diyā thā.
16yūṅ yashūa ne pūre kan'ān par
qabzā kar liyā. is meṅ pahāṛī ilāqā,
pūrā dasht-e-najab, jushan kā pūrā
ilāqā, maġhrib kā nashebī pahāṛī
ilāqā, wādī-e-yardan aur isrāīl ke
pahāṛ un ke dāman kī pahāṛiyoṅ
samet shāmil the. 17ab yashūa kī
pahuṅch junūb meṅ saīr kī taraf
baṛhne wāle pahāṛ ḳhalaq se le kar
lubnān ke maidānī ilāqe ke shahr bāl-
jad tak thī jo harmūn pahāṛ ke dāman
meṅ thā. yashūa ne in ilāqoṅ ke
tamām bādshāhoṅ ko pakaṛ kar mār
ḍālā. 18lekin in bādshāhoṅ se jang
karne meṅ bahut waqt lagā, 19kyūṅki
jibaūn meṅ rahne wāle hiwwiyoṅ ke
ilāwā kisī bhī shahr ne isrāīliyoṅ se
sulah na kī. is lie isrāīl ko un sab
par jang karke hī qabzā karnā paṛā.
20rab hī ne unheṅ akaṛne diyā thā tāki
wuh isrāīl se jang kareṅ aur un par
rahm na kiyā jāe balki unheṅ pūre
taur par rab ke hawāle karke halāk
kiyā jāe. lāzim thā ki unheṅ yūṅ nest-
o-nābūd kiyā jāe jis tarah rab ne mūsā
ko hukm diyā thā.
21us waqt yashūa ne un tamām
anāqiyoṅ ko halāk kar diyā jo habrūn,
dabīr, anāb aur un tamām jaghoṅ
meṅ rahte the jo yahūdāh aur isrāīl
ke pahāṛī ilāqe meṅ thīṅ. us ne un
sab ko un ke shahroṅ samet allāh ke
hawāle karke tabāh kar diyā. 22isrāīl
ke pūre ilāqe meṅ anāqiyoṅ meṅ se
ek bhī na bachā. sirf ġhazzā, jāt aur
ashdūd meṅ kuchh zindā rahe.
23ġharz yashūa ne pūre mulk par
yūṅ qabzā kiyā jis tarah rab ne mūsā
ko batāyā thā. phir us ne use qabīloṅ
meṅ taqsīm karke isrāīl ko mīrās meṅ
de diyā. jang ḳhatm huī, aur mulk
meṅ amn-o-amān qāim ho gayā.

mūsā kī futūhāt kā ḳhulāsā

12 darj-e-zail daryā-e-yardan
ke mashriq meṅ un
bādshāhoṅ kī fahrist hai jinheṅ
isrāīliyoṅ ne shikast dī thī aur jin
ke ilāqe par unhoṅ ne qabzā kiyā thā.
yih ilāqā junūb meṅ wādī-e-arnon
se le kar shimāl meṅ harmūn pahāṛ
tak thā, aur us meṅ wādī-e-yardan kā
pūrā mashriqī hissā shāmil thā.
2pahle kā nām sīhon thā. wuh
amoriyoṅ kā bādshāh thā aur us
kā dār-ul-hukūmat hasbon thā.
aroīr shahr yānī wādī-e-arnon ke
darmiyān se le kar ammoniyoṅ kī
sarhad daryā-e-yabboq tak sārā ilāqā
us kī girift meṅ thā. is meṅ jiliād
kā ādhā hissā bhī shāmil thā. 3is ke
ilāwā sīhon kā qabzā daryā-e-yardan
ke pūre mashriqī kināre par kinnarat
yānī galīl kī jhīl se le kar bahīrā-e-
murdār ke pās shahr bait-yasīmot tak
balki us ke junūb meṅ pahāṛī silsile
pisgā ke dāman tak thā.

4dūsrā bādshāh jis ne shikast khāī
thī basan kā bādshāh oj thā. wuh
rafāiyoṅ ke deoqāmat qabīle meṅ se
bāqī rah gayā thā, aur us kī hukūmat
ke markaz astārāt aur idraī the.
5shimāl meṅ us kī saltanat kī sarhad
harmūn pahāṛ thī aur mashriq meṅ
salkā shahr. basan kā tamām ilāqā
jasūriyoṅ aur mākātiyoṅ kī sarhad
tak us ke hāth meṅ thā aur isī tarah
jiliād kā shimālī hissā bādshāh sīhon
kī sarhad tak.
6isrāīl ne rab ke ḳhādim mūsā kī
rāhnumāī meṅ in do bādshāhoṅ par
fath pāī thī, aur mūsā ne yih ilāqā
rūbin, jad aur manassī ke ādhe qabīle
ke sapurd kiyā thā.

yashūa kī futūhāt kā ḳhulāsā

7darj-e-zail daryā-e-yardan ke
maġhrib ke un bādshāhoṅ kī fahrist
hai jinheṅ isrāīliyoṅ ne yashūa kī
rāhnumāī meṅ shikast dī thī aur jin
kī saltanat wādī-e-lubnān ke shahr
bāl-jad se le kar saīr kī taraf baṛhne
wāle pahāṛ ḳhalaq tak thī. bād meṅ
yashūa ne yih sārā mulk isrāīl ke
qabīloṅ meṅ taqsīm karke unheṅ
mīrās meṅ de diyā 8yānī pahāṛī ilāqā,
maġhrib kā nashebī pahāṛī ilāqā,
yardan kī wādī, us ke maġhrib meṅ
wāqe pahāṛī ḍhalāneṅ, yahūdāh kā
registān aur dasht-e-najab. pahle
yih sab kuchh hittiyoṅ, amoriyoṅ,
kan'āniyoṅ, farizziyoṅ, hiwwiyoṅ
aur yabūsiyoṅ ke hāth meṅ thā. zail
ke har shahr kā apnā bādshāh thā,
aur har ek ne shikast khāī: 9yarīhū,
aī nazd bait-el, 10yarūshalam, habrūn,
11yarmūt, lakīs, 12ijlūn, jazr, 13dabīr,
jidar, 14hurmā, arād, 15libnā, adullām,
16maqqedā, bait-el, 17taffūah, hifar,
18afīq, lashsharūn, 19madūn, hasūr,
20simron-maron, akshāf, 21tānak,
majiddo, 22qādis, karmil kā yuqniām,
23nāfat-dor meṅ wāqe dor, jiljāl kā
goim 24aur tirzā. bādshāhoṅ kī kul
tādād 31 thī.

kan'ān ke bāqī ilāqoṅ par qabzā karne kā hukm

13 jab yashūa būṛhā thā to rab
ne us se kahā, "tū bahut
būṛhā ho chukā hai, lekin abhī kāfī
kuchh bāqī rah gayā hai jis par
qabzā karne kī zarūrat hai. 2-3is
meṅ filistiyoṅ ke tamām ilāqe un
ke shāhī shahroṅ ġhazzā, ashdūd,
askqalūn, jāt aur aqrūn samet shāmil
haiṅ aur isī tarah jasūr kā ilāqā jis
kī junūbī sarhad wādī-e-saihūr hai jo
misr ke mashriq meṅ hai aur jis kī
shimālī sarhad aqrūn hai. use bhī
mulk-e-kan'ān kā hissā qarār diyā
jātā hai. awwiyoṅ kā ilāqā bhī 4jo
junūb meṅ hai ab tak isrāīl ke qabze
meṅ nahīṅ āyā. yihī bāt shimāl par
bhī sādiq ātī hai. saidāniyoṅ ke
shahr ma'ārā se le kar afīq shahr aur
amoriyoṅ kī sarhad tak sab kuchh ab

tak isrāīl kī hukūmat se bāhar hai.
5is ke ilāwā jabliyoṅ kā mulk aur
mashriq meṅ pūrā lubnān harmūn
pahāṛ ke dāman meṅ bāl-jad se le
kar labo-hamāt tak bāqī rah gayā
hai. 6is meṅ un saidāniyoṅ kā
tamām ilāqā bhī shāmil hai jo lubnān
ke pahāṛoṅ aur misrafāt-māim ke
darmiyān ke pahāṛī ilāqe meṅ ābād
haiṅ. isrāīliyoṅ ke baṛhte baṛhte
maiṅ ḳhud hī in logoṅ ko un ke
sāmne se nikāl dūṅgā. lekin lāzim
hai ki tū qur'ā ḍāl kar yih pūrā mulk
mere hukm ke mutābiq isrāīliyoṅ
meṅ taqsīm kare. 7use nau bāqī
qabīloṅ aur manassī ke ādhe qabīle ko
wirāsat meṅ de de."

yardan ke mashriq meṅ
mulk kī taqsīm

8rab kā ḳhādim mūsā rūbin, jad
aur manassī ke bāqī ādhe qabīle ko
daryā-e-yardan kā mashriqī ilāqā de
chukā thā. 9-10yūṅ hasbon ke amorī
bādshāh sīhon ke tamām shahr un
ke qabze meṅ ā gae the yānī junūbī
wādī-e-arnon ke kināre par shahr
aroīr aur usī wādī ke bīch ke shahr
se le kar shimāl meṅ ammoniyoṅ kī
sarhad tak. dībon aur mīdabā ke
darmiyān kā maidān-e-murtafā bhī is
meṅ shāmil thā 11aur isī tarah jiliād,
jasūriyoṅ aur mākātiyoṅ kā ilāqā,
harmūn kā pahāṛī ilāqā aur salkā
shahr tak basan kā sārā ilāqā bhī.
12pahle yih sārā ilāqā basan ke
bādshāh oj ke qabze meṅ thā jis
kī hukūmat ke markaz astārāt aur
idraī the. rafāiyoṅ ke deoqāmat
qabīle se sirf oj bāqī rah gayā thā.
mūsā kī rāhnumāī ke taht isrāīliyoṅ
ne us ilāqe par fath pā kar tamām
bāshindoṅ ko nikāl diyā thā. 13sirf
jasūrī aur mākātī bāqī rah gae the,
aur yih āj tak isrāīliyoṅ ke darmiyān
rahte haiṅ.
14sirf lāwī ke qabīle ko koī zamīn
na milī, kyūṅki un kā maurūsī hissā
jalne wālī wuh qurbāniyāṅ haiṅ jo
rab isrāīl ke ḳhudā ke lie chaṛhāī jātī
haiṅ. rab ne yihī kuchh mūsā ko
batāyā thā.

rūbin kā qabāilī ilāqā

15mūsā ne rūbin ke qabīle ko us
ke kunboṅ ke mutābiq zail kā ilāqā
diyā. 16wādī-e-arnon ke kināre par
shahr aroīr aur usī wādī ke bīch
ke shahr se le kar mīdabā 17aur
hasbon tak. wahāṅ ke maidān-e-
murtafā par wāqe tamām shahr bhī
rūbin ke sapurd kie gae yānī dībon,
bāmāt-bāl, bait-bāl-maūn, 18yahaz,
qadīmāt, mifāt, 19qiryatāim, sibmāh,
zirat-us-sahar jo bahīrā-e-murdār ke
mashriq meṅ wāqe pahāṛī ilāqe meṅ
hai, 20bait-faġhūr, pisgā ke pahāṛī
silsile par maujūd ābādiyāṅ aur bait-
yasīmot. 21maidān-e-murtafā ke
tamām shahr rūbin ke qabīle ko

die gae yānī amoriyoṅ ke bādshāh
sīhon kī pūrī bādshāhī jis kā dār-ul-
hukūmat hasbon shahr thā. mūsā ne
sīhon ko mār ḍālā thā aur us ke sāth
pāṅch midiyānī raīsoṅ ko bhī jinheṅ
sīhon ne apne mulk meṅ muqarrar
kiyā thā. in raīsoṅ ke nām iwī, raqam,
sūr, hūr aur rabā the. 22jin logoṅ
ko us waqt mārā gayā un meṅ se
bal'ām bin baor bhī thā jo ġhaibdān
thā. 23rūbin ke qabīle kī maġhribī
sarhad daryā-e-yardan thī. yihī shahr
aur ābādiyāṅ rūbin ke qabīle ko us ke
kunboṅ ke mutābiq dī gaīṅ, aur wuh
us kī mīrās ṭhahrīṅ.

jad ke qabīle kā ilāqā

24mūsā ne jad ke qabīle ko us
ke kunboṅ ke mutābiq zail kā ilāqā
diyā. 25yāzer kā ilāqā, jiliād ke
tamām shahr, ammoniyoṅ kā ādhā
hissā rabbā ke qarīb shahr aroīr tak
26-27aur hasbon ke bādshāh sīhon
kī bādshāhī kā bāqī shimālī hissā
yānī hasbon, rāmat-ul-misfāh aur
batūnīm ke darmiyān kā ilāqā aur
mahanāim aur dabīr ke darmiyān kā
ilāqā. is ke ilāwā jad ko wādī-e-
yardan kā wuh mashriqī hissā bhī
mil gayā jo bait-hāram, bait-nimrā,
sukkāt aur safon par mushtamil thā.
yūṅ us kī shimālī sarhad kinnarat
yānī galīl kī jhīl kā junūbī kinārā
thā. 28yihī shahr aur ābādiyāṅ jad ke
qabīle ko us ke kunboṅ ke mutābiq dī
gaīṅ, aur wuh us kī mīrās ṭhahrīṅ.

manassī ke mashriqī hisse kā ilāqā

29jo ilāqā mūsā ne manassī ke ādhe
hisse ko us ke kunboṅ ke mutābiq
diyā thā 30wuh mahanāim se le kar
shimāl meṅ oj bādshāh kī tamām
bādshāhī par mushtamil thā. us meṅ
mulk-e-basan aur wuh 60 ābādiyāṅ
shāmil thīṅ jin par yāīr ne fath pāī thī.
31jiliād kā ādhā hissā oj kī hukūmat
ke do marākiz astārāt aur idraī samet
makīr bin manassī kī aulād ko us
ke kunboṅ ke mutābiq diyā gayā.
32mūsā ne in maurūsī zamīnoṅ kī
taqsīm us waqt kī thī jab wuh daryā-
e-yardan ke mashriq meṅ moāb ke
maidānī ilāqe meṅ yarīhū shahr ke
muqābil thā.

33lekin lāwī ko mūsā se koī maurūsī
zamīn nahīṅ milī thī, kyūṅki rab isrāīl
kā ḳhudā un kā maurūsī hissā hai jis
tarah us ne un se wādā kiyā thā.

kan'ān kī taqsīm

14 isrāīl ke bāqī sāṛhe nau
qabīloṅ ko daryā-e-yardan
ke maġhrib meṅ yānī mulk-e-kan'ān
meṅ zamīn mil gaī. is ke lie ilīazar
imām, yashūa bin nūn aur qabīloṅ
ke ābāī gharānoṅ ke sarbarāhoṅ ne
2qur'ā ḍāl kar muqarrar kiyā ki har
qabīle ko kaun kaun sā ilāqā mil jāe.
yūṅ waisā hī huā jis tarah rab ne

mūsā ko hukm diyā thā. 3-4mūsā
aṛhāī qabīloṅ ko un kī maurūsī zamīn
daryā-e-yardan ke mashriq meṅ de
chukā thā, kyūṅki yūsuf kī aulād ke
do qabīle manassī aur ifrāīm wujūd
meṅ āe the. lekin lāwiyoṅ ko un ke
darmiyān zamīn na milī. isrāīliyoṅ ne
lāwiyoṅ ko zamīn na dī balki unheṅ
sirf rihāish ke lie shahr aur rewaṛoṅ
ke lie charāgāheṅ dīṅ. 5yūṅ unhoṅ
ne zamīn ko un hī hidāyāt ke mutābiq
taqsīm kiyā jo rab ne mūsā ko dī thīṅ.

kālib habrūn pāne kī
guzārish kartā hai

6jiljāl meṅ yahūdāh ke qabīle ke
mard yashūa ke pās āe. yafunnā
qanizzī kā beṭā kālib bhī un ke sāth
thā. us ne yashūa se kahā, "āp
ko yād hai ki rab ne mard-e-ḳhudā
mūsā se āp ke aur mere bāre meṅ
kyā kuchh kahā jab ham qādis-barnīa
meṅ the. 7maiṅ 40 sāl kā thā jab
rab ke ḳhādim mūsā ne mujhe mulk-
e-kan'ān kā jāizā lene ke lie qādis-
barnīa se bhej diyā. jab wāpas āyā
to maiṅ ne mūsā ko diyānatdārī se
sab kuchh batāyā jo dekhā thā. 8afsos
ki jo bhāī mere sāth gae the unhoṅ
ne logoṅ ko ḍarāyā. lekin maiṅ rab
apne ḳhudā kā wafādār rahā. 9us din
mūsā ne qasam khā kar mujh se wādā
kiyā, 'jis zamīn par tere pāoṅ chale
haiṅ wuh hameshā tak terī aur terī
aulād kī wirāsat meṅ rahegī. kyūṅki
tū rab mere ḳhudā kā wafādār rahā
hai.' 10aur ab aisā hī huā hai jis tarah
rab ne wādā kiyā thā. us ne mujhe
ab tak zindā rahne diyā hai. rab ko
mūsā se yih bāt kie 45 sāl guzar gae
haiṅ. us sāre arse meṅ ham registān
meṅ ghūmte phirte rahe haiṅ. āj
maiṅ 85 sāl kā hūṅ, 11aur ab tak
utnā hī tāqatwar hūṅ jitnā ki us waqt
thā jab maiṅ jāsūs thā. ab tak merī
bāhar nikalne aur jang karne kī wuhī
quwwat qāim hai. 12ab mujhe wuh
pahāṛī ilāqā de deṅ jis kā wādā rab
ne us din mujh se kiyā thā. āp ne
ḳhud sunā hai ki anāqī wahāṅ baṛe
qilāband shahroṅ meṅ baste haiṅ.
lekin shāyad rab mere sāth ho aur
maiṅ unheṅ nikāl dūṅ jis tarah us ne
farmāyā hai."

13tab yashūa ne kālib bin yafunnā
ko barkat de kar use wirāsat meṅ
habrūn de diyā. 14-15pahle habrūn
qiryat-arbā yānī arbā kā shahr
kahlātā thā. arbā anāqiyoṅ kā sab se
baṛā ādmī thā. āj tak yih shahr kālib
kī aulād kī milkiyat rahī hai. wajah
yih hai ki kālib rab isrāīl ke ḳhudā kā
wafādār rahā. phir jang ḳhatm huī,
aur mulk meṅ amn-o-amān qāim ho
gayā.

yahūdāh kī sarhaddeṅ

15 jab isrāīliyoṅ ne qur'ā ḍāl
kar mulk ko taqsīm kiyā to
yahūdāh ke qabīle ko us ke kunboṅ

ke mutābiq kan'ān kā junūbī hissā
mil gayā. is ilāqe kī sarhad mulk-e-
adom aur intihāī junūb meṅ sīn kā
registān thā.
2yahūdāh kī junūbī sarhad bahīrā-
e-murdār ke junūbī sire se shurū ho
kar 3junūb kī taraf chaltī chaltī darrā-
e-aqrabbīm pahuṅch gaī. wahāṅ se
wuh sīn kī taraf jārī huī aur qādis-
barnīa ke junūb meṅ se āge nikal kar
hasron tak pahuṅch gaī. hasron se
wuh addār kī taraf chaṛh gaī aur phir
qarqā kī taraf muṛī. 4is ke bād wuh
azmūn se ho kar misr kī sarhad par
wāqe wādī-e-misr tak pahuṅch gaī jis
ke sāth sāth chaltī huī wuh samundar
par ḳhatm huī. yih yahūdāh kī junūbī
sarhad thī.
5mashriq meṅ us kī sarhad bahīrā-
e-murdār ke sāth sāth chal kar
wahāṅ ḳhatm huī jahāṅ daryā-e-
yardan bahīrā-e-murdār meṅ bahtā
hai.
yahūdāh kī shimālī sarhad yihīṅ
se shurū ho kar 6bait-hujlāh kī taraf
chaṛh gaī, phir bait-arābā ke shimāl
meṅ se guzar kar rūbin ke beṭe bohan
ke patthar tak pahuṅch gaī. 7wahāṅ
se sarhad wādī-e-akūr meṅ utar gaī
aur phir dubārā dabīr kī taraf chaṛh
gaī. dabīr se wuh shimāl yānī jiljāl kī
taraf jo darrā-e-adummīm ke muqābil
hai muṛ gaī (yih darrā wādī ke junūb
meṅ hai). yūṅ wuh chaltī chaltī
shimālī sarhad ain-shams aur ain-
rājil tak pahuṅch gaī. 8wahāṅ se wuh
wādī-e-bin-hinnūm meṅ se guzartī
huī yabūsiyoṅ ke shahr yarūshalam
ke junūb meṅ se āge nikal gaī aur
phir us pahāṛ par chaṛh gaī jo wādī-e-
bin-hinnūm ke maġhrib aur maidān-
e-rafāīm ke shimālī kināre par hai.
9wahāṅ sarhad muṛ kar chashmā
banām niftūh kī taraf baṛh gaī aur
phir pahāṛī ilāqe ifron ke shahroṅ ke
pās se guzar kar bālā yānī qiryat-
yārīm tak pahuṅch gaī. 10bālā se muṛ
kar yahūdāh kī yih sarhad maġhrib
meṅ saīr ke pahāṛī ilāqe kī taraf baṛh
gaī aur yārīm pahāṛ yānī kaslūn ke
shimālī dāman ke sāth sāth chal kar
bait-shams kī taraf utar kar timnat
pahuṅch gaī. 11wahāṅ se wuh aqrūn
ke shimāl meṅ se guzar gaī aur phir
muṛ kar sikkarūn aur bālā pahāṛ kī
taraf baṛh kar yabniel pahuṅch gaī.
wahāṅ yih shimālī sarhad samundar
par ḳhatm huī.
12samundar mulk-e-yahūdāh kī
maġhribī sarhad thī. yihī wuh ilāqā
thā jo yahūdāh ke qabīle ko us ke
ḳhāndānoṅ ke mutābiq mil gayā.

habrūn aur dabīr par fath

13rab ke hukm ke mutābiq yashūa
ne kālib bin yafunnā ko us kā hissā
yahūdāh meṅ de diyā. wahāṅ use
habrūn shahr mil gayā. us waqt us
kā nām qiryat-arbā thā (arbā anāq
kā bāp thā). 14habrūn meṅ tīn anāqī

banām sīsī, aḳhīmān aur talmī apne
gharānoṅ samet rahte the. kālib ne
tīnoṅ ko habrūn se nikāl diyā. 15phir
wuh āge dabīr ke bāshindoṅ se laṛne
chalā gayā. dabīr kā purānā nām
qiryat-sifar thā. 16kālib ne kahā, "jo
qiryat-sifar par fath pā kar qabzā
karegā us ke sāth maiṅ apnī beṭī
aksā kā rishtā bāndhūṅgā." 17kālib ke
bhāī ġhutnī'el bin qanaz ne shahr par
qabzā kar liyā. chunāṅche kālib ne us
ke sāth apnī beṭī aksā kī shādī kar dī.
18jab aksā ġhutnī'el ke hāṅ jā rahī
thī to us ne use ubhārā ki wuh
kālib se koī khet pāne kī darḳhwāst
kare. achānak wuh gadhe se utar
gaī. kālib ne pūchhā, "kyā bāt hai?"
19aksā ne jawāb diyā, "jahez ke lie
mujhe ek chīz se nawāzeṅ. āp ne
mujhe dasht-e-najab meṅ zamīn de dī
hai. ab mujhe chashme bhī de dījie."
chunāṅche kālib ne use apnī milkiyat
meṅ se ūpar aur nīche wāle chashme
bhī de die.

yahūdāh ke qabīle ke shahr

20jo maurūsī zamīn yahūdāh ke
qabīle ko us ke kunboṅ ke mutābiq
milī 21us meṅ zail ke shahr shāmil
the. junūb meṅ mulk-e-adom kī
sarhad kī taraf yih shahr the: qabziel,
idar, yajūr, 22qīnā, dīmūnā, ad'adā,
23qādis, hasūr, itnān, 24zīf, talam,
bālot, 25hasūr-hadattā, qariyot-
hasron yānī hasūr, 26amām, samā,
molādā, 27hasār-jaddā, hishmon,
bait-falat, 28hasār-sūāl, bair-sabā,
bizyotiyāh, 29bālā, iyyīm, azam,
30iltolad, kasīl, hurmā, 31siqlāj,
madmannā, sansannā, 32labāot,
silhīm, ain aur rimmon. in shahroṅ
kī tādād 29 thī. har shahr ke gird-
o-nawāh kī ābādiyāṅ us ke sāth ginī
jātī thīṅ.
33maġhrib ke nashebī pahāṛī ilāqe
meṅ yih shahr the: istāl, sur'ā,
asnā, 34zanūh, ain-jannīm, taffūah,
ainām, 35yarmūt, adullām, sokā,
azīqā, 36shāraim, aditaim aur jadīrā
yānī jadīrāim. in shahroṅ kī tādād
14 thī. har shahr ke gird-o-nawāh kī
ābādiyāṅ us ke sāth ginī jātī thīṅ.
37in ke ilāwā yih shahr bhī the:
zanān, hadāshā, mijdal-jad, 38dil'ān,
misfāh, yuqtiel, 39lakīs, busqat, ijlūn,
40kabbūn, lahmās, kitlīs, 41jadīrot,
bait-dajūn, nāmā aur maqqedā. in
shahroṅ kī tādād 16 thī. har shahr ke
gird-o-nawāh kī ābādiyāṅ us ke sāth
ginī jātī thīṅ.
42is ilāqe meṅ yih shahr bhī the:
libnā, itar, asan, 43yiftāh, asnā,
nasībab, 44qaīlā, akzīb aur maresā.
in shahroṅ kī tādād 9 thī. har shahr
ke gird-o-nawāh kī ābādiyāṅ us ke
sāth ginī jātī thīṅ.
45in ke ilāwā yih shahr bhī
the: aqrūn us ke gird-o-nawāh
kī ābādiyoṅ aur dehātoṅ samet,
46phir aqrūn se le kar maġhrib kī

taraf ashdūd tak tamām qasbe aur
ābādiyāṅ. [47]ashdūd ḳhud bhī us
ke gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ aur
dehātoṅ samet is meṅ shāmil thā aur
isī tarah ġhazzā us ke gird-o-nawāh
kī ābādiyoṅ aur dehātoṅ samet yānī
tamām ābādiyāṅ misr kī sarhad par
wāqe wādī-e-misr aur samundar ke
sāhil tak.

[48]pahāṛī ilāqe ke yih shahr yahūdāh
ke qabīle ke the: samīr, yattīr, sokā,
[49]dannā, qiryat-sannā yānī dabīr,
[50]anāb, istamoh, anīm, [51]jushan,
haulūn aur jiloh. in shahroṅ kī tādād
11 thī, aur un ke gird-o-nawāh kī
ābādiyāṅ bhī un ke sāth ginī jātī thīṅ.

[52]in ke ilāwā yih shahr bhī the:
arāb, dūmā, ish'ān, [53]yanūm, bait-
taffūah, afīqā, [54]humtā, qiryat-arbā
yānī habrūn aur sīūr. in shahroṅ
kī tādād 9 thī. har shahr ke gird-o-
nawāh kī ābādiyāṅ us meṅ ginī jātī
thīṅ.

[55]in ke ilāwā yih shahr bhī the:
maūn, karmil, zīf, yūttā, [56]yazrael,
yuqdiām, zanūh, [57]qain, jibiā aur
timnat. in shahroṅ kī tādād 10
thī. har shahr ke gird-o-nawāh kī
ābādiyāṅ us ke sāth ginī jātī thīṅ.

[58]in ke ilāwā yih shahr bhī the:
halhūl, bait-sūr, jadūr, [59]mārāt, bait-
anot aur iltaqon. in shahroṅ kī tādād
6 thī. har shahr ke gird-o-nawāh kī
ābādiyāṅ us ke sāth ginī jātī thīṅ.

[60]phir qiryat-bāl yānī qiryat-yārīm
aur rabbā bhī yahūdāh ke pahāṛī ilāqe
meṅ shāmil the. har shahr ke gird-o-
nawāh kī ābādiyāṅ us ke sāth ginī jātī
thīṅ.

[61]registān meṅ yih shahr yahūdāh
ke qabīle ke the: bait-arābā, middīn,
sakākā, [62]nibsān, namak kā shahr
aur ain-jadī. in shahroṅ kī tādād 6
thī. har shahr ke gird-o-nawāh kī
ābādiyāṅ us ke sāth ginī jātī thīṅ.

[63]lekin yahūdāh kā qabīlā
yabūsiyoṅ ko yarūshalam se nikālne
meṅ nākām rahā. is lie un kī aulād āj
tak yahūdāh ke qabīle ke darmiyān
rahtī hai.

ifrāīm aur manassī kī junūbī sarhad

16 qur'ā ḍālne se yūsuf kī aulād
kā ilāqā muqarrar kiyā gayā.
us kī sarhad yarīhū ke qarīb daryā-
e-yardan se shurū huī, shahr ke
mashriq meṅ chashmoṅ ke pās se
guzarī aur registān meṅ se chaltī
chaltī bait-el ke pahāṛī ilāqe tak
pahuṅchī. [2]lūz yānī bait-el se āge
nikal kar wuh arkiyoṅ ke ilāqe
meṅ atārāt pahuṅchī. [3]wahāṅ se
wuh maġhrib kī taraf utartī utartī
yaflītiyoṅ ke ilāqe meṅ dāḳhil huī
jahāṅ wuh nashebī bait-haurūn meṅ
se guzar kar jazr ke pīchhe samundar
par ḳhatm huī. [4]yih us ilāqe kī junūbī
sarhad thī jo yūsuf kī aulād ifrāīm aur

manassī ke qabīloṅ ko wirāsat meṅ
diyā gayā.

ifrāīm kā ilāqā

5ifrāīm ke qabīle ko us ke kunboṅ
ke mutābiq yih ilāqā mil gayā: us kī
junūbī sarhad atārāt-addār aur bālāī
bait-haurūn se ho kar 6-8samundar
par ḳhatm huī. us kī shimālī sarhad
maġhrib meṅ samundar se shurū huī
aur qānā nadī ke sāth chaltī chaltī
taffūah tak pahuṅchī. wahāṅ se wuh
shimāl kī taraf muṛī aur mikmatāh
tak pahuṅch kar dubārā mashriq kī
taraf chalne lagī. phir wuh tānat-
sailā se ho kar yānūh pahuṅchī.
mashriqī sarhad shimāl meṅ yānūh
se shurū huī aur atārāt se ho kar
daryā-e-yardan ke maġhribī kināre
tak utrī aur phir kināre ke sāth junūb
kī taraf chaltī chaltī nārā aur is ke bād
yarīhū pahuṅchī. wahāṅ wuh daryā-
e-yardan par ḳhatm huī. yihī ifrāīm
aur us ke kunboṅ kī sarhaddeṅ thīṅ.
9is ke ilāwā kuchh shahr aur un ke
gird-o-nawāh kī ābādiyāṅ ifrāīm ke
lie muqarrar kī gaīṅ jo manassī ke
ilāqe meṅ thīṅ. 10ifrāīm ke mardoṅ
ne jazr meṅ ābād kan'āniyoṅ ko na
nikālā. is lie un kī aulād āj tak wahāṅ
rahtī hai, albattā use begār meṅ kām
karnā paṛtā hai.

manassī kā ilāqā

17 yūsuf ke pahlauṭhe manassī
kī aulād ko do ilāqe mil
gae. daryā-e-yardan ke mashriq meṅ
makīr ke gharāne ko jiliād aur basan
die gae. makīr manassī kā pahlauṭhā
aur jiliād kā bāp thā, aur us kī aulād
māhir faujī thī. 2ab qur'ā ḍālne
se daryā-e-yardan ke maġhrib meṅ
wuh ilāqā muqarrar kiyā gayā jahāṅ
manassī ke bāqī beṭoṅ kī aulād ko
ābād honā thā. in ke chhih kunbe
the jin ke nām abīazar, ḳhalaq, asrī'el,
sikam, hifar aur samīdā the.
3silāfihād bin hifar bin jiliād bin
makīr bin manassī ke beṭe nahīṅ
the balki sirf beṭiyāṅ. un ke nām
mahlāh, nūsāh, hujlāh, milkāh aur
tirzā the. 4yih ḳhawātīn ilīazar
imām, yashūa bin nūn aur qaum
ke buzurgoṅ ke pās āīṅ aur kahne
lagīṅ, "rab ne mūsā ko hukm diyā
thā ki wuh hameṅ bhī qabāilī ilāqe
kā koī hissā de." yashūa ne rab
kā hukm mān kar na sirf manassī
kī narīnā aulād ko zamīn dī balki
unheṅ bhī. 5natīje meṅ manassī ke
qabīle ko daryā-e-yardan ke maġhrib
meṅ zamīn ke das hisse mil gae
aur mashriq meṅ jiliād aur basan.
6maġhrib meṅ na sirf manassī kī
narīnā aulād ke ḳhāndānoṅ ko zamīn
milī balki beṭiyoṅ ke ḳhāndānoṅ ko
bhī. is ke baraks mashriq meṅ jiliād

kī zamīn sirf narīnā aulād meṅ taqsīm
kī gaī.
7manassī ke qabīle ke ilāqe kī
sarhad āshar se shurū huī aur sikam
ke mashriq meṅ wāqe mikmatāh se
ho kar junūb kī taraf chaltī huī
ain-taffūah kī ābādī tak pahuṅchī.
8taffūah ke gird-o-nawāh kī zamīn
ifrāīm kī milkiyat thī, lekin manassī
kī sarhad par ke yih shahr manassī kī
apnī milkiyat the. 9wahāṅ se sarhad
qānā nadī ke junūbī kināre tak utrī.
phir nadī ke sāth chaltī chaltī wuh
samundar par ḳhatm huī. nadī ke
junūbī kināre par kuchh shahr ifrāīm
kī milkiyat the agarche wuh manassī
ke ilāqe meṅ the. 10lekin majmūī
taur par manassī kā qabāilī ilāqā qānā
nadī ke shimāl meṅ thā aur ifrāīm kā
ilāqā us ke junūb meṅ. donoṅ qabīloṅ
kā ilāqā maġhrib meṅ samundar par
ḳhatm huā. manassī ke ilāqe ke
shimāl meṅ āshar kā qabāilī ilāqā thā
aur mashriq meṅ ishkār kā.
11āshar aur ishkār ke ilāqoṅ ke
darj-e-zail shahr manassī kī milkiyat
the: bait-shān, iblīām, dor yānī nāfat-
dor, ain-dor, tānak aur majiddo un
ke gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet.
12lekin manassī kā qabīlā wahāṅ ke
kan'āniyoṅ ko nikāl na sakā balki
wuh wahāṅ baste rahe. 13bād meṅ
bhī jab isrāīl kī tāqat baṛh gaī to
kan'āniyoṅ ko nikālā na gayā balki
unheṅ begār meṅ kām karnā paṛā.

**ifrāīm aur manassī mazīd zamīn
kā taqāzā karte haiṅ**

14yūsuf ke qabīle ifrāīm aur
manassī daryā-e-yardan ke maġhrib
meṅ zamīn pāne ke bād yashūa ke
pās āe aur kahne lage, "āp ne hamāre
lie qur'ā ḍāl kar zamīn kā sirf ek hissā
kyūṅ muqarrar kiyā? ham to bahut
zyādā log haiṅ, kyūṅki rab ne hameṅ
barkat de kar baṛī qaum banāyā hai."
15yashūa ne jawāb diyā, "agar āp
itne zyādā haiṅ aur āp ke lie ifrāīm
kā pahāṛī ilāqā kāfī nahīṅ hai to
phir farizziyoṅ aur rafāiyoṅ ke pahāṛī
jangloṅ meṅ jāeṅ aur unheṅ kāṭ kar
kāsht ke qābil banā leṅ."
16yūsuf ke qabīloṅ ne kahā, "pahāṛī
ilāqā hamāre lie kāfī nahīṅ hai, aur
maidānī ilāqe meṅ ābād kan'āniyoṅ
ke pās lohe ke rath haiṅ, un ke pās bhī
jo wādī-e-yazrael meṅ haiṅ aur un ke
pās bhī jo bait-shān aur us ke gird-o-
nawāh kī ābādiyoṅ meṅ rahte haiṅ."
17lekin yashūa ne jawāb meṅ kahā,
"āp itnī baṛī aur tāqatwar qaum haiṅ
ki āp kā ilāqā ek hī hisse par mahdūd
nahīṅ rahegā 18balki jangal kā pahāṛī
ilāqā bhī āp kī milkiyat meṅ āegā.
us ke jangloṅ ko kāṭ kar kāsht ke
qābil banā leṅ to yih tamām ilāqā
āp hī kā hogā. āp bāqī ilāqe par
bhī qabzā karke kan'āniyoṅ ko nikāl
deṅge agarche wuh tāqatwar haiṅ
aur un ke pās lohe ke rath haiṅ."

bāqī sāt qabīloṅ ko zamīn miltī hai

18 kan'ān par ġhālib āne ke bād
isrāīl kī pūrī jamā'at sailā
shahr meṅ jamā huī. wahāṅ unhoṅ
ne mulāqāt kā ḳhaimā khaṛā kiyā.
2ab tak sāt qabīloṅ ko zamīn nahīṅ
milī thī. 3yashūa ne isrāīliyoṅ ko
samjhā kar kahā, "āp kitnī der tak
sust raheṅge? āp kab tak us mulk
par qabzā nahīṅ kareṅge jo rab āp
ke bāpdādā ke ḳhudā ne āp ko de
diyā hai? 4ab har qabīle ke tīn tīn
ādmiyoṅ ko chun leṅ. unheṅ maiṅ
mulk kā daurā karne ke lie bhej
dūṅgā tāki wuh tamām qabāilī ilāqoṅ
kī fahrist tayyār kareṅ. is ke bād
wuh mere pās wāpas ā kar 5mulk
ko sāt ilāqoṅ meṅ taqsīm kareṅ.
lekin dhyān rakheṅ ki junūb meṅ
yahūdāh kā ilāqā aur shimāl meṅ
ifrāīm aur manassī kā ilāqā hai. un
kī sarhaddeṅ mat chheṛnā! 6wuh
ādmī likh leṅ ki sāt nae qabāilī ilāqoṅ
kī sarhaddeṅ kahāṅ kahāṅ tak haiṅ
aur phir in kī fahristeṅ pesh kareṅ.
phir maiṅ rab āp ke ḳhudā ke huzūr
muqaddas qur'ā ḍāl kar har ek kī
zamīn muqarrar karūṅga. 7yād rahe
ki lāwiyoṅ ko koī ilāqā nahīṅ milnā
hai. un kā hissā yih hai ki wuh
rab ke imām haiṅ. aur jad, rūbin
aur manassī ke ādhe qabīle ko bhī
mazīd kuchh nahīṅ milnā hai, kyūṅki
unheṅ rab ke ḳhādim mūsā se daryā-
e-yardan ke mashriq meṅ un kā hissā
mil chukā hai."
8tab wuh ādmī rawānā hone
ke lie tayyār hue jinheṅ mulk kā
daurā karne ke lie chunā gayā thā.
yashūa ne unheṅ hukm diyā, "pūre
mulk meṅ se guzar kar tamām
shahroṅ kī fahrist banāeṅ. jab fahrist
mukammal ho jāe to use mere pās le
āeṅ. phir maiṅ sailā meṅ rab ke huzūr
āp ke lie qur'ā ḍāl dūṅgā." 9ādmī
chale gae aur pūre mulk meṅ se guzar
kar tamām shahroṅ kī fahrist banā lī.
unhoṅ ne mulk ko sāt hissoṅ meṅ
taqsīm karke tamām tafsīlāt kitāb
meṅ darj kīṅ aur yih kitāb sailā kī
ḳhaimāgāh meṅ yashūa ko de dī.
10phir yashūa ne rab ke huzūr qur'ā
ḍāl kar yih ilāqe bāqī sāt qabīloṅ aur
un ke kunboṅ meṅ taqsīm kar die.

binyamīn kā ilāqā

11jab qur'ā ḍālā gayā to binyamīn
ke qabīle aur us ke kunboṅ ko pahlā
hissā mil gayā. us kī zamīn yahūdāh
aur yūsuf ke qabīloṅ ke darmiyān thī.
12us kī shimālī sarhad daryā-e-yardan
se shurū huī aur yarīhū ke shimāl
meṅ pahāṛī ḍhalān par chaṛh kar
pahāṛī ilāqe meṅ se maġhrib kī taraf
guzarī. bait-āwan ke bayābān ko
pahuṅchne par 13wuh lūz yānī bait-
el kī taraf baṛh kar shahr ke junūb
meṅ pahāṛī ḍhalān par chaltī chaltī
āge nikal gaī. wahāṅ se wuh atārāt-

addār aur us pahāṛī tak pahuṅchī jo
nashebī bait-haurūn ke junūb meṅ
hai. 14phir wuh junūb kī taraf muṛ
kar maġhribī sarhad ke taur par
qiryat-bāl yānī qiryat-yārīm ke pās
āī jo yahūdāh ke qabīle kī milkiyat
thī. 15binyamīn kī junūbī sarhad
qiryat-yārīm ke maġhribī kināre se
shurū ho kar niftūh chashmā tak
pahuṅchī. 16phir wuh us pahāṛ ke
dāman par utar āī jo wādī-e-bin-
hinnūm ke maġhrib meṅ aur maidān-
e-rafāīm ke shimāl meṅ wāqe hai. is
ke bād sarhad yabūsiyoṅ ke shahr ke
junūb meṅ se guzarī aur yūṅ wādī-e-
hinnūm ko pār karke ain-rājil ke pās
āī. 17phir wuh shimāl kī taraf muṛ kar
ain-shams ke pās se guzarī aur darrā-
e-adummīm ke muqābil shahr jalīlot
tak pahuṅch kar rūbin ke beṭe bohan
ke patthar ke pās utar āī. 18wahāṅ
se wuh us ḍhalān ke shimālī ruḳh
par se guzarī jo wādī-e-yardan ke
maġhribī kināre par hai. phir wuh
wādī meṅ utar kar 19bait-hujlāh kī
shimālī pahāṛī ḍhalān se guzarī aur
bahīrā-e-murdār ke shimālī kināre
par ḳhatm huī, wahāṅ jahāṅ daryā-
e-yardan us meṅ bahtā hai. yih thī
binyamīn kī junūbī sarhad. 20us kī
mashriqī sarhad daryā-e-yardan thī.
yihī wuh ilāqā thā jo binyamīn ke
qabīle ko us ke kunboṅ ke mutābiq
diyā gayā.

21zail ke shahr is ilāqe meṅ shāmil
the: yarīhū, bait-hujlāh, imaq-
qasīs, 22bait-arābā, samraim, bait-
el, 23awwīm, fārā, ufrā, 24kafar-ul-
ammonī, ufnī aur jibā. yih kul 12
shahr the. har shahr ke gird-o-
nawāh kī ābādiyāṅ us ke sāth ginī jātī
thīṅ. 25in ke ilāwā yih shahr bhī the:
jibaūn, rāmā, bairot, 26misfāh, kafīrā,
mauzā, 27raqam, irfael, tarālā, 28zilā,
alif, yabūsiyoṅ kā shahr yarūshalam,
jibiā aur qiryat-yārīm. in shahroṅ
kī tādād 14 thī. har shahr ke gird-
o-nawāh kī ābādiyāṅ us ke sāth ginī
jātī thīṅ. yih tamām shahr binyamīn
aur us ke kunboṅ kī milkiyat the.

shamāūn kā ilāqā

19 jab qur'ā ḍālā gayā to
shamāūn ke qabīle aur us ke
kunboṅ ko dūsrā hissā mil gayā. us kī
zamīn yahūdāh ke qabīle ke ilāqe ke
darmiyān thī. 2use yih shahr mil gae:
bair-sabā (sabā), molādā, 3hasār-sūāl,
bālā, azam, 4iltolad, batūl, hurmā,
5siqlāj, bait-markabot, hasār-sūsā,
6bait-labāot aur sārūhn. in shahroṅ
kī tādād 13 thī. har shahr ke gird-
o-nawāh kī ābādiyāṅ us ke sāth ginī
jātī thīṅ. 7in ke ilāwā yih chār shahr
bhī shamāūn ke the: ain, rimmon,
itar aur asan. har shahr ke gird-o-
nawāh kī ābādiyāṅ us ke sāth ginī jātī
thīṅ. 8in shahroṅ ke gird-o-nawāh
kī tamām ābādiyāṅ bālāt-bair yānī

najab ke rāmā tak un ke sāth ginī
jātī thīṅ. yih thī shamāūn aur us ke
kunboṅ kī milkiyat. 9yih jagheṅ is
lie yahūdāh ke qabīle ke ilāqe se lī
gaīṅ ki yahūdāh kā ilāqā us ke lie
bahut zyādā thā. yihī wajah hai ki
shamāūn kā ilāqā yahūdāh ke bīch
meṅ hai.

zabūlūn kā ilāqā

10-12jab qur'ā ḍālā gayā to zabūlūn
ke qabīle aur us ke kunboṅ ko tīsrā
hissā mil gayā. us kī junūbī sarhad
yuqniām kī nadī se shurū huī aur
phir mashriq kī taraf dabāsat, mar'alā
aur sārīd se ho kar kislot-tabūr ke
ilāqe tak pahuṅchī. is ke bād wuh
muṛ kar mashriqī sarhad ke taur par
dābarat ke pās āī aur chaṛhtī chaṛhtī
yafīa pahuṅchī. 13wahāṅ se wuh
mazīd mashriq kī taraf baṛhtī huī jāt-
hifar, et-qāzīn aur rimmon se ho kar
neā ke pās āī. 14zabūlūn kī shimālī
aur maġhribī sarhad hannāton meṅ
se guzartī guzartī wādī-e-iftāh-el par
ḳhatm huī. 15bārah shahr un ke gird-
o-nawāh kī ābādiyoṅ samet zabūlūn
kī milkiyat meṅ āe jin meṅ qattāt,
nahlāl, simron, idālā aur bait-laham
shāmil the. 16zabūlūn ke qabīle ko
yihī kuchh us ke kunboṅ ke mutābiq
mil gayā.

ishkār kā ilāqā

17jab qur'ā ḍālā gayā to ishkār
ke qabīle aur us ke kunboṅ ko
chauthā hissā mil gayā. 18us kā
ilāqā yazrael se le kar shimāl kī taraf
phail gayā. yih shahr us meṅ shāmil
the: kasūlot, shūnīm, 19hafāraim,
shiyūn, anāḳharat, 20rabbīt, qisiyon,
ibaz, 21raimat, ain-jannīm, ain-haddā
aur bait-fassīs. 22shimāl meṅ yih
sarhad tabūr pahāṛ se shurū huī
aur shaḳhsūmā aur bait-shams se
ho kar daryā-e-yardan tak utar āī.
16 shahr un ke gird-o-nawāh kī
ābādiyoṅ samet ishkār kī milkiyat
meṅ āe. 23use yih pūrā ilāqā us ke
kunboṅ ke mutābiq mil gayā.

āshar kā ilāqā

24jab qur'ā ḍālā gayā to āshar
ke qabīle aur us ke kunboṅ ko
pāṅchwāṅ hissā mil gayā. 25us
ke ilāqe meṅ yih shahr shāmil
the: ḳhilqat, halī, batan, akshāf,
26alammalik, am'ād aur misāl. us kī
sarhad samundar ke sāth sāth chaltī
huī karmil ke pahāṛī silsile ke dāman
meṅ se guzarī aur utartī utartī saihūr-
libnāt tak pahuṅchī. 27wahāṅ wuh
mashriq meṅ bait-dajūn kī taraf muṛ
kar zabūlūn ke ilāqe tak pahuṅchī
aur us kī maġhribī sarhad ke sāth
chaltī chaltī shimāl meṅ wādī-e-
iftāh-el tak pahuṅchī. āge baṛhtī huī
wuh bait-imaq aur naī'el se ho kar

shimāl kī taraf muṛī jahāṅ kābūl thā.
28phir wuh ibrūn, rahob, hammūn
aur qānā se ho kar baṛe shahr saidā
tak pahuṅchī. 29is ke bād āshar kī
sarhad rāmā kī taraf muṛ kar fasīldār
shahr sūr ke pās āī. wahāṅ wuh
hūsā kī taraf muṛī aur chaltī chaltī
akzīb ke qarīb samundar par ḳhatm
huī. 30 22 shahr un ke gird-o-nawāh
kī ābādiyoṅ samet āshar kī milkiyat
meṅ āe. in meṅ ummā, afīq aur rahob
shāmil the. 31āshar ko us ke kunboṅ
ke mutābiq yihī kuchh milā.

naftālī kā ilāqā

32jab qur'ā ḍālā gayā to naftālī ke
qabīle aur us ke kunboṅ ko chhaṭā
hissā mil gayā. 33-34junūb meṅ us
kī sarhad daryā-e-yardan par laqqūm
se shurū huī aur maġhrib kī taraf
chaltī chaltī yabniel, adāmī-naqb,
ailon-zānanīm aur half se ho kar
aznūt-tabūr tak pahuṅchī. wahāṅ
se wuh maġhribī sarhad kī haisiyat
se huqqoq ke pās āī. naftālī kī
junūbī sarhad zabūlūn kī shimālī
sarhad aur maġhrib meṅ āshar kī
mashriqī sarhad thī. daryā-e-yardan
aur yahūdāh[a] us kī mashriqī sarhad
thī. 35zail ke fasīldār shahr naftālī
kī milkiyat meṅ āe: saddīm, sair,
hammat, raqqat, kinnarat, 36adāmā,
rāmā, hasūr, 37qādis, idraī, ain-hasūr,
38irūn, mijdal-el, hurīm, bait-anāt aur
bait-shams. aise 19 shahr the. har
shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāṅ
bhī us ke sāth ginī jātī thīṅ. 39naftālī
ko yihī kuchh us ke kunboṅ ke
mutābiq milā.

dān kā ilāqā

40jab qur'ā ḍālā gayā to dān ke
qabīle aur us ke kunboṅ ko sātwāṅ
hissā milā. 41us ke ilāqe meṅ yih
shahr shāmil the: sur'ā, istāl, īr-
shams, 42sha'ālabbīn, ayyālon, itlā,
43ailon, timnat, aqrūn, 44iltaqih,
jibbatūn, bālāt, 45yahūd, banī-barq,
jāt-rimmon, 46me-yarqūn aur raqqūn
us ilāqe samet jo yāfā ke muqābil hai.
47afsos, dān kā qabīlā apne is ilāqe
par qabzā karne meṅ kāmyāb na huā,
is lie us ke mardoṅ ne lasham shahr
par hamlā karke us par fath pāī aur us
ke bāshindoṅ ko talwār se mār ḍālā.
phir wuh ḳhud wahāṅ ābād hue. us
waqt lasham shahr kā nām dān meṅ
tabdīl huā. (dān un ke qabīle kā bāp
thā.) 48lekin yashūa ke zamāne meṅ
dān ke qabīle ko us ke kunboṅ ke
mutābiq mazkūrā tamām shahr aur
un ke gird-o-nawāh kī ābādiyāṅ mil
gaīṅ.

[a] yahāṅ yahūdāh kā matlab mulk-e-basan ho saktā hai jo manassī ke ilāqe meṅ thā lekin jis par yahūdāh ke qabīle ke mard yāīr ne fath pāī thī.

yashūa ko bhī zamīn miltī hai

49pūre mulk ko taqsīm karne ke bād
isrāīliyoṅ ne yashūa bin nūn ko bhī
apne darmiyān kuchh maurūsī zamīn
de dī. 50rab ke hukm par unhoṅ ne
use ifrāīm kā shahr timnat-sirah de
diyā. yashūa ne ḳhud is kī darḳhwāst
kī thī. wahāṅ jā kar us ne shahr ko az
sar-e-nau tāmīr kiyā aur us meṅ ābād
huā.
51ġharz yih wuh tamām zamīneṅ
haiṅ jo ilīazar imām, yashūa bin
nūn aur qabīloṅ ke ābāī gharānoṅ ke
sarbarāhoṅ ne sailā meṅ mulāqāt ke
ḳhaime ke darwāze par qur'ā ḍāl kar
taqsīm kī thīṅ. yūṅ taqsīm karne kā
yih kām mukammal huā.

panāh ke chhih shahr

20 rab ne yashūa se kahā,
2"isrāīliyoṅ ko hukm de ki un
hidāyāt ke mutābiq panāh ke shahr
chun lo jinheṅ maiṅ tumheṅ mūsā kī
mārifat de chukā hūṅ. 3in shahroṅ
meṅ wuh log farār ho sakte haiṅ
jin se koī ittifāqan yānī ġhairirādī
taur par halāk huā ho. yih unheṅ
mare hue shaḳhs ke un rishtedāroṅ se
panāh deṅge jo badlā lenā chāheṅge.
4lāzim hai ki aisā shaḳhs panāh ke
shahr ke pās pahuṅchne par shahr
ke darwāze ke pās baiṭhe buzurgoṅ
ko apnā muāmalā pesh kare. us kī
bāt sun kar buzurg use apne shahr
meṅ dāḳhil hone kī ijāzat deṅ aur use
apne darmiyān rahne ke lie jagah de
deṅ. 5ab agar badlā lene wālā us ke
pīchhe paṛ kar wahāṅ pahuṅche to
buzurg mulzim ko us ke hāth meṅ na
deṅ, kyūṅki yih maut ġhairirādī taur
par aur nafrat rakhe baġhair huī hai.
6wuh us waqt tak shahr meṅ rahe jab
tak maqāmī adālat muāmale kā faislā
na kar de. agar adālat use begunāh
qarār de to wuh us waqt ke imām-e-
āzam kī maut tak us shahr meṅ rahe.
is ke bād use apne us shahr aur ghar
ko wāpas jāne kī ijāzat hai jis se wuh
farār ho kar āyā hai."
7isrāīliyoṅ ne panāh ke yih shahr
chun lie: naftālī ke pahāṛī ilāqe meṅ
galīl kā qādis, ifrāīm ke pahāṛī ilāqe
meṅ sikam aur yahūdāh ke pahāṛī
ilāqe meṅ qiryat-arbā yānī habrūn.
8daryā-e-yardan ke mashriq meṅ
unhoṅ ne basar ko chun liyā jo yarīhū
se kāfī dūr maidān-e-murtafā meṅ
hai aur rūbin ke qabīle kī milkiyat
hai. mulk-e-jiliād meṅ rāmāt jo jad ke
qabīle kā hai aur basan meṅ jaulān jo
manassī ke qabīle kā hai chunā gayā.
9yih shahr tamām isrāīliyoṅ aur
isrāīl meṅ rahne wāle ajnabiyoṅ ke
lie muqarrar kie gae. jis se bhī
ġhairirādī taur par koī halāk huā use
in meṅ panāh lene kī ijāzat thī. in
meṅ wuh us waqt tak badlā lene
wāloṅ se mahfūz rahtā thā jab tak
maqāmī adālat faislā nahīṅ kar detī
thī.

lāwiyoṅ ke shahr aur charāgāheṅ

21 phir lāwī ke qabīle ke ābāī gharānoṅ ke sarbarāh ilīazar imām, yashūa bin nūn aur isrāīl ke bāqī qabīloṅ ke ābāī gharānoṅ ke sarbarāhoṅ ke pās āe [2]jo us waqt sailā meṅ jamā the. lāwiyoṅ ne kahā, "rab ne mūsā kī mārifat hukm diyā thā ki hameṅ basne ke lie shahr aur rewaṛoṅ ko charāne ke lie charāgāheṅ dī jāeṅ." [3]chunāṅche isrāīliyoṅ ne rab kī yih bāt mān kar apne ilāqoṅ meṅ se shahr aur charāgāheṅ alag karke lāwiyoṅ ko de dīṅ.

[4]qur'ā ḍālā gayā to lāwī ke gharāne qihāt ko us ke kunboṅ ke mutābiq pahlā hissā mil gayā. pahle hārūn ke kunbe ko yahūdāh, shamāūn aur binyamīn ke qabīloṅ ke 13 shahr die gae. [5]bāqī qihātiyoṅ ko dān, ifrāīm aur maġhribī manassī ke qabīloṅ ke 10 shahr mil gae.

[6]jairson ke gharāne ko ishkār, āshar, naftālī aur manassī ke qabīloṅ ke 13 shahr die gae. yih manassī kā wuh ilāqā thā jo daryā-e-yardan ke mashriq meṅ mulk-e-basan meṅ thā.

[7]mirārī ke gharāne ko us ke kunboṅ ke mutābiq rūbin, jad aur zabūlūn ke qabīloṅ ke 12 shahr mil gae.

[8]yūṅ isrāīliyoṅ ne qur'ā ḍāl kar lāwiyoṅ ko mazkūrā shahr aur un ke gird-o-nawāh kī charāgāheṅ de dīṅ. waisā hī huā jaisā rab ne mūsā kī mārifat hukm diyā thā.

qihāt ke gharāne ke shahr

[9-10]qur'ā ḍālte waqt lāwī ke gharāne qihāt meṅ se hārūn ke kunbe ko pahlā hissā mil gayā. use yahūdāh aur shamāūn ke qabīloṅ ke yih shahr die gae: [11]pahlā shahr anāqiyoṅ ke bāp kā shahr qiryat-arbā thā jo yahūdāh ke pahāṛī ilāqe meṅ hai aur jis kā maujūdā nām habrūn hai. us kī charāgāheṅ bhī dī gaīṅ, [12]lekin habrūn ke irdgird kī ābādiyāṅ aur khet kālib bin yafunnā kī milkiyat rahe. [13]hārūn ke kunbe kā yih shahr panāh kā shahr bhī thā jis meṅ har wuh shaḳhs panāh le saktā thā jis se koī ġhairirādī taur par halāk huā thā. is ke ilāwā hārūn ke kunbe ko libnā, [14]yattīr, istimūa, [15]haulūn, dabīr, [16]ain, yūttā aur bait-shams ke shahr bhī mil gae. use yahūdāh aur shamāūn ke qabīloṅ ke kul 9 shahr un kī charāgāhoṅ samet mil gae. [17-18]in ke ilāwā binyamīn ke qabīle ke chār shahr us kī milkiyat meṅ āe yānī jibaūn, jibā, anatot aur almon. [19]ġharz hārūn ke kunbe ko 13 shahr un kī charāgāhoṅ samet mil gae. [20]lāwī ke qabīle ke gharāne qihāt ke bāqī kunboṅ ko qur'ā ḍālte waqt ifrāīm ke qabīle ke shahr mil gae. [21]in meṅ ifrāīm ke pahāṛī ilāqe kā shahr sikam shāmil thā jis meṅ har wuh

shaḳhs panāh le saktā thā jis se koī
ġhairirādī taur par halāk huā thā, phir
jazr, [22]qibzaim aur bait-haurūn. in
chār shahroṅ kī charāgāheṅ bhī mil
gaīṅ. [23-24]dān ke qabīle ne bhī unheṅ
chār shahr un kī charāgāhoṅ samet
die yānī iltaqih, jibbatūn, ayyālon aur
jāt-rimmon. [25]manassī ke maġhribī
hisse se unheṅ do shahr tānak aur jāt-
rimmon un kī charāgāhoṅ samet mil
gae. [26]ġharz qihāt ke bāqī kunboṅ ko
kul 10 shahr un kī charāgāhoṅ samet
mile.

jairson ke gharāne ke shahr

[27]lāwī ke qabīle ke gharāne jairson
ko manassī ke mashriqī hisse ke
do shahr un kī charāgāhoṅ samet
die gae: mulk-e-basan meṅ jaulān
jis meṅ har wuh shaḳhs panāh le
saktā thā jis se koī ġhairirādī taur
par halāk huā thā, aur ba'istarāh.
[28-29]ishkār ke qabīle ne use chār
shahr un kī charāgāhoṅ samet die:
qisiyon, dābarat, yarmūt aur ain-
jannīm. [30-31]isī tarah use āshar
ke qabīle ke bhī chār shahr un kī
charāgāhoṅ samet die gae: misāl,
abdon, ḳhilqat aur rahob. [32]naftālī ke
qabīle ne tīn shahr un kī charāgāhoṅ
samet die: galīl kā qādis jis meṅ har
wuh shaḳhs panāh le saktā thā jis se
koī ġhairirādī taur par halāk huā thā,
phir hammāt-dor aur qartān. [33]ġharz
jairson ke gharāne ko 13 shahr un kī
charāgāhoṅ samet mil gae.

mirārī ke gharāne ke shahr

[34-35]ab rah gayā lāwī ke qabīle
kā gharānā mirārī. use zabūlūn
ke qabīle ke chār shahr un kī
charāgāhoṅ samet mil gae: yuqniām,
qartā, dimnā aur nahlāl. [36-37]isī
tarah use rūbin ke qabīle ke bhī chār
shahr un kī charāgāhoṅ samet mil
gae: basar, yahaz, qadīmāt aur mifāt.
[38-39]jad ke qabīle ne use chār shahr
un kī charāgāhoṅ samet die: mulk-
e-jiliād kā rāmāt jis meṅ har wuh
shaḳhs panāh le saktā thā jis se koī
ġhairirādī taur par halāk huā thā, phir
mahanāim, hasbon aur yāzer. [40]ġharz
mirārī ke gharāne ko kul 12 shahr un
kī charāgāhoṅ samet mil gae.

[41]isrāīl ke muḳhtalif ilāqoṅ meṅ jo
lāwiyoṅ ke shahr un kī charāgāhoṅ
samet the un kī kul tādād 48 thī. [42]har
shahr ke irdgird charāgāheṅ thīṅ.

allāh ne apnā wādā pūrā kiyā

[43]yūṅ rab ne isrāīliyoṅ ko wuh pūrā
mulk de diyā jis kā wādā us ne un
ke bāpdādā se qasam khā kar kiyā
thā. wuh us par qabzā karke us meṅ
rahne lage. [44]aur rab ne chāroṅ taraf
amn-o-amān muhayyā kiyā jis tarah
us ne un ke bāpdādā se qasam khā kar
wādā kiyā thā. usī kī madad se isrāīlī
tamām dushmanoṅ par ġhālib āe the.

45jo achchhe wāde rab ne isrāīl se kie
the un meṅ se ek bhī nāmukammal na
rahā balki sab ke sab pūre ho gae.

**mashriqī qabīloṅ ko ghar
wāpas jāne kī ijāzat**

22 phir yashūa ne rūbin, jad aur
manassī ke ādhe qabīle ke
mardoṅ ko apne pās bulā kar 2kahā,
"jo bhī hukm rab ke ḳhādim mūsā ne
āp ko diyā thā use āp ne pūrā kiyā.
aur āp ne merī har bāt mānī hai. 3āp
ne kāfī arse se āj tak apne bhāiyoṅ
ko tark nahīṅ kiyā balki bilkul wuhī
kuchh kiyā hai jo rab kī marzī thī.
4ab rab āp ke ḳhudā ne āp ke bhāiyoṅ
ko mau'ūdā mulk de diyā hai, aur
wuh salāmatī ke sāth us meṅ rah rahe
haiṅ. is lie ab waqt ā gayā hai ki
āp apne ghar wāpas chale jāeṅ, us
mulk meṅ jo rab ke ḳhādim mūsā
ne āp ko daryā-e-yardan ke pār de
diyā hai. 5lekin ḳhabardār, ehtiyāt
se un hidāyāt par chalte raheṅ jo rab
ke ḳhādim mūsā ne āp ko de dīṅ.
rab apne ḳhudā se pyār kareṅ, us
kī tamām rāhoṅ par chaleṅ, us ke
ahkām māneṅ, us ke sāth lipṭe raheṅ,
aur pūre dil-o-jān se us kī ḳhidmat
kareṅ." 6yih kah kar yashūa ne unheṅ
barkat de kar ruḳhsat kar diyā, aur
wuh apne ghar chale gae.

7manassī ke ādhe qabīle ko mūsā
se mulk-e-basan meṅ zamīn mil gaī
thī. dūsre hisse ko yashūa se zamīn
mil gaī thī, yānī daryā-e-yardan ke
maġhrib meṅ jahāṅ bāqī qabīle ābād
hue the. manassī ke mardoṅ ko
ruḳhsat karte waqt yashūa ne unheṅ
barkat de kar 8kahā, "āp baṛī daulat
ke sāth apne ghar lauṭ rahe haiṅ. āp
ko baṛe rewaṛ, sonā, chāṅdī, lohā aur
bahut se kapṛe mil gae haiṅ. jab
āp apne ghar pahuṅcheṅge to māl-e-
ġhanīmat un ke sāth bāṅṭeṅ jo ghar
meṅ rah gae haiṅ."

9phir rūbin, jad aur manassī ke
ādhe qabīle ke mard bāqī isrāīliyoṅ ko
sailā meṅ chhoṛ kar mulk-e-jiliād kī
taraf rawānā hue jo daryā-e-yardan
ke mashriq meṅ hai. wahāṅ un ke
apne ilāqe the jin meṅ un ke qabīle
rab ke us hukm ke mutābiq ābād hue
the jo us ne mūsā kī mārifat diyā thā.

**mashriqī qabīle qurbān-
gāh banā lete haiṅ**

10yih mard chalte chalte daryā-e-
yardan ke maġhrib meṅ ek jagah
pahuṅche jis kā nām galīlot thā.
wahāṅ yānī mulk-e-kan'ān meṅ
hī unhoṅ ne ek baṛī aur shāndār
qurbāngāh banāī. 11isrāīliyoṅ ko
ḳhabar dī gaī, "rūbin, jad aur manassī
ke ādhe qabīle ne kan'ān kī sarhad
par galīlot meṅ qurbāngāh banā lī
hai. yih qurbāngāh daryā-e-yardan
ke maġhrib meṅ yānī hamāre hī ilāqe
meṅ hai!"

12tab isrāīl kī pūrī jamā'at mashriqī
qabīloṅ se laṛne ke lie sailā meṅ jamā
huī. 13lekin pahle unhoṅ ne ilīazar
imām ke beṭe fīnhās ko mulk-e-jiliād
ko bhejā jahāṅ rūbin, jad aur manassī
kā ādhā qabīlā ābād the. 14us ke sāth
10 ādmī yānī har maġhribī qabīle kā
ek numāindā thā. har ek apne ābāī
gharāne aur kunbe kā sarbarāh thā.
15jiliād meṅ pahuṅch kar unhoṅ ne
mashriqī qabīloṅ se bāt kī. 16"rab kī
pūrī jamā'at āp se pūchhtī hai ki āp
isrāīl ke ḳhudā se bewafā kyūṅ ho
gae haiṅ? āp ne rab se apnā muṅh
pher kar yih qurbāngāh kyūṅ banāī
hai? is se āp ne rab se sarkashī kī
hai. 17kyā yih kāfī nahīṅ thā ki ham
se faġhūr ke but kī pūjā karne kā
gunāh sarzad huā? ham to āj tak
pūre taur par us gunāh se pāk-sāf
nahīṅ hue go us waqt rab kī jamā'at
ko wabā kī sūrat meṅ sazā mil gaī
thī. 18to phir āp kyā kar rahe haiṅ?
āp dubārā rab se apnā muṅh pher
kar dūr ho rahe haiṅ. dekheṅ, agar
āp āj rab se sarkashī kareṅ to kal
wuh isrāīl kī pūrī jamā'at ke sāth
nārāz hogā. 19agar āp samajhte haiṅ
ki āp kā mulk nāpāk hai aur āp is
lie us meṅ rab kī ḳhidmat nahīṅ kar
sakte to hamāre pās rab ke mulk
meṅ āeṅ jahāṅ rab kī sukūnatgāh hai,
aur hamārī zamīnoṅ meṅ sharīk ho
jāeṅ. lekin rab se yā ham se sarkashī
mat karnā. rab hamāre ḳhudā kī
qurbāngāh ke ilāwā apne lie koī aur
qurbāngāh na banāeṅ! 20kyā isrāīl kī
pūrī jamā'at par allāh kā ġhazab nāzil
na huā jab akan bin zārah ne māl-e-
ġhanīmat meṅ se kuchh chorī kiyā jo
rab ke lie maḳhsūs thā? us ke gunāh
kī sazā sirf us tak hī mahdūd na rahī
balki aur bhī halāk hue."

21rūbin, jad aur manassī ke ādhe
qabīle ke mardoṅ ne isrāīlī kunboṅ
ke sarbarāhoṅ ko jawāb diyā, 22"rab
qādir-e-mutlaq ḳhudā, hāṅ rab qādir-
e-mutlaq ḳhudā haqīqat jāntā hai, aur
isrāīl bhī yih bāt jān le! na ham
sarkash hue haiṅ, na rab se bewafā.
agar ham jhūṭ boleṅ to āj hī hameṅ
mār ḍāleṅ! 23ham ne yih qurbāngāh
is lie nahīṅ banāī ki rab se dūr ho jāeṅ.
ham us par koī bhī qurbānī chaṛhānā
nahīṅ chāhte, na bhasm hone wālī
qurbāniyāṅ, na ġhallā kī nazareṅ aur
na hī salāmatī kī qurbāniyāṅ. agar
ham jhūṭ boleṅ to rab ḳhud hamārī
adālat kare. 24haqīqat meṅ ham ne
yih qurbāngāh is lie tāmīr kī ki ham
ḍarte haiṅ ki mustaqbil meṅ kisī din
āp kī aulād hamārī aulād se kahe, 'āp
kā rab isrāīl ke ḳhudā ke sāth kyā
wāstā hai? 25āḳhir rab ne hamāre
aur āp ke darmiyān daryā-e-yardan
kī sarhad muqarrar kī hai. chunāṅche
āp ko rab kī ibādat karne kā koī haq
nahīṅ!' aisā karne se āp kī aulād
hamārī aulād ko rab kī ḳhidmat karne
se rokegī. 26yihī wajah hai ki ham

ne yih qurbāngāh banāī, bhasm hone
wālī qurbāniyāṅ yā zabah kī koī aur
qurbānī chaṛhāne ke lie nahīṅ [27]balki
āp ko aur āne wālī nasloṅ ko is bāt
kī yād dilāne ke lie ki hameṅ bhī
rab ke ḳhaime meṅ bhasm hone wālī
qurbāniyāṅ, zabah kī qurbāniyāṅ aur
salāmatī kī qurbāniyāṅ chaṛhāne kā
haq hai. yih qurbāngāh hamāre
aur āp ke darmiyān gawāh rahegī.
ab āp kī aulād kabhī bhī hamārī
aulād se nahīṅ kah sakegī, 'āp ko
rab kī jamā'at ke huqūq hāsil nahīṅ.'
[28]aur agar wuh kisī waqt yih bāt
kare to hamārī aulād kah sakegī,
'yih qurbāngāh dekheṅ jo rab kī
qurbāngāh kī hū-ba-hū naql hai.
hamāre bāpdādā ne ise banāyā thā,
lekin is lie nahīṅ ki ham is par bhasm
hone wālī qurbāniyāṅ aur zabah kī
qurbāniyāṅ chaṛhāeṅ balki āp ko
aur hameṅ gawāhī dene ke lie ki
hameṅ mil kar rab kī ibādat karne
kā haq hai.' [29]hālāt kabhī bhī yahāṅ
tak na pahuṅcheṅ ki ham rab se
sarkashī karke apnā muṅh us se pher
leṅ. nahīṅ, ham ne yih qurbāngāh
bhasm hone wālī qurbāniyāṅ, ġhallā
kī nazareṅ aur zabah kī qurbāniyāṅ
chaṛhāne ke lie nahīṅ banāī. ham
sirf rab apne ḳhudā kī sukūnatgāh
ke sāmne kī qurbāngāh par hī apnī
qurbāniyāṅ pesh karnā chāhte haiṅ."
[30]jab fīnhās aur isrāīlī jamā'at ke
kunboṅ ke sarbarāhoṅ ne jiliād meṅ
rūbin, jad aur manassī ke ādhe qabīle
kī yih bāteṅ sunīṅ to wuh mutma'in
hue. [31]fīnhās ne un se kahā, "ab
ham jānte haiṅ ki rab āindā bhī
hamāre darmiyān rahegā, kyūṅki āp
us se bewafā nahīṅ hue haiṅ. āp ne
isrāīliyoṅ ko rab kī sazā se bachā liyā
hai."
[32]is ke bād fīnhās aur bāqī isrāīlī
sardār rūbin, jad aur manassī ke ādhe
qabīle ko mulk-e-jiliād meṅ chhoṛ kar
mulk-e-kan'ān meṅ lauṭ āe. wahāṅ
unhoṅ ne sab kuchh batāyā jo huā
thā. [33]bāqī isrāīliyoṅ ko yih bāt
pasand āī, aur wuh allāh kī tamjīd
karke rūbin aur jad se jang karne aur
un kā ilāqā tabāh karne ke irāde se
bāz āe. [34]rūbin aur jad ke qabīloṅ
ne naī qurbāngāh kā nām gawāh
rakhā, kyūṅki unhoṅ ne kahā, "yih
qurbāngāh hamāre aur dūsre qabīloṅ
ke darmiyān gawāh hai ki rab hamārā
bhī ḳhudā hai."

yashūa kī āḳhirī nasīhateṅ

23 ab isrāīlī kāfī der se salāmatī
se apne mulk meṅ rahte
the, kyūṅki rab ne unheṅ irdgird ke
dushmanoṅ ke hamloṅ se mahfūz
rakhā. jab yashūa bahut būṛhā
ho gayā thā [2]to us ne isrāīl ke
tamām buzurgoṅ, sardāroṅ, qāziyoṅ
aur nigahbānoṅ ko apne pās bulā kar
kahā, "ab maiṅ būṛhā ho gayā hūṅ.
[3]āp ne apnī āṅkhoṅ se dekhā ki rab ne

is ilāqe kī tamām qaumoṅ ke sāth kyā
kuchh kiyā hai. rab āp ke ḳhudā hī ne
āp ke lie jang kī. 4yād rakheṅ ki maiṅ
ne mashriq meṅ daryā-e-yardan se le
kar maġhrib meṅ samundar tak sārā
mulk āp ke qabīloṅ meṅ taqsīm kar
diyā hai. bahut sī qaumoṅ par maiṅ
ne fath pāī, lekin chand ek ab tak
bāqī rah gaī haiṅ. 5lekin rab āp kā
ḳhudā āp ke āge āge chalte hue unheṅ
bhī nikāl kar bhagā degā. āp un kī
zamīnoṅ par qabzā kar leṅge jis tarah
rab āp ke ḳhudā ne wādā kiyā hai.

6ab pūrī himmat se har bāt par amal
kareṅ jo mūsā kī sharīat kī kitāb meṅ
likhī huī hai. na dāīṅ aur na bāīṅ taraf
haṭeṅ. 7un dīgar qaumoṅ se rishtā
mat bāndhnā jo ab tak mulk meṅ bāqī
rah gaī haiṅ. un ke butoṅ ke nām apnī
zabān par na lānā, na un ke nām le
kar qasam khānā. na un kī ḳhidmat
karnā, na unheṅ sijdā karnā. 8rab
apne ḳhudā ke sāth yūṅ lipṭe rahnā
jis tarah āj tak lipṭe rahe haiṅ.

9rab ne āp ke āge āge chal kar
baṛī baṛī aur tāqatwar qaumeṅ nikāl
dī haiṅ. āj tak āp ke sāmne koī
nahīṅ khaṛā rah sakā. 10āp meṅ se ek
shaḳhs hazār dushmanoṅ ko bhagā
detā hai, kyūṅki rab āp kā ḳhudā
ḳhud āp ke lie laṛtā hai jis tarah us ne
wādā kiyā thā. 11chunāṅche sanjīdagī
se dhyān deṅ ki āp rab apne ḳhudā
se pyār kareṅ, kyūṅki āp kī zindagī
isī par munhasir hai. 12agar āp us se
dūr ho kar un dīgar qaumoṅ se lipaṭ
jāeṅ jo ab tak mulk meṅ bāqī haiṅ aur
un ke sāth rishtā bāndheṅ 13to rab āp
kā ḳhudā yaqīnan in qaumoṅ ko āp
ke āge se nahīṅ nikālegā. is ke bajāe
yih āp ko phaṅsāne ke lie phandā aur
jāl baneṅge. yih yaqīnan āp kī pīṭhoṅ
ke lie koṛe aur āṅkhoṅ ke lie kāṅṭe
ban jāeṅge. āḳhir meṅ āp us achchhe
mulk meṅ se miṭ jāeṅge jo rab āp ke
ḳhudā ne āp ko de diyā hai.

14āj maiṅ wahāṅ jā rahā hūṅ jahāṅ
kisī na kisī din duniyā ke har shaḳhs
ko jānā hotā hai. lekin āp ne pūre dil-
o-jān se jān liyā hai ki jo bhī wādā
rab āp ke ḳhudā ne āp ke sāth kiyā
wuh pūrā huā hai. ek bhī adhūrā
nahīṅ rah gayā. 15lekin jis tarah rab
ne har wādā pūrā kiyā hai bilkul usī
tarah wuh tamām āfateṅ āp par nāzil
karegā jin ke bāre meṅ us ne āp ko
ḳhabardār kiyā hai agar āp us ke tābe
na raheṅ. phir wuh āp ko us achchhe
mulk meṅ se miṭā degā jo us ne āp ko
de diyā hai. 16agar āp us ahd ko toṛeṅ
jo us ne āp ke sāth bāndhā hai aur
dīgar mābūdoṅ kī pūjā karke unheṅ
sijdā kareṅ to phir rab kā pūrā ġhazab
āp par nāzil hogā aur āp jald hī us
achchhe mulk meṅ se miṭ jāeṅge jo
us ne āp ko de diyā hai.”

allāh aur isrāīl ke darmiyān
ahd kī tajdīd

24 phir yashūa ne isrāīl ke
tamām qabīloṅ ko sikam
shahr meṅ jamā kiyā. us ne isrāīl
ke buzurgoṅ, sardāroṅ, qāziyoṅ aur
nigahbānoṅ ko bulāyā, aur wuh mil
kar allāh ke huzūr hāzir hue. 2phir
yashūa isrāīlī qaum se muḳhātib
huā. "rab isrāīl kā ḳhudā farmātā
hai, 'qadīm zamāne meṅ tumhāre
bāpdādā daryā-e-furāt ke pār baste
aur dīgar mābūdoṅ kī pūjā karte the.
ibrāhīm aur nahūr kā bāp tārah bhī
wahāṅ ābād thā. 3lekin maiṅ tumhāre
bāp ibrāhīm ko wahāṅ se le kar yahāṅ
lāyā aur use pūre mulk-e-kan'ān meṅ
se guzarne diyā. maiṅ ne use bahut
aulād dī. maiṅ ne use is'hāq diyā
4aur is'hāq ko yāqūb aur esau. esau
ko maiṅ ne pahāṛī ilāqā saīr atā kiyā,
lekin yāqūb apne beṭoṅ ke sāth misr
chalā gayā.

5bād meṅ maiṅ ne mūsā aur hārūn
ko misr bhej diyā aur mulk par
baṛī musībateṅ nāzil karke tumheṅ
wahāṅ se nikāl lāyā. 6chalte chalte
tumhāre bāpdādā bahr-e-qulzum
pahuṅch gae. lekin misrī apne rathoṅ
aur ghuṛsawāroṅ se un kā tāqqub
karne lage. 7tumhāre bāpdādā ne
madad ke lie rab ko pukārā, aur maiṅ
ne un ke aur misriyoṅ ke darmiyān
andherā paidā kiyā. maiṅ samundar
un par chaṛhā lāyā, aur wuh us meṅ
ġharq ho gae. tumhāre bāpdādā ne
apnī hī āṅkhoṅ se dekhā ki maiṅ ne
misriyoṅ ke sāth kyā kuchh kiyā.

tum baṛe arse tak registān meṅ
ghūmte phire. 8āḳhirkār maiṅ ne
tumheṅ un amoriyoṅ ke mulk meṅ
pahuṅchāyā jo daryā-e-yardan ke
mashriq meṅ ābād the. go unhoṅ ne
tum se jang kī, lekin maiṅ ne unheṅ
tumhāre hāth meṅ kar diyā. tumhāre
āge āge chal kar maiṅ ne unheṅ nest-
o-nābūd kar diyā, is lie tum un ke
mulk par qabzā kar sake. 9moāb ke
bādshāh balaq bin safor ne bhī isrāīl
ke sāth jang chheṛī. is maqsad ke
taht us ne bal'ām bin baor ko bulāyā
tāki wuh tum par lānat bheje. 10lekin
maiṅ bal'ām kī bāt mānane ke lie
tayyār nahīṅ thā balki wuh tumheṅ
barkat dene par majbūr huā. yūṅ
maiṅ ne tumheṅ us ke hāth se mahfūz
rakhā.

11phir tum daryā-e-yardan ko pār
karke yarīhū ke pās pahuṅch gae.
is shahr ke bāshinde aur amorī,
farizzī, kan'ānī, hittī, jirjāsī, hiwwī
aur yabūsī tumhāre ḳhilāf laṛte rahe,
lekin maiṅ ne unheṅ tumhāre qabze
meṅ kar diyā. 12maiṅ ne tumhāre āge
zambūr bhej die jinhoṅ ne amoriyoṅ
ke do bādshāhoṅ ko mulk se nikāl
diyā.

yih sab kuchh tumhārī apnī talwār
aur kamān se nahīṅ huā balki mere
hī hāth se. 13maiṅ ne tumheṅ bīj bone

ke lie zamīn dī jise tayyār karne ke lie
tumheṅ mehnat na karnī paṛī. maiṅ
ne tumheṅ shahr die jo tumheṅ tāmīr
karne na paṛe. un meṅ rah kar tum
angūr aur zaitūn ke aise bāġhoṅ kā
phal khāte ho jo tum ne nahīṅ lagāe
the'."
14yashūa ne bāt jārī rakhte hue
kahā, "chunāṅche rab kā ḳhauf
māneṅ aur pūrī wafādārī ke sāth us
kī ḳhidmat kareṅ. un butoṅ ko nikāl
phaiṅkeṅ jin kī pūjā āp ke bāpdādā
daryā-e-furāt ke pār aur misr meṅ
karte rahe. ab rab hī kī ḳhidmat
kareṅ! 15lekin agar rab kī ḳhidmat
karnā āp ko burā lage to āj hī faislā
kareṅ ki kis kī ḳhidmat kareṅge,
un dewatāoṅ kī jin kī pūjā āp ke
bāpdādā ne daryā-e-furāt ke pār kī
yā amoriyoṅ ke dewatāoṅ kī jin ke
mulk meṅ āp rah rahe haiṅ. lekin
jahāṅ tak merā aur mere ḳhāndān
kā tālluq hai ham rab hī kī ḳhidmat
kareṅge."
16awām ne jawāb diyā, "aisā kabhī
na ho ki ham rab ko tark karke dīgar
mābūdoṅ kī pūjā kareṅ. 17rab hamārā
ḳhudā hī hamāre bāpdādā ko misr
kī ġhulāmī se nikāl lāyā aur hamārī
āṅkhoṅ ke sāmne aise azīm nishān
pesh kie. jab hameṅ bahut qaumoṅ
meṅ se guzarnā paṛā to usī ne har
waqt hamārī hifāzat kī. 18aur rab hī
ne hamāre āge āge chal kar is mulk
meṅ ābād amoriyoṅ aur bāqī qaumoṅ
ko nikāl diyā. ham bhī usī kī ḳhidmat
kareṅge, kyūṅki wuhī hamārā ḳhudā
hai!"
19yih sun kar yashūa ne kahā, "āp
rab kī ḳhidmat kar hī nahīṅ sakte,
kyūṅki wuh quddūs aur ġhayūr
ḳhudā hai. wuh āp kī sarkashī
aur gunāhoṅ ko muāf nahīṅ karegā.
20beshak wuh āp par mehrbānī kartā
rahā hai, lekin agar āp rab ko tark
karke ajnabī mābūdoṅ kī pūjā kareṅ
to wuh āp ke ḳhilāf ho kar āp par
balāeṅ lāegā aur āp ko nest-o-nābūd
kar degā."
21lekin isrāīliyoṅ ne isrār kiyā, "jī
nahīṅ, ham rab kī ḳhidmat kareṅge!"
22phir yashūa ne kahā, "āp ḳhud is ke
gawāh haiṅ ki āp ne rab kī ḳhidmat
karne kā faislā kar liyā hai." unhoṅ
ne jawāb diyā, "jī hāṅ, ham is ke
gawāh haiṅ!" 23yashūa ne kahā, "to
phir apne darmiyān maujūd butoṅ
ko tabāh kar deṅ aur apne diloṅ ko
rab isrāīl ke ḳhudā ke tābe rakheṅ."
24awām ne yashūa se kahā, "ham rab
apne ḳhudā kī ḳhidmat kareṅge aur
usī kī suneṅge."
25us din yashūa ne isrāīliyoṅ ke lie
rab se ahd bāndhā. wahāṅ sikam meṅ
us ne unheṅ ahkām aur qawāid de
kar 26allāh kī sharīat kī kitāb meṅ darj
kie. phir us ne ek baṛā patthar le kar
use us balūt ke sāy meṅ khaṛā kiyā
jo rab ke maqdis ke pās thā. 27us
ne tamām logoṅ se kahā, "is patthar

ko dekheṅ! yih gawāh hai, kyūṅki
is ne sab kuchh sun liyā hai jo rab
ne hameṅ batā diyā hai. agar āp
kabhī allāh kā inkār kareṅ to yih āp
ke ḳhilāf gawāhī degā."
[28]phir yashūa ne isrāīliyoṅ ko
fāriġh kar diyā, aur har ek apne apne
qabāilī ilāqe meṅ chalā gayā.

yashūa aur ilīazar kā intiqāl

[29]kuchh der ke bād rab kā ḳhādim
yashūa bin nūn faut huā. us kī umr
110 sāl thī. [30]use us kī maurūsī zamīn
meṅ dafnāyā gayā, yānī timnat-sirah
meṅ jo ifrāīm ke pahāṛī ilāqe meṅ jās
pahāṛ ke shimāl meṅ hai.

[31]jab tak yashūa aur wuh buzurg
zindā rahe jinhoṅ ne apnī āṅkhoṅ se
sab kuchh dekhā thā jo rab ne isrāīl
ke lie kiyā thā us waqt tak isrāīl rab
kā wafādār rahā.
[32]misr ko chhoṛte waqt isrāīlī yūsuf
kī haḍḍiyāṅ apne sāth lāe the. ab
unhoṅ ne unheṅ sikam shahr kī us
zamīn meṅ dafn kar diyā jo yāqūb
ne sikam ke bāp hamor kī aulād se
chāṅdī ke sau sikkoṅ ke badle ḳharīd
lī thī. yih zamīn yūsuf kī aulād kī
wirāsat meṅ ā gaī thī.
[33]ilīazar bin hārūn bhī faut huā. use
jibiā meṅ dafnāyā gayā. ifrāīm ke
pahāṛī ilāqe kā yih shahr us ke beṭe
fīnhās ko diyā gayā thā.

quzāt

junūbī kan'ān par mukammal qābū nahīṅ pāyā jātā

1 yashūa kī maut ke bād isrāīliyoṅ ne rab se pūchhā, "kaun sā qabīlā pahle nikal kar kan'āniyoṅ par hamlā kare?" 2rab ne jawāb diyā, "yahūdāh kā qabīlā shurū kare. maiṅ ne mulk ko un ke qabze meṅ kar diyā hai."

3tab yahūdāh ke qabīle ne apne bhāiyoṅ shamāūn ke qabīle se kahā, "āeṅ, hamāre sāth nikleṅ tāki ham mil kar kan'āniyoṅ ko us ilāqe se nikāl deṅ jo qur'ā ne yahūdāh ke qabīle ke lie muqarrar kiyā hai. is ke badle ham bād meṅ āp kī madad kareṅge jab āp apne ilāqe par qabzā karne ke lie nikleṅge." chunāṅche shamāūn ke mard yahūdāh ke sāth nikle. 4jab yahūdāh ne dushman par hamlā kiyā to rab ne kan'āniyoṅ aur farizziyoṅ ko us ke qābū meṅ kar diyā. bazaq ke pās unhoṅ ne unheṅ shikast dī, go un ke kul 10,000 ādmī the.

5wahāṅ un kā muqābalā ek bādshāh se huā jis kā nām adūnī-bazaq thā. jab us ne dekhā ki kan'ānī aur farizzī hār gae haiṅ 6to wuh farār huā. lekin isrāīliyoṅ ne us kā tāqqub karke use pakaṛ liyā aur us ke hāthoṅ aur pairoṅ ke angūṭhoṅ ko kāṭ liyā. 7tab adūnī-bazaq ne kahā, "maiṅ ne ḳhud sattar bādshāhoṅ ke hāthoṅ aur pairoṅ ke angūṭhoṅ ko kaṭwāyā, aur unheṅ merī mez ke nīche gire hue khāne ke raddī ṭukṛe jamā karne paṛe. ab allāh mujhe is kā badlā de rahā hai." use yarūshalam lāyā gayā jahāṅ wuh mar gayā.

8yahūdāh ke mardoṅ ne yarūshalam par bhī hamlā kiyā. us par fath pā kar unhoṅ ne us ke bāshindoṅ ko talwār se mār ḍālā aur shahr ko jalā diyā. 9is ke bād wuh āge baṛh kar un kan'āniyoṅ se laṛne lage jo pahāṛī ilāqe, dasht-e-najab

aur maġhrib ke nashebī pahāṛī ilāqe meṅ rahte the. 10unhoṅ ne habrūn shahr par hamlā kiyā jo pahle qiryat-arbā kahlātā thā. wahāṅ unhoṅ ne sīsī, aḳhīmān aur talmī kī faujoṅ ko shikast dī. 11phir wuh āge dabīr ke bāshindoṅ se laṛne chale gae. dabīr kā purānā nām qiryat-sifar thā.

12kālib ne kahā, "jo qiryat-sifar par fath pā kar qabzā karegā us ke sāth maiṅ apnī beṭī aksā kā rishtā bāndhūṅgā." 13kālib ke chhoṭe bhāī ġhutnī'el bin qanaz ne shahr par qabzā kar liyā. chunāṅche kālib ne us ke sāth apnī beṭī aksā kī shādī kar dī. 14jab aksā ġhutnī'el ke hāṅ jā rahī thī to us ne use ubhārā ki wuh kālib se koī khet pāne kī darḳhwāst kare. achānak wuh gadhe se utar gaī. kālib ne pūchhā, "kyā bāt hai?" 15aksā ne jawāb diyā, "jahez ke lie mujhe ek chīz se nawāzeṅ. āp ne mujhe dasht-e-najab meṅ zamīn de dī hai. ab mujhe chashme bhī de dījie." chunāṅche kālib ne use apnī milkiyat meṅ se ūpar aur nīche wāle chashme bhī de die.

16jab yahūdāh kā qabīlā khajūroṅ ke shahr se rawānā huā thā to qīnī bhī un ke sāth yahūdāh ke registān meṅ āe the. (qīnī mūsā ke susar yitro kī aulād the). wahāṅ wuh dasht-e-najab meṅ arād shahr ke qarīb dūsre logoṅ ke darmiyān hī ābād hue.

17yahūdāh kā qabīlā apne bhāiyoṅ shamāūn ke qabīle ke sāth āge baṛhā. unhoṅ ne kan'ānī shahr safat par hamlā kiyā aur use allāh ke lie maḳhsūs karke mukammal taur par tabāh kar diyā. is lie us kā nām hurmā yānī allāh ke lie tabāhī paṛā. 18phir yahūdāh ke faujiyoṅ ne ġhazzā, askqalūn aur aqrūn ke shahroṅ par un ke gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet fath pāī. 19rab un ke sāth thā, is lie wuh pahāṛī ilāqe par qabzā kar sake. lekin wuh samundar ke sāth ke maidānī ilāqe meṅ ābād logoṅ ko nikāl na sake. wajah yih thī ki in logoṅ ke pās lohe ke rath the. 20mūsā ke wāde ke mutābiq kālib ko habrūn shahr mil gayā. us ne us meṅ se anāq ke tīn beṭoṅ ko un ke gharānoṅ samet nikāl diyā.

21lekin binyamīn kā qabīlā yarūshalam ke rahne wāle yabūsiyoṅ ko nikāl na sakā. āj tak yabūsī wahāṅ binyamīniyoṅ ke sāth ābād haiṅ.

shimālī kan'ān par mukammal qābū nahīṅ pāyā jātā

22-23ifrāīm aur manassī ke qabīle bait-el par qabzā karne ke lie nikle (bait-el kā purānā nām lūz thā). jab unhoṅ ne apne jāsūsoṅ ko shahr kī taftīsh karne ke lie bhejā to rab un ke sāth thā. 24un ke jāsūsoṅ kī mulāqāt ek ādmī se huī jo shahr se nikal rahā thā. unhoṅ ne us se kahā,

"hameṅ shahr meṅ dāḳhil hone kā
rāstā dikhāeṅ to ham āp par rahm
kareṅge." 25us ne unheṅ andar jāne
kā rāstā dikhāyā, aur unhoṅ ne us
meṅ ghus kar tamām bāshindoṅ ko
talwār se mār ḍālā siwāe mazkūrā
ādmī aur us ke ḳhāndān ke. 26bād
meṅ wuh hittiyoṅ ke mulk meṅ gayā
jahāṅ us ne ek shahr tāmīr karke us
kā nām lūz rakhā. yih nām āj tak rāij
hai.

27lekin manassī ne har shahr ke
bāshinde na nikāle. bait-shān, tānak,
dor, iblīām, majiddo aur un ke gird-o-
nawāh kī ābādiyāṅ rah gaīṅ. kan'ānī
pūre azm ke sāth un meṅ ṭike rahe.
28bād meṅ jab isrāīl kī tāqat baṛh gaī
to in kan'āniyoṅ ko begār meṅ kām
karnā paṛā. lekin isrāīliyoṅ ne us
waqt bhī unheṅ mulk se na nikālā.

29isī tarah ifrāīm ke qabīle ne bhī
jazr ke bāshindoṅ ko na nikālā, aur
yih kan'ānī un ke darmiyān ābād
rahe.

30zabūlūn ke qabīle ne bhī qitron
aur nahlāl ke bāshindoṅ ko na nikālā
balki yih un ke darmiyān ābād rahe,
albattā unheṅ begār meṅ kām karnā
paṛā.

31āshar ke qabīle ne na akkū
ke bāshindoṅ ko nikālā, na saidā,
ahlāb, akzīb, hilbā, afīq yā rahob ke
bāshindoṅ ko. 32is wajah se āshar ke
log kan'ānī bāshindoṅ ke darmiyān
rahne lage.

33naftālī ke qabīle ne bait-shams
aur bait-anāt ke bāshindoṅ ko na
nikālā balki wuh bhī kan'āniyoṅ ke
darmiyān rahne lage. lekin bait-
shams aur bait-anāt ke bāshindoṅ ko
begār meṅ kām karnā paṛā.

34dān ke qabīle ne maidānī ilāqe
par qabzā karne kī koshish to kī,
lekin amoriyoṅ ne unheṅ āne na diyā
balki pahāṛī ilāqe tak mahdūd rakhā.
35amorī pūre azm ke sāth haris pahāṛ,
ayyālon aur sālbīm meṅ ṭike rahe.
lekin jab ifrāīm aur manassī kī tāqat
baṛh gaī to amoriyoṅ ko begār meṅ
kām karnā paṛā.

36amoriyoṅ kī sarhad darrā-e-
aqrabbīm se le kar silā se pare tak
thī.

rab kā farishtā isrāīl ko malāmat kartā hai

2 rab kā farishtā jiljāl se chaṛh
kar bokīm pahuṅchā. wahāṅ us
ne isrāīliyoṅ se kahā, "maiṅ tumheṅ
misr se nikāl kar us mulk meṅ lāyā
jis kā wādā maiṅ ne qasam khā kar
tumhāre bāpdādā se kiyā thā. us
waqt maiṅ ne kahā ki maiṅ tumhāre
sāth apnā ahd kabhī nahīṅ toṛūṅgā.
2aur maiṅ ne hukm diyā, 'is mulk
kī qaumoṅ ke sāth ahd mat bāndhnā
balki un kī qurbāngāhoṅ ko girā
denā.' lekin tum ne merī na sunī.
yih tum ne kyā kiyā? 3is lie ab maiṅ
tumheṅ batātā hūṅ ki maiṅ unheṅ

tumhāre āge se nahīṅ nikālūṅgā. wuh tumhāre pahlū'oṅ meṅ kāṅṭe baneṅge, aur un ke dewatā tumhāre lie phandā bane raheṅge."

4rab ke farishte kī yih bāt sun kar isrāīlī ḳhūb roe. 5yihī wajah hai ki us jagah kā nām bokīm yānī rone wāle paṛ gayā. phir unhoṅ ne wahāṅ rab ke huzūr qurbāniyāṅ pesh kīṅ.

isrāīl bewafā ho jātā hai

6yashūa ke qaum ko ruḳhsat karne ke bād har ek qabīlā apne ilāqe par qabzā karne ke lie rawānā huā thā. 7jab tak yashūa aur wuh buzurg zindā rahe jinhoṅ ne wuh azīm kām dekhe hue the jo rab ne isrāīliyoṅ ke lie kie the us waqt tak isrāīlī rab kī wafādārī se ḳhidmat karte rahe. 8phir rab kā ḳhādim yashūa bin nūn intiqāl kar gayā. us kī umr 110 sāl thī. 9use timnat-haris meṅ us kī apnī maurūsī zamīn meṅ dafnāyā gayā. (yih shahr ifrāīm ke pahāṛī ilāqe meṅ jās pahāṛ ke shimāl meṅ hai.)

10jab hamasar isrāīlī sab mar kar apne bāpdādā se jā mile to naī nasl ubhar āī jo na to rab ko jāntī, na un kāmoṅ se wāqif thī jo rab ne isrāīl ke lie kie the. 11us waqt wuh aisī harkateṅ karne lage jo rab ko burī lagīṅ. unhoṅ ne bāl dewatā ke butoṅ kī pūjā karke 12rab apne bāpdādā ke ḳhudā ko tark kar diyā jo unheṅ misr se nikāl lāyā thā. wuh gird-o-nawāh kī qaumoṅ ke dīgar mābūdoṅ ke pīchhe lag gae aur un kī pūjā bhī karne lage. is se rab kā ġhazab un par bhaṛkā, 13kyūṅki unhoṅ ne us kī ḳhidmat chhoṛ kar bāl dewatā aur astārāt dewī kī pūjā kī. 14rab yih dekh kar isrāīliyoṅ se nārāz huā aur unheṅ ḍākuoṅ ke hawāle kar diyā jinhoṅ ne un kā māl lūṭā. us ne unheṅ irdgird ke dushmanoṅ ke hāth bech ḍālā, aur wuh un kā muqābalā karne ke qābil na rahe. 15jab bhī isrāīlī laṛne ke lie nikle to rab kā hāth un ke ḳhilāf thā. natījatan wuh hārte gae jis tarah us ne qasam khā kar farmāyā thā.

jab wuh is tarah baṛī musībat meṅ the 16to rab un ke darmiyān qāzī barpā kartā jo unheṅ lūṭne wāloṅ ke hāth se bachāte. 17lekin wuh un kī na sunte balki zinā karke dīgar mābūdoṅ ke pīchhe lage aur un kī pūjā karte rahte. go un ke bāpdādā rab ke ahkām ke tābe rahe the, lekin wuh ḳhud baṛī jaldī se us rāh se haṭ jāte jis par un ke bāpdādā chale the. 18lekin jab bhī wuh dushman ke zulm aur dabāo tale karāhne lagte to rab ko un par tars ā jātā, aur wuh kisī qāzī ko barpā kartā aur us kī madad karke unheṅ bachātā.

jitne arse tak qāzī zindā rahtā utnī der tak isrāīlī dushmanoṅ ke hāth se mahfūz rahte. 19lekin us ke marne par wuh dubārā apnī purānī rāhoṅ par chalne lagte, balki jab

wuh muṛ kar dīgar mābūdoṅ kī
pairawī aur pūjā karne lagte to un
kī rawish bāpdādā kī rawish se bhī
burī hotī. wuh apnī sharīr harkatoṅ
aur haṭdharm rāhoṅ se bāz āne ke lie
tayyār hī na hote. 20is lie allāh ko
isrāīl par baṛā ġhussā āyā. us ne kahā,
"is qaum ne wuh ahd toṛ diyā hai
jo maiṅ ne is ke bāpdādā se bāndhā
thā. yih merī nahīṅ suntī, 21is lie
maiṅ un qaumoṅ ko nahīṅ nikālūṅgā
jo yashūa kī maut se le kar āj tak
mulk meṅ rah gaī haiṅ. yih qaumeṅ
is meṅ ābād raheṅgī, 22aur maiṅ un
se isrāīliyoṅ ko āzmā kar dekhūṅgā ki
āyā wuh apne bāpdādā kī tarah rab kī
rāh par chaleṅge yā nahīṅ."

23chunāṅche rab ne in qaumoṅ ko
na yashūa ke hawāle kiyā, na fauran
nikālā balki unheṅ mulk meṅ hī
rahne diyā.

allāh isrāīl ko kan'ānī qaumoṅ se āzmātā hai

3 rab ne kaī ek qaumoṅ ko mulk-
e-kan'ān meṅ rahne diyā tāki
un tamām isrāīliyoṅ ko āzmāe jo
ḳhud kan'ān kī jangoṅ meṅ sharīk
nahīṅ hue the. 2nīz, wuh naī nasl
ko jang karnā sikhānā chāhtā thā,
kyūṅki wuh jang karne se nāwāqif
thī. zail kī qaumeṅ kan'ān meṅ
rah gaī thīṅ: 3filistī un ke pāṅch
hukmrānoṅ samet, tamām kan'ānī,
saidānī aur lubnān ke pahāṛī ilāqe
meṅ rahne wāle hiwwī jo bāl-harmūn
pahāṛ se le kar labo-hamāt tak ābād
the. 4un se rab isrāīliyoṅ ko āzmānā
chāhtā thā. wuh deḳhnā chāhtā thā
ki kyā yih mere un ahkām par amal
karte haiṅ yā nahīṅ jo maiṅ ne mūsā
kī mārifat un ke bāpdādā ko die the.

ġhutnī'el qāzī

5chunāṅche isrāīlī kan'āniyoṅ,
hittiyoṅ, amoriyoṅ, farizziyoṅ,
hiwwiyoṅ aur yabūsiyoṅ ke
darmiyān hī ābād ho gae. 6na sirf
yih balki wuh in qaumoṅ se apne
beṭe-beṭiyoṅ kā rishtā bāndh kar un
ke dewatāoṅ kī pūjā bhī karne lage.
7isrāīliyoṅ ne aisī harkateṅ kīṅ jo rab
kī nazar meṅ burī thīṅ. rab ko bhūl
kar unhoṅ ne bāl dewatā aur yasīrat
dewī kī ḳhidmat kī.

8tab rab kā ġhazab un par nāzil huā,
aur us ne unheṅ masoputāmiyā ke
bādshāh kūshan-ris'ataim ke hawāle
kar diyā. isrāīlī āṭh sāl tak kūshan
ke ġhulām rahe. 9lekin jab unhoṅ
ne madad ke lie rab ko pukārā to us
ne un ke lie ek najātdahindā barpā
kiyā. kālib ke chhoṭe bhāī ġhutnī'el
bin qanaz ne unheṅ dushman ke hāth
se bachāyā. 10us waqt ġhutnī'el par
rab kā rūh nāzil huā, aur wuh isrāīl
kā qāzī ban gayā. jab wuh jang karne
ke lie niklā to rab ne masoputāmiyā
ke bādshāh kūshan-ris'ataim ko us

ke hawāle kar diyā, aur wuh us par
ġhālib ā gayā.
11 tab mulk meṅ chālīs sāl tak amn-
o-amān qāim rahā. lekin jab ġhutnī'el
bin qanaz faut huā 12 to isrāīlī dubārā
wuh kuchh karne lage jo rab kī nazar
meṅ burā thā. is lie us ne moāb
ke bādshāh ijlūn ko isrāīl par ġhālib
āne diyā. 13 ijlūn ne ammoniyoṅ aur
amālīqiyoṅ ke sāth mil kar isrāīliyoṅ
se jang kī aur unheṅ shikast dī. us
ne khajūroṅ ke shahr par qabzā kiyā,
14 aur isrāīl 18 sāl tak us kī ġhulāmī
meṅ rahā.

ahūd qāzī kī chālākī

15 isrāīliyoṅ ne dubārā madad ke
lie rab ko pukārā, aur dubārā us
ne unheṅ najātdahindā atā kiyā yānī
binyamīn ke qabīle kā ahūd bin jīrā jo
bāeṅ hāth se kām karne kā ādī thā. isī
shaḳhs ko isrāīliyoṅ ne ijlūn bādshāh
ke pās bhej diyā tāki wuh use ḳharāj
ke paise adā kare. 16 ahūd ne apne lie
ek dodhārī talwār banā lī jo taqrīban
ḍeṛh fuṭ lambī thī. jāte waqt us ne
use apnī kamr ke dāīṅ taraf bāndh
kar apne libās meṅ chhupā liyā. 17 jab
wuh ijlūn ke darbār meṅ pahuṅch
gayā to us ne moāb ke bādshāh ko
ḳharāj pesh kiyā. ijlūn bahut moṭā
ādmī thā. 18 phir ahūd ne un ādmiyoṅ
ko ruḳhsat kar diyā jinhoṅ ne us ke
sāth ḳharāj uṭhā kar use darbār tak
pahuṅchāyā thā. 19-20 ahūd bhī wahāṅ
se rawānā huā, lekin jiljāl ke butoṅ ke
qarīb wuh muṛ kar ijlūn ke pās wāpas
gayā.

ijlūn bālāḳhāne meṅ baiṭhā thā
jo zyādā ṭhanḍā thā aur us ke zātī
istemāl ke lie maḳhsūs thā. ahūd
ne andar jā kar bādshāh se kahā,
"merī āp ke lie ḳhufiyā ḳhabar hai."
bādshāh ne kahā, "ḳhāmosh!" bāqī
tamām hāzirīn kamre se chale gae to
ahūd ne kahā, "jo ḳhabar mere pās āp
ke lie hai wuh allāh kī taraf se hai!"
yih sun kar ijlūn khaṛā hone lagā,
21 lekin ahūd ne usī lamhe apne bāeṅ
hāth se kamr ke dāīṅ taraf bandhī
huī talwār ko pakaṛ kar use miyān se
nikālā aur ijlūn ke peṭ meṅ dhaṅsā
diyā. 22 talwār itnī dhaṅs gaī ki us kā
dastā bhī charbī meṅ ġhāib ho gayā
aur us kī nok ṭāṅgoṅ meṅ se niklī.
talwār ko us meṅ chhoṛ kar 23 ahūd
ne kamre ke darwāzoṅ ko band karke
kunḍī lagāī aur sāth wāle kamre meṅ
se nikal kar chalā gayā.

24 thoṛī der ke bād bādshāh ke
naukaroṅ ne ā kar dekhā ki darwāzoṅ
par kunḍī lagī hai. unhoṅ ne ek
dūsre se kahā, "wuh hājat rafā kar
rahe hoṅge," 25 is lie kuchh der ke
lie ṭhahre. lekin darwāzā na khulā.
intizār karte karte wuh thak gae.
lekin besūd, bādshāh ne darwāzā na
kholā. āḳhirkār unhoṅ ne chābī
ḍhūnḍ kar darwāzoṅ ko khol diyā aur

dekhā ki mālik kī lāsh farsh par paṛī
huī hai.
[26]naukaroṅ ke jhijakne kī wajah se
ahūd bach niklā aur jiljāl ke butoṅ se
guzar kar saīrā pahuṅch gayā jahāṅ
wuh mahfūz thā. [27]wahāṅ ifrāīm
ke pahāṛī ilāqe meṅ us ne narsingā
phūṅk diyā tāki isrāīlī laṛne ke lie
jamā ho jāeṅ. wuh ikaṭṭhe hue aur
us kī rāhnumāī meṅ wādī-e-yardan
meṅ utar gae. [28]ahūd bolā, "mere
pīchhe ho leṅ, kyūṅki allāh ne āp
ke dushman moāb ko āp ke hawāle
kar diyā hai." chunāṅche wuh us
ke pīchhe pīchhe wādī meṅ utar
gae. pahle unhoṅ ne daryā-e-yardan
ke kam-gahre maqāmoṅ par qabzā
karke kisī ko daryā pār karne na
diyā. [29]us waqt unhoṅ ne moāb ke
10,000 tāqatwar aur jang karne ke
qābil ādmiyoṅ ko mār ḍālā. ek bhī na
bachā.
[30]us din isrāīl ne moāb ko zer kar
diyā, aur 80 sāl tak mulk meṅ amn-o-
amān qāim rahā.

shamjar qāzī

[31]ahūd ke daur ke bād isrāīl kā ek
aur najātdahindā ubhar āyā, shamjar
bin anāt. us ne bail ke āṅkus se 600
filistiyoṅ ko mār ḍālā.

daborā nabiyā aur lashkar kā sardār baraq

4 jab ahūd faut huā to isrāīlī
dubārā aisī harkateṅ karne lage
jo rab ke nazdīk burī thīṅ. [2-3]is lie rab
ne unheṅ kan'ān ke bādshāh yābīn
ke hawāle kar diyā. yābīn kā dār-ul-
hukūmat hasūr thā, aur us ke pās 900
lohe ke rath the. us ke lashkar kā
sardār sīsarā thā jo harūsat-hagoim
meṅ rahtā thā. yābīn ne 20 sāl
isrāīliyoṅ par bahut zulm kiyā, is lie
unhoṅ ne madad ke lie rab ko pukārā.
[4]un dinoṅ meṅ daborā nabiyā isrāīl
kī qāzī thī. us kā shauhar lafīdot thā,
[5]aur wuh 'daborā ke khajūr' ke pās
rahtī thī jo ifrāīm ke pahāṛī ilāqe meṅ
rāmā aur bait-el ke darmiyān thā. is
daraḳht ke sāy meṅ wuh isrāīliyoṅ
ke muāmalāt ke faisle kiyā kartī thī.
[6]ek din daborā ne baraq bin abīnūsam
ko bulāyā. baraq naftālī ke qabāilī
ilāqe ke shahr qādis meṅ rahtā thā.
daborā ne baraq se kahā, "rab isrāīl kā
ḳhudā āp ko hukm detā hai, 'naftālī
aur zabūlūn ke qabīloṅ meṅ se 10,000
mardoṅ ko jamā karke un ke sāth
tabūr pahāṛ par chaṛh jā! [7]maiṅ yābīn
ke lashkar ke sardār sīsarā ko us ke
rathoṅ aur fauj samet tere qarīb kī
qaison nadī ke pās khaiṅch lāūṅgā.
wahāṅ maiṅ use tere hāth meṅ kar
dūṅgā'."
[8]baraq ne jawāb diyā, "maiṅ sirf
is sūrat meṅ jāūṅgā ki āp bhī sāth

jāeṅ. āp ke baġhair maiṅ nahīṅ
jāūṅgā.” 9daborā ne kahā, “ṭhīk hai,
maiṅ zarūr āp ke sāth jāūṅgī. lekin is
sūrat meṅ āp ko sīsarā par ġhālib āne
kī izzat hāsil nahīṅ hogī balki ek aurat
ko. kyūṅki rab sīsarā ko ek aurat ke
hawāle kar degā.”

chunāṅche daborā baraq ke sāth
qādis gaī. 10wahāṅ baraq ne zabūlūn
aur naftālī ke qabīloṅ ko apne pās
bulā liyā. 10,000 ādmī us kī rāhnumāī
meṅ tabūr pahāṛ par chale gae.
daborā bhī sāth gaī.

11un dinoṅ meṅ ek qīnī banām
hibar ne apnā ḳhaimā qādis ke qarīb
ailon-zānanīm meṅ lagāyā huā thā.
qīnī mūsā ke sāle hobāb kī aulād meṅ
se thā. lekin hibar dūsre qīniyoṅ se
alag rahtā thā.

12ab sīsarā ko ittilā dī gaī ki baraq
bin abīnūsam fauj le kar pahāṛ tabūr
par chaṛh gayā hai. 13yih sun kar wuh
harūsat-hagoim se rawānā ho kar
apne 900 rathoṅ aur bāqī lashkar ke
sāth qaison nadī par pahuṅch gayā.

14tab daborā ne baraq se bāt kī,
“hamlā ke lie tayyār ho jāeṅ, kyūṅki
rab ne āj hī sīsarā ko āp ke qābū
meṅ kar diyā hai. rab āp ke āge āge
chal rahā hai.” chunāṅche baraq apne
10,000 ādmiyoṅ ke sāth tabūr pahāṛ
se utar āyā. 15jab unhoṅ ne dushman
par hamlā kiyā to rab ne kan’āniyoṅ
ke pūre lashkar meṅ rathoṅ samet
afrā-tafrī paidā kar dī. sīsarā apne
rath se utar kar paidal hī farār ho
gayā.

16baraq ke ādmiyoṅ ne bhāgne
wāle faujiyoṅ aur un ke rathoṅ kā
tāqqub karke un ko harūsat-hagoim
tak mārte gae. ek bhī na bachā.

sīsarā kā anjām

17itne meṅ sīsarā paidal chal kar
qīnī ādmī hibar kī bīwī yāel ke
ḳhaime ke pās bhāg āyā thā. wajah
yih thī ki hasūr ke bādshāh yābīn
ke hibar ke gharāne ke sāth achchhe
tālluqāt the. 18yāel ḳhaime se nikal
kar sīsarā se milne gaī. us ne kahā,
“āeṅ mere āqā, andar āeṅ aur na
ḍareṅ.” chunāṅche wuh andar ā kar
leṭ gayā, aur yāel ne us par kambal
ḍāl diyā.

19sīsarā ne kahā, “mujhe pyās lagī
hai, kuchh pānī pilā do.” yāel ne dūdh
kā mashkīzā khol kar use pilā diyā
aur use dubārā chhupā diyā. 20sīsarā
ne darḳhwāst kī, “darwāze meṅ khaṛī
ho jāo! agar koī āe aur pūchhe ki kyā
ḳhaime meṅ koī hai to bolo ki nahīṅ,
koī nahīṅ hai.”

21yih kah kar sīsarā gahrī nīnd so
gayā, kyūṅki wuh nihāyat thakā huā
thā. tab yāel ne meḳh aur hathoṛā
pakaṛ liyā aur dabe pāoṅ sīsarā ke
pās jā kar meḳh ko itne zor se us
kī kanpaṭī meṅ ṭhoṅk diyā ki meḳh
zamīn meṅ dhaṅs gaī aur wuh mar
gayā.

22kuchh der ke bād baraq sīsarā ke
tāqqub meṅ wahāṅ se guzarā. yāel
ḳhaime se nikal kar us se milne āī
aur bolī, “āeṅ, maiṅ āp ko wuh ādmī
dikhātī hūṅ jise āp ḍhūnḍ rahe haiṅ.”
baraq us ke sāth ḳhaime meṅ dāḳhil
huā to kyā dekhā ki sīsarā kī lāsh
zamīn par paṛī hai aur meḳh us kī
kanpaṭī meṅ se guzar kar zamīn meṅ
gaṛ gaī hai.
23us din allāh ne kan’ānī bādshāh
yābīn ko isrāīliyoṅ ke sāmne zer kar
diyā. 24is ke bād un kī tāqat baṛhtī
gaī jabki yābīn kamzor hotā gayā aur
āḳhirkār isrāīliyoṅ ke hāthoṅ tabāh
ho gayā.

daborā aur baraq kā gīt

5 fath ke din daborā ne baraq bin
abīnūsam ke sāth yih gīt gāyā,
2“allāh kī satāish ho! kyūṅki isrāīl
ke sardāroṅ ne rāhnumāī kī, aur
awām nikalne ke lie tayyār hue.
3ai bādshāho, suno! ai hukmrāno,
merī bāt par tawajjuh do! maiṅ rab
kī tamjīd meṅ gīt gāūṅgī, rab isrāīl ke
ḳhudā kī madahsarāī karūṅgī.

4ai rab, jab tū saīr se nikal āyā
aur adom ke khule maidān se rawānā
huā to zamīn kāṅp uṭhī aur āsmān se
pānī ṭapakne lagā, bādaloṅ se bārish
barasne lagī.
5koh-e-sīnā ke rab ke huzūr pahāṛ
hilne lage, rab isrāīl ke ḳhudā ke
sāmne wuh kapkapāne lage.

6shamjar bin anāt aur yāel ke dinoṅ
meṅ safar ke pakke aur sīdhe rāste
ḳhālī rahe aur musāfir un se haṭ
kar bal khāte hue chhoṭe chhoṭe
rāstoṅ par chal kar apnī manzil tak
pahuṅchte the.
7dehāt kī zindagī sūnī ho gaī. gāoṅ
meṅ rahnā mushkil thā jab tak maiṅ,
daborā jo isrāīl kī māṅ hūṅ khaṛī na
huī.
8shahr ke darwāzoṅ par jang chhiṛ
gaī jab unhoṅ ne nae mābūdoṅ ko
chun liyā. us waqt isrāīl ke 40,000
mardoṅ ke pās ek bhī ḍhāl yā nezā na
thā.
9merā dil isrāīl ke sardāroṅ ke sāth
hai aur un ke sāth jo ḳhushī se jang
ke lie nikle. rab kī satāish karo!
10ai tum jo safed gadhoṅ par kapṛe
bichhā kar un par sawār ho, allāh kī
tamjīd karo! ai tum jo paidal chal
rahe ho, allāh kī tārīf karo!
11suno! jahāṅ jānwaroṅ ko pānī
pilāyā jātā hai wahāṅ log rab ke
najātbaḳhsh kāmoṅ kī tārīf kar rahe
haiṅ, un najātbaḳhsh kāmoṅ kī jo us
ne isrāīl ke dehātiyoṅ kī ḳhātir kie.
tab rab ke log shahr ke darwāzoṅ ke
pās utar āe.

12ai daborā, uṭheṅ, uṭheṅ! uṭheṅ,
hāṅ uṭheṅ aur gīt gāeṅ! ai baraq,
khaṛe ho jāeṅ! ai abīnūsam ke beṭe,
apne qaidiyoṅ ko bāndh kar le jāeṅ!

13phir bache hue faujī pahāṛī ilāqe
se utar kar qaum ke shurafā ke pās
āe, rab kī qaum sūrmāoṅ ke sāth mere
pās utar āī.
14ifrāīm se jis kī jaṛeṅ amālīq meṅ
haiṅ wuh utar āe, aur binyamīn ke
mard un ke pīchhe ho lie. makīr se
hukmrān aur zabūlūn se sipahsālār
utar āe.
15ishkār ke raīs bhī daborā ke sāth
the, aur us ke faujī baraq ke pīchhe ho
kar wādī meṅ dauṛ āe. lekin rūbin kā
qabīlā apne ilāqe meṅ rah kar soch-
bichār meṅ uljhā rahā.
16tū kyūṅ apne zīn ke do boroṅ ke
darmiyān baiṭhā rahā? kyā galloṅ
ke darmiyān charwāhoṅ kī bāṅsriyoṅ
kī āwāzeṅ sunane ke lie? rūbin kā
qabīlā apne ilāqe meṅ rah kar soch-
bichār meṅ uljhā rahā.
17jiliād ke gharāne daryā-e-yardan
ke mashriq meṅ ṭhahre rahe. aur dān
kā qabīlā, wuh kyūṅ bahrī jahāzoṅ ke
pās rahā? āshar kā qabīlā bhī sāhil
par baiṭhā rahā, wuh ārām se apnī
bandargāhoṅ ke pās ṭhahrā rahā,
18jabki zabūlūn aur naftālī apnī jān
par khel kar maidān-e-jang meṅ ā
gae.

19bādshāh āe aur laṛe, kan'ān ke
bādshāh majiddo nadī par tānak ke
pās isrāīl se laṛe. lekin wahāṅ se wuh
chāṅdī kā lūṭā huā māl wāpas na lāe.
20āsmān se sitāroṅ ne sīsarā par
hamlā kiyā, apnī āsmānī rāhoṅ ko
chhoṛ kar wuh us se aur us kī qaum
se laṛne āe.
21qaison nadī unheṅ uṛā le gaī, wuh
nadī jo qadīm zamāne se bahtī hai. ai
merī jān, mazbūtī se āge chaltī jā!
22us waqt ṭāpoṅ kā baṛā shor sunāī
diyā. dushman ke zabardast ghoṛe
sarpā dauṛ rahe the.

23rab ke farishte ne kahā, "mīroz
shahr par lānat karo, us ke bāshindoṅ
par ḳhūb lānat karo! kyūṅki wuh rab
kī madad karne na āe, wuh sūrmāoṅ
ke ḳhilāf rab kī madad karne na āe."

24hibar qīnī kī bīwī mubārak hai!
ḳhaimoṅ meṅ rahne wālī auratoṅ
meṅ se wuh sab se mubārak hai!
25jab sīsarā ne pānī māṅgā to yāel
ne use dūdh pilāyā. shāndār pyāle
meṅ lassī ḍāl kar wuh use us ke pās
lāī.
26lekin phir us ne apne hāth
se meḳh aur apne dahne hāth se
mazdūroṅ kā hathoṛā pakaṛ kar
sīsarā kā sar phoṛ diyā, us kī khopaṛī
ṭukṛe ṭukṛe karke us kī kanpaṭī ko
chhed diyā.

27us ke pāoṅ meṅ wuh taṛap uṭhā.
wuh gir kar wahīṅ paṛā rahā. hāṅ,
wuh us ke pāoṅ meṅ gir kar halāk
huā.
28sīsarā kī māṅ ne khiṛkī meṅ se
jhāṅkā aur darīche meṅ se deḳhtī
deḳhtī rotī rahī, "us ke rath ke
pahuṅchne meṅ itnī der kyūṅ ho rahī
hai? rathoṅ kī āwāz ab tak kyūṅ
sunāī nahīṅ de rahī?"
29us kī dānishmand ḳhawātīn use
tasallī detī haiṅ aur wuh ḳhud un
kī bāt dohrātī hai, 30"wuh lūṭā huā
māl āpas meṅ bāṅṭ rahe hoṅge. har
mard ke lie ek do laṛkiyāṅ aur sīsarā
ke lie rangdār libās hogā. hāṅ, wuh
rangdār libās aur merī gardan ko
sajāne ke lie do nafīs rangdār kapṛe
lā rahe hoṅge."

31ai rab, tere tamām dushman
sīsarā kī tarah halāk ho jāeṅ! lekin
jo tujh se pyār karte haiṅ wuh pūre
zor se tulū hone wāle sūraj kī mānind
hoṅ."

baraq kī is fath ke bād isrāīl meṅ 40
sāl amn-o-amān qāim rahā.

midiyānī isrāīliyoṅ ko dabāte haiṅ

6 phir isrāīlī dubārā wuh kuchh
karne lage jo rab ko burā
lagā, aur us ne unheṅ sāt sāl tak
midiyāniyoṅ ke hawāle kar diyā.
2midiyāniyoṅ kā dabāo itnā zyādā
baṛh gayā ki isrāīliyoṅ ne un se panāh
lene ke lie pahāṛī ilāqe meṅ shigāf,
ġhār aur gaṛhiyāṅ banā līṅ. 3kyūṅki
jab bhī wuh apnī fasleṅ lagāte to
midiyānī, amālīqī aur mashriq ke
dīgar faujī un par hamlā karke 4mulk
ko gher lete aur fasloṅ ko ġhazzā
shahr tak tabāh karte. wuh khāne
wālī koī bhī chīz nahīṅ chhoṛte
the, na koī bheṛ, na koī bail, aur
na koī gadhā. 5aur jab wuh apne
maweshiyoṅ aur ḳhaimoṅ ke sāth
pahuṅchte to ṭiḍḍiyoṅ ke daloṅ kī
mānind the. itne mard aur ūṅṭ the ki
un ko ginā nahīṅ jā saktā thā. yūṅ
wuh mulk par chaṛh āte the tāki use
tabāh kareṅ. 6isrāīlī midiyān ke sabab
se itne pasthāl hue ki āḳhirkār madad
ke lie rab ko pukārne lage.
7-8tab us ne un meṅ ek nabī bhej
diyā jis ne kahā, "rab isrāīl kā ḳhudā
farmātā hai ki maiṅ hī tumheṅ misr
kī ġhulāmī se nikāl lāyā. 9maiṅ ne
tumheṅ misr ke hāth se aur un tamām
zālimoṅ ke hāth se bachā liyā jo
tumheṅ dabā rahe the. maiṅ unheṅ
tumhāre āge āge nikāltā gayā aur un
kī zamīn tumheṅ de dī. 10us waqt
maiṅ ne tumheṅ batāyā, 'maiṅ rab
tumhārā ḳhudā hūṅ. jin amoriyoṅ
ke mulk meṅ tum rah rahe ho un
ke dewatāoṅ kā ḳhauf mat mānanā.
lekin tum ne merī na sunī'."

rab jidāūn ko bulātā hai

11ek din rab kā farishtā āyā aur ufrā
meṅ balūt ke ek daraḳht ke sāy meṅ
baiṭh gayā. yih daraḳht abīazar ke
ḳhāndān ke ek ādmī kā thā jis kā nām
yūās thā. wahāṅ angūr kā ras nikālne
kā hauz thā, aur us meṅ yūās kā
beṭā jidāūn chhup kar gandum jhāṛ
rahā thā, hauz meṅ is lie ki gandum
midiyāniyoṅ se mahfūz rahe. 12rab
kā farishtā jidāūn par zāhir huā aur
kahā, "ai zabardast sūrme, rab tere
sāth hai!"

13jidāūn ne jawāb diyā, "nahīṅ
janāb, agar rab hamāre sāth ho to
yih sab kuchh hamāre sāth kyūṅ ho
rahā hai? us ke wuh tamām mojize āj
kahāṅ nazar āte haiṅ jin ke bāre meṅ
hamāre bāpdādā hameṅ batāte rahe
haiṅ? kyā wuh nahīṅ kahte the ki
rab hameṅ misr se nikāl lāyā? nahīṅ,
janāb. ab aisā nahīṅ hai. ab rab ne
hameṅ tark karke midiyān ke hawāle
kar diyā hai."

14rab ne us kī taraf muṛ kar kahā,
"apnī is tāqat meṅ jā aur isrāīl ko
midiyān ke hāth se bachā. maiṅ hī
tujhe bhej rahā hūṅ."

15lekin jidāūn ne etirāz kiyā, "ai
rab, maiṅ isrāīl ko kis tarah bachāūṅ?
merā ḳhāndān manassī ke qabīle kā
sab se kamzor ḳhāndān hai, aur maiṅ
apne bāp ke ghar meṅ sab se chhoṭā
hūṅ."

16rab ne jawāb diyā, "maiṅ tere sāth
hūṅgā, aur tū midiyāniyoṅ ko yūṅ
māregā jaise ek hī ādmī ko."

17tab jidāūn ne kahā, "agar mujh
par tere karm kī nazar ho to mujhe
koī ilāhī nishān dikhā tāki sābit ho
jāe ki wāqaī rab hī mere sāth bāt kar
rahā hai. 18maiṅ abhī jā kar qurbānī
tayyār kartā hūṅ aur phir wāpas ā kar
use tujhe pesh karūṅga. us waqt tak
rawānā na ho jānā."

rab ne kahā, "ṭhīk hai, maiṅ terī
wāpasī kā intizār karke hī jāūṅgā."

19jidāūn chalā gayā. us ne bakrī kā
bachchā zabah karke tayyār kiyā aur
pūre 16 kilogrām maide se beḳhamīrī
roṭī banāī. phir gosht ko ṭokrī meṅ
rakh kar aur us kā shorbā alag bartan
meṅ ḍāl kar wuh sab kuchh rab ke
farishte ke pās lāyā aur use balūt ke
sāy meṅ pesh kiyā.

20rab ke farishte ne kahā, "gosht
aur beḳhamīrī roṭī ko le kar is patthar
par rakh de, phir shorbā us par unḍel
de." jidāūn ne aisā hī kiyā. 21rab ke
farishte ke hāth meṅ lāṭhī thī. ab us
ne lāṭhī ke sire se gosht aur beḳhamīrī
roṭī ko chhū diyā. achānak patthar se
āg bhaṛak uṭhī aur ḳhurāk bhasm ho
gaī. sāth sāth rab kā farishtā ojhal ho
gayā.

22phir jidāūn ko yaqīn āyā ki yih
wāqaī rab kā farishtā thā, aur wuh
bol uṭhā, "hāy rab qādir-e-mutlaq!

mujh par afsos, kyūṅki maiṅ ne rab
ke farishte ko rū-ba-rū dekhā hai."
23lekin rab us se hamkalām huā aur
kahā, "terī salāmatī ho. mat ḍar, tū
nahīṅ maregā."
24wahīṅ jidāūn ne rab ke lie
qurbāngāh banāī aur us kā nām
'rab salāmat hai' rakhā. yih āj tak
abīazar ke ḳhāndān ke shahr ufrā
meṅ maujūd hai.

jidāūn bāl kī qurbāngāh girā detā hai

25usī rāt rab jidāūn se hamkalām
huā, "apne bāp ke bailoṅ meṅ se
dūsre bail ko jo sāt sāl kā hai chun le.
phir apne bāp kī wuh qurbāngāh girā
de jis par bāl dewatā ko qurbāniyāṅ
chaṛhāī jātī haiṅ, aur yasīrat dewī kā
wuh khambā kāṭ ḍāl jo sāth khaṛā
hai. 26is ke bād usī pahāṛī qile
kī choṭī par rab apne ḳhudā ke lie
sahīh qurbāngāh banā de. yasīrat ke
khambe kī kaṭī huī lakaṛī aur bail ko
us par rakh kar mujhe bhasm hone
wālī qurbānī pesh kar."
27chunāṅche jidāūn ne apne das
naukaroṅ ko sāth le kar wuh kuchh
kiyā jis kā hukm rab ne use diyā thā.
lekin wuh apne ḳhāndān aur shahr ke
logoṅ se ḍartā thā, is lie us ne yih kām
din ke bajāe rāt ke waqt kiyā.
28subh ke waqt jab shahr ke log
uṭhe to dekhā ki bāl kī qurbāngāh ḍhā
dī gaī hai aur yasīrat dewī kā sāth
wālā khambā kāṭ diyā gayā hai. in
kī jagah ek naī qurbāngāh banāī gaī
hai jis par bail ko chaṛhāyā gayā hai.
29unhoṅ ne ek dūsre se pūchhā, "kis
ne yih kiyā?" jab wuh is bāt kī taftīsh
karne lage to kisī ne unheṅ batāyā ki
jidāūn bin yūās ne yih sab kuchh kiyā
hai.
30tab wuh yūās ke ghar gae aur
taqāzā kiyā, "apne beṭe ko ghar se
nikāl lāeṅ. lāzim hai ki wuh mar jāe,
kyūṅki us ne bāl kī qurbāngāh ko girā
kar sāth wālā yasīrat dewī kā khambā
bhī kāṭ ḍālā hai."
31lekin yūās ne un se jo us ke sāmne
khaṛe the kahā, "kyā āp bāl ke difā
meṅ laṛnā chāhte haiṅ? jo bhī bāl ke
lie laṛegā use kal subh tak mār diyā
jāegā. agar bāl wāqaī ḳhudā hai to
wuh ḳhud apne difā meṅ laṛe jab koī
us kī qurbāngāh ko ḍhā de."
32chūṅki jidāūn ne bāl kī
qurbāngāh girā dī thī is lie us kā
nām yarubbāl yānī 'bāl us se laṛe'
paṛ gayā.

jidāūn allāh se nishān māṅgtā hai

33kuchh der ke bād tamām
midiyānī, amālīqī aur dūsrī mashriqī
qaumeṅ jamā huīṅ aur daryā-e-
yardan ko pār karke apne ḍere
maidān-e-yazrael meṅ lagāe. 34phir
rab kā rūh jidāūn par nāzil huā. us
ne narsingā phūṅk kar abīazar ke
ḳhāndān ke mardoṅ ko apne pīchhe
ho lene ke lie bulāyā. 35sāth sāth

us ne apne qāsidoṅ ko manassī ke
qabīle aur āshar, zabūlūn aur naftālī
ke qabīloṅ ke pās bhī bhej diyā. tab
wuh bhī āe aur jidāūn ke mardoṅ ke
sāth mil kar us ke pīchhe ho lie.
36jidāūn ne allāh se duā kī, "agar tū
wāqaī isrāīl ko apne wāde ke mutābiq
mere zarī'e bachānā chāhtā hai 37to
mujhe yaqīn dilā. maiṅ rāt ko tāzā
katrī huī ūn gandum gāhne ke farsh
par rakh dūṅgā. kal subh agar sirf
ūn par os paṛī ho aur irdgird kā sārā
farsh ḳhushk ho to maiṅ jān lūṅgā ki
wāqaī tū apne wāde ke mutābiq isrāīl
ko mere zarī'e bachāegā."
38wuhī kuchh huā jis kī darḳhwāst
jidāūn ne kī thī. agle din jab wuh
subhsawere uṭhā to ūn os se tar thī.
jab us ne use nichoṛā to itnā pānī thā
ki bartan bhar gayā.
39phir jidāūn ne allāh se kahā,
"mujh se ġhusse na ho jānā agar maiṅ
tujh se ek bār phir darḳhwāst karūṅ.
mujhe ek āḳhirī dafā ūn ke zarī'e terī
marzī jāṅchne kī ijāzat de. is dafā
ūn ḳhushk rahe aur irdgird ke sāre
farsh par os paṛī ho." 40us rāt allāh ne
aisā hī kiyā. sirf ūn ḳhushk rahī jabki
irdgird ke sāre farsh par os paṛī thī.

allāh jidāūn ke sāthiyoṅ ko chun letā hai

7 subhsawere yarubbāl yānī
jidāūn apne tamām logoṅ ko
sāth le kar harod chashme ke pās āyā.
wahāṅ unhoṅ ne apne ḍere lagāe.
midiyāniyoṅ ne apnī ḳhaimāgāh un
ke shimāl meṅ morih pahāṛ ke dāman
meṅ lagāī huī thī.
2rab ne jidāūn se kahā, "tere pās
zyādā log haiṅ! maiṅ is qism ke
baṛe lashkar ko midiyāniyoṅ par
fath nahīṅ dūṅgā, warnā isrāīlī mere
sāmne ḍīṅgeṅ mār kar kaheṅge, 'ham
ne apnī hī tāqat se apne āp ko
bachāyā hai!' 3is lie lashkargāh meṅ
elān kar ki jo ḍar ke māre pareshān
ho wuh apne ghar wāpas chalā jāe."
jidāūn ne yūṅ kiyā to 22,000 mard
wāpas chale gae jabki 10,000 jidāūn
ke pās rahe.
4lekin rab ne dubārā jidāūn se bāt
kī, "abhī tak zyādā log haiṅ! in
ke sāth utar kar chashme ke pās jā.
wahāṅ maiṅ unheṅ jāṅch kar un ko
muqarrar karūṅga jinheṅ tere sāth
jānā hai." 5chunāṅche jidāūn apne
ādmiyoṅ ke sāth chashme ke pās utar
āyā. rab ne use hukm diyā, "jo bhī
apnā hāth pānī se bhar kar use kutte
kī tarah chāṭ le use ek taraf khaṛā
kar. dūsrī taraf unheṅ khaṛā kar jo
ghuṭne ṭek kar pānī pīte haiṅ." 6300
ādmiyoṅ ne apnā hāth pānī se bhar
kar use chāṭ liyā jabki bāqī sab pīne
ke lie jhuk gae.
7phir rab ne jidāūn se farmāyā,
"maiṅ in 300 chāṭne wāle ādmiyoṅ ke
zarī'e isrāīl ko bachā kar midiyāniyoṅ
ko tere hawāle kar dūṅgā. bāqī

tamām mardoṅ ko fāriġh kar. wuh
sab apne apne ghar wāpas chale jāeṅ.”
8chunāṅche jidāūn ne bāqī tamām
ādmiyoṅ ko fāriġh kar diyā. sirf
muqarrarā 300 mard rah gae. ab
yih dūsroṅ kī ḳhurāk aur narsinge
apne pās rakh kar jang ke lie tayyār
hue. us waqt midiyānī ḳhaimāgāh
isrāīliyoṅ ke nīche wādī meṅ thī.

midiyāniyoṅ par jidāūn kī fath

9jab rāt huī to rab jidāūn se
hamkalām huā, “uṭh, midiyānī
ḳhaimāgāh ke pās utar kar us par
hamlā kar, kyūṅki maiṅ use tere hāth
meṅ de dūṅgā. 10lekin agar tū is se
ḍartā hai to pahle apne naukar fūrāh
ke sāth utar kar 11wuh bāteṅ sun le jo
wahāṅ ke log kah rahe haiṅ. tab un
par hamlā karne kī jur’at baṛh jāegī.”
jidāūn fūrāh ke sāth ḳhaimāgāh ke
kināre ke pās utar āyā. 12midiyānī,
amālīqī aur mashriq ke dīgar faujī
ṭiḍḍiyoṅ ke dal kī tarah wādī meṅ
phaile hue the. un ke ūṅṭ sāhil kī
ret kī tarah beshumār the. 13jidāūn
dabe pāoṅ dushman ke itne qarīb
pahuṅch gayā ki un kī bāteṅ sun
saktā thā. ain us waqt ek faujī
dūsre ko apnā ḳhwāb sunā rahā thā,
“maiṅ ne ḳhwāb meṅ dekhā ki jau
kī baṛī roṭī luṛhaktī luṛhaktī hamārī
ḳhaimāgāh meṅ utar āī. yahāṅ wuh
itnī shiddat se ḳhaime se ṭakrā gaī ki
ḳhaimā ulaṭ kar zamīnbos ho gayā.”
14dūsre ne jawāb diyā, “is kā sirf
yih matlab ho saktā hai ki isrāīlī
mard jidāūn bin yūās kī talwār ġhālib
āegī! allāh use midiyāniyoṅ aur pūrī
lashkargāh par fath degā.”
15ḳhwāb aur us kī tābīr sun kar
jidāūn ne allāh ko sijdā kiyā. phir us
ne isrāīlī ḳhaimāgāh meṅ wāpas ā kar
elān kiyā, “uṭheṅ! rab ne midiyānī
lashkargāh ko tumhāre hawāle kar
diyā hai.” 16us ne apne 300 mardoṅ ko
sau sau ke tīn gurohoṅ meṅ taqsīm
karke har ek ko ek narsingā aur ek
ghaṛā de diyā. har ghaṛe meṅ mash’al
thī. 17-18us ne hukm diyā, “jo kuchh
maiṅ karūṅga us par ġhaur karke
wuhī kuchh kareṅ. pūrī ḳhaimāgāh
ko gher leṅ aur ain wuhī kuchh kareṅ
jo maiṅ karūṅga. jab maiṅ apne sau
logoṅ ke sāth ḳhaimāgāh ke kināre
pahuṅchūṅgā to ham apne narsingoṅ
ko bajā deṅge. yih sunte hī āp bhī
yihī kuchh kareṅ aur sāth sāth nārā
lagāeṅ, ‘rab ke lie aur jidāūn ke lie’!”
19taqrīban ādhī rāt ko jidāūn
apne sau mardoṅ ke sāth midiyānī
ḳhaimāgāh ke kināre pahuṅch gayā.
thoṛī der pahle pahredār badal gae
the. achānak isrāīliyoṅ ne apne
narsingoṅ ko bajāyā aur apne ghaṛoṅ
ko ṭukṛe ṭukṛe kar diyā. 20fauran
sau sau ke dūsre do gurohoṅ ne bhī
aisā hī kiyā. apne dahne hāth meṅ
narsingā aur bāeṅ hāth meṅ bhaṛaktī
mash’al pakaṛ kar wuh nārā lagāte

rahe, “rab ke lie aur jidāūn ke lie!”
21lekin wuh ḳhaimāgāh meṅ dāḳhil
na hue balki wahīṅ us ke irdgird
khaṛe rahe. dushman meṅ baṛī afrā-
tafrī mach gaī. chīḳhte chillāte sab
bhāg jāne kī koshish karne lage.
22jidāūn ke 300 ādmī apne narsinge
bajāte rahe jabki rab ne ḳhaimāgāh
meṅ aisī gaṛbaṛ paidā kī ki log ek
dūsre se laṛne lage. āḳhirkār pūrā
lashkar bait-sittā, sarīrāt aur abīl-
mahūlā kī sarhad tak farār huā jo
tabbāt ke qarīb hai.

23phir jidāūn ne naftālī, āshar aur
pūre manassī ke mardoṅ ko bulā liyā,
aur unhoṅ ne mil kar midiyāniyoṅ kā
tāqqub kiyā. 24us ne apne qāsidoṅ
ke zarī’e ifrāīm ke pūre pahāṛī ilāqe
ke bāshindoṅ ko bhī paiġhām bhej
diyā, “utar āeṅ aur midiyāniyoṅ ko
bhāg jāne se rokeṅ! bait-bārā tak
un tamām jaghoṅ par qabzā kar leṅ
jahāṅ dushman daryā-e-yardan ko
pā-piyādā pār kar saktā hai.”

ifrāīmī mān gae. 25aur unhoṅ ne
do midiyānī sardāroṅ ko pakaṛ kar
un ke sar qalam kar die. sardāroṅ
ke nām oreb aur zaeb the, aur jahāṅ
unheṅ pakaṛā gayā un jaghoṅ ke nām
‘oreb kī chaṭān’ aur ‘zaeb kā angūr kā
ras nikālne wālā hauz’ paṛ gayā. is
ke bād wuh dubārā midiyāniyoṅ kā
tāqqub karne lage. daryā-e-yardan
ko pār karne par un kī mulāqāt jidāūn
se huī, aur unhoṅ ne donoṅ sardāroṅ
ke sar us ke sapurd kar die.

ifrāīm nārāz ho jātā hai

8 lekin ifrāīm ke mardoṅ ne
shikāyat kī, “āp ne ham se kaisā
sulūk kiyā? āp ne hameṅ kyūṅ nahīṅ
bulāyā jab midiyān se laṛne gae.” aisī
bāteṅ karte karte unhoṅ ne jidāūn ke
sāth saḳht bahs kī. 2lekin jidāūn ne
jawāb diyā, “kyā āp mujh se kahīṅ
zyādā kāmyāb na hue? aur jo angūr
fasal jamā karne ke bād ifrāīm ke
bāġhoṅ meṅ rah jāte haiṅ kyā wuh
mere chhoṭe ḳhāndān abīazar kī pūrī
fasal se zyādā nahīṅ hote? 3allāh
ne to midiyān ke sardāroṅ oreb aur
zaeb ko āp ke hawāle kar diyā. is kī
nisbat mujh se kyā kāmyābī hāsil huī
hai?” yih sun kar ifrāīm ke mardoṅ
kā ġhussā ṭhanḍā ho gayā.

sukkāt aur fanūel jidāūn kī madad nahīṅ karte

4jidāūn apne 300 mardoṅ samet
daryā-e-yardan ko pār kar chukā thā.
dushman kā tāqqub karte karte wuh
thak gae the. 5is lie jidāūn ne qarīb
ke shahr sukkāt ke bāshindoṅ se
guzārish kī, “mere faujiyoṅ ko kuchh
roṭī de deṅ. wuh thak gae haiṅ,
kyūṅki ham midiyānī sardār zibah
aur zalmunnā kā tāqqub kar rahe
haiṅ.” 6lekin sukkāt ke buzurgoṅ ne
jawāb diyā, “ham āp ke faujiyoṅ ko

roṭī kyūṅ deṅ? kyā āp zibah aur
zalmunnā ko pakaṛ chuke haiṅ ki
ham aisā kareṅ?" 7yih sun kar jidāūn
ne kahā, "jūṅ hī rab in do sardāroṅ
zibah aur zalmunnā ko mere hāth
meṅ kar degā maiṅ tum ko registān
kī kāṅṭedār jhāṛiyoṅ aur ūṅṭkaṭāroṅ
se gāh kar tabāh kar dūṅgā."
8wuh āge nikal kar fanūel shahr
pahuṅch gayā. wahāṅ bhī us ne roṭī
māṅgī, lekin fanūel ke bāshindoṅ ne
sukkāt kā sā jawāb diyā. 9yih sun
kar us ne kahā, "jab maiṅ salāmatī se
wāpas āūṅgā to tumhārā yih burj girā
dūṅgā!"

midiyāniyoṅ par pūrī fath

10ab zibah aur zalmunnā qarqūr
pahuṅch gae the. 15,000 afrād un
ke sāth rah gae the, kyūṅki mashriqī
ittihādiyoṅ ke 1,20,000 talwāroṅ se
les faujī halāk ho gae the. 11jidāūn
ne midiyāniyoṅ ke pīchhe chalte
hue ḳhānābadoshoṅ kā wuh rāstā
istemāl kiyā jo nūbah aur yugbahā ke
mashriq meṅ hai. is tarīqe se us ne un
kī lashkargāh par us waqt hamlā kiyā
jab wuh apne āp ko mahfūz samajh
rahe the. 12dushman meṅ afrā-tafrī
paidā huī aur zibah aur zalmunnā
farār ho gae. lekin jidāūn ne un kā
tāqqub karte karte unheṅ pakaṛ liyā.
13is ke bād jidāūn lauṭā. wuh abhī
haris ke darrā se utar rahā thā 14ki
sukkāt ke ek jawān ādmī se milā.
jidāūn ne use pakaṛ kar majbūr kiyā
ki wuh shahr ke rāhnumāoṅ aur
buzurgoṅ kī fahrist likh kar de. 77
buzurg the. 15jidāūn un ke pās gayā
aur kahā, "dekho, yih haiṅ zibah aur
zalmunnā! tum ne in hī kī wajah se
merā mazāq uṛā kar kahā thā ki ham
āp ke thakehāre faujiyoṅ ko roṭī kyūṅ
deṅ? kyā āp zibah aur zalmunnā
ko pakaṛ chuke haiṅ ki ham aisā
kareṅ?" 16phir jidāūn ne shahr ke
buzurgoṅ ko giriftār karke unheṅ
kāṅṭedār jhāṛiyoṅ aur ūṅṭkaṭāroṅ se
gāh kar sabaq sikhāyā. 17phir wuh
fanūel gayā aur wahāṅ kā burj girā
kar shahr ke mardoṅ ko mār ḍālā.
18is ke bād jidāūn zibah aur
zalmunnā se muḳhātib huā. us ne
pūchhā, "un ādmiyoṅ kā hulyā kaisā
thā jinheṅ tum ne tabūr pahāṛ par
qatl kiyā?"
unhoṅ ne jawāb diyā, "wuh āp jaise
the, har ek shahzādā lag rahā thā."
19jidāūn bolā, "wuh mere sage bhāī
the. rab kī hayāt kī qasam, agar tum
un ko zindā chhoṛte to maiṅ tumheṅ
halāk na kartā."
20phir wuh apne pahlauṭhe yatar
se muḳhātib ho kar bolā, "in ko mār
ḍālo!" lekin yatar apnī talwār miyān
se nikālne se jhijkā, kyūṅki wuh abhī
bachchā thā aur ḍartā thā. 21tab zibah
aur zalmunnā ne kahā, "āp hī hameṅ
mār deṅ! kyūṅki jaisā ādmī waisī
us kī tāqat!" jidāūn ne khaṛe ho kar

unheṅ talwār se mār ḍālā aur un ke ūṅṭoṅ kī gardanoṅ par lage tāwīz utār kar apne pās rakhe.

jidāūn ke sabab se isrāīl but-parastī meṅ ulajh jātā hai

22isrāīliyoṅ ne jidāūn ke pās ā kar kahā, "āp ne hameṅ midiyāniyoṅ se bachā liyā hai, is lie ham par hukūmat kareṅ, āp, āp ke bād āp kā beṭā aur us ke bād āp kā potā."

23lekin jidāūn ne jawāb diyā, "na maiṅ āp par hukūmat karūṅga, na merā beṭā. rab hī āp par hukūmat karegā. 24merī sirf ek guzārish hai. har ek mujhe apne lūṭe hue māl meṅ se ek ek bālī de de." bāt yih thī ki dushman ke tamām afrād ne sone kī bāliyāṅ pahan rakhī thīṅ, kyūṅki wuh ismāīlī the.

25isrāīliyoṅ ne kahā, "ham ḳhushī se bālī deṅge." ek chādar zamīn par bichhā kar har ek ne ek ek bālī us par phaiṅk dī. 26sone kī in bāliyoṅ kā wazn taqrīban 20 kilogrām thā. is ke ilāwā isrāīliyoṅ ne muḳhtalif tāwīz, kān ke āweze, arġhawānī rang ke shāhī libās aur ūṅṭoṅ kī gardanoṅ meṅ lagī qīmtī zanjīreṅ bhī de dīṅ.

27is sone se jidāūn ne ek afod[a] banā kar use apne ābāī shahr ufrā meṅ khaṛā kiyā jahāṅ wuh us ke aur tamām ḳhāndān ke lie phandā ban gayā. na sirf yih balki pūrā isrāīl zinā karke but kī pūjā karne lagā.

28us waqt midiyān ne aisī shikast khāī ki bād meṅ isrāīl ke lie ḳhatre kā bāis na rahā. aur jitnī der jidāūn zindā rahā yānī 40 sāl tak mulk meṅ amn-o-amān qāim rahā.

29jang ke bād jidāūn bin yūās dubārā ufrā meṅ rahne lagā. 30us kī bahut sī bīwiyāṅ aur 70 beṭe the. 31us kī ek dāshtā bhī thī jo sikam shahr meṅ rihāishpazīr thī aur jis ke ek beṭā paidā huā. jidāūn ne beṭe kā nām abīmalik rakhā. 32jidāūn umrrasīdā thā jab faut huā. use abīazriyoṅ ke shahr ufrā meṅ us ke bāp yūās kī qabr meṅ dafnāyā gayā.

33jidāūn ke marte hī isrāīlī dubārā zinā karke bāl ke butoṅ kī pūjā karne lage. wuh bāl-barīt ko apnā ḳhās dewatā banā kar 34rab apne ḳhudā ko bhūl gae jis ne unheṅ irdgird ke dushmanoṅ se bachā liyā thā. 35unhoṅ ne yarubbāl yānī jidāūn ke ḳhāndān ko bhī us ehsān ke lie koī mehrbānī na dikhāī jo jidāūn ne un par kiyā thā.

abīmalik bādshāh ban jātā hai

9 ek din yarubbāl yānī jidāūn kā beṭā abīmalik apne māmū'oṅ aur māṅ ke bāqī rishtedāroṅ se milne ke lie sikam gayā. us ne un

[a]ām taur par ibrānī meṅ afod kā matlab imām-e-āzam kā bālāposh thā (dekhie ḳhurūj 28:4), lekin yahāṅ is se murād butparastī kī koī chīz hai.

se kahā, [2]“sikam shahr ke tamām
bāshindoṅ se pūchheṅ, kyā āp
apne āp par jidāūn ke 70 beṭoṅ
kī hukūmat zyādā pasand kareṅge
yā ek hī shaḳhs kī? yād rahe ki
maiṅ āp kā ḳhūnī rishtedār hūṅ!”
[3]abīmalik ke māmū’oṅ ne sikam
ke tamām bāshindoṅ ke sāmne yih
bāteṅ dohrāīṅ. sikam ke logoṅ ne
sochā, “abīmalik hamārā bhāī hai” is
lie wuh us ke pīchhe lag gae. [4]unhoṅ
ne use bāl-barīt dewatā ke mandir se
chāṅdī ke 70 sikke bhī de die.

in paisoṅ se abīmalik ne apne
irdgird āwārā aur badmāsh ādmiyoṅ
kā guroh jamā kiyā. [5]unheṅ apne
sāth le kar wuh ufrā pahuṅchā jahāṅ
bāp kā ḳhāndān rahtā thā. wahāṅ us
ne apne tamām bhāiyoṅ yānī jidāūn
ke 70 beṭoṅ ko ek hī patthar par qatl
kar diyā. sirf yūtām jo jidāūn kā sab
se chhoṭā beṭā thā kahīṅ chhup kar
bach niklā. [6]is ke bād sikam aur bait-
millo ke tamām log us balūt ke sāy
meṅ jamā hue jo sikam ke satūn ke
pās thā. wahāṅ unhoṅ ne abīmalik ko
apnā bādshāh muqarrar kiyā.

yūtām kī abīmalik aur sikam par lānat

[7]jab yūtām ko is kī ittilā milī to
wuh garizīm pahāṛ kī choṭī par chaṛh
gayā aur ūṅchī āwāz se chillāyā, “ai
sikam ke bāshindo, suneṅ merī bāt!
suneṅ agar āp chāhte haiṅ ki allāh
āp kī bhī sune. [8]ek din daraḳhtoṅ
ne faislā kiyā ki ham par koī bādshāh
honā chāhie. wuh use chunane aur
masah karne ke lie nikle. pahle
unhoṅ ne zaitūn ke daraḳht se bāt kī,
‘hamāre bādshāh ban jāeṅ!’ [9]lekin
zaitūn ke daraḳht ne jawāb diyā,
‘kyā maiṅ apnā tel paidā karne se
bāz āūṅ jis kī allāh aur insān itnī
qadar karte haiṅ tāki daraḳhtoṅ par
hukūmat karūṅ? hargiz nahīṅ!’ [10]is
ke bād daraḳhtoṅ ne anjīr ke daraḳht
se bāt kī, ‘āeṅ, hamāre bādshāh ban
jāeṅ!’ [11]lekin anjīr ke daraḳht ne
jawāb diyā, ‘kyā maiṅ apnā mīṭhā
aur achchhā phal lāne se bāz āūṅ
tāki daraḳhtoṅ par hukūmat karūṅ?
hargiz nahīṅ!’ [12]phir daraḳhtoṅ ne
angūr kī bel se bāt kī, ‘āeṅ, hamāre
bādshāh ban jāeṅ!’ [13]lekin angūr kī
bel ne jawāb diyā, ‘kyā maiṅ apnā
ras paidā karne se bāz āūṅ jis se
allāh aur insān ḳhush ho jāte haiṅ
tāki daraḳhtoṅ par hukūmat karūṅ?
hargiz nahīṅ!’ [14]āḳhirkār daraḳht
kāṅṭedār jhāṛī ke pās āe aur kahā,
‘āeṅ aur hamāre bādshāh ban jāeṅ!’
[15]kāṅṭedār jhāṛī ne jawāb diyā, ‘agar
tum wāqaī mujhe masah karke apnā
bādshāh banānā chāhte ho to āo aur
mere sāy meṅ panāh lo. agar tum
aisā nahīṅ karnā chāhte to jhāṛī se
āg nikal kar lubnān ke deodār ke
daraḳhtoṅ ko bhasm kar de’.”

[16]yūtām ne bāt jārī rakh kar kahā,
“ab mujhe batāeṅ, kyā āp ne wafādārī

aur sachchāī kā izhār kiyā jab āp ne
abīmalik ko apnā bādshāh banā liyā?
kyā āp ne jidāūn aur us ke ḳhāndān
ke sāth achchhā sulūk kiyā? kyā āp
ne us par shukrguzārī kā wuh izhār
kiyā jis ke lāiq wuh thā? [17]mere
bāp ne āp kī ḳhātir jang kī. āp ko
midiyāniyoṅ se bachāne ke lie us ne
apnī jān ḳhatre meṅ ḍāl dī. [18]lekin
āj āp jidāūn ke gharāne ke ḳhilāf uṭh
khaṛe hue haiṅ. āp ne us ke 70 beṭoṅ
ko ek hī patthar par zabah karke us
kī launḍī ke beṭe abīmalik ko sikam
kā bādshāh banā liyā hai, aur yih
sirf is lie ki wuh āp kā rishtedār hai.
[19]ab suneṅ! agar āp ne jidāūn aur
us ke ḳhāndān ke sāth wafādārī aur
sachchāī kā izhār kiyā hai to phir
allāh kare ki abīmalik āp ke lie ḳhushī
kā bāis ho aur āp us ke lie. [20]lekin
agar aisā nahīṅ thā to allāh kare ki
abīmalik se āg nikal kar āp sab ko
bhasm kar de jo sikam aur bait-millo
meṅ rahte haiṅ! aur āg āp se nikal
kar abīmalik ko bhī bhasm kar de!"
[21]yih kah kar yūtām ne bhāg kar bair
meṅ panāh lī, kyūṅki wuh apne bhāī
abīmalik se ḍartā thā.

sikam ke bāshinde abīmalik ke ḳhilāf ho jāte haiṅ

[22]abīmalik kī isrāīl par hukūmat tīn
sāl tak rahī. [23]lekin phir allāh ne ek
burī rūh bhej dī jis ne abīmalik aur
sikam ke bāshindoṅ meṅ nāittifāqī
paidā kar dī. natīje meṅ sikam ke
logoṅ ne baġhāwat kī. [24]yūṅ allāh
ne use is kī sazā dī ki us ne apne
bhāiyoṅ yānī jidāūn ke 70 beṭoṅ ko
qatl kiyā thā. sikam ke bāshindoṅ ko
bhī sazā milī, kyūṅki unhoṅ ne is meṅ
abīmalik kī madad kī thī.

[25]us waqt sikam ke log irdgird kī
choṭiyoṅ par chaṛh kar abīmalik kī
tāk meṅ baiṭh gae. jo bhī wahāṅ se
guzarā use unhoṅ ne lūṭ liyā. is bāt
kī ḳhabar abīmalik tak pahuṅch gaī.

[26]un dinoṅ meṅ ek ādmī apne
bhāiyoṅ ke sāth sikam āyā jis kā nām
jāl bin abad thā. sikam ke logoṅ
se us kā achchhā-ḳhāsā tālluq ban
gayā, aur wuh us par etibār karne
lage. [27]angūr kī fasal pak gaī thī.
log shahr se nikle aur apne bāġhoṅ
meṅ angūr toṛ kar un se ras nikālne
lage. phir unhoṅ ne apne dewatā ke
mandir meṅ jashn manāyā. jab wuh
ḳhūb khā pī rahe the to abīmalik par
lānat karne lage. [28]jāl bin abad ne
kahā, "sikam kā abīmalik ke sāth kyā
wāstā ki ham us ke tābe raheṅ? wuh
to sirf yarubbāl kā beṭā hai, jis kā
numāindā zabūl hai. us kī ḳhidmat
mat karnā balki sikam ke bānī hamor
ke logoṅ kī! ham abīmalik kī ḳhidmat
kyūṅ kareṅ? [29]kāsh shahr kā intizām
mere hāth meṅ hotā! phir maiṅ
abīmalik ko jald hī nikāl detā. maiṅ
use chaileṅj detā ki āo, apne faujiyoṅ
ko jamā karke ham se laṛo!"

abīmalik sikam se laṛtā hai

30jāl bin abad kī bāt sun kar sikam
kā sardār zabūl baṛe ġhusse meṅ ā
gayā. 31apne qāsidoṅ kī mārifat us
ne abīmalik ko chupke se ittilā dī,
"jāl bin abad apne bhāiyoṅ ke sāth
sikam ā gayā hai jahāṅ wuh pūre
shahr ko āp ke ḳhilāf khaṛe ho jāne
ke lie uksā rahā hai. 32ab aisā kareṅ
ki rāt ke waqt apne faujiyoṅ samet
idhar āeṅ aur khetoṅ meṅ tāk meṅ
raheṅ. 33subhsawere jab sūraj tulū
hogā to shahr par hamlā kareṅ. jab
jāl apne ādmiyoṅ ke sāth āp ke ḳhilāf
laṛne āegā to us ke sāth wuh kuchh
kareṅ jo āp munāsib samajhte haiṅ."
34yih sun kar abīmalik rāt ke waqt
apne faujiyoṅ samet rawānā huā. us
ne unheṅ chār gurohoṅ meṅ taqsīm
kiyā jo sikam ko gher kar tāk meṅ
baiṭh gae.

35subh ke waqt jab jāl ghar se
nikal kar shahr ke darwāze meṅ
khaṛā huā to abīmalik aur us ke faujī
apnī chhupne kī jaghoṅ se nikal āe.
36unheṅ dekh kar jāl ne zabūl se kahā,
"dekho, log pahāṛoṅ kī choṭiyoṅ se
utar rahe haiṅ!" zabūl ne jawāb diyā,
"nahīṅ, nahīṅ, jo āp ko ādmī lag rahe
haiṅ wuh sirf pahāṛoṅ ke sāy haiṅ."
37lekin jāl ko tasallī na huī. wuh
dubārā bol uṭhā, "dekho, log duniyā
kī nāf[a] se utar rahe haiṅ. aur ek aur
guroh rammāloṅ ke balūt se ho kar ā
rahā hai." 38phir zabūl ne us se kahā,
"ab terī baṛī baṛī bāteṅ kahāṅ rahīṅ?
kyā tū ne nahīṅ kahā thā, 'abīmalik
kaun hai ki ham us ke tābe raheṅ?'
ab yih log ā gae haiṅ jin kā mazāq tū
ne uṛāyā. jā, shahr se nikal kar un se
laṛ!"

39tab jāl sikam ke mardoṅ ke sāth
shahr se niklā aur abīmalik se laṛne
lagā. 40lekin wuh hār gayā, aur
abīmalik ne shahr ke darwāze tak us
kā tāqqub kiyā. bhāgte bhāgte sikam
ke bahut se afrād rāste meṅ gir kar
halāk ho gae. 41phir abīmalik arūmā
chalā gayā jabki zabūl ne pīchhe rah
kar jāl aur us ke bhāiyoṅ ko shahr se
nikāl diyā.

42agle din sikam ke log shahr se
nikal kar maidān meṅ ānā chāhte
the. jab abīmalik ko yih ḳhabar milī
43-44to us ne apnī fauj ko tīn gurohoṅ
meṅ taqsīm kiyā. yih guroh dubārā
sikam ko gher kar ghāt meṅ baiṭh
gae. jab log shahr se nikle to abīmalik
apne guroh ke sāth chhupne kī jagah
se nikal āyā aur shahr ke darwāze
meṅ khaṛā ho gayā. bāqī do guroh
maidān meṅ maujūd afrād par ṭūṭ
paṛe aur sab ko halāk kar diyā. 45phir
abīmalik ne shahr par hamlā kiyā. log
pūrā din laṛte rahe, lekin āḳhirkār
abīmalik ne shahr par qabzā karke

[a]matlab ġhāliban koh-e-garizīm hai.

tamām bāshindoṅ ko maut ke ghāṭ utār diyā. us ne shahr ko tabāh kiyā aur khanḍarāt par namak bikher kar us kī hatmī tabāhī zāhir kar dī.

46jab sikam ke burj ke rahne wāloṅ ko yih ittilā milī to wuh el-barīt dewatā ke mandir ke tahḳhāne meṅ chhup gae. 47jab abīmalik ko patā chalā 48to wuh apne faujiyoṅ samet zalmon pahāṛ par chaṛh gayā. wahāṅ us ne kulhāṛī se shāḳh kāṭ kar apne kandhoṅ par rakh lī aur apne faujiyoṅ ko hukm diyā, "jaldī karo! sab aisā hī karo." 49faujiyoṅ ne bhī shāḳheṅ kāṭīṅ aur phir abīmalik ke pīchhe lag kar mandir ke pās wāpas āe. wahāṅ unhoṅ ne tamām lakaṛī tahḳhāne kī chhat par jamā karke use jalā diyā. yūṅ sikam ke burj ke taqrīban 1,000 mard-o-ḳhawātīn sab bhasm ho gae.

abīmalik kī maut

50wahāṅ se abīmalik taibiz ke ḳhilāf baṛh gayā. us ne shahr kā muhāsarā karke us par qabzā kar liyā. 51lekin shahr ke bīch meṅ ek mazbūt burj thā. tamām mard-o-ḳhawātīn us meṅ farār hue aur burj ke darwāzoṅ par kunḍī lagā kar chhat par chaṛh gae.

52abīmalik laṛte laṛte burj ke darwāze ke qarīb pahuṅch gayā. wuh use jalāne kī koshish karne lagā 53to ek aurat ne chakkī kā ūpar kā pāṭ us ke sar par phaiṅk diyā, aur us kī khopaṛī phaṭ gaī. 54jaldī se abīmalik ne apne silāhbardār ko bulāyā. us ne kahā, "apnī talwār khaiṅch kar mujhe mār do! warnā log kaheṅge ki ek aurat ne mujhe mār ḍālā." chunāṅche naujawān ne apnī talwār us ke badan meṅ se guzār dī aur wuh mar gayā. 55jab faujiyoṅ ne dekhā ki abīmalik mar gayā hai to wuh apne apne ghar chale gae.

56yūṅ allāh ne abīmalik ko us badī kā badlā diyā jo us ne apne 70 bhāiyoṅ ko qatl karke apne bāp ke ḳhilāf kī thī. 57aur allāh ne sikam ke bāshindoṅ ko bhī un kī sharīr harkatoṅ kī munāsib sazā dī. yūtām bin yarubbāl kī lānat pūrī huī.

tolā aur yāīr

10 abīmalik kī maut ke bād tolā bin fuwwā bin dodo isrāīl ko bachāne ke lie uṭhā. wuh ishkār ke qabīle se thā aur ifrāīm ke pahāṛī ilāqe ke shahr samīr meṅ rihāishpazīr thā. 2tolā 23 sāl isrāīl kā qāzī rahā. phir wuh faut huā aur samīr meṅ dafnāyā gayā.

3us ke bād jiliād kā rahne wālā yāīr qāzī ban gayā. us ne 22 sāl isrāīl kī rāhnumāī kī. 4yāīr ke 30 beṭe the. har beṭe kā ek ek gadhā aur jiliād meṅ ek ek ābādī thī. āj tak in kā nām 'hawwot-yāīr' yānī yāīr kī bastiyāṅ hai. 5jab yāīr intiqāl kar gayā to use qāmon meṅ dafnāyā gayā.

isrāīl dubārā rab se dūr ho jātā hai

6yāīr kī maut ke bād isrāīlī dubārā
aisī harkateṅ karne lage jo rab ko
burī lagīṅ. wuh kaī dewatāoṅ ke
pīchhe lag gae jin meṅ bāl dewatā,
astārāt dewī aur shām, saidā, moāb,
ammoniyoṅ aur filistiyoṅ ke dewatā
shāmil the. yūṅ wuh rab kī parastish
aur ḳhidmat karne se bāz āe. 7tab us
kā ġhazab un par nāzil huā, aur us
ne unheṅ filistiyoṅ aur ammoniyoṅ
ke hawāle kar diyā. 8usī sāl ke
daurān in qaumoṅ ne jiliād meṅ
isrāīliyoṅ ke us ilāqe par qabzā kiyā
jis meṅ purāne zamāne meṅ amorī
ābād the aur jo daryā-e-yardan ke
mashriq meṅ thā. filistī aur ammonī
18 sāl tak isrāīliyoṅ ko kuchalte
aur dabāte rahe. 9na sirf yih balki
ammoniyoṅ ne daryā-e-yardan ko
pār karke yahūdāh, binyamīn aur
ifrāīm ke qabīloṅ par bhī hamlā kiyā.
jab isrāīlī baṛī musībat meṅ the 10to
āḳhirkār unhoṅ ne madad ke lie rab
ko pukārā aur iqrār kiyā, "ham ne
terā gunāh kiyā hai. apne ḳhudā ko
tark karke ham ne bāl ke butoṅ kī
pūjā kī hai." 11rab ne jawāb meṅ kahā,
"jab misrī, amorī, ammonī, filistī,
12saidānī, amālīqī aur māonī tum par
zulm karte the aur tum madad ke lie
mujhe pukārne lage to kyā maiṅ ne
tumheṅ na bachāyā? 13is ke bāwujūd
tum bār bār mujhe tark karke dīgar
mābūdoṅ kī pūjā karte rahe ho. is
lie ab se maiṅ tumhārī madad nahīṅ
karūṅga. 14jāo, un dewatāoṅ ke
sāmne chīḳhte chillāte raho jinheṅ
tum ne chun liyā hai! wuhī tumheṅ
musībat se nikāleṅ."
15lekin isrāīliyoṅ ne rab se faryād
kī, "ham se ġhaltī huī hai. jo kuchh
bhī tū munāsib samajhtā hai wuh
hamāre sāth kar. lekin tū hī hameṅ
āj bachā." 16wuh ajnabī mābūdoṅ ko
apne bīch meṅ se nikāl kar rab kī
dubārā ḳhidmat karne lage. tab wuh
isrāīl kā dukh bardāsht na kar sakā.

iftāh qāzī ban jātā hai

17un dinoṅ meṅ ammonī apne
faujiyoṅ ko jamā karke jiliād meṅ
ḳhaimāzan hue. jawāb meṅ isrāīlī
bhī jamā hue aur misfāh meṅ apne
ḳhaime lagāe. 18jiliād ke rāhnumāoṅ
ne elān kiyā, "hameṅ aise ādmī kī
zarūrat hai jo hamāre āge chal kar
ammoniyoṅ par hamlā kare. jo
koī aisā kare wuh jiliād ke tamām
bāshindoṅ kā sardār banegā."

11 us waqt jiliād meṅ ek
zabardast sūrmā banām iftāh
thā. bāp kā nām jiliād thā jabki
māṅ kasbī thī. 2lekin bāp kī bīwī
ke beṭe bhī the. jab bāliġh hue to
unhoṅ ne iftāh se kahā, "ham mīrās
tere sāth nahīṅ bāṅṭeṅge, kyūṅki tū
hamārā sagā bhāī nahīṅ hai." unhoṅ
ne use bhagā diyā, 3aur wuh wahāṅ
se hijrat karke mulk-e-tob meṅ jā

basā. wahāṅ kuchh āwārā log us ke
pīchhe ho lie jo us ke sāth idhar udhar
ghūmte phirte rahe.
4jab kuchh der ke bād ammonī fauj
isrāīl se laṛne āī 5to jiliād ke buzurg
iftāh ko wāpas lāne ke lie mulk-e-
tob meṅ āe. 6unhoṅ ne guzārish
kī, "āeṅ, ammoniyoṅ se laṛne meṅ
hamārī rāhnumāī kareṅ." 7lekin iftāh
ne etirāz kiyā, "āp is waqt mere pās
kyūṅ āe haiṅ jab musībat meṅ haiṅ?
āp hī ne mujh se nafrat karke mujhe
bāp ke ghar se nikāl diyā thā."
8buzurgoṅ ne jawāb diyā, "ham is
lie āp ke pās wāpas āe haiṅ ki āp
ammoniyoṅ ke sāth jang meṅ hamārī
madad kareṅ. agar āp aisā kareṅ to
ham āp ko pūre jiliād kā hukmrān
banā leṅge." 9iftāh ne pūchhā, "agar
maiṅ āp ke sāth ammoniyoṅ ke ḳhilāf
laṛūṅ aur rab mujhe un par fath de to
kyā āp wāqaī mujhe apnā hukmrān
banā leṅge?" 10unhoṅ ne jawāb diyā,
"rab hamārā gawāh hai! wuhī hameṅ
sazā de agar ham apnā wādā pūrā na
kareṅ."
11yih sun kar iftāh jiliād ke
buzurgoṅ ke sāth misfāh gayā.
wahāṅ logoṅ ne use apnā sardār aur
fauj kā kamānḍar banā liyā. misfāh
meṅ us ne rab ke huzūr wuh tamām
bāteṅ dohrāīṅ jin kā faislā us ne
buzurgoṅ ke sāth kiyā thā.

jang se gurez karne kī koshish

12phir iftāh ne ammonī bādshāh ke
pās apne qāsidoṅ ko bhej kar pūchhā,
"hamārā āp se kyā wāstā ki āp ham
se laṛne āe haiṅ?" 13bādshāh ne
jawāb diyā, "jab isrāīlī misr se nikle to
unhoṅ ne arnon, yabboq aur yardan
ke daryāoṅ ke darmiyān kā ilāqā
mujh se chhīn liyā. ab use jhagaṛā kie
baġhair mujhe wāpas kar do."
14phir iftāh ne apne qāsidoṅ ko
dubārā ammonī bādshāh ke pās bhej
kar 15kahā, "isrāīl ne na to moābiyoṅ
se aur na ammoniyoṅ se zamīn
chhīnī. 16haqīqat yih hai ki jab
hamārī qaum misr se niklī to wuh
registān meṅ se guzar kar bahr-e-
qulzum aur wahāṅ se ho kar qādis
pahuṅch gaī. 17qādis se unhoṅ
ne adom ke bādshāh ke pās qāsid
bhej kar guzārish kī, 'hameṅ apne
mulk meṅ se guzarne deṅ.' lekin
us ne inkār kiyā. phir isrāīliyoṅ
ne moāb ke bādshāh se darḳhwāst
kī, lekin us ne bhī apne mulk meṅ
se guzarne kī ijāzat na dī. is par
hamārī qaum kuchh der ke lie qādis
meṅ rahī. 18āḳhirkār wuh registān
meṅ wāpas jā kar adom aur moāb
ke junūb meṅ chalte chalte moāb ke
mashriqī kināre par pahuṅchī, wahāṅ
jahāṅ daryā-e-arnon us kī sarhad
hai. lekin wuh moāb ke ilāqe meṅ
dāḳhil na hue balki daryā ke mashriq
meṅ ḳhaimāzan hue. 19wahāṅ se

isrāīliyoṅ ne hasbon ke rahne wāle
amorī bādshāh sīhon ko paiġhām
bhijwāyā, ‘hameṅ apne mulk meṅ se
guzarne deṅ tāki ham apne mulk meṅ
dāḳhil ho sakeṅ.’ 20lekin sīhon ko
shak huā. use yaqīn nahīṅ thā ki wuh
mulk meṅ se guzar kar āge baṛheṅge.
us ne na sirf inkār kiyā balki apne
faujiyoṅ ko jamā karke yahaz shahr
meṅ ḳhaimāzan huā aur isrāīliyoṅ ke
sāth laṛne lagā.

21lekin rab isrāīl ke ḳhudā ne sīhon
aur us ke tamām faujiyoṅ ko isrāīl
ke hawāle kar diyā. unhoṅ ne unheṅ
shikast de kar amoriyoṅ ke pūre mulk
par qabzā kar liyā. 22yih tamām
ilāqā junūb meṅ daryā-e-arnon se
le kar shimāl meṅ daryā-e-yabboq
tak aur mashriq ke registān se le
kar maġhrib meṅ daryā-e-yardan tak
hamāre qabze meṅ ā gayā. 23dekheṅ,
rab isrāīl ke ḳhudā ne apnī qaum
ke āge āge amoriyoṅ ko nikāl diyā
hai. to phir āp kā is mulk par qabzā
karne kā kyā haq hai? 24āp bhī
samajhte haiṅ ki jise āp ke dewatā
kamos ne āp ke āge se nikāl diyā hai
us ke mulk par qabzā karne kā āp
kā haq hai. isī tarah jise rab hamāre
ḳhudā ne hamāre āge āge nikāl diyā
hai us ke mulk par qabzā karne kā
haq hamārā hai. 25kyā āp apne āp
ko moābī bādshāh balaq bin safor
se behtar samajhte haiṅ? us ne to
isrāīl se laṛne balki jhagaṛne tak kī
himmat na kī. 26ab isrāīlī 300 sāl se
hasbon aur aroīr ke shahroṅ meṅ un
ke gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet
ābād haiṅ aur isī tarah daryā-e-arnon
ke kināre par ke shahroṅ meṅ. āp ne
is daurān in jaghoṅ par qabzā kyūṅ
na kiyā? 27chunāṅche maiṅ ne āp se
ġhalat sulūk nahīṅ kiyā balki āp hī
mere sāth ġhalat sulūk kar rahe haiṅ.
kyūṅki mujh se jang chheṛnā ġhalat
hai. rab jo munsif hai wuhī āj isrāīl
aur ammon ke jhagaṛe kā faislā kare!”

28lekin ammonī bādshāh ne iftāh ke
paiġhām par dhyān na diyā.

iftāh kī fath

29phir rab kā rūh iftāh par nāzil huā,
aur wuh jiliād aur manassī meṅ se
guzar gayā, phir jiliād ke misfāh ke
pās wāpas āyā. wahāṅ se wuh apnī
fauj le kar ammoniyoṅ se laṛne niklā.

30pahle us ne rab ke sāmne qasam
khāī, “agar tū mujhe ammoniyoṅ
par fath de 31aur maiṅ sahīh-salāmat
lauṭūṅ to jo kuchh bhī pahle mere
ghar ke darwāze se nikal kar mujh se
mile wuh tere lie maḳhsūs kiyā jāegā.
maiṅ use bhasm hone wālī qurbānī ke
taur par pesh karūṅga.”

32phir iftāh ammoniyoṅ se laṛne
gayā, aur rab ne use un par fath
dī. 33iftāh ne aroīr meṅ dushman ko
shikast dī aur isī tarah minnīt aur
abīl-karāmīm tak mazīd bīs shahroṅ

par qabzā kar liyā. yūṅ isrāīl ne ammon ko zer kar diyā.

iftāh kī wāpasī

34is ke bād iftāh misfāh wāpas chalā gayā. wuh abhī ghar ke qarīb thā ki us kī iklautī beṭī daf bajātī aur nāchtī huī ghar se nikal āī. iftāh kā koī aur beṭā yā beṭī nahīṅ thī. 35apnī beṭī ko dekh kar wuh ranj ke māre apne kapṛe phāṛ kar chīḳh uṭhā, "hāy merī beṭī! tū ne mujhe ḳhāk meṅ dabā kar tabāh kar diyā hai, kyūṅki maiṅ ne rab ke sāmne aisī qasam khāī hai jo badlī nahīṅ jā saktī."

36beṭī ne kahā, "abbū, āp ne qasam khā kar rab se wādā kiyā hai, is lie lāzim hai ki mere sāth wuh kuchh kareṅ jis kī qasam āp ne khāī hai. āḳhir usī ne āp ko dushman se badlā lene kī kāmyābī baḳhsh dī hai. 37lekin merī ek guzārish hai. mujhe do māh kī muhlat deṅ tāki maiṅ apnī saheliyoṅ ke sāth pahāṛoṅ meṅ jā kar apnī ġhairshādīshudā hālat par mātam karūṅ."

38iftāh ne ijāzat dī. phir beṭī do māh ke lie apnī saheliyoṅ ke sāth pahāṛoṅ meṅ chalī gaī aur apnī ġhairshādīshudā hālat par mātam kiyā. 39phir wuh apne bāp ke pās wāpas āī, aur us ne apnī qasam kā wādā pūrā kiyā. beṭī ġhairshādīshudā thī.

us waqt se isrāīl meṅ dastūr rāij hai 40ki isrāīl kī jawān aurateṅ sālānā chār din ke lie apne gharoṅ se nikal kar iftāh kī beṭī kī yād meṅ jashn manātī haiṅ.

ifrāīm kā qabīlā iftāh par hamlā kartā hai

12 ammoniyoṅ par fath ke bād ifrāīm ke qabīle ke ādmī jamā hue aur daryā-e-yardan ko pār karke iftāh ke pās āe jo safon meṅ thā. unhoṅ ne shikāyat kī, "āp kyūṅ hameṅ bulāe baġhair ammoniyoṅ se laṛne gae. ab ham āp ko āp ke ghar samet jalā deṅge!"

2iftāh ne etirāz kiyā, "jab merī aur merī qaum kā ammoniyoṅ ke sāth saḳht jhagaṛā chhiṛ gayā to maiṅ ne āp ko bulāyā, lekin āp ne mujhe un ke hāth se na bachāyā. 3jab maiṅ ne dekhā ki āp madad nahīṅ kareṅge to apnī jān ḳhatre meṅ ḍāl kar āp ke baġhair hī ammoniyoṅ se laṛne gayā. aur rab ne mujhe un par fath baḳhshī. ab mujhe batāeṅ ki āp kyūṅ mere pās ā kar mujh par hamlā karnā chāhte haiṅ?"

4ifrāīmiyoṅ ne jawāb diyā, "tum jo jiliād meṅ rahte ho bas ifrāīm aur manassī ke qabīloṅ se nikle hue bhagoṛe ho." tab iftāh ne jiliād ke mardoṅ ko jamā kiyā aur ifrāīmiyoṅ se laṛ kar unheṅ shikast dī.

5phir jiliādiyoṅ ne daryā-e-yardan
ke kam-gahre maqāmoṅ par qabzā
kar liyā. jab koī guzarnā chāhtā to
wuh pūchhte, “kyā āp ifrāīmī haiṅ?”
agar wuh inkār kartā 6to jiliād ke
mard kahte, “to phir lafz ‘shibbolet’[a]
boleṅ.” agar wuh ifrāīmī hotā to is ke
bajāe “sibbolet” kahtā. phir jiliādī use
pakaṛ kar wahīṅ mār ḍālte. us waqt
kul 42,000 ifrāīmī halāk hue.

7iftāh ne chhih sāl isrāīl kī
rāhnumāī kī. jab faut huā to use jiliād
ke kisī shahr meṅ dafnāyā gayā.

ibzān, ailon aur abdon

8iftāh ke bād ibzān isrāīl kā qāzī
banā. wuh bait-laham meṅ ābād thā,
9aur us ke 30 beṭe aur 30 beṭiyāṅ
thīṅ. us kī tamām beṭiyāṅ shādīshudā
thīṅ aur is wajah se bāp ke ghar meṅ
nahīṅ rahtī thīṅ. lekin use 30 beṭoṅ
ke lie bīwiyāṅ mil gaī thīṅ, aur sab us
ke ghar meṅ rahte the. ibzān ne sāt
sāl ke daurān isrāīl kī rāhnumāī kī.
10phir wuh intiqāl kar gayā aur bait-
laham meṅ dafnāyā gayā.

11us ke bād ailon qāzī banā. wuh
zabūlūn ke qabīle se thā aur 10 sāl
ke daurān isrāīl kī rāhnumāī kartā
rahā. 12jab wuh kūch kar gayā to use
zabūlūn ke ayyālon meṅ dafn kiyā
gayā.

13phir abdon bin hillel qāzī banā.
wuh shahr fir’āton kā thā. 14us ke 40
beṭe aur 30 pote the jo 70 gadhoṅ par
safar kiyā karte the. abdon ne āṭh
sāl ke daurān isrāīl kī rāhnumāī kī.
15phir wuh bhī jāṅ-ba-haq ho gayā,
aur use amālīqiyoṅ ke pahāṛī ilāqe ke
shahr fir’āton meṅ dafnāyā gayā, jo
us waqt ifrāīm kā hissā thā.

samsūn kī paidāish kī peshgoī

13 phir isrāīlī dubārā aisī
harkateṅ karne lage jo rab
ko burī lagīṅ. is lie us ne unheṅ
filistiyoṅ ke hawāle kar diyā jo unheṅ
40 sāl dabāte rahe. 2us waqt ek ādmī
sur’ā shahr meṅ rahtā thā jis kā nām
manohā thā. dān ke qabīle kā yih
ādmī beaulād thā, kyūṅki us kī bīwī
bāṅjh thī.

3ek din rab kā farishtā manohā kī
bīwī par zāhir huā aur kahā, “go
tujh se bachche paidā nahīṅ ho sakte,
ab tū hāmilā hogī, aur tere beṭā
paidā hogā. 4mai yā koī aur nashā-
āwar chīz mat pīnā, na koī nāpāk
chīz khānā. 5kyūṅki jo beṭā paidā
hogā wuh paidāish se hī allāh ke lie
maḳhsūs hogā. lāzim hai ki us ke bāl
kabhī na kāṭe jāeṅ. yihī bachchā isrāīl
ko filistiyoṅ se bachāne lagegā.”

6bīwī apne shauhar manohā ke pās
gaī aur use sab kuchh batāyā, “allāh

[a] yānī nadī.

kā ek bandā mere pās āyā. wuh allāh
kā farishtā lag rahā thā, yahāṅ tak ki
maiṅ saḳht ghabrā gaī. maiṅ ne us
se na pūchhā ki wuh kahāṅ se hai,
aur ḳhud us ne mujhe apnā nām na
batāyā. 7lekin us ne mujhe batāyā, ‘tū
hāmilā hogī, aur tere beṭā paidā hogā.
ab mai yā koī aur nashā-āwar chīz
mat pīnā, na koī nāpāk chīz khānā.
kyūṅki beṭā paidāish se hī maut tak
allāh ke lie maḳhsūs hogā’.”

8yih sun kar manohā ne rab se
duā kī, “ai rab, barāh-e-karm mard-
e-ḳhudā ko dubārā hamāre pās bhej
tāki wuh hameṅ sikhāe ki ham us
beṭe ke sāth kyā kareṅ jo paidā hone
wālā hai.” 9allāh ne us kī sunī aur
apne farishte ko dubārā us kī bīwī ke
pās bhej diyā. us waqt wuh shauhar
ke baġhair khet meṅ thī. 10farishte ko
dekh kar wuh jaldī se manohā ke pās
āī aur use ittilā dī, “jo ādmī pichhle
dinoṅ meṅ mere pās āyā wuh dubārā
mujh par zāhir huā hai!”

11manohā uṭh kar apnī bīwī ke
pīchhe pīchhe farishte ke pās āyā. us
ne pūchhā, “kyā āp wuhī ādmī haiṅ
jis ne pichhle dinoṅ meṅ merī bīwī se
bāt kī thī?” farishte ne jawāb diyā, “jī,
maiṅ hī thā.” 12phir manohā ne sawāl
kiyā, “jab āp kī peshgoī pūrī ho jāegī
to hameṅ beṭe ke tarz-e-zindagī aur
sulūk ke silsile meṅ kin kin bātoṅ kā
ḳhayāl karnā hai?”

13rab ke farishte ne jawāb diyā,
“lāzim hai ki terī bīwī un tamām
chīzoṅ se parhez kare jin kā zikr maiṅ
ne kiyā. 14wuh angūr kī koī bhī
paidāwār na khāe. na wuh mai, na
koī aur nashā-āwar chīz pie. nāpāk
chīzeṅ khānā bhī manā hai. wuh merī
har hidāyat par amal kare.”

15manohā ne rab ke farishte se
guzārish kī, “mehrbānī karke thoṛī
der hamāre pās ṭhahreṅ tāki ham
bakrī kā bachchā zabah karke āp ke
lie khānā tayyār kar sakeṅ.” 16ab tak
manohā ne yih bāt nahīṅ pahchānī
thī ki mehmān asal meṅ rab kā
farishtā hai. farishte ne jawāb diyā,
“ḳhwāh tū mujhe roke bhī maiṅ
kuchh nahīṅ khāūṅgā. lekin agar
tū kuchh karnā chāhe to bakrī kā
bachchā rab ko bhasm hone wālī
qurbānī ke taur par pesh kar.”

17manohā ne us se pūchhā, “āp
kā kyā nām hai? kyūṅki jab āp kī
yih bāteṅ pūrī ho jāeṅgī to ham āp
kī izzat karnā chāheṅge.” 18farishte
ne sawāl kiyā, “tū merā nām kyūṅ
jānanā chāhtā hai? wuh to terī
samajh se bāhar hai.” 19phir manohā
ne ek baṛe patthar par rab ko bakrī
kā bachchā aur ġhallā kī nazar pesh
kī. tab rab ne manohā aur us kī bīwī
ke deḳhte deḳhte ek hairatangez kām
kiyā. 20jab āg ke shole āsmān kī taraf
buland hue to rab kā farishtā shole
meṅ se ūpar chaṛh kar ojhal ho gayā.

manohā aur us kī bīwī muṅh ke bal
gir gae.
21jab rab kā farishtā dubārā
manohā aur us kī bīwī par zāhir na
huā to manohā ko samajh āī ki rab
kā farishtā hī thā. 22wuh pukār uṭhā,
"hāy, ham mar jāeṅge, kyūṅki ham
ne allāh ko dekhā hai!" 23lekin us kī
bīwī ne etirāz kiyā, "agar rab hameṅ
mār ḍālnā chāhtā to wuh hamārī
qurbānī qabūl na kartā. phir na wuh
ham par yih sab kuchh zāhir kartā,
na hameṅ aisī bāteṅ batātā."
24kuchh der ke bād manohā ke hāṅ
beṭā paidā huā. bīwī ne us kā nām
samsūn rakhā. bachchā baṛā hotā
gayā, aur rab ne use barkat dī. 25allāh
kā rūh pahlī bār mahane-dān meṅ jo
sur'ā aur istāl ke darmiyān hai us par
nāzil huā.

samsūn kī filistī aurat se shādī

14 ek din samsūn timnat meṅ
filistiyoṅ ke pās ṭhahrā huā
thā. wahāṅ us ne ek filistī aurat
dekhī jo use pasand āī. 2apne ghar
lauṭ kar us ne apne wālidain ko
batāyā, "mujhe timnat kī ek filistī
aurat pasand āī hai. us ke sāth merā
rishtā bāndhne kī koshish kareṅ." 3us
ke wālidain ne jawāb diyā, "kyā āp
ke rishtedāroṅ aur qaum meṅ koī
qābil-e-qabūl aurat nahīṅ hai? āp
ko nāmaḳhtūn aur bedīn filistiyoṅ
ke pās jā kar un meṅ se koī aurat
ḍhūṅḍne kī kyā zarūrat thī?" lekin
samsūn bazid rahā, "usī ke sāth merī
shādī karāeṅ! wuhī mujhe ṭhīk lagtī
hai."
4us ke māṅ-bāp ko mālūm nahīṅ
thā ki yih sab kuchh rab kī taraf se hai
jo filistiyoṅ se laṛne kā mauqā talāsh
kar rahā thā. kyūṅki us waqt filistī
isrāīl par hukūmat kar rahe the.
5chunāṅche samsūn apne māṅ-bāp
samet timnat ke lie rawānā huā. jab
wuh timnat ke angūr ke bāġhoṅ ke
qarīb pahuṅche to samsūn apne māṅ-
bāp se alag ho gayā. achānak ek
jawān sherbabar dahāṛtā huā us par
ṭūṭ paṛā. 6tab allāh kā rūh itne zor
se samsūn par nāzil huā ki us ne
apne hāthoṅ se sher ko yūṅ phāṛ ḍālā,
jis tarah ām ādmī bakrī ke chhoṭe
bachche ko phāṛ ḍāltā hai. lekin us
ne apne wālidain ko is ke bāre meṅ
kuchh na batāyā. 7āge nikal kar wuh
timnat pahuṅch gayā. mazkūrā filistī
aurat se bāt huī aur wuh use ṭhīk lagī.
8kuchh der ke bād wuh shādī karne
ke lie dubārā timnat gae. shahr
pahuṅchne se pahle samsūn rāste se
haṭ kar sherbabar kī lāsh ko deḳhne
gayā. wahāṅ kyā deḳhtā hai ki shahd
kī makkhiyoṅ ne sher ke pinjar meṅ
apnā chhattā banā liyā hai. 9samsūn
ne us meṅ hāth ḍāl kar shahd ko nikāl
liyā aur use khāte hue chalā. jab wuh
apne māṅ-bāp ke pās pahuṅchā to us

ne unheṅ bhī kuchh diyā, magar yih
na batāyā ki kahāṅ se mil gayā hai.
10timnat pahuṅch kar samsūn kā
bāp dulhan ke ḳhāndān se milā jabki
samsūn ne dūlhe kī haisiyat se aisī
ziyāfat kī jis tarah us zamāne meṅ
dastūr thā.

filistī samsūn ko dhokā dete haiṅ

11jab dulhan ke ghar wāloṅ ko patā
chalā ki samsūn timnat pahuṅch gayā
hai to unhoṅ ne us ke pās 30 jawān
ādmī bhej die ki us ke sāth ḳhushī
manāeṅ. 12samsūn ne un se kahā,
"maiṅ āp se pahelī pūchhtā hūṅ. agar
āp ziyāfat ke sāt dinoṅ ke daurān is
kā hal batā sakeṅ to maiṅ āp ko katān
ke 30 qīmtī kurte aur 30 shāndār sūṭ
de dūṅgā. 13lekin agar āp mujhe is kā
sahīh matlab na batā sakeṅ to āp ko
mujhe 30 qīmtī kurte aur 30 shāndār
sūṭ dene paṛeṅge." unhoṅ ne jawāb
diyā, "apnī pahelī sunāeṅ."
14samsūn ne kahā, "khāne wāle
meṅ se khānā niklā aur zor-āwar meṅ
se miṭhās."
tīn din guzar gae. jawān pahelī
kā matlab na batā sake. 15chauthe
din unhoṅ ne dulhan ke pās jā kar
use dhamkī dī, "apne shauhar ko
hameṅ pahelī kā matlab batāne par
uksāo, warnā ham tumheṅ tumhāre
ḳhāndān samet jalā deṅge. kyā tum
logoṅ ne hameṅ sirf is lie dāwat dī ki
hameṅ lūṭ lo?"
16dulhan samsūn ke pās gaī aur
āṅsū bahā bahā kar kahne lagī, "tū
mujhe pyār nahīṅ kartā! haqīqat
meṅ tū mujh se nafrat kartā hai. tū
ne merī qaum ke logoṅ se pahelī
pūchhī hai lekin mujhe is kā matlab
nahīṅ batāyā." samsūn ne jawāb diyā,
"maiṅ ne apne māṅ-bāp ko bhī is kā
matlab nahīṅ batāyā to tujhe kyūṅ
batāūṅ?" 17ziyāfat ke pūre hafte ke
daurān dulhan us ke sāmne rotī rahī.
sātweṅ din samsūn dulhan kī
iltijāoṅ se itnā tang ā gayā ki us
ne use pahelī kā hal batā diyā.
tab dulhan ne phurtī se sab kuchh
filistiyoṅ ko sunā diyā. 18sūraj ke
ġhurūb hone se pahle pahle shahr
ke mardoṅ ne samsūn ko pahelī kā
matlab batāyā, "kyā koī chīz shahd se
zyādā mīṭhī aur sherbabar se zyādā
zor-āwar hotī hai?" samsūn ne yih
sun kar kahā, "āp ne merī jawān
gāy le kar hal chalāyā hai, warnā
āp kabhī bhī pahelī kā hal na nikāl
sakte." 19phir rab kā rūh us par nāzil
huā. us ne askqalūn shahr meṅ jā
kar 30 filistiyoṅ ko mār ḍālā aur un
ke libās le kar un ādmiyoṅ ko de die
jinhoṅ ne use pahelī kā matlab batā
diyā thā.
is ke bād wuh baṛe ġhusse meṅ
apne māṅ-bāp ke ghar chalā gayā.
20lekin us kī bīwī kī shādī samsūn
ke shahbāle se karāī gaī jo 30 jawān
filistiyoṅ meṅ se ek thā.

samsūn filistiyoṅ se badlā letā hai

15 kuchh din guzar gae. jab gandum kī kaṭāī hone lagī to samsūn bakrī kā bachchā apne sāth le kar apnī bīwī se milne gayā. susar ke ghar pahuṅch kar us ne bīwī ke kamre meṅ jāne kī darḳhwāst kī. lekin bāp ne inkār kiyā. [2]us ne kahā, "yih nahīṅ ho saktā! maiṅ ne beṭī kī shādī āp ke shahbāle se karā dī hai. asal meṅ mujhe yaqīn ho gayā thā ki ab āp us se saḳht nafrat karte haiṅ. lekin koī bāt nahīṅ. us kī chhoṭī bahan se shādī kar leṅ. wuh zyādā ḳhūbsūrat hai."

[3]samsūn bolā, "is dafā maiṅ filistiyoṅ se ḳhūb badlā lūṅgā, aur koī nahīṅ kah sakegā ki maiṅ haq par nahīṅ hūṅ." [4]wahāṅ se nikal kar us ne 300 lomṛiyoṅ ko pakaṛ liyā. do do kī dumoṅ ko bāndh kar us ne har joṛe kī dumoṅ ke sāth mash'al lagā dī [5]aur phir mash'aloṅ ko jalā kar lomṛiyoṅ ko filistiyoṅ ke anāj ke khetoṅ meṅ bhagā diyā. khetoṅ meṅ paṛe pūle us anāj samet bhasm hue jo ab tak kāṭā nahīṅ gayā thā. angūr aur zaitūn ke bāġh bhī tabāh ho gae.

[6]filistiyoṅ ne daryāft kiyā ki yih kis kā kām hai. patā chalā ki samsūn ne yih sab kuchh kiyā hai, aur ki wajah yih hai ki timnat meṅ us ke susar ne us kī bīwī ko us se chhīn kar us ke shahbāle ko de diyā hai. yih sun kar filistī timnat gae aur samsūn ke susar ko us kī beṭī samet pakaṛ kar jalā diyā. [7]tab samsūn ne un se kahā, "yih tum ne kyā kiyā hai! jab tak maiṅ ne pūrā badlā na liyā maiṅ nahīṅ rukūṅgā." [8]wuh itne zor se un par ṭūṭ paṛā ki beshumār filistī halāk hue. phir wuh us jagah se utar kar aitām kī chaṭān ke ġhār meṅ rahne lagā.

lahī meṅ samsūn filistiyoṅ se laṛtā hai

[9]jawāb meṅ filistī fauj yahūdāh ke qabāilī ilāqe meṅ dāḳhil huī. wahāṅ wuh lahī shahr ke pās ḳhaimāzan hue. [10]yahūdāh ke bāshindoṅ ne pūchhā, "kyā wajah hai ki āp ham se laṛne āe haiṅ?" filistiyoṅ ne jawāb diyā, "ham samsūn ko pakaṛne āe haiṅ tāki us ke sāth wuh kuchh kareṅ jo us ne hamāre sāth kiyā hai."

[11]tab yahūdāh ke 3,000 mard aitām pahāṛ ke ġhār ke pās āe aur samsūn se kahā, "yih āp ne hamāre sāth kyā kiyā? āp ko to patā hai ki filistī ham par hukūmat karte haiṅ." samsūn ne jawāb diyā, "maiṅ ne un ke sāth sirf wuh kuchh kiyā jo unhoṅ ne mere sāth kiyā thā."

[12]yahūdāh ke mard bole, "ham āp ko bāndh kar filistiyoṅ ke hawāle karne āe haiṅ." samsūn ne kahā, "ṭhīk hai, lekin qasam khāeṅ ki āp ḳhud mujhe qatl nahīṅ kareṅge."

[13]unhoṅ ne jawāb diyā, "ham āp ko hargiz qatl nahīṅ kareṅge balki āp

ko sirf bāndh kar un ke hawāle kar deṅge.” chunāṅche wuh use do tāzā
tāzā rassoṅ se bāndh kar filistiyoṅ ke
pās le gae.
14samsūn abhī lahī se dūr thā ki
filistī nāre lagāte hue us kī taraf dauṛe
āe. tab rab kā rūh baṛe zor se us par
nāzil huā. us ke bāzū’oṅ se bandhe
hue rasse san ke jale hue dhāge jaise
kamzor ho gae. aur wuh pighal kar
hāthoṅ se gir gae. 15kahīṅ se gadhe
kā tāzā jabṛā pakaṛ kar us ne us ke
zarī’e hazār afrād ko mār ḍālā.
16us waqt us ne nārā lagāyā, “gadhe
ke jabṛe se maiṅ ne un ke ḍher lagāe
haiṅ! gadhe ke jabṛe se maiṅ ne hazār
mardoṅ ko mār ḍālā hai!” 17is ke bād
us ne gadhe kā yih jabṛā phaiṅk diyā.
us jagah kā nām rāmat-lahī yānī jabṛā
pahāṛī paṛ gayā.
18samsūn ko wahāṅ baṛī pyās lagī.
us ne rab ko pukār kar kahā, “tū hī
ne apne ḳhādim ke hāth se isrāīl ko
yih baṛī najāt dilāī hai. lekin ab maiṅ
pyās se mar kar nāmaḳhtūn dushman
ke hāth meṅ ā jāūṅgā.” 19tab allāh ne
lahī meṅ zamīn ko chhedā, aur gaṛhe
se pānī phūṭ niklā. samsūn us kā pānī
pī kar dubārā tāzādam ho gayā. yūṅ
us chashme kā nām ain-haqqore yānī
pukārne wāle kā chashmā paṛ gayā.
āj bhī wuh lahī meṅ maujūd hai.
20filistiyoṅ ke daur meṅ samsūn 20
sāl tak isrāīl kā qāzī rahā.

samsūn ġhazzā kā darwāzā uṭhā le jātā hai

16 ek din samsūn filistī shahr
ġhazzā meṅ āyā. wahāṅ wuh
ek kasbī ko dekh kar us ke ghar meṅ
dāḳhil huā. 2jab shahr ke bāshindoṅ
ko ittilā milī ki samsūn shahr meṅ hai
to unhoṅ ne kasbī ke ghar ko gher
liyā. sāth sāth wuh rāt ke waqt shahr
ke darwāze par tāk meṅ rahe. faislā
yih huā, “rāt ke waqt ham kuchh
nahīṅ kareṅge, jab pau phaṭegī tab
use mār ḍāleṅge.”
3samsūn ab tak kasbī ke ghar meṅ
so rahā thā. lekin ādhī rāt ko wuh
uṭh kar shahr ke darwāze ke pās
gayā aur donoṅ kiwāṛoṅ ko kunḍe
aur darwāze ke donoṅ bāzū’oṅ samet
ukhāṛ kar apne kandhoṅ par rakh
liyā. yūṅ chalte chalte wuh sab
kuchh us pahāṛī kī choṭī par le gayā
jo habrūn ke muqābil hai.

samsūn aur dalīlā

4kuchh der ke bād samsūn ek aurat
kī muhabbat meṅ giriftār ho gayā jo
wādī-e-sūriq meṅ rahtī thī. us kā
nām dalīlā thā. 5yih sun kar filistī
sardār us ke pās āe aur kahne lage,
“samsūn ko uksāeṅ ki wuh āp ko apnī
baṛī tāqat kā bhed batāe. ham jānanā
chāhte haiṅ ki ham kis tarah us par
ġhālib ā kar use yūṅ bāndh sakeṅ ki
wuh hamāre qabze meṅ rahe. agar
āp yih mālūm kar sakeṅ to ham meṅ

se har ek āp ko chāṅdī ke 1,100 sikke
degā.”
6chunāṅche dalīlā ne samsūn se
sawāl kiyā, “mujhe apnī baṛī tāqat
kā bhed batāeṅ. kyā āp ko kisī
aisī chīz se bāndhā jā saktā hai jise
āp toṛ nahīṅ sakte?” 7samsūn ne
jawāb diyā, “agar mujhe jānwaroṅ
kī sāt tāzā nasoṅ se bāndhā jāe to
phir maiṅ ām ādmī jaisā kamzor ho
jāūṅgā.” 8filistī sardāroṅ ne dalīlā ko
sāt tāzā naseṅ muhayyā kar dīṅ, aur
us ne samsūn ko un se bāndh liyā.
9kuchh filistī ādmī sāth wāle kamre
meṅ chhup gae. phir dalīlā chillā
uṭhī, “samsūn, filistī āp ko pakaṛne
āe haiṅ!” yih sun kar samsūn ne
nasoṅ ko yūṅ toṛ diyā jis tarah ḍorī
ṭūṭ jātī hai jab āg meṅ se guzartī
hai. chunāṅche us kī tāqat kā pol na
khulā.
10dalīlā kā muṅh laṭak gayā. “āp ne
jhūṭ bol kar mujhe bewuqūf banāyā
hai. ab āeṅ, mehrbānī karke mujhe
batāeṅ ki āp ko kis tarah bāndhā
jā saktā hai.” 11samsūn ne jawāb
diyā, “agar mujhe ġhairistemālshudā
rassoṅ se bāndhā jāe to phir hī maiṅ
ām ādmī jaisā kamzor ho jāūṅgā.”
12dalīlā ne nae rasse le kar use un se
bāndh liyā. is martabā bhī filistī sāth
wāle kamre meṅ chhup gae the. phir
dalīlā chillā uṭhī, “samsūn, filistī āp
ko pakaṛne āe haiṅ!” lekin is bār bhī
samsūn ne rassoṅ ko yūṅ toṛ liyā jis
tarah ām ādmī ḍorī ko toṛ letā hai.
13dalīlā ne shikāyat kī, “āp bār bār
jhūṭ bol kar merā mazāq uṛā rahe
haiṅ. ab mujhe batāeṅ ki āp ko kis
tarah bāndhā jā saktā hai.” samsūn
ne jawāb diyā, “lāzim hai ki āp merī
sāt zulfoṅ ko khaḍḍī ke tāne ke sāth
buneṅ. phir hī ām ādmī jaisā kamzor
ho jāūṅgā.” 14jab samsūn so rahā
thā to dalīlā ne aisā hī kiyā. us kī
sāt zulfoṅ ko tāne ke sāth bun kar
us ne use shaṭal ke zarī’e khaḍḍī ke
sāth lagāyā. phir wuh chillā uṭhī,
“samsūn, filistī āp ko pakaṛne āe
haiṅ!” samsūn jāg uṭhā aur apne
bāloṅ ko shaṭal samet khaḍḍī se nikāl
liyā.
15yih dekh kar dalīlā ne muṅh
phulā kar malāmat kī, “āp kis tarah
dāwā kar sakte haiṅ ki mujh se
muhabbat rakhte haiṅ? ab āp ne tīn
martabā merā mazāq uṛā kar mujhe
apnī baṛī tāqat kā bhed nahīṅ batāyā.”
16roz-ba-roz wuh apnī bātoṅ se us kī
nāk meṅ dam kartī rahī. āḳhirkār
samsūn itnā tang ā gayā ki us kā jīnā
dūbhar ho gayā. 17phir us ne use khul
kar bāt batāī, “maiṅ paidāish hī se
allāh ke lie maḳhsūs hūṅ, is lie mere
bāloṅ ko kabhī nahīṅ kāṭā gayā. agar
sar ko munḍwāyā jāe to merī tāqat
jātī rahegī aur maiṅ har dūsre ādmī
jaisā kamzor ho jāūṅgā.”

18dalīlā ne jān liyā ki ab samsūn ne
mujhe pūrī haqīqat batāī hai. us ne
filistī sardāroṅ ko ittilā dī, "āo, kyūṅki
is martabā us ne mujhe apne dil kī
har bāt batāī hai." yih sun kar wuh
muqarrarā chāṅdī apne sāth le kar
dalīlā ke pās āe.
19dalīlā ne samsūn kā sar apnī god
meṅ rakh kar use sulā diyā. phir us
ne ek ādmī ko bulā kar samsūn kī sāt
zulfoṅ ko munḍwāyā. yūṅ wuh use
past karne lagī, aur us kī tāqat jātī
rahī. 20phir wuh chillā uṭhī, "samsūn,
filistī āp ko pakaṛne āe haiṅ!" samsūn
jāg uṭhā aur sochā, "maiṅ pahle kī
tarah ab bhī apne āp ko bachā kar
bandhan ko toṛ dūṅgā." afsos, use
mālūm nahīṅ thā ki rab ne use chhoṛ
diyā hai. 21filistiyoṅ ne use pakaṛ kar
us kī āṅkheṅ nikāl dīṅ. phir wuh
use ġhazzā le gae jahāṅ use pītal kī
zanjīroṅ se bāndhā gayā. wahāṅ wuh
qaidḳhāne kī chakkī pīsā kartā thā.
22lekin hote hote us ke bāl dubārā
baṛhne lage.

samsūn kā āḳhirī intiqām

23ek din filistī sardār baṛā jashn
manāne ke lie jamā hue. unhoṅ
ne apne dewatā dajūn ko jānwaroṅ
kī bahut sī qurbāniyāṅ pesh karke
apnī fath kī ḳhushī manāī. wuh
bole, "hamāre dewatā ne hamāre
dushman samsūn ko hamāre hawāle
kar diyā hai." 24samsūn ko dekh kar
awām ne dajūn kī tamjīd karke kahā,
"hamāre dewatā ne hamāre dushman
ko hamāre hawāle kar diyā hai! jis ne
hamāre mulk ko tabāh kiyā aur ham
meṅ se itne logoṅ ko mār ḍālā wuh
ab hamāre qābū meṅ ā gayā hai!"
25is qism kī bāteṅ karte karte un kī
ḳhushī kī intihā na rahī. tab wuh
chillāne lage, "samsūn ko bulāo tāki
wuh hamāre diloṅ ko bahlāe."
chunāṅche use un kī tafrīh ke
lie jel se lāyā gayā aur do satūnoṅ
ke darmiyān khaṛā kar diyā gayā.
26samsūn us laṛke se muḳhātib huā jo
us kā hāth pakaṛ kar us kī rāhnumāī
kar rahā thā, "mujhe chhat ko uṭhāne
wāle satūnoṅ ke pās le jāo tāki maiṅ
un kā sahārā lūṅ." 27imārat mardoṅ
aur auratoṅ se bharī thī. filistī
sardār bhī sab āe hue the. sirf chhat
par samsūn kā tamāshā deḳhne wāle
taqrīban 3,000 afrād the.
28phir samsūn ne duā kī, "ai rab
qādir-e-mutlaq, mujhe yād kar. bas
ek dafā aur mujhe pahle kī tarah
quwwat atā farmā tāki maiṅ ek hī
wār se filistiyoṅ se apnī āṅkhoṅ kā
badlā le sakūṅ." 29yih kah kar samsūn
ne un do markazī satūnoṅ ko pakaṛ
liyā jin par chhat kā pūrā wazn thā.
un ke darmiyān khaṛe ho kar us ne
pūrī tāqat se zor lagāyā 30aur duā
kī, "mujhe filistiyoṅ ke sāth marne
de!" achānak satūn hil gae aur
chhat dhaṛām se filistiyoṅ ke tamām

sardāroṅ aur bāqī logoṅ par gir gaī.
is tarah samsūn ne pahle kī nisbat
marte waqt kahīṅ zyādā filistiyoṅ ko
mār ḍālā.

31 samsūn ke bhāī aur bāqī ghar
wāle āe aur us kī lāsh ko uṭhā kar
us ke bāp manohā kī qabr ke pās
le gae. wahāṅ yānī sur'ā aur istāl
ke darmiyān unhoṅ ne use dafnāyā.
samsūn 20 sāl isrāīl kā qāzī rahā.

mīkāh kā but

17 ifrāīm ke pahāṛī ilāqe meṅ
ek ādmī rahtā thā jis kā nām
mīkāh thā. 2 ek din us ne apnī māṅ se
bāt kī, "āp ke chāṅdī ke 1,100 sikke
chorī ho gae the, nā? us waqt āp ne
mere sāmne hī chor par lānat bhejī
thī. ab dekheṅ, wuh paise mere pās
haiṅ. maiṅ hī chor hūṅ." yih sun
kar māṅ ne jawāb diyā, "mere beṭe,
rab tujhe barkat de!" 3 mīkāh ne use
tamām paise wāpas kar die, aur māṅ
ne elān kiyā, "ab se yih chāṅdī rab
ke lie maḳhsūs ho! maiṅ āp ke lie
tarāshā aur ḍhālā huā but banwā kar
chāṅdī āp ko wāpas kar detī hūṅ."

4 chunāṅche jab beṭe ne paise
wāpas kar die to māṅ ne us ke 200
sikke sunār ke pās le jā kar lakaṛī kā
tarāshā aur ḍhālā huā but banwāyā.
mīkāh ne yih but apne ghar meṅ
khaṛā kiyā, 5 kyūṅki us kā apnā
maqdis thā. us ne mazīd but aur ek
afod[a] bhī banwāyā aur phir ek beṭe
ko apnā imām banā liyā. 6 us zamāne
meṅ isrāīl kā koī bādshāh nahīṅ thā
balki har koī wuhī kuchh kartā jo use
durust lagtā thā.

7 un dinoṅ meṅ lāwī ke qabīle kā
ek jawān ādmī yahūdāh ke qabīle ke
shahr bait-laham meṅ ābād thā. 8 ab
wuh shahr ko chhoṛ kar rihāish kī koī
aur jagah talāsh karne lagā. ifrāīm ke
pahāṛī ilāqe meṅ se safar karte karte
wuh mīkāh ke ghar pahuṅch gayā.
9 mīkāh ne pūchhā, "āp kahāṅ se āe
haiṅ?" jawān ne jawāb diyā, "maiṅ
lāwī hūṅ. maiṅ yahūdāh ke shahr
bait-laham kā rahne wālā hūṅ lekin
rihāish kī kisī aur jagah kī talāsh meṅ
hūṅ."

10 mīkāh bolā, "yahāṅ mere pās
apnā ghar banā kar mere bāp aur
imām baneṅ. tab āp ko sāl meṅ
chāṅdī ke das sikke aur zarūrat ke
mutābiq kapṛe aur ḳhurāk milegī."

11 lāwī muttafiq huā. wuh wahāṅ
ābād huā, aur mīkāh ne us ke sāth
beṭoṅ kā sā sulūk kiyā. 12 us ne
use imām muqarrar karke sochā,
13 "ab rab mujh par mehrbānī karegā,
kyūṅki lāwī merā imām ban gayā
hai."

[a] ām taur par ibrānī meṅ afod kā matlab imām-e-āzam kā bālāposh thā (dekhie ḳhurūj 28:4), lekin yahāṅ is se murād butparastī kī koī chīz hai.

dān kā qabīlā zamīn kī talāsh kartā hai

18 un dinoṅ meṅ isrāīl kā bādshāh nahīṅ thā. aur ab tak dān ke qabīle ko apnā koī qabāilī ilāqā nahīṅ milā thā, is lie us ke log kahīṅ ābād hone kī talāsh meṅ rahe. [2]unhoṅ ne apne ḳhāndānoṅ meṅ se sur'ā aur istāl ke pāṅch tajribākār faujiyoṅ ko chun kar unheṅ mulk kī taftīsh karne ke lie bhej diyā. yih mard ifrāīm ke pahāṛī ilāqe meṅ se guzar kar mīkāh ke ghar ke pās pahuṅch gae. jab wuh wahāṅ rāt ke lie ṭhahre hue the [3]to unhoṅ ne dekhā ki jawān lāwī bait-laham kī bolī boltā hai. us ke pās jā kar unhoṅ ne pūchhā, "kaun āp ko yahāṅ lāyā hai? āp yahāṅ kyā karte haiṅ? aur āp kā is ghar meṅ rahne kā kyā maqsad hai?" [4]lāwī ne unheṅ apnī kahānī sunāī, "mīkāh ne mujhe naukarī de kar apnā imām banā liyā hai." [5]phir unhoṅ ne us se guzārish kī, "allāh se daryāft kareṅ ki kyā hamāre safar kā maqsad pūrā ho jāegā yā nahīṅ?" [6]lāwī ne unheṅ tasallī dī, "salāmatī se āge baṛheṅ. āp ke safar kā maqsad rab ko qabūl hai, aur wuh āp ke sāth hai."

[7]tab yih pāṅch ādmī āge nikle aur safar karte karte lais pahuṅch gae. unhoṅ ne dekhā ki wahāṅ ke log saidāniyoṅ kī tarah pursukūn aur befikr zindagī guzār rahe haiṅ. koī nahīṅ thā jo unheṅ dabātā yā un par zulm kartā. yih bhī mālūm huā ki agar un par hamlā kiyā jāe to un kā ittihādī shahr saidā un se itnī dūr hai ki un kī madad nahīṅ kar sakegā, aur qarīb koī ittihādī nahīṅ hai jo un kā sāth de. [8]wuh pāṅch jāsūs sur'ā aur istāl wāpas chale gae. jab wahāṅ pahuṅche to dūsroṅ ne pūchhā, "safar kaisā rahā?" [9]jāsūsoṅ ne jawāb meṅ kahā, "āeṅ, ham jang ke lie nikleṅ! hameṅ ek behtarīn ilāqā mil gayā hai. āp kyūṅ jhijak rahe haiṅ? jaldī kareṅ, ham nikleṅ aur us mulk par qabzā kar leṅ! [10]wahāṅ ke log befikr haiṅ aur hamle kī tawaqqo hī nahīṅ karte. aur zamīn wasī aur zarḳhez hai, us meṅ kisī bhī chīz kī kamī nahīṅ hai. allāh āp ko wuh mulk dene kā irādā rakhtā hai."

dān ke mard mīkāh kā but imām samet chhīn lete haiṅ

[11]dān ke qabīle ke 600 musallah ādmī sur'ā aur istāl se rawānā hue. [12]rāste meṅ unhoṅ ne apnī lashkargāh yahūdāh ke shahr qiryat-yārīm ke qarīb lagāī. is lie yih jagah āj tak mahane-dān yānī dān kī ḳhaimāgāh kahlātī hai. [13]wahāṅ se wuh ifrāīm ke pahāṛī ilāqe meṅ dāḳhil hue aur chalte chalte mīkāh ke ghar pahuṅch gae.

[14]jin pāṅch mardoṅ ne lais kī taftīsh kī thī unhoṅ ne apne sāthiyoṅ se kahā, "kyā āp ko mālūm hai ki in

gharoṅ meṅ ek afod, ek tarāshā aur ḍhālā huā but aur dīgar kaī but haiṅ? ab soch leṅ ki kyā kiyā jāe."

15pāṅchoṅ ne mīkāh ke ghar meṅ dāḳhil ho kar jawān lāwī ko salām kiyā 16jabki bāqī 600 musallah mard geṭ par khaṛe rahe. 17jab lāwī bāhar khaṛe mardoṅ ke pās gayā to in pāṅchoṅ ne andar ghus kar tarāshā aur ḍhālā huā but, afod aur bāqī but chhīn lie. 18yih dekh kar lāwī chīḳhne lagā, "kyā kar rahe ho!"

19unhoṅ ne kahā, "chup! koī bāt na karo balki hamāre sāth jā kar hamāre bāp aur imām bano. hamāre sāth jāoge to pūre qabīle ke imām banoge. kyā yih ek hī ḳhāndān kī ḳhidmat karne se kahīṅ behtar nahīṅ hogā?" 20yih sun kar imām ḳhush huā. wuh afod, tarāshā huā but aur bāqī butoṅ ko le kar musāfiroṅ meṅ sharīk ho gayā. 21phir dān ke mard rawānā hue. un ke bāl-bachche, maweshī aur qīmtī māl-o-matā un ke āge āge thā.

22jab mīkāh ko bāt kā patā chalā to wuh apne paṛosiyoṅ ko jamā karke un ke pīchhe dauṛā. itne meṅ dān ke log ghar se dūr nikal chuke the. 23jab wuh sāmne nazar āe to mīkāh aur us ke sāthiyoṅ ne chīḳhte chillāte unheṅ rukne ko kahā. dān ke mardoṅ ne pīchhe dekh kar mīkāh se kahā, "kyā bāt hai? apne in logoṅ ko bulā kar kyūṅ le āe ho?" 24mīkāh ne jawāb diyā, "tum logoṅ ne mere butoṅ ko chhīn liyā go maiṅ ne unheṅ ḳhud banwāyā hai. mere imām ko bhī sāth le gae ho. mere pās kuchh nahīṅ rahā to ab tum pūchhte ho ki kyā bāt hai?"

25dān ke afrād bole, "ḳhāmosh! ḳhabardār, hamāre kuchh log tezmizāj haiṅ. aisā na ho ki wuh ġhusse meṅ ā kar tum ko tumhāre ḳhāndān samet mār ḍāleṅ." 26yih kah kar unhoṅ ne apnā safar jārī rakhā. mīkāh ne jān liyā ki maiṅ apne thoṛe ādmiyoṅ ke sāth un kā muqābalā nahīṅ kar sakūṅgā, is lie wuh muṛ kar apne ghar wāpas chalā gayā. 27us ke but dān ke qabze meṅ rahe, aur imām bhī un meṅ ṭik gayā.

lais par qabzā aur dān kī butparastī

phir wuh lais ke ilāqe meṅ dāḳhil hue jis ke bāshinde pursukūn aur befikr zindagī guzār rahe the. dān ke faujī un par ṭūṭ paṛe aur sab ko talwār se qatl karke shahr ko bhasm kar diyā. 28kisī ne bhī un kī madad na kī, kyūṅki saidā bahut dūr thā, aur qarīb koī ittihādī nahīṅ thā jo un kā sāth detā. yih shahr bait-rahob kī wādī meṅ thā. dān ke afrād shahr ko az sar-e-nau tāmīr karke us meṅ ābād hue. 29aur unhoṅ ne us kā nām apne qabīle ke bānī ke nām par dān rakhā (dān isrāīl kā beṭā thā).

30wahāṅ unhoṅ ne tarāshā huā but rakh kar pūjā ke intizām par yūnatan muqarrar kiyā jo mūsā ke

beṭe jairsom kī aulād meṅ se thā. jab yūnatan faut huā to us kī aulād qaum kī jilāwatanī tak dān ke qabīle meṅ yihī ḳhidmat kartī rahī.

31mīkāh kā banwāyā huā but tab tak dān meṅ rahā jab tak allāh kā ghar sailā meṅ thā.

ek lāwī kī apnī dāshtā ke sāth sulah

19 us zamāne meṅ jab isrāīl kā koī bādshāh nahīṅ thā ek lāwī ne apne ghar meṅ dāshtā rakhī jo yahūdāh ke shahr bait-laham kī rahne wālī thī. ādmī ifrāīm ke pahāṛī ilāqe ke kisī dūrdarāz kone meṅ ābād thā. 2lekin ek din aurat mard se nārāz huī aur maike wāpas chalī gaī. chār māh ke bād 3lāwī do gadhe aur apne naukar ko le kar bait-laham ke lie rawānā huā tāki dāshtā kā ġhussā ṭhanḍā karke use wāpas āne par āmādā kare.

jab us kī mulāqāt dāshtā se huī to wuh use apne bāp ke ghar meṅ le gaī. use dekh kar susar itnā ḳhush huā 4ki us ne use jāne na diyā. dāmād ko tīn din wahāṅ ṭhaharnā paṛā jis daurān susar ne us kī ḳhūb mehmān-nawāzī kī. 5chauthe din lāwī subhsawere uṭh kar apnī dāshtā ke sāth rawānā hone kī tayyāriyāṅ karne lagā. lekin susar use rok kar bolā, "pahle thoṛā bahut khā kar tāzādam ho jāeṅ, phir chale jānā." 6donoṅ dubārā khāne-pīne ke lie baiṭh gae.

susar ne kahā, "barāh-e-karm ek aur rāt yahāṅ ṭhahar kar apnā dil bahlāeṅ." 7mehmān jāne kī tayyāriyāṅ karne to lagā, lekin susar ne use ek aur rāt ṭhaharne par majbūr kiyā. chunāṅche wuh hār mān kar ruk gayā.

8pāṅchweṅ din ādmī subhsawere uṭhā aur jāne ke lie tayyār huā. susar ne zor diyā, "pahle kuchh khānā khā kar tāzādam ho jāeṅ. āp dopahar ke waqt bhī jā sakte haiṅ." chunāṅche donoṅ khāne ke lie baiṭh gae.

9dopahar ke waqt lāwī apnī bīwī aur naukar ke sāth jāne ke lie uṭhā. susar etirāz karne lagā, "ab dekheṅ, din ḍhalne wālā hai. rāt ṭhahar kar apnā dil bahlāeṅ. behtar hai ki āp kal subhsawere hī uṭh kar ghar ke lie rawānā ho jāeṅ." 10-11lekin ab lāwī kisī bhī sūrat meṅ ek aur rāt ṭhaharnā nahīṅ chāhtā thā. wuh apne gadhoṅ par zīn kas kar apnī bīwī aur naukar ke sāth rawānā huā.

chalte chalte din ḍhalne lagā. wuh yabūs yānī yarūshalam ke qarīb pahuṅch gae the. shahr ko dekh kar naukar ne mālik se kahā, "āeṅ, ham yabūsiyoṅ ke is shahr meṅ jā kar wahāṅ rāt guzāreṅ." 12lekin lāwī ne etirāz kiyā, "nahīṅ, yih ajnabiyoṅ kā shahr hai. hameṅ aisī jagah rāt nahīṅ guzārnā chāhie jo isrāīlī nahīṅ hai. behtar hai ki ham āge jā kar jibiā kī taraf baṛheṅ. 13agar ham jaldī

kareṅ to ho saktā hai ki jibiā yā us se
āge rāmā tak pahuṅch sakeṅ. wahāṅ
ārām se rāt guzār sakeṅge."
14chunāṅche wuh āge nikle. jab
sūraj ġhurūb hone lagā to wuh
binyamīn ke qabīle ke shahr jibiā ke
qarīb pahuṅch gae 15aur rāste se haṭ
kar shahr meṅ dāḳhil hue. lekin koī
un kī mehmān-nawāzī nahīṅ karnā
chāhtā thā, is lie wuh shahr ke chauk
meṅ ruk gae.
16phir andhere meṅ ek būṛhā ādmī
wahāṅ se guzarā. asal meṅ wuh
ifrāīm ke pahāṛī ilāqe kā rahne wālā
thā aur jibiā meṅ ajnabī thā, kyūṅki
bāqī bāshinde binyamīnī the. ab
wuh khet meṅ apne kām se fāriġh
ho kar shahr meṅ wāpas āyā thā.
17musāfiroṅ ko chauk meṅ dekh kar
us ne pūchhā, "āp kahāṅ se āe aur
kahāṅ jā rahe haiṅ?" 18lāwī ne jawāb
diyā, "ham yahūdāh ke bait-laham
se āe haiṅ aur ifrāīm ke pahāṛī ilāqe
ke ek dūrdarāz kone tak safar kar
rahe haiṅ. wahāṅ merā ghar hai
aur wahīṅ se maiṅ rawānā ho kar
bait-laham chalā gayā thā. is waqt
maiṅ rab ke ghar jā rahā hūṅ. lekin
yahāṅ jibiā meṅ koī nahīṅ jo hamārī
mehmān-nawāzī karne ke lie tayyār
ho, 19hālāṅki hamāre pās khāne kī
tamām chīzeṅ maujūd haiṅ. gadhoṅ
ke lie bhūsā aur chārā hai, aur hamāre
lie bhī kāfī roṭī aur mai hai. hameṅ
kisī bhī chīz kī zarūrat nahīṅ hai."
20būṛhe ne kahā, "phir maiṅ āp ko
apne ghar meṅ ḳhushāmdīd kahtā
hūṅ. agar āp ko koī chīz darkār
ho to maiṅ use muhayyā karūṅga.
har sūrat meṅ chauk meṅ rāt mat
guzārnā." 21wuh musāfiroṅ ko apne
ghar le gayā aur gadhoṅ ko chārā
khilāyā. mehmānoṅ ne apne pāoṅ
dho kar khānā khāyā aur mai pī.

jibiā ke logoṅ kā jurm

22wuh yūṅ khāne kī rifāqat se
lutfandoz ho rahe the ki jibiā ke
kuchh sharīr mard ghar ko gher kar
darwāze ko zor se khaṭkhaṭāne lage.
wuh chillāe, "us ādmī ko bāhar lā jo
tere ghar meṅ ṭhahrā huā hai tāki
ham us se ziyādatī kareṅ!" 23būṛhā
ādmī bāhar gayā tāki unheṅ samjhāe,
"nahīṅ, bhāiyo, aisā shaitānī amal
mat karnā. yih ajnabī merā mehmān
hai. aisī sharmnāk harkat mat karnā!
24is se pahle maiṅ apnī kuṅwārī beṭī
aur mehmān kī dāshtā ko bāhar le ātā
hūṅ. un hī se ziyādatī kareṅ. jo jī
chāhe un ke sāth kareṅ, lekin ādmī ke
sāth aisī sharmnāk harkat na kareṅ."
25lekin bāhar ke mardoṅ ne us kī na
sunī. tab lāwī apnī dāshtā ko pakaṛ
kar bāhar le gayā aur us ke pīchhe
darwāzā band kar diyā. shahr ke
ādmī pūrī rāt us kī behurmatī karte
rahe. jab pau phaṭne lagī to unhoṅ
ne use fāriġh kar diyā. 26sūraj ke tulū
hone se pahle aurat us ghar ke pās

wāpas āī jis meṅ shauhar ṭhahrā huā thā. darwāze tak to wuh pahuṅch gaī lekin phir gir kar wahīṅ kī wahīṅ paṛī rahī.

jab din chaṛh gayā 27to lāwī jāg uṭhā aur safar karne kī tayyāriyāṅ karne lagā. jab darwāzā kholā to kyā deḳhtā hai ki dāshtā sāmne zamīn par paṛī hai aur hāth dahlīz par rakhe haiṅ. 28wuh bolā, "uṭho, ham chalte haiṅ." lekin dāshtā ne jawāb na diyā. yih dekh kar ādmī ne use gadhe par lād liyā aur apne ghar chalā gayā.

29jab pahuṅchā to us ne chhurī le kar aurat kī lāsh ko 12 ṭukṛoṅ meṅ kāṭ liyā, phir unheṅ isrāīl kī har jagah bhej diyā. 30jis ne bhī yih dekhā us ne ghabrā kar kahā, "aisā jurm hamāre darmiyān kabhī nahīṅ huā. jab se ham misr se nikal kar āe haiṅ aisī harkat deḳhne meṅ nahīṅ āī. ab lāzim hai ki ham ġhaur se socheṅ aur ek dūsre se mashwarā karke agle qadam ke bāre meṅ faislā kareṅ."

jibiā ko sazā dene kā faislā

20 tamām isrāīlī ek dil ho kar misfāh meṅ rab ke huzūr jamā hue. shimāl ke dān se le kar junūb ke bair-sabā tak sab āe. daryā-e-yardan ke pār jiliād se bhī log āe. 2isrāīlī qabīloṅ ke sardār bhī āe. unhoṅ ne mil kar ek baṛī fauj tayyār kī, talwāroṅ se les 4,00,000 mard jamā hue. 3binyamīniyoṅ ko is jamā'at ke bāre meṅ ittilā milī.

isrāīliyoṅ ne pūchhā, "hameṅ batāeṅ ki yih haibatnāk jurm kis tarah sarzad huā?" 4maqtūlā ke shauhar ne unheṅ apnī kahānī sunāī, "maiṅ apnī dāshtā ke sāth jibiā meṅ ā ṭhahrā jo binyamīniyoṅ ke ilāqe meṅ hai. ham wahāṅ rāt guzārnā chāhte the. 5yih dekh kar shahr ke mardoṅ ne mere mezbān ke ghar ko gher liyā tāki mujhe qatl kareṅ. maiṅ to bach gayā, lekin merī dāshtā se itnī ziyādatī huī ki wuh mar gaī. 6yih dekh kar maiṅ ne us kī lāsh ko ṭukṛe ṭukṛe karke yih ṭukṛe isrāīl kī mīrās kī har jagah bhej die tāki har ek ko mālūm ho jāe ki hamāre mulk meṅ kitnā ghinaunā jurm sarzad huā hai. 7is par āp sab yahāṅ jamā hue haiṅ. isrāīl ke mardo, ab lāzim hai ki āp ek dūsre se mashwarā karke faislā kareṅ ki kyā karnā chāhie."

8tamām mard ek dil ho kar khaṛe hue. sab kā faislā thā, "ham meṅ se koī bhī apne ghar wāpas nahīṅ jāegā 9jab tak jibiā ko munāsib sazā na dī jāe. lāzim hai ki ham fauran shahr par hamlā kareṅ aur is ke lie qur'ā ḍāl kar rab se hidāyat leṅ. 10ham yih faislā bhī kareṅ ki kaun kaun hamārī fauj ke lie khāne-pīne kā band-o-bast karāegā. is kām ke lie ham meṅ se har daswāṅ ādmī kāfī hai. bāqī sab log sīdhe jibiā se laṛne jāeṅ tāki us

sharmnāk jurm kā munāsib badlā leṅ
jo isrāīl meṅ huā hai."
11yūṅ tamām isrāīlī muttahid ho
kar jibiā se laṛne ke lie gae. 12rāste
meṅ unhoṅ ne binyamīn ke har
kunbe ko paiġhām bhijwāyā, "āp
ke darmiyān ghinaunā jurm huā
hai. 13ab jibiā ke in sharīr ādmiyoṅ
ko hamāre hawāle kareṅ tāki ham
unheṅ sazā-e-maut de kar isrāīl meṅ
se burāī miṭā deṅ."
lekin binyamīnī is ke lie tayyār na
hue. 14wuh pūre qabāilī ilāqe se ā
kar jibiā meṅ jamā hue tāki isrāīliyoṅ
se laṛeṅ. 15usī din unhoṅ ne apnī
fauj kā band-o-bast kiyā. jibiā ke 700
tajribākār faujiyoṅ ke ilāwā talwāroṅ
se les 26,000 afrād the. 16in faujiyoṅ
meṅ se 700 aise mard bhī the jo apne
bāeṅ hāth se falāḳhan chalāne kī itnī
mahārat rakhte the ki patthar bāl
jaise chhoṭe nishāne par bhī lag jātā
thā. 17dūsrī taraf isrāīl ke 4,00,000
faujī khaṛe hue, aur har ek ke pās
talwār thī.
18pahle isrāīlī bait-el chale gae.
wahāṅ unhoṅ ne allāh se daryāft
kiyā, "kaun sā qabīlā hamāre āge
āge chale jab ham binyamīniyoṅ par
hamlā kareṅ?" rab ne jawāb diyā,
"yahūdāh sab se āge chale."

binyamīn ke ḳhilāf jang

19agle din isrāīlī rawānā hue aur
jibiā ke qarīb pahuṅch kar apnī
lashkargāh lagāī. 20phir wuh hamlā
ke lie nikle aur tartīb se laṛne ke
lie khaṛe ho gae. 21yih dekh kar
binyamīnī shahr se nikle aur un par
ṭūṭ paṛe. natīje meṅ 22,000 isrāīlī
shahīd ho gae.
22-23isrāīlī bait-el chale gae aur
shām tak rab ke huzūr rote rahe.
unhoṅ ne rab se pūchhā, "kyā ham
dubārā apne binyamīnī bhāiyoṅ se
laṛne jāeṅ?" rab ne jawāb diyā, "hāṅ,
un par hamlā karo!" yih sun kar
isrāīliyoṅ kā hauslā baṛh gayā aur
wuh agle din wahīṅ khaṛe ho gae
jahāṅ pahle din khaṛe hue the. 24lekin
jab wuh shahr ke qarīb pahuṅche
25to binyamīnī pahle kī tarah shahr
se nikal kar un par ṭūṭ paṛe. us din
talwār se les 18,000 isrāīlī shahīd ho
gae.
26phir isrāīl kā pūrā lashkar bait-
el chalā gayā. wahāṅ wuh shām tak
rab ke huzūr rote aur rozā rakhte
rahe. unhoṅ ne rab ko bhasm
hone wālī qurbāniyāṅ aur salāmatī
kī qurbāniyāṅ pesh karke 27us se
daryāft kiyā ki ham kyā kareṅ. (us
waqt allāh ke ahd kā sandūq bait-
el meṅ thā 28jahāṅ fīnhās bin ilīazar
bin hārūn imām thā.) isrāīliyoṅ ne
pūchhā, "kyā ham ek aur martabā
apne binyamīnī bhāiyoṅ se laṛne jāeṅ
yā is se bāz āeṅ?" rab ne jawāb
diyā, "un par hamlā karo, kyūṅki kal

hī maiṅ unheṅ tumhāre hawāle kar dūṅgā.”

binyamīn kā satyānās

[29]is dafā kuchh isrāīlī jibiā ke irdgird ghāt meṅ baiṭh gae. [30]bāqī afrād pahle do dinoṅ kī sī tartīb ke mutābiq laṛne ke lie khaṛe ho gae. [31]binyamīnī dubārā shahr se nikal kar un par ṭūṭ paṛe. jo rāste bait-el aur jibiā kī taraf le jāte haiṅ un par aur khule maidān meṅ unhoṅ ne taqrīban 30 isrāīliyoṅ ko mār ḍālā. yūṅ laṛte laṛte wuh shahr se dūr hote gae. [32]wuh pukāre, “ab ham unheṅ pahlī do martabā kī tarah shikast deṅge!”

lekin isrāīliyoṅ ne mansūbā bāndh liyā thā, “ham un ke āge āge bhāgte hue unheṅ shahr se dūr rāstoṅ par khaiṅch leṅge.” [33]yūṅ wuh bhāgne lage aur binyamīnī un ke pīchhe paṛ gae. lekin bāl-tamr ke qarīb isrāīlī ruk kar muṛ gae aur un kā sāmnā karne lage. ab bāqī isrāīlī jo jibā ke irdgird aur khule maidān meṅ ghāt meṅ baiṭhe the apnī chhupne kī jaghoṅ se nikal āe. [34]achānak jibiā ke binyamīniyoṅ ko 10,000 behtarīn faujiyoṅ kā sāmnā karnā paṛā, un mardoṅ kā jo pūre isrāīl se chune gae the. binyamīnī un se ḳhūb laṛne lage, lekin un kī āṅkheṅ abhī is bāt ke lie band thīṅ ki un kā anjām qarīb ā gayā hai. [35]us din isrāīliyoṅ ne rab kī madad se fath pā kar talwār se les 25,100 binyamīnī faujiyoṅ ko maut ke ghāṭ utār diyā. [36]tab binyamīniyoṅ ne jān liyā ki dushman ham par ġhālib ā gae haiṅ. kyūṅki isrāīlī fauj ne apne bhāg jāne se unheṅ jibiā se dūr khaiṅch liyā thā tāki shahr ke irdgird ghāt meṅ baiṭhe mardoṅ ko shahr par hamlā karne kā mauqā muhayyā kareṅ. [37]tab yih mard nikal kar shahr par ṭūṭ paṛe aur talwār se tamām bāshindoṅ ko mār ḍālā, [38-39]phir mansūbe ke mutābiq āg lagā kar dhueṅ kā baṛā bādal paidā kiyā tāki bhāgne wāle isrāīliyoṅ ko ishārā mil jāe ki wuh muṛ kar binyamīniyoṅ kā muqābalā kareṅ.

us waqt tak binyamīniyoṅ ne taqrīban 30 isrāīliyoṅ ko mār ḍālā thā, aur un kā ḳhayāl thā ki ham unheṅ pahle kī tarah shikast de rahe haiṅ. [40]achānak un ke pīchhe dhueṅ kā bādal āsmān kī taraf uṭhne lagā. jab binyamīniyoṅ ne muṛ kar dekhā ki shahr ke kone kone se dhuāṅ nikal rahā hai [41]to isrāīl ke mard ruk gae aur palaṭ kar un kā sāmnā karne lage.

binyamīnī saḳht ghabrā gae. kyūṅki unhoṅ ne jān liyā ki ham tabāh ho gae haiṅ. [42-43]tab unhoṅ ne mashriq ke registān kī taraf farār hone kī koshish kī. lekin ab wuh mard bhī un kā tāqqub karne lage jinhoṅ ne ghāt meṅ baiṭh kar jibiā par hamlā kiyā thā. yūṅ isrāīliyoṅ ne mafrūroṅ ko gher kar mār ḍālā. [44]us

waqt binyamīn ke 18,000 tajribākār
faujī halāk hue. 45jo bach gae wuh
registān kī chaṭān rimmon kī taraf
bhāg nikle. lekin isrāīliyoṅ ne rāste
meṅ un ke 5,000 afrād ko maut ke
ghāṭ utār diyā. is ke bād unhoṅ ne
jid'om tak un kā tāqqub kiyā. mazīd
2,000 binyamīnī halāk hue. 46is tarah
binyamīn ke kul 25,000 talwār se les
aur tajribākār faujī māre gae.
47sirf 600 mard bach kar rimmon
kī chaṭān tak pahuṅch gae. wahāṅ
wuh chār mahīne tak ṭike rahe. 48tab
isrāīlī tāqqub karne se bāz ā kar
binyamīn ke qabāilī ilāqe meṅ wāpas
āe. wahāṅ unhoṅ ne jagah-ba-jagah
jā kar sab kuchh maut ke ghāṭ utār
diyā. jo bhī unheṅ milā wuh talwār kī
zad meṅ ā gayā, ḳhwāh insān thā yā
haiwān. sāth sāth unhoṅ ne tamām
shahroṅ ko āg lagā dī.

binyamīniyoṅ ko aurateṅ miltī haiṅ

21 jab isrāīlī misfāh meṅ jamā
hue the to sab ne qasam khā
kar kahā thā, "ham kabhī bhī apnī
beṭiyoṅ kā kisī binyamīnī mard ke
sāth rishtā nahīṅ bāndheṅge." 2ab
wuh bait-el chale gae aur shām tak
allāh ke huzūr baiṭhe rahe. ro ro
kar unhoṅ ne duā kī, 3"ai rab, isrāīl
ke ḳhudā, hamārī qaum kā ek pūrā
qabīlā miṭ gayā hai! yih musībat isrāīl
par kyūṅ āī?"
4agle din wuh subhsawere uṭhe aur
qurbāngāh banā kar us par bhasm
hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāṅ
chaṛhāīṅ. 5phir wuh ek dūsre se
pūchhne lage, "jab ham misfāh meṅ
rab ke huzūr jamā hue to hamārī
qaum meṅ se kaun kaun ijtimā meṅ
sharīk na huā?" kyūṅki us waqt
unhoṅ ne qasam khā kar elān kiyā
thā, "jis ne yahāṅ rab ke huzūr
āne se inkār kiyā use zarūr sazā-
e-maut dī jāegī." 6ab isrāīliyoṅ ko
binyamīniyoṅ par afsos huā. unhoṅ
ne kahā, "ek pūrā qabīlā miṭ gayā
hai. 7ab ham un thoṛe bache-
khuche ādmiyoṅ ko bīwiyāṅ kis tarah
muhayyā kar sakte haiṅ? ham ne to
rab ke huzūr qasam khāī hai ki apnī
beṭiyoṅ kā un ke sāth rishtā nahīṅ
bāndheṅge. 8lekin ho saktā hai koī
ḳhāndān misfāh ke ijtimā meṅ na āyā
ho. āo, ham patā kareṅ." mālūm huā
ki yabīs-jiliād ke bāshinde nahīṅ āe
the. 9yih bāt faujiyoṅ ko ginane se
patā chalī, kyūṅki ginte waqt yabīs-
jiliād kā koī bhī shaḳhs fauj meṅ
nahīṅ thā.
10tab unhoṅ ne 12,000 faujiyoṅ
ko chun kar unheṅ hukm diyā,
"yabīs-jiliād par hamlā karke tamām
bāshindoṅ ko bāl-bachchoṅ samet
mār ḍālo. 11sirf kuṅwāriyoṅ ko zindā
rahne do."
12faujiyoṅ ne yabīs meṅ 400
kuṅwāriyāṅ pāīṅ. wuh unheṅ sailā le

āe jahāṅ isrāīliyoṅ kā lashkar ṭhahrā
huā thā. 13wahāṅ se unhoṅ ne apne
qāsidoṅ ko rimmon kī chaṭān ke pās
bhej kar binyamīniyoṅ ke sāth sulah
kar lī. 14phir binyamīn ke 600 mard
registān se wāpas āe, aur un ke sāth
yabīs-jiliād kī kuṅwāriyoṅ kī shādī
huī. lekin yih sab ke lie kāfī nahīṅ
thīṅ.

15isrāīliyoṅ ko binyamīn par afsos
huā, kyūṅki rab ne isrāīl ke qabīloṅ
meṅ ḳhalā ḍāl diyā thā. 16jamā'at ke
buzurgoṅ ne dubārā pūchhā, "hameṅ
binyamīn ke bāqī mardoṅ ke lie
kahāṅ se bīwiyāṅ mileṅgī? un kī
tamām aurateṅ to halāk ho gaī haiṅ.
17lāzim hai ki unheṅ un kā maurūsī
ilāqā wāpas mil jāe. aisā na ho ki
wuh bilkul miṭ jāeṅ. 18lekin ham apnī
beṭiyoṅ kī un ke sāth shādī nahīṅ
karā sakte, kyūṅki ham ne qasam
khā kar elān kiyā hai, 'jo apnī beṭī
kā rishtā binyamīn ke kisī mard se
bāndhegā us par allāh kī lānat ho'."

19yūṅ sochte sochte unheṅ
āḳhirkār yih tarkīb sūjhī, "kuchh der
ke bād yahāṅ sailā meṅ rab kī sālānā
īd manāī jāegī. sailā bait-el ke shimāl
meṅ, labūnā ke junūb meṅ aur us
rāste ke mashriq meṅ hai jo bait-el se
sikam tak le jātā hai. 20ab binyamīnī
mardoṅ ke lie hamārā mashwarā hai
ki īd ke dinoṅ meṅ angūr ke bāġhoṅ
meṅ chhup kar ghāt meṅ baiṭh jāeṅ.
21jab laṛkiyāṅ loknāch ke lie sailā se
nikleṅgī to phir bāġhoṅ se nikal kar
un par jhapaṭ paṛnā. har ādmī ek
laṛkī ko pakaṛ kar use apne ghar le
jāe. 22jab un ke bāp aur bhāī hamāre
pās ā kar āp kī shikāyat kareṅge to
ham un se kaheṅge, 'binyamīniyoṅ
par tars khāeṅ, kyūṅki jab ham ne
yabīs par fath pāī to ham un ke lie
kāfī aurateṅ hāsil na kar sake. āp
bequsūr haiṅ, kyūṅki āp ne unheṅ
apnī beṭiyoṅ ko irādatan to nahīṅ
diyā'." 23binyamīniyoṅ ne buzurgoṅ
kī is hidāyat par amal kiyā. īd ke
dinoṅ meṅ jab laṛkiyāṅ nāch rahī
thīṅ to binyamīniyoṅ ne utnī pakaṛ
līṅ ki un kī kamī pūrī ho gaī. phir
wuh unheṅ apne qabāilī ilāqe meṅ
le gae aur shahroṅ ko dubārā tāmīr
karke un meṅ basne lage. 24bāqī
isrāīlī bhī wahāṅ se chale gae. har ek
apne qabāilī ilāqe meṅ wāpas chalā
gayā. 25us zamāne meṅ isrāīl meṅ
koī bādshāh nahīṅ thā. har ek wuhī
kuchh kartā jo use munāsib lagtā thā.

rūt

ilīmalik moāb chalā jātā hai

1 1-2un dinoṅ jab qāzī qaum kī
rāhnumāī kiyā karte the to isrāīl
meṅ kāl paṛā. yahūdāh ke shahr bait-
laham meṅ ek ifrātī ādmī rahtā thā
jis kā nām ilīmalik thā. kāl kī wajah
se wuh apnī bīwī naomī aur apne do
beṭoṅ mahlon aur kilyon ko le kar
mulk-e-moāb meṅ jā basā.
3lekin kuchh der ke bād ilīmalik
faut ho gayā, aur naomī apne do
beṭoṅ ke sāth akelī rah gaī. 4mahlon
aur kilyon ne moāb kī do auratoṅ se
shādī kar lī. ek kā nām urfā thā aur
dūsrī kā rūt. lekin taqrīban das sāl
ke bād 5donoṅ beṭe bhī jāṅ-ba-haq ho
gae. ab naomī kā na shauhar aur na
beṭe hī rahe the.

naomī rūt ke sāth wāpas chalī jātī hai

6-7ek din naomī ko mulk-e-moāb
meṅ ḳhabar milī ki rab apnī qaum
par rahm karke use dubārā achchhī
fasleṅ de rahā hai. tab wuh apne
watan yahūdāh ke lie rawānā huī.
urfā aur rūt bhī sāth chalīṅ.
jab wuh us rāste par ā gaīṅ jo
yahūdāh tak pahuṅchātā hai 8to
naomī ne apnī bahū'oṅ se kahā, "ab
apne māṅ-bāp ke ghar wāpas chalī
jāeṅ. rab āp par utnā rahm kare jitnā
āp ne marhūmoṅ aur mujh par kiyā
hai. 9wuh āp ko nae ghar aur nae
shauhar muhayyā karke sukūn de."
yih kah kar us ne unheṅ bosā
diyā. donoṅ ro paṛīṅ 10aur etirāz kiyā,
"hargiz nahīṅ, ham āp ke sāth āp kī
qaum ke pās jāeṅgī." 11lekin naomī
ne isrār kiyā, "beṭiyo, bas kareṅ aur
apne apne ghar wāpas chalī jāeṅ. ab
mere sāth jāne kā kyā fāidā? mujh se
to mazīd koī beṭā paidā nahīṅ hogā
jo āp kā shauhar ban sake. 12nahīṅ
beṭiyo, wāpas chalī jāeṅ. maiṅ to itnī
būṛhī ho chukī hūṅ ki dubārā shādī
nahīṅ kar saktī. aur agar is kī ummīd
bhī hotī balki merī shādī āj rāt ko hotī
aur mere hāṅ beṭe paidā hote 13to kyā

āp un ke bāliġh ho jāne tak intizār kar
saktīṅ? kyā āp us waqt tak kisī aur se
shādī karne se inkār kartīṅ? nahīṅ,
beṭiyo. rab ne apnā hāth mere ḳhilāf
uṭhāyā hai, to āp is lānat kī zad meṅ
kyūṅ āeṅ?”
14tab urfā aur rūt dubārā ro paṛīṅ.
urfā ne apnī sās ko chūm kar alwidā
kahā, lekin rūt naomī ke sāth lipṭī
rahī. 15naomī ne use samjhāne kī
koshish kī, “dekheṅ, urfā apnī qaum
aur apne dewatāoṅ ke pās wāpas
chalī gaī hai. ab āp bhī aisā hī kareṅ.”
16lekin rūt ne jawāb diyā, “mujhe
āp ko chhoṛ kar wāpas jāne par
majbūr na kījie. jahāṅ āp jāeṅgī
maiṅ jāūṅgī. jahāṅ āp raheṅgī wahāṅ
maiṅ bhī rahūṅgī. āp kī qaum merī
qaum aur āp kā ḳhudā merā ḳhudā
hai. 17jahāṅ āp mareṅgī wahīṅ maiṅ
marūṅgī aur wahīṅ dafn ho jāūṅgī.
sirf maut hī mujhe āp se alag kar saktī
hai. agar merā yih wādā pūrā na ho
to allāh mujhe saḳht sazā de!”
18naomī ne jān liyā ki rūt kā
sāth jāne kā pakkā irādā hai, is
lie wuh ḳhāmosh ho gaī aur use
samjhāne se bāz āī. 19wuh chal paṛīṅ
aur chalte chalte bait-laham pahuṅch
gaīṅ. jab dāḳhil huīṅ to pūre shahr
meṅ halchal mach gaī. aurateṅ kahne
lagīṅ, “kyā yih naomī nahīṅ hai?”
20naomī ne jawāb diyā, “ab mujhe
naomī[a] mat kahnā balki mārā,[b]
kyūṅki qādir-e-mutlaq ne mujhe
saḳht musībat meṅ ḍāl diyā hai.
21yahāṅ se jāte waqt mere hāth bhare
hue the, lekin ab rab mujhe ḳhālī hāth
wāpas le āyā hai. chunāṅche mujhe
naomī mat kahnā. rab ne ḳhud mere
ḳhilāf gawāhī dī hai, qādir-e-mutlaq
ne mujhe is musībat meṅ ḍālā hai.”
22jab naomī apnī moābī bahū ke
sāth bait-laham pahuṅchī to jau kī
fasal kī kaṭāī shurū ho chukī thī.

rūt kī boaz se mulāqāt

2 bait-laham meṅ naomī ke
marhūm shauhar kā rishtedār
rahtā thā jis kā nām boaz thā. wuh
asar-o-rasūḳh rakhtā thā, aur us kī
zamīneṅ thīṅ.
2ek din rūt ne apnī sās se kahā,
“maiṅ khetoṅ meṅ jā kar fasal kī kaṭāī
se bachī huī bāleṅ chun lūṅ. koī na
koī to mujhe is kī ijāzat degā.” naomī
ne jawāb diyā, “ṭhīk hai beṭī, jāeṅ.”
3rūt kisī khet meṅ gaī aur mazdūroṅ
ke pīchhe pīchhe chaltī huī bachī huī
bāleṅ chunane lagī. use mālūm na thā
ki khet kā mālik susar kā rishtedār
boaz hai.
4itne meṅ boaz bait-laham se
pahuṅchā. us ne apne mazdūroṅ se
kahā, “rab āp ke sāth ho.” unhoṅ

[a] ḳhushgawār, ḳhushī wālī.

[b] kaṛwī.

ne jawāb diyā, “aur rab āp ko bhī
barkat de!” 5phir boaz ne mazdūroṅ
ke inchārj se pūchhā, “us jawān aurat
kā mālik kaun hai?” 6ādmī ne jawāb
diyā, “yih moābī aurat naomī ke sāth
mulk-e-moāb se āī hai. 7is ne mujh se
mazdūroṅ ke pīchhe chal kar bachī
huī bāleṅ chunane kī ijāzat lī. yih
thoṛī der jhoṅpṛī ke sāy meṅ ārām
karne ke siwā subh se le kar ab tak
kām meṅ lagī rahī hai.”

8yih sun kar boaz ne rūt se bāt
kī, “beṭī, merī bāt suneṅ! kisī aur
khet meṅ bachī huī bāleṅ chunane
ke lie na jāeṅ balki yihīṅ merī
naukarāniyoṅ ke sāth raheṅ. 9khet ke
us hisse par dhyān deṅ jahāṅ fasal kī
kaṭāī ho rahī hai aur naukarāniyoṅ ke
pīchhe pīchhe chaltī raheṅ. maiṅ ne
ādmiyoṅ ko āp ko chheṛne se manā
kiyā hai. jab bhī āp ko pyās lage to
un bartanoṅ se pānī pīnā jo ādmiyoṅ
ne kueṅ se bhar rakhe haiṅ.”

10rūt muṅh ke bal jhuk gaī aur bolī,
“maiṅ is lāiq nahīṅ ki āp mujh par
itnī mehrbānī kareṅ. maiṅ to pardesī
hūṅ. āp kyūṅ merī qadar karte haiṅ?”
11boaz ne jawāb diyā, “mujhe wuh
kuchh batāyā gayā hai jo āp ne apne
shauhar kī wafāt se le kar āj tak apnī
sās ke lie kiyā hai. āp apne māṅ-bāp
aur apne watan ko chhoṛ kar ek qaum
meṅ basne āī haiṅ jise pahle se nahīṅ
jāntī thīṅ. 12āp rab isrāīl ke ḳhudā
ke paroṅ tale panāh lene āī haiṅ. ab
wuh āp ko āp kī nekī kā pūrā ajr de.”
13rūt ne kahā, “mere āqā, allāh kare ki
maiṅ āindā bhī āp kī manzūr-e-nazar
rahūṅ. go maiṅ āp kī naukarāniyoṅ
kī haisiyat bhī nahīṅ rakhtī to bhī āp
ne mujh se shafqat bharī bāteṅ karke
mujhe tasallī dī hai.”

14khāne ke waqt boaz ne rūt ko bulā
kar kahā, “idhar ā kar roṭī khāeṅ aur
apnā nawālā sirke meṅ ḍubo deṅ.”
rūt us ke mazdūroṅ ke sāth baiṭh gaī,
aur boaz ne use jau ke bhune hue
dāne de die. rūt ne jī bhar kar khānā
khāyā. phir bhī kuchh bach gayā.
15jab wuh kām jārī rakhne ke lie uṭhī
to boaz ne hukm diyā, “use pūloṅ
ke darmiyān bhī bāleṅ jamā karne
do, aur agar wuh aisā kare to us kī
be’izzatī mat karnā. 16na sirf yih balki
kām karte waqt idhar udhar pūloṅ kī
kuchh bāleṅ zamīn par girne do. jab
wuh unheṅ jamā karne āe to use mat
jhiṛaknā!”

17rūt ne khet meṅ shām tak kām
jārī rakhā. jab us ne bāloṅ ko kūṭ
liyā to dānoṅ ke taqrīban 13 kilogrām
nikle. 18phir wuh sab kuchh uṭhā
kar apne ghar wāpas le āī aur sās ko
dikhāyā. sāth sāth us ne use wuh
bhune hue dāne bhī die jo dopahar
ke khāne se bach gae the. 19naomī ne
pūchhā, “āp ne yih sab kuchh kahāṅ
se jamā kiyā? batāeṅ, āp kahāṅ thīṅ?
allāh use barkat de jis ne āp kī itnī
qadar kī hai!”

rūt ne kahā, “jis ādmī ke khet meṅ
maiṅ ne āj kām kiyā us kā nām boaz
hai.” 20naomī pukār uṭhī, “rab use
barkat de! wuh to hamārā qarībī
rishtedār hai, aur sharīat ke mutābiq
us kā haq hai ki wuh hamārī madad
kare. ab mujhe mālūm huā hai ki
allāh ham par aur hamāre marhūm
shauharoṅ par rahm karne se bāz
nahīṅ āyā!”
21rūt bolī, “us ne mujh se yih bhī
kahā ki kahīṅ aur na jānā balki kaṭāī
ke iḳhtitām tak mere mazdūroṅ ke
pīchhe pīchhe bāleṅ jamā karnā.”
22naomī ne jawāb meṅ kahā, “bahut
achchhā. beṭī, aisā hī kareṅ. us kī
naukarāniyoṅ ke sāth rahne kā yih
fāidā hai ki āp mahfūz raheṅgī. kisī
aur ke khet meṅ jāeṅ to ho saktā hai
ki koī āp ko tang kare.”
23chunāṅche rūt jau aur gandum kī
kaṭāī ke pūre mausam meṅ boaz kī
naukarāniyoṅ ke pās jātī aur bachī
huī bāleṅ chuntī. shām ko wuh apnī
sās ke ghar wāpas chalī jātī thī.

rūt kī shādī kī koshisheṅ

3 ek din naomī rūt se muḳhātib
huī, “beṭī, maiṅ āp ke lie ghar
kā band-o-bast karnā chāhtī hūṅ, aisī
jagah jahāṅ āp kī zarūriyāt āindā bhī
pūrī hotī raheṅgī. 2ab dekheṅ, jis
ādmī kī naukarāniyoṅ ke sāth āp ne
bāleṅ chunī haiṅ wuh hamārā qarībī
rishtedār hai. āj shām ko boaz gāhne
kī jagah par jau phaṭkegā. 3to sun leṅ,
achchhī tarah nahā kar ḳhushbūdār
tel lagā leṅ aur apnā sab se ḳhūbsūrat
libās pahan leṅ. phir gāhne kī jagah
jāeṅ. lekin use patā na chale ki āp āī
haiṅ. jab wuh khāne-pīne se fāriġh
ho jāeṅ 4to dekh leṅ ki boaz sone ke
lie kahāṅ leṭ jātā hai. phir jab wuh
so jāegā to wahāṅ jāeṅ aur kambal ko
us ke pairoṅ se utār kar un ke pās leṭ
jāeṅ. bāqī jo kuchh karnā hai wuh āp
ko usī waqt batāegā.”
5rūt ne jawāb diyā, “ṭhīk hai. jo
kuchh bhī āp ne kahā hai maiṅ
karūṅgī.” 6wuh apnī sās kī hidāyat ke
mutābiq tayyār huī aur shām ke waqt
gāhne kī jagah par pahuṅchī. 7wahāṅ
boaz khāne-pīne aur ḳhushī manāne
ke bād jau ke ḍher ke pās leṭ kar so
gayā. phir rūt chupke se us ke pās āī.
us ke pairoṅ se kambal haṭā kar wuh
un ke pās leṭ gaī.
8ādhī rāt ko boaz ghabrā gayā. ṭaṭol
ṭaṭol kar use patā chalā ki pairoṅ ke
pās aurat paṛī hai. 9us ne pūchhā,
“kaun hai?” rūt ne jawāb diyā, “āp
kī ḳhādimā rūt. merī ek guzārish
hai. chūṅki āp mere qarībī rishtedār
haiṅ is lie āp kā haq hai ki merī
zarūriyāt pūrī kareṅ. mehrbānī karke
apne libās kā dāman mujh par bichhā
kar zāhir kareṅ ki mere sāth shādī
kareṅge.”
10boaz bolā, “beṭī, rab āp ko barkat
de! ab āp ne apne susrāl se wafādārī

kā pahle kī nisbat zyādā izhār kiyā
hai, kyūṅki āp jawān ādmiyoṅ ke
pīchhe na lagīṅ, ḳhwāh ġharīb hoṅ
yā amīr. 11beṭī, ab fikr na kareṅ.
maiṅ zarūr āp kī yih guzārish pūrī
karūṅga. āḳhir tamām maqāmī log
jān gae haiṅ ki āp sharīf aurat haiṅ.
12āp kī bāt sach hai ki maiṅ āp kā
qarībī rishtedār hūṅ aur yih merā
haq hai ki āp kī zarūriyāt pūrī karūṅ.
lekin ek aur ādmī hai jis kā āp se
zyādā qarībī rishtā hai. 13rāt ke lie
yahāṅ ṭhahreṅ! kal maiṅ us ādmī se
bāt karūṅga. agar wuh āp se shādī
karke rishtedārī kā haq adā karnā
chāhe to ṭhīk hai. agar nahīṅ to rab
kī qasam, maiṅ yih zarūr karūṅga. āp
subh ke waqt tak yihīṅ leṭī raheṅ."

14chunāṅche rūt boaz ke pairoṅ ke
pās leṭī rahī. lekin wuh subh muṅh
andhere uṭh kar chalī gaī tāki koī
use pahchān na sake, kyūṅki boaz ne
kahā thā, "kisī ko patā na chale ki
koī aurat yahāṅ gāhne kī jagah par
mere pās āī hai." 15rūt ke jāne se pahle
boaz bolā, "apnī chādar bichhā deṅ!"
phir us ne koī bartan chhih dafā jau
ke dānoṅ se bhar kar chādar meṅ
ḍāl diyā aur use rūt ke sar par rakh
diyā. phir wuh shahr meṅ wāpas
chalā gayā.

16jab rūt ghar pahuṅchī to sās ne
pūchhā, "beṭī, waqt kaisā rahā?" rūt
ne use sab kuchh sunāyā jo boaz ne
jawāb meṅ kiyā thā. 17rūt bolī, "jau ke
yih dāne bhī us kī taraf se haiṅ. wuh
nahīṅ chāhtā thā ki maiṅ ḳhālī hāth
āp ke pās wāpas āūṅ." 18yih sun kar
naomī ne rūt ko tasallī dī, "beṭī, jab
tak koī natījā na nikle yahāṅ ṭhahar
jāeṅ. ab yih ādmī ārām nahīṅ karegā
balki āj hī muāmale kā hal nikālegā."

4 boaz shahr ke darwāze ke pās
jā kar baiṭh gayā jahāṅ buzurg
faisle kiyā karte the. kuchh der ke
bād wuh rishtedār wahāṅ se guzarā
jis kā zikr boaz ne rūt se kiyā thā.
boaz us se muḳhātib huā, "dost, idhar
āeṅ. mere pās baiṭh jāeṅ."

rishtedār us ke pās baiṭh gayā 2to
boaz ne shahr ke das buzurgoṅ ko bhī
sāth biṭhāyā. 3phir us ne rishtedār
se bāt kī, "naomī mulk-e-moāb se
wāpas ā kar apne shauhar ilīmalik kī
zamīn faroḳht karnā chāhtī hai. 4yih
zamīn hamāre ḳhāndān kā maurūsī
hissā hai, is lie maiṅ ne munāsib
samjhā ki āp ko ittilā dūṅ tāki āp
yih zamīn ḳharīd leṅ. bait-laham ke
buzurg aur sāth baiṭhe rāhnumā is
ke gawāh hoṅge. lāzim hai ki yih
zamīn hamāre ḳhāndān kā hissā rahe,
is lie batāeṅ ki kyā āp ise ḳharīd
kar chhuṛāeṅge? āp kā sab se qarībī
rishtā hai, is lie yih āp hī kā haq hai.
agar āp zamīn ḳharīdnā na chāheṅ to
yih merā haq banegā." rishtedār ne
jawāb diyā, "ṭhīk hai, maiṅ ise ḳharīd
kar chhuṛāūṅgā." 5phir boaz bolā,
"agar āp naomī se zamīn ḳharīdeṅ to

āp ko us kī moābī bahū rūt se shādī
karnī paṛegī tāki marhūm shauhar kī
jagah aulād paidā kareṅ jo us kā nām
rakh kar yih zamīn saṅbhāleṅ."
6yih sun kar rishtedār ne kahā,
"phir maiṅ ise ḳharīdnā nahīṅ chāhtā,
kyūṅki aisā karne se merī maurūsī
zamīn ko nuqsān pahuṅchegā. āp hī
ise ḳharīd kar chhuṛāeṅ."
7us zamāne meṅ agar aise kisī
muāmale meṅ koī zamīn ḳharīdne
kā apnā haq kisī dūsre ko muntaqil
karnā chāhtā thā to wuh apnī chappal
utār kar use de detā thā. is tarīqe
se faislā qānūnī taur par tai ho jātā
thā. 8chunāṅche rūt ke zyādā qarībī
rishtedār ne apnī chappal utār kar
boaz ko de dī aur kahā, "āp hī
zamīn ko ḳharīd leṅ." 9tab boaz ne
buzurgoṅ aur bāqī logoṅ ke sāmne
elān kiyā, "āj āp gawāh haiṅ ki maiṅ
ne naomī se sab kuchh ḳharīd liyā
hai jo us ke marhūm shauhar ilīmalik
aur us ke do beṭoṅ kilyon aur mahlon
kā thā. 10sāth hī maiṅ ne mahlon
kī bewā moābī aurat rūt se shādī
karne kā wādā kiyā hai tāki mahlon
ke nām se beṭā paidā ho. yūṅ
marhūm kī maurūsī zamīn ḳhāndān
se chhin nahīṅ jāegī, aur us kā nām
hamāre ḳhāndān aur bait-laham ke
bāshindoṅ meṅ qāim rahegā. āj āp
sab gawāh haiṅ!"
11buzurgoṅ aur shahr ke darwāze
par baiṭhe dīgar mardoṅ ne is kī
tasdīq kī, "ham gawāh haiṅ! rab āp
ke ghar meṅ āne wālī is aurat ko un
barkatoṅ se nawāze jin se us ne rāḳhil
aur liyāh ko nawāzā, jin se tamām
isrāīlī nikle. rab kare ki āp kī daulat
aur izzat ifrātā yānī bait-laham meṅ
baṛhtī jāe. 12wuh āp aur āp kī bīwī
ko utnī aulād baḳhshe jitnī tamr aur
yahūdāh ke beṭe fāras ke ḳhāndān ko
baḳhshī thī."
13chunāṅche rūt boaz kī bīwī ban
gaī. aur rab kī marzī se rūt shādī ke
bād hāmilā huī. jab us ke beṭā huā
14to bait-laham kī auratoṅ ne naomī
se kahā, "rab kī tamjīd ho! āp ko
yih bachchā atā karne se us ne aisā
shaḳhs muhayyā kiyā hai jo āp kā
ḳhāndān saṅbhālegā. allāh kare ki
us kī shohrat pūre isrāīl meṅ phail
jāe. 15us se āp tāzādam ho jāeṅgī, aur
buṛhāpe meṅ wuh āp ko sahārā degā.
kyūṅki āp kī bahū jo āp ko pyār kartī
hai aur jis kī qadar-o-qīmat sāt beṭoṅ
se baṛh kar hai usī ne use janm diyā
hai!"
16naomī bachche ko apnī god meṅ
biṭhā kar use pālne lagī. 17paṛosī
auratoṅ ne us kā nām obed yānī
ḳhidmat karne wālā rakhā. unhoṅ ne
kahā, "naomī ke hāṅ beṭā paidā huā
hai!"
obed dāūd bādshāh ke bāp yassī kā
bāp thā. 18zail meṅ fāras kā dāūd
tak nasabnāmā hai: fāras, hasron,
19rām, ammīnadāb, 20nahson, salmon,
21boaz, obed, 22yassī aur dāūd.

1-samūel

hannā allāh se bachchā māṅgtī hai

1 ifrāīm ke pahāṛī ilāqe ke shahr
rāmātāim-sofīm yānī rāmā meṅ
ek ifrāīmī rahtā thā jis kā nām ilqānā
bin yarohām bin ilīhū bin tūḳhū bin
sūf thā. [2]ilqānā kī do bīwiyāṅ thīṅ.
ek kā nām hannā thā aur dūsrī kā
faninnā. faninnā ke bachche the,
lekin hannā beaulād thī.

[3]ilqānā har sāl apne ḳhāndān samet
safar karke sailā ke maqdis ke pās jātā
tāki wahāṅ rabb-ul-afwāj ke huzūr
qurbānī guzarāne aur us kī parastish
kare. un dinoṅ meṅ elī imām ke do
beṭe hufnī aur fīnhās sailā meṅ imām
kī ḳhidmat anjām dete the. [4]har
sāl ilqānā apnī qurbānī pesh karne
ke bād qurbānī ke gosht ke ṭukṛe
faninnā aur us ke beṭe-beṭiyoṅ meṅ
taqsīm kartā. [5]hannā ko bhī gosht
miltā, lekin jahāṅ dūsroṅ ko ek hissā
miltā wahāṅ use do hisse milte the.
kyūṅki ilqānā us se bahut muhabbat
rakhtā thā, agarche ab tak rab kī
marzī nahīṅ thī ki hannā ke bachche
paidā hoṅ. [6]faninnā kī hannā se
dushmanī thī, is lie wuh har sāl hannā
ke bāṅjhpan kā mazāq uṛā kar use
tang kartī thī. [7]sāl-ba-sāl aisā hī huā
kartā thā. jab bhī wuh rab ke maqdis
ke pās jāte to faninnā hannā ko itnā
tang kartī ki wuh us kī bāteṅ sun sun
kar ro paṛtī aur khā pī na saktī. [8]phir
ilqānā pūchhtā, "hannā, tū kyūṅ ro
rahī hai? tū khānā kyūṅ nahīṅ khā
rahī? udās hone kī kyā zarūrat? maiṅ
to hūṅ. kyā yih das beṭoṅ se kahīṅ
behtar nahīṅ?"

[9]ek din jab wuh sailā meṅ the to
hannā khāne-pīne ke bād duā karne
ke lie uṭhī. elī imām rab ke maqdis ke
darwāze ke pās kursī par baiṭhā thā.
[10]hannā shadīd pareshānī ke ālam
meṅ phūṭ phūṭ kar rone lagī. rab se
duā karte karte [11]us ne qasam khāī,
"ai rabb-ul-afwāj, merī burī hālat par
nazar ḍāl kar mujhe yād kar! apnī
ḳhādimā ko mat bhūlnā balki beṭā atā

farmā! agar tū aisā kare to maiṅ use
tujhe wāpas kar dūṅgī. ai rab, us kī
pūrī zindagī tere lie maḳhsūs hogī! is
kā nishān yih hogā ki us ke bāl kabhī
nahīṅ kaṭwāe jāeṅge."
12hannā baṛī der tak yūṅ duā kartī
rahī. elī us ke muṅh par ġhaur karne
lagā 13to dekhā ki hannā ke hoṅṭ to
hil rahe haiṅ lekin āwāz sunāī nahīṅ
de rahī, kyūṅki hannā dil hī dil meṅ
duā kar rahī thī. lekin elī ko aisā lag
rahā thā ki wuh nashe meṅ dhut hai,
14is lie us ne use jhiṛakte hue kahā, "tū
kab tak nashe meṅ dhut rahegī? mai
pīne se bāz ā!"
15hannā ne jawāb diyā, "mere āqā,
aisī koī bāt nahīṅ hai. maiṅ ne na mai,
na koī aur nashā-āwar chīz chakhī
hai. bāt yih hai ki maiṅ baṛī ranjīdā
hūṅ, is lie rab ke huzūr apne dil kī āh-
o-zārī[a] unḍel dī hai. 16yih na samjheṅ
ki maiṅ nikammī aurat hūṅ, balki
maiṅ baṛe ġham aur aziyat meṅ duā
kar rahī thī."
17yih sun kar elī ne jawāb diyā,
"salāmatī se apne ghar chalī jā! isrāīl
kā ḳhudā terī darḳhwāst pūrī kare."
18hannā ne kahā, "apnī ḳhādimā par
āp kī nazar-e-karm ho." phir us ne
jā kar kuchh khāyā, aur us kā chehrā
udās na rahā.

samūel kī paidāish aur bachpan

19agle din pūrā ḳhāndān
subhsawere uṭhā. unhoṅ ne maqdis
meṅ jā kar rab kī parastish kī, phir
rāmā wāpas chale gae jahāṅ un kā
ghar thā. aur rab ne hannā ko yād
karke us kī duā sunī. 20ilqānā aur
hannā ke beṭā paidā huā. hannā ne
us kā nām samūel yānī 'us kā nām
allāh hai' rakhā, kyūṅki us ne kahā,
"maiṅ ne use rab se māṅgā."
21agle sāl ilqānā ḳhāndān ke sāth
māmūl ke mutābiq sailā gayā tāki
rab ko sālānā qurbānī pesh kare aur
apnī mannat pūrī kare. 22lekin hannā
na gaī. us ne apne shauhar se
kahā, "jab bachchā dūdh pīnā chhoṛ
degā tab hī maiṅ use le kar rab ke
huzūr pesh karūṅgī. us waqt se wuh
hameshā wahīṅ rahegā." 23ilqānā
ne jawāb diyā, "wuh kuchh kar jo
tujhe munāsib lage. bachche kā dūdh
chhuṛāne tak yahāṅ rah. lekin rab
apnā kalām qāim rakhe." chunāṅche
hannā bachche ke dūdh chhuṛāne tak
ghar meṅ rahī.
24jab samūel ne dūdh pīnā chhoṛ
diyā to hannā use sailā meṅ rab ke
maqdis ke pās le gaī, go bachchā abhī
chhoṭā thā. qurbāniyoṅ ke lie us ke
pās tīn bail, maide ke taqrīban 16
kilogrām aur mai kī mashk thī. 25bail
ko qurbāngāh par chaṛhāne ke bād

[a]lafzī tarjumā: apnī jān unḍel dī hai.

ilqānā aur hannā bachche ko elī ke
pās le gae. [26]hannā ne kahā, “mere
āqā, āp kī hayāt kī qasam, maiṅ wuhī
aurat hūṅ jo kuchh sāl pahle yahāṅ
āp kī maujūdagī meṅ khaṛī duā kar
rahī thī. [27]us waqt maiṅ ne iltimās
kī thī ki rab mujhe beṭā atā kare, aur
rab ne merī sunī hai. [28]chunāṅche ab
maiṅ apnā wādā pūrā karke beṭe ko
rab ko wāpas kar detī hūṅ. umr bhar
wuh rab ke lie maḳhsūs hogā.” tab us
ne rab ke huzūr sijdā kiyā.

hannā kā gīt

2 wahāṅ hannā ne yih gīt gāyā,
“merā dil rab kī ḳhushī manātā
hai, kyūṅki us ne mujhe quwwat atā
kī hai. merā muṅh dilerī se apne
dushmanoṅ ke ḳhilāf bāt kartā hai,
kyūṅki maiṅ terī najāt ke bāis bāġh
bāġh hūṅ.

[2]rab jaisā quddūs koī nahīṅ hai,
tere siwā koī nahīṅ hai. hamāre
ḳhudā jaisī koī chaṭān nahīṅ hai.
[3]ḍīṅgeṅ mārne se bāz āo! gustāḳh
bāteṅ mat bako! kyūṅki rab aisā
ḳhudā hai jo sab kuchh jāntā hai,
wuh tamām āmāl ko tol kar parakhtā
hai. [4]ab baṛoṅ kī kamāneṅ ṭūṭ gaī
haiṅ jabki girne wāle quwwat se
kamarbastā ho gae haiṅ. [5]jo pahle
ser the wuh roṭī milne ke lie mazdūrī
karte haiṅ jabki jo pahle bhūke the
wuh ser ho gae haiṅ. beaulād aurat
ke sāt bachche paidā hue haiṅ jabki
wāfir bachchoṅ kī māṅ murjhā rahī
hai.

[6]rab ek ko marne detā aur dūsre
ko zindā hone detā hai. wuh ek ko
pātāl meṅ utarne detā aur dūsre ko
wahāṅ se nikal āne detā hai. [7]rab hī
ġharīb aur amīr banā detā hai, wuhī
past kartā aur wuhī sarfarāz kartā
hai. [8]wuh ḳhāk meṅ dabe ādmī ko
khaṛā kartā hai aur rākh meṅ leṭe
zarūratmand ko sarfarāz kartā hai,
phir unheṅ raīsoṅ ke sāth izzat kī
kursī par biṭhā detā hai. kyūṅki
duniyā kī bunyādeṅ rab kī haiṅ, aur
usī ne un par zamīn rakhī hai.

[9]wuh apne wafādār pairokāroṅ ke
pāoṅ mahfūz rakhegā jabki sharīr
tārīkī meṅ chup ho jāeṅge. kyūṅki
insān apnī tāqat se kāmyāb nahīṅ
hotā. [10]jo rab se laṛne kī jur’at kareṅ
wuh pāsh pāsh ho jāeṅge. rab āsmān
se un ke ḳhilāf garaj kar duniyā kī
intihā tak sab kī adālat karegā. wuh
apne bādshāh ko taqwiyat aur apne
masah kie hue ḳhādim ko quwwat atā
karegā.”

[11]phir ilqānā aur hannā rāmā meṅ
apne ghar wāpas chale gae. lekin
un kā beṭā elī imām ke pās rahā aur
maqdis meṅ rab kī ḳhidmat karne
lagā.

elī ke beṭoṅ kī bedīn zindagī

12lekin elī ke beṭe badmāsh the.
na wuh rab ko jānte the, 13na imām
kī haisiyat se apne farāiz sahīh taur
par adā karte the. kyūṅki jab bhī
koī ādmī apnī qurbānī pesh karke
rifāqatī khāne ke lie gosht ubāltā to
elī ke beṭe apne naukar ko wahāṅ
bhej dete. yih naukar sihshāḳhā
kāṅṭā 14deg meṅ ḍāl kar gosht kā har
wuh ṭukṛā apne mālikoṅ ke pās le
jātā jo kāṅṭe se lag jātā. yihī un kā
tamām isrāīliyoṅ ke sāth sulūk thā
jo sailā meṅ qurbāniyāṅ charhāne āte
the. 15na sirf yih balki kaī bār naukar
us waqt bhī ā jātā jab jānwar kī
charbī abhī qurbāngāh par jalānī hotī
thī. phir wuh taqāzā kartā, "mujhe
imām ke lie kachchā gosht de do!
use ublā gosht manzūr nahīṅ balki
sirf kachchā gosht, kyūṅki wuh use
bhūnanā chāhtā hai." 16qurbānī pesh
karne wālā etirāz kartā, "pahle to rab
ke lie charbī jalānā hai, is ke bād
hī jo jī chāhe le leṅ." phir naukar
badtamīzī kartā, "nahīṅ, use abhī de
do, warnā maiṅ zabardastī le lūṅgā."
17in jawān imāmoṅ kā yih gunāh
rab kī nazar meṅ nihāyat sangīn thā,
kyūṅki wuh rab kī qurbāniyāṅ haqīr
jānte the.

māṅ-bāp samūel se milne āte haiṅ

18lekin chhoṭā samūel rab ke huzūr
ḳhidmat kartā rahā. use bhī dūsre
imāmoṅ kī tarah katān kā bālāposh
diyā gayā thā. 19har sāl jab us kī māṅ
ḳhāwand ke sāth qurbānī pesh karne
ke lie sailā ātī to wuh nayā choġhā sī
kar use de detī. 20aur rawānā hone
se pahle elī samūel ke māṅ-bāp ko
barkat de kar ilqānā se kahtā, "hannā
ne rab se bachchā māṅg liyā aur jab
milā to use rab ko wāpas kar diyā. ab
rab āp ko is bachche kī jagah mazīd
bachche de." is ke bād wuh apne ghar
chale jāte. 21aur wāqaī, rab ne hannā
ko mazīd tīn beṭe aur do beṭiyāṅ atā
kīṅ. yih bachche ghar meṅ rahe,
lekin samūel rab ke huzūr ḳhidmat
karte karte jawān ho gayā.

elī ke beṭe bāp kī nahīṅ sunte

22elī us waqt bahut būṛhā ho chukā
thā. beṭoṅ kā tamām isrāīl ke sāth
burā sulūk us ke kānoṅ tak pahuṅch
gayā thā, balki yih bhī ki beṭe un
auratoṅ se nājāiz tālluqāt rakhte haiṅ
jo mulāqāt ke ḳhaime ke darwāze par
ḳhidmat kartī haiṅ. 23us ne unheṅ
samjhāyā bhī thā, "āp aisī harkateṅ
kyūṅ kar rahe haiṅ? mujhe tamām
logoṅ se āp ke sharīr kāmoṅ kī
ḳhabreṅ miltī rahtī haiṅ. 24beṭo, aisā
mat karnā! jo bāteṅ āp ke bāre meṅ
rab kī qaum meṅ phail gaī haiṅ wuh
achchhī nahīṅ. 25dekheṅ, agar insān
kisī dūsre insān kā gunāh kare to ho
saktā hai allāh donoṅ kā darmiyānī
ban kar qusūrwār shaḳhs par rahm

kare. lekin agar koī rab kā gunāh
kare to phir kaun us kā darmiyānī
ban kar use bachāegā?”

lekin elī ke beṭoṅ ne bāp kī na sunī,
kyūṅki rab kī marzī thī ki unheṅ sazā-
e-maut mil jāe. 26lekin samūel un se
farq thā. jitnā wuh baṛā hotā gayā
utnī us kī rab aur insān ke sāmne
qabūliyat baṛhtī gaī.

**elī ke gharāne ko sazā
milne kī peshgoī**

27ek din ek nabī elī ke pās āyā
aur kahā, “rab farmātā hai, ‘kyā jab
terā bāp hārūn aur us kā gharānā
misr ke bādshāh ke ġhulām the to
maiṅ ne apne āp ko us par zāhir na
kiyā? 28go isrāīl ke bārah qabīle the
lekin maiṅ ne muqarrar kiyā ki usī ke
gharāne ke mard mere imām ban kar
qurbāngāh ke sāmne ḳhidmat kareṅ,
baḳhūr jalāeṅ aur mere huzūr imām
kā bālāposh pahneṅ. sāth sāth maiṅ
ne unheṅ qurbāngāh par jalne wālī
qurbāniyoṅ kā ek hissā milne kā haq
de diyā. 29to phir tum log zabah aur
ġhallā kī wuh qurbāniyāṅ haqīr kyūṅ
jānte ho jo mujhe hī pesh kī jātī haiṅ
aur jo maiṅ ne apnī sukūnatgāh ke
lie muqarrar kī thīṅ? elī, tū apne
beṭoṅ kā mujh se zyādā ehtirām kartā
hai. tum to merī qaum isrāīl kī har
qurbānī ke behtarīn hisse khā khā kar
moṭe ho gae ho.’

30chunāṅche rab jo isrāīl kā ḳhudā
hai farmātā hai, wādā to maiṅ
ne kiyā thā ki lāwī ke qabīle kā
terā gharānā hameshā hī imām kī
ḳhidmat saranjām degā. lekin ab
maiṅ elān kartā hūṅ ki aisā kabhī
nahīṅ hogā! kyūṅki jo merā ehtirām
karte haiṅ un kā maiṅ ehtirām
karūṅga, lekin jo mujhe haqīr jānte
haiṅ unheṅ haqīr jānā jāegā. 31is lie
sun! aise din ā rahe haiṅ jab maiṅ
terī aur tere gharāne kī tāqat yūṅ toṛ
ḍālūṅgā ki ghar kā koī bhī buzurg
nahīṅ pāyā jāegā. 32aur tū maqdis
meṅ musībat dekhegā hālāṅki maiṅ
isrāīl ke sāth bhalāī kartā rahūṅgā.
tere ghar meṅ kabhī bhī buzurg nahīṅ
pāyā jāegā. 33maiṅ tum meṅ se har
ek ko to apnī ḳhidmat se nikāl kar
halāk nahīṅ karūṅga jab terī āṅkheṅ
dhundlī sī paṛ jāeṅgī aur terī jān
halkān ho jāegī. lekin terī tamām
aulād ġhairtabaī maut maregī. 34tere
beṭe hufnī aur fīnhās donoṅ ek hī
din halāk ho jāeṅge. is nishān se
tujhe yaqīn āegā ki jo kuchh maiṅ ne
farmāyā hai wuh sach hai.

35tab maiṅ apne lie ek imām khaṛā
karūṅga jo wafādār rahegā. jo bhī
merā dil aur merī jān chāhegī wuhī
wuh karegā. maiṅ us ke ghar kī
mazbūt bunyādeṅ rakhūṅgā, aur wuh
hameshā tak mere masah kie hue
ḳhādim ke huzūr ātā jātā rahegā. 36us
waqt tere ghar ke bache hue tamām

afrād us imām ke sāmne jhuk jāeṅge
aur paise aur roṭī māṅg kar iltimās
kareṅge, ‘mujhe imām kī koī na koī
zimmādārī deṅ tāki roṭī kā ṭukṛā mil
jāe’.”

allāh samūel se hamkalām hotā hai

3 chhoṭā samūel elī ke zer-e-
nigarānī rab ke huzūr ḳhidmat
kartā thā. un dinoṅ meṅ rab kī taraf
se bahut kam paiġhām yā royāeṅ
miltī thīṅ. 2ek rāt elī jis kī āṅkheṅ
itnī kamzor ho gaī thīṅ ki deḳhnā
taqrīban nāmumkin thā māmūl ke
mutābiq so gayā thā. 3samūel bhī leṭ
gayā thā. wuh rab ke maqdis meṅ
so rahā thā jahāṅ ahd kā sandūq paṛā
thā. shamādān ab tak rab ke huzūr jal
rahā thā 4-5ki achānak rab ne āwāz dī,
“samūel!” samūel ne jawāb diyā, “jī,
maiṅ abhī ātā hūṅ.” wuh bhāg kar elī
ke pās gayā aur kahā, “jī janāb, maiṅ
hāzir hūṅ. āp ne mujhe bulāyā?” elī
bolā, “nahīṅ, maiṅ ne tumheṅ nahīṅ
bulāyā. wāpas jā kar dubārā leṭ jāo.”
chunāṅche samūel dubārā leṭ gayā.

6lekin rab ne ek bār phir āwāz dī,
“samūel!” laṛkā dubārā uṭhā aur elī
ke pās jā kar bolā, “jī janāb, maiṅ
hāzir hūṅ. āp ne mujhe bulāyā?” elī
ne jawāb diyā, “nahīṅ beṭā, maiṅ ne
tumheṅ nahīṅ bulāyā. dubārā so jāo.”

7us waqt samūel rab kī āwāz nahīṅ
pahchān saktā thā, kyūṅki abhī use
rab kā koī paiġhām nahīṅ milā thā.
8chunāṅche rab ne tīsrī bār āwāz dī,
“samūel!” ek aur martabā samūel uṭh
khaṛā huā aur elī ke pās jā kar bolā, “jī
janāb, maiṅ hāzir hūṅ. āp ne mujhe
bulāyā?” yih sun kar elī ne jān liyā
ki rab samūel se hamkalām ho rahā
hai. 9is lie us ne laṛke ko batāyā,
“ab dubārā leṭ jāo, lekin aglī dafā jab
āwāz sunāī de to tumheṅ kahnā hai,
‘ai rab, farmā. terā ḳhādim sun rahā
hai’.”

samūel ek bār phir apne bistar par
leṭ gayā. 10rab ā kar wahāṅ khaṛā huā
aur pahle kī tarah pukārā, “samūel!
samūel!” laṛke ne jawāb diyā, “ai
rab, farmā. terā ḳhādim sun rahā
hai.” 11phir rab samūel se hamkalām
huā, “dekh, maiṅ isrāīl meṅ itnā
haulnāk kām karūṅga ki jise bhī is
kī ḳhabar milegī us ke kān bajne
lageṅge. 12us waqt maiṅ shurū se
le kar āḳhir tak wuh tamām bāteṅ
pūrī karūṅga jo maiṅ ne elī aur us ke
gharāne ke bāre meṅ kī haiṅ. 13maiṅ
elī ko āgāh kar chukā hūṅ ki us kā
gharānā hameshā tak merī adālat kā
nishānā banā rahegā. kyūṅki go use
sāf mālūm thā ki us ke beṭe apnī
ġhalat harkatoṅ se merā ġhazab apne
āp par lāeṅge to bhī us ne unheṅ
karne diyā aur na rokā. 14maiṅ ne
qasam khāī hai ki elī ke gharāne kā
qusūr na zabah aur na ġhallā kī kisī
qurbānī se dūr kiyā jā saktā hai balki

is kā kaffārā kabhī bhī nahīṅ diyā jā
sakegā!”
15 is ke bād samūel subh tak apne
bistar par leṭā rahā. phir wuh māmūl
ke mutābiq uṭhā aur rab ke ghar ke
darwāze khol die. wuh elī ko apnī
royā batāne se ḍartā thā, 16 lekin elī
ne use bulā kar kahā, “samūel, mere
beṭe!” samūel ne jawāb diyā, “jī,
maiṅ hāzir hūṅ.” 17 elī ne pūchhā, “rab
ne tumheṅ kyā batāyā hai? koī bhī
bāt mujh se mat chhupānā! allāh
tumheṅ saḳht sazā de agar tum ek
lafz bhī mujh se poshīdā rakho.”
18 phir samūel ne use khul kar sab
kuchh batā diyā aur ek bāt bhī na
chhupāī. elī ne kahā, “wuhī rab hai.
jo kuchh us kī nazar meṅ ṭhīk hai use
wuh kare.”
19 samūel jawān hotā gayā, aur rab
us ke sāth thā. us ne samūel kī har
bāt pūrī hone dī. 20 pūre isrāīl ne dān
se le kar bair-sabā tak jān liyā ki rab
ne apne nabī samūel kī tasdīq kī hai.
21 agle sāloṅ meṅ bhī rab sailā meṅ
apne kalām se samūel par zāhir hotā
rahā.

4 yūṅ samūel kā kalām sailā se
nikal kar pūre isrāīl meṅ phail
gayā.

filistī ahd kā sandūq chhīn lete haiṅ

ek din isrāīl kī filistiyoṅ ke sāth
jang chhiṛ gaī. isrāīliyoṅ ne laṛne ke
lie nikal kar aban-azar ke pās apnī
lashkargāh lagāī jabki filistiyoṅ ne
afīq ke pās apne ḍere ḍāle. 2 pahle
filistiyoṅ ne isrāīliyoṅ par hamlā
kiyā. laṛte laṛte unhoṅ ne isrāīl
ko shikast dī. taqrīban 4,000 isrāīlī
maidān-e-jang meṅ halāk hue.
3 fauj lashkargāh meṅ wāpas āī to
isrāīl ke buzurg sochne lage, “rab ne
filistiyoṅ ko ham par kyūṅ fath pāne
dī? āo, ham rab ke ahd kā sandūq
sailā se le āeṅ tāki wuh hamāre sāth
chal kar hameṅ dushman se bachāe.”
4 chunāṅche ahd kā sandūq jis ke
ūpar rabb-ul-afwāj karūbī farishtoṅ
ke darmiyān taḳhtnashīn hai sailā se
lāyā gayā. elī ke do beṭe hufnī aur
fīnhās bhī sāth āe. 5 jab ahd kā sandūq
lashkargāh meṅ pahuṅchā to isrāīlī
nihāyat ḳhush ho kar buland āwāz se
nāre lagāne lage. itnā shor mach gayā
ki zamīn hil gaī.
6 yih sun kar filistī chaunk uṭhe aur
ek dūsre se pūchhne lage, “yih kaisā
shor hai jo isrāīlī lashkargāh meṅ ho
rahā hai?” jab patā chalā ki rab ke
ahd kā sandūq isrāīlī lashkargāh meṅ
ā gayā hai 7 to wuh ghabrā kar chillāe,
“un kā dewatā un kī lashkargāh meṅ
ā gayā hai. hāy, hamārā satyānās
ho gayā hai! pahle to aisā kabhī
nahīṅ huā hai. 8 ham par afsos!
kaun hameṅ in tāqatwar dewatāoṅ se
bachāegā? kyūṅki in hī ne registān
meṅ misriyoṅ ko har qism kī balā se
mār kar halāk kar diyā thā. 9 bhāiyo,

ab diler ho aur mardānagī dikhāo,
warnā ham usī tarah ibrāniyoṅ ke
ġhulām ban jāeṅge jaise wuh ab
tak hamāre ġhulām the. mardānagī
dikhā kar laṛo!" 10āpas meṅ aisī bāteṅ
karte karte filistī laṛne ke lie nikle aur
isrāīl ko shikast dī. har taraf qatl-
e-ām nazar āyā, aur 30,000 piyāde
isrāīlī kām āe. bāqī sab farār ho kar
apne apne gharoṅ meṅ chhup gae.
11elī ke do beṭe hufnī aur fīnhās bhī
usī din halāk hue, aur allāh ke ahd
kā sandūq filistiyoṅ ke qabze meṅ ā
gayā.

elī kī maut

12usī din binyamīn ke qabīle kā ek
ādmī maidān-e-jang se bhāg kar sailā
pahuṅch gayā. us ke kapṛe phaṭe
hue the aur sar par ḳhāk thī. 13-15elī
saṛak ke kināre apnī kursī par baiṭhā
thā. wuh ab andhā ho chukā thā,
kyūṅki us kī umr 98 sāl thī. wuh baṛī
bechainī se rāste par dhyān de rahā
thā tāki jang kī koī tāzā ḳhabar mil
jāe, kyūṅki use is bāt kī baṛī fikr thī ki
allāh kā sandūq lashkargāh meṅ hai.

jab wuh ādmī shahr meṅ dāḳhil
huā aur logoṅ ko sārā mājarā sunāyā
to pūrā shahr chillāne lagā. jab elī ne
shor sunā to us ne pūchhā, "yih kyā
shor hai?" binyamīnī dauṛ kar elī ke
pās āyā aur bolā, 16"maiṅ maidān-e-
jang se āyā hūṅ. āj hī maiṅ wahāṅ se
farār huā." elī ne pūchhā, "beṭā, kyā
huā?" 17qāsid ne jawāb diyā, "isrāīlī
filistiyoṅ ke sāmne farār hue. fauj ko
har taraf shikast mānanī paṛī, aur āp
ke donoṅ beṭe hufnī aur fīnhās bhī
māre gae haiṅ. afsos, allāh kā sandūq
bhī dushman ke qabze meṅ ā gayā
hai."

18ahd ke sandūq kā zikr sunte hī elī
apnī kursī par se pīchhe kī taraf gir
gayā. chūṅki wuh būṛhā aur bhārī-
bharkam thā is lie us kī gardan ṭūṭ gaī
aur wuh wahīṅ maqdis ke darwāze ke
pās hī mar gayā. wuh 40 sāl isrāīl kā
qāzī rahā thā.

fīnhās kī bewā kī maut

19us waqt elī kī bahū yānī fīnhās kī
bīwī kā pāoṅ bhārī thā aur bachchā
paidā hone wālā thā. jab us ne
sunā ki allāh kā sandūq dushman ke
hāth meṅ ā gayā hai aur ki susar
aur shauhar donoṅ mar gae haiṅ to
use itnā saḳht sadmā pahuṅchā ki
wuh shadīd dard-e-zah meṅ mubtalā
ho gaī. wuh jhuk gaī, aur bachchā
paidā huā. 20us kī jān nikalne lagī
to dāiyoṅ ne us kī hauslā-afzāī karke
kahā, "ḍaro mat! tumhāre beṭā paidā
huā hai." lekin māṅ ne na jawāb diyā,
na bāt par dhyān diyā. 21-22kyūṅki
wuh allāh ke sandūq ke chhin jāne
aur susar aur shauhar kī maut ke
bāis nihāyat bedil ho gaī thī. us
ne kahā, "beṭe kā nām yakabod yānī
'jalāl kahāṅ rahā' hai, kyūṅki allāh ke

sandūq ke chhin jāne se allāh kā jalāl
isrāīl se jātā rahā hai."

filistiyoṅ meṅ ahd kā sandūq

5 filistī allāh kā sandūq aban-azar
se ashdūd shahr meṅ le gae.
2wahāṅ unhoṅ ne use apne dewatā
dajūn ke mandir meṅ but ke qarīb
rakh diyā. 3agle din subhsawere
jab ashdūd ke bāshinde mandir meṅ
dāḳhil hue to kyā deḳhte haiṅ ki
dajūn kā mujassamā muṅh ke bal
rab ke sandūq ke sāmne hī paṛā hai.
unhoṅ ne dajūn ko uṭhā kar dubārā
us kī jagah par khaṛā kiyā. 4lekin
agle din jab subhsawere āe to dajūn
dubārā muṅh ke bal rab ke sandūq ke
sāmne paṛā huā thā. lekin is martabā
but kā sar aur hāth ṭūṭ kar dahlīz par
paṛe the. sirf dhaṛ rah gayā thā. 5yihī
wajah hai ki āj tak dajūn kā koī bhī
pujārī yā mehmān ashdūd ke mandir
kī dahlīz par qadam nahīṅ rakhtā.
6phir rab ne ashdūd aur gird-o-
nawāh ke dehātoṅ par saḳht dabāo
ḍāl kar bāshindoṅ ko pareshān kar
diyā. un meṅ achānak aziyatnāk
phoṛoṅ kī wabā phail gaī. 7jab
ashdūd ke logoṅ ne is kī wajah jān
lī to wuh bole, "lāzim hai ki isrāīl ke
ḳhudā kā sandūq hamāre pās na rahe.
kyūṅki us kā ham par aur hamāre
dewatā dajūn par dabāo nāqābil-e-
bardāsht hai."
8unhoṅ ne tamām filistī
hukmrānoṅ ko ikaṭṭhā karke pūchhā,
"ham isrāīl ke ḳhudā ke sandūq ke
sāth kyā kareṅ?"
unhoṅ ne mashwarā diyā, "use jāt
shahr meṅ le jāeṅ." 9lekin jab ahd kā
sandūq jāt meṅ chhoṛā gayā to rab kā
dabāo us shahr par bhī ā gayā. baṛī
afrā-tafrī paidā huī, kyūṅki chhoṭoṅ
se le kar baṛoṅ tak sab ko aziyatnāk
phoṛe nikal āe. 10tab unhoṅ ne ahd
kā sandūq āge aqrūn bhej diyā.
lekin sandūq abhī pahuṅchne wālā
thā ki aqrūn ke bāshinde chīḳhne
lage, "wuh isrāīl ke ḳhudā kā sandūq
hamāre pās lāe haiṅ tāki hameṅ
halāk kar deṅ!" 11tamām filistī
hukmrānoṅ ko dubārā bulāyā gayā,
aur aqrūniyoṅ ne taqāzā kiyā ki
sandūq ko shahr se dūr kiyā jāe.
wuh bole, "ise wahāṅ wāpas bhejā jāe
jahāṅ se āyā hai, warnā yih hameṅ
balki pūrī qaum ko halāk kar ḍālegā."
kyūṅki shahr par rab kā saḳht dabāo
hāwī ho gayā thā. mohlak wabā ke
bāis us meṅ ḳhauf-o-hirās kī lahar
dauṛ gaī. 12jo marne se bachā use kam
az kam phoṛe nikal āe. chāroṅ taraf
logoṅ kī chīḳh-pukār fizā meṅ buland
huī.

ahd kā sandūq isrāīl wāpas lāyā jātā hai

6 allāh kā sandūq ab sāt mahīne
filistiyoṅ ke pās rahā thā.

2āḳhirkār unhoṅ ne apne tamām
pujāriyoṅ aur rammāloṅ ko bulā kar
un se mashwarā kiyā, “ab ham rab ke
sandūq kā kyā kareṅ? hameṅ batāeṅ
ki ise kis tarah is ke apne mulk meṅ
wāpas bhejeṅ.”
3pujāriyoṅ aur rammāloṅ ne jawāb
diyā, “agar āp use wāpas bhejeṅ
to waise mat bhejnā balki qusūr kī
qurbānī sāth bhejnā. tab āp ko shifā
milegī, aur āp jān leṅge ki wuh āp ko
sazā dene se kyūṅ nahīṅ bāz āyā.”
4filistiyoṅ ne pūchhā, “ham use kis
qism kī qusūr kī qurbānī bhejeṅ?”
unhoṅ ne jawāb diyā, “filistiyoṅ
ke pāṅch hukmrān haiṅ, is lie sone
ke pāṅch phoṛe aur pāṅch chūhe
banwāeṅ, kyūṅki āp sab is ek hī
wabā kī zad meṅ āe hue haiṅ, ḳhwāh
hukmrān hoṅ, ḳhwāh riāyā. 5sone ke
yih phoṛe aur mulk ko tabāh karne
wāle chūhe banā kar isrāīl ke dewatā
kā ehtirām kareṅ. shāyad wuh yih
dekh kar āp, āp ke dewatāoṅ aur
mulk ko sazā dene se bāz āe. 6āp kyūṅ
purāne zamāne ke misriyoṅ aur un ke
bādshāh kī tarah aṛ jāeṅ? kyūṅki us
waqt allāh ne misriyoṅ ko itnī saḳht
musībat meṅ ḍāl diyā ki āḳhirkār
unheṅ isrāīliyoṅ ko jāne denā paṛā.
7ab bailgāṛī banā kar us ke āge do
gāeṅ joteṅ. aisī gāeṅ hoṅ jin ke dūdh
pīne wāle bachche hoṅ aur jin par
ab tak jūā na rakhā gayā ho. gāyoṅ
ko bailgāṛī ke āge joteṅ, lekin un ke
bachchoṅ ko sāth jāne na deṅ balki
unheṅ kahīṅ band rakheṅ. 8phir rab
kā sandūq bailgāṛī par rakhā jāe aur
us ke sāth ek thailā jis meṅ sone
kī wuh chīzeṅ hoṅ jo āp qusūr kī
qurbānī ke taur par bhej rahe haiṅ.
is ke bād gāyoṅ ko khulā chhoṛ deṅ.
9ġhaur kareṅ ki wuh kaun sā rāstā
iḳhtiyār kareṅgī. agar isrāīl ke bait-
shams kī taraf chaleṅ to phir mālūm
hogā ki rab ham par yih baṛī musībat
lāyā hai. lekin agar wuh kahīṅ aur
chaleṅ to matlab hogā ki isrāīl ke
dewatā ne hameṅ sazā nahīṅ dī balki
sab kuchh ittifāq se huā hai.”
10filistiyoṅ ne aisā hī kiyā. unhoṅ
ne do gāeṅ naī bailgāṛī meṅ jot kar
un ke chhoṭe bachchoṅ ko kahīṅ
band rakhā. 11phir unhoṅ ne ahd kā
sandūq us thaile samet jis meṅ sone
ke chūhe aur phoṛe the bailgāṛī par
rakhā.
12jab gāyoṅ ko chhoṛ diyā gayā to
wuh ḍakrātī ḍakrātī sīdhī bait-shams
ke rāste par ā gaīṅ aur na dāīṅ, na
bāīṅ taraf haṭīṅ. filistiyoṅ ke sardār
bait-shams kī sarhad tak un ke pīchhe
chale.
13us waqt bait-shams ke bāshinde
nīche wādī meṅ gandum kī fasal kāṭ
rahe the. ahd kā sandūq dekh kar
wuh nihāyat ḳhush hue. 14bailgāṛī
ek khet tak pahuṅchī jis kā mālik
bait-shams kā rahne wālā yashūa thā.
wahāṅ wuh ek baṛe patthar ke pās

ruk gaī. logoṅ ne bailgāṛī kī lakaṛī
ṭukṛe ṭukṛe karke use jalā diyā aur
gāyoṅ ko zabah karke rab ko bhasm
hone wālī qurbānī ke taur par pesh
kiyā. 15lāwī ke qabīle ke kuchh
mardoṅ ne rab ke sandūq ko bailgāṛī
se uṭhā kar sone kī chīzoṅ ke thaile
samet patthar par rakh diyā. us din
bait-shams ke logoṅ ne rab ko bhasm
hone wālī aur zabah kī qurbāniyāṅ
pesh kīṅ.

16yih sab kuchh deḳhne ke bād
filistī sardār usī din aqrūn wāpas
chale gae. 17filistiyoṅ ne apnā qusūr
dūr karne ke lie har ek shahr ke
lie sone kā ek phoṛā banā liyā thā
yānī ashdūd, ġhazzā, askqalūn, jāt
aur aqrūn ke lie ek ek phoṛā. 18is
ke ilāwā unhoṅ ne har shahr aur us
ke gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ ke lie
sone kā ek ek chūhā banā liyā thā. jis
baṛe patthar par ahd kā sandūq rakhā
gayā wuh āj tak yashūa bait-shamsī
ke khet meṅ is bāt kī gawāhī detā hai.

ahd kā sandūq qiryat-yārīm meṅ

19lekin rab ne bait-shams ke
bāshindoṅ ko sazā dī, kyūṅki un
meṅ se bāz ne ahd ke sandūq meṅ
nazar ḍālī thī. us waqt 70 afrād halāk
hue. rab kī yih saḳht sazā dekh kar
bait-shams ke log mātam karne lage.
20wuh bole, "kaun is muqaddas ḳhudā
ke huzūr qāim rah saktā hai? yih
hamāre bas kī bāt nahīṅ, lekin ham
rab kā sandūq kis ke pās bhejeṅ?"
21āḳhir meṅ unhoṅ ne qiryat-yārīm
ke bāshindoṅ ko paiġhām bhejā,
"filistiyoṅ ne rab kā sandūq wāpas
kar diyā hai. ab āeṅ aur use apne pās
le jāeṅ!"

7 yih sun kar qiryat-yārīm ke
mard āe aur rab kā sandūq apne
shahr meṅ le gae. wahāṅ unhoṅ ne
use abīnadāb ke ghar meṅ rakh diyā
jo pahāṛī par thā. abīnadāb ke beṭe
ilīazar ko maḳhsūs kiyā gayā tāki
wuh ahd ke sandūq kī pahrādārī kare.

taubā kī wajah se isrāīlī filistiyoṅ par fath pāte haiṅ

2ahd kā sandūq 20 sāl ke tawīl
arse tak qiryat-yārīm meṅ paṛā rahā.
is daurān tamām isrāīl mātam kartā
rahā, kyūṅki lagtā thā ki rab ne
unheṅ tark kar diyā hai. 3phir samūel
ne tamām isrāīliyoṅ se kahā, "agar āp
wāqaī rab ke pās wāpas ānā chāhte
haiṅ to ajnabī mābūdoṅ aur astārāt
dewī ke but dūr kar deṅ. pūre dil ke
sāth rab ke tābe ho kar usī kī ḳhidmat
kareṅ. phir hī wuh āp ko filistiyoṅ se
bachāegā."

4isrāīliyoṅ ne us kī bāt mān lī.
wuh bāl aur astārāt ke butoṅ ko
phaiṅk kar sirf rab kī ḳhidmat karne
lage. 5tab samūel ne elān kiyā, "pūre
isrāīl ko misfāh meṅ jamā kareṅ to
maiṅ wahāṅ rab se duā karke āp kī
sifārish karūṅga." 6chunāṅche wuh

sab misfāh meṅ jamā hue. taubā kā
izhār karke unhoṅ ne kueṅ se pānī
nikāl kar rab ke huzūr unḍel diyā.
sāth sāth unhoṅ ne pūrā din rozā
rakhā aur iqrār kiyā, "ham ne rab kā
gunāh kiyā hai." wahāṅ misfāh meṅ
samūel ne isrāīliyoṅ ke lie kachahrī
lagāī.

7filistī hukmrānoṅ ko patā chalā ki
isrāīlī misfāh meṅ jamā hue haiṅ to
wuh un se laṛne ke lie āe. yih sun kar
isrāīlī saḳht ghabrā gae 8aur samūel
se minnat kī, "duā karte raheṅ! rab
hamāre ḳhudā se iltimās karne se na
rukeṅ tāki wuh hameṅ filistiyoṅ se
bachāe." 9tab samūel ne bheṛ kā dūdh
pītā bachchā chun kar rab ko bhasm
hone wālī qurbānī ke taur par pesh
kiyā. sāth sāth wuh rab se iltimās
kartā rahā.

aur rab ne us kī sunī. 10samūel abhī
qurbānī pesh kar rahā thā ki filistī
wahāṅ pahuṅch kar isrāīliyoṅ par
hamlā karne ke lie tayyār hue. lekin
us din rab ne zor se kaṛaktī huī āwāz
se filistiyoṅ ko itnā dahshatzadā kar
diyā ki wuh darham-barham ho gae
aur isrāīlī āsānī se unheṅ shikast de
sake. 11isrāīliyoṅ ne misfāh se nikal
kar bait-kār ke nīche tak dushman kā
tāqqub kiyā. rāste meṅ bahut se filistī
halāk hue.

12is fath kī yād meṅ samūel ne
misfāh aur shen ke darmiyān ek baṛā
patthar nasab kar diyā. us ne patthar
kā nām aban-azar yānī 'madad kā
patthar' rakhā. kyūṅki us ne kahā,
"yahāṅ tak rab ne hamārī madad kī
hai." 13is tarah filistiyoṅ ko maġhlūb
kiyā gayā, aur wuh dubārā isrāīl ke
ilāqe meṅ na ghuse. jab tak samūel
jītā rahā filistiyoṅ par rab kā saḳht
dabāo rahā. 14aur aqrūn se le kar jāt
tak jitnī isrāīlī ābādiyāṅ filistiyoṅ ke
hāth meṅ ā gaī thīṅ wuh sab un kī
zamīnoṅ samet dubārā isrāīl ke qabze
meṅ ā gaīṅ. amoriyoṅ ke sāth bhī
sulah ho gaī.

15samūel apne jīte jī isrāīl kā qāzī
aur rāhnumā rahā. 16har sāl wuh
bait-el, jiljāl aur misfāh kā daurā
kartā, kyūṅki in tīn jaghoṅ par
wuh isrāīliyoṅ ke lie kachahrī lagāyā
kartā thā. 17is ke bād wuh dubārā
rāmā apne ghar wāpas ā jātā jahāṅ
mustaqil kachahrī thī. wahāṅ us ne
rab ke lie qurbāngāh bhī banāī thī.

isrāīl bādshāh kā taqāzā kartā hai

8 jab samūel būṛhā huā to us ne
apne do beṭoṅ ko isrāīl ke qāzī
muqarrar kiyā. 2baṛe kā nām yoel thā
aur chhoṭe kā abiyāh. donoṅ bair-
sabā meṅ logoṅ kī kachahrī lagāte
the. 3lekin wuh bāp ke namūne par
nahīṅ chalte balki rishwat khā kar
ġhalat faisle karte the.

4phir isrāīl ke buzurg mil kar
samūel ke pās āe, jo rāmā meṅ thā.
5unhoṅ ne kahā, "dekheṅ, āp būṛhe

ho gae haiṅ aur āp ke beṭe āp ke
namūne par nahīṅ chalte. ab ham par
bādshāh muqarrar kareṅ tāki wuh
hamārī us tarah rāhnumāī kare jis
tarah dīgar aqwām meṅ dastūr hai."
6jab buzurgoṅ ne rāhnumāī ke lie
bādshāh kā taqāzā kiyā to samūel
nihāyat nāḳhush huā. chunāṅche us
ne rab se hidāyat māṅgī. 7rab ne
jawāb diyā, "jo kuchh bhī wuh tujh
se māṅgte haiṅ unheṅ de de. is se
wuh tujhe radd nahīṅ kar rahe balki
mujhe, kyūṅki wuh nahīṅ chāhte ki
maiṅ un kā bādshāh rahūṅ. 8jab se
maiṅ unheṅ misr se nikāl lāyā wuh
mujhe chhoṛ kar dīgar mābūdoṅ kī
ḳhidmat karte āe haiṅ. aur ab wuh
tujh se bhī yihī sulūk kar rahe haiṅ.
9un kī bāt mān le, lekin sanjīdagī se
unheṅ un par hukūmat karne wāle
bādshāh ke huqūq se āgāh kar."

bādshāh ke huqūq

10samūel ne bādshāh kā taqāzā
karne wāloṅ ko sab kuchh kah
sunāyā jo rab ne use batāyā thā.
11wuh bolā, "jo bādshāh āp par
hukūmat karegā us ke yih huqūq
hoṅge: wuh āp ke beṭoṅ kī bhartī
karke unheṅ apne rathoṅ aur ghoṛoṅ
ko saṅbhālne kī zimmādārī degā.
unheṅ us ke rathoṅ ke āge āge dauṛnā
paṛegā. 12kuchh us kī fauj ke janral
aur kaptān baneṅge, kuchh us ke
khetoṅ meṅ hal chalāne aur fasleṅ
kāṭne par majbūr ho jāeṅge, aur bāz
ko us ke hathiyār aur rath kā sāmān
banānā paṛegā. 13bādshāh āp kī
beṭiyoṅ ko āp se chhīn legā tāki wuh
us ke lie khānā pakāeṅ, roṭī banāeṅ
aur ḳhushbū tayyār kareṅ. 14wuh
āp ke khetoṅ aur āp ke angūr aur
zaitūn ke bāġhoṅ kā behtarīn hissā
chun kar apne mulāzimoṅ ko de degā.
15bādshāh āp ke anāj aur angūr kā
daswāṅ hissā le kar apne afsaroṅ
aur mulāzimoṅ ko de degā. 16āp ke
naukar-naukarāniyāṅ, āp ke moṭe-
tāze bail aur gadhe usī ke istemāl meṅ
āeṅge. 17wuh āp kī bheṛ-bakriyoṅ
kā daswāṅ hissā talab karegā, aur āp
ḳhud us ke ġhulām hoṅge.
18tab āp pachhtā kar kaheṅge, 'ham
ne bādshāh kā taqāzā kyūṅ kiyā?'
lekin jab āp rab ke huzūr chīḳhte
chillāte madad chāheṅge to wuh āp
kī nahīṅ sunegā."
19lekin logoṅ ne samūel kī bāt na
mānī balki kahā, "nahīṅ, to bhī ham
bādshāh chāhte haiṅ, 20kyūṅki phir
hī ham dīgar qaumoṅ kī mānind
hoṅge. phir hamārā bādshāh hamārī
rāhnumāī karegā aur jang meṅ
hamāre āge āge chal kar dushman
se laṛegā." 21samūel ne rab ke huzūr
yih bāteṅ dohrāīṅ. 22rab ne jawāb
diyā, "un kā taqāzā pūrā kar, un par
bādshāh muqarrar kar!"

phir samūel ne isrāīl ke mardoṅ se kahā, “har ek apne apne shahr wāpas chalā jāe.”

sāūl bāp kī gadhiyāṅ talāsh kartā hai

9 binyamīn ke qabāilī ilāqe meṅ ek binyamīnī banām qīs rahtā thā jis kā achchhā-ḳhāsā asar-o-rasūḳh thā. bāp kā nām abī’el bin saror bin bakūrat bin afīḳh thā. 2qīs kā beṭā sāūl jawān aur ḳhūbsūrat thā balki isrāīl meṅ koī aur itnā ḳhūbsūrat nahīṅ thā. sāth sāth wuh itnā lambā thā ki bāqī sab log sirf us ke kandhoṅ tak āte the.

3ek din sāūl ke bāp qīs kī gadhiyāṅ gum ho gaīṅ. yih dekh kar us ne apne beṭe sāūl ko hukm diyā, “naukar ko apne sāth le kar gadhiyoṅ ko ḍhūnḍ lāeṅ.” 4donoṅ ādmī ifrāīm ke pahāṛī ilāqe aur salīsā ke ilāqe meṅ se guzare, lekin besūd. phir unhoṅ ne sālīm ke ilāqe meṅ khoj lagāyā, lekin wahāṅ bhī gadhiyāṅ na milīṅ. is ke bād wuh binyamīn ke ilāqe meṅ ghūmte phire, lekin befāidā. 5chalte chalte wuh sūf ke qarīb pahuṅch gae. sāūl ne naukar se kahā, “āo, ham ghar wāpas chaleṅ, aisā na ho ki wālid gadhiyoṅ kī nahīṅ balki hamārī fikr kareṅ.”

6lekin naukar ne kahā, “is shahr meṅ ek mard-e-ḳhudā hai. log us kī baṛī izzat karte haiṅ, kyūṅki jo kuchh bhī wuh kahtā hai wuh pūrā ho jātā hai. kyūṅ na ham us ke pās jāeṅ? shāyad wuh hameṅ batāe ki gadhiyoṅ ko kahāṅ ḍhūṅḍnā chāhie.”

7sāūl ne pūchhā, “lekin ham use kyā deṅ? hamārā khānā ḳhatm ho gayā hai, aur hamāre pās us ke lie tohfā nahīṅ hai.”

8naukar ne jawāb diyā, “koī bāt nahīṅ, mere pās chāṅdī kā chhoṭā sikkā[a] hai. yih maiṅ mard-e-ḳhudā ko de dūṅgā tāki batāe ki ham kis taraf ḍhūnḍeṅ.”

9-11sāūl ne kahā, “ṭhīk hai, chaleṅ.” wuh shahr kī taraf chal paṛe tāki mard-e-ḳhudā se bāt kareṅ. jab pahāṛī ḍhalān par shahr kī taraf chaṛh rahe the to kuchh laṛkiyāṅ pānī bharne ke lie niklīṅ. ādmiyoṅ ne un se pūchhā, “kyā ġhaibbīn shahr meṅ hai?” (purāne zamāne meṅ nabī ġhaibbīn kahlātā thā. agar koī allāh se kuchh mālūm karnā chāhtā to kahtā, “āo, ham ġhaibbīn ke pās chaleṅ.”)

12-13laṛkiyoṅ ne jawāb diyā, “jī, wuh abhī abhī pahuṅchā hai, kyūṅki shahr ke log āj pahāṛī par qurbāniyāṅ chaṛhā kar īd manā rahe haiṅ. agar jaldī kareṅ to pahāṛī par chaṛhnī se pahle us se mulāqāt ho jāegī. us waqt tak ziyāfat shurū nahīṅ hogī jab

[a]lafzī tarjumā: chāṅdī ke sikke kī ek chauthāī

tak ġhaibbīn pahuṅch na jāe. kyūṅki use pahle khāne ko barkat denā hai, phir hī mehmānoṅ ko khānā khāne kī ijāzat hai. ab jāeṅ, kyūṅki isī waqt āp us se bāt kar sakte haiṅ."

14chunāṅche sāūl aur naukar shahr kī taraf baṛhe. shahr ke darwāze par hī samūel se mulāqāt ho gaī jo wahāṅ se nikal kar qurbāngāh kī pahāṛī par chaṛhnī ko thā.

samūel sāūl kī mehmān-
nawāzī kartā hai

15rab samūel ko ek din pahle paiġhām de chukā thā, 16"kal maiṅ isī waqt mulk-e-binyamīn kā ek ādmī tere pās bhej dūṅgā. use masah karke merī qaum isrāīl par bādshāh muqarrar kar. wuh merī qaum ko filistiyoṅ se bachāegā. kyūṅki maiṅ ne apnī qaum kī musībat par dhyān diyā hai, aur madad ke lie us kī chīḳheṅ mujh tak pahuṅch gaī haiṅ." 17ab jab samūel ne shahr ke darwāze se nikalte hue sāūl ko dekhā to rab samūel se hamkalām huā, "dekh, yihī wuh ādmī hai jis kā zikr maiṅ ne kal kiyā thā. yihī merī qaum par hukūmat karegā."

18wahīṅ shahr ke darwāze par sāūl samūel se muḳhātib huā, "mehrbānī karke mujhe batāie ki ġhaibbīn kā ghar kahāṅ hai?" 19samūel ne jawāb diyā, "maiṅ hī ġhaibbīn hūṅ. āeṅ, us pahāṛī par chaleṅ jis par ziyāfat ho rahī hai, kyūṅki āj āp mere mehmān haiṅ. kal maiṅ subhsawere āp ko āp ke dil kī bāt batā dūṅgā. 20jahāṅ tak tīn din se gumshudā gadhiyoṅ kā tālluq hai, un kī fikr na kareṅ. wuh to mil gaī haiṅ. waise āp aur āp ke bāp ke gharāne ko isrāīl kī har qīmtī chīz hāsil hai." 21sāūl ne pūchhā, "yih kis tarah? maiṅ to isrāīl ke sab se chhoṭe qabīle binyamīn kā hūṅ, aur merā ḳhāndān qabīle meṅ sab se chhoṭā hai."

22samūel sāūl ko naukar samet us hāl meṅ le gayā jis meṅ ziyāfat ho rahī thī. taqrīban 30 mehmān the, lekin samūel ne donoṅ ādmiyoṅ ko sab se izzat kī jagah par biṭhā diyā. 23ḳhānsāme ko us ne hukm diyā, "ab gosht kā wuh ṭukṛā le āo jo maiṅ ne tumheṅ de kar kahā thā ki use alag rakhnā hai." 24ḳhānsāme ne qurbānī kī rān lā kar use sāūl ke sāmne rakh diyā. samūel bolā, "yih āp ke lie mahfūz rakhā gayā hai. ab khāeṅ, kyūṅki dūsroṅ ko dāwat dete waqt maiṅ ne yih gosht āp ke lie aur is mauqe ke lie alag kar liyā thā." chunāṅche sāūl ne us din samūel ke sāth khānā khāyā.

25ziyāfat ke bād wuh pahāṛī se utar kar shahr wāpas āe, aur samūel apne ghar kī chhat par sāūl se bātchīt karne lagā. 26agle din jab pau phaṭne lagī to samūel ne nīche se sāūl ko jo chhat par so rahā thā āwāz dī,

"uṭheṅ! maiṅ āp ko ruḳhsat karūṅ."
sāūl jāg uṭhā aur wuh mil kar rawānā
hue. [27]jab wuh shahr ke kināre par
pahuṅche to samūel ne sāūl se kahā,
"apne naukar ko āge bhejeṅ." jab
naukar chalā gayā to samūel bolā,
"ṭhahar jāeṅ, kyūṅki mujhe āp ko
allāh kā ek paiġhām sunānā hai."

sāūl ko masah kiyā jātā hai

10 phir samūel ne kuppī le kar
sāūl ke sar par zaitūn kā
tel unḍel diyā aur use bosā de kar
kahā, "rab ne āp ko apnī ḳhās
milkiyat par rāhnumā muqarrar kiyā
hai. [2]mere pās se chale jāne ke bād
jab āp binyamīn kī sarhad ke shahr
zilzaḳh ke qarīb rāḳhil kī qabr ke pās
se guzareṅge to āp kī mulāqāt do
ādmiyoṅ se hogī. wuh āp se kaheṅge,
'jo gadhiyāṅ āp ḍhūṅḍne gae wuh mil
gaī haiṅ. aur ab āp ke bāp gadhiyoṅ
kī nahīṅ balki āp kī fikr kar rahe haiṅ.
wuh kah rahe haiṅ ki maiṅ kis tarah
apne beṭe kā patā karūṅ?'

[3]āp āge jā kar tabūr ke balūt ke
daraḳht ke pās pahuṅcheṅge. wahāṅ
tīn ādmī āp se mileṅge jo allāh kī
ibādat karne ke lie bait-el jā rahe
hoṅge. ek ke pās tīn chhoṭī bakriyāṅ,
dūsre ke pās tīn roṭiyāṅ aur tīsre ke
pās mai kī mashk hogī. [4]wuh āp ko
salām kah kar do roṭiyāṅ deṅge. un
kī yih roṭiyāṅ qabūl kareṅ.

[5]is ke bād āp allāh ke jibiā jāeṅge
jahāṅ filistiyoṅ kī chaukī hai. shahr
meṅ dāḳhil hote waqt āp kī mulāqāt
nabiyoṅ ke ek julūs se hogī jo us
waqt pahāṛī kī qurbāngāh se utar
rahā hogā. un ke āge āge sitār,
daf, bāṅsriyāṅ aur sarod bajāne wāle
chaleṅge, aur wuh nabuwwat kī hālat
meṅ hoṅge. [6]rab kā rūh āp par
bhī nāzil hogā, aur āp un ke sāth
nabuwwat kareṅge. us waqt āp farq
shaḳhs meṅ tabdīl ho jāeṅge.

[7]jab yih tamām nishān wujūd meṅ
āeṅge to wuh kuchh kareṅ jo āp
ke zahan meṅ ā jāe, kyūṅki allāh
āp ke sāth hogā. [8]phir mere āge
jiljāl chale jāeṅ. maiṅ bhī āūṅgā aur
wahāṅ bhasm hone wālī aur salāmatī
kī qurbāniyāṅ pesh karūṅga. lekin āp
ko sāt din merā intizār karnā hai. phir
maiṅ ā kar āp ko batā dūṅgā ki āge
kyā karnā hai."

[9]sāūl rawānā hone ke lie samūel
ke pās se muṛā to allāh ne us kā
dil tabdīl kar diyā. jin nishānoṅ kī
bhī peshgoī samūel ne kī thī wuh usī
din pūrī huī. [10]jab sāūl aur us kā
naukar jibiā pahuṅche to wahāṅ un
kī mulāqāt mazkūrā nabiyoṅ ke julūs
se huī. allāh kā rūh sāūl par nāzil huā,
aur wuh un ke darmiyān nabuwwat
karne lagā. [11]kuchh log wahāṅ the jo
bachpan se us se wāqif the. sāūl ko
yūṅ nabiyoṅ ke darmiyān nabuwwat
karte hue dekh kar wuh āpas meṅ

kahne lage, “qīs ke beṭe ke sāth kyā
huā? kyā sāūl ko bhī nabiyoṅ meṅ
shumār kiyā jātā hai?” 12ek maqāmī
ādmī ne jawāb diyā, “kaun in kā bāp
hai?” bād meṅ yih muhāwarā ban
gayā, “kyā sāūl ko bhī nabiyoṅ meṅ
shumār kiyā jātā hai?”
13nabuwwat karne ke iḳhtitām par
sāūl pahāṛī par chaṛh gayā jahāṅ
qurbāngāh thī. 14jab sāūl naukar
samet wahāṅ pahuṅchā to us ke
chachā ne pūchhā, “āp kahāṅ the?”
sāūl ne jawāb diyā, “ham gumshudā
gadhiyoṅ ko ḍhūṅḍne ke lie nikle
the. lekin jab wuh na milīṅ to ham
samūel ke pās gae.” 15chachā bolā,
“achchhā? us ne āp ko kyā batāyā?”
16sāūl ne jawāb diyā, “ḳhair, us ne
kahā ki gadhiyāṅ mil gaī haiṅ.” lekin
jo kuchh samūel ne bādshāh banane
ke bāre meṅ batāyā thā us kā zikr us
ne na kiyā.

sāūl bādshāh ban jātā hai

17kuchh der ke bād samūel ne
awām ko bulā kar misfāh meṅ rab ke
huzūr jamā kiyā. 18us ne kahā, “rab
isrāīl kā ḳhudā farmātā hai, ‘maiṅ
isrāīl ko misr se nikāl lāyā. maiṅ
ne tumheṅ misriyoṅ aur un tamām
saltanatoṅ se bachāyā jo tum par
zulm kar rahī thīṅ. 19lekin go maiṅ ne
tumheṅ tumhārī tamām musībatoṅ
aur tangiyoṅ se chhuṭkārā diyā to bhī
tum ne apne ḳhudā ko mustarad kar
diyā. kyūṅki tum ne isrār kiyā ki
ham par bādshāh muqarrar karo! ab
apne apne qabīloṅ aur ḳhāndānoṅ kī
tartīb ke mutābiq rab ke huzūr khaṛe
ho jāo’.”
20yih kah kar samūel ne tamām
qabīloṅ ko rab ke huzūr pesh kiyā.
qur’ā ḍālā gayā to binyamīn ke
qabīle ko chunā gayā. 21phir samūel
ne binyamīn ke qabīle ke sāre
ḳhāndānoṅ ko rab ke huzūr pesh
kiyā. matrī ke ḳhāndān ko chunā
gayā. yūṅ qur’ā ḍālte ḍālte sāūl bin
qīs ko chunā gayā. lekin jab sāūl ko
ḍhūnḍā gayā to wuh ġhāib thā.
22unhoṅ ne rab se daryāft kiyā,
“kyā sāūl yahāṅ pahuṅch chukā hai?”
rab ne jawāb diyā, “wuh sāmān ke
bīch meṅ chhup gayā hai.” 23kuchh
log dauṛ kar use sāmān meṅ se nikāl
kar awām ke pās le āe. jab wuh logoṅ
meṅ khaṛā huā to itnā lambā thā ki
bāqī sab log sirf us ke kandhoṅ tak
āte the.
24samūel ne kahā, “yih ādmī dekho
jise rab ne chun liyā hai. awām meṅ
us jaisā koī nahīṅ hai!” tamām log
ḳhushī ke māre “bādshāh zindābād!”
kā nārā lagāte rahe. 25samūel ne
bādshāh ke huqūq tafsīl se sunāe. us
ne sab kuchh kitāb meṅ likh diyā aur
use rab ke maqdis meṅ mahfūz rakhā.
phir us ne awām ko ruḳhsat kar diyā.
26sāūl bhī apne ghar chalā gayā jo
jibiā meṅ thā. kuchh faujī us ke sāth

chale jin ke diloṅ ko allāh ne chhū
diyā thā. 27lekin aise sharīr log bhī
the jinhoṅ ne us kā mazāq uṛā kar
pūchhā, “bhalā yih kis tarah hameṅ
bachā saktā hai?” wuh use haqīr
jānte the aur use tohfe pesh karne ke
lie bhī tayyār na hue. lekin sāūl un kī
bāteṅ nazarandāz karke ḳhāmosh hī
rahā.

sāūl ammoniyoṅ par fath pātā hai

11 kuchh der ke bād ammonī
bādshāh nāhas ne apnī fauj
le kar yabīs-jiliād kā muhāsarā kiyā.
yabīs ke tamām afrād ne us se
guzārish kī, “hamāre sāth muāhadā
kareṅ to ham āindā āp ke tābe
raheṅge.” 2nāhas ne jawāb diyā, “ṭhīk
hai, lekin is shart par ki maiṅ har
ek kī dahnī āṅkh nikāl kar tamām
isrāīl kī be’izzatī karūṅga!” 3yabīs ke
buzurgoṅ ne darḳhwāst kī, “hameṅ
ek hafte kī muhlat dījie tāki ham apne
qāsidoṅ ko isrāīl kī har jagah bhejeṅ.
agar koī hameṅ bachāne ke lie na āe
to ham hathiyār ḍāl kar shahr ko āp
ke hawāle kar deṅge.”

4qāsid sāūl ke shahr jibiā bhī
pahuṅch gae. jab maqāmī logoṅ ne
un kā paiġhām sunā to pūrā shahr
phūṭ phūṭ kar rone lagā. 5us waqt
sāūl apne bailoṅ ko khetoṅ se wāpas
lā rahā thā. us ne pūchhā, “kyā
huā hai? log kyūṅ ro rahe haiṅ?”
use qāsidoṅ kā paiġhām sunāyā gayā.
6tab sāūl par allāh kā rūh nāzil huā,
aur use saḳht ġhussā āyā. 7us ne
bailoṅ kā joṛā le kar unheṅ ṭukṛe
ṭukṛe kar diyā. phir qāsidoṅ ko yih
ṭukṛe pakaṛā kar us ne unheṅ yih
paiġhām de kar isrāīl kī har jagah
bhej diyā, “jo sāūl aur samūel ke
pīchhe chal kar ammoniyoṅ se laṛne
nahīṅ jāegā us ke bail isī tarah ṭukṛe
ṭukṛe kar die jāeṅge!”

yih ḳhabar sun kar logoṅ par rab
kī dahshat tārī ho gaī, aur sab ke sab
ek dil ho kar ammoniyoṅ se laṛne ke
lie nikle. 8bazaq ke qarīb sāūl ne fauj
kā jāizā liyā. yahūdāh ke 30,000 afrād
the aur bāqī qabīloṅ ke 3,00,000.

9unhoṅ ne yabīs-jiliād ke qāsidoṅ
ko wāpas bhej kar batāyā, “kal
dopahar se pahle pahle āp ko bachā
liyā jāegā.” wahāṅ ke bāshinde yih
ḳhabar sun kar bahut ḳhush hue.
10unhoṅ ne ammoniyoṅ ko ittilā dī,
“kal ham hathiyār ḍāl kar shahr ke
darwāze khol deṅge. phir wuh kuchh
kareṅ jo āp ko ṭhīk lage.”

11agle din subhsawere sāūl ne fauj
ko tīn hissoṅ meṅ taqsīm kiyā. sūraj
ke tulū hone se pahle pahle unhoṅ ne
tīn simtoṅ se dushman kī lashkargāh
par hamlā kiyā. dopahar tak unhoṅ
ne ammoniyoṅ ko mār mār kar
ḳhatm kar diyā. jo thoṛe bahut log
bach gae wuh yūṅ titar-bitar ho gae
ki do bhī ikaṭṭhe na rahe.

sāūl kī dubārā tasdīq

12 fath ke bād log samūel ke pās ā
kar kahne lage, “wuh log kahāṅ haiṅ
jinhoṅ ne etirāz kiyā ki sāūl ham par
hukūmat kare? unheṅ le āeṅ tāki
ham unheṅ mār deṅ.” 13 lekin sāūl ne
unheṅ rok diyā. us ne kahā, “nahīṅ,
āj to ham kisī bhī bhāī ko sazā-e-
maut nahīṅ deṅge, kyūṅki is din rab
ne isrāīl ko rihāī baḳhshī hai!” 14 phir
samūel ne elān kiyā, “āo, ham jiljāl jā
kar dubārā is kī tasdīq kareṅ ki sāūl
hamārā bādshāh hai.” 15 chunāṅche
tamām logoṅ ne jiljāl jā kar rab ke
huzūr is kī tasdīq kī ki sāūl hamārā
bādshāh hai. is ke bād unhoṅ ne rab
ke huzūr salāmatī kī qurbāniyāṅ pesh
karke baṛā jashn manāyā.

samūel kī alwidāī taqrīr

12 tab samūel tamām isrāīl se
muḳhātib huā, “maiṅ ne āp
kī har bāt mān kar āp par bādshāh
muqarrar kiyā hai. 2 ab yihī āp ke āge
āge chal kar āp kī rāhnumāī karegā.
maiṅ ḳhud būṛhā hūṅ, aur mere bāl
safed ho gae haiṅ jabki mere beṭe
āp ke darmiyān hī rahte haiṅ. maiṅ
jawānī se le kar āj tak āp kī rāhnumāī
kartā āyā hūṅ. 3 ab maiṅ hāzir hūṅ.
agar mujh se koī ġhaltī huī hai to rab
aur us ke masah kie hue bādshāh ke
sāmne is kī gawāhī deṅ. kyā maiṅ ne
kisī kā bail yā gadhā lūṭ liyā? kyā
maiṅ ne kisī se ġhalat fāidā uṭhāyā
yā kisī par zulm kiyā? kyā maiṅ ne
kabhī kisī se rishwat le kar ġhalat
faislā kiyā hai? agar aisā huā to
mujhe batāeṅ! phir maiṅ sab kuchh
wāpas kar dūṅgā.”
4 ijtimā ne jawāb diyā, “na āp ne
ham se ġhalat fāidā uṭhāyā, na ham
par zulm kiyā hai. āp ne kabhī bhī
rishwat nahīṅ lī.” 5 samūel bolā, “āj
rab aur us kā masah kiyā huā bādshāh
gawāh haiṅ ki āp ko mujh par ilzām
lagāne kā koī sabab na milā.” awām
ne kahā, “jī, aisā hī hai.” 6 samūel ne
bāt jārī rakhī, “rab ḳhud mūsā aur
hārūn ko isrāīl ke rāhnumā banā kar
āp ke bāpdādā ko misr se nikāl lāyā.
7 ab yahāṅ rab ke taḳht-e-adālat ke
sāmne khaṛe ho jāeṅ to maiṅ āp ko
un tamām bhalāiyoṅ kī yād dilāūṅgā
jo rab ne āp aur āp ke bāpdādā se kī
haiṅ.
8 āp kā bāp yāqūb misr āyā. jab
misrī us kī aulād ko dabāne lage
to unhoṅ ne chīḳhte chillāte rab se
madad māṅgī. tab us ne mūsā aur
hārūn ko bhej diyā tāki wuh pūrī
qaum ko misr se nikāl kar yahāṅ is
mulk meṅ lāeṅ. 9 lekin jald hī wuh
rab apne ḳhudā ko bhūl gae. is lie
us ne unheṅ dushman ke hawāle kar
diyā. kabhī hasūr shahr ke bādshāh
kā kamāṇḍar sīsarā un se laṛā, kabhī
filistī aur kabhī moāb kā bādshāh.
10 har dafā āp ke bāpdādā ne chīḳhte
chillāte rab se madad māṅgī aur iqrār

kiyā, ‘ham ne gunāh kiyā hai, kyūṅki
ham ne rab ko tark karke bāl aur
astārāt ke butoṅ kī pūjā kī hai. lekin
ab hameṅ dushmanoṅ se bachā! phir
ham sirf terī hī ḳhidmat kareṅge.’
11aur har bār rab ne kisī na kisī
ko bhej diyā, kabhī jidāūn, kabhī
baraq, kabhī iftāh aur kabhī samūel
ko. un ādmiyoṅ kī mārifat allāh ne āp
ko irdgird ke tamām dushmanoṅ se
bachāyā, aur mulk meṅ amn-o-amān
qāim ho gayā.
12lekin jab ammonī bādshāh nāhas
āp se laṛne āyā to āp mere pās ā
kar taqāzā karne lage ki hamārā apnā
bādshāh ho jo ham par hukūmat kare,
hālāṅki āp jānte the ki rab hamārā
ḳhudā hamārā bādshāh hai. 13ab wuh
bādshāh dekheṅ jise āp māṅg rahe
the! rab ne āp kī ḳhwāhish pūrī
karke use āp par muqarrar kiyā hai.
14chunāṅche rab kā ḳhauf māneṅ, us
kī ḳhidmat kareṅ aur us kī suneṅ.
sarkash ho kar us ke ahkām kī
ḳhilāfwarzī mat karnā. agar āp aur āp
kā bādshāh rab se wafādār raheṅge to
wuh āp ke sāth hogā. 15lekin agar āp
us ke tābe na raheṅ aur sarkash ho
kar us ke ahkām kī ḳhilāfwarzī kareṅ
to wuh āp kī muḳhālafat karegā, jis
tarah us ne āp ke bāpdādā kī bhī
muḳhālafat kī.
16ab khaṛe ho kar dekheṅ ki rab kyā
karne wālā hai. wuh āp kī āṅkhoṅ
ke sāmne hī baṛā mojizā karegā. 17is
waqt gandum kī kaṭāī kā mausam hai.
go in dinoṅ meṅ bārish nahīṅ hotī,
lekin maiṅ duā karūṅga to rab garajte
bādal aur bārish bhejegā. tab āp jān
leṅge ki āp ne bādshāh kā taqāzā
karte hue rab ke nazdīk kitnī burī bāt
kī hai.”
18samūel ne pukār kar rab se duā
kī, aur us din rab ne garajte bādal aur
bārish bhej dī. yih dekh kar ijtimā
saḳht ghabrā kar samūel aur rab se
ḍarne lagā. 19sab ne samūel se iltimās
kī, “rab apne ḳhudā se duā karke
hamārī sifārish kareṅ tāki ham mar
na jāeṅ. kyūṅki bādshāh kā taqāzā
karne se ham ne apne gunāhoṅ meṅ
izāfā kiyā hai.”
20samūel ne logoṅ ko tasallī de
kar kahā, “mat ḍareṅ. beshak āp
se ġhaltī huī hai, lekin āindā ḳhayāl
rakheṅ ki āp rab se dūr na ho jāeṅ
balki pūre dil se us kī ḳhidmat kareṅ.
21bemānī butoṅ ke pīchhe mat paṛnā.
na wuh fāide kā bāis haiṅ, na āp ko
bachā sakte haiṅ. un kī koī haisiyat
nahīṅ hai. 22rab apne azīm nām kī
ḳhātir apnī qaum ko nahīṅ chhoṛegā,
kyūṅki us ne āp ko apnī qaum banāne
kā faislā kiyā hai. 23jahāṅ tak merā
tālluq hai, maiṅ is meṅ rab kā gunāh
nahīṅ karūṅga ki āp kī sifārish karne
se bāz āūṅ. aur āindā bhī maiṅ āp
ko achchhe aur sahīh rāste kī tālīm
detā rahūṅgā. 24lekin dhyān se rab
kā ḳhauf māneṅ aur pūre dil aur

wafādārī se us kī ḳhidmat kareṅ. yād
rahe ki us ne āp ke lie kitne azīm
kām kie haiṅ. [25]lekin agar āp ġhalat
kām karne par tule raheṅ to āp apne
bādshāh samet duniyā meṅ se miṭ
jāeṅge.”

filistiyoṅ se jang

13 sāūl 30 sāl kā thā jab
taḳhtnashīn huā. do sāl
hukūmat karne ke bād [2]us ne apnī
fauj ke lie 3,000 isrāīlī chun lie. jang
laṛne ke qābil bāqī ādmiyoṅ ko us
ne fāriġh kar diyā. 2,000 faujiyoṅ kī
ḍyūṭī mikmās aur bait-el ke pahāṛī
ilāqe meṅ lagāī gaī jahāṅ sāūl ḳhud
thā. bāqī 1,000 afrād yūnatan ke pās
binyamīn ke shahr jibiā meṅ the.

[3]ek din yūnatan ne jibiā kī filistī
chaukī par hamlā karke use shikast
dī. jald hī yih ḳhabar dūsre filistiyoṅ
tak pahuṅch gaī. sāūl ne mulk ke
kone kone meṅ qāsid bhej die, aur
wuh narsingā bajāte bajāte logoṅ ko
yūnatan kī fath sunāte gae. [4]tamām
isrāīl meṅ ḳhabar phail gaī, “sāūl ne
jibiā kī filistī chaukī ko tabāh kar diyā
hai, aur ab isrāīl filistiyoṅ kī ḳhās
nafrat kā nishānā ban gayā hai.” sāūl
ne tamām mardoṅ ko filistiyoṅ se
laṛne ke lie jiljāl meṅ bulāyā.

[5]filistī bhī isrāīliyoṅ se laṛne ke
lie jamā hue. un ke 30,000 rath,
6,000 ghuṛsawār aur sāhil kī ret
jaise beshumār piyādā faujī the.
unhoṅ ne bait-āwan ke mashriq meṅ
mikmās ke qarīb apne ḳhaime lagāe.
[6]isrāīliyoṅ ne dekhā ki ham baṛe
ḳhatre meṅ ā gae haiṅ, aur dushman
ham par bahut dabāo ḍāl rahā hai
to pareshānī ke ālam meṅ kuchh
ġhāroṅ aur darāṛoṅ meṅ aur kuchh
pattharoṅ ke darmiyān yā qabroṅ aur
hauzoṅ meṅ chhup gae. [7]kuchh itne
ḍar gae ki wuh daryā-e-yardan ko pār
karke jad aur jiliād ke ilāqe meṅ chale
gae.

sāūl kī besabrī

sāūl ab tak jiljāl meṅ thā, lekin jo
ādmī us ke sāth rahe the wuh ḳhauf
ke māre thartharā rahe the. [8]samūel
ne sāūl ko hidāyat dī thī ki sāt din
merā intizār kareṅ. lekin sāt din
guzar gae. aur samūel na āyā. sāūl
ke faujī muntashir hone lage [9]to sāūl
ne hukm diyā, “bhasm hone wālī aur
salāmatī kī qurbāniyāṅ le āo.” phir us
ne ḳhud qurbāniyāṅ pesh kīṅ.

[10]wuh abhī is kām se fāriġh hī huā
thā ki samūel pahuṅch gayā. sāūl
use ḳhushāmdīd kahne ke lie niklā.
[11]lekin samūel ne pūchhā, “āp ne kyā
kiyā?”

sāūl ne jawāb diyā, “log muntashir
ho rahe the, aur āp waqt par na āe.
jab maiṅ ne dekhā ki filistī mikmās
ke qarīb jamā ho rahe haiṅ [12]to maiṅ
ne sochā, ‘filistī yahāṅ jiljāl meṅ ā
kar mujh par hamlā karne ko haiṅ,

hālāṅki maiṅ ne abhī rab se duā
nahīṅ kī ki wuh ham par mehrbānī
kare.' is lie maiṅ ne jur'at karke ḳhud
qurbāniyāṅ pesh kīṅ."
13samūel bolā, "yih kaisī ahmaqānā
harkat thī! āp ne rab apne ḳhudā
kā hukm na mānā. rab to āp aur āp
kī aulād ko hameshā ke lie isrāīl par
muqarrar karnā chāhtā thā. 14lekin
ab āp kī bādshāhat qāim nahīṅ rahegī.
chūṅki āp ne us kī na sunī is lie rab
ne kisī aur ko chun kar apnī qaum kā
rāhnumā muqarrar kiyā hai, ek aise
ādmī ko jo us kī soch rakhegā."
15phir samūel jiljāl se chalā gayā.

jang kī tayyāriyāṅ

bache hue isrāīlī sāūl ke pīchhe
dushman se laṛne gae. wuh jiljāl se
rawānā ho kar jibiā pahuṅch gae. jab
sāūl ne wahāṅ fauj kā jāizā liyā to bas
600 afrād rah gae the. 16sāūl, yūnatan
aur un kī fauj binyamīn ke shahr
jibiā meṅ ṭik gae jabki filistī mikmās
ke pās ḳhaimāzan the. 17kuchh der
ke bād filistiyoṅ ke tīn daste mulk
ko lūṭne ke lie nikle. ek sūāl ke
ilāqe ke shahr ufrā kī taraf chal paṛā,
18dūsrā bait-haurūn kī taraf aur tīsrā
us pahāṛī silsile kī taraf jahāṅ se
wādī-e-zaboīm aur registān dekhā jā
saktā hai.
19un dinoṅ meṅ pūre mulk-e-isrāīl
meṅ lohār nahīṅ thā, kyūṅki filistī
nahīṅ chāhte the ki isrāīlī talwāreṅ yā
neze banāeṅ. 20apne haloṅ, kudāloṅ,
kulhāṛiyoṅ yā darāntiyoṅ ko tez
karwāne ke lie tamām isrāīliyoṅ
ko filistiyoṅ ke pās jānā paṛtā thā.
21filistī haloṅ, kudāloṅ, kāṅṭoṅ aur
kulhāṛiyoṅ ko tez karne ke lie aur
āṅkusoṅ kī nok ṭhīk karne ke lie
chāṅdī ke sikke kī do tihāī lete the.
22natīje meṅ us din sāūl aur yūnatan
ke siwā kisī bhī isrāīlī ke pās talwār
yā nezā nahīṅ thā.

yūnatan filistiyoṅ par hamlā kartā hai

23filistiyoṅ ne mikmās ke darre par
qabzā karke wahāṅ chaukī qāim kī
thī.

14 ek din yūnatan ne apne
jawān silāhbardār se kahā,
"āo, ham parlī taraf jāeṅ jahāṅ filistī
fauj kī chaukī hai." lekin us ne apne
bāp ko ittilā na dī.
2sāūl us waqt anār ke daraḳht ke
sāy meṅ baiṭhā thā jo jibiā ke qarīb
ke mijron meṅ thā. 600 mard us ke
pās the. 3aḳhiyāh imām bhī sāth thā
jo imām kā bālāposh pahne hue thā.
aḳhiyāh yakabod ke bhāī aḳhītūb kā
beṭā thā. us kā dādā fīnhās aur
pardādā elī thā, jo purāne zamāne
meṅ sailā meṅ rab kā imām thā. kisī
ko bhī mālūm na thā ki yūnatan chalā
gayā hai.
4-5filistī chaukī tak pahuṅchne ke
lie yūnatan ne ek tang rāstā iḳhtiyār
kiyā jo do kaṛāṛoṅ ke darmiyān se

guzartā thā. pahle kā nām bosīs
thā, aur wuh shimāl meṅ mikmās
ke muqābil thā. dūsre kā nām sanā
thā, aur wuh junūb meṅ jibā ke
muqābil thā. 6yūnatan ne apne jawān
silāhbardār se kahā, "āo, ham parlī
taraf jāeṅ jahāṅ in nāmaḳhtūnoṅ kī
chaukī hai. shāyad rab hamārī madad
kare, kyūṅki us ke nazdīk koī farq
nahīṅ ki ham zyādā hoṅ yā kam."
7us kā silāhbardār bolā, "jo kuchh
āp ṭhīk samajhte haiṅ, wuhī kareṅ.
zarūr jāeṅ. jo kuchh bhī āp kaheṅge,
maiṅ hāzir hūṅ." 8yūnatan bolā, "ṭhīk
hai. phir ham yūṅ dushmanoṅ kī
taraf baṛhte jāeṅge, ki ham unheṅ sāf
nazar āeṅ. 9agar wuh hameṅ dekh
kar pukāreṅ, 'ruk jāo, warnā ham
tumheṅ mār deṅge!' to ham apne
mansūbe se bāz ā kar un ke pās nahīṅ
jāeṅge. 10lekin agar wuh pukāreṅ,
'āo, hamāre pās ā jāo!' to ham zarūr
un ke pās chaṛh jāeṅge. kyūṅki yih is
kā nishān hogā ki rab unheṅ hamāre
qabze meṅ kar degā."

11chunāṅche wuh chalte chalte
filistī chaukī ko nazar āe. filistī shor
machāne lage, "dekho, isrāīlī apne
chhupne ke biloṅ se nikal rahe haiṅ!"
12chaukī ke faujiyoṅ ne donoṅ ko
chaileṅj kiyā, "āo, hamāre pās āo to
ham tumheṅ sabaq sikhāeṅge." yih
sun kar yūnatan ne apne silāhbardār
ko āwāz dī, "āo, mere pīchhe chalo!
rab ne unheṅ isrāīl ke hawāle kar
diyā hai." 13donoṅ apne hāthoṅ aur
pairoṅ ke bal chaṛhte chaṛhte chaukī
tak jā pahuṅche. jab yūnatan āge
āge chal kar filistiyoṅ ke pās pahuṅch
gayā to wuh us ke sāmne girte gae.
sāth sāth silāhbardār pīchhe se logoṅ
ko mārtā gayā.

14is pahle hamle ke daurān unhoṅ
ne taqrīban 20 ādmiyoṅ ko mār ḍālā.
un kī lāsheṅ ādh ekaṛ zamīn par
bikhrī paṛī thīṅ. 15achānak pūrī
fauj meṅ dahshat phail gaī, na sirf
lashkargāh balki khule maidān meṅ
bhī. chaukī ke mard aur lūṭne wāle
daste bhī thartharāne lage. sāth sāth
zalzalā āyā. rab ne tamām filistī
faujiyoṅ ke diloṅ meṅ dahshat paidā
kī.

rab filistiyoṅ par fath detā hai

16sāūl ke jo pahredār jibiā se
dushman kī harkatoṅ par ġhaur kar
rahe the unhoṅ ne achānak dekhā ki
filistī fauj meṅ halchal mach gaī hai,
afrā-tafrī kabhī is taraf, kabhī us taraf
baṛh rahī hai. 17sāūl ne fauran hukm
diyā, "faujiyoṅ ko gin kar mālūm
karo ki kaun chalā gayā hai." mālūm
huā ki yūnatan aur us kā silāhbardār
maujūd nahīṅ haiṅ. 18sāūl ne aḳhiyāh
ko hukm diyā, "ahd kā sandūq le
āeṅ." kyūṅki wuh un dinoṅ meṅ
isrāīlī kaimp meṅ thā. 19lekin sāūl
abhī aḳhiyāh se bāt kar rahā thā ki
filistī lashkargāh meṅ hangāmā aur

shor bahut zyādā baṛh gayā. sāūl ne imām se kahā, “koī bāt nahīṅ, rahne deṅ.” [20]wuh apne 600 afrād ko le kar fauran dushman par ṭūṭ paṛā. jab un tak pahuṅch gae to mālūm huā ki filistī ek dūsre ko qatl kar rahe haiṅ, aur har taraf hangāmā hī hangāmā hai.

[21]filistiyoṅ ne kāfī isrāīliyoṅ ko apnī fauj meṅ shāmil kar liyā thā. ab yih log filistiyoṅ ko chhoṛ kar sāūl aur yūnatan ke pīchhe ho lie. [22]in ke ilāwā jo isrāīlī ifrāīm ke pahāṛī ilāqe meṅ idhar udhar chhup gae the, jab unheṅ ḳhabar milī ki filistī bhāg rahe haiṅ to wuh bhī un kā tāqqub karne lage. [23]laṛte laṛte maidān-e-jang bait-āwan tak phail gayā. is tarah rab ne us din isrāīliyoṅ ko bachā liyā.

sāūl kī besoche-samjhe lānat

[24]us din isrāīlī saḳht laṛāī ke bāis baṛī musībat meṅ the. is lie sāūl ne qasam khā kar kahā, “us par lānat jo shām se pahle khānā khāe. pahle maiṅ apne dushman se intiqām lūṅgā, phir hī sab khā pī sakte haiṅ.” is wajah se kisī ne roṭī ko hāth tak na lagāyā. [25]pūrī fauj jangal meṅ dāḳhil huī to wahāṅ zamīn par shahd ke chhatte the. [26]tamām log jab un ke pās se guzare to dekhā ki un se shahd ṭapak rahā hai. lekin kisī ne thoṛā bhī le kar khāne kī jur’at na kī, kyūṅki sab sāūl kī lānat se ḍarte the.

[27]yūnatan ko lānat kā ilm na thā, is lie us ne apnī lāṭhī kā sirā kisī chhatte meṅ ḍāl kar use chāṭ liyā. us kī āṅkheṅ fauran chamak uṭhīṅ, aur wuh tāzādam ho gayā. [28]kisī ne dekh kar yūnatan ko batāyā, “āp ke bāp ne fauj se qasam khilā kar elān kiyā hai ki us par lānat jo is din kuchh khāe. isī wajah se ham sab itne niḍhāl ho gae haiṅ.” [29]yūnatan ne jawāb diyā, “mere bāp ne mulk ko musībat meṅ ḍāl diyā hai! dekho, is thoṛe se shahd ko chakhne se merī āṅkheṅ kitnī chamak uṭhīṅ aur maiṅ kitnā tāzādam ho gayā. [30]behtar hotā ki hamāre log dushman se lūṭe hue māl meṅ se kuchh na kuchh khā lete. lekin is hālat meṅ ham filistiyoṅ ko kis tarah zyādā nuqsān pahuṅchā sakte haiṅ?”

[31]us din isrāīlī filistiyoṅ ko mikmās se mār mār kar ayyālon tak pahuṅch gae. lekin shām ke waqt wuh nihāyat niḍhāl ho gae the. [32]phir wuh lūṭe hue rewaṛoṅ par ṭūṭ paṛe. unhoṅ ne jaldī jaldī bheṛ-bakriyoṅ, gāy-bailoṅ aur bachhṛoṅ ko zabah kiyā. bhūk kī shiddat kī wajah se unhoṅ ne ḳhūn ko sahīh taur se nikalne na diyā balki jānwaroṅ ko zamīn par chhoṛ kar gosht ko ḳhūn samet khāne lage.

[33]kisī ne sāūl ko ittilā dī, “dekheṅ, log rab kā gunāh kar rahe haiṅ, kyūṅki wuh gosht khā rahe haiṅ jis meṅ ab tak ḳhūn hai.” yih

sun kar sāūl pukār uṭhā, “āp rab se
wafādār nahīṅ rahe!” phir us ne sāth
wāle ādmiyoṅ ko hukm diyā, “koī
baṛā patthar luṛhkā kar idhar le āeṅ!
34phir tamām ādmiyoṅ ke pās jā kar
unheṅ batā denā, ‘apne jānwaroṅ ko
mere pās le āeṅ tāki unheṅ patthar
par zabah karke khāeṅ. warnā āp
ḳhūnālūdā gosht khā kar rab kā
gunāh kareṅge’.”

sab mān gae. us shām wuh sāūl ke
pās āe aur apne jānwaroṅ ko patthar
par zabah kiyā. 35wahāṅ sāūl ne pahlī
dafā rab kī tāzīm meṅ qurbāngāh
banāī.

36phir us ne elān kiyā, “āeṅ, ham
abhī isī rāt filistiyoṅ kā tāqqub karke
un meṅ lūṭ-mār kā silsilā jārī rakheṅ
tāki ek bhī na bache.” faujiyoṅ ne
jawāb diyā, “ṭhīk hai, wuh kuchh
kareṅ jo āp ko munāsib lage.” lekin
imām bolā, “pahle ham allāh se
hidāyat leṅ.” 37chunāṅche sāūl ne
allāh se pūchhā, “kyā ham filistiyoṅ
kā tāqqub jārī rakheṅ? kyā tū unheṅ
isrāīl ke hawāle kar degā?” lekin is
martabā allāh ne jawāb na diyā.

38yih dekh kar sāūl ne fauj ke
tamām rāhnumāoṅ ko bulā kar kahā,
“kisī ne gunāh kiyā hai. mālūm karne
kī koshish kareṅ ki kaun qusūrwār
hai. 39rab kī hayāt kī qasam jo isrāīl
kā najātdahindā hai, qusūrwār ko
fauran sazā-e-maut dī jāegī, ḳhwāh
wuh merā beṭā yūnatan kyūṅ na ho.”
lekin sab ḳhāmosh rahe.

40tab sāūl ne dubārā elān kiyā, “pūrī
fauj ek taraf khaṛī ho jāe aur yūnatan
aur maiṅ dūsrī taraf.” logoṅ ne jawāb
diyā, “jo āp ko munāsib lage wuh
kareṅ.” 41phir sāūl ne rab isrāīl ke
ḳhudā se duā kī, “ai rab, hameṅ dikhā
ki kaun qusūrwār hai!”

jab qur’ā ḍālā gayā to yūnatan aur
sāūl ke guroh ko qusūrwār qarār diyā
gayā aur bāqī fauj ko bequsūr. 42phir
sāūl ne hukm diyā, “ab qur’ā ḍāl kar
patā kareṅ ki maiṅ qusūrwār hūṅ
yā yūnatan.” jab qur’ā ḍālā gayā to
yūnatan qusūrwār ṭhahrā. 43sāūl ne
pūchhā, “batāeṅ, āp ne kyā kiyā?”
yūnatan ne jawāb diyā, “maiṅ ne sirf
thoṛā sā shahd chakh liyā jo merī
lāṭhī ke sire par lagā thā. lekin maiṅ
marne ke lie tayyār hūṅ.” 44sāūl ne
kahā, “yūnatan, allāh mujhe saḳht
sazā de agar maiṅ āp ko is ke lie
sazā-e-maut na dūṅ.” 45lekin faujiyoṅ
ne etirāz kiyā, “yih kaisī bāt hai?
yūnatan hī ne apne zabardast hamle
se isrāīl ko āj bachā liyā hai. use
kis tarah sazā-e-maut dī jā saktī hai?
kabhī nahīṅ! allāh kī hayāt kī qasam,
us kā ek bāl bhī bīkā nahīṅ hogā,
kyūṅki āj us ne allāh kī madad se fath
pāī hai.” yūṅ faujiyoṅ ne yūnatan ko
maut se bachā liyā.

46tab sāūl ne filistiyoṅ kā tāqqub
karnā chhoṛ diyā aur apne ghar chalā

gayā. filistī bhī apne mulk meṅ
wāpas chale gae.

sāūl kī jangeṅ

47 jab sāūl taḳhtnashīn huā to
wuh mulk ke irdgird ke tamām
dushmanoṅ se laṛā. in meṅ moāb,
ammon, adom, zobāh ke bādshāh
aur filistī shāmil the. aur jahāṅ bhī
jang chhiṛī wahāṅ us ne fath pāī.
48 wuh nihāyat bahādur thā. us ne
amālīqiyoṅ ko bhī shikast dī aur yūṅ
isrāīl ko un tamām dushmanoṅ se
bachā liyā jo bār bār mulk kī lūṭ-mār
karte the.

sāūl kā ḳhāndān

49 sāūl ke tīn beṭe the, yūnatan, iswī
aur malkīshūa. us kī baṛī beṭī mīrab
aur chhoṭī beṭī mīkal thī. 50 bīwī kā
nām aḳhīnūsam bint aḳhīmāz thā.
sāūl kī fauj kā kamāṇḍar abinair thā,
jo sāūl ke chachā nair kā beṭā thā.
51 sāūl kā bāp qīs aur abinair kā bāp
nair sage bhāī the jin kā bāp abī'el
thā.

52 sāūl ke jīte jī filistiyoṅ se saḳht
jang jārī rahī. is lie jab bhī koī
bahādur aur laṛne ke qābil ādmī nazar
āyā to sāūl ne use apnī fauj meṅ
bhartī kar liyā.

tamām amālīqiyoṅ ko halāk karne kā hukm

15 ek din samūel ne sāūl ke pās
ā kar us se bāt kī, "rab hī
ne mujhe āp ko masah karke isrāīl
par muqarrar karne kā hukm diyā
thā. ab rab kā paiġhām sun leṅ!
2 rabb-ul-afwāj farmātā hai, 'maiṅ
amālīqiyoṅ kā merī qaum ke sāth
sulūk nahīṅ bhūl saktā. us waqt jab
isrāīlī misr se nikal kar kan'ān kī
taraf safar kar rahe the to amālīqiyoṅ
ne rāstā band kar diyā thā. 3 ab
waqt ā gayā hai ki tū un par hamlā
kare. sab kuchh tabāh karke mere
hawāle kar de. kuchh bhī bachne
na de, balki tamām mardoṅ, auratoṅ,
bachchoṅ shīrḳhwāroṅ samet, gāy-
bailoṅ, bheṛ-bakriyoṅ, ūṅṭoṅ aur
gadhoṅ ko maut ke ghāṭ utār de.'"

4 sāūl ne apne faujiyoṅ ko bulā kar
talāim meṅ un kā jāizā liyā. kul
2,00,000 piyāde faujī the, nīz yahūdāh
ke 10,000 afrād. 5 amālīqiyoṅ ke
shahr ke pās pahuṅch kar sāūl wādī
meṅ tāk meṅ baiṭh gayā. 6 lekin
pahle us ne qīniyoṅ ko ḳhabar bhejī,
"amālīqiyoṅ se alag ho kar un ke
pās se chale jāeṅ, warnā āp un ke
sāth halāk ho jāeṅge. kyūṅki jab
isrāīlī misr se nikal kar registān meṅ
safar kar rahe the to āp ne un par
mehrbānī kī thī." yih ḳhabar milte
hī qīnī amālīqiyoṅ se alag ho kar
chale gae. 7 tab sāūl ne amālīqiyoṅ

par hamlā karke unheṅ hawīlā se le
kar misr kī mashriqī sarhad shūr tak
shikast dī. 8pūrī qaum ko talwār se
mārā gayā, sirf un kā bādshāh ajāj
zindā pakaṛā gayā. 9sāūl aur us ke
faujiyoṅ ne use zindā chhoṛ diyā. isī
tarah sab se achchhī bheṛ-bakriyoṅ,
gāy-bailoṅ, moṭe-tāze bachhṛoṅ aur
chīdā bheṛ ke bachchoṅ ko bhī chhoṛ
diyā gayā. jo bhī achchhā thā bach
gayā, kyūṅki isrāīliyoṅ kā dil nahīṅ
kartā thā ki tandurust aur moṭe-tāze
jānwaroṅ ko halāk kareṅ. unhoṅ ne
sirf un tamām kamzor jānwaroṅ ko
ḳhatm kiyā jin kī qadar-o-qīmat na
thī.

farmāṅbardārī qurbāniyoṅ se aham hai

10phir rab samūel se hamkalām
huā, 11"mujhe dukh hai ki maiṅ ne
sāūl ko bādshāh banā liyā hai, kyūṅki
us ne mujh se dūr ho kar merā hukm
nahīṅ mānā." samūel ko itnā ġhussā
āyā ki wuh pūrī rāt buland āwāz
se rab se faryād kartā rahā. 12agle
din wuh uṭh kar sāūl se milne gayā.
kisī ne use batāyā, "sāūl karmil chalā
gayā. wahāṅ apne lie yādgār khaṛā
karke wuh āge jiljāl chalā gayā hai."
13jab samūel jiljāl pahuṅchā to sāūl ne
kahā, "mubārak ho! maiṅ ne rab kā
hukm pūrā kar diyā hai." 14samūel ne
pūchhā, "jānwaroṅ kā yih shor kahāṅ
se ā rahā hai? bheṛ-bakriyāṅ mamyā
rahī aur gāy-bail ḍakrā rahe haiṅ."
15sāūl ne jawāb diyā, "yih amālīqiyoṅ
ke hāṅ se lāe gae haiṅ. faujiyoṅ ne
sab se achchhe gāy-bailoṅ aur bheṛ-
bakriyoṅ ko zindā chhoṛ diyā tāki
unheṅ rab āp ke ḳhudā ke huzūr
qurbān kareṅ. lekin ham ne bāqī sab
ko rab ke hawāle karke mār diyā."

16samūel bolā, "ḳhāmosh! pahle
wuh bāt sun leṅ jo rab ne mujhe
pichhlī rāt farmāī." sāūl ne jawāb
diyā, "batāeṅ." 17samūel ne kahā, "jab
āp tamām qaum ke rāhnumā ban gae
to ehsās-e-kamtarī kā shikār the. to
bhī rab ne āp ko masah karke isrāīl
kā bādshāh banā diyā. 18aur us ne
āp ko bhej kar hukm diyā, 'jā aur
amālīqiyoṅ ko pūre taur par halāk
karke mere hawāle kar. us waqt tak
in sharīr logoṅ se laṛtā rah jab tak
wuh sab ke sab miṭ na jāeṅ.' 19ab
mujhe batāeṅ ki āp ne rab kī kyūṅ na
sunī? āp lūṭe hue māl par kyūṅ ṭūṭ
paṛe? yih to rab ke nazdīk gunāh hai."

20sāūl ne etirāz kiyā, "lekin maiṅ ne
zarūr rab kī sunī. jis maqsad ke lie
rab ne mujhe bhejā wuh maiṅ ne pūrā
kar diyā hai, kyūṅki maiṅ amālīq ke
bādshāh ajāj ko giriftār karke yahāṅ
le āyā aur bāqī sab ko maut ke ghāṭ
utār kar rab ke hawāle kar diyā.
21mere faujī lūṭe hue māl meṅ se
sirf sab se achchhī bheṛ-bakriyāṅ aur
gāy-bail chun kar le āe, kyūṅki wuh
unheṅ yahāṅ jiljāl meṅ rab āp ke

ḳhudā ke huzūr qurbān karnā chāhte
the."
22lekin samūel ne jawāb diyā, "rab
ko kyā bāt zyādā pasand hai, āp
kī bhasm hone wālī aur zabah kī
qurbāniyāṅ yā yih ki āp us kī sunte
haiṅ? sunanā qurbānī se kahīṅ
behtar aur dhyān denā menḍhe kī
charbī se kahīṅ umdā hai. 23sarkashī
ġhaibdānī ke gunāh ke barābar hai
aur ġhurūr butparastī ke gunāh se
kam nahīṅ hotā. āp ne rab kā hukm
radd kiyā hai, is lie us ne āp ko radd
karke bādshāh kā uhdā āp se chhīn
liyā hai."
24tab sāūl ne iqrār kiyā, "mujh se
gunāh huā hai. maiṅ ne āp kī hidāyat
aur rab ke hukm kī ḳhilāfwarzī kī hai.
maiṅ ne logoṅ se ḍar kar un kī bāt
mān lī. 25lekin ab mehrbānī karke
mujhe muāf kareṅ aur mere sāth
wāpas āeṅ tāki maiṅ āp kī maujūdagī
meṅ rab kī parastish kar sakūṅ."
26lekin samūel ne jawāb diyā, "maiṅ
āp ke sāth wāpas nahīṅ chalūṅgā. āp
ne rab kā kalām radd kiyā hai, is lie
rab ne āp ko radd karke bādshāh kā
uhdā āp se chhīn liyā hai."
27samūel muṛ kar wahāṅ se chalne
lagā, lekin sāūl ne us ke choġhe kā
dāman itne zor se pakaṛ liyā ki wuh
phaṭ kar us ke hāth meṅ rah gayā.
28samūel bolā, "jis tarah kapṛā phaṭ
kar āp ke hāth meṅ rah gayā bilkul
usī tarah rab ne āj hī isrāīl par āp
kā iḳhtiyār āp se chhīn kar kisī aur
ko de diyā hai, aise shaḳhs ko jo
āp se kahīṅ behtar hai. 29jo isrāīl
kī shān-o-shaukat hai wuh na jhūṭ
boltā, na kabhī apnī soch ko badaltā
hai, kyūṅki wuh insān nahīṅ ki ek bāt
kah kar bād meṅ use badle."
30sāūl ne dubārā minnat kī, "beshak
maiṅ ne gunāh kiyā hai. lekin barāh-
e-karm kam az kam merī qaum ke
buzurgoṅ aur isrāīl ke sāmne to merī
izzat kareṅ. mere sāth wāpas āeṅ tāki
maiṅ āp kī maujūdagī meṅ rab āp ke
ḳhudā kī parastish kar sakūṅ."
31tab samūel mān gayā aur sāūl ke
sāth dūsroṅ ke pās wāpas āyā. sāūl
ne rab kī parastish kī, 32phir samūel
ne elān kiyā, "amālīq ke bādshāh ajāj
ko mere pās le āo!" ajāj itmīnān
se samūel ke pās āyā, kyūṅki us
ne sochā, "beshak maut kā ḳhatrā
ṭal gayā hai." 33lekin samūel bolā,
"terī talwār se beshumār māeṅ apne
bachchoṅ se mahrūm ho gaī haiṅ. ab
terī māṅ bhī beaulād ho jāegī." yih
kah kar samūel ne wahīṅ jiljāl meṅ
rab ke huzūr ajāj ko talwār se ṭukṛe
ṭukṛe kar diyā.
34phir wuh rāmā wāpas chalā gayā,
aur sāūl apne ghar gayā jo jibiā meṅ
thā. 35is ke bād samūel jīte jī sāūl se
kabhī na milā, kyūṅki wuh sāūl kā
mātam kartā rahā. lekin rab ko dukh
thā ki maiṅ ne sāūl ko isrāīl par kyūṅ
muqarrar kiyā.

nae bādshāh dāūd ko muqarrar kiyā jātā hai

16 ek din rab samūel se hamkalām huā, “tū kab tak sāūl kā mātam karegā? maiṅ ne to use radd karke bādshāh kā uhdā us se le liyā hai. ab menḍhe kā sīṅg zaitūn ke tel se bhar kar bait-laham chalā jā. wahāṅ ek ādmī se mil jis kā nām yassī hai. kyūṅki maiṅ ne us ke beṭoṅ meṅ se ek ko chun liyā hai ki wuh nayā bādshāh ban jāe.” [2]lekin samūel ne etirāz kiyā, “maiṅ kis tarah jā saktā hūṅ? sāūl yih sun kar mujhe mār ḍālegā.” rab ne jawāb diyā, “ek jawān gāy apne sāth le kar logoṅ ko batā de ki maiṅ ise rab ke huzūr qurbān karne ke lie āyā hūṅ. [3]yassī ko dāwat de ki wuh qurbānī kī ziyāfat meṅ sharīk ho jāe. āge maiṅ tujhe batāūṅgā ki kyā karnā hai. maiṅ tujhe dikhāūṅgā ki kis beṭe ko mere lie masah karke chun lenā hai.”

[4]samūel mān gayā. jab wuh bait-laham pahuṅch gayā to log chaunk uṭhe. larazte larazte shahr ke buzurg us se milne āe aur pūchhā, “ḳhairiyat to hai ki āp hamāre pās ā gae haiṅ?” [5]samūel ne unheṅ tasallī de kar kahā, “ḳhairiyat hai. maiṅ rab ke huzūr qurbānī pesh karne ke lie āyā hūṅ. apne āp ko rab ke lie maḳhsūs-o-muqaddas kareṅ aur phir mere sāth qurbānī kī ziyāfat meṅ sharīk ho jāeṅ.” samūel ne yassī aur us ke beṭoṅ ko bhī dāwat dī aur unheṅ apne āp ko maḳhsūs-o-muqaddas karne ko kahā.

[6]jab yassī apne beṭoṅ samet qurbānī kī ziyāfat ke lie āyā to samūel kī nazar iliyāb par paṛī. us ne sochā, “beshak yih wuh hai jise rab masah karke bādshāh banānā chāhtā hai.” [7]lekin rab ne farmāyā, “is kī shakl-o-sūrat aur lambe qad se muta’assir na ho, kyūṅki yih mujhe nāmanzūr hai. maiṅ insān kī nazar se nahīṅ deḳhtā. kyūṅki insān zāhirī sūrat par ġhaur karke faislā kartā hai jabki rab ko har ek kā dil sāf sāf nazar ātā hai.”

[8]phir yassī ne apne dūsre beṭe abīnadāb ko bulā kar samūel ke sāmne se guzarne diyā. samūel bolā, “nahīṅ, rab ne ise bhī nahīṅ chunā.” [9]is ke bād yassī ne tīsre beṭe sammā ko pesh kiyā. lekin yih bhī nahīṅ chunā gayā thā. [10]yūṅ yassī ne apne sāt beṭoṅ ko ek ek karke samūel ke sāmne se guzarne diyā. in meṅ se koī rab kā chunā huā bādshāh na niklā. [11]āḳhirkār samūel ne pūchhā, “in ke ilāwā koī aur beṭā to nahīṅ hai?” yassī ne jawāb diyā, “sab se chhoṭā beṭā abhī bāqī rah gayā hai, lekin wuh bāhar khetoṅ meṅ bheṛ-bakriyoṅ kī nigarānī kar rahā hai.” samūel ne kahā, “use fauran bulā leṅ. us ke āne tak ham khāne ke lie nahīṅ baiṭheṅge.”

[12]chunāṅche yassī chhoṭe ko bulā kar andar le āyā. yih beṭā gorā thā.

us kī āṅkheṅ ḳhūbsūrat aur shakl-o-
sūrat qābil-e-tārīf thī. rab ne samūel
ko batāyā, “yihī hai. uṭh kar ise
masah kar.” 13samūel ne tel se bharā
huā menḍhe kā sīṅg le kar use dāūd
ke sar par unḍel diyā. sab bhāī
maujūd the. usī waqt rab kā rūh dāūd
par nāzil huā aur us kī sārī umr us par
ṭhahrā rahā. phir samūel rāmā wāpas
chalā gayā.

dāūd sāūl ko badrūh se ārām dilātā hai

14lekin rab ke rūh ne sāūl ko chhoṛ
diyā thā. is ke bajāe rab kī taraf se ek
burī rūh use dahshatzadā karne lagī.
15ek din sāūl ke mulāzimoṅ ne us se
kahā, “allāh kī taraf se ek burī rūh
āp ke dil meṅ dahshat paidā kar rahī
hai. 16hamārā āqā apne ḳhādimoṅ ko
hukm de ki wuh kisī ko ḍhūnḍ lāeṅ jo
sarod bajā sake. jab bhī allāh kī taraf
se yih burī rūh āp par āe to wuh apnā
sāz bajā kar āp ko sukūn dilāegā.”

17sāūl ne jawāb diyā, “ṭhīk hai, aisā
hī karo. kisī ko bulā lāo jo sāz bajāne
meṅ māhir ho.” 18ek mulāzim bolā,
“maiṅ ne ek ādmī ko dekhā hai jo
ḳhūb bajā saktā hai. wuh bait-laham
ke rahne wāle yassī kā beṭā hai. wuh
na sirf mahārat se sarod bajā saktā hai
balki baṛā jangjū bhī hai. yih bhī us
kī ek ḳhūbī hai ki wuh har mauqe par
samajhdārī se bāt kar saktā hai. aur
wuh ḳhūbsūrat bhī hai. rab us ke sāth
hai.”

19sāūl ne fauran apne qāsidoṅ ko
yassī ke pās bhej kar use ittilā dī,
“apne beṭe dāūd ko jo bheṛ-bakriyoṅ
ko saṅbhāltā hai mere pās bhej denā.”
20yih sun kar yassī ne roṭī, mai kā
mashkīzā aur ek jawān bakrī gadhe
par lād kar dāūd ke hawāle kar dī aur
use sāūl ke darbār meṅ bhej diyā.

21is tarah dāūd sāūl kī ḳhidmat meṅ
hāzir ho gayā. wuh bādshāh ko bahut
pasand āyā balki sāūl ko itnā pyārā
lagā ki use apnā silāhbardār banā liyā.
22sāūl ne yassī ko ittilā bhejī, “dāūd
mujhe bahut pasand āyā hai, is lie use
mustaqil taur par merī ḳhidmat karne
kī ijāzat deṅ.” 23aur jab bhī burī rūh
sāūl par ātī to dāūd apnā sarod bajāne
lagtā. tab sāūl ko sukūn miltā aur
burī rūh us par se dūr ho jātī.

jātī jālūt

17 ek din filistiyoṅ ne apnī fauj
ko yahūdāh ke shahr sokā ke
qarīb jamā kiyā. wuh ifas-dammīm
meṅ ḳhaimāzan hue jo sokā aur azīqā
ke darmiyān hai. 2jawāb meṅ sāūl ne
apnī fauj ko bulā kar wādī-e-ailā meṅ
jamā kiyā. wahāṅ isrāīl ke mard jang
ke lie tartīb se khaṛe hue. 3yūṅ filistī
ek pahāṛī par khaṛe the aur isrāīlī
dūsrī pahāṛī par. un ke bīch meṅ
wādī thī.

4phir filistī safoṅ se jāt shahr kā
pahalwān nikal kar isrāīliyoṅ ke
sāmne khaṛā huā. us kā nām jālūt thā

aur wuh 9 fuṭ se zyādā lambā thā. 5us
ne hifāzat ke lie pītal kī kaī chīzeṅ
pahan rakhī thīṅ: sar par ḳhod,
dhaṛ par zirābaktar jo 57 kilogrām
waznī thā 6aur pinḍliyoṅ par baktar.
kandhoṅ par pītal kī shamshīr laṭkī
huī thī. 7jo nezā wuh pakaṛ kar chal
rahā thā us kā dastā khaḍḍī ke shahtīr
jaisā moṭā aur lambā thā, aur us ke
lohe kī nok kā wazn 7 kilogrām se
zyādā thā. jālūt ke āge āge ek ādmī
us kī ḍhāl uṭhāe chal rahā thā.
8jālūt isrāīlī safoṅ ke sāmne ruk
kar garjā, "tum sab kyūṅ laṛne ke
lie safārā ho gae ho? kyā maiṅ
filistī nahīṅ hūṅ jabki tum sirf sāūl ke
naukar-chākar ho? chalo, ek ādmī ko
chun kar use yahāṅ nīche mere pās
bhej do. 9agar wuh mujh se laṛ sake
aur mujhe mār de to ham tumhāre
ġhulām ban jāeṅge. lekin agar maiṅ
us par ġhālib ā kar use mār ḍālūṅ to
tum hamāre ġhulām ban jāoge. 10āj
maiṅ isrāīlī safoṅ kī badnāmī karke
unheṅ chaileṅj kartā hūṅ ki mujhe
ek ādmī do jo mere sāth laṛe." 11jālūt
kī yih bāteṅ sun kar sāūl aur tamām
isrāīlī ghabrā gae. aur un par dahshat
tārī ho gaī.

**dāūd bhāiyoṅ se milne ke lie
fauj ke pās jātā hai**

12us waqt dāūd kā bāp yassī kāfī
būṛhā ho chukā thā. us ke kul 8
beṭe the, aur wuh ifrātā ke ilāqe ke
bait-laham meṅ rahtā thā. 13lekin us
ke tīn sab se baṛe beṭe filistiyoṅ se
laṛne ke lie sāūl kī fauj meṅ bhartī ho
gae the. sab se baṛe kā nām iliyāb,
dūsre kā abīnadāb aur tīsre kā sammā
thā. 14-15dāūd to sab se chhoṭā bhāī
thā. wuh dūsroṅ kī tarah pūrā waqt
sāūl ke pās na guzār sakā, kyūṅki use
bāp kī bheṛ-bakriyoṅ ko saṅbhālne kī
zimmādārī dī gaī thī. is lie wuh ātā
jātā rahā. chunāṅche wuh maujūd
nahīṅ thā 16jab jālūt 40 din subho-
shām isrāīliyoṅ kī safoṅ ke sāmne
khaṛe ho kar unheṅ chaileṅj kartā
rahā.
17ek din yassī ne dāūd se kahā,
"beṭā, apne bhāiyoṅ ke pās kaimp
meṅ jā kar un kā patā karo. bhune
hue anāj ke yih 16 kilogrām aur yih
das roṭiyāṅ apne sāth le kar jaldī jaldī
udhar pahuṅch jāo. 18panīr kī yih das
ṭikkiyāṅ un ke kaptān ko de denā.
bhāiyoṅ kā hāl mālūm karke un kī koī
chīz wāpas le āo tāki mujhe tasallī ho
jāe ki wuh ṭhīk haiṅ. 19wuh wādī-e-
ailā meṅ sāūl aur isrāīlī fauj ke sāth
filistiyoṅ se laṛ rahe haiṅ." 20agle din
subhsawere dāūd ne rewaṛ ko kisī
aur ke sapurd karke sāmān uṭhāyā
aur yassī kī hidāyat ke mutābiq chalā
gayā. jab wuh kaimp ke pās pahuṅch
gayā to isrāīlī faujī nāre lagā lagā kar
maidān-e-jang ke lie nikal rahe the.
21wuh laṛne ke lie tartīb se khaṛe ho
gae. aur dūsrī taraf filistī safeṅ bhī

tayyār huiṅ. 22yih dekh kar dāūd
ne apnī chīzeṅ us ādmī ke pās chhoṛ
dīṅ jo lashkar ke sāmān kī nigarānī
kar rahā thā, phir bhāg kar maidān-
e-jang meṅ bhāiyoṅ se milne chalā
gayā.

wuh abhī un kā hāl pūchh hī
rahā thā 23ki jātī jālūt māmūl ke
mutābiq filistiyoṅ kī safoṅ se nikal
kar isrāīliyoṅ ke sāmne wuhī tanz kī
bāteṅ bakne lagā. dāūd ne bhī us
kī bāteṅ sunīṅ. 24jālūt ko deḳhte hī
isrāīliyoṅ ke roṅgṭe khaṛe ho gae. aur
wuh bhāg kar 25āpas meṅ kahne lage,
"kyā āp ne is ādmī ko hamārī taraf
baṛhte hue dekhā? suneṅ ki wuh kis
tarah hamārī badnāmī karke hameṅ
chaileṅj kar rahā hai. bādshāh ne
elān kiyā hai ki jo shaḳhs ise mār de
use baṛā ajr milegā. shahzādī se us
kī shādī hogī, aur āindā us ke bāp ke
ḳhāndān ko ṭaiks nahīṅ denā paṛegā."

26dāūd ne sāth wāle faujiyoṅ se
pūchhā, "kyā kah rahe haiṅ? us ādmī
ko kyā in'ām milegā jo is filistī ko
mār kar hamārī qaum kī ruswāī dūr
karegā? yih nāmaḳhtūn filistī kaun
hai ki zindā ḳhudā kī fauj kī badnāmī
karke use chaileṅj kare!" 27logoṅ ne
dubārā dāūd ko batāyā ki bādshāh
us ādmī ko kyā degā jo jālūt ko mār
ḍālegā.

28jab dāūd ke baṛe bhāī iliyāb ne
dāūd kī bāteṅ sunīṅ to use ġhussā
āyā aur wuh use jhiṛakne lagā, "tū
kyūṅ āyā hai? bayābān meṅ apnī
chand ek bheṛ-bakriyoṅ ko kis ke pās
chhoṛ āyā hai? maiṅ terī shoḳhī aur
dil kī sharārat ḳhūb jāntā hūṅ. tū
sirf jang kā tamāshā deḳhne āyā hai!"
29dāūd ne pūchhā, "ab mujh se kyā
ġhaltī huī? maiṅ ne to sirf sawāl
pūchhā." 30wuh us se muṛ kar kisī
aur ke pās gayā aur wuhī bāt pūchhne
lagā. wuhī jawāb milā.

hathiyār kā chunāo

31dāūd kī yih bāteṅ sun kar kisī
ne sāūl ko ittilā dī. sāūl ne use
fauran bulāyā. 32dāūd ne bādshāh se
kahā, "kisī ko is filistī kī wajah se
himmat nahīṅ hārnā chāhie. maiṅ
us se laṛūṅgā." 33sāūl bolā, "āp? āp
jaisā laṛkā kis tarah us kā muqābalā
kar saktā hai? āp to abhī bachche se
ho jabki wuh tajribākār jangjū hai jo
jawānī se hathiyār istemāl kartā āyā
hai."

34lekin dāūd ne isrār kiyā, "maiṅ
apne bāp kī bheṛ-bakriyoṅ kī
nigarānī kartā hūṅ. jab kabhī koī
sherbabar yā rīchh rewaṛ kā jānwar
chhīn kar bhāg jātā 35to maiṅ us ke
pīchhe jātā aur use mār mār kar bheṛ
ko us ke muṅh se chhuṛā letā thā.
agar sher yā rīchh jawāb meṅ mujh
par hamlā kartā to maiṅ us ke sar ke
bāloṅ ko pakaṛ kar use mār detā thā.
36is tarah āp ke ḳhādim ne kaī sheroṅ
aur rīchhoṅ ko mār ḍālā hai. yih

nāmaḳhtūn bhī un kī tarah halāk ho
jāegā, kyūṅki us ne zindā ḳhudā kī
fauj kī badnāmī karke use chaileṅj
kiyā hai. 37jis rab ne mujhe sher
aur rīchh ke panje se bachā liyā hai
wuh mujhe is filistī ke hāth se bhī
bachāegā."

sāūl bolā, "ṭhīk hai, jāeṅ aur rab āp
ke sāth ho." 38us ne dāūd ko apnā
zirābaktar aur pītal kā ḳhod pahnāyā.
39phir dāūd ne sāūl kī talwār bāndh
kar chalne kī koshish kī. lekin use
bahut mushkil lag rahā thā. us ne
sāūl se kahā, "maiṅ yih chīzeṅ pahan
kar nahīṅ laṛ saktā, kyūṅki maiṅ
in kā ādī nahīṅ hūṅ." unheṅ utār
kar 40us ne nadī se pāṅch chikne
chikne patthar chun kar unheṅ apnī
charwāhe kī thailī meṅ ḍāl liyā. phir
charwāhe kī apnī lāṭhī aur falāḳhan
pakaṛ kar wuh filistī se laṛne ke lie
isrāīlī safoṅ se niklā.

dāūd kī fath

41jālūt dāūd kī jānib baṛhā. ḍhāl ko
uṭhāne wālā us ke āge āge chal rahā
thā. 42us ne hiqāratāmez nazaroṅ
se dāūd kā jāizā liyā, kyūṅki wuh
gorā aur ḳhūbsūrat naujawān thā.
43wuh garjā, "kyā maiṅ kuttā hūṅ ki
tū lāṭhī le kar merā muqābalā karne
āyā hai?" apne dewatāoṅ ke nām
le kar wuh dāūd par lānat bhej kar
44chillāyā, "idhar ā tāki maiṅ terā
gosht parindoṅ aur janglī jānwaroṅ
ko khilāūṅ."

45dāūd ne jawāb diyā, "āp talwār,
nezā aur shamshīr le kar merā
muqābalā karne āe haiṅ, lekin maiṅ
rabb-ul-afwāj kā nām le kar ātā hūṅ,
usī kā nām jo isrāīlī fauj kā ḳhudā hai.
kyūṅki āp ne usī ko chaileṅj kiyā hai.
46āj hī rab āp ko mere hāth meṅ kar
degā, aur maiṅ āp kā sar qalam kar
dūṅgā. isī din maiṅ filistī faujiyoṅ kī
lāsheṅ parindoṅ aur janglī jānwaroṅ
ko khilā dūṅgā. tab tamām duniyā
jān legī ki isrāīl kā ḳhudā hai. 47sab jo
yahāṅ maujūd haiṅ jān leṅge ki rab
ko hameṅ bachāne ke lie talwār yā
neze kī zarūrat nahīṅ hotī. wuh ḳhud
hī jang kar rahā hai, aur wuhī āp ko
hamāre qabze meṅ kar degā."

48jālūt dāūd par hamlā karne ke
lie āge baṛhā, aur dāūd bhī us kī
taraf dauṛā. 49chalte chalte us ne
apnī thailī se patthar nikālā aur use
falāḳhan meṅ rakh kar zor se chalāyā.
patthar uṛtā uṛtā filistī ke māthe par
jā lagā. wuh khopaṛī meṅ dhaṅs
gayā, aur pahalwān muṅh ke bal gir
gayā. 50-51yūṅ dāūd falāḳhan aur
patthar se filistī par ġhālib āyā. us
ke hāth meṅ talwār nahīṅ thī. tab us
ne jālūt kī taraf dauṛ kar usī kī talwār
miyān se khaiṅch kar filistī kā sar kāṭ
ḍālā.

jab filistiyoṅ ne dekhā ki hamārā
pahalwān halāk ho gayā hai to wuh

bhāg nikle. 52israīl aur yahūdāh
ke mard fath ke nāre lagā lagā kar
filistiyoṅ par ṭūṭ paṛe. un kā tāqqub
karte karte wuh jāt aur aqrūn ke
darwāzoṅ tak pahuṅch gae. jo rāstā
shāraim se jāt aur aqrūn tak jātā
hai us par har taraf filistiyoṅ kī
lāsheṅ nazar āīṅ. 53phir israīliyoṅ ne
wāpas ā kar filistiyoṅ kī chhoṛī huī
lashkargāh ko lūṭ liyā.

54bād meṅ dāūd jālūt kā sar
yarūshalam ko le āyā. filistī ke
hathiyār us ne apne ḳhaime meṅ rakh
lie.

**sāūl dāūd ke ḳhāndān
kā patā kartā hai**

55jab dāūd jālūt se laṛne gayā to
sāūl ne fauj ke kamānḍar abinair se
pūchhā, "is jawān ādmī kā bāp kaun
hai?" abinair ne jawāb diyā, "āp kī
hayāt kī qasam, mujhe mālūm nahīṅ."
56bādshāh bolā, "phir patā kareṅ!"
57jab dāūd filistī kā sar qalam karke
wāpas āyā to abinair use bādshāh ke
pās lāyā. dāūd abhī jālūt kā sar uṭhāe
phir rahā thā. 58sāūl ne pūchhā, "āp
kā bāp kaun hai?" dāūd ne jawāb
diyā, "maiṅ bait-laham ke rahne wāle
āp ke ḳhādim yassī kā beṭā hūṅ."

dāūd aur yūnatan kī dostī

18 is guftgū ke bād dāūd kī
mulāqāt bādshāh ke beṭe
yūnatan se huī. un meṅ fauran gahrī
dostī paidā ho gaī, aur yūnatan dāūd
ko apnī jān ke barābar azīz rakhne
lagā. 2us din se sāūl ne dāūd ko
apne darbār meṅ rakh liyā aur use
bāp ke ghar wāpas jāne na diyā.
3aur yūnatan ne dāūd se ahd bāndhā,
kyūṅki wuh dāūd ko apnī jān ke
barābar azīz rakhtā thā. 4ahd kī
tasdīq ke lie yūnatan ne apnā choġhā
utār kar use apne zirābaktar, talwār,
kamān aur peṭī samet dāūd ko de
diyā.

5jahāṅ bhī sāūl ne dāūd ko laṛne
ke lie bhejā wahāṅ wuh kāmyāb huā.
yih dekh kar sāūl ne use fauj kā baṛā
afsar banā diyā. yih bāt awām aur
sāūl ke afsaroṅ ko pasand āī.

sāūl dāūd se hasad kartā hai

6jab dāūd filistiyoṅ ko shikast dene
se wāpas āyā to tamām shahroṅ se
aurateṅ nikal kar sāūl bādshāh se
milne āīṅ. daf aur sāz bajāte hue wuh
ḳhushī ke gīt gā gā kar nāchne lagīṅ.
7aur nāchte nāchte wuh gātī rahīṅ,
"sāūl ne to hazār halāk kie jabki dāūd
ne das hazār."

8sāūl baṛe ġhusse meṅ ā gayā,
kyūṅki auratoṅ kā gīt use nihāyat
burā lagā. us ne sochā, "un kī nazar
meṅ dāūd ne das hazār halāk kie jabki
maiṅ ne sirf hazār. ab sirf yih bāt
rah gaī hai ki use bādshāh muqarrar
kiyā jāe." 9us waqt se sāūl dāūd ko
shak kī nazar se deḳhne lagā. 10-11agle

din allāh ne dubārā sāūl par burī rūh
āne dī, aur wuh ghar ke andar wajd
kī hālat meṅ ā gayā. dāūd māmūl ke
mutābiq sāz bajāne lagā tāki bādshāh
ko sukūn mile. sāūl ke hāth meṅ nezā
thā. achānak us ne use phaiṅk kar
dāūd ko dīwār ke sāth chhed ḍālne kī
koshish kī. lekin dāūd ek taraf haṭ kar
bach niklā. ek aur dafā aisā huā, lekin
dāūd phir bach gayā.
12yih dekh kar sāūl dāūd se ḍarne
lagā, kyūṅki us ne jān liyā ki rab
mujhe chhoṛ kar dāūd kā hāmī ban
gayā hai. 13āḳhirkār us ne dāūd ko
darbār se dūr karke hazār faujiyoṅ
par muqarrar kar diyā. in ādmiyoṅ
ke sāth dāūd muḳhtalif jangoṅ ke lie
nikaltā rahā. 14aur jo kuchh bhī wuh
kartā us meṅ kāmyāb rahtā, kyūṅki
rab us ke sāth thā. 15jab sāūl ne dekhā
ki dāūd ko kitnī zyādā kāmyābī huī
hai to wuh us se mazīd ḍar gayā.
16lekin isrāīl aur yahūdāh ke bāqī log
dāūd se bahut muhabbat rakhte the,
kyūṅki wuh har jang meṅ nikalte
waqt se le kar ghar wāpas āte waqt
tak un ke āge āge chaltā thā.

dāūd sāūl kā dāmād ban jātā hai

17ek din sāūl ne dāūd se bāt kī,
"maiṅ apnī baṛī beṭī mīrab kā rishtā
āp ke sāth bāndhnā chāhtā hūṅ. lekin
pahle sābit kareṅ ki āp achchhe faujī
haiṅ, jo rab kī jangoṅ meṅ ḳhūb hissā
le." lekin dil hī dil meṅ sāūl ne
sochā, "ḳhud to maiṅ dāūd par hāth
nahīṅ uṭhāūṅgā, behtar hai ki wuh
filistiyoṅ ke hāthoṅ mārā jāe." 18lekin
dāūd ne etirāz kiyā, "maiṅ kaun hūṅ
ki bādshāh kā dāmād banūṅ? isrāīl
meṅ to mere ḳhāndān aur ābāī kunbe
kī koī haisiyat nahīṅ."
19to bhī shādī kī tayyāriyāṅ kī gaīṅ.
lekin jab muqarrarā waqt ā gayā to
sāūl ne mīrab kī shādī ek aur ādmī
banām adrī'el mahūlātī se karwā dī.
20itne meṅ sāūl kī chhoṭī beṭī mīkal
dāūd se muhabbat karne lagī. jab sāūl
ko is kī ḳhabar milī to wuh ḳhush
huā. 21us ne sochā, "ab maiṅ beṭī
kā rishtā us ke sāth bāndh kar use
yūṅ phaṅsā dūṅgā ki wuh filistiyoṅ
se laṛte laṛte mar jāegā." dāūd se us ne
kahā, "āj āp ko merā dāmād banane
kā dubārā mauqā milegā."
22phir us ne apne mulāzimoṅ ko
hukm diyā ki wuh chupke se dāūd
ko batāeṅ, "suneṅ, āp bādshāh ko
pasand haiṅ, aur us ke tamām afsar
bhī āp ko pyār karte haiṅ. āp zarūr
bādshāh kī peshkash qabūl karke us
kā dāmād ban jāeṅ." 23lekin dāūd ne
etirāz kiyā, "kyā āp kī dānist meṅ
bādshāh kā dāmād bananā chhoṭī sī
bāt hai? maiṅ to ġharīb ādmī hūṅ, aur
merī koī haisiyat nahīṅ."
24mulāzimoṅ ne bādshāh ke pās
wāpas jā kar use dāūd ke alfāz batāe.
25sāūl ne unheṅ phir dāūd ke pās bhej
kar use ittilā dī, "bādshāh mahr ke lie

paise nahīṅ māṅgtā balki yih ki āp
un ke dushmanoṅ se badlā le kar 100
filistiyoṅ ko qatl kar deṅ. sabūt ke
taur par āp ko un kā ḳhatnā karke jild
kā kaṭā huā hissā bādshāh ke pās lānā
paṛegā." shart kā maqsad yih thā ki
dāūd filistiyoṅ ke hāthoṅ mārā jāe.
26jab dāūd ko yih ḳhabar milī
to use sāūl kī peshkash pasand āī.
muqarrarā waqt se pahle 27us ne
apne ādmiyoṅ ke sāth nikal kar
200 filistiyoṅ ko mār diyā. lāshoṅ
kā ḳhatnā karke wuh jild ke kul
200 ṭukṛe bādshāh ke pās lāyā tāki
bādshāh kā dāmād bane. yih dekh kar
sāūl ne us kī shādī mīkal se karwā dī.
28sāūl ko mānanā paṛā ki rab dāūd
ke sāth hai aur ki merī beṭī mīkal
use bahut pyār kartī hai. 29tab wuh
dāūd se aur bhī ḍarne lagā. is ke bād
wuh jīte jī dāūd kā dushman banā
rahā. 30un dinoṅ meṅ filistī sardār
isrāīl se laṛte rahe. lekin jab bhī wuh
jang ke lie nikle to dāūd sāūl ke bāqī
afsaroṅ kī nisbat zyādā kāmyāb hotā
thā. natīje meṅ us kī shohrat pūre
mulk meṅ phail gaī.

yūnatan dāūd kī sifārish kartā hai

19 ab sāūl ne apne beṭe yūnatan
aur tamām mulāzimoṅ ko sāf
batāyā ki dāūd ko halāk karnā hai.
lekin dāūd yūnatan ko bahut pyārā
thā, 2is lie us ne use āgāh kiyā,
"merā bāp āp ko mār dene ke mawāqe
ḍhūnḍ rahā hai. kal subh ḳhabardār
raheṅ. kahīṅ chhup kar merā intizār
kareṅ. 3phir maiṅ apne bāp ke sāth
shahr se nikal kar āp ke qarīb se
guzarūṅga. wahāṅ maiṅ un se āp kā
muāmalā chheṛ kar mālūm karūṅga
ki wuh kyā irādā rakhte haiṅ. jo
kuchh bhī wuh kaheṅge maiṅ āp ko
batā dūṅgā."
4aglī subh jab yūnatan ne apne bāp
se bāt kī to us ne dāūd kī sifārish
karke kahā, "bādshāh apne ḳhādim
dāūd kā gunāh na kareṅ, kyūṅki us
ne āp kā gunāh nahīṅ kiyā balki
hameshā āp ke lie fāidāmand rahā
hai. 5usī ne apnī jān ko ḳhatre meṅ
ḍāl kar filistī ko mār ḍālā, aur rab ne
us ke wasīle se tamām isrāīl ko baṛī
najāt baḳhshī. us waqt āp ḳhud bhī
sab kuchh dekh kar ḳhush hue. to
phir āp gunāh karke us jaise bequsūr
ādmī ko kyūṅ bilāwajah marwānā
chāhte haiṅ?"
6yūnatan kī bāteṅ sun kar sāūl mān
gayā. us ne wādā kiyā, "rab kī hayāt
kī qasam, dāūd ko mārā nahīṅ jāegā."
7bād meṅ yūnatan ne dāūd ko bulā
kar use sab kuchh batāyā, phir use
sāūl ke pās lāyā. tab dāūd pahle kī
tarah bādshāh kī ḳhidmat karne lagā.

sāūl kā dāūd par dūsrā hamlā

8ek bār phir jang chhiṛ gaī, aur
dāūd nikal kar filistiyoṅ se laṛā. is
dafā bhī us ne unheṅ yūṅ shikast dī

ki wuh farār ho gae. [9]lekin ek din
jab sāūl apnā nezā pakaṛe ghar meṅ
baiṭhā thā to allāh kī bhejī huī burī
rūh us par ġhālib āī. us waqt dāūd
sarod bajā rahā thā. [10]achānak sāūl
ne neze ko phaiṅk kar dāūd ko dīwār
ke sāth chhed ḍālne kī koshish kī.
lekin wuh ek taraf haṭ gayā aur nezā
us ke qarīb se guzar kar dīwār meṅ
dhaṅs gayā. dāūd bhāg gayā aur us
rāt sāūl ke hāth se bach gayā.

[11]sāūl ne fauran apne ādmiyoṅ ko
dāūd ke ghar ke pās bhej diyā tāki
wuh makān kī pahrādārī karke dāūd
ko subh ke waqt qatl kar deṅ. lekin
dāūd kī bīwī mīkal ne us ko āgāh kar
diyā, "āj rāt ko hī yahāṅ se chale jāeṅ,
warnā āp nahīṅ bacheṅge balki kal
subh hī mār die jāeṅge." [12]chunāṅche
dāūd ghar kī khiṛkī meṅ se niklā, aur
mīkal ne utarne meṅ us kī madad kī.
tab dāūd bhāg kar bach gayā.

[13]mīkal ne dāūd kī chārpāī par but
rakh kar us ke sar par bakriyoṅ ke
bāl lagā die aur bāqī hisse par kambal
bichhā diyā. [14]jab sāūl ke ādmī dāūd
ko pakaṛne ke lie āe to mīkal ne kahā,
"wuh bīmār hai." [15]faujiyoṅ ne sāūl
ko ittilā dī to us ne unheṅ hukm diyā,
"use chārpāī samet hī mere pās le āo
tāki use mār dūṅ."

[16]jab wuh dāūd ko le jāne ke
lie āe to kyā deḳhte haiṅ ki us kī
chārpāī par but paṛā hai jis ke sar
par bakriyoṅ ke bāl lage haiṅ. [17]sāūl
ne apnī beṭī ko bahut jhiṛkā, "tū ne
mujhe is tarah dhokā de kar mere
dushman kī farār hone meṅ madad
kyūṅ kī? terī hī wajah se wuh bach
gayā." mīkal ne jawāb diyā, "us ne
mujhe dhamkī dī ki maiṅ tujhe qatl
kar dūṅgā agar tū farār hone meṅ
merī madad na kare."

dāūd rāmā meṅ samūel ke pās

[18]is tarah dāūd bach niklā. wuh
rāmā meṅ samūel ke pās farār huā
aur use sab kuchh sunāyā jo sāūl
ne us ke sāth kiyā thā. phir donoṅ
mil kar nayot chale gae. wahāṅ
wuh ṭhahre. [19]sāūl ko ittilā dī gaī,
"dāūd rāmā ke nayot meṅ ṭhahrā huā
hai." [20]us ne fauran apne ādmiyoṅ
ko use pakaṛne ke lie bhej diyā. jab
wuh pahuṅche to dekhā ki nabiyoṅ
kā pūrā guroh wahāṅ nabuwwat kar
rahā hai, aur samūel ḳhud un kī
rāhnumāī kar rahā hai. unheṅ deḳhte
hī allāh kā rūh sāūl ke ādmiyoṅ par
nāzil huā, aur wuh bhī nabuwwat
karne lage. [21]sāūl ko is bāt kī ḳhabar
milī to us ne mazīd ādmiyoṅ ko rāmā
bhej diyā. lekin wuh bhī wahāṅ
pahuṅchte hī nabuwwat karne lage.
sāūl ne tīsrī bār ādmiyoṅ ko bhej
diyā, lekin yihī kuchh un ke sāth bhī
huā.

[22]āḳhir meṅ sāūl ḳhud rāmā ke lie
rawānā huā. chalte chalte wuh sīkū
ke baṛe hauz par pahuṅchā. wahāṅ

us ne logoṅ se pūchhā, “dāūd aur
samūel kahāṅ haiṅ?” unhoṅ ne jawāb
diyā, “rāmā kī ābādī nayot meṅ.”
23sāūl abhī nayot nahīṅ pahuṅchā
thā ki allāh kā rūh us par bhī nāzil
huā, aur wuh nabuwwat karte karte
nayot pahuṅch gayā. 24wahāṅ wuh
apne kapṛoṅ ko utār kar samūel
ke sāmne nabuwwat kartā rahā.
nabuwwat karte karte wuh zamīn
par leṭ gayā aur wahāṅ pūre din aur
pūrī rāt paṛā rahā. isī wajah se yih
qaul mashhūr huā, “kyā sāūl ko bhī
nabiyoṅ meṅ shumār kiyā jātā hai?”

dāūd aur yūnatan ahd bāndhte haiṅ

20 ab dāūd rāmā ke nayot se
bhī bhāg gayā. chupke se
wuh yūnatan ke pās āyā aur pūchhā,
“mujh se kyā ġhaltī huī hai? merā
kyā qusūr hai? mujh se āp ke bāp ke
ḳhilāf kyā jurm sarzad huā hai ki wuh
mujhe qatl karnā chāhte haiṅ?”
2yūnatan ne etirāz kiyā, “yih kabhī
nahīṅ ho saktā! āp nahīṅ mareṅge.
merā bāp to mujhe hameshā sab
kuchh batā detā hai, ḳhwāh bāt baṛī
ho yā chhoṭī. to phir wuh aisā koī
mansūbā mujh se kyūṅ chhupāe? āp
kī yih bāt sarāsar ġhalat hai.”
3lekin dāūd ne qasam khā kar isrār
kiyā, “zāhir hai ki āp ko is ke bāre
meṅ ilm nahīṅ. āp ke bāp ko sāf
mālūm hai ki maiṅ āp ko pasand hūṅ.
‘wuh to sochte hoṅge, yūnatan ko is
bāt kā ilm na ho, warnā wuh dukh
mahsūs karegā.’ lekin rab kī aur āp kī
jān kī qasam, maiṅ baṛe ḳhatre meṅ
hūṅ, aur maut se bachnā mushkil hī
hai.”
4yūnatan ne kahā, “mujhe batāeṅ
ki maiṅ kyā karūṅ to maiṅ use
karūṅga.” 5tab dāūd ne apnā
mansūbā pesh kiyā. “kal nae chāṅd kī
īd hai, aur bādshāh tawaqqo kareṅge
ki maiṅ un kī ziyāfat meṅ sharīk hūṅ.
lekin is martabā mujhe parsoṅ shām
tak bāhar khule maidān meṅ chhupā
rahne kī ijāzat deṅ. 6agar āp ke bāp
merā patā kareṅ to unheṅ kah denā,
‘dāūd ne baṛe zor se mujh se apne
shahr bait-laham ko jāne kī ijāzat
māṅgī. use baṛī jaldī thī, kyūṅki us
kā pūrā ḳhāndān apnī sālānā qurbānī
chaṛhānā chāhtā hai.’ 7agar āp ke bāp
jawāb deṅ ki ṭhīk hai to phir mālūm
hogā ki ḳhatrā ṭal gayā hai. lekin
agar wuh baṛe ġhusse meṅ ā jāeṅ to
yaqīn jāneṅ ki wuh mujhe nuqsān
pahuṅchāne kā irādā rakhte haiṅ.
8barāh-e-karm mujh par mehrbānī
karke yād rakheṅ ki āp ne rab ke
sāmne apne ḳhādim se ahd bāndhā
hai. agar maiṅ wāqaī qusūrwār
ṭhahrūṅ to āp ḳhud mujhe mār ḍāleṅ.
lekin kisī sūrat meṅ bhī mujhe apne
bāp ke hawāle na kareṅ.”
9yūnatan ne jawāb diyā, “fikr
na kareṅ, maiṅ kabhī aisā nahīṅ
karūṅga. jab bhī mujhe ishārā mil jāe

ki merā bāp āp ko qatl karne kā irādā
rakhtā hai to maiṅ zarūr āp ko fauran
ittilā dūṅgā." 10dāūd ne pūchhā, "agar
āp ke bāp ġhusse meṅ jawāb deṅ to
kaun mujhe ḳhabar pahuṅchāegā?"
11yūnatan ne jawāb meṅ kahā, "āeṅ
ham nikal kar khule maidān meṅ
jāeṅ." donoṅ nikle 12to yūnatan ne
dāūd se kahā, "rab isrāīl ke ḳhudā kī
qasam, parsoṅ is waqt tak maiṅ apne
bāp se bāt mālūm kar lūṅgā. agar
wuh āp ke bāre meṅ achchhī soch
rakhe aur maiṅ āp ko ittilā na dūṅ
13to rab mujhe saḳht sazā de. lekin
agar mujhe patā chale ki merā bāp āp
ko mār dene par tulā huā hai to maiṅ
āp ko is kī ittilā bhī dūṅgā. is sūrat
meṅ maiṅ āp ko nahīṅ rokūṅgā balki
āp ko salāmatī se jāne dūṅgā. rab
usī tarah āp ke sāth ho jis tarah wuh
pahle mere bāp ke sāth thā. 14lekin
darḳhwāst hai ki mere jīte jī mujh par
rab kī sī mehrbānī kareṅ tāki maiṅ
mar na jāūṅ. 15mere ḳhāndān par bhī
hameshā tak mehrbānī kareṅ. wuh
kabhī bhī āp kī mehrbānī se mahrūm
na ho jāe, us waqt bhī nahīṅ jab rab
ne āp ke tamām dushmanoṅ ko rū-e-
zamīn par se miṭā diyā hogā."
16chunāṅche yūnatan ne dāūd se
ahd bāndh kar kahā, "rab dāūd ke
dushmanoṅ se badlā le." 17wuh bolā,
"qasam khāeṅ ki āp yih ahd utne
puḳhtā irāde se qāim rakheṅge jitnī
āp mujh se muhabbat rakhte haiṅ."
kyūṅki yūnatan dāūd ko apnī jān ke
barābar azīz rakhtā thā.
18phir yūnatan ne apnā mansūbā
pesh kiyā. "kal to nae chāṅd kī īd
hai. jaldī se patā chalegā ki āp nahīṅ
āe, kyūṅki āp kī kursī ḳhālī rahegī.
19is lie parsoṅ shām ke waqt khule
maidān meṅ wahāṅ chale jāeṅ jahāṅ
pahle chhup gae the. patthar ke ḍher
ke qarīb baiṭh jāeṅ. 20us waqt maiṅ
ghar se nikal kar tīn tīr patthar ke
ḍher kī taraf chalāūṅgā goyā meṅ kisī
chīz ko nishānā banā kar mashq kar
rahā hūṅ. 21phir maiṅ laṛke ko tīroṅ
ko le āne ke lie bhej dūṅgā. agar maiṅ
use batā dūṅ, 'tīr urlī taraf paṛe haiṅ,
unheṅ jā kar le āo' to āp ḳhauf khāe
baġhair chhupne kī jagah se nikal kar
mere pās ā sakeṅge. rab kī hayāt kī
qasam, is sūrat meṅ koī ḳhatrā nahīṅ
hogā. 22lekin agar maiṅ laṛke ko batā
dūṅ, 'tīr parlī taraf paṛe haiṅ' to āp
ko fauran hijrat karnī paṛegī. is sūrat
meṅ rab ḳhud āp ko yahāṅ se bhej
rahā hogā. 23lekin jo bāteṅ ham ne āj
āpas meṅ kī haiṅ rab ḳhud hameshā
tak in kā gawāh rahe."

sāūl kī dāūd se alāniyā dushmanī

24chunāṅche dāūd khule maidān
meṅ chhup gayā. nae chāṅd kī īd āī
to bādshāh ziyāfat ke lie baiṭh gayā.
25māmūl ke mutābiq wuh dīwār ke
pās baiṭh gayā. abinair us ke sāth

baiṭhā thā aur yūnatan us ke muqābil.
lekin dāūd kī jagah ḳhālī rahī.
26us din sāūl ne bāt na chheṛī,
kyūṅki us ne sochā, “dāūd kisī wajah
se nāpāk ho gayā hogā, is lie nahīṅ
āyā.”
27lekin agle din jab dāūd kī jagah
phir ḳhālī rahī to sāūl ne yūnatan se
pūchhā, “yassī kā beṭā na to kal, na
āj ziyāfat meṅ sharīk huā hai. kyā
wajah hai?” 28yūnatan ne jawāb diyā,
“dāūd ne baṛe zor se mujh se bait-
laham jāne kī ijāzat māṅgī. 29us ne
kahā, ‘mehrbānī karke mujhe jāne
deṅ, kyūṅki merā ḳhāndān ek ḳhās
qurbānī chaṛhā rahā hai, aur mere
bhāī ne mujhe āne kā hukm diyā hai.
agar āp ko manzūr ho to barāh-e-
karm mujhe apne bhāiyoṅ ke pās jāne
kī ijāzat deṅ.’ yihī wajah hai ki wuh
bādshāh kī ziyāfat meṅ sharīk nahīṅ
huā.”
30yih sun kar sāūl āpe se bāhar ho
gayā. wuh garjā, “harāmzāde! mujhe
ḳhūb mālūm hai ki tū ne dāūd kā sāth
diyā hai. sharm kī bāt hai, tere lie
aur terī māṅ ke lie. 31jab tak yassī kā
beṭā zindā hai tab tak na tū aur na terī
bādshāhat qāim rahegī. ab jā, use le
ā, kyūṅki use marnā hī hai.”
32yūnatan ne kahā, “kyūṅ? us ne
kyā kiyā jo sazā-e-maut ke lāiq hai?”
33jawāb meṅ sāūl ne apnā nezā zor
se yūnatan kī taraf phaiṅk diyā tāki
use mār ḍāle. yih dekh kar yūnatan
ne jān liyā ki sāūl dāūd ko qatl karne
kā puḳhtā irādā rakhtā hai. 34baṛe
ġhusse ke ālam meṅ wuh khaṛā huā
aur chalā gayā. us din us ne khānā
khāne se inkār kiyā. use bahut dukh
thā ki merā bāp dāūd kī itnī be’izzatī
kar rahā hai.
35agle din yūnatan subh ke waqt
ghar se nikal kar khule maidān meṅ
us jagah ā gayā jahāṅ dāūd se milnā
thā. ek laṛkā us ke sāth thā. 36us
ne laṛke ko hukm diyā, “chalo, us
taraf bhāgnā shurū karo jis taraf maiṅ
tīroṅ ko chalāūṅgā tāki tujhe mālūm
ho ki wuh kahāṅ haiṅ.” chunāṅche
laṛkā dauṛne lagā, aur yūnatan ne tīr
itne zor se chalāyā ki wuh us se āge
kahīṅ dūr jā girā. 37jab laṛkā tīr ke
qarīb pahuṅch gayā to yūnatan ne
āwāz dī, “tīr parlī taraf hai. 38jaldī
karo, bhāg kar āge niklo aur na ruko!”
phir laṛkā tīr ko uṭhā kar apne mālik
ke pās wāpas ā gayā. 39wuh nahīṅ
jāntā thā ki is ke pīchhe kyā maqsad
hai. sirf yūnatan aur dāūd ko ilm thā.
40phir yūnatan ne kamān aur tīroṅ
ko laṛke ke sapurd karke use hukm
diyā, “jāo, sāmān le kar shahr meṅ
wāpas chale jāo.” 41laṛkā chalā gayā
to dāūd patthar ke ḍher ke junūb
se nikal kar yūnatan ke pās āyā.
tīn martabā wuh yūnatan ke sāmne
muṅh ke bal jhuk gayā. ek dūsre ko
chūm kar donoṅ ḳhūb roe, ḳhāskar
dāūd. 42phir yūnatan bolā, “salāmatī

se jāeṅ! aur kabhī wuh wāde na
bhūleṅ jo ham ne rab kī qasam khā
kar ek dūsre se kie haiṅ. yih ahd āp
ke aur mere aur āp kī aur merī aulād
ke darmiyān hameshā qāim rahe. rab
ḳhud hamārā gawāh hai."
phir dāūd rawānā huā, aur yūnatan
shahr ko wāpas chalā gayā.

**dāūd nob meṅ aḳhīmalik
ke pās ṭhahartā hai**

21 dāūd nob meṅ aḳhīmalik
imām ke pās gayā.
aḳhīmalik kāṅpte hue us se milne
ke lie āyā aur pūchhā, "āp akele kyūṅ
āe haiṅ? koī āp ke sāth nahīṅ." [2]dāūd
ne jawāb diyā, "bādshāh ne mujhe
ek ḳhās zimmādārī dī hai jis kā zikr
tak karnā manā hai. kisī ko bhī is
ke bāre meṅ jānanā nahīṅ chāhie.
maiṅ ne apne ādmiyoṅ ko hukm diyā
hai ki fulāṅ fulāṅ jagah par merā
intizār kareṅ. [3]ab mujhe zarā batāeṅ
ki khāne ke lie kyā mil saktā hai?
mujhe pāṅch roṭiyāṅ de deṅ, yā jo
kuchh bhī āp ke pās hai."
[4]imām ne jawāb diyā, "mere pās ām
roṭī nahīṅ hai. maiṅ āp ko sirf rab ke
lie maḳhsūsshudā roṭī de saktā hūṅ.
shart yih hai ki āp ke ādmī pichhle
dinoṅ meṅ auratoṅ se hambistar na
hue hoṅ." [5]dāūd ne use tasallī de
kar kahā, "fikr na kareṅ. pahle kī
tarah hameṅ is muhimm ke daurān
bhī auratoṅ se dūr rahnā paṛā hai.
mere faujī ām muhimmoṅ ke lie bhī
apne āp ko pāk rakhte haiṅ, to is dafā
wuh kahīṅ zyādā pāk-sāf haiṅ."
[6]phir imām ne dāūd ko
maḳhsūsshudā roṭiyāṅ dīṅ yānī wuh
roṭiyāṅ jo mulāqāt ke ḳhaime meṅ
rab ke huzūr rakhī jātī thīṅ aur usī
din tāzā roṭiyoṅ se tabdīl huī thīṅ. [7]us
waqt sāūl ke charwāhoṅ kā adomī
inchārj doeg wahāṅ thā. wuh kisī
majbūrī ke bāis rab ke huzūr ṭhahrā
huā thā. us kī maujūdagī meṅ [8]dāūd
ne aḳhīmalik se pūchhā, "kyā āp ke
pās koī nezā yā talwār hai? mujhe
bādshāh kī muhimm ke lie itnī jaldī
se nikalnā paṛā ki apnī talwār yā koī
aur hathiyār sāth lāne ke lie fursat na
milī."
[9]aḳhīmalik ne jawāb diyā, "jī hai.
wādī-e-ailā meṅ āp ke hāthoṅ māre
gae filistī mard jālūt kī talwār mere
pās hai. wuh ek kapṛe meṅ lipṭī mere
bālāposh ke pīchhe paṛī hai. agar āp
use apne sāth le jānā chāheṅ to le
jāeṅ. mere pās koī aur hathiyār nahīṅ
hai." dāūd ne kahā, "is qism kī talwār
kahīṅ aur nahīṅ miltī. mujhe de deṅ."

dāūd filistī bādshāh ke pās

[10]usī din dāūd āge niklā tāki sāūl se
bach sake. isrāīl ko chhoṛ kar wuh
filistī shahr jāt ke bādshāh akīs ke
pās gayā. [11]lekin akīs ke mulāzimoṅ
ne bādshāh ko āgāh kiyā, "kyā yih
mulk kā bādshāh dāūd nahīṅ hai? isī

ke bāre meṅ isrāīlī nāch kar gīt gāte haiṅ, ‘sāūl ne hazār halāk kie jabki
dāūd ne das hazār’.”
12yih sun kar dāūd ghabrā gayā aur
jāt ke bādshāh akīs se bahut ḍarne
lagā. 13achānak wuh pāgal ādmī kā
rūp bhar kar un ke darmiyān ajīb
ajīb harkateṅ karne lagā. shahr ke
darwāze ke pās jā kar us ne us par
betuke se nishān lagāe aur apnī dāṛhī
par rāl ṭapakne dī.
14yih dekh kar akīs ne apne
mulāzimoṅ ko jhiṛkā, “tum is ādmī
ko mere pās kyūṅ le āe ho? tum
ḳhud dekh sakte ho ki yih pāgal hai.
15kyā mere pās pāgaloṅ kī kamī hai
ki tum is ko mere sāmne le āe ho tāki
is tarah kī harkateṅ kare? kyā mujhe
aise mehmān kī zarūrat hai?”

adullām ke ġhār aur moāb meṅ

22 is tarah dāūd jāt se bach
niklā aur adullām ke ġhār
meṅ chhup gayā. jab us ke bhāiyoṅ
aur bāp ke gharāne ko is kī ḳhabar
milī to wuh bait-laham se ā kar
wahāṅ us ke sāth jā mile. 2aur log bhī
jaldī se us ke gird jamā ho gae. aise
jo kisī musībat meṅ phaṅse hue the
yā apnā qarz adā nahīṅ kar sakte the
aur aise bhī jin kā dil talḳhī se bharā
huā thā. hote hote dāūd taqrīban 400
afrād kā rāhnumā ban gayā.
3dāūd adullām se rawānā ho kar
mulk-e-moāb ke shahr misfāh chalā
gayā. us ne moābī bādshāh se
guzārish kī, “mere māṅ-bāp ko us
waqt tak yahāṅ panāh deṅ jab tak
mujhe patā na ho ki allāh mere lie kyā
irādā rakhtā hai.” 4wuh apne māṅ-
bāp ko bādshāh ke pās le āyā, aur
wuh utnī der tak wahāṅ ṭhahre jitnī
der dāūd apne pahāṛī qile meṅ rahā.
5ek din jād nabī ne dāūd se kahā,
“yahāṅ pahāṛī qile meṅ mat raheṅ
balki dubārā yahūdāh ke ilāqe meṅ
wāpas chale jāeṅ.” dāūd us kī sun kar
hārat ke jangal meṅ jā basā.

sāūl nob ke imāmoṅ se badlā letā hai

6sāūl ko ittilā dī gaī ki dāūd aur
us ke ādmī dubārā yahūdāh meṅ
pahuṅch gae haiṅ. us waqt sāūl
apnā nezā pakaṛe jhāo ke us daraḳht
ke sāy meṅ baiṭhā thā jo jibiā kī
pahāṛī par thā. sāūl ke irdgird us
ke mulāzim khaṛe the. 7wuh pukār
uṭhā, “binyamīn ke mardo! suneṅ,
kyā yassī kā beṭā āp sab ko khet aur
angūr ke bāġh degā? kyā wuh fauj
meṅ āp ko hazār hazār aur sau sau
afrād par muqarrar karegā? 8lagtā
hai ki āp is kī ummīd rakhte haiṅ,
warnā āp yūṅ mere ḳhilāf sāzish na
karte. kyūṅki āp meṅ se kisī ne bhī
mujhe yih nahīṅ batāyā ki mere apne
beṭe ne is ādmī ke sāth ahd bāndhā
hai. āp ko merī fikr tak nahīṅ, warnā
mujhe ittilā dete ki yūnatan ne mere
mulāzim dāūd ko ubhārā hai ki wuh

merī tāk meṅ baiṭh jāe. kyūṅki āj to
aisā hī ho rahā hai."
9doeg adomī sāūl ke afsaroṅ ke sāth
wahāṅ khaṛā thā. ab wuh bol uṭhā,
"maiṅ ne yassī ke beṭe ko dekhā hai.
us waqt wuh nob meṅ aḳhīmalik bin
aḳhītūb se milne āyā. 10aḳhīmalik ne
rab se daryāft kiyā ki dāūd kā aglā
qadam kyā ho. sāth sāth us ne use
safar ke lie khānā aur filistī mard jālūt
kī talwār bhī dī."
11bādshāh ne fauran aḳhīmalik
bin aḳhītūb aur us ke bāp ke pūre
ḳhāndān ko bulāyā. sab nob meṅ
imām the. 12jab pahuṅche to sāūl
bolā, "aḳhītūb ke beṭe, suneṅ."
aḳhīmalik ne jawāb diyā, "jī mere
āqā, hukm." 13sāūl ne ilzām lagā kar
kahā, "āp ne yassī ke beṭe dāūd ke
sāth mere ḳhilāf sāzisheṅ kyūṅ kī
haiṅ? batāeṅ, āp ne use roṭī aur
talwār kyūṅ dī? āp ne allāh se daryāft
kyūṅ kiyā ki dāūd āge kyā kare? āp
hī kī madad se wuh sarkash ho kar
merī tāk meṅ baiṭh gayā hai, kyūṅki
āj to aisā hī ho rahā hai."
14aḳhīmalik bolā, "lekin mere āqā,
kyā mulāzimoṅ meṅ se koī aur āp ke
dāmād dāūd jaisā wafādār sābit huā
hai? wuh to āp ke muhāfiz daste kā
kaptān aur āp ke gharāne kā muazzaz
maimbar hai. 15aur yih pahlī bār
nahīṅ thā ki maiṅ ne us ke lie allāh
se hidāyat māṅgī. is muāmale meṅ
bādshāh mujh aur mere ḳhāndān par
ilzām na lagāe. maiṅ ne to kisī sāzish
kā zikr tak nahīṅ sunā."
16lekin bādshāh bolā, "aḳhīmalik,
tujhe aur tere bāp ke pūre ḳhāndān
ko marnā hai." 17us ne sāth khaṛe
apne muhāfizoṅ ko hukm diyā, "jā
kar imāmoṅ ko mār do, kyūṅki yih
bhī dāūd ke ittihādī haiṅ. go in ko
mālūm thā ki dāūd mujh se bhāg rahā
hai to bhī inhoṅ ne mujhe ittilā na dī."
lekin muhāfizoṅ ne rab ke imāmoṅ
ko mār ḍālne se inkār kiyā. 18tab
bādshāh ne doeg adomī ko hukm
diyā, "phir tum hī imāmoṅ ko mār
do." doeg ne un ke pās jā kar un sab
ko qatl kar diyā. katān kā bālāposh
pahnane wāle kul 85 ādmī us din
māre gae. 19phir us ne jā kar imāmoṅ
ke shahr nob ke tamām bāshindoṅ ko
mār ḍālā. shahr ke mard, aurateṅ,
bachche shīrḳhwāroṅ samet, gāy-
bail, gadhe aur bheṛ-bakriyāṅ sab us
din halāk hue.
20sirf ek hī shaḳhs bach gayā,
abiyātar jo aḳhīmalik bin aḳhītūb kā
beṭā thā. wuh bhāg kar dāūd ke
pās āyā 21aur use ittilā dī ki sāūl
ne rab ke imāmoṅ ko qatl kar diyā
hai. 22dāūd ne kahā, "us din jab maiṅ
ne doeg adomī ko wahāṅ dekhā to
mujhe mālūm thā ki wuh zarūr sāūl
ko ḳhabar pahuṅchāegā. yih merā
hī qusūr hai ki āp ke bāp kā pūrā
ḳhāndān halāk ho gayā hai. 23ab mere
sāth raheṅ aur mat ḍareṅ. jo ādmī āp

ko qatl karnā chāhtā hai wuh mujhe bhī qatl karnā chāhtā hai. āp mere sāth rah kar mahfūz raheṅge."

dāūd qaīlā ko bachātā hai

23 ek din dāūd ko ḳhabar milī ki filistī qaīlā shahr par hamlā karke gāhne kī jaghoṅ se anāj lūṭ rahe haiṅ. [2]dāūd ne rab se daryāft kiyā, "kyā maiṅ jā kar filistiyoṅ par hamlā karūṅ?" rab ne jawāb diyā, "jā, filistiyoṅ par hamlā karke qaīlā ko bachā."

[3]lekin dāūd ke ādmī etirāz karne lage, "ham pahle se yahāṅ yahūdāh meṅ logoṅ kī muḳhālafat se ḍarte haiṅ. jab ham qaīlā jā kar filistiyoṅ par hamlā kareṅge to phir hamārā kyā banegā?" [4]tab dāūd ne rab se dubārā hidāyat māṅgī, aur dubārā use yihī jawāb milā, "qaīlā ko jā! maiṅ filistiyoṅ ko tere hawāle kar dūṅgā."

[5]chunāṅche dāūd apne ādmiyoṅ ke sāth qaīlā chalā gayā. us ne filistiyoṅ par hamlā karke unheṅ baṛī shikast dī aur un kī bheṛ-bakriyoṅ ko chhīn kar qaīlā ke bāshindoṅ ko bachāyā. [6]wahāṅ qaīlā meṅ abiyātar dāūd ke logoṅ meṅ shāmil huā. us ke pās imām kā bālāposh thā.

[7]jab sāūl ko ḳhabar milī ki dāūd qaīlā shahr meṅ ṭhahrā huā hai to us ne sochā, "allāh ne use mere hawāle kar diyā hai, kyūṅki ab wuh fasīldār shahr meṅ jā kar phaṅs gayā hai." [8]wuh apnī pūrī fauj ko jamā karke jang ke lie tayyāriyāṅ karne lagā tāki utar kar qaīlā kā muhāsarā kare jis meṅ dāūd ab tak ṭhahrā huā thā.

[9]lekin dāūd ko patā chalā ki sāūl us ke ḳhilāf tayyāriyāṅ kar rahā hai. us ne abiyātar imām se kahā, "imām kā bālāposh le āeṅ tāki ham rab se hidāyat māṅgeṅ." [10]phir us ne duā kī, "ai rab isrāīl ke ḳhudā, mujhe ḳhabar milī hai ki sāūl merī wajah se qaīlā par hamlā karke use barbād karnā chāhtā hai. [11]kyā shahr ke bāshinde mujhe sāūl ke hawāle kar deṅge? kyā sāūl wāqaī āegā? ai rab, isrāīl ke ḳhudā, apne ḳhādim ko batā!" rab ne jawāb diyā, "hāṅ, wuh āegā." [12]phir dāūd ne mazīd daryāft kiyā, "kyā shahr ke buzurg mujhe aur mere logoṅ ko sāūl ke hawāle kar deṅge?" rab ne kahā, "hāṅ, wuh kar deṅge."

[13]lihāzā dāūd apne taqrīban 600 ādmiyoṅ ke sāth qaīlā se chalā gayā aur idhar udhar phirne lagā. jab sāūl ko ittilā milī ki dāūd qaīlā se nikal kar bach gayā hai to wahāṅ jāne se bāz āyā.

yūnatan dāūd se miltā hai

[14]ab dāūd bayābān ke pahāṛī qiloṅ aur dasht-e-zīf ke pahāṛī ilāqe meṅ rahne lagā. sāūl to musalsal us kā khoj lagātā rahā, lekin allāh hameshā dāūd ko sāūl ke hāth se bachātā rahā.

15ek din jab dāūd horish ke qarīb thā
to use ittilā milī ki sāūl āp ko halāk
karne ke lie niklā hai. 16us waqt
yūnatan ne dāūd ke pās ā kar us
kī hauslā-afzāī kī ki wuh allāh par
bharosā rakhe. 17us ne kahā, "ḍareṅ
mat. mere bāp kā hāth āp tak nahīṅ
pahuṅchegā. ek din āp zarūr isrāīl ke
bādshāh ban jāeṅge, aur merā rutbā
āp ke bād hī āegā. merā bāp bhī is
haqīqat se ḳhūb wāqif hai." 18donoṅ
ne rab ke huzūr ahd bāndhā. phir
yūnatan apne ghar chalā gayā jabki
dāūd wahāṅ horish meṅ ṭhahrā rahā.

dāūd zīf meṅ bach jātā hai

19dasht-e-zīf meṅ ābād kuchh log
sāūl ke pās ā gae jo us waqt jibiā
meṅ thā. unhoṅ ne kahā, "ham jānte
haiṅ ki dāūd kahāṅ chhup gayā hai.
wuh horish ke pahāṛī qiloṅ meṅ hai,
us pahāṛī par jis kā nām hakīlā hai
aur jo yashīmon ke junūb meṅ hai.
20ai bādshāh, jab bhī āp kā dil chāhe
āeṅ to ham use pakaṛ kar āp ke
hawāle kar deṅge." 21sāūl ne jawāb
diyā, "rab āp ko barkat baḳhshe ki
āp ko mujh par tars āyā hai. 22ab
wāpas jā kar mazīd tayyāriyāṅ kareṅ.
patā kareṅ ki wuh kahāṅ ātā jātā
hai aur kis ne use wahāṅ dekhā hai.
kyūṅki mujhe batāyā gayā hai ki wuh
bahut chālāk hai. 23har jagah kā
khoj lagāeṅ jahāṅ wuh chhup jātā
hai. jab āp ko sārī tafsīlāt mālūm
hoṅ to mere pās āeṅ. phir maiṅ āp
ke sāth wahāṅ pahuṅchūṅgā. agar
wuh wāqaī wahāṅ kahīṅ ho to maiṅ
use zarūr ḍhūnḍ nikālūṅgā, ḳhwāh
mujhe pūre yahūdāh kī chhānbīn
kyūṅ na karnī paṛe."

24-25zīf ke ādmī wāpas chale gae.
thoṛī der ke bād sāūl bhī apnī fauj
samet wahāṅ ke lie niklā. us waqt
dāūd aur us ke log dasht-e-maūn meṅ
yashīmon ke junūb meṅ the. jab dāūd
ko ittilā milī ki sāūl us kā tāqqub kar
rahā hai to wuh registān ke mazīd
junūb meṅ chalā gayā, wahāṅ jahāṅ
baṛī chaṭān nazar ātī hai. lekin sāūl
ko patā chalā aur wuh fauran registān
meṅ dāūd ke pīchhe gayā.

26chalte chalte sāūl dāūd ke qarīb
hī pahuṅch gayā. āḳhirkār sirf ek
pahāṛī un ke darmiyān rah gaī. sāūl
pahāṛī ke ek dāman meṅ thā jabki
dāūd apne logoṅ samet dūsre dāman
meṅ bhāgtā huā bādshāh se bachne kī
koshish kar rahā thā. sāūl abhī unheṅ
gher kar pakaṛne ko thā 27ki achānak
qāsid sāūl ke pās pahuṅchā jis ne
kahā, "jaldī āeṅ! filistī hamāre mulk
meṅ ghus āe haiṅ." 28sāūl ko dāūd ko
chhoṛnā paṛā, aur wuh filistiyoṅ se
laṛne gayā. us waqt se pahāṛī kā nām
"alāhidagī kī chaṭān" paṛ gayā.

29dāūd wahāṅ se chalā gayā aur
ain-jadī ke pahāṛī qiloṅ meṅ rahne
lagā.

dāūd sāūl ko qatl karne
se inkār kartā hai

24 jab sāūl filistiyoṅ kā tāqqub
karne se wāpas āyā to use
ḳhabar milī ki dāūd ain-jadī ke
registān meṅ hai. 2wuh tamām isrāīl
ke 3,000 chīdā faujiyoṅ ko le kar
pahāṛī bakriyoṅ kī chaṭānoṅ ke lie
rawānā huā tāki dāūd ko pakaṛ le.
3chalte chalte wuh bheṛoṅ ke
kuchh bāṛoṅ se guzarne lage. wahāṅ
ek ġhār ko dekh kar sāūl andar gayā
tāki apnī hājat rafā kare. ittifāq se
dāūd aur us ke ādmī usī ġhār ke
pichhle hisse meṅ chhupe baiṭhe the.
4dāūd ke ādmiyoṅ ne āhistā se us se
kahā, "rab ne to āp se wādā kiyā thā,
'maiṅ tere dushman ko tere hawāle
kar dūṅgā, aur tū jo jī chāhe us ke
sāth kar sakegā.' ab yih waqt ā gayā
hai!" dāūd reṅgte reṅgte āge sāūl ke
qarīb pahuṅch gayā. chupke se us ne
sāūl ke libās ke kināre kā ṭukṛā kāṭ
liyā aur phir wāpas ā gayā. 5lekin jab
apne logoṅ ke pās pahuṅchā to us kā
zamīr use malāmat karne lagā. 6us ne
apne ādmiyoṅ se kahā, "rab na kare
ki maiṅ apne āqā ke sāth aisā sulūk
karke rab ke masah kie hue bādshāh
ko hāth lagāūṅ. kyūṅki rab ne ḳhud
use masah karke chun liyā hai." 7yih
kah kar dāūd ne un ko samjhāyā aur
unheṅ sāūl par hamlā karne se rok
diyā.
thoṛī der ke bād sāūl ġhār se nikal
kar āge chalne lagā. 8jab wuh kuchh
fāsile par thā to dāūd bhī niklā aur
pukār uṭhā, "ai bādshāh salāmat, ai
mere āqā!" sāūl ne pīchhe dekhā to
dāūd muṅh ke bal jhuk kar 9bolā,
"jab log āp ko batāte haiṅ ki dāūd
āp ko nuqsān pahuṅchāne par tulā
huā hai to āp kyūṅ dhyān dete haiṅ?
10āj āp apnī āṅkhoṅ se dekh sakte
haiṅ ki yih jhūṭ hī jhūṭ hai. ġhār
meṅ āp allāh kī marzī se mere qabze
meṅ ā gae the. mere logoṅ ne zor
diyā ki maiṅ āp ko mār dūṅ, lekin
maiṅ ne āp ko na chheṛā. maiṅ bolā,
'maiṅ kabhī bhī bādshāh ko nuqsān
nahīṅ pahuṅchāūṅgā, kyūṅki rab ne
ḳhud use masah karke chun liyā hai.'
11mere bāp, yih dekheṅ jo mere hāth
meṅ hai! āp ke libās kā yih ṭukṛā
maiṅ kāṭ sakā, aur phir bhī maiṅ ne
āp ko halāk na kiyā. ab jān leṅ ki
na maiṅ āp ko nuqsān pahuṅchāne
kā irādā rakhtā hūṅ, na maiṅ ne āp
kā gunāh kiyā hai. phir bhī āp merā
tāqqub karte hue mujhe mār ḍālne ke
darpai haiṅ. 12rab ḳhud faislā kare
ki kis se ġhaltī ho rahī hai, āp se
yā mujh se. wuhī āp se merā badlā
le. lekin ḳhud maiṅ kabhī āp par
hāth nahīṅ uṭhāūṅgā. 13qadīm qaul
yihī bāt bayān kartā hai, 'badkāroṅ
se badkārī paidā hotī hai.' merī nīyat
to sāf hai, is lie maiṅ kabhī aisā
nahīṅ karūṅga. 14isrāīl kā bādshāh

kis ke ḳhilāf nikal āyā hai? jis kā
tāqqub āp kar rahe haiṅ us kī to koī
haisiyat nahīṅ. wuh murdā kuttā yā
pissū hī hai. 15rab hamārā munsif ho.
wuhī ham donoṅ kā faislā kare. wuh
mere muāmale par dhyān de, mere
haq meṅ bāt kare aur mujhe be'ilzām
ṭhahrā kar āp ke hāth se bachāe."
16dāūd ḳhāmosh huā to sāūl ne
pūchhā, "dāūd mere beṭe, kyā āp kī
āwāz hai?" aur wuh phūṭ phūṭ kar
rone lagā. 17us ne kahā, "āp mujh
se zyādā rāstbāz haiṅ. āp ne mujh
se achchhā sulūk kiyā jabki maiṅ āp
se burā sulūk kartā rahā hūṅ. 18āj
āp ne mere sāth bhalāī kā sabūt diyā,
kyūṅki go rab ne mujhe āp ke hawāle
kar diyā thā to bhī āp ne mujhe halāk
na kiyā. 19jab kisī kā dushman us
ke qabze meṅ ā jātā hai to wuh use
jāne nahīṅ detā. lekin āp ne aisā hī
kiyā. rab āp ko us mehrbānī kā ajr
de jo āp ne āj mujh par kī hai. 20ab
maiṅ jāntā hūṅ ki āp zarūr bādshāh
ban jāeṅge, aur ki āp ke zarī'e isrāīl kī
bādshāhī qāim rahegī. 21chunāṅche
rab kī qasam khā kar mujh se wādā
kareṅ ki na āp merī aulād ko halāk
kareṅge, na mere ābāī gharāne meṅ
se merā nām miṭā deṅge."
22dāūd ne qasam khā kar sāūl se
wādā kiyā. phir sāūl apne ghar chalā
gayā jabki dāūd ne apne logoṅ ke sāth
ek pahāṛī qile meṅ panāh le lī.

samūel kī maut

25 un dinoṅ meṅ samūel faut
huā. tamām isrāīl rāmā meṅ
janāze ke lie jamā huā. us kā
mātam karte hue unhoṅ ne use us kī
ḳhāndānī qabr meṅ dafn kiyā.

nābāl dāūd kī be'izzatī kartā hai

un dinoṅ meṅ dāūd dasht-e-fārān
meṅ chalā gayā.
2-4maūn meṅ kālib ke ḳhāndān kā
ek ādmī rahtā thā jis kā nām nābāl
thā. wuh nihāyat amīr thā. karmil
ke qarīb us kī 3,000 bheṛeṅ aur 1,000
bakriyāṅ thīṅ. bīwī kā nām abījel
thā. wuh zahīn bhī thī aur ḳhūbsūrat
bhī. us ke muqābale meṅ nābāl
saḳhtmizāj aur kamīnā thā. ek din
nābāl apnī bheṛoṅ ke bāl katarne ke
lie karmil āyā.
jab dāūd ko ḳhabar milī 5to us ne
10 jawānoṅ ko bhej kar kahā, "karmil
jā kar nābāl se mileṅ aur use merā
salām deṅ. 6use batānā, 'allāh āp
ko tawīl zindagī atā kare. āp kī,
āp ke ḳhāndān kī aur āp kī tamām
milkiyat kī salāmatī ho. 7sunā hai
ki bheṛoṅ ke bāl katarne kā waqt ā
gayā hai. karmil meṅ āp ke charwāhe
hameshā hamāre sāth rahe. us pūre
arse meṅ na unheṅ hamārī taraf se
koī nuqsān pahuṅchā, na koī chīz
chorī huī. 8apne logoṅ se ḳhud pūchh
leṅ! wuh is kī tasdīq kareṅge. āj āp
ḳhushī manā rahe haiṅ, is lie mere

jawānoṅ par mehrbānī kareṅ. jo
kuchh āp ḳhushī se de sakte haiṅ wuh
unheṅ aur apne beṭe dāūd ko de deṅ'."
9dāūd ke ādmī nābāl ke pās gae. use
dāūd kā salām de kar unhoṅ ne us
kā paiġhām diyā aur phir jawāb kā
intizār kiyā. 10lekin nābāl ne karaḳht
lahje meṅ kahā, "yih dāūd kaun hai?
kaun hai yassī kā beṭā? ājkal bahut
se aise ġhulām haiṅ jo apne mālik
se bhāge hue haiṅ. 11maiṅ apnī roṭī,
apnā pānī aur katarne wāloṅ ke lie
zabah kiyā gayā gosht le kar aise
āwārā phirne wāloṅ ko kyūṅ de dūṅ?
kyā patā hai ki yih kahāṅ se āe haiṅ."
12dāūd ke ādmī chale gae aur dāūd
ko sab kuchh batā diyā. 13tab dāūd ne
hukm diyā, "apnī talwāreṅ bāndh lo!"
sab ne apnī talwāreṅ bāndh līṅ. us
ne bhī aisā kiyā aur phir 400 afrād ke
sāth karmil ke lie rawānā huā. bāqī
200 mard sāmān ke pās rahe.

abījel dāūd kā ġhussā ṭhanḍā kartī hai

14itne meṅ nābāl ke ek naukar ne us
kī bīwī ko ittilā dī, "dāūd ne registān
meṅ se apne qāsidoṅ ko nābāl ke pās
bhejā tāki use mubārakbād deṅ. lekin
us ne jawāb meṅ garaj kar unheṅ
gāliyāṅ dī haiṅ, 15hālāṅki un logoṅ kā
hamāre sāth sulūk hameshā achchhā
rahā hai. ham aksar rewaṛoṅ ko
charāne ke lie un ke qarīb phirte
rahe, to bhī unhoṅ ne hameṅ kabhī
nuqsān na pahuṅchāyā, na koī chīz
chorī kī. 16jab bhī ham un ke qarīb
the to wuh din rāt chārdīwārī kī tarah
hamārī hifāzat karte rahe. 17ab soch
leṅ ki kyā kiyā jāe! kyūṅki hamārā
mālik aur us ke tamām ghar wāle
baṛe ḳhatre meṅ haiṅ. wuh ḳhud itnā
sharīr hai ki us se bāt karne kā koī
fāidā nahīṅ."
18jitnī jaldī ho sakā abījel ne kuchh
sāmān ikaṭṭhā kiyā jis meṅ 200
roṭiyāṅ, mai kī do mashkeṅ, khāne
ke lie tayyār kī gaī pāṅch bheṛeṅ,
bhune hue anāj ke sāṛhe 27 kilogrām,
kishmish kī 100 aur anjīr kī 200
ṭikkiyāṅ shāmil thīṅ. sab kuchh
gadhoṅ par lād kar 19us ne apne
naukaroṅ ko hukm diyā, "mere āge
nikal jāo, maiṅ tumhāre pīchhe
pīchhe āūṅgī." apne shauhar ko us ne
kuchh na batāyā. 20jab abījel pahāṛ
kī āṛ meṅ utarne lagī to dāūd apne
ādmiyoṅ samet us kī taraf baṛhte hue
nazar āyā. phir un kī mulāqāt huī.
21dāūd to abhī tak baṛe ġhusse meṅ
thā, kyūṅki wuh soch rahā thā, "is
ādmī kī madad karne kā kyā fāidā
thā! ham registān meṅ us ke rewaṛoṅ
kī hifāzat karte rahe aur us kī koī
bhī chīz gum na hone dī. to bhī us
ne hamārī nekī ke jawāb meṅ hamārī
be'izzatī kī hai. 22allāh mujhe saḳht
sazā de agar maiṅ kal subh tak us ke
ek ādmī ko bhī zindā chhoṛ dūṅ!"
23-24dāūd ko dekh kar abījel jaldī
se gadhe par se utar kar us ke

sāmne muṅh ke bal jhuk gaī. us ne
kahā, “mere āqā, mujhe hī qusūrwār
ṭhahrāeṅ. mehrbānī karke apnī
ḳhādimā ko bolne deṅ aur us kī bāt
suneṅ. 25mere mālik us sharīr ādmī
nābāl par zyādā dhyān na deṅ. us
ke nām kā matlab ahmaq hai aur
wuh hai hī ahmaq. afsos, merī un
ādmiyoṅ se mulāqāt nahīṅ huī jo āp
ne hamāre pās bheje the. 26lekin
rab kī aur āp kī hayāt kī qasam, rab
ne āp ko apne hāthoṅ se badlā lene
aur qātil banane se bachāyā hai. aur
allāh kare ki jo bhī āp se dushmanī
rakhte aur āp ko nuqsān pahuṅchānā
chāhte haiṅ unheṅ nābāl kī sī sazā
mil jāe. 27ab guzārish hai ki jo barkat
hameṅ milī hai us meṅ āp bhī sharīk
hoṅ. jo chīzeṅ āp kī ḳhādimā lāī
hai unheṅ qabūl karke un jawānoṅ
meṅ taqsīm kar deṅ jo mere āqā ke
pīchhe ho lie haiṅ. 28jo bhī ġhaltī huī
hai apnī ḳhādimā ko muāf kījie. rab
zarūr mere āqā kā gharānā hameshā
tak qāim rakhegā, kyūṅki āp rab ke
dushmanoṅ se laṛte haiṅ. wuh āp
ko jīte jī ġhaltiyāṅ karne se bachāe
rakhe. 29jab koī āp kā tāqqub karke āp
ko mār dene kī koshish kare to rab āp
kā ḳhudā āp kī jān jāndāroṅ kī thailī
meṅ mahfūz rakhegā. lekin āp ke
dushmanoṅ kī jān wuh falāḳhan ke
patthar kī tarah dūr phaiṅk kar halāk
kar degā. 30jab rab apne tamām wāde
pūre karke āp ko isrāīl kā bādshāh
banā degā 31to koī aisī bāt sāmne
nahīṅ āegī jo ṭhokar kā bāis ho. mere
āqā kā zamīr sāf hogā, kyūṅki āp
badlā le kar qātil nahīṅ bane hoṅge.
guzārish hai ki jab rab āp ko kāmyābī
de to apnī ḳhādimā ko bhī yād kareṅ.”

32dāūd bahut ḳhush huā. “rab isrāīl
ke ḳhudā kī tārīf ho jis ne āj āp ko
mujh se milne ke lie bhej diyā. 33āp
kī basīrat mubārak hai! āp mubārak
haiṅ, kyūṅki āp ne mujhe is din apne
hāthoṅ se badlā le kar qātil banane
se rok diyā hai. 34rab isrāīl ke ḳhudā
kī qasam jis ne mujhe āp ko nuqsān
pahuṅchāne se rok diyā, kal subh
nābāl ke tamām ādmī halāk hote agar
āp itnī jaldī se mujh se milne na ātīṅ.”

35dāūd ne abījel kī peshkardā
chīzeṅ qabūl karke use ruḳhsat kiyā
aur kahā, “salāmatī se jāeṅ. maiṅ ne
āp kī sunī aur āp kī bāt manzūr kar lī
hai.”

rab nābāl ko sazā detā hai

36jab abījel apne ghar pahuṅchī to
dekhā ki bahut raunaq hai, kyūṅki
nābāl bādshāh kī sī ziyāfat karke
ḳhushiyāṅ manā rahā thā. chūṅki
wuh nashe meṅ dhut thā is lie abījel
ne use us waqt kuchh na batāyā.

37aglī subh jab nābāl hosh meṅ ā
gayā to abījel ne use sab kuchh kah
sunāyā. yih sunte hī nābāl ko daurā
paṛ gayā, aur wuh patthar sā ban
gayā. 38das din ke bād rab ne use

marne diyā. 39jab dāūd ko nābāl
kī maut kī ḳhabar mil gaī to wuh
pukārā, “rab kī tārīf ho jis ne mere
lie nābāl se laṛ kar merī be’izzatī kā
badlā liyā hai. us kī mehrbānī hai ki
maiṅ ġhalat kām karne se bach gayā
hūṅ jabki nābāl kī burāī us ke apne
sar par ā gaī hai.”

abījel kī dāūd se shādī

kuchh der ke bād dāūd ne apne
logoṅ ko abījel ke pās bhejā tāki
wuh dāūd kī us ke sāth shādī kī
darḳhwāst pesh kareṅ. 40chunāṅche
us ke mulāzim karmil meṅ abījel ke
pās jā kar bole, “dāūd ne hameṅ shādī
kā paiġhām de kar bhejā hai.” 41abījel
khaṛī huī, phir muṅh ke bal jhuk kar
bolī, “maiṅ un kī ḳhidmat meṅ hāzir
hūṅ. maiṅ apne mālik ke ḳhādimoṅ
ke pāoṅ dhone tak tayyār hūṅ.”
42wuh jaldī se tayyār huī aur
gadhe par baiṭh kar dāūd ke
mulāzimoṅ ke sāth rawānā huī.
pāṅch naukarāniyāṅ us ke sāth chalī
gaīṅ. yūṅ abījel dāūd kī bīwī ban gaī.
43ab dāūd kī do bīwiyāṅ thīṅ,
kyūṅki pahle us kī shādī aḳhīnūsam
se huī thī jo yazrael se thī. 44jahāṅ tak
sāūl kī beṭī mīkal kā tālluq thā sāūl ne
use dāūd se le kar us kī dubārā shādī
faltī’el bin lais se karwāī thī jo jallīm
kā rahne wālā thā.

dāūd sāūl ko dūsrī bār bachne detā hai

26 ek din dasht-e-zīf ke kuchh
bāshinde dubārā jibiā meṅ
sāūl ke pās ā gae. unhoṅ ne bādshāh
ko batāyā, “ham jānte haiṅ ki dāūd
kahāṅ chhup gayā hai. wuh us pahāṛī
par hai jo hakīlā kahlātī hai aur
yashīmon ke muqābil hai.” 2yih sun
kar sāūl isrāīl ke 3,000 chīdā faujiyoṅ
ko le kar dasht-e-zīf meṅ gayā tāki
dāūd ko ḍhūnḍ nikāle. 3hakīlā pahāṛī
par yashīmon ke muqābil wuh ruk
gae. jo rāstā pahāṛ par se guzartā
hai us ke pās unhoṅ ne apnā kaimp
lagāyā. dāūd us waqt registān meṅ
chhup gayā thā. jab use ḳhabar milī
ki sāūl merā tāqqub kar rahā hai 4to
us ne apne logoṅ ko mālūm karne ke
lie bhejā. unhoṅ ne wāpas ā kar use
ittilā dī ki bādshāh wāqaī apnī fauj
samet registān meṅ pahuṅch gayā
hai. 5yih sun kar dāūd ḳhud nikal kar
chupke se us jagah gayā jahāṅ sāūl kā
kaimp thā. us ko mālūm huā ki sāūl
aur us kā kamānḍar abinair bin nair
kaimp ke ain bīch meṅ so rahe haiṅ
jabki bāqī ādmī dāirā banā kar un ke
irdgird so rahe haiṅ.
6do mard dāūd ke sāth the,
aḳhīmalik hittī aur abīshai bin
zarūyāh. zarūyāh yoāb kā bhāī thā.
dāūd ne pūchhā, “kaun mere sāth
kaimp meṅ ghus kar sāūl ke pās
jāegā?” abīshai ne jawāb diyā, “maiṅ
sāth jāūṅgā.” 7chunāṅche donoṅ rāt

ke waqt kaimp meṅ ghus āe. soe
hue faujiyoṅ aur abinair se guzar kar
wuh sāūl tak pahuṅch gae jo zamīn
par leṭā so rahā thā. us kā nezā sar
ke qarīb zamīn meṅ gaṛā huā thā.
8abīshai ne āhistā se dāūd se kahā,
“āj allāh ne āp ke dushman ko āp ke
qabze meṅ kar diyā hai. agar ijāzat
ho to maiṅ use us ke apne neze se
zamīn ke sāth chhed dūṅ. maiṅ use
ek hī wār meṅ mār dūṅgā. dūsre wār
kī zarūrat hī nahīṅ hogī.”
9dāūd bolā, “na karo! use mat
mārnā, kyūṅki jo rab ke masah
kie hue ḳhādim ko hāth lagāe wuh
qusūrwār ṭhahregā. 10rab kī hayāt
kī qasam, rab ḳhud sāūl kī maut
muqarrar karegā, ḳhwāh wuh būṛhā
ho kar mar jāe, ḳhwāh jang meṅ laṛte
hue. 11rab mujhe is se mahfūz rakhe
ki maiṅ us ke masah kie hue ḳhādim
ko nuqsān pahuṅchāūṅ. nahīṅ, ham
kuchh aur kareṅge. us kā nezā aur
pānī kī surāhī pakaṛ lo. āo, ham yih
chīzeṅ apne sāth le kar yahāṅ se nikal
jāte haiṅ.” 12chunāṅche wuh donoṅ
chīzeṅ apne sāth le kar chupke se
chale gae. kaimp meṅ kisī ko bhī patā
na chalā, koī na jāgā. sab soe rahe,
kyūṅki rab ne unheṅ gahrī nīnd sulā
diyā thā.
13dāūd wādī ko pār karke pahāṛī
par chaṛh gayā. jab sāūl se fāsilā kāfī
thā 14to dāūd ne fauj aur abinair ko
ūṅchī āwāz se pukār kar kahā, “ai
abinair, kyā āp mujhe jawāb nahīṅ
deṅge?” abinair pukārā, “āp kaun
haiṅ ki bādshāh ko is tarah kī ūṅchī
āwāz deṅ?” 15dāūd ne tanzan jawāb
diyā, “kyā āp mard nahīṅ haiṅ? aur
isrāīl meṅ kaun āp jaisā hai? to phir
āp ne apne bādshāh kī sahīh hifāzat
kyūṅ na kī jab koī use qatl karne ke
lie kaimp meṅ ghus āyā? 16jo āp ne
kiyā wuh ṭhīk nahīṅ hai. rab kī hayāt
kī qasam, āp aur āp ke ādmī sazā-e-
maut ke lāiq haiṅ, kyūṅki āp ne apne
mālik kī hifāzat na kī, go wuh rab kā
masah kiyā huā bādshāh hai. ḳhud
dekh leṅ, jo nezā aur pānī kī surāhī
bādshāh ke sar ke pās the wuh kahāṅ
haiṅ?”
17tab sāūl ne dāūd kī āwāz pahchān
lī. wuh pukārā, “mere beṭe dāūd, kyā
āp kī āwāz hai?” 18dāūd ne jawāb
diyā, “jī, bādshāh salāmat. mere āqā,
āp merā tāqqub kyūṅ kar rahe haiṅ?
maiṅ to āp kā ḳhādim hūṅ. maiṅ ne
kyā kiyā? mujh se kyā jurm sarzad
huā hai? 19guzārish hai ki merā āqā
aur bādshāh apne ḳhādim kī bāt sune.
agar rab ne āp ko mere ḳhilāf uksāyā
ho to wuh merī ġhallā kī nazar qabūl
kare. lekin agar insān is ke pīchhe
haiṅ to rab ke sāmne un par lānat!
apnī harkatoṅ se unhoṅ ne mujhe
merī maurūsī zamīn se nikāl diyā hai
aur natīje meṅ maiṅ rab kī qaum meṅ
nahīṅ rah saktā. haqīqat meṅ wuh
kah rahe haiṅ, ‘jāo, dīgar mābūdoṅ

kī pūjā karo!’ [20]aisā na ho ki maiṅ
watan se aur rab ke huzūr se dūr
mar jāūṅ. isrāīl kā bādshāh pissū
ko ḍhūnḍ nikālne ke lie kyūṅ nikal
āyā hai? wuh to pahāṛoṅ meṅ merā
shikār tītar ke shikār kī tarah kar rahe
haiṅ.”

[21]tab sāūl ne iqrār kiyā, “maiṅ ne
gunāh kiyā hai. dāūd mere beṭe,
wāpas āeṅ. ab se maiṅ āp ko
nuqsān pahuṅchāne kī koshish nahīṅ
karūṅga, kyūṅki āj merī jān āp kī
nazar meṅ qīmtī thī. maiṅ baṛī
bewuqūfī kar gayā hūṅ, aur mujh se
baṛī ġhaltī huī hai.”

[22]dāūd ne jawāb meṅ kahā,
“bādshāh kā nezā yahāṅ mere pās
hai. āp kā koī jawān ā kar use le
jāe. [23]rab har us shaḳhs ko ajr detā
hai jo insāf kartā aur wafādār rahtā
hai. āj rab ne āp ko mere hawāle
kar diyā, lekin maiṅ ne us ke masah
kie hue bādshāh ko hāth lagāne se
inkār kiyā. [24]aur merī duā hai ki jitnī
qīmtī āp kī jān āj merī nazar meṅ thī,
utnī qīmtī merī jān bhī rab kī nazar
meṅ ho. wuhī mujhe har musībat se
bachāe rakhe.” [25]sāūl ne jawāb diyā,
“mere beṭe dāūd, rab āp ko barkat de.
āindā āp ko baṛī kāmyābī hāsil hogī.”

is ke bād dāūd ne apnī rāh lī aur
sāūl apne ghar chalā gayā.

dāūd dubārā akīs ke pās

27 is tajribe ke bād dāūd sochne
lagā, “agar maiṅ yihīṅ
ṭhahar jāūṅ to kisī din sāūl mujhe
mār ḍālegā. behtar hai ki apnī hifāzat
ke lie filistiyoṅ ke mulk meṅ chalā
jāūṅ. tab sāūl pūre isrāīl meṅ merā
khoj lagāne se bāz āegā, aur maiṅ
mahfūz rahūṅgā.” [2]chunāṅche wuh
apne 600 ādmiyoṅ ko le kar jāt ke
bādshāh akīs bin māok ke pās chalā
gayā. [3]un ke ḳhāndān sāth the. dāūd
kī do bīwiyāṅ aḳhīnūsam yazraelī aur
nābāl kī bewā abījel karmilī bhī sāth
thīṅ. akīs ne unheṅ jāt shahr meṅ
rahne kī ijāzat dī. [4]jab sāūl ko ḳhabar
milī ki dāūd ne jāt meṅ panāh lī hai
to wuh us kā khoj lagāne se bāz āyā.

[5]ek din dāūd ne akīs se bāt kī,
“agar āp kī nazar-e-karm mujh par
hai to mujhe dehāt kī kisī ābādī meṅ
rahne kī ijāzat deṅ. kyā zarūrat hai
ki maiṅ yahāṅ āp ke sāth dār-ul-
hukūmat meṅ rahūṅ?” [6]akīs muttafiq
huā. us din us ne use siqlāj shahr de
diyā. yih shahr us waqt se yahūdāh
ke bādshāhoṅ kī milkiyat meṅ rahā
hai. [7]dāūd ek sāl aur chār mahīne
filistī mulk meṅ ṭhahrā rahā.

[8]siqlāj se dāūd apne ādmiyoṅ ke
sāth muḳhtalif jaghoṅ par hamlā
karne ke lie nikaltā rahā. kabhī wuh
jasūriyoṅ par dhāwā bolte, kabhī
jirziyoṅ yā amālīqiyoṅ par. yih qabīle
qadīm zamāne se yahūdāh ke junūb

meṅ shūr aur misr kī sarhad tak rahte
the. 9jab bhī koī maqām dāūd ke
qabze meṅ ā jātā to wuh kisī bhī mard
yā aurat ko zindā na rahne detā lekin
bheṛ-bakriyoṅ, gāy-bailoṅ, gadhoṅ,
ūṅṭoṅ aur kapṛoṅ ko apne sāth siqlāj
le jātā.

jab bhī dāūd kisī hamle se wāpas
ā kar bādshāh akīs se miltā 10to
wuh pūchhtā, "āj āp ne kis par
chhāpā mārā?" phir dāūd jawāb detā,
"yahūdāh ke junūbī ilāqe par," yā
"yarahmieliyoṅ ke junūbī ilāqe par,"
yā "qīniyoṅ ke junūbī ilāqe par." 11jab
bhī dāūd kisī ābādī par hamlā kartā
to wuh tamām bāshindoṅ ko maut ke
ghāṭ utār detā aur na mard, na aurat
ko zindā chhoṛ kar jāt lātā. kyūṅki
us ne sochā, "aisā na ho ki filistiyoṅ
ko patā chale ki maiṅ asal meṅ isrāīlī
ābādiyoṅ par hamlā nahīṅ kar rahā."

jitnā waqt dāūd ne filistī mulk
meṅ guzārā wuh aisā hī kartā rahā.
12akīs ne dāūd par pūrā bharosā
kiyā, kyūṅki us ne sochā, "ab dāūd
ko hameshā tak merī ḳhidmat meṅ
rahnā paṛegā, kyūṅki aisī harkatoṅ
se us kī apnī qaum us se saḳht
mutanaffir ho gaī hai."

28 un dinoṅ meṅ filistī isrāīl se
laṛne ke lie apnī faujeṅ jamā
karne lage. akīs ne dāūd se bhī bāt
kī, "tawaqqo hai ki āp apne faujiyoṅ
samet mere sāth mil kar jang ke lie
nikleṅge."

2dāūd ne jawāb diyā, "zarūr. ab āp
ḳhud dekheṅge ki āp kā ḳhādim kyā
karne ke qābil hai!" akīs bolā, "ṭhīk
hai. pūrī jang ke daurān āp mere
muhāfiz hoṅge."

sāūl jādūgarnī kī taraf rujū kartā hai

3us waqt samūel intiqāl kar chukā
thā, aur pūre isrāīl ne us kā mātam
karke use us ke ābāī shahr rāmā meṅ
dafnāyā thā.

un dinoṅ meṅ isrāīl meṅ murdoṅ se
rābitā karne wāle aur ġhaibdān nahīṅ
the, kyūṅki sāūl ne unheṅ pūre mulk
se nikāl diyā thā.

4ab filistiyoṅ ne apnī lashkargāh
shūnīm ke pās lagāī jabki sāūl ne
tamām isrāīliyoṅ ko jamā karke
jilbūa ke pās apnā kaimp lagāyā.
5filistiyoṅ kī baṛī fauj dekh kar wuh
saḳht dahshat khāne lagā. 6us ne rab
se hidāyat hāsil karne kī koshish kī,
lekin koī jawāb na milā, na ḳhwāb,
na muqaddas qur'ā ḍālne se aur na
nabiyoṅ kī mārifat. 7tab sāūl ne apne
mulāzimoṅ ko hukm diyā, "mere lie
murdoṅ se rābitā karne wālī ḍhūnḍo
tāki maiṅ jā kar us se mālūmāt hāsil
kar lūṅ." mulāzimoṅ ne jawāb diyā,
"ain-dor meṅ aisī aurat hai."

8sāūl bhes badal kar do ādmiyoṅ ke
sāth ain-dor ke lie rawānā huā.

rāt ke waqt wuh jādūgarnī ke pās
pahuṅch gayā aur bolā, "murdoṅ se
rābitā karke us rūh ko pātāl se bulā

deṅ jis kā nām maiṅ āp ko batātā
hūṅ.” 9jādūgarnī ne etirāz kiyā,
“kyā āp mujhe marwānā chāhte haiṅ?
āp ko patā hai ki sāūl ne tamām
ġhaibdānoṅ aur murdoṅ se rābitā
karne wāloṅ ko mulk meṅ se miṭā
diyā hai. āp mujhe kyūṅ phaṅsānā
chāhte haiṅ?” 10tab sāūl ne kahā, “rab
kī hayāt kī qasam, āp ko yih karne
ke lie sazā nahīṅ milegī.” 11aurat ne
pūchhā, “maiṅ kis ko bulāūṅ?” sāūl
ne jawāb diyā, “samūel ko bulā deṅ.”

12jab samūel aurat ko nazar āyā to
wuh chīḳh uṭhī, “āp ne mujhe kyūṅ
dhokā diyā? āp to sāūl haiṅ!” 13sāūl
ne use tasallī de kar kahā, “ḍareṅ
mat. batāeṅ to sahī, kyā dekh rahī
haiṅ?” aurat ne jawāb diyā, “mujhe
ek rūh nazar ā rahī hai jo chaṛhtī
chaṛhtī zamīn meṅ se nikal kar ā rahī
hai.” 14sāūl ne pūchhā, “us kī shakl-o-
sūrat kaisī hai?” jādūgarnī ne kahā,
“choġhe meṅ lipṭā huā būṛhā ādmī
hai.”

yih sun kar sāūl ne jān liyā ki
samūel hī hai. wuh muṅh ke bal
zamīn par jhuk gayā. 15samūel bolā,
“tū ne mujhe pātāl se bulwā kar kyūṅ
muztarib kar diyā hai?” sāūl ne jawāb
diyā, “maiṅ baṛī musībat meṅ hūṅ.
filistī mujh se laṛ rahe haiṅ, aur allāh
ne mujhe tark kar diyā hai. na wuh
nabiyoṅ kī mārifat mujhe hidāyat
detā hai, na ḳhwāb ke zarī’e. is lie
maiṅ ne āp ko bulwāyā hai tāki āp
mujhe batāeṅ ki maiṅ kyā karūṅ.”

16lekin samūel ne kahā, “rab ḳhud
hī tujhe chhoṛ kar terā dushman ban
gayā hai to phir mujh se daryāft
karne kā kyā fāidā hai? 17rab is waqt
tere sāth wuh kuchh kar rahā hai jis
kī peshgoī us ne merī mārifat kī thī.
us ne tere hāth se bādshāhī chhīn
kar kisī aur yānī dāūd ko de dī hai.
18jab rab ne tujhe amālīqiyoṅ par us
kā saḳht ġhazab nāzil karne kā hukm
diyā thā to tū ne us kī na sunī. ab
tujhe is kī sazā bhugatnī paṛegī. 19rab
tujhe isrāīl samet filistiyoṅ ke hawāle
kar degā. kal hī tū aur tere beṭe yahāṅ
mere pās pahuṅcheṅge. rab terī pūrī
fauj bhī filistiyoṅ ke qabze meṅ kar
degā.”

20yih sun kar sāūl saḳht ghabrā
gayā, aur wuh gir kar zamīn par darāz
ho gayā. jism kī pūrī tāqat ḳhatm ho
gaī thī, kyūṅki us ne pichhle pūre din
aur rāt rozā rakhā thā.

21jab jādūgarnī ne sāūl ke pās jā kar
dekhā ki us ke roṅgṭe khaṛe ho gae
haiṅ to us ne kahā, “janāb, maiṅ ne
āp kā hukm mān kar apnī jān ḳhatre
meṅ ḍāl dī. 22ab zarā merī bhī suneṅ.
mujhe ijāzat deṅ ki maiṅ āp ko kuchh
khānā khilāūṅ tāki āp taqwiyat pā
kar wāpas jā sakeṅ.” 23lekin sāūl
ne inkār kiyā, “maiṅ kuchh nahīṅ
khāūṅgā.” tab us ke ādmiyoṅ ne aurat
ke sāth mil kar use bahut samjhāyā,

aur āḳhirkār us ne un kī sunī. wuh
zamīn se uṭh kar chārpāī par baiṭh
gayā. [24]jādūgarnī ke pās moṭā-tāzā
bachhṛā thā. use us ne jaldī se
zabah karwā kar tayyār kiyā. us ne
kuchh āṭā bhī le kar gūṅdhā aur us
se beḳhamīrī roṭī banāī. [25]phir us
ne khānā sāūl aur us ke mulāzimoṅ
ke sāmne rakh diyā, aur unhoṅ ne
khāyā. phir wuh usī rāt dubārā
rawānā ho gae.

filistī dāūd par shak karte haiṅ

29 filistiyoṅ ne apnī faujoṅ ko
afīq ke pās jamā kiyā, jabki
isrāīliyoṅ kī lashkargāh yazrael ke
chashme ke pās thī. [2]filistī sardār
jang ke lie nikalne lage. un ke pīchhe
sau sau aur hazār hazār sipāhiyoṅ ke
guroh ho lie. āḳhir meṅ dāūd aur us
ke ādmī bhī akīs ke sāth chalne lage.

[3]yih dekh kar filistī kamānḍaroṅ ne
pūchhā, "yih isrāīlī kyūṅ sāth jā rahe
haiṅ?" akīs ne jawāb diyā, "yih dāūd
hai, jo pahle isrāīlī bādshāh sāūl kā
faujī afsar thā aur ab kāfī der se mere
sāth hai. jab se wuh sāūl ko chhoṛ kar
mere pās āyā hai maiṅ ne us meṅ aib
nahīṅ dekhā."

[4]lekin filistī kamānḍar ġhusse se
bole, "use us shahr wāpas bhej deṅ
jo āp ne us ke lie muqarrar kiyā hai!
kahīṅ aisā na ho ki wuh hamāre sāth
nikal kar achānak ham par hī hamlā
kar de. kyā apne mālik se sulah
karāne kā koī behtar tarīqā hai ki
wuh apne mālik ko hamāre kaṭe hue
sar pesh kare? [5]kyā yih wuhī dāūd
nahīṅ jis ke bāre meṅ isrāīlī nāchte
hue gāte the, 'sāūl ne hazār halāk kie
jabki dāūd ne das hazār'?"

[6]chunāṅche akīs ne dāūd ko bulā
kar kahā, "rab kī hayāt kī qasam, āp
diyānatdār haiṅ, aur merī ḳhwāhish
thī ki āp isrāīl se laṛne ke lie mere
sāth nikleṅ, kyūṅki jab se āp merī
ḳhidmat karne lage haiṅ maiṅ ne āp
meṅ aib nahīṅ dekhā. lekin afsos, āp
sardāroṅ ko pasand nahīṅ haiṅ. [7]is lie
mehrbānī karke salāmatī se lauṭ jāeṅ
aur kuchh na kareṅ jo unheṅ burā
lage."

[8]dāūd ne pūchhā, "mujh se kyā
ġhaltī huī hai? kyā āp ne us din
se mujh meṅ nuqs pāyā hai jab
se maiṅ āp kī ḳhidmat karne lagā
hūṅ? maiṅ apne mālik aur bādshāh
ke dushmanoṅ se laṛne ke lie kyūṅ
nahīṅ nikal saktā?"

[9]akīs ne jawāb diyā, "mere nazdīk
to āp allāh ke farishte jaise achchhe
haiṅ. lekin filistī kamānḍar is
bāt par bazid haiṅ ki āp isrāīl se
laṛne ke lie hamāre sāth na nikleṅ.
[10]chunāṅche kal subhsawere uṭh kar
apne ādmiyoṅ ke sāth rawānā ho
jānā. jab din chaṛhe to der na karnā
balki jaldī se apne ghar chale jānā."

[11]dāūd aur us ke ādmiyoṅ ne aisā
hī kiyā. agle din wuh subhsawere uṭh

kar filistī mulk meṅ wāpas chale gae
jabki filistī yazrael ke lie rawānā hue.

siqlāj kī tabāhī aur dāūd kā badlā

30 tīsre din jab dāūd siqlāj
pahuṅchā to dekhā ki shahr
kā satyānās ho gayā hai. un kī
ġhairmaujūdagī meṅ amālīqiyoṅ ne
dasht-e-najab meṅ ā kar siqlāj par bhī
hamlā kiyā thā. shahr ko jalā kar
2wuh tamām bāshindoṅ ko chhoṭoṅ
se le kar baṛoṅ tak apne sāth le gae
the. lekin koī halāk nahīṅ huā thā
balki wuh sab ko apne sāth le gae the.
3chunāṅche jab dāūd aur us ke ādmī
wāpas āe to dekhā ki shahr bhasm
ho gayā hai aur tamām bāl-bachche
chhin gae haiṅ. 4wuh phūṭ phūṭ kar
rone lage, itne roe ki āḳhirkār rone kī
sakat hī na rahī. 5dāūd kī do bīwiyoṅ
aḳhīnūsam yazraelī aur abījel karmilī
ko bhī asīr kar liyā gayā thā.

6dāūd kī jān baṛe ḳhatre meṅ ā gaī,
kyūṅki us ke mard ġham ke māre
āpas meṅ use sangsār karne kī bāteṅ
karne lage. kyūṅki beṭe-beṭiyoṅ ke
chhin jāne ke bāis sab saḳht ranjīdā
the. lekin dāūd ne rab apne ḳhudā
meṅ panāh le kar taqwiyat pāī. 7us
ne abiyātar bin aḳhīmalik ko hukm
diyā, "qur'ā ḍālne ke lie imām kā
bālāposh le āeṅ." jab imām bālāposh
le āyā 8to dāūd ne rab se daryāft
kiyā, "kyā maiṅ luṭeroṅ kā tāqqub
karūṅ? kyā maiṅ un ko jā lūṅgā?"
rab ne jawāb diyā, "un kā tāqqub kar!
tū na sirf unheṅ jā legā balki apne
logoṅ ko bachā bhī legā." 9-10tab dāūd
apne 600 mardoṅ ke sāth rawānā huā.
chalte chalte wuh basor nadī ke pās
pahuṅch gae. 200 afrād itne niḍhāl ho
gae the ki wuh wahīṅ ruk gae. bāqī
400 mard nadī ko pār karke āge baṛhe.

11rāste meṅ unheṅ khule maidān
meṅ ek misrī ādmī milā aur use dāūd
ke pās lā kar kuchh pānī pilāyā aur
kuchh roṭī, 12anjīr kī ṭikkī kā ṭukṛā
aur kishmish kī do ṭikkiyāṅ khilāīṅ.
tab us kī jān meṅ jān ā gaī. use
tīn din aur rāt se na khānā, na pānī
milā thā. 13dāūd ne pūchhā, "tumhārā
mālik kaun hai, aur tum kahāṅ ke
ho?" us ne jawāb diyā, "maiṅ misrī
ġhulām hūṅ, aur ek amālīqī merā
mālik hai. jab maiṅ safar ke daurān
bīmār ho gayā to us ne mujhe yahāṅ
chhoṛ diyā. ab maiṅ tīn din se yahāṅ
paṛā hūṅ. 14pahle ham ne karetiyoṅ
yānī filistiyoṅ ke junūbī ilāqe aur phir
yahūdāh ke ilāqe par hamlā kiyā thā,
ḳhāskar yahūdāh ke junūbī hisse par
jahāṅ kālib kī aulād ābād hai. shahr
siqlāj ko ham ne bhasm kar diyā thā."

15dāūd ne sawāl kiyā, "kyā tum
mujhe batā sakte ho ki yih luṭere kis
taraf gae haiṅ?" misrī ne jawāb diyā,
"pahle allāh kī qasam khā kar wādā
kareṅ ki āp mujhe na halāk kareṅge,
na mere mālik ke hawāle kareṅge.
phir maiṅ āp ko un ke pās le jāūṅgā."

16chunāṅche wuh dāūd ko amālīqī
luṭeroṅ ke pās le gayā. jab wahāṅ
pahuṅche to dekhā ki amālīqī idhar
udhar bikhre hue baṛā jashn manā
rahe haiṅ. wuh har taraf khānā khāte
aur mai pīte hue nazar ā rahe the,
kyūṅki jo māl unhoṅ ne filistiyoṅ aur
yahūdāh ke ilāqe se lūṭ liyā thā wuh
bahut zyādā thā.
17subhsawere jab abhī thoṛī
raushnī thī dāūd ne un par hamlā
kiyā. laṛte laṛte agle din kī shām ho
gaī. dushman hār gayā aur sab ke
sab halāk hue. sirf 400 jawān bach
gae jo ūṅṭoṅ par sawār ho kar farār
ho gae. 18dāūd ne sab kuchh chhuṛā
liyā jo amālīqiyoṅ ne lūṭ liyā thā. us
kī do bīwiyāṅ bhī sahīh-salāmat mil
gaīṅ. 19na bachchā na buzurg, na
beṭā na beṭī, na māl yā koī aur lūṭī
huī chīz rahī jo dāūd wāpas na lāyā.
20amālīqiyoṅ ke gāy-bail aur bheṛ-
bakriyāṅ dāūd kā hissā ban gaīṅ, aur
us ke logoṅ ne unheṅ apne rewaṛoṅ
ke āge āge hāṅk kar kahā, "yih lūṭe
hue māl meṅ se dāūd kā hissā hai."

māl-e-ġhanīmat kī taqsīm

21jab dāūd apne ādmiyoṅ ke sāth
wāpas ā rahā thā to jo 200 ādmī
niḍhāl hone ke bāis basor nadī se
āge na jā sake wuh bhī un se ā
mile. dāūd ne salām karke un kā hāl
pūchhā. 22lekin bāqī ādmiyoṅ meṅ
kuchh sharāratī log buṛbuṛāne lage,
"yih hamāre sāth laṛne ke lie āge na
nikle, is lie inheṅ lūṭe hue māl kā
hissā pāne kā haq nahīṅ. bas wuh
apne bāl-bachchoṅ ko le kar chale
jāeṅ."
23lekin dāūd ne inkār kiyā. "nahīṅ,
mere bhāiyo, aisā mat karnā! yih
sab kuchh rab kī taraf se hai. usī ne
hameṅ mahfūz rakh kar hamlā-āwar
luṭeroṅ par fath baḳhshī. 24to phir
ham āp kī bāt kis tarah māneṅ? jo
pīchhe rah kar sāmān kī hifāzat kar
rahā thā use bhī utnā hī milegā jitnā
ki use jo dushman se laṛne gayā thā.
ham yih sab kuchh barābar barābar
taqsīm kareṅge."
25us waqt se yih usūl ban gayā.
dāūd ne ise isrāīlī qānūn kā hissā
banā diyā jo āj tak jārī hai. 26siqlāj
wāpas pahuṅchne par dāūd ne lūṭe
hue māl kā ek hissā yahūdāh ke
buzurgoṅ ke pās bhej diyā jo us ke
dost the. sāth sāth us ne paiġhām
bhejā, "āp ke lie yih tohfā rab ke
dushmanoṅ se lūṭ liyā gayā hai." 27yih
tohfe us ne zail ke shahroṅ meṅ
bhej die: bait-el, rāmāt-najab, yattīr,
28aroīr, sifmot, istimūa, 29-31rakal,
hurmā, bor-asān, atāq aur habrūn. is
ke ilāwā us ne tohfe yarahmieliyoṅ,
qīniyoṅ aur bāqī un tamām shahroṅ
ko bhej die jin meṅ wuh kabhī ṭhahrā
thā.

sāūl aur us ke beṭoṅ kā anjām

31 itne meṅ filistiyoṅ aur
israāīliyoṅ ke darmiyān jang
chhiṛ gaī thī. laṛte laṛte israāīlī farār
hone lage, lekin bahut se log jilbūa
ke pahāṛī silsile par shahīd ho gae.
2phir filistī sāūl aur us ke beṭoṅ
yūnatan, abīnadāb aur malkīshūa ke
pās jā pahuṅche. tīnoṅ beṭe halāk
ho gae 3jabki laṛāī sāūl ke irdgird
urūj tak pahuṅch gaī. phir wuh
tīrandāzoṅ kā nishānā ban kar burī
tarah zaḳhmī ho gayā. 4us ne apne
silāhbardār ko hukm diyā, "apnī
talwār miyān se khaiṅch kar mujhe
mār ḍāl, warnā yih nāmaḳhtūn
mujhe chhed kar be'izzat kareṅge."
lekin silāhbardār ne inkār kiyā,
kyūṅki wuh bahut ḍarā huā thā.
āḳhir meṅ sāūl apnī talwār le kar
ḳhud us par gir gayā.
5jab silāhbardār ne dekhā ki merā
mālik mar gayā hai to wuh bhī apnī
talwār par gir kar mar gayā. 6yūṅ
us din sāūl, us ke tīn beṭe, us kā
silāhbardār aur us ke tamām ādmī
halāk ho gae.
7jab maidān-e-yazrael ke pār aur
daryā-e-yardan ke pār rahne wāle
israāīliyoṅ ko ḳhabar milī ki israāīlī fauj
bhāg gaī aur sāūl apne beṭoṅ samet
mārā gayā hai to wuh apne shahroṅ
ko chhoṛ kar bhāg nikle, aur filistī
chhoṛe hue shahroṅ par qabzā karke
un meṅ basne lage.
8agle din filistī lāshoṅ ko lūṭne ke
lie dubārā maidān-e-jang meṅ ā gae.
jab unheṅ jilbūa ke pahāṛī silsile par
sāūl aur us ke tīnoṅ beṭe murdā mile
9to unhoṅ ne sāūl kā sar kāṭ kar us
kā zirābaktar utār liyā aur qāsidoṅ
ko apne pūre mulk meṅ bhej kar
apne butoṅ ke mandir meṅ aur apnī
qaum ko fath kī ittilā dī. 10sāūl kā
zirābaktar unhoṅ ne astārāt dewī ke
mandir meṅ mahfūz kar liyā aur us
kī lāsh ko bait-shān kī fasīl se laṭkā
diyā.
11jab yabīs-jiliād ke bāshindoṅ ko
ḳhabar milī ki filistiyoṅ ne sāūl kī
lāsh ke sāth kyā kuchh kiyā hai 12to
shahr ke tamām laṛne ke qābil ādmī
bait-shān ke lie rawānā hue. pūrī
rāt chalte hue wuh shahr ke pās
pahuṅch gae. sāūl aur us ke beṭoṅ kī
lāshoṅ ko fasīl se utār kar wuh unheṅ
yabīs ko le gae. wahāṅ unhoṅ ne
lāshoṅ ko bhasm kar diyā 13aur bachī
huī haḍḍiyoṅ ko shahr meṅ jhāo ke
daraḳht ke sāy meṅ dafnāyā. unhoṅ
ne rozā rakh kar pūre hafte tak un kā
mātam kiyā.

2-samūel

dāūd ko sāūl aur yūnatan kī maut kī ḳhabar miltī hai

1 jab dāūd amālīqiyoṅ ko shikast dene se wāpas āyā to sāūl bādshāh mar chukā thā. wuh abhī do hī din siqlāj meṅ ṭhahrā thā [2]ki ek ādmī sāūl kī lashkargāh se pahuṅchā. dukh ke izhār ke lie us ne apne kapṛoṅ ko phāṛ kar apne sar par ḳhāk ḍāl rakhī thī. dāūd ke pās ā kar wuh baṛe ehtirām ke sāth us ke sāmne jhuk gayā. [3]dāūd ne pūchhā, "āp kahāṅ se āe haiṅ?" ādmī ne jawāb diyā, "maiṅ bāl bāl bach kar isrāīlī lashkargāh se āyā hūṅ." [4]dāūd ne pūchhā, "batāeṅ, hālāt kaise haiṅ?" us ne batāyā, "hamāre bahut se ādmī maidān-e-jang meṅ kām āe. bāqī bhāg gae haiṅ. sāūl aur us kā beṭā yūnatan bhī halāk ho gae haiṅ."

[5]dāūd ne sawāl kiyā, "āp ko kaise mālūm huā ki sāūl aur yūnatan mar gae haiṅ?" [6]jawān ne jawāb diyā, "ittifāq se maiṅ jilbūa ke pahāṛī silsile par se guzar rahā thā. wahāṅ mujhe sāūl nazar āyā. wuh neze kā sahārā le kar khaṛā thā. dushman ke rath aur ghuṛsawār taqrīban use pakaṛne hī wāle the [7]ki us ne muṛ kar mujhe dekhā aur apne pās bulāyā. maiṅ ne kahā, 'jī, maiṅ hāzir hūṅ.' [8]us ne pūchhā, 'tum kaun ho?' maiṅ ne jawāb diyā, 'maiṅ amālīqī hūṅ.' [9]phir us ne mujhe hukm diyā, 'āo aur mujhe mār ḍālo! kyūṅki go maiṅ zindā hūṅ merī jān nikal rahī hai.' [10]chunāṅche maiṅ ne use mār diyā, kyūṅki maiṅ jāntā thā ki bachne kā koī imkān nahīṅ rahā thā. phir maiṅ us kā tāj aur bāzūband le kar apne mālik ke pās yahāṅ le āyā hūṅ."

[11]yih sab kuchh sun kar dāūd aur us ke tamām logoṅ ne ġham ke māre apne kapṛe phāṛ lie. [12]shām tak unhoṅ ne ro ro kar aur rozā rakh kar sāūl, us ke beṭe yūnatan aur rab ke un bāqī logoṅ kā mātam kiyā jo māre gae the.

13dāūd ne us jawān se jo un kī maut
kī ḳhabar lāyā thā pūchhā, "āp kahāṅ
ke haiṅ?" us ne jawāb diyā, "maiṅ
amālīqī hūṅ jo ajnabī ke taur par
āp ke mulk meṅ rahtā hūṅ." 14dāūd
bolā, "āp ne rab ke masah kie hue
bādshāh ko qatl karne kī jur'at kaise
kī?" 15us ne apne kisī jawān ko bulā
kar hukm diyā, "ise mār ḍālo!" usī
waqt jawān ne amālīqī ko mār ḍālā.
16dāūd ne kahā, "āp ne apne āp ko
ḳhud mujrim ṭhahrāyā hai, kyūṅki
āp ne apne muṅh se iqrār kiyā hai
ki maiṅ ne rab ke masah kie hue
bādshāh ko mār diyā hai."

sāūl aur yūnatan par mātam kā gīt

17phir dāūd ne sāūl aur yūnatan par
mātam kā gīt gāyā. 18us ne hidāyat
dī ki yahūdāh ke tamām bāshinde yih
gīt yād kareṅ. gīt kā nām 'kamān kā
gīt' hai aur 'yāshar kī kitāb' meṅ darj
hai. gīt yih hai,

19"hāy, ai isrāīl! terī shān-o-
shaukat terī bulandiyoṅ par mārī gaī
hai. hāy, tere sūrme kis tarah gir gae
haiṅ!

20jāt meṅ jā kar yih ḳhabar mat
sunānā. askqalūn kī galiyoṅ meṅ is
kā elān mat karnā, warnā filistiyoṅ
kī beṭiyāṅ ḳhushī manāeṅgī,
nāmaḳhtūnoṅ kī beṭiyāṅ fath ke nāre
lagāeṅgī.

21ai jilbūa ke pahāṛo! ai pahāṛī
ḍhalāno! āindā tum par na os paṛe, na
bārish barse. kyūṅki sūrmāoṅ kī ḍhāl
nāpāk ho gaī hai. ab se sāūl kī ḍhāl tel
mal kar istemāl nahīṅ kī jāegī.

22yūnatan kī kamān zabardast thī,
sāūl kī talwār kabhī ḳhālī hāth na
lauṭī. un ke hathiyāroṅ se hameshā
dushman kā ḳhūn ṭapaktā rahā, wuh
sūrmāoṅ kī charbī se chamakte rahe.

23sāūl aur yūnatan kitne pyāre aur
mehrbān the! jīte jī wuh ek dūsre
ke qarīb rahe, aur ab maut bhī unheṅ
alag na kar sakī. wuh uqāb se tez aur
sherbabar se tāqatwar the.

24ai isrāīl kī ḳhawātīn! sāūl ke lie
āṅsū bahāeṅ. kyūṅki usī ne āp ko
qirmizī rang ke shāndār kapṛoṅ se
mulabbas kiyā, usī ne āp ko sone ke
zewarāt se ārāstā kiyā.

25hāy, hamāre sūrme laṛte laṛte
shahīd ho gae haiṅ. hāy ai isrāīl,
yūnatan murdā hālat meṅ terī
bulandiyoṅ par paṛā hai.

26ai yūnatan mere bhāī, maiṅ tere
bāre meṅ kitnā dukhī hūṅ. tū mujhe
kitnā azīz thā. terī mujh se muhabbat
anokhī thī, wuh auratoṅ kī muhabbat
se bhī anokhī thī.

27hāy, hāy! hamāre sūrme kis tarah
gir kar shahīd ho gae haiṅ. jang ke
hathiyār tabāh ho gae haiṅ."

dāūd yahūdāh kā bādshāh ban jātā hai

2 is ke bād dāūd ne rab se daryāft
kiyā, "kyā maiṅ yahūdāh ke
kisī shahr meṅ wāpas chalā jāūṅ?"
rab ne jawāb diyā, "hāṅ, wāpas jā."
dāūd ne sawāl kiyā, "maiṅ kis shahr
meṅ jāūṅ?" rab ne jawāb diyā,
"habrūn meṅ." [2]chunāṅche dāūd apnī
do bīwiyoṅ aḳhīnūsam yazraelī aur
nābāl kī bewā abījel karmilī ke sāth
habrūn meṅ jā basā.
[3]dāūd ne apne ādmiyoṅ ko bhī
un ke ḳhāndānoṅ samet habrūn
aur gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ meṅ
muntaqil kar diyā. [4]ek din yahūdāh
ke ādmī habrūn meṅ āe aur dāūd ko
masah karke apnā bādshāh banā liyā.
jab dāūd ko ḳhabar mil gaī ki yabīs-
jiliād ke mardoṅ ne sāūl ko dafnā diyā
hai [5]to us ne unheṅ paiġhām bhejā,
"rab āp ko is ke lie barkat de ki āp
ne apne mālik sāūl ko dafn karke us
par mehrbānī kī hai. [6]jawāb meṅ rab
āp par apnī mehrbānī aur wafādārī
kā izhār kare. maiṅ bhī is nek amal
kā ajr dūṅgā. [7]ab mazbūt aur diler
hoṅ. āp kā āqā sāūl to faut huā hai,
lekin yahūdāh ke qabīle ne mujhe us
kī jagah chun liyā hai."

ishbosat isrāīl kā bādshāh ban jātā hai

[8]itne meṅ sāūl kī fauj ke kamānḍar
abinair bin nair ne sāūl ke beṭe
ishbosat ko mahanāim shahr meṅ
le jā kar [9]bādshāh muqarrar kar
diyā. jiliād, yazrael, āshar, ifrāīm,
binyamīn aur tamām isrāīl us ke
qabze meṅ rahe. [10]sirf yahūdāh kā
qabīlā dāūd ke sāth rahā. ishbosat 40
sāl kī umr meṅ bādshāh banā, aur us
kī hukūmat do sāl qāim rahī. [11]dāūd
habrūn meṅ yahūdāh par sāṛhe sāt
sāl hukūmat kartā rahā.

isrāīl aur yahūdāh ke darmiyān jang

[12]ek din abinair ishbosat bin sāūl
ke mulāzimoṅ ke sāth mahanāim se
nikal kar jibaūn āyā. [13]yih dekh
kar dāūd kī fauj yoāb bin zarūyāh
kī rāhnumāī meṅ un se laṛne ke
lie niklī. donoṅ faujoṅ kī mulāqāt
jibaūn ke tālāb par huī. abinair kī
fauj tālāb kī urlī taraf ruk gaī aur
yoāb kī fauj parlī taraf. [14]abinair
ne yoāb se kahā, "āo, hamāre chand
jawān hamāre sāmne ek dūsre kā
muqābalā kareṅ." yoāb bolā, "ṭhīk
hai." [15]chunāṅche har fauj ne bārah
jawānoṅ ko chun kar muqābale ke lie
pesh kiyā. ishbosat aur binyamīn ke
qabīle ke bārah jawān dāūd ke bārah
jawānoṅ ke muqābale meṅ khaṛe ho
gae. [16]jab muqābalā shurū huā to har
ek ne ek hāth se apne muḳhālif ke
bāloṅ ko pakaṛ kar dūsre hāth se apnī
talwār us ke peṭ meṅ ghoṅp dī. sab ke
sab ek sāth mar gae. bād meṅ jibaūn
kī is jagah kā nām ḳhilqat-hazzūrīm
paṛ gayā.

17phir donoṅ faujoṅ ke darmiyān
nihāyat saḳht laṛāī chhiṛ gaī. laṛte
laṛte abinair aur us ke mard hār gae.
18yoāb ke do bhāī abīshai aur asāhel
bhī laṛāī meṅ hissā le rahe the. asāhel
ġhazāl kī tarah tez dauṛ saktā thā.
19jab abinair shikast khā kar bhāgne
lagā to asāhel sīdhā us ke pīchhe paṛ
gayā aur na dāīṅ, na bāīṅ taraf haṭā.
20abinair ne pīchhe dekh kar pūchhā,
"kyā āp hī haiṅ, asāhel?" us ne jawāb
diyā, "jī, maiṅ hī hūṅ." 21abinair bolā,
"dāīṅ yā bāīṅ taraf haṭ kar kisī aur
ko pakaṛeṅ! jawānoṅ meṅ se kisī se
laṛ kar us ke hathiyār aur zirābaktar
utāreṅ."

lekin asāhel us kā tāqqub karne se
bāz na āyā. 22abinair ne use āgāh
kiyā, "ḳhabardār. mere pīchhe se
haṭ jāeṅ, warnā āp ko mār dene par
majbūr ho jāūṅgā. phir āp ke bhāī
yoāb ko kis tarah muṅh dikhāūṅgā?"
23to bhī asāhel ne pīchhā na chhoṛā.
yih dekh kar abinair ne apne neze
kā dastā itne zor se us ke peṭ meṅ
ghoṅp diyā ki us kā sirā dūsrī taraf
nikal gayā. asāhel wahīṅ gir kar jāṅ-
ba-haq ho gayā. jis ne bhī wahāṅ se
guzar kar yih dekhā wuh wahīṅ ruk
gayā.

24lekin yoāb aur abīshai abinair kā
tāqqub karte rahe. jab sūraj ġhurūb
hone lagā to wuh ek pahāṛī ke pās
pahuṅch gae jis kā nām ammā thā.
yih jiyāh ke muqābil us rāste ke pās
hai jo musāfir ko jibaūn se registān
meṅ pahuṅchātā hai. 25binyamīn
ke qabīle ke log wahāṅ pahāṛī par
abinair ke pīchhe jamā ho kar dubārā
laṛne ke lie tayyār ho gae. 26abinair
ne yoāb ko āwāz dī, "kyā yih zarūrī
hai ki ham hameshā tak ek dūsre ko
maut ke ghāṭ utārte jāeṅ? kyā āp ko
samajh nahīṅ āī ki aisī harkateṅ sirf
talḳhī paidā kartī haiṅ? āp kab apne
mardoṅ ko hukm deṅge ki wuh apne
isrāīlī bhāiyoṅ kā tāqqub karne se bāz
āeṅ?"

27yoāb ne jawāb diyā, "rab kī hayāt
kī qasam, agar āp laṛne kā hukm
na dete to mere log āj subh hī apne
bhāiyoṅ kā tāqqub karne se bāz ā
jāte." 28us ne narsingā bajā diyā, aur
us ke ādmī ruk kar dūsroṅ kā tāqqub
karne se bāz āe. yūṅ laṛāī ḳhatm ho
gaī.

29us pūrī rāt ke daurān abinair aur
us ke ādmī chalte gae. daryā-e-
yardan kī wādī meṅ se guzar kar
unhoṅ ne daryā ko pār kiyā aur phir
gahrī ghāṭī meṅ se ho kar mahanāim
pahuṅch gae.

30yoāb bhī abinair aur us ke logoṅ
ko chhoṛ kar wāpas chalā gayā. jab
us ne apne ādmiyoṅ ko jamā karke
ginā to mālūm huā ki asāhel ke ilāwā
dāūd ke 19 ādmī māre gae haiṅ. 31is
ke muqābale meṅ abinair ke 360 ādmī
halāk hue the. sab binyamīn ke qabīle
ke the. 32yoāb aur us ke sāthiyoṅ

ne asāhel kī lāsh uṭhā kar use bait-laham meṅ us ke bāp kī qabr meṅ dafn kiyā. phir usī rāt apnā safar jārī rakh kar wuh pau phaṭte waqt habrūn pahuṅch gae.

3 sāūl ke beṭe ishbosat aur dāūd ke darmiyān yih jang baṛī der tak jārī rahī. lekin āhistā āhistā dāūd zor pakaṛtā gayā jabki ishbosat kī tāqat kam hotī gaī.

dāūd kā ḳhāndān habrūn meṅ

2habrūn meṅ dāūd ke bāz beṭe paidā hue. pahle kā nām amnon thā. us kī māṅ aḳhīnūsam yazraelī thī. 3phir kiliyāb paidā huā jis kī māṅ nābāl kī bewā abījel karmilī thī. tīsrā beṭā abīsalūm thā. us kī māṅ mākā thī jo jasūr ke bādshāh talmī kī beṭī thī. 4chauthe kā nām adūniyāh thā. us kī māṅ hajjīt thī. pāṅchwāṅ beṭā safatiyāh thā. us kī māṅ abītāl thī. 5chhaṭe kā nām itriām thā. us kī māṅ ijlā thī. yih chhih beṭe habrūn meṅ paidā hue.

abinair ishbosat se jhagaṛtā hai

6jitnī der tak ishbosat aur dāūd ke darmiyān jang rahī, utnī der tak abinair sāūl ke gharāne kā wafādār rahā.

7lekin ek din ishbosat abinair se nārāz huā, kyūṅki wuh sāūl marhūm kī ek dāshtā se hambistar ho gayā thā. aurat kā nām risfā bint ayyāh thā. ishbosat ne shikāyat kī, "āp ne mere bāp kī dāshtā se aisā sulūk kyūṅ kiyā?" 8abinair baṛe ġhusse meṅ ā kar garjā, "kyā maiṅ yahūdāh kā kuttā[a] hūṅ ki āp mujhe aisā rawayyā dikhāte haiṅ? āj tak maiṅ āp ke bāp ke gharāne aur us ke rishtedāroṅ aur dostoṅ ke lie laṛtā rahā hūṅ. merī hī wajah se āp ab tak dāūd ke hāth se bache rahe haiṅ. kyā yih is kā muāwazā hai? kyā ek aisī aurat ke sabab se āp mujhe mujrim ṭhahrā rahe haiṅ? 9-10allāh mujhe saḳht sazā de agar ab se har mumkin koshish na karūṅ ki dāūd pūre isrāīl aur yahūdāh par bādshāh ban jāe, shimāl meṅ dān se le kar junūb meṅ bair-sabā tak. āḳhir rab ne ḳhud qasam khā kar dāūd se wādā kiyā hai ki maiṅ bādshāhī sāūl ke gharāne se chhīn kar tujhe dūṅgā."

11yih sun kar ishbosat abinair se itnā ḍar gayā ki mazīd kuchh kahne kī jur'at jātī rahī.

abinair ke dāūd se muzākarāt

12abinair ne dāūd ko paiġhām bhejā, "mulk kis kā hai? mere sāth muāhadā kar leṅ to maiṅ pūre isrāīl ko āp ke sāth milā dūṅgā."

---

[a]lafzī tarjumā: kutte kā sar

13dāūd ne jawāb diyā, “ṭhīk hai,
maiṅ āp ke sāth muāhadā kartā hūṅ.
lekin ek hī shart par, āp sāūl kī
beṭī mīkal ko jo merī bīwī hai mere
ghar pahuṅchāeṅ, warnā maiṅ āp se
nahīṅ milūṅgā.” 14dāūd ne ishbosat
ke pās bhī qāsid bhej kar taqāzā kiyā,
“mujhe merī bīwī mīkal jis se shādī
karne ke lie maiṅ ne sau filistiyoṅ ko
mārā wāpas kar deṅ.” 15ishbosat mān
gayā. us ne hukm diyā ki mīkal ko
us ke maujūdā shauhar faltī’el bin lais
se le kar dāūd ko bhejā jāe. 16lekin
faltī’el use chhoṛnā nahīṅ chāhtā thā.
wuh rote rote bahūrīm tak apnī bīwī
ke pīchhe chaltā rahā. tab abinair ne
us se kahā, “ab jāo! wāpas chale jāo!”
tab wuh wāpas chalā.

17abinair ne isrāīl ke buzurgoṅ se
bhī bāt kī, “āp to kāfī der se chāhte
haiṅ ki dāūd āp kā bādshāh ban jāe.
18ab qadam uṭhāne kā waqt ā gayā
hai! kyūṅki rab ne dāūd se wādā
kiyā hai, ‘apne ḳhādim dāūd se maiṅ
apnī qaum isrāīl ko filistiyoṅ aur
bāqī tamām dushmanoṅ ke hāth se
bachāūṅgā’.” 19yihī bāt abinair ne
binyamīn ke buzurgoṅ ke pās jā kar
bhī kī. is ke bād wuh habrūn meṅ
dāūd ke pās āyā tāki us ke sāmne
isrāīl aur binyamīn ke buzurgoṅ kā
faislā pesh kare.

20bīs ādmī abinair ke sāth habrūn
pahuṅch gae. un kā istiqbāl karke
dāūd ne ziyāfat kī. 21phir abinair ne
dāūd se kahā, “ab mujhe ijāzat deṅ.
maiṅ apne āqā aur bādshāh ke lie
tamām isrāīl ko jamā kar lūṅgā tāki
wuh āp ke sāth ahd bāndh kar āp ko
apnā bādshāh banā leṅ. phir āp us
pūre mulk par hukūmat kareṅge jis
tarah āp kā dil chāhtā hai.” phir dāūd
ne abinair ko salāmatī se ruḳhsat kar
diyā.

abinair ko qatl kiyā jātā hai

22thoṛī der ke bād yoāb dāūd ke
ādmiyoṅ ke sāth kisī laṛāī se wāpas
āyā. un ke pās bahut sā lūṭā huā
māl thā. lekin abinair habrūn meṅ
dāūd ke pās nahīṅ thā, kyūṅki dāūd
ne use salāmatī se ruḳhsat kar diyā
thā. 23jab yoāb apne ādmiyoṅ ke sāth
shahr meṅ dāḳhil huā to use ittilā dī
gaī, “abinair bin nair bādshāh ke pās
thā, aur bādshāh ne use salāmatī se
ruḳhsat kar diyā hai.” 24yoāb fauran
bādshāh ke pās gayā aur bolā, “āp ne
yih kyā kiyā hai? jab abinair āp ke
pās āyā to āp ne use kyūṅ salāmatī
se ruḳhsat kiyā? ab use pakaṛne kā
mauqā jātā rahā hai. 25āp to use jānte
haiṅ. haqīqat meṅ wuh is lie āyā ki āp
ko manwā kar āp ke āne jāne aur bāqī
kāmoṅ ke bāre meṅ mālūmāt hāsil
kare.”

26yoāb ne darbār se nikal kar
qāsidoṅ ko abinair ke pīchhe bhej
diyā. wuh abhī safar karte karte
sīrā ke hauz par se guzar rahā thā

ki qāsid us ke pās pahuṅch gae. un
kī dāwat par wuh un ke sāth wāpas
gayā. lekin bādshāh ko is kā ilm
na thā. 27jab abinair dubārā habrūn
meṅ dāḳhil hone lagā to yoāb shahr
ke darwāze meṅ us kā istiqbāl karke
use ek taraf le gayā jaise wuh us
ke sāth koī ḳhufiyā bāt karnā chāhtā
ho. lekin achānak us ne apnī talwār
ko miyān se khaiṅch kar abinair ke
peṭ meṅ ghoṅp diyā. is tarah yoāb
ne apne bhāī asāhel kā badlā le kar
abinair ko mār ḍālā.

28jab dāūd ko is kī ittilā milī to us ne
elān kiyā, "maiṅ rab ke sāmne qasam
khātā hūṅ ki bequsūr hūṅ. merā
abinair kī maut meṅ hāth nahīṅ thā.
is nāte se mujh par aur merī bādshāhī
par kabhī bhī ilzām na lagāyā jāe,
29kyūṅki yoāb aur us ke bāp kā
gharānā qusūrwār haiṅ. rab use aur
us ke bāp ke gharāne ko munāsib sazā
de. ab se abad tak us kī har nasl
meṅ koī na koī ho jise aise zaḳhm
lag jāeṅ jo bhar na pāeṅ, kisī ko koṛh
lag jāe, kisī ko baisākhiyoṅ kī madad
se chalnā paṛe, koī ġhairtabaī maut
mar jāe, yā kisī ko ḳhurāk kī musalsal
kamī rahe." 30yūṅ yoāb aur us ke bhāī
abīshai ne apne bhāī asāhel kā badlā
liyā. unhoṅ ne abinair ko is lie qatl
kiyā ki us ne asāhel ko jibaūn ke qarīb
laṛte waqt maut ke ghāṭ utār diyā thā.

dāūd abinair kā mātam kartā hai

31-32dāūd ne yoāb aur us ke
sāthiyoṅ ko hukm diyā, "apne kapṛe
phāṛ do aur ṭāṭ oṛh kar abinair kā
mātam karo!" janāze kā band-o-bast
habrūn meṅ kiyā gayā. dāūd ḳhud
janāze ke ain pīchhe chalā. qabr par
bādshāh ūṅchī āwāz se ro paṛā, aur
bāqī sab log bhī rone lage. 33phir
dāūd ne abinair ke bāre meṅ mātamī
gīt gāyā,

34"hāy, abinair kyūṅ bedīn kī tarah
mārā gayā? tere hāth bandhe hue na
the, tere pāoṅ zanjīroṅ meṅ jakaṛe
hue na the. jis tarah koī sharīroṅ ke
hāth meṅ ā kar mar jātā hai usī tarah
tū halāk huā."

tab tamām log mazīd roe. 35dāūd
ne janāze ke din rozā rakhā. sab ne
minnat kī ki wuh kuchh khāe, lekin
us ne qasam khā kar kahā, "allāh
mujhe saḳht sazā de agar maiṅ sūraj
ke ġhurūb hone se pahle roṭī kā ek
ṭukṛā bhī khā lūṅ." 36bādshāh kā yih
rawayyā logoṅ ko bahut pasand āyā.
waise bhī dāūd kā har amal logoṅ
ko pasand ātā thā. 37yūṅ tamām
hāzirīn balki tamām isrāīliyoṅ ne jān
liyā ki bādshāh kā abinair ko qatl
karne meṅ hāth na thā. 38dāūd ne
apne darbāriyoṅ se kahā, "kyā āp ko
samajh nahīṅ āī ki āj isrāīl kā baṛā
sūrmā faut huā hai? 39mujhe abhī
abhī masah karke bādshāh banāyā
gayā hai, is lie merī itnī tāqat nahīṅ

ki zarūyāh ke in do beṭoṅ yoāb aur
abīshai ko kanṭrol karūṅ. rab unheṅ
un kī is sharīr harkat kī munāsib sazā
de!”

ishbosat ko qatl kiyā jātā hai

4 jab sāūl ke beṭe ishbosat ko ittilā
milī ki abinair ko habrūn meṅ
qatl kiyā gayā hai to wuh himmat hār
gayā, aur tamām isrāīl saḳht ghabrā
gayā. 2ishbosat ke do ādmī the jin
ke nām bānā aur raikāb the. jab
kabhī ishbosat ke faujī chhāpā mārne
ke lie nikalte to yih do bhāī un par
muqarrar the. un kā bāp rimmon
binyamīn ke qabāilī ilāqe ke shahr
bairot kā rahne wālā thā. bairot bhī
binyamīn meṅ shumār kiyā jātā hai,
3agarche us ke bāshindoṅ ko hijrat
karke jittaim meṅ basnā paṛā jahāṅ
wuh āj tak pardesī kī haisiyat se rahte
haiṅ.

4yūnatan kā ek beṭā zindā rah gayā
thā jis kā nām mifībosat thā. pāṅch
sāl kī umr meṅ yazrael se ḳhabar āī
thī ki sāūl aur yūnatan māre gae haiṅ.
tab us kī āyā use le kar kahīṅ panāh
lene ke lie bhāg gaī thī. lekin jaldī
kī wajah se mifībosat gir kar langaṛā
ho gayā thā. us waqt se us kī donoṅ
ṭāṅgeṅ maflūj thīṅ.

5ek din rimmon bairotī ke beṭe
raikāb aur bānā dopahar ke waqt
ishbosat ke ghar gae. garmī urūj par
thī, is lie ishbosat ārām kar rahā thā.
6-7donoṅ ādmī yih bahānā pesh karke
ghar ke andarūnī kamre meṅ gae ki
ham kuchh anāj le jāne ke lie āe haiṅ.
jab ishbosat ke kamre meṅ pahuṅche
to wuh chārpāī par leṭā so rahā thā.
yih dekh kar unhoṅ ne us ke peṭ meṅ
talwār ghoṅp dī aur phir us kā sar kāṭ
kar wahāṅ se salāmatī se nikal āe.

pūrī rāt safar karte karte wuh
daryā-e-yardan kī wādī meṅ se guzar
kar 8habrūn pahuṅch gae. wahāṅ
unhoṅ ne dāūd ko ishbosat kā sar
dikhā kar kahā, “yih dekheṅ, sāūl ke
beṭe ishbosat kā sar. āp kā dushman
sāūl bār bār āp ko mār dene kī
koshish kartā rahā, lekin āj rab ne us
se aur us kī aulād se āp kā badlā liyā
hai.”

dāūd qātiloṅ ko sazā detā hai

9lekin dāūd ne jawāb diyā, “rab kī
hayāt kī qasam jis ne fidyā de kar
mujhe har musībat se bachāyā hai,
10jis ādmī ne mujhe us waqt siqlāj
meṅ sāūl kī maut kī ittilā dī wuh
bhī samajhtā thā ki maiṅ dāūd ko
achchhī ḳhabar pahuṅchā rahā hūṅ.
lekin maiṅ ne use pakaṛ kar sazā-e-
maut de dī. yihī thā wuh ajr jo use
aisī ḳhabar pahuṅchāne ke iwaz milā!
11ab tum sharīr logoṅ ne is se baṛh kar
kiyā. tum ne bequsūr ādmī ko us ke
apne ghar meṅ us kī apnī chārpāī par
qatl kar diyā hai. to kyā merā farz

nahīṅ ki tum ko is qatl kī sazā de kar
tumheṅ mulk meṅ se miṭā dūṅ?”
12dāūd ne donoṅ ko mār dene kā
hukm diyā. us ke mulāzimoṅ ne
unheṅ mār kar un ke hāthoṅ aur
pairoṅ ko kāṭ ḍālā aur un kī lāshoṅ ko
habrūn ke tālāb ke qarīb kahīṅ laṭkā
diyā. ishbosat ke sar ko unhoṅ ne
abinair kī qabr meṅ dafnāyā.

dāūd pūre isrāīl kā bādshāh ban jātā hai

5 us waqt isrāīl ke tamām qabīle
habrūn meṅ dāūd ke pās āe aur
kahā, “ham āp hī kī qaum aur āp
hī ke rishtedār haiṅ. 2māzī meṅ
bhī jab sāūl bādshāh thā to āp hī
faujī muhimmoṅ meṅ isrāīl kī qiyādat
karte rahe. aur rab ne āp se wādā
bhī kiyā hai ki tū merī qaum isrāīl
kā charwāhā ban kar us par hukūmat
karegā.” 3jab isrāīl ke tamām buzurg
habrūn pahuṅche to dāūd bādshāh ne
rab ke huzūr un ke sāth ahd bāndhā,
aur unhoṅ ne use masah karke isrāīl
kā bādshāh banā diyā.
4dāūd 30 sāl kī umr meṅ bādshāh
ban gayā. us kī hukūmat 40 sāl
tak jārī rahī. 5pahle sāṛhe sāt sāl
wuh sirf yahūdāh kā bādshāh thā aur
us kā dār-ul-hukūmat habrūn rahā.
bāqī 33 sāl wuh yarūshalam meṅ rah
kar yahūdāh aur isrāīl donoṅ par
hukūmat kartā rahā.

dāūd yarūshalam par qabzā kartā hai

6bādshāh banane ke bād dāūd apne
faujiyoṅ ke sāth yarūshalam gayā
tāki us par hamlā kare. wahāṅ ab
tak yabūsī ābād the. dāūd ko dekh
kar yabūsiyoṅ ne us kā mazāq uṛāyā,
“āp hamāre shahr meṅ kabhī dāḳhil
nahīṅ ho pāeṅge! āp ko rokne ke lie
hamāre langaṛe aur andhe kāfī haiṅ.”
unheṅ pūrā yaqīn thā ki dāūd shahr
meṅ kisī bhī tarīqe se nahīṅ ā sakegā.
7to bhī dāūd ne siyyūn ke qile par
qabzā kar liyā jo ājkal ‘dāūd kā shahr’
kahlātā hai. 8jis din unhoṅ ne shahr
par hamlā kiyā us ne elān kiyā, “jo
bhī yabūsiyoṅ par fath pānā chāhe
use pānī kī surang meṅ se guzar kar
shahr meṅ ghusnā paṛegā tāki un
langaṛoṅ aur andhoṅ ko māre jin se
merī jān nafrat kartī hai.” is lie āj tak
kahā jātā hai, “langaṛoṅ aur andhoṅ
ko ghar meṅ jāne kī ijāzat nahīṅ.”
9yarūshalam par fath pāne ke bād
dāūd qile meṅ rahne lagā. us ne
use ‘dāūd kā shahr’ qarār diyā aur
us ke irdgird shahr ko baṛhāne lagā.
yih tāmīrī kām irdgird ke chabūtaroṅ
se shurū huā aur hote hote qile tak
pahuṅch gayā.
10yūṅ dāūd zor pakaṛtā gayā,
kyūṅki rabb-ul-afwāj us ke sāth thā.

dāūd kī taraqqī

11ek din sūr ke bādshāh hīrām ne
dāūd ke pās wafd bhejā. baṛhaī aur

rāj bhī sāth the. un ke pās deodār kī
lakaṛī thī, aur unhoṅ ne dāūd ke lie
mahal banā diyā. 12yūṅ dāūd ne jān
liyā ki rab ne mujhe isrāīl kā bādshāh
banā kar merī bādshāhī apnī qaum
isrāīl kī ḳhātir sarfarāz kar dī hai.
13habrūn se yarūshalam meṅ
muntaqil hone ke bād dāūd ne mazīd
bīwiyoṅ aur dāshtāoṅ se shādī kī.
natīje meṅ yarūshalam meṅ us ke
kaī beṭe-beṭiyāṅ paidā hue. 14jo
beṭe wahāṅ paidā hue wuh yih the:
sammūa, sobāb, nātan, sulaimān,
15ibhār, ilīsūa, nafaj, yafīa, 16ilīsamā,
ilyadā aur ilīfalat.

filistiyoṅ par fath

17jab filistiyoṅ ko ittilā milī ki dāūd
ko masah karke isrāīl kā bādshāh
banāyā gayā hai to unhoṅ ne apne
faujiyoṅ ko isrāīl meṅ bhej diyā tāki
use pakaṛ leṅ. lekin dāūd ko patā chal
gayā, aur us ne ek pahāṛī qile meṅ
panāh le lī.
18jab filistī isrāīl meṅ pahuṅch kar
wādī-e-rafāīm meṅ phail gae 19to
dāūd ne rab se daryāft kiyā, "kyā
maiṅ filistiyoṅ par hamlā karūṅ? kyā
tū mujhe un par fath baḳhshegā?"
rab ne jawāb diyā, "hāṅ, un par hamlā
kar! maiṅ unheṅ zarūr tere qabze
meṅ kar dūṅgā." 20chunāṅche dāūd
apne faujiyoṅ ko le kar bāl-parāzīm
gayā. wahāṅ us ne filistiyoṅ ko
shikast dī. bād meṅ us ne gawāhī
dī, "jitne zor se band ke ṭūṭ jāne
par pānī us se phūṭ nikaltā hai utne
zor se āj rab mere deḳhte deḳhte
dushman kī safoṅ meṅ se phūṭ niklā
hai." chunāṅche us jagah kā nām bāl-
parāzīm yānī 'phūṭ nikalne kā mālik'
paṛ gayā. 21filistī apne but chhoṛ kar
bhāg gae. aur wuh dāūd aur us ke
ādmiyoṅ ke qabze meṅ ā gae.
22ek bār phir filistī ā kar wādī-e-
rafāīm meṅ phail gae. 23jab dāūd ne
rab se daryāft kiyā to us ne jawāb
diyā, "is martabā un kā sāmnā mat
karnā balki un ke pīchhe jā kar
bakā ke daraḳhtoṅ ke sāmne un par
hamlā kar. 24jab un daraḳhtoṅ kī
choṭiyoṅ se qadmoṅ kī chāp sunāī de
to ḳhabardār! yih is kā ishārā hogā
ki rab ḳhud tere āge āge chal kar
filistiyoṅ ko mārne ke lie nikal āyā
hai."
25dāūd ne aisā hī kiyā aur natīje
meṅ filistiyoṅ ko shikast de kar
jibaūn se le kar jazr tak un kā tāqqub
kiyā.

**dāūd ahd kā sandūq yarūshalam
meṅ le ātā hai**

6 ek bār phir dāūd ne isrāīl ke
chunīdā ādmiyoṅ ko jamā kiyā.
30,000 afrād the. 2un ke sāth mil
kar wuh yahūdāh ke bālā pahuṅch
gayā tāki allāh kā sandūq uṭhā kar
yarūshalam le jāeṅ, wuhī sandūq jis
par rabb-ul-afwāj ke nām kā ṭhappā

lagā hai aur jahāṅ wuh sandūq ke
ūpar karūbī farishtoṅ ke darmiyān
taḳhtnashīn hai. 3-4logoṅ ne allāh ke
sandūq ko pahāṛī par wāqe abīnadāb
ke ghar se nikāl kar ek naī bailgāṛī par
rakh diyā, aur abīnadāb ke do beṭe
uzzā aur aḳhiyo use yarūshalam kī
taraf le jāne lage. aḳhiyo gāṛī ke āge
āge 5aur dāūd bāqī tamām logoṅ ke
sāth pīchhe chal rahā thā. sab rab ke
huzūr pūre zor se ḳhushī manāne aur
gīt gāne lage. muḳhtalif sāz bhī bajāe
jā rahe the. fizā sitāroṅ, sarodoṅ,
dafoṅ, ḳhanjriyoṅ[a] aur jhāṅjhoṅ kī
āwāzoṅ se gūṅj uṭhī.

6wuh gandum gāhne kī ek jagah
par pahuṅch gae jis ke mālik kā
nām nakon thā. wahāṅ bail achānak
beqābū ho gae. uzzā ne jaldī se allāh
kā sandūq pakaṛ liyā tāki wuh gir
na jāe. 7usī lamhe rab kā ġhazab
us par nāzil huā, kyūṅki us ne allāh
ke sandūq ko chhūne kī jur'at kī thī.
wahīṅ allāh ke sandūq ke pās hī uzzā
gir kar halāk ho gayā. 8dāūd ko baṛā
ranj huā ki rab kā ġhazab uzzā par
yūṅ ṭūṭ paṛā hai. us waqt se us jagah
kā nām paraz-uzzā yānī 'uzzā par ṭūṭ
paṛnā' hai.

9us din dāūd ko rab se ḳhauf āyā.
us ne sochā, "rab kā sandūq kis
tarah mere pās pahuṅch sakegā?"
10chunāṅche us ne faislā kiyā ki ham
rab kā sandūq yarūshalam nahīṅ le
jāeṅge balki use obed-adom jātī ke
ghar meṅ mahfūz rakheṅge. 11wahāṅ
wuh tīn māh tak paṛā rahā.

in tīn mahīnoṅ ke daurān rab ne
obed-adom aur us ke pūre gharāne
ko barkat dī. 12ek din dāūd ko
ittilā dī gaī, "jab se allāh kā sandūq
obed-adom ke ghar meṅ hai us waqt
se rab ne us ke gharāne aur us kī
pūrī milkiyat ko barkat dī hai." yih
sun kar dāūd obed-adom ke ghar
gayā aur ḳhushī manāte hue allāh
ke sandūq ko dāūd ke shahr le āyā.
13chhih qadmoṅ ke bād dāūd ne rab
kā sandūq uṭhāne wāloṅ ko rok kar
ek sāṇḍ aur ek moṭā-tāzā bachhṛā
qurbān kiyā. 14jab julūs āge niklā to
dāūd pūre zor ke sāth rab ke huzūr
nāchne lagā. wuh katān kā bālāposh
pahne hue thā. 15ḳhushī ke nāre lagā
lagā kar aur narsinge phūṅk phūṅk
kar dāūd aur tamām isrāīlī rab kā
sandūq yarūshalam le āe.

16rab kā sandūq dāūd ke shahr meṅ
dāḳhil huā to dāūd kī bīwī mīkal bint
sāūl khiṛkī meṅ se julūs ko dekh rahī
thī. jab bādshāh rab ke huzūr kūdtā
aur nāchtā huā nazar āyā to mīkal ne
dil meṅ use haqīr jānā.

17rab kā sandūq us tambū ke
darmiyān meṅ rakhā gayā jo dāūd ne
us ke lie lagwāyā thā. phir dāūd ne

[a] ibrānī meṅ is se murād jhunjhune jaisā koī sāz hai.

rab ke huzūr bhasm hone wālī aur
salāmatī kī qurbāniyāṅ pesh kīṅ. [18]is
ke bād us ne qaum ko rabb-ul-afwāj
ke nām se barkat de kar [19]har isrāīlī
mard aur aurat ko ek roṭī, khajūr kī
ek ṭikkī aur kishmish kī ek ṭikkī de
dī. phir tamām log apne apne gharoṅ
ko wāpas chale gae.

[20]dāūd bhī apne ghar lauṭā tāki
apne ḳhāndān ko barkat de kar salām
kare. wuh abhī mahal ke andar nahīṅ
pahuṅchā thā ki mīkal nikal kar us se
milne āī. us ne tanzan kahā, "wāh
jī wāh. āj isrāīl kā bādshāh kitnī
shān ke sāth logoṅ ko nazar āyā hai!
apne logoṅ kī launḍiyoṅ ke sāmne
hī us ne apne kapṛe utār die, bilkul
usī tarah jis tarah gaṅwār karte haiṅ."
[21]dāūd ne jawāb diyā, "maiṅ rab hī
ke huzūr nāch rahā thā, jis ne āp ke
bāp aur us ke ḳhāndān ko tark karke
mujhe chun liyā aur isrāīl kā bādshāh
banā diyā hai. usī kī tāzīm meṅ maiṅ
āindā bhī nāchūṅgā. [22]hāṅ, maiṅ is
se bhī zyādā zalīl hone ke lie tayyār
hūṅ. jahāṅ tak launḍiyoṅ kā tālluq
hai, wuh zarūr merī izzat kareṅgī."

[23]jīte jī mīkal beaulād rahī.

rab dāūd se abadī bādshāhī kā wādā kartā hai

7 dāūd bādshāh sukūn se apne
mahal meṅ rahne lagā, kyūṅki
rab ne irdgird ke dushmanoṅ ko us
par hamlā karne se rok diyā thā.
[2]ek din dāūd ne nātan nabī se bāt
kī, "dekheṅ, maiṅ yahāṅ deodār ke
mahal meṅ rahtā hūṅ jabki allāh kā
sandūq ab tak tambū meṅ paṛā hai.
yih munāsib nahīṅ hai!"

[3]nātan ne bādshāh kī hauslā-afzāī
kī, "jo kuchh bhī āp karnā chāhte haiṅ
wuh kareṅ. rab āp ke sāth hai."

[4]lekin usī rāt rab nātan se
hamkalām huā, [5]"mere ḳhādim dāūd
ke pās jā kar use batā de ki rab
farmātā hai, 'kyā tū merī rihāish
ke lie makān tāmīr karegā? hargiz
nahīṅ! [6]āj tak maiṅ kisī makān meṅ
nahīṅ rahā. jab se maiṅ isrāīliyoṅ ko
misr se nikāl lāyā us waqt se maiṅ
ḳhaime meṅ rah kar jagah-ba-jagah
phirtā rahā hūṅ. [7]jis daurān maiṅ
tamām isrāīliyoṅ ke sāth idhar udhar
phirtā rahā kyā maiṅ ne isrāīl ke
un rāhnumāoṅ se kabhī is nāte se
shikāyat kī jinheṅ maiṅ ne apnī qaum
kī gallābānī karne kā hukm diyā thā?
kyā maiṅ ne un meṅ se kisī se kahā ki
tum ne mere lie deodār kā ghar kyūṅ
nahīṅ banāyā?'

[8]chunāṅche mere ḳhādim dāūd ko
batā de, 'rabb-ul-afwāj farmātā hai
ki maiṅ hī ne tujhe charāgāh meṅ
bheṛoṅ kī gallābānī karne se fāriġh
karke apnī qaum isrāīl kā bādshāh
banā diyā hai. [9]jahāṅ bhī tū ne
qadam rakhā wahāṅ maiṅ tere sāth
rahā hūṅ. tere deḳhte deḳhte maiṅ
ne tere tamām dushmanoṅ ko halāk

kar diyā hai. ab maiṅ terā nām
sarfarāz kar dūṅgā, wuh duniyā ke
sab se azīm ādmiyoṅ ke nāmoṅ ke
barābar hī hogā. 10aur maiṅ apnī
qaum isrāīl ke lie ek watan muhayyā
karūṅga, paude kī tarah unheṅ yūṅ
lagā dūṅgā ki wuh jaṛ pakaṛ kar
mahfūz raheṅge aur kabhī bechain
nahīṅ hoṅge. bedīn qaumeṅ unheṅ
us tarah nahīṅ dabāeṅgī jis tarah
māzī meṅ kiyā kartī thīṅ, 11us waqt
se jab maiṅ qaum par qāzī muqarrar
kartā thā. maiṅ tere dushmanoṅ ko
tujh se dūr rakh kar tujhe amn-o-
amān atā karūṅga. āj rab farmātā hai
ki maiṅ hī tere lie ghar banāūṅgā.
12jab tū būṛhā ho kar kūch kar
jāegā aur apne bāpdādā ke sāth ārām
karegā to maiṅ terī jagah tere beṭoṅ
meṅ se ek ko taḳht par biṭhā dūṅgā.
us kī bādshāhī ko maiṅ mazbūt banā
dūṅgā. 13wuhī mere nām ke lie ghar
tāmīr karegā, aur maiṅ us kī bādshāhī
kā taḳht abad tak qāim rakhūṅgā.
14maiṅ us kā bāp hūṅgā, aur wuh
merā beṭā hogā. jab kabhī us se
ġhaltī hogī to maiṅ use yūṅ chhaṛī se
sazā dūṅgā jis tarah insānī bāp apne
beṭe kī tarbiyat kartā hai. 15lekin
merī nazar-e-karm kabhī us se nahīṅ
haṭegī. us ke sāth maiṅ wuh sulūk
nahīṅ karūṅga jo maiṅ ne sāūl ke
sāth kiyā jab use tere sāmne se haṭā
diyā. 16terā gharānā aur terī bādshāhī
hameshā mere huzūr qāim rahegī,
terā taḳht hameshā mazbūt rahegā'."

dāūd kī shukrguzārī

17nātan ne dāūd ke pās jā kar use
sab kuchh sunāyā jo rab ne use royā
meṅ batāyā thā. 18tab dāūd ahd ke
sandūq ke pās gayā aur rab ke huzūr
baiṭh kar duā karne lagā,

"ai rab qādir-e-mutlaq, maiṅ kaun
hūṅ aur merā ḳhāndān kyā haisiyat
rakhtā hai ki tū ne mujhe yahāṅ
tak pahuṅchāyā hai? 19aur ab ai
rab qādir-e-mutlaq, tū mujhe aur
bhī zyādā atā karne ko hai, kyūṅki
tū ne apne ḳhādim ke gharāne ke
mustaqbil ke bāre meṅ bhī wādā kiyā
hai. kyā tū ām taur par insān ke sāth
aisā sulūk kartā hai? hargiz nahīṅ!
20lekin maiṅ mazīd kyā kahūṅ? ai rab
qādir-e-mutlaq, tū to apne ḳhādim ko
jāntā hai. 21tū ne apne farmān kī
ḳhātir aur apnī marzī ke mutābiq yih
azīm kām karke apne ḳhādim ko ittilā
dī hai.

22ai rab qādir-e-mutlaq, tū kitnā
azīm hai! tujh jaisā koī nahīṅ hai.
ham ne apne kānoṅ se sun liyā hai
ki tere siwā koī aur ḳhudā nahīṅ
hai. 23duniyā meṅ kaun sī qaum
terī ummat isrāīl kī mānind hai? tū
ne isī ek qaum kā fidyā de kar use
ġhulāmī se chhuṛāyā aur apnī qaum
banā liyā. tū ne isrāīl ke wāste baṛe
aur haibatnāk kām karke apne nām

kī shohrat phailā dī. hameṅ misr
se rihā karke tū ne qaumoṅ aur un
ke dewatāoṅ ko hamāre āge se nikāl
diyā. [24]ai rab, tū isrāīl ko hameshā
ke lie apnī qaum banā kar un kā
ḳhudā ban gayā hai. [25]chunāṅche ai
rab qādir-e-mutlaq, jo bāt tū ne apne
ḳhādim aur us ke gharāne ke bāre
meṅ kī hai use abad tak qāim rakh
aur apnā wādā pūrā kar. [26]tab terā
nām abad tak mashhūr rahegā aur
log taslīm kareṅge ki rabb-ul-afwāj
isrāīl kā ḳhudā hai. phir tere ḳhādim
dāūd kā gharānā bhī tere huzūr qāim
rahegā.

[27]ai rabb-ul-afwāj, isrāīl ke ḳhudā,
tū ne apne ḳhādim ke kān ko is bāt
ke lie khol diyā hai. tū hī ne farmāyā,
'maiṅ tere lie ghar tāmīr karūṅga.'
sirf isī lie tere ḳhādim ne yūṅ tujh
se duā karne kī jur'at kī hai. [28]ai
rab qādir-e-mutlaq, tū hī ḳhudā hai,
aur terī hī bātoṅ par etimād kiyā jā
saktā hai. tū ne apne ḳhādim se in
achchhī chīzoṅ kā wādā kiyā hai. [29]ab
apne ḳhādim ke gharāne ko barkat
dene par rāzī ho tāki wuh hameshā
tak tere huzūr qāim rahe. kyūṅki tū
hī ne yih farmāyā hai, aur chūṅki tū
ai rab qādir-e-mutlaq ne barkat dī hai
is lie tere ḳhādim kā gharānā abad tak
mubārak rahegā."

dāūd kī jangeṅ

8 phir aisā waqt āyā ki dāūd
ne filistiyoṅ ko shikast de
kar unheṅ apne tābe kar liyā aur
hukūmat kī bāgḍor un ke hāthoṅ se
chhīn lī.

[2]us ne moābiyoṅ par bhī fath pāī.
moābī qaidiyoṅ kī qatār banā kar us
ne unheṅ zamīn par liṭā diyā. phir
rassī kā ṭukṛā le kar us ne qatār kā
nāp liyā. jitne log rassī kī lambāī
meṅ ā gae wuh ek guroh ban gae.
yūṅ dāūd ne logoṅ ko gurohoṅ meṅ
taqsīm kiyā. phir us ne gurohoṅ ke
tīn hisse banā kar do hissoṅ ke sar
qalam kie aur ek hisse ko zindā chhoṛ
diyā. lekin jitne qaidī chhūṭ gae wuh
dāūd ke tābe rah kar use ḳharāj dete
rahe.

[3]dāūd ne shimālī shām ke shahr
zobāh ke bādshāh hadadazar bin
rahob ko bhī harā diyā jab hadadazar
daryā-e-furāt par dubārā qābū pāne
ke lie nikal āyā thā. [4]dāūd ne
1,700 ghuṛsawāroṅ aur 20,000 piyādā
sipāhiyoṅ ko giriftār kar liyā. rathoṅ
ke 100 ghoṛoṅ ko us ne apne lie
mahfūz rakhā, jabki bāqiyoṅ kī us ne
koṅcheṅ kāṭ dīṅ tāki wuh āindā jang
ke lie istemāl na ho sakeṅ.

[5]jab damishq ke arāmī bāshinde
zobāh ke bādshāh hadadazar kī
madad karne āe to dāūd ne un ke
22,000 afrād halāk kar die. [6]phir us
ne damishq ke ilāqe meṅ apnī faujī

chaukiyāṅ qāim kīṅ. arāmī us ke
tābe ho gae aur use ḳharāj dete rahe.
jahāṅ bhī dāūd gayā wahāṅ rab ne
use kāmyābī baḳhshī. 7sone kī jo
ḍhāleṅ hadadazar ke afsaroṅ ke pās
thīṅ unheṅ dāūd yarūshalam le gayā.
8hadadazar ke do shahroṅ batāh aur
berotī se us ne kasrat kā pītal chhīn
liyā.

9jab hamāt ke bādshāh tūī ko ittilā
milī ki dāūd ne hadadazar kī pūrī
fauj par fath pāī hai 10to us ne apne
beṭe yūrām ko dāūd ke pās bhejā tāki
use salām kahe. yūrām ne dāūd ko
hadadazar par fath ke lie mubārakbād
dī, kyūṅki hadadazar tūī kā dushman
thā, aur un ke darmiyān jang rahī thī.
yūrām ne dāūd ko sone, chāṅdī aur
pītal ke tohfe bhī pesh kie. 11dāūd
ne yih chīzeṅ rab ke lie maḳhsūs kar
dīṅ. jahāṅ bhī wuh dūsrī qaumoṅ par
ġhālib āyā wahāṅ kī sonā-chāṅdī us
ne rab ke lie maḳhsūs kar dī. 12yūṅ
adom, moāb, ammon, filistiyā, amālīq
aur zobāh ke bādshāh hadadazar bin
rahob kī sonā-chāṅdī rab ko pesh kī
gaī.

13jab dāūd ne namak kī wādī meṅ
adomiyoṅ par fath pāī to us kī
shohrat mazīd phail gaī. us jang meṅ
dushman ke 18,000 afrād halāk hue.
14dāūd ne adom ke pūre mulk meṅ
apnī faujī chaukiyāṅ qāim kīṅ, aur
tamām adomī dāūd ke tābe ho gae.
dāūd jahāṅ bhī jātā rab us kī madad
karke use fath baḳhshtā.

dāūd ke ālā afsar

15jitnī der dāūd pūre isrāīl par
hukūmat kartā rahā utnī der tak us ne
dhyān diyā ki qaum ke har ek shaḳhs
ko insāf mil jāe. 16yoāb bin zarūyāh
fauj par muqarrar thā. yahūsafat
bin aḳhīlūd bādshāh kā mushīr-e-
ḳhās thā. 17sadoq bin aḳhītūb aur
aḳhīmalik bin abiyātar imām the.
sirāyāh mīrmunshī thā. 18bināyāh
bin yahoyadā dāūd ke ḳhās daste
banām karetī-o-faletī kā kaptān thā.
dāūd ke beṭe imām the.

**dāūd yūnatan ke beṭe par
mehrbānī kartā hai**

9 ek din dāūd pūchhne lagā, "kyā
sāūl ke ḳhāndān kā koī fard bach
gayā hai? maiṅ yūnatan kī ḳhātir
us par apnī mehrbānī kā izhār karnā
chāhtā hūṅ."

2ek ādmī ko bulāyā gayā jo sāūl ke
gharāne kā mulāzim thā. us kā nām
zībā thā. dāūd ne sawāl kiyā, "kyā āp
zībā haiṅ?" zībā ne jawāb diyā, "jī,
āp kā ḳhādim hāzir hai." 3bādshāh ne
daryāft kiyā, "kyā sāūl ke ḳhāndān kā
koī fard zindā rah gayā hai? maiṅ us
par allāh kī mehrbānī kā izhār karnā
chāhtā hūṅ." zībā ne kahā, "yūnatan
kā ek beṭā ab tak zindā hai. wuh
donoṅ ṭāṅgoṅ se maflūj hai." 4dāūd

ne pūchhā, “wuh kahāṅ hai?” zībā ne
jawāb diyā, “wuh lo-dibār meṅ makīr
bin ammī’el ke hāṅ rahtā hai.” 5dāūd
ne use fauran darbār meṅ bulā liyā.
6yūnatan ke jis beṭe kā zikr zībā ne
kiyā wuh mifībosat thā. jab use dāūd
ke sāmne lāyā gayā to us ne muṅh ke
bal jhuk kar us kī izzat kī. dāūd ne
kahā, “mifībosat!” us ne jawāb diyā,
“jī, āp kā ḳhādim hāzir hai.” 7dāūd
bolā, “ḍareṅ mat. āj maiṅ āp ke bāp
yūnatan ke sāth kiyā huā wādā pūrā
karke āp par apnī mehrbānī kā izhār
karnā chāhtā hūṅ. ab suneṅ! maiṅ āp
ko āp ke dādā sāūl kī tamām zamīneṅ
wāpas kar detā hūṅ. is ke ilāwā maiṅ
chāhtā hūṅ ki āp rozānā mere sāth
khānā khāyā kareṅ.”
8mifībosat ne dubārā jhuk kar
bādshāh kī tāzīm kī, “maiṅ kaun hūṅ
ki āp mujh jaise murdā kutte par
dhyān de kar aisī mehrbānī farmāeṅ!”
9dāūd ne sāūl ke purāne mulāzim zībā
ko bulā kar use hidāyat dī, “maiṅ ne
āp ke mālik ke pote ko sāūl aur us
ke ḳhāndān kī tamām milkiyat de dī
hai. 10ab āp kī zimmādārī yih hai ki
āp apne beṭoṅ aur naukaroṅ ke sāth
us ke khetoṅ ko saṅbhāleṅ tāki us
kā ḳhāndān zamīnoṅ kī paidāwār se
guzārā kar sake. lekin mifībosat ḳhud
yahāṅ rah kar mere beṭoṅ kī tarah
mere sāth khānā khāyā karegā.” (zībā
ke 15 beṭe aur 20 naukar the).
11zībā ne jawāb diyā, “maiṅ āp kī
ḳhidmat meṅ hāzir hūṅ. jo bhī hukm
āp deṅge maiṅ karne ke lie tayyār
hūṅ.” 12-13us din se zībā ke gharāne
ke tamām afrād mifībosat ke mulāzim
ho gae. mifībosat ḳhud jo donoṅ
ṭāṅgoṅ se maflūj thā yarūshalam meṅ
rihāishpazīr huā aur rozānā dāūd
bādshāh ke sāth khānā khātā rahā. us
kā ek chhoṭā beṭā thā jis kā nām mīkā
thā.

ammonī dāūd kī be’izzatī karte haiṅ

10 kuchh der ke bād
ammoniyoṅ kā bādshāh
faut huā, aur us kā beṭā hanūn
taḳhtnashīn huā. 2dāūd ne sochā,
“nāhas ne hameshā mujh par
mehrbānī kī thī, is lie ab maiṅ bhī
us ke beṭe hanūn par mehrbānī
karūṅga.” us ne bāp kī wafāt kā afsos
karne ke lie hanūn ke pās wafd bhejā.
lekin jab dāūd ke safīr ammoniyoṅ
ke darbār meṅ pahuṅch gae 3to us
mulk ke buzurg hanūn bādshāh ke
kān meṅ manfī bāteṅ bharne lage,
“kyā dāūd ne in ādmiyoṅ ko wāqaī
sirf is lie bhejā hai ki wuh afsos karke
āp ke bāp kā ehtirām kareṅ? hargiz
nahīṅ! yih sirf bahānā hai. asal
meṅ yih jāsūs haiṅ jo hamāre dār-ul-
hukūmat ke bāre meṅ mālūmāt hāsil
karnā chāhte haiṅ tāki us par qabzā
kar sakeṅ.” 4chunāṅche hanūn ne
dāūd ke ādmiyoṅ ko pakaṛwā kar un

kī dāṛhiyoṅ kā ādhā hissā munḍwā diyā aur un ke libās ko kamr se le kar pāoṅ tak kāṭ kar utarwāyā. isī hālat meṅ bādshāh ne unheṅ fāriġh kar diyā.

5jab dāūd ko is kī ḳhabar milī to us ne apne qāsidoṅ ko un se milne ke lie bhejā tāki unheṅ batāeṅ, "yarīhū meṅ us waqt tak ṭhahre raheṅ jab tak āp kī dāṛhiyāṅ dubārā bahāl na ho jāeṅ." kyūṅki wuh apnī dāṛhiyoṅ kī wajah se baṛī sharmindagī mahsūs kar rahe the.

ammoniyoṅ se jang

6ammoniyoṅ ko ḳhūb mālūm thā ki is harkat se ham dāūd ke dushman ban gae haiṅ. is lie unhoṅ ne kirāe par kaī jaghoṅ se faujī talab kie. bait-rahob aur zobāh ke 20,000 arāmī piyādā sipāhī, mākā kā bādshāh 1,000 faujiyoṅ samet aur mulk-e-tob ke 12,000 sipāhī un kī madad karne āe. 7jab dāūd ko is kā ilm huā to us ne yoāb ko pūrī fauj ke sāth un kā muqābalā karne ke lie bhej diyā. 8ammonī apne dār-ul-hukūmat rabbā se nikal kar shahr ke darwāze ke sāmne hī safārā hue jabki un ke arāmī ittihādī zobāh aur rahob mulk-e-tob aur mākā ke mardoṅ samet kuchh fāsile par khule maidān meṅ khaṛe ho gae.

9jab yoāb ne jān liyā ki sāmne aur pīchhe donoṅ taraf se hamle kā ḳhatrā hai to us ne apnī fauj ko do hissoṅ meṅ taqsīm kar diyā. sab se achchhe faujiyoṅ ke sāth wuh ḳhud shām ke sipāhiyoṅ se laṛne ke lie tayyār huā. 10bāqī ādmiyoṅ ko us ne apne bhāī abīshai ke hawāle kar diyā tāki wuh ammoniyoṅ se laṛeṅ. 11ek dūsre se alag hone se pahle yoāb ne abīshai se kahā, "agar shām ke faujī mujh par ġhālib āne lageṅ to mere pās ā kar merī madad karnā. lekin agar āp ammoniyoṅ par qābū na pā sakeṅ to maiṅ ā kar āp kī madad karūṅga. 12hauslā rakheṅ! ham dilerī se apnī qaum aur apne ḳhudā ke shahroṅ ke lie laṛeṅ. aur rab wuh kuchh hone de jo us kī nazar meṅ ṭhīk hai."

13yoāb ne apnī fauj ke sāth shām ke faujiyoṅ par hamlā kiyā to wuh us ke sāmne se bhāgne lage. 14yih dekh kar ammonī abīshai se farār ho kar shahr meṅ dāḳhil hue. phir yoāb ammoniyoṅ se laṛne se bāz āyā aur yarūshalam wāpas chalā gayā.

shām ke ḳhilāf jang

15jab shām ke faujiyoṅ ko shikast kī be'izzatī kā ehsās huā to wuh dubārā jamā ho gae. 16hadadazar ne daryā-e-furāt ke pār masoputāmiyā meṅ ābād arāmiyoṅ ko bulāyā tāki wuh us kī madad kareṅ. phir sab hilām pahuṅch gae. hadadazar kī fauj par muqarrar afsar sobak un kī rāhnumāī

kar rahā thā. [17]jab dāūd ko ḳhabar
milī to us ne isrāīl ke tamām laṛne
ke qābil ādmiyoṅ ko jamā kiyā aur
daryā-e-yardan ko pār karke hilām
pahuṅch gayā. shām ke faujī safārā
ho kar isrāīliyoṅ kā muqābalā karne
lage. [18]lekin unheṅ dubārā shikast
mān kar farār honā paṛā. is dafā
un ke 700 rathbānoṅ ke ilāwā 40,000
piyādā sipāhī halāk hue. dāūd ne fauj
ke kamānḍar sobak ko itnā zaḳhmī
kar diyā ki wuh maidān-e-jang meṅ
halāk ho gayā.

[19]jo arāmī bādshāh pahle
hadadazar ke tābe the unhoṅ ne ab
hār mān kar isrāīliyoṅ se sulah kar
lī aur un ke tābe ho gae. us waqt se
arāmiyoṅ ne ammoniyoṅ kī madad
karne kī phir jur'at na kī.

dāūd aur bat-sabā

11 bahār kā mausam ā gayā,
wuh waqt jab bādshāh jang
ke lie nikalte haiṅ. dāūd bādshāh
ne bhī apne faujiyoṅ ko laṛne ke lie
bhej diyā. yoāb kī rāhnumāī meṅ
us ke afsar aur pūrī fauj ammoniyoṅ
se laṛne ke lie rawānā hue. wuh
dushman ko tabāh karke dār-ul-
hukūmat rabbā kā muhāsarā karne
lage. dāūd ḳhud yarūshalam meṅ
rahā.

[2]ek din wuh dopahar ke waqt so
gayā. jab shām ke waqt jāg uṭhā
to mahal kī chhat par ṭahalne lagā.
achānak us kī nazar ek aurat par paṛī
jo apne sahan meṅ nahā rahī thī.
aurat nihāyat ḳhūbsūrat thī. [3]dāūd
ne kisī ko us ke bāre meṅ mālūmāt
hāsil karne ke lie bhej diyā. wāpas
ā kar us ne ittilā dī, "aurat kā nām
bat-sabā hai. wuh ilīām kī beṭī aur
ūriyāh hittī kī bīwī hai." [4]tab dāūd
ne qāsidoṅ ko bat-sabā ke pās bhejā
tāki use mahal meṅ le āeṅ. aurat āī to
dāūd us se hambistar huā. phir bat-
sabā apne ghar wāpas chalī gaī. (thoṛī
der pahle us ne wuh rasm adā kī thī
jis kā taqāzā sharīat māhwārī ke bād
kartī hai tāki aurat dubārā pāk-sāf ho
jāe).

[5]kuchh der ke bād use mālūm huā
ki merā pāoṅ bhārī ho gayā hai. us
ne dāūd ko ittilā dī, "merā pāoṅ bhārī
ho gayā hai." [6]yih sunte hī dāūd ne
yoāb ko paiġhām bhejā, "ūriyāh hittī
ko mere pās bhej deṅ!" yoāb ne use
bhej diyā. [7]jab ūriyāh darbār meṅ
pahuṅchā to dāūd ne us se yoāb aur
fauj kā hāl mālūm kiyā aur pūchhā ki
jang kis tarah chal rahī hai?

[8]phir us ne ūriyāh ko batāyā, "ab
apne ghar jāeṅ aur pāoṅ dho kar
ārām kareṅ." ūriyāh abhī mahal se
dūr nahīṅ gayā thā ki ek mulāzim ne
us ke pīchhe bhāg kar use bādshāh kī
taraf se tohfā diyā. [9]lekin ūriyāh apne
ghar na gayā balki rāt ke lie bādshāh
ke muhāfizoṅ ke sāth ṭhahrā rahā jo
mahal ke darwāze ke pās sote the.

10dāūd ko is bāt kā patā chalā to
us ne agle din use dubārā bulāyā. us
ne pūchhā, “kyā bāt hai? āp to baṛī
dūr se āe haiṅ. āp apne ghar kyūṅ
na gae.” 11ūriyāh ne jawāb diyā, “ahd
kā sandūq aur isrāīl aur yahūdāh ke
faujī jhoṅpṛiyoṅ meṅ rah rahe haiṅ.
yoāb aur bādshāh ke afsar bhī khule
maidān meṅ ṭhahre hue haiṅ to kyā
munāsib hai ki maiṅ apne ghar jā kar
ārām se khāūṅ piyūṅ aur apnī bīwī
se hambistar ho jāūṅ? hargiz nahīṅ!
āp kī hayāt kī qasam, maiṅ kabhī aisā
nahīṅ karūṅga.”
12dāūd ne use kahā, “ek aur din
yahāṅ ṭhahreṅ. kal maiṅ āp ko wāpas
jāne dūṅgā.” chunāṅche ūriyāh ek
aur din yarūshalam meṅ ṭhahrā rahā.
13shām ke waqt dāūd ne use khāne
kī dāwat dī. us ne use itnī mai pilāī ki
ūriyāh nashe meṅ dhut ho gayā, lekin
is martabā bhī wuh apne ghar na gayā
balki dubārā mahal meṅ muhāfizoṅ
ke sāth so gayā.

dāūd ūriyāh ko qatl karwātā hai

14agle din subh dāūd ne yoāb ko
ḳhat likh kar ūriyāh ke hāth bhej
diyā. 15us meṅ likhā thā, “ūriyāh
ko sab se aglī saf meṅ khaṛā kareṅ,
jahāṅ laṛāī sab se saḳht hotī hai. phir
achānak pīchhe kī taraf haṭ kar use
chhoṛ deṅ tāki dushman use mār de.”
16yih paṛh kar yoāb ne ūriyāh ko ek
aisī jagah par khaṛā kiyā jis ke bāre
meṅ use ilm thā ki dushman ke sab
se zabardast faujī wahāṅ laṛte haiṅ.
17jab ammoniyoṅ ne shahr se nikal
kar un par hamlā kiyā to kuchh isrāīlī
shahīd hue. ūriyāh hittī bhī un meṅ
shāmil thā.
18yoāb ne laṛāī kī pūrī riporṭ bhej dī.
19dāūd ko yih paiġhām pahuṅchāne
wāle ko us ne batāyā, “jab āp
bādshāh ko tafsīl se laṛāī kā sārā
silsilā sunāeṅge 20to ho saktā hai wuh
ġhusse ho kar kahe, ‘āp shahr ke
itne qarīb kyūṅ gae. kyā āp ko
mālūm na thā ki dushman fasīl se tīr
chalāeṅge? 21kyā āp ko yād nahīṅ
ki qadīm zamāne meṅ jidāūn ke beṭe
abīmalik ke sāth kyā huā? taibiz
shahr meṅ ek aurat hī ne use mār
ḍālā. aur wajah yih thī ki wuh qile ke
itne qarīb ā gayā thā ki aurat dīwār
par se chakkī kā ūpar kā pāṭ us par
phaiṅk sakī. shahr kī fasīl ke is qadar
qarīb laṛne kī kyā zarūrat thī?’ agar
bādshāh āp par aise ilzāmāt lagāeṅ
to jawāb meṅ bas itnā hī kah denā,
‘ūriyāh hittī bhī mārā gayā hai’.”
22qāsid rawānā huā. jab
yarūshalam pahuṅchā to us ne dāūd
ko yoāb kā pūrā paiġhām sunā diyā,
23“dushman ham se zyādā tāqatwar
the. wuh shahr se nikal kar khule
maidān meṅ ham par ṭūṭ paṛe. lekin
ham ne un kā sāmnā yūṅ kiyā ki wuh
pīchhe haṭ gae. balki ham ne un kā
tāqqub shahr ke darwāze tak kiyā.

[24]lekin afsos ki phir kuchh tīrandāz
ham par fasīl par se tīr barsāne lage.
āp ke kuchh ḳhādim khet āe aur
ūriyāh hittī bhī un meṅ shāmil hai."
[25]dāūd ne jawāb diyā, "yoāb ko batā
denā ki yih muāmalā āp ko himmat
hārne na de. jang to aisī hī hotī hai.
kabhī koī yahāṅ talwār kā luqmā ho
jātā hai, kabhī wahāṅ. pūre azm ke
sāth shahr se jang jārī rakh kar use
tabāh kar deṅ. yih kah kar yoāb kī
hauslā-afzāī kareṅ."

[26]jab bat-sabā ko ittilā milī ki
ūriyāh nahīṅ rahā to us ne us kā
mātam kiyā. [27]mātam kā waqt pūrā
huā to dāūd ne use apne ghar bulā
kar us se shādī kar lī. phir us ke beṭā
paidā huā.

lekin dāūd kī yih harkat rab ko
nihāyat burī lagī.

nātan dāūd ko mujrim ṭhahrātā hai

12 rab ne nātan nabī ko dāūd
ke pās bhej diyā. bādshāh
ke pās pahuṅch kar wuh kahne lagā,
"kisī shahr meṅ do ādmī rahte the.
ek amīr thā, dūsrā ġharīb. [2]amīr kī
bahut bheṛ-bakriyāṅ aur gāy-bail the,
[3]lekin ġharīb ke pās kuchh nahīṅ thā,
sirf bheṛ kī nanhī sī bachchī jo us
ne ḳharīd rakhī thī. ġharīb us kī
parwarish kartā rahā, aur wuh ghar
meṅ us ke bachchoṅ ke sāth sāth baṛī
hotī gaī. wuh us kī pleṭ se khātī, us ke
pyāle se pītī aur rāt ko us ke bāzū'oṅ
meṅ so jātī. ġharz bheṛ ġharīb ke lie
beṭī kī sī haisiyat rakhtī thī. [4]ek din
amīr ke hāṅ mehmān āyā. jab us ke
lie khānā pakānā thā to amīr kā dil
nahīṅ kartā thā ki apne rewaṛ meṅ se
kisī jānwar ko zabah kare, is lie us ne
ġharīb ādmī se us kī nanhī sī bheṛ le
kar use mehmān ke lie tayyār kiyā."

[5]yih sun kar dāūd ko baṛā ġhussā
āyā. wuh pukārā, "rab kī hayāt kī
qasam, jis ādmī ne yih kiyā wuh sazā-
e-maut ke lāiq hai. [6]lāzim hai ki wuh
bheṛ kī bachchī ke iwaz ġharīb ko
bheṛ ke chār bachche de. yihī us
kī munāsib sazā hai, kyūṅki us ne
aisī harkat karke ġharīb par tars na
khāyā."

[7]nātan ne dāūd se kahā, "āp hī
wuh ādmī haiṅ! rab isrāīl kā ḳhudā
farmātā hai, 'maiṅ ne tujhe masah
karke isrāīl kā bādshāh banā diyā,
aur maiṅ hī ne tujhe sāūl se mahfūz
rakhā. [8]sāūl kā gharānā us kī bīwiyoṅ
samet maiṅ ne tujhe de diyā. hāṅ,
pūrā isrāīl aur yahūdāh bhī tere taht
ā gae haiṅ. aur agar yih tere lie kam
hotā to maiṅ tujhe mazīd dene ke lie
bhī tayyār hotā. [9]ab mujhe batā ki tū
ne merī marzī ko haqīr jān kar aisī
harkat kyūṅ kī hai jis se mujhe nafrat
hai? tū ne ūriyāh hittī ko qatl karwā
ke us kī bīwī ko chhīn liyā hai. hāṅ,
tū qātil hai, kyūṅki tū ne hukm diyā
ki ūriyāh ko ammoniyoṅ se laṛte laṛte
marwānā hai. [10]chūṅki tū ne mujhe

haqīr jān kar ūriyāh hittī kī bīwī ko
us se chhīn liyā is lie āindā talwār tere
gharāne se nahīṅ haṭegī.'
11rab farmātā hai, 'maiṅ hone
dūṅgā ki tere apne ḳhāndān meṅ se
musībat tujh par āegī. tere deḳhte
deḳhte maiṅ terī bīwiyoṅ ko tujh
se chhīn kar tere qarīb ke ādmī ke
hawāle kar dūṅgā, aur wuh alāniyā
un se hambistar hogā. 12tū ne chupke
se gunāh kiyā, lekin jo kuchh maiṅ
jawāb meṅ hone dūṅgā wuh alāniyā
aur pūre isrāīl ke deḳhte deḳhte
hogā'."
13tab dāūd ne iqrār kiyā, "maiṅ
ne rab kā gunāh kiyā hai." nātan
ne jawāb diyā, "rab ne āp ko muāf
kar diyā hai aur āp nahīṅ mareṅge.
14lekin is harkat se āp ne rab ke
dushmanoṅ ko kufr bakne kā mauqā
farāham kiyā hai, is lie bat-sabā se
hone wālā beṭā mar jāegā."
15tab nātan apne ghar chalā gayā.

dāūd kā beṭā mar jātā hai

phir rab ne bat-sabā ke beṭe ko
chhū diyā, aur wuh saḳht bīmār ho
gayā. 16dāūd ne allāh se iltimās kī
ki bachche ko bachne de. rozā rakh
kar wuh rāt ke waqt nange farsh par
sone lagā. 17ghar ke buzurg us ke
irdgird khaṛe koshish karte rahe ki
wuh farsh se uṭh jāe, lekin befāidā.
wuh un ke sāth khāne ke lie bhī
tayyār nahīṅ thā.
18sātweṅ din beṭā faut ho gayā.
dāūd ke mulāzimoṅ ne use ḳhabar
pahuṅchāne kī jur'at na kī, kyūṅki
unhoṅ ne sochā, "jab bachchā abhī
zindā thā to ham ne use samjhāne kī
koshish kī, lekin us ne hamārī ek bhī
na sunī. ab agar bachche kī maut kī
ḳhabar deṅ to ḳhatrā hai ki wuh koī
nuqsāndeh qadam uṭhāe."
19lekin dāūd ne dekhā ki mulāzim
dhīmī āwāz meṅ ek dūsre se bāt kar
rahe haiṅ. us ne pūchhā, "kyā beṭā
mar gayā hai?" unhoṅ ne jawāb diyā,
"jī, wuh mar gayā hai."
20yih sun kar dāūd farsh par se
uṭh gayā. wuh nahāyā aur jism ko
ḳhushbūdār tel se mal kar sāf kapṛe
pahan lie. phir us ne rab ke ghar
meṅ jā kar us kī parastish kī. is ke
bād wuh mahal meṅ wāpas gayā aur
khānā mangwā kar khāyā. 21us ke
mulāzim hairān hue aur bole, "jab
bachchā zindā thā to āp rozā rakh
kar rote rahe. ab bachchā jāṅ-ba-
haq ho gayā hai to āp uṭh kar dubārā
khānā khā rahe haiṅ. kyā wajah
hai?" 22dāūd ne jawāb diyā, "jab
tak bachchā zindā thā to maiṅ rozā
rakh kar rotā rahā. ḳhayāl yih thā ki
shāyad rab mujh par rahm karke use
zindā chhoṛ de. 23lekin jab wuh kūch
kar gayā hai to ab rozā rakhne kā
kyā fāidā? kyā maiṅ is se use wāpas
lā saktā hūṅ? hargiz nahīṅ! ek din
maiṅ ḳhud hī us ke pās pahuṅchūṅgā.

lekin us kā yahāṅ mere pās wāpas ānā
nāmumkin hai."
[24]phir dāūd ne apnī bīwī bat-sabā
ke pās jā kar use tasallī dī aur us
se hambistar huā. tab us ke ek aur
beṭā paidā huā. dāūd ne us kā nām
sulaimān yānī amnpasand rakhā. yih
bachchā rab ko pyārā thā, [25]is lie us
ne nātan nabī kī mārifat ittilā dī ki us
kā nām yadīdiyāh yānī 'rab ko pyārā'
rakhā jāe.

rabbā shahr par fath

[26]ab tak yoāb ammonī dār-ul-
hukūmat rabbā kā muhāsarā kie hue
thā. phir wuh shahr ke ek hisse
banām 'shāhī shahr' par qabzā karne
meṅ kāmyāb ho gayā. [27]us ne dāūd
ko ittilā dī, "maiṅ ne rabbā par hamlā
karke us jagah par qabzā kar liyā hai
jahāṅ pānī dastyāb hai. [28]chunāṅche
ab fauj ke bāqī afrād ko lā kar ḳhud
shahr par qabzā kar leṅ. warnā log
samjheṅge ki maiṅ hī shahr kā fāteh
hūṅ."
[29]chunāṅche dāūd fauj ke bāqī
afrād ko le kar rabbā pahuṅchā. jab
shahr par hamlā kiyā to wuh us ke
qabze meṅ ā gayā. [30]dāūd ne hanūn
bādshāh kā tāj us ke sar se utār kar
apne sar par rakh liyā. sone ke is
tāj kā wazn 34 kilogrām thā, aur us
meṅ ek beshqīmat jauhar jaṛā huā
thā. dāūd ne shahr se bahut sā lūṭā
huā māl le kar [31]us ke bāshindoṅ ko
ġhulām banā liyā. unheṅ patthar
kāṭne kī āriyāṅ, lohe kī kudāleṅ aur
kulhāṛiyāṅ dī gaiṅ tāki wuh mazdūrī
kareṅ aur bhaṭṭoṅ par kām kareṅ.
yihī sulūk bāqī ammonī shahroṅ ke
bāshindoṅ ke sāth bhī kiyā gayā.
jang ke iḳhtitām par dāūd pūrī fauj
ke sāth yarūshalam lauṭ āyā.

tamr kī ismatdarī

13 dāūd ke beṭe abīsalūm kī
ḳhūbsūrat bahan thī jis kā
nām tamr thā. us kā sautelā bhāī
amnon tamr se shadīd muhabbat
karne lagā. [2]wuh tamr ko itnī shiddat
se chāhne lagā ki ranjish ke bāis
bīmār ho gayā, kyūṅki tamr kuṅwārī
thī, aur amnon ko us ke qarīb āne kā
koī rāstā nazar na āyā.
[3]amnon kā ek dost thā jis kā nām
yūnadab thā. wuh dāūd ke bhāī sim'ā
kā beṭā thā aur baṛā zahīn thā. [4]us ne
amnon se pūchhā, "bādshāh ke beṭe,
kyā maslā hai? roz-ba-roz āp zyādā
bujhe hue nazar ā rahe haiṅ. kyā
āp mujhe nahīṅ batāeṅge ki bāt kyā
hai?" amnon bolā, "maiṅ abīsalūm
kī bahan tamr se shadīd muhabbat
kartā hūṅ." [5]yūnadab ne apne dost
ko mashwarā diyā, "bistar par leṭ
jāeṅ aur aisā zāhir kareṅ goyā bīmār
haiṅ. jab āp ke wālid āp kā hāl
pūchhne āeṅge to un se darḳhwāst
karnā, 'merī bahan tamr ā kar mujhe
marīzoṅ kā khānā khilāe. wuh mere

sāmne khānā tayyār kare tāki maiṅ
use dekh kar us ke hāth se khānā
khāūṅ'."
6chunāṅche amnon ne bistar par leṭ
kar bīmār hone kā bahānā kiyā. jab
bādshāh us kā hāl pūchhne āyā to
amnon ne guzārish kī, "merī bahan
tamr mere pās āe aur mere sāmne
marīzoṅ kā khānā banā kar mujhe
apne hāth se khilāe."
7dāūd ne tamr ko ittilā dī, "āp
kā bhāī amnon bīmār hai. us ke
pās jā kar us ke lie marīzoṅ kā
khānā tayyār kareṅ." 8tamr ne
amnon ke pās ā kar us kī maujūdagī
meṅ maidā gūṅdhā aur khānā tayyār
karke pakāyā. amnon bistar par leṭā
use deḳhtā rahā. 9jab khānā pak gayā
to tamr ne use amnon ke pās lā kar
pesh kiyā. lekin us ne khāne se inkār
kar diyā. us ne hukm diyā, "tamām
naukar kamre se bāhar nikal jāeṅ!"
jab sab chale gae 10to us ne tamr se
kahā, "khāne ko mere sone ke kamre
meṅ le āeṅ tāki maiṅ āp ke hāth se
khā sakūṅ." tamr khāne ko le kar
sone ke kamre meṅ apne bhāī ke pās
āī.
11jab wuh use khānā khilāne lagī
to amnon ne use pakaṛ kar kahā, "ā
merī bahan, mere sāth hambistar ho!"
12wuh pukārī, "nahīṅ, mere bhāī!
merī ismatdarī na kareṅ. aisā amal
isrāīl meṅ manā hai. aisī bedīn harkat
mat karnā! 13aur aisī behurmatī ke
bād maiṅ kahāṅ jāūṅ? jahāṅ tak
āp kā tālluq hai isrāīl meṅ āp kī
burī tarah badnāmī ho jāegī, aur sab
samjheṅge ki āp nihāyat sharīr ādmī
haiṅ. āp bādshāh se bāt kyūṅ nahīṅ
karte? yaqīnan wuh āp ko mujh
se shādī karne se nahīṅ rokeṅge."
14lekin amnon ne us kī na sunī balki
use pakaṛ kar us kī ismatdarī kī.
15lekin phir achānak us kī
muhabbat saḳht nafrat meṅ badal
gaī. pahle to wuh tamr se shadīd
muhabbat kartā thā, lekin ab wuh is
se baṛh kar us se nafrat karne lagā.
us ne hukm diyā, "uṭh, dafā ho jā!"
16tamr ne iltimās kī, "hāy, aisā mat
karnā. agar āp mujhe nikāleṅge to
yih pahle gunāh se zyādā sangīn jurm
hogā." lekin amnon us kī sunane ke
lie tayyār na thā. 17us ne apne naukar
ko bulā kar hukm diyā, "is aurat ko
yahāṅ se nikāl do aur is ke pīchhe
darwāzā band karke kunḍī lagāo!"
18naukar tamr ko bāhar le gayā aur
phir us ke pīchhe darwāzā band karke
kunḍī lagā dī.
tamr ek lambe bāzū'oṅ wālā frāk
pahne hue thī. bādshāh kī tamām
kuṅwārī beṭiyāṅ yihī libās pahnā
kartī thīṅ. 19baṛī ranjish ke ālam meṅ
us ne apnā yih libās phāṛ kar apne sar
par rākh ḍāl lī. phir apnā hāth sar par
rakh kar wuh chīḳhtī chillātī wahāṅ
se chalī gaī. 20jab ghar pahuṅch gaī
to abīsalūm ne us se pūchhā, "merī

bahan, kyā amnon ne āp se ziyādatī
kī hai? ab ḳhāmosh ho jāeṅ. wuh to
āp kā bhāī hai. is muāmale ko had se
zyādā ahmiyat mat denā." us waqt se
tamr akelī hī apne bhāī abīsalūm ke
ghar meṅ rahī.

21jab dāūd ko is wākie kī ḳhabar
milī to use saḳht ġhussā āyā.
22abīsalūm ne amnon se ek bhī bāt na
kī. na us ne us par koī ilzām lagāyā,
na koī achchhī bāt kī, kyūṅki tamr kī
ismatdarī kī wajah se wuh apne bhāī
se saḳht nafrat karne lagā thā.

abīsalūm kā intiqām

23do sāl guzar gae. abīsalūm kī
bheṛeṅ ifrāīm ke qarīb ke bāl-hasūr
meṅ lāī gaīṅ tāki un ke bāl katre
jāeṅ. is mauqe par abīsalūm ne
bādshāh ke tamām beṭoṅ ko dāwat
dī ki wuh wahāṅ ziyāfat meṅ sharīk
hoṅ. 24wuh dāūd bādshāh ke pās bhī
gayā aur kahā, "in dinoṅ meṅ maiṅ
apnī bheṛoṅ ke bāl katrā rahā hūṅ.
bādshāh aur un ke afsaroṅ ko bhī
mere sāth ḳhushī manāne kī dāwat
hai."

25lekin dāūd ne inkār kiyā, "nahīṅ,
mere beṭe, ham sab to nahīṅ ā sakte.
itne log āp ke lie bojh kā bāis ban
jāeṅge." abīsalūm bahut isrār kartā
rahā, lekin dāūd ne dāwat ko qabūl na
kiyā balki use barkat de kar ruḳhsat
karnā chāhtā thā.

26āḳhirkār abīsalūm ne darḳhwāst
kī, "agar āp hamāre sāth jā na sakeṅ
to phir kam az kam mere bhāī amnon
ko āne deṅ." bādshāh ne pūchhā,
"ḳhāskar amnon ko kyūṅ?" 27lekin
abīsalūm itnā zor detā rahā ki dāūd
ne amnon ko bāqī beṭoṅ samet bāl-
hasūr jāne kī ijāzat de dī.

28ziyāfat se pahle abīsalūm ne apne
mulāzimoṅ ko hukm diyā, "suneṅ!
jab amnon mai pī pī kar ḳhush ho
jāegā to maiṅ āp ko amnon ko mārne
kā hukm dūṅgā. phir āp ko use mār
ḍālnā hai. ḍareṅ mat, kyūṅki maiṅ hī
ne āp ko yih hukm diyā hai. mazbūt
aur diler hoṅ!"

29mulāzimoṅ ne aisā hī kiyā.
unhoṅ ne amnon ko mār ḍālā. yih
dekh kar bādshāh ke dūsre beṭe uṭh
kar apne ḳhachcharoṅ par sawār hue
aur bhāg gae. 30wuh abhī rāste meṅ
hī the ki afwāh dāūd tak pahuṅchī,
"abīsalūm ne āp ke tamām beṭoṅ ko
qatl kar diyā hai. ek bhī nahīṅ bachā."

31bādshāh uṭhā aur apne kapṛe
phāṛ kar farsh par leṭ gayā. us ke
darbārī bhī dukh meṅ apne kapṛe
phāṛ phāṛ kar us ke pās khaṛe rahe.
32phir dāūd kā bhatījā yūnadab bol
uṭhā, "mere āqā, āp na socheṅ ki
unhoṅ ne tamām shahzādoṅ ko mār
ḍālā hai. sirf amnon mar gayā hogā,
kyūṅki jab se us ne tamr kī ismatdarī
kī us waqt se abīsalūm kā yihī irādā
thā. 33lihāzā is ḳhabar ko itnī ahmiyat

na deṅ ki tamām beṭe halāk hue haiṅ.
sirf amnon mar gayā hogā."
34itne meṅ abīsalūm farār ho gayā
thā. phir yarūshalam kī fasīl par
khaṛe pahredār ne achānak dekhā
ki maġhrib se logoṅ kā baṛā guroh
shahr kī taraf baṛh rahā hai. wuh
pahāṛī ke dāman meṅ chale ā rahe
the. 35tab yūnadab ne bādshāh se
kahā, "lo, bādshāh ke beṭe ā rahe
haiṅ, jis tarah āp ke ḳhādim ne kahā
thā." 36wuh abhī apnī bāt ḳhatm kar
hī rahā thā ki shahzāde andar āe aur
ḳhūb ro paṛe. bādshāh aur us ke afsar
bhī rone lage.
37dāūd baṛī der tak amnon kā
mātam kartā rahā. lekin abīsalūm ne
farār ho kar jasūr ke bādshāh talmī
bin ammīhūd ke pās panāh lī jo us
kā nānā thā. 38wahāṅ wuh tīn sāl tak
rahā. 39phir ek waqt ā gayā ki dāūd
kā amnon ke lie dukh dūr ho gayā,
aur us kā abīsalūm par ġhussā tham
gayā.

yoāb abīsalūm kī sifārish kartā hai

14 yoāb bin zarūyāh ko mālūm
huā ki bādshāh apne beṭe
abīsalūm ko chāhtā hai, 2is lie us
ne taqūa se ek dānishmand aurat
ko bulāyā. yoāb ne use hidāyat dī,
"mātam kā rūp bhareṅ jaise āp der se
kisī kā mātam kar rahī hoṅ. mātam
ke kapṛe pahan kar ḳhushbūdār tel
mat lagānā. 3bādshāh ke pās jā kar
us se bāt kareṅ." phir yoāb ne aurat
ko lafz-ba-lafz wuh kuchh sikhāyā jo
use bādshāh ko batānā thā.
4dāūd ke darbār meṅ ā kar aurat ne
aundhe muṅh jhuk kar iltimās kī, "ai
bādshāh, merī madad kareṅ!" 5dāūd
ne daryāft kiyā, "kyā maslā hai?"
aurat ne jawāb diyā, "maiṅ bewā hūṅ,
merā shauhar faut ho gayā hai. 6aur
mere do beṭe the. ek din wuh bāhar
khet meṅ ek dūsre se ulajh paṛe.
aur chūṅki koī maujūd nahīṅ thā jo
donoṅ ko alag kartā is lie ek ne dūsre
ko mār ḍālā. 7us waqt se pūrā kumbā
mere ḳhilāf uṭh khaṛā huā hai. wuh
taqāzā karte haiṅ ki maiṅ apne beṭe
ko un ke hawāle karūṅ. wuh kahte
haiṅ, 'us ne apne bhāī ko mār diyā
hai, is lie ham badle meṅ use sazā-e-
maut deṅge. is tarah wāris bhī nahīṅ
rahegā.' yūṅ wuh merī ummīd kī
āḳhirī kiran ko ḳhatm karnā chāhte
haiṅ. kyūṅki agar merā yih beṭā bhī
mar jāe to mere shauhar kā nām qāim
nahīṅ rahegā, aur us kā ḳhāndān rū-
e-zamīn par se miṭ jāegā." 8bādshāh
ne aurat se kahā, "apne ghar chalī
jāeṅ aur fikr na kareṅ. maiṅ muāmalā
hal kar dūṅgā."
9lekin aurat ne guzārish kī, "ai
bādshāh, ḍar hai ki log phir bhī mujhe
mujrim ṭhahrāeṅge agar mere beṭe
ko sazā-e-maut na dī jāe. āp par to
wuh ilzām nahīṅ lagāeṅge." 10dāūd
ne isrār kiyā, "agar koī āp ko tang

kare to use mere pās le āeṅ. phir wuh
āindā āp ko nahīṅ satāegā!” 11aurat
ko tasallī na huī. us ne guzārish kī,
“ai bādshāh, barāh-e-karm rab apne
ḳhudā kī qasam khāeṅ ki āp kisī ko
bhī maut kā badlā nahīṅ lene deṅge.
warnā nuqsān meṅ izāfā hogā aur
merā dūsrā beṭā bhī halāk ho jāegā.”
dāūd ne jawāb diyā, “rab kī hayāt kī
qasam, āp ke beṭe kā ek bāl bhī bīkā
nahīṅ hogā.”

12phir aurat asal bāt par ā gaī, “mere
āqā, barāh-e-karm apnī ḳhādimā ko
ek aur bāt karne kī ijāzat deṅ.”
bādshāh bolā, “kareṅ bāt.” 13tab aurat
ne kahā, “āp ḳhud kyūṅ allāh kī qaum
ke ḳhilāf aisā irādā rakhte haiṅ jise
āp ne abhī abhī ġhalat qarār diyā
hai? āp ne ḳhud farmāyā hai ki yih
ṭhīk nahīṅ, aur yūṅ āp ne apne āp
ko hī mujrim ṭhahrāyā hai. kyūṅki
āp ne apne beṭe ko radd karke use
wāpas āne nahīṅ diyā. 14beshak ham
sab ko kisī waqt marnā hai. ham
sab zamīn par unḍele gae pānī kī
mānind haiṅ jise zamīn jazb kar letī
hai aur jo dubārā jamā nahīṅ kiyā
jā saktā. lekin allāh hamārī zindagī
ko bilāwajah miṭā nahīṅ detā balki
aise mansūbe tayyār rakhtā hai jin
ke zarī’e mardūd shaḳhs bhī us ke
pās wāpas ā sake aur us se dūr na
rahe. 15ai bādshāh mere āqā, maiṅ is
waqt is lie āp ke huzūr āī hūṅ ki mere
log mujhe ḍarāne kī koshish kar rahe
haiṅ. maiṅ ne sochā, maiṅ bādshāh
se bāt karne kī jur’at karūṅgī, shāyad
wuh merī suneṅ 16aur mujhe us ādmī
se bachāeṅ jo mujhe aur mere beṭe
ko us maurūsī zamīn se mahrūm
rakhnā chāhtā hai jo allāh ne hameṅ
de dī hai. 17ḳhayāl yih thā ki agar
bādshāh muāmalā hal kar deṅ to phir
mujhe dubārā sukūn milegā, kyūṅki
āp achchhī aur burī bātoṅ kā imtiyāz
karne meṅ allāh ke farishte jaise haiṅ.
rab āp kā ḳhudā āp ke sāth ho.”

18yih sab kuchh sun kar dāūd bol
uṭhā, “ab mujhe ek bāt batāeṅ. is
kā sahīh jawāb deṅ.” aurat ne jawāb
diyā, “jī mere āqā, bāt farmāie.” dāūd
ne pūchhā, “kyā yoāb ne āp se
yih kām karwāyā?” 19aurat pukārī,
“bādshāh kī hayāt kī qasam, jo kuchh
bhī mere āqā farmāte haiṅ wuh
nishāne par lag jātā hai, ḳhwāh bandā
bāīṅ yā dāīṅ taraf haṭne kī koshish
kyūṅ na kare. jī hāṅ, āp ke ḳhādim
yoāb ne mujhe āp ke huzūr bhej diyā.
us ne mujhe lafz-ba-lafz sab kuchh
batāyā jo mujhe āp ko arz karnā thā,
20kyūṅki wuh āp ko yih bāt barāh-
e-rāst nahīṅ pesh karnā chāhtā thā.
lekin mere āqā ko allāh ke farishte kī
sī hikmat hāsil hai. jo kuchh bhī mulk
meṅ wuqū meṅ ātā hai us kā āp ko
patā chal jātā hai.”

abīsalūm kī wāpasī

21dāūd ne yoāb ko bulā kar us se
kahā, "ṭhīk hai, maiṅ āp kī darḳhwāst
pūrī karūṅga. jāeṅ, mere beṭe
abīsalūm ko wāpas le āeṅ." 22yoāb
aundhe muṅh jhuk gayā aur bolā,
"rab bādshāh ko barkat de! mere
āqā, āj mujhe mālūm huā hai ki
maiṅ āp ko manzūr hūṅ, kyūṅki āp
ne apne ḳhādim kī darḳhwāst ko
pūrā kiyā hai." 23yoāb rawānā ho
kar jasūr chalā gayā aur wahāṅ se
abīsalūm ko wāpas lāyā. 24lekin
jab wuh yarūshalam pahuṅche to
bādshāh ne hukm diyā, "use apne
ghar meṅ rahne kī ijāzat hai, lekin
wuh kabhī mujhe nazar na āe."
chunāṅche abīsalūm apne ghar meṅ
dubārā rahne lagā, lekin bādshāh se
kabhī mulāqāt na ho sakī.

25pūre isrāīl meṅ abīsalūm jaisā
ḳhūbsūrat ādmī nahīṅ thā. sab us kī
ḳhās tārīf karte the, kyūṅki sar se le
kar pāoṅ tak us meṅ koī nuqs nazar
nahīṅ ātā thā. 26sāl meṅ wuh ek hī
martabā apne bāl kaṭwātā thā, kyūṅki
itne meṅ us ke bāl had se zyādā waznī
ho jāte the. jab unheṅ tolā jātā to un
kā wazn taqrīban sawā do kilogrām
hotā thā. 27abīsalūm ke tīn beṭe aur
ek beṭī thī. beṭī kā nām tamr thā aur
wuh nihāyat ḳhūbsūrat thī.

28do sāl guzar gae. phir bhī
abīsalūm ko bādshāh se milne kī
ijāzat na milī. 29phir us ne yoāb
ko ittilā bhejī ki wuh us kī sifārish
kare. lekin yoāb ne āne se inkār
kiyā. abīsalūm ne use dubārā bulāne
kī koshish kī, lekin is bār bhī yoāb
us ke pās na āyā. 30tab abīsalūm
ne apne naukaroṅ ko hukm diyā,
"dekho, yoāb kā khet mere khet se
mulhiq hai, aur us meṅ jau kī fasal
pak rahī hai. jāo, use āg lagā do!"
naukar gae aur aisā hī kiyā.

31jab khet meṅ āg lag gaī to yoāb
bhāg kar abīsalūm ke pās āyā aur
shikāyat kī, "āp ke naukaroṅ ne
mere khet ko āg kyūṅ lagāī hai?"
32abīsalūm ne jawāb diyā, "dekheṅ,
āp nahīṅ āe jab maiṅ ne āp ko
bulāyā. kyūṅki maiṅ chāhtā hūṅ
ki āp bādshāh ke pās jā kar un se
pūchheṅ ki mujhe jasūr se kyūṅ lāyā
gayā. behtar hotā ki maiṅ wahīṅ
rahtā. ab bādshāh mujh se mileṅ
yā agar wuh ab tak mujhe qusūrwār
ṭhahrāte haiṅ to mujhe sazā-e-maut
deṅ."

33yoāb ne bādshāh ke pās jā kar use
yih paiġām pahuṅchāyā. phir dāūd
ne apne beṭe ko bulāyā. abīsalūm
andar āyā aur bādshāh ke sāmne
aundhe muṅh jhuk gayā. phir
bādshāh ne abīsalūm ko bosā diyā.

abīsalūm kī sāzish

15 kuchh der ke bād abīsalūm
ne rath aur ghoṛe ḳharīde
aur sāth sāth 50 muhāfiz bhī rakhe jo

us ke āge āge dauṛeṅ. [2]rozānā wuh
subhsawere uṭh kar shahr ke darwāze
par jātā. jab kabhī koī shaḳhs is
maqsad se shahr meṅ dāḳhil hotā
ki bādshāh us ke kisī muqaddame
kā faislā kare to abīsalūm us se
muḳhātib ho kar pūchhtā, "āp kis
shahr se haiṅ?" agar wuh jawāb
detā, "maiṅ isrāīl ke fulāṅ qabīle se
hūṅ," [3]to abīsalūm kahtā, "beshak āp
is muqaddame ko jīt sakte haiṅ, lekin
afsos! bādshāh kā koī bhī bandā is par
sahīh dhyān nahīṅ degā." [4]phir wuh
bāt jārī rakhtā, "kāsh maiṅ hī mulk
par ālā qāzī muqarrar kiyā gayā hotā!
phir sab log apne muqaddame mujhe
pesh kar sakte aur maiṅ un kā sahīh
insāf kar detā." [5]aur agar koī qarīb ā
kar abīsalūm ke sāmne jhukne lagtā
to wuh use rok kar us ko gale lagātā
aur bosā detā. [6]yih us kā un tamām
isrāīliyoṅ ke sāth sulūk thā jo apne
muqaddame bādshāh ko pesh karne
ke lie āte the. yūṅ us ne isrāīliyoṅ ke
diloṅ ko apnī taraf māil kar liyā.

[7]yih silsilā chār sāl jārī rahā. ek
din abīsalūm ne dāūd se bāt kī,
"mujhe habrūn jāne kī ijāzat dījie,
kyūṅki maiṅ ne rab se aisī mannat
mānī hai jis ke lie zarūrī hai ki
habrūn jāūṅ. [8]kyūṅki jab maiṅ jasūr
meṅ thā to maiṅ ne qasam khā
kar wādā kiyā thā, 'ai rab, agar tū
mujhe yarūshalam wāpas lāe to maiṅ
habrūn meṅ terī parastish karūṅga'."
[9]bādshāh ne jawāb diyā, "ṭhīk hai.
salāmatī se jāeṅ."

[10]lekin habrūn pahuṅch kar
abīsalūm ne ḳhufiyā taur par apne
qāsidoṅ ko isrāīl ke tamām qabāilī
ilāqoṅ meṅ bhej diyā. jahāṅ bhī
wuh gae unhoṅ ne elān kiyā, "jūṅ
hī narsinge kī āwāz sunāī de āp sab
ko kahnā hai, 'abīsalūm habrūn meṅ
bādshāh ban gayā hai'!" [11]abīsalūm
ke sāth 200 mehmān yarūshalam se
habrūn āe the. wuh belaus the, aur
unheṅ is ke bāre meṅ ilm hī na thā.

[12]jab habrūn meṅ qurbāniyāṅ
chaṛhāī jā rahī thīṅ to abīsalūm ne
dāūd ke ek mushīr ko bulāyā jo
jiloh kā rahne wālā thā. us kā nām
aḳhītufal jilonī thā. wuh āyā aur
abīsalūm ke sāth mil gayā. yūṅ
abīsalūm ke pairokāroṅ meṅ izāfā
hotā gayā aur us kī sāzisheṅ zor
pakaṛne lagīṅ.

dāūd yarūshalam se hijrat kartā hai

[13]ek qāsid ne dāūd ke pās pahuṅch
kar use ittilā dī, "abīsalūm āp ke
ḳhilāf uṭh khaṛā huā hai, aur tamām
isrāīl us ke pīchhe lag gayā hai."
[14]dāūd ne apne mulāzimoṅ se kahā,
"āo, ham fauran hijrat kareṅ, warnā
abīsalūm ke qabze meṅ ā jāeṅge. jaldī
kareṅ tāki ham fauran rawānā ho
sakeṅ, kyūṅki wuh koshish karegā ki
jitnī jaldī ho sake yahāṅ pahuṅche.
agar ham us waqt shahr se nikle

na hoṅ to wuh ham par āfat lā kar
shahr ke bāshindoṅ ko mār ḍālegā.”
15bādshāh ke mulāzimoṅ ne jawāb
diyā, “jo bhī faislā hamāre āqā aur
bādshāh kareṅ ham hāzir haiṅ.”

16bādshāh apne pūre ḳhāndān ke
sāth rawānā huā. sirf das dāshtāeṅ
mahal ko saṅbhālne ke lie pīchhe
rah gaiṅ. 17jab dāūd apne tamām
logoṅ ke sāth shahr ke āḳhirī ghar
tak pahuṅchā to wuh ruk gayā.
18us ne apne tamām pairokāroṅ ko
āge nikalne diyā, pahle shāhī daste
karetī-o-faletī ko, phir un 600 jātī
ādmiyoṅ ko jo us ke sāth jāt se yahāṅ
āe the aur āḳhir meṅ bāqī tamām
logoṅ ko. 19jab filistī shahr jāt kā
ādmī ittī dāūd ke sāmne se guzarne
lagā to bādshāh us se muḳhātib huā,
“āp hamāre sāth kyūṅ jāeṅ? nahīṅ,
wāpas chale jāeṅ aur nae bādshāh ke
sāth raheṅ. āp to ġhairmulkī haiṅ
aur is lie isrāīl meṅ rahte haiṅ ki
āp ko jilāwatan kar diyā gayā hai.
20āp ko yahāṅ āe thoṛī der huī hai,
to kyā munāsib hai ki āp ko dubārā
merī wajah se kabhī idhar kabhī idhar
ghūmnā paṛe? kyā patā hai ki mujhe
kahāṅ kahāṅ jānā paṛe. is lie wāpas
chale jāeṅ, aur apne hamwatanoṅ ko
bhī apne sāth le jāeṅ. rab āp par apnī
mehrbānī aur wafādārī kā izhār kare.”

21lekin ittī ne etirāz kiyā, “mere āqā,
rab aur bādshāh kī hayāt kī qasam,
maiṅ āp ko kabhī nahīṅ chhoṛ saktā,
ḳhwāh mujhe apnī jān bhī qurbān
karnī paṛe.” 22tab dāūd mān gayā.
“chalo, phir āge nikleṅ!” chunāṅche
ittī apne logoṅ aur un ke ḳhāndānoṅ
ke sāth āge niklā. 23āḳhir meṅ
dāūd ne wādī-e-qidron ko pār karke
registān kī taraf ruḳh kiyā. gird-o-
nawāh ke tamām log bādshāh ko us
ke pairokāroṅ samet rawānā hote hue
dekh kar phūṭ phūṭ kar rone lage.

24sadoq imām aur tamām lāwī bhī
dāūd ke sāth shahr se nikal āe
the. lāwī ahd kā sandūq uṭhāe chal
rahe the. ab unhoṅ ne use shahr
se bāhar zamīn par rakh diyā, aur
abiyātar wahāṅ qurbāniyāṅ chaṛhāne
lagā. logoṅ ke shahr se nikalne ke
pūre arse ke daurān wuh qurbāniyāṅ
chaṛhātā rahā. 25phir dāūd sadoq
se muḳhātib huā, “allāh kā sandūq
shahr meṅ wāpas le jāeṅ. agar
rab kī nazar-e-karm mujh par huī
to wuh kisī din mujhe shahr meṅ
wāpas lā kar ahd ke sandūq aur us
kī sukūnatgāh ko dubārā deḳhne kī
ijāzat degā. 26lekin agar wuh farmāe
ki tū mujhe pasand nahīṅ hai, to maiṅ
yih bhī bardāsht karne ke lie tayyār
hūṅ. wuh mere sāth wuh kuchh kare
jo use munāsib lage.

27jahāṅ tak āp kā tālluq hai, apne
beṭe aḳhīmāz ko sāth le kar sahīh-
salāmat shahr meṅ wāpas chale jāeṅ.
abiyātar aur us kā beṭā yūnatan bhī
sāth jāeṅ. 28maiṅ ḳhud registān

meṅ daryā-e-yardan kī us jagah ruk jāūṅgā jahāṅ ham āsānī se daryā ko pār kar sakeṅge. wahāṅ āp mujhe yarūshalam ke hālāt ke bāre meṅ paiġhām bhej sakte haiṅ. maiṅ āp ke intizār meṅ rahūṅgā."

[29]chunāṅche sadoq aur abiyātar ahd kā sandūq shahr meṅ wāpas le jā kar wahīṅ rahe. [30]dāūd rote rote zaitūn ke pahāṛ par chaṛhnī lagā. us kā sar ḍhāṅpā huā thā, aur wuh nange pāoṅ chal rahā thā. bāqī sab ke sar bhī ḍhāṅpe hue the, sab rote rote chaṛhnī lage. [31]rāste meṅ dāūd ko ittilā dī gaī, "aḳhītufal bhī abīsalūm ke sāth mil gayā hai." yih sun kar dāūd ne duā kī, "ai rab, baḳhsh de ki aḳhītufal ke mashware nākām ho jāeṅ."

[32]chalte chalte dāūd pahāṛ kī choṭī par pahuṅch gayā jahāṅ allāh kī parastish kī jātī thī. wahāṅ hūsī arkī us se milne āyā. us ke kapṛe phaṭe hue the, aur sar par ḳhāk thī. [33]dāūd ne us se kahā, "agar āp mere sāth jāeṅ to āp sirf bojh kā bāis baneṅge. [34]behtar hai ki āp lauṭ kar shahr meṅ jāeṅ aur abīsalūm se kaheṅ, 'ai bādshāh, maiṅ āp kī ḳhidmat meṅ hāzir hūṅ. pahle maiṅ āp ke bāp kī ḳhidmat kartā thā, aur ab āp hī kī ḳhidmat karūṅga.' agar āp aisā kareṅ to āp aḳhītufal ke mashware nākām banāne meṅ merī baṛī madad kareṅge. [35-36]āp akele nahīṅ hoṅge. donoṅ imām sadoq aur abiyātar bhī yarūshalam meṅ pīchhe rah gae haiṅ. darbār meṅ jo bhī mansūbe bāndhe jāeṅge wuh unheṅ batāeṅ. sadoq kā beṭā aḳhīmāz aur abiyātar kā beṭā yūnatan mujhe har ḳhabar pahuṅchāeṅge, kyūṅki wuh bhī shahr meṅ ṭhahre hue haiṅ."

[37]tab dāūd kā dost hūsī wāpas chalā gayā. wuh us waqt pahuṅch gayā jab abīsalūm yarūshalam meṅ dāḳhil ho rahā thā.

zībā mifībosat ke bāre meṅ jhūṭ boltā hai

16 dāūd abhī pahāṛ kī choṭī se kuchh āge nikal gayā thā ki mifībosat kā mulāzim zībā us se milne āyā. us ke pās do gadhe the jin par zīneṅ kasī huī thīṅ. un par 200 roṭiyāṅ, kishmish kī 100 ṭikkiyāṅ, 100 tāzā phal aur mai kī ek mashk ladī huī thī. [2]bādshāh ne pūchhā, "āp in chīzoṅ ke sāth kyā karnā chāhte haiṅ?" zībā ne jawāb diyā, "gadhe bādshāh ke ḳhāndān ke lie haiṅ, wuh in par baiṭh kar safar kareṅ. roṭī aur phal jawānoṅ ke lie haiṅ, aur mai un ke lie jo registān meṅ chalte chalte thak jāeṅ." [3]bādshāh ne sawāl kiyā, "āp ke purāne mālik kā potā mifībosat kahāṅ hai?" zībā ne kahā, "wuh yarūshalam meṅ ṭhahrā huā hai. wuh sochtā hai ki āj isrāīlī mujhe bādshāh banā deṅge, kyūṅki

maiṅ sāūl kā potā hūṅ.” 4yih sun kar
dāūd bolā, “āj hī mifībosat kī tamām
milkiyat āp ke nām muntaqil kī jātī
hai!” zībā ne kahā, “maiṅ āp ke
sāmne apne ghuṭne ṭektā hūṅ. rab
kare ki maiṅ apne āqā aur bādshāh
kā manzūr-e-nazar rahūṅ.” 5jab dāūd
bādshāh bahūrīm ke qarīb pahuṅchā
to ek ādmī wahāṅ se nikal kar us par
lānateṅ bhejne lagā. ādmī kā nām
simaī bin jīrā thā, aur wuh sāūl kā
rishtedār thā.

simaī dāūd ko lān-tān kartā hai

6wuh dāūd aur us ke afsaroṅ par
patthar bhī phaiṅkne lagā, agarche
dāūd ke bāeṅ aur dāeṅ hāth us ke
muhāfiz aur behtarīn faujī chal rahe
the. 7lānat karte karte simaī chīḳh
rahā thā, “chal, dafā ho jā! qātil!
badmāsh! 8yih terā hī qusūr thā ki
sāūl aur us kā ḳhāndān tabāh hue. ab
rab tujhe jo sāūl kī jagah taḳhtnashīn
ho gayā hai is kī munāsib sazā de rahā
hai. us ne tere beṭe abīsalūm ko terī
jagah taḳhtnashīn karke tujhe tabāh
kar diyā hai. qātil ko sahīh muāwazā
mil gayā hai!”

9abīshai bin zarūyāh bādshāh se
kahne lagā, “yih kaisā murdā kuttā
hai jo mere āqā bādshāh par lānat
kare? mujhe ijāzat deṅ, to maiṅ jā
kar us kā sar qalam kar dūṅ.” 10lekin
bādshāh ne use rok diyā, “merā āp
aur āp ke bhāī yoāb se kyā wāstā?
nahīṅ, use lānat karne deṅ. ho saktā
hai rab ne use yih karne kā hukm diyā
hai. to phir ham kaun haiṅ ki use
rokeṅ.” 11phir dāūd tamām afsaroṅ se
bhī muḳhātib huā, “jabki merā apnā
beṭā mujhe qatl karne kī koshish kar
rahā hai to sāūl kā yih rishtedār aisā
kyūṅ na kare? ise chhoṛ do, kyūṅki
rab ne ise yih karne kā hukm diyā
hai. 12shāyad rab merī musībat kā
lihāz karke simaī kī lānateṅ barkat
meṅ badal de.”

13dāūd aur us ke logoṅ ne safar
jārī rakhā. simaī qarīb kī pahāṛī
ḍhalān par us ke barābar chalte chalte
us par lānateṅ bhejtā aur patthar
aur miṭṭī ke ḍhele phaiṅktā rahā.
14sab thakemānde daryā-e-yardan ko
pahuṅch gae. wahāṅ dāūd tāzādam
ho gayā.

abīsalūm yarūshalam meṅ

15itne meṅ abīsalūm apne
pairokāroṅ ke sāth yarūshalam
meṅ dāḳhil huā thā. aḳhītufal bhī
un ke sāth mil gayā thā. 16thoṛī
der ke bād dāūd kā dost hūsī arkī
abīsalūm ke darbār meṅ hāzir ho kar
pukārā, “bādshāh zindābād! bādshāh
zindābād!” 17yih sun kar abīsalūm ne
us se tanzan kahā, “yih kaisī wafādārī
hai jo āp apne dost dāūd ko dikhā
rahe haiṅ? āp apne dost ke sāth
rawānā kyūṅ na hue?” 18hūsī ne
jawāb diyā, “nahīṅ, jis ādmī ko rab

aur tamām isrāīliyoṅ ne muqarrar
kiyā hai, wuhī merā mālik hai, aur usī
kī ḳhidmat meṅ maiṅ hāzir rahūṅgā.
19dūsre, agar kisī kī ḳhidmat karnī hai
to kyā dāūd ke beṭe kī ḳhidmat karnā
munāsib nahīṅ hai? jis tarah maiṅ āp
ke bāp kī ḳhidmat kartā rahā hūṅ usī
tarah ab āp kī ḳhidmat karūṅga."

20phir abīsalūm aḳhītufal se
muḳhātib huā, "āge kyā karnā
chāhie? mujhe apnā mashwarā pesh
kareṅ." 21aḳhītufal ne jawāb diyā, "āp
ke bāp ne apnī kuchh dāshtāoṅ ko
mahal saṅbhālne ke lie yahāṅ chhoṛ
diyā hai. un ke sāth hambistar ho
jāeṅ. phir tamām isrāīl ko mālūm
ho jāegā ki āp ne apne bāp kī aisī
be'izzatī kī hai ki sulah kā rāstā band
ho gayā hai. yih dekh kar sab jo
āp ke sāth haiṅ mazbūt ho jāeṅge."
22abīsalūm mān gayā, aur mahal kī
chhat par us ke lie ḳhaimā lagāyā
gayā. us meṅ wuh pūre isrāīl ke
deḳhte deḳhte apne bāp kī dāshtāoṅ
se hambistar huā.

23us waqt aḳhītufal kā har
mashwarā allāh ke farmān jaisā mānā
jātā thā. dāūd aur abīsalūm donoṅ
yūṅ hī us ke mashwaroṅ kī qadar
karte the.

hūsī aur aḳhītufal

17 aḳhītufal ne abīsalūm ko
ek aur mashwarā bhī diyā.
"mujhe ijāzat deṅ to maiṅ 12,000
faujiyoṅ ke sāth isī rāt dāūd kā
tāqqub karūṅ. 2maiṅ us par hamlā
karūṅga jab wuh thakāmāṅdā aur
bedil hai. tab wuh ghabrā jāegā,
aur us ke tamām faujī bhāg jāeṅge.
natījatan maiṅ sirf bādshāh hī ko mār
dūṅgā 3aur bāqī tamām logoṅ ko āp
ke pās wāpas lāūṅgā. jo ādmī āp
pakaṛnā chāhte haiṅ us kī maut par
sab wāpas ā jāeṅge. aur qaum meṅ
amn-o-amān qāim ho jāegā."

4yih mashwarā abīsalūm aur isrāīl
ke tamām buzurgoṅ ko pasand āyā.
5tāham abīsalūm ne kahā, "pahle ham
hūsī arkī se bhī mashwarā leṅ. koī
use bulā lāe." 6hūsī āyā to abīsalūm
ne us ke sāmne aḳhītufal kā mansūbā
bayān karke pūchhā, "āp kā kyā
ḳhayāl hai? kyā hameṅ aisā karnā
chāhie, yā āp kī koī aur rāy hai?"

7hūsī ne jawāb diyā, "jo mashwarā
aḳhītufal ne diyā hai wuh is dafā ṭhīk
nahīṅ. 8āp to apne wālid aur un ke
ādmiyoṅ se wāqif haiṅ. wuh sab
māhir faujī haiṅ. wuh us rīchhnī kī sī
shiddat se laṛeṅge jis se us ke bachche
chhīn lie gae haiṅ. yih bhī zahan meṅ
rakhnā chāhie ki āp kā bāp tajribākār
faujī hai. imkān nahīṅ ki wuh rāt ko
apne faujiyoṅ ke darmiyān guzāregā.
9ġhāliban wuh is waqt bhī gahrī khāī
yā kahīṅ aur chhup gayā hai. ho
saktā hai wuh wahāṅ se nikal kar
āp ke dastoṅ par hamlā kare aur
ibtidā hī meṅ āp ke thoṛe bahut afrād

mar jāeṅ. phir afwāh phail jāegī ki
abīsalūm ke dastoṅ meṅ qatl-e-ām
shurū ho gayā hai. 10yih sun kar āp
ke tamām afrād ḍar ke māre bedil ho
jāeṅge, ḳhwāh wuh sherbabar jaise
bahādur kyūṅ na hoṅ. kyūṅki tamām
isrāīl jāntā hai ki āp kā bāp behtarīn
faujī hai aur ki us ke sāthī bhī diler
haiṅ.

11yih pesh-e-nazar rakh kar maiṅ
āp ko ek aur mashwarā detā hūṅ.
shimāl meṅ dān se le kar junūb meṅ
bair-sabā tak laṛne ke qābil tamām
isrāīliyoṅ ko bulāeṅ. itne jamā kareṅ
ki wuh sāhil kī ret kī mānind hoṅge,
aur āp ḳhud un ke āge chal kar laṛne
ke lie nikleṅ. 12phir ham dāūd kā
khoj lagā kar us par hamlā kareṅge.
ham us tarah us par ṭūṭ paṛeṅge jis
tarah os zamīn par girtī hai. sab ke
sab halāk ho jāeṅge, aur na wuh aur
na us ke ādmī bach pāeṅge. 13agar
dāūd kisī shahr meṅ panāh le to
tamām isrāīlī fasīl ke sāth rasse lagā
kar pūre shahr ko wādī meṅ ghasīṭ
le jāeṅge. patthar par patthar bāqī
nahīṅ rahegā!”

14abīsalūm aur tamām isrāīliyoṅ ne
kahā, “hūsī kā mashwarā aḳhītufal
ke mashware se behtar hai.” haqīqat
meṅ aḳhītufal kā mashwarā kahīṅ
behtar thā, lekin rab ne use nākām
hone diyā tāki abīsalūm ko musībat
meṅ ḍāle.

**dāūd ko abīsalūm kā mansūbā
batāyā jātā hai**

15hūsī ne donoṅ imāmoṅ sadoq aur
abiyātar ko wuh mansūbā batāyā jo
aḳhītufal ne abīsalūm aur isrāīl ke
buzurgoṅ ko pesh kiyā thā. sāth sāth
us ne unheṅ apne mashware ke bāre
meṅ bhī āgāh kiyā. 16us ne kahā, “ab
fauran dāūd ko ittilā deṅ ki kisī sūrat
meṅ bhī is rāt ko daryā-e-yardan kī
us jagah par na guzāreṅ jahāṅ log
daryā ko pār karte haiṅ. lāzim hai ki
āp āj hī daryā ko ubūr kar leṅ, warnā
āp tamām sāthiyoṅ samet barbād ho
jāeṅge.”

17yūnatan aur aḳhīmāz yarūshalam
se bāhar ke chashme ain-rājil ke pās
intizār kar rahe the, kyūṅki wuh
shahr meṅ dāḳhil ho kar kisī ko nazar
āne kā ḳhatrā mol nahīṅ le sakte
the. ek naukarānī shahr se nikal āī
aur unheṅ hūsī kā paiġhām de diyā
tāki wuh āge nikal kar use dāūd tak
pahuṅchāeṅ. 18lekin ek jawān ne
unheṅ dekhā aur bhāg kar abīsalūm
ko ittilā dī. donoṅ jaldī jaldī wahāṅ
se chale gae aur ek ādmī ke ghar meṅ
chhup gae jo bahūrīm meṅ rahtā thā.
us ke sahan meṅ kuāṅ thā. us meṅ
wuh utar gae. 19ādmī kī bīwī ne kueṅ
ke muṅh par kapṛā bichhā kar us par
anāj ke dāne bikher die tāki kisī ko
mālūm na ho ki wahāṅ kuāṅ hai.

20abīsalūm ke sipāhī us ghar meṅ
pahuṅche aur aurat se pūchhne lage,

"aḳhīmāz aur yūnatan kahāṅ haiṅ?"
aurat ne jawāb diyā, "wuh āge
nikal chuke haiṅ, kyūṅki wuh nadī
ko pār karnā chāhte the." sipāhī
donoṅ ādmiyoṅ kā khoj lagāte lagāte
thak gae. āḳhirkār wuh ḳhālī hāth
yarūshalam lauṭ gae.

21 jab chale gae to aḳhīmāz aur
yūnatan kueṅ se nikal kar sīdhe dāūd
bādshāh ke pās chale gae tāki use
paiġhām sunāeṅ. unhoṅ ne kahā,
"lāzim hai ki āp daryā ko fauran
pār kareṅ!" phir unhoṅ ne dāūd ko
aḳhītufal kā pūrā mansūbā batāyā.
22 dāūd aur us ke tamām sāthī jald
hī rawānā hue aur usī rāt daryā-e-
yardan ko ubūr kiyā. pau phaṭte waqt
ek bhī pīchhe nahīṅ rah gayā thā.

23 jab aḳhītufal ne dekhā ki merā
mashwarā radd kiyā gayā hai to
wuh apne gadhe par zīn kas kar
apne watanī shahr wāpas chalā
gayā. wahāṅ us ne ghar ke tamām
muāmalāt kā band-o-bast kiyā, phir
jā kar phāṅsī le lī. use us ke bāp kī
qabr meṅ dafnāyā gayā.

24 jab dāūd mahanāim pahuṅch
gayā to abīsalūm isrāīlī fauj ke sāth
daryā-e-yardan ko pār karne lagā.
25 us ne amāsā ko fauj par muqarrar
kiyā thā, kyūṅki yoāb to dāūd ke sāth
thā. amāsā ek ismāīlī banām itrā kā
beṭā thā. us kī māṅ abījel bint nāhas
thī, aur wuh yoāb kī māṅ zarūyāh
kī bahan thī. 26 abīsalūm aur us ke
sāthiyoṅ ne mulk-e-jiliād meṅ paṛāo
ḍālā.

27 jab dāūd mahanāim pahuṅchā to
tīn ādmiyoṅ ne us kā istiqbāl kiyā.
sobī bin nāhas ammoniyoṅ ke dār-ul-
hukūmat rabbā se, makīr bin ammī'el
lo-dibār se aur barzillī jiliādī rājilīm
se āe. 28 tīnoṅ ne dāūd aur us ke logoṅ
ko bistar, bāsan, miṭṭī ke bartan,
gandum, jau, maidā, anāj ke bhune
hue dāne, lobiyā, masūr, 29 shahd,
dahī, bheṛ-bakriyāṅ aur gāy ke dūdh
kā panīr muhayyā kiyā. kyūṅki
unhoṅ ne sochā, "yih log registān
meṅ chalte chalte zarūr bhūke, pyāse
aur thakemānde ho gae hoṅge."

jang ke lie tayyāriyāṅ

18 dāūd ne apne faujiyoṅ kā
muāinā karke hazār hazār
aur sau sau afrād par ādmī muqarrar
kie. 2 phir us ne unheṅ tīn hissoṅ
meṅ taqsīm karke ek hisse par yoāb
ko, dūsre par us ke bhāī abīshai bin
zarūyāh ko aur tīsre par ittī jātī ko
muqarrar kiyā.

us ne faujiyoṅ ko batāyā, "maiṅ
ḳhud bhī āp ke sāth laṛne ke lie
niklūṅgā." 3 lekin unhoṅ ne etirāz
kiyā, "aisā na kareṅ! agar hameṅ
bhāgnā bhī paṛe yā hamārā ādhā
hissā mārā bhī jāe to abīsalūm ke
faujiyoṅ ke lie itnā koī farq nahīṅ
paṛegā. wuh āp hī ko pakaṛnā chāhte
haiṅ, kyūṅki āp un ke nazdīk ham

meṅ se 10,000 afrād se zyādā aham haiṅ. chunāṅche behtar hai ki āp
shahr hī meṅ raheṅ aur wahāṅ se
hamārī himāyat kareṅ."
4bādshāh ne jawāb diyā, "ṭhīk hai,
jo kuchh āp ko māqūl lagtā hai wuhī
karūṅga." wuh shahr ke darwāze par
khaṛā huā, aur tamām mard sau sau
aur hazār hazār ke gurohoṅ meṅ us
ke sāmne se guzar kar bāhar nikle.
5yoāb, abīshai aur ittī ko us ne hukm
diyā, "merī ḳhātir jawān abīsalūm se
narmī se pesh ānā!" tamām faujiyoṅ
ne tīnoṅ kamāṇḍaroṅ se yih bāt sunī.

abīsalūm kī shikast

6dāūd ke log khule maidān meṅ
isrāīliyoṅ se laṛne gae. ifrāīm ke
jangal meṅ un kī ṭakkar huī, 7aur
dāūd ke faujiyoṅ ne muḳhālifoṅ ko
shikast-e-fāsh dī. un ke 20,000 afrād
halāk hue. 8laṛāī pūre jangal meṅ
phailtī gaī. yih jangal itnā ḳhatarnāk
thā ki us din talwār kī nisbat zyādā
log us kī zad meṅ ā kar halāk ho gae.
9achānak dāūd ke kuchh faujiyoṅ
ko abīsalūm nazar āyā. wuh
ḳhachchar par sawār balūt ke ek baṛe
daraḳht ke sāy meṅ se guzarne lagā
to us ke bāl daraḳht kī shāḳhoṅ meṅ
ulajh gae. us kā ḳhachchar āge nikal
gayā jabki abīsalūm wahīṅ āsmān-o-
zamīn ke darmiyān laṭkā rahā. 10jin
ādmiyoṅ ne yih dekhā un meṅ se ek
yoāb ke pās gayā aur ittilā dī, "maiṅ
ne abīsalūm ko dekhā hai. wuh balūt
ke ek daraḳht meṅ laṭkā huā hai."
11yoāb pukārā, "kyā āp ne use
dekhā? to use wahīṅ kyūṅ na mār
diyā? phir maiṅ āp ko in'ām ke
taur par chāṅdī ke das sikke aur
ek kamarband de detā." 12lekin
ādmī ne etirāz kiyā, "agar āp mujhe
chāṅdī ke hazār sikke bhī dete to bhī
maiṅ bādshāh ke beṭe ko hāth na
lagātā. hamāre sunte sunte bādshāh
ne āp, abīshai aur ittī ko hukm diyā,
'merī ḳhātir abīsalūm ko nuqsān na
pahuṅchāeṅ.' 13aur agar maiṅ chupke
se bhī use qatl kartā to bhī is kī
ḳhabar kisī na kisī waqt bādshāh ke
kānoṅ tak pahuṅchtī. kyūṅki koī bhī
bāt bādshāh se poshīdā nahīṅ rahtī.
agar mujhe is sūrat meṅ pakaṛā jātā
to āp merī himāyat na karte."
14yoāb bolā, "merā waqt mazīd zāe
mat karo." us ne tīn neze le kar
abīsalūm ke dil meṅ ghoṅp die jab
wuh abhī zindā hālat meṅ daraḳht
se laṭkā huā thā. 15phir yoāb ke das
silāhbardāroṅ ne abīsalūm ko gher
kar use halāk kar diyā.
16tab yoāb ne narsingā bajā diyā,
aur us ke faujī dūsroṅ kā tāqqub
karne se bāz ā kar wāpas ā gae. 17bāqī
isrāīlī apne apne ghar bhāg gae. yoāb
ke ādmiyoṅ ne abīsalūm kī lāsh ko ek
gahre gaṛhe meṅ phaiṅk kar us par
pattharoṅ kā baṛā ḍher lagā diyā.

18kuchh der pahle abīsalūm is
ḳhayāl se bādshāh kī wādī meṅ apnī
yād meṅ ek satūn khaṛā kar chukā
thā ki merā koī beṭā nahīṅ hai jo merā
nām qāim rakhe. āj tak yih ʻabīsalūm
kī yādgār' kahlātā hai.

dāūd ko abīsalūm kī maut
kī ḳhabar miltī hai

19aḳhīmāz bin sadoq ne yoāb
se darḳhwāst kī, "mujhe dauṛ kar
bādshāh ko ḳhushḳhabrī sunāne deṅ
ki rab ne use dushmanoṅ se bachā
liyā hai." 20lekin yoāb ne inkār
kiyā, "jo paiġhām āp ko bādshāh
tak pahuṅchānā hai wuh us ke lie
ḳhushḳhabrī nahīṅ hai, kyūṅki us kā
beṭā mar gayā hai. kisī aur waqt maiṅ
zarūr āp ko us ke pās bhej dūṅgā,
lekin āj nahīṅ." 21us ne ethūpiyā ke
ek ādmī ko hukm diyā, "jāeṅ aur
bādshāh ko batāeṅ." ādmī yoāb ke
sāmne aundhe muṅh jhuk gayā aur
phir dauṛ kar chalā gayā.

22lekin aḳhīmāz ḳhush nahīṅ thā.
wuh isrār kartā rahā, "kuchh bhī ho
jāe, mehrbānī karke mujhe us ke
pīchhe dauṛne deṅ!" ek aur bār yoāb
ne use rokne kī koshish kī, "beṭe, āp
jāne ke lie kyūṅ taṛapte haiṅ? jo
ḳhabar pahuṅchānī hai us ke lie āp
ko in'ām nahīṅ milegā." 23aḳhīmāz ne
jawāb diyā, "koī bāt nahīṅ. kuchh bhī
ho jāe, maiṅ har sūrat meṅ dauṛ kar
bādshāh ke pās jānā chāhtā hūṅ." tab
yoāb ne use jāne diyā. aḳhīmāz ne
daryā-e-yardan ke khule maidān kā
rāstā liyā, is lie wuh ethūpiyā ke ādmī
se pahle bādshāh ke pās pahuṅch
gayā.

24us waqt dāūd shahr ke bāhar aur
andar wāle darwāzoṅ ke darmiyān
baiṭhā intizār kar rahā thā. jab
pahredār darwāze ke ūpar kī fasīl
par chaṛhā to use ek tanhā ādmī
nazar āyā jo dauṛtā huā un kī taraf
ā rahā thā. 25pahredār ne āwāz de
kar bādshāh ko ittilā dī. dāūd bolā,
"agar akelā ho to zarūr ḳhushḳhabrī
le kar ā rahā hogā." yih ādmī bhāgtā
bhāgtā qarīb ā gayā, 26lekin itne meṅ
pahredār ko ek aur ādmī nazar āyā jo
shahr kī taraf dauṛtā huā ā rahā thā.
us ne shahr ke darwāze ke darbān
ko āwāz dī, "ek aur ādmī dauṛtā huā
dikhāī de rahā hai. wuh bhī akelā
hī ā rahā hai." dāūd ne kahā, "wuh
bhī achchhī ḳhabar le kar ā rahā hai."
27phir pahredār pukārā, "lagtā hai ki
pahlā ādmī aḳhīmāz bin sadoq hai,
kyūṅki wuhī yūṅ chaltā hai." dāūd ko
tasallī huī, "aḳhīmāz achchhā bandā
hai. wuh zarūr achchhī ḳhabar le kar
ā rahā hogā."

28dūr se aḳhīmāz ne bādshāh ko
āwāz dī, "bādshāh kī salāmatī ho!"
wuh aundhe muṅh bādshāh ke sāmne
jhuk kar bolā, "rab āp ke ḳhudā kī
tamjīd ho! us ne āp ko un logoṅ
se bachā liyā hai jo mere āqā aur

bādshāh ke ḳhilāf uṭh khaṛe hue the.”
[29]dāūd ne pūchhā, “aur merā beṭā
abīsalūm? kyā wuh mahfūz hai?”
aḳhīmāz ne jawāb diyā, “jab yoāb ne
mujhe aur bādshāh ke dūsre ḳhādim
ko āp ke pās ruḳhsat kiyā to us waqt
baṛī afrā-tafrī thī. mujhe tafsīl se
mālūm na huā ki kyā ho rahā hai.”
[30]bādshāh ne hukm diyā, “ek taraf
ho kar mere pās khaṛe ho jāeṅ!”
aḳhīmāz ne aisā hī kiyā.

[31]phir ethūpiyā kā ādmī pahuṅch
gayā. us ne kahā, “mere bādshāh,
merī ḳhushḳhabrī suneṅ! āj rab ne
āp ko un sab logoṅ se najāt dilāī hai
jo āp ke ḳhilāf uṭh khaṛe hue the.”
[32]bādshāh ne sawāl kiyā, “aur merā
beṭā abīsalūm? kyā wuh mahfūz
hai?” ethūpiyā ke ādmī ne jawāb
diyā, “mere āqā, jis tarah us ke
sāth huā hai, us tarah āp ke tamām
dushmanoṅ ke sāth ho jāe, un sab
ke sāth jo āp ko nuqsān pahuṅchānā
chāhte haiṅ!”

[33]yih sun kar bādshāh laraz uṭhā.
shahr ke darwāze ke ūpar kī fasīl par
ek kamrā thā. ab bādshāh rote rote
sīṛhiyoṅ par chaṛhnī lagā aur chīḳhte
chillāte us kamre meṅ chalā gayā,
“hāy mere beṭe abīsalūm! mere beṭe,
mere beṭe abīsalūm! kāsh maiṅ hī terī
jagah mar jātā. hāy abīsalūm, mere
beṭe, mere beṭe!”

yoāb dāūd ko samjhātā hai

19 yoāb ko ittilā dī gaī,
“bādshāh rote rote abīsalūm
kā mātam kar rahā hai.” [2]jab faujiyoṅ
ko ḳhabar milī ki bādshāh apne beṭe
kā mātam kar rahā hai to fath pāne
par un kī sārī ḳhushī kāfūr ho gaī.
har taraf mātam aur ġham kā samāṅ
thā. [3]us din dāūd ke ādmī chorī chorī
shahr meṅ ghus āe, aise logoṅ kī
tarah jo maidān-e-jang se farār hone
par sharmāte hue chupke se shahr
meṅ ā jāte haiṅ.

[4]bādshāh abhī kamre meṅ baiṭhā
thā. apne muṅh ko ḍhāṅp kar wuh
chīḳhtā chillātā rahā, “hāy mere beṭe
abīsalūm! hāy abīsalūm, mere beṭe,
mere beṭe!” [5]tab yoāb us ke pās
jā kar use samjhāne lagā, “āj āp
ke ḳhādimoṅ ne na sirf āp kī jān
bachāī hai balki āp ke beṭoṅ, beṭiyoṅ,
bīwiyoṅ aur dāshtāoṅ kī jān bhī. to
bhī āp ne un kā muṅh kālā kar diyā
hai. [6]jo āp se nafrat karte haiṅ un
se āp muhabbat rakhte haiṅ jabki jo
āp se pyār karte haiṅ un se āp nafrat
karte haiṅ. āj āp ne sāf zāhir kar diyā
hai ki āp ke kamānḍar aur daste āp kī
nazar meṅ koī haisiyat nahīṅ rakhte.
hāṅ, āj maiṅ ne jān liyā hai ki agar
abīsalūm zindā hotā to āp ḳhush hote,
ḳhwāh ham bāqī tamām log halāk
kyūṅ na ho jāte. [7]ab uṭh kar bāhar
jāeṅ aur apne ḳhādimoṅ kī hauslā-
afzāī kareṅ. rab kī qasam, agar āp

bāhar na nikleṅge to rāt tak ek bhī āp
ke sāth nahīṅ rahegā. phir āp par aisī
musībat āegī jo āp kī jawānī se le kar
āj tak āp par nahīṅ āī hai."
8tab dāūd uṭhā aur shahr ke
darwāze ke pās utar āyā. jab faujiyoṅ
ko batāyā gayā ki bādshāh shahr ke
darwāze meṅ baiṭhā hai to wuh sab
us ke sāmne jamā hue. itne meṅ
isrāīlī apne ghar bhāg gae the.

dāūd yarūshalam wāpas ātā hai

9isrāīl ke tamām qabīloṅ meṅ log
āpas meṅ bahs-mubāhasā karne lage,
"dāūd bādshāh ne hameṅ hamāre
dushmanoṅ se bachāyā, aur usī ne
hameṅ filistiyoṅ ke hāth se āzād kar
diyā. lekin abīsalūm kī wajah se wuh
mulk se hijrat kar gayā hai. 10ab jab
abīsalūm jise ham ne masah karke
bādshāh banāyā thā mar gayā hai to
āp bādshāh ko wāpas lāne se kyūṅ
jhijakte haiṅ?"
11dāūd ne sadoq aur abiyātar
imāmoṅ kī mārifat yahūdāh ke
buzurgoṅ ko ittilā dī, "yih bāt mujh
tak pahuṅch gaī hai ki tamām isrāīl
apne bādshāh kā istiqbāl karke use
mahal meṅ wāpas lānā chāhtā hai.
to phir āp kyūṅ der kar rahe haiṅ?
kyā āp mujhe wāpas lāne meṅ sab
se āḳhir meṅ ānā chāhte haiṅ? 12āp
mere bhāī, mere qarībī rishtedār haiṅ.
to phir āp bādshāh ko wāpas lāne
meṅ āḳhir meṅ kyūṅ ā rahe haiṅ?"
13aur abīsalūm ke kamānḍar amāsā
ko donoṅ imāmoṅ ne dāūd kā yih
paiġhām pahuṅchāyā, "suneṅ, āp
mere bhatīje haiṅ, is lie ab se āp hī
yoāb kī jagah merī fauj ke kamānḍar
hoṅge. allāh mujhe saḳht sazā de
agar maiṅ apnā yih wādā pūrā na
karūṅ."
14is tarah dāūd yahūdāh ke tamām
diloṅ ko jīt sakā, aur sab ke sab us
ke pīchhe lag gae. unhoṅ ne use
paiġhām bhejā, "wāpas āeṅ, āp bhī
aur āp ke tamām log bhī." 15tab dāūd
yarūshalam wāpas chalne lagā. jab
wuh daryā-e-yardan tak pahuṅchā to
yahūdāh ke log jiljāl meṅ āe tāki us se
mileṅ aur use daryā ke dūsre kināre
tak pahuṅchāeṅ.

dāūd simaī ko muāf kar detā hai

16binyamīnī shahr bahūrīm kā
simaī bin jīrā bhī bhāg kar yahūdāh
ke ādmiyoṅ ke sāth dāūd se milne
āyā. 17binyamīn ke qabīle ke hazār
ādmī us ke sāth the. sāūl kā purānā
naukar zībā bhī apne 15 beṭoṅ aur
20 naukaroṅ samet un meṅ shāmil
thā. bādshāh ke yardan ke kināre tak
pahuṅchne se pahle pahle 18wuh jaldī
se daryā ko ubūr karke us ke pās āe
tāki bādshāh ke gharāne ko daryā ke
dūsre kināre tak pahuṅchāeṅ aur har
tarah se bādshāh ko ḳhush rakheṅ.
dāūd daryā ko pār karne ko thā
ki simaī aundhe muṅh us ke sāmne

gir gayā. [19]us ne iltimās kī, “mere
āqā, mujhe muāf kareṅ. jo ziyādatī
maiṅ ne us din āp se kī jab āp ko
yarūshalam ko chhoṛnā paṛā wuh
yād na kareṅ. barāh-e-karm yih bāt
apne zahan se nikāl deṅ. [20]maiṅ ne
jān liyā hai ki mujh se baṛā jurm
sarzad huā hai, is lie āj maiṅ yūsuf
ke gharāne ke tamām afrād se pahle
hī apne āqā aur bādshāh ke huzūr ā
gayā hūṅ.”
[21]abīshai bin zarūyāh bolā, “simaī
sazā-e-maut ke lāiq hai! us ne rab
ke masah kie hue bādshāh par lānat
kī hai.” [22]lekin dāūd ne use ḍānṭā,
“merā āp aur āp ke bhāī yoāb ke
sāth kyā wāstā? aisī bātoṅ se āp
is din mere muḳhālif ban gae haiṅ!
āj to isrāīl meṅ kisī ko sazā-e-maut
dene kā nahīṅ balki ḳhushī kā din
hai. dekheṅ, is din maiṅ dubārā isrāīl
kā bādshāh ban gayā hūṅ!” [23]phir
bādshāh simaī se muḳhātib huā, “rab
kī qasam, āp nahīṅ mareṅge.”

mifībosat dāūd se milne ātā hai

[24]sāūl kā potā mifībosat bhī
bādshāh se milne āyā. us din se
jab dāūd ko yarūshalam ko chhoṛnā
paṛā āj tak jab wuh salāmatī se wāpas
pahuṅchā mifībosat mātam kī hālat
meṅ rahā thā. na us ne apne pāoṅ
na apne kapṛe dhoe the, na apnī
mūṅchhoṅ kī kāṅṭ-chhāṅṭ kī thī.
[25]jab wuh bādshāh se milne ke lie
yarūshalam se niklā to bādshāh ne
us se sawāl kiyā, “mifībosat, āp mere
sāth kyūṅ nahīṅ gae the?”
[26]us ne jawāb diyā, “mere āqā aur
bādshāh, maiṅ jāne ke lie tayyār thā,
lekin merā naukar zībā mujhe dhokā
de kar akelā hī chalā gayā. maiṅ
ne to use batāyā thā, ‘mere gadhe
par zīn kaso tāki maiṅ bādshāh ke
sāth rawānā ho sakūṅ.’ aur merā
jāne kā koī aur wasīlā thā nahīṅ,
kyūṅki maiṅ donoṅ ṭāṅgoṅ se māzūr
hūṅ. [27]zībā ne mujh par tohmat lagāī
hai. lekin mere āqā aur bādshāh
allāh ke farishte jaise haiṅ. mere
sāth wuhī kuchh kareṅ jo āp ko
munāsib lage. [28]mere dādā ke pūre
gharāne ko āp halāk kar sakte the,
lekin phir bhī āp ne merī izzat karke
un mehmānoṅ meṅ shāmil kar liyā
jo rozānā āp kī mez par khānā khāte
haiṅ. chunāṅche merā kyā haq hai ki
maiṅ bādshāh se mazīd apīl karūṅ.”
[29]bādshāh bolā, “ab bas kareṅ.
maiṅ ne faislā kar liyā hai ki āp kī
zamīneṅ āp aur zībā meṅ barābar
taqsīm kī jāeṅ.” [30]mifībosat ne jawāb
diyā, “wuh sab kuchh le le. mere
lie yihī kāfī hai ki āj mere āqā aur
bādshāh salāmatī se apne mahal meṅ
wāpas ā pahuṅche haiṅ.”

dāūd aur barzillī

[31]barzillī jiliādī rājilīm se āyā thā
tāki bādshāh ke sāth daryā-e-yardan

ko pār karke use ruḳhsat kare.
32barzillī 80 sāl kā thā. mahanāim
meṅ rahte waqt usī ne dāūd kī
mehmān-nawāzī kī thī, kyūṅki wuh
bahut amīr thā. 33ab dāūd ne barzillī
ko dāwat dī, "mere sāth yarūshalam
jā kar wahāṅ raheṅ! maiṅ āp kā har
tarah se ḳhayāl rakhūṅgā."

34lekin barzillī ne inkār kiyā, "merī
zindagī ke thoṛe din bāqī haiṅ, maiṅ
kyūṅ yarūshalam meṅ jā basūṅ?
35merī umr 80 sāl hai. na maiṅ
achchhī aur burī chīzoṅ meṅ imtiyāz
kar saktā, na mujhe khāne-pīne kī
chīzoṅ kā mazā ātā hai. gīt gāne
wāloṅ kī āwāzeṅ bhī mujh se sunī
nahīṅ jātīṅ. nahīṅ mere āqā aur
bādshāh, agar maiṅ āp ke sāth jāūṅ to
āp ke lie sirf bojh kā bāis hūṅgā. 36is
kī zarūrat nahīṅ ki āp mujhe is qism
kā muāwazā deṅ. maiṅ bas āp ke
sāth daryā-e-yardan ko pār karūṅga
37aur phir agar ijāzat ho to wāpas
chalā jāūṅgā. maiṅ apne hī shahr
meṅ marnā chāhtā hūṅ, jahāṅ mere
māṅ-bāp kī qabr hai. lekin merā beṭā
kimhām āp kī ḳhidmat meṅ hāzir hai.
wuh āp ke sāth chalā jāe to āp us
ke lie wuh kuchh kareṅ jo āp ko
munāsib lage."

38dāūd ne jawāb diyā, "ṭhīk hai,
kimhām mere sāth jāe. aur jo kuchh
bhī āp chāheṅge maiṅ us ke lie
karūṅga. agar koī kām hai jo maiṅ
āp ke lie kar saktā hūṅ to maiṅ hāzir
hūṅ."

39phir dāūd ne apne sāthiyoṅ samet
daryā ko ubūr kiyā. barzillī ko bosā
de kar us ne use barkat dī. barzillī
apne shahr wāpas chal paṛā 40jabki
dāūd jiljāl kī taraf baṛh gayā. kimhām
bhī sāth gayā. is ke ilāwā yahūdāh ke
sab aur isrāīl ke ādhe log us ke sāth
chale.

isrāīl aur yahūdāh āpas meṅ jhagaṛte haiṅ

41rāste meṅ isrāīl ke mard bādshāh
ke pās ā kar shikāyat karne lage,
"hamāre bhāiyoṅ yahūdāh ke logoṅ
ne āp ko āp ke gharāne aur faujiyoṅ
samet chorī chorī kyūṅ daryā-
e-yardan ke maġhribī kināre tak
pahuṅchāyā? yih ṭhīk nahīṅ hai."

42yahūdāh ke mardoṅ ne jawāb
diyā, "bāt yih hai ki ham bādshāh ke
qarībī rishtedār haiṅ. āp ko yih dekh
kar ġhussā kyūṅ ā gayā hai? na ham
ne bādshāh kā khānā khāyā, na us se
koī tohfā pāyā hai."

43to bhī isrāīl ke mardoṅ ne etirāz
kiyā, "hamāre das qabīle haiṅ, is lie
hamārā bādshāh kī ḳhidmat karne
kā das gunā zyādā haq hai. to phir
āp hameṅ haqīr kyūṅ jānte haiṅ?
ham ne to pahle apne bādshāh ko
wāpas lāne kī bāt kī thī." yūṅ bahs-
mubāhasā jārī rahā, lekin yahūdāh ke
mardoṅ kī bāteṅ zyādā saḳht thīṅ.

sabā dāūd ke ḳhilāf uṭh khaṛā hotā hai

20 jhagaṛne wāloṅ meṅ se ek badmāsh thā jis kā nām sabā bin bikrī thā. wuh binyamīnī thā. ab us ne narsingā bajā kar elān kiyā, "na hameṅ dāūd se mīrās meṅ kuchh milegā, na yassī ke beṭe se kuchh milne kī ummīd hai. ai isrāīl, har ek apne ghar wāpas chalā jāe!" [2]tab tamām isrāīlī dāūd ko chhoṛ kar sabā bin bikrī ke pīchhe lag gae. sirf yahūdāh ke mard apne bādshāh ke sāth lipṭe rahe aur use yardan se le kar yarūshalam tak pahuṅchāyā.

[3]jab dāūd apne mahal meṅ dāḳhil huā to us ne un das dāshtāoṅ kā band-o-bast karāyā jin ko us ne mahal ko saṅbhālne ke lie pīchhe chhoṛ diyā thā. wuh unheṅ ek ḳhās ghar meṅ alag rakh kar un kī tamām zarūriyāt pūrī kartā rahā lekin un se kabhī hambistar na huā. wuh kahīṅ jā na sakīṅ, aur unheṅ zindagī ke āḳhirī lamhe tak bewā kī sī zindagī guzārnī paṛī.

[4]phir dāūd ne amāsā ko hukm diyā, "yahūdāh ke tamām faujiyoṅ ko mere pās bulā lāeṅ. tīn din ke andar andar un ke sāth hāzir ho jāeṅ." [5]amāsā rawānā huā. lekin jab tīn din ke bād lauṭ na āyā [6]to dāūd abīshai se muḳhātib huā, "āḳhir meṅ sabā bin bikrī hameṅ abīsalūm kī nisbat zyādā nuqsān pahuṅchāegā. jaldī kareṅ, mere dastoṅ ko le kar us kā tāqqub kareṅ. aisā na ho ki wuh qilāband shahroṅ ko qabze meṅ le le aur yūṅ hamārā baṛā nuqsān ho jāe." [7]tab yoāb ke sipāhī, bādshāh kā dastā karetī-o-faletī aur tamām māhir faujī yarūshalam se nikal kar sabā bin bikrī kā tāqqub karne lage.

[8]jab wuh jibaūn kī baṛī chaṭān ke pās pahuṅche to un kī mulāqāt amāsā se huī jo thoṛī der pahle wahāṅ pahuṅch gayā thā. yoāb apnā faujī libās pahne hue thā, aur us par us ne kamr meṅ apnī talwār kī peṭī bāndhī huī thī. ab jab wuh amāsā se milne gayā to us ne apne bāeṅ hāth se talwār ko chorī chorī miyān se nikāl liyā. [9]us ne salām karke kahā, "bhāī, kyā sab ṭhīk hai?" aur phir apne dahne hāth se amāsā kī dāṛhī ko yūṅ pakaṛ liyā jaise use bosā denā chāhtā ho. [10]amāsā ne yoāb ke dūsre hāth meṅ talwār par dhyān na diyā, aur achānak yoāb ne use itne zor se peṭ meṅ ghoṅp diyā ki us kī antaṛiyāṅ phūṭ kar zamīn par gir gaīṅ. talwār ko dubārā istemāl karne kī zarūrat hī nahīṅ thī, kyūṅki amāsā fauran mar gayā.

phir yoāb aur abīshai sabā kā tāqqub karne ke lie āge baṛhe. [11]yoāb kā ek faujī amāsā kī lāsh ke pās khaṛā rahā aur guzarne wāle faujiyoṅ ko āwāz detā rahā, "jo yoāb aur dāūd ke sāth hai wuh yoāb ke pīchhe ho le!" [12]lekin jitne wahāṅ se guzare wuh

amāsā kā ḳhūnālūdā aur taṛaptā huā
jism dekh kar ruk gae. jab ādmī ne
dekhā ki lāsh rukāwaṭ kā bāis ban gaī
hai to us ne use rāste se haṭā kar khet
meṅ ghasīṭ liyā aur us par kapṛā ḍāl
diyā. 13lāsh ke ġhāib ho jāne par sab
log yoāb ke pīchhe chale gae aur sabā
kā tāqqub karne lage.

14itne meṅ sabā pūre isrāīl se
guzarte guzarte shimāl ke shahr abīl-
bait-mākā tak pahuṅch gayā thā.
bikrī ke ḳhāndān ke tamām mard
bhī us ke pīchhe lag kar wahāṅ
pahuṅch gae the. 15tab yoāb aur us
ke faujī wahāṅ pahuṅch kar shahr
kā muhāsarā karne lage. unhoṅ ne
shahr kī bāhar wālī dīwār ke sāth sāth
miṭṭī kā baṛā todā lagāyā aur us par se
guzar kar andar wālī baṛī dīwār tak
pahuṅch gae. wahāṅ wuh dīwār kī
toṛ phoṛ karne lage tāki wuh gir jāe.

16tab shahr kī ek dānishmand aurat
ne fasīl se yoāb ke logoṅ ko āwāz dī,
"suneṅ! yoāb ko yahāṅ bulā leṅ tāki
maiṅ us se bāt kar sakūṅ." 17jab yoāb
dīwār ke pās āyā to aurat ne sawāl
kiyā, "kyā āp yoāb haiṅ?" yoāb ne
jawāb diyā, "maiṅ hī hūṅ." aurat ne
darḳhwāst kī, "zarā merī bātoṅ par
dhyān deṅ." yoāb bolā, "ṭhīk hai,
maiṅ sun rahā hūṅ." 18phir aurat
ne apnī bāt pesh kī, "purāne zamāne
meṅ kahā jātā thā ki abīl shahr se
mashwarā lo to bāt banegī. 19dekheṅ,
hamārā shahr isrāīl kā sab se zyādā
amnpasand aur wafādār shahr hai.
āp ek aisā shahr tabāh karne kī
koshish kar rahe haiṅ jo 'isrāīl kī
māṅ' kahlātā hai. āp rab kī mīrās ko
kyūṅ haṛap kar lenā chāhte haiṅ?"

20yoāb ne jawāb diyā, "allāh na kare
ki maiṅ āp ke shahr ko haṛap yā tabāh
karūṅ. 21mere āne kā ek aur maqsad
hai. ifrāīm ke pahāṛī ilāqe kā ek ādmī
dāūd bādshāh ke ḳhilāf uṭh khaṛā huā
hai jis kā nām sabā bin bikrī hai. use
ḍhūnḍ rahe haiṅ. use hamāre hawāle
kareṅ to ham shahr ko chhoṛ kar
chale jāeṅge."

aurat ne kahā, "ṭhīk hai, ham dīwār
par se us kā sar āp ke pās phaiṅk
deṅge." 22us ne abīl-bait-mākā ke
bāshindoṅ se bāt kī aur apnī hikmat
se unheṅ qāil kiyā ki aisā hī karnā
chāhie. unhoṅ ne sabā kā sar qalam
karke yoāb ke pās phaiṅk diyā. tab
yoāb ne narsingā bajā kar shahr ko
chhoṛne kā hukm diyā, aur tamām
faujī apne apne ghar wāpas chale
gae. yoāb ḳhud yarūshalam meṅ
dāūd bādshāh ke pās lauṭ gayā.

dāūd ke ālā afsar

23yoāb pūrī isrāīlī fauj par, bināyāh
bin yahoyadā shāhī daste karetī-o-
faletī par 24aur adorām begāriyoṅ
par muqarrar thā. yahūsafat bin
aḳhīlūd bādshāh kā mushīr-e-ḳhās
thā. 25siwā mīrmunshī thā aur sadoq

aur abiyātar imām the. [26]īrā yāīrī
dāūd kā zātī imām thā.

sāūl ke jurm kā kaffārā

21 dāūd kī hukūmat ke daurān
kāl paṛ gayā jo tīn sāl tak
jārī rahā. jab dāūd ne is kī wajah
daryāft kī to rab ne jawāb diyā, "kāl
is lie ḳhatm nahīṅ ho rahā ki sāūl ne
jibaūniyoṅ ko qatl kiyā thā."
[2]tab bādshāh ne jibaūniyoṅ ko bulā
liyā tāki un se bāt kare. asal meṅ
wuh isrāīlī nahīṅ balki amoriyoṅ
kā bachā-khuchā hissā the. mulk-
e-kan'ān par qabzā karte waqt
isrāīliyoṅ ne qasam khā kar wādā
kiyā thā ki ham āp ko halāk nahīṅ
kareṅge. lekin sāūl ne isrāīl aur
yahūdāh ke lie josh meṅ ā kar unheṅ
halāk karne kī koshish kī thī.
[3]dāūd ne jibaūniyoṅ se pūchhā,
"maiṅ us ziyādatī kā kaffārā kis tarah
de saktā hūṅ jo āp se huī hai? maiṅ
āp ke lie kyā karūṅ tāki āp dubārā
us zamīn ko barkat deṅ jo rab ne
hameṅ mīrās meṅ dī hai?" [4]unhoṅ
ne jawāb diyā, "jo sāūl ne hamāre aur
hamāre ḳhāndānoṅ ke sāth kiyā hai
us kā izālā sone-chāṅdī se nahīṅ kiyā
jā saktā. yih bhī munāsib nahīṅ ki
ham is ke iwaz kisī isrāīlī ko mār deṅ."
dāūd ne sawāl kiyā, "to phir maiṅ
āp ke lie kyā karūṅ?" [5]jibaūniyoṅ
ne kahā, "sāūl hī ne hameṅ halāk
karne kā mansūbā banāyā thā, wuhī
hameṅ tabāh karnā chāhtā thā tāki
ham isrāīl kī kisī bhī jagah qāim na
rah sakeṅ. [6]is lie sāūl kī aulād meṅ
se sāt mardoṅ ko hamāre hawāle kar
deṅ. ham unheṅ rab ke chune hue
bādshāh sāūl ke watanī shahr jibiā
meṅ rab ke pahāṛ par maut ke ghāṭ
utār kar us ke huzūr laṭkā deṅ."
bādshāh ne jawāb diyā, "maiṅ
unheṅ āp ke hawāle kar dūṅgā."
[7]yūnatan kā beṭā mifībosat sāūl kā
potā to thā, lekin bādshāh ne use na
chheṛā, kyūṅki us ne rab kī qasam
khā kar yūnatan se wādā kiyā thā
ki maiṅ āp kī aulād ko kabhī nuqsān
nahīṅ pahuṅchāūṅgā. [8]chunāṅche us
ne sāūl kī dāshtā risfā bint ayyāh
ke do beṭoṅ armonī aur mifībosat ko
aur is ke ilāwā sāūl kī beṭī mīrab ke
pāṅch beṭoṅ ko chun liyā. mīrab
barzillī mahūlātī ke beṭe adrī'el kī
bīwī thī. [9]in sāt ādmiyoṅ ko dāūd ne
jibaūniyoṅ ke hawāle kar diyā.
sātoṅ ādmiyoṅ ko mazkūrā pahāṛ
par lāyā gayā. wahāṅ jibaūniyoṅ ne
unheṅ qatl karke rab ke huzūr laṭkā
diyā. wuh sab ek hī din mar gae. us
waqt jau kī fasal kī kaṭāī shurū huī
thī.
[10]tab risfā bint ayyāh sātoṅ lāshoṅ
ke pās gaī aur patthar par apne lie ṭāṭ
kā kapṛā bichhā kar lāshoṅ kī hifāzat
karne lagī. din ke waqt wuh parindoṅ
ko bhagātī aur rāt ke waqt janglī
jānwaroṅ ko lāshoṅ se dūr rakhtī

rahī. wuh bahār ke mausam meṅ
fasal kī kaṭāī ke pahle dinoṅ se le kar
us waqt tak wahāṅ ṭhahrī rahī jab tak
bārish na huī.

11jab dāūd ko mālūm huā ki sāūl
kī dāshtā risfā ne kyā kiyā hai 12-14to
wuh yabīs-jiliād ke bāshindoṅ ke pās
gayā aur un se sāūl aur us ke beṭe
yūnatan kī haḍḍiyoṅ ko le kar sāūl
ke bāp qīs kī qabr meṅ dafnāyā. (jab
filistiyoṅ ne jilbūa ke pahāṛī ilāqe
meṅ isrāīliyoṅ ko shikast dī thī to
unhoṅ ne sāūl aur yūnatan kī lāshoṅ
ko bait-shān ke chauk meṅ laṭkā diyā
thā. tab yabīs-jiliād ke ādmī chorī
chorī wahāṅ ā kar lāshoṅ ko apne pās
le gae the.) dāūd ne jibiā meṅ ab tak
laṭkī sāt lāshoṅ ko bhī utār kar zilā
meṅ qīs kī qabr meṅ dafnāyā. zilā
binyamīn ke qabīle kī ābādī hai.

jab sab kuchh dāūd ke hukm ke
mutābiq kiyā gayā thā to rab ne mulk
ke lie duāeṅ sun līṅ.

filistiyoṅ se jangeṅ

15ek aur bār filistiyoṅ aur isrāīliyoṅ
ke darmiyān jang chhiṛ gaī. dāūd
apnī fauj samet filistiyoṅ se laṛne
ke lie niklā. jab wuh laṛtā laṛtā
niḍhāl ho gayā thā 16to ek filistī ne
us par hamlā kiyā jis kā nām ishbī-
banob thā. yih ādmī deoqāmat mard
rafā kī nasl se thā. us ke pās naī
talwār aur itnā lambā nezā thā ki sirf
us kī pītal kī nok kā wazn taqrīban
sāṛhe 3 kilogrām thā. 17lekin abīshai
bin zarūyāh dauṛ kar dāūd kī madad
karne āyā aur filistī ko mār ḍālā. is ke
bād dāūd ke faujiyoṅ ne qasam khāī,
“āindā āp laṛne ke lie hamāre sāth
nahīṅ nikleṅge. aisā na ho ki isrāīl
kā charāġh bujh jāe.”

18is ke bād isrāīliyoṅ ko jūb ke qarīb
bhī filistiyoṅ se laṛnā paṛā. wahāṅ
sibbakī hūsātī ne deoqāmat mard rafā
kī aulād meṅ se ek ādmī ko mār ḍālā
jis kā nām saf thā.

19jūb ke qarīb ek aur laṛāī chhiṛ gaī.
is ke daurān bait-laham ke ilhanān
bin yāre-urjīm ne jātī jālūt ko maut ke
ghāṭ utār diyā. jālūt kā nezā khaḍḍī
ke shahtīr jaisā baṛā thā. 20ek aur
dafā jāt ke pās laṛāī huī. filistiyoṅ kā
ek faujī jo rafā kī nasl kā thā bahut
lambā thā. us ke hāthoṅ aur pairoṅ
kī chhih chhih ungliyāṅ yānī mil kar
24 ungliyāṅ thīṅ. 21jab wuh isrāīliyoṅ
kā mazāq uṛāne lagā to dāūd ke bhāī
sim’ā ke beṭe yūnatan ne use mār
ḍālā. 22jāt ke yih deoqāmat mard rafā
kī aulād the, aur wuh dāūd aur us ke
faujiyoṅ ke hāthoṅ halāk hue.

dāūd kā gīt

22 jis din rab ne dāūd ko tamām
dushmanoṅ aur sāūl ke hāth
se bachāyā us din bādshāh ne gīt
gāyā,

2“rab merī chaṭān, merā qilā aur
merā najātdahindā hai.

[3]merā ḳhudā merī chaṭān hai jis
meṅ maiṅ panāh letā hūṅ. wuh
merī ḍhāl, merī najāt kā pahāṛ, merā
buland hisār aur merī panāhgāh hai.
tū merā najātdahindā hai jo mujhe
zulm-o-tashaddud se bachātā hai.
[4]maiṅ rab ko pukārtā hūṅ, us
kī tamjīd ho! tab wuh mujhe
dushmanoṅ se chhuṭkārā detā hai.

[5]maut kī maujoṅ ne mujhe gher
liyā, halākat ke sailāb ne mere dil par
dahshat tārī kī.
[6]pātāl ke rassoṅ ne mujhe jakaṛ
liyā, maut ne mere rāste meṅ apne
phande ḍāl die.
[7]jab maiṅ musībat meṅ phaṅs gayā
to maiṅ ne rab ko pukārā. maiṅ ne
madad ke lie apne ḳhudā se faryād
kī to us ne apnī sukūnatgāh se merī
āwāz sunī, merī chīḳheṅ us ke kān
tak pahuṅch gaīṅ.

[8]tab zamīn laraz uṭhī aur
thartharāne lagī, āsmān kī bunyādeṅ
rab ke ġhazab ke sāmne kāṅpne aur
jhūlne lagīṅ.
[9]us kī nāk se dhuāṅ nikal āyā, us ke
muṅh se bhasm karne wāle shole aur
dahakte koele bhaṛak uṭhe.
[10]āsmān ko jhukā kar wuh nāzil
huā. jab utar āyā to us ke pāoṅ ke
nīche andherā hī andherā thā.

[11]wuh karūbī farishte par sawār
huā aur uṛ kar hawā ke paroṅ par
manḍlāne lagā.
[12]us ne andhere ko apnī chhupne
kī jagah banāyā, bārish ke kāle aur
ghane bādal ḳhaime kī tarah apne
irdgird lagāe.
[13]us ke huzūr kī tez raushnī se
sholāzan koele phūṭ nikle.
[14]rab āsmān se kaṛakne lagā, allāh
t'ālā kī āwāz gūṅj uṭhī.
[15]us ne apne tīr chalā die to
dushman titar-bitar ho gae. us kī
bijlī idhar udhar girtī gaī to un meṅ
halchal mach gaī.
[16]rab ne ḍānṭā to samundar kī
wādiyāṅ zāhir huīṅ, jab wuh ġhusse
meṅ garjā to us ke dam ke jhoṅkoṅ se
zamīn kī bunyādeṅ nazar āīṅ.

[17]bulandiyoṅ par se apnā hāth
baṛhā kar us ne mujhe pakaṛ liyā,
gahre pānī meṅ se khaiṅch kar mujhe
nikāl lāyā.
[18]us ne mujhe mere zabardast
dushman se bachāyā, un se jo mujh se
nafrat karte haiṅ, jin par maiṅ ġhālib
na ā sakā.
[19]jis din maiṅ musībat meṅ phaṅs
gayā us din unhoṅ ne mujh par hamlā
kiyā, lekin rab merā sahārā banā
rahā.
[20]us ne mujhe tang jagah se nikāl
kar chhuṭkārā diyā, kyūṅki wuh
mujh se ḳhush thā.

21rab mujhe merī rāstbāzī kā ajr
detā hai. mere hāth sāf haiṅ, is lie
wuh mujhe barkat detā hai.
22kyūṅki maiṅ rab kī rāhoṅ par
chaltā rahā hūṅ, maiṅ badī karne se
apne ḳhudā se dūr nahīṅ huā.
23us ke tamām ahkām mere sāmne
rahe haiṅ, maiṅ us ke farmānoṅ se
nahīṅ haṭā.
24us ke sāmne hī maiṅ be'ilzām
rahā, gunāh karne se bāz rahā hūṅ.
25is lie rab ne mujhe merī rāstbāzī
kā ajr diyā, kyūṅki us kī āṅkhoṅ ke
sāmne hī maiṅ pāk-sāf sābit huā.

26ai allāh, jo wafādār hai us ke
sāth terā sulūk wafādārī kā hai, jo
be'ilzām hai us ke sāth terā sulūk
be'ilzām hai.
27jo pāk hai us ke sāth terā sulūk
pāk hai. lekin jo kajrau hai us ke sāth
terā sulūk bhī kajrawī kā hai.
28tū pasthāloṅ ko najāt detā hai, aur
terī āṅkheṅ maġhrūroṅ par lagī rahtī
haiṅ tāki unheṅ past kareṅ.

29ai rab, tū hī merā charāġh hai,
rab hī mere andhere ko raushan kartā
hai.
30kyūṅki tere sāth maiṅ faujī daste
par hamlā kar saktā, apne ḳhudā ke
sāth dīwār ko phalāṅg saktā hūṅ.

31allāh kī rāh kāmil hai, rab kā
farmān ḳhālis hai. jo bhī us meṅ
panāh le us kī wuh ḍhāl hai.
32kyūṅki rab ke siwā kaun ḳhudā
hai? hamāre ḳhudā ke siwā kaun
chaṭān hai?
33allāh mujhe quwwat se
kamarbastā kartā, wuh merī rāh ko
kāmil kar detā hai.
34wuh mere pāoṅ ko hiran kī sī
phurtī atā kartā, mujhe mazbūtī se
merī bulandiyoṅ par khaṛā kartā hai.
35wuh mere hāthoṅ ko jang karne
kī tarbiyat detā hai. ab mere bāzū
pītal kī kamān ko bhī tān lete haiṅ.

36ai rab, tū ne mujhe apnī najāt
kī ḍhāl baḳhsh dī hai, terī narmī ne
mujhe baṛā banā diyā hai.
37tū mere qadmoṅ ke lie rāstā banā
detā hai, is lie mere ṭaḳhne nahīṅ
ḍagmagāte.
38maiṅ ne apne dushmanoṅ kā
tāqqub karke unheṅ kuchal diyā,
maiṅ bāz na āyā jab tak wuh ḳhatm
na ho gae.
39maiṅ ne unheṅ tabāh karke yūṅ
pāsh pāsh kar diyā ki dubārā uṭh na
sake balki gir kar mere pāoṅ tale paṛe
rahe.
40kyūṅki tū ne mujhe jang karne ke
lie quwwat se kamarbastā kar diyā, tū
ne mere muḳhālifoṅ ko mere sāmne
jhukā diyā.

41 tū ne mere dushmanoṅ ko mere
sāmne se bhagā diyā, aur maiṅ ne
nafrat karne wāloṅ ko tabāh kar diyā.
42 wuh madad ke lie chīḳhte chillāte
rahe, lekin bachāne wālā koī nahīṅ
thā. wuh rab ko pukārte rahe, lekin
us ne jawāb na diyā.
43 maiṅ ne unheṅ chūr chūr karke
gard kī tarah hawā meṅ uṛā diyā.
maiṅ ne unheṅ galī meṅ miṭṭī kī tarah
pāoṅ tale raund kar rezā rezā kar
diyā.

44 tū ne mujhe merī qaum ke
jhagaṛoṅ se bachā kar aqwām par
merī hukūmat qāim rakhī hai. jis
qaum se maiṅ nāwāqif thā wuh merī
ḳhidmat kartī hai.
45 pardesī dabak kar merī
ḳhushāmad karte haiṅ. jūṅ hī maiṅ
bāt kartā hūṅ to wuh merī sunte haiṅ.
46 wuh himmat hār kar kāṅpte hue
apne qiloṅ se nikal āte haiṅ.

47 rab zindā hai! merī chaṭān kī
tamjīd ho! mere ḳhudā kī tāzīm ho
jo merī najāt kī chaṭān hai.
48 wuhī ḳhudā hai jo merā intiqām
letā, aqwām ko mere tābe kar detā
49 aur mujhe mere dushmanoṅ se
chhuṭkārā detā hai. yaqīnan tū mujhe
mere muḳhālifoṅ par sarfarāz kartā,
mujhe zālimoṅ se bachāe rakhtā hai.

50 ai rab, is lie maiṅ aqwām meṅ
terī hamd-o-sanā karūṅga, tere nām
kī tārīf meṅ gīt gāūṅgā.
51 kyūṅki rab apne bādshāh ko baṛī
najāt detā hai, wuh apne masah kie
hue bādshāh dāūd aur us kī aulād par
hameshā tak mehrbān rahegā."

dāūd ke āḳhirī alfāz

23 darj-e-zail dāūd ke āḳhirī
alfāz haiṅ:
"dāūd bin yassī kā farmān jise allāh
ne sarfarāz kiyā, jise yāqūb ke ḳhudā
ne masah karke bādshāh banā diyā
thā, aur jis kī tārīf isrāīl ke gīt karte
haiṅ,
2 rab ke rūh ne merī mārifat bāt kī,
us kā farmān merī zabān par thā.
3 isrāīl ke ḳhudā ne farmāyā, isrāīl
kī chaṭān mujh se hamkalām huī, 'jo
insāf se hukūmat kartā hai, jo allāh kā
ḳhauf mān kar hukmrānī kartā hai,
4 wuh subh kī raushnī kī mānind
hai, us tulū-e-āftāb kī mānind jab
bādal chhāe nahīṅ hote. jab us kī
kirneṅ bārish ke bād zamīn par paṛtī
haiṅ to paude phūṭ nikalte haiṅ.'
5 yaqīnan merā gharānā mazbūtī
se allāh ke sāth hai, kyūṅki us ne
mere sāth abadī ahd bāndhā hai, aisā
ahd jis kā har pahlū munazzam aur
mahfūz hai. wuh merī najāt takmīl
tak pahuṅchāegā aur merī har ārzū
pūrī karegā.

6lekin bedīn ḳhārdār jhāṛiyoṅ kī
mānind haiṅ jo hawā ke jhoṅkoṅ se
idhar udhar bikhar gaī haiṅ. kāṅṭoṅ
kī wajah se koī bhī hāth nahīṅ lagātā.
7log unheṅ lohe ke auzār yā neze ke
daste se jamā karke wahīṅ ke wahīṅ
jalā dete haiṅ."

dāūd ke sūrmā

8darj-e-zail dāūd ke sūrmāoṅ kī
fahrist hai. jo tīn afsar yoāb ke
bhāī abīshai ke ain bād āte the
un meṅ yosheb-bashebat tahkamūnī
pahle nambar par ātā thā. ek bār us
ne apne neze se 800 ādmiyoṅ ko mār
diyā.
9in tīn afsaroṅ meṅ se dūsrī jagah
par ilīazar bin dodo bin aḳhūhī ātā
thā. ek jang meṅ jab unhoṅ ne
filistiyoṅ ko chaileṅj diyā thā aur
isrāīlī bād meṅ pīchhe haṭ gae to
ilīazar dāūd ke sāth 10filistiyoṅ kā
muqābalā kartā rahā. us din wuh
filistiyoṅ ko mārte mārte itnā thak
gayā ki āḳhirkār talwār uṭhā na sakā
balki hāth talwār ke sāth jam gayā.
rab ne us kī mārifat baṛī fath baḳhshī.
bāqī daste sirf lāshoṅ ko lūṭne ke lie
lauṭ āe.
11us ke bād tīsrī jagah par sammā
bin ajī-harārī ātā thā. ek martabā
filistī lahī ke qarīb masūr ke khet
meṅ isrāīl ke ḳhilāf laṛ rahe the.
isrāīlī faujī un ke sāmne bhāgne
lage, 12lekin sammā khet ke darmiyān
tak baṛh gayā aur wahāṅ laṛte laṛte
filistiyoṅ ko shikast dī. rab ne us kī
mārifat baṛī fath baḳhshī.
13-14ek aur jang ke daurān dāūd
adullām ke ġhār ke pahāṛī qile meṅ
thā jabki filistī fauj ne wādī-e-rafāīm
meṅ apnī lashkargāh lagāī thī. un ke
dastoṅ ne bait-laham par bhī qabzā
kar liyā thā. fasal kā mausam thā.
dāūd ke tīs ālā afsaroṅ meṅ se tīn us
se milne āe. 15dāūd ko shadīd pyās
lagī, aur wuh kahne lagā, "kaun mere
lie bait-laham ke darwāze par ke hauz
se kuchh pānī lāegā?" 16yih sun kar
tīnoṅ afsar filistiyoṅ kī lashkargāh
par hamlā karke us meṅ ghus gae
aur laṛte laṛte bait-laham ke hauz tak
pahuṅch gae. us se kuchh pānī bhar
kar wuh use dāūd ke pās le āe. lekin
us ne pīne se inkār kar diyā balki use
qurbānī ke taur par unḍel kar rab ko
pesh kiyā 17aur bolā, "rab na kare ki
maiṅ yih pānī piyūṅ. agar aisā kartā
to un ādmiyoṅ kā ḳhūn pītā jo apnī
jān par khel kar pānī lāe haiṅ." is lie
wuh use pīnā nahīṅ chāhtā thā. yih
in tīn sūrmāoṅ ke zabardast kāmoṅ kī
ek misāl hai.
18-19yoāb bin zarūyāh kā bhāī
abīshai mazkūrā tīn sūrmāoṅ par
muqarrar thā. ek dafā us ne apne
neze se 300 ādmiyoṅ ko mār ḍālā.
tīnoṅ kī nisbat us kī dugnī izzat kī
jātī thī, lekin wuh ḳhud un meṅ ginā
nahīṅ jātā thā.

[20]bināyāh bin yahoyadā bhī
zabardast faujī thā. wuh qabziel kā
rahne wālā thā, aur us ne bahut dafā
apnī mardānagī dikhāī. moāb ke do
baṛe sūrmā us ke hāthoṅ halāk hue.
ek bār jab bahut barf paṛ gaī to us ne
ek hauz meṅ utar kar ek sherbabar
ko mār ḍālā jo us meṅ gir gayā thā.
[21]ek aur mauqe par us kā wāstā ek
deoqāmat misrī se paṛā. misrī ke hāth
meṅ nezā thā jabki us ke pās sirf lāṭhī
thī. lekin bināyāh ne us par hamlā
karke us ke hāth se nezā chhīn liyā
aur use us ke apne hathiyār se mār
ḍālā. [22]aisī bahādurī dikhāne kī binā
par bināyāh bin yahoyadā mazkūrā
tīn ādmiyoṅ ke barābar mashhūr
huā. [23]tīs afsaroṅ ke dīgar mardoṅ
kī nisbat us kī zyādā izzat kī jātī thī,
lekin wuh mazkūrā tīn ādmiyoṅ meṅ
ginā nahīṅ jātā thā. dāūd ne use apne
muhāfizoṅ par muqarrar kiyā.

[24]zail ke ādmī bādshāh ke 30
sūrmāoṅ meṅ shāmil the.

yoāb kā bhāī asāhel, bait-laham kā
ilhanān bin dodo, [25]sammā harodī,
ilīqā harodī, [26]ḳhalis faltī, taqūa kā
īrā bin aqqīs, [27]anatot kā abīazar,
mabūnnī hūsātī, [28]zalmon aḳhūhī,
mahrī natūfātī, [29]halib bin bānā
natūfātī, binyamīnī shahr jibiā kā ittī
bin rībī, [30]bināyāh fir'ātonī, nahle-jās
kā hiddī, [31]abī-albon arbātī, azmāwat
barhūmī, [32-33]iliyahbā sa'ālbūnī, banī
yasīn, yūnatan bin sammā harārī,
aḳhīām bin sarār-harārī, [34]ilīfalat bin
ahasbī mākātī, ilīām bin aḳhītufal
jilonī, [35]hasro karmilī, fārī arbī,
[36]zobāh kā ijāl bin nātan, bānī jādī,
[37]silaq ammonī, yoāb bin zarūyāh kā
silāhbardār nahrī bairotī, [38]īrā itrī,
jarīb itrī [39]aur ūriyāh hittī. ādmiyoṅ
kī kul tādād 37 thī.

dāūd kī mardumshumārī

24 ek bār phir rab ko isrāīl
par ġhussā āyā, aur us ne
dāūd ko unheṅ musībat meṅ ḍālne
par uksā kar us ke zahan meṅ
mardumshumārī karne kā ḳhayāl ḍāl
diyā.

[2]chunāṅche dāūd ne fauj ke
kamāṇḍar yoāb ko hukm diyā, "dān
se le kar bair-sabā tak isrāīl ke
tamām qabīloṅ meṅ se guzarte hue
jang karne ke qābil mardoṅ ko gin
leṅ tāki mālūm ho jāe ki un kī
kul tādād kyā hai." [3]lekin yoāb ne
etirāz kiyā, "ai bādshāh mere āqā,
kāsh rab āp kā ḳhudā āp ke deḳhte
deḳhte faujiyoṅ kī tādād sau gunā
baṛhāe. lekin mere āqā aur bādshāh
un kī mardumshumārī kyūṅ karnā
chāhte haiṅ?" [4]lekin bādshāh yoāb
aur fauj ke baṛe afsaroṅ ke etirāzāt
ke bāwujūd apnī bāt par ḍaṭā rahā.
chunāṅche wuh darbār se rawānā ho
kar isrāīl ke mardoṅ kī fahrist tayyār
karne lage.

5daryā-e-yardan ko ubūr karke
unhoṅ ne aroīr aur wādī-e-arnon ke
bīch ke shahr meṅ shurū kiyā. wahāṅ
se wuh jad aur yāzer se ho kar
6jiliād aur hittiyoṅ ke mulk ke shahr
qādis tak pahuṅche. phir āge baṛhte
baṛhte wuh dān aur saidā ke gird-o-
nawāh ke ilāqe 7aur qilāband shahr
sūr aur hiwwiyoṅ aur kan'āniyoṅ
ke tamām shahroṅ tak pahuṅch gae.
āḳhirkār unhoṅ ne yahūdāh ke junūb
kī mardumshumārī bair-sabā tak kī.

8yūṅ pūre mulk meṅ safar karte
karte wuh 9 mahīnoṅ aur 20 dinoṅ
ke bād yarūshalam wāpas āe. 9yoāb
ne bādshāh ko mardumshumārī kī
pūrī riporṭ pesh kī. isrāīl meṅ talwār
chalāne ke qābil 8 lākh afrād the jabki
yahūdāh ke 5 lākh mard the.

10lekin ab dāūd kā zamīr us ko
malāmat karne lagā. us ne rab se duā
kī, "mujh se sangīn gunāh sarzad huā
hai. ai rab, ab apne ḳhādim kā qusūr
muāf kar. mujh se baṛī hamāqat huī
hai."

11agle din jab dāūd subh ke waqt
uṭhā to us ke ġhaibbīn jād nabī ko rab
kī taraf se paiġhām mil gayā, 12"dāūd
ke pās jā kar use batā denā, 'rab tujhe
tīn sazāeṅ pesh kartā hai. in meṅ se
ek chun le'." 13jād dāūd ke pās gayā
aur use rab kā paiġhām sunā diyā. us
ne sawāl kiyā, "āp kis sazā ko tarjīh
dete haiṅ? apne mulk meṅ sāt sāl ke
daurān kāl? yā yih ki āp ke dushman
āp ko bhagā kar tīn māh tak āp kā
tāqqub karte raheṅ? yā yih ki āp
ke mulk meṅ tīn din tak wabā phail
jāe? dhyān se is ke bāre meṅ socheṅ
tāki maiṅ use āp kā jawāb pahuṅchā
sakūṅ jis ne mujhe bhejā hai."

14dāūd ne jawāb diyā, "hāy, maiṅ
kyā kahūṅ? maiṅ bahut pareshān
hūṅ. lekin ādmiyoṅ ke hāth meṅ
paṛne kī nisbat behtar hai ki maiṅ rab
hī ke hāth meṅ paṛ jāūṅ, kyūṅki us kā
rahm azīm hai."

15tab rab ne isrāīl meṅ wabā
phailne dī. wuh usī subh shurū
huī aur tīn din tak logoṅ ko maut
ke ghāṭ utārtī gaī. shimāl meṅ dān
se le kar junūb meṅ bair-sabā tak
kul 70,000 afrād halāk hue. 16lekin
jab wabā kā farishtā chalte chalte
yarūshalam tak pahuṅch gayā aur
us par hāth uṭhāne lagā to rab ne
logoṅ kī musībat ko dekh kar tars
khāyā aur tabāh karne wāle farishte
ko hukm diyā, "bas kar! ab bāz ā."
us waqt rab kā farishtā wahāṅ khaṛā
thā jahāṅ araunāh yabūsī apnā anāj
gāhtā thā.

17jab dāūd ne farishte ko logoṅ ko
mārte hue dekhā to us ne rab se
iltimās kī, "maiṅ hī ne gunāh kiyā
hai, yih merā hī qusūr hai. in bheṛoṅ
se kyā ġhaltī huī hai? barāh-e-karm
in ko chhoṛ kar mujhe aur mere
ḳhāndān ko sazā de."

18usī din jād dāūd ke pās āyā aur
us se kahā, “araunāh yabūsī kī gāhne
kī jagah ke pās jā kar us par rab
kī qurbāngāh banā le.” 19chunāṅche
dāūd chaṛh kar gāhne kī jagah ke pās
āyā jis tarah rab ne jād kī mārifat
farmāyā thā.
20jab araunāh ne bādshāh aur us ke
darbāriyoṅ ko apnī taraf chaṛhtā huā
dekhā to wuh nikal kar bādshāh ke
sāmne aundhe muṅh jhuk gayā. 21us
ne pūchhā, “mere āqā aur bādshāh
mere pās kyūṅ ā gae.” dāūd ne jawāb
diyā, “maiṅ āp kī gāhne kī jagah
ḳharīdnā chāhtā hūṅ tāki rab ke lie
qurbāngāh tāmīr karūṅ. kyūṅki yih
karne se wabā ruk jāegī.”
22araunāh ne kahā, “mere āqā aur
bādshāh, jo kuchh āp ko achchhā lage
use le kar chaṛhāeṅ. yih bail bhasm
hone wālī qurbānī ke lie hāzir haiṅ.
aur anāj ko gāhne aur bailoṅ ko jotne
kā sāmān qurbāngāh par rakh kar
jalā deṅ. 23bādshāh salāmat, maiṅ
ḳhushī se āp ko yih sab kuchh de detā
hūṅ. duā hai ki āp rab apne ḳhudā ko
pasand āeṅ.”
24lekin bādshāh ne inkār kiyā,
“nahīṅ, maiṅ zarūr har chīz kī pūrī
qīmat adā karūṅga. maiṅ rab apne
ḳhudā ko aisī koī bhasm hone wālī
qurbānī pesh nahīṅ karūṅga jo mujhe
muft meṅ mil jāe.”
chunāṅche dāūd ne bailoṅ samet
gāhne kī jagah chāṅdī ke 50 sikkoṅ
ke iwaz ḳharīd lī. 25us ne wahāṅ rab
kī tāzīm meṅ qurbāngāh tāmīr karke
us par bhasm hone wālī aur salāmatī
kī qurbāniyāṅ chaṛhāīṅ. tab rab ne
mulk ke lie duā sun kar wabā ko rok
diyā.

1-salātīn

adūniyāh kī sāzish

1 dāūd bādshāh bahut būṛhā ho
chukā thā. use hameshā sardī
lagtī thī, aur us par mazīd bistar ḍālne
se koī fāidā na hotā thā. 2yih dekh
kar mulāzimoṅ ne bādshāh se kahā,
“agar ijāzat ho to ham bādshāh ke lie
ek naujawān kuṅwārī ḍhūnḍ leṅ jo āp
kī ḳhidmat meṅ hāzir rahe aur āp kī
dekh-bhāl kare. laṛkī āp ke sāth leṭ
kar āp ko garm rakhe.” 3chunāṅche
wuh pūre mulk meṅ kisī ḳhūbsūrat
laṛkī kī talāsh karne lage. ḍhūṅḍte
ḍhūṅḍte abīshāg shūnīmī ko chun
kar bādshāh ke pās lāyā gayā. 4ab
se wuh us kī ḳhidmat meṅ hāzir hotī
aur us kī dekh-bhāl kartī rahī. laṛkī
nihāyat ḳhūbsūrat thī, lekin bādshāh
ne kabhī us se sohbat na kī.

5-6un dinoṅ meṅ adūniyāh bādshāh
banane kī sāzish karne lagā. wuh
dāūd kī bīwī hajjīt kā beṭā thā. yūṅ
wuh abīsalūm kā sautelā bhāī aur us
ke marne par dāūd kā sab se baṛā beṭā
thā. shakl-o-sūrat ke lihāz se log us kī
baṛī tārīf kiyā karte the, aur bachpan
se us ke bāp ne use kabhī nahīṅ
ḍānṭā thā ki tū kyā kar rahā hai. ab
adūniyāh apne āp ko logoṅ ke sāmne
pesh karke elān karne lagā, “maiṅ hī
bādshāh banūṅgā.” is maqsad ke taht
us ne apne lie rath aur ghoṛe ḳharīd
kar 50 ādmiyoṅ ko rakh liyā tāki wuh
jahāṅ bhī jāe us ke āge āge chalte
raheṅ. 7us ne yoāb bin zarūyāh aur
abiyātar imām se bāt kī to wuh us ke
sāthī ban kar us kī himāyat karne ke
lie tayyār hue. 8lekin sadoq imām,
bināyāh bin yahoyadā aur nātan nabī
us ke sāth nahīṅ the, na simaī, re’ī yā
dāūd ke muhāfiz.

9ek din adūniyāh ne ain-rājil
chashme ke qarīb kī chaṭān zuhlat
ke pās ziyāfat kī. kāfī bheṛ-bakriyāṅ,
gāy-bail aur moṭe-tāze bachhṛe zabah
kie gae. adūniyāh ne bādshāh
ke tamām beṭoṅ aur yahūdāh ke
tamām shāhī afsaroṅ ko dāwat dī

thī. [10]kuchh logoṅ ko jān-būjh kar
is meṅ shāmil nahīṅ kiyā gayā thā.
un meṅ us kā bhāī sulaimān, nātan
nabī, bināyāh aur dāūd ke muhāfiz
shāmil the.

**dāūd sulaimān ko bādshāh
qarār detā hai**

[11]tab nātan sulaimān kī māṅ bat-
sabā se milā aur bolā, "kyā yih ḳhabar
āp tak nahīṅ pahuṅchī ki hajjīt ke
beṭe adūniyāh ne apne āp ko bādshāh
banā liyā hai? aur hamāre āqā dāūd
ko is kā ilm tak nahīṅ! [12]āp kī
aur āp ke beṭe sulaimān kī zindagī
baṛe ḳhatre meṅ hai. is lie lāzim
hai ki āp mere mashware par fauran
amal kareṅ. [13]dāūd bādshāh ke
pās jā kar use batā denā, 'ai mere
āqā aur bādshāh, kyā āp ne qasam
khā kar mujh se wādā nahīṅ kiyā
thā ki terā beṭā sulaimān mere bād
taḳhtnashīn hogā? to phir adūniyāh
kyūṅ bādshāh ban gayā hai?' [14]āp kī
bādshāh se guftgū abhī ḳhatm nahīṅ
hogī ki maiṅ dāḳhil ho kar āp kī bāt
kī tasdīq karūṅga."

[15]bat-sabā fauran bādshāh ke pās
gaī jo sone ke kamre meṅ leṭā huā
thā. us waqt to wuh bahut umrrasīdā
ho chukā thā, aur abīshāg us kī dekh-
bhāl kar rahī thī. [16]bat-sabā kamre
meṅ dāḳhil ho kar bādshāh ke sāmne
muṅh ke bal jhuk gaī. dāūd ne
pūchhā, "kyā bāt hai?" [17]bat-sabā
ne kahā, "mere āqā, āp ne to rab
apne ḳhudā kī qasam khā kar mujh se
wādā kiyā thā ki terā beṭā sulaimān
mere bād taḳhtnashīn hogā. [18]lekin
ab adūniyāh bādshāh ban baiṭhā hai
aur mere āqā aur bādshāh ko is kā ilm
tak nahīṅ. [19]us ne ziyāfat ke lie bahut
se gāy-bail, moṭe-tāze bachhṛe aur
bheṛ-bakriyāṅ zabah karke tamām
shahzādoṅ ko dāwat dī hai. abiyātar
imām aur fauj kā kamāṇḍar yoāb
bhī in meṅ shāmil haiṅ, lekin āp
ke ḳhādim sulaimān ko dāwat nahīṅ
milī. [20]ai bādshāh mere āqā, is
waqt tamām isrāīl kī āṅkheṅ āp par
lagī haiṅ. sab āp se yih jānane ke
lie taṛapte haiṅ ki āp ke bād kaun
taḳhtnashīn hogā. [21]agar āp ne jald
hī qadam na uṭhāyā to āp ke kūch
kar jāne ke fauran bād maiṅ aur merā
beṭā adūniyāh kā nishānā ban kar
mujrim ṭhahreṅge."

[22-23]bat-sabā abhī bādshāh se bāt
kar hī rahī thī ki dāūd ko ittilā
dī gaī ki nātan nabī āp se milne
āyā hai. nabī kamre meṅ dāḳhil
ho kar bādshāh ke sāmne aundhe
muṅh jhuk gayā. [24]phir us ne kahā,
"mere āqā, lagtā hai ki āp is haq
meṅ haiṅ ki adūniyāh āp ke bād
taḳhtnashīn ho. [25]kyūṅki āj us ne
ain-rājil jā kar bahut se gāy-bail,
moṭe-tāze bachhṛe aur bheṛ-bakriyoṅ
ko zabah kiyā hai. ziyāfat ke lie us
ne tamām shahzādoṅ, tamām faujī

afsaroṅ aur abiyātar imām ko dāwat
dī hai. is waqt wuh us ke sāth khānā
khā khā kar aur mai pī pī kar nārā
lagā rahe haiṅ, ‘adūniyāh bādshāh
zindābād!’ 26kuchh logoṅ ko jān-būjh
kar dāwat nahīṅ dī. un meṅ maiṅ āp
kā ḳhādim, sadoq imām, bināyāh bin
yahoyadā aur āp kā ḳhādim sulaimān
bhī shāmil haiṅ. 27mere āqā, kyā āp
ne wāqaī is kā hukm diyā hai? kyā
āp ne apne ḳhādimoṅ ko ittilā die
baġhair faislā kiyā hai ki yih shaḳhs
bādshāh banegā?”

28jawāb meṅ dāūd ne kahā, “bat-
sabā ko bulāeṅ!” wuh wāpas āī
aur bādshāh ke sāmne khaṛī ho gaī.
29bādshāh bolā, “rab kī hayāt kī
qasam jis ne fidyā de kar mujhe
har musībat se bachāyā hai, 30āp
kā beṭā sulaimān mere bād bādshāh
hogā balki āj hī mere taḳht par baiṭh
jāegā. hāṅ, āj hī maiṅ wuh wādā
pūrā karūṅga jo maiṅ ne rab isrāīl ke
ḳhudā kī qasam khā kar āp se kiyā
thā.” 31yih sun kar bat-sabā aundhe
muṅh jhuk gaī aur kahā, “merā mālik
dāūd bādshāh zindābād!”

32phir dāūd ne hukm diyā, “sadoq
imām, nātan nabī aur bināyāh bin
yahoyadā ko bulā lāeṅ.” tīnoṅ āe 33to
bādshāh un se muḳhātib huā, “mere
beṭe sulaimān ko mere ḳhachchar par
biṭhāeṅ. phir mere afsaroṅ ko sāth le
kar use jaihūn chashme tak pahuṅchā
deṅ. 34wahāṅ sadoq aur nātan use
masah karke isrāīl kā bādshāh banā
deṅ. narsinge ko bajā bajā kar nārā
lagānā, ‘sulaimān bādshāh zindābād!’
35is ke bād mere beṭe ke sāth yahāṅ
wāpas ā jānā. wuh mahal meṅ dāḳhil
ho kar mere taḳht par baiṭh jāe aur
merī jagah hukūmat kare, kyūṅki
maiṅ ne use isrāīl aur yahūdāh kā
hukmrān muqarrar kiyā hai.”

36bināyāh bin yahoyadā ne jawāb
diyā, “āmīn, aisā hī ho! rab mere
āqā kā ḳhudā is faisle par apnī
barkat de. 37aur jis tarah rab āp ke
sāth rahā usī tarah wuh sulaimān
ke sāth bhī ho, balki wuh us ke
taḳht ko āp ke taḳht se kahīṅ zyādā
sarbuland kare!” 38phir sadoq imām,
nātan nabī, bināyāh bin yahoyadā aur
bādshāh ke muhāfiz karetiyoṅ aur
faletiyoṅ ne sulaimān ko bādshāh ke
ḳhachchar par biṭhā kar use jaihūn
chashme tak pahuṅchā diyā. 39sadoq
ke pās tel se bharā menḍhe kā
wuh sīṅg thā jo muqaddas ḳhaime
meṅ paṛā rahtā thā. ab us ne yih
tel le kar sulaimān ko masah kiyā.
phir narsingā bajāyā gayā aur log
mil kar nārā lagāne lage, “sulaimān
bādshāh zindābād! sulaimān bādshāh
zindābād!” 40tamām log bāṅsrī bajāte
aur ḳhushī manāte hue sulaimān ke
pīchhe chalne lage. jab wuh dubārā
yarūshalam meṅ dāḳhil huā to itnā
shor thā ki zamīn laraz uṭhī.

adūniyāh kī shikast

41logoṅ kī yih āwāzeṅ adūniyāh aur
us ke mehmānoṅ tak bhī pahuṅch
gaiṅ. thoṛī der pahle wuh khāne se
fāriġh hue the. narsinge kī āwāz sun
kar yoāb chaunk uṭhā aur pūchhā,
"yih kyā hai? shahr se itnā shor kyūṅ
sunāī de rahā hai?" 42wuh abhī yih
bāt kar hī rahā thā ki abiyātar kā beṭā
yūnatan pahuṅch gayā. yoāb bolā,
"hamāre pās āeṅ. āp jaise lāiq ādmī
achchhī ḳhabar le kar ā rahe hoṅge."
43yūnatan ne jawāb diyā, "afsos,
aisā nahīṅ hai. hamāre āqā dāūd
bādshāh ne sulaimān ko bādshāh
banā diyā hai. 44us ne use sadoq
imām, nātan nabī, bināyāh bin
yahoyadā aur bādshāh ke muhāfiz
karetiyoṅ aur faletiyoṅ ke sāth
jaihūn chashme ke pās bhej diyā
hai. sulaimān bādshāh ke ḳhachchar
par sawār thā. 45jaihūn chashme ke
pās sadoq imām aur nātan nabī ne
use masah karke bādshāh banā diyā.
phir wuh ḳhushī manāte hue shahr
meṅ wāpas chale gae. pūre shahr
meṅ halchal mach gaī. yihī wuh
shor hai jo āp ko sunāī de rahā hai.
46ab sulaimān taḳht par baiṭh chukā
hai, 47aur darbārī hamāre āqā dāūd
bādshāh ko mubārakbād dene ke lie
us ke pās pahuṅch gae haiṅ. wuh
kah rahe haiṅ, 'āp kā ḳhudā kare ki
sulaimān kā nām āp ke nām se bhī
zyādā mashhūr ho jāe. us kā taḳht
āp ke taḳht se kahīṅ zyādā sarbuland
ho.' bādshāh ne apne bistar par jhuk
kar allāh kī parastish kī 48aur kahā,
'rab isrāīl ke ḳhudā kī tamjīd ho jis ne
mere beṭoṅ meṅ se ek ko merī jagah
taḳht par biṭhā diyā hai. us kā shukr
hai ki maiṅ apnī āṅkhoṅ se yih dekh
sakā'."
49yūnatan ke muṅh se yih ḳhabar
sun kar adūniyāh ke tamām mehmān
ghabrā gae. sab uṭh kar chāroṅ
taraf muntashir ho gae. 50adūniyāh
sulaimān se ḳhauf khā kar muqaddas
ḳhaime ke pās gayā aur qurbāngāh
ke sīṅgoṅ se lipaṭ gayā. 51kisī ne
sulaimān ke pās jā kar use ittilā dī,
"adūniyāh ko sulaimān bādshāh se
ḳhauf hai, is lie wuh qurbāngāh ke
sīṅgoṅ se lipṭe hue kah rahā hai,
'sulaimān bādshāh pahle qasam khāe
ki wuh mujhe maut ke ghāṭ nahīṅ
utāregā'." 52sulaimān ne wādā kiyā,
"agar wuh lāiq sābit ho to us kā ek bāl
bhī bīkā nahīṅ hogā. lekin jab bhī us
meṅ badī pāī jāe wuh zarūr maregā."
53sulaimān ne apne logoṅ ko
adūniyāh ke pās bhej diyā tāki wuh
use bādshāh ke pās pahuṅchāeṅ.
adūniyāh āyā aur sulaimān ke sāmne
aundhe muṅh jhuk gayā. sulaimān
bolā, "apne ghar chale jāo!"

dāūd kī āḳhirī hidāyāt

2 jab dāūd ko mahsūs huā ki kūch
kar jāne kā waqt qarīb hai to

us ne apne beṭe sulaimān ko hidāyat
kī, 2“ab maiṅ wahāṅ jā rahā hūṅ
jahāṅ duniyā ke har shaḳhs ko jānā
hotā hai. chunāṅche mazbūt hoṅ aur
mardānagī dikhāeṅ. 3jo kuchh rab āp
kā ḳhudā āp se chāhtā hai wuh kareṅ
aur us kī rāhoṅ par chalte raheṅ.
allāh kī sharīat meṅ darj har hukm
aur hidāyat par pūre taur par amal
kareṅ. phir jo kuchh bhī kareṅge aur
jahāṅ bhī jāeṅge āp ko kāmyābī nasīb
hogī. 4phir rab mere sāth apnā wādā
pūrā karegā. kyūṅki us ne farmāyā
hai, ‘agar terī aulād apne chāl-chalan
par dhyān de kar pūre dil-o-jān se
merī wafādār rahe to isrāīl par us kī
hukūmat hameshā tak qāim rahegī.’

5do ek aur bāteṅ bhī haiṅ. āp ko
ḳhūb mālūm hai ki yoāb bin zarūyāh
ne mere sāth kaisā sulūk kiyā hai.
isrāīl ke do kamāṇḍaroṅ abinair bin
nair aur amāsā bin yatar ko us ne
qatl kiyā. jab jang nahīṅ thī us ne
jang kā ḳhūn bahā kar apnī peṭī aur
jūtoṅ ko bequsūr ḳhūn se ālūdā kar
liyā hai. 6us ke sāth wuh kuchh kareṅ
jo āp ko munāsib lage. yoāb būṛhā
to hai, lekin dhyān deṅ ki wuh tabaī
maut na mare. 7tāham barzillī jiliādī
ke beṭoṅ par mehrbānī kareṅ. wuh
āp kī mez ke mustaqil mehmān raheṅ,
kyūṅki unhoṅ ne mere sāth bhī aisā
hī sulūk kiyā jab maiṅ ne āp ke bhāī
abīsalūm kī wajah se yarūshalam se
hijrat kī. 8bahūrīm ke binyamīnī
simaī bin jīrā par bhī dhyān deṅ. jis
din maiṅ hijrat karte hue mahanāim
se guzar rahā thā to us ne mujh par
lānateṅ bhejīṅ. lekin merī wāpasī
par wuh daryā-e-yardan par mujh se
milne āyā aur maiṅ ne rab kī qasam
khā kar us se wādā kiyā ki use maut
ke ghāṭ nahīṅ utārūṅga. 9lekin āp us
kā jurm nazarandāz na kareṅ balki us
kī munāsib sazā deṅ. āp dānishmand
haiṅ, is lie āp zarūr sazā dene kā koī
na koī tarīqā ḍhūnḍ nikāleṅge. wuh
būṛhā to hai, lekin dhyān deṅ ki wuh
tabaī maut na mare.”

10phir dāūd mar kar apne bāpdādā
se jā milā. use yarūshalam ke us
hisse meṅ dafn kiyā gayā jo ‘dāūd
kā shahr’ kahlātā hai. 11wuh kul 40
sāl tak isrāīl kā bādshāh rahā, sāt sāl
habrūn meṅ aur 33 sāl yarūshalam
meṅ. 12sulaimān apne bāp dāūd ke
bād taḳhtnashīn huā. us kī hukūmat
mazbūtī se qāim huī.

adūniyāh kī maut

13ek din dāūd kī bīwī hajjīt kā beṭā
adūniyāh sulaimān kī māṅ bat-sabā
ke pās āyā. bat-sabā ne pūchhā,
“kyā āp amnpasand irādā rakh kar
āe haiṅ?” adūniyāh bolā, “jī, 14balki
merī āp se guzārish hai.”

bat-sabā ne jawāb diyā, “to phir
batāeṅ!” 15adūniyāh ne kahā, “āp
to jāntī haiṅ ki asal meṅ bādshāh
banane kā haq merā thā. aur yih

tamām isrāīl kī tawaqqo bhī thī. lekin
ab to hālāt badal gae haiṅ. merā bhāī
bādshāh ban gayā hai, kyūṅki yihī
rab kī marzī thī. [16]ab merī āp se
darḳhwāst hai. is se inkār na kareṅ."
bat-sabā bolī, "batāeṅ." [17]adūniyāh
ne kahā, "maiṅ abīshāg shūnīmī se
shādī karnā chāhtā hūṅ. barāh-e-
karm sulaimān bādshāh ke sāmne
merī sifārish kareṅ tāki bāt ban jāe.
agar āp bāt kareṅ to wuh inkār nahīṅ
karegā." [18]bat-sabā rāzī huī, "chaleṅ,
ṭhīk hai. maiṅ āp kā yih muāmalā
bādshāh ko pesh karūṅgī."

[19]chunāṅche bat-sabā sulaimān
bādshāh ke pās gaī tāki use adūniyāh
kā muāmalā pesh kare. jab darbār
meṅ pahuṅchī to bādshāh uṭh kar us
se milne āyā aur us ke sāmne jhuk
gayā. phir wuh dubārā taḳht par
baiṭh gayā aur hukm diyā ki māṅ
ke lie bhī taḳht rakhā jāe. bādshāh
ke dahne hāth baiṭh kar [20]us ne
apnā muāmalā pesh kiyā, "merī āp
se ek chhoṭī sī guzārish hai. is se
inkār na kareṅ." bādshāh ne jawāb
diyā, "ammī, batāeṅ apnī bāt, maiṅ
inkār nahīṅ karūṅga." [21]bat-sabā
bolī, "apne bhāī adūniyāh ko abīshāg
shūnīmī se shādī karne deṅ."

[22]yih sun kar sulaimān bhaṛak
uṭhā, "adūniyāh kī abīshāg se shādī!!
yih kaisī bāt hai jo āp pesh kar rahī
haiṅ? agar āp yih chāhtī haiṅ to
kyūṅ na barāh-e-rāst taqāzā kareṅ
ki adūniyāh merī jagah taḳht par
baiṭh jāe. āḳhir wuh merā baṛā bhāī
hai, aur abiyātar imām aur yoāb bin
zarūyāh bhī us kā sāth de rahe haiṅ."
[23]phir sulaimān bādshāh ne rab kī
qasam khā kar kahā, "is darḳhwāst
se adūniyāh ne apnī maut par muhr
lagāī hai. allāh mujhe saḳht sazā
de agar maiṅ use maut ke ghāṭ na
utārūṅ. [24]rab kī qasam jis ne merī
tasdīq karke mujhe mere bāp dāūd ke
taḳht par biṭhā diyā aur apne wāde ke
mutābiq mere lie ghar tāmīr kiyā hai,
adūniyāh ko āj hī marnā hai!"

[25]phir sulaimān bādshāh ne
bināyāh bin yahoyadā ko hukm diyā
ki wuh adūniyāh ko maut ke ghāṭ
utār de. chunāṅche wuh niklā aur
use mār ḍālā.

yoāb aur abiyātar kī sazā

[26]abiyātar imām se bādshāh ne
kahā, "ab yahāṅ se chale jāeṅ. anatot
meṅ apne ghar meṅ raheṅ aur wahāṅ
apnī zamīneṅ saṅbhāleṅ. go āp sazā-
e-maut ke lāiq haiṅ to bhī maiṅ is
waqt āp ko nahīṅ mār dūṅgā, kyūṅki
āp mere bāp dāūd ke sāmne rab qādir-
e-mutlaq ke ahd kā sandūq uṭhāe har
jagah un ke sāth gae. āp mere bāp
ke tamām taqlīfdih aur mushkiltarīn
lamhāt meṅ sharīk rahe haiṅ." [27]yih
kah kar sulaimān ne abiyātar kā rab
ke huzūr imām kī ḳhidmat saranjām
dene kā haq mansūḳh kar diyā. yūṅ

rab kī wuh peshgoī pūrī huī jo us ne
sailā meṅ elī ke gharāne ke bāre meṅ
kī thī.

[28]yoāb ko jald hī patā chalā ki
adūniyāh aur abiyātar se kyā kuchh
huā hai. wuh abīsalūm kī sāzishoṅ
meṅ to sharīk nahīṅ huā thā lekin
bād meṅ adūniyāh kā sāthī ban gayā
thā. is lie ab wuh bhāg kar rab ke
muqaddas ḳhaime meṅ dāḳhil huā
aur qurbāngāh ke sīṅgoṅ ko pakaṛ
liyā. [29]sulaimān bādshāh ko ittilā dī
gaī, "yoāb bhāg kar rab ke muqaddas
ḳhaime meṅ gayā hai. ab wuh wahāṅ
qurbāngāh ke pās khaṛā hai." yih
sun kar sulaimān ne bināyāh bin
yahoyadā ko hukm diyā, "jāo, yoāb
ko mār do!"

[30]bināyāh rab ke ḳhaime meṅ jā
kar yoāb se muḳhātib huā, "bādshāh
farmātā hai ki ḳhaime se nikal āo!"
lekin yoāb ne jawāb diyā, "nahīṅ,
agar marnā hai to yihīṅ marūṅga."
bināyāh bādshāh ke pās wāpas āyā
aur use yoāb kā jawāb sunāyā. [31]tab
bādshāh ne hukm diyā, "chalo, us kī
marzī! use wahīṅ mār kar dafn kar
do tāki maiṅ aur mere bāp kā gharānā
un qatloṅ ke jawābdih na ṭhahreṅ jo
us ne bilāwajah kie haiṅ. [32]rab use
un do ādmiyoṅ ke qatl kī sazā de jo
us se kahīṅ zyādā sharīf aur achchhe
the yānī isrāīlī fauj kā kamānḍar
abinair bin nair aur yahūdāh kī fauj
kā kamānḍar amāsā bin yatar. yoāb
ne donoṅ ko talwār se mār ḍālā,
hālāṅki mere bāp ko is kā ilm nahīṅ
thā. [33]yoāb aur us kī aulād hameshā
tak in qatloṅ ke qusūrwār ṭhahreṅ.
lekin rab dāūd, us kī aulād, gharāne
aur taḳht ko hameshā tak salāmatī atā
kare."

[34]tab bināyāh ne muqaddas ḳhaime
meṅ jā kar yoāb ko mār diyā. use
yahūdāh ke bayābān meṅ us kī apnī
zamīn meṅ dafnā diyā gayā. [35]yoāb
kī jagah bādshāh ne bināyāh bin
yahoyadā ko fauj kā kamānḍar banā
diyā. abiyātar kā uhdā us ne sadoq
imām ko de diyā.

simaī kī maut

[36]is ke bād bādshāh ne simaī ko
bulā kar use hukm diyā, "yahāṅ
yarūshalam meṅ apnā ghar banā kar
rahnā. āindā āp ko shahr se nikalne
kī ijāzat nahīṅ hai, ḳhwāh āp kahīṅ
bhī jānā chāheṅ. [37]yaqīn jāneṅ ki
jūṅ hī āp shahr ke darwāze se nikal
kar wādī-e-qidron ko pār kareṅge to
āp ko mār diyā jāegā. tab āp ḳhud
apnī maut ke zimmādār ṭhahreṅge."
[38]simaī ne jawāb diyā, "ṭhīk hai, jo
kuchh mere āqā ne farmāyā hai maiṅ
karūṅga."

simaī der tak bādshāh ke hukm ke
mutābiq yarūshalam meṅ rahā. [39]tīn
sāl yūṅ hī guzar gae. lekin ek din us
ke do ġhulām bhāg gae. chalte chalte
wuh jāt ke bādshāh akīs bin mākā ke

pās pahuṅch gae. kisī ne simaī ko
ittilā dī, “āp ke ġhulām jāt meṅ ṭhahre
hue haiṅ.” 40wuh fauran apne gadhe
par zīn kas kar ġhulāmoṅ ko ḍhūṅḍne
ke lie jāt meṅ akīs ke pās chalā gayā.
donoṅ ġhulām ab tak wahīṅ the to
simaī unheṅ pakaṛ kar yarūshalam
wāpas le āyā.

41sulaimān ko ḳhabar milī ki simaī
jāt jā kar lauṭ āyā hai. 42tab us ne
use bulā kar pūchhā, “kyā maiṅ ne
āp ko āgāh karke nahīṅ kahā thā ki
yaqīn jāneṅ ki jūṅ hī āp yarūshalam
se nikleṅge āp ko mār diyā jāegā,
ḳhwāh āp kahīṅ bhī jānā chāheṅ. aur
kyā āp ne jawāb meṅ rab kī qasam
khā kar nahīṅ kahā thā, ‘ṭhīk hai,
maiṅ aisā hī karūṅga?’ 43lekin ab āp
ne apnī qasam toṛ kar mere hukm
kī ḳhilāfwarzī kī hai. yih āp ne
kyūṅ kiyā hai?” 44phir bādshāh ne
kahā, “āp ḳhūb jānte haiṅ ki āp ne
mere bāp dāūd ke sāth kitnā burā
sulūk kiyā. ab rab āp ko is kī sazā
degā. 45lekin sulaimān bādshāh ko
wuh barkat detā rahegā, aur dāūd
kā taḳht rab ke huzūr abad tak qāim
rahegā.”

46phir bādshāh ne bināyāh bin
yahoyadā ko hukm diyā ki wuh simaī
ko mār de. bināyāh ne use bāhar le jā
kar talwār se mār diyā. yūṅ sulaimān
kī isrāīl par hukūmat mazbūt ho gaī.

sulaimān rab se hikmat māṅgtā hai

3 sulaimān fir’aun kī beṭī se shādī
karke misrī bādshāh kā dāmād
ban gayā. shurū meṅ us kī bīwī shahr
ke us hisse meṅ rahtī thī jo ‘dāūd kā
shahr’ kahlātā thā. kyūṅki us waqt
nayā mahal, rab kā ghar aur shahr kī
fasīl zer-e-tāmīr the.

2un dinoṅ meṅ rab ke nām kā ghar
tāmīr nahīṅ huā thā, is lie isrāīlī apnī
qurbāniyāṅ muḳhtalif ūṅchī jaghoṅ
par chaṛhāte the. 3sulaimān rab se
pyār kartā thā aur is lie apne bāp
dāūd kī tamām hidāyāt ke mutābiq
zindagī guzārtā thā. lekin wuh bhī
jānwaroṅ kī apnī qurbāniyāṅ aur
baḳhūr aise hī maqāmoṅ par rab ko
pesh kartā thā.

4ek din bādshāh jibaūn gayā
aur wahāṅ bhasm hone wālī 1,000
qurbāniyāṅ chaṛhāīṅ, kyūṅki us
shahr kī ūṅchī jagah qurbāniyāṅ
chaṛhāne kā sab se aham markaz thī.
5jab wuh wahāṅ ṭhahrā huā thā to
rab ḳhwāb meṅ us par zāhir huā aur
farmāyā, “terā dil kyā chāhtā hai?
mujhe batā de to maiṅ terī ḳhwāhish
pūrī karūṅga.”

6sulaimān ne jawāb diyā, “tū mere
bāp dāūd par baṛī mehrbānī kar
chukā hai. wajah yih thī ki terā
ḳhādim wafādārī, insāf aur ḳhulūsdilī
se tere huzūr chaltā rahā. terī us
par mehrbānī āj tak jārī rahī hai,
kyūṅki tū ne us kā beṭā us kī jagah

taḳhtnashīn kar diyā hai. 7ai rab mere
ḳhudā, tū ne apne ḳhādim ko mere
bāp dāūd kī jagah taḳht par biṭhā
diyā hai. lekin maiṅ abhī chhoṭā
bachchā hūṅ jise apnī zimmādāriyāṅ
sahīh taur par saṅbhālne kā tajribā
nahīṅ huā. 8to bhī tere ḳhādim ko terī
chunī huī qaum ke bīch meṅ khaṛā
kiyā gayā hai, itnī azīm qaum ke
darmiyān ki use ginā nahīṅ jā saktā.
9chunāṅche mujhe sunane wālā dil
atā farmā tāki maiṅ terī qaum kā insāf
karūṅ aur sahīh aur ġhalat bātoṅ meṅ
imtiyāz kar sakūṅ. kyūṅki kaun terī
is azīm qaum kā insāf kar saktā hai?"
10sulaimān kī yih darḳhwāst rab
ko pasand āī, 11is lie us ne jawāb
diyā, "maiṅ ḳhush hūṅ ki tū ne na
umr kī darāzī, na daulat aur na apne
dushmanoṅ kī halākat balki imtiyāz
karne kī salāhiyat māṅgī hai tāki
sun kar insāf kar sake. 12is lie
maiṅ terī darḳhwāst pūrī karke tujhe
itnā dānishmand aur samajhdār banā
dūṅgā ki utnā na māzī meṅ koī thā,
na mustaqbil meṅ kabhī koī hogā.
13balki tujhe wuh kuchh bhī de dūṅgā
jo tū ne nahīṅ māṅgā, yānī daulat aur
izzat. tere jīte jī koī aur bādshāh tere
barābar nahīṅ pāyā jāegā. 14agar tū
merī rāhoṅ par chaltā rahe aur apne
bāp dāūd kī tarah mere ahkām ke
mutābiq zindagī guzāre to phir maiṅ
terī umr darāz karūṅga."
15sulaimān jāg uṭhā to mālūm huā
ki maiṅ ne ḳhwāb dekhā hai. wuh
yarūshalam ko wāpas chalā gayā aur
rab ke ahd ke sandūq ke sāmne khaṛā
huā. wahāṅ us ne bhasm hone wālī
aur salāmatī kī qurbāniyāṅ pesh kīṅ,
phir baṛī ziyāfat kī jis meṅ tamām
darbārī sharīk hue.

do kasbiyoṅ ke bachche ke bāre meṅ sulaimān kā faislā

16ek din do kasbiyāṅ bādshāh ke
pās āīṅ. 17ek bāt karne lagī, "mere
āqā, ham donoṅ ek hī ghar meṅ bastī
haiṅ. kuchh der pahle is kī maujūdagī
meṅ ghar meṅ mere bachchā paidā
huā. 18do din ke bād is ke bhī bachā
huā. ham akelī hī thīṅ, hamāre siwā
ghar meṅ koī aur nahīṅ thā. 19ek rāt
ko merī sāthī kā bachchā mar gayā.
māṅ ne sote meṅ karwaṭeṅ badalte
badalte apne bachche ko dabā diyā
thā. 20rātoṅ rāt ise mālūm huā ki beṭā
mar gayā hai. maiṅ abhī gahrī nīnd
so rahī thī. yih dekh kar is ne mere
bachche ko uṭhāyā aur apne murde
beṭe ko merī god meṅ rakh diyā. phir
wuh mere beṭe ke sāth so gaī. 21subh
ke waqt jab maiṅ apne beṭe ko dūdh
pilāne ke lie uṭhī to dekhā ki us se
jān nikal gaī hai. lekin jab din mazīd
chaṛhā aur maiṅ ġhaur se use dekh
sakī to kyā deḳhtī hūṅ ki yih wuh
bachchā nahīṅ hai jise maiṅ ne janm
diyā hai!"

22dūsrī aurat ne us kī bāt kāṭ kar
kahā, “hargiz nahīṅ! yih jhūṭ hai.
merā beṭā zindā hai aur terā to mar
gayā hai.” pahlī aurat chīḳh uṭhī,
“kabhī bhī nahīṅ! zindā bachchā
merā aur murdā bachchā terā hai.”
aisī bāteṅ karte karte donoṅ bādshāh
ke sāmne jhagaṛtī rahīṅ.
23phir bādshāh bolā, “sīdhī sī bāt
yih hai ki donoṅ hī dāwā kartī haiṅ
ki zindā bachchā merā hai aur murdā
bachchā dūsrī kā hai. 24ṭhīk hai, phir
mere pās talwār le āeṅ!” us ke pās
talwār lāī gaī. 25tab us ne hukm
diyā, “zindā bachche ko barābar ke do
hissoṅ meṅ kāṭ kar har aurat ko ek ek
hissā de deṅ.” 26yih sun kar bachche
kī haqīqī māṅ ne jis kā dil apne beṭe
ke lie taṛaptā thā bādshāh se iltimās
kī, “nahīṅ mere āqā, use mat māreṅ!
barāh-e-karm use isī ko de dījie.”
lekin dūsrī aurat bolī, “ṭhīk hai, use
kāṭ deṅ. agar yih merā nahīṅ hogā to
kam az kam terā bhī nahīṅ hogā.”
27yih dekh kar bādshāh ne hukm
diyā, “rukeṅ! bachche par talwār mat
chalāeṅ balki use pahlī aurat ko de
deṅ jo chāhtī hai ki zindā rahe. wuhī
us kī māṅ hai.” 28jald hī sulaimān ke is
faisle kī ḳhabar pūre mulk meṅ phail
gaī, aur logoṅ par bādshāh kā ḳhauf
chhā gayā, kyūṅki unhoṅ ne jān liyā
ki allāh ne use insāf karne kī ḳhās
hikmat atā kī hai.

sulaimān ke sarkārī afsaroṅ kī fahrist

4 ab sulaimān pūre isrāīl par
hukūmat kartā thā. 2yih us ke
ālā afsar the:
imām-e-āzam: azariyāh bin sadoq,
3mīrmunshī: sīsā ke beṭe ilīhūrif
aur aḳhiyāh,
bādshāh kā mushīr-e-ḳhās:
yahūsafat bin aḳhīlūd,
4fauj kā kamānḍar: bināyāh bin
yahoyadā,
imām: sadoq aur abiyātar,
5zil’oṅ par muqarrar afsaroṅ kā
sardār: azariyāh bin nātan,
bādshāh kā qarībī mushīr: imām
zabūd bin nātan,
6mahal kā inchārj: aḳhīsar,
begāriyoṅ kā inchārj: adūnīrām
bin abdā
7sulaimān ne mulk-e-isrāīl ko
bārah zil’oṅ meṅ taqsīm karke har
zilā par ek afsar muqarrar kiyā thā.
in afsaroṅ kī ek zimmādārī yih thī ki
darbār kī zarūriyāt pūrī kareṅ. har
afsar ko sāl meṅ ek māh kī zarūriyāt
pūrī karnī thīṅ. 8darj-e-zail in afsaroṅ
aur un ke ilāqoṅ kī fahrist hai. bin
hūr: ifrāīm kā pahāṛī ilāqā,
9bin diqar: maqas, sālbīm, bait-
shams aur ailon-bait-hanān,
10bin hasad: arubbot, sokā aur hifar
kā ilāqā,
11sulaimān kī beṭī tāfat kā shauhar
bin abīnadāb: sāhilī shahr dor kā
pahāṛī ilāqā,

12bānā bin aḳhīlūd: tānak, majiddo
aur us bait-shān kā pūrā ilāqā jo
zartān ke paṛos meṅ yazrael ke nīche
wāqe hai, nīz bait-shān se le kar abīl-
mahūlā tak kā pūrā ilāqā bashamūl
yuqmiām,
13bin jabar: jiliād meṅ rāmāt kā
ilāqā bashamūl yāīr bin manassī kī
bastiyāṅ, phir basan meṅ arjūb kā
ilāqā. is meṅ 60 aise fasīldār shahr
shāmil the jin ke darwāzoṅ par pītal
ke kunḍe lage the,
14aḳhīnadāb bin iddū: mahanāim,
15sulaimān kī beṭī bāsamat kā
shauhar aḳhīmāz: naftālī kā qabāilī
ilāqā,
16bānā bin hūsī: āshar kā qabāilī
ilāqā aur bālot,
17yahūsafat bin farūh: ishkār kā
qabāilī ilāqā,
18simaī bin ailā: binyamīn kā
qabāilī ilāqā,
19jabar bin ūrī jiliād kā wuh ilāqā
jis par pahle amorī bādshāh sīhon aur
basan ke bādshāh oj kī hukūmat thī.
is pūre ilāqe par sirf yihī ek afsar
muqarrar thā.

sulaimān kī hukūmat kī azmat

20us zamāne meṅ isrāīl aur
yahūdāh ke log sāhil kī ret kī mānind
beshumār the. logoṅ ko khāne aur
pīne kī sab chīzeṅ dastyāb thīṅ, aur
wuh ḳhush the.
21sulaimān daryā-e-furāt se le kar
filistiyoṅ ke ilāqe aur misrī sarhad tak
tamām mamālik par hukūmat kartā
thā. us ke jīte jī yih mamālik us ke
tābe rahe aur use ḳharāj dete the.
22sulaimān ke darbār kī rozānā
zarūriyāt yih thīṅ: taqrīban 5,000
kilogrām bārīk maidā, taqrīban
10,000 kilogrām ām maidā, 23 10 moṭe-
tāze bail, charāgāhoṅ meṅ pale hue
20 ām bail, 100 bheṛ-bakriyāṅ, aur
is ke ilāwā hiran, ġhazāl, mrig aur
muḳhtalif qism ke moṭe-tāze murġh.
24jitne mamālik daryā-e-furāt ke
maġhrib meṅ the un sab par sulaimān
kī hukūmat thī, yānī tifsah se le kar
ġhazzā tak. kisī bhī paṛosī mulk se
us kā jhagaṛā nahīṅ thā, balki sab
ke sāth sulah thī. 25us ke jīte jī
pūre yahūdāh aur isrāīl meṅ sulah-
salāmatī rahī. shimāl meṅ dān se le
kar junūb meṅ bair-sabā tak har ek
salāmatī se angūr kī apnī bel aur anjīr
ke apne daraḳht ke sāy meṅ baiṭh
saktā thā.
26apne rathoṅ ke ghoṛoṅ ke lie
sulaimān ne 4,000 thān banwāe. us ke
12,000 ghoṛe the. 27bārah zil'oṅ par
muqarrar afsar bāqāidagī se sulaimān
bādshāh aur us ke darbār kī zarūriyāt
pūrī karte rahe. har ek ko sāl meṅ ek
māh ke lie sab kuchh muhayyā karnā
thā. un kī mehnat kī wajah se darbār
meṅ koī kamī na huī. 28bādshāh
kī hidāyat ke mutābiq wuh rathoṅ

ke ghoṛoṅ aur dūsre ghoṛoṅ ke lie darkār jau aur bhūsā barāh-e-rāst un ke thānoṅ tak pahuṅchāte the.

[29]allāh ne sulaimān ko bahut zyādā hikmat aur samajh atā kī. use sāhil kī ret jaisā wasī ilm hāsil huā. [30]us kī hikmat isrāīl ke mashriq meṅ rahne wāle aur misr ke ālimoṅ se kahīṅ zyādā thī. [31]is lihāz se koī bhī us ke barābar nahīṅ thā. wuh aitān izrāhī aur mahol ke beṭoṅ haimān, kalkūl aur dardā par bhī sabqat le gayā thā. us kī shohrat irdgird ke tamām mamālik meṅ phail gaī. [32]us ne 3,000 kahāwateṅ aur 1,005 gīt likh die. [33]wuh tafsīl se muḳhtalif qism ke paudoṅ ke bāre meṅ bāt kar saktā thā, lubnān meṅ deodār ke baṛe daraḳht se le kar chhoṭe paude zūfā tak jo dīwār kī darāṛoṅ meṅ ugtā hai. wuh mahārat se chaupāiyoṅ, parindoṅ, reṅgne wāle jānwaroṅ aur machhliyoṅ kī tafsīlāt bhī bayān kar saktā thā. [34]chunāṅche tamām mamālik ke bādshāhoṅ ne apne safīroṅ ko sulaimān ke pās bhej diyā tāki us kī hikmat suneṅ.

hīrām bādshāh ke sāth sulaimān kā muāhadā

5 sūr kā bādshāh hīrām hameshā dāūd kā achchhā dost rahā thā. jab use ḳhabar milī ki dāūd ke bād sulaimān ko masah karke bādshāh banāyā gayā hai to us ne apne safīroṅ ko use mubārakbād dene ke lie bhej diyā. [2]tab sulaimān ne hīrām ko paiġhām bhejā, [3]"āp jānte haiṅ ki mere bāp dāūd rab apne ḳhudā ke nām ke lie ghar tāmīr karnā chāhte the. lekin yih un ke bas kī bāt nahīṅ thī, kyūṅki un ke jīte jī irdgird ke mamālik un se jang karte rahe. go rab ne dāūd ko tamām dushmanoṅ par fath baḳhshī thī, lekin laṛte laṛte wuh rab kā ghar na banā sake. [4]ab hālāt farq haiṅ: rab mere ḳhudā ne mujhe pūrā sukūn atā kiyā hai. chāroṅ taraf na koī muḳhālif nazar ātā hai, na koī ḳhatrā. [5]is lie maiṅ rab apne ḳhudā ke nām ke lie ghar tāmīr karnā chāhtā hūṅ. kyūṅki mere bāp dāūd ke jīte jī rab ne un se wādā kiyā thā, 'tere jis beṭe ko maiṅ tere bād taḳht par biṭhāūṅgā wuhī mere nām ke lie ghar banāegā.' [6]ab guzārish hai ki āp ke lakaṛhāre lubnān meṅ mere lie deodār ke daraḳht kāṭ deṅ. mere log un ke sāth mil kar kām kareṅge. āp ke logoṅ kī mazdūrī maiṅ hī adā karūṅga. jo kuchh bhī āp kaheṅge maiṅ unheṅ dūṅgā. āp to ḳhūb jānte haiṅ ki hamāre hāṅ saidā ke lakkaṛhāroṅ jaise māhir nahīṅ haiṅ."

[7]jab hīrām ko sulaimān kā paiġhām milā to wuh bahut ḳhush ho kar bol uṭhā, "āj rab kī hamd ho jis ne dāūd ko is baṛī qaum par hukūmat karne ke lie itnā dānishmand beṭā atā kiyā hai!" [8]sulaimān ko hīrām ne

jawāb bhejā, “mujhe āp kā paiġhām
mil gayā hai, aur maiṅ āp kī zarūr
madad karūṅga. deodār aur jūnīpar
kī jitnī lakaṛī āp ko chāhie wuh maiṅ
āp ke pās pahuṅchā dūṅgā. 9mere log
daraḳhtoṅ ke tane lubnān ke pahāṛī
ilāqe se nīche sāhil tak lāeṅge jahāṅ
ham un ke beṛe bāndh kar samundar
par us jagah pahuṅchā deṅge jo āp
muqarrar kareṅge. wahāṅ ham tanoṅ
ke rasse khol deṅge, aur āp unheṅ le
jā sakeṅge. muāwaze meṅ āp mujhe
itnī ḳhurāk muhayyā kareṅ ki mere
darbār kī zarūriyāt pūrī ho jāeṅ.”
10chunāṅche hīrām ne sulaimān ko
deodār aur jūnīpar kī utnī lakaṛī
muhayyā kī jitnī use zarūrat thī.
11muāwaze meṅ sulaimān use sālānā
taqrīban 32,50,000 kilogrām gandum
aur taqrīban 4,40,000 liṭar zaitūn kā
tel bhejtā rahā. 12is ke ilāwā sulaimān
aur hīrām ne āpas meṅ sulah kā
muāhadā kiyā. yūṅ rab ne sulaimān
ko hikmat atā kī jis tarah us ne us se
wādā kiyā thā.

rab kā ghar banāne kī pahlī tayyāriyāṅ

13-14sulaimān bādshāh ne lubnān
meṅ yih kām karne ke lie isrāīl
meṅ se 30,000 ādmiyoṅ kī begār par
bhartī kī. us ne adūnīrām ko un
par muqarrar kiyā. har māh wuh
bārī bārī 10,000 afrād ko lubnān meṅ
bhejtā rahā. yūṅ har mazdūr ek
māh lubnān meṅ aur do māh ghar
meṅ rahtā. 15sulaimān ne 80,000
ādmiyoṅ ko kānoṅ meṅ lagāyā tāki
wuh patthar nikāleṅ. 70,000 afrād
yih patthar yarūshalam lāte the. 16un
logoṅ par 3,300 nigarān muqarrar
the. 17bādshāh ke hukm par wuh
kānoṅ se behtarīn patthar ke baṛe
baṛe ṭukṛe nikāl lāe aur unheṅ tarāsh
kar rab ke ghar kī bunyād ke lie
tayyār kiyā. 18jabal ke kārīgaroṅ
ne sulaimān aur hīrām ke kārīgaroṅ
kī madad kī. unhoṅ ne mil kar
patthar ke baṛe baṛe ṭukṛe aur lakaṛī
ko tarāsh kar rab ke ghar kī tāmīr ke
lie tayyār kiyā.

rab ke ghar kī tāmīr

6 sulaimān ne apnī hukūmat ke
chauthe sāl ke dūsre mahīne zīb
meṅ rab ke ghar kī tāmīr shurū kī.
isrāīl ko misr se nikle 480 sāl guzar
chuke the.
2imārat kī lambāī 90 fuṭ, chauṛāī
30 fuṭ aur ūṅchāī 45 fuṭ thī. 3sāmne
ek barāmdā banāyā gayā jo imārat
jitnā chauṛā yānī 30 fuṭ aur āge kī
taraf 15 fuṭ lambā thā. 4imārat kī
dīwāroṅ meṅ khiṛkiyāṅ thīṅ jin par
jangle lage the. 5imārat se bāhar ā kar
sulaimān ne dāeṅ bāeṅ kī dīwāroṅ
aur pichhlī dīwār ke sāth ek ḍhāṅchā
khaṛā kiyā jis kī tīn manzileṅ thīṅ aur
jis meṅ muḳhtalif kamre the. 6nichlī
manzil kī andar kī chauṛāī sāṛhe 7 fuṭ,
darmiyānī manzil kī 9 fuṭ aur ūpar kī

manzil kī sāṛhe 10 fuṭ thī. wajah yih
thī ki rab ke ghar kī bairūnī dīwār
kī moṭāī manzil-ba-manzil kam hotī
gaī. is tarīqe se bairūnī ḍhāṅche kī
dūsrī aur tīsrī manzil ke shahtīroṅ
ke lie rab ke ghar kī dīwār meṅ
sūrāḳh banāne kī zarūrat nahīṅ thī
balki unheṅ dīwār par hī rakhā gayā.
yānī darmiyānī manzil kī imārat wālī
dīwār nichlī kī dīwār kī nisbat kam
moṭī aur ūpar wālī manzil kī imārat
wālī dīwār darmiyānī manzil kī dīwār
kī nisbat kam moṭī thī. yūṅ is
ḍhāṅche kī chhatoṅ ke shahtīroṅ ko
imārat kī dīwār toṛ kar us meṅ lagāne
kī zarūrat nahīṅ thī balki unheṅ
imārat kī dīwār par hī rakhā gayā.

7jo patthar rab ke ghar kī tāmīr ke
lie istemāl hue unheṅ patthar kī kān
ke andar hī tarāsh kar tayyār kiyā
gayā. is lie jab unheṅ zer-e-tāmīr
imārat ke pās lā kar joṛā gayā to na
hathauṛoṅ, na chhainī na lohe ke kisī
aur auzār kī āwāz sunāī dī.

8is ḍhāṅche meṅ dāḳhil hone ke lie
imārat kī dahnī dīwār meṅ darwāzā
banāyā gayā. wahāṅ se ek sīṛhī
parastār ko darmiyānī aur ūpar kī
manzil tak pahuṅchātī thī. 9yūṅ
sulaimān ne imārat ko takmīl tak
pahuṅchāyā. chhat ko deodār ke
shahtīroṅ aur taḳhtoṅ se banāyā
gayā. 10jo ḍhāṅchā imārat ke tīnoṅ
taraf khaṛā kiyā gayā use deodār ke
shahtīroṅ se imārat kī bāhar wālī
dīwār ke sāth joṛā gayā. us kī tīnoṅ
manziloṅ kī ūṅchāī sāṛhe sāt sāt fuṭ
thī.

11ek din rab sulaimān se hamkalām
huā, 12"jahāṅ tak merī sukūnatgāh kā
tālluq hai jo tū mere lie banā rahā
hai, agar tū mere tamām ahkām aur
hidāyāt ke mutābiq zindagī guzāre
to maiṅ tere lie wuh kuchh karūṅga
jis kā wādā maiṅ ne tere bāp dāūd
se kiyā hai. 13tab maiṅ isrāīl ke
darmiyān rahūṅgā aur apnī qaum ko
kabhī tark nahīṅ karūṅga."

rab ke ghar kā andarūnī hissā

14jab imārat kī dīwāreṅ aur chhat
mukammal huīṅ 15to andarūnī
dīwāroṅ par farsh se le kar chhat tak
deodār ke taḳhte lagāe gae. farsh par
jūnīpar ke taḳhte lagāe gae. 16ab tak
imārat kā ek hī kamrā thā, lekin ab
us ne deodār ke taḳhtoṅ se farsh se
le kar chhat tak dīwār khaṛī karke
pichhle hisse meṅ alag kamrā banā
diyā jis kī lambāī 30 fuṭ thī. yih
muqaddastarīn kamrā ban gayā. 17jo
hissā sāmne rah gayā use muqaddas
kamrā muqarrar kiyā gayā. us kī
lambāī 60 fuṭ thī. 18imārat kī tamām
andarūnī dīwāroṅ par deodār ke
taḳhte yūṅ lage the ki kahīṅ bhī
patthar nazar na āyā. taḳhtoṅ par
tūṅbe aur phūl kandā kie gae the.

19pichhle kamre meṅ rab ke ahd
kā sandūq rakhnā thā. 20is kamre

kī lambāī 30 fuṭ, chauṛāī 30 fuṭ aur
ūṅchāī 30 fuṭ thī. sulaimān ne is
kī tamām dīwāroṅ aur farsh par
ḳhālis sonā chaṛhāyā. muqaddastarīn
kamre ke sāmne deodār kī qurbāngāh
thī. us par bhī sonā manḍhā gayā
21 balki imārat ke sāmne wāle kamre
kī dīwāroṅ, chhat aur farsh par bhī
sonā manḍhā gayā. muqaddastarīn
kamre ke darwāze par sone kī
zanjīreṅ lagāī gaīṅ. 22 chunāṅche
imārat kī tamām andarūnī dīwāroṅ,
chhat aur farsh par sonā manḍhā
gayā, aur isī tarah muqaddastarīn
kamre ke sāmne kī qurbāngāh par
bhī.

23 phir sulaimān ne zaitūn kī lakaṛī
se do karūbī farishte banwāe jinheṅ
muqaddastarīn kamre meṅ rakhā
gayā. in mujassamoṅ kā qad 15 fuṭ
thā. 24-25 donoṅ shakl-o-sūrat meṅ ek
jaise the. har ek ke do par the, aur
har par kī lambāī sāṛhe sāt sāt fuṭ
thī. chunāṅche ek par ke sire se dūsre
par ke sire tak kā fāsilā 15 fuṭ thā.
26 har ek kā qad 15 fuṭ thā. 27 unheṅ
muqaddastarīn kamre meṅ yūṅ ek
dūsre ke sāth khaṛā kiyā gayā ki har
farishte kā ek par dūsre ke par se
lagtā jabki dāīṅ aur bāīṅ taraf har ek
kā dūsrā par dīwār ke sāth lagtā thā.
28 in farishtoṅ par bhī sonā manḍhā
gayā.

29 muqaddas aur muqaddastarīn
kamroṅ kī dīwāroṅ par karūbī
farishte, khajūr ke daraḳht aur phūl
kandā kie gae. 30 donoṅ kamroṅ ke
farsh par bhī sonā manḍhā gayā.
31 sulaimān ne muqaddastarīn kamre
kā darwāzā zaitūn kī lakaṛī se
banwāyā. us ke do kiwāṛ the, aur
chaukhaṭ kī lakaṛī ke pāṅch kone
the. 32 darwāze ke kiwāṛoṅ par karūbī
farishte, khajūr ke daraḳht aur phūl
kandā kie gae. in kiwāṛoṅ par bhī
farishtoṅ aur khajūr ke daraḳhtoṅ
samet sonā manḍhā gayā. 33 sulaimān
ne imārat meṅ dāḳhil hone wāle
darwāze ke lie bhī zaitūn kī lakaṛī se
chaukhaṭ banwāī, lekin us kī lakaṛī
ke chār kone the. 34 is darwāze ke do
kiwāṛ jūnīpar kī lakaṛī ke bane hue
the. donoṅ kiwāṛ dīwār tak ghūm
sakte the. 35 in kiwāṛoṅ par bhī karūbī
farishte, khajūr ke daraḳht aur phūl
kandā kie gae the. phir un par sonā
yūṅ manḍhā gayā ki wuh achchhī
tarah in bel-būṭoṅ ke sāth lag gayā.

36 imārat ke sāmne ek andarūnī
sahan banāyā gayā jis kī chārdīwārī
yūṅ tāmīr huī ki patthar ke har tīn
raddoṅ ke bād deodār ke shahtīroṅ kā
ek raddā lagāyā gayā.

37 rab ke ghar kī bunyād sulaimān
kī hukūmat ke chauthe sāl ke dūsre
mahīne zīb meṅ ḍālī gaī, 38 aur us kī
hukūmat ke gyārhweṅ sāl ke āṭhweṅ
mahīne būl meṅ imārat mukammal
huī. sab kuchh naqshe ke ain

mutābiq banā. is kām par kul sāt sāl sarf hue.

sulaimān kā mahal

7 jo mahal sulaimān ne banwāyā wuh 13 sāl ke bād mukammal huā.

2-3us kī ek imārat kā nām ‘lubnān kā jangal’ thā. imārat kī lambāī 150 fuṭ, chauṛāī 75 fuṭ aur ūṅchāī 45 fuṭ thī. nichlī manzil ek baṛā hāl thā jis ke deodār kī lakaṛī ke 45 satūn the. pandrah pandrah satūnoṅ ko tīn qatāroṅ meṅ khaṛā kiyā gayā thā. satūnoṅ par shahtīr the jin par dūsrī manzil ke farsh ke lie deodār ke taḳhte lagāe gae the. dūsrī manzil ke muḳhtalif kamre the, aur chhat bhī deodār kī lakaṛī se banāī gaī thī. 4hāl kī donoṅ lambī dīwāroṅ meṅ tīn tīn khiṛkiyāṅ thīṅ, aur ek dīwār kī khiṛkiyāṅ dūsrī dīwār kī khiṛkiyoṅ ke bilkul muqābil thīṅ. 5in dīwāroṅ ke tīn tīn darwāze bhī ek dūsre ke muqābil the. un kī chaukhaṭoṅ kī lakaṛī ke chār chār kone the.

6is ke ilāwā sulaimān ne satūnoṅ kā hāl banwāyā jis kī lambāī 75 fuṭ aur chauṛāī 45 fuṭ thī. hāl ke sāmne satūnoṅ kā barāmdā thā. 7us ne dīwān bhī tāmīr kiyā jo dīwān-e-adl kahlātā thā. us meṅ us kā taḳht thā, aur wahāṅ wuh logoṅ kī adālat kartā thā. dīwān kī chāroṅ dīwāroṅ par farsh se le kar chhat tak deodār ke taḳhte lage hue the.

8dīwān ke pīchhe sahan thā jis meṅ bādshāh kā rihāishī mahal thā. mahal kā ḍizāin dīwān jaisā thā. us kī misrī bīwī fir’aun kī beṭī kā mahal bhī ḍizāin meṅ dīwān se mutābiqat rakhtā thā.

9yih tamām imārateṅ bunyādoṅ se le kar chhat tak aur bāhar se le kar baṛe sahan tak ālā qism ke pattharoṅ se banī huī thīṅ, aise pattharoṅ se jo chāroṅ taraf ārī se nāp ke ain mutābiq kāṭe gae the. 10bunyādoṅ ke lie umdā qism ke baṛe baṛe patthar istemāl hue. bāz kī lambāī 12 aur bāz kī 15 fuṭ thī. 11in par ālā qism ke pattharoṅ kī dīwāreṅ khaṛī kī gaīṅ. dīwāroṅ meṅ deodār ke shahtīr bhī lagāe gae. 12baṛe sahan kī chārdīwārī yūṅ banāī gaī ki pattharoṅ ke har tīn raddoṅ ke bād deodār ke shahtīroṅ kā ek raddā lagāyā gayā thā. jo andarūnī sahan rab ke ghar ke irdgird thā us kī chārdīwārī bhī isī tarah hī banāī gaī, aur isī tarah rab ke ghar ke barāmde kī dīwāreṅ bhī.

rab ke ghar ke sāmne ke do ḳhās satūn

13phir sulaimān bādshāh ne sūr ke ek ādmī ko bulāyā jis kā nām hīrām thā. 14us kī māṅ isrāīlī qabīle naftālī kī bewā thī jabki us kā bāp sūr kā rahne wālā aur pītal kā kārīgar thā. hīrām baṛī hikmat, samajhdārī aur

mahārat se pītal kī har chīz banā
saktā thā. is qism kā kām karne ke lie
wuh sulaimān bādshāh ke pās āyā.
15pahle us ne pītal ke do satūn ḍhāl
die. har satūn kī ūṅchāī 27 fuṭ aur
gherā 18 fuṭ thā. 16phir us ne har
satūn ke lie pītal kā bālāī hissā ḍhāl
diyā jis kī ūṅchāī sāṛhe 7 fuṭ thī.
17har bālāī hisse ko ek dūsre ke sāth
ḳhūbsūratī se milāī gaī sāt zanjīroṅ se
ārāstā kiyā gayā. 18-20in zanjīroṅ ke
ūpar hīrām ne har bālāī hisse ko pītal
ke 200 anāroṅ se sajāyā jo do qatāroṅ
meṅ lagāe gae. phir bālāī hisse
satūnoṅ par lagāe gae. bālāī hissoṅ
kī sosan ke phūl kī sī shakl thī, aur
yih phūl 6 fuṭ ūṅche the. 21hīrām ne
donoṅ satūn rab ke ghar ke barāmde
ke sāmne khaṛe kie. dahne hāth
ke satūn kā nām us ne ‘yakīn’ aur
bāeṅ hāth ke satūn kā nām ‘boaz’
rakhā. 22bālāī hisse sosan-numā the.
chunāṅche kām mukammal huā.

pītal kā hauz

23is ke bād hīrām ne pītal kā
baṛā gol hauz ḍhāl diyā jis kā nām
‘samundar’ rakhā gayā. us kī ūṅchāī
sāṛhe 7 fuṭ, us kā muṅh 15 fuṭ chauṛā
aur us kā gherā taqrīban 45 fuṭ thā.
24hauz ke kināre ke nīche tūṅboṅ kī
do qatāreṅ thīṅ. fī fuṭ taqrīban 6
tūṅbe the. tūṅbe aur hauz mil kar
ḍhāle gae the. 25hauz ko bailoṅ ke
12 mujassamoṅ par rakhā gayā. tīn
bailoṅ kā ruḳh shimāl kī taraf, tīn kā
ruḳh maġhrib kī taraf, tīn kā ruḳh
junūb kī taraf aur tīn kā ruḳh mashriq
kī taraf thā. un ke pichhle hisse
hauz kī taraf the, aur hauz un ke
kandhoṅ par paṛā thā. 26hauz kā
kinārā pyāle balki sosan ke phūl kī
tarah bāhar kī taraf muṛā huā thā. us
kī dīwār taqrīban tīn inch moṭī thī,
aur hauz meṅ pānī ke taqrīban 44,000
liṭar samā jāte the.

pānī ke bāsan uṭhāne kī hathgāṛiyāṅ

27phir hīrām ne pānī ke bāsan
uṭhāne ke lie pītal kī hathgāṛiyāṅ
banāīṅ. har gāṛī kī lambāī 6 fuṭ,
chauṛāī 6 fuṭ aur ūṅchāī sāṛhe 4 fuṭ
thī. 28har gāṛī kā ūpar kā hissā
sariyoṅ se mazbūt kiyā gayā frem thā.
29frem ke bairūnī pahlū sherbabaroṅ,
bailoṅ aur karūbī farishtoṅ se saje
hue the. sheroṅ aur bailoṅ ke ūpar
aur nīche pītal ke sehre lage hue the.
30har gāṛī ke chār pahie aur do dhure
the. yih bhī pītal ke the. chāroṅ
konoṅ par pītal ke aise ṭukṛe lage the
jin par bāsan rakhe jāte the. yih ṭukṛe
bhī sehroṅ se saje hue the. 31frem ke
andar jis jagah bāsan ko rakhā jātā
thā wuh gol thī. us kī ūṅchāī ḍeṛh
fuṭ thī, aur us kā muṅh sawā do fuṭ
chauṛā thā. us ke bairūnī pahlū par
chīzeṅ kandā kī gaī thīṅ. gāṛī kā frem
gol nahīṅ balki chauras thā. 32gāṛī ke
frem ke nīche mazkūrā chār pahie the

jo dhuroṅ se juṛe the. dhure frem ke
sāth hī ḍhal gae the. har pahiyā sawā
do fuṭ chauṛā thā. 33pahie rathoṅ ke
pahiyoṅ kī mānind the. un ke dhure,
kināre, tār aur nābheṅ sab ke sab pītal
se ḍhāle gae the. 34gāṛiyoṅ ke chār
konoṅ par daste lage the jo frem ke
sāth mil kar ḍhāle gae the. 35-36har
gāṛī ke ūpar kā kinārā nau inch ūṅchā
thā. konoṅ par lage daste aur frem
ke pahlū har jagah karūbī farishtoṅ,
sherbabaroṅ aur khajūr ke daraḳhtoṅ
se saje hue the. chāroṅ taraf sehre
bhī kandā kie gae. 37hīrām ne dasoṅ
gāṛiyoṅ ko ek hī sāṅche meṅ ḍhālā, is
lie sab ek jaisī thīṅ.

38hīrām ne har gāṛī ke lie pītal kā
bāsan ḍhāl diyā. har bāsan 6 fuṭ
chauṛā thā, aur us meṅ 880 liṭar pānī
samā jātā thā. 39us ne pāṅch gāṛiyāṅ
rab ke ghar ke dāeṅ hāth aur pāṅch us
ke bāeṅ hāth khaṛī kīṅ. hauz banām
samundar ko us ne rab ke ghar ke
junūb-mashriq meṅ rakh diyā.

us sāmān kī fahrist jo hīrām ne banāyā

40hīrām ne bāsan, belche aur
chhiṛkāo ke kaṭore bhī banāe. yūṅ
us ne rab ke ghar meṅ wuh sārā kām
mukammal kiyā jis ke lie sulaimān
bādshāh ne use bulāyā thā. us ne zail
kī chīzeṅ banāīṅ:

41do satūn,

satūnoṅ par lage pyālānumā bālāī
hisse,

bālāī hissoṅ par lagī zanjīroṅ kā
ḍizāin,

42zanjīroṅ ke ūpar lage anār (fī
bālāī hissā 200 adad),

43 10 hathgāṛiyāṅ,

in par ke pānī ke 10 bāsan,

44hauz banām samundar,

ise uṭhāne wāle bail ke 12
mujassame,

45bālṭiyāṅ, belche aur chhiṛkāo ke
kaṭore.

yih tamām sāmān jo hīrām ne
sulaimān ke hukm par rab ke ghar
ke lie banāyā pītal se ḍhāl kar pālish
kiyā gayā thā. 46bādshāh ne use
wādī-e-yardan meṅ sukkāt aur zartān
ke darmiyān ḍhalwāyā. wahāṅ ek
faunḍarī thī jahāṅ hīrām ne gāre ke
sāṅche banā kar har chīz ḍhāl dī. 47is
sāmān ke lie sulaimān bādshāh ne
itnā zyādā pītal istemāl kiyā ki us kā
kul wazn mālūm na ho sakā.

rab ke ghar ke andar sone kā sāmān

48rab ke ghar ke andar ke lie
sulaimān ne darj-e-zail sāmān
banwāyā:

sone kī qurbāngāh,

sone kī wuh mez jis par rab ke lie
maḳhsūs roṭiyāṅ paṛī rahtī thīṅ,

49ḳhālis sone ke 10 shamādān
jo muqaddastarīn kamre ke sāmne
rakhe gae. pāṅch darwāze ke dahne
hāth aur pāṅch us ke bāeṅ hāth,

sone ke wuh phūl jin se shamādān ārāstā the,
sone ke charāġh aur battī ko bujhāne ke auzār,
50ḳhālis sone ke bāsan, charāġh ko katarne ke auzār, chhiṛkāo ke kaṭore aur pyāle,
jalte hue koele ke lie ḳhālis sone ke bartan,
muqaddastarīn kamre aur baṛe hāl ke darwāzoṅ ke qabze.
51rab ke ghar kī takmīl par sulaimān bādshāh ne wuh sonā-chāṅdī aur bāqī tamām qīmtī chīzeṅ rab ke ghar ke ḳhazānoṅ meṅ rakhwā dīṅ jo us ke bāp dāūd ne rab ke lie maḳhsūs kī thīṅ.

ahd kā sandūq rab ke ghar meṅ lāyā jātā hai

8 phir sulaimān ne isrāīl ke tamām buzurgoṅ aur qabīloṅ aur kunboṅ ke tamām sarparastoṅ ko apne pās yarūshalam meṅ bulāyā, kyūṅki rab ke ahd kā sandūq ab tak yarūshalam ke us hisse meṅ thā jo 'dāūd kā shahr' yā siyyūn kahlātā hai. sulaimān chāhtā thā ki qaum ke numāinde hāzir hoṅ jab sandūq ko wahāṅ se rab ke ghar meṅ pahuṅchāyā jāe. 2chunāṅche isrāīl ke tamām mard sāl ke sātweṅ mahīne itānīm[a] meṅ sulaimān bādshāh ke pās yarūshalam meṅ jamā hue. isī mahīne meṅ jhoṅpṛiyoṅ kī īd manāī jātī thī.
3jab sab jamā hue to imām rab ke sandūq ko uṭhā kar 4rab ke ghar meṅ lāe. lāwiyoṅ ke sāth mil kar unhoṅ ne mulāqāt ke ḳhaime ko bhī us ke tamām muqaddas sāmān samet rab ke ghar meṅ pahuṅchāyā. 5wahāṅ sandūq ke sāmne sulaimān bādshāh aur bāqī tamām jamā hue isrāīliyoṅ ne itnī bheṛ-bakriyāṅ aur gāy-bail qurbān kie ki un kī tādād ginī nahīṅ jā saktī thī.
6imāmoṅ ne rab ke ahd kā sandūq pichhle yānī muqaddastarīn kamre meṅ lā kar karūbī farishtoṅ ke paroṅ ke nīche rakh diyā. 7farishtoṅ ke par pūre sandūq par us kī uṭhāne kī lakaṛiyoṅ samet phaile rahe. 8to bhī uṭhāne kī yih lakaṛiyāṅ itnī lambī thīṅ ki un ke sire sāmne wāle yānī muqaddas kamre se nazar āte the. lekin wuh bāhar se dekhe nahīṅ jā sakte the. āj tak wuh wahīṅ maujūd haiṅ. 9sandūq meṅ sirf patthar kī wuh do taḳhtiyāṅ thīṅ jin ko mūsā ne horib yānī koh-e-sīnā ke dāman meṅ us meṅ rakh diyā thā, us waqt jab rab ne misr se nikle hue isrāīliyoṅ ke sāth ahd bāndhā thā.
10-11jab imām muqaddas kamre se nikal kar sahan meṅ āe to rab kā ghar

[a] sitambar tā aktūbar

ek bādal se bhar gayā. imām apnī
ḳhidmat anjām na de sake, kyūṅki
rab kā ghar us ke jalāl ke bādal se
māmūr ho gayā thā. 12yih dekh kar
sulaimān ne duā kī, "rab ne farmāyā
hai ki maiṅ ghane bādal ke andhere
meṅ rahūṅgā. 13yaqīnan maiṅ ne
tere lie azīm sukūnatgāh banāī hai, ek
maqām jo terī abadī sukūnat ke lāiq
hai."

rab ke ghar kī maḳhsūsiyat
par sulaimān kī taqrīr

14phir bādshāh ne muṛ kar rab ke
ghar ke sāmne khaṛī isrāīl kī pūrī
jamā'at kī taraf ruḳh kiyā. us ne
unheṅ barkat de kar kahā,
15"rab isrāīl ke ḳhudā kī tārīf ho jis
ne wuh wādā pūrā kiyā hai jo us ne
mere bāp dāūd se kiyā thā. kyūṅki us
ne farmāyā, 16'jis din maiṅ apnī qaum
isrāīl ko misr se nikāl lāyā us din se le
kar āj tak maiṅ ne kabhī na farmāyā
ki isrāīlī qabīloṅ ke kisī shahr meṅ
mere nām kī tāzīm meṅ ghar banāyā
jāe. lekin maiṅ ne dāūd ko apnī qaum
isrāīl kā bādshāh banāyā hai.'
17mere bāp dāūd kī baṛī ḳhwāhish
thī ki rab isrāīl ke ḳhudā ke nām kī
tāzīm meṅ ghar banāe. 18lekin rab
ne etirāz kiyā, 'maiṅ ḳhush hūṅ ki tū
mere nām kī tāzīm meṅ ghar tāmīr
karnā chāhtā hai, 19lekin tū nahīṅ
balki terā beṭā hī use banāegā.'
20aur wāqaī, rab ne apnā wādā pūrā
kiyā hai. maiṅ rab ke wāde ke ain
mutābiq apne bāp dāūd kī jagah isrāīl
kā bādshāh ban kar taḳht par baiṭh
gayā hūṅ. aur ab maiṅ ne rab isrāīl
ke ḳhudā ke nām kī tāzīm meṅ ghar
bhī banāyā hai. 21us meṅ maiṅ ne
us sandūq ke lie maqām tayyār kar
rakhā hai jis meṅ sharīat kī taḳhtiyāṅ
paṛī haiṅ, us ahd kī taḳhtiyāṅ jo rab
ne hamāre bāpdādā se misr se nikālte
waqt bāndhā thā."

rab ke ghar kī maḳhsūsiyat
par sulaimān kī duā

22phir sulaimān isrāīl kī pūrī
jamā'at ke deḳhte deḳhte rab kī
qurbāngāh ke sāmne khaṛā huā. us
ne apne hāth āsmān kī taraf uṭhā kar
23duā kī,
"ai rab isrāīl ke ḳhudā, tujh jaisā
koī ḳhudā nahīṅ hai, na āsmān aur
na zamīn par. tū apnā wuh ahd qāim
rakhtā hai jise tū ne apnī qaum ke
sāth bāndhā hai aur apnī mehrbānī
un sab par zāhir kartā hai jo pūre dil
se terī rāh par chalte haiṅ. 24tū ne
apne ḳhādim dāūd se kiyā huā wādā
pūrā kiyā hai. jo bāt tū ne apne muṅh
se mere bāp se kī wuh tū ne apne hāth
se āj hī pūrī kī hai. 25ai rab isrāīl ke
ḳhudā, ab apnī dūsrī bāt bhī pūrī kar
jo tū ne apne ḳhādim dāūd se kī thī.
kyūṅki tū ne mere bāp se wādā kiyā
thā, 'agar terī aulād terī tarah apne

chāl-chalan par dhyān de kar mere
huzūr chaltī rahe to isrāīl par us kī
hukūmat hameshā tak qāim rahegī.'
26ai isrāīl ke ḳhudā, ab barāh-e-karm
apnā yih wādā pūrā kar jo tū ne apne
ḳhādim mere bāp dāūd se kiyā hai.

27lekin kyā allāh wāqaī zamīn par
sukūnat karegā? nahīṅ, tū to
bulandtarīn āsmān meṅ bhī samā
nahīṅ saktā! to phir yih makān jo
maiṅ ne banāyā hai kis tarah terī
sukūnatgāh ban saktā hai? 28ai rab
mere ḳhudā, to bhī apne ḳhādim kī
duā aur iltijā sun jab maiṅ āj tere
huzūr pukārte hue iltimās kartā hūṅ
29ki barāh-e-karm din rāt is imārat
kī nigarānī kar! kyūṅki yih wuh
jagah hai jis ke bāre meṅ tū ne ḳhud
farmāyā, 'yahāṅ merā nām sukūnat
karegā.' chunāṅche apne ḳhādim kī
guzārish sun jo maiṅ is maqām kī
taraf ruḳh kie hue kartā hūṅ. 30jab
ham is maqām kī taraf ruḳh karke
duā kareṅ to apne ḳhādim aur apnī
qaum kī iltijā sun. āsmān par apne
taḳht se hamārī sun. aur jab sunegā
to hamāre gunāhoṅ ko muāf kar!

31agar kisī par ilzām lagāyā jāe aur
use yahāṅ terī qurbāngāh ke sāmne
lāyā jāe tāki half uṭhā kar wādā kare
ki maiṅ bequsūr hūṅ 32to barāh-e-
karm āsmān par se sun kar apne
ḳhādimoṅ kā insāf kar. qusūrwār ko
mujrim ṭhahrā kar us ke apne sar par
wuh kuchh āne de jo us se sarzad huā
hai, aur bequsūr ko be'ilzām qarār de
kar us kī rāstbāzī kā badlā de.

33ho saktā hai kisī waqt terī qaum
isrāīl terā gunāh kare aur natīje meṅ
dushman ke sāmne shikast khāe.
agar isrāīlī āḳhirkār tere pās lauṭ
āeṅ aur tere nām kī tamjīd karke
yahāṅ is ghar meṅ tujh se duā aur
iltimās kareṅ 34to āsmān par se un kī
faryād sun lenā. apnī qaum isrāīl kā
gunāh muāf karke unheṅ dubārā us
mulk meṅ wāpas lānā jo tū ne un ke
bāpdādā ko de diyā thā.

35ho saktā hai isrāīlī terā itnā
sangīn gunāh kareṅ ki kāl paṛe aur
baṛī der tak bārish na barse. agar wuh
āḳhirkār is ghar kī taraf ruḳh karke
tere nām kī tamjīd kareṅ aur terī sazā
ke bāis apnā gunāh chhoṛ kar lauṭ āeṅ
36to āsmān par se un kī faryād sun
lenā. apne ḳhādimoṅ aur apnī qaum
isrāīl ko muāf kar, kyūṅki tū hī unheṅ
achchhī rāh kī tālīm detā hai. tab us
mulk par dubārā bārish barsā de jo tū
ne apnī qaum ko mīrās meṅ de diyā
hai.

37ho saktā hai isrāīl meṅ kāl paṛ jāe,
anāj kī fasal kisī bīmārī, phaphūṅdī,
ṭiḍḍiyoṅ yā kīṛoṅ se muta'assir
ho jāe, yā dushman kisī shahr kā
muhāsarā kare. jo bhī musībat yā
bīmārī ho, 38agar koī isrāīlī yā terī
pūrī qaum us kā sabab jān kar apne
hāthoṅ ko is ghar kī taraf baṛhāe aur
tujh se iltimās kare 39to āsmān par

apne taḳht se un kī faryād sun lenā.
unheṅ muāf karke wuh kuchh kar jo
zarūrī hai. har ek ko us kī tamām
harkatoṅ kā badlā de, kyūṅki sirf tū
hī har insān ke dil ko jāntā hai. 40phir
jitnī der wuh us mulk meṅ zindagī
guzāreṅge jo tū ne hamāre bāpdādā
ko diyā thā utnī der wuh terā ḳhauf
māneṅge.

41āindā pardesī bhī tere nām ke
sabab se dūrdarāz mamālik se āeṅge.
agarche wuh terī qaum isrāīl ke nahīṅ
hoṅge 42to bhī wuh tere azīm nām,
terī baṛī qudrat aur tere zabardast
kāmoṅ ke bāre meṅ sun kar āeṅge
aur is ghar kī taraf ruḳh karke duā
kareṅge. 43tab āsmān par se un kī
faryād sun lenā. jo bhī darḳhwāst
wuh pesh kareṅ wuh pūrī karnā tāki
duniyā kī tamām aqwām terā nām jān
kar terī qaum isrāīl kī tarah hī terā
ḳhauf māneṅ aur jān leṅ ki jo imārat
maiṅ ne tāmīr kī hai us par tere hī
nām kā ṭhappā lagā hai.

44ho saktā hai terī qaum ke
mard terī hidāyat ke mutābiq apne
dushman se laṛne ke lie nikleṅ. agar
wuh tere chune hue shahr aur us
imārat kī taraf ruḳh karke duā kareṅ
jo maiṅ ne tere nām ke lie tāmīr kī
hai 45to āsmān par se un kī duā aur
iltimās sun kar un ke haq meṅ insāf
qāim rakhnā.

46ho saktā hai wuh terā gunāh
kareṅ, aisī harkateṅ to ham sab se
sarzad hotī rahtī haiṅ, aur natīje meṅ
tū nārāz ho kar unheṅ dushman ke
hawāle kar de jo unheṅ qaid karke
apne kisī dūrdarāz yā qarībī mulk
meṅ le jāe. 47shāyad wuh jilāwatanī
meṅ taubā karke dubārā terī taraf
rujū kareṅ aur tujh se iltimās kareṅ,
‘ham ne gunāh kiyā hai, ham se ġhaltī
huī hai, ham ne bedīn harkateṅ kī
haiṅ.’ 48agar wuh aisā karke dushman
ke mulk meṅ apne pūre dil-o-jān se
dubārā terī taraf rujū kareṅ aur terī
taraf se bāpdādā ko die gae mulk,
tere chune hue shahr aur us imārat kī
taraf ruḳh karke duā kareṅ jo maiṅ
ne tere nām ke lie tāmīr kī hai 49to
āsmān par apne taḳht se un kī duā
aur iltimās sun lenā. un ke haq meṅ
insāf qāim karnā, 50aur apnī qaum ke
gunāhoṅ ko muāf kar denā. jis bhī
jurm se unhoṅ ne terā gunāh kiyā
hai wuh muāf kar denā. baḳhsh de
ki unheṅ giriftār karne wāle un par
rahm kareṅ. 51kyūṅki yih terī hī
qaum ke afrād haiṅ, terī hī mīrās jise
tū misr ke bhaṛakte bhaṭṭe se nikāl
lāyā.

52ai allāh, terī āṅkheṅ merī iltijāoṅ
aur terī qaum isrāīl kī faryādoṅ ke lie
khulī raheṅ. jab bhī wuh madad ke
lie tujhe pukāreṅ to un kī sun lenā!
53kyūṅki tū, ai rab qādir-e-mutlaq ne
isrāīl ko duniyā kī tamām qaumoṅ se
alag karke apnī ḳhās milkiyat banā
liyā hai. hamāre bāpdādā ko misr se

nikālte waqt tū ne mūsā kī mārifat is haqīqat kā elān kiyā.”

āḳhirī duā aur barkat

54is duā ke bād sulaimān khaṛā huā, kyūṅki duā ke daurān us ne rab kī qurbāngāh ke sāmne apne ghuṭne ṭeke aur apne hāth āsmān kī taraf uṭhāe hue the. 55ab wuh isrāīl kī pūrī jamā’at ke sāmne khaṛā huā aur buland āwāz se use barkat dī,

56“rab kī tamjīd ho jis ne apne wāde ke ain mutābiq apnī qaum isrāīl ko ārām-o-sukūn farāham kiyā hai. jitne bhī ḳhūbsūrat wāde us ne apne ḳhādim mūsā kī mārifat kie haiṅ wuh sab ke sab pūre ho gae haiṅ. 57jis tarah rab hamārā ḳhudā hamāre bāpdādā ke sāth thā usī tarah wuh hamāre sāth bhī rahe. na wuh hameṅ chhoṛe, na tark kare 58balki hamāre diloṅ ko apnī taraf māil kare tāki ham us kī tamām rāhoṅ par chaleṅ aur un tamām ahkām aur hidāyāt ke tābe raheṅ jo us ne hamāre bāpdādā ko dī haiṅ.

59rab ke huzūr merī yih faryād din rāt rab hamāre ḳhudā ke qarīb rahe tāki wuh merā aur apnī qaum kā insāf qāim rakhe aur hamārī rozānā zarūriyāt pūrī kare. 60tab tamām aqwām jān leṅgī ki rab hī ḳhudā hai aur ki us ke siwā koī aur mābūd nahīṅ hai.

61lekin lāzim hai ki āp rab hamāre ḳhudā ke pūre dil se wafādār raheṅ. hameshā us kī hidāyāt aur ahkām ke mutābiq zindagī guzāreṅ, bilkul usī tarah jis tarah āp āj kar rahe haiṅ.”

rab ke ghar kī maḳhsūsiyat par jashn

62-63phir bādshāh aur tamām isrāīl ne rab ke huzūr qurbāniyāṅ pesh karke rab ke ghar ko maḳhsūs kiyā. is silsile meṅ sulaimān ne 22,000 gāy-bailoṅ aur 1,20,000 bheṛ-bakriyoṅ ko salāmatī kī qurbāniyoṅ ke taur par zabah kiyā. 64usī din bādshāh ne sahan kā darmiyānī hissā qurbāniyāṅ chaṛhāne ke lie maḳhsūs kiyā. wajah yih thī ki pītal kī qurbāngāh itnī qurbāniyāṅ pesh karne ke lie chhoṭī thī, kyūṅki bhasm hone wālī qurbāniyoṅ aur ġhallā kī nazaroṅ kī tādād bahut zyādā thī. is ke ilāwā salāmatī kī beshumār qurbāniyoṅ kī charbī ko bhī jalānā thā.

65īd 14 din tak manāī gaī. pahle hafte meṅ sulaimān aur tamām isrāīl ne rab ke ghar kī maḳhsūsiyat manāī aur dūsre hafte meṅ jhoṅpṛiyoṅ kī īd. bahut zyādā log sharīk hue. wuh dūrdarāz ilāqoṅ se yarūshalam āe the, shimāl meṅ labo-hamāt se le kar junūb meṅ us wādī tak jo misr kī sarhad thī. 66do haftoṅ ke bād sulaimān ne isrāīliyoṅ ko ruḳhsat kiyā. bādshāh ko barkat de kar

wuh apne apne ghar chale gae. sab
shādmān aur dil se ḳhush the ki rab
ne apne ḳhādim dāūd aur apnī qaum
isrāīl par itnī mehrbānī kī hai.

rab sulaimān se hamkalām hotā hai

9 chunāṅche sulaimān ne rab ke
ghar aur shāhī mahal ko takmīl
tak pahuṅchāyā. jo kuchh bhī us ne
ṭhān liyā thā wuh pūrā huā. 2us waqt
rab dubārā us par zāhir huā, us tarah
jis tarah wuh jibaūn meṅ us par zāhir
huā thā. 3us ne sulaimān se kahā,
"jo duā aur iltijā tū ne mere huzūr
kī use maiṅ ne sun kar is imārat
ko jo tū ne banāī hai apne lie
maḳhsūs-o-muqaddas kar liyā hai.
us meṅ maiṅ apnā nām abad tak
qāim rakhūṅgā. merī āṅkheṅ aur
dil abad tak wahāṅ hāzir raheṅge.
4jahāṅ tak terā tālluq hai, apne bāp
dāūd kī tarah diyānatdārī aur rāstī se
mere huzūr chaltā rah. kyūṅki agar
tū mere tamām ahkām aur hidāyāt
kī pairawī kartā rahe 5to maiṅ terī
isrāīl par hukūmat hameshā tak qāim
rakhūṅgā. phir merā wuh wādā qāim
rahegā jo maiṅ ne tere bāp dāūd se
kiyā thā ki isrāīl par terī aulād kī
hukūmat hameshā tak qāim rahegī.
6lekin ḳhabardār! agar tū yā terī
aulād mujh se dūr ho kar mere die gae
ahkām aur hidāyāt ke tābe na rahe
balki dīgar mābūdoṅ kī taraf rujū
karke un kī ḳhidmat aur parastish
kare 7to maiṅ isrāīl ko us mulk meṅ se
miṭā dūṅgā jo maiṅ ne un ko de diyā
thā. na sirf yih balki maiṅ is ghar ko
bhī radd kar dūṅgā jo maiṅ ne apne
nām ke lie maḳhsūs-o-muqaddas kar
liyā hai. us waqt isrāīl tamām aqwām
meṅ mazāq aur lān-tān kā nishānā
ban jāegā. 8is shāndār ghar kī burī
hālat dekh kar yahāṅ se guzarne wāle
tamām logoṅ ke roṅgṭe khaṛe ho
jāeṅge, aur wuh apnī hiqārat kā izhār
karke pūchheṅge, 'rab ne is mulk aur
is ghar se aisā sulūk kyūṅ kiyā?' 9tab
log jawāb deṅge, 'is lie ki go rab un kā
ḳhudā un ke bāpdādā ko misr se nikāl
kar yahāṅ lāyā to bhī yih log use tark
karke dīgar mābūdoṅ se chimaṭ gae
haiṅ. chūṅki wuh un kī parastish aur
ḳhidmat karne se bāz na āe is lie rab
ne unheṅ is sārī musībat meṅ ḍāl diyā
hai'."

hīrām kī madad kā silā

10rab ke ghar aur shāhī mahal ko
tāmīr karne meṅ 20 sāl sarf hue the.
11us daurān sūr kā bādshāh hīrām
sulaimān ko deodār aur jūnīpar kī
utnī lakaṛī aur utnā sonā bhejtā
rahā jitnā sulaimān chāhtā thā. jab
imārateṅ takmīl tak pahuṅch gaiṅ to
sulaimān ne hīrām ko muāwaze meṅ
galīl ke 20 shahr de die. 12lekin jab
hīrām un kā muāinā karne ke lie sūr
se galīl āyā to wuh use pasand na āe.
13us ne sawāl kiyā, "mere bhāī, yih

kaise shahr haiṅ jo āp ne mujhe die
haiṅ?” aur us ne us ilāqe kā nām
kābūl yānī ‘kuchh bhī nahīṅ’ rakhā.
yih nām āj tak rāij hai. 14bāt yih
thī ki hīrām ne isrāīl ke bādshāh ko
taqrīban 4,000 kilogrām sonā bhejā
thā.

sulaimān kī muḳhtalif muhimmāt

15sulaimān ne apne tāmīrī kām ke
lie begārī lagāe. aise hī logoṅ kī
madad se us ne na sirf rab kā ghar,
apnā mahal, irdgird ke chabūtare
aur yarūshalam kī fasīl banwāī balki
tīnoṅ shahr hasūr, majiddo aur jazr
ko bhī.

16jazr shahr par misr ke bādshāh
fir’aun ne hamlā karke qabzā kar liyā
thā. us ke kan’ānī bāshindoṅ ko qatl
karke us ne pūre shahr ko jalā diyā
thā. jab sulaimān kī fir’aun kī beṭī se
shādī huī to misrī bādshāh ne jahez
ke taur par use yih ilāqā de diyā.
17ab sulaimān ne jazr kā shahr dubārā
tāmīr kiyā. is ke ilāwā us ne nashebī
bait-haurūn, 18bālāt aur registān ke
shahr tadmūr meṅ bahut sā tāmīrī
kām karāyā.

19sulaimān ne apne godāmoṅ ke
lie aur apne rathoṅ aur ghoṛoṅ ko
rakhne ke lie bhī shahr banwāe. jo
kuchh bhī wuh yarūshalam, lubnān
yā apnī saltanat kī kisī aur jagah
banwānā chāhtā thā wuh us ne
banwāyā.

20-21jin ādmiyoṅ kī sulaimān ne
begār par bhartī kī wuh isrāīlī nahīṅ
the balki amorī, hittī, farizzī, hiwwī
aur yabūsī yānī kan’ān ke pahle
bāshindoṅ kī wuh aulād the jo bāqī
rah gae the. mulk par qabzā karte
waqt isrāīlī in qaumoṅ ko pūre taur
par miṭā na sake, aur āj tak in kī
aulād ko isrāīl ke lie begār meṅ kām
karnā paṛtā hai. 22lekin sulaimān
ne isrāīliyoṅ meṅ se kisī ko bhī aise
kām karne par majbūr na kiyā balki
wuh us ke faujī, sarkārī afsar, fauj
ke afsar aur rathoṅ ke faujī ban gae.
aur unheṅ us ke rathoṅ aur ghoṛoṅ
par muqarrar kiyā gayā. 23sulaimān
ke tāmīrī kām par bhī 550 isrāīlī
muqarrar the jo zil’oṅ par muqarrar
afsaroṅ ke tābe the. yih log tāmīrī
kām karne wāloṅ kī nigarānī karte
the.

24jab fir’aun kī beṭī yarūshalam ke
purāne hisse banām ‘dāūd kā shahr’
se us mahal meṅ muntaqil huī jo
sulaimān ne us ke lie tāmīr kiyā thā
to wuh irdgird ke chabūtare banwāne
lagā. 25sulaimān sāl meṅ tīn bār
rab ko bhasm hone wālī aur salāmatī
kī qurbāniyāṅ pesh kartā thā. wuh
unheṅ rab ke ghar kī us qurbāngāh
par chaṛhātā thā jo us ne rab ke lie
banwāī thī. sāth sāth wuh baḳhūr bhī
jalātā thā. yūṅ us ne rab ke ghar ko
takmīl tak pahuṅchāyā.

[26]is ke ilāwā sulaimān bādshāh ne
bahrī jahāzoṅ kā beṛā bhī banwāyā.
is kām kā markaz ailāt ke qarīb shahr
asyūn-jābar thā. yih bandargāh
mulk-e-adom meṅ bahr-e-qulzum ke
sāhil par hai. [27]hīrām bādshāh ne
use tajribākār mallāh bheje tāki wuh
sulaimān ke ādmiyoṅ ke sāth mil kar
jahāzoṅ ko chalāeṅ. [28]unhoṅ ne ofīr
tak safar kiyā aur wahāṅ se taqrīban
14,000 kilogrām sonā sulaimān ke pās
le āe.

sabā kī malikā sulaimān se miltī hai

10 sulaimān kī shohrat sabā
kī malikā tak pahuṅch gaī.
jab us ne us ke bāre meṅ sunā aur
yih bhī ki us ne rab ke nām ke lie
kyā kuchh kiyā hai to wuh sulaimān
se milne ke lie rawānā huī tāki use
mushkil paheliyāṅ pesh karke us kī
dānishmandī jāṅch le. [2]wuh nihāyat
baṛe qāfile ke sāth yarūshalam
pahuṅchī jis ke ūṅṭ balsān, kasrat
ke sone aur qīmtī jawāhir se lade hue
the.

malikā kī sulaimān se mulāqāt huī
to us ne us se wuh tamām mushkil
sawālāt pūchhe jo us ke zahan meṅ
the. [3]sulaimān us ke har sawāl kā
jawāb de sakā. koī bhī bāt itnī
pechīdā nahīṅ thī ki bādshāh us
kā matlab malikā ko batā na saktā.
[4]sabā kī malikā sulaimān kī wasī
hikmat aur us ke nae mahal se bahut
muta'assir huī. [5]us ne bādshāh kī
mezoṅ par ke muḳhtalif khāne dekhe
aur yih ki us ke afsar kis tartīb se
us par biṭhāe jāte the. us ne bairoṅ
kī ḳhidmat, un kī shāndār wardiyoṅ
aur sāqiyoṅ par bhī ġhaur kiyā. jab
us ne in bātoṅ ke ilāwā bhasm hone
wālī wuh qurbāniyāṅ bhī dekhīṅ jo
sulaimān rab ke ghar meṅ chaṛhātā
thā to malikā hakkā-bakkā rah gaī.

[6]wuh bol uṭhī, "wāqaī, jo kuchh
maiṅ ne apne mulk meṅ āp ke
shāhkāroṅ aur hikmat ke bāre meṅ
sunā thā wuh durust hai. [7]jab tak
maiṅ ne ḳhud ā kar yih sab kuchh
apnī āṅkhoṅ se na dekhā mujhe yaqīn
nahīṅ ātā thā. balki haqīqat meṅ
mujhe āp ke bāre meṅ ādhā bhī nahīṅ
batāyā gayā thā. āp kī hikmat aur
daulat un riporṭoṅ se kahīṅ zyādā
hai jo mujh tak pahuṅchī thīṅ. [8]āp
ke log kitne mubārak haiṅ! āp ke
afsar kitne mubārak haiṅ jo musalsal
āp ke sāmne khaṛe rahte aur āp kī
dānish bharī bāteṅ sunte haiṅ! [9]rab
āp ke ḳhudā kī tamjīd ho jis ne
āp ko pasand karke isrāīl ke taḳht
par biṭhāyā hai. rab isrāīl se abadī
muhabbat rakhtā hai, isī lie us ne āp
ko bādshāh banā diyā hai tāki insāf
aur rāstbāzī qāim rakheṅ."

[10]phir malikā ne sulaimān ko
taqrīban 4,000 kilogrām sonā, bahut
zyādā balsān aur jawāhir die. bād
meṅ kabhī bhī utnā balsān isrāīl meṅ

nahīṅ lāyā gayā jitnā us waqt sabā kī
malikā lāī.
11 hīrām ke jahāz ofīr se na sirf sonā
lāe balki unhoṅ ne qīmtī lakaṛī aur
jawāhir bhī baṛī miqdār meṅ isrāīl
tak pahuṅchāe. 12 jitnī qīmtī lakaṛī un
dinoṅ meṅ darāmad huī utnī āj tak
kabhī yahūdāh meṅ nahīṅ lāī gaī. is
lakaṛī se bādshāh ne rab ke ghar aur
apne mahal ke lie kaṭahre banwāe.
yih mausīqāroṅ ke sarod aur sitār
banāne ke lie bhī istemāl huī.
13 sulaimān bādshāh ne apnī taraf se
sabā kī malikā ko bahut se tohfe die.
nīz, jo kuchh bhī malikā chāhtī thī
yā us ne māṅgā wuh use diyā gayā.
phir wuh apne naukar-chākaroṅ aur
afsaroṅ ke hamrāh apne watan wāpas
chalī gaī.

sulaimān kī daulat aur shohrat

14 jo sonā sulaimān ko sālānā miltā
thā us kā wazn taqrīban 23,000
kilogrām thā. 15 is meṅ wuh ṭaiks
shāmil nahīṅ the jo use saudāgaroṅ,
tājiroṅ, arab bādshāhoṅ aur zil'oṅ ke
afsaroṅ se milte the.
16-17 sulaimān bādshāh ne 200 baṛī
aur 300 chhoṭī ḍhāleṅ banwāīṅ. un
par sonā manḍhā gayā. har baṛī
ḍhāl ke lie taqrīban 7 kilogrām sonā
istemāl huā aur har chhoṭī ḍhāl ke lie
taqrīban sāṛhe 3 kilogrām. sulaimān
ne unheṅ 'lubnān kā jangal' nāmī
mahal meṅ mahfūz rakhā.
18 in ke ilāwā bādshāh ne hāthīdāṅt
se ārāstā ek baṛā taḳht banwāyā
jis par ḳhālis sonā chaṛhāyā gayā.
19-20 taḳht kī pusht kā ūpar kā hissā
gol thā, aur us ke har bāzū ke sāth
sherbabar kā mujassamā thā. taḳht
kuchh ūṅchā thā, aur bādshāh chhih
pāe wālī sīṛhī par chaṛh kar us par
baiṭhtā thā. dāīṅ aur bāīṅ taraf har
pāe par sherbabar kā mujassamā thā.
is qism kā taḳht kisī aur saltanat meṅ
nahīṅ pāyā jātā thā.
21 sulaimān ke tamām pyāle sone
ke the, balki 'lubnān kā jangal' nāmī
mahal meṅ tamām bartan ḳhālis
sone ke the. koī bhī chīz chāṅdī
kī nahīṅ thī, kyūṅki sulaimān ke
zamāne meṅ chāṅdī kī koī qadar
nahīṅ thī. 22 bādshāh ke apne bahrī
jahāz the jo hīrām ke jahāzoṅ ke sāth
mil kar muḳhtalif jaghoṅ par jāte the.
har tīn sāl ke bād wuh sone-chāṅdī,
hāthīdāṅt, bandaroṅ aur moroṅ se
lade hue wāpas āte the.
23 sulaimān kī daulat aur hikmat
duniyā ke tamām bādshāhoṅ se kahīṅ
zyādā thī. 24 pūrī duniyā us se milne
kī koshish kartī rahī tāki wuh hikmat
sun le jo allāh ne us ke dil meṅ ḍāl
dī thī. 25 sāl-ba-sāl jo bhī sulaimān ke
darbār meṅ ātā wuh koī na koī tohfā
lātā. yūṅ use sone-chāṅdī ke bartan,
qīmtī libās, hathiyār, balsān, ghoṛe
aur ḳhachchar milte rahe.

[26]sulaimān ke 1,400 rath aur 12,000
ghoṛe the. kuchh us ne rathoṅ ke
lie maḳhsūs kie gae shahroṅ meṅ
aur kuchh yarūshalam meṅ apne pās
rakhe. [27]bādshāh kī sargarmiyoṅ ke
bāis chāṅdī patthar jaisī ām ho gaī
aur deodār kī qīmtī lakaṛī yahūdāh
ke maġhrib ke nashebī pahāṛī ilāqe
kī anjīr-tūt kī sastī lakaṛī jaisī ām ho
gaī. [28]bādshāh apne ghoṛe misr aur
qūe yānī kilikiyā se darāmad kartā
thā. us ke tājir in jaghoṅ par jā kar
unheṅ ḳharīd lāte the. [29]bādshāh ke
rath misr se darāmad hote the. har
rath kī qīmat chāṅdī ke 600 sikke
aur har ghoṛe kī qīmat chāṅdī ke 150
sikke thī. sulaimān ke tājir yih ghoṛe
barāmad karte hue tamām hittī aur
arāmī bādshāhoṅ tak bhī pahuṅchāte
the.

sulaimān rab se dūr ho jātā hai

11 lekin sulaimān bahut sī
ġhairmulkī ḳhawātīn se
muhabbat kartā thā. fir'aun kī beṭī
ke ilāwā us kī shādī moābī, ammonī,
adomī, saidānī aur hittī auratoṅ se
huī. [2]in qaumoṅ ke bāre meṅ rab
ne isrāīliyoṅ ko hukm diyā thā, "na
tum in ke gharoṅ meṅ jāo aur na
yih tumhāre gharoṅ meṅ āeṅ, warnā
yih tumhāre dil apne dewatāoṅ kī
taraf māil kar deṅge." to bhī sulaimān
baṛe pyār se apnī in bīwiyoṅ se lipṭā
rahā. [3]us kī shāhī ḳhāndānoṅ se
tālluq rakhne wālī 700 bīwiyāṅ aur
300 dāshtāeṅ thīṅ. in auratoṅ ne
āḳhirkār us kā dil rab se dūr kar diyā.
[4]jab wuh būṛhā ho gayā to unhoṅ
ne us kā dil dīgar mābūdoṅ kī taraf
māil kar diyā. yūṅ wuh buṛhāpe meṅ
apne bāp dāūd kī tarah pūre dil se rab
kā wafādār na rahā [5]balki saidāniyoṅ
kī dewī astārāt aur ammoniyoṅ ke
dewatā milkūm kī pūjā karne lagā.
[6]ġharz us ne aisā kām kiyā jo rab
ko nāpasand thā. wuh wafādārī na
rahī jis se us ke bāp dāūd ne rab kī
ḳhidmat kī thī.

[7]yarūshalam ke mashriq meṅ
sulaimān ne ek pahāṛī par do mandir
banāe, ek moāb ke ghinaune dewatā
kamos ke lie aur ek ammon ke
ghinaune dewatā malik yānī milkūm
ke lie. [8]aise mandir us ne apnī tamām
ġhairmulkī bīwiyoṅ ke lie tāmīr kie
tāki wuh apne dewatāoṅ ko baḳhūr
aur zabah kī qurbāniyāṅ pesh kar
sakeṅ.

[9]rab ko sulaimān par baṛā ġhussā
āyā, kyūṅki wuh isrāīl ke ḳhudā se
dūr ho gayā thā, hālāṅki rab us par
do bār zāhir huā thā. [10]go us ne use
dīgar mābūdoṅ kī pūjā karne se sāf
manā kiyā thā to bhī sulaimān ne
us kā hukm na mānā. [11]is lie rab
ne us se kahā, "chūṅki tū mere ahd
aur ahkām ke mutābiq zindagī nahīṅ
guzārtā, is lie maiṅ bādshāhī ko tujh
se chhīn kar tere kisī afsar ko dūṅgā.

yih bāt yaqīnī hai. [12]lekin tere bāp
dāūd kī ḳhātir maiṅ yih tere jīte jī
nahīṅ karūṅga balki bādshāhī ko tere
beṭe hī se chhīnūṅgā. [13]aur maiṅ
pūrī mamlakat us ke hāth se nahīṅ
lūṅgā balki apne ḳhādim dāūd aur
apne chune hue shahr yarūshalam
kī ḳhātir us ke lie ek qabīlā chhoṛ
dūṅgā."

sulaimān ke dushman hasad aur razūn

[14]phir rab ne adom ke shāhī
ḳhāndān meṅ se ek ādmī banām
hasad ko barpā kiyā jo sulaimān kā
saḳht muḳhālif ban gayā. [15]wuh yūṅ
sulaimān kā dushman ban gayā ki
chand sāl pahle jab dāūd ne adom ko
shikast dī to us kā faujī kamāṇḍar
yoāb maidān-e-jang meṅ paṛī tamām
isrāīlī lāshoṅ ko dafnāne ke lie adom
āyā. jahāṅ bhī gayā wahāṅ us ne
har adomī mard ko mār ḍālā. [16]wuh
chhih māh tak apne faujiyoṅ ke sāth
har jagah phirā aur tamām adomī
mardoṅ ko mārtā gayā. [17]hasad us
waqt bach gayā aur apne bāp ke
chand ek sarkārī afsaroṅ ke sāth farār
ho kar misr meṅ panāh le sakā.

[18]rāste meṅ unheṅ dasht-e-fārān
ke mulk-e-midiyān se guzarnā paṛā.
wahāṅ wuh mazīd kuchh ādmiyoṅ ko
jamā kar sake aur safar karte karte
misr pahuṅch gae. hasad misr ke
bādshāh fir'aun ke pās gayā to us ne
use ghar, kuchh zamīn aur ḳhurāk
muhayyā kī. [19]hasad fir'aun ko itnā
pasand āyā ki us ne us kī shādī apnī
bīwī malikā tahfanīs kī bahan ke sāth
karāī. [20]is bahan ke beṭā paidā huā jis
kā nām janūbat rakhā gayā. tahfanīs
ne use shāhī mahal meṅ pālā jahāṅ
wuh fir'aun ke beṭoṅ ke sāth parwān
chaṛhā.

[21]ek din hasad ko ḳhabar milī ki
dāūd aur us kā kamāṇḍar yoāb faut
ho gae haiṅ. tab us ne fir'aun
se ijāzat māṅgī, "maiṅ apne mulk
lauṭ jānā chāhtā hūṅ, barāh-e-karm
mujhe jāne deṅ." [22]fir'aun ne etirāz
kiyā, "yahāṅ kyā kamī hai ki tum
apne mulk wāpas jānā chāhte ho?"
hasad ne jawāb diyā, "maiṅ kisī bhī
chīz se mahrūm nahīṅ rahā, lekin
phir bhī mujhe jāne dījie."

[23]allāh ne ek aur ādmī ko bhī
sulaimān ke ḳhilāf barpā kiyā. us
kā nām razūn bin ilyadā thā. pahle
wuh zobāh ke bādshāh hadadazar kī
ḳhidmat anjām detā thā, lekin ek din
us ne apne mālik se bhāg kar [24]kuchh
ādmiyoṅ ko apne gird jamā kiyā aur
ḍākuoṅ ke jaththe kā sarġhanā ban
gayā. jab dāūd ne zobāh ko shikast
de dī to razūn apne ādmiyoṅ ke sāth
damishq gayā aur wahāṅ ābād ho kar
apnī hukūmat qāim kar lī. [25]hote
hote wuh pūre shām kā hukmrān ban
gayā. wuh isrāīliyoṅ se nafrat kartā
thā aur sulaimān ke jīte jī isrāīl kā
ḳhās dushman banā rahā. hasad kī

tarah wuh bhī isrāīl ko tang kartā rahā.

yarubiām aur aḳhiyāh nabī

[26]sulaimān kā ek sarkārī afsar bhī us ke ḳhilāf uṭh khaṛā huā. us kā nām yarubiām bin nabāt thā, aur wuh ifrāīm ke shahr sarīdā kā thā. us kī māṅ sarūā bewā thī. [27]jab yarubiām bāġhī huā to un dinoṅ meṅ sulaimān irdgird ke chabūtare aur fasīl kā āḳhirī hissā tāmīr kar rahā thā. [28]us ne dekhā ki yarubiām māhir aur mehnatī jawān hai, is lie us ne use ifrāīm aur manassī ke qabīloṅ ke tamām begār meṅ kām karne wāloṅ par muqarrar kiyā.

[29]ek din yarubiām shahr se nikal rahā thā to us kī mulāqāt sailā ke nabī aḳhiyāh se huī. aḳhiyāh naī chādar oṛhe phir rahā thā. khule maidān meṅ jahāṅ koī aur nazar na āyā [30]aḳhiyāh ne apnī chādar ko pakaṛ kar bārah ṭukṛoṅ meṅ phāṛ liyā [31]aur yarubiām se kahā,

"chādar ke das ṭukṛe apne pās rakheṅ! kyūṅki rab isrāīl kā ḳhudā farmātā hai, is waqt maiṅ isrāīl kī bādshāhī ko sulaimān se chhīnane wālā hūṅ. jab aisā hogā to maiṅ us ke das qabīle tere hawāle kar dūṅgā. [32]ek hī qabīlā us ke pās rahegā, aur yih bhī sirf us ke bāp dāūd aur us shahr kī ḳhātir jise maiṅ ne tamām qabīloṅ meṅ se chun liyā hai. [33]is tarah maiṅ sulaimān ko sazā dūṅgā, kyūṅki wuh aur us ke log mujhe tark karke saidāniyoṅ kī dewī astārāt kī, moābiyoṅ ke dewatā kamos kī aur ammoniyoṅ ke dewatā milkūm kī pūjā karne lage haiṅ. wuh merī rāhoṅ par nahīṅ chalte balki wuhī kuchh karte haiṅ jo mujhe bilkul nāpasand hai. jis tarah dāūd mere ahkām aur hidāyāt kī pairawī kartā thā us tarah us kā beṭā nahīṅ kartā.

[34]lekin maiṅ is waqt pūrī bādshāhī sulaimān ke hāth se nahīṅ chhīnūṅgā. apne ḳhādim dāūd kī ḳhātir jise maiṅ ne chun liyā aur jo mere ahkām aur hidāyāt ke tābe rahā maiṅ sulaimān ke jīte jī yih nahīṅ karūṅga. wuh ḳhud bādshāh rahegā, [35]lekin us ke beṭe se maiṅ bādshāhī chhīn kar das qabīle tere hawāle kar dūṅgā. [36]sirf ek qabīlā sulaimān ke beṭe ke sapurd rahegā tāki mere ḳhādim dāūd kā charāġh hameshā mere huzūr yarūshalam meṅ jaltā rahe, us shahr meṅ jo maiṅ ne apne nām kī sukūnat ke lie chun liyā hai. [37]lekin tujhe, ai yarubiām, maiṅ isrāīl par bādshāh banā dūṅgā. jo kuchh bhī terā jī chāhtā hai us par tū hukūmat karegā. [38]us waqt agar tū mere ḳhādim dāūd kī tarah merī har bāt mānegā, merī rāhoṅ par chalegā aur mere ahkām aur hidāyāt ke tābe rah kar wuh kuchh karegā jo mujhe pasand hai to phir maiṅ

tere sāth rahūṅgā. phir maiṅ terā
shāhī ḳhāndān utnā hī qāim-o-dāim
kar dūṅgā jitnā maiṅ ne dāūd kā kiyā
hai, aur isrāīl tere hī hawāle rahegā.
39yūṅ maiṅ sulaimān ke gunāh ke
bāis dāūd kī aulād ko sazā dūṅgā,
agarche yih abadī sazā nahīṅ hogī."
40is ke bād sulaimān ne yarubiām
ko marwāne kī koshish kī, lekin
yarubiām ne farār ho kar misr ke
bādshāh sīsaq ke pās panāh lī. wahāṅ
wuh sulaimān kī maut tak rahā.

sulaimān kī maut

41sulaimān kī zindagī aur hikmat
ke bāre meṅ mazīd bāteṅ 'sulaimān
ke āmāl' kī kitāb meṅ bayān kī gaī
haiṅ. 42sulaimān 40 sāl pūre isrāīl
par hukūmat kartā rahā. us kā dār-
ul-hukūmat yarūshalam thā. 43jab
wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā
to use yarūshalam ke us hisse meṅ
dafn kiyā gayā jo 'dāūd kā shahr'
kahlātā hai. phir us kā beṭā rahubiām
taḳhtnashīn huā.

shimālī qabīle alag ho jāte haiṅ

12 rahubiām sikam gayā,
kyūṅki wahāṅ tamām isrāīlī
use bādshāh muqarrar karne ke lie
jamā ho gae the. 2yarubiām bin
nabāt yih ḳhabar sunte hī misr se
jahāṅ us ne sulaimān bādshāh se
bhāg kar panāh lī thī isrāīl wāpas
āyā. 3isrāīliyoṅ ne use bulāyā tāki
us ke sāth sikam jāeṅ. jab pahuṅchā
to isrāīl kī pūrī jamā'at yarubiām ke
sāth mil kar rahubiām se milne gaī.
unhoṅ ne bādshāh se kahā, 4"jo jūā
āp ke bāp ne ham par ḍāl diyā thā
use uṭhānā mushkil thā, aur jo waqt
aur paise hameṅ bādshāh kī ḳhidmat
meṅ sarf karne the wuh nāqābil-
e-bardāsht the. ab donoṅ ko kam
kar deṅ. phir ham ḳhushī se āp kī
ḳhidmat kareṅge."
5rahubiām ne jawāb diyā, "mujhe
tīn din kī muhlat deṅ, phir dubārā
mere pās āeṅ." chunāṅche log chale
gae.
6phir rahubiām bādshāh ne un
buzurgoṅ se mashwarā kiyā jo
sulaimān ke jīte jī bādshāh kī
ḳhidmat karte rahe the. us ne
pūchhā, "āp kā kyā ḳhayāl hai?
maiṅ in logoṅ ko kyā jawāb dūṅ?"
7buzurgoṅ ne jawāb diyā, "hamārā
mashwarā hai ki is waqt un kā
ḳhādim ban kar un kī ḳhidmat kareṅ
aur unheṅ narm jawāb deṅ. agar āp
aisā kareṅ to wuh hameshā āp ke
wafādār ḳhādim bane raheṅge."
8lekin rahubiām ne buzurgoṅ kā
mashwarā radd karke us kī ḳhidmat
meṅ hāzir un jawānoṅ se mashwarā
kiyā jo us ke sāth parwān chaṛhe
the. 9us ne pūchhā, "maiṅ is qaum
ko kyā jawāb dūṅ? yih taqāzā kar
rahe haiṅ ki maiṅ wuh jūā halkā kar
dūṅ jo mere bāp ne un par ḍāl diyā."

[10]jo jawān us ke sāth parwān chaṛhe
the unhoṅ ne kahā, “achchhā, yih log
taqāzā kar rahe haiṅ ki āp ke bāp kā
jūā halkā kiyā jāe? unheṅ batā denā,
‘merī chhoṭī unglī mere bāp kī kamr
se zyādā moṭī hai! [11]beshak jo jūā us
ne āp par ḍāl diyā use uṭhānā mushkil
thā, lekin merā jūā aur bhī bhārī
hogā. jahāṅ mere bāp ne āp ko koṛe
lagāe wahāṅ maiṅ āp kī bichchhū’oṅ
se tādīb karūṅga’!”

[12]tīn din ke bād jab yarubiām
tamām isrāīliyoṅ ke sāth rahubiām kā
faislā sunane ke lie wāpas āyā [13]to
bādshāh ne unheṅ saḳht jawāb diyā.
buzurgoṅ kā mashwarā radd karke
[14]us ne unheṅ jawānoṅ kā jawāb
diyā, “beshak jo jūā mere bāp ne āp
par ḍāl diyā use uṭhānā mushkil thā,
lekin merā jūā aur bhī bhārī hogā.
jahāṅ mere bāp ne āp ko koṛe lagāe
wahāṅ maiṅ āp kī bichchhū’oṅ se
tādīb karūṅga!” [15]yūṅ rab kī marzī
pūrī huī ki rahubiām logoṅ kī bāt
nahīṅ mānegā. kyūṅki ab rab kī
wuh peshgoī pūrī huī jo sailā ke nabī
aḳhiyāh ne yarubiām bin nabāt ko
batāī thī.

[16]jab isrāīliyoṅ ne dekhā ki bādshāh
hamārī bāt sunane ke lie tayyār nahīṅ
hai to unhoṅ ne us se kahā, “na
hameṅ dāūd se mīrās meṅ kuchh
milegā, na yassī ke beṭe se kuchh
milne kī ummīd hai. ai isrāīl, sab
apne apne ghar wāpas chaleṅ! ai
dāūd, ab apnā ghar ḳhud saṅbhāl lo!”
yih kah kar wuh sab chale gae.

[17]sirf yahūdāh ke qabīle ke shahroṅ
meṅ rahne wāle isrāīlī rahubiām ke
taht rahe. [18]phir rahubiām bādshāh
ne begāriyoṅ par muqarrar afsar
adūnīrām ko shimālī qabīloṅ ke pās
bhej diyā, lekin use dekh kar tamām
logoṅ ne use sangsār kiyā. tab
rahubiām jaldī se apne rath par
sawār huā aur bhāg kar yarūshalam
pahuṅch gayā. [19]yūṅ isrāīl ke shimālī
qabīle dāūd ke shāhī gharāne se alag
ho gae aur āj tak us kī hukūmat nahīṅ
mānte.

[20]jab ḳhabar shimālī isrāīl meṅ
phailī ki yarubiām misr se wāpas
ā gayā hai to logoṅ ne qaumī
ijlās mun’aqid karke use bulāyā aur
wahāṅ use apnā bādshāh banā liyā.
sirf yahūdāh kā qabīlā rahubiām aur
us ke gharāne kā wafādār rahā.

**rahubiām ko isrāīl se jang karne
kī ijāzat nahīṅ miltī**

[21]jab rahubiām yarūshalam
pahuṅchā to us ne yahūdāh aur
binyamīn ke qabīloṅ ke chīdā chīdā
faujiyoṅ ko isrāīl se jang karne ke
lie bulāyā. 1,80,000 mard jamā hue
tāki rahubiām bin sulaimān ke lie
isrāīl par dubārā qābū pāeṅ. [22]lekin
ain us waqt mard-e-ḳhudā samāyāh
ko allāh kī taraf se paiġhām milā,
[23]“yahūdāh ke bādshāh rahubiām

bin sulaimān, yahūdāh aur binyamīn
ke tamām afrād aur bāqī logoṅ ko
ittilā de, 24‘rab farmātā hai ki apne
isrāīlī bhāiyoṅ se jang mat karnā. har
ek apne apne ghar wāpas chalā jāe,
kyūṅki jo kuchh huā hai wuh mere
hukm par huā hai’.”

tab wuh rab kī sun kar apne apne
ghar wāpas chale gae.

yarubiām ke sone ke bachhṛe

25yarubiām ifrāīm ke pahāṛī ilāqe
ke shahr sikam ko mazbūt karke
wahāṅ ābād huā. bād meṅ us ne
fanūel shahr kī bhī qilābandī kī aur
wahāṅ muntaqil huā. 26lekin dil meṅ
andeshā rahā ki kahīṅ isrāīl dubārā
dāūd ke gharāne ke hāth meṅ na ā
jāe. 27us ne sochā, “log bāqāidagī se
yarūshalam āte jāte haiṅ tāki wahāṅ
rab ke ghar meṅ apnī qurbāniyāṅ
pesh kareṅ. agar yih silsilā toṛā na
jāe to āhistā āhistā un ke dil dubārā
yahūdāh ke bādshāh rahubiām kī
taraf māil ho jāeṅge. āḳhirkār wuh
mujhe qatl karke rahubiām ko apnā
bādshāh banā leṅge.”

28apne afsaroṅ ke mashware par
us ne sone ke do bachhṛe banwāe.
logoṅ ke sāmne us ne elān kiyā,
“har qurbānī ke lie yarūshalam jānā
mushkil hai! ai isrāīl dekh, yih tere
dewatā haiṅ jo tujhe misr se nikāl
lāe.” 29ek but us ne junūbī shahr bait-
el meṅ khaṛā kiyā aur dūsrā shimālī
shahr dān meṅ. 30yūṅ yarubiām ne
isrāīliyoṅ ko gunāh karne par uksāyā.
log dān tak safar kiyā karte the tāki
wahāṅ ke but kī pūjā kareṅ.

31is ke ilāwā yarubiām ne bahut
sī ūṅchī jaghoṅ par mandir banwāe.
unheṅ saṅbhālne ke lie us ne aise
log muqarrar kie jo lāwī ke qabīle ke
nahīṅ balki ām log the. 32us ne ek naī
īd bhī rāij kī jo yahūdāh meṅ manāne
wālī jhoṅpṛiyoṅ kī īd kī mānind thī.
yih īd āṭhweṅ māh[a] ke pandrahweṅ
din manāī jātī thī. bait-el meṅ us
ne ḳhud qurbāngāh par jā kar apne
banwāe hue bachhṛoṅ ko qurbāniyāṅ
pesh kīṅ, aur wahīṅ us ne apne un
mandiroṅ ke imāmoṅ ko muqarrar
kiyā jo us ne ūṅchī jaghoṅ par tāmīr
kie the.

nabī yarubiām ko burī ḳhabar pahuṅchātā hai

33chunāṅche yarubiām ke
muqarrarkardā din yānī āṭhweṅ
mahīne ke pandrahweṅ din isrāīliyoṅ
ne bait-el meṅ īd manāī. tamām
mehmānoṅ ke sāmne yarubiām
qurbāngāh par chaṛh gayā tāki
qurbāniyāṅ pesh kare.

13 wuh abhī qurbāngāh ke pās
khaṛā apnī qurbāniyāṅ pesh

[a] aktūbar tā nawambar

karnā hī chāhtā thā ki ek mard-e-
ḳhudā ān pahuṅchā. rab ne use
yahūdāh se bait-el bhej diyā thā.
2buland āwāz se wuh qurbāngāh se
muḳhātib huā, “ai qurbāngāh! ai
qurbāngāh! rab farmātā hai, ‘dāūd
ke gharāne se beṭā paidā hogā jis
kā nām yūsiyāh hogā. tujh par
wuh un imāmoṅ ko qurbān kar degā
jo ūṅchī jaghoṅ ke mandiroṅ meṅ
ḳhidmat karte aur yahāṅ qurbāniyāṅ
pesh karne ke lie āte haiṅ. tujh
par insānoṅ kī haḍḍiyāṅ jalāī jāeṅgī’.”
3phir mard-e-ḳhudā ne ilāhī nishān
bhī pesh kiyā. us ne elān kiyā,
“ek nishān sābit karegā ki rab merī
mārifat bāt kar rahā hai! yih
qurbāngāh phaṭ jāegī, aur is par
maujūd charbī milī rākh zamīn par
bikhar jāegī.”
4yarubiām bādshāh ab tak
qurbāngāh ke pās khaṛā thā. jab us ne
bait-el kī qurbāngāh ke ḳhilāf mard-
e-ḳhudā kī bāt sunī to wuh hāth se
us kī taraf ishārā karke garjā, “use
pakaṛo!” lekin jūṅ hī bādshāh ne
apnā hāth baṛhāyā wuh sūkh gayā,
aur wuh use wāpas na khaiṅch sakā.
5usī lamhe qurbāngāh phaṭ gaī aur
us par maujūd rākh zamīn par bikhar
gaī. bilkul wuhī kuchh huā jis kā elān
mard-e-ḳhudā ne rab kī taraf se kiyā
thā.
6tab bādshāh iltimās karne lagā,
“rab apne ḳhudā kā ġhussā ṭhanḍā
karke mere lie duā kareṅ tāki merā
hāth bahāl ho jāe.” mard-e-ḳhudā ne
us kī shafā’at kī to yarubiām kā hāth
fauran bahāl ho gayā.
7tab yarubiām bādshāh ne mard-
e-ḳhudā ko dāwat dī, “āeṅ, mere
ghar meṅ khānā khā kar tāzādam ho
jāeṅ. maiṅ āp ko tohfā bhī dūṅgā.”
8lekin us ne inkār kiyā, “maiṅ āp ke
pās nahīṅ āūṅgā, chāhe āp mujhe
apnī milkiyat kā ādhā hissā kyūṅ na
deṅ. maiṅ yahāṅ na roṭī khāūṅgā,
na kuchh piyūṅgā. 9kyūṅki rab ne
mujhe hukm diyā hai, ‘rāste meṅ na
kuchh khā aur na kuchh pī. aur
wāpas jāte waqt wuh rāstā na le jis
par se tū bait-el pahuṅchā hai’.”
10yih kah kar wuh farq rāstā
iḳhtiyār karke apne ghar ke lie
rawānā huā.

nabī kī nāfarmānī

11bait-el meṅ ek būṛhā nabī rahtā
thā. jab us ke beṭe us din ghar wāpas
āe to unhoṅ ne use sab kuchh kah
sunāyā jo mard-e-ḳhudā ne bait-el
meṅ kiyā aur yarubiām bādshāh ko
batāyā thā. 12bāp ne pūchhā, “wuh
kis taraf gayā?” beṭoṅ ne use wuh
rāstā batāyā jo yahūdāh ke mard-e-
ḳhudā ne liyā thā. 13bāp ne hukm
diyā, “mere gadhe par jaldī se zīn
kaso!” beṭoṅ ne aisā kiyā to wuh
us par baiṭh kar 14mard-e-ḳhudā ko
ḍhūṅḍne gayā.

chalte chalte mard-e-ḳhudā balūt
ke daraḳht ke sāy meṅ baiṭhā nazar
āyā. buzurg ne pūchhā, “kyā āp
wuhī mard-e-ḳhudā haiṅ jo yahūdāh
se bait-el āe the?” us ne jawāb diyā,
“jī, maiṅ wuhī hūṅ.” 15buzurg nabī ne
use dāwat dī, “āeṅ, mere sāth. maiṅ
ghar meṅ āp ko kuchh khānā khilātā
hūṅ.”
16lekin mard-e-ḳhudā ne inkār
kiyā, “nahīṅ, na maiṅ āp ke sāth
wāpas jā saktā hūṅ, na mujhe yahāṅ
khāne-pīne kī ijāzat hai. 17kyūṅki
rab ne mujhe hukm diyā, ‘rāste meṅ
na kuchh khā aur na kuchh pī. aur
wāpas jāte waqt wuh rāstā na le jis
par se tū bait-el pahuṅchā hai’.”
18buzurg nabī ne etirāz kiyā, “maiṅ
bhī āp jaisā nabī hūṅ! ek farishte
ne mujhe rab kā nayā paiġhām
pahuṅchā kar kahā, ‘use apne sāth
ghar le jā kar roṭī khilā aur pānī pilā’.”
buzurg jhūṭ bol rahā thā, 19lekin
mard-e-ḳhudā us ke sāth wāpas gayā
aur us ke ghar meṅ kuchh khāyā aur
piyā.
20wuh abhī wahāṅ baiṭhe khānā
khā rahe the ki buzurg par rab kā
kalām nāzil huā. 21us ne buland āwāz
se yahūdāh ke mard-e-ḳhudā se kahā,
“rab farmātā hai, ‘tū ne rab ke kalām
kī ḳhilāfwarzī kī hai! jo hukm rab
tere ḳhudā ne tujhe diyā thā wuh tū
ne nazarandāz kiyā hai. 22go us ne
farmāyā thā ki yahāṅ na kuchh khā
aur na kuchh pī to bhī tū ne wāpas ā
kar yahāṅ roṭī khāī aur pānī piyā hai.
is lie marte waqt tujhe tere bāpdādā
kī qabr meṅ dafnāyā nahīṅ jāegā’.”
23khāne ke bād buzurg ke gadhe
par zīn kasā gayā aur mard-e-ḳhudā
ko us par biṭhāyā gayā. 24wuh
dubārā rawānā huā to rāste meṅ ek
sherbabar ne us par hamlā karke use
mār ḍālā. lekin us ne lāsh ko na
chheṛā balki wuh wahīṅ rāste meṅ
paṛī rahī jabki gadhā aur sher donoṅ
hī us ke pās khaṛe rahe.
25kuchh log wahāṅ se guzare. jab
unhoṅ ne lāsh ko rāste meṅ paṛe aur
sherbabar ko us ke pās khaṛe dekhā
to unhoṅ ne bait-el jahāṅ buzurg nabī
rahtā thā ā kar logoṅ ko ittilā dī.
26jab buzurg ko ḳhabar milī to us ne
kahā, “wuhī mard-e-ḳhudā hai jis ne
rab ke farmān kī ḳhilāfwarzī kī. ab
wuh kuchh huā hai jo rab ne use
farmāyā thā yānī us ne use sherbabar
ke hawāle kar diyā tāki wuh use phāṛ
kar mār ḍāle.” 27buzurg ne apne beṭoṅ
ko gadhe par zīn kasne kā hukm diyā,
28aur wuh us par baiṭh kar rawānā
huā. jab wahāṅ pahuṅchā to dekhā
ki lāsh ab tak rāste meṅ paṛī hai aur
gadhā aur sher donoṅ hī us ke pās
khaṛe haiṅ. sherbabar ne na lāsh ko
chheṛā aur na gadhe ko phāṛā thā.
29buzurg nabī ne lāsh ko uṭhā kar
apne gadhe par rakhā aur use bait-
el lāyā tāki us kā mātam karke use

wahāṅ dafnāe. 30us ne lāsh ko apnī
ḳhāndānī qabr meṅ dafn kiyā, aur
logoṅ ne "hāy, mere bhāī" kah kar
us kā mātam kiyā. 31janāze ke bād
buzurg nabī ne apne beṭoṅ se kahā,
"jab maiṅ kūch kar jāūṅgā to mujhe
mard-e-ḳhudā kī qabr meṅ dafnānā.
merī haḍḍiyoṅ ko us kī haḍḍiyoṅ ke
pās hī rakheṅ. 32kyūṅki jo bāteṅ us ne
rab ke hukm par bait-el kī qurbāngāh
aur sāmariyya ke shahroṅ kī ūṅchī
jaghoṅ ke mandiroṅ ke bāre meṅ kī
haiṅ wuh yaqīnan pūrī ho jāeṅgī."

yarubiām phir bhī nāfarmān rahtā hai

33in wāqiāt ke bāwujūd yarubiām
apnī sharīr harkatoṅ se bāz na āyā.
ām logoṅ ko imām banāne kā silsilā
jārī rahā. jo koī bhī imām bananā
chāhtā use wuh ūṅchī jaghoṅ ke
mandiroṅ meṅ ḳhidmat karne ke lie
maḳhsūs kartā thā. 34yarubiām ke
gharāne ke is sangīn gunāh kī wajah
se wuh āḳhirkār tabāh huā aur rū-e-
zamīn par se miṭ gayā.

yarubiām ko ilāhī sazā miltī hai

14 ek din yarubiām kā beṭā
abiyāh bahut bīmār huā.
2tab yarubiām ne apnī bīwī se kahā,
"jā kar apnā bhes badleṅ tāki koī na
pahchāne ki āp merī bīwī haiṅ. phir
sailā jāeṅ. wahāṅ aḳhiyāh nabī rahtā
hai jis ne mujhe ittilā dī thī ki maiṅ
is qaum kā bādshāh ban jāūṅgā. 3us
ke pās das roṭiyāṅ, kuchh biskuṭ aur
shahd kā martabān le jāeṅ. wuh ādmī
āp ko zarūr batā degā ki laṛke ke sāth
kyā ho jāegā."

4chunāṅche yarubiām kī bīwī apnā
bhes badal kar rawānā huī aur chalte
chalte sailā meṅ aḳhiyāh ke ghar
pahuṅch gaī. aḳhiyāh umrrasīdā
hone ke bāis dekh nahīṅ saktā thā.
5lekin rab ne use āgāh kar diyā,
"yarubiām kī bīwī tujh se milne ā rahī
hai tāki apne bīmār beṭe ke bāre meṅ
mālūmāt hāsil kare. lekin wuh apnā
bhes badal kar āegī tāki use pahchānā
na jāe." phir rab ne nabī ko batāyā ki
use kyā jawāb denā hai.

6jab aḳhiyāh ne aurat ke qadmoṅ
kī āhaṭ sunī to bolā, "yarubiām kī
bīwī, andar āeṅ! rūp bharne kī kyā
zarūrat? mujhe āp ko burī ḳhabar
pahuṅchānī hai. 7jāeṅ, yarubiām
ko rab isrāīl ke ḳhudā kī taraf se
paiġhām deṅ, 'maiṅ ne tujhe logoṅ
meṅ se chun kar khaṛā kiyā aur
apnī qaum isrāīl par bādshāh banā
diyā. 8maiṅ ne bādshāhī ko dāūd ke
gharāne se chhīn kar tujhe de diyā.
lekin afsos, tū mere ḳhādim dāūd kī
tarah zindagī nahīṅ guzārtā jo mere
ahkām ke tābe rah kar pūre dil se
merī pairawī kartā rahā aur hameshā
wuh kuchh kartā thā jo mujhe pasand
thā. 9jo tujh se pahle the un kī nisbat
tū ne kahīṅ zyādā badī kī, kyūṅki
tū ne but ḍhāl kar apne lie dīgar

mābūd banāe haiṅ aur yūṅ mujhe taish dilāyā. chūṅki tū ne apnā muṅh mujh se pher liyā [10]is lie maiṅ tere ḳhāndān ko musībat meṅ ḍāl dūṅgā. isrāīl meṅ maiṅ yarubiām ke tamām mardoṅ ko halāk kar dūṅgā, ḳhwāh wuh bachche hoṅ yā bāliġh. jis tarah gobar ko jhāṛū de kar dūr kiyā jātā hai usī tarah yarubiām ke gharāne kā nām-o-nishān miṭ jāegā. [11]tum meṅ se jo shahr meṅ mareṅge unheṅ kutte khā jāeṅge, aur jo khule maidān meṅ mareṅge unheṅ parinde chaṭ kar jāeṅge. kyūṅki yih rab kā farmān hai'."

[12]phir aḳhiyāh ne yarubiām kī bīwī se kahā, "āp apne ghar wāpas chalī jāeṅ. jūṅ hī āp shahr meṅ dāḳhil hoṅgī laṛkā faut ho jāegā. [13]pūrā isrāīl us kā mātam karke use dafn karegā. wuh āp ke ḳhāndān kā wāhid fard hogā jise sahīh taur se dafnāyā jāegā. kyūṅki rab isrāīl ke ḳhudā ne sirf usī meṅ kuchh pāyā jo use pasand thā. [14]rab isrāīl par ek bādshāh muqarrar karegā jo yarubiām ke ḳhāndān ko halāk karegā. āj hī se yih silsilā shurū ho jāegā. [15]rab isrāīl ko bhī sazā degā, kyūṅki wuh yasīrat dewī ke khambe banā kar un kī pūjā karte haiṅ. chūṅki wuh rab ko taish dilāte rahe haiṅ, is lie wuh unheṅ māregā, aur wuh pānī meṅ sarkanḍe kī tarah hil jāeṅge. rab unheṅ is achchhe mulk se ukhāṛ kar daryā-e-furāt ke pār muntashir kar degā. [16]yūṅ wuh isrāīl ko un gunāhoṅ ke bāis tark karegā jo yarubiām ne kie aur isrāīl ko karne par uksāyā hai."

[17]yarubiām kī bīwī tirzā meṅ apne ghar wāpas chalī gaī. aur ghar ke darwāze meṅ dāḳhil hote hī us kā beṭā mar gayā. [18]tamām isrāīl ne use dafnā kar us kā mātam kiyā. sab kuchh waise huā jaise rab ne apne ḳhādim aḳhiyāh nabī kī mārifat farmāyā thā.

yarubiām kī maut

[19]bāqī jo kuchh yarubiām kī zindagī ke bāre meṅ likhā hai wuh 'shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh' kī kitāb meṅ darj hai. us kitāb meṅ paṛhā jā saktā hai ki wuh kis tarah hukūmat kartā thā aur us ne kaun kaun sī jangeṅ kīṅ. [20]yarubiām 22 sāl bādshāh rahā. jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā nadab taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh rahubiām

[21]yahūdāh meṅ rahubiām bin sulaimān hukūmat kartā thā. us kī māṅ nāmā ammonī thī. 41 sāl kī umr meṅ wuh taḳhtnashīn huā aur 17 sāl bādshāh rahā. us kā dār-ul-hukūmat yarūshalam thā, wuh shahr jise rab ne tamām isrāīlī qabīloṅ meṅ se chun liyā tāki us meṅ apnā nām qāim kare.

[22]lekin yahūdāh ke bāshinde bhī aisī harkateṅ karte the jo rab ko

nāpasand thīṅ. apne gunāhoṅ se wuh use taish dilāte rahe, kyūṅki un ke yih gunāh un ke bāpdādā ke gunāhoṅ se kahīṅ zyādā sangīn the. [23]unhoṅ ne bhī ūṅchī jaghoṅ par mandir banāe. har ūṅchī pahāṛī par aur har ghane daraḳht ke sāy meṅ unhoṅ ne maḳhsūs patthar yā yasīrat dewī ke khambe khaṛe kie, [24]yahāṅ tak ki mandiroṅ meṅ jismfarosh mard aur aurateṅ the. ġharz, unhoṅ ne un qaumoṅ ke tamām ghinaune rasm-o-riwāj apnā lie jin ko rab ne isrāīliyoṅ ke āge āge nikāl diyā thā.

[25]rahubiām bādshāh kī hukūmat ke pāṅchweṅ sāl meṅ misr ke bādshāh sīsaq ne yarūshalam par hamlā karke [26]rab ke ghar aur shāhī mahal ke tamām ḳhazāne lūṭ lie. sone kī wuh ḍhāleṅ bhī chhīn lī gaīṅ jo sulaimān ne banwāī thīṅ. [27]in kī jagah rahubiām ne pītal kī ḍhāleṅ banwāīṅ aur unheṅ un muhāfizoṅ ke afsaroṅ ke sapurd kiyā jo shāhī mahal ke darwāze kī pahrādārī karte the. [28]jab bhī bādshāh rab ke ghar meṅ jātā tab muhāfiz yih ḍhāleṅ uṭhā kar sāth le jāte. is ke bād wuh unheṅ pahredāroṅ ke kamre meṅ wāpas le jāte the.

[29]bāqī jo kuchh rahubiām bādshāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘shāhān-e-yahūdāh kī tārīḳh’ kī kitāb meṅ darj hai. [30]donoṅ bādshāhoṅ rahubiām aur yarubiām ke jīte jī un ke darmiyān jang jārī rahī. [31]jab rahubiām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use yarūshalam ke us hisse meṅ jo ‘dāūd kā shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī qabr meṅ dafnāyā gayā. us kī māṅ nāmā ammonī thī. phir rahubiām kā beṭā abiyāh taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh abiyāh

15 abiyāh isrāīl ke bādshāh yarubiām bin nabāt kī hukūmat ke 18weṅ sāl meṅ yahūdāh kā bādshāh banā. [2]wuh tīn sāl bādshāh rahā, aur us kā dār-ul-hukūmat yarūshalam thā. us kī māṅ mākā bint abīsalūm thī. [3]abiyāh se wuhī gunāh sarzad hue jo us ke bāp ne kie the, aur wuh pūre dil se rab apne ḳhudā kā wafādār na rahā. go wuh is meṅ apne pardādā dāūd se farq thā [4]to bhī rab us ke ḳhudā ne abiyāh kā yarūshalam meṅ charāġh jalne diyā. dāūd kī ḳhātir us ne use jānashīn atā kiyā aur yarūshalam ko qāim rakhā, [5]kyūṅki dāūd ne wuh kuchh kiyā thā jo rab ko pasand thā. jīte jī wuh rab ke ahkām ke tābe rahā, siwāe us jurm ke jab us ne ūriyāh hittī ke silsile meṅ ġhalat qadam uṭhāe the.

[6]rahubiām aur yarubiām ke darmiyān kī jang abiyāh kī hukūmat ke daurān bhī jārī rahī. [7]bāqī jo

kuchh abiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘shāhān-e-yahūdāh kī tārīḳh’ kī kitāb meṅ darj hai. 8jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use yarūshalam ke us hisse meṅ dafn kiyā gayā jo ‘dāūd kā shahr’ kahlātā hai. phir us kā beṭā āsā taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh āsā

9āsā isrāīl ke bādshāh yarubiām ke 20weṅ sāl meṅ yahūdāh kā bādshāh ban gayā. 10us kī hukūmat kā daurāniyā 41 sāl thā, aur us kā dār-ul-hukūmat yarūshalam thā. māṅ kā nām mākā thā, aur wuh abīsalūm kī beṭī thī. 11apne pardādā dāūd kī tarah āsā bhī wuh kuchh kartā rahā jo rab ko pasand thā. 12us ne un jismfarosh mardoṅ aur auratoṅ ko nikāl diyā jo mandiroṅ meṅ nām-nihād ḳhidmat karte the aur un tamām butoṅ ko tabāh kar diyā jo us ke bāpdādā ne banāe the. 13aur go us kī māṅ bādshāh kī māṅ hone ke bāis bahut asar-o-rasūḳh rakhtī thī, tāham āsā ne yih uhdā ḳhatm kar diyā jab māṅ ne yasīrat dewī kā ghinaunā khambā banwā liyā. āsā ne yih but kaṭwā kar wādī-e-qidron meṅ jalā diyā. 14afsos ki us ne ūṅchī jaghoṅ ke mandiroṅ ko dūr na kiyā. to bhī āsā jīte jī pūre dil se rab kā wafādār rahā. 15sonā-chāṅdī aur bāqī jitnī chīzeṅ us ke bāp aur us ne rab ke lie maḳhsūs kī thīṅ un sab ko wuh rab ke ghar meṅ lāyā.

16yahūdāh ke bādshāh āsā aur isrāīl ke bādshāh bāshā ke darmiyān zindagī bhar jang jārī rahī. 17ek din bāshā bādshāh ne yahūdāh par hamlā karke rāmā shahr kī qilābandī kī. maqsad yih thā ki na koī yahūdāh ke mulk meṅ dāḳhil ho sake, na koī wahāṅ se nikal sake. 18jawāb meṅ āsā ne shām ke bādshāh bin-hasad ke pās wafd bhejā. bin-hasad kā bāp tābrimmon bin hazyūn thā, aur us kā dār-ul-hukūmat damishq thā. āsā ne rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḳhazānoṅ kā tamām bachā huā sonā aur chāṅdī wafd ke sapurd karke damishq ke bādshāh ko paiġhām bhejā, 19“merā āp ke sāth ahd hai jis tarah mere bāp kā āp ke bāp ke sāth ahd thā. guzārish hai ki āp sone-chāṅdī kā yih tohfā qabūl karke isrāīl ke bādshāh bāshā ke sāth apnā ahd mansūḳh kar deṅ tāki wuh mere mulk se nikal jāe.”

20bin-hasad muttafiq huā. us ne apne faujī afsaroṅ ko isrāīl ke shahroṅ par hamlā karne ke lie bhej diyā to unhoṅ ne aiyyūn, dān, abīl-bait-mākā, tamām kinnarat aur naftālī par qabzā kar liyā. 21jab bāshā ko is kī ḳhabar milī to wuh rāmā kī qilābandī karne se bāz āyā aur tirzā wāpas chalā gayā.

22phir āsā bādshāh ne yahūdāh ke
tamām mardoṅ kī bhartī karke unheṅ
rāmā bhej diyā tāki wuh un tamām
pattharoṅ aur shahtīroṅ ko uṭhā kar
le jāeṅ jin se bāshā bādshāh rāmā kī
qilābandī karnā chāhtā thā. tamām
mardoṅ ko wahāṅ jānā paṛā, ek ko
bhī chhuṭṭī na milī. is sāmān se āsā
ne binyamīn ke shahr jibā aur misfāh
kī qilābandī kī.
23bāqī jo kuchh āsā kī hukūmat ke
daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā
wuh 'shāhān-e-yahūdāh kī tārīḳh' kī
kitāb meṅ darj hai. us meṅ us kī
kāmyābiyoṅ aur us ke tāmīr kie gae
shahroṅ kā zikr hai. buṛhāpe meṅ
us ke pāoṅ ko bīmārī lag gaī. 24jab
wuh mar kar apne bāpdādā se jā
milā to use yarūshalam ke us hisse
meṅ jo 'dāūd kā shahr' kahlātā hai
ḳhāndānī qabr meṅ dafnāyā gayā.
phir us kā beṭā yahūsafat us kī jagah
taḳhtnashīn huā.

isrāīl kā bādshāh nadab

25nadab bin yarubiām yahūdāh ke
bādshāh āsā kī hukūmat ke dūsre sāl
meṅ isrāīl kā bādshāh banā. us kī
hukūmat kā daurāniyā do sāl thā.
26us kā tarz-e-zindagī rab ko pasand
nahīṅ thā, kyūṅki wuh apne bāp
ke namūne par chaltā rahā. jo
badī yarubiām ne isrāīl ko karne par
uksāyā thā us se nadab bhī dūr na
huā.
27-28ek din jab nadab isrāīlī fauj
ke sāth filistī shahr jibbatūn kā
muhāsarā kie hue thā to ishkār ke
qabīle ke bāshā bin aḳhiyāh ne us ke
ḳhilāf sāzish karke use mār ḍālā aur
ḳhud isrāīl kā bādshāh ban gayā. yih
yahūdāh ke bādshāh āsā kī hukūmat
ke tīsre sāl meṅ huā.
29taḳht par baiṭhte hī bāshā ne
yarubiām ke pūre ḳhāndān ko marwā
diyā. us ne ek ko bhī zindā na chhoṛā.
yūṅ wuh bāt pūrī huī jo rab ne sailā
ke rahne wāle apne ḳhādim aḳhiyāh
kī mārifat farmāī thī. 30kyūṅki jo
gunāh yarubiām ne kie aur isrāīl ko
karne par uksāyā thā un se us ne rab
isrāīl ke ḳhudā ko taish dilāyā thā.
31bāqī jo kuchh nadab kī hukūmat
ke daurān huā aur jo kuchh us ne
kiyā wuh 'shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh' kī
kitāb meṅ darj hai.

isrāīl kā bādshāh bāshā

32-33bāshā bin aḳhiyāh yahūdāh ke
bādshāh āsā kī hukūmat ke tīsre sāl
meṅ isrāīl kā bādshāh banā. us kī
hukūmat kā daurāniyā 24 sāl thā, aur
us kā dār-ul-hukūmat tirzā rahā. us
ke aur yahūdāh ke bādshāh āsā ke
darmiyān zindagī bhar jang jārī rahī.
34lekin wuh bhī aisā kām kartā thā
jo rab ko nāpasand thā, kyūṅki us
ne yarubiām ke namūne par chal kar

wuh gunāh jārī rakhe jo karne par
yarubiām ne isrāīl ko uksāyā thā.

16 ek din rab ne yāhū bin
hanānī ko bāshā ke pās bhej
kar farmāyā, 2"pahle tū kuchh nahīṅ
thā, lekin maiṅ ne tujhe ḳhāk meṅ se
uṭhā kar apnī qaum isrāīl kā hukmrān
banā diyā. to bhī tū ne yarubiām
ke namūne par chal kar merī qaum
isrāīl ko gunāh karne par uksāyā aur
mujhe taish dilāyā hai. 3is lie maiṅ
tere gharāne ke sāth wuhī kuchh
karūṅga jo yarubiām bin nabāt ke
gharāne ke sāth kiyā thā. bāshā kī
pūrī nasl halāk ho jāegī. 4ḳhāndān ke
jo afrād shahr meṅ mareṅge unheṅ
kutte khā jāeṅge, aur jo khule maidān
meṅ mareṅge unheṅ parinde chaṭ kar
jāeṅge."

5bāqī jo kuchh bāshā kī hukūmat ke
daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur
jo kāmyābiyāṅ use hāsil huīṅ wuh
'shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh' kī kitāb
meṅ darj haiṅ. 6jab wuh mar kar apne
bāpdādā se jā milā to use tirzā meṅ
dafn kiyā gayā. phir us kā beṭā ailā
taḳhtnashīn huā. 7rab kī sazā kā jo
paiġhām hanānī ke beṭe yāhū nabī ne
bāshā aur us ke ḳhāndān ko sunāyā
us kī do wujūhāt thīṅ. pahle, bāshā
ne yarubiām ke ḳhāndān kī tarah
wuh kuchh kiyā jo rab ko nāpasand
thā aur use taish dilāyā. dūsre, us ne
yarubiām ke pūre ḳhāndān ko halāk
kar diyā thā.

isrāīl kā bādshāh ailā

8ailā bin bāshā yahūdāh ke bādshāh
āsā kī hukūmat ke 26weṅ sāl meṅ
isrāīl kā bādshāh banā. us kī
hukūmat ke do sāl ke daurān us kā
dār-ul-hukūmat tirzā rahā. 9ailā kā
ek afsar banām zimrī thā. zimrī
rathoṅ ke ādhe hisse par muqarrar
thā. ab wuh bādshāh ke ḳhilāf
sāzisheṅ karne lagā. ek din ailā tirzā
meṅ mahal ke inchārj arzā ke ghar
meṅ baiṭhā mai pī rahā thā. jab nashe
meṅ dhut huā 10to zimrī ne andar jā
kar use mār ḍālā. phir wuh ḳhud
taḳht par baiṭh gayā. yih yahūdāh ke
bādshāh āsā kī hukūmat ke 27weṅ sāl
meṅ huā.

11taḳht par baiṭhte hī zimrī ne
bāshā ke pūre ḳhāndān ko halāk kar
diyā. us ne kisī bhī mard ko zindā na
chhoṛā, ḳhwāh wuh dūr kā rishtedār
thā, ḳhwāh dost. 12yūṅ wuhī kuchh
huā jo rab ne yāhū nabī kī mārifat
bāshā ko farmāyā thā. 13kyūṅki
bāshā aur us ke beṭe ailā se sangīn
gunāh sarzad hue the, aur sāth sāth
unhoṅ ne isrāīl ko bhī yih karne par
uksāyā thā. apne bātil dewatāoṅ se
unhoṅ ne rab isrāīl ke ḳhudā ko taish
dilāyā thā.

14bāqī jo kuchh ailā kī hukūmat
ke daurān huā aur jo kuchh us ne
kiyā wuh 'shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh' kī
kitāb meṅ darj hai.

isrāīl kā bādshāh zimrī

15zimrī yahūdāh ke bādshāh āsā kī
hukūmat ke 27weṅ sāl meṅ isrāīl kā
bādshāh banā. lekin tirzā meṅ us kī
hukūmat sirf sāt din tak qāim rahī. us
waqt isrāīlī fauj filistī shahr jibbatūn
kā muhāsarā kar rahī thī. 16jab fauj
meṅ ḳhabar phail gaī ki zimrī ne
bādshāh ke ḳhilāf sāzish karke use
qatl kiyā hai to tamām isrāīliyoṅ ne
lashkargāh meṅ ā kar usī din apne
kamāṇḍar umrī ko bādshāh banā
diyā. 17tab umrī tamām faujiyoṅ ke
sāth jibbatūn ko chhoṛ kar tirzā kā
muhāsarā karne lagā. 18jab zimrī ko
patā chalā ki shahr dūsroṅ ke qabze
meṅ ā gayā hai to us ne mahal ke burj
meṅ jā kar use āg lagāī. yūṅ wuh jal
kar mar gayā.

19is tarah use bhī munāsib sazā mil
gaī, kyūṅki us ne bhī wuh kuchh kiyā
thā jo rab ko nāpasand thā. yarubiām
ke namūne par chal kar us ne wuh
tamām gunāh kie jo yarubiām ne
kie aur isrāīl ko karne par uksāyā
thā. 20jo kuchh zimrī kī hukūmat
ke daurān huā aur jo sāzisheṅ us ne
kīṅ wuh ‘shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh’ kī
kitāb meṅ darj haiṅ.

isrāīl kā bādshāh umrī

21zimrī kī maut ke bād isrāīlī do
firqoṅ meṅ baṭ gae. ek firqā tibnī
bin jīnat ko bādshāh banānā chāhtā
thā, dūsrā umrī ko. 22lekin umrī kā
firqā tibnī ke firqe kī nisbat zyādā
tāqatwar niklā. chunāṅche tibnī mar
gayā aur umrī pūrī qaum par bādshāh
ban gayā.

23umrī yahūdāh ke bādshāh āsā kī
hukūmat ke 31weṅ sāl meṅ isrāīl kā
bādshāh banā. us kī hukūmat kā
daurāniyā 12 sāl thā. pahle chhih
sāl dār-ul-hukūmat tirzā rahā. 24is
ke bād us ne ek ādmī banām samar
ko chāṅdī ke 6,000 sikke de kar us
se sāmariyya pahāṛī ḳharīd lī aur
wahāṅ apnā nayā dār-ul-hukūmat
tāmīr kiyā. pahle mālik samar kī yād
meṅ us ne shahr kā nām sāmariyya
rakhā.

25lekin umrī ne bhī wuhī kuchh
kiyā jo rab ko nāpasand thā, balki us
ne māzī ke bādshāhoṅ kī nisbat zyādā
badī kī. 26us ne yarubiām bin nabāt
ke namūne par chal kar wuh tamām
gunāh kie jo yarubiām ne kie aur
isrāīl ko karne par uksāyā thā. natīje
meṅ isrāīlī rab apne ḳhudā ko apne
bātil dewatāoṅ se taish dilāte rahe.
27bāqī jo kuchh umrī kī hukūmat ke
daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur
jo kāmyābiyāṅ use hāsil huīṅ wuh
‘shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh’ kī kitāb
meṅ bayān kī gaī haiṅ. 28jab umrī mar
kar apne bāpdādā se jā milā to use
sāmariyya meṅ dafnāyā gayā. phir us
kā beṭā aḳhiyab taḳhtnashīn huā.

isrāīl kā bādshāh aḳhiyab

[29]aḳhiyab ban umrī yahūdāh ke
bādshāh āsā ke 38weṅ sāl meṅ isrāīl
kā bādshāh banā. us kī hukūmat
kā daurāniyā 22 sāl thā, aur us
kā dār-ul-hukūmat sāmariyya rahā.
[30]aḳhiyab ne bhī aise kām kie jo
rab ko nāpasand the, balki māzī ke
bādshāhoṅ kī nisbat us ke gunāh
zyādā sangīn the. [31]yarubiām ke
namūne par chalnā us ke lie kāfī
nahīṅ thā balki us ne is se baṛh kar
saidā ke bādshāh itba'āl kī beṭī īzabil
se shādī bhī kī. natīje meṅ wuh us
ke dewatā bāl ke sāmne jhuk kar us
kī pūjā karne lagā. [32]sāmariyya meṅ
us ne bāl kā mandir tāmīr kiyā aur
dewatā ke lie qurbāngāh banā kar us
meṅ rakh diyā. [33]aḳhiyab ne yasīrat
dewī kā but bhī banwā diyā. yūṅ
us ne apne ghinaune kāmoṅ se māzī
ke tamām isrāīlī bādshāhoṅ kī nisbat
kahīṅ zyādā rab isrāīl ke ḳhudā ko
taish dilāyā.

[34]aḳhiyab kī hukūmat ke daurān
bait-el ke rahne wāle hī'el ne yarīhū
shahr ko nae sire se tāmīr kiyā. jab
us kī bunyād rakhī gaī to us kā sab
se baṛā beṭā abīrām mar gayā, aur jab
us ne shahr ke darwāze lagā die to us
ke sab se chhoṭe beṭe sajūb ko apnī
jān denī paṛī. yūṅ rab kī wuh bāt pūrī
huī jo us ne yashūa bin nūn kī mārifat
farmāī thī.

kawwe ilyās nabī ko khānā khilāte haiṅ

17 ek din ilyās nabī ne jo
jiliād ke shahr tishbī kā thā
aḳhiyab bādshāh se kahā, "rab isrāīl
ke ḳhudā kī qasam jis kī ḳhidmat
maiṅ kartā hūṅ, āne wāle sāloṅ meṅ
na os, na bārish paṛegī jab tak maiṅ
na kahūṅ."

[2]phir rab ne ilyās se kahā, [3]"yahāṅ
se chalā jā! mashriq kī taraf safar
karke wādī-e-karīt meṅ chhup jā jis
kī nadī daryā-e-yardan meṅ bahtī hai.
[4]pānī tū nadī se pī saktā hai, aur
maiṅ ne kawwoṅ ko tujhe wahāṅ
khānā khilāne kā hukm diyā hai."
[5]ilyās rab kī sun kar rawānā huā
aur wādī-e-karīt meṅ rahne lagā jis
kī nadī daryā-e-yardan meṅ bahtī
hai. [6]subho-shām kawwe use roṭī aur
gosht pahuṅchāte rahe, aur pānī wuh
nadī se pītā thā.

ilyās sārpat kī bewā ke pās

[7]is pūre arse meṅ bārish na huī,
is lie nadī āhistā āhistā sūkh gaī.
jab us kā pānī bilkul ḳhatm ho gayā
[8]to rab dubārā ilyās se hamkalām
huā, [9]"yahāṅ se rawānā ho kar
saidā ke shahr sārpat meṅ jā bas.
maiṅ ne wahāṅ kī ek bewā ko
tujhe khānā khilāne kā hukm diyā
hai." [10]chunāṅche ilyās sārpat ke lie
rawānā huā.

safar karte karte wuh shahr ke
darwāze ke pās pahuṅch gayā.
wahāṅ ek bewā jalāne ke lie
lakaṛiyāṅ chun kar jamā kar rahī
thī. use bulā kar ilyās ne kahā, “zarā
kisī bartan meṅ pānī bhar kar mujhe
thoṛā sā pilāeṅ.”
11wuh abhī pānī lāne jā rahī thī
ki ilyās ne us ke pīchhe āwāz de
kar kahā, “mere lie roṭī kā ṭukṛā bhī
lānā!” 12yih sun kar bewā ruk gaī aur
bolī, “rab āp ke ḳhudā kī qasam, mere
pās kuchh nahīṅ hai. bas, ek bartan
meṅ muṭṭhī bhar maidā aur dūsre
meṅ thoṛā sā tel rah gayā hai. ab
maiṅ jalāne ke lie chand ek lakaṛiyāṅ
chun rahī hūṅ tāki apne aur apne beṭe
ke lie āḳhirī khānā pakāūṅ. is ke bād
hamārī maut yaqīnī hai.”
13ilyās ne use tasallī dī, “ḍareṅ mat!
beshak wuh kuchh kareṅ jo āp ne
kahā hai. lekin pahle mere lie chhoṭī
sī roṭī banā kar mere pās le āeṅ. phir
jo bāqī rah gayā ho us se apne aur
apne beṭe ke lie roṭī banāeṅ. 14kyūṅki
rab isrāīl kā ḳhudā farmātā hai, ‘jab
tak rab bārish barasne na de tab tak
maide aur tel ke bartan ḳhālī nahīṅ
hoṅge’.”
15-16aurat ne jā kar waisā hī kiyā
jaisā ilyās ne use kahā thā. wāqaī
maidā aur tel kabhī ḳhatm na huā.
roz-ba-roz ilyās, bewā aur us ke beṭe
ke lie khānā dastyāb rahā. sab kuchh
waisā hī huā jaisā rab ne ilyās kī
mārifat farmāyā thā.
17ek din bewā kā beṭā bīmār ho
gayā. us kī tabīat bahut ḳharāb huī,
aur hote hote us kī jān nikal gaī. 18tab
bewā ilyās se shikāyat karne lagī,
“mard-e-ḳhudā, merā āp ke sāth kyā
wāstā? āp to sirf is maqsad se yahāṅ
āe haiṅ ki rab ko mere gunāh kī yād
dilā kar mere beṭe ko mār ḍāleṅ!”
19ilyās ne jawāb meṅ kahā, “apne
beṭe ko mujhe de deṅ.” wuh laṛke
ko aurat kī god meṅ se uṭhā kar
chhat par apne kamre meṅ le gayā
aur wahāṅ use chārpāī par rakh kar
20duā karne lagā, “ai rab mere ḳhudā,
tū ne is bewā ko jis kā mehmān maiṅ
hūṅ aisī musībat meṅ kyūṅ ḍāl diyā
hai? tū ne us ke beṭe ko marne kyūṅ
diyā?” 21wuh tīn bār lāsh par darāz
huā aur sāth sāth rab se iltimās kartā
rahā, “ai rab mere ḳhudā, barāh-e-
karm bachche kī jān ko us meṅ wāpas
āne de!”
22rab ne ilyās kī sunī, aur laṛke kī
jān us meṅ wāpas āī. 23ilyās use uṭhā
kar nīche le āyā aur use us kī māṅ
ko wāpas de kar bolā, “dekheṅ, āp
kā beṭā zindā hai!” 24aurat ne jawāb
diyā, “ab maiṅ ne jān liyā hai ki āp
allāh ke paiġhambar haiṅ aur ki jo
kuchh āp rab kī taraf se bolte haiṅ
wuh sach hai.”

ilyās isrāīl wāpas jātā hai

18 bahut din guzar gae. phir kāl ke tīsre sāl meṅ rab ilyās se hamkalām huā, "ab jā kar apne āp ko aḳhiyab ke sāmne pesh kar. maiṅ bārish kā silsilā dubārā shurū kar dūṅgā."

[2]chunāṅche ilyās aḳhiyab se milne ke lie isrāīl chalā gayā. us waqt sāmariyya kāl kī saḳht girift meṅ thā, [3]is lie aḳhiyab ne mahal ke inchārj abadiyāh ko bulāyā. (abadiyāh rab kā ḳhauf māntā thā. [4]jab īzabil ne rab ke tamām nabiyoṅ ko qatl karne kī koshish kī thī to abadiyāh ne 100 nabiyoṅ ko do ġhāroṅ meṅ chhupā diyā thā. har ġhār meṅ 50 nabī rahte the, aur abadiyāh unheṅ khāne-pīne kī chīzeṅ pahuṅchātā rahtā thā.) [5]ab aḳhiyab ne abadiyāh ko hukm diyā, "pūre mulk meṅ se guzar kar tamām chashmoṅ aur wādiyoṅ kā muāinā kareṅ. shāyad kahīṅ kuchh ghās mil jāe jo ham apne ghoṛoṅ aur ḳhachcharoṅ ko khilā kar unheṅ bachā sakeṅ. aisā na ho ki hameṅ khāne kī qillat ke bāis kuchh jānwaroṅ ko zabah karnā paṛe."

[6]unhoṅ ne muqarrar kiyā ki aḳhiyab kahāṅ jāegā aur abadiyāh kahāṅ, phir donoṅ ek dūsre se alag ho gae. [7]chalte chalte abadiyāh ko achānak ilyās us kī taraf āte hue nazar āyā. jab abadiyāh ne use pahchānā to wuh muṅh ke bal jhuk kar bolā, "mere āqā ilyās, kyā āp hī haiṅ?"

[8]ilyās ne jawāb diyā, "jī, maiṅ hī hūṅ. jāeṅ, apne mālik ko ittilā deṅ ki ilyās ā gayā hai."

[9]abadiyāh ne etirāz kiyā, "mujh se kyā ġhaltī huī hai ki āp mujhe aḳhiyab se marwānā chāhte haiṅ? [10]rab āp ke ḳhudā kī qasam, bādshāh ne apne bandoṅ ko har qaum aur mulk meṅ bhej diyā hai tāki āp ko ḍhūnḍ nikāleṅ. aur jahāṅ jawāb milā ki ilyās yahāṅ nahīṅ hai wahāṅ logoṅ ko qasam khānī paṛī ki ham ilyās kā khoj lagāne meṅ nākām rahe haiṅ. [11]aur ab āp chāhte haiṅ ki maiṅ bādshāh ke pās jā kar use batāūṅ ki ilyās yahāṅ hai? [12]ain mumkin hai ki jab maiṅ āp ko chhoṛ kar chalā jāūṅ to rab kā rūh āp ko uṭhā kar kisī nāmālūm jagah le jāe. agar bādshāh merī yih ittilā sun kar yahāṅ āe aur āp ko na pāe to mujhe mār ḍālegā. yād rahe ki maiṅ jawānī se le kar āj tak rab kā ḳhauf māntā āyā hūṅ. [13]kyā mere āqā tak yih ḳhabar nahīṅ pahuṅchī ki jab īzabil rab ke nabiyoṅ ko qatl kar rahī thī to maiṅ ne kyā kiyā? maiṅ do ġhāroṅ meṅ pachās pachās nabiyoṅ ko chhupā kar unheṅ khāne-pīne kī chīzeṅ pahuṅchātā rahā. [14]aur ab āp chāhte haiṅ ki maiṅ aḳhiyab ke pās jā kar use ittilā dūṅ ki ilyās yahāṅ ā gayā hai? wuh mujhe zarūr mār ḍālegā."

15ilyās ne kahā, “rabb-ul-afwāj kī
hayāt kī qasam jis kī ḳhidmat maiṅ
kartā hūṅ, āj maiṅ apne āp ko zarūr
bādshāh ko pesh karūṅga.”
16tab abadiyāh chalā gayā
aur bādshāh ko ilyās kī ḳhabar
pahuṅchāī. yih sun kar aḳhiyab ilyās
se milne ke lie āyā.

kyā bāl haqīqī mābūd hai yā rab?

17ilyās ko deḳhte hī aḳhiyab bolā,
“ai isrāīl ko musībat meṅ ḍālne wāle,
kyā āp wāpas ā gae haiṅ?” 18ilyās
ne etirāz kiyā, “maiṅ to isrāīl ke lie
musībat kā bāis nahīṅ banā balki āp
aur āp ke bāp kā gharānā. āp rab
ke ahkām chhoṛ kar bāl ke butoṅ ke
pīchhe lag gae haiṅ. 19ab maiṅ āp
ko chaileṅj detā hūṅ, tamām isrāīl ko
bulā kar karmil pahāṛ par jamā kareṅ.
sāth sāth bāl dewatā ke 450 nabiyoṅ
ko aur īzabil kī mez par sharīk hone
wāle yasīrat dewī ke 400 nabiyoṅ ko
bhī bulāeṅ.”
20aḳhiyab mān gayā. us ne tamām
isrāīliyoṅ aur nabiyoṅ ko bulāyā. jab
wuh karmil pahāṛ par jamā ho gae
21to ilyās un ke sāmne jā khaṛā huā
aur kahā, “āp kab tak kabhī is taraf,
kabhī us taraf langaṛāte raheṅge?[a]
agar rab ḳhudā hai to sirf usī kī
pairawī kareṅ, lekin agar bāl wāhid
ḳhudā hai to usī ke pīchhe lag jāeṅ.”
log ḳhāmosh rahe. 22ilyās ne bāt
jārī rakhī, “rab ke nabiyoṅ meṅ se
sirf maiṅ hī bāqī rah gayā hūṅ.
dūsrī taraf bāl dewatā ke yih 450
nabī khaṛe haiṅ. 23ab do bail le
āeṅ. bāl ke nabī ek ko pasand
kareṅ aur phir use ṭukṛe ṭukṛe karke
apnī qurbāngāh kī lakaṛiyoṅ par rakh
deṅ. lekin wuh lakaṛiyoṅ ko āg na
lagāeṅ. maiṅ dūsre bail ko tayyār
karke apnī qurbāngāh kī lakaṛiyoṅ
par rakh dūṅgā. lekin maiṅ bhī
unheṅ āg nahīṅ lagāūṅgā. 24phir āp
apne dewatā kā nām pukāreṅ jabki
maiṅ rab kā nām pukārūṅga. jo
mābūd qurbānī ko jalā kar jawāb
degā wuhī ḳhudā hai.” tamām log
bole, “āp ṭhīk kahte haiṅ.”
25phir ilyās ne bāl ke nabiyoṅ se
kahā, “shurū kareṅ, kyūṅki āp bahut
haiṅ. ek bail ko chun kar use tayyār
kareṅ. lekin use āg mat lagānā
balki apne dewatā kā nām pukāreṅ
tāki wuh āg bhej de.” 26unhoṅ ne
bailoṅ meṅ se ek ko chun kar use
tayyār kiyā, phir bāl kā nām pukārne
lage. subh se le kar dopahar tak
wuh musalsal chīḳhte chillāte rahe,
“ai bāl, hamārī sun!” sāth sāth wuh us

[a]dekhie āyat 26.

qurbāngāh ke irdgird nāchte rahe[a] jo
unhoṅ ne banāī thī. lekin na koī āwāz
sunāī dī, na kisī ne jawāb diyā.
27dopahar ke waqt ilyās un kā
mazāq uṛāne lagā, "zyādā ūṅchī āwāz
se boleṅ! shāyad wuh sochoṅ meṅ
ġharq ho yā apnī hājat rafā karne ke
lie ek taraf gayā ho. yih bhī ho saktā
hai ki wuh kahīṅ safar kar rahā ho.
yā shāyad wuh gahrī nīnd so gayā ho
aur use jagāne kī zarūrat hai."
28tab wuh mazīd ūṅchī āwāz se
chīḳhne-chillāne lage. māmūl ke
mutābiq wuh chhuriyoṅ aur nezoṅ se
apne āp ko zaḳhmī karne lage, yahāṅ
tak ki ḳhūn bahne lagā. 29dopahar
guzar gaī, aur wuh shām ke us waqt
tak wajd meṅ rahe jab ġhallā kī nazar
pesh kī jātī hai. lekin koī āwāz na
sunāī dī. na kisī ne jawāb diyā, na un
ke tamāshe par tawajjuh dī.
30phir ilyās isrāīliyoṅ se muḳhātib
huā, "āeṅ, sab yahāṅ mere pās āeṅ!"
sab qarīb āe. wahāṅ rab kī ek
qurbāngāh thī jo girāī gaī thī. ab
ilyās ne wuh dubārā khaṛī kī. 31us
ne yāqūb se nikle har qabīle ke lie ek
ek patthar chun liyā. (bād meṅ rab
ne yāqūb kā nām isrāīl rakhā thā).
32in bārah pattharoṅ ko le kar ilyās ne
rab ke nām kī tāzīm meṅ qurbāngāh
banāī. is ke irdgird us ne itnā chauṛā
gaṛhā khodā ki us meṅ taqrīban 15
liṭar pānī samā saktā thā. 33phir us
ne qurbāngāh par lakaṛiyoṅ kā ḍher
lagāyā aur bail ko ṭukṛe ṭukṛe karke
lakaṛiyoṅ par rakh diyā. is ke bād
us ne hukm diyā, "chār ghaṛe pānī
se bhar kar qurbānī aur lakaṛiyoṅ
par unḍel deṅ!" 34jab unhoṅ ne aisā
kiyā to us ne dubārā aisā karne kā
hukm diyā, phir tīsrī bār. 35āḳhirkār
itnā pānī thā ki us ne chāroṅ taraf
qurbāngāh se ṭapak kar gaṛhe ko bhar
diyā.
36shām ke waqt jab ġhallā kī nazar
pesh kī jātī hai ilyās ne qurbāngāh
ke pās jā kar buland āwāz se duā kī,
"ai rab, ai ibrāhīm, is'hāq aur isrāīl ke
ḳhudā, āj logoṅ par zāhir kar ki isrāīl
meṅ tū hī ḳhudā hai aur ki maiṅ terā
ḳhādim hūṅ. sābit kar ki maiṅ ne yih
sab kuchh tere hukm ke mutābiq kiyā
hai. 37ai rab, merī duā sun! merī sun
tāki yih log jān leṅ ki tū, ai rab, ḳhudā
hai aur ki tū hī un ke diloṅ ko dubārā
apnī taraf māil kar rahā hai."
38achānak āsmān se rab kī āg nāzil
huī. āg ne na sirf qurbānī aur lakaṛī
ko bhasm kar diyā balki qurbāngāh
ke pattharoṅ aur us ke nīche kī miṭṭī
ko bhī. gaṛhe meṅ pānī bhī ek dam
sūkh gayā.
39yih dekh kar isrāīlī aundhe muṅh
gir kar pukārne lage, "rab hī ḳhudā
hai! rab hī ḳhudā hai!" 40phir ilyās

[a]lafzī tarjumā: langaṛāte hue nāchte rahe. ġhāliban bāl kī tāzīm meṅ ek ḳhās qism kā raqs. lihāzā āyat 21 meṅ ilyās kā sawāl, "āp kab tak . . . langaṛāte raheṅge?"

ne unheṅ hukm diyā, “bāl ke nabiyoṅ
ko pakaṛ leṅ. ek bhī bachne na pāe!”
logoṅ ne unheṅ pakaṛ liyā to ilyās
unheṅ nīche wādī-e-qaison meṅ le
gayā aur wahāṅ sab ko maut ke ghāṭ
utār diyā.

bārish hotī hai

41phir ilyās ne aḳhiyab se kahā,
“ab jā kar kuchh khāeṅ aur pieṅ,
kyūṅki mūslādhār bārish kā shor
sunāī de rahā hai.” 42chunāṅche
aḳhiyab khāne-pīne ke lie chalā gayā
jabki ilyās karmil pahāṛ kī choṭī par
chaṛh gayā. wahāṅ us ne jhuk kar
apne sar ko donoṅ ghuṭnoṅ ke bīch
meṅ chhupā liyā. 43apne naukar ko
us ne hukm diyā, “jāo, samundar kī
taraf dekho.”

naukar gayā aur samundar kī taraf
dekhā, phir wāpas ā kar ilyās ko ittilā
dī, “kuchh bhī nazar nahīṅ ātā.” lekin
ilyās ne use dubārā deḳhne ke lie
bhej diyā. is dafā bhī kuchh mālūm
na ho sakā. sāt bār ilyās ne naukar
ko deḳhne ke lie bhejā. 44āḳhirkār
jab naukar sātwīṅ dafā gayā to us
ne wāpas ā kar ittilā dī, “ek chhoṭā
sā bādal samundar meṅ se nikal kar
ūpar chaṛh rahā hai. wuh ādmī ke
hāth ke barābar hai.”

tab ilyās ne hukm diyā, “jāo,
aḳhiyab ko ittilā do, ‘ghoṛoṅ ko
fauran rath meṅ jot kar ghar chale
jāeṅ, warnā bārish āp ko rok legī’.”
45naukar ittilā dene chalā gayā to
jald hī āṅdhī āī, āsmān par kāle kāle
bādal chhā gae aur mūslādhār bārish
barasne lagī. aḳhiyab jaldī se rath par
sawār ho kar yazrael ke lie rawānā ho
gayā. 46us waqt rab ne ilyās ko ḳhās
tāqat dī. safar ke lie kamarbastā ho
kar wuh aḳhiyab ke rath ke āge āge
dauṛ kar us se pahle yazrael pahuṅch
gayā.

ilyās bhāg jātā hai

19 aḳhiyab ne īzabil ko sab
kuchh sunāyā jo ilyās ne
kahā thā, yih bhī ki us ne bāl ke
nabiyoṅ ko kis tarah talwār se mār
diyā thā. 2tab īzabil ne qāsid ko ilyās
ke pās bhej kar use ittilā dī, “dewatā
mujhe saḳht sazā deṅ agar maiṅ kal is
waqt tak āp ko un nabiyoṅ kī sī sazā
na dūṅ.”

3ilyās saḳht ḍar gayā aur apnī jān
bachāne ke lie bhāg gayā. chalte
chalte wuh yahūdāh ke shahr bair-
sabā tak pahuṅch gayā. wahāṅ
wuh apne naukar ko chhoṛ kar 4āge
registān meṅ jā niklā. ek din ke
safar ke bād wuh sīṅk kī jhāṛī ke
pās pahuṅch gayā aur us ke sāy meṅ
baiṭh kar duā karne lagā, “ai rab,
mujhe marne de. bas ab kāfī hai. merī
jān le le, kyūṅki maiṅ apne bāpdādā
se behtar nahīṅ hūṅ.” 5phir wuh jhāṛī
ke sāy meṅ leṭ kar so gayā.

achānak ek farishte ne use chhū
kar kahā, "uṭh, khānā khā le!" [6]jab
us ne apnī āṅkheṅ kholīṅ to dekhā
ki sirhāne ke qarīb koeloṅ par banāī
gaī roṭī aur pānī kī surāhī paṛī hai.
us ne roṭī khāī, pānī piyā aur dubārā
so gayā. [7]lekin rab kā farishtā ek
bār phir āyā aur use hāth lagā kar
kahā, "uṭh, khānā khā le, warnā āge
kā lambā safar tere bas kī bāt nahīṅ
hogī."

[8]tab ilyās ne uṭh kar dubārā khānā
khāyā aur pānī piyā. is ḳhurāk ne
use itnī taqwiyat dī ki wuh chālīs din
aur chālīs rāt safar karte karte allāh
ke pahāṛ horib yānī sīnā tak pahuṅch
gayā. [9]wahāṅ wuh rāt guzārne ke lie
ek ġhār meṅ chalā gayā.

rab ilyās kī hauslā-afzāī kartā hai

ġhār meṅ rab us se hamkalām huā.
us ne pūchhā, "ilyās, tū yahāṅ kyā
kar rahā hai?" [10]ilyās ne jawāb diyā,
"maiṅ ne rab, āsmānī lashkaroṅ ke
ḳhudā kī ḳhidmat karne kī sirtoṛ
koshish kī hai, kyūṅki isrāīliyoṅ ne
tere ahd ko tark kar diyā hai. unhoṅ
ne terī qurbāngāhoṅ ko girā kar tere
nabiyoṅ ko talwār se qatl kar diyā
hai. maiṅ akelā hī bachā hūṅ, aur
wuh mujhe bhī mār ḍālne ke darpai
haiṅ."

[11]jawāb meṅ rab ne farmāyā, "ġhār
se nikal kar pahāṛ par rab ke sāmne
khaṛā ho jā!" phir rab wahāṅ se
guzarā. us ke āge āge baṛī aur
zabardast āṅdhī āī jis ne pahāṛoṅ ko
chīr kar chaṭānoṅ ko ṭukṛe ṭukṛe kar
diyā. lekin rab āṅdhī meṅ nahīṅ
thā. [12]is ke bād zalzalā āyā, lekin
rab zalzale meṅ nahīṅ thā. [13]zalzale
ke bād bhaṛaktī huī āg wahāṅ se
guzarī, lekin rab āg meṅ bhī nahīṅ
thā. phir narm hawā kī dhīmī dhīmī
āwāz sunāī dī. yih āwāz sun kar
ilyās ne apne chehre ko chādar se
ḍhāṅp liyā aur nikal kar ġhār ke
muṅh par khaṛā ho gayā. ek āwāz
us se muḳhātib huī, "ilyās, tū yahāṅ
kyā kar rahā hai?" [14]ilyās ne jawāb
diyā, "maiṅ ne rab, āsmānī lashkaroṅ
ke ḳhudā kī ḳhidmat karne kī sirtoṛ
koshish kī hai, kyūṅki isrāīliyoṅ ne
tere ahd ko tark kar diyā hai. unhoṅ
ne terī qurbāngāhoṅ ko girā kar tere
nabiyoṅ ko talwār se qatl kar diyā
hai. maiṅ akelā hī bachā hūṅ, aur
wuh mujhe bhī mār ḍālne ke darpai
haiṅ."

[15]rab ne jawāb meṅ kahā, "registān
meṅ us rāste se ho kar wāpas jā jis
ne tujhe yahāṅ pahuṅchāyā hai. phir
damishq chalā jā. wahāṅ hazāel ko
tel se masah karke shām kā bādshāh
qarār de. [16]isī tarah yāhū bin nimsī ko
masah karke isrāīl kā bādshāh qarār
de aur abīl-mahūlā ke rahne wāle
ilīshā bin sāfat ko masah karke apnā
jānashīn muqarrar kar. [17]jo hazāel kī
talwār se bach jāegā use yāhū mār

degā, aur jo yāhū kī talwār se bach
jāegā use ilīshā mār degā. 18lekin
maiṅ ne apne lie isrāīl meṅ 7,000
afrād ko bachā liyā hai, un tamām
logoṅ ko jo ab tak na bāl dewatā ke
sāmne jhuke, na us ke but ko bosā
diyā hai."

**ilyās ilīshā ko apnā jānashīn
muqarrar kartā hai**

19ilyās wahāṅ se chalā gayā. isrāīl
meṅ wāpas ā kar use ilīshā bin sāfat
milā jo bailoṅ kī bārah joṛiyoṅ kī
madad se hal chalā rahā thā. ḳhud
wuh bārhwīṅ joṛī ke sāth chal rahā
thā. ilyās ne us ke pās ā kar apnī
chādar us ke kandhoṅ par ḍāl dī aur
ruke baġhair āge nikal gayā.
20ilīshā fauran apne bailoṅ ko
chhoṛ kar ilyās ke pīchhe bhāgā. us
ne kahā, "pahle mujhe apne māṅ-bāp
ko bosā de kar ḳhairbād kahne dījie.
phir maiṅ āp ke pīchhe ho lūṅgā."
ilyās ne jawāb diyā, "chaleṅ, wāpas
jāeṅ. lekin wuh kuchh yād rahe jo
maiṅ ne āp ke sāth kiyā hai." 21tab
ilīshā wāpas chalā gayā. bailoṅ kī ek
joṛī ko le kar us ne donoṅ ko zabah
kiyā. hal chalāne kā sāmān us ne
gosht pakāne ke lie jalā diyā. jab
gosht tayyār thā to us ne use logoṅ
meṅ taqsīm karke unheṅ khilā diyā.
is ke bād ilīshā ilyās ke pīchhe ho kar
us kī ḳhidmat karne lagā.

**shām kī fauj sāmariyya kā
muhāsarā kartī hai**

20 ek din shām ke bādshāh bin-
hasad ne apnī pūrī fauj ko
jamā kiyā. 32 ittihādī bādshāh bhī
apne rathoṅ aur ghoṛoṅ ko le kar
āe. is baṛī fauj ke sāth bin-hasad ne
sāmariyya kā muhāsarā karke isrāīl
se jang kā elān kiyā. 2us ne apne
qāsidoṅ ko shahr meṅ bhej kar isrāīl
ke bādshāh aḳhiyab ko ittilā dī, 3"ab
se āp kā sonā, chāṅdī, ḳhawātīn
aur beṭe mere hī haiṅ." 4isrāīl ke
bādshāh ne jawāb diyā, "mere āqā aur
bādshāh, āp kī marzī. maiṅ aur jo
kuchh merā hai āp kī milkiyat hai."
5thoṛī der ke bād qāsid bin-hasad
kī naī ḳhabar le kar āe, "maiṅ ne āp
se sone, chāṅdī, ḳhawātīn aur beṭoṅ
kā taqāzā kiyā hai. 6ab ġhaur kareṅ!
kal is waqt maiṅ apne mulāzimoṅ ko
āp ke pās bhej dūṅgā, aur wuh āp ke
mahal aur āp ke afsaroṅ ke gharoṅ
kī talāshī leṅge. jo kuchh bhī āp ko
pyārā hai use wuh le jāeṅge."
7tab aḳhiyab bādshāh ne mulk ke
tamām buzurgoṅ ko bulā kar un se
bāt kī, "dekheṅ yih ādmī kitnā burā
irādā rakhtā hai. jab us ne merī
ḳhawātīn, beṭoṅ, sone aur chāṅdī kā
taqāzā kiyā to maiṅ ne inkār na kiyā."
8buzurgoṅ aur bāqī logoṅ ne mil kar
mashwarā diyā, "us kī na suneṅ, aur
jo kuchh wuh māṅgtā hai us par rāzī
na ho jāeṅ." 9chunāṅche bādshāh ne

qāsidoṅ se kahā, “mere āqā bādshāh ko jawāb denā, jo kuchh āp ne pahlī martabā māṅg liyā wuh maiṅ āp ko dene ke lie tayyār hūṅ, lekin yih āḳhirī taqāzā maiṅ pūrā nahīṅ kar saktā.”

jab qāsidoṅ ne bin-hasad ko yih ḳhabar pahuṅchāī 10to us ne aḳhiyab ko fauran ḳhabar bhej dī, “dewatā mujhe saḳht sazā deṅ agar maiṅ sāmariyya ko nest-o-nābūd na kar dūṅ. itnā bhī nahīṅ rahegā ki merā har faujī muṭṭhī bhar ḳhāk apne sāth wāpas le jā sake!” 11isrāīl ke bādshāh ne qāsidoṅ ko jawāb diyā, “use batā denā ki jo abhī jang kī tayyāriyāṅ kar rahā hai wuh fath ke nāre na lagāe.”

12jab bin-hasad ko yih ittilā milī to wuh lashkargāh meṅ apne ittihādī bādshāhoṅ ke sāth mai pī rahā thā. us ne apne afsaroṅ ko hukm diyā, “hamlā karne ke lie tayyāriyāṅ karo!” chunāṅche wuh shahr par hamlā karne kī tayyāriyāṅ karne lage.

shām kī fauj se pahlī jang

13is daurān ek nabī aḳhiyab bādshāh ke pās āyā aur kahā, “rab farmātā hai, ‘kyā tujhe dushman kī yih baṛī fauj nazar ā rahī hai? to bhī maiṅ ise āj hī tere hawāle kar dūṅgā. tab tū jān legā ki maiṅ hī rab hūṅ’.”

14aḳhiyab ne sawāl kiyā, “rab yih kis ke wasīle se karegā?” nabī ne jawāb diyā, “rab farmātā hai ki zil’oṅ par muqarrar afsaroṅ ke jawān yih fath pāeṅge.” bādshāh ne mazīd pūchhā, “laṛāī meṅ kaun pahlā qadam uṭhāe?” nabī ne kahā, “tū hī.”

15chunāṅche aḳhiyab ne zil’oṅ par muqarrar afsaroṅ ke jawānoṅ ko bulāyā. 232 afrād the. phir us ne bāqī isrāīliyoṅ ko jamā kiyā. 7,000 afrād the. 16-17dopahar ko wuh laṛne ke lie nikle. zil’oṅ par muqarrar afsaroṅ ke jawān sab se āge the. bin-hasad aur 32 ittihādī bādshāh lashkargāh meṅ baiṭhe nashe meṅ dhut mai pī rahe the ki achānak shahr kā jāizā lene ke lie bin-hasad ke bheje gae sipāhī andar āe aur kahne lage, “sāmariyya se ādmī nikal rahe haiṅ.” 18bin-hasad ne hukm diyā, “har sūrat meṅ unheṅ zindā pakaṛeṅ, ḳhwāh wuh amnpasand irādā rakhte hoṅ yā na.”

19lekin unheṅ yih karne kā mauqā na milā, kyūṅki isrāīl ke zil’oṅ par muqarrar afsaroṅ aur bāqī faujiyoṅ ne shahr se nikal kar 20fauran un par hamlā kar diyā. aur jis bhī dushman kā muqābalā huā use mārā gayā. tab shām kī pūrī fauj bhāg gaī. isrāīliyoṅ ne un kā tāqqub kiyā, lekin shām kā bādshāh bin-hasad ghoṛe par sawār ho kar chand ek ghuṛsawāroṅ ke sāth bach niklā. 21us waqt isrāīl kā bādshāh jang ke lie niklā aur ghoṛoṅ aur rathoṅ ko tabāh karke arāmiyoṅ ko zabardast shikast dī.

shām kī fauj se dūsrī jang

22bād meṅ mazkūrā nabī dubārā
isrāīl ke bādshāh ke pās āyā. wuh
bolā, “ab mazbūt ho kar baṛe dhyān
se socheṅ ki āne wāle dinoṅ meṅ
kyā kyā tayyāriyāṅ karnī chāhieṅ,
kyūṅki agle bahār ke mausam meṅ
shām kā bādshāh dubārā āp par
hamlā karegā.”
23shām ke bādshāh ko bhī
mashwarā diyā gayā. us ke
baṛe afsaroṅ ne ḳhayāl pesh kiyā,
“isrāīliyoṅ ke dewatā pahāṛī dewatā
haiṅ, is lie wuh ham par ġhālib ā
gae haiṅ. lekin agar ham maidānī
ilāqe meṅ un se laṛeṅ to har sūrat
meṅ jīteṅge. 24lekin hamārā ek aur
mashwarā bhī hai. 32 bādshāhoṅ ko
haṭā kar un kī jagah apne afsaroṅ ko
muqarrar kareṅ. 25phir ek naī fauj
tayyār kareṅ jo tabāhshudā purānī
fauj jaisī tāqatwar ho. us ke utne
hī rath aur ghoṛe hoṅ jitne pahle the.
phir jab ham maidānī ilāqe meṅ un se
laṛeṅge to un par zarūr ġhālib āeṅge.”
bādshāh un kī bāt mān kar
tayyāriyāṅ karne lagā. 26jab bahār kā
mausam āyā to wuh shām ke faujiyoṅ
ko jamā karke isrāīl se laṛne ke lie
afīq shahr gayā. 27isrāīlī fauj bhī laṛne
ke lie jamā huī. khāne-pīne kī ashyā
kā band-o-bast kiyā gayā, aur wuh
dushman se laṛne ke lie nikle. jab
wahāṅ pahuṅche to unhoṅ ne apne
ḳhaimoṅ ko do jaghoṅ par lagāyā.
yih do guroh shām kī wasī fauj ke
muqābale meṅ bakriyoṅ ke do chhoṭe
rewaṛoṅ jaise lag rahe the, kyūṅki
pūrā maidān shām ke faujiyoṅ se
bharā thā.
28phir mard-e-ḳhudā ne aḳhiyab ke
pās ā kar kahā, “rab farmātā hai,
‘shām ke log ḳhayāl karte haiṅ ki rab
pahāṛī dewatā hai is lie maidānī ilāqe
meṅ nākām rahegā. chunāṅche maiṅ
un kī zabardast fauj ko tere hawāle
kar dūṅgā. tab tū jān legā ki maiṅ hī
rab hūṅ’.”
29sāt din tak donoṅ faujeṅ ek dūsre
ke muqābil safārā rahīṅ. sātweṅ
din laṛāī kā āġhāz huā. isrāīlī is
martabā bhī shām kī fauj par ġhālib
āe. us din unhoṅ ne un ke ek lākh
piyādā faujiyoṅ ko mār diyā. 30bāqī
farār ho kar afīq shahr meṅ ghus
gae. taqrīban 27,000 ādmī the. lekin
achānak shahr kī fasīl un par gir gaī,
to wuh bhī halāk ho gae.

aḳhiyab shām ke bādshāh par rahm kartā hai

bin-hasad bādshāh bhī afīq meṅ
farār huā thā. ab wuh kabhī is
kamre meṅ, kabhī us meṅ khisak
kar chhupne kī koshish kar rahā thā.
31phir us ke afsaroṅ ne use mashwarā
diyā, “sunā hai ki isrāīl ke bādshāh
narmdil hote haiṅ. kyūṅ na ham ṭāṭ
oṛh kar aur apnī gardanoṅ meṅ rasse

ḍāl kar isrāīl ke bādshāh ke pās jāeṅ?
shāyad wuh āp ko zindā chhoṛ de.”
32chunāṅche bin-hasad ke afsar ṭāṭ
oṛh kar aur apnī gardanoṅ meṅ rasse
ḍāl kar isrāīl ke bādshāh ke pās āe.
unhoṅ ne kahā, “āp kā ḳhādim bin-
hasad guzārish kartā hai ki mujhe
zindā chhoṛ deṅ.” aḳhiyab ne sawāl
kiyā, “kyā wuh ab tak zindā hai? wuh
to merā bhāī hai!” 33jab bin-hasad
ke afsaroṅ ne jān liyā ki aḳhiyab kā
rujhān kis taraf hai to unhoṅ ne jaldī
se is kī tasdīq kī, “jī, bin-hasad āp kā
bhāī hai!” aḳhiyab ne hukm diyā, “jā
kar use bulā lāeṅ.”

tab bin-hasad nikal āyā, aur
aḳhiyab ne use apne rath par sawār
hone kī dāwat dī. 34bin-hasad ne
aḳhiyab se kahā, “maiṅ āp ko wuh
tamām shahr wāpas kar detā hūṅ
jo mere bāp ne āp ke bāp se chhīn
lie the. āp hamāre dār-ul-hukūmat
damishq meṅ tijāratī marākiz bhī
qāim kar sakte haiṅ, jis tarah mere
bāp ne pahle sāmariyya meṅ kiyā
thā.” aḳhiyab bolā, “ṭhīk hai. is
ke badle meṅ maiṅ āp ko rihā kar
dūṅgā.” unhoṅ ne muāhadā kiyā,
phir aḳhiyab ne shām ke bādshāh
ko rihā kar diyā.

nabī aḳhiyab ko malāmat kartā hai

35us waqt rab ne nabiyoṅ meṅ se ek
ko hidāyat kī, “jā kar apne sāthī ko
kah de ki wuh tujhe māre.” nabī ne
aisā kiyā, lekin sāthī ne inkār kiyā.
36phir nabī bolā, “chūṅki āp ne rab
kī nahīṅ sunī, is lie jūṅ hī āp mujh
se chale jāeṅge sherbabar āp ko phāṛ
ḍālegā.” aur aisā hī huā. jab sāthī
wahāṅ se niklā to sherbabar ne us par
hamlā karke use phāṛ ḍālā.

37nabī kī mulāqāt kisī aur se huī
to us ne us se bhī kahā, “mehrbānī
karke mujhe māreṅ!” us ādmī ne
nabī ko mār mār kar zaḳhmī kar diyā.
38tab nabī ne apnī āṅkhoṅ par paṭṭī
bāndhī tāki use pahchānā na jāe, phir
rāste ke kināre par aḳhiyab bādshāh
ke intizār meṅ khaṛā ho gayā.

39jab bādshāh wahāṅ se guzarā to
nabī chillā kar us se muḳhātib huā,
“janāb, maiṅ maidān-e-jang meṅ laṛ
rahā thā ki achānak kisī ādmī ne mere
pās ā kar apne qaidī ko mere hawāle
kar diyā. us ne kahā, ‘is kī nigarānī
karnā. agar yih kisī bhī wajah se bhāg
jāe to āp ko us kī jān ke iwaz apnī jān
denī paṛegī yā āp ko ek man chāṅdī
adā karnī paṛegī.’ 40lekin maiṅ idhar
udhar masrūf rahā, aur itne meṅ qaidī
ġhāib ho gayā.” aḳhiyab bādshāh ne
jawāb diyā, “āp ne ḳhud apne bāre
meṅ faislā diyā hai. ab āp ko is kā
natījā bhugatnā paṛegā.”

41phir nabī ne jaldī se paṭṭī ko apnī
āṅkhoṅ par se utār diyā, aur bādshāh
ne pahchān liyā ki yih nabiyoṅ meṅ
se ek hai. 42nabī ne kahā, “rab
farmātā hai, ‘maiṅ ne muqarrar kiyā

thā ki bin-hasad ko mere lie maḳhsūs
karke halāk karnā hai, lekin tū ne use
rihā kar diyā hai. ab us kī jagah tū hī
maregā, aur us kī qaum kī jagah terī
qaum ko nuqsān pahuṅchegā'."
43 israāīl kā bādshāh baṛe ġhusse aur
badmizājī ke ālam meṅ sāmariyya
meṅ apne mahal meṅ chalā gayā.

īzabil ke hāthoṅ nabot kā qatl

21 is ke bād ek aur qābil-e-
zikr bāt huī. yazrael meṅ
sāmariyya ke bādshāh aḳhiyab kā ek
mahal thā. mahal kī zamīn ke sāth
sāth angūr kā bāġh thā. mālik kā nām
nabot thā. 2 ek din aḳhiyab ne nabot
se bāt kī, "angūr kā āp kā bāġh mere
mahal ke qarīb hī hai. use mujhe de
deṅ, kyūṅki maiṅ us meṅ sabziyāṅ
lagānā chāhtā hūṅ. muāwaze meṅ
maiṅ āp ko us se achchhā angūr kā
bāġh de dūṅgā. lekin agar āp paise
ko tarjīh deṅ to āp ko us kī pūrī raqm
adā kar dūṅgā."
3 lekin nabot ne jawāb diyā, "allāh
na kare ki maiṅ āp ko wuh maurūsī
zamīn dūṅ jo mere bāpdādā ne mere
sapurd kī hai!"
4 aḳhiyab baṛe ġhusse meṅ apne
ghar wāpas chalā gayā. wuh bezār
thā ki nabot apne bāpdādā kī maurūsī
zamīn bechnā nahīṅ chāhtā. wuh
palang par leṭ gayā aur apnā muṅh
dīwār kī taraf karke khānā khāne se
inkār kiyā. 5 us kī bīwī īzabil us ke
pās āī aur pūchhne lagī, "kyā bāt hai?
āp kyūṅ itne bezār haiṅ ki khānā bhī
nahīṅ khānā chāhte?" 6 aḳhiyab ne
jawāb diyā, "yazrael kā rahne wālā
nabot mujhe angūr kā bāġh nahīṅ
denā chāhtā. go maiṅ use paise denā
chāhtā thā balki use is kī jagah koī
aur bāġh dene ke lie tayyār thā to bhī
wuh bazid rahā."
7 īzabil bolī, "kyā āp isrāīl ke
bādshāh haiṅ ki nahīṅ? ab uṭheṅ!
khāeṅ, pieṅ aur apnā dil bahlāeṅ.
maiṅ hī āp ko nabot yazraelī kā
angūr kā bāġh dilā dūṅgī." 8 us ne
aḳhiyab ke nām se ḳhutūt likh kar
un par bādshāh kī muhr lagāī aur
unheṅ nabot ke shahr ke buzurgoṅ
aur shurafā ko bhej diyā. 9 ḳhatoṅ
meṅ zail kī ḳhabar likhī thī,
"shahr meṅ elān kareṅ ki ek din kā
rozā rakhā jāe. jab log us din jamā ho
jāeṅge to nabot ko logoṅ ke sāmne
izzat kī kursī par biṭhā deṅ. 10 lekin
us ke muqābil do badmāshoṅ ko biṭhā
denā. ijtimā ke daurān yih ādmī sab
ke sāmne nabot par ilzām lagāeṅ, 'is
shaḳhs ne allāh aur bādshāh par lānat
bhejī hai! ham is ke gawāh haiṅ.' phir
use shahr se bāhar le jā kar sangsār
kareṅ."
11 yazrael ke buzurgoṅ aur shurafā
ne aisā hī kiyā. 12 unhoṅ ne roze ke
din kā elān kiyā. jab log muqarrarā
din jamā hue to nabot ko logoṅ ke
sāmne izzat kī kursī par biṭhā diyā

gayā. 13phir do badmāsh āe aur us ke
muqābil baiṭh gae. ijtimā ke daurān
yih ādmī sab ke sāmne nabot par
ilzām lagāne lage, “is shaḳhs ne allāh
aur bādshāh par lānat bhejī hai! ham
is ke gawāh haiṅ.” tab nabot ko shahr
se bāhar le jā kar sangsār kar diyā
gayā. 14phir shahr ke buzurgoṅ ne
īzabil ko ittilā dī, “nabot mar gayā hai,
use sangsār kiyā gayā hai.”
15yih ḳhabar milte hī īzabil ne
aḳhiyab se bāt kī, “jāeṅ, nabot
yazraelī ke us bāġh par qabzā kareṅ jo
wuh āp ko bechne se inkār kar rahā
thā. ab wuh ādmī zindā nahīṅ rahā
balki mar gayā hai.”
16yih sun kar aḳhiyab fauran nabot
ke angūr ke bāġh par qabzā karne ke
lie rawānā huā.

ilyās aḳhiyab ko sazā sunātā hai

17tab rab ilyās tishbī se hamkalām
huā, 18“isrāīl ke bādshāh aḳhiyab se
jo sāmariyya meṅ rahtā hai milne jā.
is waqt wuh nabot ke angūr ke bāġh
meṅ hai, kyūṅki wuh us par qabzā
karne ke lie wahāṅ pahuṅchā hai.
19use batā denā, ‘rab farmātā hai ki tū
ne ek ādmī ko bilāwajah qatl karke us
kī milkiyat par qabzā kar liyā hai. rab
farmātā hai ki jahāṅ kuttoṅ ne nabot
kā ḳhūn chāṭā hai wahāṅ wuh terā
ḳhūn bhī chāṭeṅge’.”
20jab ilyās aḳhiyab ke pās
pahuṅchā to bādshāh bolā, “mere
dushman, kyā āp ne mujhe ḍhūnḍ
nikālā hai?” ilyās ne jawāb diyā,
“jī, maiṅ ne āp ko ḍhūnḍ nikālā hai,
kyūṅki āp ne apne āp ko badī ke hāth
meṅ bech kar aisā kām kiyā hai jo
rab ko nāpasand hai. 21ab suneṅ rab
kā farmān, ‘maiṅ tujhe yūṅ musībat
meṅ ḍāl dūṅgā ki terā nām-o-nishān
tak nahīṅ rahegā. maiṅ isrāīl meṅ se
tere ḳhāndān ke har mard ko miṭā
dūṅgā, ḳhwāh wuh bāliġh ho yā
bachchā. 22tū ne mujhe baṛā taish
dilāyā aur isrāīl ko gunāh karne par
uksāyā hai. is lie merā tere gharāne
ke sāth wuhī sulūk hogā jo maiṅ ne
yarubiām bin nabāt aur bāshā bin
aḳhiyāh ke sāth kiyā hai.’ 23īzabil par
bhī rab kī sazā āegī. rab farmātā hai,
‘kutte yazrael kī fasīl ke pās īzabil ko
khā jāeṅge. 24aḳhiyab ke ḳhāndān
meṅ se jo shahr meṅ mareṅge unheṅ
kutte khā jāeṅge, aur jo khule maidān
meṅ mareṅge unheṅ parinde chaṭ kar
jāeṅge’.”
25aur yih haqīqat hai ki aḳhiyab
jaisā ḳharāb shaḳhs koī nahīṅ thā.
kyūṅki īzabil ke uksāne par us ne
apne āp ko badī ke hāth meṅ bech kar
aisā kām kiyā jo rab ko nāpasand thā.
26sab se ghinaunī bāt yih thī ki wuh
butoṅ ke pīchhe lagā rahā, bilkul un
amoriyoṅ kī tarah jinheṅ rab ne isrāīl
se nikāl diyā thā.
27jab aḳhiyab ne ilyās kī yih bāteṅ
sunīṅ to us ne apne kapṛe phāṛ kar ṭāṭ

oṛh liyā. rozā rakh kar wuh ġhamgīn
hālat meṅ phirtā rahā. ṭāṭ us ne sote
waqt bhī na utārā. 28tab rab dubārā
ilyās tishbī se hamkalām huā, 29“kyā
tū ne ġhaur kiyā hai ki aḳhiyab ne
apne āp ko mere sāmne kitnā past kar
diyā hai? chūṅki us ne apnī ājizī kā
izhār kiyā hai is lie maiṅ us ke jīte jī
us ke ḳhāndān ko mazkūrā musībat
meṅ nahīṅ ḍālūṅgā balki us waqt jab
us kā beṭā taḳht par baiṭhegā.”

jhūṭe nabiyoṅ aur mīkāyāh kā muqābalā

22 tīn sāl tak shām aur isrāīl ke
darmiyān sulah rahī. 2tīsre
sāl yahūdāh kā bādshāh yahūsafat
isrāīl ke bādshāh aḳhiyab se milne
gayā. 3us waqt isrāīl ke bādshāh
ne apne afsaroṅ se bāt kī, “dekheṅ,
rāmāt-jiliād hamārā hī shahr hai. to
phir ham kyūṅ kuchh nahīṅ kar
rahe? hameṅ use shām ke bādshāh
ke qabze se chhuṛwānā chāhie.” 4us
ne yahūsafat se sawāl kiyā, “kyā āp
mere sāth rāmāt-jiliād jāeṅge tāki
us par qabzā kareṅ?” yahūsafat ne
jawāb diyā, “jī zarūr. ham to bhāī
haiṅ. merī qaum ko apnī qaum aur
mere ghoṛoṅ ko apne ghoṛe samjheṅ!
5lekin mehrbānī karke pahle rab kī
marzī mālūm kar leṅ.”

6isrāīl ke bādshāh ne taqrīban 400
nabiyoṅ ko bulā kar un se pūchhā,
“kyā maiṅ rāmāt-jiliād par hamlā
karūṅ yā is irāde se bāz rahūṅ?”
nabiyoṅ ne jawāb diyā, “jī kareṅ,
kyūṅki rab use bādshāh ke hawāle
kar degā.”

7lekin yahūsafat mutma’in na huā.
us ne pūchhā, “kyā yahāṅ rab kā koī
nabī nahīṅ jis se ham daryāft kar
sakeṅ?” 8isrāīl kā bādshāh bolā, “hāṅ,
ek to hai jis ke zarī’e ham rab kī marzī
mālūm kar sakte haiṅ. lekin maiṅ us
se nafrat kartā hūṅ, kyūṅki wuh mere
bāre meṅ kabhī bhī achchhī peshgoī
nahīṅ kartā. wuh hameshā burī
peshgoiyāṅ sunātā hai. us kā nām
mīkāyāh bin imlā hai.” yahūsafat
ne etirāz kiyā, “bādshāh aisī bāt na
kahe!” 9tab isrāīl ke bādshāh ne
kisī mulāzim ko bulā kar hukm diyā,
“mīkāyāh bin imlā ko fauran hamāre
pās pahuṅchā denā!”

10aḳhiyab aur yahūsafat apne
shāhī libās pahne hue sāmariyya ke
darwāze ke qarīb apne apne taḳht
par baiṭhe the. yih aisī khulī jagah
thī jahāṅ anāj gāhā jātā thā. tamām
400 nabī wahāṅ un ke sāmne apnī
peshgoiyāṅ pesh kar rahe the. 11ek
nabī banām sidqiyāh bin kan’ānā ne
apne lie lohe ke sīṅg banā kar elān
kiyā, “rab farmātā hai ki in sīṅgoṅ
se tū shām ke faujiyoṅ ko mār mār
kar halāk kar degā.” 12dūsre nabī
bhī is qism kī peshgoiyāṅ kar rahe
the, “rāmāt-jiliād par hamlā kareṅ,

kyūṅki āp zarūr kāmyāb ho jāeṅge.
rab shahr ko āp ke hawāle kar degā.”
13jis mulāzim ko mīkāyāh ko
bulāne ke lie bhejā gayā thā us ne
rāste meṅ use samjhāyā, “dekheṅ,
bāqī tamām nabī mil kar kah rahe
haiṅ ki bādshāh ko kāmyābī hāsil
hogī. āp bhī aisī hī bāteṅ kareṅ, āp
bhī fath kī peshgoī kareṅ!” 14lekin
mīkāyāh ne etirāz kiyā, “rab kī hayāt
kī qasam, maiṅ bādshāh ko sirf
wuhī kuchh batāūṅgā jo rab mujhe
farmāegā.”
15jab mīkāyāh aḳhiyab ke sāmne
khaṛā huā to bādshāh ne pūchhā,
“mīkāyāh, kyā ham rāmāt-jiliād par
hamlā kareṅ yā maiṅ is irāde se bāz
rahūṅ?” mīkāyāh ne jawāb diyā, “us
par hamlā kareṅ, kyūṅki rab shahr ko
āp ke hawāle karke āp ko kāmyābī
baḳhshegā.” 16bādshāh nārāz huā,
“mujhe kitnī dafā āp ko samjhānā
paṛegā ki āp qasam khā kar mujhe rab
ke nām meṅ sirf wuh kuchh sunāeṅ
jo haqīqat hai.”
17tab mīkāyāh ne jawāb meṅ kahā,
“mujhe tamām isrāīl gallābān se
mahrūm bheṛ-bakriyoṅ kī tarah
pahāṛoṅ par bikhrā huā nazar āyā.
phir rab mujh se hamkalām huā,
‘in kā koī mālik nahīṅ hai. har ek
salāmatī se apne ghar wāpas chalā
jāe’.”
18isrāīl ke bādshāh ne yahūsafat se
kahā, “lo, kyā maiṅ ne āp ko nahīṅ
batāyā thā ki yih shaḳhs hameshā
mere bāre meṅ burī peshgoiyāṅ kartā
hai?”
19lekin mīkāyāh ne apnī bāt jārī
rakhī, “rab kā farmān suneṅ! maiṅ
ne rab ko us ke taḳht par baiṭhe
dekhā. āsmān kī pūrī fauj us ke
dāeṅ aur bāeṅ hāth khaṛī thī. 20rab
ne pūchhā, ‘kaun aḳhiyab ko rāmāt-
jiliād par hamlā karne par uksāegā
tāki wuh wahāṅ jā kar mar jāe?’
ek ne yih mashwarā diyā, dūsre ne
wuh. 21āḳhirkār ek rūh rab ke sāmne
khaṛī huī aur kahne lagī, ‘maiṅ use
uksāūṅgī.’ 22rab ne sawāl kiyā, ‘kis
tarah?’ rūh ne jawāb diyā, ‘maiṅ
nikal kar us ke tamām nabiyoṅ par
yūṅ qābū pāūṅgī ki wuh jhūṭ hī
boleṅge.’ rab ne farmāyā, ‘tū kāmyāb
hogī. jā aur yūṅ hī kar!’ 23ai bādshāh,
rab ne āp par āfat lāne kā faislā kar
liyā hai, is lie us ne jhūṭī rūh ko āp ke
in tamām nabiyoṅ ke muṅh meṅ ḍāl
diyā hai.”
24tab sidqiyāh bin kan’ānā ne āge
baṛh kar mīkāyāh ke muṅh par
thappaṛ mārā aur bolā, “rab kā rūh
kis tarah mujh se nikal gayā tāki tujh
se bāt kare?” 25mīkāyāh ne jawāb
diyā, “jis din āp kabhī is kamre meṅ,
kabhī us meṅ khisak kar chhupne kī
koshish kareṅge us din āp ko patā
chalegā.”
26tab aḳhiyab bādshāh ne hukm
diyā, “mīkāyāh ko shahr par

muqarrar afsar amūn aur mere beṭe
yūās ke pās wāpas bhej do! 27unheṅ
batā denā, ‘is ādmī ko jel meṅ ḍāl
kar mere sahīh-salāmat wāpas āne
tak kam se kam roṭī aur pānī diyā
kareṅ’.” 28mīkāyāh bolā, “agar āp
sahīh-salāmat wāpas āeṅ to matlab
hogā ki rab ne merī mārifat bāt nahīṅ
kī.” phir wuh sāth khaṛe logoṅ se
muḳhātib huā, “tamām log dhyān
deṅ!”

aḳhiyab rāmāt ke qarīb mar jātā hai

29is ke bād isrāīl kā bādshāh
aḳhiyab aur yahūdāh kā bādshāh
yahūsafat mil kar rāmāt-jiliād par
hamlā karne ke lie rawānā hue.
30jang se pahle aḳhiyab ne yahūsafat
se kahā, “maiṅ apnā bhes badal kar
maidān-e-jang meṅ jāūṅgā. lekin
āp apnā shāhī libās na utāreṅ.”
chunāṅche isrāīl kā bādshāh apnā
bhes badal kar maidān-e-jang meṅ
āyā. 31shām ke bādshāh ne rathoṅ par
muqarrar apne 32 afsaroṅ ko hukm
diyā thā, “sirf aur sirf bādshāh par
hamlā kareṅ. kisī aur se mat laṛnā,
ḳhwāh wuh chhoṭā ho yā baṛā.”

32jab laṛāī chhiṛ gaī to rathoṅ
ke afsar yahūsafat par ṭūṭ paṛe,
kyūṅki unhoṅ ne kahā, “yaqīnan yihī
isrāīl kā bādshāh hai!” lekin jab
yahūsafat madad ke lie chillā uṭhā
33to dushmanoṅ ko mālūm huā ki yih
aḳhiyab bādshāh nahīṅ hai, aur wuh
us kā tāqqub karne se bāz āe. 34lekin
kisī ne ḳhās nishānā bāndhe baġhair
apnā tīr chalāyā to wuh aḳhiyab ko
aisī jagah jā lagā jahāṅ zirābaktar kā
joṛ thā. bādshāh ne apne rathbān ko
hukm diyā, “rath ko moṛ kar mujhe
maidān-e-jang se bāhar le jāo! mujhe
choṭ lag gaī hai.” 35lekin chūṅki us
pūre din shadīd qism kī laṛāī jārī
rahī, is lie bādshāh apne rath meṅ
ṭek lagā kar dushman ke muqābil
khaṛā rahā. ḳhūn zaḳhm se rath ke
farsh par ṭapaktā rahā, aur shām ke
waqt aḳhiyab mar gayā. 36jab sūraj
ġhurūb hone lagā to isrāīlī fauj meṅ
buland āwāz se elān kiyā gayā, “har
ek apne shahr aur apne ilāqe meṅ
wāpas chalā jāe!”

37bādshāh kī maut ke bād us kī lāsh
ko sāmariyya lā kar dafnāyā gayā.
38shāhī rath ko sāmariyya ke ek tālāb
ke pās lāyā gayā jahāṅ kasbiyoṅ kī
nahāne kī jagah thī. wahāṅ use
dhoyā gayā. kutte bhī ā kar ḳhūn ko
chāṭne lage. yūṅ rab kā farmān pūrā
huā.

39bāqī jo kuchh aḳhiyab kī
hukūmat ke daurān huā wuh
‘shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh’ kī kitāb
meṅ darj hai. us meṅ bādshāh kā
tāmīrkardā hāthīdāṅt kā mahal aur
wuh shahr bayān kie gae haiṅ jin kī
qilābandī us ne kī. 40jab wuh mar kar
apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā
aḳhaziyāh taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh yahūsafat

41āsā kā beṭā yahūsafat isrāīl ke
bādshāh aḳhiyab kī hukūmat ke
chauthe sāl meṅ yahūdāh kā bādshāh
banā. 42us waqt us kī umr 35 sāl thī.
us kā dār-ul-hukūmat yarūshalam
rahā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā
25 sāl thā. māṅ kā nām azūbā bint
silhī thā. 43wuh har kām meṅ apne
bāp āsā ke namūne par chaltā aur
wuh kuchh kartā rahā jo rab ko
pasand thā. lekin us ne bhī ūṅche
maqāmoṅ ke mandiroṅ ko ḳhatm na
kiyā. aisī jaghoṅ par jānwaroṅ ko
qurbān karne aur baḳhūr jalāne kā
intizām jārī rahā. 44yahūsafat aur
isrāīl ke bādshāh ke darmiyān sulah
qāim rahī.

45bāqī jo kuchh yahūsafat kī
hukūmat ke daurān huā wuh
'shāhān-e-yahūdāh kī tārīḳh' kī kitāb
meṅ darj hai. us kī kāmyābiyāṅ aur
jangeṅ sab us meṅ bayān kī gaī haiṅ.
46jo jismfarosh mard aur aurateṅ āsā
ke zamāne meṅ bach gae the unheṅ
yahūsafat ne mulk meṅ se miṭā diyā.
47us waqt mulk-e-adom kā bādshāh
na thā balki yahūdāh kā ek afsar us
par hukmrānī kartā thā.

48yahūsafat ne bahrī jahāzoṅ kā
beṛā banwāyā tāki wuh tijārat karke
ofīr se sonā lāeṅ. lekin wuh
kabhī istemāl na hue balki apnī hī
bandargāh asyūn-jābar meṅ tabāh ho
gae. 49tabāh hone se pahle isrāīl ke
bādshāh aḳhaziyāh bin aḳhiyab ne
yahūsafat se darḳhwāst kī thī ki isrāīl
ke kuchh log jahāzoṅ par sāth chaleṅ.
lekin yahūsafat ne inkār kiyā thā.

50jab yahūsafat mar kar apne
bāpdādā se jā milā to use yarūshalam
ke hisse meṅ jo 'dāūd kā shahr'
kahlātā hai ḳhāndānī qabr meṅ
dafnāyā gayā. phir us kā beṭā
yahūrām taḳhtnashīn huā.

isrāīl kā bādshāh aḳhaziyāh

51aḳhiyab kā beṭā aḳhaziyāh
yahūdāh ke bādshāh yahūsafat kī
hukūmat ke 17weṅ sāl meṅ isrāīl kā
bādshāh banā. wuh do sāl tak isrāīl
par hukmrān rahā. sāmariyya us
kā dār-ul-hukūmat thā. 52jo kuchh
us ne kiyā wuh rab ko nāpasand
thā, kyūṅki wuh apne māṅ-bāp aur
yarubiām bin nabāt ke namūne par
chaltā rahā, usī yarubiām ke namūne
par jis ne isrāīl ko gunāh karne par
uksāyā thā. 53apne bāp kī tarah bāl
dewatā kī ḳhidmat aur pūjā karne se
us ne rab, isrāīl ke ḳhudā ko taish
dilāyā.

2-salātīn

aḳhaziyāh ke lie ilyās kā paiġhām

1 aḳhiyab kī maut ke bād moāb kā
mulk bāġhī ho kar isrāīl ke tābe
na rahā.

2sāmariyya ke shāhī mahal ke
bālāḳhāne kī ek dīwār meṅ janglā
lagā thā. ek din aḳhaziyāh bādshāh
jangle ke sāth lag gayā to wuh ṭūṭ
gayā aur bādshāh zamīn par gir kar
bahut zaḳhmī huā. us ne qāsidoṅ
ko filistī shahr aqrūn bhej kar kahā,
"jā kar aqrūn ke dewatā bāl-zabūb se
patā kareṅ ki merī sehhat bahāl ho
jāegī ki nahīṅ." 3tab rab ke farishte
ne ilyās tishbī ko hukm diyā, "uṭh,
sāmariyya ke bādshāh ke qāsidoṅ se
milne jā. un se pūchh, 'āp daryāft
karne ke lie aqrūn ke dewatā bāl-
zabūb ke pās kyūṅ jā rahe haiṅ?
kyā isrāīl meṅ koī ḳhudā nahīṅ hai?
4chunāṅche rab farmātā hai ki ai
aḳhaziyāh, jis bistar par tū paṛā hai
us se tū kabhī nahīṅ uṭhne kā. tū
yaqīnan mar jāegā'."

ilyās jā kar qāsidoṅ se milā. 5us
kā paiġhām sun kar qāsid bādshāh ke
pās wāpas gae. us ne pūchhā, "āp
itnī jaldī wāpas kyūṅ āe?" 6unhoṅ
ne jawāb diyā, "ek ādmī ham se
milne āyā jis ne hameṅ āp ke pās
wāpas bhej kar āp ko yih ḳhabar
pahuṅchāne ko kahā, 'rab farmātā
hai ki tū apne bāre meṅ daryāft karne
ke lie apne bandoṅ ko aqrūn ke
dewatā bāl-zabūb ke pās kyūṅ bhej
rahā hai? kyā isrāīl meṅ koī ḳhudā
nahīṅ hai? chūṅki tū ne yih kiyā hai
is lie jis bistar par tū paṛā hai us se
tū kabhī nahīṅ uṭhne kā. tū yaqīnan
mar jāegā'."

7aḳhaziyāh ne pūchhā, "yih kis
qism kā ādmī thā jis ne āp se mil
kar āp ko yih bāt batāī?" 8unhoṅ ne
jawāb diyā, "us ke lambe bāl the, aur
kamr meṅ chamṛe kī peṭī bandhī huī
thī." bādshāh bol uṭhā, "yih to ilyās
tishbī thā!"

āsmān se āg

9fauran us ne ek afsar ko 50
faujiyoṅ samet ilyās ke pās bhej diyā.
jab faujī ilyās ke pās pahuṅche to
wuh ek pahāṛī kī choṭī par baiṭhā
thā. afsar bolā, "ai mard-e-ḳhudā,
bādshāh kahte haiṅ ki nīche utar
āeṅ!" 10ilyās ne jawāb diyā, "agar
maiṅ mard-e-ḳhudā hūṅ to āsmān
se āg nāzil ho kar āp aur āp ke 50
faujiyoṅ ko bhasm kar de." fauran
āsmān se āg nāzil huī aur afsar ko
us ke logoṅ samet bhasm kar diyā.
11bādshāh ne ek aur afsar ko ilyās
ke pās bhej diyā. us ke sāth bhī
50 faujī the. us ke pās pahuṅch
kar afsar bolā, "ai mard-e-ḳhudā,
bādshāh kahte haiṅ ki fauran utar
āeṅ." 12ilyās ne dubārā pukārā, "agar
maiṅ mard-e-ḳhudā hūṅ to āsmān
se āg nāzil ho kar āp aur āp ke 50
faujiyoṅ ko bhasm kar de." fauran
āsmān se allāh kī āg nāzil huī aur
afsar ko us ke 50 faujiyoṅ samet
bhasm kar diyā.

13phir bādshāh ne tīsrī bār ek afsar
ko 50 faujiyoṅ ke sāth ilyās ke pās
bhej diyā. lekin yih afsar ilyās ke
pās ūpar chaṛh āyā aur us ke sāmne
ghuṭne ṭek kar iltimās karne lagā, "ai
mard-e-ḳhudā, merī aur apne in 50
ḳhādimoṅ kī jānoṅ kī qadar kareṅ.
14dekheṅ, āg ne āsmān se nāzil ho kar
pahle do afsaroṅ ko un ke ādmiyoṅ
samet bhasm kar diyā hai. lekin
barāh-e-karm hamāre sāth aisā na
kareṅ. merī jān kī qadar kareṅ."

15tab rab ke farishte ne ilyās se
kahā, "is se mat ḍarnā balki is ke sāth
utar jā!" chunāṅche ilyās uṭhā aur
afsar ke sāth utar kar bādshāh ke pās
gayā. 16us ne bādshāh se kahā, "rab
farmātā hai, 'tū ne apne qāsidoṅ ko
aqrūn ke dewatā bāl-zabūb se daryāft
karne ke lie kyūṅ bhejā? kyā isrāīl
meṅ koī ḳhudā nahīṅ hai? chūṅki tū
ne yih kiyā hai is lie jis bistar par tū
paṛā hai us se tū kabhī nahīṅ uṭhne
kā. tū yaqīnan mar jāegā'."

aḳhaziyāh kī maut

17waisā hī huā jaisā rab ne ilyās
kī mārifat farmāyā thā, aḳhaziyāh
mar gayā. chūṅki us kā beṭā
nahīṅ thā is lie us kā bhāī yahūrām
yahūdāh ke bādshāh yūrām bin
yahūsafat kī hukūmat ke dūsre sāl
meṅ taḳhtnashīn huā. 18bāqī jo
kuchh aḳhaziyāh kī hukūmat ke
daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā
wuh 'shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh' kī
kitāb meṅ bayān kiyā gayā hai.

ilyās ko āsmān par uṭhā liyā jātā hai

2 phir wuh din āyā jab rab ne ilyās
ko āṅdhī meṅ āsmān par uṭhā
liyā. us din ilyās aur ilīshā jiljāl shahr
se rawānā ho kar safar kar rahe the.
2rāste meṅ ilyās ilīshā se kahne lagā,
"yihīṅ ṭhahar jāeṅ, kyūṅki rab ne

mujhe bait-el bhejā hai." lekin ilīshā
ne inkār kiyā, "rab aur āp kī hayāt kī
qasam, maiṅ āp ko nahīṅ chhoṛūṅgā."
chunāṅche donoṅ chalte chalte
bait-el pahuṅch gae. 3nabiyoṅ kā jo
guroh wahāṅ rahtā thā wuh shahr se
nikal kar un se milne āyā. ilīshā se
muḳhātib ho kar unhoṅ ne pūchhā,
"kyā āp ko mālūm hai ki āj rab āp ke
āqā ko āp ke pās se uṭhā le jāegā?"
ilīshā ne jawāb diyā, "jī, mujhe patā
hai. ḳhāmosh!" 4dubārā ilyās apne
sāthī se kahne lagā, "ilīshā, yihīṅ
ṭhahar jāeṅ, kyūṅki rab ne mujhe
yarīhū bhejā hai." ilīshā ne jawāb
diyā, "rab aur āp kī hayāt kī qasam,
maiṅ āp ko nahīṅ chhoṛūṅgā."
chunāṅche donoṅ chalte chalte
yarīhū pahuṅch gae. 5nabiyoṅ kā
jo guroh wahāṅ rahtā thā us ne bhī
ilīshā ke pās ā kar us se pūchhā, "kyā
āp ko mālūm hai ki āj rab āp ke āqā
ko āp ke pās se uṭhā le jāegā?" ilīshā
ne jawāb diyā, "jī, mujhe patā hai.
ḳhāmosh!"
6ilyās tīsrī bār ilīshā se kahne lagā,
"yihīṅ ṭhahar jāeṅ, kyūṅki rab ne
mujhe daryā-e-yardan ke pās bhejā
hai." ilīshā ne jawāb diyā, "rab aur āp
kī hayāt kī qasam, maiṅ āp ko nahīṅ
chhoṛūṅgā."
chunāṅche donoṅ āge baṛhe.
7pachās nabī bhī un ke sāth chal paṛe.
jab ilyās aur ilīshā daryā-e-yardan ke
kināre par pahuṅche to dūsre un se
kuchh dūr khaṛe ho gae. 8ilyās ne
apnī chādar utār kar use lapeṭ liyā
aur us ke sāth pānī par mārā. pānī
taqsīm huā, aur donoṅ ādmī ḳhushk
zamīn par chalte hue daryā meṅ se
guzar gae. 9dūsre kināre par pahuṅch
kar ilyās ne ilīshā se kahā, "mere
āp ke pās se uṭhā lie jāne se pahle
mujhe batāeṅ ki āp ke lie kyā karūṅ?"
ilīshā ne jawāb diyā, "mujhe āp kī
rūh kā dugnā hissā mīrās meṅ mile."[a]
10ilyās bolā, "jo darḳhwāst āp ne kī
hai use pūrā karnā mushkil hai. agar
āp mujhe us waqt dekh sakeṅge jab
mujhe āp ke pās se uṭhā liyā jāegā to
matlab hogā ki āp kī darḳhwāst pūrī
ho gaī hai, warnā nahīṅ." 11donoṅ
āpas meṅ bāteṅ karte hue chal rahe
the ki achānak ek ātishīṅ rath nazar
āyā jise ātishīṅ ghoṛe khaiṅch rahe
the. rath ne donoṅ ko alag kar diyā,
aur ilyās ko āṅdhī meṅ āsmān par
uṭhā liyā gayā. 12yih dekh kar ilīshā
chillā uṭhā, "hāy mere bāp, mere bāp!
isrāīl ke rath aur us ke ghoṛe!"
ilyās ilīshā kī nazaroṅ se ojhal
huā to ilīshā ne ġham ke māre apne
kapṛoṅ ko phāṛ ḍālā. 13ilyās kī
chādar zamīn par gir gaī thī. ilīshā
use uṭhā kar daryā-e-yardan ke pās
wāpas chalā. 14chādar ko pānī par

[a]ilīshā pahlauṭhe kā hissā māṅg rahā hai jo dūsre wārisoṅ kī nisbat dugnā hotā hai.

mār kar wuh bolā, “rab aur ilyās kā
ḳhudā kahāṅ hai?” pānī taqsīm huā
aur wuh bīch meṅ se guzar gayā.
15yarīhū se āe nabī ab tak daryā ke
maġhribī kināre par khaṛe the. jab
unhoṅ ne ilīshā ko apne pās āte hue
dekhā to pukār uṭhe, “ilyās kī rūh
ilīshā par ṭhahrī huī hai!” wuh us
se milne gae aur aundhe muṅh us ke
sāmne jhuk kar 16bole, “hamāre 50
tāqatwar ādmī ḳhidmat ke lie hāzir
haiṅ. agar ijāzat ho to ham unheṅ
bhej deṅge tāki wuh āp ke āqā ko
talāsh kareṅ. ho saktā hai rab ke rūh
ne use uṭhā kar kisī pahāṛ yā wādī
meṅ rakh chhoṛā ho.”
ilīshā ne manā karne kī koshish kī,
“nahīṅ, unheṅ mat bhejnā.” 17lekin
unhoṅ ne yahāṅ tak isrār kiyā ki
āḳhirkār wuh mān gayā aur kahā,
“chalo, unheṅ bhej deṅ.” unhoṅ ne
50 ādmiyoṅ ko bhej diyā jo tīn din
tak ilyās kā khoj lagāte rahe. lekin
wuh kahīṅ nazar na āyā. 18himmat
hār kar wuh yarīhū wāpas āe jahāṅ
ilīshā ṭhahrā huā thā. us ne kahā,
“kyā maiṅ ne nahīṅ kahā thā ki na
jāeṅ?”

ilīshā ke mojize

19ek din yarīhū ke ādmī ilīshā
ke pās ā kar shikāyat karne lage,
“hamāre āqā, āp ḳhud dekh sakte
haiṅ ki is shahr meṅ achchhā guzārā
hotā hai. lekin pānī ḳharāb hai, aur
natīje meṅ bahut dafā bachche māṅ
ke peṭ meṅ hī mar jāte haiṅ.”
20ilīshā ne hukm diyā, “ek
ġhairistemālshudā bartan meṅ
namak ḍāl kar use mere pās le āeṅ.”
jab bartan us ke pās lāyā gayā 21to
wuh use le kar shahr se niklā aur
chashme ke pās gayā. wahāṅ us ne
namak ko pānī meṅ ḍāl diyā aur sāth
sāth kahā, “rab farmātā hai ki maiṅ
ne is pānī ko bahāl kar diyā hai. ab se
yih kabhī maut yā bachchoṅ ke zāe
hone kā bāis nahīṅ banegā.”
22usī lamhe pānī bahāl ho gayā.
ilīshā ke kahne ke mutābiq yih āj tak
ṭhīk rahā hai.
23yarīhū se ilīshā bait-el ko wāpas
chalā gayā. jab wuh rāste par chalte
hue shahr se guzar rahā thā to kuchh
laṛke shahr se nikal āe aur us kā
mazāq uṛā kar chillāne lage, “oe
ganje, idhar ā! oe ganje, idhar ā!”
24ilīshā muṛ gayā aur un par nazar
ḍāl kar rab ke nām meṅ un par lānat
bhejī. tab do rīchhniyāṅ jangal se
nikal kar laṛkoṅ par ṭūṭ paṛīṅ aur kul
42 laṛkoṅ ko phāṛ ḍālā.
25ilyās āge niklā aur chalte chalte
karmil pahāṛ ke pās āyā. wahāṅ
se wāpas ā kar sāmariyya pahuṅch
gayā.

isrāīl kā bādshāh yūrām

3 aḳhiyab kā beṭā yūrām yahūdāh
ke bādshāh yahūsafat ke 18weṅ

sāl meṅ isrāīl kā bādshāh banā. us
kī hukūmat kā daurāniyā 12 sāl thā
aur us kā dār-ul-hukūmat sāmariyya
rahā. 2us kā chāl-chalan rab ko
nāpasand thā, agarche wuh apne
māṅ-bāp kī nisbat kuchh behtar thā.
kyūṅki us ne bāl dewatā kā wuh
satūn dūr kar diyā jo us ke bāp ne
banwāyā thā. 3to bhī wuh yarubiām
bin nabāt ke un gunāhoṅ ke sāth lipṭā
rahā jo karne par yarubiām ne isrāīl
ko uksāyā thā. wuh kabhī un se dūr
na huā.

moāb ke ḳhilāf jang

4moāb kā bādshāh mesā bheṛeṅ
rakhtā thā, aur sālānā use bheṛ ke
ek lākh bachche aur ek lākh menḍhe
un kī ūn samet isrāīl ke bādshāh ko
ḳharāj ke taur par adā karne paṛte
the. 5lekin jab aḳhiyab faut huā to
moāb kā bādshāh tābe na rahā.

6tab yūrām bādshāh ne sāmariyya
se nikal kar tamām isrāīliyoṅ kī
bhartī kī. 7sāth sāth us ne yahūdāh ke
bādshāh yahūsafat ko ittilā dī, "moāb
kā bādshāh sarkash ho gayā hai. kyā
āp mere sāth us se laṛne jāeṅge?"
yahūsafat ne jawāb bhejā, "jī, maiṅ
āp ke sāth jāūṅgā. ham to bhāī
haiṅ. merī qaum ko apnī qaum aur
mere ghoṛoṅ ko apne ghoṛe samjheṅ.
8ham kis rāste se jāeṅ?" yūrām ne
jawāb diyā, "ham adom ke registān se
ho kar jāeṅge."

9chunāṅche isrāīl kā bādshāh
yahūdāh ke bādshāh ke sāth mil
kar rawānā huā. mulk-e-adom kā
bādshāh bhī sāth thā. apne mansūbe
ke mutābiq unhoṅ ne registān kā
rāstā iḳhtiyār kiyā. lekin chūṅki wuh
sīdhe nahīṅ balki mutabādil rāste se
ho kar gae is lie sāt din ke safar ke
bād un ke pās pānī na rahā, na un ke
lie, na jānwaroṅ ke lie.

10isrāīl kā bādshāh bolā, "hāy, rab
hameṅ is lie yahāṅ bulā lāyā hai ki
ham tīnoṅ bādshāhoṅ ko moāb ke
hawāle kare."

11lekin yahūsafat ne sawāl kiyā,
"kyā yahāṅ rab kā koī nabī nahīṅ
hai jis kī mārifat ham rab kī marzī
jān sakeṅ?" isrāīl ke bādshāh ke kisī
afsar ne jawāb diyā, "ek to hai, ilīshā
bin sāfat jo ilyās kā qarībī shāgird
thā, wuh us ke hāthoṅ par pānī ḍālne
kī ḳhidmat anjām diyā kartā thā."
12yahūsafat bolā, "rab kā kalām us ke
pās hai." tīnoṅ bādshāh ilīshā ke pās
gae.

13lekin ilīshā ne isrāīl ke bādshāh
se kahā, "merā āp ke sāth kyā wāstā?
agar koī bāt ho to apne māṅ-bāp
ke nabiyoṅ ke pās jāeṅ." isrāīl ke
bādshāh ne jawāb diyā, "nahīṅ, ham
is lie yahāṅ āe haiṅ ki rab hī ham
tīnoṅ ko yahāṅ bulā lāyā hai tāki
hameṅ moāb ke hawāle kare." 14ilīshā
ne kahā, "rabb-ul-afwāj kī hayāt kī
qasam jis kī ḳhidmat maiṅ kartā

hūṅ, agar yahūdāh kā bādshāh yahāṅ
maujūd na hotā to phir maiṅ āp
kā lihāz na kartā balki āp kī taraf
deḳhtā bhī na. lekin maiṅ yahūsafat
kā ḳhayāl kartā hūṅ, 15is lie kisī ko
bulāeṅ jo sarod bajā sake."

koī sarod bajāne lagā to rab kā
hāth ilīshā par ā ṭhahrā, 16aur us
ne elān kiyā, "rab farmātā hai ki
is wādī meṅ har taraf gaṛhoṅ kī
khudāī karo. 17go tum na hawā aur
na bārish dekhoge to bhī wādī pānī
se bhar jāegī. pānī itnā hogā ki
tum, tumhāre rewaṛ aur bāqī tamām
jānwar pī sakeṅge. 18lekin yih rab ke
nazdīk kuchh nahīṅ hai, wuh moāb
ko bhī tumhāre hawāle kar degā.
19tum tamām qilāband aur markazī
shahroṅ par fath pāoge. tum mulk ke
tamām achchhe daraḳhtoṅ ko kāṭ kar
tamām chashmoṅ ko band karoge aur
tamām achchhe khetoṅ ko pattharoṅ
se ḳharāb karoge."

20aglī subh taqrīban us waqt jab
ġhallā kī nazar pesh kī jātī hai mulk-
e-adom kī taraf se sailāb āyā, aur
natīje meṅ wādī ke tamām gaṛhe pānī
se bhar gae.

moāb par fath

21itne meṅ tamām moābiyoṅ ko
patā chal gayā thā ki tīnoṅ bādshāh
ham se laṛne ā rahe haiṅ. chhoṭoṅ
se le kar baṛoṅ tak jo bhī apnī talwār
chalā saktā thā use bulā kar sarhad
kī taraf bhejā gayā. 22subhsawere jab
moābī laṛne ke lie tayyār hue to tulū-
e-āftāb kī surḳh raushnī meṅ wādī kā
pānī ḳhūn kī tarah surḳh nazar āyā.
23moābī chillāne lage, "yih to ḳhūn
hai! tīnoṅ bādshāhoṅ ne āpas meṅ laṛ
kar ek dūsre ko mār diyā hogā. āo,
ham un ko lūṭ leṅ!"

24lekin jab wuh isrāīlī lashkargāh
ke qarīb pahuṅche to isrāīlī un par
ṭūṭ paṛe aur unheṅ mār kar bhagā
diyā. phir unhoṅ ne un ke mulk
meṅ dāḳhil ho kar moāb ko shikast
dī. 25chalte chalte unhoṅ ne tamām
shahroṅ ko barbād kiyā. jab bhī wuh
kisī achchhe khet se guzare to har
sipāhī ne ek patthar us par phaiṅk
diyā. yūṅ tamām khet pattharoṅ
se bhar gae. isrāīliyoṅ ne tamām
chashmoṅ ko bhī band kar diyā aur
har achchhe daraḳht ko kāṭ ḍālā.

āḳhir meṅ sirf qīr-harāsat qāim
rahā. lekin falāḳhan chalāne wāle
us kā muhāsarā karke us par hamlā
karne lage. 26jab moāb ke bādshāh
ne jān liyā ki maiṅ shikast khā rahā
hūṅ to us ne talwāroṅ se les 700
ādmiyoṅ ko apne sāth liyā aur adom
ke bādshāh ke qarīb dushman kā
muhāsarā toṛ kar nikalne kī koshish
kī, lekin befāidā. 27phir us ne apne
pahlauṭhe ko jise us ke bād bādshāh
bananā thā le kar fasīl par apne
dewatā ke lie qurbān karke jalā diyā.
tab isrāīliyoṅ par baṛā ġhazab nāzil

huā, aur wuh shahr ko chhoṛ kar apne mulk wāpas chale gae.

ilīshā aur bewā kā tel

4 ek din ek bewā ilīshā ke pās āī jis kā shauhar jab zindā thā nabiyoṅ ke guroh meṅ shāmil thā. bewā chīḳhtī chillātī ilīshā se muḳhātib huī, "āp jānte haiṅ ki merā shauhar jo āp kī ḳhidmat kartā thā allāh kā ḳhauf māntā thā. ab jab wuh faut ho gayā hai to us kā ek sāhūkār ā kar dhamkī de rahā hai ki agar qarz adā na kiyā gayā to maiṅ tere do beṭoṅ ko ġhulām banā kar le jāūṅgā."
2ilīshā ne pūchhā, "maiṅ kis tarah āp kī madad karūṅ? batāeṅ, ghar meṅ āp ke pās kyā hai?" bewā ne jawāb diyā, "kuchh nahīṅ, sirf zaitūn ke tel kā chhoṭā sā bartan." 3ilīshā bolā, "jāeṅ, apnī tamām paṛosanoṅ se ḳhālī bartan māṅgeṅ. lekin dhyān rakheṅ ki thoṛe bartan na hoṅ! 4phir apne beṭoṅ ke sāth ghar meṅ jā kar darwāze par kunḍī lagāeṅ. tel kā apnā bartan le kar tamām ḳhālī bartanoṅ meṅ tel unḍeltī jāeṅ. jab ek bhar jāe to use ek taraf rakh kar dūsre ko bharnā shurū kareṅ."
5bewā ne jā kar aisā hī kiyā. wuh apne beṭoṅ ke sāth ghar meṅ gaī aur darwāze par kunḍī lagāī. beṭe use ḳhālī bartan dete gae aur māṅ un meṅ tel unḍeltī gaī. 6bartanoṅ meṅ tel ḍalte ḍalte sab labālab bhar gae. māṅ bolī, "mujhe ek aur bartan de do" to ek laṛke ne jawāb diyā, "aur koī nahīṅ hai." tab tel kā silsilā ruk gayā.
7jab bewā ne mard-e-ḳhudā ke pās jā kar use ittilā dī to ilīshā ne kahā, "ab jā kar tel ko bech deṅ aur karze ke paise adā kareṅ. jo bach jāe use āp aur āp ke beṭe apnī zarūriyāt pūrī karne ke lie istemāl kar sakte haiṅ."

ilīshā shūnīm meṅ laṛke ko zindā kar detā hai

8ek din ilīshā shūnīm gayā. wahāṅ ek amīr aurat rahtī thī jis ne zabardastī use apne ghar biṭhā kar khānā khilāyā. bād meṅ jab kabhī ilīshā wahāṅ se guzartā to wuh khāne ke lie us aurat ke ghar ṭhahar jātā. 9ek din aurat ne apne shauhar se bāt kī, "maiṅ ne jān liyā hai ki jo ādmī hamāre hāṅ ātā rahtā hai wuh allāh kā muqaddas paiġhambar hai. 10kyūṅ na ham us ke lie chhat par chhoṭā sā kamrā banā kar us meṅ chārpāī, mez, kursī aur shamādān rakheṅ. phir jab bhī wuh hamāre pās āe to wuh us meṅ ṭhahar saktā hai."
11ek din jab ilīshā āyā to wuh apne kamre meṅ jā kar bistar par leṭ gayā. 12us ne apne naukar jaihāzī se kahā, "shūnīmī mezbān ko bulā lāo." jab wuh ā kar us ke sāmne khaṛī huī 13to ilīshā ne jaihāzī se kahā, "use batā denā ki āp ne hamāre lie bahut taqlīf uṭhāī hai. ab ham āp ke lie kyā kuchh

kareṅ? kyā ham bādshāh yā fauj ke
kamānḍar se bāt karke āp kī sifārish
kareṅ?" aurat ne jawāb diyā, "nahīṅ,
is kī zarūrat nahīṅ. maiṅ apne hī
logoṅ ke darmiyān rahtī hūṅ."
14bād meṅ ilīshā ne jaihāzī se bāt kī,
"ham us ke lie kyā kareṅ?" jaihāzī
ne jawāb diyā, "ek bāt to hai. us kā
koī beṭā nahīṅ, aur us kā shauhar kāfī
būṛhā hai." 15ilīshā bolā, "use wāpas
bulāo." aurat wāpas ā kar darwāze
meṅ khaṛī ho gaī. ilīshā ne us se kahā,
16"agle sāl isī waqt āp kā apnā beṭā āp
kī god meṅ hogā." shūnīmī aurat ne
etirāz kiyā, "nahīṅ nahīṅ, mere āqā.
mard-e-ḳhudā aisī bāteṅ karke apnī
ḳhādimā ko jhūṭī tasallī mat deṅ."
17lekin aisā hī huā. kuchh der ke
bād aurat kā pāoṅ bhārī ho gayā, aur
ain ek sāl ke bād us ke hāṅ beṭā
paidā huā. sab kuchh waisā hī huā
jaisā ilīshā ne kahā thā. 18bachchā
parwān chaṛhā, aur ek din wuh ghar
se nikal kar khet meṅ apne bāp ke
pās gayā jo fasal kī kaṭāī karne wāloṅ
ke sāth kām kar rahā thā. 19achānak
laṛkā chīḳhne lagā, "hāy merā sar,
hāy merā sar!" bāp ne kisī mulāzim
ko batāyā, "laṛke ko uṭhā kar māṅ ke
pās le jāo." 20naukar use uṭhā kar le
gayā, aur wuh apnī māṅ kī god meṅ
baiṭhā rahā. lekin dopahar ko wuh
mar gayā.
21māṅ laṛke kī lāsh ko le kar chhat
par chaṛh gaī. mard-e-ḳhudā ke
kamre meṅ jā kar us ne use us ke
bistar par liṭā diyā. phir darwāze
ko band karke wuh bāhar niklī 22aur
apne shauhar ko bulwā kar kahā,
"zarā ek naukar aur ek gadhī mere
pās bhej deṅ. mujhe fauran mard-e-
ḳhudā ke pās jānā hai. maiṅ jald hī
wāpas ā jāūṅgī." 23shauhar ne hairān
ho kar pūchhā, "āj us ke pās kyūṅ
jānā hai? na to nae chāṅd kī īd hai,
na sabat kā din." bīwī ne kahā, "sab
ḳhairiyat hai." 24gadhī par zīn kas kar
us ne naukar ko hukm diyā, "gadhī
ko tez chalā tāki ham jaldī pahuṅch
jāeṅ. jab maiṅ kahūṅgī tab hī ruknā
hai, warnā nahīṅ."
25chalte chalte wuh karmil pahāṛ ke
pās pahuṅch gae jahāṅ mard-e-ḳhudā
ilīshā thā. use dūr se dekh kar ilīshā
jaihāzī se kahne lagā, "dekho, shūnīm
kī aurat ā rahī hai! 26bhāg kar us
ke pās jāo aur pūchho ki kyā āp, āp
kā shauhar aur bachchā ṭhīk haiṅ?"
jaihāzī ne jā kar us kā hāl pūchhā
to aurat ne jawāb diyā, "jī, sab ṭhīk
hai." 27lekin jūṅ hī wuh pahāṛ ke pās
pahuṅch gaī to ilīshā ke sāmne gir kar
us ke pāoṅ se chimaṭ gaī. yih dekh
kar jaihāzī use haṭāne ke lie qarīb āyā,
lekin mard-e-ḳhudā bolā, "chhoṛ do!
koī bāt ise bahut taqlīf de rahī hai,
lekin rab ne wajah mujh se chhupāe
rakhī hai. us ne mujhe is ke bāre meṅ
kuchh nahīṅ batāyā."

[28]phir shūnīmī aurat bol uṭhī,
"mere āqā, kyā maiṅ ne āp se beṭe kī
darḳhwāst kī thī? kyā maiṅ ne nahīṅ
kahā thā ki mujhe ġhalat ummīd
na dilāeṅ?" [29]tab ilīshā ne naukar
ko hukm diyā, "jaihāzī, safar ke lie
kamarbastā ho kar merī lāṭhī ko le lo
aur bhāg kar shūnīm pahuṅcho. agar
rāste meṅ kisī se milo to use salām
tak na karnā, aur agar koī salām kahe
to use jawāb mat denā. jab wahāṅ
pahuṅchoge to merī lāṭhī laṛke ke
chehre par rakh denā." [30]lekin māṅ
ne etirāz kiyā, "rab kī aur āp kī hayāt
kī qasam, āp ke baġhair maiṅ ghar
wāpas nahīṅ jāūṅgī."

chunāṅche ilīshā bhī uṭhā aur aurat
ke pīchhe pīchhe chal paṛā. [31]jaihāzī
bhāg bhāg kar un se pahle pahuṅch
gayā aur lāṭhī ko laṛke ke chehre par
rakh diyā. lekin kuchh na huā. na
koī āwāz sunāī dī, na koī harkat huī.
wuh ilīshā ke pās wāpas āyā aur bolā,
"laṛkā abhī tak murdā hī hai."

[32]jab ilīshā pahuṅch gayā to laṛkā
ab tak murdā hālat meṅ us ke bistar
par paṛā thā. [33]wuh akelā hī andar
gayā aur darwāze par kunḍī lagā kar
rab se duā karne lagā. [34]phir wuh
laṛke par leṭ gayā, yūṅ ki us kā muṅh
bachche ke muṅh se, us kī āṅkheṅ
bachche kī āṅkhoṅ se aur us ke hāth
bachche ke hāthoṅ se lag gae. aur jūṅ
hī wuh laṛke par jhuk gayā to us kā
jism garm hone lagā. [35]ilīshā khaṛā
huā aur ghar meṅ idhar udhar phirne
lagā. phir wuh ek aur martabā laṛke
par leṭ gayā. is dafā laṛke ne sāt bār
chhīṅkeṅ mār kar apnī āṅkheṅ khol
dīṅ.

[36]ilīshā ne jaihāzī ko āwāz de kar
kahā, "shūnīmī aurat ko bulā lāo."
wuh kamre meṅ dāḳhil huī to ilīshā
bolā, "āeṅ, apne beṭe ko uṭhā kar le
jāeṅ." [37]wuh āī aur ilīshā ke sāmne
aundhe muṅh jhuk gaī, phir apne
beṭe ko uṭhā kar kamre se bāhar chalī
gaī.

ilīshā zahrīle sālan ko khāne ke qābil banā detā hai

[38]ilīshā jiljāl ko lauṭ āyā. un dinoṅ
meṅ mulk kāl kī girift meṅ thā. ek
din jab nabiyoṅ kā guroh us ke sāmne
baiṭhā thā to us ne apne naukar ko
hukm diyā, "baṛī deg le kar nabiyoṅ
ke lie kuchh pakā lo."

[39]ek ādmī bāhar nikal kar khule
maidān meṅ kaddū ḍhūṅḍne gayā.
kahīṅ ek bel nazar āī jis par kaddū
jaisī koī sabzī lagī thī. in kaddū'oṅ
se apnī chādar bhar kar wuh wāpas
āyā aur unheṅ kāṭ kāṭ kar deg meṅ
ḍāl diyā, hālāṅki kisī ko bhī mālūm
nahīṅ thā ki kyā chīz hai.

[40]sālan pak kar nabiyoṅ meṅ
taqsīm huā. lekin use chakhte hī wuh
chīḳhne lage, "mard-e-ḳhudā, sālan
meṅ zahr hai! ise khā kar bandā mar
jāegā." wuh use bilkul na khā sake.

41 ilīshā ne hukm diyā, “mujhe kuchh
maidā lā kar deṅ.” phir use deg meṅ
ḍāl kar bolā, “ab ise logoṅ ko khilā
deṅ.” ab khānā khāne ke qābil thā
aur unheṅ nuqsān na pahuṅchā sakā.

100 ādmiyoṅ ke lie khānā

42 ek aur mauqe par kisī ādmī ne
bāl-salīsā se ā kar mard-e-ḳhudā ko
naī fasal ke jau kī 20 roṭiyāṅ aur
kuchh anāj de diyā. ilīshā ne jaihāzī
ko hukm diyā, “ise logoṅ ko khilā do.”
43 jaihāzī hairān ho kar bolā, “yih
kaise mumkin hai? yih to 100
ādmiyoṅ ke lie kāfī nahīṅ hai.” lekin
ilīshā ne isrār kiyā, “ise logoṅ meṅ
taqsīm kar do, kyūṅki rab farmātā
hai ki wuh jī bhar kar khāeṅge balki
kuchh bach bhī jāegā.”
44 aur aisā hī huā. jab naukar ne
ādmiyoṅ meṅ khānā taqsīm kiyā to
unhoṅ ne jī bhar kar khāyā, balki
kuchh khānā bach bhī gayā. waisā hī
huā jaisā rab ne farmāyā thā.

nāmān kī shifā

5 us waqt shām kī fauj kā
kamāṇḍar nāmān thā. bādshāh
us kī bahut qadar kartā thā, aur
dūsre bhī us kī ḳhās izzat karte the,
kyūṅki rab ne us kī mārifat shām
ke dushmanoṅ par fath baḳhshī
thī. lekin zabardast faujī hone ke
bāwujūd wuh sangīn jildī bīmārī kā
marīz thā. 2 nāmān ke ghar meṅ ek
isrāīlī laṛkī rahtī thī. kisī waqt jab
shām ke faujiyoṅ ne isrāīl par chhāpā
mārā thā to wuh use giriftār karke
yahāṅ le āe the. ab laṛkī nāmān kī
bīwī kī ḳhidmat kartī thī. 3 ek din us
ne apnī mālikan se bāt kī, “kāsh merā
āqā us nabī se milne jātā jo sāmariyya
meṅ rahtā hai. wuh use zarūr shifā
detā.”
4 yih sun kar nāmān ne bādshāh
ke pās jā kar laṛkī kī bāt dohrāī.
5 bādshāh bolā, “zarūr jāeṅ aur us nabī
se mileṅ. maiṅ āp ke hāth isrāīl
ke bādshāh ko sifārishī ḳhat bhej
dūṅgā.” chunāṅche nāmān rawānā
huā. us ke pās taqrīban 340 kilogrām
chāṅdī, 68 kilogrām sonā aur 10 qīmtī
sūṭ the. 6 jo ḳhat wuh sāth le kar gayā
us meṅ likhā thā, “jo ādmī āp ko yih
ḳhat pahuṅchā rahā hai wuh merā
ḳhādim nāmān hai. maiṅ ne use āp
ke pās bhejā hai tāki āp use us kī jildī
bīmārī se shifā deṅ.”
7 ḳhat paṛh kar yūrām ne ranjish ke
māre apne kapṛe phāṛe aur pukārā,
“is ādmī ne marīz ko mere pās bhej
diyā hai tāki maiṅ use shifā dūṅ! kyā
maiṅ allāh hūṅ ki kisī ko jān se mārūṅ
yā use zindā karūṅ? ab ġhaur kareṅ
aur dekheṅ ki wuh kis tarah mere
sāth jhagaṛne kā mauqā ḍhūnḍ rahā
hai.”
8 jab ilīshā ko ḳhabar milī ki
bādshāh ne ghabrā kar apne kapṛe
phāṛ lie haiṅ to us ne yūrām ko

paiġhām bhejā, “āp ne apne kapṛe
kyūṅ phāṛ lie? ādmī ko mere pās bhej
deṅ to wuh jān legā ki isrāīl meṅ nabī
hai.”
9tab nāmān apne rath par sawār
ilīshā ke ghar ke darwāze par
pahuṅch gayā. 10ilīshā ḳhud na niklā
balki kisī ko bāhar bhej kar ittilā dī,
“jā kar sāt bār daryā-e-yardan meṅ
nahā leṅ. phir āp ke jism ko shifā
milegī aur āp pāk-sāf ho jāeṅge.”
11yih sun kar nāmān ko ġhussā
āyā aur wuh yih kah kar chalā gayā,
“maiṅ ne sochā ki wuh kam az kam
bāhar ā kar mujh se milegā. honā
yih chāhie thā ki wuh mere sāmne
khaṛe ho kar rab apne ḳhudā kā nām
pukārtā aur apnā hāth bīmār jagah
ke ūpar hilā hilā kar mujhe shifā
detā. 12kyā damishq ke daryā abānā
aur farfar tamām isrāīlī daryāoṅ se
behtar nahīṅ haiṅ? agar nahāne kī
zarūrat hai to maiṅ kyūṅ na un meṅ
nahā kar pāk-sāf ho jāūṅ?”
yūṅ buṛbuṛāte hue wuh baṛe
ġhusse meṅ chalā gayā. 13lekin us
ke mulāzimoṅ ne use samjhāne kī
koshish kī. “hamāre āqā, agar nabī āp
se kisī mushkil kām kā taqāzā kartā
to kyā āp wuh karne ke lie tayyār na
hote? ab jabki us ne sirf yih kahā hai
ki nahā kar pāk-sāf ho jāeṅ to āp ko
yih zarūr karnā chāhie.” 14āḳhirkār
nāmān mān gayā aur yardan kī wādī
meṅ utar gayā. daryā par pahuṅch
kar us ne sāt bār us meṅ ḍubkī lagāī
aur wāqaī us kā jism laṛke ke jism
jaisā sehhatmand aur pāk-sāf ho
gayā.
15tab nāmān apne tamām
mulāzimoṅ ke sāth mard-e-ḳhudā ke
pās wāpas gayā. us ke sāmne khaṛe
ho kar us ne kahā, “ab maiṅ jān gayā
hūṅ ki isrāīl ke ḳhudā ke siwā pūrī
duniyā meṅ ḳhudā nahīṅ hai. zarā
apne ḳhādim se tohfā qabūl kareṅ.”
16lekin ilīshā ne inkār kiyā, “rab kī
hayāt kī qasam jis kī ḳhidmat maiṅ
kartā hūṅ, maiṅ kuchh nahīṅ lūṅgā.”
nāmān isrār kartā rahā, to bhī wuh
kuchh lene ke lie tayyār na huā.
17āḳhirkār nāmān mān gayā. us ne
kahā, “ṭhīk hai, lekin mujhe zarā ek
kām karne kī ijāzat deṅ. maiṅ yahāṅ
se itnī miṭṭī apne ghar le jānā chāhtā
hūṅ jitnī do ḳhachchar uṭhā kar le
jā sakte haiṅ. kyūṅki āindā maiṅ
us par rab ko bhasm hone wālī aur
zabah kī qurbāniyāṅ chaṛhānā chāhtā
hūṅ. ab se maiṅ kisī aur mābūd
ko qurbāniyāṅ pesh nahīṅ karūṅga.
18lekin rab mujhe ek bāt ke lie muāf
kare. jab merā bādshāh pūjā karne
ke lie rimmon ke mandir meṅ jātā hai
to mere bāzū kā sahārā letā hai. yūṅ
mujhe bhī us ke sāth jhuk jānā paṛtā
hai jab wuh but ke sāmne aundhe
muṅh jhuk jātā hai. rab merī yih
harkat muāf kar de.”

19ilīshā ne jawāb diyā, “salāmatī se jāeṅ.”

jaihāzī kā lālach

nāmān rawānā huā 20to kuchh der ke bād ilīshā kā naukar jaihāzī sochne lagā, “mere āqā ne shām ke is bande nāmān par had se zyādā narmdilī kā izhār kiyā hai. chāhie to thā ki wuh us ke tohfe qabūl kar letā. rab kī hayāt kī qasam, maiṅ us ke pīchhe dauṛ kar kuchh na kuchh us se le lūṅgā.”

21chunāṅche jaihāzī nāmān ke pīchhe bhāgā. jab nāmān ne use dekhā to wuh rath se utar kar jaihāzī se milne gayā aur pūchhā, “kyā sab ḳhairiyat hai?” 22jaihāzī ne jawāb diyā, “jī, sab ḳhairiyat hai. mere āqā ne mujhe āp ko ittilā dene bhejā hai ki abhī abhī nabiyoṅ ke guroh ke do jawān ifrāīm ke pahāṛī ilāqe se mere pās āe haiṅ. mehrbānī karke unheṅ 34 kilogrām chāṅdī aur do qīmtī sūṭ de deṅ.” 23nāmān bolā, “zarūr, balki 68 kilogrām chāṅdī le leṅ.” is bāt par wuh bazid rahā. us ne 68 kilogrām chāṅdī boriyoṅ meṅ lapeṭ lī, do sūṭ chun lie aur sab kuchh apne do naukaroṅ ko de diyā tāki wuh sāmān jaihāzī ke āge āge le chaleṅ.

24jab wuh us pahāṛ ke dāman meṅ pahuṅche jahāṅ ilīshā rahtā thā to jaihāzī ne sāmān naukaroṅ se le kar apne ghar meṅ rakh chhoṛā, phir donoṅ ko ruḳhsat kar diyā. 25phir wuh jā kar ilīshā ke sāmne khaṛā ho gayā. ilīshā ne pūchhā, “jaihāzī, tum kahāṅ se āe ho?” us ne jawāb diyā, “maiṅ kahīṅ nahīṅ gayā thā.”

26lekin ilīshā ne etirāz kiyā, “kyā merī rūh tumhāre sāth nahīṅ thī jab nāmān apne rath se utar kar tum se milne āyā? kyā āj chāṅdī, kapṛe, zaitūn aur angūr ke bāġh, bheṛ-bakriyāṅ, gāy-bail, naukar aur naukarāniyāṅ hāsil karne kā waqt thā? 27ab nāmān kī jildī bīmārī hameshā tak tumheṅ aur tumhārī aulād ko lagī rahegī.”

jab jaihāzī kamre se niklā to jildī bīmārī use lag chukī thī. wuh barf kī tarah safed ho gayā thā.

kulhāṛī kā lohā pānī kī satah par tairtā hai

6 ek din kuchh nabī ilīshā ke pās ā kar shikāyat karne lage, “jis tang jagah par ham āp ke pās ā kar ṭhahre haiṅ us meṅ hamāre lie rahnā mushkil hai. 2kyūṅ na ham daryā-e-yardan par jāeṅ aur har ādmī wahāṅ se shahtīr le āe tāki ham rahne kī naī jagah banā sakeṅ.” ilīshā bolā, “ṭhīk hai, jāeṅ.” 3kisī ne guzārish kī, “barāh-e-karm hamāre sāth chaleṅ.” nabī rāzī ho kar 4un ke sāth rawānā huā.

daryā-e-yardan ke pās pahuṅchte hī wuh daraḳht kāṭne lage. 5kāṭte

kāṭte achānak kisī kī kulhāṛī kā lohā pānī meṅ gir gayā. wuh chillā uṭhā, "hāy mere āqā! yih merā nahīṅ thā, maiṅ ne to use kisī se udhār liyā thā." 6ilīshā ne sawāl kiyā, "lohā kahāṅ pānī meṅ girā?" ādmī ne use jagah dikhāī to nabī ne kisī daraḳht se shāḳh kāṭ kar pānī meṅ phaiṅk dī. achānak lohā pānī kī satah par ā kar tairne lagā. 7ilīshā bolā, "ise pānī se nikāl lo!" ādmī ne apnā hāth baṛhā kar lohe ko pakaṛ liyā.

shām ke jangī mansūbe ilīshā ke bāis nākām rahte haiṅ

8shām aur isrāīl ke darmiyān jang thī. jab kabhī bādshāh apne afsaroṅ se mashwarā karke kahtā, "ham fulāṅ fulāṅ jagah apnī lashkargāh lagā leṅge" 9to fauran mard-e-ḳhudā isrāīl ke bādshāh ko āgāh kartā, "fulāṅ jagah se mat guzarnā, kyūṅki shām ke faujī wahāṅ ghāt meṅ baiṭhe haiṅ." 10tab isrāīl kā bādshāh apne logoṅ ko mazkūrā jagah par bhejtā aur wahāṅ se guzarne se muhtāt rahtā thā. aisā na sirf ek yā do dafā balki kaī martabā huā.

11āḳhirkār shām ke bādshāh ne bahut ranjīdā ho kar apne afsaroṅ ko bulāyā aur pūchhā, "kyā koī mujhe batā saktā hai ki ham meṅ se kaun isrāīl ke bādshāh kā sāth detā hai?" 12kisī afsar ne jawāb diyā, "mere āqā aur bādshāh, ham meṅ se koī nahīṅ hai. maslā yih hai ki isrāīl kā nabī ilīshā isrāīl ke bādshāh ko wuh bāteṅ bhī batā detā hai jo āp apne sone ke kamre meṅ bayān karte haiṅ." 13bādshāh ne hukm diyā, "jāeṅ, us kā patā kareṅ tāki ham apne faujiyoṅ ko bhej kar use pakaṛ leṅ."

bādshāh ko ittilā dī gaī ki ilīshā dūtain nāmī shahr meṅ hai. 14us ne fauran ek baṛī fauj rathoṅ aur ghoṛoṅ samet wahāṅ bhej dī. unhoṅ ne rāt ke waqt pahuṅch kar shahr ko gher liyā. 15jab ilīshā kā naukar subhsawere jāg uṭhā aur ghar se niklā to kyā deḳhtā hai ki pūrā shahr ek baṛī fauj se ghirā huā hai jis meṅ rath aur ghoṛe bhī shāmil haiṅ. us ne ilīshā se kahā, "hāy mere āqā, ham kyā kareṅ?" 16lekin ilīshā ne use tasallī dī, "ḍaro mat! jo hamāre sāth haiṅ wuh un kī nisbat kahīṅ zyādā haiṅ jo dushman ke sāth haiṅ." 17phir us ne duā kī, "ai rab, naukar kī āṅkheṅ khol tāki wuh dekh sake." rab ne ilīshā ke naukar kī āṅkheṅ khol dīṅ to us ne dekhā ki pahāṛ par ilīshā ke irdgird ātishīṅ ghoṛe aur rath phaile hue haiṅ.

18jab dushman ilīshā kī taraf baṛhne lagā to us ne duā kī, "ai rab, in ko andhā kar de!" rab ne ilīshā kī sunī aur unheṅ andhā kar diyā. 19phir ilīshā un ke pās gayā aur kahā, "yih rāstā sahīh nahīṅ. āp ġhalat shahr ke pās pahuṅch gae haiṅ. mere pīchhe ho leṅ to maiṅ āp ko us ādmī ke

pās pahuṅchā dūṅgā jise āp ḍhūnḍ rahe haiṅ.” yih kah kar wuh unheṅ sāmariyya le gayā.

[20]jab wuh shahr meṅ dāḳhil hue to ilīshā ne duā kī, “ai rab, faujiyoṅ kī āṅkheṅ khol de tāki wuh dekh sakeṅ.” tab rab ne un kī āṅkheṅ khol dīṅ, aur unheṅ mālūm huā ki ham sāmariyya meṅ phaṅs gae haiṅ.

[21]jab isrāīl ke bādshāh ne apne dushmanoṅ ko dekhā to us ne ilīshā se pūchhā, “mere bāp, kyā maiṅ unheṅ mār dūṅ? kyā maiṅ unheṅ mār dūṅ?” [22]lekin ilīshā ne manā kiyā, “aisā mat kareṅ. kyā āp apne jangī qaidiyoṅ ko mār dete haiṅ? nahīṅ, unheṅ khānā khilāeṅ, pānī pilāeṅ aur phir un ke mālik ke pās wāpas bhej deṅ.”

[23]chunāṅche bādshāh ne un ke lie baṛī ziyāfat kā ehtimām kiyā aur khāne-pīne se fāriġh hone par unheṅ un ke mālik ke pās wāpas bhej diyā. is ke bād isrāīl par shām kī taraf se lūṭ-mār ke chhāpe band ho gae.

sāmariyya kā muhāsarā

[24]kuchh der ke bād shām kā bādshāh bin-hasad apnī pūrī fauj jamā karke isrāīl par chaṛh āyā aur sāmariyya kā muhāsarā kiyā. [25]natīje meṅ shahr meṅ shadīd kāl paṛā. āḳhir meṅ gadhe kā sar chāṅdī ke 80 sikkoṅ meṅ aur kabūtar kī muṭṭhī bhar bīṭ chāṅdī ke 5 sikkoṅ meṅ miltī thī.

[26]ek din isrāīl kā bādshāh yūrām shahr kī fasīl par sair kar rahā thā to ek aurat ne us se iltimās kī, “ai mere āqā aur bādshāh, merī madad kījie.” [27]bādshāh ne jawāb diyā, “agar rab āp kī madad nahīṅ kartā to maiṅ kis tarah āp kī madad karūṅ? na maiṅ gāhne kī jagah jā kar āp ko anāj de saktā hūṅ, na angūr kā ras nikālne kī jagah jā kar āp ko ras pahuṅchā saktā hūṅ. [28]phir bhī mujhe batāeṅ, maslā kyā hai?” aurat bolī, “is aurat ne mujh se kahā thā, ‘āeṅ, āj āp apne beṭe ko qurbān kareṅ tāki ham use khā leṅ, to phir kal ham mere beṭe ko khā leṅge.’ [29]chunāṅche ham ne mere beṭe ko pakā kar khā liyā. agle din maiṅ ne us se kahā, ‘ab apne beṭe ko de deṅ tāki use bhī khā leṅ.’ lekin us ne use chhupāe rakhā.”

[30]yih sun kar bādshāh ne ranjish ke māre apne kapṛe phāṛ ḍāle. chūṅki wuh abhī tak fasīl par khaṛā thā is lie sab logoṅ ko nazar āyā ki kapṛoṅ ke nīche wuh ṭāṭ pahne hue thā. [31]us ne pukārā, “allāh mujhe saḳht sazā de agar maiṅ ilīshā bin sāfat kā āj hī sar qalam na karūṅ!”

[32]us ne ek ādmī ko ilīshā ke pās bhejā aur ḳhud bhī us ke pīchhe chal paṛā. ilīshā us waqt ghar meṅ thā, aur shahr ke buzurg us ke pās baiṭhe the. bādshāh kā qāsid abhī rāste meṅ

thā ki ilīshā buzurgoṅ se kahne lagā, “ab dhyān kareṅ, is qātil bādshāh ne kisī ko merā sar qalam karne ke lie bhej diyā hai. use andar āne na deṅ balki darwāze par kunḍī lagāeṅ. us ke pīchhe pīchhe us ke mālik ke qadmoṅ kī āhaṭ bhī sunāī de rahī hai.”

33ilīshā abhī bāt kar hī rahā thā ki qāsid pahuṅch gayā aur us ke pīchhe bādshāh bhī. bādshāh bolā, “rab hī ne hameṅ is musībat meṅ phaṅsā diyā hai. maiṅ mazīd us kī madad ke intizār meṅ kyūṅ rahūṅ?”

7 tab ilīshā bolā, “rab kā farmān suneṅ! rab farmātā hai ki kal isī waqt shahr ke darwāze par sāṛhe 5 kilogrām behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau chāṅdī ke ek sikke ke lie bikegā.” 2jis afsar ke bāzū kā sahārā bādshāh letā thā wuh mard-e-ḳhudā kī bāt sun kar bol uṭhā, “yih nāmumkin hai, ḳhwāh rab āsmān ke darīche kyūṅ na khol de.” ilīshā ne jawāb diyā, “āp apnī āṅkhoṅ se is kā mushāhadā kareṅge, lekin ḳhud us meṅ se kuchh na khāeṅge.”

shām ke faujī farār ho jāte haiṅ

3shahr se bāhar darwāze ke qarīb koṛh ke chār marīz baiṭhe the. ab yih ādmī ek dūsre se kahne lage, “ham yahāṅ baiṭh kar maut kā intizār kyūṅ kareṅ? 4shahr meṅ kāl hai. agar us meṅ jāeṅ to bhūke mar jāeṅge, lekin yahāṅ rahne se bhī koī farq nahīṅ paṛtā. to kyūṅ na ham shām kī lashkargāh meṅ jā kar apne āp ko un ke hawāle kareṅ. agar wuh hameṅ zindā rahne deṅ to achchhā rahegā, aur agar wuh hameṅ qatl bhī kar deṅ to koī farq nahīṅ paṛegā. yahāṅ rah kar bhī hameṅ marnā hī hai.”

5shām ke dhundalke meṅ wuh rawānā hue. lekin jab lashkargāh ke kināre tak pahuṅche to ek bhī ādmī nazar na āyā. 6kyūṅki rab ne shām ke faujiyoṅ ko rathoṅ, ghoṛoṅ aur ek baṛī fauj kā shor sunā diyā thā. wuh ek dūsre se kahne lage, “isrāīl ke bādshāh ne hittī aur misrī bādshāhoṅ ko ujrat par bulāyā tāki wuh ham par hamlā kareṅ!” 7ḍar ke māre wuh shām ke dhundalke meṅ farār ho gae the. un ke ḳhaime, ghoṛe, gadhe balki pūrī lashkargāh pīchhe rah gaī thī jabki wuh apnī jān bachāne ke lie bhāg gae the.

8jab koṛhī lashkargāh meṅ dāḳhil hue to unhoṅ ne ek ḳhaime meṅ jā kar jī bhar kar khānā khāyā aur mai pī. phir unhoṅ ne sonā, chāṅdī aur kapṛe uṭhā kar kahīṅ chhupā die. wuh wāpas ā kar kisī aur ḳhaime meṅ gae aur us kā sāmān jamā karke use bhī chhupā diyā. 9lekin phir wuh āpas meṅ kahne lage, “jo kuchh ham kar rahe haiṅ ṭhīk nahīṅ. āj ḳhushī kā din hai, aur ham yih ḳhushḳhabrī dūsroṅ tak nahīṅ pahuṅchā rahe. agar ham

subh tak intizār kareṅ to qusūrwār ṭhahreṅge. āeṅ, ham fauran wāpas jā
kar bādshāh ke gharāne ko ittilā deṅ."
10chunāṅche wuh shahr ke
darwāze ke pās gae aur pahredāroṅ
ko āwāz de kar unheṅ sab kuchh
sunāyā, "ham shām kī lashkargāh
meṅ gae to wahāṅ na koī dikhāī diyā,
na kisī kī āwāz sunāī dī. ghoṛe aur
gadhe bandhe hue the aur ḳhaime
tartīb se khaṛe the, lekin ādmī ek bhī
maujūd nahīṅ thā!"
11darwāze ke pahredāroṅ ne āwāz
de kar dūsroṅ ko ḳhabar pahuṅchāī
to shahr ke andar bādshāh ke
gharāne ko ittilā dī gaī. 12go rāt kā
waqt thā to bhī bādshāh ne uṭh kar
apne afsaroṅ ko bulāyā aur kahā,
"maiṅ āp ko batātā hūṅ ki shām ke
faujī kyā kar rahe haiṅ. wuh to ḳhūb
jānte haiṅ ki ham bhūke mar rahe
haiṅ. ab wuh apnī lashkargāh ko
chhoṛ kar khule maidān meṅ chhup
gae haiṅ, kyūṅki wuh samajhte haiṅ
ki isrāīlī ḳhālī lashkargāh ko dekh
kar shahr se zarūr nikleṅge aur phir
ham unheṅ zindā pakaṛ kar shahr
meṅ dāḳhil ho jāeṅge."
13lekin ek afsar ne mashwarā diyā,
"behtar hai ki ham chand ek ādmiyoṅ
ko pāṅch bache hue ghoṛoṅ ke sāth
lashkargāh meṅ bhejeṅ. agar wuh
pakaṛe jāeṅ to koī bāt nahīṅ. kyūṅki
agar wuh yahāṅ raheṅ to phir bhī
unheṅ hamāre sāth marnā hī hai."
14chunāṅche do rathoṅ ko ghoṛoṅ
samet tayyār kiyā gayā, aur bādshāh
ne unheṅ shām kī lashkargāh meṅ
bhej diyā. rathbānoṅ ko us ne hukm
diyā, "jāeṅ aur patā kareṅ ki kyā
huā hai." 15wuh rawānā hue aur
shām ke faujiyoṅ ke pīchhe pīchhe
chalne lage. rāste meṅ har taraf kapṛe
aur sāmān bikhrā paṛā thā, kyūṅki
faujiyoṅ ne bhāgte bhāgte sab kuchh
phaiṅk kar rāste meṅ chhoṛ diyā thā.
isrāīlī rathsawār daryā-e-yardan tak
pahuṅche aur phir bādshāh ke pās
wāpas ā kar sab kuchh kah sunāyā.
16tab sāmariyya ke bāshinde shahr
se nikal āe aur shām kī lashkargāh
meṅ jā kar sab kuchh lūṭ liyā. yūṅ
wuh kuchh pūrā huā jo rab ne
farmāyā thā ki sāṛhe 5 kilogrām
behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau
chāṅdī ke ek sikke ke lie bikegā.
17jis afsar ke bāzū kā sahārā
bādshāh letā thā use us ne darwāze
kī nigarānī karne ke lie bhej diyā
thā. lekin jab log bāhar nikle to afsar
un kī zad meṅ ā kar un ke pairoṅ
tale kuchlā gayā. yūṅ waisā hī huā
jaisā mard-e-ḳhudā ne us waqt kahā
thā jab bādshāh us ke ghar āyā thā.
18kyūṅki ilīshā ne bādshāh ko batāyā
thā, "kal isī waqt shahr ke darwāze
par sāṛhe 5 kilogrām behtarīn maidā
aur 11 kilogrām jau chāṅdī ke ek
sikke ke lie bikegā." 19afsar ne etirāz
kiyā thā, "yih nāmumkin hai, ḳhwāh

rab āsmān ke darīche kyūṅ na khol de.” aur mard-e-ḳhudā ne jawāb
diyā thā, “āp apnī āṅkhoṅ se is kā
mushāhadā kareṅge, lekin ḳhud us
meṅ se kuchh nahīṅ khāeṅge.”
20ab yih peshgoī pūrī huī, kyūṅki
beqābū logoṅ ne use shahr ke
darwāze par pāoṅ tale kuchal diyā,
aur wuh mar gayā.

yūrām bādshāh shūnīmī aurat kī zamīn wāpas kar detā hai

8 ek din ilīshā ne us aurat ko jis
kā beṭā us ne zindā kiyā thā
mashwarā diyā, “apne ḳhāndān ko le
kar ārizī taur par bairūn-e-mulk chalī
jāeṅ, kyūṅki rab ne hukm diyā hai
ki mulk meṅ sāt sāl tak kāl hogā.”
2shūnīm kī aurat ne mard-e-ḳhudā kī
bāt mān lī. apne ḳhāndān ko le kar
wuh chalī gaī aur sāt sāl filistī mulk
meṅ rahī. 3sāt sāl guzar gae to wuh
us mulk se wāpas āī. lekin kisī aur
ne us ke ghar aur zamīn par qabzā
kar rakhā thā, is lie wuh madad ke lie
bādshāh ke pās gaī.
4ain us waqt jab wuh darbār meṅ
pahuṅchī to bādshāh mard-e-ḳhudā
ilīshā ke naukar jaihāzī se guftgū kar
rahā thā. bādshāh ne us se darḳhwāst
kī thī, “mujhe wuh tamām baṛe kām
sunā do jo ilīshā ne kie haiṅ.” 5aur
ab jab jaihāzī sunā rahā thā ki ilīshā
ne murdā laṛke ko kis tarah zindā
kar diyā to us kī māṅ andar ā kar
bādshāh se iltimās karne lagī, “ghar
aur zamīn wāpas milne meṅ merī
madad kījie.” use dekh kar jaihāzī
ne bādshāh se kahā, “mere āqā aur
bādshāh, yih wuhī aurat hai aur yih
us kā wuhī beṭā hai jise ilīshā ne
zindā kar diyā thā.” 6bādshāh ne
aurat se sawāl kiyā, “kyā yih sahīh
hai?” aurat ne tasdīq meṅ use dubārā
sab kuchh sunāyā. tab us ne aurat kā
muāmalā kisī darbārī afsar ke sapurd
karke hukm diyā, “dhyān deṅ ki ise
pūrī milkiyat wāpas mil jāe! aur
jitne paise qabzā karne wālā aurat kī
ġhairmaujūdagī meṅ zamīn kī fasloṅ
se kamā sakā wuh bhī aurat ko de die
jāeṅ.”

bin-hasad kī maut kī peshgoī

7ek din ilīshā damishq āyā. us waqt
shām kā bādshāh bin-hasad bīmār
thā. jab use ittilā milī ki mard-e-
ḳhudā āyā hai 8to us ne apne afsar
hazāel ko hukm diyā, “mard-e-ḳhudā
ke lie tohfā le kar use milne jāeṅ. wuh
rab se daryāft kare ki kyā maiṅ bīmārī
se shifā pāūṅgā yā nahīṅ?”
9hazāel 40 ūṅṭoṅ par damishq kī
behtarīn paidāwār lād kar ilīshā se
milne gayā. us ke pās pahuṅch kar
wuh us ke sāmne khaṛā huā aur kahā,
“āp ke beṭe shām ke bādshāh bin-
hasad ne mujhe āp ke pās bhejā hai.
wuh yih jānanā chāhtā hai ki kyā

maiṅ apnī bīmārī se shifā pāūṅgā yā
nahīṅ?”
10ilīshā ne jawāb diyā, “jāeṅ aur
use ittilā deṅ, ‘āp zarūr shifā pāeṅge.’
lekin rab ne mujh par zāhir kiyā
hai ki wuh haqīqat meṅ mar jāegā.”
11ilīshā ḳhāmosh ho gayā aur ṭikṭikī
bāndh kar baṛī der tak use ghūrtā
rahā, phir rone lagā. 12hazāel ne
pūchhā, “mere āqā, āp kyūṅ ro rahe
haiṅ?” ilīshā ne jawāb diyā, “mujhe
mālūm hai ki āp isrāīliyoṅ ko kitnā
nuqsān pahuṅchāeṅge. āp un kī
qilāband ābādiyoṅ ko āg lagā kar un
ke jawānoṅ ko talwār se qatl kar
deṅge, un ke chhoṭe bachchoṅ ko
zamīn par paṭaḳh deṅge aur un kī
hāmilā auratoṅ ke peṭ chīr ḍāleṅge.”
13hazāel bolā, “mujh jaise kutte kī kyā
haisiyat hai ki itnā baṛā kām karūṅ?”
ilīshā ne kahā, “rab ne mujhe dikhā
diyā hai ki āp shām ke bādshāh ban
jāeṅge.”
14is ke bād hazāel chalā gayā
aur apne mālik ke pās wāpas āyā.
bādshāh ne pūchhā, “ilīshā ne āp
ko kyā batāyā?” hazāel ne jawāb
diyā, “us ne mujhe yaqīn dilāyā ki
āp shifā pāeṅge.” 15lekin agle din
hazāel ne kambal le kar pānī meṅ
bhigo diyā aur use bādshāh ke muṅh
par rakh diyā. bādshāh kā sāṅs ruk
gayā aur wuh mar gayā. phir hazāel
taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh yahūrām

16yahūrām bin yahūsafat isrāīl
ke bādshāh yūrām kī hukūmat ke
pāṅchweṅ sāl meṅ yahūdāh kā
bādshāh banā. shurū meṅ wuh
apne bāp ke sāth hukūmat kartā thā.
17yahūrām 32 sāl kī umr meṅ bādshāh
banā, aur wuh yarūshalam meṅ rah
kar 8 sāl tak hukūmat kartā rahā. 18us
kī shādī isrāīl ke bādshāh aḳhiyab
kī beṭī se huī thī, aur wuh isrāīl
ke bādshāhoṅ aur ḳhāskar aḳhiyab
ke ḳhāndān ke bure namūne par
chaltā rahā. us kā chāl-chalan rab
ko nāpasand thā. 19to bhī wuh apne
ḳhādim dāūd kī ḳhātir yahūdāh ko
tabāh nahīṅ karnā chāhtā thā, kyūṅki
us ne dāūd se wādā kiyā thā ki terā
aur terī aulād kā charāġh hameshā
tak jaltā rahegā.
20yahūrām kī hukūmat ke daurān
adomiyoṅ ne baġhāwat kī aur
yahūdāh kī hukūmat ko radd karke
apnā bādshāh muqarrar kiyā. 21tab
yahūrām apne tamām rathoṅ ko le
kar saīr ke qarīb āyā. jab jang chhiṛ
gaī to adomiyoṅ ne use aur us ke
rathoṅ par muqarrar afsaroṅ ko gher
liyā. rāt ko bādshāh gherne wāloṅ kī
safoṅ ko toṛne meṅ kāmyāb ho gayā,
lekin us ke faujī use chhoṛ kar apne
apne ghar bhāg gae. 22is wajah se
mulk-e-adom āj tak dubārā yahūdāh
kī hukūmat ke taht nahīṅ āyā. usī

waqt libnā shahr bhī sarkash ho kar
ḳhudmuḳhtār ho gayā.
23bāqī jo kuchh yahūrām kī
hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh
us ne kiyā wuh ‘shāhān-e-yahūdā
kī tārīḳh’ kī kitāb meṅ bayān kiyā
gayā hai. 24jab yahūrām mar kar
apne bāpdādā se jā milā to use
yarūshalam ke us hisse meṅ jo ‘dāūd
kā shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī qabr
meṅ dafnāyā gayā. phir us kā beṭā
aḳhaziyāh taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh aḳhaziyāh

25aḳhaziyāh bin yahūrām isrāīl
ke bādshāh yūrām bin aḳhiyab kī
hukūmat ke 12weṅ sāl meṅ yahūdāh
kā bādshāh banā. 26wuh 22 sāl kī umr
meṅ taḳhtnashīn huā aur yarūshalam
meṅ rah kar ek sāl bādshāh rahā.
us kī māṅ ataliyāh isrāīl ke bādshāh
umrī kī potī thī. 27aḳhaziyāh bhī
aḳhiyab ke ḳhāndān ke bure namūne
par chal paṛā. aḳhiyab ke gharāne
kī tarah us kā chāl-chalan rab ko
nāpasand thā. wajah yih thī ki us
kā rishtā aḳhiyab ke ḳhāndān ke sāth
bandh gayā thā. 28ek din aḳhaziyāh
bādshāh yūrām bin aḳhiyab ke sāth
mil kar rāmāt-jiliād gayā tāki shām
ke bādshāh hazāel se laṛe. jab jang
chhiṛ gaī to yūrām shām ke faujiyoṅ
ke hāthoṅ zaḳhmī huā 29aur maidān-
e-jang ko chhoṛ kar yazrael wāpas
āyā tāki zaḳhm bhar jāeṅ. jab wuh
wahāṅ ṭhahrā huā thā to yahūdāh kā
bādshāh aḳhaziyāh bin yahūrām us
kā hāl pūchhne ke lie yazrael āyā.

ilīshā yāhū ko masah kartā hai

9 ek din ilīshā nabī ne nabiyoṅ ke
guroh meṅ se ek ko bulā kar
kahā, “safar ke lie kamarbastā ho kar
rāmāt-jiliād ke lie rawānā ho jāeṅ.
zaitūn ke tel kī yih kuppī apne sāth le
jāeṅ. 2wahāṅ pahuṅch kar yāhū bin
yahūsafat bin nimsī ko talāsh kareṅ.
jab us se mulāqāt ho to use us ke
sāthiyoṅ se alag karke kisī andarūnī
kamre meṅ le jāeṅ. 3wahāṅ kuppī le
kar yāhū ke sar par tel unḍel deṅ aur
kaheṅ, ‘rab farmātā hai ki maiṅ tujhe
tel se masah karke isrāīl kā bādshāh
banā detā hūṅ.’ is ke bād der na
kareṅ balki fauran darwāze ko khol
kar bhāg jāeṅ!”
4chunāṅche jawān nabī rāmāt-
jiliād ke lie rawānā huā. 5jab wahāṅ
pahuṅchā to faujī afsar mil kar baiṭhe
hue the. wuh un ke qarīb gayā aur
bolā, “mere pās kamānḍar ke lie
paiġhām hai.” yāhū ne sawāl kiyā,
“ham meṅ se kis ke lie?” nabī ne
jawāb diyā, “āp hī ke lie.”
6yāhū khaṛā huā aur us ke sāth
ghar meṅ gayā. wahāṅ nabī ne yāhū
ke sar par tel unḍel kar kahā, “rab
isrāīl kā ḳhudā farmātā hai, ‘maiṅ
ne tujhe masah karke apnī qaum
kā bādshāh banā diyā hai. 7tujhe

apne mālik aḳhiyab ke pūre ḳhāndān
ko halāk karnā hai. yūṅ maiṅ un
nabiyoṅ kā intiqām lūṅgā jo merī
ḳhidmat karte hue shahīd ho gae
haiṅ. hāṅ, maiṅ rab ke un tamām
ḳhādimoṅ kā badlā lūṅgā jinheṅ
īzabil ne qatl kiyā hai. 8aḳhiyab kā
pūrā gharānā tabāh ho jāegā. maiṅ
us ke ḳhāndān ke har mard ko halāk
kar dūṅgā, ḳhwāh wuh bāliġh ho yā
bachchā. 9merā aḳhiyab ke ḳhāndān
ke sāth wuhī sulūk hogā jo maiṅ ne
yarubiām bin nabāt aur bāshā bin
aḳhiyāh ke ḳhāndānoṅ ke sāth kiyā.
10jahāṅ tak īzabil kā tālluq hai use
dafnāyā nahīṅ jāegā balki kutte use
yazrael kī zamīn par khā jāeṅge'." yih
kah kar nabī darwāzā khol kar bhāg
gayā.

11jab yāhū nikal kar apne sāthī
afsaroṅ ke pās wāpas āyā to unhoṅ
ne pūchhā, "kyā sab ḳhairiyat hai?
yih dīwānā āp se kyā chāhtā thā?"
yāhū bolā, "ḳhair, āp to is qism ke
logoṅ ko jānte haiṅ ki kis tarah kī
gappeṅ hāṅkte haiṅ." 12lekin us ke
sāthī is jawāb se mutma'in na hue,
"jhūṭ! sahīh bāt batāeṅ." phir yāhū
ne unheṅ khul kar bāt batāī, "ādmī
ne kahā, 'rab farmātā hai ki maiṅ ne
tujhe masah karke isrāīl kā bādshāh
banā diyā hai'."

13yih sun kar afsaroṅ ne jaldī
jaldī apnī chādaroṅ ko utār kar us
ke sāmne sīṛhiyoṅ par bichhā diyā.
phir wuh narsingā bajā bajā kar
nārā lagāne lage, "yāhū bādshāh
zindābād!"

yūrām aur aḳhaziyāh kā anjām

14yāhū bin yahūsafat bin nimsī
fauran yūrām bādshāh ko taḳht se
utārne ke mansūbe bāndhne lagā.
yūrām us waqt pūrī isrāīlī fauj samet
rāmāt-jiliād ke qarīb damishq ke
bādshāh hazāel se laṛ rahā thā. lekin
shahr kā difā karte karte 15bādshāh
shām ke faujiyoṅ ke hāthoṅ zaḳhmī
ho gayā thā aur maidān-e-jang ko
chhoṛ kar yazrael wāpas āyā thā tāki
zaḳhm bhar jāeṅ. ab yāhū ne apne
sāthī afsaroṅ se kahā, "agar āp wāqaī
mere sāth haiṅ to kisī ko bhī shahr
se nikalne na deṅ, warnā ḳhatrā hai
ki koī yazrael jā kar bādshāh ko ittilā
de de." 16phir wuh rath par sawār ho
kar yazrael chalā gayā jahāṅ yūrām
ārām kar rahā thā. us waqt yahūdāh
kā bādshāh aḳhaziyāh bhī yūrām se
milne ke lie yazrael āyā huā thā.

17jab yazrael ke burj par khaṛe
pahredār ne yāhū ke ġhol ko shahr kī
taraf āte hue dekhā to us ne bādshāh
ko ittilā dī. yūrām ne hukm diyā, "ek
ghuṛsawār ko un kī taraf bhej kar un
se mālūm kareṅ ki sab ḳhairiyat hai
yā nahīṅ." 18ghuṛsawār shahr se niklā
aur yāhū ke pās ā kar kahā, "bādshāh
pūchhte haiṅ ki kyā sab ḳhairiyat
hai?" yāhū ne jawāb diyā, "is se āp kā

kyā wāstā? āeṅ, mere pīchhe ho leṅ.”
burj par ke pahredār ne bādshāh ko
ittilā dī, “qāsid un tak pahuṅch gayā
hai, lekin wuh wāpas nahīṅ ā rahā.”
19tab bādshāh ne ek aur ghuṛsawār
ko bhej diyā. yāhū ke pās pahuṅch
kar us ne bhī kahā, “bādshāh pūchhte
haiṅ ki kyā sab ḳhairiyat hai?” yāhū
ne jawāb diyā, “is se āp kā kyā
wāstā? mere pīchhe ho leṅ.” 20burj
par ke pahredār ne yih dekh kar
bādshāh ko ittilā dī, “hamārā qāsid un
tak pahuṅch gayā hai, lekin yih bhī
wāpas nahīṅ ā rahā. aisā lagtā hai ki
un kā rāhnumā yāhū bin nimsī hai,
kyūṅki wuh apne rath ko dīwāne kī
tarah chalā rahā hai.”
21yūrām ne hukm diyā, “mere rath
ko tayyār karo!” phir wuh aur
yahūdāh kā bādshāh apne apne rath
meṅ sawār ho kar yāhū se milne ke
lie shahr se nikle. un kī mulāqāt
us bāġh ke pās huī jo nabot yazraelī
se chhīn liyā gayā thā. 22yāhū
ko pahchān kar yūrām ne pūchhā,
“yāhū, kyā sab ḳhairiyat hai?” yāhū
bolā, “ḳhairiyat kaise ho saktī hai
jab terī māṅ īzabil kī butparastī aur
jādūgarī har taraf phailī huī hai?”
23yūrām bādshāh chillā uṭhā, “ai
aḳhaziyāh, ġhaddārī!” aur muṛ kar
bhāgne lagā.
24yāhū ne fauran apnī kamān
khaiṅch kar tīr chalāyā jo sīdhā
yūrām ke kandhoṅ ke darmiyān
yūṅ lagā ki dil meṅ se guzar gayā.
bādshāh ek dam apne rath meṅ gir
paṛā. 25yāhū ne apne sāth wāle
afsar bidqar se kahā, “is kī lāsh
uṭhā kar us bāġh meṅ phaiṅk deṅ
jo nabot yazraelī se chhīn liyā gayā
thā. kyūṅki wuh din yād kareṅ jab
ham donoṅ apne rathoṅ ko is ke bāp
aḳhiyab ke pīchhe chalā rahe the aur
rab ne aḳhiyab ke bāre meṅ elān kiyā,
26‘yaqīn jān ki kal nabot aur us ke
beṭoṅ kā qatl mujh se chhupā na rahā.
is kā muāwazā maiṅ tujhe nabot kī
isī zamīn par dūṅgā.’ chunāṅche
ab yūrām ko uṭhā kar us zamīn par
phaiṅk deṅ tāki rab kī bāt pūrī ho
jāe.”
27jab yahūdāh ke bādshāh
aḳhaziyāh ne yih dekhā to wuh bait-
gān kā rāstā le kar farār ho gayā.
yāhū us kā tāqqub karte hue chillāyā,
“use bhī mār do!” iblīām ke qarīb
jahāṅ rāstā jūr kī taraf chaṛhtā hai
aḳhaziyāh apne rath meṅ chalte
chalte zaḳhmī huā. wuh bach to
niklā lekin majiddo pahuṅch kar mar
gayā. 28us ke mulāzim lāsh ko rath
par rakh kar yarūshalam lāe. wahāṅ
use yarūshalam ke us hisse meṅ jo
‘dāūd kā shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī
qabr meṅ dafnāyā gayā. 29aḳhaziyāh
yūrām bin aḳhiyab kī hukūmat ke
11weṅ sāl meṅ yahūdāh kā bādshāh
ban gayā thā.

īzabil kā anjām

30is ke bād yāhū yazrael chalā gayā.
jab īzabil ko ittilā milī to us ne apnī
āṅkhoṅ meṅ surmā lagā kar apne
bāloṅ ko ḳhūbsūratī se saṅwārā aur
phir khiṛkī se bāhar jhāṅkne lagī.
31jab yāhū mahal ke geṭ meṅ dāḳhil
huā to īzabil chillāī, "ai zimrī jis ne
apne mālik ko qatl kar diyā hai, kyā
sab ḳhairiyat hai?" 32yāhū ne ūpar
dekh kar āwāz dī, "kaun mere sāth
hai, kaun?" do yā tīn ḳhwājāsarāoṅ
ne khiṛkī se bāhar dekh kar us par
nazar ḍālī 33to yāhū ne unheṅ hukm
diyā, "use nīche phaiṅk do!"

tab unhoṅ ne malikā ko nīche
phaiṅk diyā. wuh itne zor se zamīn
par girī ki ḳhūn ke chhīṅṭe dīwār aur
ghoṛoṅ par paṛ gae. yāhū aur us ke
logoṅ ne apne rathoṅ ko us ke ūpar se
guzarne diyā. 34phir yāhū mahal meṅ
dāḳhil huā aur khāyā aur piyā. is ke
bād us ne hukm diyā, "koī jāe aur us
lānatī aurat ko dafn kare, kyūṅki wuh
bādshāh kī beṭī thī."

35lekin jab mulāzim use dafn karne
ke lie bāhar nikle to dekhā ki sirf us
kī khopaṛī, hāth aur pāoṅ bāqī rah
gae haiṅ. 36yāhū ke pās wāpas jā
kar unhoṅ ne use āgāh kiyā. tab us
ne kahā, "ab sab kuchh pūrā huā hai
jo rab ne apne ḳhādim ilyās tishbī
kī mārifat farmāyā thā, 'yazrael kī
zamīn par kutte īzabil kī lāsh khā
jāeṅge. 37us kī lāsh yazrael kī zamīn
par gobar kī tarah paṛī rahegī tāki koī
yaqīn se na kah sake ki wuh kahāṅ
hai'."

yāhū aḳhiyab kī aulād ko halāk kartā hai

10 sāmariyya meṅ aḳhiyab ke
70 beṭe the. ab yāhū ne ḳhat
likh kar sāmariyya bhej die. yazrael
ke afsaroṅ, shahr ke buzurgoṅ aur
aḳhiyab ke beṭoṅ ke sarparastoṅ ko
yih ḳhat mil gae. aur un meṅ zail kī
ḳhabar likhī thī,

2"āp ke mālik ke beṭe āp ke pās
haiṅ. āp qilāband shahr meṅ rahte
haiṅ, aur āp ke pās hathiyār, rath aur
ghoṛe bhī haiṅ. is lie maiṅ āp ko
chaileṅj detā hūṅ ki yih ḳhat paṛhte
hī 3apne mālik ke sab se achchhe aur
lāiq beṭe ko chun kar use us ke bāp ke
taḳht par biṭhā deṅ. phir apne mālik
ke ḳhāndān ke lie laṛeṅ!"

4lekin sāmariyya ke buzurg behad
saham gae aur āpas meṅ kahne lage,
"agar do bādshāh us kā muqābalā
na kar sake to ham kyā kar sakte
haiṅ?" 5is lie mahal ke inchārj,
sāmariyya par muqarrar afsar, shahr
ke buzurgoṅ aur aḳhiyab ke beṭoṅ
ke sarparastoṅ ne yāhū ko paiġhām
bhejā, "ham āp ke ḳhādim haiṅ aur
jo kuchh āp kaheṅge ham karne ke
lie tayyār haiṅ. ham kisī ko bādshāh
muqarrar nahīṅ kareṅge. jo kuchh āp
munāsib samajhte haiṅ wuh kareṅ."

6yih paṛh kar yāhū ne ek aur ḳhat
likh kar sāmariyya bhejā. us meṅ
likhā thā, “agar āp wāqaī mere sāth
haiṅ aur mere tābe rahnā chāhte haiṅ
to apne mālik ke beṭoṅ ke saroṅ ko
kāṭ kar kal is waqt tak yazrael meṅ
mere pās le āeṅ.” kyūṅki aḳhiyab
ke 70 beṭe sāmariyya ke baṛoṅ ke
pās rah kar parwarish pā rahe the.
7jab ḳhat un ke pās pahuṅch gayā to
in ādmiyoṅ ne 70 ke 70 shahzādoṅ
ko zabah kar diyā aur un ke saroṅ
ko ṭokroṅ meṅ rakh kar yazrael meṅ
yāhū ke pās bhej diyā.
8ek qāsid ne yāhū ke pās ā kar
ittilā dī, “wuh bādshāh ke beṭoṅ ke
sar le kar āe haiṅ.” tab yāhū ne
hukm diyā, “shahr ke darwāze par
un ke do ḍher lagā do aur unheṅ
subh tak wahīṅ rahne do.” 9agle
din yāhū subh ke waqt niklā aur
darwāze ke pās khaṛe ho kar logoṅ
se muḳhātib huā, “yūrām kī maut ke
nāte se āp be’ilzām haiṅ. maiṅ hī ne
apne mālik ke ḳhilāf mansūbe bāndh
kar use mār ḍālā. lekin kis ne in
tamām beṭoṅ kā sar qalam kar diyā?
10chunāṅche āj jān leṅ ki jo kuchh
bhī rab ne aḳhiyab aur us ke ḳhāndān
ke bāre meṅ farmāyā hai wuh pūrā
ho jāegā. jis kā elān rab ne apne
ḳhādim ilyās kī mārifat kiyā hai wuh
us ne kar liyā hai.” 11is ke bād yāhū
ne yazrael meṅ rahne wāle aḳhiyab
ke bāqī tamām rishtedāroṅ, baṛe
afsaroṅ, qarībī dostoṅ aur pujāriyoṅ
ko halāk kar diyā. ek bhī na bachā.
12phir wuh sāmariyya ke lie
rawānā huā. rāste meṅ jab bait-
iqad-roīm ke qarīb pahuṅch gayā 13to
us kī mulāqāt yahūdāh ke bādshāh
aḳhaziyāh ke chand ek rishtedāroṅ
se huī. yāhū ne pūchhā, “āp kaun
haiṅ?” unhoṅ ne jawāb diyā, “ham
aḳhaziyāh ke rishtedār haiṅ aur
sāmariyya kā safar kar rahe haiṅ.
wahāṅ ham bādshāh aur malikā ke
beṭoṅ se milnā chāhte haiṅ.” 14tab
yāhū ne hukm diyā, “unheṅ zindā
pakaṛo!” unhoṅ ne unheṅ zindā
pakaṛ kar bait-iqad ke hauz ke pās
mār ḍālā. 42 ādmiyoṅ meṅ se ek bhī
na bachā.
15us jagah ko chhoṛ kar yāhū āge
niklā. chalte chalte us kī mulāqāt
yūnadab bin raikāb se huī jo us se
milne ā rahā thā. yāhū ne salām
karke kahā, “kyā āp kā dil mere bāre
meṅ muḳhlis hai jaisā ki merā dil
āp ke bāre meṅ hai?” yūnadab ne
jawāb diyā, “jī hāṅ.” yāhū bolā, “agar
aisā hai, to mere sāth hāth milāeṅ.”
yūnadab ne us ke sāth hāth milāyā to
yāhū ne use apne rath par sawār hone
diyā. 16phir yāhū ne kahā, “āeṅ mere
sāth aur merī rab ke lie jidd-o-jahd
dekheṅ.” chunāṅche yūnadab yāhū
ke sāth sāmariyya chalā gayā.
17sāmariyya pahuṅch kar yāhū ne
aḳhiyab ke ḳhāndān ke jitne afrād ab

tak bach gae the halāk kar die. jis tarah rab ne ilyās ko farmāyā thā usī tarah aḳhiyab kā pūrā gharānā miṭ gayā.

yāhū bāl ke tamām pujāriyoṅ ko qatl kartā hai

18 is ke bād yāhū ne tamām logoṅ ko jamā karke elān kiyā, "aḳhiyab ne bāl dewatā kī parastish thoṛī kī hai. maiṅ kahīṅ zyādā us kī pūjā karūṅga!
19 ab jā kar bāl ke tamām nabiyoṅ, ḳhidmatguzāroṅ aur pujāriyoṅ ko bulā lāeṅ. ḳhayāl kareṅ ki ek bhī dūr na rahe, kyūṅki maiṅ bāl ko baṛī qurbānī pesh karūṅga. jo bhī āne se inkār kare use sazā-e-maut dī jāegī."

is tarah yāhū ne bāl ke ḳhidmatguzāroṅ ke lie jāl bichhā diyā tāki wuh us meṅ phaṅs kar halāk ho jāeṅ. 20-21 us ne pūre isrāīl meṅ qāsid bhej kar elān kiyā, "bāl dewatā ke lie muqaddas īd manāeṅ!" chunāṅche bāl ke tamām pujārī āe, aur ek bhī ijtimā se dūr na rahā. itne jamā hue ki bāl kā mandir ek sire se dūsre sire tak bhar gayā.

22 yāhū ne īd ke kapṛoṅ ke inchārj ko hukm diyā, "bāl ke tamām pujāriyoṅ ko īd ke libās de denā." chunāṅche sab ko libās die gae. 23 phir yāhū aur yūnadab bin raikāb bāl ke mandir meṅ dāḳhil hue, aur yāhū ne bāl ke ḳhidmatguzāroṅ se kahā, "dhyān deṅ ki yahāṅ āp ke sāth rab kā koī ḳhādim maujūd na ho. sirf bāl ke pujārī hone chāhieṅ."

24 donoṅ ādmī sāmne gae tāki zabah kī aur bhasm hone wālī qurbāniyāṅ pesh kareṅ. itne meṅ yāhū ke 80 ādmī bāhar mandir ke irdgird khaṛe ho gae. yāhū ne unheṅ hukm de kar kahā thā, "ḳhabardār! jo pūjā karne wāloṅ meṅ se kisī ko bachne de use sazā-e-maut dī jāegī."

25 jūṅ hī yāhū bhasm hone wālī qurbānī ko chaṛhāne se fāriġh huā to us ne apne muhāfizoṅ aur afsaroṅ ko hukm diyā, "andar jā kar sab ko mār denā. ek bhī bachne na pāe." wuh dāḳhil hue aur apnī talwāroṅ ko khaiṅch kar sab ko mār ḍālā. lāshoṅ ko unhoṅ ne bāhar phaiṅk diyā. phir wuh mandir ke sab se andar wāle kamre meṅ gae 26 jahāṅ but thā. use unhoṅ ne nikāl kar jalā diyā 27 aur bāl kā satūn bhī ṭukṛe ṭukṛe kar diyā. bāl kā pūrā mandir ḍhā diyā gayā, aur wuh jagah bait-ul-ḳhalā ban gaī. āj tak wuh is ke lie istemāl hotā hai.

yāhū kī hukūmat

28 is tarah yāhū ne isrāīl meṅ bāl dewatā kī pūjā ḳhatm kar dī. 29 to bhī wuh yarubiām bin nabāt ke un gunāhoṅ se bāz na āyā jo karne par yarubiām ne isrāīl ko uksāyā thā. bait-el aur dān meṅ qāim sone ke bachhṛoṅ kī pūjā ḳhatm na huī.

30ek din rab ne yāhū se kahā,
"jo kuchh mujhe pasand hai use tū
ne achchhī tarah saranjām diyā hai,
kyūṅki tū ne aḳhiyab ke gharāne ke
sāth sab kuchh kiyā hai jo merī marzī
thī. is wajah se terī aulād chauthī
pusht tak isrāīl par hukūmat kartī
rahegī." 31lekin yāhū ne pūre dil
se rab isrāīl ke ḳhudā kī sharīat ke
mutābiq zindagī na guzārī. wuh un
gunāhoṅ se bāz āne ke lie tayyār
nahīṅ thā jo karne par yarubiām ne
isrāīl ko uksāyā thā.

32yāhū kī hukūmat ke daurān rab
isrāīl kā ilāqā chhoṭā karne lagā.
shām ke bādshāh hazāel ne isrāīl ke
us pūre ilāqe par qabzā kar liyā 33jo
daryā-e-yardan ke mashriq meṅ thā.
jad, rūbin aur manassī kā ilāqā jiliād
basan se le kar daryā-e-arnon par
wāqe aroīr tak shām ke bādshāh ke
hāth meṅ ā gayā.

34bāqī jo kuchh yāhū kī hukūmat
ke daurān huā, jo us ne kiyā aur
jo kāmyābiyāṅ use hāsil huīṅ wuh
'shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh' kī kitāb
meṅ bayān kiyā gayā hai. 35-36wuh
28 sāl sāmariyya meṅ bādshāh rahā.
wahāṅ wuh dafn bhī huā. jab wuh
mar kar apne bāpdādā se jā milā to us
kā beṭā yahūāḳhaz taḳhtnashīn huā.

**yahūdāh meṅ ataliyāh kī
zālimānā hukūmat**

11 jab aḳhaziyāh kī māṅ
ataliyāh ko mālūm huā ki
merā beṭā mar gayā hai to wuh
aḳhaziyāh kī tamām aulād ko qatl
karne lagī. 2lekin aḳhaziyāh kī sagī
bahan yahūsabā ne aḳhaziyāh ke
chhoṭe beṭe yūās ko chupke se un
shahzādoṅ meṅ se nikāl liyā jinheṅ
qatl karnā thā aur use us kī dāyā
ke sāth ek sṭor meṅ chhupā diyā jis
meṅ bistar waġhairā mahfūz rakhe
jāte the. is tarah wuh bach gayā.
3bād meṅ yūās ko rab ke ghar meṅ
muntaqil kiyā gayā jahāṅ wuh us
ke sāth un chhih sāloṅ ke daurān
chhupā rahā jab ataliyāh malikā thī.

**ataliyāh kā anjām aur yūās
bādshāh ban jātā hai**

4ataliyāh kī hukūmat ke sātweṅ
sāl meṅ yahoyadā imām ne sau sau
sipāhiyoṅ par muqarrar afsaroṅ, kārī
nāmī dastoṅ aur shāhī muhāfizoṅ ko
rab ke ghar meṅ bulā liyā. wahāṅ us
ne qasam khilā kar un se ahd bāndhā.
phir us ne bādshāh ke beṭe yūās ko
pesh karke 5unheṅ hidāyat kī, "agle
sabat ke din āp meṅ se jitne ḍyūṭī
par āeṅge wuh tīn hissoṅ meṅ taqsīm
ho jāeṅ. ek hissā shāhī mahal par
pahrā de, 6dūsrā sūr nāmī darwāze
par aur tīsrā shāhī muhāfizoṅ ke
pīchhe ke darwāze par. yūṅ āp rab

ke ghar kī hifāzat kareṅge. 7dūsre
do guroh jo sabat ke din ḍyūṭī nahīṅ
karte unheṅ rab ke ghar meṅ ā kar
yūās bādshāh kī pahrādārī karnī hai.
8wuh us ke irdgird dāirā banā kar
apne hathiyāroṅ ko pakaṛe rakheṅ
aur jahāṅ bhī wuh jāe use ghere
rakheṅ. jo bhī is dāire meṅ ghusne
kī koshish kare use mār ḍālnā."

9so sau sipāhiyoṅ par muqarrar
afsaroṅ ne aisā hī kiyā. agle sabat
ke din wuh sab apne faujiyoṅ samet
yahoyadā imām ke pās āe. wuh
bhī āe jo ḍyūṭī par the aur wuh
bhī jin kī ab chhuṭṭī thī. 10imām
ne afsaroṅ ko dāūd bādshāh ke wuh
neze aur ḍhāleṅ dīṅ jo ab tak rab
ke ghar meṅ mahfūz rakhī huī thīṅ.
11phir muhāfiz hathiyāroṅ ko hāth
meṅ pakaṛe bādshāh ke gird khaṛe ho
gae. qurbāngāh aur rab ke ghar ke
darmiyān un kā dāirā rab ke ghar kī
junūbī dīwār se le kar us kī shimālī
dīwār tak phailā huā thā. 12phir
yahoyadā bādshāh ke beṭe yūās ko
bāhar lāyā aur us ke sar par tāj rakh
kar use qawānīn kī kitāb de dī. yūṅ
yūās ko bādshāh banā diyā gayā.
unhoṅ ne use masah karke tāliyāṅ
bajāīṅ aur buland āwāz se nārā
lagāne lage, "bādshāh zindābād!"

13jab muhāfizoṅ aur bāqī logoṅ kā
shor ataliyāh tak pahuṅchā to wuh
rab ke ghar ke sahan meṅ un ke pās
āī. 14wahāṅ pahuṅch kar wuh kyā
deḳhtī hai ki nayā bādshāh us satūn
ke pās khaṛā hai jahāṅ bādshāh riwāj
ke mutābiq khaṛā hotā hai, aur wuh
afsaroṅ aur turam bajāne wāloṅ se
ghirā huā hai. tamām ummat bhī
sāth khaṛī turam bajā bajā kar ḳhushī
manā rahī hai. ataliyāh ranjish ke
māre apne kapṛe phāṛ kar chīḳh uṭhī,
"ġhaddārī, ġhaddārī!"

15yahoyadā imām ne sau sau
faujiyoṅ par muqarrar un afsaroṅ ko
bulāyā jin ke sapurd fauj kī gaī thī
aur unheṅ hukm diyā, "use bāhar le
jāeṅ, kyūṅki munāsib nahīṅ ki use
rab ke ghar ke pās mārā jāe. aur jo
bhī us ke pīchhe āe use talwār se mār
denā."

16wuh ataliyāh ko pakaṛ kar us
rāste par le gae jis par chalte hue
ghoṛe mahal ke pās pahuṅchte haiṅ.
wahāṅ use mār diyā gayā. 17phir
yahoyadā ne bādshāh aur qaum ke
sāth mil kar rab se ahd bāndh kar
wādā kiyā ki ham rab kī qaum
raheṅge. is ke ilāwā bādshāh ne
yahoyadā kī mārifat qaum se bhī ahd
bāndhā. 18is ke bād ummat ke tamām
log bāl ke mandir par ṭūṭ paṛe aur
use ḍhā diyā. us kī qurbāngāhoṅ aur
butoṅ ko ṭukṛe ṭukṛe karke unhoṅ ne
bāl ke pujārī mattān ko qurbāngāhoṅ
ke sāmne hī mār ḍālā. rab ke
ghar par pahredār khaṛe karne ke
bād 19yahoyadā sau sau faujiyoṅ par
muqarrar afsaroṅ, kārī nāmī dastoṅ,

mahal ke muhāfizoṅ aur bāqī pūrī
ummat ke hamrāh julūs nikāl kar
bādshāh ko rab ke ghar se mahal meṅ
le gayā. wuh muhāfizoṅ ke darwāze
se ho kar dāḳhil hue. bādshāh shāhī
taḳht par baiṭh gayā, [20]aur tamām
ummat ḳhushī manātī rahī. yūṅ
yarūshalam shahr ko sukūn milā,
kyūṅki ataliyāh ko mahal ke pās
talwār se mār diyā gayā thā.

yahūdāh kā bādshāh yūās

[21]yūās sāt sāl kā thā jab
taḳhtnashīn huā.

12 wuh isrāīl ke bādshāh yāhū
kī hukūmat ke sātweṅ sāl
meṅ yahūdāh kā bādshāh banā, aur
yarūshalam meṅ us kī hukūmat kā
daurāniyā 40 sāl thā. us kī māṅ
zibiyāh bair-sabā kī rahne wālī thī.
[2]jab tak yahoyadā us kī rāhnumāī
kartā thā yūās wuh kuchh kartā rahā
jo rab ko pasand thā. [3]to bhī ūṅchī
jaghoṅ ke mandir dūr na kie gae.
awām māmūl ke mutābiq wahāṅ apnī
qurbāniyāṅ pesh karte aur baḳhūr
jalāte rahe.

yūās rab ke ghar kī marammat karwātā hai

[4]ek din yūās ne imāmoṅ ko hukm
diyā, "rab ke lie maḳhsūs jitne bhī
paise rab ke ghar meṅ lāe jāte haiṅ
un sab ko jamā kareṅ, chāhe wuh
mardumshumārī ke ṭaiks[a] yā kisī
mannat ke zimn meṅ die gae hoṅ,
chāhe razākārānā taur par adā kie gae
hoṅ. [5]yih tamām paise imāmoṅ ke
sapurd kie jāeṅ. in se āp ko jahāṅ
bhī zarūrat hai rab ke ghar kī darāṛoṅ
kī marammat karwānī hai." [6]lekin
yūās kī hukūmat ke 23weṅ sāl meṅ
us ne dekhā ki ab tak rab ke ghar
kī darāṛoṅ kī marammat nahīṅ huī.
[7]tab us ne yahoyadā aur bāqī imāmoṅ
ko bulā kar pūchhā, "āp rab ke ghar
kī marammat kyūṅ nahīṅ karā rahe?
ab se āp ko in paisoṅ se āp kī apnī
zarūriyāt pūrī karne kī ijāzat nahīṅ
balki tamām paise rab ke ghar kī
marammat ke lie istemāl karne haiṅ."
[8]imām mān gae ki ab se ham
logoṅ se hadiyā nahīṅ leṅge aur
ki is ke badle hameṅ rab ke ghar
kī marammat nahīṅ karwānī paṛegī.
[9]phir yahoyadā imām ne ek sandūq
le kar us ke ḍhakne meṅ sūrāḳh banā
diyā. is sandūq ko us ne qurbāngāh
ke pās rakh diyā, us darwāze ke dahnī
taraf jis meṅ se parastār rab ke ghar
ke sahan meṅ dāḳhil hote the. jab log
apne hadiyājāt rab ke ghar meṅ pesh
karte to darwāze kī pahrādārī karne
wāle imām tamām paisoṅ ko sandūq
meṅ ḍāl dete. [10]jab kabhī patā chaltā
ki sandūq bhar gayā hai to bādshāh

[a]dekhie ḳhurūj 30:11-16.

kā mīrmunshī aur imām-e-āzam āte
aur tamām paise gin kar thailiyoṅ
meṅ ḍāl dete the. 11phir yih gine hue
paise un ṭhekedāroṅ ko die jāte jin ke
sapurd rab ke ghar kī marammat kā
kām kiyā gayā thā. in paisoṅ se wuh
marammat karne wāle kārīgaroṅ kī
ujrat adā karte the. in meṅ baṛhaī,
imārat par kām karne wāle, 12rāj aur
patthar tarāshne wāle shāmil the. is
ke ilāwā unhoṅ ne yih paise darāṛoṅ
kī marammat ke lie darkār lakaṛī
aur tarāshe hue pattharoṅ ke lie bhī
istemāl kie. bāqī jitne aḳhrājāt rab
ke ghar ko bahāl karne ke lie zarūrī
the wuh sab in paisoṅ se pūre kie gae.
13lekin in hadiyājāt se sone yā chāṅdī
kī chīzeṅ na banwāī gaīṅ, na chāṅdī
ke bāsan, battī katarne ke auzār,
chhiṛkāo ke kaṭore yā turam. 14yih
sirf aur sirf ṭhekedāroṅ ko die gae
tāki wuh rab ke ghar kī marammat
kar sakeṅ. 15ṭhekedāroṅ se hisāb
na liyā gayā jab unheṅ kārīgaroṅ ko
paise dene the, kyūṅki wuh qābil-e-
etimād the.

16mahz wuh paise jo qusūr aur
gunāh kī qurbāniyoṅ ke lie milte
the rab ke ghar kī marammat ke lie
istemāl na hue. wuh imāmoṅ kā hissā
rahe.

**ḳharāj milne par hazāel yarū-
shalam ko chhoṛtā hai**

17un dinoṅ meṅ shām ke bādshāh
hazāel ne jāt par hamlā karke us par
qabzā kar liyā. is ke bād wuh muṛ
kar yarūshalam kī taraf baṛhne lagā
tāki us par bhī hamlā kare. 18yih dekh
kar yahūdāh ke bādshāh yūās ne un
tamām hadiyājāt ko ikaṭṭhā kiyā jo
us ke bāpdādā yahūsafat, yahūrām
aur aḳhaziyāh ne rab ke ghar ke lie
maḳhsūs kie the. us ne wuh bhī jamā
kie jo us ne ḳhud rab ke ghar ke lie
maḳhsūs kie the. yih chīzeṅ us sāre
sone ke sāth milā kar jo rab ke ghar
aur shāhī mahal ke ḳhazānoṅ meṅ
thā us ne sab kuchh hazāel ko bhej
diyā. tab hazāel yarūshalam ko chhoṛ
kar chalā gayā.

yūās kī maut

19bāqī jo kuchh yūās kī hukūmat
ke daurān huā aur jo kuchh us ne
kiyā us kā zikr ‘shāhān-e-yahūdāh’
kī kitāb meṅ kiyā gayā hai. 20ek
din us ke afsaroṅ ne us ke ḳhilāf
sāzish karke use qatl kar diyā jab
wuh bait-millo ke pās us rāste par
thā jo sillā kī taraf utar jātā thā.
21qātiloṅ ke nām yūzabad bin sim’āt
aur yahūzabad bin shūmīr the. yūās
ko yarūshalam ke us hisse meṅ jo
‘dāūd kā shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī
qabr meṅ dafnāyā gayā. phir us kā
beṭā amasiyāh taḳhtnashīn huā.

isrāīl kā bādshāh yahūāḳhaz

13 yahūāḳhaz bin yāhū yahūdāh ke bādshāh yūās bin aḳhaziyāh kī hukūmat ke 23weṅ sāl meṅ isrāīl kā bādshāh banā. us kī hukūmat kā daurāniyā 17 sāl thā, aur us kā dār-ul-hukūmat sāmariyya rahā. [2]us kā chāl-chalan rab ko nāpasand thā, kyūṅki wuh bhī yarubiām bin nabāt ke bure namūne par chaltā rahā. us ne wuh gunāh jārī rakhe jo karne par yarubiām ne isrāīl ko uksāyā thā. us butparastī se wuh kabhī bāz na āyā. [3]is wajah se rab isrāīl se bahut nārāz huā, aur wuh shām ke bādshāh hazāel aur us ke beṭe bin-hasad ke wasīle se unheṅ bār bār dabātā rahā.

[4]lekin phir yahūāḳhaz ne rab kā ġhazab ṭhanḍā kiyā, aur rab ne us kī minnateṅ sunīṅ, kyūṅki use mālūm thā ki shām kā bādshāh isrāīl par kitnā zulm kar rahā hai. [5]rab ne kisī ko bhej diyā jis ne unheṅ shām ke zulm se āzād karwāyā. is ke bād wuh pahle kī tarah sukūn ke sāth apne gharoṅ meṅ rah sakte the. [6]to bhī wuh un gunāhoṅ se bāz na āe jo karne par yarubiām ne unheṅ uksāyā thā balki un kī yih butparastī jārī rahī. yasīrat dewī kā but bhī sāmariyya se haṭāyā na gayā.

[7]āḳhir meṅ yahūāḳhaz ke sirf 50 ghuṛsawār, 10 rath aur 10,000 piyādā sipāhī rah gae. fauj kā bāqī hissā shām ke bādshāh ne tabāh kar diyā thā. us ne isrāīlī faujiyoṅ ko kuchal kar yūṅ uṛā diyā thā jis tarah dhūl anāj ko gāhte waqt uṛ jātī hai.

[8]bāqī jo kuchh yahūāḳhaz kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyāṅ use hāsil huīṅ wuh ‘shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh’ kī kitāb meṅ bayān kī gaī haiṅ. [9]jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use sāmariyya meṅ dafnāyā gayā. phir us kā beṭā yahūās taḳhtnashīn huā.

isrāīl kā bādshāh yahūās

[10]yahūās bin yahūāḳhaz yahūdāh ke bādshāh yūās kī hukūmat ke 37weṅ sāl meṅ isrāīl kā bādshāh banā. [11]yahūās kā chāl-chalan rab ko nāpasand thā. wuh un gunāhoṅ se bāz na āyā jo karne par yarubiām bin nabāt ne isrāīl ko uksāyā thā balki yih butparastī jārī rahī. [12]bāqī jo kuchh yahūās kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyāṅ use hāsil huīṅ wuh ‘shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh’ kī kitāb meṅ darj haiṅ. us meṅ us kī yahūdāh ke bādshāh amasiyāh ke sāth jang kā zikr bhī hai.

[13]jab yahūās mar kar apne bāpdādā se jā milā to use sāmariyya meṅ shāhī qabr meṅ dafnāyā gayā. phir yarubiām duwum taḳht par baiṭh gayā.

bistar-e-marg par yahūās kī ilīshā se mulāqāt

14yahūās ke daur-e-hukūmat meṅ
ilīshā shadīd bīmār ho gayā. jab wuh
marne ko thā to isrāīl kā bādshāh
yahūās us se milne gayā. us ke
ūpar jhuk kar wuh ḳhūb ro paṛā
aur chillāyā, "hāy, mere bāp, mere
bāp. isrāīl ke rath aur us ke ghoṛe!"
15ilīshā ne use hukm diyā, "ek kamān
aur kuchh tīr le āeṅ." bādshāh kamān
aur tīr ilīshā ke pās le āyā. 16phir
ilīshā bolā, "kamān ko pakaṛeṅ." jab
bādshāh ne kamān ko pakaṛ liyā to
ilīshā ne apne hāth us ke hāthoṅ
par rakh die. 17phir us ne hukm
diyā, "mashriqī khiṛkī ko khol deṅ."
bādshāh ne use khol diyā. ilīshā ne
kahā, "tīr chalāeṅ!" bādshāh ne tīr
chalāyā. ilīshā pukārā, "yih rab kā
fath dilāne wālā tīr hai, shām par fath
kā tīr! āp afīq ke pās shām kī fauj ko
mukammal taur par tabāh kar deṅge."
18phir us ne bādshāh ko hukm diyā,
"ab bāqī tīroṅ ko pakaṛeṅ." bādshāh
ne unheṅ pakaṛ liyā. phir ilīshā
bolā, "in ko zamīn par paṭaḳh deṅ."
bādshāh ne tīn martabā tīroṅ ko
zamīn par paṭaḳh diyā aur phir ruk
gayā. 19yih dekh kar mard-e-ḳhudā
ġhusse ho gayā aur bolā, "āp ko tīroṅ
ko pāṅch yā chhih martabā zamīn
par paṭaḳhnā chāhie thā. agar aisā
karte to shām kī fauj ko shikast de
kar mukammal taur par tabāh kar
dete. lekin ab āp use sirf tīn martabā
shikast deṅge."
20thoṛī der ke bād ilīshā faut huā
aur use dafn kiyā gayā. un dinoṅ meṅ
moābī luṭere har sāl mausam-e-bahār
ke daurān mulk meṅ ghus āte the.
21ek din kisī kā janāzā ho rahā thā to
achānak yih luṭere nazar āe. mātam
karne wāle lāsh ko qarīb kī ilīshā kī
qabr meṅ phaiṅk kar bhāg gae. lekin
jūṅ hī lāsh ilīshā kī haḍḍiyoṅ se ṭakrāī
us meṅ jān ā gaī aur wuh ādmī khaṛā
ho gayā.

ilīshā ke āḳhirī alfāz pūre ho jāte haiṅ

22yahūāḳhaz ke jīte jī shām kā
bādshāh hazāel isrāīl ko dabātā rahā.
23to bhī rab ko apnī qaum par tars
āyā. us ne un par rahm kiyā, kyūṅki
use wuh ahd yād rahā jo us ne
ibrāhīm, is'hāq aur yāqūb se bāndhā
thā. āj tak wuh unheṅ tabāh karne
yā apne huzūr se ḳhārij karne ke lie
tayyār nahīṅ huā.
24jab shām kā bādshāh hazāel
faut huā to us kā beṭā bin-hasad
taḳhtnashīn huā. 25tab yahūās bin
yahūāḳhaz ne bin-hasad se wuh
isrāīlī shahr dubārā chhīn lie jin par
bin-hasad ke bāp hazāel ne qabzā kar
liyā thā. tīn bār yahūās ne bin-hasad
ko shikast de kar isrāīlī shahr wāpas
le lie.

yahūdāh kā bādshāh amasiyāh

14 amasiyāh bin yūās isrāīl
ke bādshāh yahūās bin
yahūāḳhaz ke dūsre sāl meṅ yahūdāh
kā bādshāh banā. [2]us waqt wuh 25
sāl kā thā. wuh yarūshalam meṅ
rah kar 29 sāl hukūmat kartā rahā.
us kī māṅ yahūaddān yarūshalam kī
rahne wālī thī. [3]jo kuchh amasiyāh
ne kiyā wuh rab ko pasand thā,
agarche wuh utnī wafādārī se rab
kī pairawī nahīṅ kartā thā jitnī us
ke bāp dāūd ne kī thī. har kām meṅ
wuh apne bāp yūās ke namūne par
chalā, [4]lekin us ne bhī ūṅchī jaghoṅ
ke mandiroṅ ko dūr na kiyā. ām log
ab tak wahāṅ qurbāniyāṅ chaṛhāte
aur baḳhūr jalāte rahe.

[5]jūṅ hī amasiyāh ke pāoṅ mazbūtī
se jam gae us ne un afsaroṅ ko sazā-e-
maut dī jinhoṅ ne bāp ko qatl kar diyā
thā. [6]lekin un ke beṭoṅ ko us ne zindā
rahne diyā aur yūṅ mūswī sharīat
ke tābe rahā jis meṅ rab farmātā
hai, "wālidain ko un ke bachchoṅ ke
jarāim ke sabab se sazā-e-maut na dī
jāe, na bachchoṅ ko un ke wālidain ke
jarāim ke sabab se. agar kisī ko sazā-
e-maut denī ho to us gunāh ke sabab
se jo us ne ḳhud kiyā hai."

[7]amasiyāh ne adomiyoṅ ko namak
kī wādī meṅ shikast dī. us waqt un ke
10,000 faujī us se laṛne āe the. jang ke
daurān us ne silā shahr par qabzā kar
liyā aur us kā nām yuqtiel rakhā. yih
nām āj tak rāij hai.

**amasiyāh isrāīl ke bādshāh
yahūās se laṛtā hai**

[8]is fath ke bād amasiyāh ne isrāīl
ke bādshāh yahūās bin yahūāḳhaz
ko paiġhām bhejā, "āeṅ, ham ek
dūsre kā muqābalā kareṅ!" [9]lekin
isrāīl ke bādshāh yahūās ne jawāb
diyā, "lubnān meṅ ek kāṅṭedār jhāṛī
ne deodār ke ek daraḳht se bāt kī,
'mere beṭe ke sāth apnī beṭī kā rishtā
bāndho.' lekin usī waqt lubnān
ke janglī jānwaroṅ ne us ke ūpar
se guzar kar use pāoṅ tale kuchal
ḍālā. [10]mulk-e-adom par fath pāne ke
sabab se āp kā dil maġhrūr ho gayā
hai. lekin merā mashwarā hai ki āp
apne ghar meṅ rah kar fath meṅ hāsil
huī shohrat kā mazā lene par iktifā
kareṅ. āp aisī musībat ko kyūṅ dāwat
dete haiṅ jo āp aur yahūdāh kī tabāhī
kā bāis ban jāe?"

[11]lekin amasiyāh mānane ke lie
tayyār nahīṅ thā, is lie yahūās apnī
fauj le kar yahūdāh par chaṛh āyā.
bait-shams ke pās us kā yahūdāh
ke bādshāh ke sāth muqābalā huā.
[12]isrāīl kī fauj ne yahūdāh kī fauj ko
shikast dī, aur har ek apne apne ghar
bhāg gayā. [13]isrāīl ke bādshāh yahūās
ne yahūdāh ke bādshāh amasiyāh bin
yūās bin aḳhaziyāh ko wahīṅ bait-
shams meṅ giriftār kar liyā. phir

wuh yarūshalam gayā aur shahr kī
fasīl ifrāīm nāmī darwāze se kone ke
darwāze tak girā dī. is hisse kī lambāī
taqrīban 600 fuṭ thī. 14jitnā bhī sonā,
chāṅdī aur qīmtī sāmān rab ke ghar
aur shāhī mahal ke ḳhazānoṅ meṅ
thā use us ne pūre kā pūrā chhīn liyā.
lūṭā huā māl aur bāz yarġhamāloṅ ko
le kar wuh sāmariyya wāpas chalā
gayā.

isrāīl ke bādshāh yahūās kī maut

15bāqī jo kuchh yahūās kī hukūmat
ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā
aur jo kāmyābiyāṅ use hāsil huīṅ
wuh shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh kī kitāb
meṅ darj haiṅ. us meṅ us kī yahūdāh
ke bādshāh amasiyāh ke sāth jang
kā zikr bhī hai. 16jab yahūās mar
kar apne bāpdādā se jā milā to use
sāmariyya meṅ isrāīl ke bādshāhoṅ kī
qabr meṅ dafnāyā gayā. phir us kā
beṭā yarubiām duwum taḳhtnashīn
huā.

yahūdāh ke bādshāh amasiyāh kī maut

17isrāīl ke bādshāh yahūās bin
yahūāḳhaz kī maut ke bād yahūdāh
kā bādshāh amasiyāh bin yūās mazīd
15 sāl jītā rahā. 18bāqī jo kuchh
amasiyāh kī hukūmat ke daurān huā
wuh ‘shāhān-e-yahūdāh kī tārīḳh’ kī
kitāb meṅ darj hai. 19ek din log
yarūshalam meṅ us ke ḳhilāf sāzish
karne lage. āḳhirkār us ne farār ho
kar lakīs meṅ panāh lī, lekin sāzish
karne wāloṅ ne apne logoṅ ko us ke
pīchhe bhejā, aur wuh wahāṅ use qatl
karne meṅ kāmyāb ho gae. 20us kī
lāsh ghoṛe par uṭhā kar yarūshalam
lāī gaī jahāṅ use shahr ke us hisse
meṅ jo ‘dāūd kā shahr’ kahlātā hai
ḳhāndānī qabr meṅ dafnāyā gayā.

21yahūdāh ke tamām logoṅ ne
amasiyāh ke beṭe uzziyāh[a] ko bāp
ke taḳht par biṭhā diyā. us kī umr
16 sāl thī 22jab us kā bāp mar kar
apne bāpdādā se jā milā. bādshāh
banane ke bād uzziyāh ne ailāt shahr
par qabzā karke use dubārā yahūdāh
kā hissā banā liyā. us ne shahr meṅ
bahut tāmīrī kām karwāyā.

isrāīl kā bādshāh yarubiām duwum

23yahūdāh ke bādshāh amasiyāh
bin yūās ke 15weṅ sāl meṅ yarubiām
bin yahūās isrāīl kā bādshāh banā. us
kī hukūmat kā daurāniyā 41 sāl thā,
aur us kā dār-ul-hukūmat sāmariyya
rahā. 24us kā chāl-chalan rab ko
nāpasand thā. wuh un gunāhoṅ se
bāz na āyā jo karne par nabāt ke
beṭe yarubiām awwal ne isrāīl ko
uksāyā thā. 25yarubiām duwum labo-
hamāt se le kar bahīrā-e-murdār tak
un tamām ilāqoṅ par dubārā qabzā

[a]yahāṅ kaī jaghoṅ par ibrānī meṅ uzziyāh kā dūsrā nām azariyāh mustāmal hai.

kar sakā jo pahle isrāīl ke the. yūṅ
wuh wādā pūrā huā jo rab isrāīl ke
ḳhudā ne apne ḳhādim jāt-hifar ke
rahne wāle nabī yūnus bin amittī kī
mārifat kiyā thā. 26kyūṅki rab ne
isrāīl kī nihāyat burī hālat par dhyān
diyā thā. use mālūm thā ki chhoṭe
baṛe sab halāk hone wāle haiṅ aur ki
unheṅ chhuṛāne wālā koī nahīṅ hai.
27rab ne kabhī nahīṅ kahā thā ki maiṅ
isrāīl qaum kā nām-o-nishān miṭā
dūṅgā, is lie us ne unheṅ yarubiām
bin yahūās ke wasīle se najāt dilāī.
28bāqī jo kuchh yarubiām duwum
kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh
us ne kiyā aur jo jangī kāmyābiyāṅ
use hāsil huīṅ un kā zikr ‘shāhān-
e-isrāīl kī tārīḳh’ kī kitāb meṅ huā
hai. us meṅ yih bhī bayān kiyā
gayā hai ki us ne kis tarah damishq
aur hamāt par dubārā qabzā kar liyā.
29jab yarubiām mar kar apne bāpdādā
se jā milā to use sāmariyya meṅ
bādshāhoṅ kī qabr meṅ dafnāyā gayā.
phir us kā beṭā zakariyāh taḳhtnashīn
huā.

yahūdāh kā bādshāh uzziyāh

15 uzziyāh bin amasiyāh
isrāīl ke bādshāh yarubiām
duwum kī hukūmat ke 27weṅ sāl
meṅ yahūdāh kā bādshāh banā.
2us waqt us kī umr 16 sāl thī, aur
wuh yarūshalam meṅ rah kar 52
sāl hukūmat kartā rahā. us kī māṅ
yakūliyāh yarūshalam kī rahne wālī
thī. 3apne bāp amasiyāh kī tarah
us kā chāl-chalan rab ko pasand
thā, 4lekin ūṅchī jaghoṅ ko dūr na
kiyā gayā, aur ām log wahāṅ apnī
qurbāniyāṅ chaṛhāte aur baḳhūr
jalāte rahe.
5ek din rab ne bādshāh ko sazā dī
ki use koṛh lag gayā. uzziyāh jīte
jī is bīmārī se shifā na pā sakā, aur
use alāhidā ghar meṅ rahnā paṛā.
us ke beṭe yūtām ko mahal par
muqarrar kiyā gayā, aur wuhī ummat
par hukūmat karne lagā.
6bāqī jo kuchh uzziyāh kī hukūmat
ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā
wuh ‘shāhān-e-yahūdāh kī tārīḳh’ kī
kitāb meṅ darj hai. 7jab wuh mar
kar apne bāpdādā se jā milā to use
yarūshalam ke us hisse meṅ jo ‘dāūd
kā shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī qabr
meṅ dafnāyā gayā. phir us kā beṭā
yūtām taḳhtnashīn huā.

isrāīl kā bādshāh zakariyāh

8zakariyāh bin yarubiām yahūdāh
ke bādshāh uzziyāh kī hukūmat ke
38weṅ sāl meṅ isrāīl kā bādshāh
banā. us kā dār-ul-hukūmat bhī
sāmariyya thā, lekin chhih māh ke
bād us kī hukūmat ḳhatm ho gaī.
9apne bāpdādā kī tarah zakariyāh kā
chāl-chalan bhī rab ko nāpasand thā.
wuh un gunāhoṅ se bāz na āyā jo
karne par yarubiām bin nabāt ne

isrāīl ko uksāyā thā. [10]sallūm bin yabīs ne us ke ḳhilāf sāzish karke use sab ke sāmne qatl kiyā. phir wuh us kī jagah bādshāh ban gayā.

[11]bāqī jo kuchh zakariyāh kī hukūmat ke daurān huā us kā zikr ‘shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh’ kī kitāb meṅ kiyā gayā hai.

[12]yūṅ rab kā wuh wādā pūrā huā jo us ne yāhū se kiyā thā, “terī aulād chauthī pusht tak isrāīl par hukūmat kartī rahegī.”

isrāīl kā bādshāh sallūm

[13]sallūm bin yabīs yahūdāh ke bādshāh uzziyāh ke 39weṅ sāl meṅ isrāīl kā bādshāh banā. wuh sāmariyya meṅ rah kar sirf ek māh tak taḳht par baiṭh sakā. [14]phir manāhim bin jādī ne tirzā se ā kar sallūm ko sāmariyya meṅ qatl kar diyā. is ke bād wuh ḳhud taḳht par baiṭh gayā.

[15]bāqī jo kuchh sallūm kī hukūmat ke daurān huā aur jo sāzisheṅ us ne kīṅ wuh ‘shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh’ kī kitāb meṅ bayān kiyā gayā hai.

[16]us waqt manāhim ne tirzā se ā kar shahr tifsah ko us ke tamām bāshindoṅ aur gird-o-nawāh ke ilāqe samet tabāh kiyā. wajah yih thī ki us ke bāshinde apne darwāzoṅ ko khol kar us ke tābe ho jāne ke lie tayyār nahīṅ the. jawāb meṅ manāhim ne un ko mārā aur tamām hāmilā auratoṅ ke peṭ chīr ḍāle.

isrāīl kā bādshāh manāhim

[17]manāhim bin jādī yahūdāh ke bādshāh uzziyāh kī hukūmat ke 39weṅ sāl meṅ isrāīl kā bādshāh banā. sāmariyya us kā dār-ul-hukūmat thā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā 10 sāl thā. [18]us kā chāl-chalan rab ko nāpasand thā, aur wuh zindagī bhar un gunāhoṅ se bāz na āyā jo karne par yarubiām bin nabāt ne isrāīl ko uksāyā thā.

[19-20]manāhim ke daur-e-hukūmat meṅ asūr kā bādshāh pūl yānī tiglat-pilesar mulk se laṛne āyā. manāhim ne use 34,000 kilogrām chāṅdī de dī tāki wuh us kī hukūmat mazbūt karne meṅ madad kare. tab asūr kā bādshāh isrāīl ko chhoṛ kar apne mulk wāpas chalā gayā. chāṅdī ke yih paise manāhim ne amīr isrāīliyoṅ se jamā kie. har ek ko chāṅdī ke 50 sikke adā karne paṛe.

[21]bāqī jo kuchh manāhim kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh’ kī kitāb meṅ darj hai. [22]jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā fiqahiyāh taḳht par baiṭh gayā.

isrāīl kā bādshāh fiqahiyāh

23fiqahiyāh bin manāhim yahūdāh
ke bādshāh uzziyāh ke 50weṅ sāl meṅ
isrāīl kā bādshāh banā. sāmariyya
meṅ rah kar us kī hukūmat kā
daurāniyā do sāl thā. 24fiqahiyāh
kā chāl-chalan rab ko nāpasand thā.
wuh un gunāhoṅ se bāz na āyā jo
karne par yarubiām bin nabāt ne
isrāīl ko uksāyā thā.

25ek din fauj ke ālā afsar fiqah bin
ramaliyāh ne us ke ḳhilāf sāzish kī.
jiliād ke 50 ādmiyoṅ ko apne sāth le
kar us ne fiqahiyāh ko sāmariyya ke
mahal ke burj meṅ mār ḍālā. us waqt
do aur afsar banām arjūb aur ariyā
bhī us kī zad meṅ ā kar mar gae. is
ke bād fiqah taḳht par baiṭh gayā.

26bāqī jo kuchh fiqahiyāh kī
hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh
us ne kiyā wuh ‘shāhān-e-isrāīl kī
tārīḳh’ kī kitāb meṅ bayān kiyā gayā
hai.

isrāīl kā bādshāh fiqah

27fiqah bin ramaliyāh yahūdāh ke
bādshāh uzziyāh kī hukūmat ke
52weṅ sāl meṅ isrāīl kā bādshāh
banā. sāmariyya meṅ rah kar wuh 20
sāl tak hukūmat kartā rahā. 28fiqah
kā chāl-chalan rab ko nāpasand thā.
wuh un gunāhoṅ se bāz na āyā jo
karne par yarubiām bin nabāt ne
isrāīl ko uksāyā thā.

29fiqah ke daur-e-hukūmat meṅ
asūr ke bādshāh tiglat-pilesar ne
isrāīl par hamlā kiyā. zail ke
tamām shahr us ke qabze meṅ ā gae:
aiyyūn, abīl-bait-mākā, yānūh, qādis
aur hasūr. jiliād aur galīl ke ilāqe bhī
naftālī ke pūre qabāilī ilāqe samet us
kī girift meṅ ā gae. asūr kā bādshāh
in tamām jaghoṅ meṅ ābād logoṅ ko
giriftār karke apne mulk asūr le gayā.

30ek din hosea bin ailā ne fiqah ke
ḳhilāf sāzish karke use maut ke ghāṭ
utār diyā. phir wuh ḳhud taḳht par
baiṭh gayā. yih yahūdāh ke bādshāh
yūtām bin uzziyāh kī hukūmat ke
20weṅ sāl meṅ huā.

31bāqī jo kuchh fiqah kī hukūmat
ke daurān huā aur jo kuchh us ne
kiyā wuh ‘shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh’ kī
kitāb meṅ darj hai.

yahūdāh kā bādshāh yūtām

32uzziyāh kā beṭā yūtām isrāīl ke
bādshāh fiqah kī hukūmat ke dūsre
sāl meṅ yahūdāh kā bādshāh banā.
33wuh 25 sāl kī umr meṅ bādshāh
banā aur yarūshalam meṅ rah kar 16
sāl hukūmat kartā rahā. us kī māṅ
yarūsā bint sadoq thī. 34wuh apne
bāp uzziyāh kī tarah wuh kuchh kartā
rahā jo rab ko pasand thā. 35to bhī
ūṅchī jaghoṅ ke mandir haṭāe na gae.
log wahāṅ apnī qurbāniyāṅ chaṛhāne
aur baḳhūr jalāne se bāz na āe. yūtām

ne rab ke ghar kā bālāī darwāzā tāmīr kiyā.

36bāqī jo kuchh yūtām kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘shāhān-e-yahūdāh kī tārīḳh’ kī kitāb meṅ qalamband hai. 37un dinoṅ meṅ rab shām ke bādshāh razīn aur fiqah bin ramaliyāh ko yahūdāh ke ḳhilāf bhejne lagā tāki us se laṛeṅ. 38jab yūtām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use yarūshalam ke us hisse meṅ jo ‘dāūd kā shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī qabr meṅ dafnāyā gayā. phir us kā beṭā āḳhaz taḳht par baiṭh gayā.

yahūdāh kā bādshāh āḳhaz

16 āḳhaz bin yūtām isrāīl ke bādshāh fiqah bin ramaliyāh kī hukūmat ke 17weṅ sāl meṅ yahūdāh kā bādshāh banā. 2us waqt āḳhaz 20 sāl kā thā, aur wuh yarūshalam meṅ rah kar 16 sāl hukūmat kartā rahā. wuh apne bāp dāūd ke namūne par na chalā balki wuh kuchh kartā rahā jo rab ko nāpasand thā. 3kyūṅki us ne isrāīl ke bādshāhoṅ kā chāl-chalan apnāyā, yahāṅ tak ki us ne apne beṭe ko qurbānī ke taur par jalā diyā. yūṅ wuh un qaumoṅ ke ghinaune rasm-o-riwāj adā karne lagā jinheṅ rab ne isrāīliyoṅ ke āge mulk se nikāl diyā thā. 4āḳhaz baḳhūr jalā kar apnī qurbāniyāṅ ūṅche maqāmoṅ, pahāṛiyoṅ kī choṭiyoṅ aur har ghane daraḳht ke sāy meṅ chaṛhātā thā.

āḳhaz asūr ke bādshāh se madad letā hai

5ek din shām kā bādshāh razīn aur isrāīl kā bādshāh fiqah bin ramaliyāh yarūshalam par hamlā karne ke lie yahūdāh meṅ ghus āe. unhoṅ ne shahr kā muhāsarā to kiyā lekin us par qabzā karne meṅ nākām rahe. 6un hī dinoṅ meṅ razīn ne ailāt par dubārā qabzā karke shām kā hissā banā liyā. yahūdāh ke logoṅ ko wahāṅ se nikāl kar us ne wahāṅ adomiyoṅ ko basā diyā. yih adomī āj tak wahāṅ ābād haiṅ.

7āḳhaz ne apne qāsidoṅ ko asūr ke bādshāh tiglat-pilesar ke pās bhej kar use ittilā dī, “maiṅ āp kā ḳhādim aur beṭā hūṅ. mehrbānī karke āeṅ aur mujhe shām aur isrāīl ke bādshāhoṅ se bachāeṅ jo mujh par hamlā kar rahe haiṅ.” 8sāth sāth āḳhaz ne wuh chāṅdī aur sonā jamā kiyā jo rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḳhazānoṅ meṅ thā aur use tohfe ke taur par asūr ke bādshāh ko bhej diyā. 9tiglat-pilesar rāzī ho gayā. us ne damishq par hamlā karke shahr par qabzā kar liyā aur us ke bāshindoṅ ko giriftār karke qīr ko le gayā. razīn ko us ne qatl kar diyā.

āḳhaz rab ke ghar kī
behurmatī kartā hai

10āḳhaz bādshāh asūr ke bādshāh
tiglat-pilesar se milne ke lie damishq
gayā. wahāṅ ek qurbāngāh thī
jis kā namūnā āḳhaz ne banā kar
ūriyāh imām ko bhej diyā. sāth
sāth us ne ḍizāin kī tamām tafsīlāt
bhī yarūshalam bhej dīṅ. 11jab
ūriyāh ko hidāyāt milīṅ to us ne un
hī ke mutābiq yarūshalam meṅ ek
qurbāngāh banāī. āḳhaz ke damishq
se wāpas āne se pahle pahle use
tayyār kar liyā gayā.

12jab bādshāh wāpas āyā to us ne
naī qurbāngāh kā muāinā kiyā. phir
us kī sīṛhī par chaṛh kar 13us ne
ḳhud qurbāniyāṅ us par pesh kīṅ.
bhasm hone wālī qurbānī aur ġhallā
kī nazar jalā kar us ne mai kī nazar
qurbāngāh par unḍel dī aur salāmatī
kī qurbāniyoṅ kā ḳhūn us par chhiṛak
diyā.

14rab ke ghar aur naī qurbāngāh
ke darmiyān ab tak pītal kī purānī
qurbāngāh thī. ab āḳhaz ne use
uṭhā kar rab ke ghar ke sāmne se
muntaqil karke naī qurbāngāh ke
pīchhe yānī shimāl kī taraf rakhwā
diyā. 15ūriyāh imām ko us ne
hukm diyā, "ab se āp ko tamām
qurbāniyoṅ ko naī qurbāngāh par
pesh karnā hai. in meṅ subho-shām
kī rozānā qurbāniyāṅ bhī shāmil haiṅ
aur bādshāh aur ummat kī muḳhtalif
qurbāniyāṅ bhī, masalan bhasm hone
wālī qurbāniyāṅ aur ġhallā aur mai
kī nazareṅ. qurbāniyoṅ ke tamām
ḳhūn ko bhī sirf naī qurbāngāh par
chhiṛaknā hai. āindā pītal kī purānī
qurbāngāh sirf mere zātī istemāl ke
lie hogī jab mujhe allāh se kuchh
daryāft karnā hogā." 16ūriyāh imām
ne waisā hī kiyā jaisā bādshāh ne use
hukm diyā.

17lekin āḳhaz bādshāh rab ke
ghar meṅ mazīd tabdīliyāṅ bhī lāyā.
hathgāṛiyoṅ ke jin fremoṅ par bāsan
rakhe jāte the unheṅ toṛ kar us ne
bāsanoṅ ko dūr kar diyā. is ke ilāwā
us ne 'samundar' nāmī baṛe hauz ko
pītal ke un bailoṅ se utār diyā jin par
wuh shurū se paṛā thā aur use patthar
ke ek chabūtare par rakhwā diyā.
18us ne asūr ke bādshāh ko ḳhush
rakhne ke lie ek aur kām bhī kiyā.
us ne rab ke ghar se wuh chabūtarā
dūr kar diyā jis par bādshāh kā taḳht
rakhā jātā thā aur wuh darwāzā band
kar diyā jo bādshāh rab ke ghar meṅ
dāḳhil hone ke lie istemāl kartā thā.

19bāqī jo kuchh āḳhaz kī hukūmat
ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā
wuh 'shāhān-e-yahūdāh kī tārīḳh' kī
kitāb meṅ darj hai. 20jab wuh mar
kar apne bāpdādā se jā milā to use
yarūshalam ke us hisse meṅ jo 'dāūd
kā shahr' kahlātā hai ḳhāndānī qabr
meṅ dafnāyā gayā. phir us kā beṭā
hizqiyāh taḳhtnashīn huā.

isrāīl kā āḳhirī bādshāh hosea

17 hosea bin ailā yahūdāh ke bādshāh āḳhaz kī hukūmat ke 12weṅ sāl meṅ isrāīl kā bādshāh banā. sāmariyya us kā dār-ul-hukūmat rahā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā 9 sāl thā. 2hosea kā chāl-chalan rab ko nāpasand thā, lekin isrāīl ke un bādshāhoṅ kī nisbat jo us se pahle the wuh kuchh behtar thā.

3ek din asūr ke bādshāh salmanasar ne isrāīl par hamlā kiyā. tab hosea shikast mān kar us ke tābe ho gayā. use asūr ko ḳharāj adā karnā paṛā. 4lekin chand sāl ke bād wuh sarkash ho gayā. us ne ḳharāj kā sālānā silsilā band karke apne safīroṅ ko misr ke bādshāh so ke pās bhejā tāki us se madad hāsil kare. jab asūr ke bādshāh ko patā chalā to us ne use pakaṛ kar jel meṅ ḍāl diyā.

sāmariyya kā anjām

5salmanasar pūre mulk meṅ se guzar kar sāmariyya tak pahuṅch gayā. tīn sāl tak use shahr kā muhāsarā karnā paṛā, 6lekin āḳhirkār wuh hosea kī hukūmat ke naweṅ sāl meṅ kāmyāb huā aur shahr par qabzā karke isrāīliyoṅ ko jilāwatan kar diyā. unheṅ asūr lā kar us ne kuchh ḳhalah ke ilāqe meṅ, kuchh jauzān ke daryā-e-ḳhābūr ke kināre par aur kuchh mādiyoṅ ke shahroṅ meṅ basāe.

7yih sab kuchh is lie huā ki isrāīliyoṅ ne rab apne ḳhudā kā gunāh kiyā thā, hālāṅki wuh unheṅ misrī bādshāh fir'aun ke qabze se rihā karke misr se nikāl lāyā thā. wuh dīgar mābūdoṅ kī pūjā karte 8aur un qaumoṅ ke rasm-o-riwāj kī pairawī karte jin ko rab ne un ke āge se nikāl diyā thā. sāth sāth wuh un rasmoṅ se bhī lipṭe rahe jo isrāīl ke bādshāhoṅ ne shurū kī thīṅ. 9isrāīliyoṅ ko rab apne ḳhudā ke ḳhilāf bahut tarkībeṅ sūjhīṅ jo ṭhīk nahīṅ thīṅ. sab se chhoṭī chaukī se le kar baṛe se baṛe qilāband shahr tak unhoṅ ne apne tamām shahroṅ kī ūṅchī jaghoṅ par mandir banāe. 10har pahāṛī kī choṭī par aur har ghane daraḳht ke sāy meṅ unhoṅ ne patthar ke apne dewatāoṅ ke satūn aur yasīrat dewī ke khambe khaṛe kie. 11har ūṅchī jagah par wuh baḳhūr jalā dete the, bilkul un aqwām kī tarah jinheṅ rab ne un ke āge se nikāl diyā thā. ġharz isrāīliyoṅ se bahut sī aisī sharīr harkateṅ sarzad huīṅ jin ko dekh kar rab ko ġhussā āyā. 12wuh butoṅ kī parastish karte rahe agarche rab ne is se manā kiyā thā.

13bār bār rab ne apne nabiyoṅ aur ġhaibbīnoṅ ko isrāīl aur yahūdāh ke pās bhejā thā tāki unheṅ āgāh kareṅ, "apnī sharīr rāhoṅ se bāz āo. mere ahkām aur qawāid ke tābe raho. us pūrī sharīat kī pairawī karo jo

maiṅ ne tumhāre bāpdādā ko apne
ḳhādimoṅ yānī nabiyoṅ ke wasīle se
de dī thī."
14lekin wuh sunane ke lie tayyār
nahīṅ the balki apne bāpdādā kī tarah
aṛ gae. kyūṅki wuh bhī rab apne
ḳhudā par bharosā nahīṅ karte the.
15unhoṅ ne us ke ahkām aur us
ahd ko radd kiyā jo us ne un ke
bāpdādā se bāndhā thā. jab bhī us
ne unheṅ kisī bāt se āgāh kiyā to
unhoṅ ne use haqīr jānā. bekār butoṅ
kī pairawī karte karte wuh ḳhud
bekār ho gae. wuh gird-o-nawāh
kī qaumoṅ ke namūne par chal paṛe
hālāṅki rab ne is se manā kiyā thā.
16rab apne ḳhudā ke tamām ahkām
ko mustarad karke unhoṅ ne apne
lie bachhṛoṅ ke do mujassame ḍhāl
lie aur yasīrat dewī kā khambā khaṛā
kar diyā. wuh sūraj, chāṅd balki
āsmān ke pūre lashkar ke sāmne jhuk
gae aur bāl dewatā kī parastish karne
lage. 17apne beṭe-beṭiyoṅ ko unhoṅ
ne apne butoṅ ke lie qurbān karke
jalā diyā. nujūmiyoṅ se mashwarā
lenā aur jādūgarī karnā ām ho gayā.
ġharz unhoṅ ne apne āp ko badī ke
hāth meṅ bech kar aisā kām kiyā jo
rab ko nāpasand thā aur jo use ġhussā
dilātā rahā.
18tab rab kā ġhazab isrāīl par nāzil
huā, aur us ne unheṅ apne huzūr
se ḳhārij kar diyā. sirf yahūdāh kā
qabīlā mulk meṅ bāqī rah gayā.
19lekin yahūdāh ke afrād bhī rab
apne ḳhudā ke ahkām ke tābe rahne
ke lie tayyār nahīṅ the. wuh bhī un
bure rasm-o-riwāj kī pairawī karte
rahe jo isrāīl ne shurū kie the. 20phir
rab ne pūrī kī pūrī qaum ko radd kar
diyā. unheṅ tang karke wuh unheṅ
luṭeroṅ ke hawāle kartā rahā, aur ek
din us ne unheṅ bhī apne huzūr se
ḳhārij kar diyā.
21rab ne ḳhud isrāīl ke shimālī
qabīloṅ ko dāūd ke gharāne se alag
kar diyā thā, aur unhoṅ ne yarubiām
bin nabāt ko apnā bādshāh banā liyā
thā. lekin yarubiām ne isrāīl ko ek
sangīn gunāh karne par uksā kar rab
kī pairawī karne se dūr kie rakhā.
22isrāīlī yarubiām ke bure namūne
par chalte rahe aur kabhī is se bāz na
āe.
23yihī wajah hai ki jo kuchh rab
ne apne ḳhādimoṅ yānī nabiyoṅ kī
mārifat farmāyā thā wuh pūrā huā.
us ne unheṅ apne huzūr se ḳhārij kar
diyā, aur dushman unheṅ qaidī banā
kar asūr le gayā jahāṅ wuh āj tak
zindagī guzārte haiṅ.

**sāmariyya meṅ ajnabī qaumoṅ
ko ābād kiyā jātā hai**

24asūr ke bādshāh ne bābal, kūtā,
awwā, hamāt aur sifarwāim se logoṅ
ko isrāīl meṅ lā kar sāmariyya ke
isrāīliyoṅ se ḳhālī kie gae shahroṅ
meṅ basā diyā. yih log sāmariyya

par qabzā karke us ke shahroṅ meṅ
basne lage. 25lekin āte waqt wuh rab
kī parastish nahīṅ karte the, is lie rab
ne un ke darmiyān sherbabar bhej die
jinhoṅ ne kaī ek ko phāṛ ḍālā.

26asūr ke bādshāh ko ittilā dī gaī,
"jin logoṅ ko āp ne jilāwatan karke
sāmariyya ke shahroṅ meṅ basā diyā
hai wuh nahīṅ jānte ki us mulk kā
dewatā kin kin bātoṅ kā taqāzā kartā
hai. natīje meṅ us ne un ke darmiyān
sherbabar bhej die haiṅ jo unheṅ
phāṛ rahe haiṅ. aur wajah yihī hai ki
wuh us kī sahīh pūjā karne se wāqif
nahīṅ haiṅ." 27yih sun kar asūr ke
bādshāh ne hukm diyā, "sāmariyya
se yahāṅ lāe gae imāmoṅ meṅ se ek
ko chun lo jo apne watan lauṭ kar
wahāṅ dubārā ābād ho jāe aur logoṅ
ko sikhāe ki us mulk kā dewatā apnī
pūjā ke lie kin kin bātoṅ kā taqāzā
kartā hai."

28tab ek imām jilāwatanī se wāpas
āyā. bait-el meṅ ābād ho kar us
ne nae bāshindoṅ ko sikhāyā ki rab
kī munāsib ibādat kis tarah kī jātī
hai. 29lekin sāth sāth wuh apne
zātī dewatāoṅ kī pūjā bhī karte rahe.
shahr-ba-shahr har qaum ne apne
apne but banā kar un tamām ūṅchī
jaghoṅ ke mandiroṅ meṅ khaṛe kie jo
sāmariyya ke logoṅ ne banā chhoṛe
the. 30bābal ke bāshindoṅ ne sukkāt-
banāt ke but, kūtā ke logoṅ ne
nairgal ke mujassame, hamāt wāloṅ
ne asīmā ke but 31aur awwā ke logoṅ
ne nibhāz aur tartāq ke mujassame
khaṛe kie. sifarwāim ke bāshinde
apne bachchoṅ ko apne dewatāoṅ
adrammalik aur anammalik ke lie
qurbān karke jalā dete the. 32ġharz
sab rab kī parastish ke sāth sāth
apne dewatāoṅ kī pūjā bhī karte aur
apne logoṅ meṅ se muḳhtalif qism
ke afrād ko chun kar pujārī muqarrar
karte the tāki wuh ūṅchī jaghoṅ ke
mandiroṅ ko saṅbhāleṅ. 33wuh rab
kī ibādat bhī karte aur sāth sāth apne
dewatāoṅ kī un qaumoṅ ke riwājoṅ
ke mutābiq ibādat bhī karte the jin
meṅ se unheṅ yahāṅ lāyā gayā thā.

34yih silsilā āj tak jārī hai.
sāmariyya ke bāshinde apne un
purāne riwājoṅ ke mutābiq zindagī
guzārte haiṅ aur sirf rab kī parastish
karne ke lie tayyār nahīṅ hote. wuh
us kī hidāyāt aur ahkām kī parwā
nahīṅ karte aur us sharīat kī pairawī
nahīṅ karte jo rab ne yāqūb kī aulād
ko dī thī. (rab ne yāqūb kā nām isrāīl
meṅ badal diyā thā.) 35kyūṅki rab ne
isrāīl kī qaum ke sāth ahd bāndh kar
use hukm diyā thā,

"dūsre kisī bhī mābūd kī ibādat
mat karnā! un ke sāmne jhuk kar
un kī ḳhidmat mat karnā, na unheṅ
qurbāniyāṅ pesh karnā. 36sirf rab
kī parastish karo jo baṛī qudrat aur
azīm kām dikhā kar tumheṅ misr se
nikāl lāyā. sirf usī ke sāmne jhuk

jāo, sirf usī ko apnī qurbāniyāṅ pesh
karo. 37lāzim hai ki tum dhyān se un
tamām hidāyāt, ahkām aur qawāid
kī pairawī karo jo maiṅ ne tumhāre
lie qalamband kar die haiṅ. kisī aur
dewatā kī pūjā mat karnā. 38wuh ahd
mat bhūlnā jo maiṅ ne tumhāre sāth
bāndh liyā hai, aur dīgar mābūdoṅ
kī parastish na karo. 39sirf aur sirf
rab apne ḳhudā kī ibādat karo. wuhī
tumheṅ tumhāre tamām dushmanoṅ
ke hāth se bachā legā."

40lekin log yih sunane ke lie tayyār
nahīṅ the balki apne purāne rasm-o-
riwāj ke sāth lipṭe rahe. 41chunāṅche
rab kī ibādat ke sāth hī sāmariyya
ke nae bāshinde apne butoṅ kī pūjā
karte rahe. āj tak un kī aulād yihī
kuchh kartī āī hai.

yahūdāh kā bādshāh hizqiyāh

18 isrāīl ke bādshāh hosea bin
ailā kī hukūmat ke tīsre sāl
meṅ hizqiyāh bin āḳhaz yahūdāh kā
bādshāh banā. 2us waqt us kī umr
25 sāl thī, aur wuh yarūshalam meṅ
rah kar 29 sāl hukūmat kartā rahā. us
kī māṅ abī bint zakariyāh thī. 3apne
bāp dāūd kī tarah us ne aisā kām
kiyā jo rab ko pasand thā. 4us ne
ūṅchī jaghoṅ ke mandiroṅ ko girā
diyā, patthar ke un satūnoṅ ko ṭukṛe
ṭukṛe kar diyā jin kī pūjā kī jātī thī aur
yasīrat dewī ke khamboṅ ko kāṭ ḍālā.
pītal kā jo sāṅp mūsā ne banāyā thā
use bhī bādshāh ne ṭukṛe ṭukṛe kar
diyā, kyūṅki isrāīlī un ayyām tak us
ke sāmne baḳhūr jalāne āte the. (sāṅp
naḳhushtān kahlātā thā.)

5hizqiyāh rab isrāīl ke ḳhudā par
bharosā rakhtā thā. yahūdāh meṅ
na is se pahle aur na is ke bād aisā
bādshāh huā. 6wuh rab ke sāth lipṭā
rahā aur us kī pairawī karne se kabhī
bhī bāz na āyā. wuh un ahkām par
amal kartā rahā jo rab ne mūsā ko die
the. 7is lie rab us ke sāth rahā. jab bhī
wuh kisī maqsad ke lie niklā to use
kāmyābī hāsil huī.

chunāṅche wuh asūr kī hukūmat
se āzād ho gayā aur us ke tābe na
rahā. 8filistiyoṅ ko us ne sab se chhoṭī
chaukī se le kar baṛe se baṛe qilāband
shahr tak shikast dī aur unheṅ mārte
mārte ġhazzā shahr aur us ke ilāqe
tak pahuṅch gayā.

asūrī isrāīl par qabzā karte haiṅ

9hizqiyāh kī hukūmat ke chauthe
sāl meṅ aur isrāīl ke bādshāh hosea
kī hukūmat ke sātweṅ sāl meṅ asūr
ke bādshāh salmanasar ne isrāīl par
hamlā kiyā. sāmariyya shahr kā
muhāsarā karke 10wuh tīn sāl ke bād
us par qabzā karne meṅ kāmyāb huā.
yih hizqiyāh kī hukūmat ke chhaṭe
sāl aur isrāīl ke bādshāh hosea kī
hukūmat ke naweṅ sāl meṅ huā.
11asūr ke bādshāh ne isrāīliyoṅ ko
jilāwatan karke kuchh ḳhalah ke

ilāqe meṅ, kuchh jauzān ke daryā-
e-ḳhābūr ke kināre par aur kuchh
mādiyoṅ ke shahroṅ meṅ basāe.
12yih sab kuchh is lie huā ki wuh
rab apne ḳhudā ke tābe na rahe
balki us ke un ke sāth bandhe hue
ahd ko toṛ kar un tamām ahkām
ke farmāṅbardār na rahe jo rab ke
ḳhādim mūsā ne unheṅ die the. na
wuh un kī sunte aur na un par amal
karte the.

**asūrī yarūshalam kā muhāsarā
karte haiṅ**

13hizqiyāh bādshāh kī hukūmat
ke 14weṅ sāl meṅ asūr ke bādshāh
sanherib ne yahūdāh ke tamām
qilāband shahroṅ par dhāwā bol kar
un par qabzā kar liyā. 14jab asūr kā
bādshāh lakīs ke ās-pās pahuṅchā
to yahūdāh ke bādshāh hizqiyāh ne
use ittilā dī, "mujh se ġhaltī huī hai.
mujhe chhoṛ deṅ to jo kuchh bhī āp
mujh se talab kareṅge maiṅ āp ko adā
karūṅga."
tab sanherib ne hizqiyāh se chāṅdī
ke taqrīban 10,000 kilogrām aur sone
ke taqrīban 1,000 kilogrām māṅg liyā.
15hizqiyāh ne use wuh tamām chāṅdī
de dī jo rab ke ghar aur shāhī mahal
ke ḳhazānoṅ meṅ paṛī thī. 16sone kā
taqāzā pūrā karne ke lie us ne rab
ke ghar ke darwāzoṅ aur chaukhaṭoṅ
par lagā sonā utarwā kar use asūr ke
bādshāh ko bhej diyā. yih sonā us ne
ḳhud darwāzoṅ aur chaukhaṭoṅ par
chaṛhwāyā thā.
17phir bhī asūr kā bādshāh
mutma'in na huā. us ne apne sab se
ālā afsaroṅ ko baṛī fauj ke sāth lakīs
se yarūshalam ko bhejā (un kī apnī
zabān meṅ afsaroṅ ke uhdoṅ ke nām
tartān, rab-sāris aur rabshāqī the).
yarūshalam pahuṅch kar wuh us nāle
ke pās ruk gae jo pānī ko ūpar wāle
tālāb tak pahuṅchātā hai (yih tālāb us
rāste par hai jo dhobiyoṅ ke ghāṭ tak
le jātā hai). 18in tīn asūrī afsaroṅ ne
ittilā dī ki bādshāh ham se milne āe,
lekin hizqiyāh ne mahal ke inchārj
iliyāqīm bin ḳhilqiyāh, mīrmunshī
shibnāh aur mushīr-e-ḳhās yūāḳh bin
āsaf ko un ke pās bhejā. 19rabshāqī
ne un ke hāth hizqiyāh ko paiġhām
bhejā,
"asūr ke azīm bādshāh farmāte
haiṅ, tumhārā bharosā kis chīz par
hai? 20tum samajhte ho ki ḳhālī bāteṅ
karnā faujī hikmat-e-amlī aur tāqat
ke barābar hai. yih kaisī bāt hai?
tum kis par etimād kar rahe ho ki
mujh se sarkash ho gae ho? 21kyā
tum misr par bharosā karte ho? wuh
to ṭūṭā huā sarkanḍā hī hai. jo bhī
us par ṭek lagāe us kā hāth wuh chīr
kar zaḳhmī kar degā. yihī kuchh
un sab ke sāth ho jāegā jo misr ke
bādshāh fir'aun par bharosā kareṅ!
22shāyad tum kaho, 'ham rab apne
ḳhudā par tawakkul karte haiṅ.' lekin

yih kis tarah ho saktā hai? hizqiyāh
ne to us kī behurmatī kī hai. kyūṅki
us ne ūṅchī jaghoṅ ke mandiroṅ aur
qurbāngāhoṅ ko ḍhā kar yahūdāh
aur yarūshalam se kahā hai ki sirf
yarūshalam kī qurbāngāh ke sāmne
parastish kareṅ.
23ão, mere āqā asūr ke bādshāh
se saudā karo. maiṅ tumheṅ 2,000
ghoṛe dūṅgā basharteki tum un ke
lie sawār muhayyā kar sako. lekin
afsos, tumhāre pās itne ghuṛsawār
haiṅ hī nahīṅ! 24tum mere āqā asūr
ke bādshāh ke sab se chhoṭe afsar kā
bhī muqābalā nahīṅ kar sakte. lihāzā
misr ke rathoṅ par bharosā rakhne kā
kyā fāidā? 25shāyad tum samajhte ho
ki maiṅ rab kī marzī ke baġhair hī is
jagah par hamlā karne āyā hūṅ tāki
sab kuchh barbād karūṅ. lekin aisā
hargiz nahīṅ hai! rab ne ḳhud mujhe
kahā ki is mulk par dhāwā bol kar ise
tabāh kar de."
26yih sun kar iliyāqīm bin
ḳhilqiyāh, shibnāh aur yūāḳh ne
rabshāqī kī taqrīr meṅ daḳhl de kar
kahā, "barāh-e-karm arāmī zabān
meṅ apne ḳhādimoṅ ke sāth guftgū
kījie, kyūṅki ham yih achchhī tarah
bol lete haiṅ. ibrānī zabān istemāl na
kareṅ, warnā shahr kī fasīl par khaṛe
log āp kī bāteṅ sun leṅge." 27lekin
rabshāqī ne jawāb diyā, "kyā tum
samajhte ho ki mere mālik ne yih
paiġhām sirf tumheṅ aur tumhāre
mālik ko bhejā hai? hargiz nahīṅ!
wuh chāhte haiṅ ki tamām log yih
bāteṅ sun leṅ. kyūṅki wuh bhī
tumhārī tarah apnā fuzlā khāne aur
apnā peshāb pīne par majbūr ho
jāeṅge."
28phir wuh fasīl kī taraf muṛ
kar buland āwāz se ibrānī zabān
meṅ awām se muḳhātib huā, "suno,
shahanshāh, asūr ke bādshāh ke
farmān par dhyān do! 29bādshāh
farmāte haiṅ ki hizqiyāh tumheṅ
dhokā na de. wuh tumheṅ mere
hāth se bachā nahīṅ saktā. 30beshak
wuh tumheṅ tasallī dilāne kī koshish
karke kahtā hai, 'rab hameṅ zarūr
chhuṭkārā degā, yih shahr kabhī bhī
asūrī bādshāh ke qabze meṅ nahīṅ
āegā.' lekin is qism kī bātoṅ se tasallī
pā kar rab par bharosā mat karnā.
31hizqiyāh kī bāteṅ na māno balki
asūr ke bādshāh kī. kyūṅki wuh
farmāte haiṅ, mere sāth sulah karo
aur shahr se nikal kar mere pās ā
jāo. phir tum meṅ se har ek angūr
kī apnī bel aur anjīr ke apne daraḳht
kā phal khāegā aur apne hauz kā pānī
piegā. 32phir kuchh der ke bād maiṅ
tumheṅ ek aise mulk meṅ le jāūṅgā jo
tumhāre apne mulk kī mānind hogā.
us meṅ bhī anāj, naī mai, roṭī aur
angūr ke bāġh, zaitūn ke daraḳht
aur shahd hai. ġharz, maut kī rāh
iḳhtiyār na karnā balki zindagī kī
rāh. hizqiyāh kī mat sunanā. jab

wuh kahtā hai, ‘rab hameṅ bachāegā’
to wuh tumheṅ dhokā de rahā hai.
33kyā dīgar aqwām ke dewatā apne
mulkoṅ ko shāh-e-asūr se bachāne
ke qābil rahe haiṅ? 34hamāt aur
arfād ke dewatā kahāṅ rah gae haiṅ?
sifarwāim, henā aur iwwā ke dewatā
kyā kar sake? aur kyā kisī dewatā ne
sāmariyya ko merī girift se bachāyā?
35nahīṅ, koī bhī dewatā apnā mulk
mujh se bachā na sakā. to phir
rab yarūshalam ko kis tarah mujh se
bachāegā?”

36fasīl par khaṛe log ḳhāmosh
rahe. unhoṅ ne koī jawāb na diyā,
kyūṅki bādshāh ne hukm diyā thā
ki jawāb meṅ ek lafz bhī na kaheṅ.
37phir mahal kā inchārj iliyāqīm bin
ḳhilqiyāh, mīrmunshī shibnāh aur
mushīr-e-ḳhās yūāḳh bin āsaf ranjish
ke māre apne libās phāṛ kar hizqiyāh
ke pās wāpas gae. darbār meṅ
pahuṅch kar unhoṅ ne bādshāh ko
sab kuchh kah sunāyā jo rabshāqī ne
unheṅ kahā thā.

rab hizqiyāh ko tasallī detā hai

19 yih bāteṅ sun kar hizqiyāh
ne apne kapṛe phāṛe aur
ṭāṭ kā mātamī libās pahan kar rab
ke ghar meṅ gayā. 2sāth sāth
us ne mahal ke inchārj iliyāqīm,
mīrmunshī shibnāh aur imāmoṅ ke
buzurgoṅ ko āmūs ke beṭe yasāyāh
nabī ke pās bhejā. sab ṭāṭ ke
mātamī libās pahne hue the. 3nabī ke
pās pahuṅch kar unhoṅ ne hizqiyāh
kā paiġhām sunāyā, “āj ham baṛī
musībat meṅ haiṅ. sazā ke is din
asūriyoṅ ne hamārī saḳht be’izzatī
kī hai. hamārā hāl dard-e-zah meṅ
mubtalā us aurat kā sā hai jis ke peṭ
se bachchā nikalne ko hai, lekin jo is
lie nahīṅ nikal saktā ki māṅ kī tāqat
jātī rahī hai. 4lekin shāyad rab āp
ke ḳhudā ne rabshāqī kī wuh tamām
bāteṅ sunī hoṅ jo us ke āqā asūr ke
bādshāh ne zindā ḳhudā kī tauhīn
meṅ bhejī haiṅ. ho saktā hai rab āp
kā ḳhudā us kī bāteṅ sun kar use sazā
de. barāh-e-karm hamāre lie jo ab tak
bache hue haiṅ duā kareṅ.”

5jab hizqiyāh ke afsaroṅ ne
yasāyāh ko bādshāh kā paiġhām
pahuṅchāyā 6to nabī ne jawāb diyā,
“apne āqā ko batā denā ki rab farmātā
hai, ‘un dhamkiyoṅ se ḳhauf mat khā
jo asūrī bādshāh ke mulāzimoṅ ne
merī ihānat karke dī haiṅ. 7dekh,
maiṅ us kā irādā badal dūṅgā. wuh
afwāh sun kar itnā muztarib ho jāegā
ki apne hī mulk wāpas chalā jāegā.
wahāṅ maiṅ use talwār se marwā
dūṅgā’.”

sanherib kī dhamkiyāṅ aur hizqiyāh kī duā

8rabshāqī yarūshalam ko chhoṛ kar
asūr ke bādshāh ke pās wāpas chalā

gayā jo us waqt lakīs se rawānā ho
kar libnā par chaṛhāī kar rahā thā.
9phir sanherib ko ittilā milī,
"ethūpiyā kā bādshāh tirhāqā āp
se laṛne ā rahā hai." tab us ne
apne qāsidoṅ ko dubārā yarūshalam
bhej diyā tāki hizqiyāh ko paiġhām
pahuṅchāeṅ, 10"jis dewatā par tum
bharosā rakhte ho us se fareb na khāo
jab wuh kahtā hai ki yarūshalam
kabhī asūrī bādshāh ke qabze meṅ
nahīṅ āegā. 11tum to sun chuke ho
ki asūr ke bādshāhoṅ ne jahāṅ bhī
gae kyā kuchh kiyā hai. har mulk ko
unhoṅ ne mukammal taur par tabāh
kar diyā hai. to phir tum kis tarah
bach jāoge? 12kyā jauzān, hārān aur
rasaf ke dewatā un kī hifāzat kar
pāe? kyā mulk-e-adan meṅ tilassār
ke bāshinde bach sake? nahīṅ, koī
bhī dewatā un kī madad na kar sakā
jab mere bāpdādā ne unheṅ tabāh
kiyā. 13dhyān do, ab hamāt, arfād,
sifarwāim shahr, henā aur iwwā ke
bādshāh kahāṅ haiṅ?"
14ḳhat milne par hizqiyāh ne use
paṛh liyā aur phir rab ke ghar ke
sahan meṅ gayā. ḳhat ko rab ke
sāmne bichhā kar 15us ne rab se duā
kī,
"ai rab isrāīl ke ḳhudā jo karūbī
farishtoṅ ke darmiyān taḳhtnashīn
hai, tū akelā hī duniyā ke tamām
mamālik kā ḳhudā hai. tū hī ne
āsmān-o-zamīn ko ḳhalaq kiyā hai.
16ai rab, merī sun! apnī āṅkheṅ khol
kar deḳh! sanherib kī un bātoṅ par
dhyān de jo us ne is maqsad se ham
tak pahuṅchāī haiṅ ki zindā ḳhudā
kī ihānat kare. 17ai rab, yih bāt sach
hai ki asūrī bādshāhoṅ ne in qaumoṅ
ko un ke mulkoṅ samet tabāh kar
diyā hai. 18wuh to un ke butoṅ
ko āg meṅ phaiṅk kar bhasm kar
sakte the, kyūṅki wuh zindā nahīṅ
balki sirf insān ke hāthoṅ se bane
hue lakaṛī aur patthar ke but the.
19ai rab hamāre ḳhudā, ab maiṅ tujh
se iltimās kartā hūṅ ki hameṅ asūrī
bādshāh ke hāth se bachā tāki duniyā
ke tamām mamālik jān leṅ ki tū ai
rab, wāhid ḳhudā hai."

asūrī kī lān-tān par allāh kā jawāb

20phir yasāyāh bin āmūs ne
hizqiyāh ko paiġhām bhejā, "rab
isrāīl kā ḳhudā farmātā hai ki maiṅ
ne asūrī bādshāh sanherib ke bāre
meṅ terī duā sunī hai. 21ab rab kā us
ke ḳhilāf farmān sun,
kuṅwārī siyyūn beṭī tujhe haqīr
jāntī hai, hāṅ yarūshalam beṭī apnā
sar hilā hilā kar hiqāratāmez nazar se
tere pīchhe deḳhtī hai. 22kyā tū nahīṅ
jāntā ki kis ko gāliyāṅ dīṅ aur kis kī
ihānat kī hai? kyā tujhe nahīṅ mālūm
ki tū ne kis ke ḳhilāf āwāz buland kī
hai? jis kī taraf tū ġhurūr kī nazar se
dekh rahā hai wuh isrāīl kā quddūs
hai!

[23]apne qāsidoṅ ke zarī'e tū ne rab
kī ihānat kī hai. tū ḍīṅgeṅ mār
kar kahtā hai, 'maiṅ apne beshumār
rathoṅ se pahāṛoṅ kī choṭiyoṅ aur
lubnān kī intihā tak chaṛh gayā hūṅ.
maiṅ deodār ke baṛe baṛe aur jūnīpar
ke behtarīn daraḳhtoṅ ko kāṭ kar
lubnān ke dūrtarīn konoṅ tak, us ke
sab se ghane jangal tak pahuṅch gayā
hūṅ. [24]maiṅ ne ġhairmulkoṅ meṅ
kueṅ khudwā kar un kā pānī pī liyā
hai. mere talwoṅ tale misr kī tamām
nadiyāṅ ḳhushk ho gaīṅ.'

[25]ai asūrī bādshāh, kyā tū ne nahīṅ
sunā ki baṛī der se maiṅ ne yih sab
kuchh muqarrar kiyā? qadīm zamāne
meṅ hī maiṅ ne is kā mansūbā bāndh
liyā, aur ab maiṅ ise wujūd meṅ lāyā.
merī marzī thī ki tū qilāband shahroṅ
ko ḳhāk meṅ milā kar patthar ke
ḍheroṅ meṅ badal de. [26]isī lie un
ke bāshindoṅ kī tāqat jātī rahī, wuh
ghabrāe aur sharmindā hue. wuh
ghās kī tarah kamzor the, chhat par
ugne wālī us hariyālī kī mānind jo
thoṛī der ke lie phaltī phūltī to hai,
lekin lū chalte waqt ek dam murjhā
jātī hai. [27]maiṅ to tujh se ḳhūb
wāqif hūṅ. mujhe mālūm hai ki tū
kahāṅ ṭhahrā huā hai, aur terā ānā
jānā mujh se poshīdā nahīṅ rahtā.
mujhe patā hai ki tū mere ḳhilāf kitne
taish meṅ ā gayā hai. [28]terā taish
aur ġhurūr dekh kar maiṅ terī nāk
meṅ nakel aur tere muṅh meṅ lagām
ḍāl kar tujhe us rāste par se wāpas
ghasīṭ le jāūṅgā jis par se tū yahāṅ ā
pahuṅchā hai.

[29]ai hizqiyāh, maiṅ is nishān se
tujhe tasallī dilāūṅgā ki is sāl aur
āne wāle sāl tum wuh kuchh khāoge
jo khetoṅ meṅ ḳhud-ba-ḳhud ugegā.
lekin tīsre sāl tum bīj bo kar fasleṅ
kāṭoge aur angūr ke bāġh lagā kar
un kā phal khāoge. [30]yahūdāh ke
bache hue bāshinde ek bār phir jaṛ
pakaṛ kar phal lāeṅge. [31]kyūṅki
yarūshalam se qaum kā baqiyā nikal
āegā, aur koh-e-siyyūn kā bachā-
khuchā hissā dubārā mulk meṅ phail
jāegā. rabb-ul-afwāj kī ġhairat yih
kuchh saranjām degī.

[32]jahāṅ tak asūrī bādshāh kā tālluq
hai rab farmātā hai ki wuh is shahr
meṅ dāḳhil nahīṅ hogā. wuh ek tīr
tak us meṅ nahīṅ chalāegā. na wuh
ḍhāl le kar us par hamlā karegā, na
shahr kī fasīl ke sāth miṭṭī kā ḍher
lagāegā. [33]jis rāste se bādshāh yahāṅ
āyā usī rāste par se wuh apne mulk
wāpas chalā jāegā. is shahr meṅ
wuh ghusne nahīṅ pāegā. yih rab kā
farmān hai. [34]kyūṅki maiṅ apnī aur
apne ḳhādim dāūd kī ḳhātir is shahr
kā difā karke ise bachāūṅgā."

[35]usī rāt rab kā farishtā nikal āyā
aur asūrī lashkargāh meṅ se guzar
kar 1,85,000 faujiyoṅ ko mār ḍālā. jab
log subhsawere uṭhe to chāroṅ taraf
lāsheṅ hī lāsheṅ nazar āīṅ.

36yih dekh kar sanherib apne
ḳhaime ukhāṛ kar apne mulk wāpas
chalā gayā. nīnwā shahr pahuṅch kar
wuh wahāṅ ṭhahar gayā. 37ek din jab
wuh apne dewatā nisrūk ke mandir
meṅ pūjā kar rahā thā to us ke beṭoṅ
adrammalik aur sharāzar ne use
talwār se qatl kar diyā aur farār ho
kar mulk-e-arārāt meṅ panāh lī. phir
us kā beṭā asarhaddon taḳhtnashīn
huā.

allāh hizqiyāh ko shifā detā hai

20 un dinoṅ meṅ hizqiyāh
itnā bīmār huā ki marne kī
naubat ā pahuṅchī. āmūs kā beṭā
yasāyāh nabī us se milne āyā aur
kahā, "rab farmātā hai ki apne ghar
kā band-o-bast kar le, kyūṅki tujhe
marnā hai. tū is bīmārī se shifā nahīṅ
pāegā."
2yih sun kar hizqiyāh ne apnā
muṅh dīwār kī taraf pher kar duā kī,
3"ai rab, yād kar ki maiṅ wafādārī aur
ḳhulūsdilī se tere sāmne chaltā rahā
hūṅ, ki maiṅ wuh kuchh kartā āyā
hūṅ jo tujhe pasand hai." phir wuh
phūṭ phūṭ kar rone lagā.
4itne meṅ yasāyāh chalā gayā
thā. lekin wuh abhī andarūnī sahan
se niklā nahīṅ thā ki use rab kā
kalām milā, 5"merī qaum ke rāhnumā
hizqiyāh ke pās wāpas jā kar use batā
denā ki rab tere bāp dāūd kā ḳhudā
farmātā hai, 'maiṅ ne terī duā sun lī
aur tere āṅsū dekhe haiṅ. maiṅ tujhe
shifā dūṅgā. parsoṅ tū dubārā rab ke
ghar meṅ jāegā. 6maiṅ terī zindagī
meṅ 15 sāl kā izāfā karūṅga. sāth sāth
maiṅ tujhe aur is shahr ko asūr ke
bādshāh se bachā lūṅgā. maiṅ apnī
aur apne ḳhādim dāūd kī ḳhātir shahr
kā difā karūṅga'."
7phir yasāyāh ne hukm diyā, "anjīr
kī ṭikkī lā kar bādshāh ke nāsūr
par bāndh do!" jab aisā kiyā gayā
to hizqiyāh ko shifā milī. 8pahle
hizqiyāh ne yasāyāh se pūchhā thā,
"rab mujhe kaun sā nishān degā jis
se mujhe yaqīn āe ki wuh mujhe
shifā degā aur ki maiṅ parsoṅ dubārā
rab ke ghar kī ibādat meṅ sharīk
hūṅgā?" 9yasāyāh ne jawāb diyā,
"rab dhūpgharī kā sāyā das darje āge
karegā yā das darje pīchhe. is se
āp jān leṅge ki wuh apnā wādā pūrā
karegā. āp kyā chāhte haiṅ, kyā
sāyā das darje āge chale yā das darje
pīchhe?" 10hizqiyāh ne jawāb diyā,
"yih karwānā ki sāyā das darje āge
chale āsān kām hai. nahīṅ, wuh das
darje pīchhe jāe."
11tab yasāyāh nabī ne rab se duā
kī, aur rab ne āḳhaz kī banāī huī
dhūpgharī kā sāyā das darje pīchhe
kar diyā.

hizqiyāh se sangīn ġhaltī hotī hai

12thoṛī der ke bād bābal ke bādshāh
marūdak-baladān bin baladān ne

hizqiyāh kī bīmārī kī ḳhabar sun kar
wafd ke hāth ḳhat aur tohfe bheje.
13hizqiyāh ne wafd kā istiqbāl karke
use wuh tamām ḳhazāne dikhāe jo
zaḳhīrāḳhāne meṅ mahfūz rakhe
gae the yānī tamām sonā-chāṅdī,
balsān kā tel aur bāqī qīmtī tel. us ne
aslihāḳhānā aur bāqī sab kuchh bhī
dikhāyā jo us ke ḳhazānoṅ meṅ thā.
pūre mahal aur pūre mulk meṅ koī
ḳhās chīz na rahī jo us ne unheṅ na
dikhāī. 14tab yasāyāh nabī hizqiyāh
bādshāh ke pās āyā aur pūchhā, "in
ādmiyoṅ ne kyā kahā? kahāṅ se
āe haiṅ?" hizqiyāh ne jawāb diyā,
"dūrdarāz mulk bābal se āe haiṅ."
15yasāyāh bolā, "unhoṅ ne mahal
meṅ kyā kuchh dekhā?" hizqiyāh
ne kahā, "unhoṅ ne mahal meṅ sab
kuchh dekh liyā hai. mere ḳhazānoṅ
meṅ koī chīz na rahī jo maiṅ ne
unheṅ nahīṅ dikhāī."
16tab yasāyāh ne kahā, "rab kā
farmān suneṅ! 17ek din āne wālā hai
ki tere mahal kā tamām māl chhīn
liyā jāegā. jitne bhī ḳhazāne tū aur
tere bāpdādā ne āj tak jamā kie haiṅ
un sab ko dushman bābal le jāegā.
rab farmātā hai ki ek bhī chīz pīchhe
nahīṅ rahegī. 18tere beṭoṅ meṅ se bhī
bāz chhīn lie jāeṅge, aise jo ab tak
paidā nahīṅ hue. tab wuh ḳhwājāsarā
ban kar shāh-e-bābal ke mahal meṅ
ḳhidmat kareṅge."
19hizqiyāh bolā, "rab kā jo paiġhām
āp ne mujhe diyā hai wuh ṭhīk hai."
kyūṅki us ne sochā, "baṛī bāt yih hai
ki mere jīte jī amn-o-amān hogā."

hizqiyāh kī maut

20bāqī jo kuchh hizqiyāh kī
hukūmat ke daurān huā aur jo
kāmyābiyāṅ use hāsil huīṅ wuh
'shāhān-e-yahūdāh kī tārīḳh' kī kitāb
meṅ darj haiṅ. wahāṅ yih bhī bayān
kiyā gayā hai ki us ne kis tarah tālāb
banwā kar wuh surang khudwāī jis
ke zarī'e chashme kā pānī shahr tak
pahuṅchtā hai. 21jab hizqiyāh mar
kar apne bāpdādā se jā milā to us kā
beṭā manassī taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh manassī

21 manassī 12 sāl kī umr
meṅ bādshāh banā, aur
yarūshalam meṅ us kī hukūmat kā
daurāniyā 55 sāl thā. us kī māṅ
hifsībāh thī. 2manassī kā chāl-
chalan rab ko nāpasand thā. us ne
un qaumoṅ ke qābil-e-ghin rasm-o-
riwāj apnā lie jinheṅ rab ne isrāīliyoṅ
ke āge se nikāl diyā thā. 3ūṅchī
jaghoṅ ke jin mandiroṅ ko us ke
bāp hizqiyāh ne ḍhā diyā thā unheṅ
us ne nae sire se tāmīr kiyā. us ne
bāl dewatā kī qurbāngāheṅ banwāīṅ
aur yasīrat dewī kā khambā khaṛā
kiyā, bilkul usī tarah jis tarah isrāīl ke
bādshāh aḳhiyab ne kiyā thā. in ke

ilāwā wuh sūraj, chāṅd balki āsmān
ke pūre lashkar ko sijdā karke un kī
ḳhidmat kartā thā. 4us ne rab ke ghar
meṅ bhī apnī qurbāngāheṅ khaṛī kīṅ,
hālāṅki rab ne is maqām ke bāre
meṅ farmāyā thā, "maiṅ yarūshalam
meṅ apnā nām qāim karūṅga." 5lekin
manassī ne parwā na kī balki rab ke
ghar ke donoṅ sahnoṅ meṅ āsmān
ke pūre lashkar ke lie qurbāngāheṅ
banwāīṅ. 6yahāṅ tak ki us ne apne
beṭe ko bhī qurbān karke jalā diyā.
jādūgarī aur ġhaibdānī karne ke
ilāwā wuh murdoṅ kī rūhoṅ se rābitā
karne wāloṅ aur rammāloṅ se bhī
mashwarā kartā thā.

ġharz us ne bahut kuchh kiyā jo rab
ko nāpasand thā aur use taish dilāyā.
7yasīrat dewī kā khambā banwā kar
us ne use rab ke ghar meṅ khaṛā kiyā,
hālāṅki rab ne dāūd aur us ke beṭe
sulaimān se kahā thā, "is ghar aur
is shahr yarūshalam meṅ jo maiṅ ne
tamām isrāīlī qabīloṅ meṅ se chun
liyā hai maiṅ apnā nām abad tak
qāim rakhūṅgā. 8agar isrāīlī ehtiyāt
se mere un tamām ahkām kī pairawī
kareṅ jo mūsā ne sharīat meṅ unheṅ
die to maiṅ kabhī nahīṅ hone dūṅgā
ki isrāīliyoṅ ko us mulk se jilāwatan
kar diyā jāe jo maiṅ ne un ke bāpdādā
ko atā kiyā thā." 9lekin log rab ke tābe
na rahe, aur manassī ne unheṅ aise
ġhalat kām karne par uksāyā jo un
qaumoṅ se bhī sarzad nahīṅ hue the
jinheṅ rab ne mulk meṅ dāḳhil hote
waqt un ke āge se tabāh kar diyā thā.

10āḳhirkār rab ne apne ḳhādimoṅ
yānī nabiyoṅ kī mārifat elān kiyā,
11"yahūdāh ke bādshāh manassī se
qābil-e-ghin gunāh sarzad hue haiṅ.
us kī harkateṅ mulk meṅ isrāīl se
pahle rahne wāle amoriyoṅ kī nisbat
kahīṅ zyādā sharīr haiṅ. apne butoṅ
se us ne yahūdāh ke bāshindoṅ
ko gunāh karne par uksāyā hai.
12chunāṅche rab isrāīl kā ḳhudā
farmātā hai, 'maiṅ yarūshalam aur
yahūdāh par aisī āfat nāzil karūṅga ki
jise bhī is kī ḳhabar milegī us ke kān
bajne lageṅge. 13maiṅ yarūshalam ko
usī nāp se nāpūṅgā jis se sāmariyya
ko nāp chukā hūṅ. maiṅ use us
tarāzū meṅ rakh kar tolūṅgā jis
meṅ aḳhiyab kā gharānā tol chukā
hūṅ. jis tarah bartan safāī karte
waqt poṅchh kar ulṭe rakhe jāte
haiṅ usī tarah maiṅ yarūshalam kā
safāyā kar dūṅgā. 14us waqt maiṅ
apnī mīrās kā bachā-khuchā hissā bhī
tark kar dūṅgā. maiṅ unheṅ un ke
dushmanoṅ ke hawāle kar dūṅgā jo
un kī lūṭ-mār kareṅge. 15aur wajah
yihī hogī ki un se aisī harkateṅ sarzad
huī haiṅ jo mujhe nāpasand haiṅ. us
din se le kar jab un ke bāpdādā misr se
nikal āe āj tak wuh mujhe taish dilāte
rahe haiṅ'."

16lekin manassī ne na sirf yahūdāh
ke bāshindoṅ ko butparastī aur aise

kām karne par uksāyā jo rab ko nāpasand the balki us ne beshumār bequsūr logoṅ ko qatl bhī kiyā. un ke ḳhūn se yarūshalam ek sire se dūsre sire tak bhar gayā.

17bāqī jo kuchh manassī kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘shāhān-e-yahūdāh kī tārīḳh’ kī kitāb meṅ darj hai. us meṅ us ke gunāhoṅ kā zikr bhī kiyā gayā hai. 18jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use us ke mahal ke bāġh meṅ dafnāyā gayā jo uzzā kā bāġh kahlātā hai. phir us kā beṭā amūn taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh amūn

19amūn 22 sāl kī umr meṅ bādshāh banā aur do sāl tak yarūshalam meṅ hukūmat kartā rahā. us kī māṅ masullimat bint harūs yutbā kī rahne wālī thī. 20apne bāp manassī kī tarah amūn aisā ġhalat kām kartā rahā jo rab ko nāpasand thā. 21wuh har tarah se apne bāp ke bure namūne par chal kar un butoṅ kī ḳhidmat aur pūjā kartā rahā jin kī pūjā us kā bāp kartā āyā thā. 22rab apne bāpdādā ke ḳhudā ko us ne tark kiyā, aur wuh us kī rāhoṅ par nahīṅ chaltā thā.

23ek din amūn ke kuchh afsaroṅ ne us ke ḳhilāf sāzish karke use mahal meṅ qatl kar diyā. 24lekin ummat ne tamām sāzish karne wāloṅ ko mār ḍālā aur amūn ke beṭe yūsiyāh ko bādshāh banā diyā.

25bāqī jo kuchh amūn kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘shāhān-e-yahūdāh kī tārīḳh’ kī kitāb meṅ bayān kiyā gayā hai. 26use uzzā ke bāġh meṅ us kī apnī qabr meṅ dafn kiyā gayā. phir us kā beṭā yūsiyāh taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh yūsiyāh

22 yūsiyāh 8 sāl kī umr meṅ bādshāh banā, aur yarūshalam meṅ rah kar us kī hukūmat kā daurāniyā 31 sāl thā. us kī māṅ yadīdā bint adāyāh busqat kī rahne wālī thī. 2yūsiyāh wuh kuchh kartā rahā jo rab ko pasand thā. wuh har bāt meṅ apne bāp dāūd ke achchhe namūne par chaltā rahā aur us se na dāīṅ, na bāīṅ taraf haṭā.

3apnī hukūmat ke 18weṅ sāl meṅ yūsiyāh bādshāh ne apne mīrmunshī sāfan bin asaliyāh bin masullām ko rab ke ghar ke pās bhej kar kahā, 4“imām-e-āzam ḳhilqiyāh ke pās jā kar use batā denā ki un tamām paisoṅ ko gin leṅ jo darbānoṅ ne logoṅ se jamā kie haiṅ. 5-6phir paise un ṭhekedāroṅ ko de deṅ jo rab ke ghar kī marammat karwā rahe haiṅ tāki wuh kārīgaroṅ, tāmīr karne wāloṅ aur rājoṅ kī ujrat adā kar sakeṅ. in paisoṅ se wuh darāṛoṅ ko ṭhīk karne ke lie darkār lakaṛī aur tarāshe hue

patthar bhī ḳharīdeṅ. 7ṭhekedāroṅ
ko aḳhrājāt kā hisāb-kitāb dene kī
zarūrat nahīṅ hai, kyūṅki wuh qābil-
e-etimād haiṅ."

**rab ke ghar se sharīat kī
kitāb mil jātī hai**

8jab mīrmunshī sāfan ḳhilqiyāh ke
pās pahuṅchā to imām-e-āzam ne use
ek kitāb dikhā kar kahā, "mujhe rab
ke ghar meṅ sharīat kī kitāb milī hai."
us ne use sāfan ko de diyā jis ne
use paṛh liyā. 9tab sāfan bādshāh
ke pās gayā aur use ittilā dī, "ham
ne rab ke ghar meṅ jamāshudā paise
marammat par muqarrar ṭhekedāroṅ
aur bāqī kām karne wāloṅ ko de
die haiṅ." 10phir sāfan ne bādshāh
ko batāyā, "ḳhilqiyāh ne mujhe ek
kitāb dī hai." kitāb ko khol kar
wuh bādshāh kī maujūdagī meṅ us kī
tilāwat karne lagā.

11kitāb kī bāteṅ sun kar bādshāh ne
ranjīdā ho kar apne kapṛe phāṛ lie.
12us ne ḳhilqiyāh imām, aḳhīqām bin
sāfan, akbor bin mīkāyāh, mīrmunshī
sāfan aur apne ḳhās ḳhādim asāyāh
ko bulā kar unheṅ hukm diyā, 13"jā
kar merī aur qaum balki tamām
yahūdāh kī ḳhātir rab se is kitāb
meṅ darj bātoṅ ke bāre meṅ daryāft
kareṅ. rab kā jo ġhazab ham par nāzil
hone wālā hai wuh nihāyat saḳht hai,
kyūṅki hamāre bāpdādā na kitāb ke
farmānoṅ ke tābe rahe, na un hidāyāt
ke mutābiq zindagī guzārī hai jo us
meṅ hamāre lie darj kī gaī haiṅ."

14chunāṅche ḳhilqiyāh imām,
aḳhīqām, akbor, sāfan aur asāyāh
ḳhuldā nabiyā ko milne gae. ḳhuldā
kā shauhar sallūm bin tiqwā bin
ḳharḳhas rab ke ghar ke kapṛe
saṅbhāltā thā. wuh yarūshalam ke
nae ilāqe meṅ rahte the. 15-16ḳhuldā
ne unheṅ jawāb diyā,

"rab isrāīl kā ḳhudā farmātā hai
ki jis ādmī ne tumheṅ bhejā hai use
batā denā, 'rab farmātā hai ki maiṅ
is shahr aur us ke bāshindoṅ par āfat
nāzil karūṅga. wuh tamām bāteṅ
pūrī ho jāeṅgī jo yahūdāh ke bādshāh
ne kitāb meṅ paṛhī haiṅ. 17kyūṅki
merī qaum ne mujhe tark karke dīgar
mābūdoṅ ko qurbāniyāṅ pesh kī haiṅ
aur apne hāthoṅ se but banā kar
mujhe taish dilāyā hai. merā ġhazab
is maqām par nāzil ho jāegā aur kabhī
ḳhatm nahīṅ hogā.'

18lekin yahūdāh ke bādshāh ke pās
jāeṅ jis ne āp ko rab se daryāft karne
ke lie bhejā hai aur use batā deṅ ki
rab isrāīl kā ḳhudā farmātā hai, 'merī
bāteṅ sun kar 19terā dil narm ho gayā
hai. jab tujhe patā chalā ki maiṅ ne is
maqām aur is ke bāshindoṅ ke bāre
meṅ farmāyā hai ki wuh lānatī aur
tabāh ho jāeṅge to tū ne apne āp ko
rab ke sāmne past kar diyā. tū ne
ranjīdā ho kar apne kapṛe phāṛ lie aur
mere huzūr phūṭ phūṭ kar royā. rab

farmātā hai ki yih dekh kar maiṅ ne
terī sunī hai. [20]jab tū mere kahne par
mar kar apne bāpdādā se jā milegā to
salāmatī se dafn hogā. jo āfat maiṅ
shahr par nāzil karūṅga wuh tū ḳhud
nahīṅ dekhegā'."

afsar bādshāh ke pās wāpas gae aur
use ḳhuldā kā jawāb sunā diyā.

yūsiyāh rab se ahd bāndhtā hai

23 tab bādshāh yahūdāh aur
yarūshalam ke tamām
buzurgoṅ ko bulā kar [2]rab ke ghar
meṅ gayā. sab log chhoṭe se le kar
baṛe tak us ke sāth gae yānī yahūdāh
ke ādmī, yarūshalam ke bāshinde,
imām aur nabī. wahāṅ pahuṅch kar
jamā'at ke sāmne ahd kī us pūrī kitāb
kī tilāwat kī gaī jo rab ke ghar meṅ
milī thī.

[3]phir bādshāh ne satūn ke pās
khaṛe ho kar rab ke huzūr ahd bāndhā
aur wādā kiyā, "ham rab kī pairawī
kareṅge, ham pūre dil-o-jān se us
ke ahkām aur hidāyāt pūrī karke is
kitāb meṅ darj ahd kī bāteṅ qāim
rakheṅge." pūrī qaum ahd meṅ
sharīk huī.

yūsiyāh butparastī ko ḳhatm kartā hai

[4]ab bādshāh ne imām-e-āzam
ḳhilqiyāh, dūsre darje par muqarrar
imāmoṅ aur darbānoṅ ko hukm diyā,
"rab ke ghar meṅ se wuh tamām
chīzeṅ nikāl deṅ jo bāl dewatā,
yasīrat dewī aur āsmān ke pūre
lashkar kī pūjā ke lie istemāl huī
haiṅ." phir us ne yih sārā sāmān
yarūshalam ke bāhar wādī-e-qidron
ke khule maidān meṅ jalā diyā aur
us kī rākh uṭhā kar bait-el le gayā.
[5]us ne un butparast pujāriyoṅ ko
bhī haṭā diyā jinheṅ yahūdāh ke
bādshāhoṅ ne yahūdāh ke shahroṅ
aur yarūshalam ke gird-o-nawāh
ke mandiroṅ meṅ qurbāniyāṅ pesh
karne ke lie muqarrar kiyā thā. yih
pujārī na sirf bāl dewatā ko apne
nazarāne pesh karte the balki sūraj,
chāṅd, jhurmaṭoṅ aur āsmān ke pūre
lashkar ko bhī. [6]yasīrat dewī kā
khambā yūsiyāh ne rab ke ghar se
nikāl kar shahr ke bāhar wādī-e-
qidron meṅ jalā diyā. phir us ne use
pīs kar us kī rākh ġharīb logoṅ kī
qabroṅ par bikher dī. [7]rab ke ghar
ke pās aise makān the jo jismfarosh
mardoṅ aur auratoṅ ke lie banāe gae
the. un meṅ aurateṅ yasīrat dewī ke
lie kapṛe bhī buntī thīṅ. ab bādshāh
ne un ko bhī girā diyā.

[8]phir yūsiyāh tamām imāmoṅ
ko yarūshalam wāpas lāyā. sāth
sāth us ne yahūdāh ke shimāl meṅ
jibā se le kar junūb meṅ bair-sabā
tak ūṅchī jaghoṅ ke un tamām
mandiroṅ kī behurmatī kī jahāṅ
imām pahle qurbāniyāṅ pesh karte
the. yarūshalam ke us darwāze ke
pās bhī do mandir the jo shahr ke

sardār yashūa ke nām se mashhūr
thā. in ko bhī yūsiyāh ne ḍhā diyā.
(shahr meṅ dāḳhil hote waqt yih
mandir bāīṅ taraf nazar āte the.)
9jin imāmoṅ ne ūṅchī jaghoṅ par
ḳhidmat kī thī unheṅ yarūshalam
meṅ rab ke huzūr qurbāniyāṅ pesh
karne kī ijāzat nahīṅ thī. lekin wuh
bāqī imāmoṅ kī tarah beḳhamīrī roṭī
ke lie maḳhsūs roṭī khā sakte the.
10bin-hinnūm kī wādī kī qurbāngāh
banām tūfat ko bhī bādshāh ne ḍhā
diyā tāki āindā koī bhī apne beṭe
yā beṭī ko jalā kar malik dewatā ko
qurbān na kar sake. 11ghoṛe ke jo
mujassame yahūdāh ke bādshāhoṅ
ne sūraj dewatā kī tāzīm meṅ khaṛe
kie the unheṅ bhī yūsiyāh ne girā
diyā aur un ke rathoṅ ko jalā diyā.
yih ghoṛe rab ke ghar ke sahan meṅ
darwāze ke sāth khaṛe the, wahāṅ
jahāṅ darbārī afsar banām nātan-
malik kā kamrā thā. 12āḳhaz bādshāh
ne apnī chhat par ek kamrā banāyā
thā jis kī chhat par bhī muḳhtalif
bādshāhoṅ kī banī huī qurbāngāheṅ
thīṅ. ab yūsiyāh ne in ko bhī ḍhā
diyā aur un do qurbāngāhoṅ ko bhī jo
manassī ne rab ke ghar ke do sahnoṅ
meṅ khaṛī kī thīṅ. in ko ṭukṛe ṭukṛe
karke us ne malbā wādī-e-qidron
meṅ phaiṅk diyā. 13nīz, bādshāh ne
yarūshalam ke mashriq meṅ ūṅchī
jaghoṅ ke mandiroṅ kī behurmatī kī.
yih mandir halākat ke pahāṛ ke junūb
meṅ the, aur sulaimān bādshāh ne
unheṅ tāmīr kiyā thā. us ne unheṅ
saidā kī sharmnāk dewī astārāt, moāb
ke makrūh dewatā kamos aur ammon
ke qābil-e-ghin dewatā milkūm ke lie
banāyā thā. 14yūsiyāh ne dewatāoṅ
ke lie maḳhsūs kie gae satūnoṅ ko
ṭukṛe ṭukṛe karke yasīrat dewī ke
khambe kaṭwā die aur maqāmāt par
insānī haḍḍiyāṅ bikher kar un kī
behurmatī kī.

yūsiyāh bait-el aur sāmariyya ke mandiroṅ ko girā detā hai

15-16bait-el meṅ ab tak ūṅchī jagah
par wuh mandir aur qurbāngāh paṛī
thī jo yarubiām bin nabāt ne tāmīr kī
thī. yarubiām hī ne isrāīl ko gunāh
karne par uksāyā thā. jab yūsiyāh
ne dekhā ki jis pahāṛ par qurbāngāh
hai us kī ḍhalānoṅ par bahut sī
qabreṅ haiṅ to us ne hukm diyā ki
un kī haḍḍiyāṅ nikāl kar qurbāngāh
par jalā dī jāeṅ. yūṅ qurbāngāh
kī behurmatī bilkul usī tarah huī jis
tarah rab ne mard-e-ḳhudā kī mārifat
farmāyā thā. is ke bād yūsiyāh ne
mandir aur qurbāngāh ko girā diyā.
us ne yasīrat dewī kā mujassamā kūṭ
kūṭ kar āḳhir meṅ sab kuchh jalā
diyā.

17phir yūsiyāh ko ek aur qabr nazar
āī. us ne shahr ke bāshindoṅ se
pūchhā, “yih kis kī qabr hai?” unhoṅ
ne jawāb diyā, “yih yahūdāh ke us

mard-e-ḳhudā kī qabr hai jis ne bait-
el kī qurbāngāh ke bāre meṅ ain wuh
peshgoī kī thī jo āj āp ke wasīle
se pūrī huī hai." [18]yih sun kar
bādshāh ne hukm diyā, "ise chhoṛ
do! koī bhī is kī haḍḍiyoṅ ko na
chheṛe." chunāṅche us kī aur us nabī
kī haḍḍiyāṅ bach gaīṅ jo sāmariyya
se us se milne āyā aur bād meṅ us kī
qabr meṅ dafnāyā gayā thā.

[19]jis tarah yūsiyāh ne bait-el ke
mandir ko tabāh kiyā usī tarah us
ne sāmariyya ke tamām shahroṅ
ke mandiroṅ ke sāth kiyā. unheṅ
ūṅchī jaghoṅ par banā kar isrāīl ke
bādshāhoṅ ne rab ko taish dilāyā
thā. [20]in mandiroṅ ke pujāriyoṅ ko
us ne un kī apnī apnī qurbāngāhoṅ
par sazā-e-maut dī aur phir insānī
haḍḍiyāṅ un par jalā kar un kī
behurmatī kī. is ke bād wuh
yarūshalam lauṭ gayā.

fasah kī īd manāī jātī hai

[21]yarūshalam meṅ ā kar bādshāh
ne hukm diyā, "pūrī qaum rab apne
ḳhudā kī tāzīm meṅ fasah kī īd
manāe, jis tarah ahd kī kitāb meṅ
farmāyā gayā hai." [22]us zamāne se le
kar jab qāzī isrāīl kī rāhnumāī karte
the yūsiyāh ke dinoṅ tak fasah kī īd
is tarah nahīṅ manāī gaī thī. isrāīl
aur yahūdāh ke bādshāhoṅ ke ayyām
meṅ bhī aisī īd nahīṅ manāī gaī thī.
[23]yūsiyāh kī hukūmat ke 18weṅ sāl
meṅ pahlī dafā rab kī tāzīm meṅ aisī
īd yarūshalam meṅ manāī gaī.

yūsiyāh kī farmāṅbardārī

[24]yūsiyāh un tamām hidāyāt ke
tābe rahā jo sharīat kī us kitāb meṅ
darj thīṅ jo ḳhilqiyāh imām ko rab
ke ghar meṅ milī thī. chunāṅche us
ne murdoṅ kī rūhoṅ se rābitā karne
wāloṅ, rammāloṅ, gharelū butoṅ,
dūsre butoṅ aur bāqī tamām makrūh
chīzoṅ ko ḳhatm kar diyā. [25]na
yūsiyāh se pahle, na us ke bād us jaisā
koī bādshāh huā jis ne us tarah pūre
dil, pūrī jān aur pūrī tāqat ke sāth
rab ke pās wāpas ā kar mūswī sharīat
ke har farmān ke mutābiq zindagī
guzārī ho. [26]to bhī rab yahūdāh par
apne ġhusse se bāz na āyā, kyūṅki
manassī ne apnī ġhalat harkatoṅ se
use had se zyādā taish dilāyā thā. [27]isī
lie rab ne farmāyā, "jo kuchh maiṅ
ne isrāīl ke sāth kiyā wuhī kuchh
yahūdāh ke sāth bhī karūṅga. maiṅ
use apne huzūr se ḳhārij kar dūṅgā.
apne chune hue shahr yarūshalam ko
maiṅ radd karūṅga aur sāth sāth us
ghar ko bhī jis ke bāre meṅ maiṅ ne
kahā, 'wahāṅ merā nām hogā'."

[28]bāqī jo kuchh yūsiyāh kī
hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh
us ne kiyā wuh 'shāhān-e-yahūdāh kī
tārīḳh' kī kitāb meṅ bayān kiyā gayā
hai.

29yūsiyāh kī hukūmat ke daurān
misr kā bādshāh nikoh fir'aun daryā-
e-furāt ke lie rawānā huā tāki asūr ke
bādshāh se laṛe. rāste meṅ yūsiyāh
us se laṛne ke lie niklā. lekin jab
majiddo ke qarīb un kā ek dūsre ke
sāth muqābalā huā to nikoh ne use
mār diyā. 30yūsiyāh ke mulāzim us
kī lāsh rath par rakh kar majiddo se
yarūshalam le āe jahāṅ use us kī apnī
qabr meṅ dafn kiyā gayā. phir ummat
ne us ke beṭe yahūāḳhaz ko masah
karke bāp ke taḳht par biṭhā diyā.

yahūdāh kā bādshāh yahūāḳhaz

31yahūāḳhaz 23 sāl kī umr meṅ
bādshāh banā, aur yarūshalam meṅ
us kī hukūmat kā daurāniyā tīn
māh thā. us kī māṅ hamūtal bint
yarmiyāh libnā kī rahne wālī thī.
32apne bāpdādā kī tarah wuh bhī aisā
kām kartā rahā jo rab ko nāpasand
thā. 33nikoh fir'aun ne mulk-e-hamāt
ke shahr riblā meṅ use giriftār kar
liyā, aur us kī hukūmat ḳhatm huī.
mulk-e-yahūdāh ko ḳharāj ke taur
par taqrīban 3,400 kilogrām chāṅdī
aur 34 kilogrām sonā adā karnā
paṛā. 34yahūāḳhaz kī jagah fir'aun
ne yūsiyāh ke ek aur beṭe ko taḳht
par biṭhāyā. us ke nām iliyāqīm ko
us ne yahūyaqīm meṅ badal diyā.
yahūāḳhaz ko wuh apne sāth misr le
gayā jahāṅ wuh bād meṅ marā bhī.

35matlūbā chāṅdī aur sone kī raqm
adā karne ke lie yahūyaqīm ne logoṅ
se ḳhās ṭaiks liyā. ummat ko apnī
daulat ke mutābiq paise dene paṛe. is
tarīqe se yahūyaqīm fir'aun ko ḳharāj
adā kar sakā.

yahūdāh kā bādshāh yahūyaqīm

36yahūyaqīm 25 sāl kī umr meṅ
bādshāh banā, aur wuh yarūshalam
meṅ rah kar 11 sāl hukūmat kartā
rahā. us kī māṅ zabūdā bint fidāyāh
rūmāh kī rahne wālī thī. 37bāpdādā
kī tarah us kā chāl-chalan bhī rab ko
nāpasand thā.

24 yahūyaqīm kī hukūmat ke
daurān bābal ke bādshāh
nabūkadnazzar ne yahūdāh par
hamlā kiyā. natīje meṅ yahūyaqīm
us ke tābe ho gayā. lekin tīn sāl ke
bād wuh sarkash ho gayā. 2tab rab
ne bābal, shām, moāb aur ammon se
ḍākuoṅ ke jaththe bhej die tāki use
tabāh kareṅ. waisā hī huā jis tarah
rab ne apne ḳhādimoṅ yānī nabiyoṅ
kī mārifat farmāyā thā. 3yih āfateṅ
is lie yahūdāh par āīṅ ki rab ne in
kā hukm diyā thā. wuh manassī ke
sangīn gunāhoṅ kī wajah se yahūdāh
ko apne huzūr se ḳhārij karnā chāhtā
thā.

4wuh yih haqīqat bhī nazarandāz
na kar sakā ki manassī ne yarūshalam
ko bequsūr logoṅ ke ḳhūn se bhar
diyā thā. rab yih muāf karne ke lie

tayyār nahīṅ thā. [5]bāqī jo kuchh
yahūyaqīm kī hukūmat ke daurān
huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh
'shāhān-e-yahūdāh kī tārīḳh' kī kitāb
meṅ darj hai. [6]jab wuh mar kar
apne bāpdādā se jā milā to us kā
beṭā yahūyākīn taḳhtnashīn huā. [7]us
waqt misr kā bādshāh dubārā apne
mulk se nikal na sakā, kyūṅki bābal
ke bādshāh ne misr kī sarhad banām
wādī-e-misr se le kar daryā-e-furāt
tak kā sārā ilāqā misr ke qabze se
chhīn liyā thā.

**yahūyākīn kī hukūmat aur yarū-
shalam par bābal kā qabzā**

[8]yahūyākīn 18 sāl kī umr meṅ
bādshāh banā, aur yarūshalam meṅ
us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh
thā. us kī māṅ nahushtā bint ilnātan
yarūshalam kī rahne wālī thī. [9]apne
bāp kī tarah yahūyākīn bhī aisā kām
kartā rahā jo rab ko nāpasand thā.
[10]us kī hukūmat ke daurān
bābal ke bādshāh nabūkadnazzar
kī fauj yarūshalam tak baṛh
kar us kā muhāsarā karne lagī.
[11]nabūkadnazzar ḳhud shahr ke
muhāsare ke daurān pahuṅch gayā.
[12]tab yahūyākīn ne shikast mān kar
apne āp ko apnī māṅ, mulāzimoṅ,
afsaroṅ aur darbāriyoṅ samet bābal
ke bādshāh ke hawāle kar diyā.
bādshāh ne use giriftār kar liyā.
yih nabūkadnazzar kī hukūmat ke
āṭhweṅ sāl meṅ huā. [13]jis kā elān
rab ne pahle kiyā thā wuh ab pūrā
huā, nabūkadnazzar ne rab ke ghar
aur shāhī mahal ke tamām ḳhazāne
chhīn lie. us ne sone kā wuh sārā
sāmān bhī lūṭ liyā jo sulaimān ne rab
ke ghar ke lie banwāyā thā. [14]aur
jitne khāte-pīte log yarūshalam meṅ
the un sab ko bādshāh ne jilāwatan
kar diyā. un meṅ tamām afsar, faujī,
dastkār aur dhātoṅ kā kām karne
wāle shāmil the, kul 10,000 afrād.
ummat ke sirf ġharīb log pīchhe rah
gae. [15]nabūkadnazzar yahūyākīn ko
bhī qaidī banā kar bābal le gayā
aur us kī māṅ, bīwiyoṅ, darbāriyoṅ
aur mulk ke tamām asar-o-rasūḳh
rakhne wāloṅ ko bhī. [16]us ne faujiyoṅ
ke 7,000 afrād aur 1,000 dastkāroṅ
aur dhātoṅ kā kām karne wāloṅ ko
jilāwatan karke bābal meṅ basā diyā.
yih sab māhir aur jang karne ke qābil
ādmī the. [17]yarūshalam meṅ bābal ke
bādshāh ne yahūyākīn kī jagah us ke
chachā mattaniyāh ko taḳht par biṭhā
kar us kā nām sidqiyāh meṅ badal
diyā.

yahūdāh kā bādshāh sidqiyāh

[18]sidqiyāh 21 sāl kī umr meṅ
bādshāh banā, aur yarūshalam meṅ
us kī hukūmat kā daurāniyā 11
sāl thā. us kī māṅ hamūtal bint
yarmiyāh libnā shahr kī rahne wālī

thī. [19]yahūyaqīm kī tarah sidqiyāh
aisā kām kartā rahā jo rab ko
nāpasand thā. [20]rab yarūshalam aur
yahūdāh ke bāshindoṅ se itnā nārāz
huā ki āḳhir meṅ us ne unheṅ apne
huzūr se ḳhārij kar diyā.

sidqiyāh kā farār aur giriftārī

ek din sidqiyāh bābal ke bādshāh se
sarkash huā,
25 is lie shāh-e-bābal
nabūkadnazzar tamām
fauj ko apne sāth le kar dubārā
yarūshalam pahuṅchā tāki us par
hamlā kare.

sidqiyāh kī hukūmat ke naweṅ
sāl meṅ bābal kī fauj yarūshalam
kā muhāsarā karne lagī. yih
kām dasweṅ mahīne ke dasweṅ
din[a] shurū huā. pūre shahr ke
irdgird bādshāh ne pushte banwāe.
[2]sidqiyāh kī hukūmat ke 11weṅ sāl
tak yarūshalam qāim rahā. [3]lekin
phir kāl ne shahr meṅ zor pakaṛā,
aur awām ke lie khāne kī chīzeṅ na
rahīṅ.

chauthe mahīne ke naweṅ din[b]
[4]bābal ke faujiyoṅ ne fasīl meṅ
raḳhnā ḍāl diyā. usī rāt sidqiyāh apne
tamām faujiyoṅ samet farār hone
meṅ kāmyāb huā, agarche shahr
dushman se ghirā huā thā. wuh fasīl
ke us darwāze se nikle jo shāhī bāġh
ke sāth mulhiq do dīwāroṅ ke bīch
meṅ thā. wuh wādī-e-yardan kī taraf
bhāgne lage, [5]lekin bābal kī fauj ne
bādshāh kā tāqqub karke use yarīhū
ke maidān meṅ pakaṛ liyā. us ke
faujī us se alag ho kar chāroṅ taraf
muntashir ho gae. [6]aur wuh ḳhud
giriftār ho gayā.

phir use riblā meṅ shāh-e-bābal ke
pās lāyā gayā, aur wahīṅ sidqiyāh par
faislā sādir kiyā gayā. [7]sidqiyāh ke
deḳhte deḳhte us ke beṭoṅ ko qatl
kiyā gayā. is ke bād faujiyoṅ ne us kī
āṅkheṅ nikāl kar use pītal kī zanjīroṅ
meṅ jakaṛ liyā aur bābal le gae.

yarūshalam aur rab ke ghar kī tabāhī

[8]shāh-e-bābal nabūkadnazzar
kī hukūmat ke 19weṅ sāl meṅ
bādshāh kā ḳhās afsar nabūzarādān
yarūshalam pahuṅchā. wuh shāhī
muhāfizoṅ par muqarrar thā.
pāṅchweṅ mahīne ke sātweṅ din[c] us
ne ā kar [9]rab ke ghar, shāhī mahal aur
yarūshalam ke tamām makānoṅ ko
jalā diyā. har baṛī imārat bhasm ho
gaī. [10]us ne apne tamām faujiyoṅ se
shahr kī fasīl ko bhī girā diyā. [11]phir
nabūzarādān ne sab ko jilāwatan kar
diyā jo yarūshalam aur yahūdāh meṅ
pīchhe rah gae the. wuh bhī un meṅ
shāmil the jo jang ke daurān ġhaddārī
karke shāh-e-bābal ke pīchhe lag

[a] yānī 15 janwarī
[b] yānī 18 julāī
[c] yānī 14 agast

gae the. [12]lekin nabūzarādān ne
sab se nichle tabqe ke bāz logoṅ ko
mulk-e-yahūdāh meṅ chhoṛ diyā tāki
wuh angūr ke bāġhoṅ aur khetoṅ ko
saṅbhāleṅ.

[13]bābal ke faujiyoṅ ne rab ke ghar
meṅ jā kar pītal ke donoṅ satūnoṅ,
pānī ke bāsanoṅ ko uṭhāne wālī
hathgāṛiyoṅ aur samundar nāmī pītal
ke hauz ko toṛ diyā aur sārā pītal
uṭhā kar bābal le gae. [14]wuh rab ke
ghar kī ḳhidmat saranjām dene ke lie
darkār sāmān bhī le gae yānī bālṭiyāṅ,
belche, battī katarne ke auzār, bartan
aur pītal kā bāqī sārā sāmān. [15]ḳhālis
sone aur chāṅdī ke bartan bhī is
meṅ shāmil the yānī jalte hue koele
ke bartan aur chhiṛkāo ke kaṭore.
shāhī muhāfizoṅ kā afsar sārā sāmān
uṭhā kar bābal le gayā. [16]jab donoṅ
satūnoṅ, samundar nāmī hauz aur
bāsanoṅ ko uṭhāne wālī hathgāṛiyoṅ
kā pītal tuṛwāyā gayā to wuh itnā
waznī thā ki use tolā na jā sakā.
sulaimān bādshāh ne yih chīzeṅ rab
ke ghar ke lie banwāī thīṅ. [17]har
satūn kī ūṅchāī 27 fuṭ thī. un ke bālāī
hissoṅ kī ūṅchāī sāṛhe chār fuṭ thī,
aur wuh pītal kī jālī aur anāroṅ se saje
hue the.

[18]shāhī muhāfizoṅ ke afsar
nabūzarādān ne zail ke qaidiyoṅ
ko alag kar diyā: imām-e-āzam
sirāyāh, us ke bād āne wālā imām
safaniyāh, rab ke ghar ke tīn
darbānoṅ, [19]shahr ke bache huoṅ
meṅ se us afsar ko jo shahr ke
faujiyoṅ par muqarrar thā, sidqiyāh
bādshāh ke pāṅch mushīroṅ, ummat
kī bhartī karne wāle afsar aur shahr
meṅ maujūd us ke 60 mardoṅ ko.
[20]nabūzarādān in sab ko alag karke
sūbā hamāt ke shahr riblā le gayā
jahāṅ bābal kā bādshāh thā. [21]wahāṅ
nabūkadnazzar ne unheṅ sazā-e-
maut dī.

yūṅ yahūdāh ke bāshindoṅ ko
jilāwatan kar diyā gayā.

jidaliyāh kī hukūmat

[22]jin logoṅ ko bābal ke bādshāh
nabūkadnazzar ne yahūdāh meṅ
pīchhe chhoṛ diyā thā, un par us
ne jidaliyāh bin aḳhīqām bin sāfan
muqarrar kiyā. [23]jab fauj ke bache
hue afsaroṅ aur un ke dastoṅ ko
ḳhabar milī ki jidaliyāh ko gawarnar
muqarrar kiyā gayā hai to wuh
misfāh meṅ us ke pās āe. afsaroṅ ke
nām ismāīl bin nataniyāh, yūhanān
bin qarīh, sirāyāh bin tanhūmat
natūfātī aur yāzaniyāh bin mākātī
the. un ke faujī bhī sāth āe.

[24]jidaliyāh ne qasam khā kar un se
wādā kiyā, "bābal ke afsaroṅ se mat
ḍarnā! mulk meṅ rah kar bābal ke
bādshāh kī ḳhidmat kareṅ to āp kī
salāmatī hogī."

[25]lekin us sāl ke sātweṅ mahīne
meṅ ismāīl bin nataniyāh bin ilīsamā

ne das sāthiyoṅ ke sāth misfāh ā
kar dhoke se jidaliyāh ko qatl kiyā.
ismāīl shāhī nasl kā thā. jidaliyāh
ke ilāwā unhoṅ ne us ke sāth rahne
wāle yahūdāh aur bābal ke tamām
logoṅ ko bhī qatl kiyā. 26yih dekh kar
yahūdāh ke tamām bāshinde chhoṭe
se le kar baṛe tak faujī afsaroṅ samet
hijrat karke misr chale gae. kyūṅki
wuh bābal ke intiqām se ḍarte the.

yahūyākīn ko āzād kiyā jātā hai

27yahūdāh ke bādshāh yahūyākīn
kī jilāwatanī ke 37weṅ sāl meṅ awīl-
marūdak bābal kā bādshāh banā. usī
sāl ke 12weṅ mahīne ke 27weṅ din
us ne yahūyākīn ko qaidḳhāne se
āzād kar diyā. 28us ne us se narm
bāteṅ karke use izzat kī aisī kursī par
biṭhāyā jo bābal meṅ jilāwatan kie
gae bāqī bādshāhoṅ kī nisbat zyādā
aham thī. 29yahūyākīn ko qaidiyoṅ
ke kapṛe utārne kī ijāzat milī, aur
use zindagī bhar bādshāh kī mez par
bāqāidagī se sharīk hone kā sharf
hāsil rahā. 30bādshāh ne muqarrar
kiyā ki yahūyākīn ko umr bhar itnā
wazīfā miltā rahe ki us kī rozmarrā
zarūriyāt pūrī hotī raheṅ.

1-tawārīḳh

ādam se ibrāhīm tak kā nasabnāmā

1 nūh tak ādam kī aulād set,
anūs, [2]qīnān, mahalal-el, yārid,
[3]hanūk, matūsilah, lamak, [4]aur nūh
thī.

nūh ke tīn beṭe sim, hām aur yāfat
the. [5]yāfat ke beṭe jumar, mājūj,
mādī, yāwān, tūbal, masak aur tīrās
the. [6]jumar ke beṭe ashkanāz, rīfat
aur tujarmā the. [7]yāwān ke beṭe ilīsā
aur tarsīs the. kittī aur rodānī bhī us
kī aulād haiṅ.

[8]hām ke beṭe kūsh, misr, fūt aur
kan'ān the. [9]kūsh ke beṭe sibā,
hawīlā, sabtā, rāmā aur sabtakā
the. rāmā ke beṭe sabā aur dadān
the. [10]namrūd bhī kūsh kā beṭā
thā. wuh zamīn par pahlā sūrmā
thā. [11]misr zail kī qaumoṅ kā bāp
thā: lūdī, anāmī, lihābī, naftūhī,
[12]fatrūsī, kaslūhī (jin se filistī nikle)
aur kaftūrī. [13]kan'ān kā pahlauṭhā
saidā thā. kan'ān in qaumoṅ kā bāp
bhī thā: hittī [14]yabūsī, amorī, jirjāsī,
[15]hiwwī, arqī, sīnī, [16]arwādī, samārī
aur hamātī.

[17]sim ke beṭe ailām, asūr, arfaksad,
lūd aur arām the. arām ke beṭe ūz,
hūl, jatar aur masak the. [18]arfaksad
kā beṭā silah aur silah kā beṭā ibar
thā. [19]ibar ke do beṭe paidā hue.
ek kā nām falaj yānī taqsīm thā,
kyūṅki un ayyām meṅ duniyā taqsīm
huī. falaj ke bhāī kā nām yuqtān
thā. [20]yuqtān ke beṭe almūdād, salaf,
hasarmāwat, irāḳh, [21]hadūrām, ūzāl,
diqlā, [22]ūbāl, abīmāel, sabā, [23]ofīr,
hawīlā aur yūbāb the. yih sab us ke
beṭe the.

[24]sim kā yih nasabnāmā hai: sim,
arfaksad, silah, [25]ibar, falaj, raū,
[26]sarūj, nahūr, tārah [27]aur abrām yānī
ibrāhīm.

ibrāhīm kā nasabnāmā

[28]ibrāhīm ke beṭe is'hāq aur ismāīl
the. [29]un kī darj-e-zail aulād thī:

ismāīl kā pahlauṭhā nabāyot thā.
us ke bāqī beṭe qīdār, adbiel, mibsām,
30mishmā, dūmā, massā, hasad,
taimā, 31yatūr, nafīs aur qidmā the.
sab ismāīl ke hāṅ paidā hue.
32ibrāhīm kī dāshtā qatūrā ke beṭe
zimrān, yuqsān, midān, midiyān,
isbāq aur sūḳh the. yuqsān ke do
beṭe sabā aur dadān paidā hue 33jabki
midiyān ke beṭe aifā, ifar, hanūk,
abīdā aur ilda'ā the. sab qatūrā kī
aulād the.
34ibrāhīm ke beṭe is'hāq ke do beṭe
paidā hue, esau aur isrāīl. 35esau
ke beṭe ilīfaz, raūel, yaūs, yālām aur
qorah the. 36ilīfaz ke beṭe temān,
omar, safī, jātām, qanaz aur amālīq
the. amālīq kī māṅ timnā thī. 37raūel
ke beṭe nahat, zārah, sammā aur
mizzā the.

saīr yānī adom kā nasabnāmā

38saīr ke beṭe lotān, sobal, sibaon,
anā, dīson, esar aur dīsān the. 39lotān
ke do beṭe horī aur homām the.
(timnā lotān kī bahan thī.) 40sobal ke
beṭe alyān, mānahat, aibāl, safī aur
onām the. sibaon ke beṭe ayyāh aur
anā the. 41anā ke ek beṭā dīson paidā
huā. dīson ke chār beṭe hamrān,
ishbān, yitrān aur kirān the. 42esar ke
tīn beṭe bilhān, zāwān aur aqān the.
dīsān ke do beṭe ūz aur arān the.

adom ke bādshāh

43is se pahle ki isrāīliyoṅ kā koī
bādshāh thā zail ke bādshāh yake bād
dīgare mulk-e-adom meṅ hukūmat
karte the: bālā bin baor jo dinhābā
shahr kā thā.
44us kī maut par yūbāb bin zārah jo
busrā shahr kā thā.
45us kī maut par hushām jo
temāniyoṅ ke mulk kā thā.
46us kī maut par hasad bin bidad
jis ne mulk-e-moāb meṅ midiyāniyoṅ
ko shikast dī. wuh awīt shahr kā thā.
47us kī maut par samlā jo masriqā
shahr kā thā.
48us kī maut par sāūl jo daryā-e-
furāt par rahobot shahr kā thā.
49us kī maut par bāl-hanān bin
akbor.
50us kī maut par hasad jo fāū shahr
kā thā. (bīwī kā nām mahetab-el
bint matrid bint mezāhāb thā.) 51phir
hasad mar gayā.
adomī qabīloṅ ke sardār timnā,
alyā, yatet, 52uhlībāmā, ailā, fīnon,
53qanaz, temān, mibsār, 54majdī'el aur
irām the. yihī adom ke sardār the.

yāqūb yānī isrāīl ke beṭe

2 isrāīl ke bārah beṭe rūbin,
shamāūn, lāwī, yahūdāh, ishkār,
zabūlūn, 2dān, yūsuf, binyamīn,
naftālī, jad aur āshar the.

yahūdāh kā nasabnāmā

3yahūdāh kī shādī kan'ānī aurat se
huī jo sūa kī beṭī thī. un ke tīn beṭe er,
onān aur selā paidā hue. yahūdāh kā
pahlauṭhā er rab ke nazdīk sharīr thā,
is lie us ne use marne diyā. 4yahūdāh
ke mazīd do beṭe us kī bahū tamr se
paidā hue. un ke nām fāras aur zārah
the. yūṅ yahūdāh ke kul pāṅch beṭe
the.

5fāras ke do beṭe hasron aur hamūl
the.

6zārah ke pāṅch beṭe zimrī, aitān,
haimān, kalkūl aur dārā the. 7karmī
bin zimrī kā beṭā wuhī akar yānī akan
thā jis ne us lūṭe hue māl meṅ se
kuchh liyā jo rab ke lie maḳhsūs thā.
8aitān ke beṭe kā nām azariyāh thā.

9hasron ke tīn beṭe yarahmiel, rām
aur kalūbī yānī kālib the.

rām kī aulād

10rām ke hāṅ ammīnadāb aur
ammīnadāb ke hāṅ yahūdāh ke qabīle
kā sardār nahson paidā huā. 11nahson
salmon kā aur salmon boaz kā bāp
thā. 12boaz obed kā aur obed yassī
kā bāp thā. 13baṛe se le kar chhoṭe
tak yassī ke beṭe iliyāb, abīnadāb,
sim'ā, 14natanī'el, raddī, 15ozam aur
dāūd the. kul sāt bhāī the. 16un kī
do bahneṅ zarūyāh aur abījel thīṅ.
zarūyāh ke tīn beṭe abīshai, yoāb aur
asāhel the. 17abījel ke ek beṭā amāsā
paidā huā. bāp yatar ismāīlī thā.

kālib kī aulād

18kālib bin hasron kī bīwī azūbā
ke hāṅ beṭī banām yarīot paidā huī.
yarīot ke beṭe yashar, sobāb aur
ardūn the. 19azūbā ke wafāt pāne par
kālib ne ifrāt se shādī kī. un ke beṭā
hūr paidā huā. 20hūr ūrī kā aur ūrī
bazlī'el kā bāp thā.

21 60 sāl kī umr meṅ kālib ke bāp
hasron ne dubārā shādī kī. bīwī jiliād
ke bāp makīr kī beṭī thī. is rishte
se beṭā sajūb paidā huā. 22-23sajūb
kā beṭā wuh yāīr thā jis kī jiliād ke
ilāqe meṅ 23 bastiyāṅ banām 'yāīr
kī bastiyāṅ' thīṅ. lekin bād meṅ
jasūr aur shām ke faujiyoṅ ne un par
qabzā kar liyā. us waqt unheṅ qanāt
bhī gird-o-nawāh ke ilāqe samet hāsil
huā. un dinoṅ meṅ kul 60 ābādiyāṅ
un ke hāth meṅ ā gaīṅ. in ke tamām
bāshinde jiliād ke bāp makīr kī aulād
the. 24hasron jis kī bīwī abiyāh thī
faut huā to kālib aur ifrātā ke hāṅ
beṭā ashhūr paidā huā. bād meṅ
ashhūr taqūa shahr kā bānī ban gayā.

yarahmiel kī aulād

25hasron ke pahlauṭhe yarahmiel
ke beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak rām,
būnā, oran, ozam aur aḳhiyāh the.
26yarahmiel kī dūsrī bīwī atārā kā ek
beṭā onām thā.

27yarahmiel ke pahlauṭhe rām ke
beṭe māz, yamīn aur eqar the. 28onām
ke do beṭe sammī aur yadā the.

sammī ke do beṭe nadab aur abīsūr the. [29]abīsūr kī bīwī abīḳhail ke do
beṭe aḳhbān aur molid paidā hue. [30]nadab ke do beṭe silad aur affāim
the. silad beaulād mar gayā, [31]lekin affāim ke hāṅ beṭā yisaī paidā huā.
yisaī sīsān kā aur sīsān aḳhlī kā bāp thā. [32]sammī ke bhāī yadā ke do
beṭe yatar aur yūnatan the. yatar beaulād mar gayā, [33]lekin yūnatan
ke do beṭe falat aur zāzā paidā hue. sab yarahmiel kī aulād the. [34-35]sīsān
ke beṭe nahīṅ the balki beṭiyāṅ. ek beṭī kī shādī us ne apne misrī ġhulām
yarḳhā se karwāī. un ke beṭā attī paidā huā. [36]attī ke hāṅ nātan paidā
huā aur nātan ke zabad, [37]zabad ke iflāl, iflāl ke obed, [38]obed ke
yāhū, yāhū ke azariyāh, [39]azariyāh ke ḳhalis, ḳhalis ke iliāsā, [40]iliāsā
ke sismī, sismī ke sallūm, [41]sallūm ke yaqamiyāh aur yaqamiyāh ke
ilīsamā.

kālib kī aulād kā ek aur nasabnāmā

[42]zail meṅ yarahmiel ke bhāī kālib
kī aulād hai: us kā pahlauṭhā mesā
zīf kā bāp thā aur dūsrā beṭā maresā
habrūn kā bāp. [43]habrūn ke chār
beṭe qorah, taffūah, raqm aur samā
the. [44]samā ke beṭe raḳham ke hāṅ
yurqiām paidā huā. raqm sammī kā
bāp thā, [45]sammī maūn kā aur maūn
bait-sūr kā.

[46]kālib kī dāshtā aifā ke beṭe hārān,
mauzā aur jāziz paidā hue. hārān ke
beṭe kā nām jāziz thā. [47]yahdī ke beṭe
rajam, yūtām, jesān, falat, aifā aur
shāf the.

[48]kālib kī dūsrī dāshtā mākā ke beṭe
shibar, tirhanā, [49]shāf (madmannā kā
bāp) aur siwā (makbenā aur jibiā kā
bāp) paidā hue. kālib kī ek beṭī bhī
thī jis kā nām aksā thā. [50]sab kālib kī
aulād the.

ifrātā ke pahlauṭhe hūr ke beṭe
qiryat-yārīm kā bāp sobal, [51]bait-
laham kā bāp salmā aur bait-jādir kā
bāp ḳhārif the. [52]qiryat-yārīm ke bāp
sobal se yih gharāne nikle: harāī,
mānahat kā ādhā hissā [53]aur qiryat-
yārīm ke ḳhāndān uttarī, fūtī, sumātī
aur misrāī. in se sur'ātī aur istālī
nikle haiṅ.

[54]salmā se zail ke gharāne nikle:
bait-laham ke bāshinde, natūfātī,
atarāt-bait-yoāb, mānahat kā ādhā
hissā, sur'ī [55]aur yābīz meṅ ābād
munshiyoṅ ke ḳhāndān tir'ātī,
sim'ātī aur sūkātī. yih sab qīnī the jo
raikābiyoṅ ke bāp hammat se nikle
the.

dāūd bādshāh kī aulād

3 habrūn meṅ dāūd bādshāh ke
darj-e-zail beṭe paidā hue:

pahlauṭhā amnon thā jis kī māṅ
aḳhīnūsam yazraelī thī. dūsrā dānyāl
thā jis kī māṅ abījel karmilī thī. [2]tīsrā

abīsalūm thā. us kī māṅ̇ mākā thī
jo jasūr ke bādshāh talmī kī beṭī thī.
chauthā adūniyāh thā jis kī māṅ̇ hajjīt
thī. 3pāṅ̇chwāṅ̇ safatiyāh thā jis kī
māṅ̇ abītāl thī. chhaṭā itriām thā jis kī
māṅ̇ ijlā thī. 4dāūd ke yih chhih beṭe
un sāṛhe sāt sāloṅ̇ ke daurān paidā
hue jab habrūn us kā dār-ul-hukūmat
thā.

is ke bād wuh yarūshalam meṅ̇
muntaqil huā aur wahāṅ̇ mazīd 33 sāl
hukūmat kartā rahā. 5us daurān us
kī bīwī bat-sabā bint ammī'el ke chār
beṭe sim'ā, sobāb, nātan aur sulaimān
paidā hue. 6mazīd beṭe bhī paidā hue,
ibhār, ilīsūa, ilīfalat, 7naujā, nafaj,
yafīa, 8ilīsamā, ilyadā aur ilīfalat. kul
nau beṭe the. 9tamr un kī bahan thī.
in ke ilāwā dāūd kī dāshtāoṅ̇ ke beṭe
bhī the.

10sulaimān ke hāṅ̇ rahubiām
paidā huā, rahubiām ke abiyāh,
abiyāh ke āsā, āsā ke yahūsafat,
11yahūsafat ke yahūrām, yahūrām ke
aḳhaziyāh, aḳhaziyāh ke yūās, 12yūās
ke amasiyāh, amasiyāh ke azariyāh
yānī uzziyāh, uzziyāh ke yūtām,
13yūtām ke āḳhaz, āḳhaz ke hizqiyāh,
hizqiyāh ke manassī, 14manassī ke
amūn aur amūn ke yūsiyāh.

15yūsiyāh ke chār beṭe baṛe se le
kar chhoṭe tak yūhanān, yahūyaqīm,
sidqiyāh aur sallūm the.

16yahūyaqīm yahūyākīn[a] kā aur
yahūyākīn sidqiyāh kā bāp thā.
17yahūyākīn[b] ko bābal meṅ̇ jilāwatan
kar diyā gayā. us ke sāt beṭe siyāltī'el,
18malkirām, fidāyāh, shenāzzar,
yaqamiyāh, hūsamā aur nadabiyāh
the. 19fidāyāh ke do beṭe zarubbābal
aur simaī the.

zarubbābal ke do beṭe masullām
aur hananiyāh the. ek beṭī banām
salūmīt bhī paidā huī. 20bāqī
pāṅ̇ch beṭoṅ̇ ke nām hasūbā, ohal,
barakiyāh, hasdiyāh aur yūsab-hasad
the.

21hananiyāh ke do beṭe falatiyāh
aur yasāyāh the. yasāyāh rifāyāh
kā bāp thā, rifāyāh arnān kā, arnān
abadiyāh kā aur abadiyāh sakaniyāh
kā.

22sakaniyāh ke beṭe kā nām
samāyāh thā. samāyāh ke chhih
beṭe hattūsh, ijāl, barīh, na'ariyāh
aur sāfat the. 23na'ariyāh ke tīn beṭe
iliyūainī, hizqiyāh aur azrīqām paidā
hue.

24iliyūainī ke sāt beṭe hūdāwiyāh,
iliyāsib, filāyāh, aqqūb, yūhanān,
dilāyāh aur anānī the.

yahūdāh kī aulād

4 fāras, hasron, karmī, hūr aur
sobal yahūdāh kī aulād the.

[a] ibrānī meṅ̇ yahūyākīn kā mutarādif yakūniyāh mustāmal hai.

[b] ibrānī meṅ̇ yahūyākīn kā mutarādif yakūniyāh mustāmal hai.

[2]riyāyāh bin sobal ke hāṅ yahat,
yahat ke aḳhūmī aur aḳhūmī ke lāhad
paidā huā. yih sur'ātī ḳhāndānoṅ ke
bāpdādā the.

[3]aitām ke tīn beṭe yazrael, ismā
aur idbās the. un kī bahan kā nām
hazlilfonī thā.

[4]ifrātā kā pahlauṭhā hūr bait-laham
kā bāp thā. us ke do beṭe jadūr kā bāp
fanūel aur hūsā kā bāp azar the.

[5]taqūa ke bāp ashhūr kī do bīwiyāṅ
hīlāh aur nārā thīṅ.

[6]nārā ke beṭe aḳhūzzām, hifar,
temnī aur haḳhastarī the.

[7]hīlāh ke beṭe zarat, suhar aur itnān
the.

[8]kūz ke beṭe anūb aur hazzobībā
the. us se aḳharḳhail bin harūm ke
ḳhāndān bhī nikle.

[9]yābīz kī apne bhāiyoṅ kī nisbat
zyādā izzat thī. us kī māṅ ne us kā
nām yābīz yānī 'wuh taqlīf detā hai'
rakhā, kyūṅki us ne kahā, "paidā hote
waqt mujhe baṛī taqlīf huī." [10]yābīz
ne buland āwāz se isrāīl ke ḳhudā se
iltimās kī, "kāsh tū mujhe barkat de
kar merā ilāqā wasī kar de. terā hāth
mere sāth ho, aur mujhe nuqsān se
bachā tāki mujhe taqlīf na pahuṅche."
aur allāh ne us kī sunī.

[11]sūḳhā ke bhāī kalūb mahīr kā aur
mahīr istūn kā bāp thā.

[12]istūn ke beṭe bait-rafā, fāsah aur
taḳhinnā the.

tarḳhinnā nāhas shahr kā bāp thā
jis kī aulād raikā meṅ ābād hai.
[13]qanaz ke beṭe ġhutnī'el aur sirāyāh
the. ġhutnī'el ke beṭoṅ ke nām hatat
aur maūnātī the.

[14]maūnātī ufrā kā bāp thā.

sirāyāh yoāb kā bāp thā jo 'wādī-
e-kārīgar' kā bānī thā. ābādī kā yih
nām is lie paṛ gayā ki us ke bāshinde
kārīgar the.

[15]kālib bin yafunnā ke beṭe īrū, ailā
aur nām the. ailā kā beṭā qanaz thā.

[16]yahallal-el ke chār beṭe zīf, zīfā,
tīriyāh aur asar-el the.

[17-18]azrā ke chār beṭe yatar, mard,
ifar aur yalūn the. mard kī shādī
misrī bādshāh fir'aun kī beṭī bitiyāh
se huī. us ke tīn bachche mariyam,
sammī aur isbāh paidā hue. isbāh
istimūa kā bāp thā. mard kī dūsrī
bīwī yahūdāh kī thī, aur us ke tīn beṭe
jadūr kā bāp yarad, sokā kā bāp hibar
aur zanūh kā bāp yaqūtī'el the.

[19]hūdiyāh kī bīwī naham kī bahan
thī. us kā ek beṭā qaīlā jarmī kā bāp
aur dūsrā istimūa mākātī thā.

[20]sīmūn ke beṭe amnon, rinnā, bin-
hanān aur tīlon the. yisaī ke beṭe
zohit aur bin-zohit the.

[21]selā bin yahūdāh kī darj-e-zail
aulād thī: lekā kā bāp er, maresā
kā bāp lādā, bait-ashbīa meṅ ābād
bārīk katān kā kām karne wāloṅ
ke ḳhāndān, [22]yoqīm, kozībā ke
bāshinde, aur yūās aur sārāf jo

qadīm riwāyat ke mutābiq moāb par
hukmrānī karte the lekin bād meṅ
bait-laham wāpas āe. 23wuh natāīm
aur jadīrā meṅ rah kar kumhār aur
bādshāh ke mulāzim the.

shamāūn kī aulād

24shamāūn ke beṭe yamūel, yamīn,
yarīb, zārah aur sāūl the. 25sāūl
ke hāṅ sallūm paidā huā, sallūm
ke mibsām, mibsām ke mishmā,
26mishmā ke hammūel, hammūel ke
zakkūr aur zakkūr ke simaī. 27simaī
ke 16 beṭe aur chhih beṭiyāṅ thīṅ,
lekin us ke bhāiyoṅ ke kam bachche
paidā hue. natīje meṅ shamāūn kā
qabīlā yahūdāh ke qabīle kī nisbat
chhoṭā rahā.

28zail ke shahr un ke gird-o-
nawāh kī ābādiyoṅ samet shamāūn
kā qabāilī ilāqā thā: bair-sabā,
molādā, hasār-sūāl, 29bilhāh, azam,
tolad, 30batūel, hurmā, siqlāj, 31bait-
markabot, hasār-sūsīm, bait-birī aur
shāraim. dāūd kī hukūmat tak yih
qabīlā in jaghoṅ meṅ ābād thā, 32nīz
aitām, ain, rimmon, tokan aur asan
meṅ bhī. 33in pāṅch ābādiyoṅ ke
gird-o-nawāh ke dehāt bhī bāl tak
shāmil the. har maqām ke apne apne
tahrīrī nasabnāme the.

34shamāūn ke ḳhāndānoṅ ke darj-
e-zail sarparast the: misobāb, yamlīk,
yūshā bin amasiyāh, 35yoel, yāhū
bin yūsibiyāh bin sirāyāh bin asī'el,
36iliyūainī, yāqūbā, yashūḳhāyā,
asāyāh, adi'el, yasīmī'el, bināyāh,
37zīzā bin shifaī bin allon bin yadāyāh
bin simrī bin samāyāh.

38darj-e-bālā ādmī apne ḳhāndānoṅ
ke sarparast the. un ke ḳhāndān
bahut baṛh gae. 39is lie wuh
apne rewaṛoṅ ko charāne kī
jagheṅ ḍhūṅḍte ḍhūṅḍte wādī ke
mashriq meṅ jadūr tak phail gae.
40wahāṅ unheṅ achchhī aur shādāb
charāgāheṅ mil gaīṅ. ilāqā khulā,
pursukūn aur ārāmdih bhī thā. pahle
hām kī kuchh aulād wahāṅ ābād
thī, 41lekin hizqiyāh bādshāh ke
ayyām meṅ shamāūn ke mazkūrā
sarparastoṅ ne wahāṅ ke rahne wāle
hāmiyoṅ aur maūniyoṅ par hamlā
kiyā aur un ke tambū'oṅ ko tabāh
karke sab ko mār diyā. ek bhī na
bachā. phir wuh ḳhud wahāṅ ābād
hue. ab un ke rewaṛoṅ ke lie kāfī
charāgāheṅ thīṅ. āj tak wuh isī ilāqe
meṅ rahte haiṅ.

42ek din shamāūn ke 500 ādmī yisaī
ke chār beṭoṅ falatiyāh, na'ariyāh,
rifāyāh aur uzzī'el kī rāhnumāī meṅ
saīr ke pahāṛī ilāqe meṅ ghus gae.
43wahāṅ unhoṅ ne un amālīqiyoṅ ko
halāk kar diyā jinhoṅ ne bach kar
wahāṅ panāh lī thī. phir wuh ḳhud
wahāṅ rahne lage. āj tak wuh wahīṅ
ābād haiṅ.

rūbin kī aulād

5 isrāīl kā pahlauṭhā rūbin thā. lekin chūṅki us ne apne bāp kī dāshtā se hambistar hone se bāp kī behurmatī kī thī is lie pahlauṭhe kā maurūsī haq us ke bhāī yūsuf ke beṭoṅ ko diyā gayā. isī wajah se nasabnāme meṅ rūbin ko pahlauṭhe kī haisiyat se bayān nahīṅ kiyā gayā. [2]yahūdāh dīgar bhāiyoṅ kī nisbat zyādā tāqatwar thā, aur us se qaum kā bādshāh niklā. to bhī yūsuf ko pahlauṭhe kā maurūsī haq hāsil thā.

[3]isrāīl ke pahlauṭhe rūbin ke chār beṭe hanūk, fallū, hasron aur karmī the.

[4]yoel ke hāṅ samāyāh paidā huā, samāyāh ke jūj, jūj ke simaī, [5]simaī ke mīkāh, mīkāh ke riyāyāh, riyāyāh ke bāl aur [6]bāl ke baīrā. baīrā ko asūr ke bādshāh tiglat-pilesar ne jilāwatan kar diyā. baīrā rūbin ke qabīle kā sarparast thā. [7]un ke nasabnāme meṅ us ke bhāī un ke ḳhāndānoṅ ke mutābiq darj kie gae haiṅ, sar-e-fahrist yaī'el, phir zakariyāh [8]aur bālā bin azaz bin samā bin yoel.

rūbin kā qabīlā aroīr se le kar nabū aur bāl-maūn tak ke ilāqe meṅ ābād huā. [9]mashriq kī taraf wuh us registān ke kināre tak phail gae jo daryā-e-furāt se shurū hotā hai. kyūṅki jiliād meṅ un ke rewaṛoṅ kī tādād bahut baṛh gaī thī.

[10]sāūl ke ayyām meṅ unhoṅ ne hājiriyoṅ se laṛ kar unheṅ halāk kar diyā aur ḳhud un kī ābādiyoṅ meṅ rahne lage. yūṅ jiliād ke mashriq kā pūrā ilāqā rūbin ke qabīle kī milkiyat meṅ ā gayā.

jad kī aulād

[11]jad kā qabīlā rūbin ke qabīle ke paṛosī mulk basan meṅ salkā tak ābād thā. [12]us kā sarbarāh yoel thā, phir sāfam, yānī aur sāfat. wuh sab basan meṅ ābād the. [13]un ke bhāī un ke ḳhāndānoṅ samet mīkāel, masullām, sabā, yūrī, yākān, zīa aur ibar the. [14]yih sāt ādmī abīḳhail bin hūrī bin yārūh bin jiliād bin mīkāel bin yasīsī bin yahdū bin būz ke beṭe the. [15]aḳhī bin abdī'el bin jūnī in ḳhāndānoṅ kā sarparast thā.

[16]jad kā qabīlā jiliād aur basan ke ilāqoṅ kī ābādiyoṅ meṅ ābād thā. shārūn se le kar sarhad tak kī pūrī charāgāheṅ bhī un ke qabze meṅ thīṅ. [17]yih tamām ḳhāndān yahūdāh ke bādshāh yūtām aur isrāīl ke bādshāh yarubiām ke zamāne meṅ nasabnāme meṅ darj kie gae.

daryā-e-yardan ke mashriq meṅ qabīloṅ kī jang

[18]rūbin, jad aur manassī ke ādhe qabīle ke 44,760 faujī the. sab laṛne ke qābil aur tajribākār ādmī the, aise log jo tīr chalā sakte aur ḍhāl aur talwār

se les the. [19]unhoṅ ne hājiriyoṅ,
yatūr, nafīs aur nodab se jang kī.
[20]laṛte waqt unhoṅ ne allāh se madad
ke lie faryād kī, to us ne un kī sun kar
hājiriyoṅ ko un ke ittihādiyoṅ samet
un ke hawāle kar diyā. [21]unhoṅ ne
un se bahut kuchh lūṭ liyā: 50,000
ūṅṭ, 2,50,000 bheṛ-bakriyāṅ aur 2,000
gadhe. sāth sāth unhoṅ ne 1,00,000
logoṅ ko qaid bhī kar liyā. [22]maidān-
e-jang meṅ beshumār dushman māre
gae. kyūṅki jang allāh kī thī. jab tak
isrāīliyoṅ ko asūr meṅ jilāwatan na
kar diyā gayā wuh is ilāqe meṅ ābād
rahe.

manassī kā ādhā qabīlā

[23]manassī kā ādhā qabīlā bahut
baṛā thā. us ke log basan se le kar
bāl-harmūn aur sanīr yānī harmūn
ke pahāṛī silsile tak phail gae. [24]un
ke ḳhāndānī sarparast ifar, yisaī,
ilī'el, azrī'el, yarmiyāh, hūdāwiyāh
aur yahdī'el the. sab māhir faujī,
mashhūr ādmī aur ḳhāndānī sarbarāh
the.

mashriqī qabīloṅ kī jilāwatanī

[25]lekin yih mashriqī qabīle apne
bāpdādā ke ḳhudā se bewafā ho gae.
wuh zinā karke mulk ke un aqwām
ke dewatāoṅ ke pīchhe lag gae jin ko
allāh ne un ke āge se miṭā diyā thā.
[26]yih dekh kar isrāīl ke ḳhudā ne asūr
ke bādshāh tiglat-pilesar ko un ke
ḳhilāf barpā kiyā jis ne rūbin, jad aur
manassī ke ādhe qabīle ko jilāwatan
kar diyā. wuh unheṅ ḳhalah, daryā-
e-ḳhābūr, hārā aur daryā-e-jauzān ko
le gayā jahāṅ wuh āj tak ābād haiṅ.

imām-e-āzam kī nasl (lāwī kā qabīlā)

6 lāwī ke beṭe jairson, qihāt aur
mirārī the. [2]qihāt ke beṭe
amrām, izhār, habrūn aur uzzī'el the.
[3]amrām ke beṭe hārūn aur mūsā
the. beṭī kā nām mariyam thā. hārūn
ke beṭe nadab, abīhū, ilīazar aur
itamar the.
[4]ilīazar ke hāṅ fīnhās paidā huā,
fīnhās ke abīsūa, [5]abīsūa ke buqqī,
buqqī ke uzzī, [6]uzzī ke zaraḳhiyāh,
zaraḳhiyāh ke mirāyot, [7]mirāyot
ke amariyāh, amariyāh ke aḳhītūb,
[8]aḳhītūb ke sadoq, sadoq ke aḳhīmāz,
[9]aḳhīmāz ke azariyāh, azariyāh ke
yūhanān [10]aur yūhanān ke azariyāh.
yihī azariyāh rab ke us ghar kā pahlā
imām-e-āzam thā jo sulaimān ne
yarūshalam meṅ banwāyā thā. [11]us
ke hāṅ amariyāh paidā huā, amariyāh
ke aḳhītūb, [12]aḳhītūb ke sadoq, sadoq
ke sallūm, [13]sallūm ke ḳhilqiyāh,
ḳhilqiyāh ke azariyāh, [14]azariyāh ke
sirāyāh aur sirāyāh ke yahūsadaq.
[15]jab rab ne nabūkadnazzar ke hāth
se yarūshalam aur pūre yahūdāh ke
bāshindoṅ ko jilāwatan kar diyā to
yahūsadaq bhī un meṅ shāmil thā.

lāwī kī aulād

16lāwī ke tīn beṭe jairsom, qihāt aur
mirārī the. 17jairsom ke do beṭe libnī
aur simaī the. 18qihāt ke chār beṭe
amrām, izhār, habrūn aur uzzī'el the.
19mirārī ke do beṭe mahlī aur mūshī
the.

zail meṅ lāwī ke ḳhāndānoṅ kī
fahrist un ke bāniyoṅ ke mutābiq darj
hai.

20jairsom ke hāṅ libnī paidā huā,
libnī ke yahat, yahat ke zimmā,
21zimmā ke yūāḳh, yūāḳh ke iddū,
iddū ke zārah aur zārah ke yatrī.

22qihāt ke hāṅ ammīnadāb paidā
huā, ammīnadāb ke qorah, qorah
ke assīr, 23assīr ke ilqānā, ilqānā ke
abiyāsaf, abiyāsaf ke assīr, 24assīr ke
taht, tahat ke ūrī'el, ūrī'el ke uzziyāh
aur uzziyāh ke sāūl. 25ilqānā ke
beṭe amāsī, aḳhīmot 26aur ilqānā the.
ilqānā ke hāṅ zūfī paidā huā, zūfī
ke nahat, 27nahat ke iliyāb, iliyāb
ke yarohām, yarohām ke ilqānā aur
ilqānā ke samūel. 28samūel kā pahlā
beṭā yoel aur dūsrā abiyāh thā.

29mirārī ke hāṅ mahlī paidā huā,
mahlī ke libnī, libnī ke simaī, simaī
ke uzzā, 30uzzā ke sim'ā, sim'ā ke
hajjiyāh aur hajjiyāh ke asāyāh.

lāwī kī zimmādāriyāṅ

31jab ahd kā sandūq yarūshalam
meṅ lāyā gayā tāki āindā wahāṅ
rahe to dāūd bādshāh ne kuchh
lāwiyoṅ ko rab ke ghar meṅ gīt gāne
kī zimmādārī dī. 32is se pahle ki
sulaimān ne rab kā ghar banwāyā yih
log apnī ḳhidmat mulāqāt ke ḳhaime
ke sāmne saranjām dete the. wuh sab
kuchh muqarrarā hidāyāt ke mutābiq
adā karte the. 33zail meṅ un ke nām
un ke beṭoṅ ke nāmoṅ samet darj
haiṅ.

qihāt ke ḳhāndān kā haimān pahlā
gulūkār thā. us kā pūrā nām yih
thā: haimān bin yoel bin samūel
34bin ilqānā bin yarohām bin ili'el bin
tūḳh 35bin sūf bin ilqānā bin mahat
bin amāsī 36bin ilqānā bin yoel bin
azariyāh bin safaniyāh 37bin tahat
bin assīr bin abiyāsaf bin qorah 38bin
izhār bin qihāt bin lāwī bin isrāīl.

39haimān ke dahne hāth āsaf khaṛā
hotā thā. us kā pūrā nām yih thā: āsaf
bin barakiyāh bin sim'ā 40bin mīkāel
bin bāsiyāh bin malkiyāh 41bin atnī
bin zārah bin adāyāh 42bin aitān
bin zimmā bin simaī 43bin yahat bin
jairsom bin lāwī.

44haimān ke bāeṅ hāth aitān khaṛā
hotā thā. wuh mirārī ke ḳhāndān
kā fard thā. us kā pūrā nām yih
thā: aitān bin qīsī bin abdī bin
mallūk 45bin hasbiyāh bin amasiyāh
bin ḳhilqiyāh 46bin amsī bin bānī
bin samar 47bin mahlī bin mūshī bin
mirārī bin lāwī.

48dūsre lāwiyoṅ ko allāh kī
sukūnatgāh meṅ bāqīmāndā
zimmādāriyāṅ dī gaī thīṅ.
49lekin sirf hārūn aur us kī aulād
bhasm hone wālī qurbāniyāṅ pesh
karte aur baḳhūr kī qurbāngāh
par baḳhūr jalāte the. wuhī
muqaddastarīn kamre meṅ har
ḳhidmat saranjām dete the. isrāīl
kā kaffārā denā un hī kī zimmādārī
thī. wuh sab kuchh ain un hidāyāt
ke mutābiq adā karte the jo allāh ke
ḳhādim mūsā ne unheṅ dī thīṅ.
50hārūn ke hāṅ ilīazar paidā huā,
ilīazar ke fīnhās, fīnhās ke abīsūa,
51abīsūa ke buqqī, buqqī ke uzzī,
uzzī ke zaraḳhiyāh, 52zaraḳhiyāh
ke mirāyot, mirāyot ke amariyāh,
amariyāh ke aḳhītūb, 53aḳhītūb ke
sadoq, sadoq ke aḳhīmāz.

lāwiyoṅ kī ābādiyāṅ

54zail meṅ wuh ābādiyāṅ aur
charāgāheṅ darj haiṅ jo lāwiyoṅ ko
qur'ā ḍāl kar dī gaīṅ.
qur'ā ḍālte waqt pahle hārūn ke
beṭe qihāt kī aulād ko jagheṅ mil
gaīṅ. 55use yahūdāh ke qabīle se
habrūn shahr us kī charāgāhoṅ samet
mil gayā. 56lekin gird-o-nawāh ke
khet aur dehāt kālib bin yafunnā ko
die gae. 57habrūn un shahroṅ meṅ
shāmil thā jin meṅ har wuh panāh le
saktā thā jis ke hāthoṅ ġhairirādī taur
par koī halāk huā ho. habrūn ke ilāwā
hārūn kī aulād ko zail ke maqām
un kī charāgāhoṅ samet die gae:
libnā, yattīr, istimūa, 58haulūn, dabīr,
59asan, aur bait-shams. 60binyamīn
ke qabīle se unheṅ jibaūn, jibā,
alamat aur anatot un kī charāgāhoṅ
samet die gae. is tarah hārūn ke
ḳhāndān ko 13 shahr mil gae.
61qihāt ke bāqī ḳhāndānoṅ ko
manassī ke maġhribī hisse ke das
shahr mil gae.
62jairsom kī aulād ko ishkār, āshar,
naftālī aur manassī ke qabīloṅ ke
13 shahr die gae. yih manassī kā
wuh ilāqā thā jo daryā-e-yardan ke
mashriq meṅ mulk-e-basan meṅ thā.
63mirārī kī aulād ko rūbin, jad aur
zabūlūn ke qabīloṅ ke 12 shahr mil
gae.
64-65yūṅ isrāīliyoṅ ne qur'ā ḍāl kar
lāwiyoṅ ko mazkūrā shahr de die. sab
yahūdāh, shamāūn aur binyamīn ke
qabāilī ilāqoṅ meṅ the.
66qihāt ke chand ek ḳhāndānoṅ
ko ifrāīm ke qabīle se shahr un kī
charāgāhoṅ samet mil gae. 67in meṅ
ifrāīm ke pahāṛī ilāqe kā shahr sikam
shāmil thā jis meṅ har wuh panāh
le saktā thā jis se koī ġhairirādī taur
par halāk huā hotā thā, phir jazr,
68yuqmiām, bait-haurūn, 69ayyālon
aur jāt-rimmon. 70qihāt ke bāqī
kunboṅ ko manassī ke maġhribī hisse
ke do shahr āner aur bal'ām un kī
charāgāhoṅ samet mil gae.

[71]jairsom kī aulād ko zail ke shahr
bhī un kī charāgāhoṅ samet mil gae:
manassī ke mashriqī hisse se jaulān jo
basan meṅ hai aur astārāt. [72]ishkār
ke qabīle se qādis, dābarat, [73]rāmāt
aur ānīm. [74]āshar ke qabīle se misāl,
abdon, [75]huqūq aur rahob. [76]aur
naftālī ke qabīle se galīl kā qādis,
hammūn aur qiryatāim.

[77]mirārī ke bāqī ḳhāndānoṅ ko zail
ke shahr un kī charāgāhoṅ samet mil
gae: zabūlūn ke qabīle se rimmon
aur tabūr. [78-79]rūbin ke qabīle se
registān kā basar, yahaz, qadīmāt
aur mifāt (yih shahr daryā-e-yardan
ke mashriq meṅ yarīhū ke muqābil
wāqe haiṅ). [80]jad ke qabīle se jiliād
kā rāmāt, mahanāim, [81]hasbon aur
yāzer.

ishkār kī aulād

7 ishkār ke chār beṭe tolā, fuwwā,
yasūb aur simron the.

[2]tolā ke pāṅch beṭe uzzī, rifāyāh,
yarī'el, yahmī, ibsām aur samūel the.
sab apne ḳhāndānoṅ ke sarparast
the. nasabnāme ke mutābiq dāūd
ke zamāne meṅ tolā ke ḳhāndān ke
22,600 afrād jang karne ke qābil the.

[3]uzzī kā beṭā izraḳhiyāh thā jo
apne chār bhāiyoṅ mīkāel, abadiyāh,
yoel aur yissiyāh ke sāth ḳhāndānī
sarparast thā. [4]nasabnāme ke
mutābiq un ke 36,000 afrād jang
karne ke qābil the. in kī tādād is lie
zyādā thī ki uzzī kī aulād ke bahut
bāl-bachche the. [5]ishkār ke qabīle ke
ḳhāndānoṅ ke kul 87,000 ādmī jang
karne ke qābil the. sab nasabnāme
meṅ darj the.

binyamīn aur naftālī kī aulād

[6]binyamīn ke tīn beṭe bālā, bakar
aur yadīael the. [7]bālā ke pāṅch
beṭe isbūn, uzzī, uzzī'el, yarīmot aur
īrī the. sab apne ḳhāndānoṅ ke
sarparast the. un ke nasabnāme
ke mutābiq un ke 22,034 mard jang
karne ke qābil the.

[8]bakar ke 9 beṭe zamīrā, yūās,
ilīazar, iliyūainī, umrī, yarīmot,
abiyāh, anatot aur alamat the. [9]un
ke nasabnāme meṅ un ke sarparast
aur 20,200 jang karne ke qābil mard
bayān kie gae haiṅ.

[10]bilhān bin yadīael ke sāt beṭe
yaūs, binyamīn, ahūd, kan'ānā,
zaitān, tarsīs aur aḳhīsahar the. [11]sab
apne ḳhāndānoṅ ke sarparast the. un
ke 17,200 jang karne ke qābil mard
the.

[12]suffī aur huffī īr kī aur hushī aḳhīr
kī aulād the.

[13]naftālī ke chār beṭe yahsī'el, jūnī,
yisar aur sallūm the. sab bilhāh kī
aulād the.

manassī kī aulād

[14]manassī kī arāmī dāshtā ke do
beṭe asrī'el aur jiliād kā bāp makīr

paidā hue. [15]makīr ne huffiyoṅ aur suffiyoṅ kī ek aurat se shādī kī. bahan kā nām mākā thā. makīr ke dūsre beṭe kā nām silāfihād thā jis ke hāṅ sirf beṭiyāṅ paidā huīṅ.

[16]makīr kī bīwī mākā ke mazīd do beṭe faras aur sharas paidā hue. sharas ke do beṭe aulām aur raqm the. [17]aulām ke beṭe kā nām bidān thā. yihī jiliād bin makīr bin manassī kī aulād the.

[18]jiliād kī bahan mūlikat ke tīn beṭe ishhūd, abīazar aur mahlāh the. [19]samīdā ke chār beṭe aḳhiyān, sikam, liqhī aur anīām the.

ifrāīm kī aulād

[20]ifrāīm ke hāṅ sūtalah paidā huā, sūtalah ke barad, barad ke taht, tahat ke iliadā, iliadā ke taht, [21]tahat ke zabad aur zabad ke sūtalah.

ifrāīm ke mazīd do beṭe azar aur iliad the. yih do mard ek din jāt gae tāki wahāṅ ke rewaṛ lūṭ leṅ. lekin maqāmī logoṅ ne unheṅ pakaṛ kar mār ḍālā. [22]un kā bāp ifrāīm kāfī arse tak un kā mātam kartā rahā, aur us ke rishtedār us se milne āe tāki use tasallī deṅ. [23]jab is ke bād us kī bīwī ke beṭā paidā huā to us ne us kā nām barīā yānī musībat rakhā, kyūṅki us waqt ḳhāndān musībat meṅ ā gayā thā. [24]ifrāīm kī beṭī sairā ne bālāī aur nashebī bait-haurūn aur ūzzan-sairā ko banwāyā.

[25]ifrāīm ke mazīd do beṭe rafah aur rasaf the. rasaf ke hāṅ tilah paidā huā, tilah ke tahan, [26]tahan ke lādān, lādān ke ammīhūd, ammīhūd ke ilīsamā, [27]ilīsamā ke nūn, nūn ke yashūa.

[28]ifrāīm kī aulād ke ilāqe meṅ zail ke maqām shāmil the: bait-el gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet, mashriq meṅ nārān tak, maġhrib meṅ jazr tak gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet, shimāl meṅ sikam aur ayyāh tak gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet. [29]bait-shān, tānak, majiddo aur dor gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet manassī kī aulād kī milkiyat ban gae. in tamām maqāmoṅ meṅ yūsuf bin isrāīl kī aulād rahtī thī.

āshar kī aulād

[30]āshar ke chār beṭe yimnā, iswāh, iswī aur barīā the. un kī bahan sirah thī.

[31]barīā ke beṭe hibar aur birzāit kā bāp malkī'el the.

[32]hibar ke tīn beṭe yaflīt, shūmīr aur ḳhūtām the. un kī bahan sūa thī.

[33]yaflīt ke tīn beṭe fāsak, bimhāl aur aswāt the. [34]shūmīr ke chār beṭe aḳhī, rūhjā, hubbā aur arām the. [35]us ke bhāī hīlam ke chār beṭe sūfah, imnā, salas aur amal the.

[36]sūfah ke 11 beṭe sūh, harnafar, sūāl, bairī, imrāh,

37basar, hūd, sammā, silsā, yitrān
aur baīrā the.
38yatar ke tīn beṭe yafunnā, fisfāh
aur arā the.
39ullā ke tīn beṭe araḳh, hannī'el
aur riziyāh the.
40āshar ke darj-e-bālā tamām afrād
apne apne ḳhāndānoṅ ke sarparast
the. sab chīdā mard, māhir faujī aur
sardāroṅ ke sarbarāh the. nasabnāme
meṅ 26,000 jang karne ke qābil mard
darj haiṅ.

binyamīn kī aulād

8 binyamīn ke pāṅch beṭe baṛe se
le kar chhoṭe tak bālā, ashbel,
aḳhraḳh, 2nūhā aur rafā the.
3bālā ke beṭe addār, jīrā, abīhūd,
4abīsūa, nāmān, aḳhūh, 5jīrā, safūfān
aur hūrām the.
6-7ahūd ke tīn beṭe nāmān, aḳhiyāh
aur jīrā the. yih un ḳhāndānoṅ ke
sarparast the jo pahle jibā meṅ rahte
the lekin jinheṅ bād meṅ jilāwatan
karke mānahat meṅ basāyā gayā.
uzzā aur aḳhīhūd kā bāp jīrā unheṅ
wahāṅ le kar gayā thā.
8-9sahraim apnī do bīwiyoṅ hushīm
aur bārā ko talāq de kar moāb chalā
gayā. wahāṅ us kī bīwī hūdas ke
sāt beṭe yūbāb, zibiyā, mesā, malkām,
10yaūz, sakiyāh aur mirmā paidā
hue. sab bād meṅ apne ḳhāndānoṅ
ke sarparast ban gae. 11pahlī bīwī
hushīm ke do beṭe abītūb aur ilfāl
paidā hue.
12-14ilfāl ke āṭh beṭe ibar, mish'ām,
samad, barīā, samā, aḳhiyo, shāshaq
aur yarīmot the. samad onū, lūd
aur gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ kā bānī
thā. barīā aur samā ayyālon ke
bāshindoṅ ke sarbarāh the. un hī ne
jāt ke bāshindoṅ ko nikāl diyā.
15-16barīā ke beṭe zabadiyāh, arād,
idar, mīkāel, isfāh aur yūḳhā the.
17ilfāl ke mazīd beṭe zabadiyāh,
masullām, hizqī, hibar, 18yismarī,
yizliyāh aur yūbāb the.
19-21simaī ke beṭe yaqīm, zikrī,
zabdī, ilīainī, zillatī, ilī'el, adāyāh,
birāyāh aur simrāt the.
22-25shāshaq ke beṭe isfān, ibar,
ilī'el, abdon, zikrī, hanān, hananiyāh,
ailām, anatotiyāh, yafdiyāh aur
fanūel the.
26-27yarohām ke beṭe samsarī,
shahāriyāh, ataliyāh, yārasiyāh, ilyās
aur zikrī the. 28yih tamām ḳhāndānī
sarparast nasabnāme meṅ darj the
aur yarūshalam meṅ rahte the.

jibaūn meṅ sāūl kā ḳhāndān

29jibaūn kā bāp yaī'el jibaūn meṅ
rahtā thā. us kī bīwī kā nām mākā
thā. 30baṛe se le kar chhoṭe tak un
ke beṭe abdon, sūr, qīs, bāl, nadab,
31jadūr, aḳhiyo, zakar 32aur miqlot
the. miqlot kā beṭā simāh thā.

wuh bhī apne rishtedāroṅ ke sāth yarūshalam meṅ rahte the.

33nair qīs kā bāp thā aur qīs sāūl kā. sāūl ke chār beṭe yūnatan, malkīshūa, abīnadāb aur ishbāl the.

34yūnatan marībbāl kā bāp thā aur marībbāl mīkāh kā.

35mīkāh ke chār beṭe fītūn, malik, tārīa aur āḳhaz the.

36āḳhaz kā beṭā yahūaddā thā jis ke tīn beṭe alamat, azmāwat aur zimrī the. zimrī ke hāṅ mauzā paidā huā, 37mauzā ke bin'ā, bin'ā ke rāfā, rāfā ke iliāsā aur iliāsā ke asīl.

38asīl ke chhih beṭe azrīqām, bokirū, ismāīl, sa'ariyāh, abadiyāh aur hanān the. 39asīl ke bhāī īshaq ke tīn beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak aulām, yaūs aur ilīfalat the.

40aulām ke beṭe tajribākār faujī the jo mahārat se tīr chalā sakte the. un ke bahut se beṭe aur pote the, kul 150 afrād. tamām mazkūrā ādmī un ke ḳhāndānoṅ samet binyamīn kī aulād the.

jilāwatanī ke bād yarūshalam ke bāshinde

9 tamām isrāīl shāhān-e-isrāīl kī kitāb ke nasabnāmoṅ meṅ darj hai.

phir yahūdāh ke bāshindoṅ ko bewafāī ke bāis bābal meṅ jilāwatan kar diyā gayā. 2jo log pahle wāpas ā kar dubārā shahroṅ meṅ apnī maurūsī zamīn par rahne lage wuh imām, lāwī, rab ke ghar ke ḳhidmatgār aur bāqī chand ek isrāīlī the. 3yahūdāh, binyamīn, ifrāīm aur manassī ke qabīloṅ ke kuchh log yarūshalam meṅ jā base.

4yahūdāh ke qabīle ke darj-e-zail ḳhāndānī sarparast wahāṅ ābād hue:

ūtī bin ammīhūd bin umrī bin imrī bin bānī. bānī fāras bin yahūdāh kī aulād meṅ se thā.

5sailā ke ḳhāndān kā pahlauṭhā asāyāh aur us ke beṭe.

6zārah ke ḳhāndān kā yaūel. yahūdāh ke in ḳhāndānoṅ kī kul tādād 690 thī.

7-8binyamīn ke qabīle ke darj-e-zail ḳhāndānī sarparast yarūshalam meṅ ābād hue:

sallū bin masullām bin hūdāwiyāh bin sanūsāh.

ibniyāh bin yarohām.

ailā bin uzzī bin miqrī.

masullām bin safatiyāh bin raūel bin ibniyāh.

9nasabnāme ke mutābiq binyamīn ke in ḳhāndānoṅ kī kul tādād 956 thī.

10jo imām jilāwatanī se wāpas ā kar yarūshalam meṅ ābād hue wuh zail meṅ darj haiṅ:

yadāyāh, yahūyarīb, yakīn, 11allāh ke ghar kā inchārj azariyāh bin ḳhilqiyāh bin masullām bin sadoq bin mirāyot bin aḳhītūb, 12adāyāh bin yarohām bin fashhūr bin malkiyāh

aur māsī bin adī'el bin yahzīrāh bin
masullām bin masillimit bin immer.
13imāmoṅ ke in ḳhāndānoṅ kī kul
tādād 1,760 thī. un ke mard rab ke
ghar meṅ ḳhidmat saranjām dene ke
qābil the.

14jo lāwī jilāwatanī se wāpas ā kar
yarūshalam meṅ ābād hue wuh darj-
e-zail haiṅ:

mirārī ke ḳhāndān kā samāyāh bin
hassūb bin azrīqām bin hasbiyāh,
15baqbaqqar, haras, jalāl, mattaniyāh
bin mīkā bin zikrī bin āsaf, 16abadiyāh
bin samāyāh bin jalāl bin yadūtūn
aur barakiyāh bin āsā bin ilqānā.
barakiyāh natūfātiyoṅ kī ābādiyoṅ kā
rahne wālā thā.

17zail ke darbān bhī wāpas āe:
sallūm, aqqūb, talmūn, aḳhīmān aur
un ke bhāī. sallūm un kā inchārj
thā. 18āj tak us kā ḳhāndān rab ke
ghar ke mashriq meṅ shāhī darwāze
kī pahrādārī kartā hai. yih darbān
lāwiyoṅ ke ḳhaimoṅ ke afrād the.
19sallūm bin qore bin abiyāsaf bin
qorah apne bhāiyoṅ ke sāth qorah
ke ḳhāndān kā thā. jis tarah un
ke bāpdādā kī zimmādārī rab kī
ḳhaimāgāh meṅ mulāqāt ke ḳhaime
ke darwāze kī pahrādārī karnī thī
usī tarah un kī zimmādārī maqdis
ke darwāze kī pahrādārī karnī thī.
20qadīm zamāne meṅ fīnhās bin
ilīazar un par muqarrar thā, aur rab
us ke sāth thā. 21bād meṅ zakariyāh
bin masalamiyāh mulāqāt ke ḳhaime
ke darwāze kā darbān thā.

22kul 212 mardoṅ ko darbān kī
zimmādārī dī gaī thī. un ke nām un
kī maqāmī jaghoṅ ke nasabnāme meṅ
darj the. dāūd aur samūel ġhaibbīn
ne un ke bāpdādā ko yih zimmādārī
dī thī. 23wuh aur un kī aulād pahle
rab ke ghar yānī mulāqāt ke ḳhaime
ke darwāzoṅ par pahrādārī karte the.
24yih darbān rab ke ghar ke chāroṅ
taraf ke darwāzoṅ kī pahrādārī karte
the.

25lāwī ke aksar log yarūshalam
meṅ nahīṅ rahte the balki bārī bārī
ek hafte ke lie dehāt se yarūshalam
āte the tāki wahāṅ apnī ḳhidmat
saranjām deṅ. 26sirf darbānoṅ ke
chār inchārj musalsal yarūshalam
meṅ rahte the. yih chār lāwī allāh
ke ghar ke kamroṅ aur ḳhazānoṅ ko
bhī saṅbhālte 27aur rāt ko bhī allāh ke
ghar ke irdgird guzārte the, kyūṅki
un hī ko us kī hifāzat karnā aur subh
ke waqt us ke darwāzoṅ ko kholnā
thā.

28bāz darbān ibādat kā sāmān
saṅbhālte the. jab bhī use istemāl ke
lie andar aur bād meṅ dubārā bāhar
lāyā jātā to wuh har chīz ko gin kar
chaik karte the. 29bāz bāqī sāmān
aur maqdis meṅ maujūd chīzoṅ ko
saṅbhālte the. rab ke ghar meṅ
mustāmal bārīk maidā, mai, zaitūn kā
tel, baḳhūr aur balsān ke muḳhtalif

tel bhī in meṅ shāmil the. [30]lekin
balsān ke teloṅ ko tayyār karnā
imāmoṅ kī zimmādārī thī. [31]qorah
ke ḳhāndān kā lāwī mattitiyāh jo
sallūm kā pahlauṭhā thā qurbānī ke
lie mustāmal roṭī banāne kā intizām
chalātā thā. [32]qihāt ke ḳhāndān ke
bāz lāwiyoṅ ke hāth meṅ wuh roṭiyāṅ
banāne kā intizām thā jo har hafte ke
din ko rab ke lie maḳhsūs karke rab
ke ghar ke muqaddas kamre kī mez
par rakhī jātī thīṅ.

[33]mausīqār bhī lāwī the. un ke
sarbarāh bāqī tamām ḳhidmat meṅ
hissā nahīṅ lete the, kyūṅki unheṅ
har waqt apnī hī ḳhidmat saranjām
dene ke lie tayyār rahnā paṛtā thā. is
lie wuh rab ke ghar ke kamroṅ meṅ
rahte the.

[34]lāwiyoṅ ke yih tamām ḳhāndānī
sarparast nasabnāme meṅ darj the
aur yarūshalam meṅ rahte the.

jibaūn meṅ sāūl ke ḳhāndān

[35]jibaūn kā bāp yaī'el jibaūn meṅ
rahtā thā. us kī bīwī kā nām mākā
thā. [36]baṛe se le kar chhoṭe tak un ke
beṭe abdon, sūr, qīs, bāl, nair, nadab,
[37]jadūr, aḳhiyo, zakariyāh aur miqlot
the. [38]miqlot kā beṭā simāh thā.
wuh bhī apne bhāiyoṅ ke muqābil
yarūshalam meṅ rahte the.

[39]nair qīs kā bāp thā aur qīs sāūl kā.
sāūl ke chār beṭe yūnatan, malkīshūa,
abīnadāb aur ishbāl the.

[40]yūnatan marībbāl kā bāp thā aur
marībbāl mīkāh kā. [41]mīkāh ke chār
beṭe fītūn, malik, tahrea aur āḳhaz
the. [42]āḳhaz kā beṭā yārā thā. yārā
ke tīn beṭe alamat, azmāwat aur zimrī
the. zimrī ke hāṅ mauzā paidā huā,
[43]mauzā ke bin'ā, banā ke rifāyāh,
rifāyāh ke iliāsā aur iliāsā ke asīl.

[44]asīl ke chhih beṭe azrīqām,
bokirū, ismāīl, sa'ariyāh, abadiyāh
aur hanān the.

sāūl aur us ke beṭoṅ kī maut

10 jilbūa ke pahāṛī silsile par
filistiyoṅ aur isrāīliyoṅ ke
darmiyān jang chhiṛ gaī. laṛte laṛte
isrāīlī farār hone lage, lekin bahut log
wahīṅ shahīd ho gae.

[2]phir filistī sāūl aur us ke beṭoṅ
yūnatan, abīnadāb aur malkīshūa
ke pās jā pahuṅche. tīnoṅ beṭe
halāk ho gae. [3]jabki laṛāī sāūl ke
irdgird urūj tak pahuṅch gaī. phir
wuh tīrandāzoṅ kā nishānā ban
kar zaḳhmī ho gayā. [4]us ne apne
silāhbardār ko hukm diyā, "apnī
talwār miyān se khaiṅch kar mujhe
mār ḍāl! warnā yih nāmaḳhtūn
mujhe be'izzat kareṅge." lekin
silāhbardār ne inkār kiyā, kyūṅki
wuh bahut ḍarā huā thā. āḳhir meṅ
sāūl apnī talwār le kar ḳhud us par
gir gayā.

[5]jab silāhbardār ne dekhā ki merā
mālik mar gayā hai to wuh bhī apnī

talwār par gir kar mar gayā. [6]yūṅ
us din sāūl, us ke tīn beṭe aur us
kā tamām gharānā halāk ho gae.
[7]jab maidān-e-yazrael ke isrāīliyoṅ
ko ḳhabar milī ki isrāīlī fauj bhāg gaī
aur sāūl apne beṭoṅ samet mārā gayā
hai to wuh apne shahroṅ ko chhoṛ
kar bhāg nikle, aur filistī chhoṛe hue
shahroṅ par qabzā karke un meṅ
basne lage.

[8]agle din filistī lāshoṅ ko lūṭne ke
lie dubārā maidān-e-jang meṅ ā gae.
jab unheṅ jilbūa ke pahāṛī silsile par
sāūl aur us ke tīnoṅ beṭe murdā mile
[9]to unhoṅ ne sāūl kā sar kāṭ kar us
kā zirābaktar utār liyā aur qāsidoṅ
ko apne pūre mulk meṅ bhej kar
apne butoṅ aur apnī qaum ko fath kī
ittilā dī. [10]sāūl kā zirābaktar unhoṅ
ne apne dewatāoṅ ke mandir meṅ
mahfūz kar liyā aur us ke sar ko dajūn
dewatā ke mandir meṅ laṭkā diyā.

[11]jab yabīs-jiliād ke bāshindoṅ ko
ḳhabar milī ki filistiyoṅ ne sāūl kī
lāsh ke sāth kyā kuchh kiyā hai [12]to
shahr ke tamām laṛne ke qābil ādmī
bait-shān ke lie rawānā hue. wahāṅ
pahuṅch kar wuh sāūl aur us ke
beṭoṅ kī lāshoṅ ko utār kar yabīs le
gae jahāṅ unhoṅ ne un kī haḍḍiyoṅ
ko yabīs ke baṛe daraḳht ke sāy meṅ
dafnāyā. unhoṅ ne rozā rakh kar
pūre hafte tak un kā mātam kiyā.

[13]sāūl ko is lie mārā gayā ki wuh
rab kā wafādār na rahā. us ne us kī
hidāyāt par amal na kiyā, yahāṅ tak
ki us ne murdoṅ kī rūh se rābitā karne
wālī jādūgarnī se mashwarā kiyā,
[14]hālāṅki use rab se daryāft karnā
chāhie thā. yihī wajah hai ki rab ne
use sazā-e-maut de kar saltanat ko
dāūd bin yassī ke hawāle kar diyā.

dāūd pūre isrāīl kā bādshāh ban jātā hai

11 us waqt tamām isrāīl habrūn
meṅ dāūd ke pās āyā aur
kahā, "ham āp hī kī qaum aur āp
hī ke rishtedār haiṅ. [2]māzī meṅ
bhī jab sāūl bādshāh thā to āp hī
faujī muhimmoṅ meṅ isrāīl kī qiyādat
karte rahe. aur rab āp ke ḳhudā ne
āp se wādā bhī kiyā hai ki tū merī
qaum isrāīl kā charwāhā ban kar us
par hukūmat karegā."

[3]jab isrāīl ke tamām buzurg habrūn
pahuṅche to dāūd bādshāh ne rab
ke huzūr un ke sāth ahd bāndhā,
aur unhoṅ ne use masah karke isrāīl
kā bādshāh banā diyā. yūṅ rab kā
samūel kī mārifat kiyā huā wādā pūrā
huā.

dāūd yarūshalam par qabzā kartā hai

[4]bādshāh banane ke bād dāūd
tamām isrāīliyoṅ ke sāth yarūshalam
gayā tāki us par hamlā kare. us
zamāne meṅ us kā nām yabūs thā,
aur yabūsī us meṅ baste the. [5]dāūd
ko dekh kar yabūsiyoṅ ne us se kahā,

"āp hamāre shahr meṅ kabhī dāḳhil nahīṅ ho pāeṅge!"

to bhī dāūd ne siyyūn ke qile par qabzā kar liyā jo ājkal 'dāūd kā shahr' kahlātā hai. 6yabūs par hamlā karne se pahle dāūd ne kahā thā, "jo bhī yabūsiyoṅ par hamlā karne meṅ rāhnumāī kare wuh fauj kā kamānḍar banegā." tab yoāb bin zarūyāh ne pahle shahr par chaṛhāī kī. chunāṅche use kamānḍar muqarrar kiyā gayā.

7yarūshalam par fath pāne ke bād dāūd qile meṅ rahne lagā. us ne use 'dāūd kā shahr' qarār diyā 8aur us ke irdgird shahr ko baṛhāne lagā. dāūd kā yih tāmīrī kām irdgird ke chabūtaroṅ se shurū huā aur chāroṅ taraf phailtā gayā jabki yoāb ne shahr kā bāqī hissā bahāl kar diyā. 9yūṅ dāūd zor pakaṛtā gayā, kyūṅki rabb-ul-afwāj us ke sāth thā.

dāūd ke mashhūr faujī

10darj-e-zail dāūd ke sūrmāoṅ kī fahrist hai. pūre isrāīl ke sāth unhoṅ ne mazbūtī se us kī bādshāhī kī himāyat karke dāūd ko rab ke farmān ke mutābiq apnā bādshāh banā diyā.

11jo tīn afsar yoāb ke bhāī abīshai ke ain bād āte the un meṅ yasūbiām hakmūnī pahle nambar par ātā thā. ek bār us ne apne neze se 300 ādmiyoṅ ko mār diyā. 12in tīn afsaroṅ meṅ se dūsrī jagah par ilīazar bin dodo bin aḳhūhī ātā thā. 13yih fas-dammīm meṅ dāūd ke sāth thā jab filistī wahāṅ laṛne ke lie jamā ho gae the. maidān-e-jang meṅ jau kā khet thā, aur laṛte laṛte isrāīlī filistiyoṅ ke sāmne bhāgne lage. 14lekin ilīazar dāūd ke sāth khet ke bīch meṅ filistiyoṅ kā muqābalā kartā rahā. filistiyoṅ ko mārte mārte unhoṅ ne khet kā difā karke rab kī madad se baṛī fath pāī.

15-16ek aur jang ke daurān dāūd adullām ke ġhār ke pahāṛī qile meṅ thā jabki filistī fauj ne wādī-e-rafāīm meṅ apnī lashkargāh lagāī thī. un ke dastoṅ ne bait-laham par bhī qabzā kar liyā thā. dāūd ke tīs ālā afsaroṅ meṅ se tīn us se milne āe. 17dāūd ko shadīd pyās lagī, aur wuh kahne lagā, "kaun mere lie bait-laham ke darwāze par ke hauz se kuchh pānī lāegā?"

18yih sun kar tīnoṅ afsar filistiyoṅ kī lashkargāh par hamlā karke us meṅ ghus gae aur laṛte laṛte bait-laham ke hauz tak pahuṅch gae. us se kuchh pānī bhar kar wuh use dāūd ke pās le āe. lekin us ne pīne se inkār kar diyā balki use qurbānī ke taur par unḍel kar rab ko pesh kiyā 19aur bolā, "allāh na kare ki maiṅ yih pānī piyūṅ. agar aisā kartā to un ādmiyoṅ kā ḳhūn pītā jo apnī jān par khel kar pānī lāe haiṅ." is lie wuh use pīnā nahīṅ chāhtā thā. yih in tīn sūrmāoṅ ke zabardast kāmoṅ kī ek misāl hai.

[20-21]yoāb kā bhāī abīshai mazkūrā
tīn sūrmāoṅ par muqarrar thā. ek
dafā us ne apne neze se 300 ādmiyoṅ
ko mār ḍālā. tīnoṅ kī nisbat us kī
zyādā izzat kī jātī thī, lekin wuh ḳhud
in meṅ ginā nahīṅ jātā thā.
[22]bināyāh bin yahoyadā bhī
zabardast faujī thā. wuh qabziel kā
rahne wālā thā, aur us ne bahut dafā
apnī mardānagī dikhāī. moāb ke do
baṛe sūrmā us ke hāthoṅ halāk hue.
ek bār jab bahut barf paṛ gaī to us ne
ek hauz meṅ utar kar ek sherbabar
ko mār ḍālā jo us meṅ gir gayā thā.
[23]ek aur mauqe par us kā wāstā ek
misrī se paṛā jis kā qad sāṛhe sāt fuṭ
thā. misrī ke hāth meṅ khaḍḍī ke
shahtīr jaisā baṛā nezā thā jabki us ke
apne pās sirf lāṭhī thī. lekin bināyāh
ne us par hamlā karke us ke hāth se
nezā chhīn liyā aur use us ke apne
hathiyār se mār ḍālā. [24]aisī bahādurī
dikhāne kī binā par bināyāh bin
yahoyadā mazkūrā tīn ādmiyoṅ ke
barābar mashhūr huā. [25]tīs afsaroṅ
ke dīgar mardoṅ kī nisbat us kī zyādā
izzat kī jātī thī, lekin wuh mazkūrā
tīn ādmiyoṅ meṅ ginā nahīṅ jātā
thā. dāūd ne use apne muhāfizoṅ
par muqarrar kiyā.
[26]zail ke ādmī bādshāh ke sūrmāoṅ
meṅ shāmil the.
yoāb kā bhāī asāhel, bait-laham
kā ilhanān bin dodo, [27]sammot
harorī, ḳhalis falūnī, [28]taqūa kā
īrā bin aqqīs, anatot kā abīazar,
[29]sibbakī hūsātī, īlī aḳhūhī, [30]mahrī
natūfātī, halid bin bānā natūfātī,
[31]binyamīnī shahr jibiā kā ittī bin rībī,
bināyāh fir'ātonī [32]nahle-jās kā hūrī,
abī'el arbātī, [33]azmāwat bahrūmī,
iliyahbā sa'ālbūnī, [34]hashīm jizūnī
ke beṭe, yūnatan bin shajī harārī,
[35]aḳhīām bin sakār harārī, ilīfal bin
ūr, [36]hifar makīrātī, aḳhiyāh falūnī,
[37]hasro karmilī, nārī bin azbī, [38]nātan
kā bhāī yoel, mibḳhār bin hājirī,
[39]silaq ammonī, yoāb bin zarūyāh
kā silāhbardār nahrī bairotī, [40]īrā
itrī, jarīb itrī, [41]ūriyāh hittī, zabad
bin aḳhlī, [42]adīnā bin sīzā (rūbin ke
qabīle kā yih sardār 30 faujiyoṅ par
muqarrar thā), [43]hanān bin mākā,
yūsafat mitnī, [44]uzziyāh astarātī,
ḳhūtām aroīrī ke beṭe samā aur yaī'el,
[45]yadīael bin simrī, us kā bhāī yūḳhā
tīsī, [46]ilī'el mahāwī, ilnām ke beṭe
yarībī aur yūsāwiyāh, yitmā moābī,
[47]ilī'el, obed aur yāsī'el mazobāī.

sāūl ke daur-e-hukūmat meṅ
dāūd ke pairokār

12 zail ke ādmī siqlāj meṅ dāūd
ke sāth mil gae. us waqt jab
wuh sāūl bin qīs se chhupā rahtā thā.
yih un faujiyoṅ meṅ se the jo jang
meṅ dāūd ke sāth mil kar laṛte the
[2]aur behtarīn tīrandāz the, kyūṅki
yih na sirf dahne balki bāeṅ hāth se
bhī mahārat se tīr aur falāḳhan kā

patthar chalā sakte the. in ādmiyoṅ
meṅ se darj-e-zail binyamīn ke qabīle
aur sāūl ke ḳhāndān se the.
3un kā rāhnumā aḳhīazar, phir
yūās (donoṅ samā'āh jibiātī ke
beṭe the), yazī'el aur falat (donoṅ
azmāwat ke beṭe the), barākā, yāhū
anatotī, 4ismāyāh jibaūnī jo dāūd ke
30 afsaroṅ kā ek sūrmā aur līḍar
thā, yarmiyāh, yahzī'el, yūhanān,
yūzabad jadīrātī, 5iliūzī, yarīmot,
bāliyāh, samariyāh aur safatiyāh
ḳharūfī.
6qorah ke ḳhāndān meṅ se ilqānā,
yissiyāh, azarel, yūazar aur yasūbiām
dāūd ke sāth the.
7in ke ilāwā yarohām jadūrī ke beṭe
yūīlā aur zabadiyāh bhī the.
8jad ke qabīle se bhī kuchh bahādur
aur tajribākār faujī sāūl se alag ho kar
dāūd ke sāth mil gae jab wuh registān
ke qile meṅ thā. yih mard mahārat se
ḍhāl aur nezā istemāl kar sakte the.
un ke chehre sherbabar ke chehroṅ
kī mānind the, aur wuh pahāṛī ilāqe
meṅ ġhazāloṅ kī tarah tez chal sakte
the.
9un kā līḍar azar zail ke das
ādmiyoṅ par muqarrar thā: abadiyāh,
iliyāb, 10mismannā, yarmiyāh, 11attī,
ilī'el, 12yūhanān, ilzabad, 13yarmiyāh
aur makbannī.
14jad ke yih mard sab ālā faujī afsar
ban gae. un meṅ se sab se kamzor
ādmī sau ām faujiyoṅ kā muqābalā
kar saktā thā jabki sab se tāqatwar
ādmī hazār kā muqābalā kar saktā
thā. 15in hī ne bahār ke mausam
meṅ daryā-e-yardan ko pār kiyā, jab
wuh kināroṅ se bāhar ā gayā thā, aur
mashriq aur maġhrib kī wādiyoṅ ko
band kar rakhā.
16binyamīn aur yahūdāh ke qabīloṅ
ke kuchh mard dāūd ke pahāṛī qile
meṅ āe. 17dāūd bāhar nikal kar un
se milne gayā aur pūchhā, "kyā āp
salāmatī se mere pās āe haiṅ? kyā
āp merī madad karnā chāhte haiṅ?
agar aisā hai to maiṅ āp kā achchhā
sāthī rahūṅgā. lekin agar āp mujhe
dushmanoṅ ke hawāle karne ke lie
āe haiṅ hālāṅki mujh se koī bhī zulm
nahīṅ huā hai to hamāre bāpdādā kā
ḳhudā ise dekh kar āp ko sazā de."
18phir rūh-ul-quds 30 afsaroṅ ke
rāhnumā amāsī par nāzil huā, aur
us ne kahā, "ai dāūd, ham tere
hī log haiṅ. ai yassī ke beṭe,
ham tere sāth haiṅ. salāmatī,
salāmatī tujhe hāsil ho, aur salāmatī
unheṅ hāsil ho jo terī madad karte
haiṅ. kyūṅki terā ḳhudā terī madad
karegā." yih sun kar dāūd ne unheṅ
qabūl karke apne chhāpāmār dastoṅ
par muqarrar kiyā.
19manassī ke qabīle ke kuchh mard
bhī sāūl se alag ho kar dāūd ke pās
āe. us waqt wuh filistiyoṅ ke sāth mil
kar sāūl se laṛne jā rahā thā, lekin bād
meṅ use maidān-e-jang meṅ āne kī

ijāzat na milī. kyūṅki filistī sardāroṅ
ne āpas meṅ mashwarā karne ke bād
use yih kah kar wāpas bhej diyā
ki ḳhatrā hai ki yih hameṅ maidān-
e-jang meṅ chhoṛ kar apne purāne
mālik sāūl se dubārā mil jāe. phir
ham tabāh ho jāeṅge.
20jab dāūd siqlāj wāpas jā rahā
thā to manassī ke qabīle ke darj-e-
zail afsar sāūl se alag ho kar us ke
sāth ho lie: adnā, yūzabad, yadīael,
mīkāel, yūzabad, ilīhū aur zillatī.
manassī meṅ har ek ko hazār hazār
faujiyoṅ par muqarrar kiyā gayā thā.
21unhoṅ ne lūṭne wāle amālīqī dastoṅ
ko pakaṛne meṅ dāūd kī madad kī,
kyūṅki wuh sab diler aur qābil faujī
the. sab us kī fauj meṅ afsar ban gae.
22roz-ba-roz log dāūd kī madad
karne ke lie āte rahe, aur hote hote us
kī fauj allāh kī fauj jaisī baṛī ho gaī.

habrūn meṅ dāūd kī fauj

23darj-e-zail un tamām faujiyoṅ kī
fahrist hai jo habrūn meṅ dāūd ke
pās āe tāki use sāūl kī jagah bādshāh
banāeṅ, jis tarah rab ne hukm diyā
thā.
24yahūdāh ke qabīle ke ḍhāl aur
neze se les 6,800 mard the.
25shamāūn ke qabīle ke 7,100
tajribākār faujī the.
26lāwī ke qabīle ke 4,600 mard
the. 27un meṅ hārūn ke ḳhāndān kā
sarparast yahoyadā bhī shāmil thā jis
ke sāth 3,700 ādmī the. 28sadoq nāmī
ek diler aur jawān faujī bhī shāmil
thā. us ke sāth us ke apne ḳhāndān
ke 22 afsar the.
29sāūl ke qabīle binyamīn ke bhī
3,000 mard the, lekin is qabīle ke
aksar faujī ab tak sāūl ke ḳhāndān ke
sāth lipṭe rahe.
30ifrāīm ke qabīle ke 20,800 faujī
the. sab apne ḳhāndānoṅ meṅ asar-
o-rasūḳh rakhne wāle the.
31manassī ke ādhe qabīle ke 18,000
mard the. unheṅ dāūd ko bādshāh
banāne ke lie chun liyā gayā thā.
32ishkār ke qabīle ke 200 afsar apne
dastoṅ ke sāth the. yih log waqt kī
zarūrat samajh kar jānte the ki isrāīl
ko kyā karnā hai.
33zabūlūn ke qabīle ke 50,000
tajribākār faujī the. wuh har hathiyār
se les aur pūrī wafādārī se dāūd ke lie
laṛne ke lie tayyār the.
34naftālī ke qabīle ke 1,000 afsar
the. un ke taht ḍhāl aur neze se
musallah 37,000 ādmī the.
35dān ke qabīle ke 28,600 mard the
jo sab laṛne ke lie musta'id the.
36āshar ke qabīle ke 40,000 mard
the jo sab laṛne ke lie tayyār the.
37daryā-e-yardan ke mashriq meṅ
ābād qabīloṅ rūbin, jad aur manassī
ke ādhe hisse ke 1,20,000 mard the.
har ek har qism ke hathiyār se les thā.
38sab tartīb se habrūn āe tāki pūre
azm ke sāth dāūd ko pūre isrāīl kā

bādshāh banāeṅ. bāqī tamām isrāīlī
bhī muttafiq the ki dāūd hamārā
bādshāh ban jāe. 39yih faujī tīn din
tak dāūd ke pās rahe jis daurān un
ke qabāilī bhāī unheṅ khāne-pīne kī
chīzeṅ muhayyā karte rahe. 40qarīb
ke rahne wāloṅ ne bhī is meṅ un
kī madad kī. ishkār, zabūlūn aur
naftālī tak ke log apne gadhoṅ, ūṅṭoṅ,
ḳhachcharoṅ aur bailoṅ par khāne
kī chīzeṅ lād kar wahāṅ pahuṅche.
maidā, anjīr aur kishmish kī ṭikkiyāṅ,
mai, tel, bail aur bheṛ-bakriyāṅ baṛī
miqdār meṅ habrūn lāī gaīṅ, kyūṅki
tamām isrāīlī ḳhushī manā rahe the.

dāūd ahd kā sandūq yarūshalam meṅ lānā chāhtā hai

13 dāūd ne tamām afsaroṅ se
mashwarā kiyā. un meṅ
hazār hazār aur sau sau faujiyoṅ par
muqarrar afsar shāmil the. 2phir us
ne isrāīl kī pūrī jamā'at se kahā, "agar
āp ko manzūr ho aur rab hamāre
ḳhudā kī marzī ho to āeṅ ham pūre
mulk ke isrāīlī bhāiyoṅ ko dāwat deṅ
ki ā kar hamāre sāth jamā ho jāeṅ.
wuh imām aur lāwī bhī sharīk hoṅ
jo apne apne shahroṅ aur charāgāhoṅ
meṅ baste haiṅ. 3phir ham apne
ḳhudā ke ahd kā sandūq dubārā apne
pās wāpas lāeṅ, kyūṅki sāūl ke daur-
e-hukūmat meṅ ham us kī fikr nahīṅ
karte the."

4pūrī jamā'at muttafiq huī, kyūṅki
yih mansūbā sab ko durust lagā.
5chunāṅche dāūd ne pūre isrāīl ko
junūb meṅ misr ke saihūr se le kar
shimāl meṅ labo-hamāt tak bulāyā
tāki sab mil kar allāh ke ahd kā
sandūq qiryat-yārīm se yarūshalam
le jāeṅ. 6phir wuh un ke sāth
yahūdāh ke bālā yānī qiryat-yārīm
gayā tāki rab ḳhudā kā sandūq uṭhā
kar yarūshalam le jāeṅ, wuhī sandūq
jis par rab ke nām kā ṭhappā lagā hai
aur jahāṅ wuh sandūq ke ūpar karūbī
farishtoṅ ke darmiyān taḳhtnashīn
hai. 7qiryat-yārīm pahuṅch kar logoṅ
ne allāh ke sandūq ko abīnadāb ke
ghar se nikāl kar ek naī bailgāṛī
par rakh diyā, aur uzzā aur aḳhiyo
use yarūshalam kī taraf le jāne
lage. 8dāūd aur tamām isrāīlī gāṛī
ke pīchhe chal paṛe. sab allāh ke
huzūr pūre zor se ḳhushī manāne
lage. jūnīpar kī lakaṛī ke muḳhtalif
sāz bhī bajāe jā rahe the. fizā
sitāroṅ, sarodoṅ, dafoṅ, jhāṅjhoṅ aur
turamoṅ kī āwāzoṅ se gūṅj uṭhī.

9wuh gandum gāhne kī ek jagah
par pahuṅch gae jis ke mālik kā nām
kaidūn thā. wahāṅ bail achānak
beqābū ho gae. uzzā ne jaldī se ahd kā
sandūq pakaṛ liyā tāki wuh gir na jāe.
10usī lamhe rab kā ġhazab us par nāzil
huā, kyūṅki us ne ahd ke sandūq ko
chhūne kī jur'at kī thī. wahīṅ allāh ke
huzūr uzzā gir kar halāk huā. 11dāūd

ko baṛā ranj huā ki rab kā ġhazab uzzā par yūṅ ṭūṭ paṛā hai. us waqt se us jagah kā nām paraz-uzzā yānī ‘uzzā par ṭūṭ paṛnā’ hai.

12us din dāūd ko allāh se ḳhauf āyā. us ne sochā, “maiṅ kis tarah allāh kā sandūq apne pās pahuṅchā sakūṅgā?” 13chunāṅche us ne faislā kiyā ki ham ahd kā sandūq yarūshalam nahīṅ le jāeṅge balki use obed-adom jātī ke ghar meṅ mahfūz rakheṅge. 14wahāṅ wuh tīn māh tak paṛā rahā. in tīn mahīnoṅ ke daurān rab ne obed-adom ke gharāne aur us kī pūrī milkiyat ko barkat dī.

dāūd kī taraqqī

14 ek din sūr ke bādshāh hīrām ne dāūd ke pās wafd bhejā. rāj aur baṛhaī bhī sāth the. un ke pās deodār kī lakaṛī thī tāki dāūd ke lie mahal banāeṅ. 2yūṅ dāūd ne jān liyā ki rab ne mujhe isrāīl kā bādshāh banā kar merī bādshāhī apnī qaum isrāīl kī ḳhātir bahut sarfarāz kar dī hai.

3yarūshalam meṅ jā basne ke bād dāūd ne mazīd shādiyāṅ kīṅ. natīje meṅ yarūshalam meṅ us ke kaī beṭe-beṭiyāṅ paidā hue. 4jo beṭe wahāṅ paidā hue wuh yih the: sammūa, sobāb, nātan, sulaimān, 5ibhār, ilīsūa, ilfalat, 6naujā, nafaj, yafīa, 7ilīsamā, bāl-yadā aur ilīfalat.

filistiyoṅ par fath

8jab filistiyoṅ ko ittilā milī ki dāūd ko masah karke isrāīl kā bādshāh banāyā gayā hai to unhoṅ ne apne faujiyoṅ ko isrāīl meṅ bhej diyā tāki use pakaṛ leṅ. jab dāūd ko patā chal gayā to wuh un kā muqābalā karne ke lie gayā. 9jab filistī isrāīl meṅ pahuṅch kar wādī-e-rafāīm meṅ phail gae 10to dāūd ne rab se daryāft kiyā, “kyā maiṅ filistiyoṅ par hamlā karūṅ? kyā tū mujhe un par fath baḳhshegā?” rab ne jawāb diyā, “hāṅ, un par hamlā kar! maiṅ unheṅ tere qabze meṅ kar dūṅgā.” 11chunāṅche dāūd apne faujiyoṅ ko le kar bāl-parāzīm gayā. wahāṅ us ne filistiyoṅ ko shikast dī. bād meṅ us ne gawāhī dī, “jitne zor se band ke ṭūṭ jāne par pānī us se phūṭ nikaltā hai utne zor se āj allāh mere wasīle se dushman kī safoṅ meṅ se phūṭ niklā hai.” chunāṅche us jagah kā nām bāl-parāzīm yānī ‘phūṭ nikalne kā mālik’ paṛ gayā. 12filistī apne dewatāoṅ ko chhoṛ kar bhāg gae. aur dāūd ne unheṅ jalā dene kā hukm diyā.

13ek bār phir filistī ā kar wādī-e-rafāīm meṅ phail gae. 14is dafā jab dāūd ne allāh se daryāft kiyā to us ne jawāb diyā, “is martabā un kā sāmnā mat karnā balki un ke pīchhe jā kar bakā ke daraḳhtoṅ ke sāmne un par hamlā kar. 15jab un daraḳhtoṅ kī choṭiyoṅ se qadmoṅ kī chāp sunāī

de to ḳhabardār! yih is kā ishārā
hogā ki allāh ḳhud tere āge āge chal
kar filistiyoṅ ko mārne ke lie nikal
āyā hai." [16]dāūd ne aisā hī kiyā aur
natīje meṅ filistiyoṅ ko shikast de kar
jibaūn se le kar jazr tak un kā tāqqub
kiyā.

[17]dāūd kī shohrat tamām mamālik
meṅ phail gaī. rab ne tamām qaumoṅ
ke diloṅ meṅ dāūd kā ḳhauf ḍāl diyā.

yarūshalam meṅ ahd ke sandūq ke lie tayyāriyāṅ

15 yarūshalam ke us hisse meṅ
jis kā nām 'dāūd kā shahr'
paṛ gayā thā dāūd ne apne lie chand
imārateṅ banwāīṅ. us ne allāh ke
sandūq ke lie bhī ek jagah tayyār
karke wahāṅ ḳhaimā lagā diyā. [2]phir
us ne hukm diyā, "siwāe lāwiyoṅ ke
kisī ko bhī allāh kā sandūq uṭhāne kī
ijāzat nahīṅ. kyūṅki rab ne in hī ko
rab kā sandūq uṭhāne aur hameshā
ke lie us kī ḳhidmat karne ke lie chun
liyā hai."

[3]is ke bād dāūd ne tamām isrāīl
ko yarūshalam bulāyā tāki wuh mil
kar rab kā sandūq us jagah le jāeṅ jo
us ne us ke lie tayyār kar rakhī thī.
[4]bādshāh ne hārūn aur bāqī lāwiyoṅ
kī aulād ko bhī bulāyā. [5]darj-e-zail un
lāwī sarparastoṅ kī fahrist hai jo apne
rishtedāroṅ ko le kar āe.

qihāt ke ḳhāndān se ūrī'el 120
mardoṅ samet,

[6]mirārī ke ḳhāndān se asāyāh 220
mardoṅ samet,

[7]jairsom ke ḳhāndān se yoel 130
mardoṅ samet,

[8]ilīsafan ke ḳhāndān se samāyāh
200 mardoṅ samet,

[9]habrūn ke ḳhāndān se ilī'el 80
mardoṅ samet,

[10]uzzī'el ke ḳhāndān se ammīnadāb
112 mardoṅ samet.

[11]dāūd ne donoṅ imāmoṅ sadoq
aur abiyātar ko mazkūrā chhih lāwī
sarparastoṅ samet apne pās bulā kar
[12]un se kahā, "āp lāwiyoṅ ke sarbarāh
haiṅ. lāzim hai ki āp apne qabāilī
bhāiyoṅ ke sāth apne āp ko maḳhsūs-
o-muqaddas karke rab isrāīl ke ḳhudā
ke sandūq ko us jagah le jāeṅ jo maiṅ
ne us ke lie tayyār kar rakhī hai.
[13]pahlī martabā jab ham ne use yahāṅ
lāne kī koshish kī to yih āp lāwiyoṅ
ke zarī'e na huā, is lie rab hamāre
ḳhudā kā qahr ham par ṭūṭ paṛā. us
waqt ham ne us se daryāft nahīṅ kiyā
thā ki use uṭhā kar le jāne kā kyā
munāsib tarīqā hai." [14]tab imāmoṅ
aur lāwiyoṅ ne apne āp ko maḳhsūs-
o-muqaddas karke rab isrāīl ke ḳhudā
ke sandūq ko yarūshalam lāne ke
lie tayyār kiyā. [15]phir lāwī allāh
ke sandūq ko uṭhāne kī lakaṛiyoṅ se
apne kandhoṅ par yūṅ hī rakh kar
chal paṛe jis tarah mūsā ne rab ke
kalām ke mutābiq farmāyā thā.

16dāūd ne lāwī sarbarāhoṅ ko yih
hukm bhī diyā, “apne qabīle meṅ se
aise ādmiyoṅ ko chun leṅ jo sāz,
sitār, sarod aur jhāṅjh bajāte hue
ḳhushī ke gīt gāeṅ.” 17us zimmādārī
ke lie lāwiyoṅ ne zail ke ādmiyoṅ ko
muqarrar kiyā: haimān bin yoel, us
kā bhāī āsaf bin barakiyāh aur mirārī
ke ḳhāndān kā aitān bin kausāyāh.
18dūsre maqām par un ke yih bhāī āe:
zakariyāh, yāzī’el, samīrāmot, yihī’el,
unnī, iliyāb, bināyāh, māsiyāh,
mattitiyāh, ilīfalehū, miqniyāh, obed-
adom aur yaī’el. yih darbān the.
19haimān, āsaf aur aitān gulūkār the,
aur unheṅ pītal ke jhāṅjh bajāne
kī zimmādārī dī gaī. 20zakariyāh,
azī’el, samīrāmot, yihī’el, unnī, iliyāb,
māsiyāh aur bināyāh ko alāmūt ke
tarz par sitār bajānā thā. 21mattitiyāh,
ilīfalehū, miqniyāh, obed-adom,
yaī’el aur azaziyāh ko shamīnīt ke
tarz par sarod bajāne ke lie chunā
gayā.

22kananiyāh ne lāwiyoṅ kī kwāir
kī rāhnumāī kī, kyūṅki wuh is meṅ
māhir thā.

23-24barakiyāh, ilqānā, obed-adom
aur yahiyāh ahd ke sandūq ke darbān
the. sabaniyāh, yūsafat, natanī’el,
amāsī, zakariyāh, bināyāh aur ilīazar
ko turam bajā kar allāh ke sandūq ke
āge āge chalne kī zimmādārī dī gaī.
sātoṅ imām the.

**dāūd ahd kā sandūq yarū-
shalam meṅ le ātā hai**

25phir dāūd, isrāīl ke buzurg aur
hazār hazār faujiyoṅ par muqarrar
afsar ḳhushī manāte hue nikal kar
obed-adom ke ghar gae tāki rab ke
ahd kā sandūq wahāṅ se le kar
yarūshalam pahuṅchāeṅ. 26jab zāhir
huā ki allāh ahd ke sandūq ko uṭhāne
wāle lāwiyoṅ kī madad kar rahā hai
to sāt jawān sāṇḍoṅ aur sāt menḍhoṅ
ko qurbān kiyā gayā. 27dāūd bārīk
katān kā libās pahne hue thā, aur
is tarah ahd kā sandūq uṭhāne wāle
lāwī, gulūkār aur kwāir kā līḍar
kananiyāh bhī. is ke ilāwā dāūd
katān kā bālāposh pahne hue thā.
28tamām isrāīlī ḳhushī ke nāre lagā
lagā kar, narsinge aur turam phūṅk
phūṅk kar aur jhāṅjh, sitār aur sarod
bajā bajā kar rab ke ahd kā sandūq
yarūshalam lāe.

29rab kā ahd kā sandūq dāūd ke
shahr meṅ dāḳhil huā to dāūd kī bīwī
mīkal bint sāūl khiṛkī meṅ se julūs ko
dekh rahī thī. jab bādshāh kūdtā aur
nāchtā huā nazar āyā to mīkal ne use
haqīr jānā.

16 allāh kā sandūq us tambū ke
darmiyān meṅ rakhā gayā jo
dāūd ne us ke lie lagwāyā thā. phir
unhoṅ ne allāh ke huzūr bhasm hone
wālī aur salāmatī kī qurbāniyāṅ pesh
kīṅ. 2is ke bād dāūd ne qaum ko
rab ke nām se barkat de kar 3har

isrāīlī mard aur aurat ko ek roṭī,
khajūr kī ek ṭikkī aur kishmish kī ek
ṭikkī de dī. [4]us ne kuchh lāwiyoṅ
ko rab ke sandūq ke sāmne ḳhidmat
karne kī zimmādārī dī. unheṅ rab
isrāīl ke ḳhudā kī tamjīd aur hamd-
o-sanā karnī thī. [5]un kā sarbarāh
āsaf jhāṅjh bajātā thā. us kā nāib
zakariyāh thā. phir yaī'el, samīrāmot,
yihī'el, mattitiyāh, iliyāb, bināyāh,
obed-adom aur yaī'el the jo sitār
aur sarod bajāte the. [6]bināyāh aur
yahzī'el imāmoṅ kī zimmādārī allāh
ke ahd ke sandūq ke sāmne turam
bajānā thī.

shukr kā gīt

[7]us din dāūd ne pahlī dafā āsaf aur
us ke sāthī lāwiyoṅ ke hawāle zail kā
gīt karke unheṅ rab kī satāish karne
kī zimmādārī dī.

[8]"rab kā shukr karo aur us kā nām
pukāro! aqwām meṅ us ke kāmoṅ kā
elān karo.
[9]sāz bajā kar us kī madahsarāī karo.
us ke tamām ajāib ke bāre meṅ logoṅ
ko batāo.
[10]us ke muqaddas nām par faḳhr
karo. rab ke tālib dil se ḳhush hoṅ.
[11]rab aur us kī qudrat kī daryāft
karo, har waqt us ke chehre ke tālib
raho.
[12]jo mojize us ne kie unheṅ yād
karo. us ke ilāhī nishān aur us ke
muṅh ke faisle dohrāte raho.
[13]tum jo us ke ḳhādim isrāīl kī
aulād aur yāqūb ke farzand ho, jo
us ke barguzīdā log ho, tumheṅ sab
kuchh yād rahe!

[14]wuhī rab hamārā ḳhudā hai, wuhī
pūrī duniyā kī adālat kartā hai.
[15]wuh hameshā apne ahd kā ḳhayāl
rakhtā hai, us kalām kā jo us ne hazār
pushtoṅ ke lie farmāyā thā.
[16]yih wuh ahd hai jo us ne ibrāhīm
se bāndhā, wuh wādā jo us ne qasam
khā kar is'hāq se kiyā thā.
[17]us ne use yāqūb ke lie qāim
kiyā tāki wuh us ke mutābiq zindagī
guzāre, us ne tasdīq kī ki yih merā
isrāīl se abadī ahd hai.
[18]sāth sāth us ne farmāyā, 'maiṅ
tujhe mulk-e-kan'ān dūṅgā. yih terī
mīrās kā hissā hogā.'
[19]us waqt wuh tādād meṅ kam aur
thoṛe hī the balki mulk meṅ ajnabī hī
the.

[20]ab tak wuh muḳhtalif qaumoṅ
aur saltanatoṅ meṅ ghūmte phirte
the.
[21]lekin allāh ne un par kisī ko zulm
karne na diyā, aur un kī ḳhātir us ne
bādshāhoṅ ko ḍānṭā,

22‘mere masah kie hue ḳhādimoṅ
ko mat chheṛnā, mere nabiyoṅ ko
nuqsān mat pahuṅchānā.’

23ai pūrī duniyā, rab kī tamjīd meṅ
gīt gā! roz-ba-roz us kī najāt kī
ḳhushḳhabrī sunā.
24qaumoṅ meṅ us kā jalāl aur
tamām ummatoṅ meṅ us ke ajāib
bayān karo.
25kyūṅki rab azīm aur satāish ke
bahut lāiq hai. wuh tamām mābūdoṅ
se mahīb hai.
26kyūṅki dīgar qaumoṅ ke tamām
mābūd but hī haiṅ jabki rab ne āsmān
ko banāyā.
27us ke huzūr shān-o-shaukat, us kī
sukūnatgāh meṅ qudrat aur jalāl hai.
28ai qaumoṅ ke qabīlo, rab kī tamjīd
karo, rab ke jalāl aur qudrat kī satāish
karo.
29rab ke nām ko jalāl do. qurbānī le
kar us ke huzūr āo. muqaddas libās
se ārāstā ho kar rab ko sijdā karo.
30pūrī duniyā us ke sāmne laraz
uṭhe. yaqīnan duniyā mazbūtī se
qāim hai aur nahīṅ ḍagmagāegī.
31āsmān shādmān ho, aur zamīn
jashn manāe. qaumoṅ meṅ kahā jāe
ki rab bādshāh hai.
32samundar aur jo kuchh us meṅ
hai ḳhushī se garaj uṭhe, maidān aur
jo kuchh us meṅ hai bāġh bāġh ho.
33phir jangal ke daraḳht rab ke
sāmne shādiyānā bajāeṅge, kyūṅki
wuh ā rahā hai, wuh zamīn kī adālat
karne ā rahā hai.

34rab kā shukr karo, kyūṅki wuh
bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.
35us se iltimās karo, ‘ai hamārī najāt
ke ḳhudā, hameṅ bachā! hameṅ
jamā karke dīgar qaumoṅ ke hāth se
chhuṛā. tab hī ham tere muqaddas
nām kī satāish kareṅge aur tere qābil-
e-tārīf kāmoṅ par faḳhr kareṅge.’
36azal se abad tak rab, isrāīl ke
ḳhudā kī hamd ho!”
tab pūrī qaum ne “āmīn” aur “rab kī
hamd ho” kahā.

lāwiyoṅ kī zimmādāriyāṅ

37dāūd ne āsaf aur us ke sāthī
lāwiyoṅ ko rab ke ahd ke sandūq ke
sāmne chhoṛ kar kahā, “āindā yahāṅ
bāqāidagī se rozānā kī zarūrī ḳhidmat
karte jāeṅ.”
38is guroh meṅ obed-adom aur
mazīd 68 lāwī shāmil the. obed-adom
bin yadūtūn aur hūsā darbān ban gae.
39lekin sadoq imām aur us ke
sāthī imāmoṅ ko dāūd ne rab kī us
sukūnatgāh ke pās chhoṛ diyā jo
jibaūn kī pahāṛī par thī. 40kyūṅki
lāzim thā ki wuh wahāṅ har subh
aur shām ko bhasm hone wālī
qurbāniyāṅ pesh kareṅ aur bāqī
tamām hidāyāt par amal kareṅ jo
rab kī taraf se isrāīl ke lie sharīat
meṅ bayān kī gaī haiṅ. 41dāūd ne

haimān, yadūtūn aur mazīd kuchh
chīdā lāwiyoṅ ko bhī jibaūn meṅ un
ke pās chhoṛ diyā. wahāṅ un kī ḳhās
zimmādārī rab kī hamd-o-sanā karnā
thī, kyūṅki us kī shafqat abadī hai.
42un ke pās turam, jhāṅjh aur bāqī
aise sāz the jo allāh kī tārīf meṅ gāe
jāne wāle gītoṅ ke sāth bajāe jāte the.
yadūtūn ke beṭoṅ ko darbān banāyā
gayā.
43jashn ke bād sab log apne apne
ghar chale gae. dāūd bhī apne ghar
lauṭā tāki apne ḳhāndān ko barkat de
kar salām kare.

rab dāūd ke lie abadī bādshāhī kā wādā kartā hai

17 dāūd bādshāh salāmatī se
apne mahal meṅ rahne lagā.
ek din us ne nātan nabī se bāt
kī, "dekheṅ, maiṅ yahāṅ deodār ke
mahal meṅ rahtā hūṅ jabki rab ke
ahd kā sandūq ab tak tambū meṅ paṛā
hai. yih munāsib nahīṅ!" 2nātan ne
bādshāh kī hauslā-afzāī kī, "jo kuchh
bhī āp karnā chāhte haiṅ wuh kareṅ.
allāh āp ke sāth hai."
3lekin usī rāt allāh nātan se
hamkalām huā, 4"mere ḳhādim dāūd
ke pās jā kar use batā de ki rab
farmātā hai, 'tū merī rihāish ke lie
makān tāmīr nahīṅ karegā. 5āj tak
maiṅ kisī makān meṅ nahīṅ rahā. jab
se maiṅ isrāīliyoṅ ko misr se nikāl
lāyā us waqt se maiṅ ḳhaime meṅ rah
kar jagah-ba-jagah phirtā rahā hūṅ.
6jis daurān maiṅ tamām isrāīliyoṅ
ke sāth idhar udhar phirtā rahā kyā
maiṅ ne isrāīl ke un rāhnumāoṅ se
kabhī is nāte se shikāyat kī jinheṅ
maiṅ ne apnī qaum kī gallābānī karne
kā hukm diyā thā? kyā maiṅ ne un
meṅ se kisī se kahā ki tum ne mere lie
deodār kā ghar kyūṅ nahīṅ banāyā?'
7chunāṅche mere ḳhādim dāūd ko
batā de, 'rabb-ul-afwāj farmātā hai
ki maiṅ hī ne tujhe charāgāh meṅ
bheṛoṅ kī gallābānī karne se fāriġh
karke apnī qaum isrāīl kā bādshāh
banā diyā hai. 8jahāṅ bhī tū ne
qadam rakhā wahāṅ maiṅ tere sāth
rahā hūṅ. tere deḳhte deḳhte maiṅ
ne tere tamām dushmanoṅ ko halāk
kar diyā hai. ab maiṅ terā nām
sarfarāz kar dūṅgā, wuh duniyā ke
sab se azīm ādmiyoṅ ke nāmoṅ ke
barābar hī hogā. 9aur maiṅ apnī
qaum isrāīl ke lie ek watan muhayyā
karūṅga, paude kī tarah unheṅ yūṅ
lagā dūṅgā ki wuh jaṛ pakaṛ kar
mahfūz raheṅge aur kabhī bechain
nahīṅ hoṅge. bedīn qaumeṅ unheṅ
us tarah nahīṅ dabāeṅgī jis tarah
māzī meṅ kiyā kartī thīṅ, 10us waqt
se jab maiṅ qaum par qāzī muqarrar
kartā thā. maiṅ tere dushmanoṅ
ko ḳhāk meṅ milā dūṅgā. āj maiṅ
farmātā hūṅ ki rab hī tere lie ghar
banāegā. 11jab tū būṛhā ho kar kūch
kar jāegā aur apne bāpdādā se jā

milegā to maiṅ terī jagah tere beṭoṅ
meṅ se ek ko taḳht par biṭhā dūṅgā.
us kī bādshāhī ko maiṅ mazbūt banā
dūṅgā. 12wuhī mere lie ghar tāmīr
karegā, aur maiṅ us kā taḳht abad
tak qāim rakhūṅgā. 13maiṅ us kā bāp
hūṅgā aur wuh merā beṭā hogā. merī
nazar-e-karm sāūl par na rahī, lekin
maiṅ use tere beṭe se kabhī nahīṅ
haṭāūṅgā kabhī nahīṅ hone dūṅgā ki
wuh tere beṭe se dūr ho jāe. 14maiṅ
use apne gharāne aur apnī bādshāhī
par hameshā qāim rakhūṅgā, us kā
taḳht hameshā mazbūt rahegā'."

dāūd kī shukrguzārī

15nātan ne dāūd ke pās jā kar use
sab kuchh sunāyā jo rab ne use royā
meṅ batāyā thā. 16tab dāūd ahd ke
sandūq ke pās gayā aur rab ke huzūr
baiṭh kar duā karne lagā,

"ai rab ḳhudā, maiṅ kaun hūṅ
aur merā ḳhāndān kyā haisiyat
rakhtā hai ki tū ne mujhe yahāṅ tak
pahuṅchāyā hai? 17aur ab ai allāh, tū
mujhe aur bhī zyādā atā karne ko hai,
kyūṅki tū ne apne ḳhādim ke gharāne
ke mustaqbil ke bāre meṅ bhī wādā
kiyā hai. ai rab ḳhudā, tū ne yūṅ
mujh par nigāh ḍālī hai goyā ki maiṅ
koī bahut aham bandā hūṅ. 18-19lekin
maiṅ mazīd kyā kahūṅ jab tū ne yūṅ
apne ḳhādim kī izzat kī hai? ai rab,
tū to apne ḳhādim ko jāntā hai. tū ne
apne ḳhādim kī ḳhātir aur apnī marzī
ke mutābiq yih azīm kām karke in
azīm wādoṅ kī ittilā dī hai.

20ai rab, tujh jaisā koī nahīṅ hai.
ham ne apne kānoṅ se sun liyā hai
ki tere siwā koī aur ḳhudā nahīṅ
hai. 21duniyā meṅ kaun sī qaum
terī ummat isrāīl kī mānind hai? tū
ne isī ek qaum kā fidyā de kar use
ġhulāmī se chhuṛāyā aur apnī qaum
banā liyā. tū ne isrāīl ke wāste baṛe
aur haibatnāk kām karke apne nām
kī shohrat phailā dī. hameṅ misr se
rihā karke tū ne qaumoṅ ko hamāre
āge se nikāl diyā. 22ai rab, tū isrāīl ko
hameshā ke lie apnī qaum banā kar
un kā ḳhudā ban gayā hai.

23chunāṅche ai rab, jo bāt tū ne
apne ḳhādim aur us ke gharāne ke
bāre meṅ kī hai use abad tak qāim
rakh aur apnā wādā pūrā kar. 24tab
wuh mazbūt rahegā aur terā nām
abad tak mashhūr rahegā. phir log
taslīm kareṅge ki isrāīl kā ḳhudā
rabb-ul-afwāj wāqaī isrāīl kā ḳhudā
hai, aur tere ḳhādim dāūd kā gharānā
bhī abad tak tere huzūr qāim rahegā.
25ai mere ḳhudā, tū ne apne ḳhādim
ke kān ko is bāt ke lie khol diyā hai.
tū hī ne farmāyā, 'maiṅ tere lie ghar
tāmīr karūṅga.' sirf isī lie tere ḳhādim
ne yūṅ tujh se duā karne kī jur'at kī
hai. 26ai rab, tū hī ḳhudā hai. tū ne
apne ḳhādim se in achchhī chīzoṅ kā
wādā kiyā hai. 27ab tū apne ḳhādim
ke gharāne ko barkat dene par rāzī ho

gayā hai tāki wuh hameshā tak tere sāmne qāim rahe. kyūṅki tū hī ne use barkat dī hai, is lie wuh abad tak mubārak rahegā."

dāūd kī jangeṅ

18 phir aisā waqt āyā ki dāūd ne filistiyoṅ ko shikast de kar unheṅ apne tābe kar liyā aur jāt shahr par gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet qabzā kar liyā.

[2]us ne moābiyoṅ par bhī fath pāī, aur wuh us ke tābe ho kar use ḳharāj dene lage.

[3]dāūd ne shimālī shām ke shahr zobāh ke bādshāh hadadazar ko bhī hamāt ke qarīb harā diyā jab hadadazar daryā-e-furāt par qābū pāne ke lie nikal āyā thā. [4]dāūd ne 1,000 rathoṅ, 7,000 ghuṛsawāroṅ aur 20,000 piyādā sipāhiyoṅ ko giriftār kar liyā. rathoṅ ke 100 ghoṛoṅ ko us ne apne lie mahfūz rakhā jabki bāqiyoṅ kī us ne koṅcheṅ kāṭ dīṅ tāki wuh āindā jang ke lie istemāl na ho sakeṅ.

[5]jab damishq ke arāmī bāshinde zobāh ke bādshāh hadadazar kī madad karne āe to dāūd ne un ke 22,000 afrād halāk kar die. [6]phir us ne damishq ke ilāqe meṅ apnī faujī chaukiyāṅ qāim kīṅ. arāmī us ke tābe ho gae aur use ḳharāj dete rahe. jahāṅ bhī dāūd gayā wahāṅ rab ne use kāmyābī baḳhshī. [7]sone kī jo ḍhāleṅ hadadazar ke afsaroṅ ke pās thīṅ unheṅ dāūd yarūshalam le gayā. [8]hadadazar ke do shahroṅ kūn aur tibḳhat se us ne kasrat kā pītal chhīn liyā. bād meṅ sulaimān ne yih pītal rab ke ghar meṅ 'samundar' nāmī pītal kā hauz, satūn aur pītal kā muḳhtalif sāmān banāne ke lie istemāl kiyā.

[9]jab hamāt ke bādshāh tūī ko ittilā milī ki dāūd ne zobāh ke bādshāh hadadazar kī pūrī fauj par fath pāī hai [10]to us ne apne beṭe hadūrām ko dāūd ke pās bhejā tāki use salām kahe. hadūrām ne dāūd ko hadadazar par fath ke lie mubārakbād dī, kyūṅki hadadazar tūī kā dushman thā, aur un ke darmiyān jang rahī thī. hadūrām ne dāūd ko sone, chāṅdī aur pītal ke bahut se tohfe bhī pesh kie. [11]dāūd ne yih chīzeṅ rab ke lie maḳhsūs kar dīṅ. jahāṅ bhī wuh dūsrī qaumoṅ par ġhālib āyā wahāṅ kī sonā-chāṅdī us ne rab ke lie maḳhsūs kar dī. yūṅ adom, moāb, ammon, filistiyā aur amālīq kī sonā-chāṅdī rab ko pesh kī gaī.

[12]abīshai bin zarūyāh ne namak kī wādī meṅ adomiyoṅ par fath pā kar 18,000 afrād halāk kar die. [13]us ne adom ke pūre mulk meṅ apnī faujī chaukiyāṅ qāim kīṅ, aur tamām adomī dāūd ke tābe ho gae. dāūd jahāṅ bhī jātā rab us kī madad karke use fath baḳhshtā.

dāūd ke ālā afsar

14jitnī der dāūd pūre isrāīl par
hukūmat kartā rahā utnī der tak us ne
dhyān diyā ki qaum ke har ek shaḳhs
ko insāf mil jāe. 15yoāb bin zarūyāh
fauj par muqarrar thā. yahūsafat
bin aḳhīlūd bādshāh kā mushīr-e-
ḳhās thā. 16sadoq bin aḳhītūb
aur abīmalik bin abiyātar imām the.
shaushā mīrmunshī thā. 17bināyāh
bin yahoyadā dāūd ke ḳhās daste
banām karetī aur faletī kā kaptān
muqarrar thā. dāūd ke beṭe ālā afsar
the.

ammonī dāūd kī be'izzatī karte haiṅ

19 kuchh der ke bād
ammoniyoṅ kā bādshāh
nāhas faut huā, aur us kā beṭā
taḳhtnashīn huā. 2dāūd ne sochā,
"nāhas ne hameshā mujh par
mehrbānī kī thī, is lie ab maiṅ bhī
us ke beṭe hanūn par mehrbānī
karūṅga." us ne bāp kī wafāt kā afsos
karne ke lie hanūn ke pās wafd bhejā.
lekin jab dāūd ke safīr ammoniyoṅ
ke darbār meṅ pahuṅch gae tāki
hanūn ke sāmne afsos kā izhār kareṅ
3to us mulk ke buzurg hanūn bādshāh
ke kān meṅ manfī bāteṅ bharne lage,
"kyā dāūd ne in ādmiyoṅ ko wāqaī
sirf is lie bhejā hai ki wuh afsos karke
āp ke bāp kā ehtirām kareṅ? hargiz
nahīṅ! yih sirf bahānā hai. asal
meṅ yih jāsūs haiṅ jo hamāre mulk
ke bāre meṅ mālūmāt hāsil karnā
chāhte haiṅ tāki us par qabzā kar
sakeṅ." 4chunāṅche hanūn ne dāūd
ke ādmiyoṅ ko pakaṛwā kar un kī
dāṛhiyāṅ munḍwā dīṅ aur un ke libās
ko kamr se le kar pāoṅ tak kāṭ kar
utarwāyā. isī hālat meṅ bādshāh ne
unheṅ fāriġh kar diyā.
5jab dāūd ko is kī ḳhabar milī to us
ne apne qāsidoṅ ko un se milne ke lie
bhejā tāki unheṅ batāeṅ, "yarīhū meṅ
us waqt tak ṭhahre raheṅ jab tak āp
kī dāṛhiyāṅ dubārā bahāl na ho jāeṅ."
kyūṅki wuh apnī dāṛhiyoṅ kī wajah
se baṛī sharmindagī mahsūs kar rahe
the.

ammoniyoṅ se jang

6ammoniyoṅ ko ḳhūb mālūm thā ki
is harkat se ham dāūd ke dushman
ban gae haiṅ. is lie hanūn aur
ammoniyoṅ ne masoputāmiyā, arām-
mākā aur zobāh ko chāṅdī ke 34,000
kilogrām bhej kar kirāe par rath aur
rathsawār mangwāe. 7yūṅ unheṅ
32,000 rath un ke sawāroṅ samet
mil gae. mākā kā bādshāh bhī
apne dastoṅ ke sāth un se muttahid
huā. mīdabā ke qarīb unhoṅ ne apnī
lashkargāh lagāī. ammonī bhī apne
shahroṅ se nikal kar jang ke lie jamā
hue. 8jab dāūd ko is kā ilm huā
to us ne yoāb ko pūrī fauj ke sāth
un kā muqābalā karne ke lie bhej
diyā. 9ammonī apne dār-ul-hukūmat

rabbā se nikal kar shahr ke darwāze
ke sāmne hī safārā hue jabki dūsre
mamālik se āe hue bādshāh kuchh
fāsile par khule maidān meṅ khaṛe ho
gae.
10jab yoāb ne jān liyā ki sāmne
aur pīchhe donoṅ taraf se hamle kā
ḳhatrā hai to us ne apnī fauj ko do
hissoṅ meṅ taqsīm kar diyā. sab se
achchhe faujiyoṅ ke sāth wuh ḳhud
shām ke sipāhiyoṅ se laṛne ke lie
tayyār huā. 11bāqī ādmiyoṅ ko us ne
apne bhāī abīshai ke hawāle kar diyā
tāki wuh ammoniyoṅ se laṛeṅ. 12ek
dūsre se alag hone se pahle yoāb ne
abīshai se kahā, "agar shām ke faujī
mujh par ġhālib āne lageṅ to mere
pās ā kar merī madad karnā. lekin
agar āp ammoniyoṅ par qābū na pā
sakeṅ to maiṅ ā kar āp kī madad
karūṅga. 13hauslā rakheṅ! ham dilerī
se apnī qaum aur apne ḳhudā ke
shahroṅ ke lie laṛeṅ. aur rab wuh
kuchh hone de jo us kī nazar meṅ ṭhīk
hai."
14yoāb ne apnī fauj ke sāth shām
ke faujiyoṅ par hamlā kiyā to wuh us
ke sāmne se bhāgne lage. 15yih dekh
kar ammonī bhī us ke bhāī abīshai
se farār ho kar shahr meṅ dāḳhil
hue. tab yoāb yarūshalam wāpas
chalā gayā.

shām ke ḳhilāf jang

16jab shām ke faujiyoṅ ko shikast
kī be'izzatī kā ehsās huā to unhoṅ ne
daryā-e-furāt ke pār masoputāmiyā
meṅ ābād arāmiyoṅ ke pās qāsid
bheje tāki wuh bhī laṛne meṅ madad
kareṅ. hadadazar kā kamānḍar sofak
un par muqarrar huā. 17jab dāūd
ko ḳhabar milī to us ne isrāīl ke
tamām laṛne ke qābil ādmiyoṅ ko
jamā kiyā aur daryā-e-yardan ko pār
karke un ke muqābil safārā huā. jab
wuh yūṅ un se laṛne ke lie tayyār
huā to arāmī us kā muqābalā karne
lage. 18lekin unheṅ dubārā shikast
mān kar farār honā paṛā. is dafā un
ke 7,000 rathbānoṅ ke ilāwā 40,000
piyādā sipāhī halāk hue. dāūd ne fauj
ke kamānḍar sofak ko bhī mār ḍālā.
19jo arāmī pahle hadadazar ke
tābe the unhoṅ ne ab hār mān kar
isrāīliyoṅ se sulah kar lī aur un ke
tābe ho gae. us waqt se arāmiyoṅ ne
ammoniyoṅ kī madad karne kī phir
jur'at na kī.

rabbā shahr par fath

20 bahār kā mausam ā gayā,
wuh waqt jab bādshāh jang
ke lie nikalte haiṅ. tab yoāb ne
fauj le kar ammoniyoṅ kā mulk
tabāh kar diyā. laṛte laṛte wuh
rabbā tak pahuṅch gayā aur us kā
muhāsarā karne lagā. lekin dāūd
ḳhud yarūshalam meṅ rahā. phir

yoāb ne rabbā ko bhī shikast de kar
ḳhāk meṅ milā diyā. 2dāūd ne hanūn
bādshāh kā tāj us ke sar se utār kar
apne sar par rakh liyā. sone ke is
tāj kā wazn 34 kilogrām thā, aur us
meṅ ek beshqīmat jauhar jaṛā huā
thā. dāūd ne shahr se bahut sā lūṭā
huā māl le kar 3us ke bāshindoṅ ko
ġhulām banā liyā. unheṅ patthar
kāṭne kī āriyāṅ, lohe kī kudāleṅ aur
kulhāṛiyāṅ dī gaiṅ tāki wuh mazdūrī
kareṅ. yihī sulūk bāqī ammonī
shahroṅ ke bāshindoṅ ke sāth bhī
kiyā gayā. jang ke iḳhtitām par dāūd
pūrī fauj ke sāth yarūshalam lauṭ āyā.

filistiyoṅ se jang

4is ke bād isrāīliyoṅ ko jazr ke
qarīb filistiyoṅ se laṛnā paṛā. wahāṅ
sibbakī hūsātī ne deoqāmat mard rafā
kī aulād meṅ se ek ādmī ko mār ḍālā
jis kā nām saffī thā. yūṅ filistiyoṅ
ko tābe kar liyā gayā. 5un se ek aur
laṛāī ke daurān ilhanān bin yāīr ne
jātī jālūt ke bhāī lahmī ko maut ke
ghāṭ utār diyā. us kā nezā khaḍḍī
ke shahtīr jaisā baṛā thā. 6ek aur
dafā jāt ke pās laṛāī huī. filistiyoṅ kā
ek faujī jo rafā kī nasl kā thā bahut
lambā thā. us ke hāthoṅ aur pairoṅ
kī chhih chhih ungliyāṅ yānī mil kar
24 ungliyāṅ thīṅ. 7jab wuh isrāīliyoṅ
kā mazāq uṛāne lagā to dāūd ke bhāī
sim'ā ke beṭe yūnatan ne use mār
ḍālā. 8jāt ke yih deoqāmat mard rafā
kī aulād the, aur wuh dāūd aur us ke
faujiyoṅ ke hāthoṅ halāk hue.

dāūd kī mardumshumārī

21 ek din iblīs isrāīl ke ḳhilāf
uṭh khaṛā huā aur dāūd ko
isrāīl kī mardumshumārī karne par
uksāyā. 2dāūd ne yoāb aur qaum
ke buzurgoṅ ko hukm diyā, "dān se
le kar bair-sabā tak isrāīl ke tamām
qabīloṅ meṅ se guzarte hue jang
karne ke qābil mardoṅ ko gin leṅ.
phir wāpas ā kar mujhe ittilā deṅ tāki
mālūm ho jāe ki un kī kul tādād kyā
hai."

3lekin yoāb ne etirāz kiyā, "ai
bādshāh mere āqā, kāsh rab apne
faujiyoṅ kī tādād sau gunā baṛhā de.
kyūṅki yih to sab āp ke ḳhādim haiṅ.
lekin mere āqā un kī mardumshumārī
kyūṅ karnā chāhte haiṅ? isrāīl āp ke
sabab se kyūṅ qusūrwār ṭhahre?"

4lekin bādshāh yoāb ke etirāzāt
ke bāwujūd apnī bāt par ḍaṭā rahā.
chunāṅche yoāb darbār se rawānā
huā aur pūre isrāīl meṅ se guzar
kar us kī mardumshumārī kī. is
ke bād wuh yarūshalam wāpas
ā gayā. 5wahāṅ us ne dāūd ko
mardumshumārī kī pūrī riporṭ pesh
kī. isrāīl meṅ 11,00,000 talwār
chalāne ke qābil afrād the jabki
yahūdāh ke 4,70,000 mard the.
6hālāṅki yoāb ne lāwī aur binyamīn
ke qabīloṅ ko mardumshumārī meṅ

shāmil nahīṅ kiyā thā, kyūṅki use yih
kām karne se ghin ātī thī.
7allāh ko dāūd kī yih harkat burī
lagī, is lie us ne isrāīl ko sazā dī. 8tab
dāūd ne allāh se duā kī, "mujh se
sangīn gunāh sarzad huā hai. ab apne
ḳhādim kā qusūr muāf kar. mujh se
baṛī hamāqat huī hai." 9tab rab dāūd
ke ġhaibbīn jād nabī se hamkalām
huā, 10"dāūd ke pās jā kar use batā
denā, 'rab tujhe tīn sazāeṅ pesh kartā
hai. in meṅ se ek chun le'."
11jād dāūd ke pās gayā aur use rab
kā paiġhām sunā diyā. us ne sawāl
kiyā, "āp kis sazā ko tarjīh dete haiṅ?
12sāt sāl ke daurān kāl? yā yih ki āp
ke dushman tīn māh tak āp ko talwār
se mār mār kar āp kā tāqqub karte
raheṅ? yā yih ki rab kī talwār isrāīl
meṅ se guzare? is sūrat meṅ rab kā
farishtā mulk meṅ wabā phailā kar
pūre isrāīl kā satyānās kar degā."
13dāūd ne jawāb diyā, "hāy maiṅ
kyā kahūṅ? maiṅ bahut pareshān
hūṅ. lekin ādmiyoṅ ke hāthoṅ meṅ
paṛ jāne kī nisbat behtar hai ki ham
rab hī ke hāthoṅ meṅ paṛ jāeṅ,
kyūṅki us kā rahm nihāyat azīm hai."
14tab rab ne isrāīl meṅ wabā
phailne dī. mulk meṅ 70,000 afrād
halāk hue. 15allāh ne apne farishte
ko yarūshalam ko tabāh karne ke lie
bhī bhejā. lekin farishtā abhī is ke lie
tayyār ho rahā thā ki rab ne logoṅ kī
musībat ko dekh kar tars khāyā aur
tabāh karne wāle farishte ko hukm
diyā, "bas kar! ab bāz ā." us waqt rab
kā farishtā wahāṅ khaṛā thā jahāṅ
urnān yānī araunāh yabūsī apnā anāj
gāhtā thā. 16dāūd ne apnī nigāh
uṭhā kar rab ke farishte ko āsmān-
o-zamīn ke darmiyān khaṛe dekhā.
apnī talwār miyān se khaiṅch kar us
ne use yarūshalam kī taraf baṛhāyā
thā ki dāūd buzurgoṅ samet muṅh
ke bal gir gayā. sab ṭāṭ kā libās oṛhe
hue the. 17dāūd ne allāh se iltimās
kī, "maiṅ hī ne hukm diyā ki laṛne
ke qābil mardoṅ ko ginā jāe. maiṅ
hī ne gunāh kiyā hai, yih merā hī
qusūr hai. in bheṛoṅ se kyā ġhaltī
huī hai? ai rab mere ḳhudā, barāh-
e-karm in ko chhoṛ kar mujhe aur
mere ḳhāndān ko sazā de. apnī qaum
se wabā dūr kar!"
18phir rab ke farishte ne jād kī
mārifat dāūd ko paiġhām bhejā,
"araunāh yabūsī kī gāhne kī jagah ke
pās jā kar us par rab kī qurbāngāh
banā le."
19chunāṅche dāūd chaṛh kar gāhne
kī jagah ke pās āyā jis tarah rab
ne jād kī mārifat farmāyā thā. 20us
waqt araunāh apne chār beṭoṅ ke
sāth gandum gāh rahā thā. jab us ne
pīchhe dekhā to farishtā nazar āyā.
araunāh ke beṭe bhāg kar chhup gae.
21itne meṅ dāūd ā pahuṅchā. use
deḳhte hī araunāh gāhne kī jagah ko
chhoṛ kar us se milne gayā aur us

ke sāmne aundhe muṅh jhuk gayā.
22dāūd ne us se kahā, “mujhe apnī
gāhne kī jagah de deṅ tāki maiṅ
yahāṅ rab ke lie qurbāngāh tāmīr
karūṅ. kyūṅki yih karne se wabā ruk
jāegī. mujhe is kī pūrī qīmat batāeṅ.”
23araunāh ne dāūd se kahā, “mere
āqā aur bādshāh, ise le kar wuh
kuchh kareṅ jo āp ko achchhā lage.
dekheṅ, maiṅ āp ko apne bailoṅ ko
bhasm hone wālī qurbāniyoṅ ke lie
de detā hūṅ. anāj ko gāhne kā
sāmān qurbāngāh par rakh kar jalā
deṅ. merā anāj ġhallā kī nazar ke
lie hāzir hai. maiṅ ḳhushī se āp ko
yih sab kuchh de detā hūṅ.” 24lekin
dāūd bādshāh ne inkār kiyā, “nahīṅ,
maiṅ zarūr har chīz kī pūrī qīmat
adā karūṅga. jo āp kī hai use maiṅ
le kar rab ko pesh nahīṅ karūṅga,
na maiṅ aisī koī bhasm hone wālī
qurbānī chaṛhāūṅgā jo mujhe muft
meṅ mil jāe.”
25chunāṅche dāūd ne araunāh ko
us jagah ke lie sone ke 600 sikke de
die. 26us ne wahāṅ rab kī tāzīm meṅ
qurbāngāh tāmīr karke us par bhasm
hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāṅ
chaṛhāīṅ. jab us ne rab se iltimās kī
to rab ne us kī sunī aur jawāb meṅ
āsmān se bhasm hone wālī qurbānī
par āg bhej dī. 27phir rab ne maut ke
farishte ko hukm diyā, aur us ne apnī
talwār ko dubārā miyān meṅ ḍāl diyā.
28yūṅ dāūd ne jān liyā ki rab ne
araunāh yabūsī kī gahne kī jagah
par merī sunī jab maiṅ ne yahāṅ
qurbāniyāṅ chaṛhāīṅ. 29us waqt rab
kā wuh muqaddas ḳhaimā jo mūsā ne
registān meṅ banwāyā thā jibaūn kī
pahāṛī par thā. qurbāniyoṅ ko jalāne
kī qurbāngāh bhī wahīṅ thī. 30lekin
ab dāūd meṅ wahāṅ jā kar rab ke
huzūr us kī marzī daryāft karne kī
jur’at na rahī, kyūṅki rab ke farishte
kī talwār ko dekh kar us par itnī
shadīd dahshat tārī huī ki wuh jā hī
nahīṅ saktā thā.

22 is lie dāūd ne faislā kiyā, “rab
hamāre ḳhudā kā ghar gāhne
kī is jagah par hogā, aur yahāṅ wuh
qurbāngāh bhī hogī jis par isrāīl ke
lie bhasm hone wālī qurbānī jalāī jātī
hai.”

dāūd rab kā ghar banāne kī tayyāriyāṅ kartā hai

2chunāṅche us ne isrāīl meṅ
rahne wāle pardesiyoṅ ko bulā kar
unheṅ allāh ke ghar ke lie darkār
tarāshe hue patthar tayyār karne
kī zimmādārī dī. 3is ke ilāwā dāūd
ne darwāzoṅ ke kiwāṛoṅ kī kīloṅ
aur kaṛoṅ ke lie lohe ke baṛe ḍher
lagāe. sāth sāth itnā pītal ikaṭṭhā
kiyā gayā ki āḳhirkār use tolā na
jā sakā. 4isī tarah deodār kī bahut
zyādā lakaṛī yarūshalam lāī gaī. saidā
aur sūr ke bāshindoṅ ne use dāūd

tak pahuṅchāyā. 5yih sāmān jamā
karne ke pīchhe dāūd kā yih ḳhayāl
thā, “merā beṭā sulaimān jawān hai,
aur us kā abhī itnā tajribā nahīṅ hai,
hālāṅki jo ghar rab ke lie banwānā
hai use itnā baṛā aur shāndār hone kī
zarūrat hai ki tamām duniyā hakkā-
bakkā rah kar us kī tārīf kare. is
lie maiṅ ḳhud jahāṅ tak ho sake
use banwāne kī tayyāriyāṅ karūṅga.”
yihī wajah thī ki dāūd ne apnī maut
se pahle itnā sāmān jamā karāyā.

**dāūd sulaimān ko rab kā ghar ban-
wāne kī zimmādārī detā hai**

6phir dāūd ne apne beṭe sulaimān
ko bulā kar use rab isrāīl ke ḳhudā
ke lie sukūnatgāh banwāne kī
zimmādārī de kar 7kahā, “mere beṭe,
maiṅ ḳhud rab apne ḳhudā ke nām
ke lie ghar banānā chāhtā thā. 8lekin
mujhe ijāzat nahīṅ milī, kyūṅki rab
mujh se hamkalām huā, ‘tū ne shadīd
qism kī jangeṅ laṛ kar beshumār
logoṅ ko mār diyā hai. nahīṅ, tū
mere nām ke lie ghar tāmīr nahīṅ
karegā, kyūṅki mere deḳhte deḳhte
tū bahut ḳhūṅrezī kā sabab banā hai.
9lekin tere ek beṭā paidā hogā jo
amnpasand hogā. use maiṅ amn-o-
amān muhayyā karūṅga, use chāroṅ
taraf ke dushmanoṅ se laṛnā nahīṅ
paṛegā. us kā nām sulaimān hogā,
aur us kī hukūmat ke daurān maiṅ
isrāīl ko amn-o-amān atā karūṅga.
10wuhī mere nām ke lie ghar banāegā.
wuh merā beṭā hogā aur maiṅ us kā
bāp hūṅgā. aur maiṅ isrāīl par us kī
bādshāhī kā taḳht hameshā tak qāim
rakhūṅgā’.”

11dāūd ne bāt jārī rakh kar kahā,
“mere beṭe, rab āp ke sāth ho tāki
āp ko kāmyābī hāsil ho aur āp rab
apne ḳhudā kā ghar us ke wāde ke
mutābiq tāmīr kar sakeṅ. 12āp ko
isrāīl par muqarrar karte waqt rab āp
ko hikmat aur samajh atā kare tāki āp
rab apne ḳhudā kī sharīat par amal
kar sakeṅ. 13agar āp ehtiyāt se un
hidāyāt aur ahkām par amal kareṅ jo
rab ne mūsā kī mārifat isrāīl ko de
die to āp ko zarūr kāmyābī hāsil hogī.
mazbūt aur diler hoṅ. ḍareṅ mat aur
himmat na hāreṅ. 14dekheṅ, maiṅ
ne baṛī jidd-o-jahd ke sāth rab ke
ghar ke lie sone ke 34,00,000 kilogrām
aur chāṅdī ke 3,40,00,000 kilogrām
tayyār kar rakhe haiṅ. is ke ilāwā
maiṅ ne itnā pītal aur lohā ikaṭṭhā
kiyā ki use tolā nahīṅ jā saktā, nīz
lakaṛī aur patthar kā ḍher lagāyā,
agarche āp aur bhī jamā kareṅge.
15āp kī madad karne wāle kārīgar
bahut haiṅ. un meṅ patthar ko
tarāshne wāle, rāj, baṛhaī aur aise
kārīgar shāmil haiṅ jo mahārat se har
qism kī chīz banā sakte haiṅ, 16ḳhwāh
wuh sone, chāṅdī, pītal yā lohe kī
kyūṅ na ho. beshumār aise log tayyār

khaṛe haiṅ. ab kām shurū kareṅ, aur
rab āp ke sāth ho!”
17phir dāūd ne isrāīl ke tamām
rāhnumāoṅ ko apne beṭe sulaimān kī
madad karne kā hukm diyā. 18us ne
un se kahā, “rab āp kā ḳhudā āp ke
sāth hai. us ne āp ko paṛosī qaumoṅ
se mahfūz rakh kar amn-o-amān atā
kiyā hai. mulk ke bāshindoṅ ko
us ne mere hawāle kar diyā, aur ab
yih mulk rab aur us kī qaum ke
tābe ho gayā hai. 19ab dil-o-jān se
rab apne ḳhudā ke tālib raheṅ. rab
apne ḳhudā ke maqdis kī tāmīr shurū
kareṅ tāki āp jaldī se ahd kā sandūq
aur muqaddas ḳhaime ke sāmān ko
us ghar meṅ lā sakeṅ jo rab ke nām
kī tāzīm meṅ tāmīr hogā.”

23 jab dāūd umrrasīdā thā to
us ne apne beṭe sulaimān ko
isrāīl kā bādshāh banā diyā.

ḳhidmat ke lie lāwiyoṅ ke guroh

2dāūd ne isrāīl ke tamām
rāhnumāoṅ ko imāmoṅ aur lāwiyoṅ
samet apne pās bulā liyā. 3tamām un
lāwiyoṅ ko ginā gayā jin kī umr tīs
sāl yā is se zāid thī. un kī kul tādād
38,000 thī. 4inheṅ dāūd ne muḳhtalif
zimmādāriyāṅ sauṅpīṅ. 24,000 afrād
rab ke ghar kī tāmīr ke nigarān, 6,000
afsar aur qāzī, 5 4,000 darbān aur 4,000
aise mausīqār ban gae jinheṅ dāūd ke
banwāe hue sāzoṅ ko bajā kar rab kī
hamd-o-sanā karnī thī.
6dāūd ne lāwiyoṅ ko lāwī ke tīn
beṭoṅ jairson, qihāt aur mirārī ke
mutābiq tīn gurohoṅ meṅ taqsīm
kiyā.
7jairson ke do beṭe lādān aur simaī
the. 8lādān ke tīn beṭe yihī’el, zaitām
aur yoel the. 9simaī ke tīn beṭe
salūmīt, hazī’el aur hārān the. yih
lādān ke gharānoṅ ke sarbarāh the.
10-11simaī ke chār beṭe baṛe se le kar
chhoṭe tak yahat, zīzā, yaūs aur barīā
the. chūṅki yaūs aur barīā ke kam
beṭe the is lie un kī aulād mil kar
ḳhidmat ke lihāz se ek hī ḳhāndān aur
guroh kī haisiyat rakhtī thī.
12qihāt ke chār beṭe amrām, izhār,
habrūn aur uzzī’el the. 13amrām ke do
beṭe hārūn aur mūsā the. hārūn aur
us kī aulād ko alag kiyā gayā tāki wuh
hameshā tak muqaddastarīn chīzoṅ
ko maḳhsūs-o-muqaddas rakheṅ, rab
ke huzūr qurbāniyāṅ pesh kareṅ, us
kī ḳhidmat kareṅ aur us ke nām
se logoṅ ko barkat deṅ. 14mard-e-
ḳhudā mūsā ke beṭoṅ ko bāqī lāwiyoṅ
meṅ shumār kiyā jātā thā. 15mūsā
ke do beṭe jairsom aur ilīazar the.
16jairsom ke pahlauṭhe kā nām sabūel
thā. 17ilīazar kā sirf ek beṭā rahabiyāh
thā. lekin rahabiyāh kī beshumār
aulād thī. 18izhār ke pahlauṭhe kā
nām salūmīt thā. 19habrūn ke chār
beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak yariyāh,
amariyāh, yahzī’el aur yaqamiām the.

[20]uzzī'el kā pahlauṭhā mīkāh thā.
dūsre kā nām yissiyāh thā.
[21]mirārī ke do beṭe mahlī aur mūshī
the. mahlī ke do beṭe ilīazar aur qīs
the. [22]jab ilīazar faut huā to us kī sirf
beṭiyāṅ thīṅ. in beṭiyoṅ kī shādī qīs
ke beṭoṅ yānī chachāzād bhāiyoṅ se
huī. [23]mūshī ke tīn beṭe mahlī, idar
aur yarīmot the.
[24]ġharz yih lāwī ke qabīle ke
ḳhāndān aur sarparast the. har ek ko
ḳhāndānī rajisṭar meṅ darj kiyā gayā
thā. in meṅ se jo rab ke ghar meṅ
ḳhidmat karte the har ek kī umr kam
az kam 20 sāl thī.
[25-27]kyūṅki dāūd ne marne se pahle
pahle hukm diyā thā ki jitne lāwiyoṅ
kī umr kam az kam 20 sāl hai, wuh
ḳhidmat ke lie rajisṭar meṅ darj kie
jāeṅ. is nāte se us ne kahā thā,
"rab isrāīl ke ḳhudā ne apnī qaum
ko amn-o-amān atā kiyā hai, aur ab
wuh hameshā ke lie yarūshalam meṅ
sukūnat karegā. ab se lāwiyoṅ ko
mulāqāt kā ḳhaimā aur us kā sāmān
uṭhā kar jagah-ba-jagah le jāne kī
zarūrat nahīṅ rahī. [28]ab se wuh
imāmoṅ kī madad kareṅ jab yih rab
ke ghar meṅ ḳhidmat karte haiṅ.
wuh sahnoṅ aur chhoṭe kamroṅ ko
saṅbhāleṅ aur dhyān deṅ ki rab ke
ghar ke lie maḳhsūs-o-muqaddas kī
gaī chīzeṅ pāk-sāf raheṅ. unheṅ allāh
ke ghar meṅ kaī aur zimmādāriyāṅ
bhī sauṅpī jāeṅ. [29]zail kī chīzeṅ
saṅbhālnā sirf un hī kī zimmādārī hai:
maḳhsūs-o-muqaddas kī gaī roṭiyāṅ,
ġhallā kī nazaroṅ ke lie mustāmal
maidā, beḳhamīrī roṭiyāṅ pakāne aur
gūṅdhne kā intizām. lāzim hai ki
wuhī tamām lawāzimāt ko achchhī
tarah toleṅ aur nāpeṅ. [30]har subh aur
shām ko un ke gulūkār rab kī hamd-
o-sanā kareṅ. [31]jab bhī rab ko bhasm
hone wālī qurbāniyāṅ pesh kī jāeṅ to
lāwī madad kareṅ, ḳhwāh sabat ko,
ḳhwāh nae chāṅd kī īd yā kisī aur īd
ke mauqe par ho. lāzim hai ki wuh
rozānā muqarrarā tādād ke mutābiq
ḳhidmat ke lie hāzir ho jāeṅ."
[32]is tarah lāwī pahle mulāqāt ke
ḳhaime meṅ aur bād meṅ rab ke
ghar meṅ apnī ḳhidmat saranjām
dete rahe. wuh rab ke ghar kī
ḳhidmat meṅ apne qabāilī bhāiyoṅ
yānī imāmoṅ kī madad karte the.

ḳhidmat ke lie imāmoṅ ke guroh

24 hārūn kī aulād ko bhī
muḳhtalif gurohoṅ meṅ
taqsīm kiyā gayā. hārūn ke chār
beṭe nadab, abīhū, ilīazar aur itamar
the. [2]nadab aur abīhū apne bāp se
pahle mar gae. aur un ke beṭe nahīṅ
the. ilīazar aur itamar imām ban
gae. [3]dāūd ne imāmoṅ ko ḳhidmat
ke muḳhtalif gurohoṅ meṅ taqsīm
kiyā. sadoq aur aḳhīmalik ne is meṅ
dāūd kī madad kī (sadoq ilīazar kī
aulād meṅ se aur aḳhīmalik itamar

kī aulād meṅ se thā). [4]ilīazar kī aulād ko 16 gurohoṅ meṅ aur itamar kī aulād ko 8 gurohoṅ meṅ taqsīm kiyā gayā, kyūṅki ilīazar kī aulād ke itne hī zyādā ḳhāndānī sarparast the. [5]tamām zimmādāriyāṅ qur'ā ḍāl kar in muḳhtalif gurohoṅ meṅ taqsīm kī gaiṅ, kyūṅki ilīazar aur itamar donoṅ ḳhāndānoṅ ke bahut sāre aise afsar the jo pahle se maqdis meṅ rab kī ḳhidmat karte the.

[6]yih zimmādāriyāṅ taqsīm karne ke lie ilīazar aur itamar kī aulād bārī bārī qur'ā ḍālte rahe. qur'ā ḍālte waqt bādshāh, isrāīl ke buzurg, sadoq imām, aḳhīmalik bin abiyātar aur imāmoṅ aur lāwiyoṅ ke ḳhāndānī sarparast hāzir the. mīrmunshī samāyāh bin natanī'el ne jo ḳhud lāwī thā ḳhidmat ke in gurohoṅ kī fahrist zail kī tartīb se likh lī jis tarah wuh qur'ā ḍālne se muqarrar kie gae.

[7]1. yahūyarīb, 2. yadāyāh,
[8]3. hārim, 4. saūrīm,
[9]5. malkiyāh, 6. miyāmīn,
[10]7. haqqūz, 8. abiyāh,
[11]9. yashūa, 10. sakaniyāh,
[12]11. iliyāsib, 12. yaqīm,
[13]13. ḳhuffāh, 14. yasbiāb,
[14]15. biljā, 16. immer,
[15]17. ḳhazīr, 18. fizzīz,
[16]19. fatahiyāh, 20. yahizqel,
[17]21. yakīn, 22. jamūl,
[18]23. dilāyāh, 24. māziyāh.

[19]imāmoṅ ko isī tartīb ke mutābiq rab ke ghar meṅ ā kar apnī ḳhidmat saranjām denī thī, un hidāyāt ke mutābiq jo rab isrāīl ke ḳhudā ne unheṅ un ke bāp hārūn kī mārifat dī thīṅ.

ḳhidmat ke lie lāwiyoṅ ke mazīd guroh

[20]zail ke lāwiyoṅ ke mazīd ḳhāndānī sarparast haiṅ:

amrām kī aulād meṅ se sūbāel,
sūbāel kī aulād meṅ se yahadiyāh
[21]rahabiyāh kī aulād meṅ se yissiyāh sarparast thā,
[22]izhār kī aulād meṅ se salūmīt,
salūmīt kī aulād meṅ se yahat,
[23]habrūn kī aulād meṅ se baṛe se le kar chhoṭe tak yariyāh, amariyāh, yahzī'el aur yaqamiām,
[24]uzzī'el kī aulād meṅ se mīkāh,
mīkāh kī aulād meṅ se samīr,
[25]mīkāh kā bhāī yissiyāh,
yissiyāh kī aulād meṅ se zakariyāh,
[26]mirārī kī aulād meṅ se mahlī aur mūshī,
us ke beṭe yāziyāh kī aulād,
[27]mirārī ke beṭe yāziyāh kī aulād meṅ se sūham, zakkūr aur ibrī,
[28-29]mahlī kī aulād meṅ se ilīazar aur qīs. ilīazar beaulād thā jabki qīs ke hāṅ yarahmiel paidā huā.
[30]mūshī kī aulād meṅ se mahlī, idar aur yarīmot bhī lāwiyoṅ ke in mazīd

ḳhāndānī sarparastoṅ meṅ shāmil the.

31imāmoṅ kī tarah un kī zimmādāriyāṅ bhī qur'ā-andāzī se muqarrar kī gaīṅ. is silsile meṅ sab se chhoṭe bhāī ke ḳhāndān ke sāth aur sab se baṛe bhāī ke ḳhāndān ke sāth sulūk barābar thā. is kār-rawāī ke lie bhī dāūd bādshāh, sadoq, aḳhīmalik aur imāmoṅ aur lāwiyoṅ ke ḳhāndānī sarparast hāzir the.

rab ke ghar meṅ mausīqāroṅ ke guroh

25 dāūd ne fauj ke ālā afsaroṅ ke sāth āsaf, haimān aur yadūtūn kī aulād ko ek ḳhās ḳhidmat ke lie alag kar diyā. unheṅ nabuwwat kī rūh meṅ sarod, sitār aur jhāṅjh bajānā thā. zail ke ādmiyoṅ ko muqarrar kiyā gayā:

2āsaf ke ḳhāndān se āsaf ke beṭe zakkūr, yūsuf, nataniyāh aur asarelāh. un kā bāp guroh kā rāhnumā thā, aur wuh bādshāh kī hidāyāt ke mutābiq nabuwwat kī rūh meṅ sāz bajātā thā.

3yadūtūn ke ḳhāndān se yadūtūn ke beṭe jidaliyāh, zarī, yasāyāh, simaī, hasbiyāh, aur mattitiyāh. un kā bāp guroh kā rāhnumā thā, aur wuh nabuwwat kī rūh meṅ rab kī hamd-o-sanā karte hue sitār bajātā thā.

4haimān ke ḳhāndān se haimān ke beṭe buqqiyāh, mattaniyāh, uzzī'el, sabūel, yarīmot, hananiyāh, hanānī, iliyātā, jiddāltī, rūmamtī-azar, yasbiqāshā, mallūtī, hautīr aur mahāziyot. 5in sab kā bāp haimān dāūd bādshāh kā ġhaibbīn thā. allāh ne haimān se wādā kiyā thā ki maiṅ terī tāqat baṛhā dūṅgā, is lie us ne use 14 beṭe aur tīn beṭiyāṅ atā kī thīṅ.

6yih sab apne apne bāp yānī āsaf, yadūtūn aur haimān kī rāhnumāī meṅ sāz bajāte the. jab kabhī rab ke ghar meṅ gīt gāe jāte the to yih mausīqār sāth sāth jhāṅjh, sitār aur sarod bajāte the. wuh apnī ḳhidmat bādshāh kī hidāyāt ke mutābiq saranjām dete the. 7apne bhāiyoṅ samet jo rab kī tāzīm meṅ gīt gāte the un kī kul tādād 288 thī. sab ke sab māhir the. 8un kī muḳhtalif zimmādāriyāṅ bhī qur'ā ke zarī'e muqarrar kī gaīṅ. is meṅ sab ke sāth sulūk ek jaisā thā, ḳhwāh jawān the yā būṛhe, ḳhwāh ustād the yā shāgird.

9qur'ā ḍāl kar 24 gurohoṅ ko muqarrar kiyā gayā. har guroh ke bārah bārah ādmī the. yūṅ zail ke ādmiyoṅ ke gurohoṅ ne tashkīl pāī:

1. āsaf ke ḳhāndān kā yūsuf,
2. jidaliyāh,
10 3. zakkūr,
11 4. zarī,
12 5. nataniyāh,
13 6. buqqiyāh,
14 7. yasarelāh,
15 8. yasāyāh,

[16]9. mattaniyāh,
[17]10. simaī,
[18]11. azarel,
[19]12. hasbiyāh,
[20]13. sūbāel,
[21]14. mattitiyāh,
[22]15. yarīmot,
[23]16. hananiyāh,
[24]17. yasbiqāshā,
[25]18. hanānī,
[26]19. mallūtī,
[27]20. iliyātā,
[28]21. hautīr,
[29]22. jiddāltī,
[30]23. mahāziyot,
[31]24. rūmamtī-azar.

har guroh meṅ rāhnumā ke beṭe aur kuchh rishtedār shāmil the.

rab ke ghar ke darbān

26 rab ke ghar ke sahan ke darwāzoṅ par pahrādārī karne ke guroh bhī muqarrar kie gae. un meṅ zail ke ādmī shāmil the:

qorah ke ḳhāndān kā fard masalamiyāh bin qore jo āsaf kī aulād meṅ se thā. [2]masalamiyāh ke sāt beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak zakariyāh, yadīael, zabadiyāh, yatnī'el, [3]ailām, yūhanān aur ilīhūainī the.

[4-5]obed-adom bhī darbān thā. allāh ne use barkat de kar āṭh beṭe die the. baṛe se le kar chhoṭe tak un ke nām samāyāh, yahūzabad, yūāḳh, sakār, natanī'el, ammī'el, ishkār aur fa'ūllatī the. [6]samāyāh bin obed-adom ke beṭe ḳhāndānī sarbarāh the, kyūṅki wuh kāfī asar-o-rasūḳh rakhte the. [7]un ke nām utnī, rafāel, obed aur ilzabad the. samāyāh ke rishtedār ilīhū aur samakiyāh bhī guroh meṅ shāmil the, kyūṅki wuh bhī ḳhās haisiyat rakhte the. [8]obed-adom se nikle yih tamām ādmī lāiq the. wuh apne beṭoṅ aur rishtedāroṅ samet kul 62 afrād the aur sab mahārat se apnī ḳhidmat saranjām dete the.

[9]masalamiyāh ke beṭe aur rishtedār kul 18 ādmī the. sab lāiq the.

[10]mirārī ke ḳhāndān kā fard hūsā ke chār beṭe simrī, ḳhilqiyāh, tabaliyāh aur zakariyāh the. hūsā ne simrī ko ḳhidmat ke guroh kā sarbarāh banā diyā thā agarche wuh pahlauṭhā nahīṅ thā. [11]dūsre beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak ḳhilqiyāh, tabaliyāh aur zakariyāh the. hūsā ke kul 13 beṭe aur rishtedār the.

[12]darbānoṅ ke in gurohoṅ meṅ ḳhāndānī sarparast aur tamām ādmī shāmil the. bāqī lāwiyoṅ kī tarah yih bhī rab ke ghar meṅ apnī ḳhidmat saranjām dete the. [13]qur'ā-andāzī se muqarrar kiyā gayā ki kaun sā guroh sahan ke kis darwāze kī pahrādārī kare. is silsile meṅ baṛe aur chhoṭe ḳhāndānoṅ meṅ imtiyāz na kiyā gayā. [14]yūṅ jab qur'ā ḍālā gayā to masalamiyāh ke ḳhāndān kā nām mashriqī darwāze kī pahrādārī

karne ke lie niklā. zakariyāh bin masalamiyāh ke ḳhāndān kā nām shimālī darwāze kī pahrādārī karne ke lie niklā. zakariyāh apne dānā mashwaroṅ ke lie mashhūr thā. 15jab qur'ā junūbī darwāze kī pahrādārī ke lie ḍālā gayā to obed-adom kā nām niklā. us ke beṭoṅ ko godām kī pahrādārī karne kī zimmādārī dī gaī. 16jab maġhribī darwāze aur salakat darwāze ke lie qur'ā ḍālā gayā to suffīm aur hūsā ke nām nikle. salakat darwāzā chaṛhnī wāle rāste par hai.

pahrādārī kī ḳhidmat yūṅ bāṅṭī gaī:

17rozānā mashriqī darwāze par chhih lāwī pahrā dete the, shimālī aur junūbī darwāzoṅ par chār chār afrād aur godām par do. 18rab ke ghar ke sahan ke maġhribī darwāze par chhih lāwī pahrā dete the, chār rāste par aur do sahan meṅ.

19yih sab darbānoṅ ke guroh the. sab qorah aur mirārī ke ḳhāndānoṅ kī aulād the.

ḳhidmat ke lie lāwiyoṅ ke mazīd guroh

20dūsre kuchh lāwī allāh ke ghar ke ḳhazānoṅ aur rab ke lie maḳhsūs kī gaī chīzeṅ saṅbhālte the.

21-22do bhāī zaitām aur yoel rab ke ghar ke ḳhazānoṅ kī pahrādārī karte the. wuh yihī'el ke ḳhāndān ke sarparast the aur yūṅ lādān jairsonī kī aulād the. 23amrām, izhār, habrūn aur uzzī'el ke ḳhāndānoṅ kī yih zimmādāriyāṅ thīṅ:

24sabūel bin jairsom bin mūsā ḳhazānoṅ kā nigarān thā. 25jairsom ke bhāī ilīazar kā beṭā rahabiyāh thā. rahabiyāh kā beṭā yasāyāh, yasāyāh kā beṭā yūrām, yūrām kā beṭā zikrī aur zikrī kā beṭā salūmīt thā. 26salūmīt apne bhāiyoṅ ke sāth un muqaddas chīzoṅ ko saṅbhāltā thā jo dāūd bādshāh, ḳhāndānī sarparastoṅ, hazār hazār aur sau sau faujiyoṅ par muqarrar afsaroṅ aur dūsre ālā afsaroṅ ne rab ke lie maḳhsūs kī thīṅ. 27yih chīzeṅ jangoṅ meṅ lūṭe hue māl meṅ se le kar rab ke ghar ko mazbūt karne ke lie maḳhsūs kī gaī thīṅ. 28in meṅ wuh sāmān bhī shāmil thā jo samūel ġhaibbīn, sāūl bin qīs, abinair bin nair aur yoāb bin zarūyāh ne maqdis ke lie maḳhsūs kiyā thā. salūmīt aur us ke bhāī in tamām chīzoṅ ko saṅbhālte the.

29izhār ke ḳhāndān ke afrād yānī kananiyāh aur us ke beṭoṅ ko rab ke ghar se bāhar kī zimmādāriyāṅ dī gaīṅ. unheṅ nigarānoṅ aur qāziyoṅ kī haisiyat se isrāīl par muqarrar kiyā gayā. 30habrūn ke ḳhāndān ke afrād yānī hasbiyāh aur us ke bhāiyoṅ ko daryā-e-yardan ke maġhrib ke ilāqe ko saṅbhālne kī zimmādārī dī gaī. wahāṅ wuh rab ke ghar se mutālliq kāmoṅ ke ilāwā bādshāh kī

ḳhidmat bhī saranjām dete the. in lāiq ādmiyoṅ kī kul tādād 1,700 thī.

31dāūd bādshāh kī hukūmat ke 40weṅ sāl meṅ nasabnāme kī tahqīq kī gaī tāki habrūn ke ḳhāndān ke bāre meṅ mālūmāt hāsil ho jāeṅ. patā chalā ki us ke kaī lāiq rukn jiliād ke ilāqe ke shahr yāzer meṅ ābād haiṅ. yariyāh un kā sarparast thā. 32dāūd bādshāh ne use rūbin, jad aur manassī ke mashriqī ilāqe ko saṅbhālne kī zimmādārī dī. yariyāh kī is ḳhidmat meṅ us ke ḳhāndān ke mazīd 2,700 afrād bhī shāmil the. sab lāiq aur apne apne ḳhāndānoṅ ke sarparast the. us ilāqe meṅ wuh rab ke ghar se mutālliq kāmoṅ ke ilāwā bādshāh kī ḳhidmat bhī saranjām dete the.

fauj ke guroh

27 darj-e-zail un ḳhāndānī sarparastoṅ, hazār hazār aur sau sau faujiyoṅ par muqarrar afsaroṅ aur sarkārī afsaroṅ kī fahrist hai jo bādshāh ke mulāzim the.

fauj 12 gurohoṅ par mushtamil thī, aur har guroh ke 24,000 afrād the. har guroh kī ḍyūṭī sāl meṅ ek māh ke lie lagtī thī. 2jo afsar in gurohoṅ par muqarrar the wuh yih the:

pahlā māh: yasūbiām bin zabdī'el. 3wuh fāras ke ḳhāndān kā thā aur us guroh par muqarrar thā jis kī ḍyūṭī pahle mahīne meṅ hotī thī.

4dūsrā māh: dodī aḳhūhī. us ke guroh ke ālā afsar kā nām miqlot thā.

5tīsrā māh: yahoyadā imām kā beṭā bināyāh. 6yih dāūd ke behtarīn daste banām 'tīs' par muqarrar thā aur ḳhud zabardast faujī thā. us ke guroh kā ālā afsar us kā beṭā ammīzabad thā.

7chauthā māh: yoāb kā bhāī asāhel. us kī maut ke bād asāhel kā beṭā zabadiyāh us kī jagah muqarrar huā.

8pāṅchwāṅ māh: samhūt izrāḳhī.

9chhaṭā māh: īrā bin aqqīs taqūī.

10sātwāṅ māh: ḳhalis falūnī ifrāīmī.

11āṭhwāṅ māh: zārah ke ḳhāndān kā sibbakī hūsātī.

12nawāṅ māh: binyamīn ke qabīle kā abīazar anatotī.

13daswāṅ māh: zārah ke ḳhāndān kā mahrī natūfātī.

14gyārhwāṅ māh: ifrāīm ke qabīle kā bināyāh fir'ātonī.

15bārhwāṅ māh: ġhutnī'el ke ḳhāndān kā ḳhaldī natūfātī.

qabīloṅ ke sarparast

16zail ke ādmī isrāīlī qabīloṅ ke sarparast the:

rūbin kā qabīlā: ilīazar bin zikrī.

shamāūn kā qabīlā: safatiyāh bin mākā.

17lāwī kā qabīlā: hasbiyāh bin qamūel. hārūn ke ḳhāndān kā sarparast sadoq thā.

[18]yahūdāh kā qabīlā: dāūd kā bhāī ilīhū.

ishkār kā qabīlā: umrī bin mīkāel.

[19]zabūlūn kā qabīlā: ismāyāh bin abadiyāh.

naftālī kā qabīlā: yarīmot bin azrī'el.

[20]ifrāīm kā qabīlā: hosea bin azaziyāh.

maġhribī manassī kā qabīlā: yoel bin fidāyāh.

[21]mashriqī manassī kā qabīlā jo jiliād meṅ thā: yiddū bin zakariyāh.

binyamīn kā qabīlā: yāsī'el bin abinair.

[22]dān kā qabīlā: azarel bin yarohām.

yih bārah log isrāīlī qabīloṅ ke sarbarāh the.

[23]jitne isrāīlī mardoṅ kī umr 20 sāl yā is se kam thī unheṅ dāūd ne shumār nahīṅ kiyā, kyūṅki rab ne us se wādā kiyā thā ki maiṅ isrāīliyoṅ ko āsmān par ke sitāroṅ jaisā beshumār banā dūṅgā. [24]nīz, yoāb bin zarūyāh ne mardumshumārī ko shurū to kiyā lekin use iḳhtitām tak nahīṅ pahuṅchāyā thā, kyūṅki allāh kā ġhazab mardumshumārī ke bāis isrāīl par nāzil huā thā. natīje meṅ dāūd bādshāh kī tārīḳhī kitāb meṅ isrāīliyoṅ kī kul tādād kabhī nahīṅ darj huī.

shāhī milkiyat ke inchārj

[25]azmāwat bin adī'el yarūshalam ke shāhī godāmoṅ kā inchārj thā.

jo godām dehī ilāqe, bāqī shahroṅ, gāoṅ aur qiloṅ meṅ the un ko yūnatan bin uzziyāh saṅbhāltā thā.

[26]azrī bin kalūb shāhī zamīnoṅ kī kāshtkārī karne wāloṅ par muqarrar thā.

[27]simaī rāmātī angūr ke bāġhoṅ kī nigarānī kartā jabki zabdī shifmī in bāġhoṅ kī mai ke godāmoṅ kā inchārj thā.

[28]bāl-hanān jadīrī zaitūn aur anjīr-tūt ke un bāġhoṅ par muqarrar thā jo maġhrib ke nashebī pahāṛī ilāqe meṅ the. yūās zaitūn ke tel ke godāmoṅ kī nigarānī kartā thā.

[29]shārūn ke maidān meṅ charne wāle gāy-bail sitrī shārūnī ke zer-e-nigarānī the jabki sāfat bin adlī wādiyoṅ meṅ charne wāle gāy-bailoṅ ko saṅbhāltā thā. [30]obil ismāīlī ūṅṭoṅ par muqarrar thā, yahadiyāh marūnotī gadhiyoṅ par [31]aur yāzīz hājirī bheṛ-bakriyoṅ par.

yih sab shāhī milkiyat ke nigarān the.

bādshāh ke qarībī mushīr

[32]dāūd kā samajhdār aur ālim chachā yūnatan bādshāh kā mushīr thā. yihī'el bin hakmūnī bādshāh ke beṭoṅ kī tarbiyat ke lie zimmādār thā. [33]aḳhītufal dāūd kā mushīr jabki hūsī

arkī dāūd kā dost thā. [34]aḳhītufal
ke bād yahoyadā bin bināyāh aur
abiyātar bādshāh ke mushīr ban gae.
yoāb shāhī fauj kā kamāṇḍar thā.

isrāīl ke buzurgoṅ ke sāmne dāūd kī taqrīr

28 dāūd ne isrāīl ke tamām
buzurgoṅ ko yarūshalam
bulāyā. in meṅ qabīloṅ ke sarparast,
faujī ḍiwīzhanoṅ par muqarrar afsar,
hazār hazār aur sau sau faujiyoṅ par
muqarrar afsar, shāhī milkiyat aur
rewaṛoṅ ke inchārj, bādshāh ke beṭoṅ
kī tarbiyat karne wāle afsar, darbārī,
mulk ke sūrmā aur bāqī tamām sāhib-
e-haisiyat shāmil the.

[2]dāūd bādshāh un ke sāmne khaṛe
ho kar un se muḳhātib huā,

"mere bhāiyo aur merī qaum, merī
bāt par dhyān deṅ! kāfī der se maiṅ
ek aisā makān tāmīr karnā chāhtā
thā jis meṅ rab ke ahd kā sandūq
mustaqil taur par rakhā jā sake. āḳhir
yih to hamāre ḳhudā kī chaukī hai.
is maqsad se maiṅ tayyāriyāṅ karne
lagā. [3]lekin phir allāh mujh se
hamkalām huā, 'mere nām ke lie
makān banānā terā kām nahīṅ hai,
kyūṅki tū ne jangjū hote hue bahut
ḳhūn bahāyā hai.'

[4]rab isrāīl ke ḳhudā ne mere pūre
ḳhāndān meṅ se mujhe chun kar
hameshā ke lie isrāīl kā bādshāh
banā diyā, kyūṅki us kī marzī thī
ki yahūdāh kā qabīlā hukūmat kare.
yahūdāh ke ḳhāndānoṅ meṅ se us ne
mere bāp ke ḳhāndān ko chun liyā,
aur isī ḳhāndān meṅ se us ne mujhe
pasand karke pūre isrāīl kā bādshāh
banā diyā. [5]rab ne mujhe bahut
beṭe atā kie haiṅ. un meṅ se us ne
muqarrar kiyā ki sulaimān mere bād
taḳht par baiṭh kar rab kī ummat par
hukūmat kare. [6]rab ne mujhe batāyā,
'terā beṭā sulaimān hī merā ghar aur
us ke sahan tāmīr karegā. kyūṅki
maiṅ ne use chun kar farmāyā hai
ki wuh merā beṭā hogā aur maiṅ us
kā bāp hūṅgā. [7]agar wuh āj kī tarah
āindā bhī mere ahkām aur hidāyāt
par amal kartā rahe to maiṅ us kī
bādshāhī abad tak qāim rakhūṅgā.'

[8]ab merī hidāyat par dhyān deṅ,
pūrā isrāīl yānī rab kī jamā'at aur
hamārā ḳhudā is ke gawāh haiṅ. rab
apne ḳhudā ke tamām ahkām ke tābe
raheṅ! phir āindā bhī yih achchhā
mulk āp kī milkiyat aur hameshā tak
āp kī aulād kī maurūsī zamīn rahegā.
[9]ai sulaimān mere beṭe, apne bāp ke
ḳhudā ko taslīm karke pūre dil-o-jān
aur ḳhushī se us kī ḳhidmat kareṅ.
kyūṅki rab tamām diloṅ kī tahqīq kar
letā hai, aur wuh hamāre ḳhayāloṅ ke
tamām mansūboṅ se wāqif hai. us ke
tālib raheṅ to āp use pā leṅge. lekin
agar āp use tark kareṅ to wuh āp ko
hameshā ke lie radd kar degā. [10]yād
rahe, rab ne āp ko is lie chun liyā hai

ki āp us ke lie muqaddas ghar tāmīr kareṅ. mazbūt rah kar is kām meṅ lage raheṅ!”

rab ke ghar kā naqshā

11phir dāūd ne apne beṭe sulaimān ko rab ke ghar kā naqshā de diyā jis meṅ tamām tafsīlāt darj thīṅ yānī us ke barāmde, ḳhazānoṅ ke kamre, bālāḳhāne, andarūnī kamre, wuh muqaddastarīn kamrā jis meṅ ahd ke sandūq ko us ke kaffāre ke ḍhakne samet rakhnā thā, 12rab ke ghar ke sahan, us ke irdgird ke kamre aur wuh kamre jin meṅ rab ke lie maḳhsūs kie gae sāmān ko mahfūz rakhnā thā.

dāūd ne rūh kī hidāyat se yih pūrā naqshā tayyār kiyā thā. 13us ne rab ke ghar kī ḳhidmat ke lie darkār imāmoṅ aur lāwiyoṅ ke gurohoṅ ko bhī muqarrar kiyā, aur sāth sāth rab ke ghar meṅ bāqī tamām zimmādāriyāṅ bhī. is ke ilāwā us ne rab ke ghar kī ḳhidmat ke lie darkār tamām sāmān kī fahrist bhī tayyār kī thī. 14us ne muqarrar kiyā ki muḳhtalif chīzoṅ ke lie kitnā sonā aur kitnī chāṅdī istemāl karnī hai. in meṅ zail kī chīzeṅ shāmil thīṅ: 15sone aur chāṅdī ke charāġhdān aur un ke charāġh (muḳhtalif charāġhdānoṅ ke wazn farq the, kyūṅki har ek kā wazn us ke maqsad par munhasir thā), 16sone kī wuh mezeṅ jin par rab ke lie maḳhsūs roṭiyāṅ rakhnī thīṅ, chāṅdī kī mezeṅ, 17ḳhālis sone ke kāṅṭe, chhiṛkāo ke kaṭore aur surāhī, sone-chāṅdī ke pyāle 18aur baḳhūr jalāne kī qurbāngāh par manḍhā huā ḳhālis sonā. dāūd ne rab ke rath kā naqshā bhī sulaimān ke hawāle kar diyā, yānī un karūbī farishtoṅ kā naqshā jo apne paroṅ ko phailā kar rab ke ahd ke sandūq ko ḍhāṅp dete haiṅ.

19dāūd ne kahā, “maiṅ ne yih tamām tafsīlāt waise hī qalamband kar dī haiṅ jaise rab ne mujhe hikmat aur samajh atā kī hai.”

20phir wuh apne beṭe sulaimān se muḳhātib huā, “mazbūt aur diler hoṅ! ḍareṅ mat aur himmat mat hārnā, kyūṅki rab ḳhudā merā ḳhudā āp ke sāth hai. na wuh āp ko chhoṛegā, na tark karegā balki rab ke ghar kī takmīl tak āp kī madad kartā rahegā. 21ḳhidmat ke lie muqarrar imāmoṅ aur lāwiyoṅ ke guroh bhī āp kā sahārā ban kar rab ke ghar meṅ apnī ḳhidmat saranjām deṅge. tāmīr ke lie jitne bhī māhir kārīgaroṅ kī zarūrat hai wuh ḳhidmat ke lie tayyār khaṛe haiṅ. buzurgoṅ se le kar ām logoṅ tak sab āp kī har hidāyat kī tāmīl karne ke lie musta’id haiṅ.”

rab ke ghar kī tāmīr ke lie nazarāne

29 phir dāūd dubārā pūrī jamā’at se muḳhātib huā, “allāh ne mere beṭe sulaimān ko

chun kar muqarrar kiyā hai ki wuh
aglā bādshāh bane. lekin wuh abhī
jawān aur nātajribākār hai, aur yih
tāmīrī kām bahut wasī hai. use
to yih mahal insān ke lie nahīṅ
banānā hai balki rab hamāre ḳhudā
ke lie. 2maiṅ pūrī jāṅfishānī se apne
ḳhudā ke ghar kī tāmīr ke lie sāmān
jamā kar chukā hūṅ. is meṅ sonā-
chāṅdī, pītal, lohā, lakaṛī, aqīq-e-
ahmar,[a] muḳhtalif jaṛe hue jawāhir
aur pachchīkārī ke muḳhtalif patthar
baṛī miqdār meṅ shāmil haiṅ. 3aur
chūṅki mujh meṅ apne ḳhudā kā
ghar banāne ke lie bojh hai is lie
maiṅ ne in chīzoṅ ke ilāwā apne zātī
ḳhazānoṅ se bhī sonā aur chāṅdī dī
hai 4yānī taqrīban 1,00,000 kilogrām
ḳhālis sonā aur 2,35,000 kilogrām
ḳhālis chāṅdī. maiṅ chāhtā hūṅ ki
yih kamroṅ kī dīwāroṅ par chaṛhāī
jāe. 5kuchh kārīgaroṅ ke bāqī kāmoṅ
ke lie bhī istemāl ho saktā hai. ab
maiṅ āp se pūchhtā hūṅ, āj kaun merī
tarah ḳhushī se rab ke kām ke lie
kuchh dene ko tayyār hai?”

6yih sun kar wahāṅ hāzir ḳhāndānī
sarparastoṅ, qabīloṅ ke buzurgoṅ,
hazār hazār aur sau sau faujiyoṅ par
muqarrar afsaroṅ aur bādshāh ke ālā
sarkārī afsaroṅ ne ḳhushī se kām ke
lie hadie die. 7us din rab ke ghar ke lie
taqrīban 1,70,000 kilogrām sonā, sone
ke 10,000 sikke, 3,40,000 kilogrām
chāṅdī, 6,10,000 kilogrām pītal aur
34,00,000 kilogrām lohā jamā huā.
8jis ke pās jawāhir the us ne unheṅ
yihī’el jairsonī ke hawāle kar diyā
jo ḳhazāṅchī thā aur jis ne unheṅ
rab ke ghar ke ḳhazāne meṅ mahfūz
kar liyā. 9pūrī qaum is farāḳhdilī ko
dekh kar ḳhush huī, kyūṅki sab ne
dilī ḳhushī aur fayyāzī se apne hadie
rab ko pesh kie. dāūd bādshāh bhī
nihāyat ḳhush huā.

dāūd kī duā

10is ke bād dāūd ne pūrī jamā’at ke
sāmne rab kī tamjīd karke kahā,
“ai rab hamāre bāp isrāīl ke ḳhudā,
azal se abad tak terī hamd ho. 11ai
rab, azmat, qudrat, jalāl aur shān-o-
shaukat tere hī haiṅ, kyūṅki jo kuchh
bhī āsmān aur zamīn meṅ hai wuh
terā hī hai. ai rab, saltanat tere hāth
meṅ hai, aur tū tamām chīzoṅ par
sarfarāz hai. 12daulat aur izzat tujh se
miltī hai, aur tū sab par hukmrān hai.
tere hāth meṅ tāqat aur qudrat hai,
aur har insān ko tū hī tāqatwar aur
mazbūt banā saktā hai. 13ai hamāre
ḳhudā, yih dekh kar ham terī satāish
aur tere jalālī nām kī tārīf karte haiṅ.
14merī aur merī qaum kī kyā
haisiyat hai ki ham itnī fayyāzī se
yih chīzeṅ de sake? āḳhir hamārī

[a]carnelian

tamām milkiyat terī taraf se hai. jo
kuchh bhī ham ne tujhe de diyā wuh
hameṅ tere hāth se milā hai. 15apne
bāpdādā kī tarah ham bhī tere nazdīk
pardesī aur ġhairshahrī haiṅ. duniyā
meṅ hamārī zindagī sāy kī tarah ārizī
hai, aur maut se bachne kī koī ummīd
nahīṅ. 16ai rab hamāre ḳhudā, ham
ne yih sārā tāmīrī sāmān is lie ikaṭṭhā
kiyā hai ki tere muqaddas nām ke
lie ghar banāyā jāe. lekin haqīqat
meṅ yih sab kuchh pahle se tere hāth
se hāsil huā hai. yih pahle se terā
hī hai. 17ai mere ḳhudā, maiṅ jāntā
hūṅ ki tū insān kā dil jāṅch letā hai,
ki diyānatdārī tujhe pasand hai. jo
kuchh bhī maiṅ ne diyā hai wuh maiṅ
ne ḳhushī se aur achchhī nīyat se diyā
hai. ab mujhe yih dekh kar ḳhushī hai
ki yahāṅ hāzir terī qaum ne bhī itnī
fayyāzī se tujhe hadie die haiṅ.

18ai rab hamāre bāpdādā ibrāhīm,
is'hāq aur isrāīl ke ḳhudā, guzārish
hai ki tū hameshā tak apnī qaum ke
diloṅ meṅ aisī hī taṛap qāim rakh.
atā kar ki un ke dil tere sāth lipṭe
raheṅ. 19mere beṭe sulaimān kī bhī
madad kar tāki wuh pūre dil-o-jān se
tere ahkām aur hidāyāt par amal kare
aur us mahal ko takmīl tak pahuṅchā
sake jis ke lie maiṅ ne tayyāriyāṅ kī
haiṅ."

20phir dāūd ne pūrī jamā'at se
kahā, "āeṅ, rab apne ḳhudā kī satāish
kareṅ!" chunāṅche sab rab apne
bāpdādā ke ḳhudā kī tamjīd karke rab
aur bādshāh ke sāmne muṅh ke bal
jhuk gae.

21agle din tamām isrāīl ke lie bhasm
hone wālī bahut sī qurbāniyāṅ un kī
mai kī nazaroṅ samet rab ko pesh kī
gaīṅ. is ke lie 1,000 jawān bailoṅ,
1,000 menḍhoṅ aur 1,000 bheṛ ke
bachchoṅ ko chaṛhāyā gayā. sāth
sāth zabah kī beshumār qurbāniyāṅ
bhī pesh kī gaīṅ. 22us din unhoṅ
ne rab ke huzūr khāte-pīte hue baṛī
ḳhushī manāī. phir unhoṅ ne dubārā
is kī tasdīq kī ki dāūd kā beṭā
sulaimān hamārā bādshāh hai. tel se
use masah karke unhoṅ ne use rab
ke huzūr bādshāh aur sadoq ko imām
qarār diyā.

sulaimān kī zabardast hukūmat

23yūṅ sulaimān apne bāp dāūd kī
jagah rab ke taḳht par baiṭh gayā.
use kāmyābī hāsil huī, aur tamām
isrāīl us ke tābe rahā. 24tamām ālā
afsar, baṛe baṛe faujī aur dāūd ke bāqī
beṭoṅ ne bhī apnī tābedārī kā izhār
kiyā. 25isrāīl ke deḳhte deḳhte rab
ne sulaimān ko bahut sarfarāz kiyā.
us ne us kī saltanat ko aisī shān-o-
shaukat se nawāzā jo māzī meṅ isrāīl
ke kisī bhī bādshāh ko hāsil nahīṅ huī
thī.

dāūd kī wafāt

26-27dāūd bin yassī kul 40 sāl tak
isrāīl kā bādshāh rahā, 7 sāl habrūn
meṅ aur 33 sāl yarūshalam meṅ.
28wuh bahut umrrasīdā aur umr,
daulat aur izzat se āsūdā ho kar
intiqāl kar gayā. phir sulaimān
taḳhtnashīn huā.
29bāqī jo kuchh dāūd kī hukūmat
ke daurān huā wuh tīnoṅ kitāboṅ
‘samūel ġhaibbīn kī tārīḳh,’ ‘nātan
nabī kī tārīḳh’ aur ‘jād ġhaibbīn kī
tārīḳh’ meṅ darj hai. 30in meṅ us kī
hukūmat aur asar-o-rasūḳh kī tafsīlāt
bayān kī gaī haiṅ, nīz wuh kuchh jo
us ke sāth, isrāīl ke sāth aur gird-o-
nawāh ke mamālik ke sāth huā.

2-tawārīḳh

sulaimān rab se hikmat māṅgtā hai

1 sulaimān bin dāūd kī hukūmat
mazbūt ho gaī. rab us kā ḳhudā
us ke sāth thā, aur wuh us kī tāqat
baṛhātā rahā.
2 ek din sulaimān ne tamām isrāīl
ko apne pās bulāyā. un meṅ
hazār hazār aur sau sau faujiyoṅ par
muqarrar afsar, qāzī, tamām buzurg
aur kunboṅ ke sarparast shāmil the.
3 phir sulaimān un ke sāth jibaūn kī
us pahāṛī par gayā jahāṅ allāh kā
mulāqāt kā ḳhaimā thā, wuhī jo rab
ke ḳhādim mūsā ne registān meṅ
banwāyā thā. 4 ahd kā sandūq us meṅ
nahīṅ thā, kyūṅki dāūd ne use qiryat-
yārīm se yarūshalam lā kar ek ḳhaime
meṅ rakh diyā thā jo us ne wahāṅ us
ke lie tayyār kar rakhā thā. 5 lekin
pītal kī jo qurbāngāh bazlī'el bin ūrī
bin hūr ne banāī thī wuh ab tak jibaūn
meṅ rab ke ḳhaime ke sāmne thī. ab
sulaimān aur isrāīl us ke sāmne jamā
hue tāki rab kī marzī daryāft kareṅ.
6 wahāṅ rab ke huzūr sulaimān ne
pītal kī us qurbāngāh par bhasm hone
wālī 1,000 qurbāniyāṅ chaṛhāīṅ.
7 usī rāt rab sulaimān par zāhir huā
aur farmāyā, "terā dil kyā chāhtā
hai? mujhe batā de to maiṅ terī
ḳhwāhish pūrī karūṅga." 8 sulaimān
ne jawāb diyā, "tū mere bāp dāūd
par baṛī mehrbānī kar chukā hai, aur
ab tū ne us kī jagah mujhe taḳht
par biṭhā diyā hai. 9 tū ne mujhe ek
aisī qaum par bādshāh banā diyā hai
jo zamīn kī ḳhāk kī tarah beshumār
hai. chunāṅche ai rab ḳhudā, wuh
wādā pūrā kar jo tū ne mere bāp
dāūd se kiyā hai. 10 mujhe hikmat aur
samajh atā farmā tāki maiṅ is qaum
kī rāhnumāī kar sakūṅ. kyūṅki kaun
terī is azīm qaum kā insāf kar saktā
hai?"
11 allāh ne sulaimān se kahā, "maiṅ
ḳhush hūṅ ki tū dil se yihī kuchh
chāhtā hai. tū ne na māl-o-daulat, na
izzat, na apne dushmanoṅ kī halākat

aur na umr kī darāzī balki hikmat aur
samajh māṅgī hai tāki merī us qaum
kā insāf kar sake jis par maiṅ ne tujhe
bādshāh banā diyā hai. 12is lie maiṅ
terī yih darḳhwāst pūrī karke tujhe
hikmat aur samajh atā karūṅga. sāth
sāth maiṅ tujhe utnā māl-o-daulat
aur utnī izzat dūṅgā jitnī na māzī
meṅ kisī bādshāh ko hāsil thī, na
mustaqbil meṅ kabhī kisī ko hāsil
hogī."

13is ke bād sulaimān jibaūn kī us
pahāṛī se utrā jis par mulāqāt kā
ḳhaimā thā aur yarūshalam wāpas
chalā gayā jahāṅ wuh isrāīl par
hukūmat kartā thā.

sulaimān kī daulat

14sulaimān ke 1,400 rath aur 12,000
ghoṛe the. kuchh us ne rathoṅ ke
lie maḳhsūs kie gae shahroṅ meṅ
aur kuchh yarūshalam meṅ apne pās
rakhe. 15bādshāh kī sargarmiyoṅ ke
bāis chāṅdī patthar jaisī ām ho gaī
aur deodār kī qīmtī lakaṛī maġhrib
ke nashebī pahāṛī ilāqe kī anjīr-tūt kī
sastī lakaṛī jaisī ām ho gaī. 16bādshāh
apne ghoṛe misr aur qūe yānī kilikiyā
se darāmad kartā thā. us ke tājir
in jaghoṅ par jā kar unheṅ ḳharīd
lāte the. 17bādshāh ke rath misr
se darāmad hote the. har rath kī
qīmat chāṅdī ke 600 sikke aur har
ghoṛe kī qīmat chāṅdī ke 150 sikke
thī. sulaimān ke tājir yih ghoṛe
barāmad karte hue tamām hittī aur
arāmī bādshāhoṅ tak bhī pahuṅchāte
the.

rab ke ghar kī tāmīr kī tayyāriyāṅ

2 phir sulaimān ne rab ke lie ghar
aur apne lie shāhī mahal banāne
kā hukm diyā. 2is ke lie us ne 1,50,000
ādmiyoṅ kī bhartī kī. 80,000 ko us
ne pahāṛī kānoṅ meṅ lagāyā tāki wuh
patthar nikāleṅ jabki 70,000 afrād kī
zimmādārī yih patthar yarūshalam
lānā thī. in sab par sulaimān ne
3,600 nigarān muqarrar kie. 3us ne
sūr ke bādshāh hīrām ko ittilā dī, "jis
tarah āp mere bāp dāūd ko deodār kī
lakaṛī bhejte rahe jab wuh apne lie
mahal banā rahe the usī tarah mujhe
bhī deodār kī lakaṛī bhejeṅ. 4maiṅ
ek ghar tāmīr karke use rab apne
ḳhudā ke nām ke lie maḳhsūs karnā
chāhtā hūṅ. kyūṅki hameṅ aisī jagah
kī zarūrat hai jis meṅ us ke huzūr
ḳhushbūdār baḳhūr jalāyā jāe, rab ke
lie maḳhsūs roṭiyāṅ bāqāidagī se mez
par rakhī jāeṅ aur ḳhās mauqoṅ par
bhasm hone wālī qurbāniyāṅ pesh kī
jāeṅ yānī har subho-shām, sabat ke
din, nae chāṅd kī īdoṅ aur rab hamāre
ḳhudā kī dīgar muqarrarā īdoṅ par.
yih isrāīl kā dāimī farz hai.

5jis ghar ko maiṅ banāne ko hūṅ
wuh nihāyat azīm hogā, kyūṅki
hamārā ḳhudā dīgar tamām mābūdoṅ
se kahīṅ azīm hai. 6lekin kaun us

ke lie aisā ghar banā saktā hai jo us ke lāiq ho? bulandtarīn āsmān bhī us kī rihāish ke lie chhoṭā hai. to phir merī kyā haisiyat hai ki us ke lie ghar banāūṅ? maiṅ sirf aisī jagah banā saktā hūṅ jis meṅ us ke lie qurbāniyāṅ chaṛhāī jā sakeṅ.

7chunāṅche mere pās kisī aise samajhdār kārīgar ko bhej deṅ jo mahārat se sone-chāṅdī, pītal aur lohe kā kām jāntā ho. wuh nīle, arġhawānī aur qirmizī rang kā kapṛā banāne aur kandākārī kā ustād bhī ho. aisā shaḳhs yarūshalam aur yahūdāh meṅ mere un kārīgaroṅ kā inchārj bane jinheṅ mere bāp dāūd ne kām par lagāyā hai. 8is ke ilāwā mujhe lubnān se deodār, jūnīpar aur dīgar qīmtī daraḳhtoṅ kī lakaṛī bhej deṅ. kyūṅki maiṅ jāntā hūṅ ki āp ke log umdā qism ke lakaṛhāre haiṅ. mere ādmī āp ke logoṅ ke sāth mil kar kām kareṅge. 9hameṅ bahut sī lakaṛī kī zarūrat hogī, kyūṅki jo ghar maiṅ banānā chāhtā hūṅ wuh baṛā aur shāndār hogā. 10āp ke lakkaṛhāroṅ ke kām ke muāwaze meṅ maiṅ 32,75,000 kilogrām gandum, 27,00,000 kilogrām jau, 4,40,000 liṭar mai aur 4,40,000 liṭar zaitūn kā tel dūṅgā."

11sūr ke bādshāh hīrām ne ḳhat likh kar sulaimān ko jawāb diyā, "rab apnī qaum ko pyār kartā hai, is lie us ne āp ko us kā bādshāh banāyā hai. 12rab isrāīl ke ḳhudā kī hamd ho jis ne āsmān-o-zamīn ko ḳhalaq kiyā hai ki us ne dāūd bādshāh ko itnā dānishmand beṭā atā kiyā hai. us kī tamjīd ho ki yih aqalmand aur samajhdār beṭā rab ke lie ghar aur apne lie mahal tāmīr karegā. 13maiṅ āp ke pās ek māhir aur samajhdār kārīgar ko bhej detā hūṅ jis kā nām hīrām-abī hai. 14us kī isrāīlī māṅ, dān ke qabīle kī hai jabki us kā bāp sūr kā hai. hīrām sone-chāṅdī, pītal, lohe, patthar aur lakaṛī kī chīzeṅ banāne meṅ mahārat rakhtā hai. wuh nīle, arġhawānī aur qirmizī rang kā kapṛā aur katān kā bārīk kapṛā banā saktā hai. wuh har qism kī kandākārī meṅ bhī māhir hai. jo bhī mansūbā use pesh kiyā jāe use wuh pāyā-e-takmīl tak pahuṅchā saktā hai. yih ādmī āp ke aur āp ke muazzaz bāp dāūd ke kārīgaroṅ ke sāth mil kar kām karegā. 15chunāṅche jis gandum, jau, zaitūn ke tel aur mai kā zikr mere āqā ne kiyā wuh apne ḳhādimoṅ ko bhej deṅ. 16muāwaze meṅ ham āp ke lie darkār daraḳhtoṅ ko lubnān meṅ kaṭwāeṅge aur un ke beṛe bāndh kar samundar ke zarī'e yāfā shahr tak pahuṅchā deṅge. wahāṅ se āp unheṅ yarūshalam le jā sakeṅge."

17sulaimān ne isrāīl meṅ ābād tamām ġhairmulkiyoṅ kī mardumshumārī karwāī. (us ke bāp dāūd ne bhī un kī mardumshumārī

karwāī thī.) mālūm huā ki isrāīl meṅ
1,53,600 ġhairmulkī rahte haiṅ. 18in
meṅ se us ne 80,000 ko pahāṛī kānoṅ
meṅ lagāyā tāki wuh patthar nikāleṅ
jabki 70,000 afrād kī zimmādārī yih
patthar yarūshalam lānā thī. in
sab par sulaimān ne 3,600 nigarān
muqarrar kie.

rab ke ghar kī tāmīr

3 sulaimān ne rab ke ghar ko
yarūshalam kī pahāṛī moriyāh
par tāmīr kiyā. us kā bāp dāūd
yih maqām muqarrar kar chukā thā.
yihīṅ jahāṅ pahle urnān yānī araunāh
yabūsī apnā anāj gāhtā thā rab dāūd
par zāhir huā thā. 2tāmīr kā yih kām
sulaimān kī hukūmat ke chauthe sāl
ke dūsre māh aur us ke dūsre din
shurū huā.

3makān kī lambāī 90 fuṭ aur chauṛāī
30 fuṭ thī. 4sāmne ek barāmdā banāyā
gayā jo imārat jitnā chauṛā yānī 30
fuṭ aur 30 fuṭ ūṅchā thā. us kī
andarūnī dīwāroṅ par us ne ḳhālis
sonā chaṛhāyā. 5baṛe hāl kī dīwāroṅ
par us ne ūpar se le kar nīche tak
jūnīpar kī lakaṛī ke taḳhte lagāe, phir
taḳhtoṅ par ḳhālis sonā manḍhwā
kar unheṅ khajūr ke daraḳhtoṅ aur
zanjīroṅ kī taswīroṅ se ārāstā kiyā.
6sulaimān ne rab ke ghar ko jawāhir
se bhī sajāyā. jo sonā istemāl huā
wuh parwāim se mangwāyā gayā
thā. 7sonā makān, tamām shahtīroṅ,
dahlīzoṅ, dīwāroṅ aur darwāzoṅ par
manḍhā gayā. dīwāroṅ par karūbī
farishtoṅ kī taswīreṅ bhī kandā kī
gaīṅ.

muqaddastarīn kamrā

8imārat kā sab se andarūnī kamrā
banām muqaddastarīn kamrā imārat
jaisā chauṛā yānī 30 fuṭ thā. us kī
lambāī bhī 30 fuṭ thī. is kamre kī
tamām dīwāroṅ par 20,000 kilogrām
se zāid sonā manḍhā gayā. 9sone kī
kīloṅ kā wazn taqrīban 600 grām thā.
bālāḳhānoṅ kī dīwāroṅ par bhī sonā
manḍhā gayā.

10phir sulaimān ne karūbī farishtoṅ
ke do mujassame banwāe jinheṅ
muqaddastarīn kamre meṅ rakhā
gayā. un par bhī sonā chaṛhāyā gayā.
11-13jab donoṅ farishtoṅ ko ek dūsre
ke sāth muqaddastarīn kamre meṅ
khaṛā kiyā gayā to un ke chār paroṅ
kī mil kar lambāī 30 fuṭ thī. har ek ke
do par the, aur har par kī lambāī sāṛhe
sāt sāt fuṭ thī. unheṅ muqaddastarīn
kamre meṅ yūṅ ek dūsre ke sāth
khaṛā kiyā gayā ki har farishte kā
ek par dūsre ke par se lagtā jabki
dāīṅ aur bāīṅ taraf har ek kā dūsrā
par dīwār ke sāth lagtā thā. wuh
apne pāoṅ par khaṛe baṛe hāl kī taraf
deḳhte the. 14muqaddastarīn kamre
ke darwāze par sulaimān ne bārīk
katān se bunā huā pardā lagwāyā.
wuh nīle, arġhawānī aur qirmizī rang

ke dhāge se sajā huā thā, aur us par karūbī farishtoṅ kī taswīreṅ thīṅ.

rab ke ghar ke darwāze par do satūn

15sulaimān ne do satūn ḍhalwā kar rab ke ghar ke darwāze ke sāmne khaṛe kie. har ek 27 fuṭ lambā thā, aur har ek par ek bālāī hissā rakhā gayā jis kī ūṅchāī sāṛhe 7 fuṭ thī. 16in bālāī hissoṅ ko zanjīroṅ se sajāyā gayā jin se sau anār laṭke hue the. 17donoṅ satūnoṅ ko sulaimān ne rab ke ghar ke darwāze ke dāīṅ aur bāīṅ taraf khaṛā kiyā. dahne hāth ke satūn kā nām us ne ‘yakīn’ aur bāeṅ hāth ke satūn kā nām ‘boaz’ rakhā.

qurbāngāh aur samundar nāmī hauz

4 sulaimān ne pītal kī ek qurbāngāh bhī banwāī jis kī lambāī 30 fuṭ, chauṛāī 30 fuṭ aur ūṅchāī 15 fuṭ thī.

2is ke bād us ne pītal kā baṛā gol hauz ḍhalwāyā jis kā nām ‘samundar’ rakhā gayā. us kī ūṅchāī sāṛhe 7 fuṭ, us kā muṅh 15 fuṭ chauṛā aur us kā gherā taqrīban 45 fuṭ thā. 3hauz ke kināre ke nīche bailoṅ kī do qatāreṅ thīṅ. fī fuṭ taqrīban 6 bail the. bail aur hauz mil kar ḍhāle gae the. 4hauz ko bailoṅ ke 12 mujassamoṅ par rakhā gayā. tīn bailoṅ kā ruḳh shimāl kī taraf, tīn kā ruḳh maġhrib kī taraf, tīn kā ruḳh junūb kī taraf aur tīn kā ruḳh mashriq kī taraf thā. un ke pichhle hisse hauz kī taraf the, aur hauz un ke kandhoṅ par paṛā thā. 5hauz kā kinārā pyāle balki sosan ke phūl kī tarah bāhar kī taraf muṛā huā thā. us kī dīwār taqrīban tīn inch moṭī thī, aur hauz meṅ pānī ke taqrīban 66,000 liṭar samā jāte the.

6sulaimān ne 10 bāsan ḍhalwāe. pāṅch ko rab ke ghar ke dāeṅ hāth aur pāṅch ko us ke bāeṅ hāth khaṛā kiyā gayā. in bāsanoṅ meṅ gosht ke wuh ṭukṛe dhoe jāte jinheṅ bhasm hone wālī qurbānī ke taur par jalānā thā. lekin ‘samundar’ nāmī hauz imāmoṅ ke istemāl ke lie thā. us meṅ wuh nahāte the.

sone ke shamādān aur mezeṅ

7sulaimān ne sone ke 10 shamādān muqarrarā tafsīlāt ke mutābiq banwā kar rab ke ghar meṅ rakh die, pāṅch ko dāīṅ taraf aur pāṅch ko bāīṅ taraf. 8das mezeṅ bhī banā kar rab ke ghar meṅ rakhī gaīṅ, pāṅch ko dāīṅ taraf aur pāṅch ko bāīṅ taraf. in chīzoṅ ke ilāwā sulaimān ne chhiṛkāo ke sone ke 100 kaṭore banwāe.

sahan

9phir sulaimān ne wuh andarūnī sahan banwāyā jis meṅ sirf imāmoṅ ko dāḳhil hone kī ijāzat thī. us ne baṛā sahan bhī us ke darwāzoṅ samet banwāyā. darwāzoṅ ke kiwāṛoṅ par pītal chaṛhāyā gayā. 10‘samundar’

nāmī hauz ko sahan ke junūb-mashriq meṅ rakhā gayā.

us sāmān kī fahrist jo hīrām ne tayyār kiyā

11hīrām ne bāsan, belche aur chhiṛkāo ke kaṭore bhī banāe. yūṅ us ne allāh ke ghar meṅ wuh sārā kām mukammal kiyā jis ke lie sulaimān bādshāh ne use bulāyā thā. us ne zail kī chīzeṅ banāīṅ:

12do satūn,

satūnoṅ par lage pyālānumā bālāī hisse,

bālāī hissoṅ par lagī zanjīroṅ kā ḍizāin,

13zanjīroṅ ke ūpar lage anār (fī bālāī hissā 200 adad),

14hathgāṛiyāṅ,

in par ke pānī ke bāsan,

15hauz banām samundar,

ise uṭhāne wāle bail ke 12 mujassame,

16bālṭiyāṅ, belche, gosht ke kāṅṭe.

tamām sāmān jo hīrām-abī ne sulaimān ke hukm par rab ke ghar ke lie banāyā pītal se ḍhāl kar pālish kiyā gayā thā. 17bādshāh ne use wādī-e-yardan meṅ sukkāt aur zartān ke darmiyān ḍhalwāyā. wahāṅ ek faunḍarī thī jahāṅ hīrām ne gāre se sāṅche banā kar har chīz ḍhāl dī. 18is sāmān ke lie sulaimān bādshāh ne itnā zyādā pītal istemāl kiyā ki us kā kul wazn mālūm na ho sakā.

rab ke ghar ke andar sone kā sāmān

19allāh ke ghar ke andar ke lie sulaimān ne darj-e-zail sāmān banwāyā:

sone kī qurbāngāh,

sone kī wuh mezeṅ jin par rab ke lie maḳhsūs roṭiyāṅ paṛī rahtī thīṅ,

20ḳhālis sone ke wuh shamādān aur charāġh jin ko qawāid ke mutābiq muqaddastarīn kamre ke sāmne jalnā thā,

21ḳhālis sone ke wuh phūl jin se shamādān ārāstā the,

ḳhālis sone ke charāġh aur battī ko bujhāne ke auzār,

22charāġh ko katarne ke ḳhālis sone ke auzār, chhiṛkāo ke ḳhālis sone ke kaṭore aur pyāle,

jalte hue koele ke lie ḳhālis sone ke bartan,

muqaddastarīn kamre aur baṛe hāl ke darwāze.

5 rab ke ghar kī takmīl par sulaimān ne wuh sonā-chāṅdī aur bāqī tamām qīmtī chīzeṅ rab ke ghar ke ḳhazānoṅ meṅ rakhwā dīṅ jo us ke bāp dāūd ne allāh ke lie maḳhsūs kī thīṅ.

ahd kā sandūq rab ke ghar meṅ lāyā jātā hai

2phir sulaimān ne isrāīl ke tamām buzurgoṅ aur qabīloṅ aur kunboṅ ke tamām sarparastoṅ ko apne pās yarūshalam meṅ bulāyā, kyūṅki rab

ke ahd kā sandūq ab tak yarūshalam
ke us hisse meṅ thā jo ‘dāūd kā shahr’
yā siyyūn kahlātā hai. sulaimān
chāhtā thā ki qaum ke numāinde
hāzir hoṅ jab sandūq ko wahāṅ se
rab ke ghar meṅ pahuṅchāyā jāe.
3chunāṅche isrāīl ke tamām mard sāl
ke sātweṅ mahīne[a] meṅ bādshāh ke
pās yarūshalam meṅ jamā hue. isī
mahīne meṅ jhoṅpṛiyoṅ kī īd manāī
jātī thī.

4jab sab jamā hue to lāwī rab ke
sandūq ko uṭhā kar 5rab ke ghar meṅ
lāe. imāmoṅ ke sāth mil kar unhoṅ
ne mulāqāt ke ḳhaime ko bhī us ke
tamām muqaddas sāmān samet rab
ke ghar meṅ pahuṅchāyā. 6wahāṅ
sandūq ke sāmne sulaimān bādshāh
aur bāqī tamām jamāshudā isrāīliyoṅ
ne itnī bheṛ-bakriyāṅ aur gāy-bail
qurbān kie ki un kī tādād ginī nahīṅ
jā saktī thī.

7imāmoṅ ne rab ke ahd kā sandūq
pichhle yānī muqaddastarīn kamre
meṅ lā kar karūbī farishtoṅ ke paroṅ
ke nīche rakh diyā. 8farishtoṅ ke
par pūre sandūq par us kī uṭhāne
kī lakaṛiyoṅ samet phaile rahe. 9to
bhī uṭhāne kī yih lakaṛiyāṅ itnī lambī
thīṅ ki un ke sire sāmne wāle yānī
muqaddas kamre se nazar āte the.
lekin wuh bāhar se dekhe nahīṅ jā
sakte the. āj tak wuh wahīṅ maujūd
haiṅ. 10sandūq meṅ sirf patthar kī
wuh do taḳhtiyāṅ thīṅ jin ko mūsā
ne horib yānī koh-e-sīnā ke dāman
meṅ us meṅ rakh diyā thā, us waqt
jab rab ne misr se nikle hue isrāīliyoṅ
ke sāth ahd bāndhā thā. 11phir imām
muqaddas kamre se nikal kar sahan
meṅ āe.

jitne imām āe the un sab ne apne
āp ko pāk-sāf kiyā huā thā, ḳhwāh
us waqt un ke guroh kī rab ke ghar
meṅ ḍyūṭī thī yā nahīṅ. 12lāwiyoṅ ke
tamām gulūkār bhī hāzir the. un ke
rāhnumā āsaf, haimān aur yadūtūn
apne beṭoṅ aur rishtedāroṅ samet
sab bārīk katān ke libās pahne hue
qurbāngāh ke mashriq meṅ khaṛe
the. wuh jhāṅjh, sitār aur sarod bajā
rahe the, jabki un ke sāth 120 imām
turam phūṅk rahe the. 13gāne wāle
aur turam bajāne wāle mil kar rab
kī satāish kar rahe the. turamoṅ,
jhāṅjhoṅ aur bāqī sāzoṅ ke sāth
unhoṅ ne buland āwāz se rab kī
tamjīd meṅ gīt gāyā, “wuh bhalā hai,
aur us kī shafqat abadī hai.”

tab rab kā ghar ek bādal se bhar
gayā. 14imām rab ke ghar meṅ apnī
ḳhidmat anjām na de sake, kyūṅki
allāh kā ghar us ke jalāl ke bādal se
māmūr ho gayā thā.

6 yih dekh kar sulaimān ne duā
kī, “rab ne farmāyā hai ki

[a] sitambar tā aktūbar

maiṅ ghane bādal ke andhere meṅ
rahūṅgā. 2maiṅ ne tere lie azīm
sukūnatgāh banāī hai, ek maqām jo
terī abadī sukūnat ke lāiq hai."

rab ke ghar kī maḳhsūsiyat
par sulaimān kī taqrīr

3phir bādshāh ne muṛ kar rab ke
ghar ke sāmne khaṛī isrāīl kī pūrī
jamā'at kī taraf ruḳh kiyā. us ne
unheṅ barkat de kar kahā,
4"rab isrāīl ke ḳhudā kī tārīf ho jis
ne wuh wādā pūrā kiyā hai jo us ne
mere bāp dāūd se kiyā thā. kyūṅki us
ne farmāyā, 5'jis din maiṅ apnī qaum
ko misr se nikāl lāyā us din se le kar
āj tak maiṅ ne na kabhī farmāyā ki
isrāīlī qabīloṅ ke kisī shahr meṅ mere
nām kī tāzīm meṅ ghar banāyā jāe, na
kisī ko merī qaum isrāīl par hukūmat
karne ke lie muqarrar kiyā. 6lekin ab
maiṅ ne yarūshalam ko apne nām kī
sukūnatgāh aur dāūd ko apnī qaum
isrāīl kā bādshāh banāyā hai.'
7mere bāp dāūd kī baṛī ḳhwāhish
thī ki rab isrāīl ke ḳhudā ke nām kī
tāzīm meṅ ghar banāe. 8lekin rab ne
etirāz kiyā, 'maiṅ ḳhush hūṅ ki tū
mere nām kī tāzīm meṅ ghar tāmīr
karnā chāhtā hai, 9lekin tū nahīṅ
balki terā beṭā hī use banāegā.'
10aur wāqaī, rab ne apnā wādā pūrā
kiyā hai. maiṅ rab ke wāde ke ain
mutābiq apne bāp dāūd kī jagah isrāīl
kā bādshāh ban kar taḳht par baiṭh
gayā hūṅ. aur ab maiṅ ne rab isrāīl
ke ḳhudā ke nām kī tāzīm meṅ ghar
bhī banāyā hai. 11us meṅ maiṅ ne
wuh sandūq rakh diyā hai jis meṅ
sharīat kī taḳhtiyāṅ paṛī haiṅ, us ahd
kī taḳhtiyāṅ jo rab ne isrāīliyoṅ se
bāndhā thā."

rab ke ghar kī maḳhsūsiyat
par sulaimān kī duā

12phir sulaimān ne isrāīl kī pūrī
jamā'at ke deḳhte deḳhte rab kī
qurbāngāh ke sāmne khaṛe ho kar
apne hāth āsmān kī taraf uṭhāe.
13us ne is mauqe ke lie pītal kā
ek chabūtarā banwā kar use bairūnī
sahan ke bīch meṅ rakhwā diyā thā.
chabūtarā sāṛhe 7 fuṭ lamb, sāṛhe 7
fuṭ chauṛā aur sāṛhe 4 fuṭ ūṅchā thā.
ab sulaimān us par chaṛh kar pūrī
jamā'at ke deḳhte deḳhte jhuk gayā.
apne hāthoṅ ko āsmān kī taraf uṭhā
kar 14us ne duā kī,
"ai rab isrāīl ke ḳhudā, tujh jaisā
koī ḳhudā nahīṅ hai, na āsmān aur
na zamīn par. tū apnā wuh ahd qāim
rakhtā hai jise tū ne apnī qaum ke
sāth bāndhā hai aur apnī mehrbānī
un sab par zāhir kartā hai jo pūre
dil se terī rāh par chalte haiṅ. 15tū
ne apne ḳhādim dāūd se kiyā huā
wādā pūrā kiyā hai. jo bāt tū ne apne
muṅh se mere bāp se kī wuh tū ne
apne hāth se āj hī pūrī kī hai. 16ai
rab isrāīl ke ḳhudā, ab apnī dūsrī bāt

bhī pūrī kar jo tū ne apne ḳhādim
dāūd se kī thī. kyūṅki tū ne mere
bāp se wādā kiyā thā, ‘agar terī aulād
terī tarah apne chāl-chalan par dhyān
de kar merī sharīat ke mutābiq mere
huzūr chaltī rahe to isrāīl par us kī
hukūmat hameshā tak qāim rahegī.’
17ai rab isrāīl ke ḳhudā, ab barāh-e-
karm apnā yih wādā pūrā kar jo tū ne
apne ḳhādim dāūd se kiyā hai.

18lekin kyā allāh wāqaī zamīn par
insān ke darmiyān sukūnat karegā?
nahīṅ, tū to bulandtarīn āsmān meṅ
bhī samā nahīṅ saktā! to phir yih
makān jo maiṅ ne banāyā hai kis
tarah terī sukūnatgāh ban saktā hai?
19ai rab mere ḳhudā, to bhī apne
ḳhādim kī duā aur iltijā sun jab
maiṅ tere huzūr pukārte hue iltimās
kartā hūṅ 20ki barāh-e-karm din rāt
is imārat kī nigarānī kar! kyūṅki
yih wuh jagah hai jis ke bāre meṅ tū
ne ḳhud farmāyā, ‘yahāṅ merā nām
sukūnat karegā.’ chunāṅche apne
ḳhādim kī guzārish sun jo maiṅ is
maqām kī taraf ruḳh kie hue kartā
hūṅ. 21jab ham is maqām kī taraf
ruḳh karke duā kareṅ to apne ḳhādim
aur apnī qaum kī iltijāeṅ sun. āsmān
par apne taḳht se hamārī sun. aur jab
sunegā to hamāre gunāhoṅ ko muāf
kar!

22agar kisī par ilzām lagāyā jāe aur
use yahāṅ terī qurbāngāh ke sāmne
lāyā jāe tāki half uṭhā kar wādā kare
ki maiṅ bequsūr hūṅ 23to barāh-e-
karm āsmān par se sun kar apne
ḳhādimoṅ kā insāf kar. qusūrwār ko
sazā de kar us ke apne sar par wuh
kuchh āne de jo us se sarzad huā hai,
aur bequsūr ko be’ilzām qarār de aur
us kī rāstbāzī kā badlā de.

24ho saktā hai kisī waqt terī qaum
isrāīl terā gunāh kare aur natīje meṅ
dushman ke sāmne shikast khāe.
agar isrāīlī āḳhirkār tere pās lauṭ āeṅ
aur tere nām kī tamjīd karke yahāṅ is
ghar meṅ tere huzūr duā aur iltimās
kareṅ 25to āsmān par se un kī faryād
sun lenā. apnī qaum isrāīl kā gunāh
muāf karke unheṅ dubārā us mulk
meṅ wāpas lānā jo tū ne unheṅ aur
un ke bāpdādā ko de diyā thā.

26ho saktā hai isrāīlī terā itnā
sangīn gunāh kareṅ ki kāl paṛe aur
baṛī der tak bārish na barse. agar wuh
āḳhirkār is ghar kī taraf ruḳh karke
tere nām kī tamjīd kareṅ aur terī sazā
ke bāis apnā gunāh chhoṛ kar lauṭ āeṅ
27to āsmān par se un kī faryād sun
lenā. apne ḳhādimoṅ aur apnī qaum
isrāīl ko muāf kar, kyūṅki tū hī unheṅ
achchhī rāh kī tālīm detā hai. tab us
mulk par dubārā bārish barsā de jo tū
ne apnī qaum ko mīrās meṅ de diyā
hai.

28ho saktā hai isrāīl meṅ kāl paṛ jāe,
anāj kī fasal kisī bīmārī, phaphūṅdī,
ṭiḍḍiyoṅ yā kīṛoṅ se muta’assir
ho jāe, yā dushman kisī shahr kā

muhāsarā kare. jo bhī musībat yā
bīmārī ho, 29agar koī isrāīlī yā terī
pūrī qaum us kā sabab jān kar apne
hāthoṅ ko is ghar kī taraf baṛhāe aur
tujh se iltimās kare 30to āsmān par
apne taḳht se un kī faryād sun lenā.
unheṅ muāf karke har ek ko us kī
tamām harkatoṅ kā badlā de, kyūṅki
sirf tū hī har insān ke dil ko jāntā
hai. 31phir jitnī der wuh us mulk meṅ
zindagī guzāreṅge jo tū ne hamāre
bāpdādā ko diyā thā utnī der wuh
terā ḳhauf mān kar terī rāhoṅ par
chalte raheṅge.

32āindā pardesī bhī tere azīm nām,
terī baṛī qudrat aur tere zabardast
kāmoṅ ke sabab se āeṅge aur is ghar
kī taraf ruḳh karke duā kareṅge.
agarche wuh terī qaum isrāīl ke nahīṅ
hoṅge 33to bhī āsmān par se un kī
faryād sun lenā. jo bhī darḳhwāst
wuh pesh kareṅ wuh pūrī karnā tāki
duniyā kī tamām aqwām terā nām jān
kar terī qaum isrāīl kī tarah hī terā
ḳhauf māneṅ aur jān leṅ ki jo imārat
maiṅ ne tāmīr kī hai us par tere hī
nām kā ṭhappā lagā hai.

34ho saktā hai terī qaum ke
mard terī hidāyat ke mutābiq apne
dushman se laṛne ke lie nikleṅ. agar
wuh tere chune hue shahr aur us
imārat kī taraf ruḳh karke duā kareṅ
jo maiṅ ne tere nām ke lie tāmīr kī
hai 35to āsmān par se un kī duā aur
iltimās sun kar un ke haq meṅ insāf
qāim rakhnā.

36ho saktā hai wuh terā gunāh
kareṅ, aisī harkateṅ to ham sab se
sarzad hotī rahtī haiṅ, aur natīje meṅ
tū nārāz ho kar unheṅ dushman ke
hawāle kar de jo unheṅ qaid karke
kisī dūrdarāz yā qarībī mulk meṅ le
jāe. 37shāyad wuh jilāwatanī meṅ
taubā karke dubārā terī taraf rujū
kareṅ aur tujh se iltimās kareṅ, ‘ham
ne gunāh kiyā hai, ham se ġhaltī huī
hai, ham ne bedīn harkateṅ kī haiṅ.’

38agar wuh aisā karke apnī qaid
ke mulk meṅ apne pūre dil-o-jān se
dubārā terī taraf rujū kareṅ aur terī
taraf se bāpdādā ko die gae mulk,
tere chune hue shahr aur us imārat kī
taraf ruḳh karke duā kareṅ jo maiṅ
ne tere nām ke lie tāmīr kī hai 39to
āsmān par apne taḳht se un kī duā
aur iltimās sun lenā. un ke haq meṅ
insāf qāim karnā, aur apnī qaum ke
gunāhoṅ ko muāf kar denā. 40ai mere
ḳhudā, terī āṅkheṅ aur tere kān un
duāoṅ ke lie khule raheṅ jo is jagah
par kī jātī haiṅ.

41ai rab ḳhudā, uṭh kar apnī
ārāmgāh ke pās ā, tū aur ahd kā
sandūq jo terī qudrat kā izhār hai.
ai rab ḳhudā, tere imām najāt se
mulabbas ho jāeṅ, aur tere īmāndār
terī bhalāī kī ḳhushī manāeṅ. 42ai rab
ḳhudā, apne masah kie hue ḳhādim
ko radd na kar balki us shafqat ko

yād kar jo tū ne apne ḳhādim dāūd par kī hai."

rab ke ghar kī maḳhsūsiyat par jashn

7 sulaimān kī is duā ke iḳhtitām par āg ne āsmān par se nāzil ho kar bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyoṅ ko bhasm kar diyā. sāth sāth rab kā ghar us ke jalāl se yūṅ māmūr huā [2]ki imām us meṅ dāḳhil na ho sake. [3]jab isrāīliyoṅ ne dekhā ki āsmān par se āg nāzil huī hai aur ghar rab ke jalāl se māmūr ho gayā hai to wuh muṅh ke bal jhuk kar rab kī hamd-o-sanā karke gīt gāne lage, "wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai."

[4-5]phir bādshāh aur tamām qaum ne rab ke huzūr qurbāniyāṅ pesh karke allāh ke ghar ko maḳhsūs kiyā. is silsile meṅ sulaimān ne 22,000 gāy-bailoṅ aur 1,20,000 bheṛ-bakriyoṅ ko qurbān kiyā. [6]imām aur lāwī apnī apnī zimmādāriyoṅ ke mutābiq khaṛe the. lāwī un sāzoṅ ko bajā rahe the jo dāūd ne rab kī satāish karne ke lie banwāe the. sāth sāth wuh hamd kā wuh gīt gā rahe the jo unhoṅ ne dāūd se sīkhā thā, "us kī shafqat abadī hai." lāwiyoṅ ke muqābil imām turam bajā rahe the jabki bāqī tamām log khaṛe the. [7]sulaimān ne sahan kā darmiyānī hissā qurbāniyāṅ chaṛhāne ke lie maḳhsūs kiyā. wajah yih thī ki pītal kī qurbāngāh itnī qurbāniyāṅ pesh karne ke lie chhoṭī thī, kyūṅki bhasm hone wālī qurbāniyoṅ aur ġhallā kī nazaroṅ kī tādād bahut zyādā thī. is ke ilāwā salāmatī kī beshumār qurbāniyoṅ kī charbī ko bhī jalānā thā.

[8-9]īd 14 dinoṅ tak manāī gaī. pahle hafte meṅ sulaimān aur tamām isrāīl ne qurbāngāh kī maḳhsūsiyat manāī aur dūsre hafte meṅ jhoṅpṛiyoṅ kī īd. is īd meṅ bahut zyādā log sharīk hue. wuh dūrdarāz ilāqoṅ se yarūshalam āe the, shimāl meṅ labo-hamāt se le kar junūb meṅ us wādī tak jo misr kī sarhad thī. āḳhirī din pūrī jamā'at ne iḳhtitāmī jashn manāyā. [10]yih sātweṅ māh ke 23weṅ din wuqūpazīr huā. is ke bād sulaimān ne isrāīliyoṅ ko ruḳhsat kiyā. sab shādmān aur dil se ḳhush the ki rab ne dāūd, sulaimān aur apnī qaum isrāīl par itnī mehrbānī kī hai.

rab sulaimān se hamkalām hotā hai

[11]chunāṅche sulaimān ne rab ke ghar aur shāhī mahal ko takmīl tak pahuṅchāyā. jo kuchh bhī us ne ṭhān liyā thā wuh pūrā huā. [12]ek rāt rab us par zāhir huā aur kahā,

"maiṅ ne terī duā ko sun kar tai kar liyā hai ki yih ghar wuhī jagah ho jahāṅ tum mujhe qurbāniyāṅ pesh kar sako. [13]jab kabhī maiṅ bārish kā silsilā rokūṅ, yā fasleṅ ḳharāb karne

ke lie ṭiḍḍiyāṅ bhejūṅ yā apnī qaum
meṅ wabā phailne dūṅ 14to agar merī
qaum jo mere nām se kahlātī hai apne
āp ko past kare aur duā karke mere
chehre kī tālib ho aur apnī sharīr
rāhoṅ se bāz āe to phir maiṅ āsmān
par se us kī sun kar us ke gunāhoṅ
ko muāf kar dūṅgā aur mulk ko
bahāl karūṅga. 15ab se jab bhī yahāṅ
duā māṅgī jāe to merī āṅkheṅ khulī
raheṅgī aur mere kān us par dhyān
deṅge. 16kyūṅki maiṅ ne is ghar ko
chun kar maḳhsūs-o-muqaddas kar
rakhā hai tāki merā nām hameshā tak
yahāṅ qāim rahe. merī āṅkheṅ aur
dil hameshā is meṅ hāzir raheṅge.
17jahāṅ tak terā tālluq hai, apne bāp
dāūd kī tarah mere huzūr chaltā rah.
kyūṅki agar tū mere tamām ahkām
aur hidāyāt kī pairawī kartā rahe 18to
maiṅ terī isrāīl par hukūmat qāim
rakhūṅgā. phir merā wuh wādā qāim
rahegā jo maiṅ ne tere bāp dāūd se
ahd bāndh kar kiyā thā ki isrāīl par
terī aulād kī hukūmat hameshā tak
qāim rahegī.

19lekin ḳhabardār! agar tū mujh
se dūr ho kar mere die gae ahkām
aur hidāyāt ko tark kare balki dīgar
mābūdoṅ kī taraf rujū karke un kī
ḳhidmat aur parastish kare 20to maiṅ
isrāīl ko jaṛ se ukhāṛ kar us mulk
se nikāl dūṅgā jo maiṅ ne un ko
de diyā hai. na sirf yih balki maiṅ
is ghar ko bhī radd kar dūṅgā jo
maiṅ ne apne nām ke lie maḳhsūs-o-
muqaddas kar liyā hai. us waqt maiṅ
isrāīl ko tamām aqwām meṅ mazāq
aur lān-tān kā nishānā banā dūṅgā.
21is shāndār ghar kī burī hālat dekh
kar yahāṅ se guzarne wāle tamām
logoṅ ke roṅgṭe khaṛe ho jāeṅge, aur
wuh pūchheṅge, ‘rab ne is mulk aur
is ghar se aisā sulūk kyūṅ kiyā?’ 22tab
log jawāb deṅge, ‘is lie ki go rab un
ke bāpdādā kā ḳhudā unheṅ misr se
nikāl kar yahāṅ lāyā to bhī yih log use
tark karke dīgar mābūdoṅ se chimaṭ
gae haiṅ. chūṅki wuh un kī parastish
aur ḳhidmat karne se bāz na āe is lie
us ne unheṅ is sārī musībat meṅ ḍāl
diyā hai’.”

sulaimān kī muḳhtalif muhimmāt

8 rab ke ghar aur shāhī mahal ko
tāmīr karne meṅ 20 sāl lag gae
the. 2is ke bād sulaimān ne wuh
ābādiyāṅ nae sire se tāmīr kīṅ jo
hīrām ne use de dī thīṅ. in meṅ us
ne isrāīliyoṅ ko basā diyā.

3ek faujī muhimm ke daurān us ne
hamāt-zobāh par hamlā karke us par
qabzā kar liyā. 4is ke ilāwā us ne
hamāt ke ilāqe meṅ godām ke shahr
banāe. registān ke shahr tadmūr meṅ
us ne bahut sā tāmīrī kām karāyā
5-6aur isī tarah bālāī aur nashebī bait-
haurūn aur bālāt meṅ bhī. in shahroṅ
ke lie us ne fasīl aur kunḍe wāle
darwāze banwāe. sulaimān ne apne

godāmoṅ ke lie aur apne rathoṅ aur
ghoṛoṅ ko rakhne ke lie bhī shahr
banwāe.

jo kuchh bhī wuh yarūshalam,
lubnān yā apnī saltanat kī kisī aur
jagah banwānā chāhtā thā wuh us ne
banwāyā. 7-8jin ādmiyoṅ kī sulaimān
ne begār par bhartī kī wuh isrāīlī
nahīṅ the balki hittī, amorī, farizzī,
hiwwī aur yabūsī yānī kan'ān ke
pahle bāshindoṅ kī wuh aulād the jo
bāqī rah gae the. mulk par qabzā
karte waqt isrāīlī in qaumoṅ ko pūre
taur par miṭā na sake, aur āj tak in
kī aulād ko isrāīl ke lie begār meṅ
kām karnā paṛtā hai. 9lekin sulaimān
ne isrāīliyoṅ ko aise kām karne par
majbūr na kiyā balki wuh us ke faujī
aur rathoṅ ke faujiyoṅ ke afsar ban
gae. aur unheṅ rathoṅ aur ghoṛoṅ
par muqarrar kiyā gayā. 10sulaimān
ke tāmīrī kām par bhī 250 isrāīlī
muqarrar the jo zil'oṅ par muqarrar
afsaroṅ ke tābe the. yih log tāmīrī
kām karne wāloṅ kī nigarānī karte
the.

11fir'aun kī beṭī yarūshalam ke
purāne hisse banām 'dāūd kā shahr'
se us mahal meṅ muntaqil huī jo
sulaimān ne us ke lie tāmīr kiyā thā,
kyūṅki sulaimān ne kahā, "lāzim hai
ki merī ahliyā isrāīl ke bādshāh dāūd
ke mahal meṅ na rahe. chūṅki rab kā
sandūq yahāṅ se guzarā hai, is lie yih
jagah muqaddas hai."

rab ke ghar meṅ ḳhidmat kī tartīb

12us waqt se sulaimān rab ko
rab ke ghar ke baṛe hāl ke sāmne
kī qurbāngāh par bhasm hone
wālī qurbāniyāṅ pesh kartā thā.
13jo kuchh bhī mūsā ne rozānā kī
qurbāniyoṅ ke mutālliq farmāyā thā
us ke mutābiq bādshāh qurbāniyāṅ
chaṛhātā thā. in meṅ wuh
qurbāniyāṅ bhī shāmil thīṅ jo sabat
ke din, nae chāṅd kī īd par aur sāl
kī tīn baṛī īdoṅ par yānī fasah kī
īd, haftoṅ kī īd aur jhoṅpṛiyoṅ kī
īd par pesh kī jātī thīṅ. 14sulaimān
ne imāmoṅ ke muḳhtalif gurohoṅ
ko wuh zimmādāriyāṅ sauṅpīṅ jo
us ke bāp dāūd ne muqarrar kī
thīṅ. lāwiyoṅ kī zimmādāriyāṅ
bhī muqarrar kī gaīṅ. un kī ek
zimmādārī rab kī hamd-o-sanā karne
meṅ parastāroṅ kī rāhnumāī karnī
thī. nīz, unheṅ rozānā kī zarūriyāt ke
mutābiq imāmoṅ kī madad karnī thī.
rab ke ghar ke darwāzoṅ kī pahrādārī
bhī lāwiyoṅ kī ek ḳhidmat thī. har
darwāze par ek alag guroh kī ḍyūṭī
lagāī gaī. yih bhī mard-e-ḳhudā dāūd
kī hidāyāt ke mutābiq huā. 15jo bhī
hukm dāūd ne imāmoṅ, lāwiyoṅ aur
ḳhazānoṅ ke mutālliq diyā thā wuh
unhoṅ ne pūrā kiyā.

16yūṅ sulaimān ke tamām mansūbe
rab ke ghar kī bunyād rakhne se le
kar us kī takmīl tak pūre hue.

17bād meṅ sulaimān asyūn-jābar
aur ailāt gayā. yih shahr adom ke
sāhil par wāqe the. 18wahāṅ hīrām
bādshāh ne apne jahāz aur tajribākār
mallāh bheje tāki wuh sulaimān ke
ādmiyoṅ ke sāth mil kar jahāzoṅ ko
chalāeṅ. unhoṅ ne ofīr tak safar kiyā
aur wahāṅ se sulaimān ke lie taqrīban
15,000 kilogrām sonā le kar āe.

sabā kī malikā sulaimān se miltī hai

9 sulaimān kī shohrat sabā kī
malikā tak pahuṅch gaī. jab
us ne us ke bāre meṅ sunā to wuh
sulaimān se milne ke lie rawānā
huī tāki use mushkil paheliyāṅ pesh
karke us kī dānishmandī jāṅch le.
wuh nihāyat baṛe qāfile ke sāth
yarūshalam pahuṅchī jis ke ūṅṭ
balsān, kasrat ke sone aur qīmtī
jawāhir se lade hue the.

malikā kī sulaimān se mulāqāt huī
to us ne us se wuh tamām mushkil
sawālāt pūchhe jo us ke zahan meṅ
the. 2sulaimān us ke har sawāl kā
jawāb de sakā. koī bhī bāt itnī
pechīdā nahīṅ thī ki wuh us kā
matlab malikā ko batā na saktā. 3sabā
kī malikā sulaimān kī hikmat aur us
ke nae mahal se bahut muta'assir
huī. 4us ne bādshāh kī mezoṅ par
ke muḳhtalif khāne dekhe aur yih ki
us ke afsar kis tartīb se us par biṭhāe
jāte the. us ne bairoṅ kī ḳhidmat,
un kī shāndār wardiyoṅ aur sāqiyoṅ
kī shāndār wardiyoṅ par bhī ġhaur
kiyā. jab us ne in bātoṅ ke ilāwā
bhasm hone wālī wuh qurbāniyāṅ
bhī dekhīṅ jo sulaimān rab ke ghar
meṅ chaṛhātā thā to malikā hakkā-
bakkā rah gaī.

5wuh bol uṭhī, "wāqaī, jo kuchh
maiṅ ne apne mulk meṅ āp ke
shāhkāroṅ aur hikmat ke bāre meṅ
sunā thā wuh durust hai. 6jab tak
maiṅ ne ḳhud ā kar yih sab kuchh
apnī āṅkhoṅ se na dekhā mujhe yaqīn
nahīṅ ātā thā. lekin haqīqat meṅ
mujhe āp kī zabardast hikmat ke
bāre meṅ ādhā bhī nahīṅ batāyā gayā
thā. wuh un riporṭoṅ se kahīṅ zyādā
hai jo mujh tak pahuṅchī thīṅ. 7āp
ke log kitne mubārak haiṅ! āp ke
afsar kitne mubārak haiṅ jo musalsal
āp ke sāmne khaṛe rahte aur āp kī
dānish bharī bāteṅ sunte haiṅ! 8rab
āp ke ḳhudā kī tamjīd ho jis ne
āp ko pasand karke apne taḳht par
biṭhāyā tāki rab apne ḳhudā kī ḳhātir
hukūmat kareṅ. āp kā ḳhudā isrāīl
se muhabbat rakhtā hai, aur wuh use
abad tak qāim rakhnā chāhtā hai, isī
lie us ne āp ko un kā bādshāh banā
diyā hai tāki insāf aur rāstbāzī qāim
rakheṅ."

9phir malikā ne sulaimān ko
taqrīban 4,000 kilogrām sonā, bahut
zyādā balsān aur jawāhir de die.
pahle kabhī bhī utnā balsān isrāīl

meṅ nahīṅ lāyā gayā thā jitnā us waqt sabā kī malikā lāī.

10hīrām aur sulaimān ke ādmī ofīr se na sirf sonā lāe balki unhoṅ ne qīmtī lakaṛī aur jawāhir bhī isrāīl tak pahuṅchāe. 11jitnī qīmtī lakaṛī un dinoṅ meṅ yahūdāh meṅ darāmad huī utnī pahle kabhī wahāṅ lāī nahīṅ gaī thī. is lakaṛī se bādshāh ne rab ke ghar aur apne mahal ke lie sīṛhiyāṅ banwāīṅ. yih mausīqāroṅ ke sarod aur sitār banāne ke lie bhī istemāl huī.

12sulaimān bādshāh ne apnī taraf se sabā kī malikā ko bahut se tohfe die. yih un chīzoṅ se zyādā the jo malikā apne mulk se us ke pās lāī thī. jo bhī malikā chāhtī thī yā us ne māṅgā wuh use diyā gayā. phir wuh apne naukar-chākaroṅ aur afsaroṅ ke hamrāh apne watan wāpas chalī gaī.

sulaimān kī daulat aur shohrat

13jo sonā sulaimān ko sālānā miltā thā us kā wazn taqrīban 23,000 kilogrām thā. 14is meṅ wuh ṭaiks shāmil nahīṅ the jo use saudāgaroṅ, tājiroṅ, arab bādshāhoṅ aur zil'oṅ ke afsaroṅ se milte the. yih use sonā aur chāṅdī dete the.

15-16sulaimān bādshāh ne 200 baṛī aur 300 chhoṭī ḍhāleṅ banwāīṅ. un par sonā manḍhā gayā. har baṛī ḍhāl ke lie taqrīban 7 kilogrām sonā istemāl huā aur har chhoṭī ḍhāl ke lie sāṛhe 3 kilogrām. sulaimān ne unheṅ 'lubnān kā jangal' nāmī mahal meṅ mahfūz rakhā.

17in ke ilāwā bādshāh ne hāthīdāṅt se ārāstā ek baṛā taḳht banwāyā jis par ḳhālis sonā chaṛhāyā gayā. 18-19us ke har bāzū ke sāth sherbabar kā mujassamā thā. taḳht kuchh ūṅchā thā, aur bādshāh chhih pāe wālī sīṛhī par chaṛh kar us par baiṭhtā thā. dāīṅ aur bāīṅ taraf har pāe par sherbabar kā mujassamā thā. pāoṅ ke lie sone kī chaukī banāī gaī thī. is qism kā taḳht kisī aur saltanat meṅ nahīṅ pāyā jātā thā.

20sulaimān ke tamām pyāle sone ke the, balki 'lubnān kā jangal' nāmī mahal meṅ tamām bartan ḳhālis sone ke the. koī bhī chīz chāṅdī kī nahīṅ thī, kyūṅki sulaimān ke zamāne meṅ chāṅdī kī koī qadar nahīṅ thī. 21bādshāh ke apne bahrī jahāz the jo hīrām ke bandoṅ ke sāth mil kar muḳhtalif jaghoṅ par jāte the. har tīn sāl ke bād wuh sone-chāṅdī, hāthīdāṅt, bandaroṅ aur moroṅ se lade hue wāpas āte the.

22sulaimān kī daulat aur hikmat duniyā ke tamām bādshāhoṅ se kahīṅ zyādā thī. 23duniyā ke tamām bādshāh us se milne kī koshish karte rahe tāki wuh hikmat sun leṅ jo allāh ne us ke dil meṅ ḍāl dī thī. 24sāl-ba-sāl jo bhī sulaimān ke darbār meṅ ātā wuh koī na koī tohfā lātā. yūṅ use sone-chāṅdī ke bartan, qīmtī

libās, hathiyār, balsān, ghoṛe aur
ḳhachchar milte rahe.
25ghoṛoṅ aur rathoṅ ko rakhne
ke lie sulaimān ke 4,000 thān the.
us ke 12,000 ghoṛe the. kuchh us
ne rathoṅ ke lie maḳhsūs kie gae
shahroṅ meṅ aur kuchh yarūshalam
meṅ apne pās rakhe. 26sulaimān un
tamām bādshāhoṅ kā hukmrān thā
jo daryā-e-furāt se le kar filistiyoṅ
ke mulk kī misrī sarhad tak hukūmat
karte the. 27bādshāh kī sargarmiyoṅ
ke bāis chāṅdī patthar jaisī ām ho gaī
aur deodār kī qīmtī lakaṛī maġhrib
ke nashebī pahāṛī ilāqe kī anjīr-tūt kī
sastī lakaṛī jaisī ām ho gaī. 28bādshāh
ke ghoṛe misr aur dīgar kaī mulkoṅ
se darāmad hote the.

sulaimān kī maut

29sulaimān kī zindagī ke bāre meṅ
mazīd bāteṅ shurū se le kar āḳhir tak
'nātan nabī kī tārīḳh,' sailā ke rahne
wāle nabī aḳhiyāh kī kitāb 'aḳhiyāh
kī nabuwwat' aur yarubiām bin nabāt
se mutālliq kitāb 'iddū ġhaibbīn kī
royāeṅ' meṅ darj haiṅ.
30sulaimān 40 sāl ke daurān pūre
isrāīl par hukūmat kartā rahā. us
kā dār-ul-hukūmat yarūshalam thā.
31jab wuh mar kar apne bāpdādā se
jā milā to use yarūshalam ke us hisse
meṅ dafn kiyā gayā jo 'dāūd kā shahr'
kahlātā hai. phir us kā beṭā rahubiām
taḳhtnashīn huā.

shimālī qabīle alag ho jāte haiṅ

10 rahubiām sikam gayā,
kyūṅki wahāṅ tamām isrāīlī
use bādshāh muqarrar karne ke lie
jamā ho gae the. 2yarubiām bin
nabāt yih ḳhabar sunte hī misr se
jahāṅ us ne sulaimān bādshāh se
bhāg kar panāh lī thī isrāīl wāpas
āyā. 3isrāīliyoṅ ne use bulāyā tāki
us ke sāth sikam jāeṅ. jab pahuṅchā
to isrāīl kī pūrī jamā'at yarubiām ke
sāth mil kar rahubiām se milne gaī.
unhoṅ ne bādshāh se kahā, 4"jo jūā
āp ke bāp ne ham par ḍāl diyā thā
use uṭhānā mushkil thā, aur jo waqt
aur paise hameṅ bādshāh kī ḳhidmat
meṅ sarf karne the wuh nāqābil-
e-bardāsht the. ab donoṅ ko kam
kar deṅ. phir ham ḳhushī se āp kī
ḳhidmat kareṅge."
5rahubiām ne jawāb diyā, "mujhe
tīn din kī muhlat deṅ, phir dubārā
mere pās āeṅ." chunāṅche log
chale gae. 6phir rahubiām bādshāh
ne un buzurgoṅ se mashwarā kiyā
jo sulaimān ke jīte jī bādshāh kī
ḳhidmat karte rahe the. us ne
pūchhā, "āp kā kyā ḳhayāl hai?
maiṅ in logoṅ ko kyā jawāb dūṅ?"
7buzurgoṅ ne jawāb diyā, "hamārā
mashwarā hai ki is waqt un se
mehrbānī se pesh ā kar un se achchhā
sulūk kareṅ aur narm jawāb deṅ.
agar āp aisā kareṅ to wuh hameshā
āp ke wafādār ḳhādim bane raheṅge."

[8]lekin rahubiām ne buzurgoṅ kā
mashwarā radd karke us kī ḳhidmat
meṅ hāzir un jawānoṅ se mashwarā
kiyā jo us ke sāth parwān chaṛhe
the. [9]us ne pūchhā, “maiṅ is qaum
ko kyā jawāb dūṅ? yih taqāzā kar
rahe haiṅ ki maiṅ wuh jūā halkā kar
dūṅ jo mere bāp ne un par ḍāl diyā.”
[10]jo jawān us ke sāth parwān chaṛhe
the unhoṅ ne kahā, “achchhā, yih log
taqāzā kar rahe haiṅ ki āp ke bāp kā
jūā halkā kiyā jāe? unheṅ batā denā,
‘merī chhoṭī unglī mere bāp kī kamr
se zyādā moṭī hai! [11]beshak jo jūā us
ne āp par ḍāl diyā use uṭhānā mushkil
thā, lekin merā jūā aur bhī bhārī
hogā. jahāṅ mere bāp ne āp ko koṛe
lagāe wahāṅ maiṅ āp kī bichchhū’oṅ
se tādīb karūṅga’!”

[12]tīn din ke bād jab yarubiām
tamām isrāīliyoṅ ke sāth rahubiām kā
faislā sunane ke lie wāpas āyā [13]to
bādshāh ne unheṅ saḳht jawāb diyā.
buzurgoṅ kā mashwarā radd karke
[14]us ne unheṅ jawānoṅ kā jawāb
diyā, “beshak jo jūā mere bāp ne āp
par ḍāl diyā use uṭhānā mushkil thā,
lekin merā jūā aur bhī bhārī hogā.
jahāṅ mere bāp ne āp ko koṛe lagāe
wahāṅ maiṅ āp kī bichchhū’oṅ se
tādīb karūṅga!” [15]yūṅ rab kī marzī
pūrī huī ki rahubiām logoṅ kī bāt
nahīṅ mānegā. kyūṅki ab rab kī
wuh peshgoī pūrī huī jo sailā ke nabī
aḳhiyāh ne yarubiām bin nabāt ko
batāī thī.

[16]jab isrāīliyoṅ ne dekhā ki bādshāh
hamārī bāt sunane ke lie tayyār nahīṅ
hai to unhoṅ ne us se kahā, “na
hameṅ dāūd se mīrās meṅ kuchh
milegā, na yassī ke beṭe se kuchh
milne kī ummīd hai. ai isrāīl, sab
apne apne ghar wāpas chaleṅ! ai
dāūd, ab apnā ghar ḳhud saṅbhāl lo!”
yih kah kar wuh sab chale gae.

[17]sirf yahūdāh ke qabīle ke shahroṅ
meṅ rahne wāle isrāīlī rahubiām ke
taht rahe. [18]phir rahubiām bādshāh
ne begāriyoṅ par muqarrar afsar
adūnīrām ko shimālī qabīloṅ ke pās
bhej diyā, lekin use dekh kar logoṅ ne
use sangsār kiyā. tab rahubiām jaldī
se apne rath par sawār huā aur bhāg
kar yarūshalam pahuṅch gayā.

[19]yūṅ isrāīl ke shimālī qabīle dāūd
ke shāhī gharāne se alag ho gae aur
āj tak us kī hukūmat nahīṅ mānte.

rahubiām ko isrāīl se laṛne kī ijāzat nahīṅ miltī

11 jab rahubiām yarūshalam
pahuṅchā to us ne yahūdāh
aur binyamīn ke qabīloṅ ke chīdā
chīdā faujiyoṅ ko isrāīl se jang karne
ke lie bulāyā. 1,80,000 mard jamā
hue tāki rahubiām ke lie isrāīl par
dubārā qābū pāeṅ. [2]lekin ain us
waqt mard-e-ḳhudā samāyāh ko rab
kī taraf se paiġhām milā, [3]“yahūdāh

ke bādshāh rahubiām bin sulaimān
aur yahūdāh aur binyamīn ke tamām
afrād ko ittilā de, 4‘rab farmātā hai ki
apne bhāiyoṅ se jang mat karnā. har
ek apne apne ghar wāpas chalā jāe,
kyūṅki jo kuchh huā hai wuh mere
hukm par huā hai’.”
tab wuh rab kī sun kar yarubiām se
laṛne se bāz āe.

rahubiām kī qilābandī

5rahubiām kā dār-ul-hukūmat
yarūshalam rahā. yahūdāh meṅ us ne
zail ke shahroṅ kī qilābandī kī: 6bait-
laham, aitām, taqūa, 7bait-sūr, sokā,
adullām, 8jāt, maresā, zīf, 9adūrāīm,
lakīs, azīqā, 10sur’ā, ayyālon aur
habrūn. yahūdāh aur binyamīn ke
in qilāband shahroṅ ko 11mazbūt
karke rahubiām ne har shahr par
afsar muqarrar kie. un meṅ us ne
ḳhurāk, zaitūn ke tel aur mai kā
zaḳhīrā kar liyā 12aur sāth sāth un
meṅ ḍhāleṅ aur neze bhī rakhe. is
tarah us ne unheṅ bahut mazbūt banā
kar yahūdāh aur binyamīn par apnī
hukūmat mahfūz kar lī.

**imām aur lāwī yahūdāh meṅ
muntaqil ho jāte haiṅ**

13go imām aur lāwī tamām isrāīl
meṅ bikhre rahte the to bhī unhoṅ
ne rahubiām kā sāth diyā. 14apnī
charāgāhoṅ aur milkiyat ko chhoṛ
kar wuh yahūdāh aur yarūshalam
meṅ ābād hue, kyūṅki yarubiām
aur us ke beṭoṅ ne unheṅ imām
kī haisiyat se rab kī ḳhidmat karne
se rok diyā thā. 15un kī jagah us
ne apne zātī imām muqarrar kie jo
ūṅchī jaghoṅ par ke mandiroṅ ko
saṅbhālte hue bakre ke dewatāoṅ
aur bachhṛe ke butoṅ kī ḳhidmat
karte the. 16lāwiyoṅ kī tarah tamām
qabīloṅ ke bahut se aise log yahūdāh
meṅ muntaqil hue jo pūre dil se rab
isrāīl ke ḳhudā ke tālib rahe the. wuh
yarūshalam āe tāki rab apne bāpdādā
ke ḳhudā ko qurbāniyāṅ pesh kar
sakeṅ. 17yahūdāh kī saltanat ne
aise logoṅ se taqwiyat pāī. wuh
rahubiām bin sulaimān ke lie tīn sāl
tak mazbūtī kā sabab the, kyūṅki tīn
sāl tak yahūdāh dāūd aur sulaimān ke
achchhe namūne par chaltā rahā.

rahubiām kā ḳhāndān

18rahubiām kī shādī mahalat se
huī jo yarīmot aur abīḳhail kī beṭī
thī. yarīmot dāūd kā beṭā aur
abīḳhail iliyāb bin yassī kī beṭī thī.
19mahalat ke tīn beṭe yaūs, samariyāh
aur zaham paidā hue. 20bād meṅ
rahubiām kī mākā bint abīsalūm se
shādī huī. is rishte se chār beṭe
abiyāh, attī, zīzā aur salūmīt paidā
hue. 21rahubiām kī 18 bīwiyāṅ aur
60 dāshtāeṅ thīṅ. in ke kul 28 beṭe
aur 60 beṭiyāṅ paidā huīṅ. lekin
mākā bint abīsalūm rahubiām ko

sab se zyādā pyārī thī. [22]us ne
mākā ke pahlauṭhe abiyāh ko us ke
bhāiyoṅ kā sarbarāh banā diyā aur
muqarrar kiyā ki yih beṭā mere bād
bādshāh banegā. [23]rahubiām ne apne
beṭoṅ se baṛī samajhdārī ke sāth
sulūk kiyā, kyūṅki us ne unheṅ alag
alag karke yahūdāh aur binyamīn ke
pūre qabāilī ilāqe aur tamām qilāband
shahroṅ meṅ basā diyā. sāth sāth
wuh unheṅ kasrat kī ḳhurāk aur
bīwiyāṅ muhayyā kartā rahā.

misr kī yahūdāh par fath

12 jab rahubiām kī saltanat zor
pakaṛ kar mazbūt ho gaī
to us ne tamām isrāīl samet rab
kī sharīat ko tark kar diyā. [2]un
kī rab se bewafāī kā natījā yih
niklā ki rahubiām kī hukūmat ke
pāṅchweṅ sāl meṅ misr ke bādshāh
sīsaq ne yarūshalam par hamlā kiyā.
[3]us kī fauj bahut baṛī thī. 1,200
rathoṅ ke ilāwā 60,000 ghuṛsawār
aur libiyā, sukkiyoṅ ke mulk aur
ethūpiyā ke beshumār piyādā sipāhī
the. [4]yake bād dīgare yahūdāh ke
qilāband shahroṅ par qabzā karte
karte misrī bādshāh yarūshalam tak
pahuṅch gayā.

[5]tab samāyāh nabī rahubiām aur
yahūdāh ke un buzurgoṅ ke pās āyā
jinhoṅ ne sīsaq ke āge āge bhāg kar
yarūshalam meṅ panāh lī thī. us ne
un se kahā, "rab farmātā hai, 'tum ne
mujhe tark kar diyā hai, is lie ab maiṅ
tumheṅ tark karke sīsaq ke hawāle
kar dūṅgā'." [6]yih paiġhām sun kar
rahubiām aur yahūdāh ke buzurgoṅ
ne baṛī inkisārī ke sāth taslīm kiyā
ki rab hī ādil hai. [7]un kī yih ājizī
dekh kar rab ne samāyāh se kahā,
"chūṅki unhoṅ ne baṛī ḳhāksārī se
apnā ġhalat rawayyā taslīm kar liyā
hai is lie maiṅ unheṅ tabāh nahīṅ
karūṅga balki jald hī unheṅ rihā
karūṅga. merā ġhazab sīsaq ke zarī'e
yarūshalam par nāzil nahīṅ hogā.
[8]lekin wuh is qaum ko zarūr apne
tābe kar rakhegā. tab wuh samajh
leṅge ki merī ḳhidmat karne aur dīgar
mamālik ke bādshāhoṅ kī ḳhidmat
karne meṅ kyā farq hai."

[9]misr ke bādshāh sīsaq ne
yarūshalam par hamlā karte waqt rab
ke ghar aur shāhī mahal ke tamām
ḳhazāne lūṭ lie. sone kī wuh ḍhāleṅ
bhī chhīn lī gaīṅ jo sulaimān ne
banwāī thīṅ. [10]in kī jagah rahubiām
ne pītal kī ḍhāleṅ banwāīṅ aur unheṅ
un muhāfizoṅ ke afsaroṅ ke sapurd
kiyā jo shāhī mahal ke darwāze
kī pahrādārī karte the. [11]jab bhī
bādshāh rab ke ghar meṅ jātā tab
muhāfiz yih ḍhāleṅ uṭhā kar sāth le
jāte. is ke bād wuh unheṅ pahredāroṅ
ke kamre meṅ wāpas le jāte the.

[12]chūṅki rahubiām ne baṛī inkisārī
se apnā ġhalat rawayyā taslīm kiyā is
lie rab kā us par ġhazab ṭhanḍā ho

gayā, aur wuh pūre taur par tabāh
na huā. darhaqīqat yahūdāh meṅ ab
tak kuchh na kuchh pāyā jātā thā jo
achchhā thā.

rahubiām kī maut

[13]rahubiām kī saltanat ne dubārā
taqwiyat pāī, aur yarūshalam meṅ
rah kar wuh apnī hukūmat jārī rakh
sakā. 41 sāl kī umr meṅ wuh
taḳhtnashīn huā thā, aur wuh 17 sāl
bādshāh rahā. us kā dār-ul-hukūmat
yarūshalam thā, wuh shahr jise rab
ne tamām isrāīlī qabīloṅ meṅ se chun
liyā tāki us meṅ apnā nām qāim
kare. us kī māṅ nāmā ammonī thī.
[14]rahubiām ne achchhī zindagī na
guzārī, kyūṅki wuh pūre dil se rab kā
tālib na rahā thā.

[15]bāqī jo kuchh rahubiām kī
hukūmat ke daurān shurū se le kar
āḳhir tak huā us kā samāyāh nabī aur
ġhaibbīn iddū kī tārīḳhī kitāb meṅ
bayān hai. wahāṅ us ke nasabnāme
kā zikr bhī hai. donoṅ bādshāhoṅ
rahubiām aur yarubiām ke jīte jī un
ke darmiyān jang jārī rahī. [16]jab
rahubiām mar kar apne bāpdādā se
jā milā to use yarūshalam ke us hisse
meṅ dafnāyā gayā jo ‘dāūd kā shahr’
kahlātā hai. phir us kā beṭā abiyāh
taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh abiyāh

13 abiyāh isrāīl ke bādshāh
yarubiām awwal kī hukūmat
ke 18weṅ sāl meṅ yahūdāh kā
bādshāh banā. [2]wuh tīn sāl bādshāh
rahā, aur us kā dār-ul-hukūmat
yarūshalam thā. us kī māṅ mākā bint
ūrī’el jibiā kī rahne wālī thī.

ek din abiyāh aur yarubiām ke
darmiyān jang chhiṛ gaī. [3]4,00,000
tajribākār faujiyoṅ ko jamā karke
abiyāh yarubiām se laṛne ke lie niklā.
yarubiām 8,00,000 tajribākār faujiyoṅ
ke sāth us ke muqābil safārā huā.
[4]phir abiyāh ne ifrāīm ke pahāṛī ilāqe
ke pahāṛ samraim par chaṛh kar
buland āwāz se pukārā,

“yarubiām aur tamām isrāīliyo,
merī bāt suneṅ! [5]kyā āp ko nahīṅ
mālūm ki rab isrāīl ke ḳhudā ne dāūd
se namak kā abadī ahd bāndh kar
use aur us kī aulād ko hameshā ke
lie isrāīl kī saltanat atā kī hai? [6]to
bhī sulaimān bin dāūd kā mulāzim
yarubiām bin nabāt apne mālik ke
ḳhilāf uṭh kar bāġhī ho gayā. [7]us ke
irdgird kuchh badmāsh jamā hue aur
rahubiām bin sulaimān kī muḳhālafat
karne lage. us waqt wuh jawān aur
nātajribākār thā, is lie un kā sahīh
muqābalā na kar sakā.

[8]aur ab āp wāqaī samajhte haiṅ
ki ham rab kī bādshāhī par fath pā
sakte haiṅ, usī bādshāhī par jo dāūd
kī aulād ke hāth meṅ hai. āp samajhte

haiṅ ki āp kī fauj bahut hī baṛī hai, aur
ki sone ke bachhṛe āp ke sāth haiṅ,
wuhī but jo yarubiām ne āp kī pūjā
ke lie tayyār kar rakhe haiṅ. 9lekin āp
ne rab ke imāmoṅ yānī hārūn kī aulād
ko lāwiyoṅ samet mulk se nikāl kar
un kī jagah aise pujārī ḳhidmat ke lie
muqarrar kie jaise butparast qaumoṅ
meṅ pāe jāte haiṅ. jo bhī chāhtā hai
ki use maḳhsūs karke imām banāyā
jāe use sirf ek jawān bail aur sāt
menḍhe pesh karne kī zarūrat hai.
yih in nām-nihād ḳhudāoṅ kā pujārī
banane ke lie kāfī hai.

10lekin jahāṅ tak hamārā tālluq hai
rab hī hamārā ḳhudā hai. ham ne
use tark nahīṅ kiyā. sirf hārūn kī
aulād hī hamāre imām haiṅ. sirf yih
aur lāwī rab kī ḳhidmat karte haiṅ.
11yihī subhshām use bhasm hone wālī
qurbāniyāṅ aur ḳhushbūdār baḳhūr
pesh karte haiṅ. pāk mez par rab ke
lie maḳhsūs roṭiyāṅ rakhnā aur sone
ke shamādān ke charāġh jalānā in hī
kī zimmādārī rahī hai. ġharz, ham
rab apne ḳhudā kī hidāyāt par amal
karte haiṅ jabki āp ne use tark kar
diyā hai. 12chunāṅche allāh hamāre
sāth hai. wuhī hamārā rāhnumā hai,
aur us ke imām turam bajā kar āp
se laṛne kā elān kareṅge. isrāīl ke
mardo, ḳhabardār! rab apne bāpdādā
ke ḳhudā se mat laṛnā. yih jang āp jīt
hī nahīṅ sakte!”

13itne meṅ yarubiām ne chupke se
kuchh dastoṅ ko yahūdāh kī fauj ke
pīchhe bhej diyā tāki wahāṅ tāk meṅ
baiṭh jāeṅ. yūṅ us kī fauj kā ek hissā
yahūdāh kī fauj ke sāmne aur dūsrā
hissā us ke pīchhe thā. 14achānak
yahūdāh ke faujiyoṅ ko patā chalā ki
dushman sāmne aur pīchhe se ham
par hamlā kar rahā hai. chīḳhte
chillāte hue unhoṅ ne rab se madad
māṅgī. imāmoṅ ne apne turam bajāe
15aur yahūdāh ke mardoṅ ne jang
kā nārā lagāyā. jab un kī āwāzeṅ
buland huīṅ to allāh ne yarubiām
aur tamām isrāīliyoṅ ko shikast de
kar abiyāh aur yahūdāh kī fauj ke
sāmne se bhagā diyā. 16isrāīlī farār
hue, lekin allāh ne unheṅ yahūdāh
ke hawāle kar diyā. 17abiyāh aur us
ke log unheṅ baṛā nuqsān pahuṅchā
sake. isrāīl ke 5,00,000 tajribākār faujī
maidān-e-jang meṅ māre gae. 18us
waqt isrāīl kī baṛī be’izzatī huī jabki
yahūdāh ko taqwiyat milī. kyūṅki
wuh rab apne bāpdādā ke ḳhudā par
bharosā rakhte the.

19abiyāh ne yarubiām kā tāqqub
karte karte us se tīn shahr gird-o-
nawāh kī ābādiyoṅ samet chhīn lie,
bait-el, yasānā aur ifron. 20abiyāh ke
jīte jī yarubiām dubārā taqwiyat na
pā sakā, aur thoṛī der ke bād rab ne
use mār diyā. 21us ke muqābale meṅ
abiyāh kī tāqat baṛhtī gaī. us kī 14

bīwiyoṅ ke 22 beṭe aur 16 beṭiyāṅ
paidā huīṅ.
22bāqī jo kuchh abiyāh kī hukūmat
ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā
aur kahā, wuh iddū nabī kī kitāb meṅ
bayān kiyā gayā hai.

14 jab abiyāh mar kar apne
bāpdādā se jā milā to use
yarūshalam ke us hisse meṅ dafnāyā
gayā jo ‘dāūd kā shahr’ kahlātā hai.
phir us kā beṭā āsā taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh āsā

āsā kī hukūmat ke taht mulk meṅ
10 sāl tak amn-o-amān qāim rahā.
2āsā wuh kuchh kartā rahā jo rab
us ke ḳhudā ke nazdīk achchhā aur
ṭhīk thā. 3us ne ajnabī mābūdoṅ
kī qurbāngāhoṅ ko ūṅchī jaghoṅ ke
mandiroṅ samet girā kar dewatāoṅ
ke lie maḳhsūs kie gae satūnoṅ ko
ṭukṛe ṭukṛe kar diyā aur yasīrat dewī
ke khambe kāṭ ḍāle. 4sāth sāth us ne
yahūdāh ke bāshindoṅ ko hidāyat dī
ki wuh rab apne bāpdādā ke ḳhudā
ke tālib hoṅ aur us ke ahkām ke tābe
raheṅ. 5yahūdāh ke tamām shahroṅ
se us ne baḳhūr kī qurbāngāheṅ aur
ūṅchī jaghoṅ ke mandir dūr kar die.
chunāṅche us kī hukūmat ke daurān
bādshāhī meṅ sukūn rahā.
6amn-o-amān ke in sāloṅ ke daurān
āsā yahūdāh meṅ kaī shahroṅ kī
qilābandī kar sakā. jang kā ḳhatrā
nahīṅ thā, kyūṅki rab ne use sukūn
muhayyā kiyā. 7bādshāh ne yahūdāh
ke bāshindoṅ se kahā, “āeṅ, ham in
shahroṅ kī qilābandī kareṅ! ham
in ke irdgird fasīleṅ banā kar unheṅ
burjoṅ, darwāzoṅ aur kunḍoṅ se
mazbūt kareṅ. kyūṅki ab tak mulk
hamāre hāth meṅ hai. chūṅki ham
rab apne ḳhudā ke tālib rahe haiṅ is
lie us ne hameṅ chāroṅ taraf sulah-
salāmatī muhayyā kī hai.” chunāṅche
qilābandī kā kām shurū huā balki
takmīl tak pahuṅch sakā.

ethūpiyā par fath

8āsā kī fauj meṅ baṛī ḍhāloṅ aur
nezoṅ se les yahūdāh ke 3,00,000
afrād the. is ke ilāwā chhoṭī ḍhāloṅ
aur kamānoṅ se musallah binyamīn
ke 2,80,000 afrād the. sab tajribākār
faujī the.
9ek din ethūpiyā ke bādshāh zārah
ne yahūdāh par hamlā kiyā. us
ke beshumār faujī aur 300 rath
the. baṛhte baṛhte wuh maresā tak
pahuṅch gayā. 10āsā us kā muqābalā
karne ke lie niklā. wādī-e-safātā
meṅ donoṅ faujeṅ laṛne ke lie safārā
huīṅ. 11āsā ne rab apne ḳhudā se
iltimās kī, “ai rab, sirf tū hī bebasoṅ
ko tāqatwaroṅ ke hamloṅ se mahfūz
rakh saktā hai. ai rab hamāre ḳhudā,
hamārī madad kar! kyūṅki ham tujh
par bharosā rakhte haiṅ. terā hī nām
le kar ham is baṛī fauj kā muqābalā
karne ke lie nikle haiṅ. ai rab, tū hī

hamārā ḳhudā hai. aisā na hone de ki
insān terī marzī kī ḳhilāfwarzī karne
meṅ kāmyāb ho jāe."
12tab rab ne āsā aur yahūdāh ke
deḳhte deḳhte dushman ko shikast
dī. ethūpiyā ke faujī farār hue, 13aur
āsā ne apne faujiyoṅ ke sāth jirār tak
un kā tāqqub kiyā. dushman ke itne
afrād halāk hue ki us kī fauj bād meṅ
bahāl na ho sakī. rab ḳhud aur us kī
fauj ne dushman ko tabāh kar diyā
thā. yahūdāh ke mardoṅ ne bahut sā
māl lūṭ liyā. 14wuh jirār ke irdgird
ke shahroṅ par bhī qabzā karne meṅ
kāmyāb hue, kyūṅki maqāmī logoṅ
meṅ rab kī dahshat phail gaī thī.
natīje meṅ in shahroṅ se bhī bahut
sā māl chhīn liyā gayā. 15is muhimm
ke daurān unhoṅ ne gallābānoṅ kī
ḳhaimāgāhoṅ par bhī hamlā kiyā aur
un se kasrat kī bheṛ-bakriyāṅ aur ūṅṭ
lūṭ kar apne sāth yarūshalam le āe.

āsā rab se ahd kī tajdīd kartā hai

15 allāh kā rūh azariyāh bin
odīd par nāzil huā, 2aur wuh
āsā se milne ke lie niklā aur kahā,
"ai āsā aur yahūdāh aur binyamīn
ke tamām bāshindo, merī bāt suno!
rab tumhāre sāth hai agar tum usī
ke sāth raho. agar tum us ke tālib
raho to use pā loge. lekin jab bhī tum
use tark karo to wuh tum hī ko tark
karegā. 3lambe arse tak isrāīlī haqīqī
ḳhudā ke baġhair zindagī guzārte
rahe. na koī imām thā jo unheṅ allāh
kī rāh sikhātā, na sharīat. 4lekin jab
kabhī wuh musībat meṅ phaṅs jāte
to dubārā rab isrāīl ke ḳhudā ke pās
lauṭ āte. wuh use talāsh karte aur
natīje meṅ use pā lete. 5us zamāne
meṅ safar karnā ḳhatarnāk hotā thā,
kyūṅki amn-o-amān kahīṅ nahīṅ thā.
6ek qaum dūsrī qaum ke sāth aur ek
shahr dūsre ke sāth laṛtā rahtā thā.
is ke pīchhe allāh kā hāth thā. wuhī
unheṅ har qism kī musībat meṅ ḍāltā
rahā. 7lekin jahāṅ tak tumhārā tālluq
hai, mazbūt ho aur himmat na hāro.
allāh zarūr tumhārī mehnat kā ajr
degā."
8jab āsā ne odīd ke beṭe azariyāh
nabī kī peshgoī sunī to us kā hauslā
baṛh gayā, aur us ne apne pūre
ilāqe ke ghinaune butoṅ ko dūr kar
diyā. is meṅ yahūdāh aur binyamīn
ke ilāwā ifrāīm ke pahāṛī ilāqe ke
wuh shahr shāmil the jin par us
ne qabzā kar liyā thā. sāth sāth
us ne us qurbāngāh kī marammat
karwāī jo rab ke ghar ke darwāze
ke sāmne thī. 9phir us ne yahūdāh
aur binyamīn ke tamām logoṅ ko
yarūshalam bulāyā. un isrāīliyoṅ ko
bhī dāwat milī jo ifrāīm, manassī
aur shamāūn ke qabāilī ilāqoṅ se
muntaqil ho kar yahūdāh meṅ ābād
hue the. kyūṅki beshumār log yih
dekh kar ki rab āsā kā ḳhudā us ke

sāth hai isrāīl se nikal kar yahūdāh
meṅ jā base the.
10āsā bādshāh kī hukūmat ke
15weṅ sāl aur tīsre mahīne meṅ sab
yarūshalam meṅ jamā hue. 11wahāṅ
unhoṅ ne lūṭe hue māl meṅ se rab
ko 700 bail aur 7,000 bheṛ-bakriyāṅ
qurbān kar dīṅ. 12unhoṅ ne ahd
bāndhā, ‘ham pūre dil-o-jān se rab
apne bāpdādā ke ḳhudā ke tālib
raheṅge. 13aur jo rab isrāīl ke ḳhudā
kā tālib nahīṅ rahegā use sazā-e-maut
dī jāegī, ḳhwāh wuh chhoṭā ho yā
baṛā, mard ho yā aurat.’ 14buland
āwāz se unhoṅ ne qasam khā kar
rab se apnī wafādārī kā elān kiyā.
sāth sāth turam aur narsinge bajte
rahe. 15yih ahd tamām yahūdāh ke
lie ḳhushī kā bāis thā, kyūṅki unhoṅ
ne pūre dil se qasam khā kar use
bāndhā thā. aur chūṅki wuh pūre dil
se ḳhudā ke tālib the is lie wuh use
pā bhī sake. natīje meṅ rab ne unheṅ
chāroṅ taraf amn-o-amān muhayyā
kiyā.
16āsā kī māṅ mākā bādshāh kī māṅ
hone ke bāis bahut asar-o-rasūḳh
rakhtī thī. lekin āsā ne yih uhdā
ḳhatm kar diyā jab māṅ ne yasīrat
dewī kā ghinaunā khambā banwā
liyā. āsā ne yih but kaṭwā kar ṭukṛe
ṭukṛe kar diyā aur wādī-e-qidron meṅ
jalā diyā. 17afsos ki us ne isrāīl kī
ūṅchī jaghoṅ ke mandiroṅ ko dūr na
kiyā. to bhī āsā apne jīte jī pūre dil se
rab kā wafādār rahā. 18sonā-chāṅdī
aur bāqī jitnī chīzeṅ us ke bāp aur us
ne rab ke lie maḳhsūs kī thīṅ un sab
ko wuh rab ke ghar meṅ lāyā.
19āsā kī hukūmat ke 35weṅ sāl tak
jang dubārā na chhiṛī.

shām ke sāth āsā kā muāhadā

16 āsā kī hukūmat ke 36weṅ sāl
meṅ isrāīl ke bādshāh bāshā
ne yahūdāh par hamlā karke rāmā
shahr kī qilābandī kī. maqsad yih
thā ki na koī yahūdāh ke mulk meṅ
dāḳhil ho sake, na koī wahāṅ se nikal
sake.
2jawāb meṅ āsā ne shām ke
bādshāh bin-hasad ke pās wafd bhejā
jis kā dār-ul-hukūmat damishq thā.
us ne rab ke ghar aur shāhī mahal
ke ḳhazānoṅ kī sonā-chāṅdī wafd ke
sapurd karke damishq ke bādshāh ko
paiġhām bhejā, 3“merā āp ke sāth ahd
hai jis tarah mere bāp kā āp ke bāp
ke sāth ahd thā. guzārish hai ki āp
sone-chāṅdī kā yih tohfā qabūl karke
isrāīl ke bādshāh bāshā ke sāth apnā
ahd mansūḳh kar deṅ tāki wuh mere
mulk se nikal jāe.”
4bin-hasad muttafiq huā. us
ne apne faujī afsaroṅ ko isrāīl ke
shahroṅ par hamlā karne ke lie
bhej diyā to unhoṅ ne aiyyūn, dān,
abīl-māim aur naftālī ke un tamām
shahroṅ par qabzā kar liyā jin meṅ
shāhī godām the. 5jab bāshā ko is kī

ḳhabar milī to us ne rāmā kī qilābandī
karne se bāz ā kar apnī yih muhimm
chhoṛ dī.
6phir āsā bādshāh ne yahūdāh ke
tamām mardoṅ kī bhartī karke unheṅ
rāmā bhej diyā tāki wuh un tamām
pattharoṅ aur shahtīroṅ ko uṭhā kar
le jāeṅ jin se bāshā bādshāh rāmā kī
qilābandī karnā chāhtā thā. is sāmān
se āsā ne jibā aur misfāh shahroṅ kī
qilābandī kī.

āsā ke āḳhirī sāl aur maut

7us waqt hanānī ġhaibbīn yahūdāh
ke bādshāh āsā ko milne āyā. us
ne kahā, "afsos ki āp ne rab apne
ḳhudā par etimād na kiyā balki arām
ke bādshāh par, kyūṅki is kā burā
natījā niklā hai. rab shām ke bādshāh
kī fauj ko āp ke hawāle karne ke lie
tayyār thā, lekin ab yih mauqā jātā
rahā hai. 8kyā āp bhūl gae haiṅ ki
ethūpiyā aur libiyā kī kitnī baṛī fauj
āp se laṛne āī thī? un ke sāth kasrat
ke rath aur ghuṛsawār bhī the. lekin
us waqt āp ne rab par etimād kiyā,
aur jawāb meṅ us ne unheṅ āp ke
hawāle kar diyā. 9rab to apnī nazar
pūrī rū-e-zamīn par dauṛātā rahtā
hai tāki un kī taqwiyat kare jo pūrī
wafādārī se us se lipṭe rahte haiṅ. āp
kī ahmaqānā harkat kī wajah se āp
ko ab se mutawātir jangeṅ tang kartī
raheṅgī." 10yih sun kar āsā ġhusse se
lāl-pīlā ho gayā. āpe se bāhar ho kar
us ne hukm diyā ki nabī ko giriftār
karke us ke pāoṅ kāṭh meṅ ṭhoṅko.
us waqt se āsā apnī qaum ke kaī logoṅ
par zulm karne lagā.
11bāqī jo kuchh shurū se le kar
āḳhir tak āsā kī hukūmat ke daurān
huā wuh 'shāhān-e-yahūdāh-o-isrāīl
kī tārīḳh' kī kitāb meṅ bayān kiyā
gayā hai. 12hukūmat ke 39weṅ
sāl meṅ us ke pāoṅ ko bīmārī lag
gaī. go us kī burī hālat thī to bhī
us ne rab ko talāsh na kiyā balki
sirf ḍāḳṭaroṅ ke pīchhe paṛ gayā.
13hukūmat ke 41weṅ sāl meṅ āsā mar
kar apne bāpdādā se jā milā. 14us ne
yarūshalam ke us hisse meṅ jo 'dāūd
kā shahr' kahlātā hai apne lie chaṭān
meṅ qabr tarāshī thī. ab use is meṅ
dafn kiyā gayā. janāze ke waqt logoṅ
ne lāsh ko ek palang par liṭā diyā
jo balsān ke tel aur muḳhtalif qism
ke ḳhushbūdār marhamoṅ se ḍhāṅpā
gayā thā. phir us ke ehtirām meṅ
lakaṛī kā zabardast ḍher jalāyā gayā.

yahūdāh kā bādshāh yahūsafat

17 āsā ke bād us kā beṭā
yahūsafat taḳhtnashīn huā.
us ne yahūdāh kī tāqat baṛhāī
tāki wuh isrāīl kā muqābalā kar
sake. 2yahūdāh ke tamām qilāband
shahroṅ meṅ us ne daste biṭhāe.
yahūdāh ke pūre qabāilī ilāqe meṅ
us ne chaukiyāṅ tayyār kar rakhīṅ
aur isī tarah ifrāīm ke un shahroṅ

meṅ bhī jo us ke bāp āsā ne isrāīl se
chhīn lie the. 3rab yahūsafat ke sāth
thā, kyūṅki wuh dāūd ke namūne
par chaltā thā aur bāl dewatāoṅ ke
pīchhe na lagā. 4isrāīl ke bādshāhoṅ
ke baraks wuh apne bāp ke ḳhudā kā
tālib rahā aur us ke ahkām par amal
kartā rahā. 5isī lie rab ne yahūdāh par
yahūsafat kī hukūmat ko tāqatwar
banā diyā. log tamām yahūdāh se ā
kar use tohfe dete rahe, aur use baṛī
daulat aur izzat milī. 6rab kī rāhoṅ
par chalte chalte use baṛā hauslā huā
aur natīje meṅ us ne ūṅchī jaghoṅ
ke mandiroṅ aur yasīrat dewī ke
khamboṅ ko yahūdāh se dūr kar diyā.
7apnī hukūmat ke tīsre sāl ke
daurān yahūsafat ne apne mulāzimoṅ
ko yahūdāh ke tamām shahroṅ meṅ
bhejā tāki wuh logoṅ ko rab kī sharīat
kī tālīm deṅ. in afsaroṅ meṅ bin-
ḳhail, abadiyāh, zakariyāh, natanī'el
aur mīkāyāh shāmil the. 8un ke sāth
9 lāwī banām samāyāh, nataniyāh,
zabadiyāh, asāhel, samīrāmot,
yahūnatan, adūniyāh, tūbiyāh, aur
tūb-adūniyāh the. imāmoṅ kī taraf se
ilīsamā aur yahūrām sāth gae. 9rab
kī sharīat kī kitāb apne sāth le kar in
ādmiyoṅ ne yahūdāh meṅ shahr-ba-
shahr jā kar logoṅ ko tālīm dī.
10us waqt yahūdāh ke paṛosī
mamālik par rab kā ḳhauf chhā gayā,
aur unhoṅ ne yahūsafat se jang
karne kī jur'at na kī. 11ḳharāj ke
taur par use filistiyoṅ se hadie aur
chāṅdī miltī thī, jabki arab use 7,700
menḍhe aur 7,700 bakre diyā karte
the. 12yūṅ yahūsafat kī tāqat baṛhtī
gaī. yahūdāh kī kaī jaghoṅ par us ne
qile aur shāhī godām ke shahr tāmīr
kie. 13sāth sāth us ne yahūdāh ke
shahroṅ meṅ zarūriyāt-e-zindagī ke
baṛe zaḳhīre jamā kie aur yarūshalam
meṅ tajribākār faujī rakhe.
14yahūsafat kī fauj ko kunboṅ
ke mutābiq tartīb diyā gayā thā.
yahūdāh ke qabīle kā kamānḍar adnā
thā. us ke taht 3,00,000 tajribākār
faujī the. 15us ke ilāwā yūhanān thā
jis ke taht 2,80,000 afrād the 16aur
amasiyāh bin zikrī jis ke taht 2,00,000
afrād the. amasiyāh ne apne āp ko
razākārānā taur par rab kī ḳhidmat
ke lie waqf kar diyā thā. 17binyamīn
ke qabīle kā kamānḍar ilyadā thā jo
zabardast faujī thā. us ke taht kamān
aur ḍhāloṅ se les 2,00,000 faujī the.
18us ke ilāwā yahūzabad thā jis ke
1,80,000 musallah ādmī the.
19sab fauj meṅ bādshāh kī ḳhidmat
saranjām dete the. un meṅ wuh
faujī nahīṅ shumār kie jāte the
jinheṅ bādshāh ne pūre yahūdāh ke
qilāband shahroṅ meṅ rakhā huā thā.

jhūṭe nabiyoṅ aur mīkāyāh kā muqābalā

18 ġharz yahūsafat ko baṛī
daulat aur izzat hāsil huī. us

ne apne pahlauṭhe kī shādī isrāīl ke
bādshāh aḳhiyab kī beṭī se karāī.
2kuchh sāl ke bād wuh aḳhiyab se
milne ke lie sāmariyya gayā. isrāīl
ke bādshāh ne yahūsafat aur us
ke sāthiyoṅ ke lie bahut sī bheṛ-
bakriyāṅ aur gāy-bail zabah kie. phir
us ne yahūsafat ko apne sāth rāmāt-
jiliād se jang karne par uksāyā.
3aḳhiyab ne yahūsafat se sawāl kiyā,
"kyā āp mere sāth rāmāt-jiliād jāeṅge
tāki us par qabzā kareṅ?" us ne jawāb
diyā, "jī zarūr, ham to bhāī haiṅ, merī
qaum ko apnī qaum samjheṅ! ham āp
ke sāth mil kar laṛne ke lie nikleṅge.
4lekin mehrbānī karke pahle rab kī
marzī mālūm kar leṅ."
5isrāīl ke bādshāh ne 400 nabiyoṅ
ko bulā kar un se pūchhā, "kyā ham
rāmāt-jiliād par hamlā kareṅ yā maiṅ
is irāde se bāz rahūṅ?" nabiyoṅ ne
jawāb diyā, "jī, kareṅ, kyūṅki allāh
use bādshāh ke hawāle kar degā."
6lekin yahūsafat mutma'in na huā.
us ne pūchhā, "kyā yahāṅ rab kā koī
nabī nahīṅ jis se ham daryāft kar
sakeṅ?" 7isrāīl kā bādshāh bolā, "hāṅ,
ek to hai jis ke zarī'e ham rab kī marzī
mālūm kar sakte haiṅ. lekin maiṅ us
se nafrat kartā hūṅ, kyūṅki wuh mere
bāre meṅ kabhī bhī achchhī peshgoī
nahīṅ kartā. wuh hameshā burī
peshgoiyāṅ sunātā hai. us kā nām
mīkāyāh bin imlā hai." yahūsafat
ne etirāz kiyā, "bādshāh aisī bāt na
kahe!" 8tab isrāīl ke bādshāh ne
kisī mulāzim ko bulā kar hukm diyā,
"mīkāyāh bin imlā ko fauran hamāre
pās pahuṅchā denā!"
9aḳhiyab aur yahūsafat apne
shāhī libās pahne hue sāmariyya ke
darwāze ke qarīb apne apne taḳht
par baiṭhe the. yih aisī khulī jagah
thī jahāṅ anāj gāhā jātā thā. tamām
400 nabī wahāṅ un ke sāmne apnī
peshgoiyāṅ pesh kar rahe the. 10ek
nabī banām sidqiyāh bin kan'ānā ne
apne lie lohe ke sīṅg banā kar elān
kiyā, "rab farmātā hai ki in sīṅgoṅ se
tū shām ke faujiyoṅ ko mār mār kar
halāk kar degā."
11dūsre nabī bhī is qism kī
peshgoiyāṅ kar rahe the, "rāmāt-
jiliād par hamlā kareṅ, kyūṅki āp
zarūr kāmyāb ho jāeṅge. rab shahr
ko āp ke hawāle kar degā."
12jis mulāzim ko mīkāyāh ko
bulāne ke lie bhejā gayā thā us ne
rāste meṅ use samjhāyā, "dekheṅ,
bāqī tamām nabī mil kar kah rahe
haiṅ ki bādshāh ko kāmyābī hāsil
hogī. āp bhī aisī hī bāteṅ kareṅ, āp
bhī fath kī peshgoī kareṅ!" 13lekin
mīkāyāh ne etirāz kiyā, "rab kī hayāt
kī qasam, maiṅ bādshāh ko sirf
wuhī kuchh batāūṅgā jo merā ḳhudā
farmāegā."
14jab mīkāyāh aḳhiyab ke sāmne
khaṛā huā to bādshāh ne pūchhā,
"mīkāyāh, kyā ham rāmāt-jiliād par

hamlā kareṅ yā maiṅ is irāde se bāz
rahūṅ?”
mīkāyāh ne jawāb diyā, “us par
hamlā kareṅ, kyūṅki unheṅ āp ke
hawāle kar diyā jāegā, aur āp ko
kāmyābī hāsil hogī.” 15bādshāh
nārāz huā, “mujhe kitnī dafā āp ko
samjhānā paṛegā ki āp qasam khā
kar mujhe rab ke nām meṅ sirf wuh
kuchh sunāeṅ jo haqīqat hai.”
16tab mīkāyāh ne jawāb meṅ kahā,
“mujhe tamām isrāīl gallābān se
mahrūm bheṛ-bakriyoṅ kī tarah
pahāṛoṅ par bikhrā huā nazar āyā.
phir rab mujh se hamkalām huā,
‘in kā koī mālik nahīṅ hai. har ek
salāmatī se apne ghar wāpas chalā
jāe’.”
17isrāīl ke bādshāh ne yahūsafat se
kahā, “lo, kyā maiṅ ne āp ko nahīṅ
batāyā thā ki yih shaḳhs hameshā
mere bāre meṅ burī peshgoiyāṅ kartā
hai?”
18lekin mīkāyāh ne apnī bāt jārī
rakhī, “rab kā farmān suneṅ! maiṅ
ne rab ko us ke taḳht par baiṭhe
dekhā. āsmān kī pūrī fauj us ke
dāeṅ aur bāeṅ hāth khaṛī thī. 19rab
ne pūchhā, ‘kaun isrāīl ke bādshāh
aḳhiyab ko rāmāt-jiliād par hamlā
karne par uksāegā tāki wuh wahāṅ
jā kar mar jāe?’ ek ne yih mashwarā
diyā, dūsre ne wuh. 20āḳhirkār ek
rūh rab ke sāmne khaṛī huī aur kahne
lagī, ‘maiṅ use uksāūṅgī’. rab ne
sawāl kiyā, ‘kis tarah?’ 21rūh ne
jawāb diyā, ‘maiṅ nikal kar us ke
tamām nabiyoṅ par yūṅ qābū pāūṅgī
ki wuh jhūṭ hī boleṅge.’ rab ne
farmāyā, ‘tū kāmyāb hogī. jā aur yūṅ
hī kar!’ 22ai bādshāh, rab ne āp par
āfat lāne kā faislā kar liyā hai, is lie
us ne jhūṭī rūh ko āp ke in tamām
nabiyoṅ ke muṅh meṅ ḍāl diyā hai.”
23tab sidqiyāh bin kan’ānā ne āge
baṛh kar mīkāyāh ke muṅh par
thappaṛ mārā aur bolā, “rab kā rūh
kis tarah mujh se nikal gayā tāki tujh
se bāt kare?” 24mīkāyāh ne jawāb
diyā, “jis din āp kabhī is kamre meṅ,
kabhī us meṅ khisak kar chhupne kī
koshish kareṅge us din āp ko patā
chalegā.”
25tab aḳhiyab bādshāh ne hukm
diyā, “mīkāyāh ko shahr par
muqarrar afsar amūn aur mere beṭe
yūās ke pās wāpas bhej do! 26unheṅ
batā denā, ‘is ādmī ko jel meṅ ḍāl
kar mere sahīh-salāmat wāpas āne
tak kam se kam roṭī aur pānī diyā
kareṅ’.” 27mīkāyāh bolā, “agar āp
sahīh-salāmat wāpas āeṅ to matlab
hogā ki rab ne merī mārifat bāt nahīṅ
kī.” phir wuh sāth khaṛe logoṅ se
muḳhātib huā, “tamām log dhyān
deṅ!”

aḳhiyab rāmāt ke qarīb mar jātā hai

28is ke bād isrāīl kā bādshāh
aḳhiyab aur yahūdāh kā bādshāh

yahūsafat mil kar rāmāt-jiliād par hamlā karne ke lie rawānā hue. [29]jang se pahle aḳhiyab ne yahūsafat se kahā, “maiṅ apnā bhes badal kar maidān-e-jang meṅ jāūṅgā. lekin āp apnā shāhī libās na utāreṅ.” chunāṅche isrāīl kā bādshāh apnā bhes badal kar maidān-e-jang meṅ āyā. [30]shām ke bādshāh ne rathoṅ par muqarrar apne afsaroṅ ko hukm diyā thā, “sirf aur sirf bādshāh par hamlā kareṅ. kisī aur se mat laṛnā, ḳhwāh wuh chhoṭā ho yā baṛā.”

[31]jab laṛāī chhiṛ gaī to rathoṅ ke afsar yahūsafat par ṭūṭ paṛe, kyūṅki unhoṅ ne kahā, “yihī isrāīl kā bādshāh hai!” lekin jab yahūsafat madad ke lie chillā uṭhā to rab ne us kī sunī. us ne un kā dhyān yahūsafat se khaiṅch liyā, [32]kyūṅki jab dushmanoṅ ko mālūm huā ki yih aḳhiyab bādshāh nahīṅ hai to wuh us kā tāqqub karne se bāz āe. [33]lekin kisī ne ḳhās nishānā bāndhe baġhair apnā tīr chalāyā to wuh aḳhiyab ko aisī jagah jā lagā jahāṅ zirābaktar kā joṛ thā. bādshāh ne apne rathbān ko hukm diyā, “rath ko moṛ kar mujhe maidān-e-jang se bāhar le jāo! mujhe choṭ lag gaī hai.” [34]lekin chūṅki us pūre din shadīd qism kī laṛāī jārī rahī, is lie bādshāh apne rath meṅ ṭek lagā kar dushman ke muqābil khaṛā rahā. jab sūraj ġhurūb hone lagā to wuh mar gayā.

19 lekin yahūdāh kā bādshāh yahūsafat sahīh-salāmat yarūshalam aur apne mahal meṅ pahuṅchā. [2]us waqt yāhū bin hanānī jo ġhaibbīn thā use milne ke lie niklā aur bādshāh se kahā, “kyā yih ṭhīk hai ki āp sharīr kī madad kareṅ? āp kyūṅ un ko pyār karte haiṅ jo rab se nafrat karte haiṅ? yih dekh kar rab kā ġhazab āp par nāzil huā hai. [3]to bhī āp meṅ achchhī bāteṅ bhī pāī jātī haiṅ. āp ne yasīrat dewī ke khamboṅ ko mulk se dūr karke allāh ke tālib hone kā pakkā irādā kar rakhā hai.”

yahūsafat qānūnī kār-rawāī kī islāh kartā hai

[4]is ke bād yahūsafat yarūshalam meṅ rahā. lekin ek din wuh dubārā niklā. is bār us ne junūb meṅ bair-sabā se le kar shimāl meṅ ifrāīm ke pahāṛī ilāqe tak pūre yahūdāh kā daurā kiyā. har jagah wuh logoṅ ko rab un ke bāpdādā ke ḳhudā ke pās wāpas lāyā. [5]us ne yahūdāh ke tamām qilāband shahroṅ meṅ qāzī bhī muqarrar kie. [6]unheṅ samjhāte hue us ne kahā, “apnī rawish par dhyān deṅ! yād rahe ki āp insān ke jawābdih nahīṅ haiṅ balki rab ke. wuhī āp ke sāth hogā jab āp faisle kareṅge. [7]chunāṅche allāh kā ḳhauf mān kar ehtiyāt se logoṅ kā insāf

kareṅ. kyūṅki jahāṅ rab hamārā
ḳhudā hai wahāṅ be'insāfī, jānibdārī
aur rishwatkhorī ho hī nahīṅ saktī."
8yarūshalam meṅ yahūsafat
ne kuchh lāwiyoṅ, imāmoṅ aur
ḳhāndānī sarparastoṅ ko insāf karne
kī zimmādārī dī. rab kī sharīat se
mutālliq kisī muāmale yā yarūshalam
ke bāshindoṅ ke darmiyān jhagaṛe kī
sūrat meṅ unheṅ faislā karnā thā.
9yahūsafat ne unheṅ samjhāte hue
kahā, "rab kā ḳhauf mān kar apnī
ḳhidmat ko wafādārī aur pūre dil se
saranjām deṅ. 10āp ke bhāī shahroṅ
se ā kar āp ke sāmne apne jhagaṛe
pesh kareṅge tāki āp un kā faislā
kareṅ. āp ko qatl ke muqaddamoṅ
kā faislā karnā paṛegā. aise muāmalāt
bhī hoṅge jo rab kī sharīat, kisī hukm,
hidāyat yā usūl se tālluq rakheṅge.
jo bhī ho, lāzim hai ki āp unheṅ
samjhāeṅ tāki wuh rab kā gunāh
na kareṅ. warnā us kā ġhazab āp
aur āp ke bhāiyoṅ par nāzil hogā.
agar āp yih kareṅ to āp bequsūr
raheṅge. 11imām-e-āzam amariyāh
rab kī sharīat se tālluq rakhne wāle
muāmalāt kā hatmī faislā karegā. jo
muqaddame bādshāh se tālluq rakhte
haiṅ un kā hatmī faislā yahūdāh ke
qabīle kā sarbarāh zabadiyāh bin
ismāīl karegā. adālat kā intizām
chalāne meṅ lāwī āp kī madad
kareṅge. ab hauslā rakh kar apnī
ḳhidmat saranjām deṅ. jo bhī sahīh
kām karegā us ke sāth rab hogā."

ammoniyoṅ kā yahūdāh par hamlā

20 kuchh der ke bād moābī,
ammonī aur kuchh maūnī
yahūsafat se jang karne ke lie nikle.
2ek qāsid ne ā kar bādshāh ko ittilā
dī, "mulk-e-adom se ek baṛī fauj āp
se laṛne ke lie ā rahī hai. wuh bahīrā-
e-murdār ke dūsre kināre se baṛhtī
baṛhtī is waqt hassūn-tamr pahuṅch
chukī hai" (hassūn ain-jadī kā dūsrā
nām hai).
3yih sun kar yahūsafat ghabrā
gayā. us ne rab se rāhnumāī māṅgne
kā faislā karke elān kiyā ki tamām
yahūdāh rozā rakhe. 4yahūdāh ke
tamām shahroṅ se log yarūshalam āe
tāki mil kar madad ke lie rab se duā
māṅgeṅ. 5wuh rab ke ghar ke nae
sahan meṅ jamā hue aur yahūsafat ne
sāmne ā kar 6duā kī,
"ai rab, hamāre bāpdādā ke ḳhudā!
tū hī āsmān par taḳhtnashīn ḳhudā
hai, aur tū hī duniyā ke tamām
mamālik par hukūmat kartā hai. tere
hāth meṅ qudrat aur tāqat hai. koī
bhī terā muqābalā nahīṅ kar saktā.
7ai hamāre ḳhudā, tū ne is mulk
ke purāne bāshindoṅ ko apnī qaum
isrāīl ke āge se nikāl diyā. ibrāhīm
terā dost thā, aur us kī aulād ko tū
ne yih mulk hameshā ke lie de diyā.
8is meṅ terī qaum ābād huī. tere

nām kī tāzīm meṅ maqdis banā kar
unhoṅ ne kahā, 9‘jab bhī āfat ham
par āe to ham yahāṅ tere huzūr ā
sakeṅge, chāhe jang, wabā, kāl yā koī
aur sazā ho. agar ham us waqt is ghar
ke sāmne khaṛe ho kar madad ke lie
tujhe pukāreṅ to tū hamārī sun kar
hameṅ bachāegā, kyūṅki is imārat
par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai.’
10ab ammon, moāb aur pahāṛī mulk
saīr kī harkatoṅ ko deḳh! jab isrāīl
misr se niklā to tū ne use in qaumoṅ
par hamlā karne aur in ke ilāqe meṅ
se guzarne kī ijāzat na dī. isrāīl
ko mutabādil rāstā iḳhtiyār karnā
paṛā, kyūṅki use inheṅ halāk karne
kī ijāzat na milī. 11ab dhyān de ki
yih badle meṅ kyā kar rahe haiṅ. yih
hameṅ us maurūsī zamīn se nikālnā
chāhte haiṅ jo tū ne hameṅ dī thī. 12ai
hamāre ḳhudā, kyā tū un kī adālat
nahīṅ karegā? ham to is baṛī fauj
ke muqābale meṅ bebas haiṅ. is
ke hamle se bachne kā rāstā hameṅ
nazar nahīṅ ātā, lekin hamārī āṅkheṅ
madad ke lie tujh par lagī haiṅ.”
13yahūdāh ke tamām mard, aurateṅ
aur bachche wahāṅ rab ke huzūr
khaṛe rahe. 14tab rab kā rūh ek lāwī
banām yahzī’el par nāzil huā jab wuh
jamā’at ke darmiyān khaṛā thā. yih
ādmī āsaf ke ḳhāndān kā thā, aur us
kā pūrā nām yahzī’el bin zakariyāh
bin bināyāh bin yaī’el bin mattaniyāh
thā. 15us ne kahā, “yahūdāh aur
yarūshalam ke logo, merī bāt suneṅ!
ai bādshāh, āp bhī is par dhyān deṅ.
rab farmātā hai ki ḍaro mat, aur is
baṛī fauj ko dekh kar mat ghabrānā.
kyūṅki yih jang tumhārā nahīṅ balki
merā muāmalā hai. 16kal un ke
muqābale ke lie niklo. us waqt wuh
darrā-e-sīs se ho kar tumhārī taraf
baṛh rahe hoṅge. tumhārā un se
muqābalā us wādī ke sire par hogā
jahāṅ yarūel kā registān shurū hotā
hai. 17lekin tumheṅ laṛne kī zarūrat
nahīṅ hogī. bas dushman ke āmne-
sāmne khaṛe ho kar ruk jāo aur dekho
ki rab kis tarah tumheṅ chhuṭkārā
degā. lihāzā mat ḍaro, ai yahūdāh aur
yarūshalam, aur dahshat mat khāo.
kal un kā sāmnā karne ke lie niklo,
kyūṅki rab tumhāre sāth hogā.”
18yih sun kar yahūsafat muṅh
ke bal jhuk gayā. yahūdāh aur
yarūshalam ke tamām logoṅ ne
bhī aundhe muṅh jhuk kar rab kī
parastish kī. 19phir qihāt aur qorah
ke ḳhāndānoṅ ke kuchh lāwī khaṛe
ho kar buland āwāz se rab isrāīl ke
ḳhudā kī hamd-o-sanā karne lage.

ammoniyoṅ par fath

20agle din subhsawere yahūdāh kī
fauj taqūa ke registān ke lie rawānā
huī. nikalte waqt yahūsafat ne un ke
sāmne khaṛe ho kar kahā, “yahūdāh
aur yarūshalam ke mardo, merī bāt
suneṅ! rab apne ḳhudā par bharosā

rakheṅ to āp qāim raheṅge. us ke
nabiyoṅ kī bātoṅ kā yaqīn kareṅ to
āp ko kāmyābī hāsil hogī." [21]logoṅ se
mashwarā karke yahūsafat ne kuchh
mardoṅ ko rab kī tāzīm meṅ gīt gāne
ke lie muqarrar kiyā. muqaddas libās
pahne hue wuh fauj ke āge āge chal
kar hamd-o-sanā kā yih gīt gāte rahe,
"rab kī satāish karo, kyūṅki us kī
shafqat abadī hai."

[22]us waqt rab hamlā-āwar fauj ke
muḳhālifoṅ ko khaṛā kar chukā thā.
ab jab yahūdāh ke mard hamd ke gīt
gāne lage to wuh tāk meṅ se nikal
kar baṛhtī huī fauj par ṭūṭ paṛe aur
use shikast dī. [23]phir ammoniyoṅ
aur moābiyoṅ ne mil kar pahāṛī mulk
saīr ke mardoṅ par hamlā kiyā tāki
unheṅ mukammal taur par ḳhatm kar
deṅ. jab yih halāk hue to ammonī
aur moābī ek dūsre ko maut ke ghāṭ
utārne lage. [24]yahūdāh ke faujiyoṅ
ko is kā ilm nahīṅ thā. chalte
chalte wuh us maqām tak pahuṅch
gae jahāṅ se registān nazar ātā hai.
wahāṅ wuh dushman ko talāsh karne
lage, lekin lāsheṅ hī lāsheṅ zamīn par
bikhrī nazar āīṅ. ek bhī dushman
nahīṅ bachā thā. [25]yahūsafat aur us
ke logoṅ ke lie sirf dushman ko lūṭne
kā kām bāqī rah gayā thā. kasrat ke
jānwar, qism qism kā sāmān, kapṛe
aur kaī qīmtī chīzeṅ thīṅ. itnā sāmān
thā ki wuh use ek waqt meṅ uṭhā kar
apne sāth le jā nahīṅ sakte the. sārā
māl jamā karne meṅ tīn din lage.

[26]chauthe din wuh qarīb kī ek
wādī meṅ jamā hue tāki rab kī
tārīf kareṅ. us waqt se wādī kā
nām 'tārīf kī wādī' paṛ gayā. [27]is
ke bād yahūdāh aur yarūshalam ke
tamām mard yahūsafat kī rāhnumāī
meṅ ḳhushī manāte hue yarūshalam
wāpas āe. kyūṅki rab ne unheṅ
dushman kī shikast se ḳhushī kā
sunahrā mauqā atā kiyā thā. [28]sitār,
sarod aur turam bajāte hue wuh
yarūshalam meṅ dāḳhil hue aur rab
ke ghar ke pās jā pahuṅche. [29]jab
irdgird ke mamālik ne sunā ki kis
tarah rab isrāīl ke dushmanoṅ se laṛā
hai to un meṅ allāh kī dahshat phail
gaī. [30]us waqt se yahūsafat sukūn
se hukūmat kar sakā, kyūṅki allāh
ne use chāroṅ taraf ke mamālik ke
hamloṅ se mahfūz rakhā thā.

yahūsafat ke āḳhirī sāl aur maut

[31]yahūsafat 35 sāl kī umr meṅ
bādshāh banā, aur wuh yarūshalam
meṅ rah kar 25 sāl hukūmat kartā
rahā. us kī māṅ azūbā bint silhī thī.
[32]wuh apne bāp āsā ke namūne par
chaltā aur wuh kuchh kartā rahā jo
rab ko pasand thā. [33]lekin us ne
bhī ūṅche maqāmoṅ ke mandiroṅ ko
ḳhatm na kiyā, aur logoṅ ke dil apne
bāpdādā ke ḳhudā kī taraf māil na
hue.

34bāqī jo kuchh yahūsafat kī
hukūmat ke daurān huā wuh shurū
se le kar āḳhir tak yāhū bin hanānī
kī tārīḳh meṅ bayān kiyā gayā hai.
bād meṅ sab kuchh ʻshāhān-e-isrāīl
kī tārīḳh' kī kitāb meṅ darj kiyā gayā.
35bād meṅ yahūdāh ke bādshāh
yahūsafat ne isrāīl ke bādshāh
aḳhaziyāh se ittihād kiyā, go us kā
rawayyā bedīnī kā thā. 36donoṅ
ne mil kar tijāratī jahāzoṅ kā aisā
beṛā banwāyā jo tarsīs tak pahuṅch
sake. jab yih jahāz bandargāh
asyūn-jābar meṅ tayyār hue 37to
maresā kā rahne wālā ilīazar bin
dūdāwāhū ne yahūsafat ke ḳhilāf
peshgoī kī, "chūṅki āp aḳhaziyāh
ke sāth muttahid ho gae haiṅ is lie
rab āp kā kām tabāh kar degā!" aur
wāqaī, yih jahāz kabhī apnī manzil-
e-maqsūd tarsīs tak pahuṅch na sake,
kyūṅki wuh pahle hī ṭukṛe ṭukṛe ho
gae.

21 jab yahūsafat mar kar apne
bāpdādā se jā milā to use
yarūshalam ke us hisse meṅ jo ʻdāūd
kā shahr' kahlātā hai ḳhāndānī qabr
meṅ dafn kiyā gayā. phir us kā beṭā
yahūrām taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh yahūrām

2yahūsafat ke bāqī beṭe azariyāh,
yihī'el, zakariyāh, azariyāhū, mīkāel
aur safatiyāh the. 3yahūsafat ne
unheṅ bahut sonā-chāṅdī aur dīgar
qīmtī chīzeṅ de kar yahūdāh ke
qilāband shahroṅ par muqarrar kiyā
thā. lekin yahūrām ko us ne
pahlauṭhā hone ke bāis apnā jānashīn
banāyā thā. 4bādshāh banane ke
bād jab yahūdāh kī hukūmat mazbūtī
se us ke hāth meṅ thī to yahūrām
ne apne tamām bhāiyoṅ ko yahūdāh
ke kuchh rāhnumāoṅ samet qatl kar
diyā.

5yahūrām 32 sāl kī umr meṅ
bādshāh banā, aur wuh yarūshalam
meṅ rah kar 8 sāl tak hukūmat
kartā rahā. 6us kī shādī isrāīl ke
bādshāh aḳhiyab kī beṭī se huī thī, aur
wuh isrāīl ke bādshāhoṅ aur ḳhāskar
aḳhiyab ke ḳhāndān ke bure namūne
par chaltā rahā. us kā chāl-chalan rab
ko nāpasand thā. 7to bhī wuh dāūd ke
gharāne ko tabāh nahīṅ karnā chāhtā
thā, kyūṅki us ne dāūd se ahd bāndh
kar wādā kiyā thā ki terā aur terī
aulād kā charāġh hameshā tak jaltā
rahegā.

8yahūrām kī hukūmat ke daurān
adomiyoṅ ne baġhāwat kī aur
yahūdāh kī hukūmat ko radd karke
apnā bādshāh muqarrar kiyā. 9tab
yahūrām apne afsaroṅ aur tamām
rathoṅ ko le kar un ke pās pahuṅchā.
jab jang chhiṛ gaī to adomiyoṅ ne
use aur us ke rathoṅ par muqarrar
afsaroṅ ko gher liyā, lekin rāt ko
bādshāh gherne wāloṅ kī safoṅ ko
toṛne meṅ kāmyāb ho gayā. 10to bhī

mulk-e-adom āj tak dubārā yahūdāh
kī hukūmat ke taht nahīṅ āyā. usī
waqt libnā shahr bhī sarkash ho kar
ḳhudmuḳhtār ho gayā. yih sab kuchh
is lie huā ki yahūrām ne rab apne
bāpdādā ke ḳhudā ko tark kar diyā
thā, 11yahāṅ tak ki us ne yahūdāh ke
pahāṛī ilāqe meṅ kaī ūṅchī jaghoṅ
par mandir banwāe aur yarūshalam
ke bāshindoṅ ko rab se bewafā ho
jāne par uksāyā. pūre yahūdāh ko
wuh butparastī kī ġhalat rāh par le
āyā.

12tab yahūrām ko ilyās nabī se
ḳhat milā jis meṅ likhā thā, "rab
āp ke bāp dāūd kā ḳhudā farmātā
hai, 'tū apne bāp yahūsafat aur
apne dādā āsā bādshāh ke achchhe
namūne par nahīṅ chalā 13balki isrāīl
ke bādshāhoṅ kī ġhalat rāhoṅ par.
bilkul aḳhiyab ke ḳhāndān kī tarah
tū yarūshalam aur pūre yahūdāh ke
bāshindoṅ ko butparastī kī rāh par
lāyā hai. aur yih tere lie kāfī nahīṅ
thā, balki tū ne apne sage bhāiyoṅ
ko bhī jo tujh se behtar the qatl kar
diyā. 14is lie rab terī qaum, tere beṭoṅ
aur terī bīwiyoṅ ko terī pūrī milkiyat
samet baṛī musībat meṅ ḍālne ko hai.
15tū ḳhud bīmār ho jāegā. lā'ilāj marz
kī zad meṅ ā kar tujhe baṛī der tak
taqlīf hogī. āḳhirkār terī antaṛiyāṅ
jism se nikleṅgī'."

16un dinoṅ meṅ rab ne filistiyoṅ
aur ethūpiyā ke paṛos meṅ rahne
wāle arab qabīloṅ ko yahūrām par
hamlā karne kī tahrīk dī. 17yahūdāh
meṅ ghus kar wuh yarūshalam tak
pahuṅch gae aur bādshāh ke mahal
ko lūṭne meṅ kāmyāb hue. tamām
māl-o-asbāb ke ilāwā unhoṅ ne
bādshāh ke beṭoṅ aur bīwiyoṅ ko
bhī chhīn liyā. sirf sab se chhoṭā
beṭā yahūāḳhaz yānī aḳhaziyāh bach
niklā.

18is ke bād rab kā ġhazab bādshāh
par nāzil huā. use lā'ilāj bīmārī
lag gaī jis se us kī antaṛiyāṅ
muta'assir huīṅ. 19bādshāh kī hālat
bahut ḳharāb hotī gaī. do sāl ke
bād antaṛiyāṅ jism se nikal gaīṅ.
yahūrām shadīd dard kī hālat meṅ
kūch kar gayā. janāze par us kī qaum
ne us ke ehtirām meṅ lakaṛī kā baṛā
ḍher na jalāyā, go unhoṅ ne yih us ke
bāpdādā ke lie kiyā thā.

20yahūrām 32 sāl kī umr meṅ
bādshāh banā aur yarūshalam meṅ
rah kar 8 sāl tak hukūmat kartā rahā
thā. jab faut huā to kisī ko bhī afsos
na huā. use yarūshalam shahr ke us
hisse meṅ dafn to kiyā gayā jo 'dāūd
kā shahr' kahlātā hai, lekin shāhī
qabroṅ meṅ nahīṅ.

yahūdāh kā bādshāh aḳhaziyāh

22 yarūshalam ke bāshindoṅ ne
yahūrām ke sab se chhoṭe
beṭe aḳhaziyāh ko taḳht par biṭhā
diyā. bāqī tamām beṭoṅ ko un luṭeroṅ

ne qatl kiyā thā jo araboṅ ke sāth
shāhī lashkargāh meṅ ghus āe the.
yihī wajah thī ki yahūdāh ke bādshāh
yahūrām kā beṭā aḳhaziyāh bādshāh
banā. [2]wuh 22 sāl kī umr meṅ
taḳhtnashīn huā aur yarūshalam meṅ
rah kar ek sāl bādshāh rahā. us kī
māṅ ataliyāh isrāīl ke bādshāh umrī
kī potī thī. [3]aḳhaziyāh bhī aḳhiyab
ke ḳhāndān ke ġhalat namūne par
chal paṛā, kyūṅki us kī māṅ use
bedīn rāhoṅ par chalne par ubhārtī
rahī. [4]bāp kī wafāt par wuh aḳhiyab
ke gharāne ke mashware par chalne
lagā. natīje meṅ us kā chāl-chalan rab
ko nāpasand thā. āḳhirkār yihī log us
kī halākat kā sabab ban gae.

[5]in hī ke mashware par wuh isrāīl
ke bādshāh yūrām bin aḳhiyab ke
sāth mil kar shām ke bādshāh hazāel
se laṛne ke lie niklā. jab rāmāt-
jiliād ke qarīb jang chhiṛ gaī to yūrām
shām ke faujiyoṅ ke hāthoṅ zaḳhmī
huā [6]aur maidān-e-jang ko chhoṛ kar
yazrael wāpas āyā tāki zaḳhm bhar
jāeṅ. jab wuh wahāṅ ṭhahrā huā thā
to yahūdāh kā bādshāh aḳhaziyāh bin
yahūrām us kā hāl pūchhne ke lie
yazrael āyā. [7]lekin allāh kī marzī thī
ki yih mulāqāt aḳhaziyāh kī halākat
kā bāis bane. wahāṅ pahuṅch kar
wuh yūrām ke sāth yāhū bin nimsī
se milne ke lie niklā, wuhī yāhū
jise rab ne masah karke aḳhiyab ke
ḳhāndān ko nest-o-nābūd karne ke
lie maḳhsūs kiyā thā. [8]aḳhiyab ke
ḳhāndān kī adālat karte karte yāhū
kī mulāqāt yahūdāh ke kuchh afsaroṅ
aur aḳhaziyāh ke bāz rishtedāroṅ se
huī jo aḳhaziyāh kī ḳhidmat meṅ us
ke sāth āe the. inheṅ qatl karke [9]yāhū
aḳhaziyāh ko ḍhūṅḍne lagā. patā
chalā ki wuh sāmariyya shahr meṅ
chhup gayā hai. use yāhū ke pās
lāyā gayā jis ne use qatl kar diyā. to
bhī use izzat ke sāth dafn kiyā gayā,
kyūṅki logoṅ ne kahā, "āḳhir wuh
yahūsafat kā potā hai jo pūre dil se
rab kā tālib rahā." us waqt aḳhaziyāh
ke ḳhāndān meṅ koī na pāyā gayā jo
bādshāh kā kām saṅbhāl saktā.

ataliyāh kī zālimānā hukūmat

[10]jab aḳhaziyāh kī māṅ ataliyāh ko
mālūm huā ki merā beṭā mar gayā
hai to wuh yahūdāh ke pūre shāhī
ḳhāndān ko qatl karne lagī. [11]lekin
aḳhaziyāh kī sagī bahan yahūsabā
ne aḳhaziyāh ke chhoṭe beṭe yūās
ko chupke se un shahzādoṅ meṅ se
nikāl liyā jinheṅ qatl karnā thā aur
use us kī dāyā ke sāth ek sṭor meṅ
chhupā diyā jis meṅ bistar waġhairā
mahfūz rakhe jāte the. wahāṅ wuh
ataliyāh kī girift se mahfūz rahā.
yahūsabā yahoyadā imām kī bīwī thī.
[12]bād meṅ yūās ko rab ke ghar meṅ
muntaqil kiyā gayā jahāṅ wuh un
ke sāth un chhih sāloṅ ke daurān
chhupā rahā jab ataliyāh malikā thī.

ataliyāh kā anjām aur
yūās kī hukūmat

23 ataliyāh kī hukūmat ke
sātweṅ sāl meṅ yahoyadā
ne jur'at karke sau sau faujiyoṅ
par muqarrar pāṅch afsaroṅ se
ahd bāndhā. un ke nām azariyāh
bin yarohām, ismāīl bin yūhanān,
azariyāh bin obed, māsiyāh bin
adāyāh aur ilīsāfat bin zikrī the. [2]in
ādmiyoṅ ne chupke se yahūdāh ke
tamām shahroṅ meṅ se guzar kar
lāwiyoṅ aur isrāīlī ḳhāndānoṅ ke
sarparastoṅ ko jamā kiyā aur phir un
ke sāth mil kar yarūshalam āe. [3]allāh
ke ghar meṅ pūrī jamā'at ne jawān
bādshāh yūās ke sāth ahd bāndhā.

yahoyadā un se muḳhātib huā,
"hamāre bādshāh kā beṭā hī ham
par hukūmat kare, kyūṅki rab ne
muqarrar kiyā hai ki dāūd kī aulād
yih zimmādārī saṅbhāle. [4]chunāṅche
agle sabat ke din āp imāmoṅ aur
lāwiyoṅ meṅ se jitne ḍyūṭī par āeṅge
wuh tīn hissoṅ meṅ taqsīm ho jāeṅ.
ek hissā rab ke ghar ke darwāzoṅ
par pahrā de, [5]dūsrā shāhī mahal par
aur tīsrā bunyād nāmī darwāze par.
bāqī sab ādmī rab ke ghar ke sahnoṅ
meṅ jamā ho jāeṅ. [6]ḳhidmat karne
wāle imāmoṅ aur lāwiyoṅ ke siwā
koī aur rab ke ghar meṅ dāḳhil na
ho. sirf yihī andar jā sakte haiṅ,
kyūṅki rab ne unheṅ is ḳhidmat ke
lie maḳhsūs kiyā hai. lāzim hai ki
pūrī qaum rab kī hidāyāt par amal
kare. [7]bāqī lāwī bādshāh ke irdgird
dāirā banā kar apne hathiyāroṅ ko
pakaṛe rakheṅ aur jahāṅ bhī wuh jāe
use ghere rakheṅ. jo bhī rab ke ghar
meṅ ghusne kī koshish kare use mār
ḍālnā."

[8]lāwī aur yahūdāh ke in tamām
mardoṅ ne aisā hī kiyā. agle sabat
ke din sab apne bandoṅ samet us ke
pās āe, wuh bhī jin kī ḍyūṭī thī aur
wuh bhī jin kī ab chhuṭṭī thī. kyūṅki
yahoyadā ne ḳhidmat karne wāloṅ
meṅ se kisī ko bhī jāne kī ijāzat nahīṅ
dī thī. [9]imām ne sau sau faujiyoṅ par
muqarrar afsaroṅ ko dāūd bādshāh
ke wuh neze aur chhoṭī aur baṛī
ḍhāleṅ dīṅ jo ab tak rab ke ghar meṅ
mahfūz rakhī huī thīṅ. [10]phir us ne
faujiyoṅ ko bādshāh ke irdgird khaṛā
kiyā. har ek apne hathiyār pakaṛe
tayyār thā. qurbāngāh aur rab ke
ghar ke darmiyān un kā dāirā rab
ke ghar kī junūbī dīwār se le kar us
kī shimālī dīwār tak phailā huā thā.
[11]phir wuh yūās ko bāhar lāe aur us
ke sar par tāj rakh kar use qawānīn
kī kitāb de dī. yūṅ yūās ko bādshāh
banā diyā gayā. unhoṅ ne use masah
kiyā aur buland āwāz se nārā lagāne
lage, "bādshāh zindābād!"

[12]logoṅ kā shor ataliyāh tak
pahuṅchā, kyūṅki sab dauṛ kar jamā
ho rahe aur bādshāh kī ḳhushī meṅ
nāre lagā rahe the. wuh rab ke ghar

ke sahan meṅ un ke pās āī [13]to kyā
deḳhtī hai ki nayā bādshāh darwāze
ke qarīb us satūn ke pās khaṛā hai
jahāṅ bādshāh riwāj ke mutābiq
khaṛā hotā hai, aur wuh afsaroṅ aur
turam bajāne wāloṅ se ghirā huā hai.
tamām ummat bhī sāth khaṛī turam
bajā bajā kar ḳhushī manā rahī hai.
sāth sāth gulūkār apne sāz bajā kar
hamd ke gīt gāne meṅ rāhnumāī
kar rahe haiṅ. ataliyāh ranjish ke
māre apne kapṛe phāṛ kar chīḳh uṭhī,
"ġhaddārī, ġhaddārī!"

[14]yahoyadā imām ne sau sau
faujiyoṅ par muqarrar un afsaroṅ ko
bulāyā jin ke sapurd fauj kī gaī thī aur
unheṅ hukm diyā, "use bāhar le jāeṅ,
kyūṅki munāsib nahīṅ ki use rab ke
ghar ke pās mārā jāe. aur jo bhī us
ke pīchhe āe use talwār se mār denā."
[15]wuh ataliyāh ko pakaṛ kar wahāṅ
se bāhar le gae aur use ghoṛoṅ ke
darwāze par mār diyā jo shāhī mahal
ke pās thā.

[16]phir yahoyadā ne qaum aur
bādshāh ke sāth mil kar rab se ahd
bāndh kar wādā kiyā ki ham rab kī
qaum raheṅge. [17]is ke bād sab bāl
ke mandir par ṭūṭ paṛe aur use ḍhā
diyā. us kī qurbāngāhoṅ aur butoṅ
ko ṭukṛe ṭukṛe karke unhoṅ ne bāl
ke pujārī mattān ko qurbāngāhoṅ ke
sāmne hī mār ḍālā.

[18]yahoyadā ne imāmoṅ aur
lāwiyoṅ ko dubārā rab ke ghar ko
saṅbhālne kī zimmādārī dī. dāūd
ne unheṅ ḳhidmat ke lie gurohoṅ
meṅ taqsīm kiyā thā. us kī hidāyāt
ke mutābiq un hī ko ḳhushī manāte
aur gīt gāte hue bhasm hone wālī
qurbāniyāṅ pesh karnī thīṅ, jis tarah
mūsā kī sharīat meṅ likhā hai. [19]rab
ke ghar ke darwāzoṅ par yahoyadā
ne darbān khaṛe kie tāki aise logoṅ
ko andar āne se rokā jāe jo kisī bhī
wajah se nāpāk hoṅ.

[20]phir wuh sau sau faujiyoṅ par
muqarrar afsaroṅ, asar-o-rasūḳh
wāloṅ, qaum ke hukmrānoṅ aur bāqī
pūrī ummat ke hamrāh julūs nikāl
kar bādshāh ko bālāī darwāze se ho
kar shāhī mahal meṅ le gayā. wahāṅ
unhoṅ ne bādshāh ko taḳht par biṭhā
diyā, [21]aur tamām ummat ḳhushī
manātī rahī. yūṅ yarūshalam shahr
ko sukūn milā, kyūṅki ataliyāh ko
talwār se mār diyā gayā thā.

yūās rab ke ghar kī marammat karwātā hai

24 yūās 7 sāl kī umr
meṅ bādshāh banā, aur
yarūshalam meṅ us kī hukūmat kā
daurāniyā 40 sāl thā. us kī māṅ
zibiyāh bair-sabā kī rahne wālī thī.
[2]yahoyadā ke jīte jī yūās wuh kuchh
kartā rahā jo rab ko pasand thā.
[3]yahoyadā ne us kī shādī do ḳhawātīn
se karāī jin ke beṭe-beṭiyāṅ paidā hue.

4kuchh der ke bād yūās ne rab ke
ghar kī marammat karāne kā faislā
kiyā. 5imāmoṅ aur lāwiyoṅ ko apne
pās bulā kar us ne unheṅ hukm diyā,
“yahūdāh ke shahroṅ meṅ se guzar
kar tamām logoṅ se paise jamā kareṅ
tāki āp sāl-ba-sāl apne ḳhudā ke ghar
kī marammat karwāeṅ. ab jā kar jaldī
kareṅ.” lekin lāwiyoṅ ne baṛī der
lagāī.

6tab bādshāh ne imām-e-āzam
yahoyadā ko bulā kar pūchhā, “āp
ne lāwiyoṅ se mutālabā kyūṅ nahīṅ
kiyā ki wuh yahūdāh ke shahroṅ
aur yarūshalam se rab ke ghar kī
marammat ke paise jamā kareṅ? yih
to koī naī bāt nahīṅ hai, kyūṅki rab kā
ḳhādim mūsā bhī mulāqāt kā ḳhaimā
ṭhīk rakhne ke lie isrāīlī jamā’at se
ṭaiks letā rahā. 7āp ko ḳhud mālūm
hai ki us bedīn aurat ataliyāh ne apne
pairokāroṅ ke sāth rab ke ghar meṅ
naqb lagā kar rab ke lie maḳhsūs
hadie chhīn lie aur bāl ke apne butoṅ
kī ḳhidmat ke lie istemāl kie the.”

8bādshāh ke hukm par ek sandūq
banwāyā gayā jo bāhar, rab ke ghar
ke sahan ke darwāze par rakhā gayā.
9pūre yahūdāh aur yarūshalam meṅ
elān kiyā gayā ki rab ke lie wuh ṭaiks
adā kiyā jāe jis kā ḳhudā ke ḳhādim
mūsā ne registān meṅ isrāīliyoṅ se
mutālabā kiyā thā. 10yih sun kar
tamām rāhnumā balki pūrī qaum
ḳhush huī. apne hadie rab ke ghar
ke pās lā kar wuh unheṅ sandūq meṅ
ḍālte rahe. jab kabhī wuh bhar jātā
11to lāwī use uṭhā kar bādshāh ke
afsaroṅ ke pās le jāte. agar us meṅ
wāqaī bahut paise hote to bādshāh kā
mīrmunshī aur imām-e-āzam kā ek
afsar ā kar use ḳhālī kar dete. phir
lāwī use us kī jagah wāpas rakh dete
the. yih silsilā rozānā jārī rahā, aur
āḳhirkār bahut baṛī raqm ikaṭṭhī ho
gaī.

12bādshāh aur yahoyadā yih paise
un ṭhekedāroṅ ko diyā karte the jo
rab ke ghar kī marammat karwāte
the. yih paise patthar tarāshne
wāloṅ, baṛha’iyoṅ aur un kārīgaroṅ
kī ujrat ke lie sarf hue jo lohe aur
pītal kā kām karte the. 13rab ke
ghar kī marammat ke nigarānoṅ ne
mehnat se kām kiyā, aur un ke zer-
e-nigarānī taraqqī hotī gaī. āḳhir
meṅ rab ke ghar kī hālat pahle kī
sī ho gaī thī balki unhoṅ ne use
mazīd mazbūt banā diyā. 14kām ke
iḳhtitām par ṭhekedār bāqī paise yūās
bādshāh aur yahoyadā ke pās lāe. in
se unhoṅ ne rab ke ghar kī ḳhidmat
ke lie darkār pyāle, sone aur chāṅdī
ke bartan aur dīgar kaī chīzeṅ jo
qurbāniyāṅ chaṛhāne ke lie istemāl
hotī thīṅ banwāīṅ. yahoyadā ke jīte jī
rab ke ghar meṅ bāqāidagī se bhasm
hone wālī qurbāniyāṅ pesh kī jātī
rahīṅ.

[15]yahoyadā nihāyat būṛhā ho gayā.
130 sāl kī umr meṅ wuh faut huā.
[16]use yarūshalam ke us hisse meṅ
shāhī qabristān meṅ dafnāyā gayā jo
‘dāūd kā shahr’ kahlātā hai, kyūṅki
us ne isrāīl meṅ allāh aur us ke ghar
kī achchhī ḳhidmat kī thī.

yūās bādshāh rab ko tark kartā hai

[17]yahoyadā kī maut ke bād
yahūdāh ke buzurg yūās ke pās ā
kar muṅh ke bal jhuk gae. us waqt
se wuh un ke mashwaroṅ par amal
karne lagā. [18]is kā ek natījā yih
niklā ki wuh un ke sāth mil kar rab
apne bāp ke ḳhudā ke ghar ko chhoṛ
kar yasīrat dewī ke khamboṅ aur
butoṅ kī pūjā karne lagā. is gunāh
kī wajah se allāh kā ġhazab yahūdāh
aur yarūshalam par nāzil huā. [19]us ne
apne nabiyoṅ ko logoṅ ke pās bhejā
tāki wuh unheṅ samjhā kar rab ke
pās wāpas lāeṅ. lekin koī bhī un
kī bāt sunane ke lie tayyār na huā.
[20]phir allāh kā rūh yahoyadā imām
ke beṭe zakariyāh par nāzil huā, aur
us ne qaum ke sāmne khaṛe ho kar
kahā, “allāh farmātā hai, ‘tum rab ke
ahkām kī ḳhilāfwarzī kyūṅ karte ho?
tumheṅ kāmyābī hāsil nahīṅ hogī.
chūṅki tum ne rab ko tark kar diyā
hai is lie us ne tumheṅ tark kar diyā
hai’!”

[21]jawāb meṅ logoṅ ne zakariyāh ke
ḳhilāf sāzish karke use bādshāh ke
hukm par rab ke ghar ke sahan meṅ
sangsār kar diyā. [22]yūṅ yūās bādshāh
ne us mehrbānī kā ḳhayāl na kiyā jo
yahoyadā ne us par kī thī balki use
nazarandāz karke us ke beṭe ko qatl
kiyā. marte waqt zakariyāh bolā, “rab
dhyān de kar merā badlā le!”

[23]agle sāl ke āġhāz meṅ shām kī
fauj yūās se laṛne āī. yahūdāh
meṅ ghus kar unhoṅ ne yarūshalam
par fath pāī aur qaum ke tamām
buzurgoṅ ko mār ḍālā. sārā lūṭā huā
māl damishq ko bhejā gayā jahāṅ
bādshāh thā. [24]agarche shām kī
fauj yahūdāh kī fauj kī nisbat bahut
chhoṭī thī to bhī rab ne use fath
baḳhshī. chūṅki yahūdāh ne rab apne
bāpdādā ke ḳhudā ko tark kar diyā
thā is lie yūās ko shām ke hāthoṅ
sazā milī. [25]jang ke daurān yahūdāh
kā bādshāh shadīd zaḳhmī huā. jab
dushman ne mulk ko chhoṛ diyā to
yūās ke afsaroṅ ne us ke ḳhilāf sāzish
kī. yahoyadā imām ke beṭe ke qatl
kā intiqām le kar unhoṅ ne use mār
ḍālā jab wuh bīmār hālat meṅ bistar
par paṛā thā. bādshāh ko yarūshalam
ke us hisse meṅ dafn kiyā gayā jo
‘dāūd kā shahr’ kahlātā hai. lekin
shāhī qabristān meṅ nahīṅ dafnāyā
gayā. [26]sāzish karne wāloṅ ke nām
zabad aur yahūzabad the. pahle kī
māṅ sim’āt ammonī thī jabki dūsre kī
māṅ simrīt moābī thī.

27yūās ke beṭoṅ, us ke ḳhilāf
nabiyoṅ ke farmānoṅ aur allāh ke
ghar kī marammat ke bāre meṅ mazīd
mālūmāt ‘shāhān kī kitāb’ meṅ darj
haiṅ. yūās ke bād us kā beṭā
amasiyāh taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh amasiyāh

25 amasiyāh 25 sāl kī umr
meṅ bādshāh banā aur
yarūshalam meṅ us kī hukūmat kā
daurāniyā 29 sāl thā. us kī māṅ
yahūaddān yarūshalam kī rahne wālī
thī. 2jo kuchh amasiyāh ne kiyā wuh
rab ko pasand thā, lekin wuh pūre
dil se rab kī pairawī nahīṅ kartā thā.
3jūṅ hī us ke pāoṅ mazbūtī se jam
gae us ne un afsaroṅ ko sazā-e-maut
dī jinhoṅ ne bāp ko qatl kar diyā thā.
4lekin un ke beṭoṅ ko us ne zindā
rahne diyā aur yūṅ mūswī sharīat
ke tābe rahā jis meṅ rab farmātā
hai, “wālidain ko un ke bachchoṅ ke
jarāim ke sabab se sazā-e-maut na dī
jāe, na bachchoṅ ko un ke wālidain
ke jarāim ke sabab se. agar kisī ko
sazā-e-maut denī ho to us gunāh ke
sabab se jo us ne ḳhud kiyā hai.”

adom se jang

5amasiyāh ne yahūdāh aur
binyamīn ke qabīloṅ ke tamām
mardoṅ ko bulā kar unheṅ
ḳhāndānoṅ ke mutābiq tartīb diyā. us
ne hazār hazār aur sau sau faujiyoṅ
par afsar muqarrar kie. jitne bhī mard
20 yā is se zāid sāl ke the un sab kī
bhartī huī. is tarah 3,00,000 faujī jamā
hue. sab baṛī ḍhāloṅ aur nezoṅ se les
the. 6is ke ilāwā amasiyāh ne isrāīl ke
1,00,000 tajribākār faujiyoṅ ko ujrat
par bhartī kiyā tāki wuh jang meṅ
madad kareṅ. unheṅ us ne chāṅdī ke
taqrīban 3,400 kilogrām die.
7lekin ek mard-e-ḳhudā ne
amasiyāh ke pās ā kar use samjhāyā,
“bādshāh salāmat, lāzim hai ki yih
isrāīlī faujī āp ke sāth mil kar laṛne
ke lie na nikleṅ. kyūṅki rab un ke
sāth nahīṅ hai, wuh ifrāīm ke kisī
bhī rahne wāle ke sāth nahīṅ hai.
8agar āp un ke sāth mil kar nikleṅ
tāki mazbūtī se dushman se laṛeṅ to
allāh āp ko dushman ke sāmne girā
degā. kyūṅki allāh ko āp kī madad
karne aur āp ko girāne kī qudrat
hāsil hai.” 9amasiyāh ne etirāz kiyā,
“lekin maiṅ isrāīliyoṅ ko chāṅdī ke
3,400 kilogrām adā kar chukā hūṅ.
in paisoṅ kā kyā banegā?” mard-
e-ḳhudā ne jawāb diyā, “rab āp ko
is se kahīṅ zyādā atā kar saktā hai.”
10chunāṅche amasiyāh ne ifrāīm se āe
hue tamām faujiyoṅ ko fāriġh karke
wāpas bhej diyā, aur wuh yahūdāh
se bahut nārāz hue. har ek baṛe taish
meṅ apne apne ghar chalā gayā.
11to bhī amasiyāh jur’at karke
jang ke lie niklā. apnī fauj ko
namak kī wādī meṅ le jā kar us ne

adomiyoṅ par fath pāī. un ke 10,000
mard maidān-e-jang meṅ māre gae.
12dushman ke mazīd 10,000 ādmiyoṅ
ko giriftār kar liyā gayā. yahūdāh
ke faujiyoṅ ne qaidiyoṅ ko ek ūṅchī
chaṭān kī choṭī par le jā kar nīche girā
diyā. is tarah sab pāsh pāsh ho kar
halāk hue.

13itne meṅ fāriġh kie gae isrāīlī
faujiyoṅ ne sāmariyya aur bait-
haurūn ke bīch meṅ wāqe yahūdāh
ke shahroṅ par hamlā kiyā thā. laṛte
laṛte unhoṅ ne 3,000 mardoṅ ko maut
ke ghāṭ utār diyā aur bahut sā māl lūṭ
liyā thā.

amasiyāh kī butparastī

14adomiyoṅ ko shikast dene ke bād
amasiyāh saīr ke bāshindoṅ ke butoṅ
ko lūṭ kar apne ghar wāpas lāyā.
wahāṅ us ne unheṅ khaṛā kiyā aur
un ke sāmne aundhe muṅh jhuk kar
unheṅ qurbāniyāṅ pesh kīṅ. 15yih
dekh kar rab us se bahut nārāz huā.
us ne ek nabī ko us ke pās bhejā
jis ne kahā, "tū in dewatāoṅ kī taraf
kyūṅ rujū kar rahā hai? yih to apnī
qaum ko tujh se najāt na dilā sake."
16amasiyāh ne nabī kī bāt kāṭ kar
kahā, "ham ne kab se tujhe bādshāh
kā mushīr banā diyā hai? ḳhāmosh,
warnā tujhe mār diyā jāegā." nabī ne
ḳhāmosh ho kar itnā hī kahā, "mujhe
mālūm hai ki allāh ne āp ko āp kī in
harkatoṅ kī wajah se aur is lie ki āp
ne merā mashwarā qabūl nahīṅ kiyā
tabāh karne kā faislā kar liyā hai."

**amasiyāh isrāīl ke bādshāh
yūās se laṛtā hai**

17ek din yahūdāh ke bādshāh
amasiyāh ne apne mushīroṅ se
mashwarā karne ke bād yūās bin
yahūāḳhaz bin yāhū ko paiġhām
bhejā, "āeṅ, ham ek dūsre kā
muqābalā kareṅ!" 18lekin isrāīl ke
bādshāh yūās ne jawāb diyā, "lubnān
meṅ ek kāṅṭedār jhāṛī ne deodār ke
ek daraḳht se bāt kī, 'mere beṭe ke
sāth apnī beṭī kā rishtā bāndho.' lekin
usī waqt lubnān ke janglī jānwaroṅ
ne us ke ūpar se guzar kar use pāoṅ
tale kuchal ḍālā. 19adom par fath
pāne ke sabab se āp kā dil maġhrūr
ho kar mazīd shohrat hāsil karnā
chāhtā hai. lekin merā mashwarā
hai ki āp apne ghar meṅ raheṅ. āp
aisī musībat ko kyūṅ dāwat dete haiṅ
jo āp aur yahūdāh kī tabāhī kā bāis
ban jāe?" 20lekin amasiyāh mānane
ke lie tayyār nahīṅ thā. allāh use aur
us kī qaum ko isrāīliyoṅ ke hawāle
karnā chāhtā thā, kyūṅki unhoṅ ne
adomiyoṅ ke dewatāoṅ kī taraf rujū
kiyā thā.

21tab isrāīl kā bādshāh yūās apnī
fauj le kar yahūdāh par chaṛh āyā.
bait-shams ke pās us kā yahūdāh ke
bādshāh amasiyāh ke sāth muqābalā
huā. 22isrāīlī fauj ne yahūdāh kī

fauj ko shikast dī, aur har ek apne
apne ghar bhāg gayā. [23]isrāīl ke
bādshāh yūās ne yahūdāh ke bādshāh
amasiyāh bin yūās bin aḳhaziyāh
ko wahīṅ bait-shams meṅ giriftār
kar liyā. phir wuh use yarūshalam
lāyā aur shahr kī fasīl ifrāīm nāmī
darwāze se le kar kone ke darwāze
tak girā dī. is hisse kī lambāī taqrīban
600 fuṭ thī. [24]jitnā bhī sonā, chāṅdī
aur qīmtī sāmān rab ke ghar aur shāhī
mahal ke ḳhazānoṅ meṅ thā use us
ne pūre kā pūrā chhīn liyā. us waqt
obed-adom rab ke ghar ke ḳhazāne
saṅbhāltā thā. yūās lūṭā huā māl aur
bāz yarġhamāloṅ ko le kar sāmariyya
wāpas chalā gayā.

amasiyāh kī maut

[25]isrāīl ke bādshāh yūās bin
yahūāḳhaz kī maut ke bād yahūdāh
kā bādshāh amasiyāh bin yūās mazīd
15 sāl jītā rahā. [26]bāqī jo kuchh
amasiyāh kī hukūmat ke daurān
huā wuh shurū se le kar āḳhir tak
‘shāhān-e-isrāīl-o-yahūdāh’ kī kitāb
meṅ darj hai. [27]jab se wuh rab kī
pairawī karne se bāz āyā us waqt
se log yarūshalam meṅ us ke ḳhilāf
sāzish karne lage. āḳhirkār us ne
farār ho kar lakīs meṅ panāh lī, lekin
sāzish karne wāloṅ ne apne logoṅ
ko us ke pīchhe bhejā, aur wuh
wahāṅ use qatl karne meṅ kāmyāb
ho gae. [28]us kī lāsh ghoṛe par uṭhā
kar yahūdāh ke shahr yarūshalam
lāī gaī jahāṅ use ḳhāndānī qabr meṅ
dafnāyā gayā.

yahūdāh kā bādshāh uzziyāh

26 yahūdāh ke tamām logoṅ ne
amasiyāh kī jagah us ke beṭe
uzziyāh ko taḳht par biṭhā diyā. us
kī umr 16 sāl thī [2]jab us kā bāp mar
kar apne bāpdādā se jā milā. bādshāh
banane ke bād uzziyāh ne ailāt shahr
par qabzā karke use dubārā yahūdāh
kā hissā banā liyā. us ne shahr meṅ
bahut tāmīrī kām karwāyā.

[3]uzziyāh 16 sāl kī umr meṅ
bādshāh banā aur yarūshalam meṅ
rah kar 52 sāl hukūmat kartā rahā.
us kī māṅ yakūliyāh yarūshalam kī
rahne wālī thī. [4]apne bāp amasiyāh kī
tarah us kā chāl-chalan rab ko pasand
thā. [5]imām-e-āzam zakariyāh ke jīte
jī uzziyāh rab kā tālib rahā, kyūṅki
zakariyāh use allāh kā ḳhauf mānane
kī tālīm detā rahā. jab tak bādshāh
rab kā tālib rahā us waqt tak allāh
use kāmyābī baḳhshtā rahā.

[6]uzziyāh ne filistiyoṅ se jang karke
jāt, yabnā aur ashdūd kī fasīloṅ ko
ḍhā diyā. dīgar kaī shahroṅ ko us ne
nae sire se tāmīr kiyā jo ashdūd ke
qarīb aur filistiyoṅ ke bāqī ilāqe meṅ
the. [7]lekin allāh ne na sirf filistiyoṅ se
laṛte waqt uzziyāh kī madad kī balki
us waqt bhī jab jūr-bāl meṅ rahne
wāle araboṅ aur maūniyoṅ se jang

chhiṛ gaī. 8ammoniyoṅ ko uzziyāh ko
ḳharāj adā karnā paṛā, aur wuh itnā
tāqatwar banā ki us kī shohrat misr
tak phail gaī.

9yarūshalam meṅ uzziyāh ne
kone ke darwāze, wādī ke darwāze
aur fasīl ke moṛ par mazbūt burj
banwāe. 10us ne bayābān meṅ bhī
burj tāmīr kie aur sāth sāth patthar
ke beshumār hauz tarāshe, kyūṅki
maġhribī yahūdāh ke nashebī pahāṛī
ilāqe aur maidānī ilāqe meṅ us ke
baṛe baṛe rewaṛ charte the. bādshāh
ko kāshtkārī kā kām ḳhās pasand thā.
bahut log pahāṛī ilāqoṅ aur zarḳhez
wādiyoṅ meṅ us ke khetoṅ aur angūr
ke bāġhoṅ kī nigarānī karte the.

11uzziyāh kī tāqatwar fauj thī.
bādshāh ke ālā afsar hananiyāh kī
rāhnumāī meṅ mīrmunshī yaī'el
ne afsar māsiyāh ke sāth fauj kī
bhartī karke use tartīb diyā thā.
12in dastoṅ par kunboṅ ke 2,600
sarparast muqarrar the. 13fauj
3,07,500 jang laṛne ke qābil mardoṅ
par mushtamil thī. jang meṅ bādshāh
un par pūrā bharosā kar saktā thā.
14uzziyāh ne apne tamām faujiyoṅ ko
ḍhāloṅ, nezoṅ, ḳhodoṅ, zirābaktaroṅ,
kamānoṅ aur falāḳhan ke sāmān se
musallah kiyā. 15aur yarūshalam ke
burjoṅ aur fasīl ke konoṅ par us ne
aisī mashīneṅ lagāeṅ jo tīr chalā saktī
aur baṛe baṛe patthar phaiṅk saktī
thīṅ.

uzziyāh maġhrūr ho jātā hai

ġharz, allāh kī madad se uzziyāh kī
shohrat dūr dūr tak phail gaī, aur us
kī tāqat baṛhtī gaī.

16lekin is tāqat ne use maġhrūr kar
diyā, aur natīje meṅ wuh ġhalat rāh
par ā gayā. rab apne ḳhudā kā bewafā
ho kar wuh ek din rab ke ghar meṅ
ghus gayā tāki baḳhūr kī qurbāngāh
par baḳhūr jalāe. 17lekin imām-
e-āzam azariyāh rab ke mazīd 80
bahādur imāmoṅ ko apne sāth le kar
us ke pīchhe pīchhe gayā. 18unhoṅ
ne bādshāh uzziyāh kā sāmnā karke
kahā, "munāsib nahīṅ ki āp rab
ko baḳhūr kī qurbānī pesh kareṅ.
yih hārūn kī aulād yānī imāmoṅ
kī zimmādārī hai jinheṅ is ke lie
maḳhsūs kiyā gayā hai. maqdis se
nikal jāeṅ, kyūṅki āp allāh se bewafā
ho gae haiṅ, aur āp kī yih harkat
rab ḳhudā ke sāmne izzat kā bāis
nahīṅ banegī." 19uzziyāh baḳhūrdān
ko pakaṛe baḳhūr ko pesh karne ko
thā ki imāmoṅ kī bāteṅ sun kar āg-
bagūlā ho gayā. lekin usī lamhe us
ke māthe par koṛh phūṭ niklā. 20yih
dekh kar imām-e-āzam azariyāh aur
dīgar imāmoṅ ne use jaldī se rab
ke ghar se nikāl diyā. uzziyāh ne
ḳhud bhī wahāṅ se nikalne kī jaldī kī,
kyūṅki rab hī ne use sazā dī thī.

21uzziyāh jīte jī is bīmārī se shifā na
pā sakā. use alāhidā ghar meṅ rahnā
paṛā, aur use rab ke ghar meṅ dāḳhil

hone kī ijāzat nahīṅ thī. us ke beṭe
yūtām ko mahal par muqarrar kiyā
gayā, aur wuhī ummat par hukūmat
karne lagā.
22bāqī jo kuchh uzziyāh kī hukūmat
ke daurān shurū se le kar āḳhir
tak huā wuh āmūs ke beṭe yasāyāh
nabī ne qalamband kiyā hai. 23jab
uzziyāh mar kar apne bāpdādā se jā
milā to use koṛh kī wajah se dūsre
bādshāhoṅ ke sāth nahīṅ dafnāyā
gayā balki qarīb ke ek khet meṅ jo
shāhī ḳhāndān kā thā. phir us kā beṭā
yūtām taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh yūtām

27 yūtām 25 sāl kī umr
meṅ bādshāh banā aur
yarūshalam meṅ rah kar 16 sāl tak
hukūmat kartā rahā. us kī māṅ
yarūsā bint sadoq thī. 2yūtām ne
wuh kuchh kiyā jo rab ko pasand thā.
wuh apne bāp uzziyāh ke namūne par
chaltā rahā, agarche us ne kabhī bhī
bāp kī tarah rab ke ghar meṅ ghus
jāne kī koshish na kī. lekin ām log
apnī ġhalat rāhoṅ se na haṭe.
3yūtām ne rab ke ghar kā bālāī
darwāzā tāmīr kiyā. ofal pahāṛī jis
par rab kā ghar thā us kī dīwār
ko us ne bahut jaghoṅ par mazbūt
banā diyā. 4yahūdāh ke pahāṛī ilāqe
meṅ us ne shahr tāmīr kie aur janglī
ilāqoṅ meṅ qile aur burj banāe. 5jab
ammonī bādshāh ke sāth jang chhiṛ
gaī to us ne ammoniyoṅ ko shikast
dī. tīn sāl tak unheṅ use sālānā ḳharāj
ke taur par taqrīban 3,400 kilogrām
chāṅdī, 16,00,000 kilogrām gandum
aur 13,50,000 kilogrām jau adā karnā
paṛā. 6yūṅ yūtām kī tāqat baṛhtī gaī.
aur wajah yih thī ki wuh sābitqadmī
se rab apne ḳhudā ke huzūr chaltā
rahā.
7bāqī jo kuchh yūtām kī hukūmat
ke daurān huā wuh ‘shāhān-e-isrāīl-
o-yahūdāh’ kī kitāb meṅ qalamband
hai. us meṅ us kī tamām jangoṅ
aur bāqī kāmoṅ kā zikr hai. 8wuh
25 sāl kī umr meṅ bādshāh banā
aur yarūshalam meṅ rah kar 16 sāl
hukūmat kartā rahā. 9jab wuh mar
kar apne bāpdādā se jā milā to use
yarūshalam ke us hisse meṅ jo ‘dāūd
kā shahr’ kahlātā hai dafnāyā gayā.
phir us kā beṭā āḳhaz taḳhtnashīn
huā.

yahūdāh kā bādshāh āḳhaz

28 āḳhaz 20 sāl kī umr
meṅ bādshāh banā aur
yarūshalam meṅ rah kar 16 sāl
hukūmat kartā rahā. wuh apne bāp
dāūd ke namūne par na chalā balki
wuh kuchh kartā rahā jo rab ko
nāpasand thā. 2kyūṅki us ne isrāīl
ke bādshāhoṅ kā chāl-chalan apnāyā.
bāl ke but ḍhalwā kar 3us ne na sirf
wādī-e-bin-hinnūm meṅ butoṅ ko
qurbāniyāṅ pesh kīṅ balki apne beṭoṅ

ko bhī qurbānī ke taur par jalā diyā.
yūṅ wuh un qaumoṅ ke ghinaune
rasm-o-riwāj adā karne lagā jinheṅ
rab ne isrāīliyoṅ ke āge mulk se nikāl
diyā thā. 4āḳhaz baḳhūr jalā kar
apnī qurbāniyāṅ ūṅche maqāmoṅ,
pahāṛiyoṅ kī choṭiyoṅ aur har ghane
daraḳht ke sāy meṅ chaṛhātā thā.

5isī lie rab us ke ḳhudā ne use
shām ke bādshāh ke hawāle kar diyā.
shām kī fauj ne use shikast dī aur
yahūdāh ke bahut se logoṅ ko qaidī
banā kar damishq le gaī. āḳhaz ko
isrāīl ke bādshāh fiqah bin ramaliyāh
ke hawāle bhī kar diyā gayā jis
ne use shadīd nuqsān pahuṅchāyā.
6ek hī din meṅ yahūdāh ke 1,20,000
tajribākār faujī shahīd hue. yih
sab kuchh is lie huā ki qaum ne
rab apne bāpdādā ke ḳhudā ko tark
kar diyā thā. 7us waqt ifrāīm ke
qabīle ke pahalwān zikrī ne āḳhaz
ke beṭe māsiyāh, mahal ke inchārj
azrīqām aur bādshāh ke bād sab se ālā
afsar ilqānā ko mār ḍālā. 8isrāīliyoṅ
ne yahūdāh kī 2,00,000 aurateṅ aur
bachche chhīn lie aur kasrat kā māl
lūṭ kar sāmariyya le gae.

isrāīl qaidiyoṅ ko rihā kar detā hai

9sāmariyya meṅ rab kā ek nabī
banām odīd rahtā thā. jab isrāīlī faujī
maidān-e-jang se wāpas āe to odīd
un se milne ke lie niklā. us ne un
se kahā, "dekheṅ, rab āp ke bāpdādā
kā ḳhudā yahūdāh se nārāz thā, is
lie us ne unheṅ āp ke hawāle kar
diyā. lekin āp log taish meṅ ā kar un
par yūṅ ṭūṭ paṛe ki un kā qatl-e-ām
āsmān tak pahuṅch gayā hai. 10lekin
yih kāfī nahīṅ thā. ab āp yahūdāh aur
yarūshalam ke bache huoṅ ko apne
ġhulām banānā chāhte haiṅ. kyā āp
samajhte haiṅ ki ham un se achchhe
haiṅ? nahīṅ, āp se bhī rab apne
ḳhudā ke ḳhilāf gunāh sarzad hue
haiṅ. 11chunāṅche merī bāt suneṅ!
in qaidiyoṅ ko wāpas kareṅ jo āp
ne apne bhāiyoṅ se chhīn lie haiṅ.
kyūṅki rab kā saḳht ġhazab āp par
nāzil hone wālā hai."

12ifrāīm ke qabīle ke kuchh
sarparastoṅ ne bhī faujiyoṅ kā sāmnā
kiyā. un ke nām azariyāh bin
yūhanān, barakiyāh bin masillamot,
yahizqiyāh bin sallūm aur amāsā
bin ḳhadlī the. 13unhoṅ ne kahā,
"in qaidiyoṅ ko yahāṅ mat le āeṅ,
warnā ham rab ke sāmne qusūrwār
ṭhahreṅge. kyā āp chāhte haiṅ ki
ham apne gunāhoṅ meṅ izāfā kareṅ?
hamārā qusūr pahle hī bahut baṛā
hai. hāṅ, rab isrāīl par saḳht ġhusse
hai."

14tab faujiyoṅ ne apne qaidiyoṅ ko
āzād karke unheṅ lūṭe hue māl ke
sāth buzurgoṅ aur pūrī jamā'at ke
hawāle kar diyā. 15mazkūrā chār
ādmiyoṅ ne sāmne ā kar qaidiyoṅ
ko apne pās mahfūz rakhā. lūṭe

hue māl meṅ se kapṛe nikāl kar
unhoṅ ne unheṅ un meṅ taqsīm kiyā
jo barahnā the. is ke bād unhoṅ
ne tamām qaidiyoṅ ko kapṛe aur
jūte de die, unheṅ khānā khilāyā,
pānī pilāyā aur un ke zaḳhmoṅ kī
marham-paṭṭī kī. jitne thakāwaṭ kī
wajah se chal na sakte the unheṅ
unhoṅ ne gadhoṅ par biṭhāyā, phir
chalte chalte sab ko khajūr ke shahr
yarīhū tak pahuṅchāyā jahāṅ un ke
apne log the. phir wuh sāmariyya
lauṭ āe.

**āḳhaz asūr ke bādshāh
se madad letā hai**

16us waqt āḳhaz bādshāh ne asūr ke
bādshāh se iltimās kī, "hamārī madad
karne āeṅ." 17kyūṅki adomī yahūdāh
meṅ ghus kar kuchh logoṅ ko giriftār
karke apne sāth le gae the. 18sāth sāth
filistī maġhribī yahūdāh ke nashebī
pahāṛī ilāqe aur junūbī ilāqe meṅ
ghus āe the aur zail ke shahroṅ
par qabzā karke un meṅ rahne lage
the: bait-shams, ayyālon, jadīrot, nīz
sokā, timnat aur jimzū gird-o-nawāh
kī ābādiyoṅ samet. 19is tarah rab ne
yahūdāh ko āḳhaz kī wajah se zer
kar diyā, kyūṅki bādshāh ne yahūdāh
meṅ belagām berāhrawī phailne dī
aur rab se apnī bewafāī kā sāf izhār
kiyā thā.

20asūr ke bādshāh tiglat-pilesar
apnī fauj le kar mulk meṅ āyā, lekin
āḳhaz kī madad karne ke bajāe us ne
use tang kiyā. 21āḳhaz ne rab ke ghar,
shāhī mahal aur apne ālā afsaroṅ ke
ḳhazānoṅ ko lūṭ kar sārā māl asūr ke
bādshāh ko bhej diyā, lekin befāidā.
is se use sahīh madad na milī.

22go wuh us waqt baṛī musībat
meṅ thā to bhī rab se aur dūr ho
gayā. 23wuh shām ke dewatāoṅ ko
qurbāniyāṅ pesh karne lagā, kyūṅki
us kā ḳhayāl thā ki in hī ne mujhe
shikast dī hai. us ne sochā, "shām
ke dewatā apne bādshāhoṅ kī madad
karte haiṅ! ab se maiṅ unheṅ
qurbāniyāṅ pesh karūṅga tāki wuh
merī bhī madad kareṅ." lekin yih
dewatā bādshāh āḳhaz aur pūrī qaum
ke lie tabāhī kā bāis ban gae. 24āḳhaz
ne hukm diyā ki allāh ke ghar kā
sārā sāmān nikāl kar ṭukṛe ṭukṛe
kar diyā jāe. phir us ne rab ke
ghar ke darwāzoṅ par tālā lagā diyā.
us kī jagah us ne yarūshalam ke
kone kone meṅ qurbāngāheṅ khaṛī
kar dīṅ. 25sāth sāth us ne dīgar
mābūdoṅ ko qurbāniyāṅ pesh karne
ke lie yahūdāh ke har shahr kī ūṅchī
jaghoṅ par mandir tāmīr kie. aisī
harkatoṅ se wuh rab apne bāpdādā ke
ḳhudā ko taish dilātā rahā.

26bāqī jo kuchh us kī hukūmat
ke daurān huā aur jo kuchh us ne
kiyā wuh shurū se le kar āḳhir tak
'shāhān-e-yahūdāh-o-isrāīl' kī kitāb
meṅ darj hai. 27jab āḳhaz mar

kar apne bāpdādā se jā milā to use yarūshalam meṅ dafn kiyā gayā, lekin shāhī qabristān meṅ nahīṅ. phir us kā beṭā hizqiyāh taḳhtnashīn huā.

hizqiyāh bādshāh rab ke ghar ko dubārā khol detā hai

29 jab hizqiyāh bādshāh banā to us kī umr 25 sāl thī. yarūshalam meṅ rah kar wuh 29 sāl hukūmat kartā rahā. us kī māṅ abiyāh bint zakariyāh thī.

2apne bāp dāūd kī tarah us ne aisā kām kiyā jo rab ko pasand thā. 3apnī hukūmat ke pahle sāl ke pahle mahīne meṅ us ne rab ke ghar ke darwāzoṅ ko khol kar un kī marammat karwāī. 4lāwiyoṅ aur imāmoṅ ko bulā kar us ne unheṅ rab ke ghar ke mashriqī sahan meṅ jamā kiyā 5aur kahā,

"ai lāwiyo, merī bāt suneṅ! apne āp ko ḳhidmat ke lie maḳhsūs-o-muqaddas kareṅ, aur rab apne bāpdādā ke ḳhudā ke ghar ko bhī maḳhsūs-o-muqaddas kareṅ. tamām nāpāk chīzeṅ maqdis se nikāleṅ! 6hamāre bāpdādā bewafā ho kar wuh kuchh karte gae jo rab hamāre ḳhudā ko nāpasand thā. unhoṅ ne use chhoṛ diyā, apne muṅh ko rab kī sukūnatgāh se pher kar dūsrī taraf chal paṛe. 7rab ke ghar ke sāmne wāle barāmde ke darwāzoṅ par unhoṅ ne tālā lagā kar charāġhoṅ ko bujhā diyā. na isrāīl ke ḳhudā ke lie baḳhūr jalāyā jātā, na bhasm hone wālī qurbāniyāṅ maqdis meṅ pesh kī jātī thīṅ. 8isī wajah se rab kā ġhazab yahūdāh aur yarūshalam par nāzil huā hai. hamārī hālat ko dekh kar log ghabrā gae. un ke roṅgṭe khaṛe ho gae haiṅ. ham dūsroṅ ke lie mazāq kā nishānā ban gae haiṅ. āp ḳhud is ke gawāh haiṅ. 9hamārī bewafāī kī wajah se hamāre bāp talwār kī zad meṅ ā kar māre gae aur hamāre beṭe-beṭiyāṅ aur bīwiyāṅ ham se chhīn lī gaī haiṅ. 10lekin ab maiṅ rab isrāīl ke ḳhudā ke sāth ahd bāndhnā chāhtā hūṅ tāki us kā saḳht qahr ham se ṭal jāe. 11mere beṭo, ab sustī na dikhāeṅ, kyūṅki rab ne āp ko chun kar apne ḳhādim banāyā hai. āp ko us ke huzūr khaṛe ho kar us kī ḳhidmat karne aur baḳhūr jalāne kī zimmādārī dī gaī hai."

12phir zail ke lāwī ḳhidmat ke lie tayyār hue:

qihāt ke ḳhāndān kā mahat bin amāsī aur yoel bin azariyāh,

mirārī ke ḳhāndān kā qīs bin abdī aur azariyāh bin yahallal-el,

jairson ke ḳhāndān kā yūāḳh bin zimmā aur adan bin yūāḳh,

13ilīsafan ke ḳhāndān kā simrī aur yaī'el,

āsaf ke ḳhāndān kā zakariyāh aur mattaniyāh,

14haimān ke ḳhāndān kā yihī'el aur
simaī,
yadūtūn ke ḳhāndān kā samāyāh
aur uzzī'el.
15bāqī lāwiyoṅ ko bulā kar unhoṅ
ne apne āp ko rab kī ḳhidmat ke
lie maḳhsūs-o-muqaddas kiyā. phir
wuh bādshāh ke hukm ke mutābiq
rab ke ghar ko pāk-sāf karne lage.
kām karte karte unhoṅ ne is kā
ḳhayāl kiyā ki sab kuchh rab kī
hidāyāt ke mutābiq ho rahā ho.
16imām rab ke ghar meṅ dāḳhil hue
aur us meṅ se har nāpāk chīz nikāl
kar use sahan meṅ lāe. wahāṅ se
lāwiyoṅ ne sab kuchh uṭhā kar shahr
se bāhar wādī-e-qidron meṅ phaiṅk
diyā. 17rab ke ghar kī quddūsiyat
bahāl karne kā kām pahle mahīne ke
pahle din shurū huā, aur ek hafte ke
bād wuh sāmne wāle barāmde tak
pahuṅch gae the. ek aur haftā pūre
ghar ko maḳhsūs-o-muqaddas karne
meṅ lag gayā.
pahle mahīne ke 16weṅ din kām
mukammal huā. 18hizqiyāh bādshāh
ke pās jā kar unhoṅ ne kahā, "ham
ne rab ke pūre ghar ko pāk-sāf kar
diyā hai. is meṅ jānwaroṅ ko jalāne
kī qurbāngāh us ke sāmān samet
aur wuh mez jis par rab ke lie
maḳhsūs roṭiyāṅ rakhī jātī haiṅ us ke
sāmān samet shāmil hai. 19aur jitnī
chīzeṅ āḳhaz ne bewafā ban kar apnī
hukūmat ke daurān radd kar dī thīṅ
un sab ko ham ne ṭhīk karke dubārā
maḳhsūs-o-muqaddas kar diyā hai.
ab wuh rab kī qurbāngāh ke sāmne
paṛī haiṅ."

rab ke ghar kī dubārā maḳhsūsiyat

20agle din hizqiyāh bādshāh
subhsawere shahr ke tamām
buzurgoṅ ko bulā kar un ke sāth rab
ke ghar ke pās gayā. 21sāt jawān bail,
sāt menḍhe aur bheṛ ke sāt bachche
bhasm hone wālī qurbānī ke lie sahan
meṅ lāe gae. nīz sāt bakre jinheṅ
gunāh kī qurbānī ke taur par shāhī
ḳhāndān, maqdis aur yahūdāh ke lie
pesh karnā thā. hizqiyāh ne hārūn
kī aulād yānī imāmoṅ ko hukm diyā
ki in jānwaroṅ ko rab kī qurbāngāh
par chaṛhāeṅ. 22pahle bailoṅ ko
zabah kiyā gayā. imāmoṅ ne un kā
ḳhūn jamā karke use qurbāngāh par
chhiṛkā. is ke bād menḍhoṅ ko zabah
kiyā gayā. is bār bhī imāmoṅ ne un
kā ḳhūn qurbāngāh par chhiṛkā. bheṛ
ke bachchoṅ ke ḳhūn ke sāth bhī yihī
kuchh kiyā gayā. 23āḳhir meṅ gunāh
kī qurbānī ke lie maḳhsūs bakroṅ ko
bādshāh aur jamā'at ke sāmne lāyā
gayā, aur unhoṅ ne apne hāthoṅ ko
bakroṅ ke saroṅ par rakh diyā. 24phir
imāmoṅ ne unheṅ zabah karke un kā
ḳhūn gunāh kī qurbānī ke taur par
qurbāngāh par chhiṛkā tāki isrāīl kā
kaffārā diyā jāe. kyūṅki bādshāh ne
hukm diyā thā ki bhasm hone wālī

aur gunāh kī qurbānī tamām isrāīl ke
lie pesh kī jāe.
25hizqiyāh ne lāwiyoṅ ko jhāṅjh,
sitār aur sarod thamā kar unheṅ rab
ke ghar meṅ khaṛā kiyā. sab kuchh
un hidāyāt ke mutābiq huā jo rab ne
dāūd bādshāh, us ke ġhaibbīn jād aur
nātan nabī kī mārifat dī thīṅ. 26lāwī
un sāzoṅ ke sāth khaṛe ho gae jo
dāūd ne banwāe the, aur imām apne
turamoṅ ko thāme un ke sāth khaṛe
hue. 27phir hizqiyāh ne hukm diyā ki
bhasm hone wālī qurbānī qurbāngāh
par pesh kī jāe. jab imām yih kām
karne lage to lāwī rab kī tārīf meṅ
gīt gāne lage. sāth sāth turam aur
dāūd bādshāh ke banwāe hue sāz
bajne lage. 28tamām jamā'at aundhe
muṅh jhuk gaī jabki lāwī gīt gāte
aur imām turam bajāte rahe. yih
silsilā is qurbānī kī takmīl tak jārī
rahā. 29is ke bād hizqiyāh aur tamām
hāzirīn dubārā muṅh ke bal jhuk gae.
30bādshāh aur buzurgoṅ ne lāwiyoṅ
ko kahā, "dāūd aur āsaf ġhaibbīn ke
zabūr gā kar rab kī satāish kareṅ."
chunāṅche lāwiyoṅ ne baṛī ḳhushī se
hamd-o-sanā ke gīt gāe. wuh bhī
aundhe muṅh jhuk gae.
31phir hizqiyāh logoṅ se muḳhātib
huā, "āj āp ne apne āp ko rab ke lie
waqf kar diyā hai. ab wuh kuchh rab
ke ghar ke pās le āeṅ jo āp zabah aur
salāmatī kī qurbānī ke taur par pesh
karnā chāhte haiṅ." tab log zabah
aur salāmatī kī apnī qurbāniyāṅ le
āe. nīz, jis kā bhī dil chāhtā thā wuh
bhasm hone wālī qurbāniyāṅ lāyā.
32is tarah bhasm hone wālī qurbānī
ke lie 70 bail, 100 menḍhe aur bheṛ
ke 200 bachche jamā karke rab ko
pesh kie gae. 33un ke ilāwā 600 bail
aur 3,000 bheṛ-bakriyāṅ rab ke ghar
ke lie maḳhsūs kī gaīṅ. 34lekin itne
jānwaroṅ kī khāloṅ ko utārne ke lie
imām kam the, is lie lāwiyoṅ ko un kī
madad karnī paṛī. is kām ke iḳhtitām
tak balki jab tak mazīd imām ḳhidmat
ke lie tayyār aur pāk nahīṅ ho gae
the lāwī madad karte rahe. imāmoṅ
kī nisbat zyādā lāwī pāk-sāf ho gae
the, kyūṅki unhoṅ ne zyādā lagan
se apne āp ko rab ke lie maḳhsūs-
o-muqaddas kiyā thā. 35bhasm hone
wālī beshumār qurbāniyoṅ ke ilāwā
imāmoṅ ne salāmatī kī qurbāniyoṅ kī
charbī bhī jalāī. sāth sāth unhoṅ ne
mai kī nazareṅ pesh kīṅ.

yūṅ rab ke ghar meṅ ḳhidmat kā
nae sire se āġhāz huā. 36hizqiyāh aur
pūrī qaum ne ḳhushī manāī ki allāh
ne yih sab kuchh itnī jaldī se hameṅ
muhayyā kiyā hai.

fasah kī īd ke lie dāwat

30 hizqiyāh ne isrāīl aur
yahūdāh kī har jagah apne
qāsidoṅ ko bhej kar logoṅ ko rab ke
ghar meṅ āne kī dāwat dī, kyūṅki
wuh un ke sāth rab isrāīl ke ḳhudā

kī tāzīm meṅ fasah kī īd manānā
chāhtā thā. us ne ifrāīm aur manassī
ke qabīloṅ ko bhī dāwatanāme
bheje. 2bādshāh ne apne afsaroṅ aur
yarūshalam kī pūrī jamā'at ke sāth
mil kar faislā kiyā ki ham yih īd dūsre
mahīne meṅ manāeṅge. 3ām taur
par yih pahle mahīne meṅ manāī jātī
thī, lekin us waqt tak ḳhidmat ke lie
tayyār imām kāfī nahīṅ the. kyūṅki
ab tak sab apne āp ko pāk-sāf na kar
sake. dūsrī bāt yih thī ki log itnī jaldī
se yarūshalam meṅ jamā na ho sake.
4in bātoṅ ke pesh-e-nazar bādshāh
aur tamām hāzirīn is par muttafiq
hue ki fasah kī īd multawī kī jāe.
5unhoṅ ne faislā kiyā ki ham tamām
isrāīliyoṅ ko junūb meṅ bair-sabā
se le kar shimāl meṅ dān tak dāwat
deṅge. sab yarūshalam āeṅ tāki ham
mil kar rab isrāīl ke ḳhudā kī tāzīm
meṅ fasah kī īd manāeṅ. asal meṅ
yih īd baṛī der se hidāyāt ke mutābiq
nahīṅ manāī gaī thī.

6bādshāh ke hukm par qāsid isrāīl
aur yahūdāh meṅ se guzare. har
jagah unhoṅ ne logoṅ ko bādshāh aur
us ke afsaroṅ ke ḳhat pahuṅchā die.
ḳhat meṅ likhā thā,

"ai isrāīliyo, rab ibrāhīm, is'hāq
aur isrāīl ke ḳhudā ke pās wāpas
āeṅ! phir wuh bhī āp ke pās jo
asūrī bādshāhoṅ ke hāth se bach nikle
haiṅ wāpas āegā. 7apne bāpdādā aur
bhāiyoṅ kī tarah na baneṅ jo rab apne
bāpdādā ke ḳhudā se bewafā ho gae
the. yihī wajah hai ki us ne unheṅ
aisī hālat meṅ chhoṛ diyā ki jis ne
bhī unheṅ dekhā us ke roṅgṭe khaṛe
ho gae. āp ḳhud is ke gawāh haiṅ.
8un kī tarah aṛe na raheṅ balki rab
ke tābe ho jāeṅ. us ke maqdis meṅ
āeṅ, jo us ne hameshā ke lie maḳhsūs-
o-muqaddas kar diyā hai. rab apne
ḳhudā kī ḳhidmat kareṅ tāki āp us
ke saḳht ġhazab kā nishānā na raheṅ.
9agar āp rab ke pās lauṭ āeṅ to jinhoṅ
ne āp ke bhāiyoṅ aur un ke bāl-
bachchoṅ ko qaid kar liyā hai wuh un
par rahm karke unheṅ is mulk meṅ
wāpas āne deṅge. kyūṅki rab āp kā
ḳhudā mehrbān aur rahīm hai. agar
āp us ke pās wāpas āeṅ to wuh apnā
muṅh āp se nahīṅ pheregā."

10qāsid ifrāīm aur manassī ke pūre
qabāilī ilāqe meṅ se guzare aur har
shahr ko yih paiġhām pahuṅchāyā.
phir chalte chalte wuh zabūlūn tak
pahuṅch gae. lekin aksar log un
kī bāt sun kar haṅs paṛe aur un
kā mazāq uṛāne lage. 11sirf āshar,
manassī aur zabūlūn ke chand ek
ādmī farotanī kā izhār karke mān gae
aur yarūshalam āe. 12yahūdāh meṅ
allāh ne logoṅ ko tahrīk dī ki unhoṅ
ne yakdilī se us hukm par amal kiyā
jo bādshāh aur buzurgoṅ ne rab ke
farmān ke mutābiq diyā thā.

hizqiyāh aur qaum fasah
kī īd manāte haiṅ

13dūsre mahīne meṅ bahut zyādā
log beḳhamīrī roṭī kī īd manāne ke
lie yarūshalam pahuṅche. 14pahle
unhoṅ ne shahr se butoṅ kī tamām
qurbāngāhoṅ ko dūr kar diyā. baḳhūr
jalāne kī chhoṭī qurbāngāhoṅ ko bhī
unhoṅ ne uṭhā kar wādī-e-qidron
meṅ phaiṅk diyā. 15dūsre mahīne ke
14weṅ din fasah ke leloṅ ko zabah
kiyā gayā. imāmoṅ aur lāwiyoṅ
ne sharmindā ho kar apne āp ko
ḳhidmat ke lie pāk-sāf kar rakhā thā,
aur ab unhoṅ ne bhasm hone wālī
qurbāniyoṅ ko rab ke ghar meṅ pesh
kiyā. 16wuh ḳhidmat ke lie yūṅ khaṛe
ho gae jis tarah mard-e-ḳhudā mūsā
kī sharīat meṅ farmāyā gayā hai.
lāwī qurbāniyoṅ kā ḳhūn imāmoṅ ke
pās lāe jinhoṅ ne use qurbāngāh par
chhiṛkā.

17lekin hāzirīn meṅ se bahut se
logoṅ ne apne āp ko sahīh taur par
pāk-sāf nahīṅ kiyā thā. un ke lie
lāwiyoṅ ne fasah ke leloṅ ko zabah
kiyā tāki un kī qurbāniyoṅ ko bhī
rab ke lie maḳhsūs kiyā jā sake.
18ḳhāskar ifrāīm, manassī, zabūlūn
aur ishkār ke aksar logoṅ ne apne
āp ko sahīh taur par pāk-sāf nahīṅ
kiyā thā. chunāṅche wuh fasah ke
khāne meṅ us hālat meṅ sharīk na
hue jis kā taqāzā sharīat kartī hai.
lekin hizqiyāh ne un kī shafā'at karke
duā kī, "rab jo mehrbān hai har ek ko
muāf kare 19jo pūre dil se rab apne
bāpdādā ke ḳhudā kā tālib rahne kā
irādā rakhtā hai, ḳhwāh use maqdis
ke lie darkār pākīzagī hāsil na bhī ho."
20rab ne hizqiyāh kī duā sun kar logoṅ
ko bahāl kar diyā.

21yarūshalam meṅ jamāshudā
isrāīliyoṅ ne baṛī ḳhushī se sāt din
tak beḳhamīrī roṭī kī īd manāī. har
din lāwī aur imām apne sāz bajā kar
buland āwāz se rab kī satāish karte
rahe. 22lāwiyoṅ ne rab kī ḳhidmat
karte waqt baṛī samajhdārī dikhāī,
aur hizqiyāh ne is meṅ un kī hauslā-
afzāī kī.

pūre hafte ke daurān isrāīlī rab ko
salāmatī kī qurbāniyāṅ pesh karke
qurbānī kā apnā hissā khāte aur rab
apne bāpdādā ke ḳhudā kī tamjīd
karte rahe.

23is hafte ke bād pūrī jamā'at ne
faislā kiyā ki īd ko mazīd sāt din
manāyā jāe. chunāṅche unhoṅ ne
ḳhushī se ek aur hafte ke daurān īd
manāī. 24tab yahūdāh ke bādshāh
hizqiyāh ne jamā'at ke lie 1,000 bail
aur 7,000 bheṛ-bakriyāṅ pesh kīṅ
jabki buzurgoṅ ne jamā'at ke lie
1,000 bail aur 10,000 bheṛ-bakriyāṅ
chaṛhāīṅ. itne meṅ mazīd bahut se
imāmoṅ ne apne āp ko rab kī ḳhidmat
ke lie maḳhsūs-o-muqaddas kar liyā
thā.

[25]jitne bhī āe the ḳhushī manā
rahe the, ḳhwāh wuh yahūdāh
ke bāshinde the, ḳhwāh imām,
lāwī, isrāīlī yā isrāīl aur yahūdāh
meṅ rahne wāle pardesī mehmān.
[26]yarūshalam meṅ baṛī shādmānī thī,
kyūṅki aisī īd dāūd bādshāh ke beṭe
sulaimān ke zamāne se le kar us waqt
tak yarūshalam meṅ manāī nahīṅ gaī
thī.
[27]īd ke iḳhtitām par imāmoṅ aur
lāwiyoṅ ne khaṛe ho kar qaum ko
barkat dī. aur allāh ne un kī sunī,
un kī duā āsmān par us kī muqaddas
sukūnatgāh tak pahuṅchī.

**pūre yahūdāh meṅ but-
parastī kā ḳhātmā**

31 īd ke bād jamā'at ke tamām
isrāīliyoṅ ne yahūdāh ke
shahroṅ meṅ jā kar patthar ke butoṅ
ko ṭukṛe ṭukṛe kar diyā, yasīrat
dewī ke khamboṅ ko kāṭ ḍālā, ūṅchī
jaghoṅ ke mandiroṅ ko ḍhā diyā
aur ġhalat qurbāngāhoṅ ko ḳhatm
kar diyā. jab tak unhoṅ ne yih
kām yahūdāh, binyamīn, ifrāīm aur
manassī ke pūre ilāqoṅ meṅ takmīl
tak nahīṅ pahuṅchāyā thā unhoṅ ne
ārām na kiyā. is ke bād wuh sab apne
apne shahroṅ aur gharoṅ ko chale
gae.

rab ke ghar meṅ intizām kī islāh

[2]hizqiyāh ne imāmoṅ aur lāwiyoṅ
ko dubārā ḳhidmat ke waise hī
gurohoṅ meṅ taqsīm kiyā jaise pahle
the. un kī zimmādāriyāṅ bhasm
hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāṅ
chaṛhānā, rab ke ghar meṅ muḳhtalif
qism kī ḳhidmāt anjām denā aur
hamd-o-sanā ke gīt gānā thīṅ.
[3]jo jānwar bādshāh apnī milkiyat
se rab ke ghar ko detā rahā wuh
bhasm hone wālī un qurbāniyoṅ ke
lie muqarrar the jin ko rab kī sharīat
ke mutābiq har subhshām, sabat ke
din, nae chāṅd kī īd aur dīgar īdoṅ par
rab ke ghar meṅ pesh kī jātī thīṅ.
[4]hizqiyāh ne yarūshalam ke
bāshindoṅ ko hukm diyā ki apnī
milkiyat meṅ se imāmoṅ aur lāwiyoṅ
ko kuchh deṅ tāki wuh apnā waqt
rab kī sharīat kī takmīl ke lie waqf
kar sakeṅ. [5]bādshāh kā yih elān
sunte hī isrāīlī farāḳhdilī se ġhallā,
angūr ke ras, zaitūn ke tel, shahd
aur khetoṅ kī bāqī paidāwār kā pahlā
phal rab ke ghar meṅ lāe. bahut
kuchh ikaṭṭhā huā, kyūṅki logoṅ ne
apnī paidāwār kā pūrā daswāṅ hissā
wahāṅ pahuṅchāyā. [6]yahūdāh ke
bāqī shahroṅ ke bāshinde bhī sāth
rahne wāle isrāīliyoṅ samet apnī
paidāwār kā daswāṅ hissā rab ke ghar
meṅ lāe. jo bhī bail, bheṛ-bakriyāṅ
aur bāqī chīzeṅ unhoṅ ne rab apne
ḳhudā ke lie waqf kī thīṅ wuh rab

ke ghar meṅ pahuṅchīṅ jahāṅ logoṅ ne unheṅ baṛe ḍher lagā kar ikaṭṭhā kiyā. 7chīzeṅ jamā karne kā yih silsilā tīsre mahīne meṅ shurū huā aur sātweṅ mahīne meṅ iḳhtitām ko pahuṅchā. 8jab hizqiyāh aur us ke afsaroṅ ne ā kar dekhā ki kitnī chīzeṅ ikaṭṭhī ho gaī haiṅ to unhoṅ ne rab aur us kī qaum isrāīl ko mubārak kahā.

9jab hizqiyāh ne imāmoṅ aur lāwiyoṅ se in ḍheroṅ ke bāre meṅ pūchhā 10to sadoq ke ḳhāndān kā imām-e-āzam azariyāh ne jawāb diyā, "jab se log apne hadie yahāṅ le āte haiṅ us waqt se ham jī bhar kar khā sakte haiṅ balki kāfī kuchh bach bhī jātā hai. kyūṅki rab ne apnī qaum ko itnī barkat dī hai ki yih sab kuchh bāqī rah gayā hai."

11tab hizqiyāh ne hukm diyā ki rab ke ghar meṅ godām banāe jāeṅ. jab aisā kiyā gayā 12to razākārānā hadie, paidāwār kā daswāṅ hissā aur rab ke lie maḳhsūs kie gae atiyāt un meṅ rakhe gae. kūnaniyāh lāwī in chīzoṅ kā inchārj banā jabki us kā bhāī simaī us kā madadgār muqarrar huā. 13imām-e-āzam azariyāh rab ke ghar ke pūre intizām kā inchārj thā, is lie hizqiyāh bādshāh ne us ke sāth mil kar das nigarān muqarrar kie jo kūnaniyāh aur simaī ke taht ḳhidmat anjām deṅ. un ke nām yihī'el, azaziyāh, nahat, asāhel, yarīmot, yūzabad, ilī'el, ismākiyāh, mahat aur bināyāh the.

14jo lāwī mashriqī darwāze kā darbān thā us kā nām qore bin yimnā thā. ab use rab ko razākārānā taur par die gae hadie aur us ke lie maḳhsūs kie gae atī'e taqsīm karne kā nigarān banāyā gayā. 15adan, minyamīn, yashūa, samāyāh, amariyāh aur sakaniyāh us ke madadgār the. un kī zimmādārī lāwiyoṅ ke shahroṅ meṅ rahne wāle imāmoṅ ko un kā hissā denā thī. baṛī wafādārī se wuh ḳhayāl rakhte the ki ḳhidmat ke muḳhtalif gurohoṅ ke tamām imāmoṅ ko wuh hissā mil jāe jo un kā haq bantā thā, ḳhwāh wuh baṛe the yā chhoṭe. 16jo apne guroh ke sāth rab ke ghar meṅ ḳhidmat kartā thā use us kā hissā barāh-e-rāst miltā thā. is silsile meṅ lāwī ke qabīle ke jitne mardoṅ aur laṛkoṅ kī umr tīn sāl yā is se zāid thī un kī fahrist banāī gaī. 17in fahristoṅ meṅ imāmoṅ ko un ke kunboṅ ke mutābiq darj kiyā gayā. isī tarah 20 sāl yā is se zāid ke lāwiyoṅ ko un zimmādāriyoṅ aur ḳhidmat ke mutābiq jo wuh apne gurohoṅ meṅ saṅbhālte the fahristoṅ meṅ darj kiyā gayā. 18ḳhāndānoṅ kī aurateṅ aur beṭe-beṭiyāṅ chhoṭe bachchoṅ samet bhī in fahristoṅ meṅ darj thīṅ. chūṅki un ke mard wafādārī se rab ke ghar meṅ ḳhidmat karte the, is lie yih dīgar afrād bhī maḳhsūs-o-muqaddas

samjhe jāte the. [19]jo imām shahroṅ se
bāhar un charāgāhoṅ meṅ rahte the
jo unheṅ hārūn kī aulād kī haisiyat se
milī thīṅ unheṅ bhī hissā miltā thā.
har shahr ke lie ādmī chune gae jo
imāmoṅ ke ḳhāndānoṅ ke mardoṅ
aur fahrist meṅ darj tamām lāwiyoṅ
ko wuh hissā diyā kareṅ jo un kā haq
thā.

[20]hizqiyāh bādshāh ne hukm diyā
ki pūre yahūdāh meṅ aisā hī kiyā jāe.
us kā kām rab ke nazdīk achchhā,
munsifānā aur wafādārānā thā. [21]jo
kuchh us ne allāh ke ghar meṅ
intizām dubārā chalāne aur sharīat ko
qāim karne ke silsile meṅ kiyā us ke
lie wuh pūre dil se apne ḳhudā kā
tālib rahā. natīje meṅ use kāmyābī
hāsil huī.

asūrī yahūdāh meṅ ghus āte haiṅ

32 hizqiyāh ne wafādārī se
yih tamām mansūbe takmīl
tak pahuṅchāe. phir ek din asūr
kā bādshāh sanherib apnī fauj ke
sāth yahūdāh meṅ ghus āyā aur
qilāband shahroṅ kā muhāsarā karne
lagā tāki un par qabzā kare. [2]jab
hizqiyāh ko ittilā milī ki sanherib
ā kar yarūshalam par hamlā karne
kī tayyāriyāṅ kar rahā hai [3]to us
ne apne sarkārī aur faujī afsaroṅ se
mashwarā kiyā. ḳhayāl yih pesh
kiyā gayā ki yarūshalam shahr ke
bāhar tamām chashmoṅ ko malbe
se band kiyā jāe. sab muttafiq ho
gae. [4]kyūṅki unhoṅ ne kahā, "asūr
ke bādshāh ko yahāṅ ā kar kasrat
kā pānī kyūṅ mile?" bahut se ādmī
jamā hue aur mil kar chashmoṅ ko
malbe se band kar diyā. unhoṅ ne
us zamīndoz nāle kā muṅh bhī band
kar diyā jis ke zarī'e pānī shahr meṅ
pahuṅchtā thā.

[5]is ke ilāwā hizqiyāh ne baṛī
mehnat se fasīl ke ṭūṭe-phūṭe hissoṅ
kī marammat karwā kar us par
burj banwāe. fasīl ke bāhar us
ne ek aur chārdīwārī tāmīr kī jabki
yarūshalam ke us hisse ke chabūtare
mazīd mazbūt karwāe jo 'dāūd kā
shahr' kahlātā hai. sāth sāth us ne
baṛī miqdār meṅ hathiyār aur ḍhāleṅ
banwāīṅ. [6]hizqiyāh ne logoṅ par
faujī afsar muqarrar kie.

phir us ne sab ko darwāze ke sāth
wāle chauk par ikaṭṭhā karke un kī
hauslā-afzāī kī, [7]"mazbūt aur diler
hoṅ! asūr ke bādshāh aur us kī baṛī
fauj ko dekh kar mat ḍareṅ, kyūṅki jo
tāqat hamāre sāth hai wuh use hāsil
nahīṅ hai. [8]asūr ke bādshāh ke lie
sirf ḳhākī ādmī laṛ rahe haiṅ jabki
rab hamārā ḳhudā hamāre sāth hai.
wuhī hamārī madad karke hamāre lie
laṛegā!" hizqiyāh bādshāh ke in alfāz
se logoṅ kī baṛī hauslā-afzāī huī.

asūrī yarūshalam kā muhāsarā karte haiṅ

9jab asūr kā bādshāh sanherib apnī pūrī fauj ke sāth lakīs kā muhāsarā kar rahā thā to us ne wahāṅ se yarūshalam ko wafd bhejā tāki yahūdāh ke bādshāh hizqiyāh aur yahūdāh ke tamām bāshindoṅ ko paiġhām pahuṅchāe,

10"shāh-e-asūr sanherib farmāte haiṅ, tumhārā bharosā kis chīz par hai ki tum muhāsare ke waqt yarūshalam ko chhoṛnā nahīṅ chāhte? 11jab hizqiyāh kahtā hai, 'rab hamārā ḳhudā hameṅ asūr ke bādshāh se bachāegā' to wuh tumheṅ ġhalat rāh par lā rahā hai. is kā sirf yih natījā niklegā ki tum bhūke aur pyāse mar jāoge. 12hizqiyāh ne to is ḳhudā kī behurmatī kī hai. kyūṅki us ne us kī ūṅchī jaghoṅ ke mandiroṅ aur qurbāngāhoṅ ko ḍhā kar yahūdāh aur yarūshalam se kahā hai ki ek hī qurbāngāh ke sāmne parastish kareṅ, ek hī qurbāngāh par qurbāniyāṅ chaṛhāeṅ. 13kyā tumheṅ ilm nahīṅ ki maiṅ aur mere bāpdādā ne dīgar mamālik kī tamām qaumoṅ ke sāth kyā kuchh kiyā? kyā in qaumoṅ ke dewatā apne mulkoṅ ko mujh se bachāne ke qābil rahe haiṅ? hargiz nahīṅ! 14mere bāpdādā ne in sab ko tabāh kar diyā, aur koī bhī dewatā apnī qaum ko mujh se bachā na sakā. to phir tumhārā dewatā tumheṅ kis tarah mujh se bachāegā? 15hizqiyāh se fareb na khāo! wuh is tarah tumheṅ ġhalat rāh par na lāe. us kī bāt par etimād mat karnā, kyūṅki ab tak kisī bhī qaum yā saltanat kā dewatā apnī qaum ko mere yā mere bāpdādā ke qabze se chhuṭkārā na dilā sakā. to phir tumhārā dewatā tumheṅ mere qabze se kis tarah bachāegā?"

16aisī bāteṅ karte karte sanherib ke afsar rab isrāīl ke ḳhudā aur us ke ḳhādim hizqiyāh par kufr bakte gae.

17asūr ke bādshāh ne wafd ke hāth ḳhat bhī bhejā jis meṅ us ne rab isrāīl ke ḳhudā kī ihānat kī. ḳhat meṅ likhā thā, "jis tarah dīgar mamālik ke dewatā apnī qaumoṅ ko mujh se mahfūz na rakh sake usī tarah hizqiyāh kā dewatā bhī apnī qaum ko mere qabze se nahīṅ bachāegā."

18asūrī afsaroṅ ne buland āwāz se ibrānī zabān meṅ bādshāh kā paiġhām fasīl par khaṛe yarūshalam ke bāshindoṅ tak pahuṅchāyā tāki un meṅ ḳhauf-o-hirās phail jāe aur yūṅ shahr par qabzā karne meṅ āsānī ho jāe. 19in afsaroṅ ne yarūshalam ke ḳhudā kā yūṅ tamasḳhur uṛāyā jaisā wuh duniyā kī dīgar qaumoṅ ke dewatāoṅ kā uṛāyā karte the, hālāṅki dīgar mābūd sirf insānī hāthoṅ kī paidāwār the.

rab sanherib ko sazā detā hai

20phir hizqiyāh bādshāh aur āmūs
ke beṭe yasāyāh nabī ne chillāte
hue āsmān par taḳhtnashīn ḳhudā
se iltimās kī. 21jawāb meṅ rab
ne asūriyoṅ kī lashkargāh meṅ ek
farishtā bhejā jis ne tamām behtarīn
faujiyoṅ ko afsaroṅ aur kamāṇḍaroṅ
samet maut ke ghāṭ utār diyā.
chunāṅche sanherib sharmindā ho
kar apne mulk lauṭ gayā. wahāṅ ek
din jab wuh apne dewatā ke mandir
meṅ dāḳhil huā to us ke kuchh beṭoṅ
ne use talwār se qatl kar diyā.
22is tarah rab ne hizqiyāh aur
yarūshalam ke bāshindoṅ ko shāh-
e-asūr sanherib se chhuṭkārā dilāyā.
us ne unheṅ dūsrī qaumoṅ ke
hamloṅ se bhī mahfūz rakhā, aur
chāroṅ taraf amn-o-amān phail gayā.
23beshumār log yarūshalam āe tāki
rab ko qurbāniyāṅ pesh kareṅ aur
hizqiyāh bādshāh ko qīmtī tohfe deṅ.
us waqt se tamām qaumeṅ us kā baṛā
ehtirām karne lagīṅ.

hizqiyāh ke āḳhirī sāl

24un dinoṅ meṅ hizqiyāh itnā
bīmār huā ki marne kī naubat ā
pahuṅchī. tab us ne rab se duā kī,
aur rab ne us kī sun kar ek ilāhī
nishān se is kī tasdīq kī. 25lekin
hizqiyāh maġhrūr huā, aur us ne
is mehrbānī kā munāsib jawāb na
diyā. natīje meṅ rab us se aur
yahūdāh aur yarūshalam se nārāz
huā. 26phir hizqiyāh aur yarūshalam
ke bāshindoṅ ne pachhtā kar apnā
ġhurūr chhoṛ diyā, is lie rab kā
ġhazab hizqiyāh ke jīte jī un par nāzil
na huā.
27hizqiyāh ko bahut daulat aur izzat
hāsil huī, aur us ne apnī sone-chāṅdī,
jawāhir, balsān ke qīmtī tel, ḍhāloṅ
aur bāqī qīmtī chīzoṅ ke lie ḳhās
ḳhazāne banwāe. 28us ne ġhallā,
angūr kā ras aur zaitūn kā tel mahfūz
rakhne ke lie godām tāmīr kie aur
apne gāy-bailoṅ aur bheṛ-bakriyoṅ
ko rakhne kī bahut sī jagheṅ bhī
banwā līṅ. 29us ke gāy-bailoṅ aur
bheṛ-bakriyoṅ meṅ izāfā hotā gayā,
aur us ne kaī nae shahroṅ kī bunyād
rakhī, kyūṅki allāh ne use nihāyat
hī amīr banā diyā thā. 30hizqiyāh
hī ne jaihūn chashme kā muṅh band
karke us kā pānī surang ke zarī'e
maġhrib kī taraf yarūshalam ke us
hisse meṅ pahuṅchāyā jo 'dāūd kā
shahr' kahlātā hai. jo bhī kām us ne
shurū kiyā us meṅ wuh kāmyāb rahā.
31ek din bābal ke hukmrānoṅ ne us
ke pās wafd bhejā tāki us ilāhī nishān
ke bāre meṅ mālūmāt hāsil kareṅ jo
yahūdāh meṅ huā thā. us waqt allāh
ne use akelā chhoṛ diyā tāki us ke dil
kī haqīqī hālat jāṅch le.
32bāqī jo kuchh hizqiyāh kī
hukūmat ke daurān huā aur jo
nek kām us ne kiyā wuh 'āmūs

ke beṭe yasāyāh nabī kī royā' meṅ qalamband hai jo 'shāhān-e-yahūdāh-o-isrāīl' kī kitāb meṅ darj hai. 33jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use shāhī qabristān kī ek ūṅchī jagah par dafnāyā gayā. jab janāzā niklā to yahūdāh aur yarūshalam ke tamām bāshindoṅ ne us kā ehtirām kiyā. phir us kā beṭā manassī taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh manassī

33 manassī 12 sāl kī umr meṅ bādshāh banā, aur yarūshalam meṅ us kī hukūmat kā daurāniyā 55 sāl thā. 2manassī kā chāl-chalan rab ko nāpasand thā. us ne un qaumoṅ ke qābil-e-ghin rasm-o-riwāj apnā lie jinheṅ rab ne isrāīliyoṅ ke āge se nikāl diyā thā. 3ūṅchī jaghoṅ ke jin mandiroṅ ko us ke bāp hizqiyāh ne ḍhā diyā thā unheṅ us ne nae sire se tāmīr kiyā. us ne bāl dewatāoṅ kī qurbāngāheṅ banwāīṅ aur yasīrat dewī ke khambe khaṛe kie. in ke ilāwā wuh sūraj, chāṅd balki āsmān ke pūre lashkar ko sijdā karke un kī ḳhidmat kartā thā. 4us ne rab ke ghar meṅ bhī apnī qurbāngāheṅ khaṛī kīṅ, hālāṅki rab ne is maqām ke bāre meṅ farmāyā thā, "yarūshalam meṅ merā nām abad tak qāim rahegā." 5lekin manassī ne parwā na kī balki rab ke ghar ke donoṅ sahnoṅ meṅ āsmān ke pūre lashkar ke lie qurbāngāheṅ banwāīṅ. 6yahāṅ tak ki us ne wādī-e-bin-hinnūm meṅ apne beṭoṅ ko bhī qurbān karke jalā diyā. jādūgarī, ġhaibdānī aur afsūṅgarī karne ke ilāwā wuh murdoṅ kī rūhoṅ se rābitā karne wāloṅ aur rammāloṅ se bhī mashwarā kartā thā.

ġharz us ne bahut kuchh kiyā jo rab ko nāpasand thā aur use taish dilāyā. 7dewī kā but banwā kar us ne use allāh ke ghar meṅ khaṛā kiyā, hālāṅki rab ne dāūd aur us ke beṭe sulaimān se kahā thā, "is ghar aur is shahr yarūshalam meṅ jo maiṅ ne tamām isrāīlī qabīloṅ meṅ se chun liyā hai maiṅ apnā nām abad tak qāim rakhūṅgā. 8agar isrāīlī ehtiyāt se mere un tamām ahkām aur hidāyāt kī pairawī kareṅ jo mūsā ne sharīat meṅ unheṅ die to maiṅ kabhī nahīṅ hone dūṅgā ki isrāīliyoṅ ko us mulk se jilāwatan kar diyā jāe jo maiṅ ne un ke bāpdādā ko atā kiyā thā." 9lekin manassī ne yahūdāh aur yarūshalam ke bāshindoṅ ko aise ġhalat kām karne par uksāyā jo un qaumoṅ se bhī sarzad nahīṅ hue the jinheṅ rab ne mulk meṅ dāḳhil hote waqt un ke āge se tabāh kar diyā thā.

10go rab ne manassī aur apnī qaum ko samjhāyā, lekin unhoṅ ne parwā na kī. 11tab rab ne asūrī bādshāh ke kamāṇḍaroṅ ko yahūdāh par hamlā karne diyā. unhoṅ ne manassī ko

pakaṛ kar us kī nāk meṅ nakel ḍālī
aur use pītal kī zanjīroṅ meṅ jakaṛ
kar bābal le gae. 12jab wuh yūṅ
musībat meṅ phaṅs gayā to manassī
rab apne ḳhudā kā ġhazab ṭhanḍā
karne kī koshish karne lagā aur apne
āp ko apne bāpdādā ke ḳhudā ke
huzūr past kar diyā.
13aur rab ne us kī iltimās par dhyān
de kar us kī sunī. use yarūshalam
wāpas lā kar us ne us kī hukūmat
bahāl kar dī. tab manassī ne jān liyā
ki rab hī ḳhudā hai.
14is ke bād us ne ‘dāūd ke shahr’
kī bairūnī fasīl nae sire se banwāī.
yih fasīl jaihūn chashme ke maġhrib
se shurū huī aur wādī-e-qidron meṅ
se guzar kar machhlī ke darwāze tak
pahuṅch gaī. is dīwār ne rab ke
ghar kī pūrī pahāṛī banām ofal kā
ihātā kar liyā aur bahut buland thī.
is ke ilāwā bādshāh ne yahūdāh ke
tamām qilāband shahroṅ par faujī
afsar muqarrar kie. 15us ne ajnabī
mābūdoṅ ko but samet rab ke ghar
se nikāl diyā. jo qurbāngāheṅ us
ne rab ke ghar kī pahāṛī aur bāqī
yarūshalam meṅ khaṛī kī thīṅ unheṅ
bhī us ne ḍhā kar shahr se bāhar
phaiṅk diyā. 16phir us ne rab kī
qurbāngāh ko nae sire se tāmīr karke
us par salāmatī aur shukrguzārī kī
qurbāniyāṅ chaṛhāīṅ. sāth sāth us ne
yahūdāh ke bāshindoṅ se kahā ki rab
isrāīl ke ḳhudā kī ḳhidmat kareṅ. 17go
log is ke bād bhī ūṅchī jaghoṅ par
apnī qurbāniyāṅ pesh karte the, lekin
ab se wuh inheṅ sirf rab apne ḳhudā
ko pesh karte the.
18bāqī jo kuchh manassī kī
hukūmat ke daurān huā wuh
‘shāhān-e-isrāīl kī tārīḳh’ kī kitāb
meṅ darj hai. wahāṅ us kī apne
ḳhudā se duā bhī bayān kī gaī hai
aur wuh bāteṅ bhī jo ġhaibbīnoṅ ne
rab isrāīl ke ḳhudā ke nām meṅ use
batāī thīṅ. 19ġhaibbīnoṅ kī kitāb meṅ
bhī manassī kī duā bayān kī gaī hai
aur yih ki allāh ne kis tarah us kī
sunī. wahāṅ us ke tamām gunāhoṅ
aur bewafāī kā zikr hai, nīz un ūṅchī
jaghoṅ kī fahrist darj hai jahāṅ us ne
allāh ke tābe ho jāne se pahle mandir
banā kar yasīrat dewī ke khambe aur
but khaṛe kie the. 20jab manassī mar
kar apne bāpdādā se jā milā to use us
ke mahal meṅ dafn kiyā gayā. phir
us kā beṭā amūn taḳhtnashīn huā.

yahūdāh kā bādshāh amūn

21amūn 22 sāl kī umr meṅ bādshāh
banā aur do sāl tak yarūshalam meṅ
hukūmat kartā rahā. 22apne bāp
manassī kī tarah wuh aisā ġhalat kām
kartā rahā jo rab ko nāpasand thā.
jo but us ke bāp ne banwāe the un
hī kī pūjā wuh kartā aur un hī ko
qurbāniyāṅ pesh kartā thā. 23lekin
us meṅ aur manassī meṅ yih farq thā
ki beṭe ne apne āp ko rab ke sāmne

past na kiyā balki us kā qusūr mazīd
sangīn hotā gayā. 24ek din amūn ke
kuchh afsaroṅ ne us ke ḳhilāf sāzish
karke use mahal meṅ qatl kar diyā.
25lekin ummat ne tamām sāzish karne
wāloṅ ko mār ḍālā aur amūn kī jagah
us ke beṭe yūsiyāh ko bādshāh banā
diyā.

yūsiyāh bādshāh butparastī kī muḳhālafat kartā hai

34 yūsiyāh 8 sāl kī umr
meṅ bādshāh banā, aur
yarūshalam meṅ rah kar us kī
hukūmat kā daurāniyā 31 sāl thā.
2yūsiyāh wuh kuchh kartā rahā jo
rab ko pasand thā. wuh apne bāp
dāūd ke achchhe namūne par chaltā
rahā aur us se na dāīṅ, na bāīṅ taraf
haṭā.
3apnī hukūmat ke āṭhweṅ sāl meṅ
wuh apne bāp dāūd ke ḳhudā kī
marzī talāsh karne lagā, go us waqt
wuh jawān hī thā. apnī hukūmat ke
12weṅ sāl meṅ wuh ūṅchī jaghoṅ ke
mandiroṅ, yasīrat dewī ke khamboṅ
aur tamām tarāshe aur ḍhāle hue
butoṅ ko pūre mulk se dūr karne
lagā. yūṅ tamām yarūshalam aur
yahūdāh in chīzoṅ se pāk-sāf ho
gayā. 4bādshāh ke zer-e-nigarānī
bāl dewatāoṅ kī qurbāngāhoṅ ko ḍhā
diyā gayā. baḳhūr kī jo qurbāngāheṅ
un ke ūpar thīṅ unheṅ us ne ṭukṛe
ṭukṛe kar diyā. yasīrat dewī ke
khamboṅ aur tarāshe aur ḍhāle hue
butoṅ ko zamīn par paṭaḳh kar us
ne unheṅ pīs kar un kī qabroṅ par
bikher diyā jinhoṅ ne jīte jī un ko
qurbāniyāṅ pesh kī thīṅ. 5butparast
pujāriyoṅ kī haḍḍiyoṅ ko un kī apnī
qurbāngāhoṅ par jalāyā gayā. is
tarah se yūsiyāh ne yarūshalam aur
yahūdāh ko pāk-sāf kar diyā. 6-7yih
us ne na sirf yahūdāh balki manassī,
ifrāīm, shamāūn aur naftālī tak ke
shahroṅ meṅ irdgird ke khanḍarāt
samet bhī kiyā. us ne qurbāngāhoṅ
ko girā kar yasīrat dewī ke khamboṅ
aur butoṅ ko ṭukṛe ṭukṛe karke
chaknāchūr kar diyā. tamām isrāīl
kī baḳhūr kī qurbāngāhoṅ ko us ne
ḍhā diyā. is ke bād wuh yarūshalam
wāpas chalā gayā.

rab ke ghar kī marammat

8apnī hukūmat ke 18weṅ sāl
meṅ yūsiyāh ne sāfan bin asaliyāh,
yarūshalam par muqarrar afsar
māsiyāh aur bādshāh ke mushīr-
e-ḳhās yūāḳh bin yūāḳhaz ko rab
apne ḳhudā ke ghar ke pās bhejā
tāki us kī marammat karwāeṅ. us
waqt mulk aur rab ke ghar ko pāk-
sāf karne kī muhimm jārī thī. 9imām-
e-āzam ḳhilqiyāh ke pās jā kar unhoṅ
ne use wuh paise die jo lāwī ke
darbānoṅ ne rab ke ghar meṅ jamā
kie the. yih hadie manassī aur ifrāīm
ke bāshindoṅ, isrāīl ke tamām bache

hue logoṅ aur yahūdāh, binyamīn
aur yarūshalam ke rahne wāloṅ kī
taraf se pesh kie gae the.
10ab yih paise un ṭhekedāroṅ ke
hawāle kar die gae jo rab ke ghar
kī marammat karwā rahe the. in
paisoṅ se ṭhekedāroṅ ne un kārīgaroṅ
kī ujrat adā kī jo rab ke ghar kī
marammat karke use mazbūt kar
rahe the. 11kārīgaroṅ aur tāmīr karne
wāloṅ ne in paisoṅ se tarāshe hue
patthar aur shahtīroṅ kī lakaṛī bhī
ḳharīdī. imāratoṅ meṅ shahtīroṅ
ko badalne kī zarūrat thī, kyūṅki
yahūdāh ke bādshāhoṅ ne un par
dhyān nahīṅ diyā thā, lihāzā wuh gal
gae the. 12in ādmiyoṅ ne wafādārī
se ḳhidmat saranjām dī. chār lāwī in
kī nigarānī karte the jin meṅ yahat
aur abadiyāh mirārī ke ḳhāndān ke
the jabki zakariyāh aur masullām
qihāt ke ḳhāndān ke the. jitne lāwī
sāz bajāne meṅ māhir the 13wuh
mazdūroṅ aur tamām dīgar kārīgaroṅ
par muqarrar the. kuchh aur lāwī
munshī, nigarān aur darbān the.

**rab ke ghar meṅ sharīat
kī kitāb mil jātī hai**

14jab wuh paise bāhar lāe gae jo
rab ke ghar meṅ jamā hue the to
ḳhilqiyāh ko sharīat kī wuh kitāb
milī jo rab ne mūsā kī mārifat dī
thī. 15use mīrmunshī sāfan ko de
kar us ne kahā, "mujhe rab ke
ghar meṅ sharīat kī kitāb milī hai."
16tab sāfan kitāb ko le kar bādshāh
ke pās gayā aur use ittilā dī, "jo
bhī zimmādārī āp ke mulāzimoṅ ko
dī gaī unheṅ wuh achchhī tarah
pūrā kar rahe haiṅ. 17unhoṅ ne
rab ke ghar meṅ jamāshudā paise
marammat par muqarrar ṭhekedāroṅ
aur bāqī kām karne wāloṅ ko de
die haiṅ." 18phir sāfan ne bādshāh
ko batāyā, "ḳhilqiyāh ne mujhe ek
kitāb dī hai." kitāb ko khol kar
wuh bādshāh kī maujūdagī meṅ us kī
tilāwat karne lagā.
19kitāb kī bāteṅ sun kar bādshāh ne
ranjīdā ho kar apne kapṛe phāṛ lie.
20us ne ḳhilqiyāh, aḳhīqām bin sāfan,
abdon bin mīkāh, mīrmunshī sāfan
aur apne ḳhās ḳhādim asāyāh ko bulā
kar unheṅ hukm diyā, 21"jā kar merī
aur isrāīl aur yahūdāh ke bache hue
afrād kī ḳhātir rab se is kitāb meṅ darj
bātoṅ ke bāre meṅ daryāft kareṅ. rab
kā jo ġhazab ham par nāzil hone wālā
hai wuh nihāyat saḳht hai, kyūṅki
hamāre bāpdādā na rab ke farmān ke
tābe rahe, na un hidāyāt ke mutābiq
zindagī guzārī hai jo kitāb meṅ darj
kī gaī haiṅ."
22chunāṅche ḳhilqiyāh bādshāh
ke bheje hue chand ādmiyoṅ ke
sāth ḳhuldā nabiyā ko milne gayā.
ḳhuldā kā shauhar sallūm bin toqahat
bin ḳhasrā rab ke ghar ke kapṛe
saṅbhāltā thā. wuh yarūshalam ke

nae ilāqe meṅ rahte the. [23-24]ḳhuldā
ne unheṅ jawāb diyā,
“rab isrāīl kā ḳhudā farmātā hai
ki jis ādmī ne tumheṅ bhejā hai use
batā denā, ‘rab farmātā hai ki maiṅ
is shahr aur is ke bāshindoṅ par āfat
nāzil karūṅga. wuh tamām lānateṅ
pūrī ho jāeṅgī jo bādshāh ke huzūr
paṛhī gaī kitāb meṅ bayān kī gaī haiṅ.
[25]kyūṅki merī qaum ne mujhe tark
karke dīgar mābūdoṅ ko qurbāniyāṅ
pesh kī haiṅ aur apne hāthoṅ se but
banā kar mujhe taish dilāyā hai. merā
ġhazab is maqām par nāzil ho jāegā
aur kabhī ḳhatm nahīṅ hogā.’ [26]lekin
yahūdāh ke bādshāh ke pās jāeṅ jis
ne āp ko rab se daryāft karne ke lie
bhejā hai aur use batā deṅ ki rab isrāīl
kā ḳhudā farmātā hai, ‘merī bāteṅ
sun kar [27]terā dil narm ho gayā hai.
jab tujhe patā chalā ki maiṅ ne is
maqām aur is ke bāshindoṅ ke ḳhilāf
bāt kī hai to tū ne apne āp ko allāh
ke sāmne past kar diyā. tū ne baṛī
inkisārī se ranjīdā ho kar apne kapṛe
phāṛ lie aur mere huzūr phūṭ phūṭ kar
royā. rab farmātā hai ki yih dekh kar
maiṅ ne terī sunī hai. [28]jab tū mere
kahne par mar kar apne bāpdādā se
jā milegā to salāmatī se dafn hogā. jo
āfat maiṅ shahr aur us ke bāshindoṅ
par nāzil karūṅga wuh tū ḳhud nahīṅ
dekhegā’.”
afsar bādshāh ke pās wāpas gae aur
use ḳhuldā kā jawāb sunā diyā.

yūsiyāh rab se ahd bāndhtā hai

[29]tab bādshāh yahūdāh aur
yarūshalam ke tamām buzurgoṅ ko
bulā kar [30]rab ke ghar meṅ gayā.
sab log chhoṭe se le kar baṛe tak us
ke sāth gae yānī yahūdāh ke ādmī,
yarūshalam ke bāshinde, imām aur
lāwī. wahāṅ pahuṅch kar jamā’at ke
sāmne ahd kī us pūrī kitāb kī tilāwat
kī gaī jo rab ke ghar meṅ milī thī.
[31]phir bādshāh ne apne satūn ke
pās khaṛe ho kar rab ke huzūr ahd
bāndhā aur wādā kiyā, “ham rab
kī pairawī kareṅge, ham pūre dil-
o-jān se us ke ahkām aur hidāyāt
pūrī karke is kitāb meṅ darj ahd
kī bāteṅ qāim rakheṅge.” [32]yūsiyāh
ne mutālabā kiyā ki yarūshalam aur
yahūdāh ke tamām bāshinde ahd
meṅ sharīk ho jāeṅ. us waqt
se yarūshalam ke bāshinde apne
bāpdādā ke ḳhudā ke ahd ke sāth lipṭe
rahe.
[33]yūsiyāh ne isrāīl ke pūre mulk se
tamām ghinaune butoṅ ko dūr kar
diyā. isrāīl ke tamām bāshindoṅ ko
us ne tākīd kī, “rab apne ḳhudā kī
ḳhidmat kareṅ.” chunāṅche yūsiyāh
ke jīte jī wuh rab apne bāpdādā kī rāh
se dūr na hue.

yūsiyāh fasah kī īd manātā hai

35 phir yūsiyāh ne rab kī tāzīm
meṅ fasah kī īd manāī. pahle
mahīne ke 14weṅ din fasah kā lelā

zabah kiyā gayā. [2]bādshāh ne
imāmoṅ ko kām par lagā kar un
kī hauslā-afzāī kī ki wuh rab ke
ghar meṅ apnī ḳhidmat achchhī tarah
anjām deṅ. [3]lāwiyoṅ ko tamām
isrāīliyoṅ ko sharīat kī tālīm dene kī
zimmādārī dī gaī thī, aur sāth sāth
unheṅ rab kī ḳhidmat ke lie maḳhsūs
kiyā gayā thā. un se yūsiyāh ne kahā,
"muqaddas sandūq ko us imārat
meṅ rakheṅ jo isrāīl ke bādshāh dāūd
ke beṭe sulaimān ne tāmīr kiyā. use
apne kandhoṅ par uṭhā kar idhar
udhar le jāne kī zarūrat nahīṅ hai
balki ab se apnā waqt rab apne ḳhudā
aur us kī qaum isrāīl kī ḳhidmat meṅ
sarf kareṅ. [4]un ḳhāndānī gurohoṅ ke
mutābiq ḳhidmat ke lie tayyār raheṅ
jin kī tartīb dāūd bādshāh aur us ke
beṭe sulaimān ne likh kar muqarrar kī
thī. [5]phir maqdis meṅ us jagah khaṛe
ho jāeṅ jo āp ke ḳhāndānī guroh ke
lie muqarrar hai aur un ḳhāndānoṅ kī
madad kareṅ jo qurbāniyāṅ chaṛhāne
ke lie āte haiṅ aur jin kī ḳhidmat
karne kī zimmādārī āp ko dī gaī hai.
[6]apne āp ko ḳhidmat ke lie maḳhsūs
kareṅ aur fasah ke lele zabah karke
apne hamwatanoṅ ke lie is tarah
tayyār kareṅ jis tarah rab ne mūsā kī
mārifat hukm diyā thā."
[7]īd kī ḳhushī meṅ yūsiyāh ne īd
manāne wāloṅ ko apnī milkiyat meṅ
se 30,000 bheṛ-bakriyoṅ ke bachche
die. yih jānwar fasah kī qurbānī ke
taur par chaṛhāe gae jabki bādshāh kī
taraf se 3,000 bail dīgar qurbāniyoṅ
ke lie istemāl hue. [8]is ke ilāwā
bādshāh ke afsaroṅ ne bhī apnī
ḳhushī se qaum, imāmoṅ aur lāwiyoṅ
ko jānwar die. allāh ke ghar ke sab
se ālā afsaroṅ ḳhilqiyāh, zakariyāh
aur yihī'el ne dīgar imāmoṅ ko
fasah kī qurbānī ke lie 2,600 bheṛ-
bakriyoṅ ke bachche die, nīz 300 bail.
[9]isī tarah lāwiyoṅ ke rāhnumāoṅ ne
dīgar lāwiyoṅ ko fasah kī qurbānī ke
lie 5,000 bheṛ-bakriyoṅ ke bachche
die, nīz 500 bail. un meṅ se tīn
bhāī banām kūnaniyāh, samāyāh aur
natanī'el the jabki dūsroṅ ke nām
hasbiyāh, yaī'el aur yūzabad the.
[10]jab har ek ḳhidmat ke lie tayyār
thā to imām apnī apnī jagah par aur
lāwī apne apne gurohoṅ ke mutābiq
khaṛe ho gae jis tarah bādshāh ne
hidāyat dī thī. [11]lāwiyoṅ ne fasah ke
leloṅ ko zabah karke un kī khāleṅ
utārīṅ jabki imāmoṅ ne lāwiyoṅ se
jānwaroṅ kā ḳhūn le kar qurbāngāh
par chhiṛkā. [12]jo kuchh bhasm hone
wālī qurbāniyoṅ ke lie muqarrar thā
use qaum ke muḳhtalif ḳhāndānoṅ ke
lie ek taraf rakh diyā gayā tāki wuh
use bād meṅ rab ko qurbānī ke taur
par pesh kar sakeṅ, jis tarah mūsā kī
sharīat meṅ likhā hai. bailoṅ ke sāth
bhī aisā hī kiyā gayā. [13]fasah ke leloṅ
ko hidāyāt ke mutābiq āg par bhūnā
gayā jabki bāqī gosht ko muḳhtalif

qism kī degoṅ meṅ ubālā gayā. jūṅ
hī gosht pak gayā to lāwiyoṅ ne use
jaldī se hāzirīn meṅ taqsīm kiyā. 14is
ke bād unhoṅ ne apne aur imāmoṅ
ke lie fasah ke lele tayyār kie, kyūṅki
hārūn kī aulād yānī imām bhasm
hone wālī qurbāniyoṅ aur charbī ko
chaṛhāne meṅ rāt tak masrūf rahe.
15īd ke pūre daurān āsaf ke
ḳhāndān ke gulūkār apnī apnī jagah
par khaṛe rahe, jis tarah dāūd, āsaf,
haimān aur bādshāh ke ġhaibbīn
yadūtūn ne hidāyat dī thī. darbān bhī
rab ke ghar ke darwāzoṅ par musalsal
khaṛe rahe. unheṅ apnī jaghoṅ ko
chhoṛne kī zarūrat bhī nahīṅ thī,
kyūṅki bāqī lāwiyoṅ ne un ke lie
bhī fasah ke lele tayyār kar rakhe.
16yūṅ us din yūsiyāh ke hukm par
qurbāniyoṅ ke pūre intizām ko tartīb
diyā gayā tāki āindā fasah kī īd manāī
jāe aur bhasm hone wālī qurbāniyāṅ
rab kī qurbāngāh par pesh kī jāeṅ.
17yarūshalam meṅ jamā hue
isrāīliyoṅ ne fasah kī īd aur
beḳhamīrī roṭī kī īd ek hafte ke
daurān manāī. 18fasah kī īd isrāīl meṅ
samūel nabī ke zamāne se le kar us
waqt tak is tarah nahīṅ manāī gaī thī.
isrāīl ke kisī bhī bādshāh ne use yūṅ
nahīṅ manāyā thā jis tarah yūsiyāh
ne use us waqt imāmoṅ, lāwiyoṅ,
yarūshalam aur tamām yahūdāh aur
isrāīl se āe hue logoṅ ke sāth mil
kar manāī. 19yūsiyāh bādshāh kī
hukūmat ke 18weṅ sāl meṅ pahlī dafā
rab kī tāzīm meṅ aisī īd manāī gaī.

yūsiyāh kī maut

20rab ke ghar kī bahālī kī takmīl
ke bād ek din misr kā bādshāh
nikoh daryā-e-furāt par ke shahr
karkimīs ke lie rawānā huā tāki
wahāṅ dushman se laṛe. lekin rāste
meṅ yūsiyāh us kā muqābalā karne
ke lie niklā. 21nikoh ne apne qāsidoṅ
ko yūsiyāh ke pās bhej kar use ittilā
dī, “ai yahūdāh ke bādshāh, merā āp
se kyā wāstā? is waqt maiṅ āp par
hamlā karne ke lie nahīṅ niklā balki
us shāhī ḳhāndān par jis ke sāth merā
jhagaṛā hai. allāh ne farmāyā hai
ki maiṅ jaldī karūṅ. wuh to mere
sāth hai. chunāṅche us kā muqābalā
karne se bāz āeṅ, warnā wuh āp ko
halāk kar degā.”
22lekin yūsiyāh bāz na āyā balki
laṛne ke lie tayyār huā. us ne
nikoh kī bāt na mānī go allāh
ne use us kī mārifat āgāh kiyā
thā. chunāṅche wuh bhes badal kar
fir’aun se laṛne ke lie majiddo ke
maidān meṅ pahuṅchā. 23jab laṛāī
chhiṛ gaī to yūsiyāh tīroṅ se zaḳhmī
huā, aur us ne apne mulāzimoṅ ko
hukm diyā, “mujhe yahāṅ se le jāo,
kyūṅki maiṅ saḳht zaḳhmī ho gayā
hūṅ.” 24logoṅ ne use us ke apne rath
par se uṭhā kar us ke ek aur rath
meṅ rakhā jo use yarūshalam le gayā.

lekin us ne wafāt pāī, aur use apne
bāpdādā ke ḳhāndānī qabristān meṅ
dafn kiyā gayā. pūre yahūdāh aur
yarūshalam ne us kā mātam kiyā.
25yarmiyāh ne yūsiyāh kī yād meṅ
mātamī gīt likhe, aur āj tak gīt gāne
wāle mard-o-ḳhawātīn yūsiyāh kī
yād meṅ mātamī gīt gāte haiṅ, yih
pakkā dastūr ban gayā hai. yih gīt
'nohā kī kitāb' meṅ darj haiṅ.
26-27bāqī jo kuchh shurū se le kar
āḳhir tak yūsiyāh kī hukūmat ke
daurān huā wuh 'shāhān-e-yahūdāh-
o-isrāīl' kī kitāb meṅ bayān kiyā gayā
hai. wahāṅ us ke nek kāmoṅ kā zikr
hai aur yih ki us ne kis tarah sharīat
ke ahkām par amal kiyā.

yahūdāh kā bādshāh yahūāḳhaz

36 ummat ne yūsiyāh ke beṭe
yahūāḳhaz ko bāp ke taḳht
par biṭhā diyā. 2yahūāḳhaz 23
sāl kī umr meṅ bādshāh banā, aur
yarūshalam meṅ us kī hukūmat kā
daurāniyā tīn māh thā. 3phir misr ke
bādshāh ne use taḳht se utār diyā, aur
mulk-e-yahūdāh ko taqrīban 3,400
kilogrām chāṅdī aur 34 kilogrām
sonā ḳharāj ke taur par adā karnā
paṛā. 4misr ke bādshāh ne yahūāḳhaz
ke sage bhāī iliyāqīm ko yahūdāh aur
yarūshalam kā nayā bādshāh banā
kar us kā nām yahūyaqīm meṅ badal
diyā. yahūāḳhaz ko wuh qaid karke
apne sāth misr le gayā.

yahūdāh kā bādshāh yahūyaqīm

5yahūyaqīm 25 sāl kī umr meṅ
bādshāh banā, aur yarūshalam meṅ
rah kar wuh 11 sāl tak hukūmat kartā
rahā. us kā chāl-chalan rab us ke
ḳhudā ko nāpasand thā. 6ek din bābal
ke nabūkadnazzar ne yahūdāh par
hamlā kiyā aur yahūyaqīm ko pītal kī
zanjīroṅ meṅ jakaṛ kar bābal le gayā.
7nabūkadnazzar rab ke ghar kī kaī
qīmtī chīzeṅ bhī chhīn kar apne sāth
bābal le gayā aur wahāṅ apne mandir
meṅ rakh dīṅ.
8bāqī jo kuchh yahūyaqīm kī
hukūmat ke daurān huā wuh
'shāhān-e-yahūdāh-o-isrāīl' kī kitāb
meṅ darj hai. wahāṅ yih bayān kiyā
gayā hai ki us ne kaisī ghinaunī
harkateṅ kīṅ aur ki kyā kuchh us
ke sāth huā. us ke bād us kā beṭā
yahūyākīn taḳhtnashīn huā.

yahūyākīn kī hukūmat

9yahūyākīn 18 sāl kī umr meṅ
bādshāh banā, aur yarūshalam meṅ
us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh
aur das din thā. us kā chāl-chalan rab
ko nāpasand thā. 10bahār ke mausam
meṅ nabūkadnazzar bādshāh ne
hukm diyā ki use giriftār karke bābal
le jāyā jāe. sāth sāth faujiyoṅ ne rab
ke ghar kī qīmtī chīzeṅ bhī chhīn
kar bābal pahuṅchāīṅ. yahūyākīn kī
jagah nabūkadnazzar ne yahūyākīn

ke chachā sidqiyāh ko yahūdāh aur yarūshalam kā bādshāh banā diyā.

sidqiyāh bādshāh aur yarū-shalam kī tabāhī

11 sidqiyāh 21 sāl kī umr meṅ taḳhtnashīn huā, aur yarūshalam meṅ us kī hukūmat kā daurāniyā 11 sāl thā. 12 us kā chāl-chalan rab us ke ḳhudā ko nāpasand thā. jab yarmiyāh nabī ne use rab kī taraf se āgāh kiyā to us ne apne āp ko nabī ke sāmne past na kiyā. 13 sidqiyāh ko allāh kī qasam khā kar nabūkadnazzar bādshāh kā wafādār rahne kā wādā karnā paṛā. to bhī wuh kuchh der ke bād sarkash ho gayā. wuh aṛ gayā, aur us kā dil itnā saḳht ho gayā ki wuh rab isrāīl ke ḳhudā kī taraf dubārā rujū karne ke lie tayyār nahīṅ thā.

14 lekin yahūdāh ke rāhnumāoṅ, imāmoṅ aur qaum kī bewafāī bhī baṛhtī gaī. paṛosī qaumoṅ ke ghinaune rasm-o-riwāj apnā kar unhoṅ ne rab ke ghar ko nāpāk kar diyā, go us ne yarūshalam meṅ yih imārat apne lie maḳhsūs kī thī.

15 bār bār rab un ke bāpdādā kā ḳhudā apne paiġhambaroṅ ko un ke pās bhej kar unheṅ samjhātā rahā, kyūṅki use apnī qaum aur sukūnatgāh par tars ātā thā. 16 lekin logoṅ ne allāh ke paiġhambaroṅ kā mazāq uṛāyā, un ke paiġhām haqīr jāne aur nabiyoṅ ko lān-tān kī. āḳhirkār rab kā ġhazab un par nāzil huā, aur bachne kā koī rāstā na rahā. 17 us ne bābal ke bādshāh nabūkadnazzar ko un ke ḳhilāf bhejā to dushman yahūdāh ke jawānoṅ ko talwār se qatl karne ke lie maqdis meṅ ghusne se bhī na jhijke. kisī par bhī rahm na kiyā gayā, ḳhwāh jawān mard yā jawān ḳhātūn, ḳhwāh buzurg yā umrrasīdā ho. rab ne sab ko nabūkadnazzar ke hawāle kar diyā. 18 nabūkadnazzar ne allāh ke ghar kī tamām chīzeṅ chhīn līṅ, ḳhwāh wuh baṛī thīṅ yā chhoṭī. wuh rab ke ghar, bādshāh aur us ke ālā afsaroṅ ke tamām ḳhazāne bhī bābal le gayā. 19 faujiyoṅ ne rab ke ghar aur tamām mahaloṅ ko jalā kar yarūshalam kī fasīl ko girā diyā. jitnī bhī qīmtī chīzeṅ rah gaī thīṅ wuh tabāh huīṅ. 20 aur jo talwār se bach gae the unheṅ bābal kā bādshāh qaid karke apne sāth bābal le gayā. wahāṅ unheṅ us kī aur us kī aulād kī ḳhidmat karnī paṛī. un kī yih hālat us waqt tak jārī rahī jab tak fārsī qaum kī saltanat shurū na huī.

21 yūṅ wuh kuchh pūrā huā jis kī peshgoī rab ne yarmiyāh nabī kī mārifat kī thī, kyūṅki zamīn ko āḳhirkār sabat kā wuh ārām mil gayā jo bādshāhoṅ ne use nahīṅ diyā thā. jis tarah nabī ne kahā thā, ab zamīn 70 sāl tak tabāh aur wīrān rahī.

jilāwatanī se wāpasī

22 fāras ke bādshāh ḳhoras kī
hukūmat ke pahle sāl meṅ rab ne wuh
kuchh pūrā hone diyā jis kī peshgoī
us ne yarmiyāh kī mārifat kī thī. us
ne ḳhoras ko zail kā elān karne kī
tahrīk dī. yih elān zabānī aur tahrīrī
taur par pūrī bādshāhī meṅ kiyā gayā.

23 "fāras kā bādshāh ḳhoras farmātā
hai, rab āsmān ke ḳhudā ne duniyā
ke tamām mamālik mere hawāle kar
die haiṅ. us ne mujhe yahūdāh ke
shahr yarūshalam meṅ us ke lie ghar
banāne kī zimmādārī dī hai. āp
meṅ se jitne us kī qaum ke haiṅ
yarūshalam ke lie rawānā ho jāeṅ.
rab āp kā ḳhudā āp ke sāth ho."

azrā

jilāwatanī se wāpasī

1 fāras ke bādshāh ḳhoras kī
hukūmat ke pahle sāl meṅ rab
ne wuh kuchh pūrā hone diyā jis kī
peshgoī us ne yarmiyāh kī mārifat
kī thī. us ne ḳhoras ko zail kā elān
karne kī tahrīk dī. yih elān zabānī aur
tahrīrī taur par pūrī bādshāhī meṅ
kiyā gayā.

2"fāras kā bādshāh ḳhoras farmātā
hai, rab āsmān ke ḳhudā ne duniyā
ke tamām mamālik mere hawāle kar
die haiṅ. us ne mujhe yahūdāh ke
shahr yarūshalam meṅ us ke lie ghar
banāne kī zimmādārī dī hai. 3āp
meṅ se jitne us kī qaum ke haiṅ
yarūshalam ke lie rawānā ho jāeṅ
tāki wahāṅ rab isrāīl ke ḳhudā ke
lie ghar banāeṅ, us ḳhudā ke lie jo
yarūshalam meṅ sukūnat kartā hai.
āp kā ḳhudā āp ke sāth ho. 4jahāṅ
bhī isrāīlī qaum ke bache hue log
rahte haiṅ, wahāṅ un ke paṛosiyoṅ kā
farz hai ki wuh sone-chāṅdī aur māl-
maweshī se un kī madad kareṅ. is ke
ilāwā wuh apnī ḳhushī se yarūshalam
meṅ allāh ke ghar ke lie hadie bhī
deṅ."

5tab kuchh isrāīlī rawānā ho kar
yarūshalam meṅ rab ke ghar ko
tāmīr karne kī tayyāriyāṅ karne lage.
un meṅ yahūdāh aur binyamīn ke
ḳhāndānī sarparast, imām aur lāwī
shāmil the yānī jitne logoṅ ko allāh
ne tahrīk dī thī. 6un ke tamām
paṛosiyoṅ ne unheṅ sonā-chāṅdī aur
māl-maweshī de kar un kī madad kī.
is ke ilāwā unhoṅ ne apnī ḳhushī se
bhī rab ke ghar ke lie hadie die.

7ḳhoras bādshāh ne wuh chīzeṅ
wāpas kar dīṅ jo nabūkadnazzar ne
yarūshalam meṅ rab ke ghar se lūṭ
kar apne dewatā ke mandir meṅ rakh
dī thīṅ. 8unheṅ nikāl kar fāras ke
bādshāh ne mitradāt ḳhazāṅchī ke
hawāle kar diyā jis ne sab kuchh gin
kar yahūdāh ke buzurg shesbazzar ko

de diyā. [9]jo fahrist us ne likhī us meṅ
zail kī chīzeṅ thīṅ:
sone ke 30 bāsan,
chāṅdī ke 1,000 bāsan,
29 chhuriyāṅ,
[10]sone ke 30 pyāle,
chāṅdī ke 410 pyāle,
bāqī chīzeṅ 1,000 adad.
[11]sone aur chāṅdī kī kul 5,400
chīzeṅ thīṅ. shesbazzar yih sab
kuchh apne sāth le gayā jab
wuh jilāwatanoṅ ke sāth bābal se
yarūshalam ke lie rawānā huā.

wāpas āe hue isrāīliyoṅ kī fahrist

2 zail meṅ yahūdāh ke un logoṅ
kī fahrist hai jo jilāwatanī
se wāpas āe. bābal kā bādshāh
nabūkadnazzar unheṅ qaid karke
bābal le gayā thā, lekin ab wuh
yarūshalam aur yahūdāh ke un
shahroṅ meṅ phir jā base jahāṅ un
ke ḳhāndān pahle rahte the. [2]un
ke rāhnumā zarubbābal, yashūa,
nahmiyāh, sirāyāh, rālāyāh, mardakī,
bilshān, misfār, bigwī, rahūm aur
bānā the. zail kī fahrist meṅ wāpas
āe hue ḳhāndānoṅ ke mard bayān kie
gae haiṅ.
[3]parūs kā ḳhāndān: 2,172,
[4]safatiyāh kā ḳhāndān: 372,
[5]araḳh kā ḳhāndān: 775,
[6]pakhat-moāb kā ḳhāndān yānī
yashūa aur yoāb kī aulād: 2,812,
[7]ailām kā ḳhāndān: 1,254,
[8]zattū kā ḳhāndān: 945,
[9]zakkī kā ḳhāndān: 760,
[10]bānī kā ḳhāndān: 642,
[11]babī kā ḳhāndān: 623,
[12]azjād kā ḳhāndān: 1,222,
[13]adūniqām kā ḳhāndān: 666,
[14]bigwī kā ḳhāndān: 2,056,
[15]adīn kā ḳhāndān: 454,
[16]atīr kā ḳhāndān yānī hizqiyāh kī
aulād: 98,
[17]bazī kā ḳhāndān: 323,
[18]yūrā kā ḳhāndān: 112,
[19]hāshūm kā ḳhāndān: 223,
[20]jibbār kā ḳhāndān: 95,
[21]bait-laham ke bāshinde: 123,
[22]natūfā ke 56 bāshinde,
[23]anatot ke bāshinde: 128,
[24]azmāwat ke bāshinde: 42,
[25]qiryat-yārīm, kafīrā aur bairot ke
bāshinde: 743,
[26]rāmā aur jibā ke bāshinde: 621,
[27]mikmās ke bāshinde: 122,
[28]bait-el aur aī ke bāshinde: 223,
[29]nabū ke bāshinde: 52,
[30]majbīs ke bāshinde: 156,
[31]dūsre ailām ke bāshinde: 1,254,
[32]hārim ke bāshinde: 320,
[33]lūd, hādīd aur onūs ke bāshinde:
725,
[34]yarīhū ke bāshinde: 345,
[35]sanā'āh ke bāshinde: 3,630.
[36]zail ke imām jilāwatanī se wāpas
āe.
yadāyāh kā ḳhāndān jo yashūa kī
nasl kā thā: 973,

[37]immer kā ḳhāndān: 1,052,

[38]fashhūr kā ḳhāndān: 1,247,

[39]hārim kā ḳhāndān: 1,017,

[40]zail ke lāwī jilāwatanī se wāpas āe. yashūa aur qadmī'el kā ḳhāndān yānī hūdāwiyāh kī aulād: 74,

[41]gulūkār: āsaf ke ḳhāndān ke 128 ādmī,

[42]rab ke ghar ke darbān: sallūm, atīr, talmūn, aqqūb, ḳhatītā aur sobī ke ḳhāndānoṅ ke 139 ādmī.

[43]rab ke ghar ke ḳhidmatgāroṅ ke darj-e-zail ḳhāndān jilāwatanī se wāpas āe.

zīhā, hasūfā, tabbāot, [44]qarūs, sīāhā, fadūn, [45]libānā, hajābā, aqqūb, [46]hajāb, shalmī, hanān, [47]jiddel, jahar, riyāyāh, [48]razīn, naqūdā, jazzām, [49]uzzā, fāsih, basī, [50]asnā, maūnīm, nafūsīm, [51]baqbūq, haqūfā, harhūr, [52]bazlūt, mahīdā, harshā, [53]barqūs, sīsarā, tāmah, [54]naziyāh aur ḳhatīfā.

[55]sulaimān ke ḳhādimoṅ ke darj-e-zail ḳhāndān jilāwatanī se wāpas āe.

sūtī, sūfirat, farūdā, [56]yālā, darqūn, jiddel, [57]safatiyāh, ḳhattīl, fūkirat-zabāim aur amī.

[58]rab ke ghar ke ḳhidmatgāroṅ aur sulaimān ke ḳhādimoṅ ke ḳhāndānoṅ meṅ se wāpas āe hue mardoṅ kī tādād 392 thī. [59-60]wāpas āe hue ḳhāndānoṅ dilāyāh, tūbiyāh aur naqūdā ke 652 mard sābit na kar sake ki isrāīl kī aulād haiṅ, go wuh tal-milah, tal-harshā, karūb, addūn aur immer ke rahne wāle the.

[61-62]habāyāh, haqqūz aur barzillī ke ḳhāndānoṅ ke kuchh imām bhī wāpas āe, lekin unheṅ rab ke ghar meṅ ḳhidmat karne kī ijāzat na milī. kyūṅki go unhoṅ ne nasabnāme meṅ apne nām talāsh kie un kā kahīṅ zikr na milā, is lie unheṅ nāpāk qarār diyā gayā. (barzillī ke ḳhāndān ke bānī ne barzillī jiliādī kī beṭī se shādī karke apne susar kā nām apnā liyā thā.) [63]yahūdāh ke gawarnar ne hukm diyā ki in tīn ḳhāndānoṅ ke imām filhāl qurbāniyoṅ kā wuh hissā khāne meṅ sharīk na hoṅ jo imāmoṅ ke lie muqarrar hai. jab dubārā imām-e-āzam muqarrar kiyā jāe to wuhī ūrīm aur tummīm nāmī qur'ā ḍāl kar muāmalā hal kare.

[64]kul 42,360 isrāīlī apne watan lauṭ āe, [65]nīz un ke 7,337 ġhulām aur launḍiyāṅ aur 200 gulūkār jin meṅ mard-o-ḳhawātīn shāmil the.

[66]isrāīliyoṅ ke pās 736 ghoṛe, 245 ḳhachchar, [67]435 ūṅṭ aur 6,720 gadhe the.

[68]jab wuh yarūshalam meṅ rab ke ghar ke pās pahuṅche to kuchh ḳhāndānī sarparastoṅ ne apnī ḳhushī se hadie die tāki allāh kā ghar nae sire se us jagah tāmīr kiyā jā sake jahāṅ pahle thā. [69]har ek ne utnā de diyā jitnā de sakā. us waqt sone ke kul 61,000 sikke, chāṅdī ke 2,800

kilogrām aur imāmoṅ ke 100 libās
jamā hue.
70imām, lāwī, gulūkār, rab ke ghar
ke darbān aur ḳhidmatgār, aur awām
ke kuchh log apnī apnī ābāī ābādiyoṅ
meṅ dubārā jā base. yūṅ tamām
isrāīlī dubārā apne apne shahroṅ meṅ
rahne lage.

naī qurbāngāh par qurbāniyāṅ

3 sātweṅ mahīne kī ibtidā meṅ
pūrī qaum yarūshalam meṅ
jamā huī. us waqt isrāīlī apnī
ābādiyoṅ meṅ dubārā ābād ho gae
the. 2jamā hone kā maqsad isrāīl ke
ḳhudā kī qurbāngāh ko nae sire se
tāmīr karnā thā tāki mard-e-ḳhudā
mūsā kī sharīat ke mutābiq us par
bhasm hone wālī qurbāniyāṅ pesh
kī jā sakeṅ. chunāṅche yashūa bin
yūsadaq aur zarubbābal bin siyāltī'el
kām meṅ lag gae. yashūa ke imām
bhāiyoṅ aur zarubbābal ke bhāiyoṅ
ne un kī madad kī. 3go wuh mulk
meṅ rahne wālī dīgar qaumoṅ se
sahme hue the tāham unhoṅ ne
qurbāngāh ko us kī purānī bunyād
par tāmīr kiyā aur subhshām us par
rab ko bhasm hone wālī qurbāniyāṅ
pesh karne lage. 4jhoṅpṛiyoṅ kī
īd unhoṅ ne sharīat kī hidāyat ke
mutābiq manāī. us hafte ke har
din unhoṅ ne bhasm hone wālī utnī
qurbāniyāṅ chaṛhāīṅ jitnī zarūrī thīṅ.
5us waqt se imām bhasm hone wālī
tamām darkār qurbāniyāṅ bāqāidagī
se pesh karne lage, nīz nae chāṅd
kī īdoṅ aur rab kī bāqī maḳhsūs-o-
muqaddas īdoṅ kī qurbāniyāṅ. qaum
apnī ḳhushī se bhī rab ko qurbāniyāṅ
pesh kartī thī. 6go rab ke ghar kī
bunyād abhī ḍālī nahīṅ gaī thī to
bhī isrāīlī sātweṅ mahīne ke pahle
din se rab ko bhasm hone wālī
qurbāniyāṅ pesh karne lage. 7phir
unhoṅ ne rājoṅ aur kārīgaroṅ ko
paise de kar kām par lagāyā aur sūr
aur saidā ke bāshindoṅ se deodār kī
lakaṛī mangwāī. yih lakaṛī lubnān
ke pahāṛī ilāqe se samundar tak lāī
gaī aur wahāṅ se samundar ke rāste
yāfā pahuṅchāī gaī. isrāīliyoṅ ne
muāwaze meṅ khāne-pīne kī chīzeṅ
aur zaitūn kā tel de diyā. fāras
ke bādshāh ḳhoras ne unheṅ yih
karwāne kī ijāzat dī thī.

rab ke ghar kī tāmīr-e-nau

8jilāwatanī se wāpas āne ke dūsre
sāl ke dūsre mahīne meṅ rab ke ghar
kī nae sire se tāmīr shurū huī. is kām
meṅ zarubbābal bin siyāltī'el, yashūa
bin yūsadaq, dīgar imām aur lāwī
aur watan meṅ wāpas āe hue bāqī
tamām isrāīlī sharīk hue. tāmīrī kām
kī nigarānī un lāwiyoṅ ke zimme lagā
dī gaī jin kī umr 20 sāl yā is se zāid thī.
9zail ke log mil kar rab kā ghar
banāne wāloṅ kī nigarānī karte the:

yashūa apne beṭoṅ aur bhāiyoṅ
samet, qadmī'el aur us ke beṭe jo
hūdāwiyāh kī aulād the aur hanadād
ke ḳhāndān ke lāwī.
10rab ke ghar kī bunyād rakhte
waqt imām apne muqaddas libās
pahne hue sāth khaṛe ho gae aur
turam bajāne lage. āsaf ke ḳhāndān
ke lāwī sāth sāth jhāṅjh bajāne aur
rab kī satāish karne lage. sab kuchh
isrāīl ke bādshāh dāūd kī hidāyāt ke
mutābiq huā. 11wuh hamd-o-sanā ke
gīt se rab kī tārīf karne lage, "wuh
bhalā hai, aur isrāīl par us kī shafqat
abadī hai!" jab hāzirīn ne dekhā ki
rab ke ghar kī bunyād rakhī jā rahī
hai to sab rab kī ḳhushī meṅ zordār
nāre lagāne lage.
12lekin bahut se imām, lāwī aur
ḳhāndānī sarparast hāzir the jinhoṅ
ne rab kā pahlā ghar dekhā huā thā.
jab un ke deḳhte deḳhte rab ke nae
ghar kī bunyād rakhī gaī to wuh
buland āwāz se rone lage jabki bāqī
bahut sāre log ḳhushī ke nāre lagā
rahe the. 13itnā shor thā ki ḳhushī
ke nāroṅ aur rone kī āwāzoṅ meṅ
imtiyāz na kiyā jā sakā. shor dūr dūr
tak sunāī diyā.

rab ke ghar kī tāmīr kī muḳhālafat

4 yahūdāh aur binyamīn ke
dushmanoṅ ko patā chalā ki
watan meṅ wāpas āe hue isrāīlī rab
isrāīl ke ḳhudā ke lie ghar tāmīr kar
rahe haiṅ. 2zarubbābal aur ḳhāndānī
sarparastoṅ ke pās ā kar unhoṅ ne
darḳhwāst kī, "ham bhī āp ke sāth
mil kar rab ke ghar ko tāmīr karnā
chāhte haiṅ. kyūṅki jab se asūr
ke bādshāh asarhaddon ne hameṅ
yahāṅ lā kar basāyā hai us waqt
se ham āp ke ḳhudā ke tālib rahe
aur use qurbāniyāṅ pesh karte āe
haiṅ." 3lekin zarubbābal, yashūa aur
isrāīl ke bāqī ḳhāndānī sarparastoṅ
ne inkār kiyā, "nahīṅ, is meṅ āp kā
hamāre sāth koī wāstā nahīṅ. ham
akele hī rab isrāīl ke ḳhudā ke lie ghar
banāeṅge, jis tarah fāras ke bādshāh
ḳhoras ne hameṅ hukm diyā hai."
4yih sun kar mulk kī dūsrī qaumeṅ
yahūdāh ke logoṅ kī hauslāshiknī
aur unheṅ ḍarāne kī koshish karne
lagīṅ tāki wuh imārat banāne se bāz
āeṅ. 5yahāṅ tak ki wuh fāras ke
bādshāh ḳhoras ke kuchh mushīroṅ
ko rishwat de kar kām rokne meṅ
kāmyāb ho gae. yūṅ rab ke ghar
kī tāmīr ḳhoras bādshāh ke daur-e-
hukūmat se le kar dārā bādshāh kī
hukūmat tak rukī rahī.
6bād meṅ jab aḳhaswerus bādshāh
kī hukūmat shurū huī to isrāīl
ke dushmanoṅ ne yahūdāh aur
yarūshalam ke bāshindoṅ par ilzām
lagā kar shikāyatī ḳhat likhā.
7phir artaḳhshastā bādshāh ke
daur-e-hukūmat meṅ use yahūdāh
ke dushmanoṅ kī taraf se shikāyatī

ḳhat bhejā gayā. ḳhat ke pīchhe
ḳhāskar bishlām, mitradāt aur tābiel
the. pahle use arāmī zabān meṅ likhā
gayā, aur bād meṅ us kā tarjumā
huā. 8sāmariyya ke gawarnar rahūm
aur us ke mīrmunshī shamsī ne
shahanshāh ko ḳhat likh diyā jis meṅ
unhoṅ ne yarūshalam par ilzāmāt
lagāe. pate meṅ likhā thā,

9az: rahūm gawarnar aur
mīrmunshī shamsī, nīz un ke
hamḳhidmat qāzī, safīr aur tarpal,
sippar, arak, bābal aur sosan yānī
ailām ke mard, 10nīz bāqī tamām
qaumeṅ jin ko azīm aur azīz bādshāh
ashūrbanīpāl ne uṭhā kar sāmariyya
aur daryā-e-furāt ke bāqīmāndā
maġhribī ilāqe meṅ basā diyā thā.

11ḳhat meṅ likhā thā,

“shahanshāh artaḳhshastā ke nām,

az: āp ke ḳhādim jo daryā-e-furāt
ke maġhrib meṅ rahte haiṅ.

12shahanshāh ko ilm ho ki jo
yahūdī āp ke huzūr se hamāre
pās yarūshalam pahuṅche haiṅ
wuh is waqt us bāġhī aur sharīr
shahr ko nae sire se tāmīr kar rahe
haiṅ. wuh fasīl ko bahāl karke
bunyādoṅ kī marammat kar rahe
haiṅ. 13shahanshāh ko ilm ho ki
agar shahr nae sire se tāmīr ho jāe
aur us kī fasīl takmīl tak pahuṅche
to yih log ṭaiks, ḳharāj aur mahsūl
adā karne se inkār kar deṅge. tab
bādshāh ko nuqsān pahuṅchegā.
14ham to namak-harām nahīṅ haiṅ,
na shahanshāh kī tauhīn bardāsht
kar sakte haiṅ. is lie ham guzārish
karte haiṅ 15ki āp apne bāpdādā kī
tārīḳhī dastāwezāt se yarūshalam
ke bāre meṅ mālūmāt hāsil kareṅ,
kyūṅki un meṅ is bāt kī tasdīq milegī
ki yih shahr māzī meṅ sarkash rahā.
haqīqat meṅ shahr ko isī lie tabāh
kiyā gayā ki wuh bādshāhoṅ aur
sūboṅ ko tang kartā rahā aur qadīm
zamāne se hī baġhāwat kā mambā
rahā hai. 16ġharz ham shahanshāh
ko ittilā dete haiṅ ki agar yarūshalam
ko dubārā tāmīr kiyā jāe aur us kī
fasīl takmīl tak pahuṅche to daryā-
e-furāt ke maġhribī ilāqe par āp kā
qābū jātā rahegā.”

17shahanshāh ne jawāb meṅ likhā,

“maiṅ yih ḳhat rahūm gawarnar,
shamsī mīrmunshī aur sāmariyya aur
daryā-e-furāt ke maġhrib meṅ rahne
wāle un ke hamḳhidmat afsaroṅ ko
likh rahā hūṅ.

āp ko salām! 18āp ke ḳhat kā
tarjumā merī maujūdagī meṅ huā
hai aur use mere sāmne paṛhā gayā
hai. 19mere hukm par yarūshalam
ke bāre meṅ mālūmāt hāsil kī gaī
haiṅ. mālūm huā ki wāqaī yih
shahr qadīm zamāne se bādshāhoṅ
kī muḳhālafat karke sarkashī aur
baġhāwat kā mambā rahā hai. 20nīz,
yarūshalam tāqatwar bādshāhoṅ kā
dār-ul-hukūmat rahā hai. un kī itnī

tāqat thī ki daryā-e-furāt ke pūre
maġhribī ilāqe ko unheṅ muḳhtalif
qism ke ṭaiks aur ḳharāj adā karnā
paṛā. 21chunāṅche ab hukm deṅ ki
yih ādmī shahr kī tāmīr karne se bāz
āeṅ. jab tak maiṅ ḳhud hukm na dūṅ
us waqt tak shahr ko nae sire se tāmīr
karne kī ijāzat nahīṅ hai. 22dhyān deṅ
ki is hukm kī takmīl meṅ sustī na kī
jāe, aisā na ho ki shahanshāh ko baṛā
nuqsān pahuṅche."

23jūṅ hī ḳhat kī kāpī rahūm, shamsī
aur un ke hamḳhidmat afsaroṅ
ko paṛh kar sunāī gaī to wuh
yarūshalam ke lie rawānā hue aur
yahūdiyoṅ ko zabardastī kām jārī
rakhne se rok diyā.

24chunāṅche yarūshalam meṅ allāh
ke ghar kā tāmīrī kām ruk gayā,
aur wuh fāras ke bādshāh dārā kī
hukūmat ke dūsre sāl tak rukā rahā.

**rab ke ghar kī tāmīr dubārā
shurū hotī hai**

5 ek din do nabī banām hajjī aur
zakariyāh bin iddū uṭh kar isrāīl
ke ḳhudā ke nām meṅ jo un ke
ūpar thā yahūdāh aur yarūshalam
ke yahūdiyoṅ ke sāmne nabuwwat
karne lage. 2un ke hauslā-afzā alfāz
sun kar zarubbābal bin siyāltī'el aur
yashūa bin yūsadaq ne faislā kiyā ki
ham dubārā yarūshalam meṅ allāh ke
ghar kī tāmīr shurū kareṅge. donoṅ
nabī is meṅ un ke sāth the aur un kī
madad karte rahe.

3lekin jūṅ hī kām shurū huā to
daryā-e-furāt ke maġhribī ilāqe ke
gawarnar tattanī aur shatar-boznī
apne hamḳhidmat afsaroṅ samet
yarūshalam pahuṅche. unhoṅ ne
pūchhā, "kis ne āp ko yih ghar
banāne aur is kā ḍhāṅchā takmīl tak
pahuṅchāne kī ijāzat dī? 4is kām ke
lie zimmādār ādmiyoṅ ke nām hameṅ
batāeṅ!" 5lekin un kā ḳhudā yahūdāh
ke buzurgoṅ kī nigarānī kar rahā thā,
is lie unheṅ rokā na gayā. kyūṅki
logoṅ ne sochā ki pahle dārā bādshāh
ko ittilā dī jāe. jab tak wuh faislā na
kare us waqt tak kām rokā na jāe.

6phir daryā-e-furāt ke maġhribī
ilāqe ke gawarnar tattanī, shatar-
boznī aur un ke hamḳhidmat afsaroṅ
ne dārā bādshāh ko zail kā ḳhat bhejā,

7"dārā bādshāh ko dil kī gahrāiyoṅ
se salām kahte haiṅ! 8shahanshāh ko
ilm ho ki sūbā yahūdāh meṅ jā kar
ham ne dekhā ki wahāṅ azīm ḳhudā
kā ghar banāyā jā rahā hai. us ke lie
baṛe tarāshe hue patthar istemāl ho
rahe haiṅ aur dīwāroṅ meṅ shahtīr
lagāe jā rahe haiṅ. log baṛī jāṅfishānī
se kām kar rahe haiṅ, aur makān un
kī mehnat ke bāis tezī se ban rahā
hai. 9ham ne buzurgoṅ se pūchhā,
'kis ne āp ko yih ghar banāne aur is
kā ḍhāṅchā takmīl tak pahuṅchāne kī
ijāzat dī hai?' 10ham ne un ke nām

bhī mālūm kie tāki likh kar āp ko bhej
sakeṅ. 11unhoṅ ne hameṅ jawāb diyā,
‘ham āsmān-o-zamīn ke ḳhudā ke
ḳhādim haiṅ, aur ham us ghar ko
az sar-e-nau tāmīr kar rahe haiṅ
jo bahut sāl pahle yahāṅ qāim thā.
isrāīl ke ek azīm bādshāh ne use
qadīm zamāne meṅ banā kar takmīl
tak pahuṅchāyā thā. 12lekin hamāre
bāpdādā ne āsmān ke ḳhudā ko taish
dilāyā, aur natīje meṅ us ne unheṅ
bābal ke bādshāh nabūkadnazzar ke
hawāle kar diyā jis ne rab ke ghar
ko tabāh kar diyā aur qaum ko qaid
karke bābal meṅ basā diyā. 13lekin
bād meṅ jab ḳhoras bādshāh ban
gayā to us ne apnī hukūmat ke
pahle sāl meṅ hukm diyā ki allāh
ke is ghar ko dubārā tāmīr kiyā
jāe. 14sāth sāth us ne sone-chāṅdī
kī wuh chīzeṅ wāpas kar dīṅ jo
nabūkadnazzar ne yarūshalam meṅ
allāh ke ghar se lūṭ kar bābal ke
mandir meṅ rakh dī thīṅ. ḳhoras ne
yih chīzeṅ ek ādmī ke sapurd kar dīṅ
jis kā nām shesbazzar thā aur jise us
ne yahūdāh kā gawarnar muqarrar
kiyā thā. 15us ne use hukm diyā ki
sāmān ko yarūshalam le jāo aur rab
ke ghar ko purānī jagah par az sar-
e-nau tāmīr karke yih chīzeṅ us meṅ
mahfūz rakho. 16tab shesbazzar ne
yarūshalam ā kar allāh ke ghar kī
bunyād rakhī. usī waqt se yih imārat
zer-e-tāmīr hai, agarche yih āj tak
mukammal nahīṅ huī.’
17chunāṅche agar shahanshāh ko
manzūr ho to wuh taftīsh kareṅ ki
kyā bābal ke shāhī daftar meṅ koī
aisī dastāwez maujūd hai jo is bāt
kī tasdīq kare ki ḳhoras bādshāh ne
yarūshalam meṅ rab ke ghar ko az
sar-e-nau tāmīr karne kā hukm diyā.
guzārish hai ki shahanshāh hameṅ
apnā faislā pahuṅchā deṅ.”

dārā bādshāh yahūdiyoṅ kī madad kartā hai

6 tab dārā bādshāh ne hukm diyā
ki bābal ke ḳhazāne ke daftar
meṅ taftīsh kī jāe. is kā khoj lagāte
lagāte 2āḳhirkār mādī shahr ikbatānā
ke qile meṅ tūmār mil gayā jis meṅ
likhā thā,
3“ḳhoras bādshāh kī hukūmat ke
pahle sāl meṅ shahanshāh ne hukm
diyā ki yarūshalam meṅ allāh ke ghar
ko us kī purānī jagah par nae sire
se tāmīr kiyā jāe tāki wahāṅ dubārā
qurbāniyāṅ pesh kī jā sakeṅ. us kī
bunyād rakhne ke bād us kī ūṅchāī
90 aur chauṛāī 90 fuṭ ho. 4dīwāroṅ
ko yūṅ banāyā jāe ki tarāshe hue
pattharoṅ ke har tīn raddoṅ ke bād
deodār ke shahtīroṅ kā ek raddā
lagāyā jāe. aḳhrājāt shāhī ḳhazāne
se pūre kie jāeṅ. 5nīz sone-chāṅdī kī
jo chīzeṅ nabūkadnazzar yarūshalam
ke is ghar se nikāl kar bābal lāyā wuh

wāpas pahuṅchāī jāeṅ. har chīz allāh
ke ghar meṅ us kī apnī jagah par
wāpas rakh dī jāe."
6yih ḳhabar paṛh kar dārā ne
daryā-e-furāt ke maġhribī ilāqe ke
gawarnar tattanī, shatar-boznī aur un
ke hamḳhidmat afsaroṅ ko zail kā
jawāb bhej diyā,
"allāh ke is ghar kī tāmīr meṅ
mudāḳhalat mat karnā! 7logoṅ ko
kām jārī rakhne deṅ. yahūdiyoṅ kā
gawarnar aur un ke buzurg allāh kā
yih ghar us kī purānī jagah par tāmīr
kareṅ.
8na sirf yih balki maiṅ hukm detā
hūṅ ki āp is kām meṅ buzurgoṅ
kī madad kareṅ. tāmīr ke tamām
aḳhrājāt waqt par muhayyā kareṅ
tāki kām na ruke. yih paise
shāhī ḳhazāne yānī daryā-e-furāt
ke maġhribī ilāqe se jamā kie gae
ṭaiksoṅ meṅ se adā kie jāeṅ. 9roz-
ba-roz imāmoṅ ko bhasm hone wālī
qurbāniyoṅ ke lie darkār tamām
chīzeṅ muhayyā karte raheṅ, ḳhwāh
wuh jawān bail, menḍhe, bheṛ ke
bachche, gandum, namak, mai yā
zaitūn kā tel kyūṅ na māṅgeṅ. is meṅ
sustī na kareṅ 10tāki wuh āsmān ke
ḳhudā ko pasandīdā qurbāniyāṅ pesh
karke shahanshāh aur us ke beṭoṅ kī
salāmatī ke lie duā kar sakeṅ.
11is ke ilāwā maiṅ hukm detā hūṅ
ki jo bhī is farmān kī ḳhilāfwarzī kare
us ke ghar se shahtīr nikāl kar khaṛā
kiyā jāe aur use us par maslūb kiyā
jāe. sāth sāth us ke ghar ko malbe
kā ḍher banāyā jāe. 12jis ḳhudā ne
wahāṅ apnā nām basāyā hai wuh har
bādshāh aur qaum ko halāk kare jo
mere is hukm kī ḳhilāfwarzī karke
yarūshalam ke ghar ko tabāh karne kī
jur'at kare. maiṅ, dārā ne yih hukm
diyā hai. ise har tarah se pūrā kiyā
jāe."

rab ke ghar kī maḳhsūsiyat

13daryā-e-furāt ke maġhribī ilāqe
ke gawarnar tattanī, shatar-boznī
aur un ke hamḳhidmat afsaroṅ ne
har tarah se dārā bādshāh ke hukm
kī tāmīl kī. 14chunāṅche yahūdī
buzurg rab ke ghar par kām jārī
rakh sake. donoṅ nabī hajjī aur
zakariyāh bin iddū apnī nabuwwatoṅ
se un kī hauslā-afzāī karte rahe, aur
yūṅ sārā kām isrāīl ke ḳhudā aur
fāras ke bādshāhoṅ ḳhoras, dārā aur
artaḳhshastā ke hukm ke mutābiq hī
mukammal huā.
15rab kā ghar dārā bādshāh kī
hukūmat ke chhaṭe sāl meṅ takmīl
tak pahuṅchā. adār ke mahīne
kā tīsrā din[a] thā. 16isrāīliyoṅ ne
imāmoṅ, lāwiyoṅ aur jilāwatanī se

[a] 12 mārch.

wāpas āe hue isrāīliyoṅ samet baṛī
ḳhushī se rab ke ghar kī maḳhsūsiyat
kī īd manāī. 17unhoṅ ne 100 bail,
200 menḍhe aur bheṛ ke 400 bachche
qurbān kie. pūre isrāīl ke lie gunāh kī
qurbānī bhī pesh kī gaī, aur is ke lie fī
qabīlā ek bakrā yānī mil kar 12 bakre
chaṛhāe gae. 18phir imāmoṅ aur
lāwiyoṅ ko rab ke ghar kī ḳhidmat
ke muḳhtalif gurohoṅ meṅ taqsīm
kiyā gayā, jis tarah mūsā kī sharīat
hidāyat detī hai.

isrāīlī fasah kī īd manāte haiṅ

19pahle mahīne ke 14weṅ din[a]
jilāwatanī se wāpas āe hue isrāīliyoṅ
ne fasah kī īd manāī. 20tamām
imāmoṅ aur lāwiyoṅ ne apne āp ko
pāk-sāf kar rakhā thā. sab ke sab
pāk the. lāwiyoṅ ne fasah ke lele
jilāwatanī se wāpas āe hue isrāīliyoṅ,
un ke bhāiyoṅ yānī imāmoṅ aur apne
lie zabah kie. 21lekin na sirf jilāwatanī
se wāpas āe hue isrāīlī is khāne meṅ
sharīk hue balki mulk ke wuh tamām
log bhī jo ġhairyahūdī qaumoṅ kī
nāpāk rāhoṅ se alag ho kar un ke
sāth rab isrāīl ke ḳhudā ke tālib hue
the. 22unhoṅ ne sāt din baṛī ḳhushī
se beḳhamīrī roṭī kī īd manāī. rab ne
un ke diloṅ ko ḳhushī se bhar diyā
thā, kyūṅki us ne fāras ke bādshāh
kā dil un kī taraf māil kar diyā thā
tāki unheṅ isrāīl ke ḳhudā ke ghar ko
tāmīr karne meṅ madad mile.

**azrā imām ko yarūshalam
bhejā jātā hai**

7 in wāqiāt ke kāfī arse bād
ek ādmī banām azrā bābal ko
chhoṛ kar yarūshalam āyā. us waqt
fāras ke bādshāh artaḳhshastā kī
hukūmat thī. ādmī kā pūrā nām
azrā bin sirāyāh bin azariyāh bin
ḳhilqiyāh 2bin sallūm bin sadoq bin
aḳhītūb 3bin amariyāh bin azariyāh
bin mirāyot 4bin zaraḳhiyāh bin uzzī
bin buqqī 5bin abīsūa bin fīnhās bin
ilīazar bin hārūn thā. (hārūn imām-
e-āzam thā).

6azrā pāk nawishtoṅ kā ustād aur
us sharīat kā ālim thā jo rab isrāīl
ke ḳhudā ne mūsā kī mārifat dī thī.
jab azrā bābal se yarūshalam ke lie
rawānā huā to shahanshāh ne us kī
har ḳhwāhish pūrī kī, kyūṅki rab us
ke ḳhudā kā shafīq hāth us par thā.
7kaī isrāīlī us ke sāth gae. imām,
lāwī, gulūkār aur rab ke ghar ke
darbān aur ḳhidmatgār bhī un meṅ
shāmil the. yih artaḳhshastā bādshāh
kī hukūmat ke sātweṅ sāl meṅ huā.
8-9qāfilā pahle mahīne ke pahle din[b]
bābal se rawānā huā aur pāṅchweṅ
mahīne ke pahle din[c] sahīh-salāmat
yarūshalam pahuṅchā, kyūṅki allāh

[a]21 aprail.
[b]8 aprail.
[c]4 agast.

kā shafīq hāth azrā par thā. [10]wajah yih thī ki azrā ne apne āp ko rab kī sharīat kī taftīsh karne, us ke mutābiq zindagī guzārne aur isrāīliyoṅ ko us ke ahkām aur hidāyāt kī tālīm dene ke lie waqf kiyā thā.

shahanshāh azrā ko muḳhtār-nāmā detā hai

[11]artaḳhshastā bādshāh ne azrā imām ko zail kā muḳhtārnāmā de diyā, usī azrā ko jo pāk nawishtoṅ kā ustād aur un ahkām aur hidāyāt kā ālim thā jo rab ne isrāīl ko dī thīṅ. muḳhtārnāme meṅ likhā thā,

[12]"az: shahanshāh artaḳhshastā

azrā imām ko jo āsmān ke ḳhudā kī sharīat kā ālim hai, salām! [13]maiṅ hukm detā hūṅ ki agar merī saltanat meṅ maujūd koī bhī isrāīlī āp ke sāth yarūshalam jā kar wahāṅ rahnā chāhe to wuh jā saktā hai. is meṅ imām aur lāwī bhī shāmil haiṅ, [14]shahanshāh aur us ke sāt mushīr āp ko yahūdāh aur yarūshalam bhej rahe haiṅ tāki āp allāh kī us sharīat kī raushnī meṅ jo āp ke hāth meṅ hai yahūdāh aur yarūshalam kā hāl jāṅch leṅ. [15]jo sonā-chāṅdī shahanshāh aur us ke mushīroṅ ne apnī ḳhushī se yarūshalam meṅ sukūnat karne wāle isrāīl ke ḳhudā ke lie qurbān kī hai use apne sāth le jāeṅ. [16]nīz, jitnī bhī sonā-chāṅdī āp ko sūbā bābal se mil jāegī aur jitne bhī hadie qaum aur imām apnī ḳhushī se apne ḳhudā ke ghar ke lie jamā kareṅ unheṅ apne sāth le jāeṅ. [17]un paisoṅ se bail, menḍhe, bheṛ ke bachche aur un kī qurbāniyoṅ ke lie darkār ġhallā aur mai kī nazareṅ ḳharīd leṅ, aur unheṅ yarūshalam meṅ apne ḳhudā ke ghar kī qurbāngāh par qurbān kareṅ. [18]jo paise bach jāeṅ un ko āp aur āp ke bhāī waise ḳharch kar sakte haiṅ jaise āp ko munāsib lage. shart yih hai ki āp ke ḳhudā kī marzī ke mutābiq ho. [19]yarūshalam meṅ apne ḳhudā ko wuh tamām chīzeṅ pahuṅchāeṅ jo āp ko rab ke ghar meṅ ḳhidmat ke lie dī jāeṅgī. [20]bāqī jo kuchh bhī āp ko apne ḳhudā ke ghar ke lie ḳharīdnā paṛe us ke paise shāhī ḳhazānā adā karegā.

[21]maiṅ, artaḳhshastā bādshāh daryā-e-furāt ke maġhrib meṅ rahne wāle tamām ḳhazānchiyoṅ ko hukm detā hūṅ ki har tarah se azrā imām kī mālī madad kareṅ. jo bhī āsmān ke ḳhudā kī sharīat kā yih ustād māṅge wuh use diyā jāe. [22]use 3,400 kilogrām chāṅdī, 16,000 kilogrām gandum, 2,200 liṭar mai aur 2,200 liṭar zaitūn kā tel tak denā. namak use utnā mile jitnā wuh chāhe. [23]dhyān se sab kuchh muhayyā kareṅ jo āsmān kā ḳhudā apne ghar ke lie māṅge. aisā na ho ki shahanshāh aur us ke beṭoṅ kī saltanat us ke ġhazab kā nishānā ban jāe. [24]nīz, āp ko ilm ho ki āp ko allāh ke is ghar meṅ ḳhidmat

karne wāle kisī shaḳhs se bhī ḳharāj yā kisī qism kā ṭaiks lene kī ijāzat nahīṅ hai, ḳhwāh wuh imām, lāwī, gulūkār, rab ke ghar kā darbān yā us kā ḳhidmatgār ho.

25ai azrā, jo hikmat āp ke ḳhudā ne āp ko atā kī hai us ke mutābiq majisṭreṭ aur qāzī muqarrar kareṅ jo āp kī qaum ke un logoṅ kā insāf kareṅ jo daryā-e-furāt ke maġhrib meṅ rahte haiṅ. jitne bhī āp ke ḳhudā ke ahkām jānte haiṅ wuh is meṅ shāmil haiṅ. aur jitne in ahkām se wāqif nahīṅ haiṅ unheṅ āp ko tālīm denī hai. 26jo bhī āp ke ḳhudā kī sharīat aur shahanshāh ke qānūn kī ḳhilāfwarzī kare use saḳhtī se sazā dī jāe. jurm kī sanjīdagī kā lihāz karke use yā to sazā-e-maut dī jāe yā jilāwatan kiyā jāe, us kī milkiyat zabt kī jāe yā use jel meṅ ḍālā jāe."

azrā kī satāish

27rab hamāre bāpdādā ke ḳhudā kī tamjīd ho jis ne shahanshāh ke dil ko yarūshalam meṅ rab ke ghar ko shāndār banāne kī tahrīk dī hai. 28usī ne shahanshāh, us ke mushīroṅ aur tamām asar-o-rasūḳh rakhne wāle afsaroṅ ke diloṅ ko merī taraf māil kar diyā hai. chūṅki rab mere ḳhudā kā shafīq hāth mujh par thā is lie merā hauslā baṛh gayā, aur maiṅ ne isrāīl ke ḳhāndānī sarparastoṅ ko apne sāth isrāīl wāpas jāne ke lie jamā kiyā.

azrā ke sāth jilāwatanī se wāpas āne wāloṅ kī fahrist

8 darj-e-zail un ḳhāndānī sarparastoṅ kī fahrist hai jo artaḳhshastā bādshāh kī hukūmat ke daurān mere sāth bābal se yarūshalam ke lie rawānā hue. har ḳhāndān ke mardoṅ kī tādād bhī darj hai:

2-3fīnhās ke ḳhāndān kā jairsom,
itamar ke ḳhāndān kā dānyāl,
dāūd ke ḳhāndān kā hattūsh bin sakaniyāh,
parūs ke ḳhāndān kā zakariyāh.
150 mard us ke sāth nasabnāme meṅ darj the.

4pakhat-moāb ke ḳhāndān kā ilīhūainī bin zaraḳhiyāh 200 mardoṅ ke sāth,

5zattū ke ḳhāndān kā sakaniyāh bin yahzī'el 300 mardoṅ ke sāth,

6adīn ke ḳhāndān kā abad bin yūnatan 50 mardoṅ ke sāth,

7ailām ke ḳhāndān kā yasāyāh bin ataliyāh 70 mardoṅ ke sāth,

8safatiyāh ke ḳhāndān kā zabadiyāh bin mīkāel 80 mardoṅ ke sāth,

9yoāb ke ḳhāndān kā abadiyāh bin yihī'el 218 mardoṅ ke sāth,

10bānī ke ḳhāndān kā salūmīt bin yūsifiyāh 160 mardoṅ ke sāth,

11babī ke ḳhāndān kā zakariyāh bin
babī 28 mardoṅ ke sāth,
12azjād ke ḳhāndān kā yūhanān bin
haqqātān 110 mardoṅ ke sāth,
13adūniqām ke ḳhāndān ke āḳhirī
log ilīfalat, yaī'el aur samāyāh 60
mardoṅ ke sāth,
14bigwī kā ḳhāndān kā ūtī aur
zabūd 70 mardoṅ ke sāth.

15maiṅ yānī azrā ne mazkūrā logoṅ
ko us nahar ke pās jamā kiyā jo
ahāwā kī taraf bahtī hai. wahāṅ
ham ḳhaime lagā kar tīn din ṭhahre
rahe. is daurān mujhe patā chalā
ki go ām log aur imām ā gae haiṅ
lekin ek bhī lāwī hāzir nahīṅ hai.
16chunāṅche maiṅ ne ilīazar, arī'el,
samāyāh, ilnātan, yarīb, ilnātan,
nātan, zakariyāh aur masullām ko
apne pās bulā liyā. yih sab ḳhāndānī
sarparast the jabki sharīat ke do ustād
banām yūyārīb aur ilnātan bhī sāth
the. 17maiṅ ne unheṅ lāwiyoṅ kī
ābādī kāsifiyāh ke buzurg iddū ke pās
bhej kar wuh kuchh batāyā jo unheṅ
iddū, us ke bhāiyoṅ aur rab ke ghar
ke ḳhidmatgāroṅ ko batānā thā tāki
wuh hamāre ḳhudā ke ghar ke lie
ḳhidmatgār bhejeṅ.
18allāh kā shafīq hāth ham par thā,
is lie unhoṅ ne hameṅ mahlī bin lāwī
bin isrāīl ke ḳhāndān kā samajhdār
ādmī saribiyāh bhej diyā. saribiyāh
apne beṭoṅ aur bhāiyoṅ ke sāth
pahuṅchā. kul 18 mard the. 19in ke
ilāwā mirārī ke ḳhāndān ke hasbiyāh
aur yasāyāh ko bhī un ke beṭoṅ aur
bhāiyoṅ ke sāth hamāre pās bhejā
gayā. kul 20 mard the. 20un ke sāth
rab ke ghar ke 220 ḳhidmatgār the. in
ke tamām nām nasabnāme meṅ darj
the. dāūd aur us ke mulāzimoṅ ne
un ke bāpdādā ko lāwiyoṅ kī ḳhidmat
karne kī zimmādārī dī thī.

**yarūshalam ke lie rawānagī
kī tayyāriyāṅ**

21wahīṅ ahāwā kī nahar ke pās
hī maiṅ ne elān kiyā ki ham sab
rozā rakh kar apne āp ko apne
ḳhudā ke sāmne past kareṅ aur duā
kareṅ ki wuh hameṅ hamāre bāl-
bachchoṅ aur sāmān ke sāth salāmatī
se yarūshalam pahuṅchāe. 22kyūṅki
hamāre sāth faujī aur ghuṛsawār
nahīṅ the jo hameṅ rāste meṅ ḍākuoṅ
se mahfūz rakhte. bāt yih thī ki maiṅ
shahanshāh se yih māṅgne se sharm
mahsūs kar rahā thā, kyūṅki ham ne
use batāyā thā, "hamāre ḳhudā kā
shafīq hāth har ek par ṭhahartā hai jo
us kā tālib rahtā hai. lekin jo bhī use
tark kare us par us kā saḳht ġhazab
nāzil hotā hai." 23chunāṅche ham ne
rozā rakh kar apne ḳhudā se iltimās
kī ki wuh hamārī hifāzat kare, aur us
ne hamārī sunī.
24phir maiṅ ne imāmoṅ ke 12
rāhnumāoṅ ko chun liyā, nīz

saribiyāh, hasbiyāh aur mazīd 10
lāwiyoṅ ko. 25un kī maujūdagī meṅ
maiṅ ne sonā-chāṅdī aur bāqī tamām
sāmān tol liyā jo shahanshāh, us ke
mushīroṅ aur afsaroṅ aur wahāṅ ke
tamām isrāīliyoṅ ne hamāre ḳhudā
ke ghar ke lie atā kiyā thā.

26maiṅ ne tol kar zail kā sāmān un
ke hawāle kar diyā: taqrīban 22,000
kilogrām chāṅdī, chāṅdī kā kuchh
sāmān jis kā kul wazn takrīban 3,400
kilogrām thā, 3,400 kilogrām sonā,
27sone ke 20 pyāle jin kā kul wazn
taqrīban sāṛhe 8 kilogrām thā, aur
pītal ke do pālish kie hue pyāle jo
sone ke pyāloṅ jaise qīmtī the.

28maiṅ ne ādmiyoṅ se kahā, "āp aur
yih tamām chīzeṅ rab ke lie maḳhsūs
haiṅ. logoṅ ne apnī ḳhushī se yih
sonā-chāṅdī rab āp ke bāpdādā ke
ḳhudā ke lie qurbān kī hai. 29sab
kuchh ehtiyāt se mahfūz rakheṅ,
aur jab āp yarūshalam pahuṅcheṅge
to ise rab ke ghar ke ḳhazāne
tak pahuṅchā kar rāhnumā imāmoṅ,
lāwiyoṅ aur ḳhāndānī sarparastoṅ kī
maujūdagī meṅ dubārā tolnā."

30phir imāmoṅ aur lāwiyoṅ ne
sonā-chāṅdī aur bāqī sāmān le kar
use yarūshalam meṅ hamāre ḳhudā
ke ghar meṅ pahuṅchāne ke lie
mahfūz rakhā.

yarūshalam tak safar

31ham pahle mahīne ke 12weṅ din[a]
ahāwā nahar se yarūshalam ke lie
rawānā hue. allāh kā shafīq hāth ham
par thā, aur us ne hameṅ rāste meṅ
dushmanoṅ aur ḍākuoṅ se mahfūz
rakhā. 32ham yarūshalam pahuṅche
to pahle tīn din ārām kiyā. 33chauthe
din ham ne apne ḳhudā ke ghar meṅ
sonā-chāṅdī aur bāqī maḳhsūs sāmān
tol kar imām marīmot bin ūriyāh ke
hawāle kar diyā. us waqt ilīazar bin
fīnhās aur do lāwī banām yūzabad
bin yashūa aur nauadiyāh bin binnūī
us ke sāth the. 34har chīz ginī aur tolī
gaī, phir us kā pūrā wazn fahrist meṅ
darj kiyā gayā.

35is ke bād jilāwatanī se wāpas āe
hue tamām logoṅ ne isrāīl ke ḳhudā
ko bhasm hone wālī qurbāniyāṅ pesh
kīṅ. is nāte se unhoṅ ne pūre isrāīl
ke lie 12 bail, 96 menḍhe, bheṛ ke 77
bachche aur gunāh kī qurbānī ke 12
bakre qurbān kie.

36musāfiroṅ ne daryā-e-furāt ke
maġhribī ilāqe ke gawarnaroṅ aur
hākimoṅ ko shahanshāh kī hidāyāt
pahuṅchāīṅ. in ko paṛh kar unhoṅ
ne isrāīlī qaum aur allāh ke ghar kī
himāyat kī.

[a]19 aprail.

ġhairyahūdī bīwiyoṅ par afsos

9 1-2kuchh der bād qaum ke
rāhnumā mere pās āe aur kahne
lage, “qaum ke ām logoṅ, imāmoṅ
aur lāwiyoṅ ne apne āp ko mulk kī
dīgar qaumoṅ se alag nahīṅ rakhā,
go yih ghinaune rasm-o-riwāj ke
pairokār haiṅ. un kī auratoṅ se
shādī karke unhoṅ ne apne beṭoṅ
kī bhī shādī un kī beṭiyoṅ se karāī
hai. yūṅ allāh kī muqaddas qaum
kan’āniyoṅ, hittiyoṅ, farizziyoṅ,
yabūsiyoṅ, ammoniyoṅ, moābiyoṅ,
misriyoṅ aur amoriyoṅ se ālūdā ho
gaī hai. aur buzurgoṅ aur afsaroṅ ne
is bewafāī meṅ pahal kī hai!”
3yih sun kar maiṅ ne ranjīdā ho
kar apne kapṛoṅ ko phāṛ liyā aur
sar aur dāṛhī ke bāl noch noch kar
nange farsh par baiṭh gayā. 4wahāṅ
maiṅ shām kī qurbānī tak behiss-o-
harkat baiṭhā rahā. itne meṅ bahut
se log mere irdgird jamā ho gae. wuh
jilāwatanī se wāpas āe hue logoṅ kī
bewafāī ke bāis thartharā rahe the,
kyūṅki wuh isrāīl ke ḳhudā ke jawāb
se nihāyat ḳhaufzadā the. 5shām kī
qurbānī ke waqt maiṅ wahāṅ se uṭh
khaṛā huā jahāṅ maiṅ taubā kī hālat
meṅ baiṭhā huā thā. wuhī phaṭe hue
kapṛe pahne hue maiṅ ghuṭne ṭek kar
jhuk gayā aur apne hāthoṅ ko āsmān
kī taraf uṭhāe hue rab apne ḳhudā se
duā karne lagā,
6“ai mere ḳhudā, maiṅ nihāyat
sharmindā hūṅ. apnā muṅh terī
taraf uṭhāne kī mujh meṅ jur’at nahīṅ
rahī. kyūṅki hamāre gunāhoṅ kā
itnā baṛā ḍher lag gayā hai ki wuh
ham se ūṅchā hai, balki hamārā
qusūr āsmān tak pahuṅch gayā hai.
7hamāre bāpdādā ke zamāne se le
kar āj tak hamārā qusūr sanjīdā rahā
hai. isī wajah se ham bār bār
pardesī hukmrānoṅ ke qabze meṅ āe
haiṅ jinhoṅ ne hameṅ aur hamāre
bādshāhoṅ aur imāmoṅ ko qatl kiyā,
giriftār kiyā, lūṭ liyā aur hamārī
behurmatī kī. balki āj tak hamārī
hālat yihī rahī hai.
8lekin is waqt rab hamāre ḳhudā ne
thoṛī der ke lie ham par mehrbānī kī
hai. hamārī qaum ke bache-khuche
hisse ko us ne rihāī de kar apne
muqaddas maqām par mahfūz rakhā
hai. yūṅ hamāre ḳhudā ne hamārī
āṅkhoṅ meṅ dubārā chamak paidā
kī aur hameṅ kuchh sukūn muhayyā
kiyā hai, go ham ab tak ġhulāmī
meṅ haiṅ. 9beshak ham ġhulām
haiṅ, to bhī allāh ne hameṅ tark
nahīṅ kiyā balki fāras ke bādshāh ko
ham par mehrbānī karne kī tahrīk
dī hai. us ne hameṅ az sar-e-nau
zindagī atā kī hai tāki ham apne
ḳhudā kā ghar dubārā tāmīr aur us ke
khanḍarāt bahāl kar sakeṅ. allāh ne
hameṅ yahūdāh aur yarūshalam meṅ

ek mahfūz chārdīwārī se gher rakhā hai.

[10]lekin ai hamāre ḳhudā, ab ham kyā kaheṅ? apnī in harkatoṅ ke bād ham kyā jawāb deṅ? ham ne tere un ahkām ko nazarandāz kiyā hai [11]jo tū ne apne ḳhādimoṅ yānī nabiyoṅ kī mārifat die the.

tū ne farmāyā, 'jis mulk meṅ tum dāḳhil ho rahe ho tāki us par qabzā karo wuh us meṅ rahne wālī qaumoṅ ke ghinaune rasm-o-riwāj ke sabab se nāpāk hai. mulk ek sire se dūsre sire tak un kī nāpākī se bhar gayā hai. [12]lihāzā apnī beṭiyoṅ kī un ke beṭoṅ ke sāth shādī mat karwānā, na apne beṭoṅ kā un kī beṭiyoṅ ke sāth rishtā bāndhnā. kuchh na karo jis se un kī salāmatī aur kāmyābī baṛhtī jāe. tab hī tum tāqatwar ho kar mulk kī achchhī paidāwār khāoge, aur tumhārī aulād hameshā tak mulk kī achchhī chīzeṅ wirāsat meṅ pātī rahegī.'

[13]ab ham apnī sharīr harkatoṅ aur baṛe qusūr kī sazā bhugat rahe haiṅ, go ai allāh, tū ne hameṅ itnī saḳht sazā nahīṅ dī jitnī hameṅ milnī chāhie thī. tū ne hamārā yih bachā-khuchā hissā zindā chhoṛā hai. [14]to kyā yih ṭhīk hai ki ham tere ahkām kī ḳhilāfwarzī karke aisī qaumoṅ se rishtā bāndheṅ jo is qism kī ghinaunī harkateṅ kartī haiṅ? hargiz nahīṅ! kyā is kā yih natījā nahīṅ niklegā ki terā ġhazab ham par nāzil ho kar sab kuchh tabāh kar degā aur yih bachā-khuchā hissā bhī ḳhatm ho jāegā? [15]ai rab isrāīl ke ḳhudā, tū hī ādil hai. āj ham bache hue hisse kī haisiyat se tere huzūr khaṛe haiṅ. ham qusūrwār haiṅ aur tere sāmne qāim nahīṅ rah sakte."

butparast bīwiyoṅ ko talāq

10 jab azrā is tarah duā kar rahā aur allāh ke ghar ke sāmne paṛe hue aur rote hue qaum ke qusūr kā iqrār kar rahā thā to us ke irdgird isrāīlī mardoṅ, auratoṅ aur bachchoṅ kā baṛā hujūm jamā ho gayā. wuh bhī phūṭ phūṭ kar rone lage.

[2]phir ailām ke ḳhāndān ke sakaniyāh bin yihī'el ne azrā se kahā,

"wāqaī ham ne paṛosī qaumoṅ kī auratoṅ se shādī karke apne ḳhudā se bewafāī kī hai. to bhī ab tak isrāīl ke lie ummīd kī kiran bāqī hai. [3]āeṅ, ham apne ḳhudā se ahd bāndh kar wādā kareṅ ki ham un tamām auratoṅ ko un ke bachchoṅ samet wāpas bhej deṅge. jo bhī mashwarā āp aur allāh ke ahkām kā ḳhauf mānane wāle dīgar log hameṅ deṅge wuh ham kareṅge. sab kuchh sharīat ke mutābiq kiyā jāe. [4]ab uṭheṅ! kyūṅki yih muāmalā durust karnā āp hī kā farz hai. ham āp ke sāth haiṅ, is lie hauslā rakheṅ aur wuh kuchh kareṅ jo zarūrī hai."

5tab azrā uṭhā aur rāhnumā
imāmoṅ, lāwiyoṅ aur tamām qaum
ko qasam khilāī ki ham sakaniyāh ke
mashware par amal kareṅge. 6phir
azrā allāh ke ghar ke sāmne se chalā
gayā aur yūhanān bin iliyāsib ke
kamre meṅ dāḳhil huā. wahāṅ us
ne pūrī rāt kuchh khāe pie baġhair
guzārī. ab tak wuh jilāwatanī se
wāpas āe hue logoṅ kī bewafāī par
mātam kar rahā thā.

7-8sarkārī afsaroṅ aur buzurgoṅ ne
faislā kiyā ki yarūshalam aur pūre
yahūdāh meṅ elān kiyā jāe, "lāzim hai
ki jitne bhī isrāīlī jilāwatanī se wāpas
āe haiṅ wuh sab tīn din ke andar
andar yarūshalam meṅ jamā ho jāeṅ.
jo bhī is daurān hāzir na ho use
jilāwatanoṅ kī jamā'at se ḳhārij kar
diyā jāegā aur us kī tamām milkiyat
zabt ho jāegī." 9tab yahūdāh aur
binyamīn ke qabīloṅ ke tamām ādmī
tīn din ke andar andar yarūshalam
pahuṅche. naweṅ mahīne ke bīsweṅ
din[a] sab log allāh ke ghar ke sahan
meṅ jamā hue. sab muāmale kī
sanjīdagī aur mausam ke sabab se
kāṅp rahe the, kyūṅki bārish ho rahī
thī.

10azrā imām khaṛe ho kar kahne
lagā, "āp allāh se bewafā ho gae
haiṅ. ġhairyahūdī auratoṅ se rishtā
bāndhne se āp ne isrāīl ke qusūr meṅ
izāfā kar diyā hai. 11ab rab apne
bāpdādā ke ḳhudā ke huzūr apne
gunāhoṅ kā iqrār karke us kī marzī
pūrī kareṅ. paṛosī qaumoṅ aur apnī
pardesī bīwiyoṅ se alag ho jāeṅ."

12pūrī jamā'at ne buland āwāz se
jawāb diyā, "āp ṭhīk kahte haiṅ!
lāzim hai ki ham āp kī hidāyat par
amal kareṅ. 13lekin yih koī aisā
muāmalā nahīṅ hai jo ek yā do din
meṅ durust kiyā jā sake. kyūṅki ham
bahut log haiṅ aur ham se sanjīdā
gunāh sarzad huā hai. nīz, is waqt
barsāt kā mausam hai, aur ham zyādā
der tak bāhar nahīṅ ṭhahar sakte.
14behtar hai ki hamāre buzurg pūrī
jamā'at kī numāindagī kareṅ. phir
jitne bhī ādmiyoṅ kī ġhairyahūdī
bīwiyāṅ haiṅ wuh ek muqarrarā din
maqāmī buzurgoṅ aur qāziyoṅ ko
sāth le kar yahāṅ āeṅ aur muāmalā
durust kareṅ. aur lāzim hai ki yih
silsilā us waqt tak jārī rahe jab tak rab
kā ġhazab ṭhanḍā na ho jāe."

[a] 19 sitambar.

15tamām log muttafiq hue, sirf
yūnatan bin asāhel aur yahziyāh bin
tiqwā ne faisle kī muḳhālafat kī jabki
masullām aur sabbatī lāwī un ke haq
meṅ the. 16-17to bhī isrāīliyoṅ ne
mansūbe par amal kiyā. azrā imām
ne chand ek ḳhāndānī sarparastoṅ
ke nām le kar unheṅ yih zimmādārī
dī ki jahāṅ bhī kisī yahūdī mard kī
ġhairyahūdī aurat se shādī huī hai
wahāṅ wuh pūre muāmale kī tahqīq
kareṅ. un kā kām dasweṅ mahīne
ke pahle din[a] shurū huā aur pahle
mahīne ke pahle din[b] takmīl tak
pahuṅchā.

18-19darj-e-zail un ādmiyoṅ kī
fahrist hai jinhoṅ ne ġhairyahūdī
auratoṅ se shādī kī thī. unhoṅ ne
qasam khā kar wādā kiyā ki ham apnī
bīwiyoṅ se alag ho jāeṅge. sāth sāth
har ek ne qusūr kī qurbānī ke taur
par menḍhā qurbān kiyā.

imāmoṅ meṅ se qusūrwār:

yashūa bin yūsadaq aur us ke bhāī
māsiyāh, ilīazar, yarīb aur jidaliyāh,

20immer ke ḳhāndān kā hanānī aur
zabadiyāh,

21hārim ke ḳhāndān kā māsiyāh,
ilyās, samāyāh, yihī'el aur uzziyāh,

22fashhūr ke ḳhāndān kā iliyūainī,
māsiyāh, ismāīl, natanī'el, yūzabad
aur iliāsā.

23lāwiyoṅ meṅ se qusūrwār:

yūzabad, simaī, qilāyāh yānī qalītā,
fatahiyāh, yahūdāh aur ilīazar.

24gulūkāroṅ meṅ se qusūrwār:

iliyāsib.

rab ke ghar ke darbānoṅ meṅ se
qusūrwār:

sallūm, talam aur ūrī.

25bāqī qusūrwār isrāīlī:

parūs ke ḳhāndān kā ramiyāh,
yazziyāh, malkiyāh, miyāmīn, ilīazar,
malkiyāh aur bināyāh.

26ailām ke ḳhāndān kā mattaniyāh,
zakariyāh, yihī'el, abdī, yarīmot aur
ilyās,

27zattū ke ḳhāndān kā iliyūainī,
iliyāsib, mattaniyāh, yarīmot, zabad
aur azīzā.

28babī ke ḳhāndān kā yūhanān,
hananiyāh, zabbī aur atlī.

29bānī ke ḳhāndān kā masullām,
mallūk, adāyāh, yasūb, siyāl aur
yarīmot.

30pakhat-moāb ke ḳhāndān kā
adnā, kilāl, bināyāh, māsiyāh,
mattaniyāh, bazlī'el, binnūī aur
manassī.

31hārim ke ḳhāndān kā ilīazar,
yissiyāh, malkiyāh, samāyāh,
shamāūn, 32binyamīn, mallūk aur
samariyāh.

33hāshūm ke ḳhāndān kā mattanī,
mattattāh, zabad, ilīfalat, yaremī,
manassī aur simaī.

[a] 29 disambar.

[b] 27 mārch.

34bānī ke ḳhāndān kā mādī,
amrām, ūel, 35bināyāh, badiyāh,
kalūhī, 36waniyāh, marīmot, iliyāsib,
37mattaniyāh, mattanī aur yāsī.
38binnūī ke ḳhāndān kā simaī,
39salamiyāh, nātan, adāyāh,
40maknadbī, sāsī, sārī, 41azarel,
salamiyāh, samariyāh, 42sallūm,
amariyāh aur yūsuf.
43nabū ke ḳhāndān kā yaī'el,
mattitiyāh, zabad, zabīnā, yaddī, yoel
aur bināyāh.
44in tamām ādmiyoṅ kī
ġhairyahūdī auratoṅ se shādī huī thī,
aur un ke hāṅ bachche paidā hue the.

nahmiyāh

nahmiyāh yarūshalam ke lie duā kartā hai

1 zail meṅ nahmiyāh bin hakaliyāh kī riporṭ darj hai.
maiṅ artaḳhshastā bādshāh kī hukūmat ke 20weṅ sāl kislew ke mahīne meṅ sosan ke qile meṅ thā
2ki ek din merā bhāī hanānī mujh se milne āyā. us ke sāth yahūdāh ke chand ek ādmī the. maiṅ ne un se pūchhā, "jo yahūdī bach kar jilāwatanī se yahūdāh wāpas gae haiṅ un kā kyā hāl hai? aur yarūshalam shahr kā kyā hāl hai?" 3unhoṅ ne jawāb diyā, "jo yahūdī bach kar jilāwatanī se yahūdāh wāpas gae haiṅ un kā bahut burā aur zillatāmez hāl hai. yarūshalam kī fasīl ab tak zamīnbos hai, aur us ke tamām darwāze rākh ho gae haiṅ."
4yih sun kar maiṅ baiṭh kar rone lagā. kaī din maiṅ rozā rakh kar mātam kartā aur āsmān ke ḳhudā se duā kartā rahā,
5"ai rab, āsmān ke ḳhudā, tū kitnā azīm aur mahīb ḳhudā hai! jo tujhe pyār aur tere ahkām kī pairawī karte haiṅ un ke sāth tū apnā ahd qāim rakhtā aur un par mehrbānī kartā hai.
6merī bāt sun kar dhyān de ki terā ḳhādim kis tarah tujh se iltimās kar rahā hai. din rāt maiṅ isrāīliyoṅ ke lie jo tere ḳhādim haiṅ duā kartā hūṅ. maiṅ iqrār kartā hūṅ ki ham ne terā gunāh kiyā hai. is meṅ maiṅ aur mere bāp kā gharānā bhī shāmil hai.
7ham ne tere ḳhilāf nihāyat sharīr qadam uṭhāe haiṅ, kyūṅki jo ahkām aur hidāyāt tū ne apne ḳhādim mūsā ko dī thīṅ ham un ke tābe na rahe.
8lekin ab wuh kuchh yād kar jo tū ne apne ḳhādim ko farmāyā, 'agar tum bewafā ho jāo to maiṅ tumheṅ muḳhtalif qaumoṅ meṅ muntashir kar dūṅgā, 9lekin agar tum mere pās wāpas ā kar dubārā mere ahkām ke tābe ho jāo to maiṅ tumheṅ tumhāre watan meṅ wāpas lāūṅgā, ḳhwāh

tum zamīn kī intihā tak kyūṅ na
pahuṅch gae ho. maiṅ tumheṅ us
jagah wāpas lāūṅgā jise maiṅ ne
chun liyā hai tāki merā nām wahāṅ
sukūnat kare.' [10]ai rab, yih log to tere
apne ḳhādim haiṅ, terī apnī qaum
jise tū ne apnī azīm qudrat aur qawī
hāth se fidyā de kar chhuṛāyā hai.
[11]ai rab, apne ḳhādim aur un tamām
ḳhādimoṅ kī iltimās sun jo pūre dil
se tere nām kā ḳhauf mānte haiṅ.
jab terā ḳhādim āj shahanshāh ke pās
hogā to use kāmyābī atā kar. baḳhsh
de ki wuh mujh par rahm kare."

maiṅ ne yih is lie kahā ki maiṅ
shahanshāh kā sāqī thā.

**nahmiyāh ko yarūshalam
jāne kī ijāzat miltī hai**

2 chār mahīne guzar gae. nīsān
ke mahīne ke ek din jab maiṅ
shahanshāh artaḳhshastā ko mai pilā
rahā thā to merī māyūsī use nazar
āī. pahle us ne mujhe kabhī udās
nahīṅ dekhā thā, [2]is lie us ne pūchhā,
"āp itne ġhamgīn kyūṅ dikhāī de rahe
haiṅ? āp bīmār to nahīṅ lagte balki
koī bāt āp ke dil ko tang kar rahī hai."

maiṅ saḳht ghabrā gayā [3]aur kahā,
"shahanshāh abad tak jītā rahe! maiṅ
kis tarah ḳhush ho saktā hūṅ? jis
shahr meṅ mere bāpdādā ko dafnāyā
gayā hai wuh malbe kā ḍher hai, aur
us ke darwāze rākh ho gae haiṅ."

[4]shahanshāh ne pūchhā, "to phir
maiṅ kis tarah āp kī madad karūṅ?"
ḳhāmoshī se āsmān ke ḳhudā se duā
karke [5]maiṅ ne shahanshāh se kahā,
"agar bāt āp ko manzūr ho aur āp
apne ḳhādim se ḳhush hoṅ to phir
barāh-e-karm mujhe yahūdāh ke us
shahr bhej dījie jis meṅ mere bāpdādā
dafn hue haiṅ tāki maiṅ use dubārā
tāmīr karūṅ."

[6]us waqt malikā bhī sāth baiṭhī thī.
shahanshāh ne sawāl kiyā, "safar ke
lie kitnā waqt darkār hai? āp kab
tak wāpas ā sakte haiṅ?" maiṅ ne
use batāyā ki maiṅ kab tak wāpas
āūṅgā to wuh muttafiq huā. [7]phir
maiṅ ne guzārish kī, "agar bāt āp
ko manzūr ho to mujhe daryā-e-furāt
ke maġhribī ilāqe ke gawarnaroṅ ke
lie ḳhat dījie tāki wuh mujhe apne
ilāqoṅ meṅ se guzarne deṅ aur maiṅ
salāmatī se yahūdāh tak pahuṅch
sakūṅ. [8]is ke ilāwā shāhī janglāt ke
nigarān āsaf ke lie ḳhat likhwāeṅ tāki
wuh mujhe lakaṛī de. jab maiṅ rab
ke ghar ke sāth wāle qile ke darwāze,
fasīl aur apnā ghar banāūṅgā to
mujhe shahtīroṅ kī zarūrat hogī."
allāh kā shafīq hāth mujh par thā, is
lie shahanshāh ne mujhe yih ḳhat de
die.

[9]shahanshāh ne faujī afsar aur
ghuṛsawār bhī mere sāth bheje. yūṅ
rawānā ho kar maiṅ daryā-e-furāt ke
maġhribī ilāqe ke gawarnaroṅ ke pās

pahuṅchā aur unheṅ shahanshāh ke
ḳhat die. 10jab gawarnar sanballat
haurūnī aur ammonī afsar tūbiyāh
ko mālūm huā ki koī isrāīliyoṅ kī
bahbūdī ke lie ā gayā hai to wuh
nihāyat nāḳhush hue.

nahmiyāh fasīl kā muāinā kartā hai

11safar karte karte maiṅ
yarūshalam pahuṅch gayā. tīn din
ke bād 12maiṅ rāt ke waqt shahr se
niklā. mere sāth chand ek ādmī the,
aur hamāre pās sirf wuhī jānwar thā
jis par maiṅ sawār thā. ab tak maiṅ
ne kisī ko bhī us bojh ke bāre meṅ
nahīṅ batāyā thā jo mere ḳhudā ne
mere dil par yarūshalam ke lie ḍāl
diyā thā. 13chunāṅche maiṅ andhere
meṅ wādī ke darwāze se shahr se
niklā aur junūb kī taraf azhdahe ke
chashme se ho kar kachre ke darwāze
tak pahuṅchā. har jagah maiṅ ne girī
huī fasīl aur bhasm hue darwāzoṅ kā
muāinā kiyā. 14phir maiṅ shimāl yānī
chashme ke darwāze aur shāhī tālāb
kī taraf baṛhā, lekin malbe kī kasrat
kī wajah se mere jānwar ko guzarne
kā rāstā na milā, 15is lie maiṅ wādī-e-
qidron meṅ se guzarā. ab tak andherā
hī andherā thā. wahāṅ bhī maiṅ fasīl
kā muāinā kartā gayā. phir maiṅ
muṛā aur wādī ke darwāze meṅ se
dubārā shahr meṅ dāḳhil huā.

fasīl ko tāmīr karne kā faislā

16yarūshalam ke afsaroṅ ko mālūm
nahīṅ thā ki maiṅ kahāṅ gayā aur
kyā kar rahā thā. ab tak maiṅ ne na
unheṅ aur na imāmoṅ yā dīgar un
logoṅ ko apne mansūbe se āgāh kiyā
thā jinheṅ tāmīr kā yih kām karnā
thā. 17lekin ab maiṅ un se muḳhātib
huā, "āp ko ḳhud hamārī musībat
nazar ātī hai. yarūshalam malbe kā
ḍher ban gayā hai, aur us ke darwāze
rākh ho gae haiṅ. āeṅ, ham fasīl
ko nae sire se tāmīr kareṅ tāki ham
dūsroṅ ke mazāq kā nishānā na bane
raheṅ." 18maiṅ ne unheṅ batāyā ki
allāh kā shafīq hāth kis tarah mujh
par rahā thā aur ki shahanshāh ne
mujh se kis qism kā wādā kiyā thā.
yih sun kar unhoṅ ne jawāb diyā,
"ṭhīk hai, āeṅ ham tāmīr kā kām
shurū kareṅ!" chunāṅche wuh is
achchhe kām meṅ lag gae.

19jab sanballat haurūnī, ammonī
afsar tūbiyāh aur jasham arabī ko is
kī ḳhabar milī to unhoṅ ne hamārā
mazāq uṛā kar hiqāratāmez lahje
meṅ kahā, "yih tum log kyā kar
rahe ho? kyā tum shahanshāh se
ġhaddārī karnā chāhte ho?" 20maiṅ
ne jawāb diyā, "āsmān kā ḳhudā
hameṅ kāmyābī atā karegā. ham
jo us ke ḳhādim haiṅ tāmīr kā kām
shurū kareṅge. jahāṅ tak yarūshalam
kā tālluq hai, na āj aur na māzī meṅ
āp kā kabhī koī hissā yā haq thā."

fasīl kī tāmīr-e-nau

3 imām-e-āzam iliyāsib bāqī imāmoṅ ke sāth mil kar tāmīrī kām meṅ lag gayā. unhoṅ ne bheṛ ke darwāze ko nae sire se banā diyā aur use maḳhsūs karke us ke kiwāṛ lagā die. unhoṅ ne fasīl ke sāth wāle hisse ko bhī miyā burj aur hanan-el ke burj tak banā kar maḳhsūs kiyā.

[2]yarīhū ke ādmiyoṅ ne fasīl ke agle hisse ko khaṛā kiyā jabki zakkūr bin imrī ne un ke hisse se mulhiq hisse ko tāmīr kiyā.

[3]machhlī kā darwāzā sanā'āh ke ḳhāndān kī zimmādārī thī. use shahtīroṅ se banā kar unhoṅ ne kiwāṛ, chaṭaḳhniyāṅ aur kunḍe lagā die.

[4]agle hisse kī marammat marīmot bin ūriyāh bin haqqūz ne kī. aglā hissā masullām bin barakiyāh bin mashezab-el kī zimmādārī thī.

sadoq bin bānā ne agle hisse ko tāmīr kiyā.

[5]aglā hissā taqūa ke bāshindoṅ ne banāyā. lekin shahr ke baṛe log apne buzurgoṅ ke taht kām karne ke lie tayyār na the.

[6]yasānā kā darwāzā yoyadā bin fāsih aur masullām bin basūdiyāh kī zimmādārī thī. use shahtīroṅ se banā kar unhoṅ ne kiwāṛ, chaṭaḳhniyāṅ aur kunḍe lagā die.

[7]aglā hissā malatiyāh jibaūnī aur yadūn marūnotī ne khaṛā kiyā. yih log jibaūn aur misfāh ke the, wuhī misfāh jahāṅ daryā-e-furāt ke maġhribī ilāqe ke gawarnar kā dār-ul-hukūmat thā.

[8]agle hisse kī marammat ek sunār banām uzzī'el bin harhiyāh ke hāth meṅ thī.

agle hisse par ek itarsāz banām hananiyāh muqarrar thā. in logoṅ ne fasīl kī marammat 'moṭī dīwār' tak kī.

[9]agle hisse ko rifāyāh bin hūr ne khaṛā kiyā. yih ādmī zilā yarūshalam ke ādhe hisse kā afsar thā.

[10]yadāyāh bin harūmaf ne agle hisse kī marammat kī jo us ke ghar ke muqābil thā.

agle hisse ko hattūsh bin hasabniyāh ne tāmīr kiyā.

[11]agle hisse ko tanūroṅ ke burj tak malkiyāh bin hārim aur hassūb bin pakhat-moāb ne khaṛā kiyā.

[12]aglā hissā sallūm bin hallūhesh kī zimmādārī thī. yih ādmī zilā yarūshalam ke dūsre ādhe hisse kā afsar thā. us kī beṭiyoṅ ne us kī madad kī.

[13]hanūn ne zanūh ke bāshindoṅ samet wādī ke darwāze ko tāmīr kiyā. shahtīroṅ se use banā kar unhoṅ ne kiwāṛ, chaṭaḳhniyāṅ aur kunḍe lagāe. is ke ilāwā unhoṅ ne fasīl ko wahāṅ se kachre ke darwāze tak khaṛā kiyā. is hisse kā fāsilā taqrīban 1,500 fuṭ yānī ādhā kilomīṭar thā.

14kachre kā darwāzā malkiyāh bin
raikāb kī zimmādārī thī. yih ādmī zilā
bait-karm kā afsar thā. us ne use banā
kar kiwāṛ, chaṭaḳhniyāṅ aur kunḍe
lagāe.
15chashme ke darwāze kī tāmīr
sallūn bin kulhozā ke hāth meṅ thī
jo zilā misfāh kā afsar thā. us ne
darwāze par chhat banā kar us ke
kiwāṛ, chaṭaḳhniyāṅ aur kunḍe lagā
die. sāth sāth us ne fasīl ke us hisse
kī marammat kī jo shāhī bāġh ke pās
wāle tālāb se guzartā hai. yih wuhī
tālāb hai jis meṅ pānī nāle ke zarī'e
pahuṅchtā hai. sallūn ne fasīl ko us
sīṛhī tak tāmīr kiyā jo yarūshalam
ke us hisse se utartī hai jo 'dāūd kā
shahr' kahlātā hai.
16aglā hissā nahmiyāh bin azbuq
kī zimmādārī thī jo zilā bait-sūr ke
ādhe hisse kā afsar thā. fasīl kā
yih hissā dāūd bādshāh ke qabristān
ke muqābil thā aur masnūī tālāb aur
sūrmāoṅ ke kamroṅ par ḳhatm huā.
17zail ke lāwiyoṅ ne agle hissoṅ ko
khaṛā kiyā: pahle rahūm bin bānī kā
hissā thā.
zilā qaīlā ke ādhe hisse ke afsar
hasbiyāh ne agle hisse kī marammat
kī. 18agle hisse ko lāwiyoṅ ne binnūī
bin hanadād ke zer-e-nigarānī khaṛā
kiyā jo zilā qaīlā ke dūsre ādhe hisse
par muqarrar thā.
19aglā hissā misfāh ke sardār azar
bin yashūa kī zimmādārī thī. yih
hissā fasīl ke us moṛ par thā jahāṅ
rāstā aslāhḳhāne kī taraf chaṛhtā hai.
20agle hisse ko bārūk bin zabbī ne
baṛī mehnat se tāmīr kiyā. yih hissā
fasīl ke moṛ se shurū ho kar imām-e-
āzam iliyāsib ke ghar ke darwāze par
ḳhatm huā.
21aglā hissā marīmot bin ūriyāh bin
haqqūz kī zimmādārī thī aur iliyāsib
ke ghar ke darwāze se shurū ho kar
us ke kone par ḳhatm huā.
22zail ke hisse un imāmoṅ ne tāmīr
kie jo shahr ke gird-o-nawāh meṅ
rahte the.
23agle hisse kī tāmīr binyamīn aur
hassūb ke zer-e-nigarānī thī. yih
hissā un ke gharoṅ ke sāmne thā.
azariyāh bin māsiyāh bin ananiyāh
ne agle hisse kī marammat kī. yih
hissā us ke ghar ke pās hī thā.
24aglā hissā binnūī bin hanadād kī
zimmādārī thī. yih azariyāh ke ghar
se shurū huā aur muṛte muṛte kone
par ḳhatm huā.
25aglā hissā fālāl bin ūzī kī
zimmādārī thī. yih hissā moṛ se
shurū huā, aur ūpar kā jo burj shāhī
mahal se us jagah nikaltā hai jahāṅ
muhāfizoṅ kā sahan hai wuh bhī is
meṅ shāmil thā.
aglā hissā fidāyāh bin parūs 26aur
ofal pahāṛī par rahne wāle rab ke
ghar ke ḳhidmatgāroṅ ke zimme thā.
yih hissā pānī ke darwāze aur wahāṅ
se nikle hue burj par ḳhatm huā.

[27]aglā hissā is burj se le kar ofal
pahāṛī kī dīwār tak thā. taqūa ke
bāshindoṅ ne use tāmīr kiyā.
[28]ghoṛe ke darwāze se āge imāmoṅ
ne fasīl kī marammat kī. har ek ne
apne ghar ke sāmne kā hissā khaṛā
kiyā.
[29]un ke bād sadoq bin immer kā
hissā āyā. yih bhī us ke ghar ke
muqābil thā.
aglā hissā samāyāh bin sakaniyāh
ne khaṛā kiyā. yih ādmī mashriqī
darwāze kā pahredār thā.
[30]aglā hissā hananiyāh bin
salamiyāh aur salaf ke chhaṭe beṭe
hanūn ke zimme thā.
aglā hissā masullām bin barakiyāh
ne tāmīr kiyā jo us ke ghar ke
muqābil thā.
[31]ek sunār banām malkiyāh ne agle
hisse kī marammat kī. yih hissā rab
ke ghar ke ḳhidmatgāroṅ aur tājiroṅ
ke us makān par ḳhatm huā jo pahre
ke darwāze ke sāmne thā. fasīl ke
kone par wāqe bālākhānā bhī is meṅ
shāmil thā.
[32]āḳhirī hissā bheṛ ke darwāze par
ḳhatm huā. sunāroṅ aur tājiroṅ ne
use khaṛā kiyā.

sanballat yahūdiyoṅ kā mazāq uṛātā hai

4 jab sanballat ko patā chalā ki
ham fasīl ko dubārā tāmīr kar
rahe haiṅ to wuh āg-bagūlā ho
gayā. hamārā mazāq uṛā uṛā kar
[2]us ne apne hamḳhidmat afsaroṅ aur
sāmariyya ke faujiyoṅ kī maujūdagī
meṅ kahā, “yih zaīf yahūdī kyā
kar rahe haiṅ? kyā yih wāqaī
yarūshalam kī qilābandī karnā chāhte
haiṅ? kyā yih samajhte haiṅ ki chand
ek qurbāniyāṅ pesh karke ham fasīl
ko āj hī khaṛā kareṅge? wuh in jale
hue pattharoṅ aur malbe ke is ḍher se
kis tarah naī dīwār banā sakte haiṅ?”
[3]ammonī afsar tūbiyāh us ke sāth
khaṛā thā. wuh bolā, “unheṅ karne
do! dīwār itnī kamzor hogī ki agar
lomṛī bhī us par chhalāṅg lagāe to gir
jāegī.”
[4]ai hamāre ḳhudā, hamārī sun,
kyūṅki log hameṅ haqīr jānte haiṅ.
jin bātoṅ se unhoṅ ne hameṅ zalīl
kiyā hai wuh un kī zillat kā bāis ban
jāeṅ. baḳhsh de ki log unheṅ lūṭ leṅ
aur unheṅ qaid karke jilāwatan kar
deṅ. [5]un kā qusūr nazarandāz na kar
balki un ke gunāh tujhe yād raheṅ.
kyūṅki unhoṅ ne fasīl ko tāmīr karne
wāloṅ ko zalīl karne se tujhe taish
dilāyā hai.
[6]muḳhālafat ke bāwujūd ham fasīl
kī marammat karte rahe, aur hote
hote pūrī dīwār kī ādhī ūṅchāī khaṛī
huī, kyūṅki log pūrī lagan se kām kar
rahe the.

dushman ke hamloṅ kī mudāfa'at

7jab sanballat, tūbiyāh, araboṅ, ammoniyoṅ aur ashdūd ke bāshindoṅ ko ittilā milī ki yarūshalam kī fasīl kī tāmīr meṅ taraqqī ho rahī hai balki jo hisse ab tak khaṛe na ho sake the wuh bhī band hone lage haiṅ to wuh baṛe ġhusse meṅ ā gae. 8sab muttahid ho kar yarūshalam par hamlā karne aur us meṅ gaṛbaṛ paidā karne kī sāzisheṅ karne lage. 9lekin ham ne apne ḳhudā se iltimās karke pahredār lagāe jo hameṅ din rāt un se bachāe rakheṅ.

10us waqt yahūdāh ke log karāhne lage, "mazdūroṅ kī tāqat ḳhatm ho rahī hai, aur abhī tak malbe ke baṛe ḍher bāqī haiṅ. fasīl ko banānā hamāre bas kī bāt nahīṅ hai."

11dūsrī taraf dushman kah rahe the, "ham achānak un par ṭūṭ paṛeṅge. un ko us waqt patā chalegā jab ham un ke bīch meṅ hoṅge. tab ham unheṅ mār deṅge aur kām ruk jāegā."

12jo yahūdī un ke qarīb rahte the wuh bār bār hamāre pās ā kar hameṅ ittilā dete rahe, "dushman chāroṅ taraf se āp par hamlā karne ke lie tayyār khaṛā hai."

13tab maiṅ ne logoṅ ko fasīl ke pīchhe ek jagah khaṛā kar diyā jahāṅ dīwār sab se nīchī thī, aur wuh talwāroṅ, nezoṅ aur kamānoṅ se les apne ḳhāndānoṅ ke mutābiq khule maidān meṅ khaṛe ho gae. 14logoṅ kā jāizā le kar maiṅ khaṛā huā aur kahne lagā, "un se mat ḍareṅ! rab ko yād kareṅ jo azīm aur mahīb hai. zahan meṅ rakheṅ ki ham apne bhāiyoṅ, beṭoṅ beṭiyoṅ, bīwiyoṅ aur gharoṅ ke lie laṛ rahe haiṅ."

15jab hamāre dushmanoṅ ko mālūm huā ki un kī sāzishoṅ kī ḳhabar ham tak pahuṅch gaī hai aur ki allāh ne un ke mansūbe ko nākām hone diyā to ham sab apnī apnī jagah par dubārā tāmīr ke kām meṅ lag gae. 16lekin us din se mere jawānoṅ kā sirf ādhā hissā tāmīrī kām meṅ lagā rahā. bāqī log nezoṅ, ḍhāloṅ, kamānoṅ aur zirābaktar se les pahrā dete rahe. afsar yahūdāh ke un tamām logoṅ ke pīchhe khaṛe rahe 17jo dīwār ko tāmīr kar rahe the. sāmān uṭhāne wāle ek hāth se hathiyār pakaṛe kām karte the. 18aur jo bhī dīwār ko khaṛā kar rahā thā us kī talwār kamr meṅ bandhī rahtī thī. jis ādmī ko turam bajā kar ḳhatre kā elān karnā thā wuh hameshā mere sāth rahā. 19maiṅ ne shurafā, buzurgoṅ aur bāqī logoṅ se kahā, "yih kām bahut hī baṛā aur wasī hai, is lie ham ek dūsre se dūr aur bikhre hue kām kar rahe haiṅ. 20jūṅ hī āp ko turam kī āwāz sunāī de to bhāg kar āwāz kī taraf chale āeṅ. hamārā ḳhudā hamāre lie laṛegā!"

21ham pau phaṭne se le kar us waqt tak kām meṅ masrūf rahte

jab tak sitāre nazar na āte, aur
har waqt ādmiyoṅ kā ādhā hissā
neze pakaṛe pahrā detā thā. 22us
waqt maiṅ ne sab ko yih hukm bhī
diyā, "har ādmī apne madadgāroṅ ke
sāth rāt kā waqt yarūshalam meṅ
guzāre. phir āp rāt ke waqt pahrādārī
meṅ bhī madad kareṅge aur din ke
waqt tāmīrī kām meṅ bhī." 23un
tamām dinoṅ ke daurān na maiṅ, na
mere bhāiyoṅ, na mere jawānoṅ aur
na mere pahredāroṅ ne kabhī apne
kapṛe utāre. nīz, har ek apnā hathiyār
pakaṛe rahā.

ġharīboṅ kā qarzā mansūḳh

5 kuchh der bād kuchh mard-o-
ḳhawātīn mere pās ā kar apne
yahūdī bhāiyoṅ kī shikāyat karne
lage. 2bāz ne kahā, "hamāre bahut
zyādā beṭe-beṭiyāṅ haiṅ, is lie hameṅ
mazīd anāj milnā chāhie, warnā ham
zindā nahīṅ raheṅge." 3dūsroṅ ne
shikāyat kī, "kāl ke daurān hameṅ
apne khetoṅ, angūr ke bāġhoṅ aur
gharoṅ ko girwī rakhnā paṛā tāki
anāj mil jāe." 4kuchh aur bole,
"hameṅ apne khetoṅ aur angūr ke
bāġhoṅ par bādshāh kā ṭaiks adā
karne ke lie udhār lenā paṛā. 5ham
bhī dūsroṅ kī tarah yahūdī qaum
ke haiṅ, aur hamāre bachche un se
kam haisiyat nahīṅ rakhte. to bhī
hameṅ apne bachchoṅ ko ġhulāmī
meṅ bechnā paṛtā hai tāki guzārā
ho sake. hamārī kuchh beṭiyāṅ
launḍiyāṅ ban chukī haiṅ. lekin ham
ḳhud bebas haiṅ, kyūṅki hamāre khet
aur angūr ke bāġh dūsroṅ ke qabze
meṅ haiṅ."

6un kā wāwailā aur shikāyateṅ
sun kar mujhe baṛā ġhussā āyā.
7bahut soch-bichār ke bād maiṅ
ne shurafā aur afsaroṅ par ilzām
lagāyā, "āp apne hamwatan bhāiyoṅ
se ġhairmunāsib sūd le rahe haiṅ!"
maiṅ ne un se nipaṭne ke lie ek
baṛī jamā'at ikaṭṭhī karke 8kahā,
"hamāre kaī hamwatan bhāiyoṅ ko
ġhairyahūdiyoṅ ko bechā gayā thā.
jahāṅ tak mumkin thā ham ne unheṅ
wāpas ḳharīd kar āzād karne kī
koshish kī. aur ab āp ḳhud apne
hamwatan bhāiyoṅ ko bech rahe
haiṅ. kyā ham ab unheṅ dubārā
wāpas ḳharīdeṅ?" wuh ḳhāmosh
rahe aur koī jawāb na de sake.

9maiṅ ne bāt jārī rakhī, "āp
kā yih sulūk ṭhīk nahīṅ. āp ko
hamāre ḳhudā kā ḳhauf mān kar
zindagī guzārnā chāhie tāki ham
apne ġhairyahūdī dushmanoṅ kī lān-
tān kā nishānā na baneṅ. 10maiṅ,
mere bhāiyoṅ aur mulāzimoṅ ne bhī
dūsroṅ ko udhār ke taur par paise aur
anāj diyā hai. lekin āeṅ, ham un se
sūd na leṅ! 11āj hī apne qarzdāroṅ ko
un ke khet, ghar aur angūr aur zaitūn
ke bāġh wāpas kar deṅ. jitnā sūd āp
ne lagāyā thā use bhī wāpas kar deṅ,

ḳhwāh use paisoṅ, anāj, tāzā mai yā
zaitūn ke tel kī sūrat meṅ adā karnā
ho." [12]unhoṅ ne jawāb diyā, "ham
use wāpas kar deṅge aur āindā un se
kuchh nahīṅ māṅgeṅge. jo kuchh āp
ne kahā wuh ham kareṅge."

tab maiṅ ne imāmoṅ ko apne pās
bulāyā tāki shurafā aur buzurg un kī
maujūdagī meṅ kasm khāeṅ ki ham
aisā hī kareṅge. [13]phir maiṅ ne apne
libās kī taheṅ jhāṛ jhāṛ kar kahā, "jo
bhī apnī qasam toṛe use allāh isī tarah
jhāṛ kar us ke ghar aur milkiyat se
mahrūm kar de!"

tamām jamāshudā log bole, "āmīn,
aisā hī ho!" aur rab kī tārīf karne lage.
sab ne apne wāde pūre kie.

nahmiyāh kā achchhā namūnā

[14]maiṅ kul bārah sāl sūbā yahūdāh
kā gawarnar rahā yānī artaḳhshastā
bādshāh kī hukūmat ke 20weṅ sāl
se us ke 32weṅ sāl tak. is pūre
arse meṅ na maiṅ ne aur na mere
bhāiyoṅ ne wuh āmdanī lī jo hamāre
lie muqarrar kī gaī thī. [15]asal meṅ
māzī ke gawarnaroṅ ne qaum par
baṛā bojh ḍāl diyā thā. unhoṅ ne
riāyā se na sirf roṭī aur mai balki fī
din chāṅdī ke 40 sikke bhī lie the. un
ke afsaroṅ ne bhī ām logoṅ se ġhalat
fāidā uṭhāyā thā. lekin chūṅki maiṅ
allāh kā ḳhauf māntā thā, is lie maiṅ
ne un se aisā sulūk na kiyā. [16]merī
pūrī tāqat fasīl kī takmīl meṅ sarf
huī, aur mere tamām mulāzim bhī is
kām meṅ sharīk rahe. ham meṅ se
kisī ne bhī zamīn na ḳharīdī. [17]maiṅ
ne kuchh na māṅgā hālāṅki mujhe
rozānā yahūdāh ke 150 afsaroṅ kī
mehmān-nawāzī karnī paṛtī thī. un
meṅ wuh tamām mehmān shāmil
nahīṅ haiṅ jo gāhe-ba-gāhe paṛosī
mamālik se āte rahe. [18]rozānā ek
bail, chhih behtarīn bheṛ-bakriyāṅ
aur bahut se parinde mere lie zabah
karke tayyār kie jāte, aur das das din
ke bād hameṅ kaī qism kī bahut sī
mai ḳharīdnī paṛtī thī. in aḳhrājāt
ke bāwujūd maiṅ ne gawarnar ke lie
muqarrarā wazīfā na māṅgā, kyūṅki
qaum par bojh waise bhī bahut zyādā
thā.

[19]ai mere ḳhudā, jo kuchh maiṅ ne
is qaum ke lie kiyā hai us ke bāis mujh
par mehrbānī kar.

nahmiyāh ke ḳhilāf sāzish

6 sanballat, tūbiyāh, jasham arabī
aur hamāre bāqī dushmanoṅ ko
patā chalā ki maiṅ ne fasīl ko takmīl
tak pahuṅchāyā hai aur dīwār meṅ
kahīṅ bhī ḳhālī jagah nazar nahīṅ
ātī. sirf darwāzoṅ ke kiwāṛ ab tak
lagāe nahīṅ gae the. [2]tab sanballat
aur jasham ne mujhe paiġhām bhejā,
"ham wādī-e-onūs ke shahr kafīrīm
meṅ āp se milnā chāhte haiṅ." lekin
mujhe mālūm thā ki wuh mujhe
nuqsān pahuṅchānā chāhte haiṅ. [3]is

lie maiṅ ne qāsidoṅ ke hāth jawāb bhejā, "maiṅ is waqt ek baṛā kām takmīl tak pahuṅchā rahā hūṅ, is lie maiṅ ā nahīṅ saktā. agar maiṅ āp se milne āūṅ to pūrā kām ruk jāegā."

4chār dafā unhoṅ ne mujhe yihī paiġhām bhejā aur har bār maiṅ ne wuhī jawāb diyā. 5pāṅchweṅ martabā jab sanballat ne apne mulāzim ko mere pās bhejā to us ke hāth meṅ ek khulā ḳhat thā. 6ḳhat meṅ likhā thā, "paṛosī mamālik meṅ afwāh phail gaī hai ki āp aur bāqī yahūdī baġhāwat kī tayyāriyāṅ kar rahe haiṅ. jasham ne is bāt kī tasdīq kī hai. log kahte haiṅ ki isī wajah se āp fasīl banā rahe haiṅ. in riporṭoṅ ke mutābiq āp un ke bādshāh baneṅge. 7kahā jātā hai ki āp ne nabiyoṅ ko muqarrar kiyā hai jo yarūshalam meṅ elān kareṅ ki āp yahūdāh ke bādshāh haiṅ. beshak aisī afwāheṅ shahanshāh tak bhī pahuṅcheṅgī. is lie āeṅ, ham mil kar ek dūsre se mashwarā kareṅ ki kyā karnā chāhie."

8maiṅ ne use jawāb bhejā, "jo kuchh āp kah rahe haiṅ wuh jhūṭ hī jhūṭ hai. kuchh nahīṅ ho rahā, balki āp ne farzī kahānī ghaṛ lī hai!" 9asal meṅ dushman hameṅ ḍarānā chāhte the. unhoṅ ne sochā, "agar ham aisī bāteṅ kaheṅ to wuh himmat hār kar kām se bāz āeṅge." lekin ab maiṅ ne zyādā azm ke sāth kām jārī rakhā.

10ek din maiṅ samāyāh bin dilāyāh bin mahetab-el se milne gayā jo tālā lagā kar ghar meṅ baiṭhā thā. us ne mujh se kahā, "āeṅ, ham allāh ke ghar meṅ jamā ho jāeṅ aur darwāzoṅ ko apne pīchhe band karke kunḍī lagāeṅ. kyūṅki log isī rāt āp ko qatl karne ke lie āeṅge."

11maiṅ ne etirāz kiyā, "kyā yih ṭhīk hai ki mujh jaisā ādmī bhāg jāe? yā kyā mujh jaisā shaḳhs jo imām nahīṅ hai rab ke ghar meṅ dāḳhil ho kar zindā rah saktā hai? hargiz nahīṅ! maiṅ aisā nahīṅ karūṅga!" 12maiṅ ne jān liyā ki samāyāh kī yih bāt allāh kī taraf se nahīṅ hai. sanballat aur tūbiyāh ne use rishwat dī thī, isī lie us ne mere bāre meṅ aisī peshgoī kī thī. 13is se wuh mujhe ḍarā kar gunāh karne par uksānā chāhte the tāki wuh merī badnāmī karke mujhe mazāq kā nishānā banā sakeṅ.

14ai mere ḳhudā, tūbiyāh aur sanballat kī yih burī harkateṅ mat bhūlnā! nauadiyāh nabiyā aur bāqī un nabiyoṅ ko yād rakh jinhoṅ ne mujhe ḍarāne kī koshish kī hai.

fasīl kī takmīl

15fasīl ilūl ke mahīne ke 25weṅ din[a] yānī 52 dinoṅ meṅ mukammal

[a] 2 aktūbar.

huī. [16]jab hamāre dushmanoṅ ko
yih ḳhabar milī to paṛosī mamālik
saham gae. aur wuh ehsās-e-kamtarī
kā shikār ho gae. unhoṅ ne jān liyā
ki allāh ne ḳhud yih kām takmīl tak
pahuṅchāyā hai.

[17]un 52 dinoṅ ke daurān yahūdāh
ke shurafā tūbiyāh ko ḳhat bhejte
rahe aur us se jawāb milte rahe the.
[18]asal meṅ yahūdāh ke bahut se logoṅ
ne qasam khā kar us kī madad karne
kā wādā kiyā thā. wajah yih thī ki
wuh sakaniyāh bin araḳh kā dāmād
thā, aur us ke beṭe yūhanān kī shādī
masullām bin barakiyāh kī beṭī se huī
thī. [19]tūbiyāh ke yih madadgār mere
sāmne us ke nek kāmoṅ kī tārīf karte
rahe aur sāth sāth merī har bāt use
batāte rahe. phir tūbiyāh mujhe ḳhat
bhejtā tāki maiṅ ḍar kar kām se bāz
āūṅ.

7 fasīl kī takmīl par maiṅ ne
darwāzoṅ ke kiwāṛ lagwāe. phir
rab ke ghar ke darbān, gulūkār aur
ḳhidmatguzār lāwī muqarrar kie gae.
[2]maiṅ ne do ādmiyoṅ ko yarūshalam
ke hukmrān banāyā. ek merā bhāī
hanānī aur dūsrā qile kā kamāṇḍar
hananiyāh thā. hananiyāh ko maiṅ
ne is lie chun liyā ki wuh wafādār
thā aur aksar logoṅ kī nisbat allāh
kā zyādā ḳhauf māntā thā. [3]maiṅ
ne donoṅ se kahā, "yarūshalam ke
darwāze dopahar ke waqt jab dhūp
kī shiddat hai khule na raheṅ, aur
pahrā dete waqt bhī unheṅ band
karke kunḍe lagāeṅ. yarūshalam
ke ādmiyoṅ ko pahrādārī ke lie
muqarrar kareṅ jin meṅ se kuchh
fasīl par aur kuchh apne gharoṅ ke
sāmne hī pahrā deṅ."

jilāwatanī se wāpas āe huoṅ kī fahrist

[4]go yarūshalam shahr baṛā aur
wasī thā, lekin us meṅ ābādī thoṛī thī.
ḍhāe gae makān ab tak dubārā tāmīr
nahīṅ hue the. [5]chunāṅche mere
ḳhudā ne mere dil ko shurafā, afsaroṅ
aur awām ko ikaṭṭhā karne kī tahrīk
dī tāki ḳhāndānoṅ kī rajisṭrī tayyār
karūṅ. is silsile meṅ mujhe ek kitāb
mil gaī jis meṅ un logoṅ kī fahrist
darj thī jo ham se pahle jilāwatanī se
wāpas āe the. us meṅ likhā thā,

[6]"zail meṅ yahūdāh ke un logoṅ
kī fahrist hai jo jilāwatanī se wāpas
āe. bābal kā bādshāh nabūkadnazzar
unheṅ qaid karke bābal le gayā
thā, lekin ab wuh yarūshalam aur
yahūdāh ke un shahroṅ meṅ phir jā
base jahāṅ pahle rahte the.

[7]un ke rāhnumā zarubbābal,
yashūa, nahmiyāh, azariyāh,
rāmiyāh, nahmānī, mardakī, bilshān,
misfarat, bigwī, nahūm aur bānā the.

zail kī fahrist meṅ wāpas āe hue
ḳhāndānoṅ ke mard bayān kie gae
haiṅ.

[8]parūs kā ḳhāndān: 2,172,

[9]safatiyāh kā ḳhāndān: 372,

[10]araḳh kā ḳhāndān: 652,
[11]pakhat-moāb kā ḳhāndān yānī yashūa aur yoāb kī aulād: 2,818,
[12]ailām kā ḳhāndān: 1,254,
[13]zattū kā ḳhāndān: 845,
[14]zakkī kā ḳhāndān: 760,
[15]binnūī kā ḳhāndān: 648,
[16]babī kā ḳhāndān: 628,
[17]azjād kā ḳhāndān: 2,322,
[18]adūniqām kā ḳhāndān: 667,
[19]bigwī kā ḳhāndān: 2,067,
[20]adīn kā ḳhāndān: 655,
[21]atīr kā ḳhāndān yānī hizqiyāh kī aulād: 98,
[22]hāshūm kā ḳhāndān: 328,
[23]bazī kā ḳhāndān: 324,
[24]ḳhārif kā ḳhāndān: 112,
[25]jibaūn kā ḳhāndān: 95,
[26]bait-laham aur natūfā ke bāshinde: 188,
[27]anatot ke bāshinde: 128,
[28]bait-azmāwat ke bāshinde: 42,
[29]qiryat-yārīm, kafīrā aur bairot ke bāshinde: 743,
[30]rāmā aur jibā ke bāshinde: 621,
[31]mikmās ke bāshinde: 122,
[32]bait-el aur aī ke bāshinde: 123,
[33]dūsre nabū ke bāshinde: 52,
[34]dūsre ailām ke bāshinde: 1,254,
[35]hārim ke bāshinde: 320,
[36]yarīhū ke bāshinde: 345,
[37]lūd, hādīd aur onūs ke bāshinde: 721,
[38]sanā'āh ke bāshinde: 3,930,
[39]zail ke imām jilāwatanī se wāpas āe.

yadāyāh kā ḳhāndān jo yashūa kī nasl kā thā: 973,
[40]immer kā ḳhāndān: 1,052,
[41]fashhūr kā ḳhāndān: 1,247,
[42]hārim kā ḳhāndān: 1,017,
[43]zail ke lāwī jilāwatanī se wāpas āe.

yashūa aur qadmī'el kā ḳhāndān yānī hūdāwiyāh kī aulād: 74,
[44]gulūkār: āsaf ke ḳhāndān ke 148 ādmī,
[45]rab ke ghar ke darbān: sallūm, atīr, talmūn, aqqūb, ḳhatītā aur sobī ke ḳhāndānoṅ ke 138 ādmī.
[46]rab ke ghar ke ḳhidmatgāroṅ ke darj-e-zail ḳhāndān jilāwatanī se wāpas āe.

zīhā, hasūfā, tabbāot, [47]qarūs, sīā, fadūn, [48]libānā, hajābā, shalmī, [49]hanān, jiddel, jahar, [50]riyāyāh, razīn, naqūdā, [51]jazzām, uzzā, fāsih, [52]basī, maūnīm, nafūsīm, [53]baqbūq, haqūfā, harhūr, [54]bazlūt, mahīdā, harshā, [55]barqūs, sīsarā, tāmah, [56]naziyāh aur ḳhatīfā.
[57]sulaimān ke ḳhādimoṅ ke darj-e-zail ḳhāndān jilāwatanī se wāpas āe.

sūtī, sūfirat, farūdā, [58]yālā, darqūn, jiddel, [59]safatiyāh, ḳhattīl, fūkirat-zabāim aur amūn.
[60]rab ke ghar ke ḳhidmatgāroṅ aur sulaimān ke ḳhādimoṅ ke ḳhāndānoṅ

meṅ se wāpas āe hue mardoṅ kī tādād 392 thī.

61-62wāpas āe hue ḳhāndānoṅ meṅ se dilāyāh, tūbiyāh aur naqūdā ke 642 mard sābit na kar sake ki isrāīl kī aulād haiṅ, go wuh tal-milah, tal-harshā, karūb, addūn aur immer ke rahne wāle the.

63-64habāyāh, haqqūz aur barzillī ke ḳhāndānoṅ ke kuchh imām bhī wāpas āe, lekin unheṅ rab ke ghar meṅ ḳhidmat karne kī ijāzat na milī. kyūṅki go unhoṅ ne nasabnāme meṅ apne nām talāsh kie lekin un kā kahīṅ zikr na milā, is lie unheṅ nāpāk qarār diyā gayā. (barzillī ke ḳhāndān ke bānī ne barzillī jiliādī kī beṭī se shādī karke apne susar kā nām apnā liyā thā.) 65yahūdāh ke gawarnar ne hukm diyā ki in tīn ḳhāndānoṅ ke imām filhāl qurbāniyoṅ kā wuh hissā khāne meṅ sharīk na hoṅ jo imāmoṅ ke lie muqarrar hai. jab dubārā imām-e-āzam muqarrar kiyā jāe to wuhī ūrīm aur tummīm nāmī qur'ā ḍāl kar muāmalā hal kare.

66kul 42,360 isrāīlī apne watan lauṭ āe, 67nīz un ke 7,337 ġhulām aur launḍiyāṅ aur 245 gulūkār jin meṅ mard-o-ḳhawātīn shāmil the.

68isrāīliyoṅ ke pās 736 ghoṛe, 245 ḳhachchar, 69435 ūṅṭ aur 6,720 gadhe the.

70kuchh ḳhāndānī sarparastoṅ ne rab ke ghar kī tāmīr-e-nau ke lie apnī ḳhushī se hadie die. gawarnar ne sone ke 1,000 sikke, 50 kaṭore aur imāmoṅ ke 530 libās die. 71kuchh ḳhāndānī sarparastoṅ ne ḳhazāne meṅ sone ke 20,000 sikke aur chāṅdī ke 1,200 kilogrām ḍāl die. 72bāqī logoṅ ne sone ke 20,000 sikke, chāṅdī ke 1,100 kilogrām aur imāmoṅ ke 67 libās atā kie.

73imām, lāwī, rab ke ghar ke darbān aur ḳhidmatgār, gulūkār aur awām ke kuchh log apnī apnī ābāī ābādiyoṅ meṅ dubārā jā base. yūṅ tamām isrāīlī dubārā apne apne shahroṅ meṅ rahne lage."

azrā sharīat kī tilāwat kartā hai

8 sātweṅ mahīne yānī aktūbar meṅ jab isrāīlī apne apne shahroṅ meṅ dubārā ābād ho gae the to sab log mil kar pānī ke darwāze ke chauk meṅ jamā ho gae. unhoṅ ne sharīat ke ālim azrā se darḳhwāst kī ki wuh sharīat le āeṅ jo rab ne mūsā kī mārifat isrāīlī qaum ko de dī thī. 2chunāṅche azrā ne hāzirīn ke sāmne sharīat kī tilāwat kī. sātweṅ mahīne kā pahlā din[a] thā. na sirf mard balki aurateṅ aur sharīat kī bāteṅ samajhne ke qābil tamām bachche bhī jamā hue the. 3subhsawere se le kar dopahar

[a]8 aktūbar.

tak azrā pānī ke darwāze ke chauk meṅ paṛhtā rahā, aur tamām jamā'at dhyān se sharīat kī bāteṅ suntī rahī.

4azrā lakaṛī ke ek chabūtare par khaṛā thā jo ḳhāskar is mauqe ke lie banāyā gayā thā. us ke dāeṅ hāth mattitiyāh, samā, anāyāh, ūriyāh, ḳhilqiyāh aur māsiyāh khaṛe the. us ke bāeṅ hāth fidāyāh, mīsāel, malkiyāh, hāshūm, hasbaddānā, zakariyāh aur masullām khaṛe the.

5chūṅki azrā ūṅchī jagah par khaṛā thā is lie wuh sab ko nazar āyā. chunāṅche jab us ne kitāb ko khol diyā to sab log khaṛe ho gae. 6azrā ne rab azīm ḳhudā kī satāish kī, aur sab ne apne hāth uṭhā kar jawāb meṅ kahā, "āmīn, āmīn." phir unhoṅ ne jhuk kar rab ko sijdā kiyā.

7kuchh lāwī hāzir the jinhoṅ ne logoṅ ke lie sharīat kī tashrīh kī. un ke nām yashūa, bānī, saribiyāh, yamīn, aqqūb, sabbatī, hūdiyāh, māsiyāh, qalītā, azariyāh, yūzabad, hanān aur filāyāh the. hāzirīn ab tak khaṛe the. 8sharīat kī tilāwat ke sāth sāth mazkūrā lāwī qadam-ba-qadam us kī tashrīh yūṅ karte gae ki log use achchhī tarah samajh sake.

9sharīat kī bāteṅ sun sun kar wuh rone lage. lekin nahmiyāh gawarnar, sharīat ke ālim azrā imām aur sharīat kī tashrīh karne wāle lāwiyoṅ ne unheṅ tasallī de kar kahā, "udās na hoṅ aur mat roeṅ! āj rab āp ke ḳhudā ke lie maḳhsūs-o-muqaddas īd hai. 10ab jāeṅ, umdā khānā khā kar aur pīne kī mīṭhī chīzeṅ pī kar ḳhushī manāeṅ. jo apne lie kuchh tayyār na kar sakeṅ unheṅ apnī ḳhushī meṅ sharīk kareṅ. yih din hamāre rab ke lie maḳhsūs-o-muqaddas hai. udās na hoṅ, kyūṅki rab kī ḳhushī āp kī panāhgāh hai."

11lāwiyoṅ ne bhī tamām logoṅ ko sukūn dilā kar kahā, "udās na hoṅ, kyūṅki yih din rab ke lie maḳhsūs-o-muqaddas hai."

12phir sab apne apne ghar chale gae. wahāṅ unhoṅ ne baṛī ḳhushī se khā pī kar jashn manāyā. sāth sāth unhoṅ ne dūsroṅ ko bhī apnī ḳhushī meṅ sharīk kiyā. un kī baṛī ḳhushī kā sabab yih thā ki ab unheṅ un bātoṅ kī samajh āī thī jo unheṅ sunāī gaī thīṅ.

jhoṅpṛiyoṅ kī īd

13agle din[a] ḳhāndānī sarparast, imām aur lāwī dubārā sharīat ke ālim azrā ke pās jamā hue tāki sharīat kī mazīd tālīm pāeṅ. 14jab wuh sharīat kā mutāla'ā kar rahe the to unheṅ patā chalā ki rab ne mūsā kī mārifat hukm diyā thā ki isrāīlī sātweṅ mahīne kī īd ke daurān jhoṅpṛiyoṅ meṅ raheṅ. 15chunāṅche unhoṅ ne

[a] 9 aktūbar.

yarūshalam aur bāqī tamām shahroṅ meṅ elān kiyā, "pahāṛoṅ par se zaitūn, ās,[a] khajūr aur bāqī sāyādār daraḳhtoṅ kī shāḳheṅ toṛ kar apne ghar le jāeṅ. wahāṅ un se jhoṅpṛiyāṅ banāeṅ, jis tarah sharīat ne hidāyat dī hai."

16logoṅ ne aisā hī kiyā. wuh gharoṅ se nikle aur daraḳhtoṅ kī shāḳheṅ toṛ kar le āe. un se unhoṅ ne apne gharoṅ kī chhatoṅ par aur sahnoṅ meṅ jhoṅpṛiyāṅ banā liṅ. bāz ne apnī jhoṅpṛiyoṅ ko rab ke ghar ke sahnoṅ, pānī ke darwāze ke chauk aur ifrāīm ke darwāze ke chauk meṅ bhī banāyā. 17jitne bhī jilāwatanī se wāpas āe the wuh sab jhoṅpṛiyāṅ banā kar un meṅ rahne lage. yashūa bin nūn ke zamāne se le kar us waqt tak yih īd is tarah nahīṅ manāī gaī thī. sab nihāyat hī ḳhush the. 18īd ke har din azrā ne allāh kī sharīat kī tilāwat kī. sāt din isrāīliyoṅ ne īd manāī, aur āṭhweṅ din sab log ijtimā ke lie ikaṭṭhe hue, bilkul un hidāyāt ke mutābiq jo sharīat meṅ dī gaī haiṅ.

isrāīlī apne gunāhoṅ kā iqrār karte haiṅ

9 usī mahīne ke 24weṅ din[b] isrāīlī rozā rakhne ke lie jamā hue. ṭāṭ ke libās pahne hue aur sar par ḳhāk ḍāl kar wuh yarūshalam āe. 2ab wuh tamām ġhairyahūdiyoṅ se alag ho kar un gunāhoṅ kā iqrār karne ke lie hāzir hue jo un se aur un ke bāpdādā se sarzad hue the. 3tīn ghanṭe wuh khaṛe rahe, aur us daurān rab un ke ḳhudā kī sharīat kī tilāwat kī gaī. phir wuh rab apne ḳhudā ke sāmne muṅh ke bal jhuk kar mazīd tīn ghanṭe apne gunāhoṅ kā iqrār karte rahe.

4yashūa, bānī, qadmī'el, sabaniyāh, bunnī, saribiyāh, bānī aur kanānī jo lāwī the ek chabūtare par khaṛe hue aur buland āwāz se rab apne ḳhudā se duā kī.

5phir yashūa, qadmī'el, bānī, hasabniyāh, saribiyāh, hūdiyāh, sabaniyāh aur fatahiyāh jo lāwī the bol uṭhe, "khaṛe ho kar rab apne ḳhudā kī jo azal se abad tak hai satāish kareṅ!"

unhoṅ ne duā kī,

"tere jalālī nām kī tamjīd ho, jo har mubārakbādī aur tārīf se kahīṅ baṛh kar hai. 6ai rab, tū hī wāhid ḳhudā hai! tū ne āsmān ko ek sire se dūsre sire tak us ke lashkar samet ḳhalaq kiyā. zamīn aur jo kuchh us par hai, samundar aur jo kuchh us meṅ hai sab kuchh tū hī ne banāyā hai. tū ne sab ko zindagī baḳhshī hai, aur āsmānī lashkar tujhe sijdā kartā hai.

[a] myrtle.

[b] 31 aktūbar.

7tū hī rab aur wuh ḳhudā hai jis
ne abrām ko chun liyā aur kasdiyoṅ
ke shahr ūr se bāhar lā kar ibrāhīm
kā nām rakhā. 8tū ne us kā dil
wafādār pāyā aur us se ahd bāndh
kar wādā kiyā, ‘maiṅ terī aulād
ko kan’āniyoṅ, hittiyoṅ, amoriyoṅ,
farizziyoṅ, yabūsiyoṅ aur jirjāsiyoṅ
kā mulk atā karūṅga.’ aur tū apne
wāde par pūrā utrā, kyūṅki tū qābil-
e-etimād aur ādil hai.

9tū ne hamāre bāpdādā ke misr
meṅ bure hāl par dhyān diyā, aur
bahr-e-qulzum ke kināre par madad
ke lie un kī chīḳheṅ sunīṅ. 10tū ne
ilāhī nishānoṅ aur mojizoṅ se fir’aun,
us ke afsaroṅ aur us ke mulk kī
qaum ko sazā dī, kyūṅki tū jāntā
thā ki misrī hamāre bāpdādā se kaisā
gustākhānā sulūk karte rahe haiṅ.
yūṅ terā nām mashhūr huā aur āj
tak yād rahā hai. 11qaum ke deḳhte
deḳhte tū ne samundar ko do hissoṅ
meṅ taqsīm kar diyā, aur wuh ḳhushk
zamīn par chal kar us meṅ se guzar
sake. lekin un kā tāqqub karne wāloṅ
ko tū ne mutalātim pānī meṅ phaiṅk
diyā, aur wuh pattharoṅ kī tarah
samundar kī gahrāiyoṅ meṅ ḍūb gae.

12din ke waqt tū ne bādal ke satūn
se aur rāt ke waqt āg ke satūn se
apnī qaum kī rāhnumāī kī. yūṅ wuh
rāstā andhere meṅ bhī raushan rahā
jis par unheṅ chalnā thā. 13tū koh-
e-sīnā par utar āyā aur āsmān se
un se hamkalām huā. tū ne unheṅ
sāf hidāyāt aur qābil-e-etimād ahkām
die, aise qawāid jo achchhe haiṅ. 14tū
ne unheṅ sabat ke din ke bāre meṅ
āgāh kiyā, us din ke bāre meṅ jo tere
lie maḳhsūs-o-muqaddas hai. apne
ḳhādim mūsā kī mārifat tū ne unheṅ
ahkām aur hidāyāt dīṅ. 15jab wuh
bhūke the to tū ne unheṅ āsmān se
roṭī khilāī, aur jab pyāse the to tū ne
unheṅ chaṭān se pānī pilāyā. tū ne
hukm diyā, ‘jāo, mulk meṅ dāḳhil ho
kar us par qabzā kar lo, kyūṅki maiṅ
ne hāth uṭhā kar qasam khāī hai ki
tumheṅ yih mulk dūṅgā.’

16afsos, hamāre bāpdādā maġhrūr
aur ziddī ho gae. wuh tere ahkām ke
tābe na rahe. 17unhoṅ ne terī sunane
se inkār kiyā aur wuh mojizāt yād na
rakhe jo tū ne un ke darmiyān kie
the. wuh yahāṅ tak aṛ gae ki unhoṅ
ne ek rāhnumā ko muqarrar kiyā jo
unheṅ misr kī ġhulāmī meṅ wāpas le
jāe. lekin tū muāf karne wālā ḳhudā
hai jo mehrbān aur rahīm, tahammul
aur shafqat se bharpūr hai. tū ne
unheṅ tark na kiyā, 18us waqt bhī
nahīṅ jab unhoṅ ne apne lie sone
kā bachhṛā ḍhāl kar kahā, ‘yih terā
ḳhudā hai jo tujhe misr se nikāl lāyā.’
is qism kā sanjīdā kufr wuh bakte
rahe. 19lekin tū bahut rahm dil hai,

is lie tū ne unheṅ registān meṅ na
chhoṛā. din ke waqt bādal kā satūn
un kī rāhnumāī kartā rahā, aur rāt ke
waqt āg kā satūn wuh rāstā raushan
kartā rahā jis par unheṅ chalnā thā.
20na sirf yih balki tū ne unheṅ apnā
nek rūh atā kiyā jo unheṅ tālīm de.
jab unheṅ bhūk aur pyās thī to tū
unheṅ man khilāne aur pānī pilāne se
bāz na āyā. 21chālīs sāl wuh registān
meṅ phirte rahe, aur us pūre arse meṅ
tū un kī zarūriyāt ko pūrā kartā rahā.
unheṅ koī bhī kamī nahīṅ thī. na un
ke kapṛe ghis kar phaṭe aur na un ke
pāoṅ sūje.

22tū ne mamālik aur qaumeṅ un ke
hawāle kar dīṅ, muḳhtalif ilāqe yake
bād dīgare un ke qabze meṅ āe. yūṅ
wuh sīhon bādshāh ke mulk hasbon
aur oj bādshāh ke mulk basan par fath
pā sake. 23un kī aulād terī marzī se
āsmān par ke sitāroṅ jaisī beshumār
huī, aur tū unheṅ us mulk meṅ lāyā
jis kā wādā tū ne un ke bāpdādā se
kiyā thā. 24wuh mulk meṅ dāḳhil ho
kar us ke mālik ban gae. tū ne kan'ān
ke bāshindoṅ ko un ke āge āge zer kar
diyā. mulk ke bādshāh aur qaumeṅ
un ke qabze meṅ ā gaīṅ, aur wuh
apnī marzī ke mutābiq un se nipaṭ
sake. 25qilāband shahr aur zarḳhez
zamīneṅ terī qaum ke qābū meṅ ā
gaīṅ, nīz har qism kī achchhī chīzoṅ
se bhare ghar, tayyārshudā hauz,
angūr ke bāġh aur kasrat ke zaitūn
aur dīgar phaldār daraḳht. wuh jī
bhar kar khānā khā kar moṭe ho gae
aur terī barkatoṅ se lutfandoz hote
rahe.

26is ke bāwujūd wuh tābe na rahe
balki sarkash hue. unhoṅ ne apnā
muṅh terī sharīat se pher liyā. aur
jab tere nabī unheṅ samjhā samjhā
kar tere pās wāpas lānā chāhte the
to unhoṅ ne baṛe kufr bak kar unheṅ
qatl kar diyā. 27yih dekh kar tū ne
unheṅ un ke dushmanoṅ ke hawāle
kar diyā jo unheṅ tang karte rahe.
jab wuh musībat meṅ phaṅs gae to
wuh chīḳheṅ mār mār kar tujh se
faryād karne lage. aur tū ne āsmān
par se un kī sunī. baṛā tars khā kar
tū ne un ke pās aise logoṅ ko bhej
diyā jinhoṅ ne unheṅ dushmanoṅ
ke hāth se chhuṛāyā. 28lekin jūṅ
hī isrāīliyoṅ ko sukūn miltā wuh
dubārā aisī harkateṅ karne lagte jo
tujhe nāpasand thīṅ. natīje meṅ tū
unheṅ dubārā un ke dushmanoṅ ke
hāth meṅ chhoṛ detā. jab wuh un kī
hukūmat ke taht pisne lagte to wuh
ek bār phir chillā chillā kar tujh se
iltimās karne lagte. is bār bhī tū
āsmān par se un kī suntā. hāṅ, tū
itnā rahm dil hai ki tū unheṅ bār
bār chhuṭkārā detā rahā! 29tū unheṅ
samjhātā rahā tāki wuh dubārā terī
sharīat kī taraf rujū kareṅ, lekin

wuh maġhrūr the aur tere ahkām ke
tābe na hue. unhoṅ ne terī hidāyāt
kī ḳhilāfwarzī kī, hālāṅki in hī par
chalne se insān ko zindagī hāsil hotī
hai. lekin unhoṅ ne parwā na kī balki
apnā muṅh tujh se pher kar aṛ gae aur
sunane ke lie tayyār na hue.

30un kī harkatoṅ ke bāwujūd tū
bahut sāloṅ tak sabar kartā rahā. terā
rūh unheṅ nabiyoṅ ke zarī'e samjhātā
rahā, lekin unhoṅ ne dhyān na diyā.
tab tū ne unheṅ ġhairqaumoṅ ke
hawāle kar diyā. 31tāham terā rahm
se bharā dil unheṅ tark karke tabāh
nahīṅ karnā chāhtā thā. tū kitnā
mehrbān aur rahīm ḳhudā hai!

32ai hamāre ḳhudā, ai azīm, qawī
aur mahīb ḳhudā jo apnā ahd aur
apnī shafqat qāim rakhtā hai, is waqt
hamārī musībat par dhyān de aur
use kam na samajh! kyūṅki hamāre
bādshāh, buzurg, imām aur nabī balki
hamāre bāpdādā aur pūrī qaum asūrī
bādshāhoṅ ke pahle hamloṅ se le kar
āj tak saḳht musībat bardāsht karte
rahe haiṅ. 33haqīqat to yih hai ki jo
bhī musībat ham par āī hai us meṅ
tū rāst sābit huā hai. tū wafādār
rahā hai, go ham qusūrwār ṭhahre
haiṅ. 34hamāre bādshāh aur buzurg,
hamāre imām aur bāpdādā, un sab
ne terī sharīat kī pairawī na kī. jo
ahkām aur tambīh tū ne unheṅ dī us
par unhoṅ ne dhyān hī na diyā. 35tū
ne unheṅ un kī apnī bādshāhī, kasrat
kī achchhī chīzoṅ aur ek wasī aur
zarḳhez mulk se nawāzā thā. to bhī
wuh terī ḳhidmat karne ke lie tayyār
na the aur apnī ġhalat rāhoṅ se bāz
na āe.

36is kā anjām yih huā hai ki āj
ham us mulk meṅ ġhulām haiṅ jo
tū ne hamāre bāpdādā ko atā kiyā
thā tāki wuh us kī paidāwār aur
daulat se lutfandoz ho jāeṅ. 37mulk
kī wāfir paidāwār un bādshāhoṅ
tak pahuṅchtī hai jinheṅ tū ne
hamāre gunāhoṅ kī wajah se ham
par muqarrar kiyā hai. ab wuhī
ham par aur hamāre maweshiyoṅ
par hukūmat karte haiṅ. un hī kī
marzī chaltī hai. chunāṅche ham baṛī
musībat meṅ phaṅse haiṅ.

qaum kā ahdnāmā

38yih tamām bāteṅ madd-e-nazar
rakh kar ham ahd bāndh kar use
qalamband kar rahe haiṅ. hamāre
buzurg, lāwī aur imām dastḳhat
karke ahdnāme par muhr lagā rahe
haiṅ."

10 zail ke logoṅ ne dastḳhat
kie.
gawarnar nahmiyāh bin hakaliyāh,
sidqiyāh, 2sirāyāh, azariyāh,
yarmiyāh, 3fashhūr, amariyāh,
malkiyāh, 4hattūsh, sabaniyāh,

mallūk, [5]hārim, marīmot, abadiyāh,
[6]dānyāl, jinnatūn, bārūk, [7]masullām,
abiyāh, miyāmīn, [8]māziyāh, biljī aur
samāyāh. sirāyāh se le kar samāyāh
tak imām the.

[9]phir zail ke lāwiyoṅ ne dastḳhat
kie.

yashūa bin azaniyāh, hanadād
ke ḳhāndān kā binnūī, qadmī'el,
[10]un ke bhāī sabaniyāh, hūdiyāh,
qalītā, filāyāh, hanān, [11]mīkā,
rahob, hasbiyāh, [12]zakkūr, saribiyāh,
sabaniyāh, [13]hūdiyāh, bānī aur
banīnū.

[14]in ke bād zail ke qaumī buzurgoṅ
ne dastḳhat kie.

parūs, pakhat-moāb, ailām, zattū,
bānī [15]bunnī, azjād, babī, [16]adūniyāh,
bigwī, adīn, [17]atīr, hizqiyāh, azzūr,
[18]hūdiyāh, hāshūm, bazī, [19]ḳhārif,
anatot, nebī, [20]magfīās, masullām,
hizīr [21]mashezab-el, sadoq, yaddū,
[22]falatiyāh, hanān, anāyāh, [23]hosea,
hananiyāh, hassūb, [24]hallūhesh, filhā,
sobeq, [25]rahūm, hasabnāh, māsiyāh,
[26]aḳhiyāh, hanān, anān, [27]mallūk,
hārim aur bānā.

[28]qaum ke bāqī log bhī ahd meṅ
sharīk hue yānī bāqī imām, lāwī, rab
ke ghar ke darbān aur ḳhidmatgār,
gulūkār, nīz sab jo ġhairyahūdī
qaumoṅ se alag ho gae the tāki
rab kī sharīat kī pairawī kareṅ. un
kī bīwiyāṅ aur wuh beṭe-beṭiyāṅ
bhī sharīk hue jo ahd ko samajh
sakte the. [29]apne buzurg bhāiyoṅ
ke sāth mil kar unhoṅ ne qasam khā
kar wādā kiyā, "ham us sharīat kī
pairawī kareṅge jo allāh ne hameṅ
apne ḳhādim mūsā kī mārifat dī
hai. ham ehtiyāt se rab apne āqā ke
tamām ahkām aur hidāyāt par amal
kareṅge."

[30]nīz, unhoṅ ne qasam khā kar
wādā kiyā,

"ham apne beṭe-beṭiyoṅ kī shādī
ġhairyahūdiyoṅ se nahīṅ karāeṅge.

[31]jab ġhairyahūdī hameṅ sabat ke
din yā rab ke lie maḳhsūs kisī aur
din anāj yā koī aur māl bechne kī
koshish kareṅ to ham kuchh nahīṅ
ḳharīdeṅge.

har sātweṅ sāl ham zamīn kī
khetībāṛī nahīṅ kareṅge aur tamām
karze mansūḳh kareṅge.

[32]ham sālānā rab ke ghar kī
ḳhidmat ke lie chāṅdī kā chhoṭā
sikkā[a] deṅge. is ḳhidmat meṅ zail
kī chīzeṅ shāmil haiṅ: [33]allāh ke lie
maḳhsūs roṭī, ġhallā kī nazar aur
bhasm hone wālī wuh qurbāniyāṅ
jo rozānā pesh kī jātī haiṅ, sabat ke
din, nae chāṅd kī īd aur bāqī īdoṅ
par pesh kī jāne wālī qurbāniyāṅ,
ḳhās muqaddas qurbāniyāṅ, isrāīl
kā kaffārā dene wālī gunāh kī

[a] chāṅdī ke taqrīban 4 grām.

qurbāniyāṅ, aur hamāre ḳhudā ke
ghar kā har kām.
34ham ne qur'ā ḍāl kar muqarrar
kiyā hai ki imāmoṅ, lāwiyoṅ
aur bāqī qaum ke kaun kaun se
ḳhāndān sāl meṅ kin kin muqarrarā
mauqoṅ par rab ke ghar meṅ lakaṛī
pahuṅchāeṅ. yih lakaṛī hamāre
ḳhudā kī qurbāngāh par qurbāniyāṅ
jalāne ke lie istemāl kī jāegī, jis tarah
sharīat meṅ likhā hai.
35ham sālānā apne khetoṅ aur
daraḳhtoṅ kā pahlā phal rab ke ghar
meṅ pahuṅchāeṅge.
36jis tarah sharīat meṅ darj hai,
ham apne pahlauṭhoṅ ko rab ke ghar
meṅ lā kar allāh ke lie maḳhsūs
kareṅge. gāy-bailoṅ aur bheṛ-
bakriyoṅ ke pahle bachche ham
ḳhidmatguzār imāmoṅ ko qurbān
karne ke lie deṅge. 37unheṅ ham sāl
ke pahle ġhallā se gūṅdhā huā āṭā,
apne daraḳhtoṅ kā pahlā phal, apnī
naī mai aur zaitūn ke nae tel kā pahlā
hissā de kar rab ke ghar ke godāmoṅ
meṅ pahuṅchāeṅge.
dehāt meṅ ham lāwiyoṅ ko apnī
fasloṅ kā daswāṅ hissā deṅge, kyūṅki
wuhī dehāt meṅ yih hissā jamā karte
haiṅ. 38daswāṅ hissā milte waqt
koī imām yānī hārūn ke ḳhāndān kā
koī mard lāwiyoṅ ke sāth hogā, aur
lāwī māl kā daswāṅ hissā hamāre
ḳhudā ke ghar ke godāmoṅ meṅ
pahuṅchāeṅge. 39ām log aur lāwī
wahāṅ ġhallā, naī mai aur zaitūn kā
tel lāeṅge. in kamroṅ meṅ maqdis
kī ḳhidmat ke lie darkār tamām
sāmān mahfūz rakhā jāegā. is ke
ilāwā wahāṅ imāmoṅ, darbānoṅ aur
gulūkāroṅ ke kamre hoṅge.
ham apne ḳhudā ke ghar meṅ
tamām farāiz saranjām dene meṅ
ġhaflat nahīṅ barteṅge."

yarūshalam aur yahūdāh ke bāshinde

11 qaum ke buzurg yarūshalam
meṅ ābād hue the. faislā
kiyā gayā ki bāqī logoṅ ke har
dasweṅ ḳhāndān ko muqaddas shahr
yarūshalam meṅ basnā hai. yih
ḳhāndān qur'ā ḍāl kar muqarrar kie
gae. bāqī ḳhāndānoṅ ko un kī
maqāmī jaghoṅ meṅ rahne kī ijāzat
thī. 2lekin jitne log apnī ḳhushī se
yarūshalam jā base unheṅ dūsroṅ ne
mubārakbād dī.
3zail meṅ sūbe ke un buzurgoṅ
kī fahrist hai jo yarūshalam meṅ
ābād hue. (aksar log yahūdāh ke
bāqī shahroṅ aur dehāt meṅ apnī
maurūsī zamīn par baste the. in
meṅ ām isrāīlī, imām, lāwī, rab ke
ghar ke ḳhidmatgār aur sulaimān ke
ḳhādimoṅ kī aulād shāmil the. 4lekin
yahūdāh aur binyamīn ke chand ek
log yarūshalam meṅ jā base.)
yahūdāh kā qabīlā:

fāras ke ḳhāndān kā atāyāh bin
uzziyāh bin zakariyāh bin amariyāh
bin safatiyāh bin mahalal-el,
5 silonī ke ḳhāndān kā māsiyāh bin
bārūk bin kulhozā bin hazāyāh bin
adāyāh bin yūyārīb bin zakariyāh.
6 fāras ke ḳhāndān ke 468 asar-
o-rasūḳh rakhne wāle ādmī apne
ḳhāndānoṅ samet yarūshalam meṅ
rihāishpazīr the.
7 binyamīn kā qabīlā:
sallū bin masullām bin yoed bin
fidāyāh bin qaulāyāh bin māsiyāh bin
ītī'el bin yasāyāh.
8 sallū ke sāth jabbī aur sallī the.
kul 928 ādmī the. 9 in par yoel
bin zikrī muqarrar thā jabki yahūdāh
bin sanūsāh shahr kī intizāmiyā meṅ
dūsre nambar par ātā thā.
10 yarūshalam meṅ zail ke imām
rahte the.
yadāyāh, yūyārīb, yakīn 11 aur
sirāyāh bin ḳhilqiyāh bin masullām
bin sadoq bin mirāyot bin aḳhītūb.
sirāyāh allāh ke ghar kā muntazim
thā.
12 in imāmoṅ ke 822 bhāī rab ke
ghar meṅ ḳhidmat karte the.
nīz, adāyāh bin yarohām bin
filaliyāh bin amsī bin zakariyāh bin
fashhūr bin malkiyāh. 13 us ke sāth
242 bhāī the jo apne apne ḳhāndānoṅ
ke sarparast the.
in ke ilāwā amashsī bin azarel bin
aḳhzī bin masillamot bin immer. 14 us
ke sāth 128 asar-o-rasūḳh rakhne
wāle bhāī the. zabdī'el bin hajjadūlīm
un kā inchārj thā.
15 zail ke lāwī yarūshalam meṅ
rihāishpazīr the. samāyāh bin hassūb
bin azrīqām bin hasbiyāh bin bunnī,
16 nīz sabbatī aur yūzabad jo
allāh ke ghar se bāhar ke kām par
muqarrar the,
17 nīz shukrguzārī kā rāhnumā
mattaniyāh bin mīkā bin zabdī bin
āsaf thā jo duā karte waqt hamd-o-
sanā kī rāhnumāī kartā thā,
nīz us kā madadgār mattaniyāh kā
bhāī baqbūqiyāh,
aur āḳhir meṅ abdā bin sammūa
bin jalāl bin yadūtūn.
18 lāwiyoṅ ke kul 284 mard
muqaddas shahr meṅ rahte the.
19 rab ke ghar ke darbānoṅ ke darj-
e-zail mard yarūshalam meṅ rahte
the.
aqqūb aur talmūn apne bhāiyoṅ
samet darwāzoṅ ke pahredār the. kul
172 mard the.

20 qaum ke bāqī log, imām aur lāwī
yarūshalam se bāhar yahūdāh ke
dūsre shahroṅ meṅ ābād the. har ek
apnī ābāī zamīn par rahtā thā.
21 rab ke ghar ke ḳhidmatgār ofal
pahāṛī par baste the. zīhā aur jisfā un
par muqarrar the.
22 yarūshalam meṅ rahne wāle
lāwiyoṅ kā nigarān uzzī bin bānī

bin hasbiyāh bin mattaniyāh bin
mīkā thā. wuh āsaf ke ḳhāndān kā
thā, us ḳhāndān kā jis ke gulūkār
allāh ke ghar meṅ ḳhidmat karte the.
23 bādshāh ne muqarrar kiyā thā ki
āsaf ke ḳhāndān ke kin kin ādmiyoṅ
ko kis kis din rab ke ghar meṅ gīt
gāne kī ḳhidmat karnī hai.
24 fatahiyāh bin mashezab-el isrāīlī
muāmaloṅ meṅ fāras ke bādshāh kī
numāindagī kartā thā. wuh zārah bin
yahūdāh ke ḳhāndān kā thā.
25 yahūdāh ke qabīle ke afrād zail ke
shahroṅ meṅ ābād the.
qiryat-arbā, dībon aur qabziel
gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet,
26 yashūa, molādā, bait-falat, 27 hasār-
sūāl, bair-sabā gird-o-nawāh kī
ābādiyoṅ samet, 28 siqlāj, makūnāh
gird-o-nawāh kī ābādiyoṅ samet,
29 ain-rimmon, sur'ā, yarmūt,
30 zanūh, adullām gird-o-nawāh kī
haweliyoṅ samet, lakīs gird-o-nawāh
ke khetoṅ samet aur azīqā gird-o-
nawāh kī ābādiyoṅ samet. ġharz,
wuh junūb meṅ bair-sabā se le kar
shimāl meṅ wādī-e-hinnūm tak ābād
the.
31 binyamīn ke qabīle kī rihāish zail
ke maqāmoṅ meṅ thī.
jibā, mikmās, ayyāh, bait-el gird-
o-nawāh kī ābādiyoṅ samet, 32 anatot,
nob, ananiyāh, 33 hasūr, rāmā, jittaim,
34 hādīd, zaboīm, naballāt, 35 lūd, onūs
aur kārīgaroṅ kī wādī.
36 lāwī qabīle ke kuchh ḳhāndān
jo pahle yahūdāh meṅ rahte the ab
binyamīn ke qabāilī ilāqe meṅ ābād
hue.

imāmoṅ aur lāwiyoṅ kī fahrist

12 darj-e-zail un imāmoṅ aur
lāwiyoṅ kī fahrist hai jo
zarubbābal bin siyāltī'el aur yashūa
ke sāth jilāwatanī se wāpas āe.
imām:
sirāyāh, yarmiyāh, azrā,
2 amariyāh, mallūk, hattūsh,
3 sakaniyāh, rahūm, marīmot,
4 iddū, jinnatūn, abiyāh, 5 miyāmīn,
muadiyāh, biljā, 6 samāyāh, yūyārīb,
yadāyāh, 7 sallū, amūq, ḳhilqiyāh,
aur yadāyāh. yih yashūa ke zamāne
meṅ imāmoṅ aur un ke bhāiyoṅ ke
rāhnumā the.
8 lāwī:
yashūa, binnūī, qadmī'el,
saribiyāh, yahūdāh aur mattaniyāh.
mattaniyāh apne bhāiyoṅ ke sāth
rab ke ghar meṅ hamd-o-sanā ke
gīt gāne meṅ rāhnumāī kartā thā.
9 baqbūqiyāh aur unnī apne bhāiyoṅ
ke sāth ibādat ke daurān un ke
muqābil khaṛe hote the.
10 imām-e-āzam yashūa kī aulād:
yashūa yūyaqīm kā bāp thā,
yūyaqīm iliyāsib kā, iliyāsib yoyadā
kā, 11 yoyadā yūnatan kā, yūnatan
yaddū kā.

12jab yūyaqīm imām-e-āzam thā to
zail ke imām apne ḳhāndānoṅ ke
sarparast the.
sirāyāh ke ḳhāndān kā mirāyāh,
yarmiyāh ke ḳhāndān kā
hananiyāh,
13azrā ke ḳhāndān kā masullām,
amariyāh ke ḳhāndān kā yūhanān,
14mallūk ke ḳhāndān kā yūnatan,
sabaniyāh ke ḳhāndān kā yūsuf,
15hārim ke ḳhāndān kā adnā,
mirāyot ke ḳhāndān kā ḳhilqī,
16iddū ke ḳhāndān kā zakariyāh,
jinnatūn ke ḳhāndān kā masullām,
17abiyāh ke ḳhāndān kā zikrī,
minyamīn ke ḳhāndān kā ek ādmī,
muadiyāh ke ḳhāndān kā filtī,
18biljā ke ḳhāndān kā sammūa,
samāyāh ke ḳhāndān kā
yahūnatan,
19yūyārīb ke ḳhāndān kā mattanī,
yadāyāh ke ḳhāndān kā uzzī,
20sallī ke ḳhāndān kā qallī,
amūq ke ḳhāndān kā ibar,
21ḳhilqiyāh ke ḳhāndān kā
hasbiyāh,
yadāyāh ke ḳhāndān kā natanī'el.

22jab iliyāsib, yoyadā, yūhanān aur
yaddū imām-e-āzam the to lāwī ke
sarparastoṅ kī fahrist tayyār kī gaī
aur isī tarah fāras ke bādshāh dārā
ke zamāne meṅ imāmoṅ ke ḳhāndānī
sarparastoṅ kī fahrist.

23lāwī ke ḳhāndānī sarparastoṅ
ke nām imām-e-āzam yūhanān bin
iliyāsib ke zamāne tak tārīḳh kī kitāb
meṅ darj kie gae.
24-25lāwī ke ḳhāndānī sarparast
hasbiyāh, saribiyāh, yashūa, binnūī
aur qadmī'el ḳhidmat ke un gurohoṅ
kī rāhnumāī karte the jo rab ke ghar
meṅ hamd-o-sanā ke gīt gāte the. un
ke muqābil mattaniyāh, baqbūqiyāh
aur abadiyāh apne gurohoṅ ke sāth
khaṛe hote the. gīt gāte waqt kabhī
yih guroh aur kabhī us ke muqābil
kā guroh gātā thā. sab kuchh us
tartīb se huā jo mard-e-ḳhudā dāūd
ne muqarrar kī thī.
masullām, talmūn aur aqqūb
darbān the jo rab ke ghar ke
darwāzoṅ ke sāth wāqe godāmoṅ kī
pahrādārī karte the.
26yih ādmī imām-e-āzam yūyaqīm
bin yashūa bin yūsadaq, nahmiyāh
gawarnar aur sharīat ke ālim azrā
imām ke zamāne meṅ apnī ḳhidmat
saranjām dete the.

fasīl kī maḳhsūsiyat

27fasīl kī maḳhsūsiyat ke lie pūre
mulk ke lāwiyoṅ ko yarūshalam
bulāyā gayā tāki wuh ḳhushī manāne
meṅ madad karke hamd-o-sanā
ke gīt gāeṅ aur jhāṅjh, sitār aur
sarod bajāeṅ. 28gulūkār yarūshalam
ke gird-o-nawāh se, natūfātiyoṅ
ke dehāt, 29bait-jiljāl aur jibā aur

azmāwat ke ilāqe se āe. kyūṅki
gulūkāroṅ ne apnī apnī ābādiyāṅ
yarūshalam ke irdgird banāī thīṅ.
30pahle imāmoṅ aur lāwiyoṅ ne apne
āp ko jashn ke lie pāk-sāf kiyā, phir
unhoṅ ne ām logoṅ, darwāzoṅ aur
fasīl ko bhī pāk-sāf kar diyā.

31is ke bād maiṅ ne yahūdāh ke
qabīle ke buzurgoṅ ko fasīl par
chaṛhnī diyā aur gulūkāroṅ ko
shukrguzārī ke do baṛe gurohoṅ
meṅ taqsīm kiyā. pahlā guroh fasīl
par chalte chalte junūb meṅ wāqe
kachre ke darwāze kī taraf baṛh
gayā. 32in gulūkāroṅ ke pīchhe
hūsāyāh yahūdāh ke ādhe buzurgoṅ
ke sāth chalā 33jabki in ke pīchhe
azariyāh, azrā, masullām, 34yahūdāh,
binyamīn, samāyāh aur yarmiyāh
chale. 35āḳhirī guroh imām the jo
turam bajāte rahe. in ke pīchhe
zail ke mausīqār āe: zakariyāh bin
yūnatan bin samāyāh bin mattaniyāh
bin mīkāyāh bin zakkūr bin āsaf
36aur us ke bhāī samāyāh, azarel,
milalī, jilalī, māī, natanī'el, yahūdāh
aur hanānī. yih ādmī mard-e-ḳhudā
dāūd ke sāz bajāte rahe. sharīat
ke ālim azrā ne julūs kī rāhnumāī
kī. 37chashme ke darwāze ke pās
ā kar wuh sīdhe us sīṛhī par chaṛh
gae jo yarūshalam ke us hisse tak
pahuṅchātī hai jo 'dāūd kā shahr'
kahlātā hai. phir dāūd ke mahal ke
pīchhe se guzar kar wuh shahr ke
maġhrib meṅ wāqe pānī ke darwāze
tak pahuṅch gae.

38shukrguzārī kā dūsrā guroh fasīl
par chalte chalte shimāl meṅ wāqe
tanūroṅ ke burj aur 'moṭī dīwār'
kī taraf baṛh gayā, aur maiṅ bāqī
logoṅ ke sāth us ke pīchhe ho liyā.
39ham ifrāīm ke darwāze, yasānā
ke darwāze, machhlī ke darwāze,
hanan-el ke burj, miyā burj aur bheṛ
ke darwāze se ho kar muhāfizoṅ ke
darwāze tak pahuṅch gae jahāṅ ham
ruk gae.

40phir shukrguzārī ke donoṅ guroh
rab ke ghar ke pās khaṛe ho gae. maiṅ
bhī buzurgoṅ ke ādhe hisse 41aur zail
ke turam bajāne wāle imāmoṅ ke
sāth rab ke ghar ke sahan meṅ khaṛā
huā: iliyāqīm, māsiyāh, minyamīn,
mīkāyāh, iliyūainī, zakariyāh aur
hananiyāh. 42māsiyāh, samāyāh,
ilīazar, uzzī, yūhanān, malkiyāh,
ailām aur azar bhī hamāre sāth the.
gulūkār izraḳhiyāh kī rāhnumāī meṅ
hamd-o-sanā ke gīt gāte rahe.

43us din zabah kī baṛī baṛī
qurbāniyāṅ pesh kī gaīṅ, kyūṅki
allāh ne ham sab ko bāl-bachchoṅ
samet baṛī ḳhushī dilāī thī.
ḳhushiyoṅ kā itnā shor mach gayā
ki us kī āwāz dūrdarāz ilāqoṅ tak
pahuṅch gaī.

rab ke ghar ke godāmoṅ kī zimmādārī

44us waqt kuchh ādmiyoṅ ko un godāmoṅ ke nigarān banāyā gayā jin meṅ hadie, fasloṅ kā pahlā phal aur paidāwār kā daswāṅ hissā mahfūz rakhā jātā thā. un meṅ shahroṅ kī fasloṅ kā wuh hissā jamā karnā thā jo sharīat ne imāmoṅ aur lāwiyoṅ ke lie muqarrar kiyā thā. kyūṅki yahūdāh ke bāshinde ḳhidmat karne wāle imāmoṅ aur lāwiyoṅ se ḳhush the 45jo apne ḳhudā kī ḳhidmat tahārat ke rasm-o-riwāj samet achchhī tarah anjām dete the. rab ke ghar ke gulūkār aur darbān bhī dāūd aur us ke beṭe sulaimān kī hidāyāt ke mutābiq hī ḳhidmat karte the. 46kyūṅki dāūd aur āsaf ke zamāne se hī gulūkāroṅ ke līḍar allāh kī hamd-o-sanā ke gītoṅ meṅ rāhnumāī karte the.

47chunāṅche zarubbābal aur nahmiyāh ke dinoṅ meṅ tamām isrāīl rab ke ghar ke gulūkāroṅ aur darbānoṅ kī rozānā zarūriyāt pūrī kartā thā. lāwiyoṅ ko wuh hissā diyā jātā jo un ke lie maḳhsūs thā, aur lāwī us meṅ se imāmoṅ ko wuh hissā diyā karte the jo un ke lie maḳhsūs thā.

moābiyoṅ aur ammoniyoṅ se alāhidagī

13 us din qaum ke sāmne mūsā kī sharīat kī tilāwat kī gaī. paṛhte paṛhte mālūm huā ki ammoniyoṅ aur moābiyoṅ ko kabhī bhī allāh kī qaum meṅ sharīk hone kī ijāzat nahīṅ. 2wajah yih hai ki in qaumoṅ ne misr se nikalte waqt isrāīliyoṅ ko khānā khilāne aur pānī pilāne se inkār kiyā thā. na sirf yih balki unhoṅ ne bal'ām ko paise die the tāki wuh isrāīlī qaum par lānat bheje, agarche hamāre ḳhudā ne lānat ko barkat meṅ tabdīl kiyā. 3jab hāzirīn ne yih hukm sunā to unhoṅ ne tamām ġhairyahūdiyoṅ ko jamā'at se ḳhārij kar diyā.

rab ke ghar ke intizām kī islāh

4is wākie se pahle rab ke ghar ke godāmoṅ par muqarrar imām iliyāsib ne apne rishtedār tūbiyāh 5ke lie ek baṛā kamrā ḳhālī kar diyā thā jis meṅ pahle ġhallā kī nazareṅ, baḳhūr aur kuchh ālāt rakhe jāte the. nīz, ġhallā, naī mai aur zaitūn ke tel kā jo daswāṅ hissā lāwiyoṅ, gulūkāroṅ aur darbānoṅ ke lie muqarrar thā wuh bhī us kamre meṅ rakhā jātā thā aur sāth sāth imāmoṅ ke lie muqarrar hissā bhī. 6us waqt maiṅ yarūshalam meṅ nahīṅ thā, kyūṅki bābal ke bādshāh artaḳhshastā kī hukūmat ke 32weṅ sāl meṅ maiṅ us ke darbār meṅ wāpas ā gayā thā. kuchh der bād maiṅ shahanshāh se ijāzat le kar dubārā yarūshalam ke lie rawānā huā. 7wahāṅ pahuṅch kar mujhe patā chalā ki iliyāsib ne kitnī burī

harkat kī hai, ki us ne apne rishtedār
tūbiyāh ke lie rab ke ghar ke sahan
meṅ kamrā ḳhālī kar diyā hai. 8yih
bāt mujhe nihāyat hī burī lagī, aur
maiṅ ne tūbiyāh kā sārā sāmān kamre
se nikāl kar phaiṅk diyā. 9phir maiṅ
ne hukm diyā ki kamre nae sire se
pāk-sāf kar die jāeṅ. jab aisā huā to
maiṅ ne rab ke ghar kā sāmān, ġhallā
kī nazareṅ aur baḳhūr dubārā wahāṅ
rakh diyā.

10mujhe yih bhī mālūm huā ki
lāwī aur gulūkār rab ke ghar meṅ
apnī ḳhidmat ko chhoṛ kar apne
khetoṅ meṅ kām kar rahe haiṅ.
wajah yih thī ki unheṅ wuh hissā
nahīṅ mil rahā thā jo un kā haq thā.
11tab maiṅ ne zimmādār afsaroṅ ko
jhiṛak kar kahā, "āp allāh ke ghar kā
intizām itnī beparwāī se kyūṅ chalā
rahe haiṅ?" maiṅ ne lāwiyoṅ aur
gulūkāroṅ ko wāpas bulā kar dubārā
un kī zimmādāriyoṅ par lagāyā. 12yih
dekh kar tamām yahūdāh ġhallā, naī
mai aur zaitūn ke tel kā daswāṅ hissā
godāmoṅ meṅ lāne lagā. 13godāmoṅ
kī nigarānī maiṅ ne salamiyāh imām,
sadoq munshī aur fidāyāh lāwī ke
sapurd karke hanān bin zakkūr bin
mattaniyāh ko un kā madadgār
muqarrar kiyā, kyūṅki chāroṅ ko
qābil-e-etimād samjhā jātā thā. un
hī ko imāmoṅ aur lāwiyoṅ meṅ un
ke muqarrarā hisse taqsīm karne kī
zimmādārī dī gaī.

14ai mere ḳhudā, is kām ke bāis
mujhe yād kar! wuh sab kuchh na
bhūl jo maiṅ ne wafādārī se apne
ḳhudā ke ghar aur us ke intizām ke
lie kiyā hai.

sabat kī bahālī

15us waqt maiṅ ne yahūdāh meṅ
kuchh logoṅ ko dekhā jo sabat ke
din angūr kā ras nichoṛ kar mai banā
rahe the. dūsre ġhallā lā kar mai,
angūr, anjīr aur dīgar muḳhtalif qism
kī paidāwār ke sāth gadhoṅ par lād
rahe aur yarūshalam pahuṅchā rahe
the. yih sab kuchh sabat ke din ho
rahā thā. maiṅ ne unheṅ tambīh
kī ki sabat ke din ḳhurāk faroḳht
na karnā. 16sūr ke kuchh ādmī bhī
jo yarūshalam meṅ rahte the sabat
ke din machhlī aur dīgar kaī chīzeṅ
yarūshalam meṅ lā kar yahūdāh ke
logoṅ ko bechte the. 17yih dekh kar
maiṅ ne yahūdāh ke shurafā ko ḍāṅṭ
kar kahā, "yih kitnī burī bāt hai! āp
to sabat ke din kī behurmatī kar rahe
haiṅ. 18jab āp ke bāpdādā ne aisā kiyā
to allāh yih sārī āfat ham par aur is
shahr par lāyā. ab āp sabat ke din kī
behurmatī karne se allāh kā isrāīl par
ġhazab mazīd baṛhā rahe haiṅ."

19maiṅ ne hukm diyā ki jum'e ko
yarūshalam ke darwāze shām ke us
waqt band kie jāeṅ jab darwāze sāyoṅ
meṅ ḍūb jāeṅ, aur ki wuh sabat
ke pūre din band raheṅ. sabat ke

iḳhtitām tak unheṅ kholne kī ijāzat nahīṅ thī. maiṅ ne apne kuchh logoṅ ko darwāzoṅ par khaṛā bhī kiyā tāki koī bhī apnā sāmān sabat ke din shahr meṅ na lāe. [20]yih dekh kar tājiroṅ aur bechne wāloṅ ne kaī martabā sabat kī rāt shahr se bāhar guzārī aur wahāṅ apnā māl bechne kī koshish kī. [21]tab maiṅ ne unheṅ tambīh kī, "āp sabat kī rāt kyūṅ fasīl ke pās guzārte haiṅ? agar āp dubārā aisā kareṅ to āp ko hawālā-e-pulis kiyā jāegā." us waqt se wuh sabat ke din āne se bāz āe. [22]lāwiyoṅ ko maiṅ ne hukm diyā ki apne āp ko pāk-sāf karke shahr ke darwāzoṅ kī pahrādārī kareṅ tāki ab se sabat kā din maḳhsūs-o-muqaddas rahe.

ai mere ḳhudā, mujhe is nekī ke bāis yād karke apnī azīm shafqat ke mutābiq mujh par mehrbānī kar.

ġhairyahūdiyoṅ se rishtā bāndhnā manā hai

[23]us waqt mujhe yih bhī mālūm huā ki bahut se yahūdī mardoṅ kī shādī ashdūd, ammon aur moāb kī auratoṅ se huī hai. [24]un ke ādhe bachche sirf ashdūd kī zabān yā koī aur ġhairmulkī zabān bol lete the. hamārī zabān se wuh nāwāqif hī the. [25]tab maiṅ ne unheṅ jhiṛkā aur un par lānat bhejī. bāz ek ke bāl noch noch kar maiṅ ne un kī piṭāī kī. maiṅ ne unheṅ allāh kī qasam khilāne par majbūr kiyā ki ham apne beṭe-beṭiyoṅ kī shādī ġhairmulkiyoṅ se nahīṅ karāeṅge. [26]maiṅ ne kahā, "isrāīl ke bādshāh sulaimān ko yād kareṅ. aisī hī shādiyoṅ ne use gunāh karne par uksāyā. us waqt us ke barābar koī bādshāh nahīṅ thā. allāh use pyār kartā thā aur use pūre isrāīl kā bādshāh banāyā. lekin use bhī ġhairmulkī bīwiyoṅ kī taraf se gunāh karne par uksāyā gayā. [27]ab āp ke bāre meṅ bhī yihī kuchh sunanā paṛtā hai! āp se bhī yihī baṛā gunāh sarzad ho rahā hai. ġhairmulkī auratoṅ se shādī karne se āp hamāre ḳhudā se bewafā ho gae haiṅ!"

[28]imām-e-āzam iliyāsib ke beṭe yoyadā ke ek beṭe kī shādī sanballat haurūnī kī beṭī se huī thī, is lie maiṅ ne beṭe ko yarūshalam se bhagā diyā.

[29]ai mere ḳhudā, unheṅ yād kar, kyūṅki unhoṅ ne imām ke uhde aur imāmoṅ aur lāwiyoṅ ke ahd kī behurmatī kī hai.

[30]chunāṅche maiṅ ne imāmoṅ aur lāwiyoṅ ko har ġhairmulkī chīz se pāk-sāf karke unheṅ un kī ḳhidmat aur muḳhtalif zimmādāriyoṅ ke lie hidāyāt dīṅ.

[31]nīz, maiṅ ne dhyān diyā ki fasal kī pahlī paidāwār aur qurbāniyoṅ ko jalāne kī lakaṛī waqt par rab ke ghar meṅ pahuṅchāī jāe.

ai mere ḳhudā, mujhe yād karke mujh par mehrbānī kar!

āstar

aḳhaswerus jashn manātā hai

1 aḳhaswerus bādshāh kī saltanat bhārat se le kar ethūpiyā tak 127 sūboṅ par mushtamil thī. 2jin wāqiāt kā zikr hai wuh us waqt hue jab wuh sosan shahr ke qile se hukūmat kartā thā. 3apnī hukūmat ke tīsre sāl meṅ us ne apne tamām buzurgoṅ aur afsaroṅ kī ziyāfat kī. fāras aur mādī ke faujī afsar aur sūboṅ ke shurafā aur raīs sab sharīk hue. 4shahanshāh ne pūre 180 din tak apnī saltanat kī zabardast daulat aur apnī quwwat kī shān-o-shaukat kā muzāharā kiyā.

5is ke bād us ne sosan ke qile meṅ rahne wāle tamām logoṅ kī chhoṭe se le kar baṛe tak ziyāfat kī. yih jashn sāt din tak shāhī bāġh ke sahan meṅ manāyā gayā. 6marmar[a] ke satūnoṅ ke darmiyān katān ke safed aur qirmizī rang ke qīmtī parde laṭkāe gae the, aur wuh safed aur arġhawānī rang kī ḍoriyoṅ ke zarī'e satūnoṅ meṅ lage chāṅdī ke chhalloṅ ke sāth bandhe hue the. mehmānoṅ ke lie sone aur chāṅdī ke sofe pachchīkārī ke aise farsh par rakhe hue the jis meṅ marmar ke ilāwā mazīd tīn qīmtī patthar istemāl hue the. 7mai sone ke pyāloṅ meṅ pilāī gaī. har pyālā farq aur lāsānī thā, aur bādshāh kī fayyāzī ke mutābiq shāhī mai kī kasrat thī. 8har koī jitnī jī chāhe pī saktā thā, kyūṅki bādshāh ne hukm diyā thā ki sāqī mehmānoṅ kī har ḳhwāhish pūrī kareṅ.

washtī malikā kī bartarafī

9is daurān washtī malikā ne mahal ke andar ḳhawātīn kī ziyāfat kī. 10sātweṅ din jab bādshāh kā dil mai pī pī kar bahal gayā thā to us ne un sāt ḳhwājāsarāoṅ ko bulāyā jo ḳhās us kī ḳhidmat karte the. un ke nām mahūmān, bizzatā, ḳharbūnā, bigtā, abagtā, zitār aur karkas the. 11us ne

[a] lafzī tarjumā: sang-e-jarrāhat, alabaster.

hukm diyā, “washtī malikā ko shāhī
tāj pahnā kar mere huzūr le āo tāki
shurafā aur bāqī mehmānoṅ ko us kī
ḳhūbsūratī mālūm ho jāe.” kyūṅki
washtī nihāyat ḳhūbsūrat thī. 12lekin
jab ḳhwājāsarā malikā ke pās gae to
us ne āne se inkār kar diyā.

yih sun kar bādshāh āg-bagūlā ho
gayā 13aur dānāoṅ se bāt kī jo auqāt
ke ālim the, kyūṅki dastūr yih thā
ki bādshāh qānūnī muāmaloṅ meṅ
ulamā se mashwarā kare. 14ālimoṅ
ke nām kārshīnā, sitār, admātā, tarsīs,
maras, marsinā aur mamūkān the.
fāras aur mādī ke yih sāt shurafā
āzādī se bādshāh ke huzūr ā sakte
the aur saltanat meṅ sab se ālā uhdā
rakhte the.

15aḳhaswerus ne pūchhā, “qānūn
ke lihāz se washtī malikā ke sāth
kyā sulūk kiyā jāe? kyūṅki us
ne ḳhwājāsarāoṅ ke hāth bheje hue
shāhī hukm ko nahīṅ mānā.”

16mamūkān ne bādshāh aur dīgar
shurafā kī maujūdagī meṅ jawāb
diyā, “washtī malikā ne is se na
sirf bādshāh kā balki us ke tamām
shurafā aur saltanat ke tamām sūboṅ
meṅ rahne wālī qaumoṅ kā bhī gunāh
kiyā hai. 17kyūṅki jo kuchh us ne
kiyā hai wuh tamām ḳhawātīn ko
mālūm ho jāegā. phir wuh apne
shauharoṅ ko haqīr jān kar kaheṅgī,
‘go bādshāh ne washtī malikā ko
apne huzūr āne kā hukm diyā to
bhī us ne us ke huzūr āne se inkār
kiyā.’ 18āj hī fāras aur mādī ke shurafā
kī bīwiyāṅ malikā kī yih bāt sun
kar apne shauharoṅ se aisā hī sulūk
kareṅgī. tab ham zillat aur ġhusse
ke jāl meṅ ulajh jāeṅge. 19agar
bādshāh ko manzūr ho to wuh elān
kareṅ ki washtī malikā ko phir kabhī
aḳhaswerus bādshāh ke huzūr āne kī
ijāzat nahīṅ. aur lāzim hai ki yih elān
fāras aur mādī ke qawānīn meṅ darj
kiyā jāe tāki use mansūḳh na kiyā jā
sake. phir bādshāh kisī aur ko malikā
kā uhdā deṅ, aisī aurat ko jo zyādā
lāiq ho. 20jab elān pūrī saltanat meṅ
kiyā jāegā to tamām aurateṅ apne
shauharoṅ kī izzat kareṅgī, ḳhwāh
wuh chhoṭe hoṅ yā baṛe.”

21yih bāt bādshāh aur us ke shurafā
ko pasand āī. mamūkān ke mashware
ke mutābiq 22aḳhaswerus ne saltanat
ke tamām sūboṅ meṅ ḳhat bheje. har
sūbe ko us ke apne tarz-e-tahrīr meṅ
aur har qaum ko us kī apnī zabān meṅ
ḳhat mil gayā ki har mard apne ghar
kā sarparast hai aur ki har ḳhāndān
meṅ shauhar kī zabān bolī jāe.

naī malikā kī talāsh

2 bād meṅ jab bādshāh kā ġhussā
ṭhanḍā ho gayā to malikā use
dubārā yād āne lagī. jo kuchh
washtī ne kiyā thā aur jo faislā
us ke bāre meṅ huā thā wuh bhī
us ke zahan meṅ ghūmtā rahā.

[2]phir us ke mulāzimoṅ ne ḳhayāl pesh kiyā, “kyūṅ na pūrī saltanat meṅ shahanshāh ke lie ḳhūbsūrat kuṅwāriyāṅ talāsh kī jāeṅ? [3]bādshāh apnī saltanat ke har sūbe meṅ afsar muqarrar kareṅ jo yih ḳhūbsūrat kuṅwāriyāṅ chun kar sosan ke qile ke zanānḳhāne meṅ lāeṅ. unheṅ zanānḳhāne ke inchārj haijā ḳhwājāsarā kī nigarānī meṅ de diyā jāe aur un kī ḳhūbsūratī baṛhāne ke lie rang nikhārne kā har zarūrī tarīqā istemāl kiyā jāe. [4]phir jo laṛkī bādshāh ko sab se zyādā pasand āe wuh washtī kī jagah malikā ban jāe.”

yih mansūbā bādshāh ko achchhā lagā, aur us ne aisā hī kiyā.

[5]us waqt sosan ke qile meṅ binyamīn ke qabīle kā ek yahūdī rahtā thā jis kā nām mardakī bin yāīr bin simaī bin qīs thā. [6]mardakī kā ḳhāndān un isrāīliyoṅ meṅ shāmil thā jin ko bābal kā bādshāh nabūkadnazzar yahūdāh ke bādshāh yahūyākīn[a] ke sāth jilāwatan karke apne sāth le gayā thā. [7]mardakī ke chachā kī ek nihāyat ḳhūbsūrat beṭī banām hadassāh thī jo āstar bhī kahlātī thī. us ke wālidain ke marne par mardakī ne use le kar apnī beṭī kī haisiyat se pāl liyā thā.

[8]jab bādshāh kā hukm sādir huā to bahut sī laṛkiyoṅ ko sosan ke qile meṅ lā kar zanānḳhāne ke inchārj haijā ke sapurd kar diyā gayā. āstar bhī un laṛkiyoṅ meṅ shāmil thī. [9]wuh haijā ko pasand āī balki use us kī ḳhās mehrbānī hāsil huī. ḳhwājāsarā ne jaldī jaldī banāo-singār kā silsilā shurū kiyā, khāne-pīne kā munāsib intizām karwāyā aur shāhī mahal kī sāt chunīdā naukarāniyāṅ āstar ke hawāle kar dīṅ. rihāish ke lie āstar aur us kī laṛkiyoṅ ko zanānḳhāne ke sab se achchhe kamre die gae.

[10]āstar ne kisī ko nahīṅ batāyā thā ki maiṅ yahūdī aurat hūṅ, kyūṅki mardakī ne use hukm diyā thā ki is ke bāre meṅ ḳhāmosh rahe. [11]har din mardakī zanānḳhāne ke sahan se guzartā tāki āstar ke hāl kā patā kare aur yih ki us ke sāth kyā kyā ho rahā hai.

[12-13]aḳhaswerus bādshāh se milne se pahle har kuṅwārī ko bārah mahīnoṅ kā muqarrarā banāo-singār karwānā thā, chhih māh mur ke tel se aur chhih māh balsān ke tel aur rang nikhārne ke dīgar tarīqoṅ se. jab use bādshāh ke mahal meṅ jānā thā to zanānḳhāne kī jo bhī chīz wuh apne sāth lenā chāhtī use dī jātī.

[14]shām ke waqt wuh mahal meṅ jātī aur agle din use subh ke waqt dūsre zanānḳhāne meṅ lāyā jātā jahāṅ bādshāh kī dāshtāeṅ shāshjaz

[a]ibrānī meṅ yahūyākīn kā mutarādif yakūniyāh mustāmal hai.

ḳhwājāsarā kī nigarānī meṅ rahtī thīṅ. is ke bād wuh phir kabhī bādshāh ke pās na ātī. use sirf isī sūrat meṅ wāpas lāyā jātā ki wuh bādshāh ko ḳhās pasand ātī aur wuh us kā nām le kar use bulātā.

āstar malikā ban jātī hai

15 hote hote āstar bint abīḳhail kī bārī āī (abīḳhail mardakī kā chachā thā, aur mardakī ne us kī beṭī ko lepālak banā liyā thā). jab āstar se pūchhā gayā ki āp zanānḳhāne kī kyā chīzeṅ apne sāth le jānā chāhtī haiṅ to us ne sirf wuh kuchh le liyā jo haijā ḳhwājāsarā ne us ke lie chunā. aur jis ne bhī use dekhā us ne use sarāhā. 16 chunāṅche use bādshāh kī hukūmat ke sātweṅ sāl ke dasweṅ mahīne banām tebat meṅ aḳhaswerus ke pās mahal meṅ lāyā gayā.

17 bādshāh ko āstar dūsrī laṛkiyoṅ kī nisbat kahīṅ zyādā pyārī lagī. dīgar tamām kuṅwāriyoṅ kī nisbat use us kī ḳhās qabūliyat aur mehrbānī hāsil huī. chunāṅche bādshāh ne us ke sar par tāj rakh kar use washtī kī jagah malikā banā diyā. 18 is mauqe kī ḳhushī meṅ us ne āstar ke ezāz meṅ baṛī ziyāfat kī. tamām shurafā aur afsaroṅ ko dāwat dī gaī. sāth sāth sūboṅ meṅ kuchh ṭaiksoṅ kī muāfī kā elān kiyā gayā aur fayyāzī se tohfe taqsīm kie gae.

mardakī bādshāh ko bachātā hai

19 jab kuṅwāriyoṅ ko ek bār phir jamā kiyā gayā to mardakī shāhī sahan ke darwāze meṅ baiṭhā thā.[a] 20 āstar ne ab tak kisī ko nahīṅ batāyā thā ki maiṅ yahūdī hūṅ, kyūṅki mardakī ne yih batāne se manā kiyā thā. pahle kī tarah jab wuh us ke ghar meṅ rahtī thī ab bhī āstar us kī har bāt māntī thī.

21 ek din jab mardakī shāhī sahan ke darwāze meṅ baiṭhā thā to do ḳhwājāsarā banām bigtān aur tarsh ġhusse meṅ ā kar aḳhaswerus ko qatl karne kī sāzisheṅ karne lage. donoṅ shāhī kamroṅ ke pahredār the. 22 mardakī ko patā chalā to us ne āstar ko ḳhabar pahuṅchāī jis ne mardakī kā nām le kar bādshāh ko ittilā dī. 23 muāmale kī taftīsh kī gaī to durust sābit huā, aur donoṅ mulāzimoṅ ko phāṅsī de dī gaī. yih wāqiā bādshāh kī maujūdagī meṅ us kitāb meṅ darj kiyā gayā jis meṅ rozānā us kī hukūmat ke aham wāqiāt likhe jāte the.

[a] shāhī sahan ke darwāze meṅ shāhī intizāmiyā thī, is lie ain mumkin hai ki mardakī shāhī mulāzim ho.

hāmān yahūdī qaum ko halāk karnā chāhtā hai

3 kuchh der ke bād bādshāh ne hāmān bin hammadātā ajājī ko sarfarāz karke darbār meṅ sab se ālā uhdā diyā. [2]jab kabhī hāmān ā maujūd hotā to shāhī sahan ke darwāze ke tamām shāhī afsar muṅh ke bal jhuk jāte, kyūṅki bādshāh ne aisā karne kā hukm diyā thā. lekin mardakī aisā nahīṅ kartā thā.

[3]yih dekh kar dīgar shāhī mulāzimoṅ ne us se pūchhā, "āp bādshāh ke hukm kī ḳhilāfwarzī kyūṅ kar rahe haiṅ?"

[4]us ne jawāb diyā, "maiṅ to yahūdī hūṅ." roz-ba-roz dūsre use samjhāte rahe, lekin wuh na mānā. āḳhirkār unhoṅ ne hāmān ko ittilā dī, kyūṅki wuh deḳhnā chāhte the ki kyā wuh mardakī kā jawāb qabūl karegā yā nahīṅ.

[5]jab hāmān ne ḳhud dekhā ki mardakī mere sāmne muṅh ke bal nahīṅ jhuktā to wuh āg-bagūlā ho gayā. [6]wuh fauran mardakī ko qatl karne ke mansūbe banāne lagā. lekin yih us ke lie kāfī nahīṅ thā. chūṅki use batāyā gayā thā ki mardakī yahūdī hai is lie wuh fārsī saltanat meṅ rahne wāle tamām yahūdiyoṅ ko halāk karne kā rāstā ḍhūṅḍne lagā.

[7]chunāṅche aḳhaswerus bādshāh kī hukūmat ke 12weṅ sāl ke pahle mahīne nīsān[a] meṅ hāmān kī maujūdagī meṅ qur'ā ḍālā gayā. qur'ā ḍālne se hāmān yahūdiyoṅ ko qatl karne kī sab se mubārak tārīḳh mālūm karnā chāhtā thā. (qur'ā ke lie 'pūr' kahā jātā thā.) is tarīqe se 12weṅ mahīne adār kā 13wāṅ din[b] niklā. [8]tab hāmān ne bādshāh se bāt kī, "āp kī saltanat ke tamām sūboṅ meṅ ek qaum bikhrī huī hai jo apne āp ko dīgar qaumoṅ se alag rakhtī hai. us ke qawānīn dūsrī tamām qaumoṅ se muḳhtalif haiṅ, aur us ke afrād bādshāh ke qawānīn ko nahīṅ mānte. munāsib nahīṅ ki bādshāh unheṅ bardāsht kareṅ!

[9]agar bādshāh ko manzūr ho to elān kareṅ ki is qaum ko halāk kar diyā jāe. tab maiṅ shāhī ḳhazānoṅ meṅ 3,35,000 kilogrām chāṅdī jamā karā dūṅgā."

[10]bādshāh ne apnī unglī se wuh angūṭhī utārī jo shāhī muhr lagāne ke lie istemāl hotī thī aur use yahūdiyoṅ ke dushman hāmān bin hammadātā ajājī ko de kar [11]kahā, "chāṅdī aur qaum āp hī kī haiṅ, us ke sāth wuh kuchh kareṅ jo āp ko achchhā lage."

[12]pahle mahīne ke 13weṅ din[c] hāmān ne shāhī muharrirōṅ ko bulāyā tāki wuh us kī tamām hidāyāt

[a]aprail tā maī.
[b]7 mārch, 473 q m.
[c]17 aprail.

ke mutābiq ḳhat likh kar bādshāh ke gawarnaroṅ, sūboṅ ke dīgar hākimoṅ aur tamām qaumoṅ ke buzurgoṅ ko bhejeṅ. yih ḳhat har qaum ke apne tarz-e-tahrīr aur apnī zabān meṅ qalamband hue. unheṅ bādshāh kā nām le kar likhā gayā, phir shāhī angūṭhī kī muhr un par lagāī gaī. un meṅ zail kā elān kiyā gayā.

13"ek hī din meṅ tamām yahūdiyoṅ ko halāk aur pūre taur par tabāh karnā hai, ḳhwāh chhoṭe hoṅ yā baṛe, bachche hoṅ yā aurateṅ. sāth sāth un kī milkiyat bhī zabt kar lī jāe." is ke lie 12weṅ mahīne adār kā 13wāṅ din[a] muqarrar kiyā gayā.

yih elān tezrau qāsidoṅ ke zarī'e saltanat ke tamām sūboṅ meṅ pahuṅchāyā gayā 14tāki us kī tasdīq qānūnī taur par kī jāe aur tamām qaumeṅ muqarrarā din ke lie tayyār hoṅ.

15bādshāh ke hukm par qāsid chal nikle. yih elān sosan ke qile meṅ bhī kiyā gayā. phir bādshāh aur hāmān khāne-pīne ke lie baiṭh gae. lekin pūre shahr meṅ halchal mach gaī.

mardakī āstar se madad māṅgtā hai

4 jab mardakī ko mālūm huā ki kyā huā hai to us ne ranjish se apne kapṛoṅ ko phāṛ kar ṭāṭ kā libās pahan liyā aur sar par rākh ḍāl lī. phir wuh nikal kar buland āwāz se giryā-o-zārī karte karte shahr meṅ se guzarā. 2wuh shāhī sahan ke darwāze tak pahuṅch gayā lekin dāḳhil na huā, kyūṅki mātamī kapṛe pahan kar dāḳhil hone kī ijāzat nahīṅ thī. 3saltanat ke tamām sūboṅ meṅ jahāṅ jahāṅ bādshāh kā elān pahuṅchā wahāṅ yahūdī ḳhūb mātam karne aur rozā rakh kar rone aur giryā-o-zārī karne lage. bahut se log ṭāṭ kā libās pahan kar rākh meṅ leṭ gae.

4jab āstar kī naukarāniyoṅ aur ḳhwājāsarāoṅ ne ā kar use ittilā dī to wuh saḳht ghabrā gaī. us ne mardakī ko kapṛe bhej die jo wuh apne mātamī kapṛoṅ ke badle pahan le, lekin us ne unheṅ qabūl na kiyā. 5tab āstar ne hatāk ḳhwājāsarā ko mardakī ke pās bhejā tāki wuh mālūm kare ki kyā huā hai, mardakī aisī harkateṅ kyūṅ kar rahā hai. (bādshāh ne hatāk ko āstar kī ḳhidmat karne kī zimmādārī dī thī.)

6hatāk shāhī sahan ke darwāze se nikal kar mardakī ke pās āyā jo ab tak sāth wāle chauk meṅ thā. 7mardakī ne use hāmān kā pūrā mansūbā sunā kar yih bhī batāyā ki hāmān ne yahūdiyoṅ ko halāk karne ke lie shāhī ḳhazāne ko kitne paise dene kā wādā kiyā hai. 8is ke ilāwā mardakī ne ḳhwājāsarā ko us shāhī farmān

[a]7 mārch.

kī kāpī dī jo sosan meṅ sādir huā
thā aur jis meṅ yahūdiyoṅ ko nest-
o-nābūd karne kā elān kiyā gayā thā.
us ne guzārish kī, "yih elān āstar
ko dikhā kar unheṅ tamām hālāt se
bāḳhabar kar deṅ. unheṅ hidāyat
deṅ ki bādshāh ke huzūr jāeṅ aur us
se iltijā karke apnī qaum kī sifārish
kareṅ."
9hatāk wāpas āyā aur mardakī
kī bātoṅ kī ḳhabar dī. 10yih sun
kar āstar ne use dubārā mardakī ke
pās bhejā tāki use batāe, 11"bādshāh
ke tamām mulāzim balki sūboṅ ke
tamām bāshinde jānte haiṅ ki jo
bhī bulāe baġhair mahal ke andarūnī
sahan meṅ bādshāh ke pās āe use
sazā-e-maut dī jāegī, ḳhwāh wuh
mard ho yā aurat. wuh sirf is sūrat
meṅ bach jāegā ki bādshāh sone kā
apnā asā us kī taraf baṛhāe. bāt yih
bhī hai ki bādshāh ko mujhe bulāe 30
din ho gae haiṅ."
12āstar kā paiġhām sun kar
13mardakī ne jawāb wāpas bhejā,
"yih na sochnā ki maiṅ shāhī mahal
meṅ rahtī hūṅ, is lie go dīgar tamām
yahūdī halāk ho jāeṅ maiṅ bach
jāūṅgī. 14agar āp is waqt ḳhāmosh
raheṅgī to yahūdī kahīṅ aur se rihāī
aur chhuṭkārā pā leṅge jabki āp
aur āp ke bāp kā gharānā halāk ho
jāeṅge. kyā patā hai, shāyad āp isī
lie malikā ban gaī haiṅ ki aise mauqe
par yahūdiyoṅ kī madad kareṅ."
15āstar ne mardakī ko jawāb bhejā,
16"ṭhīk hai, phir jāeṅ aur sosan meṅ
rahne wāle tamām yahūdiyoṅ ko
jamā kareṅ. mere lie rozā rakh kar
tīn din aur tīn rāt na kuchh khāeṅ, na
pieṅ. maiṅ bhī apnī naukarāniyoṅ ke
sāth mil kar rozā rakhūṅgī. is ke bād
bādshāh ke pās jāūṅgī, go yih qānūn
ke ḳhilāf hai. agar marnā hai to mar
hī jāūṅgī."
17tab mardakī chalā gayā aur waisā
hī kiyā jaisā āstar ne use hidāyat kī
thī.

āstar bādshāh aur hāmān ko dāwat detī hai

5 tīsre din āstar malikā apnā
shāhī libās pahne hue mahal ke
andarūnī sahan meṅ dāḳhil huī. yih
sahan us hāl ke sāmne thā jis meṅ
taḳht lagā thā. us waqt bādshāh
darwāze ke muqābil apne taḳht par
baiṭhā thā. 2āstar ko sahan meṅ khaṛī
dekh kar wuh ḳhush huā aur sone ke
shāhī asā ko us kī taraf baṛhā diyā.
tab āstar qarīb āī aur asā ke sire ko
chhū diyā. 3bādshāh ne us se pūchhā,
"āstar malikā, kyā bāt hai? āp kyā
chāhtī haiṅ? maiṅ use dene ke lie
tayyār hūṅ, ḳhwāh saltanat kā ādhā
hissā kyūṅ na ho!"
4āstar ne jawāb diyā, "maiṅ ne āj ke
lie ziyāfat kī tayyāriyāṅ kī haiṅ. agar
bādshāh ko manzūr ho to wuh hāmān

ko apne sāth le kar us meṅ shirkat kareṅ.”

5bādshāh ne apne mulāzimoṅ ko
hukm diyā, “jaldī karo! hāmān ko
bulāo tāki ham āstar kī ḳhwāhish
pūrī kar sakeṅ.” chunāṅche bādshāh
aur hāmān āstar kī tayyārshudā
ziyāfat meṅ sharīk hue. 6mai pī
pī kar bādshāh ne āstar se pūchhā,
“ab mujhe batāeṅ, āp kyā chāhtī
haiṅ? wuh āp ko diyā jāegā. apnī
darḳhwāst pesh kareṅ, kyūṅki maiṅ
saltanat ke ādhe hisse tak āp ko dene
ke lie tayyār hūṅ.”

7āstar ne jawāb diyā, “merī
darḳhwāst aur ārzū yih hai, 8agar
bādshāh mujh se ḳhush hoṅ aur
unheṅ merī guzārish aur darḳhwāst
pūrī karnā manzūr ho to wuh kal ek
bār phir hāmān ke sāth ek ziyāfat
meṅ shirkat kareṅ jo maiṅ āp ke lie
tayyār karūṅ. phir maiṅ bādshāh ko
jawāb dūṅgī.”

mardakī ko qatl karne ke lie hāmān kī tayyāriyāṅ

9us din jab hāmān mahal se niklā
to wuh baṛā ḳhush aur zindādil thā.
lekin phir us kī nazar mardakī par
paṛ gaī jo shāhī sahan ke darwāze ke
pās baiṭhā thā. na wuh khaṛā huā,
na hāmān ko dekh kar kāṅp gayā.
hāmān lāl-pīlā ho gayā, 10lekin apne
āp par qābū rakh kar wuh chalā gayā.
ghar pahuṅch kar wuh apne dostoṅ
aur apnī bīwī zarish ko apne pās bulā
kar 11un ke sāmne apnī zabardast
daulat aur muta’addid beṭoṅ par
sheḳhī mārne lagā. us ne unheṅ un
sāre mauqoṅ kī fahrist sunāī jin par
bādshāh ne us kī izzat kī thī aur faḳhr
kiyā ki bādshāh ne mujhe tamām bāqī
shurafā aur afsaroṅ se zyādā ūṅchā
uhdā diyā hai. 12hāmān ne kahā,
“na sirf yih, balki āj āstar malikā
ne aisī ziyāfat kī jis meṅ bādshāh
ke ilāwā sirf maiṅ hī sharīk thā.
aur mujhe malikā se kal ke lie bhī
dāwat milī hai ki bādshāh ke sāth
ziyāfat meṅ shirkat karūṅ. 13lekin jab
tak mardakī yahūdī shāhī mahal ke
sahan ke darwāze par baiṭhā nazar
ātā hai maiṅ chain kā sāṅs nahīṅ
lūṅgā.”

14us kī bīwī zarish aur bāqī azīzoṅ
ne mashwarā diyā, “sūlī banwāeṅ
jis kī ūṅchāī 75 fuṭ ho. phir kal
subhsawere bādshāh ke pās jā kar
guzārish kareṅ ki mardakī ko us se
laṭkāyā jāe. is ke bād āp tasallī se
bādshāh ke sāth jā kar ziyāfat ke
maze le sakte haiṅ.” yih mansūbā
hāmān ko achchhā lagā, aur us ne sūlī
tayyār karwāī.

bādshāh mardakī kī izzat kartā hai

6 us rāt bādshāh ko nīnd na āī,
is lie us ne hukm diyā ki wuh
kitāb lāī jāe jis meṅ rozānā hukūmat

ke aham wāqiāt likhe jāte haiṅ. us
meṅ se paṛhā gayā [2]to is kā bhī zikr
huā ki mardakī ne kis tarah bādshāh
ko donoṅ ḳhwājāsarāoṅ bigtānā aur
tarsh ke hāth se bachāyā thā, ki jab
shāhī kamroṅ ke in pahredāroṅ ne
aḳhaswerus ko qatl karne kī sāzish kī
to mardakī ne bādshāh ko ittilā dī thī.
[3]jab yih wāqiā paṛhā gayā to bādshāh
ne pūchhā, "is ke iwaz mardakī ko
kyā ezāz diyā gayā?" mulāzimoṅ ne
jawāb diyā, "kuchh bhī nahīṅ diyā
gayā."

[4]usī lamhe hāmān mahal ke bairūnī
sahan meṅ ā pahuṅchā thā tāki
bādshāh se mardakī ko us sūlī se
laṭkāne kī ijāzat māṅge jo us ne us
ke lie banwāī thī. bādshāh ne sawāl
kiyā, "bāhar sahan meṅ kaun hai?"
[5]mulāzimoṅ ne jawāb diyā, "hāmān
hai." bādshāh ne hukm diyā, "use
andar āne do."

[6]hāmān dāḳhil huā to bādshāh ne
us se pūchhā, "us ādmī ke lie kyā kiyā
jāe jis kī bādshāh ḳhās izzat karnā
chāhe?" hāmān ne sochā, "wuh merī
hī bāt kar rahā hai! kyūṅki merī
nisbat kaun hai jis kī bādshāh zyādā
izzat karnā chāhtā hai?" [7]chunāṅche
us ne jawāb diyā, "jis ādmī kī bādshāh
ḳhās izzat karnā chāheṅ [8]us ke lie
shāhī libās chunā jāe jo bādshāh ḳhud
pahan chuke hoṅ. ek ghoṛā bhī lāyā
jāe jis kā sar shāhī sajāwaṭ se sajā huā
ho aur jis par bādshāh ḳhud sawār
ho chuke hoṅ. [9]yih libās aur ghoṛā
bādshāh ke ālātarīn afsaroṅ meṅ se
ek ke sapurd kiyā jāe. wuhī us shaḳhs
ko jis kī bādshāh ḳhās izzat karnā
chāhte haiṅ kapṛe pahnāe aur use
ghoṛe par biṭhā kar shahr ke chauk
meṅ se guzāre. sāth sāth wuh us ke
āge āge chal kar elān kare, 'yihī us ke
sāth kiyā jātā hai jis kī izzat bādshāh
karnā chāhte haiṅ'."

[10]aḳhaswerus ne hāmān se kahā,
"phir jaldī kareṅ, mardakī yahūdī
shāhī sahan ke darwāze ke pās baiṭhā
hai. shāhī libās aur ghoṛā mangwā
kar us ke sāth aisā hī sulūk kareṅ.
jo bhī karne kā mashwarā āp ne diyā
wuhī kuchh kareṅ, aur dhyān deṅ ki
is meṅ kisī bhī chīz kī kamī na ho!"

[11]hāmān ko aisā hī karnā paṛā.
shāhī libās ko chun kar us ne use
mardakī ko pahnā diyā. phir use
bādshāh ke apne ghoṛe par biṭhā kar
us ne use shahr ke chauk meṅ se
guzārā. sāth sāth wuh us ke āge
āge chal kar elān kartā rahā, "yihī us
shaḳhs ke sāth kiyā jātā hai jis kī izzat
bādshāh karnā chāhtā hai." [12]phir
mardakī shāhī sahan ke darwāze ke
pās wāpas āyā.

lekin hāmān udās ho kar jaldī se
apne ghar chalā gayā. sharm ke māre
us ne muṅh par kapṛā ḍāl liyā thā.
[13]us ne apnī bīwī zarish aur apne
dostoṅ ko sab kuchh sunāyā jo us ke
sāth huā thā. tab us ke mushīroṅ aur

bīwī ne us se kahā, “āp kā beṛā ġharq ho gayā hai, kyūṅki mardakī yahūdī hai aur āp us ke sāmne shikast khāne lage haiṅ. āp us kā muqābalā nahīṅ kar sakeṅge.”

14wuh abhī us se bāt kar hī rahe the ki bādshāh ke ḳhwājāsarā pahuṅch gae aur use le kar jaldī jaldī āstar ke pās pahuṅchāyā. ziyāfat tayyār thī.

hāmān kā satyānās

7 chunāṅche bādshāh aur hāmān āstar malikā kī ziyāfat meṅ sharīk hue. 2mai pīte waqt bādshāh ne pahle din kī tarah ab bhī pūchhā, “āstar malikā, ab batāeṅ, āp kyā chāhtī haiṅ? wuh āp ko diyā jāegā. apnī darḳhwāst pesh kareṅ, kyūṅki maiṅ saltanat ke ādhe hisse tak āp ko dene ke lie tayyār hūṅ.”

3malikā ne jawāb diyā, “agar bādshāh mujh se ḳhush hoṅ aur unheṅ merī bāt manzūr ho to merī guzārish pūrī kareṅ ki merī aur merī qaum kī jān bachī rahe. 4kyūṅki mujhe aur merī qaum ko un ke hāth bech ḍālā gayā hai jo hameṅ tabāh aur halāk karke nest-o-nābūd karnā chāhte haiṅ. agar ham bik kar ġhulām aur launḍiyāṅ ban jāte to maiṅ ḳhāmosh rahtī. aisī koī musībat bādshāh ko tang karne ke lie kāfī na hotī.”

5yih sun kar aḳhaswerus ne āstar se sawāl kiyā, “kaun aisī harkat karne kī jur’at kartā hai? wuh kahāṅ hai?” 6āstar ne jawāb diyā, “hamārā dushman aur muḳhālif yih sharīr ādmī hāmān hai!”

tab hāmān bādshāh aur malikā se dahshat khāne lagā. 7bādshāh āg-bagūlā ho kar khaṛā ho gayā aur mai ko chhoṛ kar mahal ke bāġh meṅ ṭahalne lagā. hāmān pīchhe rah kar āstar se iltijā karne lagā, “merī jān bachāeṅ” kyūṅki use andāzā ho gayā thā ki bādshāh ne mujhe sazā-e-maut dene kā faislā kar liyā hai.

8jab bādshāh wāpas āyā to kyā deḳhtā hai ki hāmān us sofe par gir gayā hai jis par āstar ṭek lagāe baiṭhī hai. bādshāh garjā, “kyā yih ādmī yihīṅ mahal meṅ mere huzūr malikā kī ismatdarī karnā chāhtā hai?” jūṅ hī bādshāh ne yih alfāz kahe mulāzimoṅ ne hāmān ke muṅh par kapṛā ḍāl diyā. 9bādshāh kā ḳhwājāsarā ḳharbūnāh bol uṭhā, “hāmān ne apne ghar ke qarīb sūlī tayyār karwāī hai jis kī ūṅchāī 75 fuṭ hai. wuh mardakī ke lie banwāī gaī hai, us shaḳhs ke lie jis ne bādshāh kī jān bachāī.” bādshāh ne hukm diyā, “hāmān ko us se laṭkā do.”

10chunāṅche hāmān ko usī sūlī se laṭkā diyā gayā jo us ne mardakī ke lie banwāī thī. tab bādshāh kā ġhussā ṭhanḍā ho gayā.

aḳhaswerus yahūdiyoṅ kī madad kartā hai

8 usī din aḳhaswerus ne āstar malikā ko yahūdiyoṅ ke dushman hāmān kā ghar de diyā. phir mardakī ko bādshāh ke sāmne lāyā gayā, kyūṅki āstar ne use batā diyā thā ki wuh merā rishtedār hai. [2]bādshāh ne apnī unglī se wuh angūṭhī utārī jo muhr lagāne ke lie istemāl hotī thī aur jise us ne hāmān se wāpas le liyā thā. ab us ne use mardakī ke hawāle kar diyā. us waqt āstar ne use hāmān kī milkiyat kā nigarān bhī banā diyā.

[3]ek bār phir āstar bādshāh ke sāmne gir gaī aur ro ro kar iltimās karne lagī, "jo sharīr mansūbā hāmān ajājī ne yahūdiyoṅ ke ḳhilāf bāndh liyā hai use rok deṅ." [4]bādshāh ne sone kā apnā asā āstar kī taraf baṛhāyā, to wuh uṭh kar us ke sāmne khaṛī ho gaī. [5]us ne kahā, "agar bādshāh ko bāt achchhī aur munāsib lage, agar mujhe un kī mehrbānī hāsil ho aur wuh mujh se ḳhush hoṅ to wuh hāmān bin hammadātā ajājī ke us farmān ko mansūḳh kareṅ jis ke mutābiq saltanat ke tamām sūboṅ meṅ rahne wāle yahūdiyoṅ ko halāk karnā hai. [6]agar merī qaum aur nasl musībat meṅ phaṅs kar halāk ho jāe to maiṅ yih kis tarah bardāsht karūṅgī?"

[7]tab aḳhaswerus ne āstar aur mardakī yahūdī se kahā, "maiṅ ne āstar ko hāmān kā ghar de diyā. use ḳhud maiṅ ne yahūdiyoṅ par hamlā karne kī wajah se phāṅsī dī hai. [8]lekin jo bhī farmān bādshāh ke nām meṅ sādir huā hai aur jis par us kī angūṭhī kī muhr lagī hai use mansūḳh nahīṅ kiyā jā saktā. lekin āp ek aur kām kar sakte haiṅ. mere nām meṅ ek aur farmān jārī kareṅ jis par merī muhr lagī ho. use apnī tasallī ke mutābiq yūṅ likheṅ ki yahūdī mahfūz ho jāeṅ."

[9]usī waqt bādshāh ke muharrir bulāe gae. tīsre mahīne sīwān kā 23wāṅ din[a] thā. unhoṅ ne mardakī kī tamām hidāyāt ke mutābiq farmān likh diyā jise yahūdiyoṅ aur tamām 127 sūboṅ ke gawarnaroṅ, hākimoṅ aur raīsoṅ ko bhejnā thā. bhārat se le kar ethūpiyā tak yih farmān har sūbe ke apne tarz-e-tahrīr aur har qaum kī apnī zabān meṅ qalamband thā. yahūdī qaum ko bhī us ke apne tarz-e-tahrīr aur us kī apnī zabān meṅ farmān mil gayā. [10]mardakī ne yih farmān bādshāh ke nām meṅ likh kar us par shāhī muhr lagāī. phir us ne use shāhī ḍāk ke tezraftār ghoṛoṅ par

[a]25 jūn.

sawār qāsidoṅ ke hawāle kar diyā.
farmān meṅ likhā thā,
11 "bādshāh har shahr ke yahūdiyoṅ
ko apne difā ke lie jamā hone kī ijāzat
dete haiṅ. agar muḳhtalif qaumoṅ
aur sūboṅ ke dushman un par hamlā
kareṅ to yahūdiyoṅ ko unheṅ bāl-
bachchoṅ samet tabāh karne aur
halāk karke nest-o-nābūd karne kī
ijāzat hai. nīz, wuh un kī milkiyat par
qabzā kar sakte haiṅ. 12 ek hī din yānī
12weṅ mahīne adār ke 13weṅ din[a]
yahūdiyoṅ ko bādshāh ke tamām
sūboṅ meṅ yih kuchh karne kī ijāzat
hai."
13 har sūbe meṅ farmān kī qānūnī
tasdīq karnī thī aur har qaum
ko is kī ḳhabar pahuṅchānī thī
tāki muqarrarā din yahūdī apne
dushmanoṅ se intiqām lene ke lie
tayyār hoṅ. 14 bādshāh ke hukm par
tezrau qāsid shāhī ḍāk ke behtarīn
ghoṛoṅ par sawār ho kar chal paṛe.
farmān kā elān sosan ke qile meṅ bhī
huā.
15 mardakī qirmizī aur safed rang
kā shāhī libās, nafīs katān aur
arġhawānī rang kī chādar aur sar par
sone kā baṛā tāj pahne hue mahal
se niklā. tab sosan ke bāshinde
nāre lagā lagā kar ḳhushī manāne
lage. 16 yahūdiyoṅ ke lie āb-o-tāb,
ḳhushī-o-shādmānī aur izzat-o-jalāl
kā zamānā shurū huā. 17 har sūbe aur
har shahr meṅ jahāṅ bhī bādshāh kā
nayā farmān pahuṅch gayā, wahāṅ
yahūdiyoṅ ne ḳhushī ke nāre lagā
lagā kar ek dūsre kī ziyāfat kī aur
jashn manāyā. us waqt dūsrī qaumoṅ
ke bahut se log yahūdī ban gae.
kyūṅki un par yahūdiyoṅ kā ḳhauf
chhā gayā thā.

yahūdī badlā lete haiṅ

9 phir 12weṅ mahīne adār kā
13wāṅ din[b] ā gayā jab bādshāh
ke farmān par amal karnā thā.
dushmanoṅ ne us din yahūdiyoṅ par
ġhālib āne kī ummīd rakhī thī, lekin
ab is ke ulaṭ huā, yahūdī ḳhud un par
ġhālib āe jo un se nafrat rakhte the.
2 saltanat ke tamām sūboṅ meṅ wuh
apne apne shahroṅ meṅ jamā hue
tāki un par hamlā kareṅ jo unheṅ
nuqsān pahuṅchānā chāhte the. koī
un kā muqābalā na kar sakā, kyūṅki
dīgar tamām qaumoṅ ke log un se
ḍar gae the. 3 sāth sāth sūboṅ ke
shurafā, gawarnaroṅ, hākimoṅ aur
dīgar shāhī afsaroṅ ne yahūdiyoṅ kī
madad kī, kyūṅki mardakī kā ḳhauf
un par tārī ho gayā thā, 4 aur darbār
meṅ us ke ūṅche uhde aur us ke
baṛhte hue asar-o-rasūḳh kī ḳhabar
tamām sūboṅ meṅ phail gaī thī.

[a] 7 mārch.

[b] 7 mārch.

5us din yahūdiyoṅ ne apne
dushmanoṅ ko talwār se mār ḍālā
aur halāk karke nest-o-nābūd kar
diyā. jo bhī un se nafrat rakhtā thā
us ke sāth unhoṅ ne jo jī chāhā sulūk
kiyā. 6sosan ke qile meṅ unhoṅ ne
500 ādmiyoṅ ko mār ḍālā, 7-10nīz
yahūdiyoṅ ke dushman hāmān ke 10
beṭoṅ ko bhī. un ke nām parshandātā,
dalfūn, aspātā, porātā, adaliyāh,
arīdātā, parmashtā, arīsī, aridī aur
waizātā the. lekin yahūdiyoṅ ne un
kā māl na lūṭā.

11usī din bādshāh ko ittilā dī gaī ki
sosan ke qile meṅ kitne afrād halāk
hue the. 12tab us ne āstar malikā se
kahā, "sirf yahāṅ sosan ke qile meṅ
yahūdiyoṅ ne hāmān ke 10 beṭoṅ ke
ilāwā 500 ādmiyoṅ ko maut ke ghāṭ
utār diyā hai. to phir unhoṅ ne dīgar
sūboṅ meṅ kyā kuchh na kiyā hogā!
ab mujhe batāeṅ, āp mazīd kyā chāhtī
haiṅ? wuh āp ko diyā jāegā. apnī
darḳhwāst pesh kareṅ, kyūṅki wuh
pūrī kī jāegī." 13āstar ne jawāb diyā,
"agar bādshāh ko manzūr ho to sosan
ke yahūdiyoṅ ko ijāzat dī jāe ki wuh
āj kī tarah kal bhī apne dushmanoṅ
par hamlā kareṅ. aur hāmān ke 10
beṭoṅ kī lāsheṅ sūlī se laṭkāī jāeṅ."

14bādshāh ne ijāzat dī to sosan meṅ
is kā elān kiyā gayā. tab hāmān ke 10
beṭoṅ ko sūlī se laṭkā diyā gayā, 15aur
agle din yānī mahīne ke 14weṅ din[a]
shahr ke yahūdī dubārā jamā hue. is
bār unhoṅ ne 300 ādmiyoṅ ko qatl
kiyā. lekin unhoṅ ne kisī kā māl na
lūṭā.

16-17saltanat ke sūboṅ ke bāqī
yahūdī bhī mahīne ke 13weṅ din[b]
apne difā ke lie jamā hue the. unhoṅ
ne 75,000 dushmanoṅ ko qatl kiyā
lekin kisī kā māl na lūṭā thā. ab
wuh dubārā chain kā sāṅs le kar
ārām se zindagī guzār sakte the. agle
din unhoṅ ne ek dūsre kī ziyāfat
karke ḳhushī kā baṛā jashn manāyā.
18sosan ke yahūdiyoṅ ne mahīne ke
13weṅ aur 14weṅ din jamā ho kar
apne dushmanoṅ par hamlā kiyā thā,
is lie unhoṅ ne 15weṅ din ḳhushī
kā baṛā jashn manāyā. 19yihī wajah
hai ki dehāt aur khule shahroṅ meṅ
rahne wāle yahūdī āj tak 12weṅ
mahīne ke 14weṅ din[c] jashn manāte
hue ek dūsre kī ziyāfat karte aur ek
dūsre ko tohfe dete haiṅ.

īd-e-pūrīm kī ibtidā

20jo kuchh us waqt huā thā use
mardakī ne qalamband kar diyā. sāth
sāth us ne fārsī saltanat ke qarībī
aur dūrdarāz ke tamām sūboṅ meṅ
ābād yahūdiyoṅ ko ḳhat likh die 21jin
meṅ us ne elān kiyā, "ab se sālānā
adār mahīne ke 14weṅ aur 15weṅ din

[a]8 mārch.
[b]7 mārch.
[c]farwarī tā mārch.

jashn manānā hai. 22ḳhushī manāte
hue ek dūsre kī ziyāfat karnā, ek
dūsre ko tohfe denā aur ġharīboṅ
meṅ ḳhairāt taqsīm karnā, kyūṅki
in dinoṅ ke daurān āp ko apne
dushmanoṅ se sukūn hāsil huā hai,
āp kā dukh sukh meṅ aur āp kā
mātam shādmānī meṅ badal gayā."
23mardakī kī in hidāyāt ke mutābiq
in do dinoṅ kā jashn dastūr ban gayā.
24-26īd kā nām 'pūrīm' paṛ gayā,
kyūṅki jab yahūdiyoṅ kā dushman
hāmān bin hammadātā ajājī un sab
ko halāk karne kā mansūbā bāndh
rahā thā to us ne yahūdiyoṅ ko mārne
kā sab se mubārak din mālūm karne
ke lie qur'ā banām pūr ḍāl diyā. jab
aḳhaswerus ko sab kuchh mālūm huā
to us ne hukm diyā ki hāmān ko wuh
sazā dī jāe jis kī tayyāriyāṅ us ne
yahūdiyoṅ ke lie kī thīṅ. tab use us ke
beṭoṅ samet phāṅsī se laṭkāyā gayā.
chūṅki yahūdī is tajribe se guzare
the aur mardakī ne hidāyat dī thī 27is
lie wuh muttafiq hue ki ham sālānā
isī waqt yih do din ain hidāyāt ke
mutābiq manāeṅge. yih dastūr na
sirf hamārā farz hai, balki hamārī
aulād aur un ġhairyahūdiyoṅ kā bhī
jo yahūdī mazhab meṅ sharīk ho
jāeṅge. 28lāzim hai ki jo kuchh huā
hai har nasl aur har ḳhāndān use
yād karke manātā rahe, ḳhwāh wuh
kisī bhī sūbe yā shahr meṅ kyūṅ na
ho. zarūrī hai ki yahūdī pūrīm kī īd
manāne kā dastūr kabhī na bhūleṅ, ki
us kī yād un kī aulād meṅ se kabhī bhī
miṭ na jāe.
29malikā āstar bint abīḳhail aur
mardakī yahūdī ne pūre iḳhtiyār ke
sāth pūrīm kī īd ke bāre meṅ ek aur
ḳhat likh diyā tāki us kī tasdīq ho
jāe. 30yih ḳhat fārsī saltanat ke 127
sūboṅ meṅ ābād tamām yahūdiyoṅ
ko bhejā gayā. salāmatī kī duā
aur apnī wafādārī kā izhār karne
ke bād 31malikā aur mardakī ne
unheṅ dubārā hidāyat kī, "jis tarah
ham ne farmāyā hai, yih īd lāziman
muta'ayyin auqāt ke ain mutābiq
manānī hai. ise manāne ke lie yūṅ
muttafiq ho jāeṅ jis tarah āp ne apne
aur apnī aulād ke lie rozā rakhne
aur mātam karne ke din muqarrar
kie haiṅ." 32apne is farmān se āstar
ne pūrīm kī īd aur use manāne ke
qawāid kī tasdīq kī, aur yih tārīḳhī
kitāb meṅ darj kiyā gayā.

mardakī apnī qaum kā sahārā banā rahtā hai

10 bādshāh ne pūrī saltanat ke
tamām mamālik par sāhilī
ilāqoṅ tak ṭaiks lagāyā. 2us kī tamām
zabardast kāmyābiyoṅ kā bayān
'shāhān-e-mādī-o-fāras kī tārīḳh' kī
kitāb meṅ kiyā gayā hai. wahāṅ is
kā bhī pūrā zikr hai ki us ne mardakī
ko kis ūṅche uhde par fāiz kiyā thā.
3mardakī bādshāh ke bād saltanat kā

sab se ālā afsar thā. yahūdiyoṅ meṅ wuh muazzaz thā, aur wuh us kī baṛī qadar karte the, kyūṅki wuh apnī qaum kī bahbūdī kā tālib rahtā aur tamām yahūdiyoṅ ke haq meṅ bāt kartā thā.